॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

ဝိနယပိဋကေ

ပာရာဇိကကဏ္ဍ-အဋ္ဌကထာ (ပဌမော ဘာဂေါ)

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ယော ကပ္ပကောဋီဟိပိ အပ္ပမေယျံ။
ကာလံ ကရောန္တော အတိဒုက္ကရာနိ။
ခေဒံ ဂတော လောကဟိတာယ နာထော။
နမော မဟာကာရုဏိကဿ တဿ။

အသမ္ဗုဓံ ဗုဒ္ဓနိသေဝိတံ ယံ။
ဘဝါဘဝံ ဂစ္ဆတိ ဇီဝလောကော။
နမော အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာလ-
ဝိဒ္ဓံသိနော ဓမ္မဝရဿ တဿ။

ဂုဏေဟိ ယော သီလသမာဓိပညာ-
ဝိမုတ္တိဉာဏပ္ပဘုတီဟိ ယုတ္တော။
ခေတ္တံ ဇနာနံ ကုသလတ္ထိကာနံ။
တမရိယသင်္ဃံ သိရသာ နမာမိ။

ဣစ္စေဝမစ္စန္တနမဿနေယျံ။
နမဿမာနော ရတနတ္တယံ ယံ။
ပုညာဘိသန္ဒံ ဝိပုလံ အလတ္ထံ။
တဿာနုဘာဝေန ဟတန္တရာယော။

ယသ္မိံ ဌိတေ သာသနမဋ္ဌိတဿ။
ပတိဋ္ဌိတံ ဟောတိ သုသဏ္ဌိတဿ။
တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ အမိဿံ။
နိဿာယ ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝံ။

ကာမဉ္စ ပုဗ္ဗာစရိယာသဘေဟိ။
ဉာဏမ္ဗုနိဒ္ဓောတမလာသဝေဟိ။
ဝိသုဒ္ဓဝိဇ္ဇာပဋိသမ္ဘိဒေဟိ ॥
သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏနကောဝိဒေဟိ။

သလ္လေခိယေ နောသုလဘူပမေဟိ။
မဟာဝိဟာရဿ ဓဇူပမေဟိ။
သံဝဏ္ဏိတောယံ ဝိနယော နယေဟိ။
စိတ္တေဟိ သမ္ဗုဒ္ဓဝရန္ဝယေဟိ။

သံဝဏ္ဏနာ သီဟဠဒီပကေန။
တကျွေန ဧသော ပန သင်္ခတတ္တာ။
န ကိဉ္စိ အတ္ထံ အဘိသမ္ဘုဏာတိ။
ဒီပန္တရေ ဘိက္ခုဇနဿ ယသ္မာ။

တသ္မာ ဣမံ ပါဠိနယာနုရူပံ။
သံဝဏ္ဏနံ ဒါနိ သမာရဘိဿံ။
အဇ္ဈေသနံ ဗုဒ္ဓသိရိဝှယဿ။
ထေရဿ သမ္မာ သမနုဿရန္တော။

သံဝဏ္ဏနံ တဉ္စ သမာရဘန္တော။
တဿာ မဟာအဋ္ဌကထံ သရီရံ။
ကတွာ မဟာပစ္စရိယံ တထေဝ။
ကုရုန္ဒိနာမာဒိသု ဝိဿုတာသု။

ဝိနိစ္ဆယော အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တော။
ယော ယုတ္တမတ္ထံ အပရိစ္စဇန္တော။
တတောပိ အန္တောဂဓထေရဝါဒံ။
သံဝဏ္ဏနံ သမ္မ သမာရဘိဿံ။

တံ မေ နိသာမေန္တု ပသန္နစိတ္တာ။
ထေရာ စ ဘိက္ခူ နဝမဇ္ဈိမာ စ။
ဓမ္မပ္ပဒီပဿ တထာဂတဿ။
သက္ကစ္စ ဓမ္မံ ပတိမာနယန္တာ။

ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယော စ ဝုတ္တော။
ယော တဿ ပုတ္တေဟိ တထေဝ ဉာတော။
ဿော ယေဟိ တေသံ မတိမစ္စဇန္တာ။
ယသ္မာ ပုရေ အဋ္ဌကထာ အကံသု။

တသ္မာ   ဟိ ယံ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။
တံ ဝဇ္ဇယိတွာန ပမာဒလေခံ။
သဗ္ဗမ္ပိ   သိက္ခာသု သဂါရဝါနံ။
ယသ္မာ ပမာဏံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာနံ။

တတော စ ဘာသန္တရမေဝ ဟိတွာ။
ဝိတ္ထာရမဂ္ဂဉ္စ သမာသယိတွာ။
ဝိနိစ္ဆယံ သဗ္ဗမသေသယိတွာ။
တန္တိက္ကမံ ကိဉ္စိ အဝေါက္ကမိတွာ။

သုတ္တန္တိကာနံ ဝစနာနမတ္ထံ။
သုတ္တာနုရူပံ ပရိဒီပယန္တီ။
ယသ္မာ အယံ ဟေဿတိ ဝဏ္ဏနာပိ။
သက္ကစ္စ တသ္မာ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ။

ဗာဟိရနိဒါနကထာ

တတ္ထ **တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယ**န္တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝိနယော တာဝ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ – ''ဝိန ယော နာမ ဣဓ သကလံ ဝိနယပိဋကံ အဓိပ္ပေတ''န္တိ။ သံဝဏ္ဏနတ္ထံ ပနဿ အယံ **မာတိကာ** –

ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ၊ ဓာရိတံ ယေန စာဘတံ။
ယတ္ထပ္ပတိဋ္ဌိတဉ္စေတမေတံ ဝတွာ ဝိဓိံ တတော။

တေနာတိအာဒိပါဌဿ၊ အတ္ထံ နာနပ္ပကာရတော။
ဒဿယန္တော ကရိဿာမိ၊ ဝိနယဿတ္ထဝဏ္ဏနန္တိ။

တတ္ထ **ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ** တိ ဣဒံ တာဝ ဝစနံ ''တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတီ''တိ ဧဝမာဒိဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဣဒဉှိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အတ္တပစ္စက္ခဝစနံ န ဟောတိ, တသ္မာ ဝတ္တဗ္ဗမေတံ ''ဣဒံ ဝစနံ ကေန ဝုတ္တံ, ကဒါ ဝုတ္တံ, ကသ္မာ စ ဝုတ္တ''န္တိ? အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန ဝုတ္တံ, တဉ္စ ပန ပဌမ မဟာသင်္ဂီတိကာလေ။

ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကထာ

ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ နာမ စေသာ ကိဉ္စာပိ ပဉ္စသတိက**သင်္ဂီတိက္ခန္ဓကေ** ဝုတ္တာ, နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ ပန ဣဓာပိ ဣမိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဉှိ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝိနယနာ ကတဗုဒ္ဓကိစ္စေ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ ယမကသာလာနမန္တရေ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပစ္စူသသမယေ အ နုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ လောကနာထေ, ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနေ သန္နိပတိတာနံ သတ္တ န္နံ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ သင်္ဃတ္ထေရော အာယသ္မာ မဟာကဿပော သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ, သုဘဒ္ဒေန ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတေန ''အလံ, အာဝုသော, မာ သောစိတ္ထ, မာ ပရိဒေဝိတ္ထ, သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန; ဥပ ဒ္ဒုတာ စ ဟောမ – 'ဣဒံ ဝေ ကပ္ပတိ, ဣဒံ ဝေ န ကပ္ပတီ'တိ! ဣဒါနိ ပန မယံ ယံ ဣစ္ဆိဿာမ တံ ကရိဿာမ, ယံ န ဣစ္ဆိဿာမ န တံ ကရိဿာမာ''တိ (စူဠဝ. ၄၃၇; ဒီ. နိ. ၂.၂၃၂) ဝုတ္တဝစနမနုဿရန္တော ''ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ ယံ ပါပဘိက္ခူ အတီတသတ္ထုကံ ပါဝစနန္တိ မညမာနာ ပက္ခံ လဘိတွာ နစိရဿေဝ သဒ္ဓမ္မံ အန္တရဓာပေယျုံ, ယာဝ စ ဓမ္မဝိနယော တိဋ္ဌတိ တာဝ အနတီတသတ္ထုကမေဝ ပါဝစနံ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

'ယော ဝေါ, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော , သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ'တိ (ဒီ. နိ. ၂.၂၁၆)။

''ယံနူနာဟံ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျံ, ယထယိဒံ သာသနံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ။

ယံ စာဟံ ဘဂဝတာ –

'ဓာရေဿသိ ပန မေ တွံ, ကဿပ, သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗသနာနီ'တိ ဝတွာ စီဝရေ သာဓာရဏပရိ ဘောဂေန စေဝ,

'အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေ အာကင်္ခာမိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ; ကဿ သပေါပိ, ဘိက္ခဝေ, ယာဝဒေ အာကင်္ခတိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပေ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ'တိ –

ဧဝမာဒိနာ နယေန နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရဆဠဘိညာပ္ပဘေဒေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ အတ္တနာ သမသမဋ္ဌပနေန စ အနုဂ္ ဂဟိတော, တဿ ကိမညံ အာဏဏျံ ဘဝိဿတိ; နနု မံ ဘဂဝါ ရာဇာ ဝိယ သကကဝစဣဿရိယာနုပ္ပဒါနေန အတ္တ နော ကုလဝံသပ္ပတိဋ္ဌာပကံ ပုတ္တံ 'သဒ္ဓမ္မဝံသပ္ပတိဋ္ဌာပကော မေ အယံ ဘဝိဿတီ'တိ မန္တွာ ဣမိနာ အသာဓာရဏ

ဏောန အနုဂ္ဂဟေန အနုဂ္ဂဟေသိ’’တိ စိန္တယန္တော ဓမ္မဝိနယသင်္ဂါယနတ္ထံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟံ ဇနေသိ။ ယထာဟ –

‘‘အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘ဧကမိဒာဟံ, အာဝုသော, သမယံ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟီ’’တိ (ဒီ. နိ. ၂.၂၃၁) သဗ္ဗံ **သုဘဒ္ဒကဏ္ဍံ** ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတော ပရံ အာဟ –

‘‘ဟန္ဒ မယံ, အာဝုသော, ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမ။ ပုရေ အဓမ္မော ဒိပ္ပတိ, ဓမ္မော ပဋိဗာဟိယ္ယတိ; အဝိနယော ဒိပ္ပတိ, ဝိနယော ပဋိဗာဟိယ္ယတိ။ ပုရေ အဓမ္မဝါဒိနော ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဓမ္မဝါဒိနော ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ; အဝိနယဝါဒိနော ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဝိနယဝါဒိနော ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တီ’’တိ (စူဠဝ. ၄၃၇)။

ဘိက္ခူ အာဟံသု – ‘‘တေန ဟိ, ဘန္တေ, ထေရော ဘိက္ခူ ဥစ္စိနတူ’’တိ။ ထေရော သကလနဝင်္ဂသတ္ထုသာသနပရိယတ္တိဓရေ ပုထုဇ္ဇန-သောတာပန္န-သကဒါဂါမိ-အနာဂါမိ-သုက္ခဝိပဿကခီဏာသဝဘိက္ခူ အနေကသတေ အနေကသဟဿေ စ ဝဇ္ဇေတွာ တိပိဋကသဗ္ဗပရိယတ္တိပ္ပဘေဒဓရေ ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တေ မဟာနုဘာဝေ ယေဘုယျေန ဘဂဝတာ ဧတဒဂ္ဂံ အာရောပိတေ တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒေ ခီဏာသဝဘိက္ခူယေဝ ဧကူနပဉ္စသတေ ပရိဂ္ဂဟေသိ။ ယေ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ – ‘‘အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဧကေနူနာပဉ္စအရဟန္တသတာနိ ဥစ္စိနီ’’တိ (စူဠဝ. ၄၃၇)။

ကိဿ ပန ထေရော ဧကေနူနမကာသီတိ? အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဩကာသကရဏတ္ထံ။ တေန ဟာယသ္မတာ သဟာပိ ဝိနာပိ န သက္ကာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ ကာတုံ, သော ဟာယသ္မာ သေက္ခော သကရဏီယော, တသ္မာ သဟာပိ န သက္ကာ; ယသ္မာ ပနဿ ကိဉ္စိ ဒသဗလဒေသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိကံ ဘဂဝတော အသမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ ဝိနာပိ န သက္ကာ။ ယဒိ ဧဝံ သေက္ခောပိ သမာနော ဓမ္မသင်္ဂီတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ ထေရေန ဥစ္စိနိတဗ္ဗော အဿ။ အထ ကသ္မာ န ဥစ္စိနိတောတိ ? ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတော။ ထေရော ဟိ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ အတိဝိယ ဝိဿတ္ထော အဟောသိ, တထာ ဟိ နံ သိရသ္မိံ ပလိတေသု ဇာတေသုပိ ‘‘န ဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ’’တိ (သံ. နိ. ၂.၁၅၄) ကုမာရကဝါဒေန ဩဝဒတိ။ သက္ယကုလပ္ပသုတော စာယံ အာယသ္မာ တထာဂတဿ ဘာတာ စူဠပိတုပုတ္တော။ တတ္ထ ဟိ ဘိက္ခူ ဆန္ဒာဂမနံ ဝိယ မညမာနာ ‘‘ဗဟူ အသေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တေ ဘိက္ခူ ဌပေတွာ အာနန္ဒံ သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တံ ထေရော ဥစ္စိနီ’’တိ ဥပဝဒေယျုံ, တံ ပရူပဝါဒံ ပရိဝဇ္ဇေန္တော ‘‘အာနန္ဒံ ဝိနာ သင်္ဂီတိ န သက္ကာ ကာတုံ, ဘိက္ခူနံယေဝ အနုမတိယာ ဂဟေဿာမီ’’တိ န ဥစ္စိနိ။

အထ သယမေဝ ဘိက္ခူ အာနန္ဒဿတ္ထာယ ထေရံ ယာစိံသု။ ယထာဟ –

‘‘ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘အယံ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကိဉ္စာပိ သေက္ခော အဘဗ္ဗော ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိံ ဂန္တုံ, ဗဟု စာနေန ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ပရိယတ္တော; တေန ဟိ, ဘန္တေ, ထေရော အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတူ’တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနီ’’တိ (စူဠဝ. ၄၃၇)။

ဧဝံ ဘိက္ခူနံ အနုမတိယာ ဥစ္စိနိတေန တေနာယသ္မတာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စ ထေရသတာနိ အဟေသုံ။

အထ ခေါ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ကတ္ထ နု ခေါ မယံ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမာ’’တိ။ အထ ခေါ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ရာဇဂဟံ ခေါ မဟာဂေါစရံ ပဟူတသေနာသနံ, ယံနူန မယံ ရာဇဂဟေ ဝဿံ ဝသန္တာ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမ, န အညေ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆေယျု’’န္တိ။ ကသ္မာ ပန နေသံ ဧတဒဟောသိ? ဣဒံ အမှာကံ ထာဝရကမ္မံ, ကောစိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော သင်္ဃမဇ္ဈံ ပဝိသိတွာ ဥက္ကောဋေယျ

ယာတိ။ အထာယသ္မာ မဟာကဿပေ ဥတ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန သာဝေသိ, တံ **သင်္ဂီတိက္ခန္ဓကေ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဉာတဗ္ဗံ။

အထ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော သတ္တသု သာဓုကီဠနဒိဝသေသု သတ္တသု စ ဓာတုပူဇာဒိဝသေသု ဝီတိဝတ္တေသု "အဍ္ဎမာသော အတိက္ကန္တော, ဣဒါနိ ဂိမှာနံ ဒိယဍ္ဎော မာသော သေသော, ဥပကဋ္ဌာ ဝဿူပနာယိကာ"တိ မန္တွာ မဟာကဿပတ္ထေရော "ရာဇဂဟံ, အာဝုသော, ဂစ္ဆာမာ"တိ ဥပဍ္ဎံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဂဟေတွာ ဧကံ မဂ္ဂံ ဂတော။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရောပိ ဥပဍ္ဎံ ဂဟေတွာ ဧကံ မဂ္ဂံ ဂတော။ အာနန္ဒတ္ထေရော ပန ဘဂဝတော ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော သာဝတ္ထိံ ဂန္တွာ ရာဇဂဟံ ဂန္တုကာမော ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။ အာနန္ဒတ္ထေရေန ဂတဂတဋ္ဌာနေ မဟာပရိဒေဝေါ အဟောသိ – "ဘန္တေ အာနန္ဒ, ကုဟိံ သတ္ထာရံ ဌပေတွာ အာဂတောသီ"တိ ။ အနုပုဗ္ဗေန ပန သာဝတ္ထိံ အနုပ္ပတ္တေ ထေရေ ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ ဝိယ မဟာပရိဒေဝေါ အဟောသိ။

တတြ သုဒံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တာယ ဓမ္မိယာ ကထာယ တံ မဟာဇနံ သညာပေတွာ ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ ဒသဗလေန ဝသိတဂန္ဓကုဋိံ ဝန္ဒိတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ မဉ္စပီဌံ နီဟရိတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ ဂန္ဓကုဋိံ သမ္မဇ္ဇိတွာ မိလာတမာလာကစဝရံ ဆဍ္ဍေတွာ မဉ္စပီဌံ အတိဟရိတွာ ပုန ယထာဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဘဂဝတော ဌိတကာလေ ကရဏီယံ ဝတ္တံ သဗ္ဗမကာသိ။ အထ ထေရော ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနတော ပဘုတိ ဌာနနိသဇ္ဇဗဟုလတ္တာ ဥဿန္နဓာတုကံ ကာယံ သမဿာသေတုံ ဒုတိယဒိဝသေ ခီရဝိရေစနံ ပိဝိတွာ ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒိ။ ယံ သန္ဓာယ သုဘေန မာဏဝေန ပဟိတံ မာဏဝကံ ဧတဒဝေါစ –

"အကာလော ခေါ, မာဏဝက, အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ, အပ္ပေဝ နာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမာ"တိ (ဒီ. နိ. ၁.၄၄၇)။

ဒုတိယဒိဝသေ စေတကတ္ထေရေန ပစ္ဆာသမဏေန ဂန္တွာ သုဘေန မာဏဝေန ပုဋ္ဌော ဒီဃနိကာယေ **သုဘသုတ္တံ**နာမ ဒသမံ သုတ္တမဘာသိ။

အထ ထေရော ဇေတဝနဝိဟာရေ ခဏ္ဍဖုလ္လပ္ပဋိသင်္ခရဏံ ကာရာပေတွာ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။ တထာ မဟာကဿပတ္ထေရော အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော စ သဗ္ဗံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဂဟေတွာ ရာဇဂဟမေဝ ဂတော။

တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇဂဟေ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိဟာရာ ဟောန္တိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဆဍ္ဍိတပတိတဥက္လာပါ အဟေသုံ။ ဘဂဝတော ဟိ ပရိနိဗ္ဗာနေ သဗ္ဗေ ဘိက္ခူ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရေ စ ပရိဝေဏေ စ ဆဍ္ဍေတွာ အဂမံသု။ တတ္ထ ထေရာ ဘဂဝတော ဝစနပူဇနတ္ထံ တိတ္ထိယဝါဒပရိမောစနတ္ထဉ္စ "ပဌမံ မာသံ ခဏ္ဍဖုလ္လပ္ပဋိသင်္ခရဏံ ကရောမာ"တိ စိန္တေသုံ။ တိတ္ထိယာ ဟိ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – "သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ သတ္ထရိ ဌိတေယေဝ ဝိဟာရေ ပဋိဇဂ္ဂိံသု, ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆဍ္ဍေသု"န္တိ။ တေသံ ဝါဒပရိမောစနတ္ထဉ္စ စိန္တေသုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ –

"အထ ခေါ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – 'ဘဂဝတာ ခေါ, အာဝုသော, ခဏ္ဍဖုလ္လပ္ပဋိသင်္ခရဏံ ဝဏ္ဏိတံ။ ဟန္ဒ မယံ, အာဝုသော, ပဌမံ မာသံ ခဏ္ဍဖုလ္လပ္ပဋိသင်္ခရဏံ ကရောမ, မဇ္ဈိမံ မာသံ သန္နိပတိတွာ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိဿာမာ"တိ (စူဠဝ. ၄၃၈)။

တေ ဒုတိယဒိဝသေ ဂန္တွာ ရာဇဒွါရေ အဋ္ဌံသု။ အဇာတသတ္တု ရာဇာ အာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ "ကိံ, ဘန္တေ, အာဂတတ္ထာ"တိ အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ပဋိပုစ္ဆိ။ ထေရာ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိဟာရပဋိသင်္ခရဏတ္ထာယ ဟတ္ထကမ္မံ ပဋိဝေဒေသုံ။ "သာဓု, ဘန္တေ"တိ ရာဇာ ဟတ္ထကမ္မကာရကေ မနုဿေ အဒါသိ။ ထေရာ ပဌမံ မာသံ သဗ္ဗဝိဟာရေ ပဋိသင်္ခရာပေတွာ ရညော အာရောစေသုံ – "နိဋ္ဌိတံ, မဟာရာဇ, ဝိဟာရပဋိသင်္ခရဏံ။ ဣဒါနိ ဓမ္မဝိနယသင်္ဂဟံ ကရောမာ"တိ။ "သာဓု, ဘန္တေ, ဝိဿတ္ထာ ကရောထ။ မယှံ အာဏာစက္ကံ, တုမှာကံ ဓမ္မစက္ကံ ဟောတု။ အာဏာပေ

ထ, ဘန္တေ, ကိံ ကရောမီ”တိ? “သင်္ဂဟံ ကရောန္တာနံ ဘိက္ခူနံ သန္နိသဇ္ဇဋ္ဌာနံ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကတ္ထ ကရောမိ, ဘန္တေ”တိ? “ဝေဘာရပဗ္ဗတပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာဒွါရေ ကာတုံ ယုတ္တံ, မဟာရာဇာ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ ခော ရာဇာ အဇာတသတ္တု ဝိဿကမ္မုနာ နိမ္မိတသဒိသံ သုဝိဘတ္တဘိတ္တိထမ္ဘသောပာနံ နာနာဝိဓမာလာကမ္မလတာကမ္မဝိစိတ္တံ အဘိဘဝန္တမိဝ ရာဇဘဝနဝိဘူတိံ အဝဟသန္တမိဝ ဒေဝဝိမာနသိရိံ သိရိယာ နိကေတမိဝ ဧကနိပာတတိတ္ထမိဝ စ ဒေဝမနုဿနယနဝိဟင်္ဂါနံ လောကရာမဏေယျကမိဝ သမ္ပိဏ္ဍိတံ ဒဋ္ဌဗ္ဗသာရမဏ္ဍံ မဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ ဝိဝိဓကုသုမဒာမ-ဩလမ္ဗက-ဝိနိဂ္ဂလန္တစာရုဝိတာနံ ရတနဝိစိတ္တမဏိကောဋ္ဋိမတလမိဝ စ နံ နာနာပုပ္ဖုပဟာရဝိစိတ္တသုပရိနိဋ္ဌိတဘူမိကမ္မံ ဗြဟ္မဝိမာနသဒိသံ အလင်္ကရိတွာ တသ္မိံ မဟာမဏ္ဍပေ ပဉ္စသတာနံ ဘိက္ခူနံ အနဂ္ဃာနိ ပဉ္စ ကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏသတာနိ ပညာပေတွာ ဒက္ခိဏဘာဂံ နိဿာယ ဥတ္တရာဘိမုခံ ထေရာသနံ မဏ္ဍပမဇ္ဈေ ပုရတ္ထာဘိမုခံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာသနာရဟံ ဓမ္မာသနံ ပညာပေတွာ ဒန္တခစိတံ ဗီဇနိဉ္စေတ္ထ ဌပေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အာရောစာပေသိ – “နိဋ္ဌိတံ, ဘန္တေ, မမ ကိစ္စ”န္တိ။

တသ္မိံ ခော ပန သမယေ ဧကစ္စေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟံသု – “ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဧကော ဘိက္ခု ဝိဿဂန္ဓံ ဝါယန္တော ဝိစရတီ”တိ။ ထေရော တံ သုတွာ “ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ အညော ဝိဿဂန္ဓံ ဝါယန္တော ဝိစရဏကဘိက္ခု နာမ နတ္ထိ, အဒ္ဓါ ဧတေ မံ သန္ဓာယ ဝဒန္တီ”တိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇိ။ ဧကစ္စေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာဟံသု – “သွေဝ, အာဝုသော, သန္နိပါတော တွဉ္စ သေက္ခော သကရဏီယော, တေန တေ န ယုတ္တံ သန္နိပါတံ ဂန္တုံ, အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ”တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော – “သွေဝ သန္နိပါတော, န ခော ပန မေတံ ပတိရူပံ ယွာဟံ သေက္ခော သမာနော သန္နိပါတံ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ကာယဂတာယ သတိယာ ဝီတိနာမေတွာ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ စင်္ကမာ ဩရောဟိတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ “နိပဇ္ဇိဿာမီ”တိ ကာယံ အာဝဇ္ဇေသိ။ ဒွေ စ ပါဒါ ဘူမိတော မုတ္တာ, အပ္ပတ္တဉ္စ သီသံ ဗိမ္ဗောဟနံ, ဧတသ္မိံ အန္တရေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ အယဉှိ အာယသ္မာ စင်္ကမေန ဗဟိ ဝီတိနာမေတွာ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ – “နနု မံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘ကတပုညောသိ တွံ, အာနန္ဒ, ပဓာနမနုယုဉ္ဇ; ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ’တိ (ဒီ. နိ. ၂.၂၀၇)။ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ကထာဒေါသော နာမ နတ္ထိ။ မမ အစ္စာရဒ္ဓံ ဝီရိယံ တေန မေ စိတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စာယ သံဝတ္တတိ။ ဟန္ဒါဟံ ဝီရိယသမတံ ယောဇေမီ”တိ စင်္ကမာ ဩရောဟိတွာ ပါဒဓောဝနဋ္ဌာနေ ဌတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ မဉ္စကေ နိသီဒိတွာ “ထောကံ ဝိဿမိဿာမီ”တိ ကာယံ မဉ္စကေ ဥပနာမေသိ။ ဒွေ စ ပါဒါ ဘူမိတော မုတ္တာ, သီသဉ္စ ဗိမ္ဗောဟနံ အသမ္ပတ္တံ။ ဧတသ္မိံ အန္တရေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ, စတုဣရိယာပထဝိရဟိတံ ထေရဿ အရဟတ္တံ အဟောသိ။ တေန ဣမသ္မိံ သာသနေ အနိပန္နော အနိသိန္နော အဋ္ဌိတော အစင်္ကမန္တော “ကော ဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ ဝုတ္တေ “အာနန္ဒတ္ထေရော”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

အထ ခော ထေရာ ဘိက္ခူ ဒုတိယဒိဝသေ ကတဘတ္တကိစ္စာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတွာ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ။ အာနန္ဒတ္ထေရော ပန အတ္တနော အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ ဉာပေတုကာမော ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ န ဂတော။ ဘိက္ခူ ယထာဝုဍ္ဎံ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တာသနေ နိသီဒန္တာ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အာသနံ ဌပေတွာ နိသိန္နာ။ တတ္ထ ကေဟိစိ “ဧတမာသနံ ကဿာ”တိ ဝုတ္တေ “အာနန္ဒတ္ထေရဿာ”တိ။ “အာနန္ဒော ပန ကုဟိံ ဂတော”တိ? တသ္မိံ သမယေ ထေရော စိန္တေသိ – “ဣဒါနိ မယှံ ဂမနကာလော”တိ။ တတော အတ္တနော အာနုဘာဝံ ဒဿေန္တော ပထဝိယံ နိမုဇ္ဇိတွာ အတ္တနော အာသနေယေဝ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ အာကာသေနာဂန္တွာ နိသီဒီတိပိ ဧကေ။

ဧဝံ နိသိန္နေ တသ္မိံ အာယသ္မန္တေ မဟာကဿပတ္ထေရော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “အာဝုသော, ကိံ ပဌမံ သင်္ဂါယာမ, ဓမ္မံ ဝါ ဝိနယံ ဝါ”တိ? ဘိက္ခူ အာဟံသု – “ဘန္တေ မဟာကဿပ, **ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု, ဝိနယေ ဌိတေ သာသနံ ဌိတံ ဟောတိ;** တသ္မာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာ”တိ,။ “ကံ ဓုရံ ကတွာ”တိ? “အာယသ္မန္တံ ဥပါလိ”န္တိ။ “ကိံ အာနန္ဒော နပ္ပဟောတီ”တိ? “နော နပ္ပဟောတိ; အပိ စ ခော ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဓရမာနောယေဝ ဝိနယပရိယတ္တိံ နိဿာယ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ – ‘ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရာနံ ယဒိဒံ ဥပါလီ’တိ (အ. နိ. ၁.၂၁၉, ၂၂၈)။ တသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာ”တိ။ တတော

ထေရော ဝိနယံ ပုစ္ဆနတ္ထာယ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သမ္မန္နိ။ ဥပါလိတ္ထေရောပိ ဝိဿဇ္ဇနတ္ထာယ သမ္မန္နိ။ တတြာယံ ပါဠိ –

"အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ သံဃံ ဉာပေသိ –

"သုဏာတု မေ, အာဝုသော, သံဃော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ, အဟံ ဥပါလိံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျ'န္တိ။

"အာယသ္မာပိ ဥပါလိ သံဃံ ဉာပေသိ –

"သုဏာတု မေ, ဘန္တေ, သံဃော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ, အဟံ အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန ဝိနယံ ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျ"န္တိ။

ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သမ္မန္နိတွာ အာယသ္မာ ဥပါလိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ဝန္ဒိတွာ ဓမ္မာသနေ နိသီဒိ, ဒန္တခစိတံ ဗီဇနိံ ဂဟေတွာ။ တတော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ထေရာသနေ နိသီဒိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ဝိနယံ ပုစ္ဆိ – "ပဌမံ, အာဝုသော ဥပါလိ, ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တ"န္တိ ? "ဝေသာလိယံ, ဘန္တေ"တိ။ "ကံ အာရဗ္ဘာ"တိ? "သုဒိန္နံ ကလန္ဒပုတ္တံ အာရဗ္ဘာ"တိ။ "ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ? "မေထုနဓမ္မေ"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ပဌမဿ ပါရာဇိကဿ ဝတ္ထုမ္ပိ ပုစ္ဆိ, နိဒါနမ္ပိ ပုစ္ဆိ, ပုဂ္ဂလမ္ပိ ပုစ္ဆိ, ပညတ္တိမ္ပိ ပုစ္ဆိ, အနုပညတ္တိမ္ပိ ပုစ္ဆိ, အာပတ္တိမ္ပိ ပုစ္ဆိ, အနာပတ္တိမ္ပိ ပုစ္ဆိ;
ယထာ စ ပဌမဿ တထာ ဒုတိယဿ တထာ တတိယဿ တထာ စတုတ္ထဿ ပါရာဇိကဿ ဝတ္ထုမ္ပိ ပုစ္ဆိ။
ပေ.။ အနာပတ္တိမ္ပိ ပုစ္ဆိ။ ပုဋ္ဌော ပုဋ္ဌော ဥပါလိတ္ထေရော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တတော ဣမာနိ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ "ပါရာဇိကကဏ္ဍံ နာမ ဣဒ"န္တိ သင်္ဂဟံ အာရောပေတွာ ဌပေသုံ။ တေရသ သံဃာဒိသေသာနိ "တေရသက"န္တိ ဌပေသုံ။ ဒွေ သိက္ခာပဒါနိ "အနိယတာနီ"တိ ဌပေသုံ။ တိံသ သိက္ခာပဒါနိ "နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ ဒွေနဝုတိ သိက္ခာပဒါနိ "ပါစိတ္တိယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ စတ္တာရိ သိက္ခာပဒါနိ "ပါဋိဒေသနီယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ ပဉ္စသတ္တတိ သိက္ခာပဒါနိ "သေခိယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ သတ္တ ဓမ္မေ "အဓိကရဏသမထာ"တိ ဌပေသုံ။

ဧဝံ မဟာဝိဘင်္ဂံ သင်္ဂဟံ အာရောပေတွာ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ အဋ္ဌ သိက္ခာပဒါနိ "ပါရာဇိကကဏ္ဍံ နာမ ဣဒ"န္တိ ဌပေသုံ။ သတ္တရသ သိက္ခာပဒါနိ "သတ္တရသက"န္တိ ဌပေသုံ။ တိံသ သိက္ခာပဒါနိ "နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ ဆသဋ္ဌိသတသိက္ခာပဒါနိ "ပါစိတ္တိယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ အဋ္ဌ သိက္ခာပဒါနိ "ပါဋိဒေသနီယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ ပဉ္စသတ္တတိ သိက္ခာပဒါနိ "သေခိယာနီ"တိ ဌပေသုံ။ သတ္တ ဓမ္မေ "အဓိကရဏသမထာ"တိ ဌပေသုံ။ ဧဝံ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂံ သင်္ဂဟံ အာရောပေတွာ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ခန္ဓကပရိဝါရေပိ အာရောပေသုံ။ ဧဝမေတံ သဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓကပရိဝါရံ ဝိနယပိဋကံ သင်္ဂဟမာရူဠ္ဟံ သဗ္ဗံ မဟာကဿပတ္ထေရော ပုစ္ဆိ, ဥပါလိတ္ထေရော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနပရိယောသာနေ ပဉ္စ အရဟန္တသတာနိ သင်္ဂဟံ အာရောပိတနယေနေဝ ဂဏသဇ္ဈာယမကံသု။ ဝိနယသင်္ဂဟာဝသာနေ ဥပါလိတ္ထေရော ဒန္တခစိတံ ဗီဇနိံ နိက္ခိပိတွာ ဓမ္မာသနာ ဩရောဟိတွာ ဝုဍ္ဎေ ဘိက္ခူ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ပတ္တာသနေ နိသီဒိ။

ဝိနယံ သင်္ဂါယိတွာ ဓမ္မံ သင်္ဂါယိတုကာမော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ – "ဓမ္မံ သင်္ဂါယန္တေဟိ ကံ ပုဂ္ဂလံ ဓုရံ ကတွာ ဓမ္မော သင်္ဂါယိတဗ္ဗော"တိ? ဘိက္ခူ "အာနန္ဒတ္ထေရံ ဓုရံ ကတွာ"တိ အာဟံသု။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ သံဃံ ဉာပေသိ –

"သုဏာတု မေ, အာဝုသော, သံဃော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ, အဟံ အာနန္ဒံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆေယျ"န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သံဃံ ဉာပေသိ –

“သုဏာတု မေ, ဘန္တေ, သင်္ဃော ယဒိ သင်္ဃဿ ပတ္တကလ္လံ, အဟံ အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန ဓမ္မံ ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျ”န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ဝန္ဒိတွာ ဓမ္မာသနေ နိသီဒိ ဒန္တခစိတံ ဗီဇနိံ ဂဟေတွာ။ အထ မဟာကဿပတ္ထေရော အာနန္ဒတ္ထေရံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆိ – “ဗြဟ္မဇာလံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ကတ္ထ ဘာသိတ”န္တိ? “အန္တရာ စ, ဘန္တေ, ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဠန္ဒံ ရာဇာဂာရကေ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယ”န္တိ။ “ကံ အာရဗ္ဘာ”တိ? “သုပ္ပိယဉ္စ ပရိဗ္ဗာဇကံ, ဗြဟ္မဒတ္တဉ္စ မာဏဝ”န္တိ။ “ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ”န္တိ? “ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏေ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဗြဟ္မဇာလဿ နိဒာနမ္ပိ ပုစ္ဆိ, ပုဂ္ဂလမ္ပိ ပုစ္ဆိ, ဝတ္ထုမ္ပိ ပုစ္ဆိ။ “သာမညဖလံ ပနာဝုသော အာနန္ဒ, ကတ္ထ ဘာသိတ”န္တိ? ‘ရာဇဂဟေ, ဘန္တေ, ဇီဝကမ္ဗဝနေ”တိ။ “ကေန သဒ္ဓိ”န္တိ? “အဇာတသတ္တုနာ ဝေဒေဟိပုတ္တေန သဒ္ဓိ”န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ သာမညဖလဿ နိဒာနမ္ပိ ပုစ္ဆိ, ပုဂ္ဂလမ္ပိ ပုစ္ဆိ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ပဉ္စ နိကာယေ ပုစ္ဆိ။

ပဉ္စနိကာယာ နာမ – ဒီဃနိကာယော, မဇ္ဈိမနိကာယော, သံယုတ္တနိကာယော, အင်္ဂုတ္တရနိကာယော, ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ။ တတ္ထ ခုဒ္ဒကနိကာယော နာမ – စတ္တာရော နိကာယေ ဌပေတွာ, အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ တတ္ထ ဝိနယော အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန ဝိဿဇ္ဇိတော, သေသခုဒ္ဒကနိကာယော စတ္တာရော စ နိကာယာ အာနန္ဒတ္ထေရေန။ တဒေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ရသဝသေန ဧကဝိဓံ, ဓမ္မဝိနယဝသေန ဒုဝိဓံ, ပဌမမဇ္ဈိမပစ္ဆိမဝသေန တိဝိဓံ; တထာ ပိဋကဝသေန, နိကာယဝသေန ပဉ္စဝိဓံ, အင်္ဂဝသေန နဝဝိဓံ, ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာသီတိသဟဿဝိဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကထံ **ရသဝသေန ဧကဝိဓံ**? ယဉ္ဟိ ဘဂဝတာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတွာ ယာဝ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, ဧတ္ထန္တရေ ပဉ္စစတ္တာလီသဝဿာနိ ဒေဝမနုဿနာဂယက္ခာဒယော အနုသာသန္တေန ပစ္စဝေက္ခန္တေန ဝါ ဝုတ္တံ, သဗ္ဗံ တံ ဧကရသံ ဝိမုတ္တိရသမေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ ရသဝသေန ဧကဝိဓံ။

ကထံ **ဓမ္မဝိနယဝသေန ဒုဝိဓံ**? သဗ္ဗမေဝ စေတံ ဓမ္မော စေဝ ဝိနယော စာတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ ဝိနယပိဋကံ **ဝိနယော,** အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ **ဓမ္မော;** တေနေဝါဟ – “ယံနူန မယံ, အာဝုသော, ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမာ”တိ။ “အဟံ ဥပါလိံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ, အာနန္ဒံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ စ ဧဝံ ဓမ္မဝိနယဝသေန ဒုဝိဓံ။

ကထံ **ပဌမမဇ္ဈိမပစ္ဆိမဝသေန တိဝိဓံ**? သဗ္ဗမေဝ ဟိဒံ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ, မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနံ, ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနန္တိ တိပ္ပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ –

> “အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ။
> ဂဟကာရံ ဂဝေသန္တော၊ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။
>
> “ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ၊ ပုန ဂေဟံ န ကာဟသိ။
> သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဋံ ဝိသင်္ခတံ။
> ဝိသင်္ခါရဂတံ စိတ္တံ၊ တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါ”တိ။ (ဓ. ပ. ၁၅၃-၁၅၄)။

ဣဒံ **ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ**။

ကေစိ “ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ”တိ **ခန္ဓကေ** ဥဒါနဂါထံ အာဟု။ ဧသာ ပန ပါဋိပဒဒိဝသေ သဗ္ဗညုဘာဝပ္ပတ္တဿ သောမနဿမယဉာဏေန ပစ္စယာကာရံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဥပ္ပန္နာ ဥဒါနဂါထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ အဘာသိ – “ဟန္ဒ ဒါနိ, ဘိက္ခဝေ, အာမန္တယာမိ ဝေါ, ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ, အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ”တိ (ဒီ. နိ. ၂.၂၁၈) ဣဒံ **ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနံ**။

ဥဘိန္နမန္တရေ ယံ ဝုတ္တံ တေံ **မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစန**န္တိ။ ဧဝံ ပဌမမဇ္ဈိမပစ္ဆိမဝသေန တိဝိဓံ။

ကထံ **ပိဋကဝသေန တိဝိဓံ?** သဗ္ဗမ္ပိ ဟေတံ ဝိနယပိဋကံ သုတ္တန္တပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ တိပ္ပဘေဒမေဝ ဟောတိ။ တတ္ထ ပဌမသင်္ဂီတိယံ သင်္ဂီတဉ္စ အသင်္ဂီတဉ္စ သဗ္ဗမ္ပိ သမောဓာနေတွာ ဥဘယာနိ ပာတိမောက္ခာနိ, ဒွေ ဝိဘင်္ဂါနိ, ဒွါဝီသတိ ခန္ဓကာနိ, သောဠသပရိဝါရာတိ ဣဒံ **ဝိနယပိဋကံ** နာမ။

ဗြဟ္မဇာလာဒိ စတုတ္တိံသသုတ္တသင်္ဂဟော ဒီဃနိကာယော, မူလပရိယာယသုတ္တာဒိ ဒိယဍ္ဎသတဒွေသုတ္တသင်္ဂဟော မဇ္ဈိမနိကာယော, ဩဃတရဏသုတ္တာဒိ သတ္တသုတ္တသဟဿ သတ္တသတ ဒွါသဋ္ဌိသုတ္တသင်္ဂဟော သံယုတ္တနိကာယော, စိတ္တပရိယာဒာနသုတ္တာဒိ နဝသုတ္တသဟဿ ပဉ္စသတ သတ္တပညာသသုတ္တသင်္ဂဟော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော, ခုဒ္ဒကပါဌ-ဓမ္မပဒ-ဥဒါန-ဣတိဝုတ္တက-သုတ္တနိပါတ-ဝိမာနဝတ္ထု-ပေတဝတ္ထု-ထေရဂါထာ-ထေရီဂါထာ-ဇာတကနိဒ္ဒေသ-ပဋိသမ္ဘိဒါ-အပဒါန-ဗုဒ္ဓဝံသ-စရိယာပိဋကဝသေန ပန္နရသပ္ပဘေဒော ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ဣဒံ **သုတ္တန္တပိဋကံ** နာမ။

ဓမ္မသင်္ဂဟော, ဝိဘင်္ဂေါ, ဓာတုကထာ, ပုဂ္ဂလပညတ္တိ, ကထာဝတ္ထု, ယမကံ, ပဋ္ဌာနန္တိ ဣဒံ **အဘိဓမ္မပိဋကံ** နာမ။ တတ္ထ –

ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ ၊ ဝိနယနတော စေဝ ကာယဝါစာနံ။
ဝိနယတ္ထဝိဒူဟိ အယံ၊ ဝိနယော ဝိနယောတိ အက္ခာတော။

ဝိဝိဓာ ဟိ ဧတ္ထ ပဉ္စဝိဓ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ပါရာဇိကာဒိ သတ္တအာပတ္တိက္ခန္ဓမာတိကာ ဝိဘင်္ဂါဒိပ္ပဘေဒါ နယာ, ဝိသေသဘူတာ စ ဒဠှီကမ္မသိထိလကရဏပ္ပယောဇနာ အနုပညတ္တိနယာ , ကာယိကဝါစသိကအဇ္ဈာစာရနိသေဓနတော စေသ ကာယံ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိ, တသ္မာ ဝိဝိဓနယတ္တာ ဝိသေသနယတ္တာ ကာယဝါစာနဉ္စ ဝိနယနတော ''ဝိနယော''တိ အက္ခာတော။ တေနေတမေတဿ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဝုတ္တံ –

''ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ ဝိနယနတော စေဝ ကာယဝါစာနံ။
ဝိနယတ္ထဝိဒူဟိ အယံ၊ ဝိနယော ဝိနယောတိ အက္ခာတော''တိ။

ဣတရံ ပန –

အတ္ထာနံ သူစနတော၊ သုဝုတ္တတော သဝနတောထ သူဒနတော။
သုတ္တာဏာ သုတ္တသဘာဂတော စ၊ သုတ္တန္တိ အက္ခာတံ။

တဉှိ အတ္တတ္ထပရတ္ထာဒိဘေဒေ အတ္ထေ သူစေတိ, သုဝုတ္တာ စေတ္ထ အတ္ထာ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုလောမေန ဝုတ္တတ္တာ။ သဝတိ စေတံ အတ္ထေ သဿမိဝ ဖလံ ပသဝတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သူဒတိ စေတံ ဓေနုဝိယ ခီရံ, ပဂ္ဃရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုဋ္ဌု စ နေ တာယတိ ရက္ခတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုတ္တသဘာဂဉ္စေတံ, ယထာ ဟိ တစ္ဆကာနံ သုတ္တံ ပမာဏံ ဟောတိ; ဧဝမေတမ္ပိ ဝိညူနံ။ ယထာ စ သုတ္တေန သင်္ဂဟိတာနိ ပုပ္ဖာနိ န ဝိကိရိယန္တိ န ဝိဒ္ဓံသိယန္တိ; ဧဝမေတေန သင်္ဂဟိတာ အတ္ထာ။ တေနေတမေတဿ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဝုတ္တံ –

''အတ္ထာနံ သူစနတော၊ သုဝုတ္တတော သဝနတောထ သူဒနတော။
သုတ္တာဏာ သုတ္တသဘာဂတော စ၊ သုတ္တန္တိ အက္ခာတ''န္တိ။

ဣတရော ပန –

ယံ ဧတ္ထ ဝုဍ္ဎိမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မော တေန အက္ခာတော။

အယဉ္စဟိ အဘိသဒ္ဒော ဝုဒ္ဓိလက္ခဏပူဇိတပရိစ္ဆိန္နာဓိကေသု ဒိဿတိ။ တထာဟေသ – ''ဗာဠှာ မေ အာဝုသော ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တီ''တိအာဒီသု (မ. နိ. ၃.၃၈၉; သံ. နိ. ၅.၁၉၅) ဝုဒ္ဓိယံ အာဂတော။ ''ယာ တာ ရတ္တိယော အဘိညာတာ အဘိလက္ခိတာ''တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၄၉) လက္ခဏေ။ ''ရာဇာဘိရာဇာ မနုဇိန္ဒော''တိအာဒီသု (မ. နိ. ၂.၃၉၉; သု. နိ. ၅၅၈) ပူဇိတေ။ ''ပဋိဗလော ဝိနေတုံ အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ''တိအာဒီသု (မဟာဝ. ၈၅) ပရိစ္ဆိန္နေ။ အညမညသင်္ကရဝိရဟိတေ ဓမ္မေ စ ဝိနယေ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ''တိအာဒီသု (ဝိ. ဝ. ၇၅) အဓိကေ။

ဧတ္ထ စ ''ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတီ''တိအာဒိနာ (ဓ. သ. ၁၆၀ အာဒယော) နယေန ဝုဒ္ဓိမန္တောပိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ ''ရူပါရမ္မဏံ ဝါ သဒ္ဒါရမ္မဏံ ဝါ''တိအာဒိနာ နယေန အာရမ္မဏာဒီဟိ လက္ခဏီယတ္တာ သလက္ခဏာပိ။ ''သေက္ခာ ဓမ္မာ, အသေက္ခာ ဓမ္မာ, လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ''တိအာဒိနာ နယေန ပူဇိတာပိ ပူဇာရဟာတိ အဓိပ္ပာယော။ ''ဖဿော ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတီ''တိအာဒိနာ နယေန သဘာဝပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ပရိစ္ဆိန္နာပိ။ ''မဟဂ္ဂတာ ဓမ္မာ, အပ္ပမာဏာ ဓမ္မာ, အနုတ္တရာ ဓမ္မာ''တိအာဒိနာ နယေန အဓိကာပိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ တေနေတမေတဿ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဝုတ္တံ –

''ယံ ဧတ္ထ ဝုဒ္ဓိမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မော တေန အက္ခာတော''တိ။

ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ, တံ –

ပိဋကံ ပိဋကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။
တေန သမောဓာနေတွာ၊ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဉေယျာ။

ပရိယတ္တိပိ ဟိ ''မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေနာ''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၃.၆၆) ပိဋကန္တိ ဝုစ္စတိ။ ''အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒါလပိဋကံ အာဒါယာ''တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၂၂၈; အ. နိ. ၃.၇၀) ယံ ကိဉ္စိ ဘာဇနမ္ပိ။ တသ္မာ ပိဋကံ ပိဋကတ္ထဝိဒူ, ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။

ဣဒါနိ **တေန သမောဓာနေတွာ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဉေယျာ**တိ။ တေန ဧဝံ ဒုဝိဓတ္ထေန ပိဋကသဒ္ဒေန သဟ သမာသံ ကတွာ ဝိနယော စ သော ပိဋကဉ္စ ပရိယတ္တိဘာဝတော တဿ တဿ အတ္ထဿ ဘာဇနတော စာတိ ဝိနယပိဋကံ, ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန သုတ္တန္တဉ္စ တံ ပိဋကဉ္စာတိ သုတ္တန္တပိဋကံ, အဘိဓမ္မော စ သော ပိဋကဉ္စာတိ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ ဧဝမေတေ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဉေယျာ။

ဧဝံ ဉတွာ စ ပုနပိ တေသွေဝ ပိဋကေသု နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထံ –

ဒေသနာသာသနကထာ၊ ဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ။
သိက္ခာပဟာနဂမ္ဘီရ၊ ဘာဝဉ္စ ပရိဒီပယေ။

ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ၊ ဝိပတ္တိံ စာပိ ယံ ယဟိံ။
ပာပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ။

တတြာယံ ပရိဒီပနာ ဝိဘာဝနာ စ, ဧတာနိ ဟိ တီဏိ ပိဋကာနိ ယထာက္ကမံ အာဏာ ဝေါဟာရ ပရမတ္ထဒေသနာ ယထာပရာဓ-ယထာနုလောမ-ယထာဓမ္မသာသနာနိ, သံဝရာသံဝရဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာတိ စ ဝုစ္စန္တိ။

ဧတ္ထ ဟိ ဝိနယပိဋကံ အာဏာရဟေန ဘဂဝတာ အာဏာဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **အာဏာဒေသနာ,** သုတ္တန္တပိဋကံ ဝေါဟာရကုသလေန ဘဂဝတာ ဝေါဟာရဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **ဝေါဟာရဒေသနာ,** အဘိဓမ္မပိဋကံ ပရမတ္ထကုသလေန ဘဂဝတာ ပရမတ္ထဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **ပရမတ္ထဒေသနာ**တိ ဝုစ္စတိ။

တထာ ပဌမံ ယေ တေ ပစုရာပရာဓာ သတ္တာ တေ ယထာပရာဓံ တွေ သာသိတာတိ **ယထာပရာဓသာသနံ,** ဒုတိယံ အနေကဇ္ဈာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ယထာနုလောမံ တွေ သာသိတာတိ **ယထာနုလောမသာသနံ,** တတိယံ ဓမ္မပုဉ္ဇမတ္တေ "အဟံ မမာ"တိ သညိနော သတ္တာ ယထာဓမ္မံ တွေ သာသိတာတိ **ယထာဓမ္မသာသနန္တိ** ဝုစ္စတိ။

တထာ ပဌမံ အဇ္ဈာစာရပဋိပက္ခဘူတော သံဝရာသံဝရော တွေ ကထိတောတိ **သံဝရာသံဝရကထာ,** ဒုတိယံ ဒွာသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိပဋိပက္ခဘူတာ ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနာ တွေ ကထိတာတိ **ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနကထာ,** တတိယံ ရာဂါဒိပဋိပက္ခဘူတော နာမရူပပရိစ္ဆေဒော တွေ ကထိတောတိ **နာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာ**တိ ဝုစ္စတိ။

တီသုပိ စ စေတေသု တိဿော သိက္ခာ, တီဏိ ပဟာနာနိ, စတုဗ္ဗိဓော စ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော ။ တထာ ဟိ – ဝိနယပိဋကေ ဝိသေသေန **အဓိသီလသိက္ခာ** ဝုတ္တာ, သုတ္တန္တပိဋကေ **အဓိစိတ္တသိက္ခာ,** အဘိဓမ္မပိဋကေ **အဓိပညာသိက္ခာ**။

ဝိနယပိဋကေ စ **ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနံ** ကိလေသာနံ, ဝီတိက္ကမပဋိပက္ခတ္တာ သီလဿ။ သုတ္တန္တပိဋကေ **ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ,** ပရိယုဋ္ဌာနပဋိပက္ခတ္တာ သမာဓိဿ။ အဘိဓမ္မပိဋကေ **အနုသယပ္ပဟာနံ** အနုသယပဋိပက္ခတ္တာ ပညာယ။

ပဌမေ စ **တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ** ကိလေသာနံ, ဣတရေသု **ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနာနိ** ။ ပဌမေ စ **ဒုစ္စရိတသံကိလေသဿ** ပဟာနံ, ဣတရေသု **တဏှာဒိဋ္ဌိသံကိလေသာနံ** ။

ဧကမေကသ္မိဉ္စေတ္ထ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဓမ္မော** တိ ဟေတု။ **အတ္ထော** တိ ဟေတုဖလံ။ **ဒေသနာ**တိ ပညတ္တိ, ယထာဓမ္မံ ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အဓိပ္ပာယော။ **ပဋိဝေဓော** တိ ဟဋ္ဌိယာ ဟဋ္ဌိအတ္ထဿ စ ယထာဘူတာဝဗောဓော။ တီသုပိ စေတေသု ဧတေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓာ ယသ္မာ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒော မန္ဒဗုဒ္ဓီဟိ ဒုက္ခောဂါဟာ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ, တသ္မာ ဂမ္ဘီရာ။ ဧဝံ ဧကမေကသ္မိံ ဧတ္ထ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော နယော – **ဓမ္မော** တိ ဟေတု။ ဝုတ္တံ ဟေတံ – "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ။ **အတ္ထော** တိ ဟေတုဖလံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ – "ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ။ **ဒေသနာ**တိ ပညတ္တိ, ယထာဓမ္မံ ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အဓိပ္ပာယော။ **ပဋိဝေဓော**တိ အဘိသမယော, သော စ လောကိယလောကုတ္တရော ဝိသယတော အသမ္မောဟတော စ အတ္ထာနုရူပံ ဓမ္မေသု, ဓမ္မာနုရူပံ အတ္ထေသု, ပညတ္တိပထာနုရူပံ ပညတ္တီသု အဝဗောဓော။

ဣဒါနိ ယသ္မာ ဧတေသု ပိဋကေသု ယံ ယံ ဓမ္မဇာတံ ဝါ အတ္ထဇာတံ ဝါ, ယာ စာယံ ယထာ ယထာ ဉာပေတဗ္ဗော အတ္ထော သောတူနံ ဉာဏဿ အဘိမုခော ဟောတိ, တထာ တထာ တဒတ္ထဇောတိကာ ဒေသနာ, ယော စေတ္ထ အဝိပရီတာဝဗောဓသင်္ခါတော ပဋိဝေဓော သဗ္ဗမေတံ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ ဒုပ္ပညေဟိ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒော ဒုက္ခောဂါဟံ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌဉ္စ, တသ္မာ ဂမ္ဘီရံ။ ဧဝမ္ပိ ဧကမေကသ္မိံ ဧတ္ထ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္တာဝတာ စ –

"ဒေသနာ-သာသနကထာ ၊ ဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ။
သိက္ခာပဟာနဂမ္ဘီရဘာဝဉ္စ ပရိဒီပယေ"တိ။

အယံ ဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာ ဟောတိ။

"ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ၊ ဝိပတ္တိဉ္စာပိ ယံ ယဟိံ။
ပာပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ"တိ။

ဧတ္ထ ပန တီသု ပိဋကေသု တိဝိဓော **ပရိယတ္တိဘေဒော** ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တိဿော ဟိ ပရိယတ္တိယော – အလဂဒ္ဒူပမာ, နိဿရဏတ္ထာ, ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တီတိ။

တတ္ထ ယာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဋ္ဌာ, အယံ **အလဂဒ္ဒူပမာ**။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – ''သေယ္ယထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော အလဂဒ္ဒတ္ထိကော အလဂဒ္ဒဂဝေသီ အလဂဒ္ဒပရိယေသနံ စရမာနော, သော ပဿေယ္ယ မဟန္တံ အလဂဒ္ဒံ။ တမေနံ ဘောဂေ ဝါ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဝါ ဂဏှေယျ။ တဿ သော အလဂဒ္ဒော ပဋိပရိဝတ္တိတွာ ဟတ္ထေ ဝါ ဗာဟာယ ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေ ဍံသေယျ။ သော တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ, မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, အလဂဒ္ဒဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဣဓေကစ္စေ မောဃပုရိသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ သုတ္တံ။ပေ.။ ဝေဒလ္လံ။ တေ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတွာ တေသံ ဓမ္မာနံ ပညာယ အတ္ထံ န ဥပပရိက္ခန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ပညာယ အတ္ထံ အနုပပရိက္ခတံ န နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ။ တေ ဥပါရမ္ဘာနိသံသာ စေဝ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသာ စ။ ယဿ စတ္ထာယ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ, တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာန''န္တိ (မ. နိ. ၁.၂၃၈)။

ယာ ပန သုဂ္ဂဟိတာ သီလက္ခန္ဓာဒိပါရိပူရိံယေဝ အာကင်္ခမာနေန ပရိယာပုဋ္ဌာ န ဥပါရမ္ဘာဒိ ဟေတု, အယံ **နိဿရဏတ္ထာ**။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – ''တေသံ တေ ဓမ္မာ သုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သုဂ္ဂဟိတတ္တာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာန''န္တိ (မ. နိ. ၁.၂၃၉)။

ယံ ပန ပရိညာတက္ခန္ဓော ပဟီနကိလေသော ဘာဝိတမဂ္ဂေါ ပဋိဝိဒ္ဓာကုပ္ပော သစ္ဆိကတနိရောဓော ခီဏာသဝေါ ကေဝလံ ပဝေဏီပါလနတ္ထာယ ဝံသာနုရက္ခဏတ္ထာယ ပရိယာပုဏာတိ, အယံ **ဘဏ္ဍာဂါရိကပအယတ္တီ** တိ။

ဝိနယေ ပန သုပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု သီလသမ္ပတ္တိံ နိဿာယ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ပါပုဏာတိ, တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။ သုတ္တေ သုပ္ပဋိပန္နော သမာဓိသမ္ပဒံ နိဿာယ ဆ အဘိညာ ပါပုဏာတိ, တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။ အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နော ပညာသမ္ပဒံ နိဿာယ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါပုဏာတိ, တာသဉ္စ တတ္ထေဝ ပဘေဒဝစနတော။ ဧဝမေတေသု သုပ္ပဋိပန္နော ယထာက္ကမေန ဣမံ ဝိဇ္ဇာတ္တယဆဠဘိညာစတုပဋိသမ္ဘိဒါဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ ပါပုဏာတိ။

ဝိနယေ ပန ဒုပ္ပဋိပန္နော အနုညာတသုခသမ္ဖဿအတ္ထရဏပါဝုရဏာဒိဖဿသာမညတော ပဋိက္ခိတ္တေသု ဥပါဒိန္နဖဿာဒီသု အနဝဇ္ဇသညီ ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ – ''တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ, ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ, တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ''တိ (ပါစိ. ၄၁၇; မ. နိ. ၁.၂၃၄) တတော ဒုဿီလဘာဝံ ပါပုဏာတိ။ သုတ္တေ ဒုပ္ပဋိပန္နော ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၄.၅) အဓိပ္ပာယံ အဇာနန္တော ဒုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှာတိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – ''အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခတိ, အတ္တာနဉ္စ ခနတိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတီ''တိ (ပါစိ. ၄၁၇; မ. နိ. ၁.၂၃၆) တတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတံ ပါပုဏာတိ။ အဘိဓမ္မေ ဒုပ္ပဋိပန္နော ဓမ္မစိန္တံ အတိဓာဝန္တော အစိန္တေယျာနိပိ စိန္တေတိ, တတော စိတ္တက္ခေပံ ပါပုဏာတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ – ''စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အစိန္တေယျာနိ န စိန္တေတဗ္ဗာနိ, ယာနိ စိန္တေန္တော ဥမ္မာဒဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ''တိ (အ. နိ. ၄.၇၇)။ ဧဝမေတေသု ဒုပ္ပဋိပန္နော ယထာက္ကမေန ဣမံ ဒုဿီလဘာဝမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတာ စိတ္တက္ခေပဘေဒံ ဝိပတ္တိံ ပါပုဏာတီတိ။

ဧတ္တာဝတာ စ –

''ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ, ဝိပတ္တိံ စာပိ ယံ ယဟိံ။
ပါပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု, တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ''တိ။

အယမ္ပိ ဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာ ဟောတိ။ ဧဝံ နာနပ္ပကာရတော ပိဋကာနိ ဉတွာ တေသံ ဝသေနေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ တိဝိဓန္တိ ဉာတဗ္ဗံ။

ကထံ နိကာယဝသေန ပဉ္စဝိဓံ? သဗ္ဗမေဝ စေတံ ဒီဃနိကာယော, မဇ္ဈိမနိကာယော, သံယုတ္တနိကာယော, အင်္ဂုတ္တရနိကာယော, ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ပဉ္စပ္ပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကတမော **ဒီဃနိကာယော?** တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ ဗြဟ္မဇာလာဒီနိ စတုတ္တိံသ သုတ္တာနိ။

စတုတ္တိံသေဝ သုတ္တန္တာ၊ တိဝဂ္ဂေါ ယဿ သင်္ဂဟော။
ဧသ ဒီဃနိကာယောတိ၊ ပဌမော အနုလောမိကော။

ကသ္မာ ပနေသ ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ? ဒီဃပ္ပမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတော နိဝါသတော စ, သမူဟနိဝါသာ ဟိ နိကာယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကနိကာယမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တံ; ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ; ပေါဏိကနိကာယော, စိက္ခလ္လိကနိကာယော''တိ (သံ. နိ. ၃.၁၀၀) ဧဝမာဒီနိ စေတ္ထ သာဓကာနိ သာသနတော စ လောကတော စ။ ဧဝံ သေသာနမ္ပိ နိကာယဘာဝေ ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကတမော **မဇ္ဈိမနိကာယော?** မဇ္ဈိမပ္ပမာဏာနိ ပဉ္စဒသဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ မူလပရိယာယသုတ္တာဒီနိ ဒိယဍ္ဎသတံ ဒွေ စ သုတ္တာနိ။

ဒိယဍ္ဎသတံ သုတ္တန္တာ၊ ဒွေ စ သုတ္တာနိ ယတ္ထ သော။
နိကာယော မဇ္ဈိမော ပဉ္စ-ဒသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော။

ကတမော **သံယုတ္တနိကာယော** ? ဒေဝတာသံယုတ္တာဒိဝသေန ဌိတာနိ ဩဃတရဏာဒီနိ သတ္တ သုတ္တသဟဿာနိ သတ္တ စ သုတ္တသတာနိ ဒွာသဋ္ဌိ စ သုတ္တာနိ။

သတ္တ သုတ္တသဟဿာနိ၊ သတ္တ သုတ္တသတာနိ စ။
ဒွာသဋ္ဌိ စေဝ သုတ္တန္တာ၊ ဧသော သံယုတ္တသင်္ဂဟော။

ကတမော **အင်္ဂုတ္တရနိကာယော** ? ဧကေကအင်္ဂါတိရေကဝသေန ဌိတာနိ စိတ္တပရိယာဒါနာဒီနိ နဝ သုတ္တသဟဿာနိ ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ သတ္တပညာသဉ္စ သုတ္တာနိ။

နဝ သုတ္တသဟဿာနိ၊ ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ စ။
သတ္တပညာသ သုတ္တာနိ၊ သင်္ချာ အင်္ဂုတ္တရေ အယံ။

ကတမော **ခုဒ္ဒကနိကာယော** ? သကလံ ဝိနယပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ခုဒ္ဒကပါဌာဒယော စ ပုဗ္ဗေ နိဒဿိတာ ပန္နရသဘေဒာ ဌပေတွာ စတ္တာရော နိကာယေ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ။

ဌပေတွာ စတုရောပေတေ၊ နိကာယေ ဒီဃအာဒိကေ။
တဒညံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ နိကာယော ခုဒ္ဒကော မတောတိ။

ဧဝံ နိကာယဝသေန ပဉ္စဝိဓံ။

ကထံ အင်္ဂဝသေန နဝဝိဓံ? သဗ္ဗမေဝ ဟိဒံ သုတ္တံ, ဂေယျံ, ဝေယျာကရဏံ, ဂါထာ, ဥဒါနံ, ဣတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, အဗ္ဘုတဓမ္မံ, ဝေဒလ္လန္တိ နဝပ္ပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဥဘတောဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသခန္ဓကပရိဝါရာ သုတ္တနိပါတေ မင်္ဂလသုတ္တ-ရတနသုတ္တ-နာလကသုတ္တ-တုဝဋ္ဋကသုတ္တာနိ အညမ္ပိ စ သုတ္တနာမကံ တထာဂတဝစနံ **သုတ္တ** န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗမ္ပိ သဂါထကံ သုတ္တံ **ဂေယျ** န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိသေသေန သံယုတ္တကေ သကလောပိ သဂါထာဝဂ္ဂေါ, သကလံ အဘိဓမ္မပိဋကံ, နိဂ္ဂါထကံ သုတ္တံ, ယဉ္စ အညမ္ပိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ အသင်္ဂဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ တံ **ဝေယျာကရဏ** န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မပဒံ, ထေရဂါထာ, ထေရီဂါထာ, သုတ္တနိပါတေ နောသုတ္တနာမိကာ သုဒ္ဓိကဂါထာ စ **ဂါထာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သောမနဿဉာဏမယိကဂါထာပဋိသံယုတ္တာ ဒွာသီတိ သုတ္တန္တာ **ဥဒါန**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ''ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ''တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ **ဣတိဝုတ္တက** န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ

ပံ။ အပဏ္ဏကဇာတကာဒီနိ ပညာသာဓိကာနိ ပဉ္စ ဇာတကသတာနိ **ဇာတက**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ”တိ (ဒီ. နိ. ၂.၂၀၉) -အာဒိနယပ္ပဝတ္တာ သဗ္ဗေပိ အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတဓမ္မပဋိသံယုတ္တာ သုတ္တန္တာ **အဗ္ဘုတဓမ္မ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စူဠဝေဒလ္လ-မဟာဝေဒလ္လ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သက္ကပဉှ-သင်္ခာရဘာဇနိယ-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တာဒယော သဗ္ဗေပိ ဝေဒဉ္စ တုဋ္ဌိဉ္စ လဒ္ဓာ လဒ္ဓာ ပုစ္ဆိတသုတ္တန္တာ **ဝေဒလ္လ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ အင်္ဂဝသေန နဝဝိဓံ။

ကထံ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာသီတိသဟဿဝိဓံ? သဗ္ဗမေဝ စေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ –

“ဒွာသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိံ၊ ဒွေ သဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော”တိ။ (ထေရဂါ. ၁၀၂၇)။

ဧဝံ ပရိဒီပိတဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာသီတိသဟဿပ္ပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဧကာနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ယံ အနေကာနုသန္ဓိကံ တတ္ထ အနုသန္ဓိဝသေန ဓမ္မက္ခန္ဓဂဏနာ။ ဂါထာဗန္ဓေသု ပဉှာပုစ္ဆနံ ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓော, ဝိဿဇ္ဇနံ ဧကော။ အဘိဓမ္မေ ဧကမေကံ တိက-ဒုက-ဘာဇနံ, ဧကမေကဉ္စ စိတ္တဝါရဘာဇနံ, ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ဝိနယေ အတ္ထိ ဝတ္ထု, အတ္ထိ မာတိကာ, အတ္ထိ ပဒဘာဇနီယံ, အတ္ထိ အန္တရာပတ္တိ, အတ္ထိ အာပတ္တိ, အတ္ထိ အနာပတ္တိ, အတ္ထိ ပရိစ္ဆေဒေါ; တတ္ထ ဧကမေကော ကောဋ္ဌာသော, ဧကမေကော ဓမ္မက္ခန္ဓောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာသီတိသဟဿဝိဓံ။

ဧဝမေတံ အဘေဒတော ရသဝသေန ဧကဝိဓံ, ဘေဒတော ဓမ္မဝိနယာဒိဝသေန ဒုဝိဓာဒိဘေဒံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သင်္ဂါယန္တေန မဟာကဿပပ္ပမုခေန ဝသီဂဏေန “အယံ ဓမ္မော, အယံ ဝိနယော; ဣဒံ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ, ဣဒံ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနံ, ဣဒံ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနံ; ဣဒံ ဝိနယပိဋကံ, ဣဒံ သုတ္တန္တပိဋကံ, ဣဒံ အဘိဓမ္မပိဋကံ; အယံ ဒီဃနိကာယော။ပေ.။ အယံ ခုဒ္ဒကနိကာယော; ဣမာနိ သုတ္တာဒီနိ နဝင်္ဂါနိ, ဣမာနိ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီ”တိ ဣမံ ပဘေဒံ ဝဝတ္ထပေတွာဝ သင်္ဂီတံ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတ္တကမေဝ, အညမ္ပိ ဥဒ္ဒာနသင်္ဂဟ-ဝဂ္ဂသင်္ဂဟပေယျာလသင်္ဂဟ-ဧကကနိပါတ-ဒုကနိပါတာဒိနိပါတသင်္ဂဟ-သံယုတ္တသင်္ဂဟ-ပဏ္ဏာသသင်္ဂဟာဒိအနေကဝိဓံ တီသု ပိဋကေသု သန္ဒိဿမာနံ သင်္ဂဟပ္ပဘေဒံ ဝဝတ္ထပေတွာဝ သတ္တဟိ မာသေဟိ သင်္ဂီတံ။ သင်္ဂီတိပရိယောသာနေ စဿ – “ဣဒံ မဟာကဿပတ္ထေရေန ဒသဗလဿ သာသနံ ပဉ္စဝဿသဟဿပရိမာဏံ ကာလံ ပဝတ္တနသမတ္ထံ ကတ”န္တိ သဉ္ဇာတပ္ပမောဒာ သာဓုကာရံ ဝိယ ဒဒမာနာ အယံ မဟာပထဝီ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ အနေကပ္ပကာရံ ကမ္ပိ သင်္ကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ, အနေကာနိ စ အစ္ဆရိယာနိ ပါတုရဟေသုန္တိ အယံ **ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ** နာမ။ ယာ လောကေ –

သတေဟိ ပဉ္စဟိ ကတာ၊ တေန ပဉ္စသတာတိ စ။
ထေရေဟေဝ ကတတ္တာ စ၊ ထေရိကာတိ ပဝုစ္စတီတိ။

ဣမိဿာ ပန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိယာ ပဝတ္တမာနာယ ဝိနယံ ပုစ္ဆန္တေန အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန “ပဌမံ, အာဝုသော ဥပါလိ, ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တ”န္တိ ဧဝမာဒိဝစနပရိယောသာနေ “ဝတ္ထုမ္ပိ ပုစ္ဆိ, နိဒါနမ္ပိ ပုစ္ဆိ, ပုဂ္ဂလမ္ပိ ပုစ္ဆီ”တိ ဧတ္ထ နိဒါနေ ပုစ္ဆိတေ တံ နိဒါနံ အာဒိတော ပဘုတိ ဝိတ္ထာရေတွာ ယေန စ ပညတ္တံ, ယသ္မာ စ ပညတ္တံ, သဗ္ဗမေတံ ကထေတုကာမေန အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန ဝုတ္တံ “တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတီ”တိ သဗ္ဗံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝမိဒံ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန ဝုတ္တံ, တဉ္စ ပန “ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေ ဝုတ္တ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ စ “ဣဒံ ဝစနံ ကေန ဝုတ္တံ, ကဒါ ဝုတ္တ”န္တိ ဧတေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ပကာသိတော ဟောတိ။

ဣဒါနိ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ ဧတ္ထ ဝုစ္စတေ, ယသ္မာ အယမာယသ္မတာ မဟာကဿပတ္ထေရေန နိဒါနံ ပုဋ္ဌော တသ္မာနေန တံ နိဒါနံ အာဒိတော ပဘုတိ ဝိတ္ထာရေတုံ ဝုတ္တန္တိ။ ဧဝမိဒံ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေ ဝဒန္တေနာပိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ စ **ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ**တိ ဣမေသံ မာတိကာပဒါနံ အတ္ထော ပကာသိတော ဟောတိ။

ဣာအနိ **ဓာရိတံ ယေန စာဘတံ, ယတ္ထပ္ပတိဋ္ဌိတံ စေတမေတံ ဝတ္တ ဝိဓိ တတော** တိ ဧတေသံ အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ ဣဒံ ဝုစ္စတိ။ တံ ပနေတံ "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေ ဘဂဝတ ဝေရဉ္စာယံ ဝိဟရတီ"တိ ဧဝမာဒိဝစနပဋိမဏ္ဍိတနိဒာနံ ဝိနယပိဋကံ ကေန ဓာရိတံ, ကေနာဘတံ, ကတ္ထ ပတိဋ္ဌိတန္တိ? ဝုစ္စတေ – အာဒိတော တာဝ ဣဒံ ဘဂဝတော သမ္မုခာ အာယသ္မတာ ဥပာလိတ္ထေရေန ဓာရိတံ, တဿ သမ္မုခတော အပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ ဆဠဘိညာဒိဘေဒေဟိ အနေကေဟိ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ ပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ မဟာကဿပပ္ပမုခေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ။ ကေနာဘတန္တိ? ဇမ္ဗုဒီပေ တာဝ ဥပာလိတ္ထေရမာဒိံ ကတွာ အာစရိယပရမ္ပရာယ ယာဝ တတိယသင်္ဂီတိ တာဝ အာဘတံ။ တတြာယံ **အာစရိယပရမ္ပရာ** –

> ဥပာလိ ဒာသကော စေဝ၊ သောဏကော သိဂ္ဂဝေ တထာ။
> တိဿော မောဂ္ဂလိပုတ္တော စ၊ ပဉ္စေတေ ဝိဇိတာဝိနော။
>
> ပရမ္ပရာယ ဝိနယံ၊ ဒီပေ ဇမ္ဗုသိရိဝှယေ။
> အစ္ဆိဇ္ဇမာနမာနေသုံ၊ တတိယော ယာဝ သင်္ဂဟော။

အာယသ္မာ ဟိ ဥပာလိ ဣမံ ဝိနယဝံသံ ဝိနယတန္တိံ ဝိနယပဝေဏိံ ဘဂဝတော

သမ္မုခာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဗဟူနံ ဘိက္ခူနံ ဟဒယေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တဿ ဟာယသ္မတော သန္တိကေ ဝိနယဝံသံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိနယေ ပကတညုတံ ပတ္တေသု ပုဂ္ဂလေသု ပုထုဇ္ဇန-သောတာပန္န-သကဒါဂါမိ-အနာဂါမိနော ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ, ခီဏာသဝါနံ သဟဿမေကံ အဟောသိ။ ဒါသကတ္ထေရောပိ တဿေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အဟောသိ, သော ဥပာလိတ္ထေရဿ သမ္မုခါ ဥဂ္ဂဟေတွာ တထေဝ ဝိနယံ ဝါစေသိ။ တဿာပိ အာယသ္မတော သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိနယေ ပကတညုတံ ပတ္တာ ပုထုဇ္ဇနာဒယော ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ, ခီဏာသဝါနံ သဟဿမေဝ အဟောသိ။ သောဏကတ္ထေရောပိ ဒာသကတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အဟောသိ, သောပိ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ ဒာသကတ္ထေရဿ သမ္မုခါ ဥဂ္ဂဟေတွာ တထေဝ ဝိနယံ ဝါစေသိ။ တဿာပိ အာယသ္မတော သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိနယေ ပကတညုတံ ပတ္တာ ပုထုဇ္ဇနာဒယော ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ, ခီဏာသဝါနံ သဟဿမေဝ အဟောသိ။ သိဂ္ဂဝတ္ထေရောပိ သောဏကတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အဟောသိ, သောပိ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ သောဏကတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဝိနယံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အရဟန္တသဟဿဿ ဓုရဂ္ဂါဟော အဟောသိ။ တဿ ပနာယသ္မတော သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိနယေ ပကတညုတံ ပတ္တာ ပုထုဇ္ဇန-သောတာပန္နသကဒါဂါမိ-အနာဂါမိနောပိ ခီဏာသဝါပိ ဧတ္တကာနိ သတာနီတိ ဝါ ဧတ္တကာနိ သဟဿာနီတိ ဝါ အပရိစ္ဆိန္နာ အဟေသုံ။ တဒါ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေ အတိမဟာဘိက္ခုသမုဒါယော အဟောသိ။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရဿ ပန အာနုဘာဝေါ တတိယသင်္ဂီတိယံ ပါကဋော ဘဝိဿတိ။ ဧဝမိဒံ ဝိနယပိဋကံ ဇမ္ဗုဒီပေ တာဝ ဣမာယ အာစရိယပရမ္ပရာယ ယာဝ တတိယသင်္ဂီတိ တာဝ အာဘတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယသင်္ဂီတိကထာ

ဒုတိယသင်္ဂီတိ ဝိဇာနနတ္ထံ ပန အယမနုက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဒါ ဟိ –

> သင်္ဂါယိတွာန သဒ္ဓမ္မံ၊ ဇောတယိတွာ စ သဗ္ဗဓိ။
> ယာဝ ဇီဝိတပရိယန္တံ၊ ဌတွာ ပဉ္စသတာပိ တေ။
>
> ခီဏာသဝါ ဇုတီမန္တော၊ ထေရာ ကဿပအာဒယော။
> ခီဏသ္နေဟပဒီပါဝ၊ နိဗ္ဗာယိံသု အနာလယာ။

အထာနုက္ကမေန ဂဏ္ဌန္တေသု ရတ္တိန္ဒိဝေသု ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိယံ ''ကပ္ပတိ သိင်္ဂီလောဏကပ္ပော, ကပ္ပတိ ဒွင်္ဂုလကပ္ပော, ကပ္ပတိ ဂါမန္တရကပ္ပော, ကပ္ပတိ အာဝါသကပ္ပော, ကပ္ပတိ အနုမတိကပ္ပော, ကပ္ပတိ အာစိဏ္ဏကပ္ပော, ကပ္ပတိ အမထိတကပ္ပော, ကပ္ပတိ ဇဠောဂိံ ပာတုံ, ကပ္ပတိ အဒသကံ နိသီဒနံ, ကပ္ပတိ ဇာတရူပရဇတ''န္တိ ဣမာနိ ဒသ ဝတ္ထူနိ ဒီပေသုံ။ တေသံ သုသုနာဂပုတ္တော ကာဠာသောကော နာမ ရာဇာ ပက္ခော အဟောသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ယသော ကာကဏ္ဍကပုတ္တော ဝဇ္ဇီသု စာရိကံ စရမာနော ''ဝေသာလိကာ ကိရ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိယံ ဒသ ဝတ္ထူနိ ဒီပေန္တီ''တိ သုတွာ ''န ခေါ ပနေတံ ပတိရူပံ ယွာဟံ ဒသဗလဿ သာသနဝိပတ္တိံ သုတွာ အပ္ပောဿုက္ကော ဘဝေယျံ။ ဟန္ဒာဟံ အဓမ္မဝါဒိနော နိဂ္ဂဟေတွာ ဓမ္မံ ဒီပေမီ''တိ စိန္တေန္တော ယေန ဝေသာလီ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ အာယသ္မာ ယသော ကာကဏ္ဍကပုတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဘိက္ခူ တဒဟုပေါသထေ ကံသပါတိံ ဥဒကေန ပူရေတွာ မဇ္ဈေ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဌပေတွာ အာဂတာဂတေ ဝေသာလိကေ ဥပါသကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ – ''ဒေထာဝုသော, သင်္ဃဿ ကဟာပဏမ္ပိ အဍ္ဎမ္ပိ ပါဒမ္ပိ မာသကရူပမ္ပိ, ဘဝိဿတိ သင်္ဃဿ ပရိက္ခာရေန ကရဏီယ''န္တိ သဗ္ဗံ တာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ, ယာဝ ''ဣမာယ ပန ဝိနယသင်္ဂီတိယာ သတ္တ ဘိက္ခုသတာနိ အနူနာနိ အနဓိကာနိ အဟေသုံ, တသ္မာ အယံ ဒုတိယသင်္ဂီတိ **သတ္တသတိကာ**တိ ဝုစ္စတီ''တိ။

ဧဝံ တသ္မိဉ္စ သန္နိပါတေ ဒွါဒသ ဘိက္ခုသတသဟဿာနိ သန္နိပတိံသု အာယသ္မတာ ယသေန သမုဿာဟိတာ။ တေသံ မဇ္ဈေ အာယသ္မတာ ရေဝတေန ပုဋ္ဌေန သဗ္ဗကာမိတ္ထေရေန ဝိနယံ ဝိဿဇ္ဇေန္တေန တာနိ ဒသ ဝတ္ထူနိ ဝိနိစ္ဆိတာနိ, အဓိကရဏံ ဝူပသမိတံ။ အထ ထေရာ ''ပုန ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိဿာမာ''တိ တိပိဋကဓရေ ပတ္တပဋိသမ္ဘိဒေ သတ္တသတေ ဘိက္ခူ ဥစ္စိနိတွာ ဝေသာလိယံ ဝါလိကာရာမေ သန္နိပတိတွာ မဟာကဿပတ္ထေရေန သင်္ဂါယိတသဒိသမေဝ သဗ္ဗံ သာသနမလံ သောဓေတွာ ပုန ပိဋကဝသေန နိကာယဝသေန အင်္ဂဝသေန ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စ သဗ္ဗံ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိံသု။ အယံ သင်္ဂီတိ အဋ္ဌဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတာ။ ယာ လောကေ –

သတေဟိ သတ္တဟိ ကတာ၊ တေန သတ္တသတာတိ စ။
ပုဗ္ဗေ ကတံ ဥပါဒါယ၊ ဒုတိယာတိ စ ဝုစ္စတီတိ။

သာ ပနာယံ –

ယေဟိ ထေရေဟိ သင်္ဂီတာ၊ သင်္ဂီတိ တေသု ဝိဿုတာ။
သဗ္ဗကာမီ စ သာဠှော စ၊ ရေဝတော ခုဇ္ဇသောဘိတော။

ယသော စ သာဏသမ္ဘူတော၊ ဧတေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ။
ထေရာ အာနန္ဒထေရဿ၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ တထာဂတံ။

သုမနော ဝါသဘဂါမီ စ၊ ဉေယျာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ။
ဒွေ ဣမေ အနုရုဒ္ဓဿ၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ တထာဂတံ။

ဒုတိယော ပန သင်္ဂီတော၊ ယေဟိ ထေရေဟိ သင်္ဂဟော။
သဗ္ဗေပိ ပန္နဘာရာ တေ၊ ကတကိစ္စာ အနာသဝါတိ။

အယံ ဒုတိယသင်္ဂီတိ။

ဧဝမိမံ ဒုတိယသင်္ဂီတိံ သင်္ဂါယိတွာ ထေရာ “ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ နု ခေါ အနာဂတေပိ သာသနဿ ဧဝရူပံ အဗ္ဗုဒ”န္တိ ဩလောကယမာနာ ဣမံ အဒ္ဒသံသု – “ဣတော ဝဿသတဿ ဥပရိ အဋ္ဌာရသမေ ဝဿေ ပါဋလိပုတ္တေ **ဓမ္မာသောကော** နာမ ရာဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ကာရေဿတိ။ သော ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသီဒိတွာ မဟန္တံ လာဘသက္ကာရံ ပဝတ္တယိဿတိ။ တတော တိတ္ထိယာ လာဘသက္ကာရံ ပတ္ထယမာနာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိံ ပရိဒီပေဿန္တိ။ ဧဝံ သာသနေ မဟန္တံ အဗ္ဗုဒံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ – “ကိန္နု ခေါ မယံ ဧတသ္မိံ အဗ္ဗုဒေ ဥပ္ပန္နေ သမ္မုခါ ဘဝိဿာမ, န ဘဝိဿာမာ”တိ။ အထ တေ သဗ္ဗေဝ တဒါ အတ္တနော အသမ္မုခဘာဝံ ဉတွာ “ကော နု ခေါ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတုံ သမတ္ထော ဘဝိဿတီ”တိ သကလံ မနုဿလောကံ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကဉ္စ ဩလောကေန္တာ န ကဉ္စိ ဒိသွာ ဗြဟ္မလောကေ **တိဿံ** နာမ မဟာဗြဟ္မာနံ အဒ္ဒသံသု ပရိတ္တာယုကံ ဥပရိဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ ဘာဝိတမဂ္ဂံ။ ဒိသွာန နေသံ ဧတဒဟောသိ – “သစေ မယံ ဧတဿ ဗြဟ္မုနော မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ ဥဿာဟံ ကရေယျာမ, အဒ္ဓါ ဧသ မောဂ္ဂလိဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေဿတိ။ တတော စ မန္တေဟိ ပလောဘိတော နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿတိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတွာ သကလံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒေါ ဟုတွာ တိတ္ထိယေ မဒ္ဒိတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဏှိဿတီ”တိ။

တေ ဗြဟ္မလောကံ ဂန္တွာ တိဿံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣတော ဝဿသတဿ ဥပရိ အဋ္ဌာရသမေ ဝဿေ သာသနေ မဟန္တံ အဗ္ဗုဒံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ မယဉ္စ သကလံ မနုဿလောကံ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကဉ္စ ဩလောကယမာနာ ကဉ္စိ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထံ အဒိသွာ ဗြဟ္မလောကံ ဝိစိနန္တာ ဘဝန္တမေဝ အဒ္ဒသာမ။ သာဓု, သပ္ပုရိသ, မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒသဗလဿ သာသနံ ပဂ္ဂဏှိတုံ ပဋိညံ ဒေဟီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ မဟာဗြဟ္မာ, “အဟံ ကိရ သာသနေ ဥပ္ပန္နံ အဗ္ဗုဒံ သောဓေတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထော ဘဝိဿာမီ”တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ ဟုတွာ, “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ပဋိညံ အဒါသိ။ ထေရာ ဗြဟ္မလောကေ တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ ပုန ပစ္စာဂမိံသု။

တေန ခေါ ပန သမယေန သိဂ္ဂဝတ္ထေရော စ စဏ္ဍဝဇ္ဇိတ္ထေရော စ ဒွေပိ နဝကာ ဟောန္တိ ဒဟရဘိက္ခူ တိပိဋကဓရာ ပတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ ခီဏာသဝါ, တေ တံ အဓိကရဏံ န သမ္ပာပုဏိံသု။ ထေရာ “တုမှေ, အာဝုသော, အမှာကံ ဣမသ္မိံ အဓိကရဏေ နော သဟာယကာ အဟုဝတ္ထ, တေန ဝေါ ဣဒံ ဒဏ္ဍကမ္မံ ဟောတု – ‘တိဿော နာမ ဗြဟ္မာ မောဂ္ဂလိဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိဿတိ, တံ တုမှာကံ ဧကော နီဟရိတွာ ပဗ္ဗာဇေတု, ဧကော ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှာပေတူ’”တိ ဝတွာ သဗ္ဗေပိ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ –

သဗ္ဗကာမိပ္ပဘုတယော, တေပိ ထေရာ မဟိဒ္ဓိကာ။
အဂ္ဂိက္ခန္ဓာဝ လောကမှိ, ဇလိတွာ ပရိနိဗ္ဗုတာ။

ဒုတိယံ သင်္ဂဟံ ကတွာ, ဝိသောဓေတွာန သာသနံ။
အနာဂတေပိ ကတွာန, ဟေတုံ သဒ္ဓမ္မသုဒ္ဓိယာ။

ခီဏာသဝါ ဝသိပ္ပတ္တာ, ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါ။
အနိစ္စတာဝသံ ထေရာ, တေပိ နာမ ဥပါဂတာ။

ဧဝံ အနိစ္စတံ ဇမ္မိံ, ဉတွာ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
တံ ပတ္တုံ ဝါယမေ ဓီရော, ယံ နိစ္စံ အမတံ ပဒန္တိ။

ဧတ္တာဝတာ သဗ္ဗာကာရေန **ဒုတိယသင်္ဂီတိဝဏ္ဏနာ** နိဋ္ဌိတာ ဟောတိ။

ဒုတိယသင်္ဂီတိကထာ နိဋ္ဌိတာ

တတိယသင်္ဂီတိကထာ

တိဿောပိ ခော **မဟာဗြဟ္မာ** ဗြဟ္မလောကတော စဝိတွာ မောဂ္ဂလိဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ။ သိဂ္ဂဝတ္ထေရောပိ တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဘုတိ သတ္တ ဝဿာနိ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဥဠုင်္ကမတ္တံ ဝါ ယာဂုံ ကဋစ္ဆုမတ္တံ ဝါ ဘတ္တံ နာလတ္ထ။ သတ္တန္နံ ပန ဝဿာနံ အစ္စယေန ဧကဒိဝသံ “အတိစ္ဆထ, ဘန္တေ”တိ ဝစနမတ္တံ အလတ္ထ။ တံဒိဝသမေဝ ဗြာဟ္မဏောပိ ဗဟိဒ္ဓါ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တော ပဋိပထေ ထေရံ ဒိသွာ, “ဘော ပဗ္ဗဇိတ, အမှာကံ ဂေဟံ အဂမိတ္ထာ”တိ အာဟ။ “အာမ, ဗြာဟ္မဏ, အဂမိမှာ”တိ။ “အပိ ကိဉ္စိ လဘိတ္ထာ”တိ? “အာမ, ဗြာဟ္မဏ, လဘိမှာ”တိ။ သော ဂေဟံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိ – “တဿ ပဗ္ဗဇိတဿ ကိဉ္စိ အဒတ္ထာ”တိ? “န ကိဉ္စိ အဒမှာ”တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဒုတိယဒိဝသေ ဃရဒွါရေယေဝ နိသီဒိ “အဇ္ဇ ပဗ္ဗဇိတံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဟေဿာမီ”တိ။ ထေရော ဒုတိယဒိဝသေ ဗြာဟ္မဏဿ ဃရဒွါရံ သမ္ပတ္တော။ ဗြာဟ္မဏော ထေရံ ဒိသွာဝ ဧဝမာဟ – “တုမှေ ဟိယျော အမှာကံ ဂေဟေ ကိဉ္စိ အလဒ္ဓါယေဝ ‘လဘိမှာ’တိ အဝေါစုတ္ထ။ ဝဋ္ဋတိ နု ခော တုမှာကံ မုသာဝါဒေါ”တိ! ထေရော အာဟ – “မယံ, ဗြာဟ္မဏ, တုမှာကံ ဂေဟေ သတ္တ ဝဿာနိ ‘အတိစ္ဆထာ’တိ ဝစနမတ္တမ္ပိ အလဘိတွာ ဟိယျော ‘အတိစ္ဆထာ’တိ ဝစနမတ္တံ လဘိမှ; အထေတံ ပဋိသန္ထာရံ ဥပါဒါယ ဧဝမဝေါစုမှာ”တိ။

ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ – “ဣမေ ပဋိသန္ထာရမတ္တမ္ပိ လဘိတွာ ‘လဘိမှာ’တိ ပသံသန္တိ, အညံ ကိဉ္စိ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ လဘိတွာ ကသ္မာ န ပသံသန္တီ”တိ ပသီဒိတွာ အတ္တနော အတ္ထာယ ပဋိယာဒိတဘတ္တတော ကဋစ္ဆုမတ္တံ ဘိက္ခံ တဒုပိယဉ္စ ဗျဉ္ဇနံ ဒါပေတွာ “ဣမံ ဘိက္ခံ သဗ္ဗကာလံ တုမှေ လဘေယျာထာ”တိ အာဟ ။ သော ပုနဒိဝသတော ပဘုတိ ဥပသင်္ကမန္တဿ ထေရဿ ဥပသမံ ဒိသွာ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပသီဒိတွာ ထေရံ နိစ္စကာလံ အတ္တနော ဃရေ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂကရဏတ္ထာယ ယာစိ။ ထေရော အဓိဝါသေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တော ထောကံ ထောကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ကထေတွာ ဂစ္ဆတိ။ သောပိ ခော မာဏဝကော သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကောယေဝ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ အဟောသိ။ ဗြဟ္မလောကတော အာဂတသုဒ္ဓသတ္တဿ အာသနေ ဝါ သယနေ ဝါ အညဿ ကဿစိ နိသဇ္ဇနာ ဝါ နိပဇ္ဇနာ ဝါ နတ္ထိ။ သော ယဒါ အာစရိယဃရံ ဂစ္ဆတိ, တဒါဿ မဉ္စပီဌံ သေတေန ဝတ္ထေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ လဂ္ဂေတွာ ဌပေန္တိ။ ထေရော စိန္တေသိ – “သမယော ဒါနိ မာဏဝကံ ပဗ္ဗာဇေတုံ, စိရဉ္စ မေ ဣဓာဂစ္ဆန္တဿ, န စ ကာစိ မာဏဝကေန သဒ္ဓိံ ကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟန္ဒ ဒါနိ ဣမိနာ ဥပါယေန ပလ္လင်္ကံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ ဂေဟံ ဂန္တွာ ယထာ တသ္မိံ ဂေဟေ ဌပေတွာ မာဏဝကဿ ပလ္လင်္ကံ အညံ န ကိဉ္စိ အာသနံ ဒိဿတိ တထာ အဓိဋ္ဌာသိ။ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟဇနော ထေရံ ဒိသွာ အညံ ကိဉ္စိ အာသနံ အပဿန္တော မာဏဝကဿ ပလ္လင်္ကံ အတ္ထရိတွာ ထေရဿ အဒါသိ။ နိသီဒိ ထေရော ပလ္လင်္ကေ။ မာဏဝကောပိ ခော တင်္ခဏညေဝ အာစရိယဃရာ အာဂမ္မ ထေရံ အတ္တနော ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နံ ဒိသွာ ကုပိတော အနတ္တမနော “ကော မမ ပလ္လင်္ကံ သမဏဿ ပညပေသီ”တိ အာဟ။

ထေရော ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝူပသန္တေ မာဏဝကဿ စဏ္ဍိက္ကဘာဝေ ဧဝမာဟ – “ကိံ ပန တွံ, မာဏဝက, ကိဉ္စိ မန္တံ ဇာနာသီ”တိ? မာဏဝကော “ဘော ပဗ္ဗဇိတ, မယိ ဒါနိ မန္တေ အဇာနန္တေ အညေ ကေ ဇာနိဿန္တီ”တိ ဝတွာ, ထေရံ ပုစ္ဆိ – “တုမှေ ပန မန္တံ ဇာနာထာ”တိ? “ပုစ္ဆ, မာဏဝက, ပုစ္ဆိတွာ သက္ကာ ဇာနိတု”န္တိ။ အထ ခော မာဏဝကော တီသု ဝေဒေသု သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘေသု သာက္ခရပ္ပဘေဒေသု ဣတိဟာသပဉ္စမေသု ယာနိ ယာနိ ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနာနိ, ယေသံ ယေသံ နယံ နေဝ အတ္တနာ ပဿတိ နာပိဿ အာစရိယော အဒ္ဒသ, တေသု တေသု ထေရံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော “ပကတိယာပိ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ, ဣဒါနိ ပန ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော, တေနဿ နတ္ထိ တေသံ ပဉှာနံ ဝိဿဇ္ဇနေ ဘာရော”တိ တာဝဒေဝ တေ ပဉှေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မာဏဝကံ အာဟ – “မာဏဝက, အဟံ တယာ ဗဟုံ ပုစ္ဆိတော; အဟမ္ပိ ဒါနိ တံ ဧကံ ပဉှံ ပုစ္ဆာမိ, ဗျာကရိဿသိ မေ”တိ? “အာမ, ဘော ပဗ္ဗဇိတ, ပုစ္ဆ ဗျာကရိဿာမီ”တိ။ ထေရော **စိတ္တယမကေ** ဣမံ ပဉှံ ပုစ္ဆိ –

> “ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ; ယဿ ဝါ ပန စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတီ”တိ?

မာဏဝေါ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ ဟရိတုံ အသက္ကောန္တော “ကိံ နာမ, ဘော ပဗ္ဗဇိတ, ကဍ္ဎ”န္တိ အာဟ။ “ဗုဒ္ဓမန္တော နာမာယံ, မာဏဝ”တိ။ “သက္ကာ ပနာယံ, ဘော, မယှမ္ပိ ဒါတု”န္တိ။ “သက္ကာ မာဏဝ, အမှေဟိ ဂဟိတပဗ္ဗဇ္ဇံ ဂဏှန္တဿ ဒါတု”န္တိ။ တတော မာဏဝေါ မာတာပိတရော ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ – “အယံ ပဗ္ဗဇိတော ဗုဒ္ဓမန္တံ နာမ ဇာနာတိ, န စ အတ္တနော သန္တိကေ အပဗ္ဗဇိတဿ ဒေတိ, အဟံ ဧတဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ မန္တံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ။

အထဿ မာတာပိတရော “ပဗ္ဗဇိတွာပိ နော ပုတ္တော မန္တေ ဂဏှတု, ဂဟေတွာ ပုနာဂမိဿတီ”တိ မညမာနာ “ဥဂ္ဂဏှ, ပုတ္တာ”တိ အနုဇာနိံသု။ ထေရော အရဟံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဒွတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာနံ တာဝ အာစိက္ခိ။ သော တတ္ထ ပရိကမ္မံ ကရောန္တော နစိရဿေဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တတော ထေရော စိန္တေသိ – “သာမဏေရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော, အဘဗ္ဗော ဒါနိ သာသနတော နိဝတ္တိတုံ။ သစေ ပနဿာဟံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဍ္ဎေတွာ ကထေယျံ, အရဟတ္တံ ပါပုဏေယျ, အပ္ပေါဿုက္ကော ဘဝေယျ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဂဟေတုံ, သမယော ဒါနိ နံ စဏ္ဍဝဇ္ဇိတ္ထေရဿ သန္တိကံ ပေသေတု”န္တိ။ တတော အာဟ – “ဧဟိ တွံ, သာမဏေရ, ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှ။ မမ ဝစနေန တဉ္စ အာရောဂျံ ပုစ္ဆ; ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – ‘ဥပဇ္ဈာယော မံ, ဘန္တေ, တုမှာကံ သန္တိကံ ပဟိဏီ’တိ။ ‘ကော နာမ တေ ဥပဇ္ဈာယော’တိ စ ဝုတ္တေ ‘သိဂ္ဂဝတ္ထေရော နာမ, ဘန္တေ’တိ ဝဒေယျာသိ။ ‘အဟံ ကော နာမာ’တိ ဝုတ္တေ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘မမ ဥပဇ္ဈာယော, ဘန္တေ, တုမှာကံ နာမံ ဇာနာတီ’”’တိ။

“ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော တိဿော သာမဏေရော ထေရံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အနုပုဗ္ဗေန စဏ္ဍဝဇ္ဇိတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော သာမဏေရံ ပုစ္ဆိ – “ကုတော အာဂတောသီ”တိ? “ဥပဇ္ဈာယော မံ, ဘန္တေ, တုမှာကံ သန္တိကံ ပဟိဏီ”တိ။ “ကော နာမ တေ ဥပဇ္ဈာယော”တိ? “သိဂ္ဂဝတ္ထေရော နာမ, ဘန္တေ”တိ။ “အဟံ ကော နာမာ”တိ? “မမ ဥပဇ္ဈာယော, ဘန္တေ, တုမှာကံ နာမံ ဇာနာတီ”တိ။ “ပတ္တစီဝရံ ဒါနိ ပဋိသာမေဟီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ သာမဏေရော ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတွာ ပုနဒိဝသေ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ဥဒကဒန္တပေါနံ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ ထေရော တဿ သမ္မဇ္ဇိတဋ္ဌာနံ ပုန သမ္မဇ္ဇိ ။ တံ ဥဒကံ ဆဍ္ဍေတွာ အညံ ဥဒကံ အာဟရိ။ တဉ္စ ဒန္တကဋ္ဌံ အပနေတွာ အညံ ဒန္တကဋ္ဌံ ဂဏှိ။ ဧဝံ သတ္တ ဒိဝသာနိ ကတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုန ပုစ္ဆိ။ သာမဏေရော ပုနပိ ပုဗ္ဗေ ကထိတသဒိသမေဝ ကထေသိ။ ထေရော “သော ဝတာယံ ဗြာဟ္မဏော”တိ သဉ္ဇာနိတွာ “ကိမတ္ထံ အာဂတောသီ”တိ အာဟ။ “ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှနတ္ထာယ, ဘန္တေ”တိ။ ထေရော “ဥဂ္ဂဏှ ဒါနိ, သာမဏေရာ”တိ ဝတွာ ပုန ဒိဝသတော ပဘုတိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပဋ္ဌပေသိ။ တိဿော သာမဏေရောဝ ဟုတွာ, ဌပေတွာ ဝိနယပိဋကံ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌကထာယ။ ဥပသမ္ပန္နကာလေ ပန အဝဿိကောဝ သမာနော တိပိဋကဓရော အဟောသိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရဿ ဟတ္ထေ သကလံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိံသု။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရောပိ အပရေန သမယေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တော ဗဟူနံ ဓမ္မဝိနယံ ဝါစေသိ။

တေန ခော ပန သမယေန ဗိန္ဒုသာရဿ ရညော ဧကသတပုတ္တာ အဟေသုံ။ တေ သဗ္ဗေ အသောကော အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧကမာတိကံ တိဿကုမာရံ ဌပေတွာ ဃာတေသိ။ ဃာတေန္တော စ စတ္တာရိ ဝဿာနိ အနဘိသိတ္တောဝ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ စတုန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဒွိန္နံ ဝဿသတာနံ ဥပရိ အဋ္ဌာရသမေ ဝဿေ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဧကရဇ္ဇာဘိသေကံ ပါပုဏိ ။ အဘိသေကာနုဘာဝေန စဿ ဣမာ ရာဇိဒ္ဓိယော အာဂတာ – မဟာပထဝိယာ ဟေဋ္ဌာ ယောဇနပ္ပမာဏေ အာဏာ ပဝတ္တတိ; တထာ ဥပရိ အာကာသေ အနောတတ္တဒဟတော အဋ္ဌဟိ ကာဇေဟိ သောဠသ ပါနီယဃဋေ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒေဝတာ အာဟရန္တိ, ယတော သာသနေ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓော ဟုတွာ အဋ္ဌ ဃဋေ ဘိက္ခုသံဃဿ အဒါသိ, ဒွေ ဃဋေ သဋ္ဌိမတ္တာနံ တိပိဋကဓရဘိက္ခူနံ, ဒွေ ဃဋေ အဂ္ဂမဟေသိယာ အသန္ဓိမိတ္တာယ, စတ္တာရော ဃဋေ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိ; ဒေဝတာဧဝ ဟိမဝန္တေ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ နာမ အတ္ထိ သိနိဒ္ဓံ မုဒုကံ ရသဝန္တံ တံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အာဟရန္တိ, ယေန ရညော စ မဟေသိယာ စ သောဠသန္နဉ္စ နာဋကိတ္ထိသဟဿာနံ သဋ္ဌိမတ္တာနဉ္စ ဘိက္ခုသဟဿာနံ ဒေဝသိကံ ဒန္တပေါနကိစ္စံ နိပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒေဝသိကမေဝ စဿ ဒေဝတာ အဂဒါမလကံ အဂဒဟရီတကံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဉ္စ ဂန္ဓရသသမ္ပန္နံ အမ္ဗပက္ကံ အာဟရန္တိ။ တထာ ဆဒ္ဒန္တဒဟတော ပဉ္စဝဏ္ဏနိဝါသနပါရုပနံ ပီတကဝဏ္ဏဟတ္ထပုဉ္ဆနပဋကံ ဒိဗ္ဗဉ္စ ပါနကံ အာဟရန္တိ။ ဒေဝသိကမေဝ ပနဿ နှာနဂ

န္တံ့ အနုဝိလေပနဂန္ဓံ ဟရုပနတ္တာယ အသုတ္တမယိကံ သုမနပုပ္ဖပဋ္ဌံ မဟာရဟတ္ထူ အဥ္ဇနံ နာဂဘာဝနတော နာဂရာဇာ နော အာဟရန္တိ။ ဆဒ္ဒန္တဒဟောဝ ဥဋ္ဌိတသ္သ သာလိနော န၀ တဟသဟသ္သာနိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သုကာ အာဟရန္တိ။ မူသိကာ နိတ္ထုသကဏေ ကရောန္တိ, ဧကောပိ ခဏ္ဍတဏ္ဍုလော န ဟောတိ, ရညော သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု အယမေ၀ တဏ္ဍု လော ပရိဘောဂံ ဂစ္ဆတိ။ မဓုမက္ခိကာ မဓုံ ကရောန္တိ။ ကမ္မာရသာလာသု အစ္ဆာ ကူဋံ ပဟရန္တိ။ ကရဝီကသကုဏာ အာဂန္တွာ မဓုရသ္သရံ ဝိကူဇန္တာ ရညော ဗလိကမ္မံ ကရောန္တိ။

ဣမာဟိ ဣဒ္ဓီဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ ဧကဒိဝသံ သုဝဏ္ဏသင်္ခလိကဗန္ဓနံ ပေသေတွာ စတုန္နံ ဗုဒ္ဓာနံ အဓိဂတရူပ ဒဿနံ ကပ္ပာယုကံ ကာဠံ နာမ နာဂရာဇာနံ အာနယိတွာ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ မဟာရဟေ ပလ္လင်္ကေ နိသီ အာပေတွာ အနေကသတဝဏ္ဏေဟိ ဇလဇ ထလဇပုပ္ဖေဟိ သုဝဏ္ဏပုပ္ဖေဟိ စ ပူဇံ ကတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိ တေဟိ သောဠသဟိ နာဋကိတ္ထိသဟဿေဟိ သမန္တတော ပရိက္ခိပိတွာ "အနန္တဉာဏဿ တာဝ မေ သဒ္ဓမ္မဝရစက္က ကဝတ္တိနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ရူပံ ဣမေသံ အက္ခီနံ အာပာထံ ကရောဟီ"တိ ဝတွာ တေန နိမ္မိတံ သကလသရီရဝိပ္ပ ကိဏ္ဏပုညပ္ပဘာဝနိဗ္ဗတ္တာသီတာနုဗျဉ္ဇနပဋိမဏ္ဍိတဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏသဿိရီကတာယ ဝိကသိ တကမလုပ္ပလပုဏ္ဍရီကပဋိမဏ္ဍိတမိဝ သလိလတလံ တာရာဂဏရသ္မိဇာလဝိသဒဝိပ္ဖုရိတသောဘာသမုဇ္ဇလိတမိဝ ဂဂ နတလံ နီလပီတလောဟိတာဒိဘေဒဝိစိတ္တဝဏ္ဏရံသိဝိနဒ္ဓဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပဝိလာသိတာယ သဉ္ဇာပ္ပဘာနုရာဂဣန္ဒ ဓနုဝိဇ္ဇုလတာပရိက္ခိတ္တမိဝ ကနကဂိရိသိခရံ နာနာဝိရာဂဝိမလကေတုမာလာသမုဇ္ဇလိတစာရုမတ္ထကသောဘံ နယ နရသာယတနမိဝ ဗြဟ္မဒေဝမနုဇနာဂယက္ခဂဏာနံ ဗုဒ္ဓရူပံ ပဿန္တော သတ္တ ဒိဝသာနိ အက္ခိပူဇံ နာမ အကာသိ။

ရာဇာ ကိရ အဘိသေကံ ပာပုဏိတွာ တီဏိယေဝ သံဝစ္ဆရာနိ ဗာဟိရကပာသဏ္ဍံ ပရိဂ္ဂဏှိ။ စတုတ္ထေ သံဝစ္ ဆရေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသီဒိ။ တဿ ကိရ ပိတာ ဗိန္ဒုသာရော ဗြာဟ္မဏဘတ္တော အဟောသိ, သော ဗြာဟ္မဏာနဉ္စ ဗြ ဟ္မဏဇာတိယပါသဏ္ဍာနဉ္စ ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဒီနံ သဋ္ဌိသဟဿမတ္တာနံ နိစ္စဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ အသောကောပိ ပိတရာ ပဝတ္တိတံ ဒာနံ အတ္တနော အန္တေပုရေ တထေဝ ဒဒမာနော ဧကဒိဝသံ သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတော တေ ဥပသမပရိ ဗာဟိရေန အာစာရေန ဘုဉ္ဇမာနေ အသံယတိန္ဒြိယေ အဝိနီတဣရိယာပထေ ဒိသွာ စိန္တေသိ – "ဤဒိသံ ဒါနံ ဥပပရိက္ခ ခိတွာ ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဒာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ ဧဝံ စိန္တေတွာ အမစ္စေ အာဟ – "ဂစ္ဆထ, ဘဏေ, အတ္တနော အတ္တနော သာဓုသမ္မတေ သမဏဗြာဟ္မဏေ အန္တေပုရံ အတိဟရထ, ဒာနံ ဒဿာမာ"တိ။ အမစ္စာ "သာဓု, ဒေဝါ"တိ ရညော ပ ဋိဿုဏိတွာ တေ တေ ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဇီဝကနိဂဏ္ဌာဒယော အာနေတွာ "ဣမေ, မဟာရာဇ, အမှာကံ အရ ဟန္တော"တိ အာဟံသု။

အထ ရာဇာ အန္တေပုရေ ဥစ္စာဝစာနိ အာသနာနိ ပညပေတွာ "အာဂစ္ဆန္တူ"တိ ဝတွာ အာဂတာဂတေ အာဟ – "အတ္တနော အတ္တနော ပတိရူပေ အာသနေ နိသီဒထာ"တိ ။ တေသု ဧကစ္စေ ဘဒ္ဒပီဌကေသု, ဧကစ္စေ ဖလကပီဌကေသု နိ သီဒိံသု။ တေ ဒိသွာ ရာဇာ "နတ္ထိ နေသံ အန္တော သာရော"တိ ဉတွာ တေသံ အနုရူပံ ခာဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဒတွာ ဥယျ ယောဇေသိ။

ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဧကဒိဝသံ ရာဇာ သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတော အဒ္ဒသ နိဂြောဓသာမဏေရံ ရာဇင်္ဂဏေန ဂစ္ဆန္တံ ဒန္တံ ဂုတ္တံ သန္တိန္ဒြိယံ ဣရိယာပထသမ္ပန္နံ။ ကော ပနာယံ **နိဂြောဓော** နာမ? ဗိန္ဒုသာရရညော ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ သုမနရာဇကုမာရဿ ပုတ္တော။

တတြာယံ **အနုပုဗ္ဗိကထာ** –

ဗိန္ဒုသာရရညော ကိရ ဒုဗ္ဗလကာလေယေဝ အသောကကုမာရော အတ္တနာ လဒ္ဓံ ဥဇ္ဇေနိရဇ္ဇံ ပဟာယ အာဂန္တွာ သဗ္ဗနဂရံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကတွာ သုမနရာဇကုမာရံ အဂ္ဂဟေသိ။ တံဒိဝသမေဝ သုမနဿ ရာဇကုမာရဿ သုမ နာ နာမ ဒေဝီ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ အဟောသိ။ သာ အညာတကဝေသေန နိက္ခမိတွာ အဝိဒူရေ အညတရံ စဏ္ဍာလဂာမံ သန္ဓာယ ဂစ္ဆန္တီ ဇေဋ္ဌကစဏ္ဍာလဿ ဂေဟတော အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ နိဂြောဓရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ "ဣတော ဟေဟိ, သုမနေ"တိ ဝဒန္တိယာ သဒ္ဒံ သုတွာ တဿာ သမီပံ ဂတာ။ ဒေဝတာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဧကံ သာ လံ နိမ္မိနိတွာ "ဧတ္ထ ဝသာဟီ"တိ အဒာသိ။ သာ တံ သာလံ ပာဝိသိ။ ဂတဒိဝသေယေဝ စ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သာ တဿ

နိဂြောဓဒေဝတာယ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ “နိဂြောဓော” တွေ၀ ၀ နာမံ အကာသိ။ ဇေဋ္ဌကစဏ္ဍာလော ဒိဋ္ဌဒိ၀သတော ပဘုတိ တံ အတ္တနော သာမိမိတရံ ဝိယ မညမာနော နိဗဒ္ဓ၀တ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ ရာဇဓီတာ တတ္ထ သတ္တ ၀ဿာနိ ၀သိ။ နိဂြောဓကုမာရောပိ သတ္တ၀ဿိကော ဇာတော။ တဒာ မဟာ၀ရုဏတ္ထေရော နာမ ဧကော အရဟာ အရကဿ ဟေတုသမ္ပန္နံ ဒိသွာ ရက္ခိတွာ တတ္ထ ဝိဟရမာနော “သတ္တ၀ဿိကော အာနိ အရကော, ကာလော နံ ပဗ္ဗာဇေတု”န္တိ စိန္တေတွာ ရာဇဓီတာယ အာရောစာပေတွာ နိဂြောဓကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ကုမာရော ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပာပုဏိ။ သော ဧကဒိ၀သံ ပာတောဝ သရီရံ ဇဂ္ဂိတွာ အာစရိယုပဇ္ဈာယ၀တ္တံ ကတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ “မာတုဥပာသိကာယ ဂေဟဒွါရံ ဂစ္ဆာမီ”တိ နိက္ခမိ။ မာတုနိ၀ါသနဋ္ဌာနဉ္စဿ ဒက္ခိဏဒွါရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ နဂရမဇ္ဈေန ဂန္တွာ ပာစီနဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ။

တေန စ သမယေန အသောကော ဓမ္မရာဇာ ပာစီနဒိသာဘိမုခော သီဟပဉ္ဇရေ စင်္ကမတိ။ တင်္ခဏညေ၀ နိဂြောဓော ရာဇင်္ဂဏံ သမ္ပာပုဏိ သန္တိန္ဒြိယော သန္တမာနသော ယုဂမတ္တံ ပေက္ခမာနော။ တေန ဝုတ္တံ – “ဧကဒိ၀သံ ရာဇာ သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတော အဒ္ဒသ နိဂြောဓသာမဏေရံ ရာဇင်္ဂဏေန ဂစ္ဆန္တံ ဒန္တံ ဂုတ္တံ သန္တိန္ဒြိယံ ဣရိယာပထသမ္ပန္န”န္တိ။ ဒိသွာ ပနဿ ဧတဒဟောသိ – “အယံ ဇနော သဗ္ဗောပိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ဘန္တမိဂပ္ပဋိဘာဂေ။ အယံ ပန အရကော အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော အတိဝိယ စဿ အာလောကိတဝိလောကိတံ သမိဉ္ဇနပသာရဏဉ္စ သောဘတိ။ အဒ္ဓါ ဧတဿ အဗ္ဘန္တရေ လောကုတ္တရဓမ္မော ဘဝိဿတီ”တိ ရညော သဟ ဒဿနေနေဝ သာမဏေရေ စိတ္တံ ပသီဒိ, ပေမံ သဏ္ဌဟိ။ ကသ္မာ? ပုဗ္ဗေ ဟိ ကိရ ပုညကရဏကာလေ ဧသ ရညော ဇေဋ္ဌဘာတာ ဝါဏိဇကော အဟောသိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ –

“ပုဗ္ဗေ ဝ သန္နိဝါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေန ဝါ။
ဧဝံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဥပ္ပလံ ၀ ယထောဒကေ”တိ။ (ဇာ. ၁.၂.၁၇၄)။

အထ ရာဇာ သဉ္ဇာတပေမော သဗဟုမာနော “ဧတံ သာမဏေရံ ပက္ကောသထာ”တိ အမစ္စေ ပေသေသိ။ “အတိစိရာယန္တီ”တိ ပုန ဒွေ တယော ပေသေသိ – “တုရိတံ အာဂစ္ဆတူ”တိ။ သာမဏေရော အတ္တနော ပကတိယာ ဧဝ အဂမာသိ။ ရာဇာ ပတိရူပမာသနံ ဉတွာ “နိသီဒထာ”တိ အာဟ။ သော ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတွာ “နတ္ထိ အာနိ အညေ ဘိက္ခူ”တိ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တံ ရာဇပလ္လင်္ကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပတ္တဂ္ဂဟဏတ္ထာယ ရညော အာကာရံ ဒဿေသိ။ ရာဇာ တံ ပလ္လင်္ကသမီပံ ဥပဂစ္ဆန္တံယေဝ ဒိသွာ စိန္တေသိ – “အဇ္ဇေဝ အာနိ အယံ သာမဏေရော ဣမဿ ဂေဟဿ သာမိကော ဘဝိဿတီ”တိ သာမဏေရော ရညော ဟတ္ထေ ပတ္တံ ဒတွာ ပလ္လင်္ကံ အဘိရုဟိတွာ နိသီဒိ။ ရာဇာ အတ္တနော အတ္ထာယ သမ္ပာဒိတံ သဗ္ဗံ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တဝိကတိံ ဥပနာမေသိ။ သာမဏေရော အတ္တနော ယာပနီယမတ္တကမေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ရာဇာ အာဟ – “သတ္ထာရာ တုမှာကံ ဒိန္နောဝါဒံ ဇာနာထာ”တိ? “ဇာနာမိ, မဟာရာဇ, ဧကဒေသေနာ”တိ။ “တာတ, မယှမ္ပိ နံ ကထေဟီ”တိ။ “သာဓု, မဟာရာဇာ”တိ ရညော အနုရူပံ ဓမ္မပဒေ အပ္ပမာဒဝဂ္ဂံ အနုမောဒနတ္ထာယ အဘာသိ။

ရာဇာ ပန “အပ္ပမာဒော အမတပဒံ, ပမာဒော မစ္စုနော ပဒ”န္တိ သုတွာဝ “အညာတံ, တာတ, ပရိယောသာပေဟီ”တိ အာဟ။ အနုမောဒနာဝသာနေ စ “အဋ္ဌ တေ, တာတ, ဓုဝဘတ္တာနိ ဒမ္မီ”တိ အာဟ။ သာမဏေရော အာဟ – “ဧတာနိ အဟံ ဥပဇ္ဈာယဿ ဒမ္မိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကော အယံ, တာတ, ဥပဇ္ဈာယော နာမာ”တိ? “ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ဒိသွာ စောဒေတာ သာရေတာ စ, မဟာရာဇာ”တိ။ “အညာနိပိ တေ, တာတ, အဋ္ဌ ဒမ္မီ”တိ။ “ဧတာနိ အာစရိယဿ ဒမ္မိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကော အယံ, တာတ, အာစရိယော နာမာ”တိ? “ဣမသ္မိံ သာသနေ သိက္ခိတဗ္ဗကဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာပေတာ, မဟာရာဇာ”တိ။ “သာဓု, တာတ, အညာနိပိ တေ အဋ္ဌ ဒမ္မီ”တိ။ “ဧတာနိပိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒမ္မိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကော အယံ, တာတ, ဘိက္ခုသင်္ဃော နာမာ”တိ? “ယံ နိဿာယ , မဟာရာဇ, အမှာကံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနဉ္စ မမ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စာ”တိ။ ရာဇာ ဘိယျောသော မတ္တာယ တုဋ္ဌစိတ္တော အာဟ – “အညာနိပိ တေ, တာတ, အဋ္ဌ ဒမ္မီ”တိ။ သာမဏေရော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပုနဒိ၀သေ ဒွတ္တိံသ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ ရာဇန္တေပုရံ ပဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စမကာသိ။ ရာဇာ “အညေပိ ဒွတ္တိံသ ဘိက္ခူ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ သွေ၀ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ”တိ ဧတေနေဝ ဥပာယေန ဒိ၀သေ ဒိ၀သေ ၀ဍ္ဎာပေန္တော သဋ္ဌိသဟဿာနံ ဗြာဟ္မဏပရိဗ္ဗာဇကာဒီနံ ဘတ္တံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ အန္တောနိဝေသနေ သဋ္ဌိသဟဿာနံ ဘိက္ခူနံ နိစ္စဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ နိဂြောဓတ္ထေရေ ဂတေနေဝ ပသာဒေန။ နိဂြ

ရောဓတ္တေရောပိ ရာဇာနံ သပရိသံ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု စ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပေါထုဇ္ဇနိကေ
န ပသာဒေန အစလပ္ပသာဒံ ကတွာ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ပုန ရာဇာ **အသောကာရာမံ** နာမ မဟာဝိဟာရံ ကာရေတွာ သဋ္ဌိသ
ဟဿာနံ ဘိက္ခူနံ နိစ္စဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိယာ နဂရသဟဿေသု စတုရာသီတိဝိဟာရ
သဟဿာနိ ကာရာပေသိ စတုရာသီတိသဟဿစေတိယပဋိမဏ္ဍိတာနိ ဓမ္မေနေဝ, နော အဓမ္မေန။

ဧကဒိဝသံ ကိရ ရာဇာ အသောကာရာမေ မဟာဒါနံ ဒတွာ သဋ္ဌိသဟဿဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဇ္ဈေ နိသဇ္ဇ သင်္ဃံ
စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဝါရေတွာ ဣမံ ပဉှံ ပုစ္ဆိ – “ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဒေသိတဓမ္မော နာမ ကိတ္တကော ဟော
တီ”တိ? “အင်္ဂတော, မဟာရာဇ, နဝင်္ဂါနိ, ခန္ဓတော စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီ”တိ။ ရာဇာ ဓမ္မေ ပသီဒိတွာ
တ “ဧကေကံ ဓမ္မက္ခန္ဓံ ဧကေကဝိဟာရေန ပူဇေဿာမီ”တိ ဧကဒိဝသမေဝ ဆန္နဝုတိကောဋိဓနံ ဝိသဇ္ဇေတွာ အမစ္စ
စေ အာဏာပေသိ – “ဧထ, ဘဏေ, ဧကမေကသ္မိံ နဂရေ ဧကမေကံ ဝိဟာရံ ကာရာပေန္တာ စတုရာသီတိယာ နဂရသဟဿ
သေသု စတုရာသီတိဝိဟာရသဟဿာနိ ကာရာပေထာ”တိ။ သယဉ္စ အသောကာရာမေ အသောကမဟာဝိဟာရတ္ထာယ
ကမ္မံ ပဋ္ဌပေသိ။ သင်္ဃော ဣန္ဒဂုတ္တတ္ထေရံ နာမ မဟိဒ္ဓိကံ မဟာနုဘာဝံ ခီဏာသဝံ နဝကမ္မာဓိဋ္ဌာယကံ အဒါသိ။
ထေရော ယံ ယံ န နိဋ္ဌာတိ တံ တံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန နိဋ္ဌာပေသိ။ ဧဝမ္ပိ တီဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ ဝိဟာရကမ္မံ နိဋ္ဌာ
ပေသိ။ ဧကဒိဝသမေဝ သဗ္ဗနဂရေဟိ ပဏ္ဏာနိ အာဂမိံသု။

အမစ္စာ ရညော အာရောစေသုံ – “နိဋ္ဌိတာနိ, ဒေဝ, စတုရာသီတိဝိဟာရသဟဿာနီ”တိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာ
ပေသိ – “ဣတော သတ္တန္နံ ဒိဝသာနံ အစ္စယေန ဝိဟာရမဟော ဘဝိဿတိ။ သဗ္ဗေ အဋ္ဌ သီလင်္ဂါနိ သမာဒိယိတွာ
အန္တောနဂရေ စ ဗဟိနဂရေ စ ဝိဟာရမဟံ ပဋိယာဒေန္တူ”တိ။ တတော သတ္တန္နံ ဒိဝသာနံ အစ္စယေန သဗ္ဗာလင်္ကာ
ရဝိဘူသိတာယ အနေကသတသဟဿသင်္ချာယ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝုတော ဒေဝလောကေ အမရဝတိယာ
ရာဇဓာနိယာ သိရိတော အဓိကတရသဿိရိကံ ဝိယ နဂရံ ကာတုကာမေန ဥဿာဟဇာတေန မဟာဇနေန အလင်္ကတပဋိ
ယတ္တံ နဂရံ အနုဝိစရန္တော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဇ္ဈေ အဋ္ဌာသိ။

တသ္မိဉ္စ ခဏေ သန္နိပတိတာ အသီတိ ဘိက္ခုကောဋိယော အဟေသုံ, ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဆန္နဝုတိသတသဟဿာနိ။ တ
တ္ထ ခီဏာသဝဘိက္ခူယေဝ သတသဟဿသင်္ချာ အဟေသုံ။ တေသံ ဧတဒဟောသိ – “သစေ ရာဇာ အတ္တနော အဓိ
ကာရံ အနဝသေသံ ပဿေယျ အတိဝိယ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသီဒေယျာ”တိ။ တတော လောကဝိဝရဏံ နာမ ပာဋိဟာရိယံ
အကံသု။ ရာဇာ အသောကာရာမေ ဌိတောဝ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေန္တော သမန္တတော သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ဇမ္ဗုဒီပံ ပ
ဿတိ စတုရာသီတိဉ္စ ဝိဟာရသဟဿာနိ ဥဠာရာယ ဝိဟာရမဟပူဇာယ ဝိရောစမာနာနိ။ သော တံ ဝိဘူတိံ ပဿမာ
နော ဥဠာရေန ပီတိပါမောဇ္ဇေန သမန္နာဂတော “အတ္ထိ ပန အညဿပိ ကဿစိ ဧဝရူပံ ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပန္န
ပုဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေန္တော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပုစ္ဆိ – “ဘန္တေ, အမှာကံ လောကနာထဿ ဒသဗလဿ သာသနေ ကော
မဟာပရိစ္စာဂံ ပရိစ္စဇိ။ ကဿ ပရိစ္စာဂေါ မဟန္တောတိ? ဘိက္ခုသင်္ဃော မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရဿ ဘာ
ရံ အကာသိ။ ထေရော အာဟ – “မဟာရာဇ, ဒသဗလဿ သာသနေ ပစ္စယဒါယကော နာမ တယာ သဒိသော ဓရမာနေပိ
တထာဂတေ န ကောစိ အဟောသိ, တဝေဝ ပရိစ္စာဂေါ မဟာ”တိ။ ရာဇာ ထေရဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဠာရေန ပီတိပါမောဇ္
ဇေန နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌသရီရော ဟုတွာ စိန္တေသိ – “နတ္ထိ ကိရ မယာ သဒိသော ပစ္စယဒါယကော, မယှံ ကိရ ပရိစ္စာ
ဂေါ မဟာ, အဟံ ကိရ ဒေယျဓမ္မေန သာသနံ ပဂ္ဂဏှာမိ။ ကိံ ပနာဟံ ဧဝံ သတိ သာသနဿ ဒါယာဒော ဟောမိ, န
ဟောမီ”တိ။ တတော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပုစ္ဆိ – “ဘဝါမိ နု ခော အဟံ, ဘန္တေ, သာသနဿ ဒါယာဒော”တိ?

တတော မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော ရညော ဣဒံ ဝစနံ သုတွာ ရာဇပုတ္တဿ မဟိန္ဒဿ ဥပနိဿယ
သမ္ပတ္တိံ သမ္ပဿမာနော “သစေ အယံ ကုမာရော ပဗ္ဗဇိဿတိ သာသနဿ အတိဝိယ ဝုဒ္ဓိ ဘဝိဿတီ”တိ စိန္
တေတွာ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ – “န ခေါ, မဟာရာဇ, ဧတ္တာဝတာ သာသနဿ ဒါယာဒော ဟောတိ; အပိစ ခေါ ပစ္စယ
ဒါယကောတိ ဝါ ဥပဋ္ဌာကောတိ ဝါ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ယောပိ ဟိ, မဟာရာဇ, ပထဝိတော ယာဝ ဗြဟ္မလောကပရိမာဏံ
ပစ္စယရာသိံ ဒဒေယျ သောပိ ‘သာသနေ ဒါယာဒော’တိ သင်္ချံ န ဂစ္ဆတီ”တိ။ “အထ ကထံ စရဟိ, ဘန္တေ, သာသန
ဿ ဒါယာဒော ဟောတီ”တိ? “ယော ဟိ ကောစိ, မဟာရာဇ, အဍ္ဎော ဝါ ဒလိဒ္ဒော ဝါ အတ္တနော ဩရသံ ပုတ္တံ ပဗ္ဗာ
ဇေတိ – အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, ဒါယာဒော သာသနဿာ”တိ။

ဇဝံ ဝုတ္တေ အသောကော ရာဇာ ''အဟံ ကိရ ဧဝရူပံ ပရိစ္စာဂံ ကတွာပိ နေဝ သာသနဿ ဒါယာဒဘာဝံ ပတ္တော''တိ သာသနေ ဒါယာဒဘာဝံ ပတ္ထယမာနော ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတွာ အဒ္ဒသ မဟိန္ဒကုမာရံ အဝိဒူရေ ဌိတံ။ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ – ''ကိဉ္စာပိ အဟံ ဣမံ ကုမာရံ တိဿကုမာရဿ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဘုတိ ဩပရဇ္ဇေ ဌပေတုကာမော, အထ ခေါ ဩပရဇ္ဇတောပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝ ဥတ္တမာ''တိ။ တတော ကုမာရံ အာဟ – ''သက္ခိသိ တွံ, တာတ, ပဗ္ဗဇိတု''န္တိ? ကုမာရော ပကတိယာပိ တိဿကုမာရဿ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဘုတိ ပဗ္ဗဇိတုကာမောဝ ရညော ဝစနံ သုတွာ အတိဝိယ ပါမောဇ္ဇဇာတော ဟုတွာ အာဟ – ''ပဗ္ဗဇာမိ, ဒေဝ, မံ ပဗ္ဗာဇေတွာ တုမှေ သာသနဒါယာဒါ ဟောထာ''တိ။

တေန စ သမယေန ရာဇဓီတာ သင်္ဃမိတ္တာပိ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဌိတာ ဟောတိ။ တဿာ စ သာမိကော အဂ္ဂိဗြဟ္မာ နာမ ကုမာရော ယုဝရာဇေန တိဿကုမာရေန သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ အာဟ – ''တွမ္ပိ, အမ္မ, ပဗ္ဗဇိတုံ သက္ခိသီ''တိ? ''သာဓု, တာတ, သက္ကောမီ''တိ။ ရာဇာ ပုတ္တာနံ မနံ လဘိတွာ ပဟဋ္ဌစိတ္တော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဧတဒဝေါစ – ''ဘန္တေ, ဣမေ ဒါရကေ ပဗ္ဗာဇေတွာ မံ သာသနေ ဒါယာဒံ ကရောထာ''တိ။ သင်္ဃော ရညော ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ကုမာရံ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန ဥပဇ္ဈာယေန မဟာဒေဝတ္ထေရေန စ အာစရိယေန ပဗ္ဗာဇေသိ။ မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရေန အာစရိယေန ဥပသမ္ပာဒေသိ။ သော ကိရ ကုမာရော ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿောဝ ဟောတိ။ သော တသ္မိံယေဝ ဥပသမ္ပဒသီမမဏ္ဍလေ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပာပုဏိ။ သင်္ဃမိတ္တာယပိ ရာဇဓီတာယ အာစရိယာ အာယုပါလိတ္ထေရီ နာမ, ဥပဇ္ဈာယာ ပန ဓမ္မပါလိတ္ထေရီ နာမ အဟောသိ။ တဒါ သင်္ဃမိတ္တာ အဋ္ဌာရသဝဿာ ဟောတိ။ တံ ပဗ္ဗဇိတမတ္တံ တသ္မိံယေဝ သီမမဏ္ဍလေ သိက္ခာယ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။ ဥဘိန္နံ ပဗ္ဗဇိတကာလေ ရာဇာ ဆဗ္ဗဿာဘိသေကော ဟောတိ။

အထ မဟိန္ဒတ္ထေရော ဥပသမ္ပန္နကာလတော ပဘုတိ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿေဝ သန္တိကေ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ ပရိယာပုဏန္တော ဒွေပိ သင်္ဂီတိယော အာရုဠှံ တိပိဋကသင်္ဂဟိတံ သာဋ္ဌကထံ သဗ္ဗံ ထေရဝါဒံ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ အဗ္ဘန္တရေ ဥဂ္ဂဟေတွာ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ အန္တေဝါသိကာနံ သဟဿမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ပါမောက္ခော အဟောသိ။ တဒါ အသောကော ဓမ္မရာဇာ နဝဝဿာဘိသေကော ဟောတိ။ ရညော ပန အဋ္ဌဝဿာဘိသေကကာလေယေဝ ကောန္တပုတ္တတိဿတ္ထေရော ဗျာဓိပဋိကမ္မတ္ထံ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန အာဟိဏ္ဍန္တော ပသတမတ္တံ သပ္ပိံ အလဘိတွာ ဗျာဓိဗလေန ပရိက္ခီဏာယုသင်္ခါရော ဘိက္ခုသင်္ဃံ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ရာဇာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ထေရဿ သက္ကာရံ ကတွာ ''မယိ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧဝံ ဘိက္ခူနံ ပစ္စယာ ဒုလ္လဘာ''တိ နဂရဿ စတူသု ဒွါရေသု ပောက္ခရဏိယော ကာရာပေတွာ ဘေသဇ္ဇဿ ပူရာပေတွာ အပေသိ။

တေန ကိရ သမယေန ပါဋလိပုတ္တဿ စတူသု ဒွါရေသု စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ, သဘာယံ သတသဟဿံ သန္တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပဉ္စသတသဟဿာနိ ရညော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော ရာဇာ နိဂြောဓတ္ထေရဿ ဒေဝသိကံ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဗုဒ္ဓဿ စေတိယေ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇနတ္ထာယ သတသဟဿံ ။ ဓမ္မဿ သတသဟဿံ, တံ ဓမ္မဓရာနံ ဗဟုဿုတာနံ စတုပစ္စယတ္ထာယ ဥပနီယတိ။ သင်္ဃဿ သတသဟဿံ, စတူသု ဒွါရေသု ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ သတသဟဿံ။ ဧဝံ သာသနေ ဥဠာရော လာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တိ။

တိတ္ထိယာ ပရိဟီနလာဘသက္ကာရာ အန္တမသော ဃာသစ္ဆာဒနမ္ပိ အလဘန္တာ လာဘသက္ကာရံ ပတ္ထယမာနာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ သကာနိ သကာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ''အယံ ဓမ္မော, အယံ ဝိနယော''တိ ဒီပေန္တိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘမာနာပိ သယမေဝ မုဏ္ဍေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ဝိဟာရေသု ဝိစရန္တာ ဥပောသထမ္ပိ ပဝါရဏမ္ပိ သင်္ဃကမ္မမ္ပိ ဂဏကမ္မမ္ပိ ပဝိသန္တိ။ ဘိက္ခူ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပောသထံ န ကရောန္တိ။ တဒါ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော ''ဥပ္ပန္နံ ဣဒံ အဓိကရဏံ, တံ နစိရဿေဝ ကက္ခဠံ ဘဝိဿတိ။ န ခေါ ပနေတံ သက္ကာ ဣမေသံ မဇ္ဈေ ဝသန္တေန ဝူပသမေတု''န္တိ မဟိန္ဒတ္ထေရဿ ဂဏံ နိယျာတေတွာ အတ္တနာ ဖာသုဝိဟာရေန ဝိဟရိတုကာမော အဟောဂင်္ဂပဗ္ဗတံ အဂမာသိ။ တေပိ ခေါ တိတ္ထိယာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန နိဂ္ဂယှမာနာပိ ဓမ္မဝိနယာနုလောမာယ ပဋိပတ္တိယာ အသဏ္ဌဟန္တာ အနေကရူပံ သာသနဿ အဗ္ဗုဒဉ္စ မလဉ္စ ကဏ္ဋကဉ္စ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ ကေစိ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တိ, ကေစိ ပဉ္စာတပေန တာပေန္တိ, ကေစိ အာဒိစ္စံ အနုပရိဝတ္တန္တိ, ကေစိ

“ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ ဝေါဘိန္ဒိဿာမာ”တိ ပဂ္ဂဏှိံသု။ တဒါ ဘိက္ခုသင်္ဃော န တေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ဝါ ပဝါရဏံ ဝါ အကာသိ။ အသောကာရာမေ သတ္တဝဿာနိ ဥပေါသထော ဥပစ္ဆိဇ္ဇိ။ ရညောပိ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ – “ဝိဟာရံ ဂန္တွာ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတွာ ဥပေါသထံ ကာရာပေဟီ”တိ။ အမစ္စော ရာဇာနံ ပဋိပုစ္ဆိတုံ အဝိသဟန္တော အညေ အမစ္စေ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ – “ရာဇာ မံ ‘ဝိဟာရံ ဂန္တွာ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတွာ ဥပေါသထံ ကာရာပေဟီ’တိ ပဟိဏိ။ ကထံ နု ခော အဓိကရဏံ ဝူပသမ္မတီ”တိ? တေ အာဟံသု – “မယံ ဧဝံ သလ္လက္ခေမ – ‘ယထာ နာမ ပစ္စန္တံ ဝူပသမေန္တာ စောရေ ဃာတေန္တိ, ဧဝမေဝ ယေ ဥပေါသထံ န ကရောန္တိ, တေ မာရေတုကာမော ရာဇာ ဘဝိဿတီ’”တိ။ အထ သော အမစ္စော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ သန္နိပါတေတွာ အာဟ – “အဟံ ရညာ ‘ဥပေါသထံ ကာရာပေဟီ’တိ ပေသိတော။ ကရောထ ဒါနိ, ဘန္တေ, ဥပေါသထ”န္တိ။ ဘိက္ခူ “န မယံ တိတ္ထိယေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရောမာ”တိ အာဟံသု။ အထ အမစ္စော ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ အသိနာ သီသာနိ ပါတေတုံ အာရဒ္ဓော။

အဒ္ဒသာ ခော တိဿတ္ထေရော တံ အမစ္စံ တထာ ဝိပ္ပဋိပန္နံ။ တိဿတ္ထေရော နာမ န ယော ဝါ သော ဝါ, ရညော ဧကမာတိကော ဘာတာ တိဿကုမာရော နာမ, တံ ကိရ ရာဇာ ပတ္တာဘိသေကော ဩပရဇ္ဇေ ဌပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဝနစာရံ ဂတော အဒ္ဒသ မဟန္တံ မိဂသင်္ဃံ စိတ္တကီဠာယ ကီဠန္တံ။ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ – “ကာမေ တာဝ တိဏဘက္ခာ မိဂါ ဧဝံ ကီဠန္တိ, ဣမေ ပန သမဏာ ရာဇကုလေ ပဏီတာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ မုဒုကာသု သေယျာသု သယမာနာ ကိံ နာမ ကီဠိတံ န ကီဠိဿန္တီ”တိ! သော တတော အာဂန္တွာ ဣမံ အတ္တနော ဝိတက္ကံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “အဋ္ဌာနေ ကုက္ကုစ္စာယိတံ ကုမာရေန! ဟန္ဒ, နံ ဧဝံ သညာပေဿာမီ”တိ ဧကဒိဝသံ ကေနစိ ကာရဏေန ကုဒ္ဓော ဝိယ ဟုတွာ “ဧဟိ သတ္တဒိဝသေန ရဇ္ဇံ သမ္ပဋိစ္ဆ, တတော တံ ဃာတေဿာမီ”တိ မရဏဘယေန တဇ္ဇေတွာ တမတ္ထံ သညာပေသိ။ သော ကိရ ကုမာရော “သတ္တမေ မံ ဒိဝသေ မာရေဿတီ”တိ န စိတ္တရူပံ နှာယိ, န ဘုဉ္ဇိ, န သုပိ, အတိဝိယ လူခသရီရော အဟောသိ။ တတော နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ – “ကိဿ တွံ ဧဝရူပော ဇာတော”တိ? “မရဏဘယေန, ဒေဝါ”တိ။ “အရေ, တွံ နာမ ပရိစ္ဆိန္နမရဏံ သမ္ပဿမာနော ဝိဿတ္ထော န ကီဠသိ? ဘိက္ခူ အဿာသပဿာသနိဗဒ္ဓံ မရဏံ ပေက္ခမာနာ ကထံ ကီဠိဿန္တီ”တိ! တတော ပဘုတိ ကုမာရော သာသနေ ပသီဒိ။

သော ပုန ဧကဒိဝသံ မိဂဝံ နိက္ခမိတွာ အရညေ အနုဝိစရမာနော အဒ္ဒသ ယောနကမဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရံ အညတရေန ဟတ္ထိနာဂေန သာလသာခံ ဂဟေတွာ ဗီဇိယမာနံ နိသိန္နံ။ ဒိသွာ ပါမောဇ္ဇဇာတော စိန္တေသိ – “ကဒါ နု ခော အဟမ္ပိ အယံ မဟာထေရော ဝိယ ပဗ္ဗဇေယျံ! သိယာ နု ခော သော ဒိဝသော”တိ။ ထေရော တဿာသယံ ဝိဒိတွာ တဿ ပဿန္တဿေဝ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ အသောကာရာမေ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒကတလေ ဌတွာ စီဝရဉ္စ ဥတ္တရာသင်္ဂဉ္စ အာကာသေ လဂ္ဂေတွာ နှာယိတုံ အာရဒ္ဓော။

ကုမာရော ထေရဿာနုဘာဝံ ဒိသွာ အတိဝိယ ပသန္နော “အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ နိဝတ္တိတွာ ရညော အာရောစေသိ – “ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ အနေကပ္ပကာရံ ယာစိတွာပိ တံ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော အသောကာရာမဂမနီယမဂ္ဂံ အလင်္ကာရာပေတွာ ကုမာရံ ဆဏဝေသံ ဂါဟာပေတွာ အလင်္ကတာယ သေနာယ ပရိဝါရာပေတွာ ဝိဟာရံ နေသိ။ “ယုဝရာဇာ ကိရ ပဗ္ဗဇိဿတီ”တိ သုတွာ ဗဟူ ဘိက္ခူ ပတ္တစီဝရာနိ ပဋိယာဒေသုံ။ ကုမာရော ပဓာနဃရံ ဂန္တွာ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဿေဝ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ သဒ္ဓိံ ပုရိသသတသဟဿေန။ ကုမာရဿ ပန အနုပဗ္ဗဇိတာနံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒော နတ္ထိ။ ကုမာရော ရညော စတုဝဿာဘိသေကကာလေ ပဗ္ဗဇိတော။ အထညောပိ ရညော ဘာဂိနေယျော သင်္ဃမိတ္တာယ သာမိကော အဂ္ဂိဗြဟ္မာ နာမ ကုမာရော အတ္ထိ။ သင်္ဃမိတ္တာ တံ ပဋိစ္စ ဧကမေဝ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သောပိ “ယုဝရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ သုတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ – “အဟမ္ပိ, ဒေဝ, ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ယာစိ။ “ပဗ္ဗဇ, တာတာ”တိ စ ရညာ အနုညာတော တံဒိဝသမေဝ ပဗ္ဗဇိ။

ဧဝံ အနုပဗ္ဗဇိတော, ဥဠာရဝိဘဝေန ခတ္တိယဇနေန။
ရညော ကနိဋ္ဌဘာတာ, တိဿတ္ထေရောတိ ဝိညေယျော။

သော တံ အမစ္စံ တထာ ဝိပ္ပဋိပန္နံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – “န ရာဇာ ထေရေ မာရာပေတုံ ပဟိဏေယျ; အဒ္ဓာ ဣမဿေဝေတံ အမစ္စဿ ဒုဂ္ဂဟိတံ ဘဝိဿတီ”တိ ဂန္တွာ သယံ တဿ အာသန္နေ အာသနေ နိသီဒိ။ သော ထေရံ

သဉ္ဇာနိတွာ သတ္ထံ နိပါတေတုံ အဝိသဟန္တော ဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ – “အဟံ, ဒေဝ, ဥပေါသထံ ကာတုံ အနိစ္ဆန္တာနံ ဧတ္တကာနံ နာမ ဘိက္ခူနံ သီသာနိ ပါတေသိံ; အထ အယျဿ တိဿတ္ထေရဿ ပဋိပါဋိ သမ္ပတ္တာ, ကိန္တိ ကရောမီ”တိ? ရာဇာ သုတွာဝ – “အရေ! ကိံ ပန, တွံ, မယာ ဘိက္ခူ ဃာတေတုံ ပေသိတော”တိ တာဝဒေဝ သရီရေ ဥပ္ပန္နဒါဟော ဟုတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ထေရေ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ – “အယံ, ဘန္တေ, အမစ္စော မယာ အနာဏတ္တော ဝ ဧဝံ အကာသိ, ကဿ နု ခေါ ဣမိနာ ပါပေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ? ဧကစ္စေ ထေရာ, “အယံ တဝ ဝစနေန အကာသိ, တုယှေဝေတံ ပါပ”န္တိ အာဟံသု။ ဧကစ္စေ “ဥဘိန္နမ္ပိ တေ ဧတံ ပါပ”န္တိ အာဟံသု။ ဧကစ္စေ ဧဝမာဟံသု – “ကိံ ပန တေ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ စိတ္တံ ‘အယံ ဂန္တွာ ဘိက္ခူ ဃာတေတူ’”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ, ကုသလာဓိပ္ပာယော အဟံ ပေသေသိံ – ‘သမဂ္ဂေါ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဥပေါသထံ ကရောတူ’”တိ။ “သစေ တွံ ကုသလာဓိပ္ပာယော, နတ္ထိ တုယှံ ပါပံ, အမစ္စဿေဝေတံ ပါပ”န္တိ။ ရာဇာ ဒွေဠှကဇာတော အာဟ – “အတ္ထိ နု ခေါ, ဘန္တေ, ကောစိ ဘိက္ခု မမေတံ ဒွေဠှကံ ဆိန္ဒိတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထော”တိ? “အတ္ထိ, မဟာရာဇ, မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော နာမ, သော တေ ဣမံ ဒွေဠှကံ ဆိန္ဒိတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဏှိတုံ သမတ္ထော”တိ။ ရာဇာ တဒဟေဝ စတ္တာရော ဓမ္မကထိကေ ဧကေကဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရေ, စတ္တာရော စ အမစ္စေ ဧကေကပုရိသသဟဿပရိဝါရေ “ထေရံ ဂဏှိတွာ အာဂစ္ဆထာ”တိ ပေသေသိ။ တေ ဂန္တွာ “ရာဇာ ပက္ကောသတီ”တိ အာဟံသု။ ထေရော နာဂစ္ဆိ ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ရာဇာ အဋ္ဌ ဓမ္မကထိကေ, အဋ္ဌ စ အမစ္စေ သဟဿသဟဿပရိဝါရေယေဝ ပေသေသိ – “‘ရာဇာ, ဘန္တေ, ပက္ကောသတီ’တိ ဝတွာ ဂဏှိတွာဝ အာဂစ္ဆထာ”တိ။ တေ တထေဝ အာဟံသု။ ဒုတိယမ္ပိ ထေရော နာဂစ္ဆိ။ ရာဇာ ထေရေ ပုစ္ဆိ – “အဟံ, ဘန္တေ, ဒွိက္ခတ္တုံ ပဟိဏိံ; ကသ္မာ ထေရော နာဂစ္ဆတီ”တိ? “‘ရာဇာ ပက္ကောသတီ’တိ ဝုတ္တတ္တာ, မဟာရာဇ, နာဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ အာဂစ္ဆေယျ ‘သာသနံ, ဘန္တေ, ဩသီဒတိ, အမှာကံ သာသနံ ပဂ္ဂဟတ္ထာယ သဟာယကာ ဟောထာ’”တိ။ အထ ရာဇာ တထာ ဝတွာ သောဠသ ဓမ္မကထိကေ, သောဠသ စ အမစ္စေ သဟဿသဟဿပရိဝါရေ ပေသေသိ။ ဘိက္ခူ စ ပဋိပုစ္ဆိ – “မဟလ္လကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ထေရော ဒဟရော နု ခေါ”တိ? “မဟလ္လကော, မဟာရာဇာ”တိ။ “ဝယှံ ဝါ သိဝိကံ ဝါ အဘိရုဟိဿတိ, ဘန္တေ”တိ? “နာဘိရုဟိဿတိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကုဟိံ, ဘန္တေ, ထေရော ဝသတီ”တိ? “ဥပရိ ဂင်္ဂါယ, မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ အာဟ – “တေန ဟိ, ဘဏေ, နာဝါသင်္ဃာဋံ ဗန္ဓိတွာ တတ္ထေဝ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ ဒွီသုပိ တီရေသု အာရက္ခံ သံဝိဓာယ ထေရံ အာနေထာ”တိ။ ဘိက္ခူ စ အမစ္စာ စ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ရညော သာသနံ အာရောစေသုံ။

ထေရော သုတွာ “ယံ ခေါ အဟံ မူလတော ပဋ္ဌာယ သာသနံ ပဂ္ဂဏှိဿာမီတိ ပဗ္ဗဇိတောမှိ။ အယံ ဒါနိ မေ သော ကာလော အနုပ္ပတ္တော”တိ စမ္မခဏ္ဍံ ဂဏှိတွာဝ ဥဋ္ဌဟိ။ အထ “ထေရော သွေ ပါဋလိပုတ္တံ သမ္ပာပုဏိဿတီ”တိ ရတ္တိဘာဂေ ရာဇာ သုပိနံ အဒ္ဒသ။ ဧဝရူပေါ သုပိနော အဟောသိ – “သဗ္ဗသေတော ဟတ္ထိနာဂေါ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ သီသတော ပဋ္ဌာယ ပရာမသိတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေ အဂ္ဂဟေသီ”တိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ သုပိနဇ္ဈာယကေ ပုစ္ဆိ – “မယာ ဧဝရူပေါ သုပိနော ဒိဋ္ဌော, ကိံ မေ ဘဝိဿတီ”တိ? ဧကော တံ, “မဟာရာဇ, သမဏနာဂေါ ဒက္ခိဏဟတ္ထေ ဂဏှိဿတီ”တိ။ အထ ရာဇာ တာဝဒေဝ “ထေရော အာဂတော”တိ သုတွာ ဂင်္ဂါတီရံ ဂန္တွာ နဒိံ ဩတရိတွာ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆန္တော ဇာဏုမတ္တေ ဥဒကေ ထေရံ သမ္ပာပုဏိတွာ ထေရဿ နာဝါတော ဩတရန္တဿ ဟတ္ထံ အဒါသိ။ ထေရော ရာဇာနံ ဒက္ခိဏဟတ္ထေ အဂ္ဂဟေသိ။ တံ ဒိသွာ အသိဂ္ဂါဟာ “ထေရဿ သီသံ ပါတေဿာမာ”တိ ကောသတော အသိံ အဗ္ဗာဟိံသု။ ကသ္မာ? ဧတံ ကိရ စာရိတ္တံ ရာဇကုလေသု – “ယော ရာဇာနံ ဟတ္ထေ ဂဏှာတိ တဿ အသိနာ သီသံ ပါတေတဗ္ဗ”န္တိ။ ရာဇာ ဆာယံယေဝ ဒိသွာ အာဟ – “ပုဗ္ဗေပိ အဟံ ဘိက္ခူသု ဝိရဒ္ဓကာရဏာ အဿာဒံ န ဝိန္ဒာမိ, မာ ခေါ ထေရေ ဝိရဇ္ဈိတ္ထာ”တိ။ ထေရော ပန ကသ္မာ ရာဇာနံ ဟတ္ထေ အဂ္ဂဟေသီတိ? ယသ္မာ ရညာ ပဉှံ ပုစ္ဆနတ္ထာယ ပက္ကောသာပိတော တသ္မာ “အန္တေဝါသိကော မေ အယ”န္တိ အဂ္ဂဟေသိ။

ရာဇာ ထေရံ အတ္တနော ဥယျာနံ နေတွာ ဗာဟိရတော တိက္ခတ္တုံ ပရိဝါရာပေတွာ အာရက္ခံ ဌပေတွာ သယမေဝ ထေရဿ ပါဒေ ဓောဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ ထေရဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ “ပဋိဗလော နု ခေါ ထေရော မမ ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဏှိတု”န္တိ ဝီမံသနတ္ထာယ “အဟံ, ဘန္တေ, ဧကံ ပါဋိဟာရိယံ ဒဋ္ဌုကာမော”တိ အာဟ။ “ကတရံ ပါဋိဟာရိယံ ဒဋ္ဌုကာမောသိ, မဟာရာဇာ”တိ? “ပထဝီကမ္ပနံ, ဘန္တေ”တိ။ “သကလပထဝီကမ္ပနံ ဒဋ္ဌုကာမောသိ, မဟာရာဇ, ပဒေသပထဝီကမ္ပန”န္တိ? “ကတရံ ပနေတ္ထ, ဘန္တေ, ဒုက္ကရ”န္တိ? “ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ကံသပါတိယာ ဥဒကပုဏ္ဏာယ သဗ္ဗံ ဥဒကံ ကမ္ပေတုံ ဒုက္ကရံ; ဥဒါဟု ဥပဍ္ဎ”န္တိ? “ဥပဍ္ဎံ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဒေသပထဝီကမ္ပနံ ဒုက္ကရ”န္တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ, ပ

ဒေသပထဝီကမ္ပနံ ပဿိဿာမီ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သမန္တတော ယောဇနေ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဧကေန စက္ကေန သီမံ အက္ကမိတွာ ရထော တိဋ္ဌတု; ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဒ္ဝီဟိ ပာဒေဟိ သီမံ အက္ကမိတွာ အဿော တိဋ္ဌတု; ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဧကေန ပာဒေန သီမံ အက္ကမိတွာ ပုရိသော တိဋ္ဌတု; ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥပဍ္ဎဘာဂေန သီမံ အက္ကမိတွာ ဧကာ ဥဒကပါတိ တိဋ္ဌတူ''တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရာပေသိ။ ထေရော အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ ''ရာဇာ ပဿတူ''တိ ယောဇနပ္ပမာဏပထဝီစလနံ အဓိဋ္ဌဟိ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ရထဿ အန္တောသီမာယ ဌိတော ပါဒောဝ စလိ, ဣတရော န စလိ။ ဧဝံ ဒက္ခိဏပစ္ဆိမဒိသာသု အဿပုရိသာနံ အန္တောသီမာယ ဌိတပါဒာယေဝ စလိံသု, ဥပဍ္ဎုပဍ္ဎံ သရီရဉ္စ။ ဥတ္တရဒိသာယ ဥဒကပါတိယာပိ အန္တောသီမာယ ဌိတံ ဥပဍ္ဎဘာဂဂတမေဝ ဥဒကံ စလိ, အဝသေသံ နိစ္စလမဟောသီတိ။ ရာဇာ တံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသွာ ''သက္ခတိ အနိ ထေရော သာသနံ ပဂ္ဂဏှိတု''န္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိ – ''အဟံ, ဘန္တေ, ဧကံ အမစ္စံ 'ဝိဟာရံ ဂန္တွာ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတွာ ဥပေါသထံ ကာရာပေဟီ'တိ ပဟိဏိံ, သော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ တွေကေ ဘိက္ခူ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ, ဧတံ ပါပံ ကဿ ဟောတီ''တိ?

''ကိံ ပန တေ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ စိတ္တံ 'အယံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘိက္ခူ ဃာတေတူ'''တိ? ''နတ္ထိ, ဘန္တေ''တိ။ ''သစေ တေ, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ဧဝရူပံ စိတ္တံ, နတ္ထိ တုယှံ ပါပ''န္တိ။ အထ ထေရော ရာဇာနံ ဧတမတ္ထံ ဣမိနာ သုတ္တေန သညာပေသိ – ''စေတနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ကမ္မံ ဝဒါမိ။ စေတယိတွာ ကမ္မံ ကရောတိ – ကာယေန ဝါစာယ မနသာ''တိ (အ. နိ. ၆.၆၃)။

တမေဝတ္ထံ ပရိဒီပေတုံ **တိတ္တိရဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၄.၇၅) အာဟရိ – ''အတီတေ, မဟာရာဇ, ဒီပကတိတ္တိရော တာပသံ ပုစ္ဆိ –

'ဉာတကော နော နိသိန္နောတိ၊ ဗဟု အာဂစ္ဆတီ ဇနော။
ပဋိစ္စ ကမ္မံ ဖုသတိ၊ တသ္မိံ မေ သင်္ကတေ မနော'တိ။

တာပသော အာဟ – 'အတ္ထိ ပန တေ စိတ္တံ မမ သဒ္ဒေန စ ရူပဒဿနေန စ အာဂန္တွာ ဧတေ ပက္ခိနော ဗဇ္ဈန္တု ဝါ ဟညန္တု ဝါ'တိ? 'နတ္ထိ, ဘန္တေ'တိ တိတ္တိရော အာဟ။ တတော နံ တာပသော သညာပေသိ – 'သစေ တေ နတ္ထိ စိတ္တံ, နတ္ထိ ပါပံ; စေတယန္တမေဝ ဟိ ပါပံ ဖုသတိ, နာစေတယန္တံ။

'န ပဋိစ္စ ကမ္မံ ဖုသတိ၊ မနော စေ နပ္ပဒုဿတိ။
အပ္ပေါဿုက္ကဿ ဘဒ္ရဿ၊ န ပါပမုပလိမ္ပတီ'''တိ။

ဧဝံ ထေရော ရာဇာနံ သညာပေတွာ တတ္ထေဝ ရာဇုယျာနေ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဝသန္တော ရာဇာနံ သမယံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ ရာဇာ သတ္တမေ ဒိဝသေ အသောကာရာမေ ဘိက္ခုသင်္ဃံ သန္နိပါတာပေတွာ သာဏိပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ သာဏိပါကာရန္တရေ နိသိန္နော ဧကလဒ္ဓိကေ ဧကလဒ္ဓိကေ ဘိက္ခူ ဧကတော ဧကတော ကာရာပေတွာ ဧကမေကံ ဘိက္ခုသမူဟံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ – ''ကိံဝါဒီ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ''တိ? တတော သဿတဝါဒိနော ''သဿတဝါဒီ''တိ အာဟံသု။ ဧကစ္စသဿတိကာ။ပေ.။ အန္တာနန္တိကာ။ အမရာဝိက္ခေပိကာ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ။ သညီဝါဒါ။ အသညီဝါဒါ။ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ ''ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒီ''တိ အာဟံသု။ ရာဇာ ပဌမမေဝ သမယဿ ဥဂ္ဂဟိတတ္တာ ''နယိမေ ဘိက္ခူ, အညတိတ္ထိယာ ဣမေ''တိ ဉတွာ တေသံ သေတကာနိ ဝတ္ထာနိ ဒတွာ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဋ္ဌိသဟဿာ အဟေသုံ။

အထညေ ဘိက္ခူ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ – ''ကိံဝါဒီ, ဘန္တေ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ''တိ? ''ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ, မဟာရာဇာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ ထေရံ ပုစ္ဆိ – ''ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ, ဘန္တေ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇာ''တိ။ တတော ရာဇာ ''သုဒ္ဓံ အနိ, ဘန္တေ, သာသနံ; ကရောတု ဘိက္ခုသင်္ဃော ဥပေါသထ''န္တိ အာရက္ခံ ဒတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။

သမဂ္ဂေါ သင်္ဃော သန္နိပတိတွာ ဥပေါသထံ အကာသိ။ တသ္မိံ သန္နိပါတေ သဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတသဟဿာနိ အဟေသုံ။ တသ္မိံ သမာဂမေ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော ပရပ္ပဝါဒံ မဒ္ဒမာနော **ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ** အဘာ

သိ။ တတော သင်္ဂီသတသဟဿသင်္ဃေသု ဘိက္ခုသု ဥစ္စိနိတွာ တိပိဋကပရိယတ္တိဓရာနံ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါနံ တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒါနံ ဘိက္ခူနံ သဟဿမေကံ ဂဟေတွာ ယထာ မဟာကဿပတ္ထေရော စ ကာကဏ္ဍကပုတ္တော ယသတ္ထေရော စ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိံသု; ဧဝမေဝ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယန္တော သဗ္ဗံ သာသနမလံ ဝိသောဓေတွာ တတိယသင်္ဂီတိံ အကာသိ။ သင်္ဂီတိပရိယောသာနေ အနေကပ္ပကာရံ ပထဝီ အကမ္ပိတ္ထ။ အယံ သင်္ဂီတိ နဝဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတာ။ ယာ လောကေ –

ကတာ ဘိက္ခုသဟဿေန, တသ္မာ သဟဿိကာတိ စ။
ပုရိမာ ဒွေ ဥပာဒါယ, တတိယာတိ စ ဝုစ္စတီတိ။

အယံ တတိယသင်္ဂီတိ။

ဧတ္တာဝတာ စ ''ကေနာဘတ''န္တိ ဧတဿ ပဉှဿ ဝိဿဇ္ဇနတ္ထံ ယံ အဝေါစုမှ – ''ဇမ္ဗုဒီပေ တာဝ ဥပါလိတ္ထေရမာဒိံ ကတွာ အာစရိယပရမ္ပရာယ ယာဝ တတိယသင်္ဂီတိ တာဝ အာဘတံ။ တတ္ရာယံ **အာစရိယပရမ္ပရာ** –

''ဥပါလိ ဒါသကော စေဝ, သောဏကော သိဂ္ဂဝေါ တထာ။
တိဿော မောဂ္ဂလိပုတ္တော စ, ပဉ္စေတေ ဝိဇိတာဝိနော။

''ပရမ္ပရာယ ဝိနယံ, ဒီပေ ဇမ္ဗုသိရိဝှယေ။
အစ္ဆိဇ္ဇမာနမာနေသုံ, တတိယော ယာဝ သင်္ဂဟော''တိ။

တဿတ္ထော ပကာသိတောယေဝ ဟောတိ။

တတိယသင်္ဂဟတော ပန ဥဒ္ဓံ ဣမံ ဒီပံ မဟိန္ဒာဒီဟိ အာဘတံ။ မဟိန္ဒတော ဥဂ္ဂဟေတွာ ကဉ္စိ ကာလံ အရိဋ္ဌတ္ထေရာဒီဟိ အာဘတံ။ တတော ယာဝဇ္ဇတနာ တေသံယေဝ အန္တေဝါသိကပရမ္ပရဘူတာယ အာစရိယပရမ္ပရာယ အာဘတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာဟု ပေါရာဏာ –

''တတော မဟိန္ဒော ဣဋ္ဋိယော, ဥတ္တိယော သမ္ဗလော တထာ။
ဘဒ္ဒနာမော စ ပဏ္ဍိတော။

''ဧတေ နာဂါ မဟာပညာ, ဇမ္ဗုဒီပါ ဣဓာဂတာ။
ဝိနယံ တေ ဝါစယိံသု, ပိဋကံ တမ္ဗပဏ္ဏိယာ။

''နိကာယေ ပဉ္စ ဝါစေသုံ, သတ္တ စေဝ ပကရဏေ။
တတော အရိဋ္ဌော မေဓာဝီ, တိဿဒတ္တော စ ပဏ္ဍိတော။

''ဝိသာရဒေါ ကာဠသုမနော, ထေရော စ ဒီဃနာမကော။
ဒီဃသုမနော စ ပဏ္ဍိတော။

''ပုနဒေဝ ကာဠသုမနော, နာဂတ္ထေရော စ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော။
တိဿတ္ထေရော စ မေဓာဝီ, ဒေဝတ္ထေရော စ ပဏ္ဍိတော။

''ပုနဒေဝ သုမနော မေဓာဝီ, ဝိနယေ စ ဝိသာရဒေါ။
ဗဟုဿုတော စူဠနာဂေါ, ဂဇောဝ ဒုပ္ပဓံသိယော။

''ဓမ္မပါလိတနာမော စ, ရောဟဏေ သာဓုပူဇိတော။

တသ္သ သိသ္သော မဟာပညော၊ ခေမနာမော တိပေဋကော။

‘‘ဒီပေ တာရကရာဇာဝ၊ ပညာယ အတိရောစထ။
ဥပတိဿော စ မေဓာဝီ၊ ဖုဿဒေဝေါ မဟာကထီ။

‘‘ပုနဒေဝ သုမနော မေဓာဝီ၊ ပုပ္ဖနာမော ဗဟုဿုတော။
မဟာကထီ မဟာသိဝေါ၊ ပိဋကေ သဗ္ဗတ္ထ ကောဝိဒေါ။

‘‘ပုနဒေဝ ဥပာလိ မေဓာဝီ၊ ဝိနယေ စ ဝိသာရဒေါ။
မဟာနာဂေ မဟာပညော၊ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ။

‘‘ပုနဒေဝ အဘယော မေဓာဝီ၊ ပိဋကေ သဗ္ဗတ္ထ ကောဝိဒေါ။
တိဿတ္ထေရော စ မေဓာဝီ၊ ဝိနယေ စ ဝိသာရဒေါ။

‘‘တဿ သိဿော မဟာပညော၊ ပုပ္ဖနာမော ဗဟုဿုတော။
သာသနံ အနုရက္ခန္တော၊ ဇမ္ဗုဒီပေ ပတိဋ္ဌိတော။

‘‘စူဠာဘယော စ မေဓာဝီ၊ ဝိနယေ စ ဝိသာရဒေါ။
တိဿတ္ထေရော စ မေဓာဝီ၊ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ။

‘‘စူဠဒေဝေါ စ မေဓာဝီ၊ ဝိနယေ စ ဝိသာရဒေါ။
သိဝတ္ထေရော စ မေဓာဝီ၊ ဝိနယေ သဗ္ဗတ္ထ ကောဝိဒေါ။

‘‘ဧတေ နာဂါ မဟာပညာ၊ ဝိနယညူ မဂ္ဂကောဝိဒါ။
ဝိနယံ ဒီပေ ပကာသေသုံ၊ ပိဋကံ တမ္ဗပဏ္ဏိယာ’’တိ။

တတ္ရာယံ **အနုပုဗ္ဗိကထာ** – မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော ကိရ ဣမံ တတိယဓမ္မသင်္ဂီတိံ ကတွာ ဧဝံ စိန္တေသိ – ‘‘ကတ္ထ နု ခော အနာဂတေ သာသနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ ဘဝေယျာ’’တိ? အထဿ ဥပပရိက္ခတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘ပစ္စန္တိမေသု ခော ဇနပဒေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတီ’’တိ။ သော တေသံ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဘာရံ ကတွာ တေ တေ ဘိက္ခူ တတ္ထ တတ္ထ ပေသေသိ။ မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရံ **ကသ္မီရဂန္ဓာရရဋ္ဌံ** ပေသေသိ – ‘‘တွံ ဧတံ ရဋ္ဌံ ဂန္တွာ တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေဟီ’’တိ။ မဟာဒေဝတ္ထေရံ တထေဝ ဝတွာ **မဟိံသကမဏ္ဍလံ** ပေသေသိ။ ရက္ခိတတ္ထေရံ **ဝနဝါသိံ**။ ယောနကဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရံ **အပရန္တကံ**။ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရံ **မဟာရဋ္ဌံ**။ မဟာရက္ခိတတ္ထေရံ **ယောနကလောကံ**။ မဇ္ဈိမတ္ထေရံ **ဟိမဝန္တဒေသဘာဂံ**။ သောဏတ္ထေရဉ္စ ဥတ္တရတ္ထေရဉ္စ **သုဝဏ္ဏဘူမိံ**။ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ မဟိန္ဒတ္ထေရံ ဣဋ္ဋိယတ္ထေရေန ဥတ္တိယတ္ထေရေန သမ္ဗလတ္ထေရေန ဘဒ္ဒသာလတ္ထေရေန စ သဒ္ဓိံ **တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ** ပေသေသိ – ‘‘တုမှေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ဂန္တွာ တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေထာ’’တိ။ သဗ္ဗေပိ တံ တံ ဒိသာဘာဂံ ဂစ္ဆန္တာ အတ္တပဉ္စမာ အဂမံသု ‘‘ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ပဉ္စဝဂ္ဂေါ ဂဏော အလံ ဥပသမ္ပဒကမ္မာယာ’’တိ မညမာနာ။

တေန ခော ပန သမယေန ကသ္မီရဂန္ဓာရရဋ္ဌေ သဿပါကသမယေ အရဝါဠော နာမ နာဂရာဇာ ကရကဝဿံ နာမ ဝဿံ ဝဿာပေတွာ သဿံ ဟရာပေတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပါပေတိ။ **မဇ္ဈန္တိက**တ္ထေရော ပန ပါဋလိပုတ္တတော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ဟိမဝတိ အရဝါဠဒဟဿ ဥပရိ ဩတရိတွာ အရဝါဠဒဟပိဋ္ဌိယံ စင်္ကမတိပိ တိဋ္ဌတိပိ နိသီဒတိပိ သေယျမ္ပိ ကပ္ပေတိ။ နာဂမာဏဝကာ တံ ဒိသွာ အရဝါဠဿ နာဂရာဇဿ အာရောစေသုံ – ‘‘မဟာရာဇ, ဧကော ဆိန္နဘိန္နပဋဓရော ဘဏ္ဍု ကာသာဝဝသနော အမှာကံ ဥဒကံ ဒူသေတီ’’တိ။ နာဂရာဇာ တာဝဒေဝ ကောဓာဘိဘူတော နိက္ခမိတွာ ထေရံ ဒိသွာ မက္ခံ အသဟမာနော အန္တလိက္ခေ အနေကာနိ ဘိံသနကာနိ နိမ္မိနိ။ တတော တတော ဘုသာ ဝါတာ ဝါယန္တိ, ရုက္ခာ ဆိဇ္ဇန္တိ, ပဗ္ဗတကူဋာနိ ပတန္တိ, မေဃာ ဂဇ္ဇန္တိ, ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရန္တိ, အသနိ

ယော ဖလန္တိ, ဘိန္နံ ဝိယ ဂဂနတလံ ဥဒကံ ပဂ္ဃရတိ။ ဘယာနကရူပာ နာဂကုမာရာ သန္နိပတန္တိ။ သယမ္ပိ ဓူမာယတိ, ပဇ္ဇလတိ, ပဟရဏဝုဋ္ဌိယော ဝိဿဇ္ဇေတိ။ ''ကော အယံ မုဏ္ဍကော ဆိန္နဘိန္နပဋဓရော''တိအာဒီဟိ ဖရုသဝစနေဟိ ထေရံ သန္တဇ္ဇေသိ။ ''ထေ ဂဏှထ ဟနထ နိဒ္ဓမထ ဣမံ သမဏ''န္တိ နာဂဗလံ အာဏာပေသိ။ ထေရော သဗ္ဗံ တံ ဘိံသနကံ အတ္တနော ဣဒ္ဓိဗလေန ပဋိဗာဟိတွာ နာဂရာဇာနံ အာဟ –

''သဒေဝကောပိ စေ လောကော, အာဂန္တွာ တာသယေယ္ယ မံ။
န မေ ပဋိဗလော အဿ, ဇနေတုံ ဘယဘေရဝံ။

''သစေပိ တွံ မဟိံ သဗ္ဗံ, သသမုဒ္ဒံ သပဗ္ဗတံ။
ဥက္ခိပိတွာ မဟာနာဂ, ခိပေယ္ယာသိ မမူပရိ။

''နေဝ မေ သက္ကုဏေယ္ယာသိ, ဇနေတုံ ဘယဘေရဝံ။
အညဒတ္ထု တဝေဝဿ, ဝိဃာတော ဥရဂါဓိပ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ နာဂရာဇာ ဝိဟတာနုဘာဝော နိပ္ဖလဝါယာမော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော အဟောသိ။ တံ ထေရော တင္ခဏာနုရူပာယ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု စ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ သဒ္ဓိံ စတုရာသီတိယာ နာဂသဟဿေဟိ။ အညေပိ ဗဟူ ဟိမဝန္တဝါသိနော ယက္ခာ စ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ ကုမ္ဘဏ္ဍာ စ ထေရဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ ပဉ္စကောပိ ယက္ခော သဒ္ဓိံ ဘရိယာယ ယက္ခိနိယာ ပဉ္စဟိ စ ပုတ္တသတေဟိ ပဌမေ ဖလေ ပတိဋ္ဌိတော။ အထာယသ္မာ မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရော သဗ္ဗေပိ နာဂယက္ခရက္ခသေ အာမန္တေတွာ ဧဝမာဟ –

''မာ အနိ ကောဓံ ဇနယိတ္ထ, ဣတော ဥဒ္ဓံ ယထာ ပုရေ။
သဿဃာတဉ္စ မာ ကတ္ထ, သုခကာမာ ဟိ ပါဏိနော။
ကရောထ မေတ္တံ သတ္တေသု, ဝသန္တု မနုဇာ သုခ''န္တိ။

တေ သဗ္ဗေပိ ''သာဓု ဘန္တေ''တိ ထေရဿ ပဋိဿုဏိတွာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ တံဒိဝသမေဝ စ နာဂရာဇဿ ပူဇာသမယော ဟောတိ။ အထ နာဂရာဇာ အတ္တနော ရတနမယံ ပလ္လင်္ကံ အာဟရာပေတွာ ထေရဿ ပညပေသိ။ နိသီဒိ ထေရော ပလ္လင်္ကေ။ နာဂရာဇာပိ ထေရံ ဗီဇယမာနော သမီပေ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကသ္မီရဂန္ဓာရရဋ္ဌဝါသိနော အာဂန္တွာ ထေရံ ဒိသွာ ''အမှာကံ နာဂရာဇတောပိ ထေရော မဟိဒ္ဓိကတရော''တိ ထေရမေဝ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နာ။ ထေရော တေသံ အာသီဝိသောပမသုတ္တံ ကထေသိ ။ သုတ္တပရိယောသာနေ အသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ, ကုလသတသဟဿံ ပဗ္ဗဇိ။ တတော ပဘုတိ စ ကသ္မီရဂန္ဓာရာ ယာဝဇ္ဇတနာ ကာသာဝပဇ္ဇောတာ ဣသိဝါတပဋိဝါတာ ဧဝ။

ဂန္တွာ ကသ္မီရဂန္ဓာရံ, ဣသိ မဇ္ဈန္တိကော တဒါ။
ဒုဋ္ဌံ နာဂံ ပသာဒေတွာ, မောစေသိ ဗန္ဓနာ ဗဟူတိ။

မဟာဒေဝတ္ထေရောပိ မဟိံသကမဏ္ဍလံ ဂန္တွာ **ဒေဝဒူတသုတ္တံ** ကထေသိ။ သုတ္တပရိယောသာနေ စတ္တာလီသ ပါဏသဟဿာနိ ဓမ္မစက္ခုံ ပဋိလဘိံသု, စတ္တာလီသံယေဝ ပါဏသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံသု။

ဂန္တွာန ရဋ္ဌံ မဟိံသံ, မဟာဒေဝေါ မဟိဒ္ဓိကော။
စောဒေတွာ ဒေဝဒူတေဟိ, မောစေသိ ဗန္ဓနာ ဗဟူတိ။

ရက္ခိတတ္ထေရော ပန ဝနဝါသိံ ဂန္တွာ အာကာသေ ဌတွာ **အနမတဂ္ဂပရိယာယကထာယ** ဝနဝါသိကေ ပသာဒေသိ။ ကထာပရိယောသာနေ ပနဿ သဋ္ဌိသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ သတ္တတိသဟဿမတ္တာ ပဗ္ဗဇိံသု, ပဉ္စဝိဟာရသတာနိ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ ဧဝံ သော တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

ဂန္တွာန ရက္ခိတတ္ထေရော၊ ဝနဝါသိံ မဟိဒ္ဓိကော။
အန္တလိက္ခေ ဌိတော တတ္ထ၊ ဒေသေသိ အနမတဂ္ဂိယန္တိ။

ယောနကဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရောပိ အပရန္တကံ ဂန္တွာ **အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ္တန္တကထာယ** အပရန္တကေ ပသာဒေတွာ သတ္တတိ ပါဏသဟဿာနိ ဓမ္မာမတံ ပါယေသိ။ ခတ္တိယကုလတော ဧဝ ပုရိသသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံသု, သမဓိကာနိ စ ဆ ဣတ္ထိသဟဿာနိ။ ဧဝံ သော တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

အပရန္တံ ဝိဂါဟိတွာ၊ ယောနကော ဓမ္မရက္ခိတော။
အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမေနေတ္ထ၊ ပသာဒေသိ ဇနေ ဗဟူတိ။

မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော ပန မဟာရဋ္ဌံ ဂန္တွာ **မဟာနာရဒကဿပဇာတကကထာယ** မဟာရဋ္ဌကေ ပသာဒေတွာ စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ မဂ္ဂဖလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တေရသသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဧဝံ သော တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

မဟာရဋ္ဌံ ဣသိ ဂန္တွာ၊ သော မဟာဓမ္မရက္ခိတော။
ဇာတကံ ကထယိတွာန၊ ပသာဒေသိ မဟာဇနန္တိ။

မဟာရက္ခိတ တ္ထေရောပိ ယောနကရဋ္ဌံ ဂန္တွာ **ကာဠကာရာမသုတ္တန္တကထာယ** ယောနကလောကံ ပသာဒေတွာ သတ္တတိသဟဿာဓိကဿ ပါဏသတသဟဿဿ မဂ္ဂဖလာလင်္ကာရံ အဒါသိ။ သန္တိကေ စဿ ဒသသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဧဝံ သောပိ တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

ယောနရဋ္ဌံ တဒါ ဂန္တွာ၊ သော မဟာရက္ခိတော ဣသိ။
ကာဠကာရာမသုတ္တေန တေ ပသာဒေသိ ယောနကေတိ။

မဇ္ဈိမတ္ထေရော ပန **ကဿပဂေါတ္တ** တ္ထေရေန **အဠကဒေဝ**တ္ထေရေန **ဒုန္ဒုဘိဿရ** တ္ထေရေန **မဟာဒေဝ**တ္ထေရေန စ သဒ္ဓိံ ဟိမဝန္တဒေသဘာဂံ ဂန္တွာ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တန္တကထာယ တံ ဒေသံ ပသာဒေတွာ အသီတိပါဏကောဋိယော မဂ္ဂဖလရတနာနိ ပဋိလာဘေသိ။ ပဉ္စပိ စ ထေရာ ပဉ္စ ရဋ္ဌာနိ ပသာဒေသုံ။ ဧကမေကဿ သန္တိကေ သတသဟဿမတ္တာ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဧဝံ တေ တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

ဂန္တွာန မဇ္ဈိမတ္ထေရော၊ ဟိမဝန္တံ ပသာဒယိ။
ယက္ခသေနံ ပကာသေန္တော၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနန္တိ။

သောဏတ္ထေရောပိ သဒ္ဓိံ **ဥတ္တရ**တ္ထေရေန သုဝဏ္ဏဘူမိံ အဂမာသိ။ တေန စ သမယေန တတ္ထ ဧကော ရက္ခသီ သမုဒ္ဒတော နိက္ခမိတွာ ရာဇကုလေ ဇာတေ ဇာတေ ဒါရကေ ခါဒတိ။ တံဒိဝသမေဝ စ ရာဇကုလေ ဧကော ဒါရကော ဇာတော ဟောတိ။ မနုဿာ ထေရံ ဒိသွာ “ရက္ခသာနံ သဟာယကော ဧသော”တိ မညမာနာ အာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ ထေရံ ပဟရိတုကာမာ အာဂစ္ဆန္တိ။ ထေရော “ကိံ တုမှေ အာဝုဓဟတ္ထာ အာဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ တေ အာဟံသု – “ရာဇကုလေ ဇာတေ ဇာတေ ဒါရကေ ရက္ခသာ ခါဒန္တိ, တေသံ တုမှေ သဟာယကာ”တိ။ ထေရော “န မယံ ရက္ခသာနံ သဟာယကာ, သမဏာ နာမ မယံ ဝိရတာ ပါဏာတိပါတာ။ပေ.။ ဝိရတာ မဇ္ဇပါနာ ဧကဘတ္တိကာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ”တိ အာဟ။ တသ္မိံယေဝ စ ခဏေ သာ ရက္ခသီ သပရိဝါရာ သမုဒ္ဒတော နိက္ခမိ “ရာဇကုလေ ဒါရကော ဇာတော တံ ခါဒိဿာမီ”တိ။ မနုဿာ တံ ဒိသွာ “ဧသော, ဘန္တေ, ရက္ခသီ အာဂစ္ဆတီ”တိ ဘီတာ ဝိရဝိံသု။ ထေရော ရက္ခသေဟိ ဒိဂုဏေ အတ္တဘာဝေ နိမ္မိနိတွာ တေဟိ အတ္တဘာဝေဟိ တံ ရက္ခသိံ သပရိသံ မဇ္ဈေ ကတွာ ဥဘောသု ပဿေသု ပရိက္ခိပိ ။ တဿာ သပရိသာယ ဧတဒဟောသိ – “အဒ္ဓာ ဣမေဟိ ဣဒံ ဌာနံ လဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ။ မယံ ပန ဣမေသံ ဘက္ခာ ဘဝိဿာမာ”တိ။ သဗ္ဗေ ရက္ခသာ ဘီတာ ဝေဂသာ ပလာယိံသု။ ထေရောပိ တေ ယာဝ အဒဿနံ တာဝ ပလာပေတွာ ဒီပဿ သမန္တတော ရက္ခံ ဌပေသိ။ တသ္မိဉ္စ သမယေ သန္နိပတိတံ မဟာဇနကာယံ **ဗြဟ္မဇာလသုတ္တန္တကထာယ** ပသာဒေတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သဋ္ဌိသဟဿာနံ ပနေတ္ထ ဓမ္မာဘိသမယော

အဟောသိ။ ကုလအရကာနံ အမှုမှာနိ သဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံသု, ကုလဓီတာနံ ဒိယမုသဟဿံ။ ဧဝံ သော တတ္ထ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တတော ပဘုတိ ရာဇကုလေ ဇာတအရကာနံ သောဏုတ္တရနာမမေဝ ကရောန္တိ။

သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္တွာန, သောဏုတ္တရာ မဟိဒ္ဓိကာ။
ပိသာစေ နိဒ္ဓမေတွာန, ဗြဟ္မဇာလံ အဒေသိသုန္တိ။

မဟိန္ဒ တ္ထေရော ပန "တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ဂန္တွာ သာသနံ ပတိဋ္ဌာပေဟီ"တိ ဥပဇ္ဈာယေန စ ဘိက္ခုသင်္ဃေန စ
အဇ္ဈိဋ္ဌော စိန္တေသိ – "ကာလော နု ခော မေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ဂန္တုံ နော"တိ။ အထဿ ဝီမံသတော "န တာဝ ကာလော"တိ အဟောသိ။ ကိံ ပနဿ ဒိသွာ ဧတဒဟောသိ? မုဋသိဝရညော မဟလ္လကဘာဝံ။ တတော စိန္တေသိ – "အယံ ရာဇာ မဟလ္လကော, န သက္ကာ ဣမံ ဂဏှိတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ။ ဣဒါနိ ပနဿ ပုတ္တော ဒေဝါနံပိယတိဿော ရဇ္ဇံ ကာရေဿတိ။ တံ ဂဏှိတွာ သက္ကာ ဘဝိဿတိ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ။ ဟန္ဒ ယာဝ သော သမယော အာဂစ္ဆတိ, တာဝ ဉာတကေ ဩလောကေမ။ ပုန ဒါနိ မယံ ဣမံ ဇနပဒံ အာဂစ္ဆေယျာမ ဝါ န ဝါ"တိ။ သော ဧဝံ စိန္တေတွာ ဥပဇ္ဈာယဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ ဝန္ဒိတွာ အသောကာရာမတော နိက္ခမ္မ တေဟိ **ဣဋ္ဌိယာ** ဒီဟိ စတူဟိ ထေရေဟိ သင်္ဃမိတ္တာယ ပုတ္တေန **သုမန**သာမဏေရေန **ဘဏ္ဍုကေန** စ ဥပါသကေန သဒ္ဓိံ ရာဇဂဟနဂရပရိဝတ္တကေန ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပဒေ စာရိကံ စရမာနော ဉာတကေ ဩလောကေန္တော ဆ မာသေ အတိက္ကာမေသိ။ အထာနုပုဗ္ဗေန မာတု နိဝေသနဋ္ဌာနံ ဝေဒိသနဂရံ နာမ သမ္ပတ္တော။ အသောကော ကိရ ကုမာရကာလေ ဇနပဒံ လဘိတွာ ဥဇ္ဇေနိံ ဂစ္ဆန္တော ဝေဒိသနဂရံ ပတွာ ဝေဒိသသေဋ္ဌိဿ ဓီတရံ အဂ္ဂဟေသိ။ သာ တံဒိဝသမေဝ ဂဗ္ဘံ ဂဏှိတွာ ဥဇ္ဇေနိယံ မဟိန္ဒကုမာရံ ဝိဇာယိ။ ကုမာရဿ စုဒ္ဒသဝဿကာလေ ရာဇာ အဘိသေကံ ပါပုဏိ။ သာ တဿ မာတာ တေန သမယေန ဉာတိဃရေ ဝသတိ။ တေန ဝုတ္တံ – "အထာနုပုဗ္ဗေန မာတု နိဝေသနဋ္ဌာနံ ဝေဋိသနဂရံ နာမ သမ္ပတ္တော"တိ။

သမ္ပတ္တဉ္စ ပန ထေရံ ဒိသွာ ထေရမာတာ ဒေဝီ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဝန္ဒိတွာ ဘိက္ခံ ဒတွာ ထေရံ အတ္တနာ ကတံ ဝေဒိသဂိရိမဟာဝိဟာရံ နာမ အာရောပေသိ။ ထေရော တသ္မိံ ဝိဟာရေ နိသိန္နော စိန္တေသိ – "အမှာကံ ဣဓ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ နိဋ္ဌိတံ, သမယော နု ခော ဣဒါနိ လင်္ကာဒီပံ ဂန္တု"န္တိ။ တတော စိန္တေသိ – "အနုဘဝတု တာဝ မေ ပိတရာ ပေသိတံ အဘိသေကံ ဒေဝါနံပိယတိဿော, ရတနတ္တယဂုဏဉ္စ သုဏာတု, ဆဏတ္ထဉ္စ နဂရတော နိက္ခမိတွာ မိဿကပဗ္ဗတံ အဘိရုဟတု, တဒါ တံ တတ္ထ ဒက္ခိဿာမာ"တိ။ အထာပရံ ဧကမာသံ တတ္ထေဝ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ မာသာတိက္ကမေန စ ဇေဋ္ဌမူလမာသပုဏ္ဏမာယံ ဥပေါသထဒိဝသေ သန္နိပတိတာ သဗ္ဗေပိ – "ကာလော နု ခော အမှာကံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ဂမနာယ, ဥဒါဟု နော"တိ မန္တယိံသု။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

"မဟိန္ဒော နာမ နာမေန, သင်္ဃတ္ထေရော တဒါ အဟု။
ဣဋ္ဋိယော ဥတ္တိယော ထေရော, ဘဒ္ဒသာလော စ သမ္ဗလော။

"သာမဏေရော စ သုမနော, ဆဠဘိညော မဟိဒ္ဓိကော။
ဘဏ္ဍုကော သတ္တမော တေသံ, ဒိဋ္ဌသစ္စော ဥပါသကော။
ဣတိ ဟေတေ မဟာနာဂါ, မန္တယိံသု ရဟောဂတာ"တိ။

တဒါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော မဟိန္ဒတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစ – "ကာလင်္ကတော, ဘန္တေ, မုဋသိဝရာဇာ; ဣဒါနိ ဒေဝါနံပိယတိဿမဟာရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စ တုမှေ ဗျာကတာ – 'အနာဂတေ မဟိန္ဒော နာမ ဘိက္ခု တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ပသာဒေဿတီ'တိ။ တသ္မာတိဟ ဝေါ, ဘန္တေ, ကာလော ဒီပဝရံ ဂမနာယ; အဟမ္ပိ ဝေါ သဟာယော ဘဝိဿာမီ"တိ။ ကသ္မာ ပန သက္ကော ဧဝမာဟ? ဘဂဝတာ ကိရဿ ဗောဓိမူလေယေဝ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဩလောကေတွာ အနာဂတေ ဣမဿ ဒီပဿ သမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ – "တဒါ တွမ္ပိ သဟာယော ဘဝေယျာသီ"တိ စ အာဏာပေသိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ထေရော တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အတ္တသတ္တမော ဝေဋိသကပဗ္ဗတာ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ အနုရာဓပုရဿ ပုရတ္ထိမဒိသာယ မိဿကပဗ္ဗတေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ယံ ပနေတရဟိ "စေတိယပဗ္ဗတော"တိပိ သဉ္ဇာနန္တိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

"ဝေဋိသဂိရိမှိ ရာဇဂဟေ, ဝသိတွာ တိံသရတ္တိယော။

ကာလောဝ ဂမနည္သာတိ၊ ဂစ္ဆာမ ဒီပမုတ္တမံ။

''ပဋ္ဌိနာ ဇမ္ဗုဒီပါ တော၊ ဟံသရာဇာဝ အမ္ဗရေ။
ဝေမုပ္ပတိတာ ထေရာ၊ နိပတိံသု နဂုတ္တမေ။

''ပုရတော ပုရသေဋ္ဌဿ၊ ပဗ္ဗတေ မေဃသန္နိဘေ။
ပတိံသု သီလကူဋမှိ၊ ဟံသာဝ နဂမုဒ္ဓနိ''တိ။

ဇဝံ ကြင္စိယာဒီဟိ သဒ္ဓိံ အာဂန္တွာ ပတိဋ္ဌဟန္တော စ အာယသ္မာ မဟိန္ဒတ္ထေရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဒ္ဝိန္နံ ဝဿသတာနံ ဥပရိ ဆတ္တိံသတိမေ ဝဿေ ဣမသ္မိံ ဒီပေ ပတိဋ္ဌဟီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဇာတသတ္တုဿ ဟိ အဋ္ဌမေ ဝဿေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တသ္မိံယေဝ ဝဿေ သီဟကုမာရဿ ပုတ္တော တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပဿ အာဒိရာဇာ ဝိဇယကုမာရော ဣမံ ဒီပမာဂန္တွာ မနုဿာဝါသံ အကာသိ။ ဇမ္ဗုဒီပေ ဥဒယဘဒ္ဒဿ စုဒ္ဒသမေ ဝဿေ ဣဓ ဝိဇယော ကာလမကာသိ။ ဥဒယဘဒ္ဒဿ ပဉ္စဒသမေ ဝဿေ ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝေါ နာမ ဣမသ္မိံ ဒီပေ ရဇ္ဇံ ပာပုဏိ။ တတ္ထ နာဂဒာသကရညော ဝီသတိမေ ဝဿေ ဣဓ ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝေါ ကာလမကာသိ။ တသ္မိံယေဝ စ ဝဿေ အဘယော နာမ ရာဇကုမာရော ဣမသ္မိံ ဒီပေ ရဇ္ဇံ ပာပုဏိ။ တတ္ထ သုသုနာဂရညော သတ္တရသမေ ဝဿေ ဣဓ အဘယရညော ဝီသတိဝဿာနိ ပရိပူရိံသု။ အထ အဘယဿ ဝီသတိမေ ဝဿေ ပဏ္ဍုကာဘယော နာမ အမရိကော ရဇ္ဇံ အဂ္ဂဟေသိ။ တတ္ထ ကာဠာသောကဿ သောဠသမေ ဝဿေ ဣဓ ပဏ္ဍုကဿ သတ္တရသဝဿာနိ ပရိပူရိံသု။ တာနိ ဟေဋ္ဌာ ဧကေန ဝဿေန သဟ အဋ္ဌာရသ ဟောန္တိ။ တတ္ထ စန္ဒဂုတ္တဿ စုဒ္ဒသမေ ဝဿေ ဣဓ ပဏ္ဍုကာဘယော ကာလမကာသိ။ မုဋသိဝရာဇာ ရဇ္ဇံ ပာပုဏိ။ တတ္ထ အသောကဓမ္မရာဇဿ သတ္တရသမေ ဝဿေ ဣဓ မုဋသိဝရာဇာ ကာလမကာသိ။ ဒေဝါနမ္ပိယတိဿော ရဇ္ဇံ ပာပုဏိ။ ပရိနိဗ္ဗုတေ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အဇာတသတ္တု စ တုဝီသတိ ဝဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဥဒယဘဒ္ဒော သောဠသ, အနုရုဒ္ဓော စ မုဏ္ဍော စ အဋ္ဌ, နာဂဒာသကော စတုဝီသတိ, သုသုနာဂေါ အဋ္ဌာရသ, တဿေဝ ပုတ္တော ကာဠာသောကော အဋ္ဌဝီသတိ, တတော တဿ ပုတ္တကာ ဒသ ဘာတုကရာဇာနော ဒွေဝီသတိ ဝဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေသုံ။ တေသံ ပစ္ဆတော နဝ နန္ဒာ ဒွေဝီသတိမေဝ, စန္ဒဂုတ္တော စတုဝီသတိ, ဗိန္ဒုသာရော အဋ္ဌဝီသတိ ။ တဿာဝသာနေ အသောကော ရဇ္ဇံ ပာပုဏိ။ တဿ ပုရေ အဘိသေကာ စတ္တာရိ အဘိသေကတော အဋ္ဌာရသမေ ဝဿေ ဣမသ္မိံ ဒီပေ မဟိန္ဒတ္ထေရော ပတိဋ္ဌိတော။ ဧဝမေတေန ရာဇဝံသာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ – ''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဒ္ဝိန္နံ ဝဿသတာနံ ဥပရိ ဆတ္တိံသတိမေ ဝဿေ ဣမသ္မိံ ဒီပေ ပတိဋ္ဌဟီ''တိ။

တသ္မိဉ္စ ဒိဝသေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ **ဇေဋ္ဌမူလနက္ခတ္တံ** နာမ ဟောတိ။ ရာဇာ နက္ခတ္တံ ဃောသာပေတွာ ''ဆဏံ ကရောထာ''တိ အမစ္စေ စ အာဏာပေတွာ စတ္တာလီသပုရိသသဟဿပရိဝါရော နဂရမှာ နိက္ခမိတွာ ယေန မိဿကပဗ္ဗတော တေန ပာယာသိ မိဂဝံ ကီဠိတုကာမော။ အထ တသ္မိံ ပဗ္ဗတေ အဓိဝတ္ထာ ဧကာ ဒေဝတာ ''ရညော ထေရေ ဒဿေဿာမီ''တိ ရောဟိတမိဂရူပံ ဂဟေတွာ အဝိဒူရေ တိဏပဏ္ဏာနိ ခါဒမာနာ ဝိယ စရတိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ ''အယုတ္တံ ဒါနိ ပမတ္တံ ဝိဇ္ဈိတု''န္တိ ဇိယံ ဖောဋေသိ။ မိဂေါ အမ္ဗတ္ထလမဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ပလာယိတုံ အာရဘိ။ ရာဇာ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓန္တော အမ္ဗတ္ထလမေဝ အဘိရုဟိ။ မိဂေါပိ ထေရာနံ အဝိဒူရေ အန္တရဓာယိ။ မဟိန္ဒတ္ထေရော ရာဇာနံ အဝိဒူရေ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ''မမံယေဝ ရာဇာ ပဿတု, မာ ဣတရေ''တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ''တိဿ, တိဿ, ဣတော ဧဟီ''တိ အာဟ။ ရာဇာ သုတွာ စိန္တေသိ – ''ဣမသ္မိံ ဒီပေ ဇာတော မံ 'တိဿာ'တိ နာမံ ဂဟေတွာ အာလပိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ အယံ ပန ဆိန္နဘိန္နပဋဓရော ဘဏ္ဍု ကာသာဝဝသနော မံ နာမေန အာလပတိ, ကော နု ခေါ အယံ ဘဝိဿတိ မနုဿော ဝါ အမနုဿော ဝါ''တိ? ထေရော အာဟ –

''သမဏာ မယံ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မရာဇဿ သာဝကာ။
တဝေဝ အနုကမ္ပာယ၊ ဇမ္ဗုဒီပါ ဣဓာဂတာ''တိ။

တေန စ သမယေန ဒေဝါနမ္ပိယတိဿမဟာရာဇာ စ အသောကဓမ္မရာဇာ စ အဒိဋ္ဌသဟာယကာ ဟောန္တိ။ ဒေဝါနမ္ပိယတိဿမဟာရာဇဿ စ ပုညာနုဘာဝေန ဆာတပဗ္ဗတပါဒေ ဧကမှိ ဝေဠုဂုမ္ဗေ တိဿော ဝေဠုယဋ္ဌိယော ရထ

ယဋ္ဌိပ္ပမာဏာ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု – ကော လတာယဋ္ဌိ နာမ, ကော ပုပ္ဖယဋ္ဌိ နာမ, ကော သကုဏယဋ္ဌိ နာမ။ တာသု လတာယဋ္ဌိ ရဇတဝဏ္ဏာ ဟောတိ, တံ အလင်္ကရိတွာ ဥပ္ပန္နလတာ ကဉ္စနဝဏ္ဏာ ခါယတိ။ ပုပ္ဖယဋ္ဌိယံ ပန နီလပီတလောဟိတောဒါတကာဠဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖာနိ သုဝိဘတ္တဝဏ္ဋပတ္တကိဉ္ဇက္ခာနိ ဟုတွာ ခါယန္တိ။ သကုဏယဋ္ဌိယံ ဟံသကုက္ကုဋဇီဝဇီဝကာဒယော သကုဏာ နာနပ္ပကာရာနိ စ စတုပ္ပဒါနိ သဇီဝါနိ ဝိယ ခါယန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ **ဒီပဝံသေ** –

“ဆာတပဗ္ဗတပါဒမှိ၊ ဝေဠုယဋ္ဌီ တယော အဟု။
သေတာ ရဇတယဋ္ဌီဝ၊ လတာ ကဉ္စနသန္နိဘာ။

“နီလာဒိ ယာဒိသံ ပုပ္ဖံ၊ ပုပ္ဖယဋ္ဌိမှိ တာဒိသံ။
သကုဏာ သကုဏယဋ္ဌိမှိ၊ သရူပေနေဝ သဏ္ဌိတာ”တိ။

သမုဒ္ဒတောပိဿ မုတ္တာမဏိဝေဠုရိယာဒိ အနေကဝိဟိတံ ရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တမ္ဗပဏ္ဏိယံ ပန အဋ္ဌ မုတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု – ဟယမုတ္တာ, ဂဇမုတ္တာ, ရထမုတ္တာ, အာမလကမုတ္တာ, ဝလယမုတ္တာ, အင်္ဂုလိဝေဌကမုတ္တာ, ကကုဓဖလမုတ္တာ, ပာကတိကမုတ္တာတိ။ သော တာ စ ယဋ္ဌိယော တာ စ မုတ္တာ အညဉ္စ ဗဟုံ ရတနံ အသောကဿ ဓမ္မရညော ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ ပေသေသိ။ အသောကော ပသီဒိတွာ တဿ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ ပဟိဏိ – ဆတ္တံ, စာမရံ, ခဂ္ဂံ, မောဠိံ, ရတနပါဒုကံ, အညဉ္စ အဘိသေကတ္ထာယ ဗဟုဝိဓံ ပဏ္ဏာကာရံ; သေယ္ယထိဒံ – သင်္ခံ, ဂင်္ဂောဒကံ, ဝဍ္ဎမာနံ, ဝဋံသကံ, ဘိင်္ဂါရံ, နန္ဒိယာဝဋ္ဋံ, သိဝိကံ, ကညံ, ကဋစ္ဆုံ, အဓောဝိမံ ဒုဿယုဂံ, ဟတ္ထပုဉ္ဆနံ, ဟရိစန္ဒနံ, အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကံ, အဉ္ဇနံ, ဟရီတကံ, အာမလကန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ **ဒီပဝံသေ** –

“တလဗီဇနိမုဏှီသံ၊ ဆတ္တံ ခဂ္ဂဉ္စ ပါဒုကံ။
ဝေဌနံ သာရပာမင်္ဂံ၊ ဘိင်္ဂါရံ နန္ဒိဝဋ္ဋကံ။

“သိဝိကံ သင်္ခံ ဝဋံသဉ္စ၊ အဓောဝိမံ ဝတ္ထကောဋိကံ။
သောဝဏ္ဏပာတိံ ကဋစ္ဆုံ၊ မဟဂ္ဃံ ဟတ္ထပုဉ္ဆနံ။

“အနောတတ္တောဒကံ ကညံ၊ ဥတ္တမံ ဟရိစန္ဒနံ။
အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကံ ၊ အဉ္ဇနံ နာဂမာဟဋံ။

“ဟရီတကံ အာမလကံ၊ မဟဂ္ဃံ အမတောသဓံ။
သဋ္ဌိဝါဟသတံ သာလိံ၊ သုဂန္ဓံ သုဝကာဟဋံ။
ပုညကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တံ၊ ပာဟေသိ အသောကဝှယော”တိ။

န ကေဝလဉ္စေတံ အာမိသပဏ္ဏာကာရံ, ဣမံ ကိရ ဓမ္မပဏ္ဏာကာရမ္ပိ ပေသေသိ –

“အဟံ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သင်္ဃဉ္စ သရဏံ ဂတော။
ဥပါသကတ္တံ ဒေသေသိံ၊ သကျပုတ္တဿ သာသနေ။

“ဣမေသု တီသု ဝတ္ထူသု၊ ဥတ္တမေ ဇိနသာသနေ။
တွမ္ပိ စိတ္တံ ပသာဒေဟိ၊ သဒ္ဓါ သရဏမုပေဟီ”တိ။

သွာယံ ရာဇာ တံ ဒိဝသံ အသောကရညာ ပေသိတေန အဘိသေကေန ဧကမာသာဘိသိတ္တော ဟောတိ။

ဝိသာခပုဏ္ဏမာယံ ဟိဿ အဘိသေကမကံသု။ သော အစိရဿုတံ – တံ သာသနပ္ပဝတ္တိံ အနုဿရမာနော တံ ထေရဿ “သမဏာ မယံ မဟာရာဇ ဓမ္မရာဇဿ သာဝကာ”တိ ဝစနံ သုတွာ “အယျာ နု ခေါ အာဂတာ”တိ တာဝဒေဝ အာဝုဓံ နိက္ခိပိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကထယမာနော။ ယထာဟ –

“အာဝုဓံ နိက္ခိပိတွာန, ကေမန္တံ ဥပါဝိသိ။
နိသဇ္ဇ ရာဇာ သမ္မောဒိ, ဗဟုံ အတ္ထူပသဉှိတ”န္တိ။

သမ္မောဒနီယကထဥ္စ ကုရုမာနေယေဝ တသ္မိံ တာနိပိ စတ္တာလီသပုရိသသဟဿာနိ အာဂန္တွာ သမ္ပရိဝါရေသုံ။ တဒါ ထေရော ဣတရေပိ ဆ ဇနေ ဒဿေသိ။ ရာဇာ ဒိသွာ “ဣမေ ကဒါ အာဂတာ”တိ အာဟ ။ “မယာ သဒ္ဓိံယေဝ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ဣဒါနိ ပန ဇမ္ဗုဒီပေ အညေပိ ဧဝရူပါ သမဏာ သန္တီ”တိ? “သန္တိ, မဟာရာဇ; တေဒါပိ ဇမ္ဗုဒီပေ ကာသာဝပဇ္ဇောတော ဣသိဝါတပဋိဝါတော။ တသ္မိံ –

“တေဝိဇ္ဇာ ဣဒ္ဓိပတ္တာ စ, စေတောပရိယာယကောဝိဒါ။
ခီဏာသဝါ အရဟန္တော, ဗဟူ ဗုဒ္ဓဿ သာဝကာ”တိ။

“ဘန္တေ, ကေန အာဂတတ္ထာ”တိ? “နေဝ, မဟာရာဇ, ဥဒကေန န ထလေနာ”တိ။ “ရာဇာ အာကာသေန အာဂတာ”တိ အညာသိ။ ထေရော “အတ္ထိ နု ခေါ ရညော ပညာဝေယတ္တိယ”န္တိ ဝီမံသနတ္ထာယ အာသန္နံ အမ္ဗရုက္ခံ အာရဗ္ဘ ပဉှံ ပုစ္ဆိ – “ကိံ နာမော အယံ, မဟာရာဇ, ရုက္ခော”တိ? “အမ္ဗရုက္ခော နာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ဣမံ ပန, မဟာရာဇ, အမ္ဗံ မုဉ္စိတွာ အညော အမ္ဗော အတ္ထိ, နတ္ထီ”တိ? “အတ္ထိ, ဘန္တေ, အညေပိ ဗဟူ အမ္ဗရုက္ခာ”တိ။ “ဣမဉ္စ အမ္ဗံ တေ စ အမ္ဗေ မုဉ္စိတွာ အတ္ထိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, အညေ ရုက္ခာ”တိ? “အတ္ထိ, ဘန္တေ, တေ ပန န အမ္ဗရုက္ခာ”တိ။ “အညေ အမ္ဗေ စ အနမ္ဗေ စ မုဉ္စိတွာ အတ္ထိ ပန အညော ရုက္ခော”တိ? “အယမေဝ, ဘန္တေ, အမ္ဗရုက္ခော”တိ။ “သာဓု, မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတောသိ။ အတ္ထိ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဉာတကာ”တိ? “အတ္ထိ, ဘန္တေ, ဗဟူ ဇနာ”တိ။ “တေ မုဉ္စိတွာ အညေ ကေစိ အညာတကာပိ အတ္ထိ, မဟာရာဇာ”တိ? “အညာတကာ, ဘန္တေ, ဉာတကေဟိ ဗဟုတရာ”တိ။ “တဝ ဉာတကေ စ အညာတကေ စ မုဉ္စိတွာ အတ္ထညော ကောစိ, မဟာရာဇာ”တိ ? “အဟမေဝ, အညာတကော”တိ။ အထ ထေရော “ပဏ္ဍိတော ရာဇာ သက္ခိဿတိ ဓမ္မံ အညာတု”န္တိ **စူဠဟတ္ထိပဒောပမသုတ္တံ** ကထေသိ။ ကထာပရိယောသာနေ ရာဇာ တီသု သရဏေသု ပတိဋ္ဌာသိ သဒ္ဓိံ စတ္တာလီသာယ ပါဏသဟဿေဟိ။

တံ ခဏညေဝ စ ရညော ဘတ္တံ အာဟရိယိတ္ထ ။ ရာဇာ စ သုတ္တန္တံ သုဏန္တော ဧဝ အညာသိ – “န ဣမေသံ ဣမသ္မိံ ကာလေ ဘောဇနံ ကပ္ပတီ”တိ။ “အပုစ္ဆိတွာ ပန ဘုဉ္ဇိတုံ အယုတ္တ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘုဉ္ဇိဿထ, ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိ။ “န, မဟာရာဇ, အမှာကံ ဣမသ္မိံ ကာလေ ဘောဇနံ ကပ္ပတီ”တိ။ “ကသ္မိံ ကာလေ, ဘန္တေ, ကပ္ပတီ”တိ? “အရုဏုဂ္ဂမနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကသမယာ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ဂစ္ဆာမ, ဘန္တေ, နဂရ”န္တိ? “အလံ, မဟာရာဇ, ဣဓေဝ ဝသိဿာမာ”တိ။ “သစေ, ဘန္တေ, တုမှေ ဝသထ, အယံ ဒါရကော အာဂစ္ဆတူ”တိ။ “မဟာရာဇ, အယံ ဒါရကော အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇိဿတီ”တိ။ ရာဇာ “တေန ဟိ, ဘန္တေ, သွေ ရထံ ပေသေဿာမိ; တံ အဘိရုဟိတွာ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။

ထေရော အစိရပက္ကန္တဿ ရညော သုမနသာမဏေရံ အာမန္တေသိ – “ဧဟိ တွံ, သုမန, ဓမ္မသဝနဿ ကာလံ ဃောသေဟီ”တိ။ “ဘန္တေ, ကိတ္တကံ ဌာနံ သာဝေန္တော ဃောသေမီ”တိ? “သကလံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပ”န္တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ သာမဏေရော အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အဓိဋ္ဌဟိတွာ သမာဟိတေန စိတ္တေန သကလံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ သာဝေန္တော တိက္ခတ္တုံ ဓမ္မသဝနဿ ကာလံ ဃောသေသိ။ ရာဇာ တံ သဒ္ဒံ သုတွာ ထေရာနံ သန္တိကံ ပေသေသိ – “ကိံ, ဘန္တေ, အတ္ထိ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ”တိ။ “နတ္ထမှာကံ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ, ဓမ္မသဝနဿ ကာလံ ဃောသာပယိမှ ဗုဒ္ဓဝစနံ ကထေတုကာမမှာ”တိ ။ တဉ္စ ပန သာမဏေရဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ဘုမ္မာ ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ။ ဧတေနုပါယေန ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ။ တေန သဒ္ဒေန မဟာ ဒေဝတာသန္နိပါတော အဟောသိ။ ထေရော မဟန္တံ ဒေဝတာသန္နိပါတံ ဒိသွာ **သမစိတ္တသုတ္တန္တံ** ကထေသိ။ ကထာပရိယောသာနေ အသင်္ချေယျာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဗဟူ နာဂါ စ သုပဏ္ဏာ စ သရဏေသု ပတိဋ္ဌဟိံသု။ ယာဒိသောဝ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဣမံ သုတ္တန္တံ ကထယတော ဒေဝတာသန္နိပါတော အဟောသိ, တာဒိသော မဟိန္ဒတ္ထေရဿာပိ ဇာတော။ အထ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ရာဇာ ထေရာနံ ရထံ ပေသေသိ။ သာရထိ ရထံ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ထေရာနံ အာရောစေသိ – “အာဂတော, ဘန္တေ, ရထော; အဘိရုဟထ ဂစ္ဆိဿာ

မာ''တိ။ ထေရာ ''န မယံ ရထံ အဘိရုဟာမ; ဂစ္ဆ တွံ, ပစ္ဆာ မယံ အာဂစ္ဆိဿာမာ''တိ ဝတွာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အနုရာဓပုရဿ ပုရတ္ထိမဒိသာယံ ပဌမကစေတိယဋ္ဌာနေ ဩတရိံသု။ တညှိ စေတိယံ ထေရေဟိ ပဌမံ ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ ကတတ္တာယေဝ ''ပဌမကစေတိယ''န္တိ ဝုစ္စတိ။

ရာဇာပိ သာရထိံ ပေသေတွာ ''အန္တောနိဝေသနေ မဏ္ဍပံ ပဋိယာဒေထာ''တိ အမစ္စေ အာဏာပေသိ။ တာဝဒေဝ သဗ္ဗေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ အတိဝိယ ဟသာဒိကံ မဏ္ဍပံ ပဋိယာဒေသုံ။ ပုန ရာဇာ စိန္တေသိ – ''ဟိယျော ထေရော သီလက္ခန္ဓံ ကထယမာနော 'ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ န ကပ္ပတီ'တိ အာဟ; 'နိသီဒိဿန္တိ နု ခော အယျာ အာသနေသု, န နိသီဒိဿန္တီ'''တိ? တဿေဝံ စိန္တယန္တဿေဝ သော သာရထိ နဂရဒွါရံ သမ္ပတ္တော။ တတော အဒ္ဒသ ထေရေ ပဌမတရံ အာဂန္တွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ စီဝရံ ပာရုပန္တေ၊ ဒိသွာ အတိဝိယ ပသန္နစိတ္တော ဟုတွာ အာဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ – ''အာဂတာ, ဒေဝ, ထေရာ''တိ။ ရာဇာ ''ရထံ အာရူဠှာ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''န အာရူဠှာ, ဒေဝ, အပိ စ မမ ပစ္ဆတော နိက္ခမိတွာ ပဌမတရံ အာဂန္တွာ ပာစီနဒွါရေ ဌိတာ''တိ။ ရာဇာ ''ရထမ္ပိ နာဘိရုဟိံသူ''တိ သုတွာ ''န ဒါနိ အယျာ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ သာဒိယိဿန္တီ''တိ စိန္တေတွာ ''တေန ဟိ, ဘဏေ, ထေရာနံ ဘူမတ္ထရဏသင်္ခေပေန အာသနာနိ ပညပေထာ''တိ ဝတွာ ပဋိပထံ အဂမာသိ။ အမစ္စာ ပထဝိယံ တဋ္ဋိကံ ပညပေတွာ ဥပရိ ကောဇဝကာဒီနိ စိတ္တတ္ထရဏာနိ ပညပေသုံ။ ဥပ္ပာတပါဠကာ ဒိသွာ ''ဂဟိတာ ဒါနိ ဣမေဟိ ပထဝီ, ဣမေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပဿ သာမိကာ ဘဝိဿန္တီ''တိ ဗျာကရိံသု။ ရာဇာပိ ဂန္တွာ ထေရေ ဝန္ဒိတွာ မဟိန္ဒတ္ထေရဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ မဟတိယာ ပူဇာယ စ သက္ကာရေန စ ထေရေ နဂရံ ပဝေသေတွာ အန္တောနိဝေသနံ ပဝေသေသိ။ ထေရော အာသနပညတ္တိံ ဒိသွာ ''အမှာကံ သာသနံ သကလလင်္ကာဒီပေ ပထဝီ ဝိယ ပတ္ထဋံ နိစ္စလဉ္စ ဟုတွာ ပတိဋ္ဌဟိဿတီ''တိ စိန္တေန္တော နိသီဒိ။ ရာဇာ ထေရေ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေတွာ သမ္ပဝါရေတွာ ''အနုဠာဒေဝီပမုခါနိ ပဉ္စ ဣတ္ထိသတာနိ ထေရာနံ အဘိဝါဒနံ ပူဇာသက္ကာရဉ္စ ကရောန္တူ''တိ ပက္កောသာပေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ထေရော ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ရညော သပရိဇနဿ ဓမ္မရတနဝဿံ ဝဿေန္တော **ပေတဝတ္ထုံ ဝိမာနဝတ္ထုံ သစ္စသံယုတ္တဉ္စ** ကထေသိ။ တံ ထေရဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ တာနိ ပဉ္စပိ ဣတ္ထိသတာနိ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆာကံသု။

ယေပိ တေ မနုဿာ ပုရိမဒိဝသေ မိဿကပဗ္ဗတေ ထေရေ အဒ္ဒသံသု, တေ တေသု တေသု ဌာနေသု ထေရာနံ ဂုဏေ ကထေန္တိ။ တေသံ သုတွာ မဟာဇနကာယော ရာဇင်္ဂဏေ သန္နိပတိတွာ မဟာသဒ္ဒံ အကာသိ။ ရာဇာ ''ကိံ ဧသော သဒ္ဒေါ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''နာဂရာ, ဒေဝ, 'ထေရေ ဒဋ္ဌုံ န လဘာမာ'တိ ဝိရဝန္တီ''တိ။ ရာဇာ ''သစေ ဣဓ ပဝိသိဿန္တိ, ဩကာသော န ဘဝိဿတီ''တိ စိန္တေတွာ ''ဂစ္ဆထ, ဘဏေ, ဟတ္ထိသာလံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ တလုကံ အာကိရိတွာ ပဉ္စဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖာနိ ဝိကိရိတွာ စေလဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ မင်္ဂလဟတ္ထိဋ္ဌာနေ ထေရာနံ အာသနာနိ ပညပေထာ''တိ အာဟ။ အမစ္စာ တထာ အကံသု။ ထေရော တတ္ထ ဂန္တွာ နိသီဒိတွာ **ဒေဝဒူတသုတ္တန္တံ** ကထေသိ။ ကထာပရိယောသာနေ ပါဏသဟဿံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တတော ''ဟတ္ထိသာလာ အတိသမ္ဗာဓာ''တိ ဒက္ခိဏဒွါရေ နန္ဒနဝနုယျာနေ အာသနံ ပညပေသုံ။ ထေရော တတ္ထ နိသီဒိတွာ **အာသီဝိသောပမသုတ္တံ** ကထေသိ။ တမ္ပိ သုတွာ ပါဏသဟဿံ သောတာပတ္တိဖလံ ပဋိလဘိ။

ဧဝံ အာဂတဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ အဍ္ဎတေယျာနံ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ထေရဿ နန္ဒနဝနေ အာဂတာဂတာဟိ ကုလိတ္ထီဟိ ကုလသုဏှာဟိ ကုလကုမာရီဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒမာနဿေဝ သာယနှသမယော ဇာတော။ ထေရော ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ''ဂစ္ဆာမ ဒါနိ မိဿကပဗ္ဗတ''န္တိ ဥဋ္ဌဟိ။ အမစ္စာ – ''ကတ္ထ, ဘန္တေ, ဂစ္ဆထာ''တိ? ''အမှာကံ နိဝါသနဋ္ဌာန''န္တိ။ တေ ရညော သံဝိဒိတံ ကတွာ ရာဇာနုမတေန အာဟံသု – ''အကာလော, ဘန္တေ, ဣဒါနိ တတ္ထ ဂန္တုံ; ဣဒမေဝ နန္ဒနဝနုယျာနံ အယျာနံ အာဝါသဋ္ဌာနံ ဟောတူ''တိ။ ''အလံ, ဂစ္ဆာမာ''တိ။ ပုန ရညော ဝစနေနာဟံသု – ''ရာဇာ, ဘန္တေ, အာဟ – 'ဧတံ မေဃဝနံ နာမ ဥယျာနံ မမ ပိတု သန္တကံ နဂရတော နာတိဒူရံ နာစ္စာသန္နံ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နံ, ဧတ္ထ ထေရာ ဝါသံ ကပ္ပေန္တူ'''တိ။ ဝသိံသု ထေရာ မေဃဝနေ ဥယျာနေ။

ရာဇာပိ ခေါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ထေရဿ သမီပံ ဂန္တွာ သုခသယိတဘာဝံ ပုစ္ဆိတွာ ''ကပ္ပတိ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အာရာမော''တိ ပုစ္ဆိ။ ထေရော ''ကပ္ပတိ, မဟာရာဇာ''တိ ဝတွာ ဣမံ သုတ္တံ အာဟရိ –

“အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, အာရာမ” န္တိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော သုဝဏ္ဏဘိင်္ဂါရံ ဂဟေတွာ ထေရဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ဟတေတွာ မဟာမေဃဝနုယျာနံ အဒါသိ။ သဟ ဥဒကပါတေန ပထဝီ ကမ္ပိ။ အယံ မဟာဝိဟာရေ ပဌမော ပထဝီကမ္ပော အဟောသိ။ ရာဇာ ဘီတော ထေရံ ပုစ္ဆိ – “ကသ္မာ, ဘန္တေ, ပထဝီ ကမ္ပတီ”တိ? “မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, ဣမသ္မိံ ဒီပေ ဒသဗလဿ သာသနံ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ; ဣဒဉ္စ ပဌမံ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ, တဿေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ”န္တိ။ ရာဇာ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပသီဒိ။ ထေရော ပုနဒိဝသေပိ ရာဇဂေဟေယေဝ ဘုဉ္ဇိတွာ နန္ဒနဝနေ **အနမတဂ္ဂိယာနိ** ကထေသိ။ ပုနဒိဝသေ **အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ္တံ** ကထေသိ။ ဧတေနေဝုပာယေန သတ္တ ဒိဝသာနိ ကထေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ အဍ္ဎနဝမာနံ ပာဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ နန္ဒနဝနံ သာသနဿ ဇောတိပါတုဘာဝဋ္ဌာနန္တိ ကတွာ “ဇောတိဝန”န္တိ နာမံ လဘိ။ သတ္တမေ ပန ဒိဝသေ ထေရာ အန္တေပုရေ ရညော **အပ္ပမာဒသုတ္တံ** ကထယိတွာ စေတိယဂိရိမေဝ အဂမံသု။

အထ ခော ရာဇာ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ – “ထေရော, အမှေဟ ဂာဠှံ ဩဝဒေန ဩဝဒတိ; ဂစ္ဆေယျ နု ခော”တိ? အမစ္စာ “တုမှေဟိ, ဒေဝ, ထေရော အယာစိတော သယမေဝ အာဂတော; တသ္မာ တဿ အနာပုစ္ဆာဝ ဂမနမ္ပိ ဘဝေယျာ”တိ အာဟံသု။ တတော ရာဇာ ရထံ အဘိရုဟိတွာ ဒွေ စ ဒေဝိယော အာရောပေတွာ စေတိယဂိရိံ အဂမာသိ မဟာရာဇာနုဘာဝေန။ ဂန္တွာ ဒေဝိယော ဧကမန္တံ အပက္ကမာပေတွာ သယမေဝ ထေရာနံ သမီပံ ဥပသင်္ကမန္တော အတိဝိယ ကိလန္တရူပေါ ဟုတွာ ဥပသင်္ကမိ။ တတော နံ ထေရော အာဟ – “ကသ္မာ တွံ, မဟာရာဇ, ဧဝံ ကိလမမာနော အာဂတော”တိ? “‘တုမှေ မမ ဂာဠှံ ဩဝဒံ ဒတွာ ဣဒါနိ ဂန္တုကာမာ နု ခော’တိ ဇာနနတ္ထံ, ဘန္တေ”တိ။ “န မယံ, မဟာရာဇ, ဂန္တုကာမာ; အပိစ ဝဿူပနာယိကကာလော နာမာယံ မဟာရာဇ, တတြ သမဏေန ဝဿူပနာယိကဋ္ဌာနံ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ တံဒိဝသမေဝ အရိဋ္ဌော နာမ အမစ္စော ပဉ္စပဏ္ဏာသာယ ဇေဋ္ဌကနိဋ္ဌဘာတုကေဟိ သဒ္ဓိံ ရညော သမီပေ ဌိတော အာဟ – “ဣစ္ဆာမဟံ, ဒေဝ, ထေရာနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ။ “သာဓု, ဘဏေ, ပဗ္ဗဇဿူ”တိ ရာဇာ အနုဇာနိတွာ ထေရံ သမ္ပဋိစ္ဆာပေသိ။ ထေရော တဒဟေဝ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သဗ္ဗေ ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပာပုဏိံသု။

ရာဇာပိ ခော တင်္ခဏေယေဝ ကဏ္ဋကေန စေတိယင်္ဂဏံ ပရိက္ခိပိတွာ ဒွာသဋ္ဌိယာ လေဏေသု ကမ္မံ ပဋ္ဌပေတွာ နဂရမေဝ အဂမာသိ။ တေပိ ထေရာ ဒသဘာတိကသမာကုလံ ရာဇကုလံ ပသာဒေတွာ မဟာဇနံ ဩဝဒမာနာ စေတိယဂိရိမှိ ဝဿံ ဝသိံသု။ တဒါပိ စေတိယဂိရိမှိ ပဌမံ ဝဿံ ဥပဂတာ ဒွာသဋ္ဌိ အရဟန္တော အဟေသုံ။ အထာယသ္မာ မဟာမဟိန္ဒော ဝုတ္ထဝဿော ပဝါရေတွာ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ ဥပေါသထဒိဝသေ ရာဇာနံ ဧတဒဝေစ – “မဟာရာဇ, အမှေဟိ စိရဒိဋ္ဌော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, အနာထဝါသံ ဝသိမှ, ဣစ္ဆာမ မယံ ဇမ္ဗုဒီပံ ဂန္တု”န္တိ။ ရာဇာ အာဟ – “အဟံ, ဘန္တေ, တုမှေ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟာမိ, အယဉ္စ မဟာဇနော တုမှေ နိဿာယ တီသု သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော, ကသ္မာ တုမှေ ဥက္ကဏ္ဌိတတ္ထာ”တိ? “စိရဒိဋ္ဌော နော, မဟာရာဇ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မသာမီစိကမ္မကရဏဋ္ဌာနံ နတ္ထိ, တေနမှ ဥက္ကဏ္ဌိတာ”တိ။ “နနု, ဘန္တေ, တုမှေ အဝေစုတ္ထ – ‘ပရိနိဗ္ဗုတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော’”တိ။ “ကိဉ္စာပိ, မဟာရာဇ, ပရိနိဗ္ဗုတော; အထ ခွဝဿ သရီရဓာတုယော တိဋ္ဌန္တီ”တိ။ “အညာတံ, ဘန္တေ, ထူပပတိဋ္ဌာနံ တုမှေ အာကင်္ခထာတိ။ ကရောမိ , ဘန္တေ, ထူပံ, ဘူမိဘာဂံ အနိ ဝိစိနာထ; အပိစ, ဘန္တေ, ဓာတုယော ကုတော လစ္ဆာမာ”တိ? “သုမနေန သဒ္ဓိံ မန္တေဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။

“သာဓု, ဘန္တေ”တိ ရာဇာ သုမနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ – “ကုတော အနိ, ဘန္တေ, ဓာတုယော လစ္ဆာမာ”တိ? သုမနော အာဟ – “အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ, မဟာရာဇ, ဝီထိယော သောဓာပေတွာ ဓဇပဋာကပုဏ္ဏဃဋာဒီဟိ အလင်္ကာရာပေတွာ သပရိဇနော ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ သဗ္ဗတာဠာဝစရေ ဥပဋ္ဌာပေတွာ မင်္ဂလဟတ္ထိံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ကာရာပေတွာ ဥပရိ စဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ သာယန္ဟသမယေ မဟာနာဂဝနုယျာနာဘိမုခေါ ယာဟိ။ အဒ္ဓါ တသ္မိံ ဌာနေ ဓာတုယော လစ္ဆသီ”တိ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ထေရာ စေတိယဂိရိမေဝ အဂမံသု။ တတြာယသ္မာ မဟိန္ဒတ္ထေရော သုမနသာမဏေရံ အာဟ – “ဂစ္ဆ တွံ, သာမဏေရ, ဇမ္ဗုဒီပေ တဝ အယျကံ အသောကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘သဟာယော တေ, မဟာရာဇ, ဒေဝါနမ္ပိယတိဿော ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသန္နော ထူပံ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော, တုမှာကံ ကိရ ဟတ္ထေ ဓာတု အတ္ထိ တံ မေ ဒေထာ’တိ။ တံ ဂဟေတွာ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘တုမှာကံ ကိရ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထေ ဒွေ ဓာတု

ယော အတ္ထိ – ဒက္ခိဏဒါဌာ စ ဒက္ခိဏက္ခကဉ္စ; တတော တုမှေ ဒက္ခိဏဒါဌံ ပူဇေထ, ဒက္ခိဏက္ခကံ ပန မယှံ ဒေထာ’တိ။ ဧဝဉ္စ နံ ဝဒေဟိ – ‘ကသ္မာ တုဝံ, မဟာရာဇ, အမှေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ပဟိဏိတွာ ပမဇ္ဇသီ’’’တိ?

‘‘သာဓု, ဘန္တေ’’တိ ခော သုမနော ထေရဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တာဝဒေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ပါဋလိပုတ္တဒွါရေ ဩရုယှ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော သာမဏေရဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဂန္ဓေဟိ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ ဝရမုတ္တာသဒိသာနံ ဓာတူနံ ပူရေတွာ အဒါသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ သာမဏေရံ ဒိသွာဝ ‘‘ကိံ, ဘန္တေ သုမန, အာဟိဏ္ဍသီ’’တိ အာဟ။ ‘‘တုဝံ, မဟာရာဇ, အမှေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ပေသေတွာ ကသ္မာ ပမဇ္ဇသီ’’တိ? ‘‘နပ္ပမဇ္ဇာမိ, ဘန္တေ, ဝဒေဟိ – ‘ကိံ ကရောမီ’’’တိ? ‘‘တုမှာကံ ကိရ ဟတ္ထေ ဒွေ ဓာတုယော အတ္ထိ – ဒက္ခိဏဒါဌာ စ ဒက္ခိဏက္ခကဉ္စ; တတော တုမှေ ဒက္ခိဏဒါဌံ ပူဇေထ, ဒက္ခိဏက္ခကံ ပန မယှံ ဒေထာ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ’’တိ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယောဇနပ္ပမာဏံ မဏိထူပံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ ဒက္ခိဏက္ခကဓာတုံ နီဟရိတွာ သုမနဿ အဒါသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ စေတိယဂိရိမှိယေဝ ပတိဋ္ဌာသိ။

အထ ခော မဟိန္ဒပမုခါ သဗ္ဗေပိ တေ မဟာနာဂ အသောကဓမ္မရာဇေန ဒိန္နဓာတုယော စေတိယဂိရိမှိယေဝ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဒက္ခိဏက္ခကံ အာဒါယ ဝဍ္ဎမာနကစ္ဆာယာယ မဟာနာဂဝနုယျာနမဂမံသု ။ ရာဇာပိ ခော သုမနေန ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပူဇာသက္ကာရံ ကတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော သယံ မင်္ဂလဟတ္ထိမတ္ထကေ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယမာနော မဟာနာဂဝနံ သမ္ပာပုဏိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သစေ အယံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓာတု, ဆတ္တံ အပနမတု, မင်္ဂလဟတ္ထီ ဇဏ္ဏုကေဟိ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌဟတု, ဓာတုစင်္ကောဋကံ မယှံ မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌာတူ’’တိ။ သဟ ရညော စိတ္တုပ္ပာဒေန ဆတ္တံ အပနမိ, ဟတ္ထီ ဇဏ္ဏုကေဟိ ပတိဋ္ဌဟိ, ဓာတုစင်္ကောဋကံ ရညော မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ရာဇာ အမတေနေဝ အဘိသိတ္တဂတ္တော ဝိယ ပရမေန ပီတိပါမောဇ္ဇေန သမန္နာဂတော ဟုတွာ ပုစ္ဆိ – ‘‘ဓာတုံ, ဘန္တေ, ကိံ ကရောမာ’’တိ? ‘‘ဟတ္ထိကုမ္ဘမှိယေဝ တာဝ, မဟာရာဇ, ဌပေဟီ’’တိ။ ရာဇာ ဓာတုစင်္ကောဋကံ ဂဟေတွာ ဟတ္ထိကုမ္ဘေ ဌပေသိ။ ပမုဒိတော နာဂေါ ကောဉ္စနာဒံ နဒိ။ မဟာမေဃော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿိ။ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ။ ‘‘ပစ္စန္တေပိ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓာတု ပတိဋ္ဌဟိဿတီ’’တိ ဒေဝမနုဿာ ပမောဒိံသု။ ဧဝံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝသိရိယာ ဒေဝမနုဿာနံ ပီတိံ ဇနယန္တော –

ပုဏ္ဏမာယံ မဟာဝီရော၊ စာတုမာသိနိယာ ဣဓ။
အာဂန္တွာ ဒေဝလောကမှာ၊ ဟတ္ထိကုမ္ဘေ ပတိဋ္ဌိတောတိ။

အထဿ သော ဟတ္ထိနာဂေါ အနေကတာဠာဝစရပရိဝါရိတော အတိဝိယ ဥဠာရေန ပူဇာသက္ကာရေန သက္ကရိယမာနော ပစ္ဆိမဒိသာဘိမုခေါဝ ဟုတွာ, အပသက္ကန္တော ယာဝ နဂရဿ ပုရတ္ထိမဒွါရံ တာဝ ဂန္တွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွါရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ သကလနာဂရေန ဥဠာရာယ ပူဇာယ ကရီယမာနာယ ဒက္ခိဏဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ထူပါရာမဿ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ မဟေဇဝတ္ထု နာမ ကိရ အတ္ထိ, တတ္ထ ဂန္တွာ ပုန ထူပါရာမာဘိမုခေါယေဝ ပဋိနိဝတ္တိ။ တေန စ သမယေန ထူပါရာမေ ပုရိမကာနံ တိဏ္ဏံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ပရိဘောဂစေတိယဋ္ဌာနံ ဟောတိ။

အတီတေ ကိရ အယံ ဒီပေါ ဩဇဒီပေါ နာမ အဟောသိ, ရာဇာ အဘယော နာမ, နဂရံ အဘယပုရံ နာမ, စေတိယပဗ္ဗတော ဒေဝကူဋပဗ္ဗတော နာမ, ထူပါရာမော ပဋိယာရာမော နာမ။ တေန ခော ပန သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ တဿ သာဝကော မဟာဒေဝေါ နာမ ထေရော ဘိက္ခုသဟဿေန သဒ္ဓိံ ဒေဝကူဋေ ပတိဋ္ဌာသိ, မဟိန္ဒတ္ထေရော ဝိယ စေတိယပဗ္ဗတေ။ တေန ခော ပန သမယေန ဩဇဒီပေ သတ္တာ ပဇ္ဇရကေန အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇန္တိ။ အဒ္ဒသာ ခော ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဩလောကေန္တော တေ သတ္တေ အနယဗျသနမာပဇ္ဇန္တေ။ ဒိသွာ စတ္တာလီသာယ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ ပရိဝုတော အဂမာသိ။ တဿာနုဘာဝေန တာဝဒေဝ ပဇ္ဇရကော ဝူပသန္တော။ ရောဂေ ဝူပသန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဘဂဝါ ဓမကရဏံ ဒတွာ ပက္ကာမိ။ တံ အန္တော ပက္ခိပိတွာ ပဋိယာရာမေ စေတိယံ အကံသု။ မဟာဒေဝေါ ဒီပံ အနုသာသန္တော ဝိဟာသိ။

ကောဏာဂမနဿ ပန ဘဂဝတော ကာလေ အယံ ဒီပေါ ဝရဒီပေါ နာမ အဟောသိ, ရာဇာ သမေဏ္ဍိ နာမ, နဂရံ ဝမုမာနံ နာမ , ပဗ္ဗတော သုဝဏ္ဏကူဋော နာမ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝရဒီပေ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဟောတိ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဒုဿဿံ။ သတ္တာ ဆာတကရောဂေန အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇန္တိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဩလောကေန္တော တေ သတ္တေ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇန္တေ။ ဒိသွာ တိံသဘိက္ခုသဟဿပရိဝုတော အဂမာသိ။ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဒေဝေါ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆိ။ သုဘိက္ခံ အဟောသိ။ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရံ မဟာသုမနံ နာမ ထေရံ ဒီပေ ဌပေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဒတွာ ပက္ကာမိ။ တံ အန္တော ပက္ခိပိတွာ စေတိယံ အကံသု။

ကဿပဿ ပန ဘဂဝတော ကာလေ အယံ ဒီပေါ မဏ္ဍဒီပေါ နာမ အဟောသိ, ရာဇာ ဇယန္တော နာမ, နဂရံ ဝိသာလံ နာမ, ပဗ္ဗတော သုဘကူဋော နာမ ။ တေန ခေါ ပန သမယေန မဏ္ဍဒီပေ မဟာဝိဝါဒော ဟောတိ။ ဗဟူ သတ္တာ ကလဟဝိဂ္ဂဟဇာတာ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇန္တိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ကဿပေါ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဩလောကေန္တော တေ သတ္တေ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇန္တေ။ ဒိသွာ ဝီသတိဘိက္ခုသဟဿပရိဝုတော အာဂန္တွာ ဝိဝါဒံ ဝူပသမေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရံ သဗ္ဗနန္ဒံ နာမ ထေရံ ဒီပေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဥဒကသာဋကံ ဒတွာ ပက္ကာမိ။ တံ အန္တော ပက္ခိပိတွာ စေတိယံ အကံသု။ ဧဝံ ထူပါရာမေ ပုရိမကာနံ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ စေတိယာနိ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တာနိ သာသနန္တရဓာနေန နဿန္တိ, ဌာနမတ္တံ အဝသိဿတိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ – ''တေန စ သမယေန ထူပါရာမေ ပုရိမကာနံ တိဏ္ဏံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ပရိဘောဂစေတိယဋ္ဌာနံ ဟောတိ''တိ။ တဒေတံ ဝိနဋ္ဌေသု စေတိယေသု ဒေဝတာနုဘာဝေန ကဏ္ဋကသမာကိဏ္ဏသာခေဟိ နာနာဂစ္ဆေဟိ ပရိဝုတံ တိဋ္ဌတိ – ''မာ နံ ကောစိ ဥစ္ဆိဋ္ဌာသုစိမလကစဝရေဟိ ပဒူသေသီ''တိ။

အထ ခ္ဝဿ ဟတ္ထိနော ပုရတော ပုရတော ဂန္တွာ ရာဇပုရိသာ သဗ္ဗဂစ္ဆေ ဆိန္ဒိတွာ ဘူမိံ သောဓေတွာ တံ ဟတ္ထတလသဒိသံ အကံသု။ ဟတ္ထိနာဂေါ ဂန္တွာ တံ ဌာနံ ပုရတော ကတွာ တဿ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ဗောဓိရုက္ခဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ အထဿ မတ္ထကတော ဓာတုံ ဩရောပေတုံ အာရဘိံသု။ နာဂေါ ဩရောပေတုံ န ဒေတိ။ ရာဇာ ထေရံ ပုစ္ဆိ – ''ကသ္မာ, ဘန္တေ, နာဂေါ ဓာတုံ ဩရောပေတုံ န ဒေတီ''တိ? ''အာရူဠှံ, မဟာရာဇ, ဩရောပေတုံ န ဝဋ္ဋတီ''တိ။ တသ္မိဉ္စ ကာလေ အဘယတပိယာ ဥဒကံ ဆိန္နံ ဟောတိ။ သမန္တာ ဘူမိ ဖလိတာ ဟောတိ, သုဥဒ္ဓရာ မတ္တိကာပိဏ္ဍာ။ တတော မဟာဇနော သီဃံ သီဃံ မတ္တိကံ အာဟရိတွာ ဟတ္ထိကုမ္ဘပ္ပမာဏံ ဝတ္ထုမကာသိ။ တာဝဒေဝ စ ထူပကရဏတ္ထံ ဣဋ္ဌကာ ကာတုံ အာရဘိံသု။ န ယာဝ ဣဋ္ဌကာ ပရိနိဋ္ဌန္တိ တာဝ ဟတ္ထိနာဂေါ ကတိပါဟံ ဒိဝါ ဗောဓိရုက္ခဋ္ဌာနေ ဟတ္ထိသာလာယံ တိဋ္ဌတိ, ရတ္တိံ ထူပပတိဋ္ဌာနဘူမိံ ပရိယာယတိ။ အထ ဝတ္ထုံ စိနာပေတွာ ရာဇာ ထေရံ ပုစ္ဆိ – ''ကီဒိသော, ဘန္တေ, ထူပေါ ကာတဗ္ဗော''တိ? ''ဝီဟိရာသိသဒိသော, မဟာရာဇာ''တိ။

''သာဓု, ဘန္တေ''တိ ရာဇာ ဇင်္ဃပ္ပမာဏံ ထူပံ စိနာပေတွာ ဓာတုဩရောပနတ္ထာယ မဟာသက္ကာရံ ကာရေသိ။ သကလနဂရဉ္စ ဇနပဒော စ ဓာတုမဟဒဿနတ္ထံ သန္နိပတိ။ သန္နိပတိတေ စ ပန တသ္မိံ မဟာဇနကာယေ ဒသဗလဿ ဓာတု ဟတ္ထိကုမ္ဘတော သတ္တတာလပ္ပမာဏံ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ယမကပာဋိဟာရိယံ ဒဿေသိ။ တေဟိ တေဟိ ဓာတုပ္ပဒေသေဟိ ဆန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဥဒကဓာရာ စ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ စ ပဝတ္တန္တိ, သာဝတ္ထိယံ ကဏ္ဍမ္ဗမူလေ ဘဂဝတာ ဒဿိတပာဋိဟာရိယသဒိသမေဝ ပာဋိဟာရိယံ အဟောသိ။ တဉ္စ ခေါ နေဝ ထေရာနုဘာဝေန, န ဒေဝတာနုဘာဝေန; အပိစ ခေါ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေနေဝ။ ဘဂဝါ ကိရ ဓရမာနောဝ အဓိဋ္ဌာသိ – ''မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ အနုရာဓပုရဿ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ ပုရိမကာနံ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိဘောဂစေတိယဋ္ဌာနေ မမ ဒက္ခိဏက္ခကဓာတု ပတိဋ္ဌာနဒိဝသေ ယမကပာဋိဟာရိယံ ဟောတူ''တိ။

> ''ဧဝံ အစိန္တိယာ ဗုဒ္ဓါ, ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ။
> အစိန္တိယေ ပသန္နာနံ, ဝိပါကော ဟောတိ အစိန္တိယော''တိ။ (အပ. ထေရ ၁.၁.၈၂)။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကိရ ဣမံ ဒီပံ ဓရမာနကာလေပိ တိက္ခတ္တုံ အာဂမာသိ။ ပဌမံ – ယက္ခဒမနတ္ထံ ဧကကောဝ အာဂန္တွာ ယက္ခေ ဒမေတွာ ''မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဣမသ္မိံ ဒီပေ သာသနံ ပတိဋ္ဌဟိဿတီ''တိ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ရက္ခံ ကရောန္တော တိက္ခတ္တုံ ဒီပံ အာဝိဇ္ဇိ။ ဒုတိယံ – မာတုလဘာဂိနေယျာနံ နာဂရာဇူနံ ဒမနတ္ထာယ ဧကကောဝ အာဂန္တွာ

တ တေ ဒမေတ္တ အာဂမာသိ။ တတိယံ – ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရော အာဂန္တွာ မဟာစေတိယဋ္ဌာနေ စ ထူပါရာမစေတိယဋ္ဌာနေ စ မဟာဗောဓိပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ စ မဟိယင်္ဂဏစေတိယဋ္ဌာနေ စ မုတိယင်္ဂဏစေတိယဋ္ဌာနေ စ ဒီဃဝါပိစေတိယဋ္ဌာနေ စ ကလျာဏိယစေတိယဋ္ဌာနေ စ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ နိသီဒိ။ ဣဒမဿ စတုတ္ထံ ဓာတုသရီရေန အာဂမနံ။

ဓာတုသရီရတော စ ပနဿ နိက္ခန္တဥဒကဖုသိတေဟိ သကလတမ္ဗပဏ္ဏိတလေ န ကောစိ အဖုဋ္ဌောကာသော နာမ အဟောသိ။ ဧဝမဿ တံ ဓာတုသရီရံ ဥဒကဖုသိတေဟိ တမ္ဗပဏ္ဏိတလဿ ပရိဠာဟံ ဝူပသမေတွာ မဟာဇနဿ ပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတွာ ဩတရိတွာ ရညော မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌာသိ ။ ရာဇာ သဖလံ မနုဿပဋိလာဘံ မညမာနော မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိတွာ ဓာတုံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သဟ ဓာတုပတိဋ္ဌာပနေန မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ။ တသ္မိဉ္စ ပန ဓာတုပါဋိဟာရိယေ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ရညော ဘာတာ အဘယော နာမ ရာဇကုမာရော ပုရိသသဟဿေန သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိ။ စေတရဋ္ဌဂါမတော ပဉ္စ ဒါရကသတာနိ ပဗ္ဗဇိံသု, တထာ ဒွါရမဏ္ဍလာဒီဟိ ဂါမကေဟိ နိက္ခမိတွာ ပဉ္စပဉ္စ ဒါရကသတာနိ သဗ္ဗာနိပိ အန္တောနဂရတော စ ဗဟိနဂရတော စ ပဗ္ဗဇိတာနိ တိံသဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။ နိဋ္ဌိတေ ပန ထူပသ္မိံ ရာဇာ စ ရာဇဘာတိကာ စ ဒေဝိယော စ ဒေဝနာဂယက္ခာနမ္ပိ ဝိမ္ဟယကရံ ပစ္စေကံ ပစ္စေကံ ပူဇံ အကံသု။ နိဋ္ဌိတာယ ပန ဓာတုပူဇာယ ပတိဋ္ဌိတေ ဓာတုဝရေ မဟိန္ဒတ္ထေရော မေဃဝနုယ္យာနမေဝ ဂန္တွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

တသ္မိံ ခော ပန သမယေ အနုဠာ ဒေဝီ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဟုတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ ထေရံ ဧတဒဝေါစ – “အနုဠာ, ဘန္တေ, ဒေဝီ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ, ပဗ္ဗာဇေထ န”န္တိ။ “န, မဟာရာဇ, အမှာကံ မာတုဂါမံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ကပ္ပတိ။ ပါဋလိပုတ္တေ ပန မယှံ ဘဂိနီ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရီ နာမ အတ္ထိ, တံ ပက္ကောသာပေဟိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန, မဟာရာဇ, ဒီပေ ပုရိမကာနံ တိဏ္ဏံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ဗောဓိ ပတိဋ္ဌာသိ။ အမှာကမ္ပိ ဘဂဝတော သရသရံသိဇာလဝိဿဇ္ဇနကေန ဗောဓိနာ ဣဓ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ, တသ္မာ တထာ သာသနံ ပဟိဏေယျာသိ ယထာ သင်္ဃမိတ္တာ ဗောဓိံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။

“သာဓု, ဘန္တေ”တိ ရာဇာ ထေရဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော အရိဋ္ဌံ နာမ အတ္တနော ဘာဂိနေယ္យံ အာဟ – “သက္ခိဿသိ တွံ, တာတ, ပါဋလိပုတ္တံ ဂန္တွာ မဟာဗောဓိနာ သဒ္ဓိံ အယျံ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရိံ အာနေတု”န္တိ? “သက္ခိဿာမိ, ဒေဝ, သစေ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနိဿသီ”တိ။ “ဂစ္ဆ, တာတ , ထေရိံ အာနေတွာ ပဗ္ဗဇာဟီ”တိ။ သော ရညော စ ထေရဿ စ သာသနံ ဂဟေတွာ ထေရဿ အဓိဋ္ဌာနဝသေန ဧကဒိဝသေနေဝ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဋနံ ဂန္တွာ နာဝံ အဘိရုဟိတွာ သမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတွာ ပါဋလိပုတ္တမေဝ အာဂမာသိ။ အနုဠာပိ ခော ဒေဝီ ပဉ္စဟိ ကညာသတေဟိ ပဉ္စဟိ စ အန္တေပုရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒသ သီလာနိ သမာဒိယိတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ နဂရဿ ဧကဒေသေ ဥပဿယံ ကာရာပေတွာ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အရိဋ္ဌောပိ တံဒိဝသမေဝ ရညော သာသနံ အပ္ပေသိ, ဧဝဉ္စ အဝေါစ – “ပုတ္တော တေ, ဒေဝ, မဟိန္ဒတ္ထေရော ဧဝမာဟ – ‘သဟာယကဿ ကိရ တေ ဒေဝါနမ္ပိယတိဿဿ ရညော ဘာတု ဇာယာ အနုဠာ နာမ ဒေဝီ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ , တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ အယျံ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရိံ ပဟိဏထ, အယျာယေဝ စ သဒ္ဓိံ မဟာဗောဓိ’”န္တိ။ ထေရဿ သာသနံ အာရောစေတွာ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – “အယျေ, တုမှာကံ ဘာတာ မဟိန္ဒတ္ထေရော မံ တုမှာကံ သန္တိကံ ပေသေသိ, ဒေဝါနမ္ပိယတိဿဿ ရညော ဘာတု ဇာယာ အနုဠာ နာမ ဒေဝီ ပဉ္စဟိ ကညာသတေဟိ, ပဉ္စဟိ စ အန္တေပုရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ, တံ ကိရ အာဂန္တွာ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ။ သာ တာဝဒေဝ တုရိတတုရိတာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧဝမာဟ – “မဟာရာဇ, မယှံ ဘာတာ မဟိန္ဒတ္ထေရော ဧဝံ ပဟိဏိ, ‘ရညော ကိရ ဘာတု ဇာယာ အနုဠာ နာမ ဒေဝီ ပဉ္စဟိ ကညာသတေဟိ ပဉ္စဟိ စ အန္တေပုရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ မယှံ အာဂမနံ ဥဒိက္ခတီ’တိ။ ဂစ္ဆာမဟံ, မဟာရာဇ, တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပ”န္တိ။

ရာဇာ အာဟ – “အမ္မ, ပုတ္တောပိ မေ မဟိန္ဒတ္ထေရော နတ္တာ စ မေ သုမနသာမဏေရော မံ ဆိန္နဟတ္ထံ ဝိယ ကရောန္တာ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ ဂတာ။ တဿ မယှံ တေသံ အပဿန္တဿ ဥပ္ပန္နော သောကော တဝ မုခံ ပဿန္တဿ ဝူပသမ္မတိ! အလံ, အမ္မ, မာ တွံ အဂမာသီ”တိ။ “ဘာရိယံ မေ, မဟာရာဇ, ဘာတု ဝစနံ; အနုဠာပိ ခတ္တိယာ ဣတ္ထိသဟဿပရိဝုတာ ပဗ္ဗဇ္ဇာပုရေက္ခာရာ မံ ပဋိမာနေတိ; ဂစ္ဆာမဟံ, မဟာရာဇာ”တိ။ “တေန ဟိ, အမ္မ, မဟာဗောဓိံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာဟီ”တိ။ ကုတော ရညော မဟာဗောဓိ? ရာဇာ ကိရ တတော ပုဗ္ဗေ ဧဝ ဓာတုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ

အနာဂတေ သုမနေ လင်္ကာဒီပံ မဟာဗောဓိံ ပေသေတုကာမော, “ကထံ နု ခော အသတ္ထဃာတာရဟံ မဟာဗောဓိံ ပေသေဿာမီ”တိ ဥပာယံ အပဿန္တော မဟာဒေဝံ နာမ အမစ္စံ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ – “သန္တိ, ဒေဝ, ဗဟူ ပဏ္ဍိတာ ဘိက္ခူ”တိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဘတ္တံ ပဋိယာဒေတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သင်္ဃံ ပုစ္ဆိ – “ဂန္တဗ္ဗံ နု ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝတော မဟာဗောဓိနာ လင်္ကာဒီပံ နော”တိ? သင်္ဃော မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရဿ ဘာရံ အကာသိ။

ထေရော “ဂန္တဗ္ဗံ, မဟာရာဇ, မဟာဗောဓိနာ လင်္ကာဒီပ”န္တိ ဝတွာ ဘဂဝတော **ပဉ္စ မဟာအဓိဋ္ဌာနာနိ** ကထေသိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? ဘဂဝါ ကိရ မဟာပရိနိဗ္ဗာနမဉ္စေ နိပန္နော လင်္ကာဒီပေ မဟာဗောဓိပတိဋ္ဌာပနတ္ထာယ “အသောကမဟာရာဇာ မဟာဗောဓိဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဂမိဿတိ, တဒါ မဟာဗောဓိဿ ဒက္ခိဏသာခါ သယမေဝ ဆိဇ္ဇိတွာ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌာတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ – ဣဒမေကမဓိဋ္ဌာနံ။

တတ္ထ ပတိဋ္ဌာနကာလေ စ “မဟာဗောဓိ ဟိမဝလာဟကဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ပတိဋ္ဌာတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ – ဣဒံ ဒုတိယမဓိဋ္ဌာနံ။

“သတ္တမေ ဒိဝသေ ဟိမဝလာဟကဂဗ္ဘတော ဩရုယှ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌဟန္တော ပတ္တေဟိ စ ဖလေဟိ စ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော မုဉ္စတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ – ဣဒံ တတိယမဓိဋ္ဌာနံ။

“ထူပါရာမေ ဒက္ခိဏက္ခကဓာတု စေတိယမှိ ပတိဋ္ဌာနဒိဝသေ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ – ဣဒံ စတုတ္ထံ အဓိဋ္ဌာနံ။

လင်္ကာဒီပမှိယေဝ မေ ဒောဏမတ္တာ ဓာတုယော မဟာစေတိယမှိ ပတိဋ္ဌာနကာလေ ဗုဒ္ဓဝေသံ ဂဟေတွာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ – ဣဒံ ပဉ္စမံ အဓိဋ္ဌာနန္တိ။

ရာဇာ ဣမာနိ ပဉ္စ မဟာအဓိဋ္ဌာနာနိ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော ပါဋလိပုတ္တတော ယာဝ မဟာဗောဓိ တာဝ မဂ္ဂံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ သုဝဏ္ဏကဋာဟတ္ထာယ ဗဟုံ သုဝဏ္ဏံ နီဟရာပေသိ။ တာဝဒေဝ စ ရညော စိတ္တံ ဉတွာ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တော ကမ္မာရဝဏ္ဏံ နိမ္မိနိတွာ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ “တာတ, ဣမံ သုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ကဋာဟံ ကရောဟီ”တိ အာဟ။ “ပမာဏံ, ဒေဝ, ဇာနာထာ”တိ? “တွမေဝ, တာတ, ဉတွာ ကရောဟီ”တိ။ “သာဓု, ဒေဝ, ကရိဿာမီ”တိ သုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ဇိတွာ သုဝဏ္ဏကဋာဟံ နိမ္မိနိ နဝဟတ္ထပရိက္ခေပံ ပဉ္စဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ တိဟတ္ထဝိက္ခမ္ဘံ အဋ္ဌင်္ဂုလဗဟလံ ဟတ္ထိသောဏ္ဍပ္ပမာဏမုခဝဋ္ဋိံ။ အထ ရာဇာ သတ္တယောဇနာယာမာယ တိယောဇနဝိတ္ထာရာယ မဟတိယာ သေနာယ ပါဋလိပုတ္တတော နိက္ခမိတွာ အရိယသင်္ဃမာဒာယ မဟာဗောဓိသမီပံ အဂမာသိ။ သေနာ သမုဿိတဓဇပဋာကံ နာနာရတနဝိစိတ္တံ အနေကာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ နာနာဝိဓကုသုမသမာကိဏ္ဏံ အနေကတူရိယသင်္ဃုဋ္ဌံ မဟာဗောဓိံ ပရိက္ခိပိ။ ရာဇာ သဟဿမတ္တေ ဂဏပါမောက္ခေ မဟာထေရေ ဂဟေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပတ္တာဘိသေကာနံ ရာဇူနံ သဟဿေန အတ္တာနဉ္စ မဟာဗောဓိဉ္စ ပရိဝါရာပေတွာ မဟာဗောဓိမူလေ ဌတွာ မဟာဗောဓိံ ဥလ္လောကေသိ။ မဟာဗောဓိဿ ခန္ဓဉ္စ ဒက္ခိဏမဟာသာခါယ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏပ္ပဒေသဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသံ အဒဿနံ အဂမာသိ။

ရာဇာ တံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသွာ ဥပ္ပန္နပီတိပါမောဇ္ဇော “အဟံ, ဘန္တေ, ဣမံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသွာ တုဋ္ဌော မဟာဗောဓိံ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန ပူဇေမီ”တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဝတွာ အဘိသေကံ အဒါသိ။ တတော ပုပ္ဖဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတွာ ဥဋ္ဌာယ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဌတွာ သစ္စဝစနကိရိယာယ ဗောဓိံ ဂဏှိတုကာမော ဘူမိတော ယာဝ မဟာဗောဓိဿ ဒက္ခိဏသာခါ တာဝ ဥစ္စံ ကတွာ ဌပိတဿ သဗ္ဗရတနမယပီဌဿ ဥပရိ သုဝဏ္ဏကဋာဟံ ဌပါပေတွာ ရတနပီဌံ အာရုယှ သုဝဏ္ဏတုလိကံ ဂဟေတွာ မနောသိလာယ လေခံ ကတွာ “ယဒိ မဟာဗောဓိနာ လင်္ကာဒီပေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ, ယဒိ စာဟံ ဗုဒ္ဓသာသနေ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝေယျံ, မဟာဗောဓိ သယမေဝ ဣမသ္မိံ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ဩရုယှ ပတိဋ္ဌာတူ”တိ သစ္စဝစနကိရိယမကာသိ။ သဟ သစ္စကိရိယာယ ဗောဓိသာခါ မနောသိလာယ ပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာနေ ဆိဇ္ဇိတွာ ဂန္ဓကလလပူရဿ သုဝဏ္ဏကဋာဟဿ ဥပရိ အဋ္ဌာသိ။ တဿ ဥဗ္ဗေဓေန ဒသဟတ္ထော ခန္ဓော ဟောတိ စတုဟတ္ထာ ပဉ္စ မဟာသာခါ ပဉ္စဟိယေဝ ဖလေဟိ ပဋိမဏ္ဍိ

တာ, ခုဒ္ဒကသာခါနံ ပန သဟဿံ။ အထ ရာဇာ မူလလေခါယ ဥပရိ တိဝင်္ဂုလပ္ပဒေသေ အညံ လေခံ ပရိစ္ဆိန္ဒိ။ တတော တာဝဒေဝ ပုပ္ဖုဋ္ဌကာ ဟုတွာ ဒသ မဟာမူလာနိ နိက္ခမိံသု။ ပုန ဥပရူပရိ တိဝင်္ဂုလေ တိဝင်္ဂုလေ အညာ နဝ လေခါ ပရိစ္ဆိန္ဒိ။ တာဟိပိ ဒသ ဒသ ပုပ္ဖုဋ္ဌကာ ဟုတွာ နဝုတိ မူလာနိ နိက္ခမိံသု။ ပဌမကာ ဒသ မဟာမူလာ စတုရင်္ဂုလမတ္တံ နိက္ခန္တာ။ ဣတရေပိ ဂဝက္ခဇာလသဒိသံ အနုသိဗ္ဗန္တာ နိက္ခန္တာ။ ဧတ္တကံ ပါဋိဟာရိယံ ရာဇာ ရတနပီဌမတ္ထကေ ဌိတောယေဝ ဒိသွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ မဟာနာဒံ နဒိ။ အနေကာနိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ သာဓုကာရမကံသု။ သကလရာဇသေနာ ဥန္နာဒိနီ အဟောသိ။ စေလုက္ခေပသတသဟဿာနိ ပဝတ္တယိံသု။ ဘူမဋ္ဌကဒေဝေ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝတာ တာဝ သာဓုကာရံ ပဝတ္တယိံသု။ ရညော ဣမံ ပါဋိဟာရိယံ ပဿန္တဿ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌသရီရဿ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဌိတဿေဝ မဟာဗောဓိ မူလသတေန သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဒသ မဟာမူလာနိ သုဝဏ္ဏကဋာဟတလံ အာဟစ္စ အဋ္ဌံသု။ အဝသေသာနိ နဝုတိ ခုဒ္ဒကမူလာနိ အနုပုဗ္ဗေန ဝဍ္ဎနကာနိ ဟုတွာ ဂန္ဓကလလေ ဩရုယှ ဌိတာနိ။

ဧဝံ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌိတမတ္တေ မဟာဗောဓိမှိ မဟာပထဝီ စလိ။ အာကာသေ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော ဖလိံသု။ ပဗ္ဗတာနံ နစ္စေဟိ ဒေဝတာနံ သာဓုကာရေဟိ ယက္ခာနံ ဟိင်္ကာရေဟိ အသုရာနံ ထုတိဇပ္ပေဟိ ဗြဟ္မာနံ အပ္ဖောဋနေဟိ မေဃာနံ ဂဇ္ဇိတေဟိ စတုပ္ပဒါနံ ရဝေဟိ ပက္ခီနံ ရုတေဟိ သဗ္ဗတာဠာဝစရာနံ သကသကပဋိဘာနေဟိ ပထဝီတလတော ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ တာဝ ဧကကောလာဟလံ ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ ပဉ္စသု သာခါသု ဖလတော ဖလတော ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော နိက္ခမိတွာ သကလစက္ကဝါဠံ ရတနဂေါပါနသီဝိနဒ္ဓံ ဝိယ ကုရုမာနာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိံသု။ တံ ခဏတော စ ပန ပဘုတိ သတ္တ ဒိဝသာနိ မဟာဗောဓိ ဟိမဝလာဟကဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ အဋ္ဌာသိ။ န ကောစိ မဟာဗောဓိံ ပဿတိ။ ရာဇာ ရတနပီဌတော ဩရုယှ သတ္တ ဒိဝသာနိ မဟာဗောဓိပူဇံ ကာရေသိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗဒိသာဟိ ဟိမာ စ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော စ အာဝတ္တိတွာ မဟာဗောဓိမေဝ ပဝိသိံသု။ ဝိဂတဟိမဝလာဟကေ ဝိပ္ပသန္နေ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ မဟာဗောဓိ ပရိပုဏ္ဏခန္ဓသာခါပသာခေါ ပဉ္စဖလပဋိမဏ္ဍိတော သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌိတောဝ ပညာယိတ္ထ။ ရာဇာ မဟာဗောဓိံ ဒိသွာ တေဟိ ပါဋိဟာရိယေဟိ သဉ္ဇာတပီတိပါမောဇ္ဇော "သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန တရုဏမဟာဗောဓိံ ပူဇေဿာမီ"တိ အဘိသေကံ ဒတွာ သတ္တ ဒိဝသာနိ မဟာဗောဓိဋ္ဌာနေယေဝ အဋ္ဌာသိ။

မဟာဗောဓိ ပုဗ္ဗကတ္တိကပဝါရဏာဒိဝသေ သာယနှသမယေ ပဌမံ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တတော ဟိမဂဗ္ဘသတ္တာဟံ အဘိသေကသတ္တာဟဉ္စ ဝီတိနာမေတွာ ကာဠပက္ခဿ ဥပေါသထဒိဝသေ ရာဇာ ဧကဒိဝသေနေဝ ပါဋလိပုတ္တံ ပဝိသိတွာ ကတ္တိကဇုဏှပက္ခဿ ပါဋိပဒဒိဝသေ မဟာဗောဓိံ ပါစီနမဟာသာလမူလေ ဌပေသိ။ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌိတဒိဝသတော သတ္တရသမေ ဒိဝသေ မဟာဗောဓိဿ အဘိနဝင်္ကုရာ ပါတုရဟေသုံ။ တေ ဒိသွာပိ ပသန္နော ရာဇာ ပုန မဟာဗောဓိံ ရဇ္ဇေန ပူဇေန္တော သကလဇမ္ဗုဒီပါဘိသေကမဒါသိ။ တဒါ သုမနသာမဏေရော ကတ္တိကပုဏ္ဏမဒိဝသေ ဓာတုဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဂတော မဟာဗောဓိဿ ကတ္တိကဆဏပူဇံ အဒ္ဒသ။ ဧဝံ မဟာဗောဓိမဏ္ဍတော အာနေတွာ ပါဋလိပုတ္တေ ဌပိတံ မဟာဗောဓိံ သန္ဓာယ အာဟ – "တေန ဟိ, အမ္မ, မဟာဗောဓိံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာဟီ"တိ။ သာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

ရာဇာ မဟာဗောဓိရက္ခဏတ္ထာယ အဋ္ဌာရသ ဒေဝတာကုလာနိ, အဋ္ဌ အမစ္စကုလာနိ, အဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏကုလာနိ, အဋ္ဌ ကုဋုမ္ဗိယကုလာနိ, အဋ္ဌ ဂေါပကကုလာနိ, အဋ္ဌ တရစ္ဆကုလာနိ, အဋ္ဌ စ ကာလိင်္ဂကုလာနိ ဒတွာ ဥဒကသိဉ္စနတ္ထာယ စ အဋ္ဌ သုဝဏ္ဏဃဋေ, အဋ္ဌ စ ရဇတဃဋေ ဒတွာ ဣမိနာ ပရိဝါရေန မဟာဗောဓိံ ဂင်္ဂါယ နာဝံ အာရောပေတွာ သယမ္ပိ နဂရတော နိက္ခမိတွာ ဝိဇ္ဈာဋဝိံ သမတိက္ကမ္မ အနုပုဗ္ဗေန သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ တာမလိတ္တိံ အနုပ္ပတ္တော။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဒေဝနာဂမနုဿာ ဥဠာရံ မဟာဗောဓိပူဇံ အကံသု။ ရာဇာပိ သမုဒ္ဒတီရေ သတ္တ ဒိဝသာနိ မဟာဗောဓိံ ဌပေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပမဟာရဇ္ဇံ အဒါသိ။ ဣဒမဿ တတိယံ ဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇသမ္ပဒါနံ ဟောတိ။

ဧဝံ မဟာရဇ္ဇေန ပူဇေတွာ မာဂသိရမာသဿ ပဌမပါဋိပဒဒိဝသေ အသောကော ဓမ္မရာဇာ မဟာဗောဓိံ ဥက္ခိပိတွာ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဩရုယှ နာဝါယံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရိမ္ပိ သပရိဝါရံ နာဝံ အာရောပေတွာ အရိဋ္ဌံ အမစ္စံ ဧတဒဝေါစ – "အဟံ, တာတ, မဟာဗောဓိံ တိက္ခတ္တုံ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန ပူဇေတွာ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဩရုယှ မမ သဟာယကဿ ပေသေသိံ, သောပိ ဧဝမေဝ မဟာဗောဓိံ ပူဇေတူ"တိ။ ဧဝံ သဟာယကဿ သာသနံ ဒတွာ "ဂစ္ဆတိ ဝတရေ, ဒသဗလဿ သရသရံသိဇာလံ ဝိမုဉ္စန္တော မဟာဗောဓိရုက္ခော"တိ ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပ

ဂ္ဂဟေတ္ွာ အသ္သုန္နိ ပဝတ္တယမာနော အဋ္ဌာသိ။ သာပိ ခေါ မဟာဗောဓိသမာရူဠှဟာ နာဝာ ပဿတော ပဿတော
မဟာရာဇဿ မဟာသမုဒ္ဒတလံ ပက္ခန္တာ။ မဟာသမုဒ္ဒေပိ သမန္တာ ယောဇနံ ဝီစိယော ဝူပသန္တာ; ပဉ္စ ဝဏ္ဏာနိ ပဒု
မာနိ ပုပ္ဖိတာနိ; အန္တလိက္ခေ ဒိဗ္ဗာနိ တူရိယာနိ ပဝဇ္ဇိံသု; အာကာသေ ဇလဇထလဇရုက္ခာဒိသန္နိဿိတာဟိ ဒေဝတာ
ဟိ ပဝတ္တိတာ အတိဝိယ ဥဠာရာ ပူဇာ အဟောသိ။ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရီပိ သုပဏ္ဏရူပေန မဟာသမုဒ္ဒေ နာဂကုလာနိ
သန္တာသေသိ။ တေ စ ဥတ္ရသ္တရူပာ နာဂါ အာဂန္တွာ တံ ဝိဘူတိံ ပဿိတ္ွာ ထေရိံ ယာစိတ္ွာ မဟာဗောဓိံ နာဂဘဝနံ
အတိဟရိတ္ွာ သတ္တ ဒိဝသာနိ နာဂရဇ္ဇေန ပူဇေတ္ွာ ပုန နာဝာယံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။ တံဒိဝသမေဝ နာဝါ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဋနံ
အဂမာသိ။ အသောကမဟာရာဇာပိ မဟာဗောဓိဝိယောဂဒုက္ခိတော ကန္ဒိတ္ွာ ရောဒိတ္ွာ ယာဝ ဒဿနဝိသယံ ဩလော
ကေတ္ွာ ပဋိနိဝတ္တိ။

ဒေဝါနမ္ပိယတိဿော မဟာရာဇာပိ ခေါ သုမနသာမဏေရဿ ဝစနေန မာဂသိရမာသဿ ပဌမပာဋိပဒဒိဝသ
တော ပဘုတိ ဥတ္တရဒ္ွာရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဋနံ တာဝ မဂ္ဂံ သောဓာပေတ္ွာ အလင်္ကာရာပေတ္ွာ
နဂရတော နိက္ခမနဒိဝသေ ဥတ္တရဒ္ွာရသမီပေ သမုဒ္ဒသာလဝတ္ထုသ္မိံ ဌိတောယေဝ တာယ ဝိဘူတိယာ မဟာသမုဒ္ဒေ
အာဂစ္ဆန္တံယေဝ မဟာဗောဓိံ ထေရဿ အာနုဘာဝေန ဒိသ္ွာ တုဋ္ဌမာနသော နိက္ခမိတ္ွာ သဗ္ဗံ မဂ္ဂံ ပဉ္စဝဏ္ဏေ
ဟိ ပုပ္ဖေဟိ ဩကိရာပေန္တော အန္တရန္တရေ ပုပ္ဖအဂ္ဃိယာနိ ဌပေန္တော ဧကာဟေနေဝ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဋနံ ဂန္တွာ
သဗ္ဗတာဠာဝစရပရိဝုတော ပုပ္ဖဓူမဂန္ဓတသာဒီဟိ ပူဇယမာနော ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဩရုယှ “အာဂတော ဝတရေ, ဒသ
ဗလဿ သရသရံသိဇာလဝိသ္သဇ္ဇနကော မဟာဗောဓိရုက္ခော”တိ ပသန္နစိတ္တော မဟာဗောဓိံ ဥက္ခိပိတ္ွာ ဥတ္တမ
င္ဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌာပေတ္ွာ မဟာဗောဓိံ ပရိဝါရေတ္ွာ အာဂတေဟိ သောဠသဟိ ဇာတိသမ္ပန္နကုလေဟိ သဒ္ဓိံ သမု
ဒ္ဒတော ပစ္စုတ္တရိတ္ွာ သမုဒ္ဒတီရေ မဟာဗောဓိံ ဌပေတ္ွာ တီဏိ ဒိဝသာနိ သကလတမ္ဗပဏ္ဏိဒီပရဇ္ဇေန ပူဇေသိ,
သောဠသန္နံ ဇာတိသမ္ပန္နကုလာနံ ရဇ္ဇံ ဝိစာရေသိ။ အထ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ မဟာဗောဓိံ အာဒါယ ဥဠာရံ ပူဇံ ကုရုမာ
နော အနုပုဗ္ဗေန အနုရာဓပုရံ သမ္ပတ္တော။ အနုရာဓပုရေပိ မဟာသက္ကာရံ ကတ္ွာ စာတုဒ္ဒသီဒိဝသေ ဝဍ္ဎမာနကစ္
ဆာယာယ မဟာဗောဓိံ ဥတ္တရဒ္ွာရေန ပဝေသေတ္ွာ နဂရမဇ္ဈေန အတိဟရန္တော ဒက္ခိဏဒ္ွာရေန နိက္ခမိတ္ွာ ဒ
က္ခိဏဒ္ွာရတော ပဉ္စဓနုသတိကေ ဌာနေ ယတ္ထ အမှာကံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတ္ွာ နိသီဒိ,
ပုရိမကာ စ တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ွာ နိသီဒိံသု, ယတ္ထ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော မဟာသိရီသ
ဗောဓိ, ကောနာဂမနဿ ဘဂဝတော ဥဒုမ္ဗရဗောဓိ, ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စ နိဂြောဓဗောဓိ ပတိဋ္ဌာသိ, တသ္မိံ
မဟာမေဃဝနုယျာနဿ တိလကဘူတေ သုမနသာမဏေရဿ ဝစနေန ပဌမမေဝ ကတဘူမိပရိကမ္မေ ရာဇဝတ္ထုဒ္ွါ
တရကောဋ္ဌကဋ္ဌာနေ မဟာဗောဓိံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

ကထံ? တာနိ ကိရ ဗောဓိံ ပရိဝါရေတ္ွာ အာဂတာနိ သောဠသ ဇာတိသမ္ပန္နကုလာနိ ရာဇဝေသံ ဂဏှိံသု။ ရာဇာ
ဒောဝါရိကဝေသံ ဂဏှိ။ သောဠသ ကုလာနိ မဟာဗောဓိံ ဂဟေတ္ွာ ဩရောပယိံသု။ မဟာဗောဓိ တေသံ ဟတ္ထတော
မုတ္တသမနန္တရမေဝ အသီတိဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော မုဉ္စိ။ ရံသိယော သကလ
ဒီပံ ပတ္ထရိတ္ွာ ဥပရိ ဗြဟ္မလောကံ အာဟစ္စ အဋ္ဌံသု။ မဟာဗောဓိပာဋိဟာရိယံ ဒိသ္ွာ သဉ္ဇာတပ္ပသာဒါနိ ဒသပုရိ
သသဟဿာနိ အနုပုဗ္ဗဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ွာ အရဟတ္တံ ပတ္ွာ ပဗ္ဗဇိံသု။ ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမာ မဟာဗောဓိ အန္တ
လိက္ခေ အဋ္ဌာသိ။ အတ္ထင်္ဂမိတေ ပန သူရိယေ ရောဟိဏိနက္ခတ္တေန ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာသိ။ သဟ ဗောဓိပတိဋ္ဌာ
နာ ဥဒကပရိယန္တံ ကတ္ွာ မဟာပထဝီ အကမ္ပိ။ ပတိဋ္ဌဟိတ္ွာ စ ပန မဟာဗောဓိ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဟိမဂဗ္ဘေ သန္နိသီ
ဒိ။ လောကဿ အဒဿနံ အဂမာသိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဝိဂတဝလာဟကံ နဘံ အဟောသိ။ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော ဇလန္တ္
တာ ဝိပ္ဖုရန္တာ နိစ္ဆရိံသု။ မဟာဗောဓိဿ ခန္ဓော စ သာခါယော စ ပတ္တာနိ စ ပဉ္စ ဖလာနိ စ ဒဿိံသု။ မဟိန္ဒတ္ထေ
ရော စ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရီ စ ရာဇာ စ သပရိဝါရာ မဟာဗောဓိဋ္ဌာနမေဝ အဂမံသု။ ယေဘုယျေန စ သဗ္ဗေ ဒီပဝါသိ
နော သန္နိပတိံသု။ တေသံ ပဿန္တာနံယေဝ ဥတ္တရသာခတော ဧကံ ဖလံ ပစ္စိတ္ွာ သာခတော မုစ္စိ။ ထေရော ဟတ္ထံ ဥပ
နာမေသိ။ ဖလံ ထေရဿ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တံ ထေရော “ရောပယ, မဟာရာဇာ”တိ ရညော အဒါသိ။ ရာဇာ ဂဟေ
တ္ွာ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ မဓုရပံသုံ အာကိရိတ္ွာ ဂန္ဓကလလံ ပူရေတ္ွာ ရောပေတ္ွာ မဟာဗောဓိအာသန္နဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။
သဗ္ဗေသံ ပဿန္တာနံယေဝ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏာ အဋ္ဌ တရုဏဗောဓိရုက္ခာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ ရာဇာ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသ္ွာ အ
ဋ္ဌ တရုဏဗောဓိရုက္ခေ သေတစ္ဆတ္တေန ပူဇေတ္ွာ အဘိသေကံ အဒါသိ။ တတော ဧကံ ဗောဓိရုက္ခံ အာဂမနကာလေ
မဟာဗောဓိနာ ပဌမပတိဋ္ဌိတောကာသေ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဋနေ ရောပယိံသု, ဧကံ တဝက္ကဗြာဟ္မဏဿ ကမဒ္ွာရေ,
ဧကံ ထူပာရာမေ, ဧကံ ဣဿရနိမ္မာနဝိဟာရေ, ဧကံ ပဌမစေတိယဋ္ဌာနေ, ဧကံ စေတိယပဗ္ဗတေ, ဧကံ ရောဟဏဇနပဒ

မှိ ကာဇရဂါမေ, ဧကံ ရောဟဏဇနပဒမှိယေဝ စန္ဒနဂါမေ။ ဣတရေသံ စတုန္နံ ဖလာနံ ဗီဇေဟိ ဇာတေ ဒွတ္တိံသ ဗောဓိတရုဏေ ယောဇနိယအာရာမေသု ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

ဧဝံ ပုတ္တနတ္တုပရမ္ပရာယ သမန္တာ ဒီပဝါသီနံ ဟိတာယ သုခါယ ပတိဋ္ဌိတေ ဒသဗလဿ ဓမ္မဓဇဘူတေ မဟာဗောဓိမှိ အနုဠာ ဒေဝီ ပဉ္စဟိ ကညာသတေဟိ ပဉ္စဟိ စ အန္တေပုရိကာသတေဟီတိ မာတုဂါမသဟဿေန သဒ္ဓိံ သင်္ဃမိတ္တတ္ထေရိယာ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ နစိရဿေဝ သပရိဝါရာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။ အရိဋ္ဌောပိ ခေါ ရညော ဘာဂိနေယျော ပဉ္စဟိ ပုရိသသတေဟိ သဒ္ဓိံ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ နစိရဿေဝ သပရိဝါရော အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ မဟာဗောဓိံ ဝန္ဒိတွာ ထေရေန သဒ္ဓိံ ထူပါရာမံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ လောဟပါသာဒဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တဿ ပုရိသာ ပုပ္ဖာနိ အဘိဟရိံသု။ ရာဇာ ထေရဿ ပုပ္ဖာနိ အဒါသိ။ ထေရော ပုပ္ဖေဟိ လောဟပါသာဒဋ္ဌာနံ ပူဇေသိ။ ပုပ္ဖေသု ဘူမိယံ ပတိတမတ္တေသု မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ။ ရာဇာ “ကသ္မာ, ဘန္တေ, ဘူမိ စလိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဣသ္မိံ, မဟာရာဇ, ဩကာသေ သင်္ဃဿ အနာဂတေ ဥပေါသထာဂါရံ ဘဝိဿတိ, တဿေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ”န္တိ။

ရာဇာ ပုန ထေရေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော အမ္ဗင်္ဂဏဋ္ဌာနံ ပတ္တော။ တတ္ထဿ ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နံ အတိမဓုရရသံ ဧကံ အမ္ဗပက္ကံ အာဟရိယိတ္ထ။ ရာဇာ တံ ထေရဿ ပရိဘောဂတ္ထာယ အဒါသိ။ ထေရော တတ္ထေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “ဣဒံ ဧတ္ထေဝ ရောပေထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ အမ္ဗဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ရောပေတွာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိ။ သဟ အမ္ဗဗီဇရောပနေန ပထဝီ အကမ္ပိ။ ရာဇာ “ကသ္မာ, ဘန္တေ, ပထဝီ ကမ္ပိတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဣမသ္မိံ, မဟာရာဇ, ဩကာသေ သင်္ဃဿ အနာဂတေ ‘အမ္ဗင်္ဂဏံ’ နာမ သန္နိပါတဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ, တဿေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ”န္တိ။

ရာဇာ တတ္ထ အဋ္ဌ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိယော ဩကိရိတွာ ဝန္ဒိတွာ ပုန ထေရေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော မဟာစေတိယဋ္ဌာနံ ပတ္တော။ တတ္ထဿ ပုရိသာ စမ္ပကပုပ္ဖာနိ အဘိဟရိံသု။ တာနိ ရာဇာ ထေရဿ အဒါသိ။ ထေရော မဟာစေတိယဋ္ဌာနံ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ ဝန္ဒိ။ တာဝဒေဝ မဟာပထဝီ သင်္ကမ္ပိ။ ရာဇာ “ကသ္မာ, ဘန္တေ, ပထဝီ ကမ္ပိတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဣမသ္မိံ, မဟာရာဇ, ဩကာသေ အနာဂတေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အသဒိသော မဟာထူပေါ ဘဝိဿတိ, တဿေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ”န္တိ။ “အဟမေဝ ကရောမိ, ဘန္တေ”တိ။ “အလံ, မဟာရာဇ, တုမှာကံ အညံ ဗဟုကမ္မံ အတ္ထိ, တုမှာကံ ပန နတ္တာ ဒုဋ္ဌဂါမဏီ အဘယော နာမ ကာရေဿတီ”တိ။ အထ ရာဇာ “သစေ, ဘန္တေ, မယှံ နတ္တာ ကရိဿတိ, ကတံယေဝ မယာ”တိ ဒွါဒသဟတ္ထံ ပါသာဏတ္ထမ္ဘံ အာဟရာပေတွာ “ဒေဝါနမ္ပိယတိဿဿ ရညော နတ္တာ ဒုဋ္ဌဂါမဏီ အဘယော နာမ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ ထူပံ ကရောတူ”တိ အက္ခရာနိ လိခါပေတွာ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဝန္ဒိတွာ ထေရံ ပုစ္ဆိ – “ပတိဋ္ဌိတံ နု ခေါ, ဘန္တေ, တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ သာသန”န္တိ? “ပတိဋ္ဌိတံ, မဟာရာဇ, သာသနံ; မူလာနိ ပနဿ န တာဝ ဩတရန္တီ”တိ။ “ကဒါ ပန, ဘန္တေ မူလာနိ ဩတိဏ္ဏာနိ နာမ ဘဝိဿန္တီ”တိ? “ယဒါ, မဟာရာဇ, တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပကာနံ မာတာပိတူနံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ဇာတော ဒါရကော တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ပဗ္ဗဇိတွာ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပမှိယေဝ ဝိနယံ ဥဂ္ဂဟေတွာ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ဝါစေဿတိ, တဒါ သာသနဿ မူလာနိ ဩတိဏ္ဏာနိ နာမ ဘဝိဿန္တီ”တိ။ “အတ္ထိ ပန, ဘန္တေ, ဧဒိသော ဘိက္ခူ”တိ? “အတ္ထိ, မဟာရာဇ, မဟာအရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ပဋိဗလော ဧတသ္မိံ ကမ္မေ”တိ။ “မယာ ဧတ္ထ, ဘန္တေ, ကိံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ? “မဏ္ဍပံ, မဟာရာဇ, ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ ရာဇာ မေဃဝဏ္ဏာဘယဿ အမစ္စဿ ပရိဝေဏဋ္ဌာနေ မဟာသင်္ဂီတိကာလေ အဇာတသတ္တုမဟာရာဇေန ကတမဏ္ဍပပ္ပကာရံ ရာဇာနုဘာဝေန မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သဗ္ဗတာဠာဝစရေ သကသကသိပ္ပေသု ပယောဇေတွာ “သာသနဿ မူလာနိ ဩတရန္တာနိ ပဿိဿာမီ”တိ အနေကပုရိသသဟဿပရိဝုတော ထူပါရာမံ အနုပ္ပတ္တော။

တေန ခေါ ပန သမယေန ထူပါရာမေ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ သန္နိပတိံသု။ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရဿ အာသနံ ဒက္ခိဏာဘိမုခံ ပညတ္တံ ဟောတိ။ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရဿ ဓမ္မာသနံ ဥတ္တရာဘိမုခံ ပညတ္တံ ဟောတိ။ အထ ခေါ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရော မဟိန္ဒတ္ထေရေန အဇ္ဈိဋ္ဌော အတ္တနော အနုရူပေန ပတ္တာနုက္ကမေန ဓမ္မာသနေ နိသီဒိ။ မ

ဟိန္ဒတ္ထေရပမုခာ အဌသဋ္ဌိ မဟာထေရာ ဓမ္မာသနံ ပရိတာရေတွာ နိသီဒိံသု။ ရညောပိ ကနိဋ္ဌဘာတာ မတ္တာဘယ တ္ထေရော နာမ "ခုရဂ္ဂေဟော ဟုတွာ ဝိနယံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမိ"တိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရဿ ဓမ္မာသနမေဝ ပရိတာရေတွာ နိသီဒိ။ အဝသေသာပိ ဘိက္ခူ သရာဇိကာ စ ပရိသာ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တာသနေ နိသီဒိံသု။

အထာယသ္မာ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရော တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေ ဘဂဝတ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေတိ ဝိနယနိဒာနံ အဘာသိ။ ဘာသိတေ စ ပနာယသ္မတာ အရိဋ္ဌတ္ထေရေန ဝိနယနိဒာနေ အာကာသံ မဟာဝိရဝံ ရဝိ။ အကာလ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရိံသု။ ဒေဝတာ သာဓုကာရံ အဒံသု။ မဟာပထဝီ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ သင်္ကမ္ပိ။ ဧဝံ အနေကေသု ပာဋိဟာရိယေသု ဝတ္တမာနေသု အာယသ္မာ အရိဋ္ဌတ္ထေရော မဟာမဟိန္ဒပမုခေဟိ အဌသဋ္ဌိယာ ပစ္စေကဂဏီဟိ ခီဏာသဝမဟာထေရေဟိ တဒညေဟိ စ အဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသဟဿေဟိ ပရိဝုတော ပဌမကတ္တိကပဝါရဏာဒိဝသေ ထူပါရာမဝိဟာရမဇ္ဈေ သတ္ထု ကရုဏာဂုဏဒီပကံ ဘဂဝတော အနုသိဋ္ဌိကရာနံ ကာယကမ္မဝစီကမ္မဝိပ္ဖန္ဒိတဝိနယနံ ဝိနယပိဋကံ ပကာသေသိ။ ပကာသေတွာ စ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌမာနော ဗဟူနံ တစေတွာ ဗဟူနံ ဟဒယေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တေပိ ခေါ မဟာမဟိန္ဒပ္ပမုခာ တသ္မိံ သမာဂမေ –

"အဌသဋ္ဌိ မဟာထေရာ၊ ဓုရဂ္ဂဟာ သမာဂတာ။
ပစ္စေကဂဏိနော သဗ္ဗေ၊ ဓမ္မရာဇဿ သာဝကာ။

"ခီဏာသဝ ဝသိပ္ပတ္တာ၊ တေဝိဇ္ဇာ ဣဒ္ဓိကောဝိဒါ။
ဥတ္တမတ္ထမဘိညာယ၊ အနုသာသိံသု ရာဇိနော။

"အာလောကံ ဒဿယိတွာန၊ ဩဘာသေတွာ မဟိံ ဣမံ။
ဇလိတွာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာဝ၊ နိဗ္ဗာယိံသု မဟေသယော"။

တေသံ ပရိနိဗ္ဗာနတော အပရဘာဂေ အညေပိ တေသံ ထေရာနံ အန္တေဝါသိကာ တိဿဒတ္တကာဠသုမန-ဒီဃသုမနာဒယော စ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရဿ အန္တေဝါသိကာ, အန္တေဝါသိကာနံ အန္တေဝါသိကာ စာတိ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရာ အာစရိယပရမ္ပရာ ဣမံ ဝိနယပိဋကံ ယာဝဇ္ဇတနာ အာနေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ –

"တတိယသင်္ဂဟတော ပန ဥဒ္ဓံ ဣမံ ဒီပံ မဟိန္ဒာဒီဟိ အာဘတံ, မဟိန္ဒတော ဥဂ္ဂဟေတွာ ကဉ္စိ ကာလံ အရိဋ္ဌတ္ထေရာဒီဟိ အာဘတံ, တတော ယာဝဇ္ဇတနာ တေသံယေဝ အန္တေဝါသိကပရမ္ပရဘူတာယ အာစရိယပရမ္ပရာယ အာဘတ"န္တိ။

ကတ္ထ ပတိဋ္ဌိတ န္တိ? ယေသံ ပာဋိတော စ အတ္ထတော စ အနူနံ ဝတ္တတိ, မဏိဃဋေ ပက္ခိတ္တတေလမိဝ ဤသကမ္ပိ န ပဂ္ဃရတိ, ဧဝရူပေသု အဓိမတ္တသတိ-ဂတိ-ဓိတိ-မန္တေသု လဇ္ဇီသု ကုက္ကုစ္စကေသု သိက္ခာကာမေသု ပုဂ္ဂလေသု ပတိဋ္ဌိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ ဝိနယပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ ဝိနယပရိယတ္တိယာ အာနိသံသံ သလ္လက္ခေတွာ သိက္ခာကာမေန ဘိက္ခုနာ ဝိနယော ပရိယာပုဏိတဗ္ဗော။

တတြာယံ **ဝိနယပရိယတ္တိယာ အာနိသံသော** – ဝိနယပရိယတ္တိကုသလော ဟိ ပုဂ္ဂလော သာသနေ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓါနံ ကုလပုတ္တာနံ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယော ဟောတိ, တဒာယတ္တာ ဟိ နေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒာ ဝတ္တာနုဝတ္တပဋိပတ္တိ အာစာရဂောစရကုသလတာ။ အပိ စဿ ဝိနယပရိယတ္တိံ နိဿာယ အတ္တနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော; ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ဘိက္ခူနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ; ဝိသာရဒေါ သင်္ဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတိ; ပစ္စတ္ထိကေ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှာတိ; သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ – "ပဉ္စိမေ, ဘိက္ခဝေ, အာနိသံသာ ဝိနယဓရေ ပုဂ္ဂလေ; အတ္တနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော။ပေ.။ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတီ"တိ (ပရိ. ၃၂၅)။

ယေ စာပိ သံဝရမူလကာ ကုသလာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ, ဝိနယဓရော ပုဂ္ဂလော တေသံ အာယာအေ; ဝိနယမူလကတ္တာ တေသံ ဓမ္မာနံ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – ''ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ, သံဝရော အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ, အဝိပ္ပဋိသာရော ပါမောဇ္ဇတ္ထာယ, ပါမောဇ္ဇံ ပီတတ္ထာယ, ပီတိ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ, ပဿဒ္ဓိ သုခတ္ထာယ, သုခံ သမာဓတ္ထာယ, သမာဓိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထာယ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ, နိဗ္ဗိဒာ ဝိရာဂတ္ထာယ, ဝိရာဂေ ဝိမုတ္တတ္ထာယ , ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထာယ, ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။ ဧတဒတ္ထာ ကထာ, ဧတဒတ္ထာ မန္တနာ, ဧတဒတ္ထာ ဥပနိသာ, ဧတဒတ္ထံ သောတာဝဓာနံ – ယဒိဒံ အနုပါဒါစိတ္တဿ ဝိမောက္ခော''တိ (ပရိ. ၃၆၆)။ တသ္မာ ဝိနယပရိယတ္တိယာ အာယောဂေ ကရဏီယောတိ။

ဧတ္တာဝတာ စ ယာ သာ ဝိနယသံဝဏ္ဏနတ္ထံ မာတိကာ ဌပိတာ တတ္ထ –

> ''ဝုတ္တံ ယေန ယဒာ ယသ္မာ၊ ဓာရိတံ ယေန စာဘတံ။
> ယတ္ထပ္ပတိဋ္ဌိတံ စေတမေတံ၊ ဝတွာ ဝိဓိံ တတော''တိ။

ဣမိဿာ တာဝ ဂါထာယ အတ္ထော ပကာသိတော ဝိနယဿ စ ဗာဟိရနိဒာနဝဏ္ဏနာ ယထာဓိပ္ပာယံ သံဝဏ္ဏိတာ ဟောတီတိ။

တတိယသင်္ဂီတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗာဟိရနိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေရဥ္ဇကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၁. ဣအနိ

“တေနာတိအာဒိပာဌဿ၊ အတ္ထံ နာနပ္ပကာရတော။
ဒဿယန္တော ကရိဿာမိ၊ ဝိနယဿတ္ထဝဏ္ဏန”န္တိ။

ဝုတ္တတ္တာ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ**တိအာဒီနံ အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ။ သေယျထိဒံ – **တေနာ**တိ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ။ တဿ သရူပေန အဝုတ္တေနပိ အပရဘာဂေ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန ယေနာတိ ဣမိနာ ဝစနေန ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော။ အပရဘာဂေ ဟိ ဝိနယပညတ္တိယာစနဟေတုဘူတော အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပရိဝိတက္ကော သိဒ္ဓေါ။ တသ္မာ ယေန သမယေန သော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ, တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတီတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယဉှိ သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ ဝိနယေ ယုတ္တိ, ယဒိဒံ ယတ္ထ ယတ္ထ “တေနာ”တိ ဝုစ္စတိ တတ္ထ တတ္ထ ပုဗ္ဗေ တ ပစ္ဆာ တ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန “ယေနာ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗောတိ။

တတ္ရိဒံ မုခမတ္တနိဒဿနံ – “တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမိ, ယေန သုဒိန္နော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိ; ယသ္မာ ပဋိသေဝိ, တသ္မာ ပညပေဿာမီ”တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ တာဝ ပုဗ္ဗေ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန ယေနာတိ ဣမိနာ ဝစနေန ပဋိနိဒ္ဒေသော ယုဇ္ဇတိ။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ, ယေန သမယေန ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော ရညော အဒိန္နံ အာဒိယီတိ ဧဝံ ပစ္ဆာ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန ယေနာတိ ဣမိနာ ဝစနေန ပဋိနိဒ္ဒေသော ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တော တေနာတိ ဝစနဿ အတ္ထော။ **သမယေနာ**တိ ဧတ္ထ ပန သမယသဒ္ဒော တာဝ –

သမဝါယေ ခဏေ ကာလေ၊ သမူဟေ ဟေတု-ဒိဋ္ဌိသု။
ပဋိလာဘေ ပဟာနေ စ၊ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတိ။

တထာ ဟိဿ – “အပ္ပေဝ နာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမ ကာလဉ္စ သမယဉ္စ ဥပါဒါယာ”တိ (ဒီ. နိ. ၁.၄၄၇) ဧဝမာဒီသု သမဝါယော အတ္ထော။ “ဧကောဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာ”တိ (အ. နိ. ၈.၂၉) ဧဝမာဒီသု ခဏော။ “ဥဏှသမယော ပရိဠာဟသမယော”တိ (ပါစိ. ၃၅၈) ဧဝမာဒီသု ကာလော။ “မဟာသမယော ပဝနသ္မိ”န္တိ ဧဝမာဒီသု သမူဟော။ “သမယောပိ ခေါ တေ, ဘဒ္ဒါလိ, အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ အဟောသိ – ‘ဘဂဝါ ခေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ, ဘဂဝါပိ မံ ဇာနိဿတိ – ဘဒ္ဒါလိ နာမ ဘိက္ခု သတ္ထုသာသနေ သိက္ခာယ အပရိပူရကာရီ’တိ အယမ္ပိ ခေါ တေ, ဘဒ္ဒါလိ, သမယော အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ အဟောသီ”တိ (မ. နိ. ၂.၁၃၅) ဧဝမာဒီသု ဟေတု။ “တေန ခေါ ပန သမယေန ဥဂ္ဂါဟမာနော ပရိဗ္ဗာဇကော သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော သမယပ္ပဝါဒကေ တိန္ဒုကာစီရေ ဧကသာလကေ မလ္လိကာယ အာရာမေ ပဋိဝသတီ”တိ (မ. နိ. ၂.၂၆၀) ဧဝမာဒီသု ဒိဋ္ဌိ။

“ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော။
အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော၊ ပဏ္ဍိတောတိ ပဝုစ္စတီ”တိ။ (သံ. နိ. ၁.၁၂၉)။

ဧဝမာဒီသု ပဋိလာဘော။ “သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ”တိ (မ. နိ. ၁.၂၈) ဧဝမာဒီသု ပဟာနံ။ “ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌော သင်္ခတဋ္ဌော သန္တာပဋ္ဌော ဝိပရိဏာမဋ္ဌော အဘိသမယဋ္ဌော”တိ (ပဋိ. မ. ၂.၈) ဧဝမာဒီသု ပဋိဝေဓော အတ္ထော။ ဣဓ ပနဿ ကာလော အတ္ထော။ တသ္မာ ယေန ကာလေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဝိနယပညတ္တိယာစနဟေတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ, တေန ကာလေနာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧတ္ထာဟ – “အထ ကသ္မာ ယထာ သုတ္တန္တေ ‘ဧကံ သမယ’န္တိ ဥပယောဂဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော, အဘိဓမ္မေ စ ‘ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရ’န္တိ ဘုမ္မဝစနေန, တထာ အကတွာ ဣဓ ‘တေန သမယေနာ’တိ ကရဏဝစနေန

နိဒ္ဒေသော ကတော’’တိ? တတ္ထ တထာ, ဣဓ စ အညထာ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ ကထံ? သုတ္တန္တေ တာဝ အစ္စန္တသံယောဂတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ ယဉှိ သမယံ ဘဂဝါ ဗြဟ္မဇာလာဒီနိ သုတ္တန္တာနိ ဒေသေသိ, အစ္စန္တမေဝ တံ သမယံ ကရုဏာဝိဟာရေန ဝိဟာသိ; တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ တတ္ထ ဥပယောဂနိဒ္ဒေသော ကတော။ အဘိဓမ္မေ စ အဓိကရဏတ္ထော ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ အဓိကရဏဉှိ ကာလတ္ထော သမူဟတ္ထော စ သမယော, တတ္ထ ဝုတ္တာနံ ဖဿာဒိဓမ္မာနံ ခဏသမဝါယဟေတုသင်္ခါတဿ စ သမယဿ ဘာဝေန တေသံ ဘာဝေ လက္ခိယတိ။ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ တတ္ထ ဘုမ္မဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော။ ဣဓ ပန ဟေတုအတ္ထော ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ ယော ဟိ သော သိက္ခာပဒပညတ္တိသမယော သာရိပုတ္တာဒီဟိပိ ဒုဗ္ဗိညေယျော, တေန သမယေန ဟေတုဘူတေန ကရဏဘူတေန စ သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ အပေက္ခမာနော ဘဂဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဟာသိ; တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ဣဓ ကရဏဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဟောတိ စေတ္ထ –

> ‘‘ဥပယောဂေန ဘုမ္မေန, တံ တံ အတ္ထမပေက္ခိယ။
> အညတြ သမယော ဝုတ္တော, ကရဏေနေဝ သော ဣဓာ’’တိ။

ပောရာဏာ ပန ဝဏ္ဏယန္တိ – ‘တံ သမယ’န္တိ ဝါ ‘တသ္မိံ သမယေ’တိ ဝါ ‘တေန သမယေနာ’တိ ဝါ အဘိလာပမတ္တဘေဒော ဧသ, သဗ္ဗတ္ထ ဘုမ္မမေဝ အတ္ထော’’တိ။ တသ္မာ တေသံ လဒ္ဓိယာ ‘‘တေန သမယေနာ’’တိ ဝုတ္တေပိ ‘‘တသ္မိံ သမယေ’’တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဣမေသံ ပဒါနံ ပရတော အတ္ထံ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ **ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတီ** တိ ဧတ္ထ ပန **ဝေရဉ္ဇာ** တိ အညတရဿ နဂရဿေတံ အဓိဝစနံ, တဿံ ဝေရဉ္ဇာယံ; သမီပတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။ **ဝိဟရတီ**တိ အဝိသေသေန ဣရိယာပထဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေသု အညတရဝိဟာရသမင်္ဂီပရိဒီပနမေတံ, ဣဓ ပန ဌာနဂမနနိသဇ္ဇာသယနပ္ပဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာယောဂပရိဒီပနံ, တေန ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဧကံ ဣရိယာပထဗာဓနံ အညေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ ပဝတ္တေတိ, တသ္မာ ‘‘ဝိဟရတီ’’တိ ဝုစ္စတိ။

နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ တိ ဧတ္ထ **နဠေရု** နာမ ယက္ခော, **ပုစိမန္ဒော** တိ နိမ္ဗရုက္ခော, **မူလ**န္တိ သမီပံ။ အယဉှိ မူလသဒ္ဒော ‘‘မူလာနိ ဥဒ္ဓရေယျ အန္တမသော ဥသီရနာဠိမတ္တာနိပီ’’တိ (အ. နိ. ၄.၁၉၅) -အာဒီသု မူလမူလေ ဒိဿတိ။ ‘‘လောဘော အကုသလမူလ’’န္တိ (ဒီ. နိ. ၃.၃၀၅) -အာဒီသု အသာဓာရဏဟေတုမှိ။ ‘‘ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကေ ကာလေ ဆာယာ ဖရတိ, နိဝါတေ ပဏ္ဏာနိ ပတန္တိ, ဧတ္တာဝတာ ရုက္ခမူလ’’န္တိအာဒီသု သမီပေ။ ဣဓ ပန သမီပေ အဓိပ္ပေတော, တသ္မာ နဠေရုယက္ခေန အဓိဂ္ဂဟိတဿ ပုစိမန္ဒဿ သမီပေတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သော ကိရ ပုစိမန္ဒော ရမဏီယော ပာသာဒိကော အနေကေသံ ရုက္ခာနံ အာဓိပစ္စံ ဝိယ ကုရုမာနော တဿ နဂရဿ အဝိဒူရေ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နေ ဌာနေ အဟောသိ။ အထ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇံ ဂန္တွာ ပတိရူပေ ဌာနေ ဝိဟရန္တော တဿ ရုက္ခဿ သမီပေ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဝိဟာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **‘‘ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ’’** တိ။

တတ္ထ သိယာ ယဒိ တာဝ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ, ‘‘နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ’’တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ, အထ တတ္ထ ဝိဟရတိ, ‘‘ဝေရဉ္ဇာယ’’န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ, န ဟိ သက္ကာ ဥဘယတ္ထ တေနေဝ သမယေန အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဝိဟရိတုန္တိ? န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, နနု အဝေါစုမှ ‘‘သမီပတ္ထေ ဘုမ္မဝစန’’န္တိ။ တသ္မာ ယထာ ဂင်္ဂါယမုနာဒီနံ သမီပေ ဂေါယူထာနိ စရန္တာနိ ‘‘ဂင်္ဂါယ စရန္တိ, ယမုနာယ စရန္တီ’’တိ ဝုစ္စန္တိ; ဧဝမိဓာပိ ယဒိဒံ ဝေရဉ္ဇာယ သမီပေ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလံ တတ္ထ ဝိဟရန္တော ဝုစ္စတိ ‘‘ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ’’တိ။ ဂေါစရဂါမနိဒဿနတ္ထံ ဟိဿ ဝေရဉ္ဇာဝစနံ။ ပဗ္ဗဇိတာနုရူပနိဝါသနဋ္ဌာနနိဒဿနတ္ထံ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလဝစနံ။

တတ္ထ ဝေရဉ္ဇာကိတ္တနေန အာယသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရော ဘဂဝတော ဂဟဋ္ဌာနုဂ္ဂဟကရဏံ ဒဿေတိ, နဠေရုပုစိမန္ဒမူလကိတ္တနေန ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟကရဏံ, တထာ ပုရိမေန ပစ္စယဂ္ဂဟဏတော အတ္တကိလမထာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနံ, ပစ္ဆိမေန ဝတ္ထုကာမပ္ပဟာနတော ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနုပါယဒဿနံ; ပုရိမေန စ ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂံ,

ပစ္ဆိမေန ဝိဝေကောဓိမုတ္တံ; ပုရိမေန ကရုဏာယ ဥပဂမနံ , ပစ္ဆိမေန ပညာယ အပဂမနံ; ပုရိမေန သတ္တာနံ ဟိတသုခနိပ္ဖာဒနာဓိမုတ္တတံ, ပစ္ဆိမေန ပရဟိတသုခကရဏေ နိရုပလေပနံ; ပုရိမေန ဓမ္မိကသုခာပရိစ္စာဂနိမိတ္တံ ဖာသုဝိဟာရံ, ပစ္ဆိမေန ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာနုယောဂနိမိတ္တံ; ပုရိမေန မနုဿာနံ ဥပကာရဗဟုလတံ, ပစ္ဆိမေန ဒေဝတာနံ; ပုရိမေန လောကေ ဇာတဿ လောကေ သံဝဍ္ဍဘာဝံ, ပစ္ဆိမေန လောကေန အနုပလိတ္တတံ; ပုရိမေန "ဧကပုဂ္ဂလော, ဘိက္ခဝေ, လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကပုဂ္ဂလော? တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ (အ. နိ. ၁.၁၇၀) ဝစနတော ယဒတ္ထံ ဘဂဝါ ဥပ္ပန္နော တဒတ္ထပရိနိပ္ဖာဒနံ, ပစ္ဆိမေန ယတ္ထ ဥပ္ပန္နော တဒနုရူပဝိဟာရံ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဌမံ လုမ္ဗိနိဝနေ, ဒုတိယံ ဗောဓိမဏ္ဍေတိ လောကိယလောကုတ္တရာယ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝနေယေဝ ဥပ္ပန္နော, တေနဿ ဝနေယေဝ ဝိဟာရံ ဒဿေတီတိ ဧဝမာဒိနာ နယေနေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံန္တိ ဧတ္ထ **မဟတာ**တိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ; သင်္ချာမဟတ္တေနပိ, သော ဟိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ, ယသ္မာ ယော တတ္ထ ပစ္ဆိမကော သော သောတာပန္နော; သင်္ချာယပိ မဟာ ပဉ္စသတသင်္ချတ္တာ။ ဘိက္ခူနံ သင်္ဃေန **ဘိက္ခုသင်္ဃေန;** ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတသင်္ဃာတေန သမဏဂဏေနာတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဓိံ**န္တိ ဧကတော။ **ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟီ**တိ ပဉ္စ မတ္တာ ဧတေသန္တိ **ပဉ္စမတ္တာနိ**။ မတ္တာတိ ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ယထာ "ဘောဇနေ မတ္တညူ"တိ ဝုတ္တေ ဘောဇနေ မတ္တံ ဇာနာတိ, ပမာဏံ ဇာနာတီတိ အတ္ထော ဟောတိ; ဧဝမိဓာပိ တေသံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဉ္စ မတ္တာ ပဉ္စပ္ပမာဏန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘိက္ခူနံ သတာနိ **ဘိက္ခုသတာနိ,** တေဟိ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ ဧတေန ယံ ဝုတ္တံ – "မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ"န္တိ, ဧတ္ထ တဿ မဟတော ဘိက္ခုသင်္ဃဿ သင်္ချာမဟတ္တံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ ပရတော ပနဿ "နိရဗ္ဗုဒော ဟိ, သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုသင်္ဃော နိရာဒီနဝေါ အပဂတကာဠကော သုဒ္ဓေါ သာရေ ပတိဋ္ဌိတော။ ဣမေသဉ္ဟိ, သာရိပုတ္တ, ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ယော ပစ္ဆိမကော သော သောတာပန္နော"တိ ဝစနေန ဂုဏမဟတ္တံ အာဝိဘဝိဿတိ။

အဿောသိ ခော ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏောတိ **အဿောသီ**တိ သုဏိ ဥပလဘိ, သောတဒွါရသမ္ပတ္တဝစနနိဃောသာနုသာရေန အညာသိ။ **ခော**တိ ပဒပူရဏမတ္တေ အဝဓာရဏတ္ထေ ဝါ နိပါတော။ တတ္ထ အဝဓာရဏတ္ထေန အဿောသိ ဧဝ, နာဿ ကောစိ သဝနန္တရာယော အဟောသီတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဒပူရဏေန ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝ။ ဝေရဉ္ဇာယံ ဇာတော, ဝေရဉ္ဇာယံ ဘဝေါ, ဝေရဉ္ဇာ ဝါ အဿ နိဝါသောတိ **ဝေရဉ္ဇော**။ မာတာပိတူဟိ ကတနာမဝသေန ပနာယံ "ဥဒယော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဗြဟ္မံ အဏတီတိ **ဗြာဟ္မဏော,** မန္တေ သဇ္ဈာယတီတိ အတ္ထော။ ဣဒမေဝ ဟိ ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ နိရုတ္တိဝစနံ။ အရိယာ ပန ဗာဟိတပာပတ္တာ "ဗြာဟ္မဏာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။

ဣဒါနိ ယမတ္ထံ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော အဿောသိ, တံ ပကာသေန္တော **သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော**တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သမိတပာပတ္တာ **သမဏော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ – "ဗာဟိတပာပေါတိ ဗြာဟ္မဏော (ဓ. ပ. ၃၈၈), သမိတပာပတ္တာ သမဏောတိ ဝုစ္စတီ"တိ (ဓ. ပ. ၂၆၅)။ ဘဂဝါ စ အနုတ္တရေန အရိယမဂ္ဂေန သမိတပါပေါ, တေနဿ ယထာဘုစ္စဂုဏာဓိဂတမေတံ နာမံ ယဒိဒံ သမဏောတိ။ **ခလူ**တိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော။ **ဘော**တိ ဗြာဟ္မဏဇာတိကာနံ ဇာတိသမုဒာဂတံ အာလပနမတ္တံ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ –

"ဘောဝါဒီ နာမ သော ဟောတိ, သစေ ဟောတိ သကိဉ္စနော"တိ။ (ဓ. ပ. ၃၉၆; သု. နိ. ၆၂၅)။ **ဂေါတမော**တိ ဘဂဝန္တံ ဂေါတ္တဝသေန ပရိကိတ္တေတိ, တသ္မာ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော"တိ ဧတ္ထ သမဏော ကိရ ဘော ဂေါတမဂေါတ္တောတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သက္ယပုတ္တော**တိ ဣဒံ ပန ဘဂဝတော ဥစ္စာကုလပရိဒီပနံ။ **သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတော**တိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနံ, ကေနစိ ပါရိဇုညေန အနဘိဘူတော အပရိက္ခီဏံယေဝ, တံ ကုလံ ပဟာယ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတော ပရံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ **တံ ခော ပနာ**တိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, တဿ ခေါ ပန ဘောတော ဂေါတမဿာတိ အတ္ထော။ **ကလျာဏော**တိ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတော; သေဋ္ဌောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကိတ္တိသဒ္ဒေါ**တိ ကိတ္တိ ဧဝ, ထုတိဃောသော ဝါ။

ဣတိပိ သော ဘဂဝါတိအာဒီသု ပန အယံ တာဝ ယောဇနာ – သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ, ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ပေ.။ ဣတိပိ ဘဂဝါတိ ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ဝိနယဓရာနံ သုတ္တန္တနယကောသလ္လတ္ထံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာရမ္ဘေ ဗုဒ္ဓဂုဏပဋိသံယုတ္တာယ ဓမ္မိယာ ကထာယ စိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထဉ္စ ဧတေသံ ပဒါနံ ဝိတ္ထာရနယေန ဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ။ တသ္မာ ယံ ဝုတ္တံ – ‘‘သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟ’’န္တိအာဒိ; တတ္ထ အာရကတ္တာ, အရီနံ အရာနဉ္စ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ, ပာပကရဏေ ရဟာဘာဝတောတိ ဣမေဟိ တာဝ ကာရဏေဟိ သော ဘဂဝါ အရဟန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အာရကာ ဟိ သော သဗ္ဗကိလေသေဟိ သုဝိဒူရဝိဒူရေ ဌိတော, မဂ္ဂေန သဝါသနာနံ ကိလေသာနံ ဝိဒ္ဓံသိတတ္တာတိ အာရကတ္တာ **အရဟံ;** တေ စာနေန ကိလေသာရယော မဂ္ဂေန ဟတာတိ အရီနံ ဟတတ္တာပိ **အရဟံ**။ ယဉ္စေတံ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာမယနာဘိပုညာဒိအဘိသင်္ခါရာရံ ဇရာမရဏနေမိ အာသဝသမုဒယမယေန အက္ခေန ဝိဇ္ဈိတွာ တိဘဝရထေ သမာယောဇိတံ အနာဒိကာလပ္ပဝတ္တံ သံသာရစက္ကံ, တဿာနေန ဗောဓိမဏ္ဍေ ဝီရိယပါဒေဟိ သီလပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ သဒ္ဓါဟတ္ထေန ကမ္မက္ခယကရံ ဉာဏဖရသုံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗေ အရာ ဟတာတိ အရာနံ ဟတတ္တာပိ **အရဟံ**။

အထ ဝါ သံသာရစက္ကန္တိ အနမတဂ္ဂသံသာရဝဋ္ဋံ ဝုစ္စတိ, တဿ စ အဝိဇ္ဇာ နာဘိ, မူလတ္တာ; ဇရာမရဏံ နေမိ, ပရိယောသာနတ္တာ; သေသာ ဒသ ဓမ္မာ အရာ, အဝိဇ္ဇာမူလကတ္တာ ဇရာမရဏပရိယန္တတ္တာ စ။ တတ္ထ ဒုက္ခာဒီသု အညာဏံ အဝိဇ္ဇာ, ကာမဘဝေ စ အဝိဇ္ဇာ ကာမဘဝေ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော ဟောတိ။ ရူပဘဝေ အဝိဇ္ဇာ ရူပဘဝေ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော ဟောတိ။ အရူပဘဝေ အဝိဇ္ဇာ အရူပဘဝေ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ သင်္ခါရာ ကာမဘဝေ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဧသ နယော ဣတရေသု။ ကာမဘဝေ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ ကာမဘဝေ နာမရူပဿ ပစ္စယော ဟောတိ, တထာ ရူပဘဝေ။ အရူပဘဝေ နာမဿေဝ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ နာမရူပံ ကာမဘဝေ သဠာယတနဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ ရူပဘဝေ နာမရူပံ ရူပဘဝေ တိဏ္ဏံ အာယတနာနံ ပစ္စယော ဟောတိ။ အရူပဘဝေ နာမံ အရူပဘဝေ ဧကဿာယတနဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ သဠာယတနံ ကာမဘဝေ ဆဗ္ဗိဓဿ ဖဿဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ ရူပဘဝေ တီဏိ အာယတနာနိ ရူပဘဝေ တိဏ္ဏံ ဖဿာနံ; အရူပဘဝေ ဧကမာယတနံ အရူပဘဝေ ဧကဿ ဖဿဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ ဆ ဖဿာ ကာမဘဝေ ဆန္နံ ဝေဒနာနံ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ရူပဘဝေ တယော တတ္ထေဝ တိဿန္နံ; အရူပဘဝေ ဧကော တတ္ထေဝ ဧကိဿာ ဝေဒနာယ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ ဆ ဝေဒနာ ကာမဘဝေ ဆန္နံ တဏှာကာယာနံ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ရူပဘဝေ တိဿော တတ္ထေဝ တိဏ္ဏံ; အရူပဘဝေ ဧကာ ဝေဒနာ အရူပဘဝေ ဧကဿ တဏှာကာယဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ တတ္ထ တတ္ထ သာ သာ တဏှာ တဿ တဿ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယော; ဥပါဒါနာဒယော ဘဝါဒီနံ။

ကထံ? ဣဓေကစ္စော ‘‘ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ’’တိ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ဝါစာယ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ; ဒုစ္စရိတပါရိပူရိယာ အပါယေ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတ္ထဿ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ, ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ, ခန္ဓာနံ နိဗ္ဗတ္တိ ဇာတိ, ပရိပါကော ဇရာ, ဘေဒော မရဏံ။

အပရော ‘‘သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမီ’’တိ တထေဝ သုစရိတံ စရတိ; သုစရိတပါရိပူရိယာ သဂ္ဂေ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတ္ထဿ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါတိ သော ဧဝ နယော။

အပရော ပန ‘‘ဗြဟ္မလောကသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမီ’’တိ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ ဧဝ မေတ္တံ ဘာဝေတိ, ကရုဏံ၊ မုဒိတံ၊ ဥပေက္ခံ ဘာဝေတိ, ဘာဝနာပါရိပူရိယာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ တတ္ထဿ နိဗ္ဗတ္တိဟေတုဘူတံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါတိ သောယေဝ နယော။

အပရော ‘‘အရူပဘဝသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမီ’’တိ တထေဝ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒိသမာပတ္တိယော ဘာဝေတိ, ဘာဝနာပါရိပူရိယာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တတိ။ တတ္ထဿ နိဗ္ဗတ္တိဟေတုဘူတံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ, ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ, ခန္ဓာနံ နိဗ္ဗတ္တိ ဇာတိ, ပရိပါကော ဇရာ, ဘေဒော မရဏန္တိ။ ဧသ နယော သေသုပါဒါနမူလိကာသုပိ ယောဇနာသု။

ဧဝံ ‘‘အယံ အဝိဇ္ဇာ ဟေတု, သင်္ခါရာ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ, ဥဘောပေတေ ဟေတုသမုပ္ပန္နာတိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ; အတီတမ္ပိ အဒ္ဓာနံ, အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓာနံ; အဝိဇ္ဇာ ဟေတု, သင်္ခါရာ ဟေတုသမုပ္ပန္နာ, ဥဘောပေတေ ဟေတုသမုပ္ပန္နာတိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ’’န္တိ ဧတေန နယေန သဗ္ဗပဒါနိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ

နိ။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာ ဧကော သင်္ခေပေါ, ဝိညာဏ-နာမရူပ-သဠာယတန-ဖဿ-ဝေဒနာ ဧကော, တဏှုပါဒါနဘဝ ဧကော, ဇာတိ-ဇရာ-မရဏံ ဧကော။ ပုရိမသင်္ခေပေါ စေတ္ထ အတီတော အဒ္ဓါ, ဒွေ မဇ္ဈိမာ ပစ္စုပ္ပန္နော, ဇာတိဇရာမရဏံ အနာဂတော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ တဏှုပါဒါနဘဝ ဂဟိတာဝ ဟောန္တီတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အတီတေ ကမ္မဝဋ္ဋံ; ဝိညာဏာဒယော ပဉ္စ ဓမ္မာ ဧတရဟိ ဝိပါကဝဋ္ဋံ။ တဏှုပါဒါနဘဝဂ္ဂဟဏေန အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တီတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဧတရဟိ ကမ္မဝဋ္ဋံ; ဇာတိဇရာမရဏာပဒေသေန ဝိညာဏာဒီနံ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အာယတိံ ဝိပါကဝဋ္ဋံ။ တေ အာကာရတော ဝီသတိဝိဓာ ဟောန္တိ။ သင်္ခါရဝိညာဏာနဉ္စေတ္ထ အန္တရာ ဧကော သန္ဓိ, ဝေဒနာတဏှာနမန္တရာ ဧကော, ဘဝဇာတီနမန္တရာ ဧကော။ ဣတိ ဘဂဝါ ဧဝံ စတုသင်္ခေပံ, တိယဒ္ဓံ, ဝီသတာကာရံ, တိသန္ဓိံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ သဗ္ဗာကာရတော ဇာနာတိ ပဿတိ အညာတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ တံ ဉာတဋ္ဌေန ဉာဏံ, ပဇာနနဋ္ဌေန ပညာ။ တေန ဝုစ္စတိ – ''ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ''န္တိ။ ဣမိနာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန ဘဂဝါ တေ ဓမ္မေ ယထာဘူတံ ဉတွာ တေသု နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဝိရဇ္ဇန္တော ဝိမုစ္စန္တော ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ဣမဿ သံသာရစက္ကဿ အရေ ဟနိ ဝိဟနိ ဝိဒ္ဓံသေသိ။ ဧဝမ္ပိ **အရာနံ ဟတတ္တာ အရဟံ** ။

အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျတ္တာ စ စီဝရာဒိပစ္စယေ အရဟတိ ပူဇာဝိသေသဉ္စ; တေနေဝ စ ဥပ္ပန္နေ တထာဂတေ ယေ ကေစိ မဟေသက္ခာ ဒေဝမနုဿာ န တေ အညတ္ထ ပူဇံ ကရောန္တိ။ တထာ ဟိ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ သိနေရုမတ္တေန ရတနဒါမေန တထာဂတံ ပူဇေသိ, ယထာဗလဉ္စ အညေပိ ဒေဝါ မနုဿာ စ ဗိမ္ဗိသာရကောသလရာဇာဒယော။ ပရိနိဗ္ဗုတမ္ပိ စ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဆန္နဝုတိကောဋိဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အသောကမဟာရာဇာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ကော ပန ဝါဒေါ အညေသံ ပူဇာဝိသေသာနန္တိ! ဧဝံ **ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာပိ အရဟံ**။ ယထာ စ လောကေ ကေစိ ပဏ္ဍိတမာနိနော ဗာလာ အသိလောကဘယေန ရဟော ပာပံ ကရောန္တိ; ဧဝမေသ န ကဒါစိ ကရောတီတိ **ပာပကရဏေ ရဟာဘာဝတောပိ အရဟံ**။ ဟောတိ စေတ္ထ –

> ''အာရကတ္တာ ဟတတ္တာ စ၊ ကိလေသာရီန သော မုနိ။
> ဟတသံသာရစက္ကာရော၊ ပစ္စယာဒီန စာရဟော။
> န ရဟော ကရောတိ ပါပါနိ၊ အရဟံ တေန ဝုစ္စတီ''တိ။

သမ္မာ သာမဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ ပန **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ** ။ တထာ ဟေသ သဗ္ဗဓမ္မေ သမ္မာ သာမဉ္စ ဗုဒ္ဓေါ, အဘိညေယျေ ဓမ္မေ အဘိညေယျတော ဗုဒ္ဓေါ, ပရိညေယျေ ဓမ္မေ ပရိညေယျတော, ပဟာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ပဟာတဗ္ဗတော, သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သစ္ဆိကာတဗ္ဗတော, ဘာဝေတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘာဝေတဗ္ဗတော။ တေနေဝ စာဟ –

> ''အဘိညေယျံ အဘိညာတံ၊ ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ ဘာဝိတံ။
> ပဟာတဗ္ဗံ ပဟီနံ မေ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓေါသ္မိ ဗြာဟ္မဏာ''တိ။ (မ. နိ. ၂.၃၉၉; သု. နိ. ၅၆၃)။

အပိစ စက္ခု ဒုက္ခသစ္စံ, တဿ မူလကာရဏဘာဝေန တံသမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ, ဥဘိန္နမပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ, နိရောဓပ္ပဇာနနာ ပဋိပဒါ မဂ္ဂသစ္စန္တိ ဧဝံ ဧကေကပဒုဒ္ဓါရေနာပိ သဗ္ဗဓမ္မေ သမ္မာ သာမဉ္စ ဗုဒ္ဓေါ။ သေ နယော သောတ-ဃာန-ဇိဝှာ-ကာယမနေသုပိ။ ဧတေနေဝ နယေန ရူပါဒီနိ ဆ အာယတနာနိ, စက္ခုဝိညာဏာဒယော ဆ ဝိညာဏကာယာ, စက္ခုသမ္ဖဿာဒယော ဆ ဖဿာ, စက္ခုသမ္ဖဿဇာဒယော ဆ ဝေဒနာ, ရူပသညာဒယော ဆ သညာ, ရူပသဉ္စေတနာဒယော ဆ စေတနာ, ရူပတဏှာဒယော ဆ တဏှာကာယာ, ရူပဝိတက္ကာဒယော ဆ ဝိတက္ကာ, ရူပဝိစာရာဒယော ဆ ဝိစာရာ , ရူပက္ခန္ဓာဒယော ပဉ္စက္ခန္ဓာ, ဒသ ကသိဏာနိ, ဒသ အနုဿတိယော, ဥဒ္ဓုမာတကသညာဒိဝသေန ဒသ သညာ, ကေသာဒယော ဒွတ္တိံသာကာရာ, ဒွါဒသာယတနာနိ, အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော, ကာမဘဝာဒယော နဝ ဘဝါ, ပဌမာဒီနိ စတ္တာရိ ဈာနာနိ, မေတ္တာဘာဝနာဒယော စတဿော အပ္ပမညာ, စတဿော အရူပသမာပတ္တိယော, ပဋိလောမတော ဇရာမရဏာဒီနိ, အနုလောမတော အဝိဇ္ဇာဒီနိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနိ စ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

တတြာယံ ဧကပဒယောဇနာ – ''ဇရာမရဏံ ဒုက္ခသစ္စံ, ဇာတိ သမုဒယသစ္စံ, ဥဘိန္နမ္ပိ နိဿရဏံ နိရောဓသစ္စံ, နိရောဓပ္ပဇာနနာ ပဋိပဒါ မဂ္ဂသစ္စ''န္တိ။ ဧဝံ ဧကေကပဒုဒ္ဓါရေန သဗ္ဗဓမ္မေ သမ္မာ သာမဉ္စ ဗုဒ္ဓေါ အနုဗုဒ္ဓေါ ပဋိဝိဒ္ဓေါ။ တေန ဝုတ္တံ – **သမ္မာ သာမဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ** တိ။

ဝိဇ္ဇာဟိ ပန စရဏေန စ သမ္ပန္နတ္တာ **ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော**; တတ္ထ **ဝိဇ္ဇာ**တိ တိဿောပိ ဝိဇ္ဇာ, အဋ္ဌပိ ဝိဇ္ဇာ။ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဘယဘေရဝသုတ္တေ (မ. နိ. ၁.၃၄ အာဒယော) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အဋ္ဌ ဝိဇ္ဇာ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ (ဒီ. နိ. ၁.၂၇၈ အာဒယော)။ တတြ ဟိ ဝိပဿနာဉာဏေန မနောမယိဒ္ဓိယာ စ သဟ ဆ အဘိညာ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အဋ္ဌ ဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ။ **စရဏ**န္တိ သီလသံဝရော, ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ, ဘောဇနေ မတ္တညုတာ, ဇာဂရိယာနုယောဂေါ, သတ္တ သဒ္ဓမ္မာ, စတ္တာရိ ရူပါဝစရဈာနာနီတိ ဣမေ ပန္နရသ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမေယေဝ ဟိ ပန္နရသ ဓမ္မာ, ယသ္မာ ဧတေဟိ စရတိ အရိယသာဝကော ဂစ္ဆတိ အမတံ ဒိသံ တသ္မာ, စရဏန္တိ ဝုတ္တာ။ ယထာဟ – ''ဣဓ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော သီလဝါ ဟောတီ''တိ (မ. နိ. ၂.၂၄) ဝိတ္ထာရော။ ဘဂဝါ ဣမာဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ ဣမိနာ စ စရဏေန သမန္နာဂတော, တေန ဝုစ္စတိ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နောတိ ။ တတ္ထ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ ဘဂဝတော သဗ္ဗညုတံ ပူရေတွာ ဌိတာ, စရဏသမ္ပဒါ မဟာကာရုဏိကတံ။ သော သဗ္ဗညုတာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ အတ္ထာနတ္ထံ ဉတွာ မဟာကာရုဏိကတာယ အနတ္ထံ ပရိဝဇ္ဇေတွာ အတ္ထေ နိယောဇေတိ, ယထာ တံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော။ တေနဿ သာဝကာ သုပ္ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ နော ဒုပ္ပဋိပန္နာ, ဝိဇ္ဇာစရဏဝိပန္နာနဉှိ သာဝကာ အတ္တန္တပါဒယော ဝိယ။

သောဘနဂမနတ္တာ, သုန္ဒရံ ဌာနံ ဂတတ္တာ, သမ္မာဂတတ္တာ, သမ္မာ စ ဂဒတ္တာ **သုဂတော**။ ဂမနမ္ပိ ဟိ ဂတန္တိ ဝုစ္စတိ, တဉ္စ ဘဂဝတော သောဘနံ ပရိသုဒ္ဓမနဝဇ္ဇံ ။ ကိံ ပန တန္တိ? အရိယမဂ္ဂေါ။ တေန ဟေသ ဂမနေန ခေမံ ဒိသံ အသဇ္ဇမာနော ဂတောတိ **သောဘနဂမနတ္တာ သုဂတော** ။ သုန္ဒရံ စေသ ဌာနံ ဂတော အမတံ နိဗ္ဗာနန္တိ **သုန္ဒရံ ဌာနံ ဂတတ္တာပိ သုဂတော**။ သမ္မာ စ ဂတော တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟီနေ ကိလေသေ ပုန အပစ္စာဂစ္ဆန္တော။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ – ''သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ, တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ သုဂတော။ပေ.။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ, တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ သုဂတော''တိ (မဟာနိ. ၃၈)။ သမ္မာ ဝါ အာဂတော ဒီပင်္ကရပါဒမူလတော ပဘုတိ ယာဝ ဗောဓိမဏ္ဍော တာဝ သမတိံသပါရမိပူရိတာယ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ သဗ္ဗလောကဿ ဟိတသုခမေဝ ကရောန္တော သဿတံ ဥစ္ဆေဒံ ကာမသုခံ အတ္တကိလမထန္တိ ဣမေ စ အန္တေ အနုပဂစ္ဆန္တော အာဂတောတိ **သမ္မာဂတတ္တာပိ သုဂတော** ။ သမ္မာ စေသ ဂဒတိ, ယုတ္တဋ္ဌာနေ ယုတ္တမေဝ ဝါစံ ဘာသတီတိ **သမ္မာ ဂဒတ္တာပိ သုဂတော** ။

တတြိဒံ သာဓကသုတ္တံ – ''ယံ တထာဂတော ဝါစံ ဇာနာတိ အဘူတံ အတစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, သာ စ ပရေသံ အပ္ပိယာ အမနာပါ, န တံ တထာဂတော ဝါစံ ဘာသတိ။ ယမ္ပိ တထာဂတော ဝါစံ ဇာနာတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, သာ စ ပရေသံ အပ္ပိယာ အမနာပါ, တမ္ပိ တထာဂတော ဝါစံ န ဘာသတိ။ ယဉ္စ ခော တထာဂတော ဝါစံ ဇာနာတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အတ္ထသံဟိတံ, သာ စ ပရေသံ အပ္ပိယာ အမနာပါ, တတြ ကာလညူ တထာဂတော ဟောတိ တဿာ ဝါစာယ ဝေယျာကရဏာယ။ ယံ တထာဂတော ဝါစံ ဇာနာတိ အဘူတံ အတစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, သာ စ ပရေသံ ပိယာ မနာပါ, န တံ တထာဂတော ဝါစံ ဘာသတိ။ ယမ္ပိ တထာဂတော ဝါစံ ဇာနာတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, သာ စ ပရေသံ ပိယာ မနာပါ, တမ္ပိ တထာဂတော ဝါစံ န ဘာသတိ။ ယဉ္စ ခော တထာဂတော ဝါစံ ဇာနာတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အတ္ထသံဟိတံ, သာ စ ပရေသံ ပိယာ မနာပါ, တတြ ကာလညူ တထာဂတော ဟောတိ တဿာ ဝါစာယ ဝေယျာကရဏာယာ''တိ (မ. နိ. ၂.၈၆)။ ဧဝံ **သမ္မာ ဂဒတ္တာပိ သုဂတော** တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သဗ္ဗထာ ဝိဒိတလောကတ္တာ ပန **လောကဝိဒူ**။ သော ဟိ ဘဂဝါ သဘာဝတော သမုဒယတော နိရောဓတော နိရောဓူပါယတောတိ သဗ္ဗထာ လောကံ အဝေဒိ အညာသိ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ယထာဟ – ''ယတ္ထ ခော, အာဝုသော, န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မီယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတိ, နာဟံ တံ ဂမနေန လောကဿ အန္တံ ဉာတေယျံ ဒဋ္ဌေယျံ ပတ္တေယျန္တိ ဝဒါမိ; န စာဟံ, အာဝုသော, အပ္ပတွာဝ လောကဿ အန္တံ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယံ ဝဒါမိ။ အပိ စာဟံ, အာဝုသော, ဣမသ္မိံယေဝ ဗျာမမတ္တေ ကဠေဝရေ သသညိမှိ သမနကေ လောကဉ္စ ပညပေမိ လောကသမုဒယဉ္စ လောကနိရောဓဉ္စ လောကနိရောဓဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ။

''ဂမနေန န ပတ္တဗ္ဗော၊ လောကဿန္တော ကုဒါစနံ။
န စ အပ္ပတွာ လောကန္တံ၊ ဒုက္ခာ အတ္ထိ ပမောစနံ။

''တသ္မာ ဟဝေ လောကဝိဒူ သုမေဓော။

လောကန္တဂူ ဝုသိတဗ္ရဟ္မစရိယော။
လောကဿ အန္တံ သမိတာဝိ ဉတွာ။
နာသီသတီ လောကမိမံ ပရဉ္စာ''တိ။ (အ. နိ. ၄.၄၅; သံ. နိ. ၁.၁၀၇)။

အပိစ တယော လောကာ – သင်္ခါရလောကော, သတ္တလောကော, ဩကာသလောကောတိ; တတ္ထ ''ဧကော လောကော – သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ''တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၁၂) အာဂတဋ္ဌာနေ သင်္ခါရလောကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''သဿတော လောကောတိ ဝါ အသဿတော လောကောတိ ဝါ''တိ (ဒီ. နိ. ၁.၄၂၁) အာဂတဋ္ဌာနေ သတ္တလောကော။

''ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ၊ ပရိဟရန္တိ ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ။
တာဝ သဟဿဓာ လောကော၊ ဧတ္ထ တေ ဝတ္တတီ ဝသော''တိ။ (မ. နိ. ၁.၅၀၃) –

အာဂတဋ္ဌာနေ ဩကာသလောကော, တမ္ပိ ဘဂဝါ သဗ္ဗထာ အဝေဒိ။ တထာ ဟိဿ – ''ဧကော လောကော – သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ ဒွေ လောကာ – နာမဉ္စ ရူပဉ္စ။ တယော လောကာ – တိဿော ဝေဒနာ။ စတ္တာရော လောကာ – စတ္တာရော အာဟာရာ။ ပဉ္စ လောကာ – ပဉ္စုပာဒါနက္ခန္ဓာ။ ဆ လောကာ – ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ။ သတ္တ လောကာ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ အဋ္ဌ လောကာ – အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ။ နဝ လောကာ – နဝ သတ္တာဝါသာ။ ဒသ လောကာ – ဒသာယတနာနိ။ ဒွါဒသ လောကာ – ဒွါဒသာယတနာနိ ။ အဋ္ဌာရသ လောကာ – အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော''တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၁၂)။ အယံ သင်္ခါရလောကောပိ သဗ္ဗထာ ဝိဒိတော။

ယသ္မာ ပနေသ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ အာသယံ ဇာနာတိ, အနုသယံ ဇာနာတိ, စရိတံ ဇာနာတိ, အဓိမုတ္တိံ ဇာနာတိ, အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗေ အဘဗ္ဗေ သတ္တေ ဇာနာတိ, တသ္မာဿ သတ္တလောကောပိ သဗ္ဗထာ ဝိဒိတော။ ယထာ စ သတ္တလောကော ဧဝံ ဩကာသလောကောပိ။ တထာ ဟေသ ဧကံ စက္ကဝါဠံ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ ယောဇနာနံ ဒွါဒသ သတသဟဿာနိ တီဏိ သဟဿာနိ စတ္တာရိ သတာနိ ပညာသဉ္စ ယောဇနာနိ။ ပရိက္ခေပတော –

သဗ္ဗံ သတသဟဿာနိ၊ ဆတ္တိံသ ပရိမဏ္ဍလံ။
ဒသဉ္စေဝ သဟဿာနိ၊ အဍ္ဎုဍ္ဎာနိ သတာနိ စ။

တတ္ထ –

ဒုဝေ သတသဟဿာနိ၊ စတ္တာရိ နဟုတာနိ စ။
ဧတ္တကံ ဗဟလတ္တေန၊ သင်္ခါတာယံ ဝသုန္ဓရာ။

တဿာ ဧဝ သန္ဓာရကံ –

စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ၊ အဋ္ဌေဝ နဟုတာနိ စ။
ဧတ္တကံ ဗဟလတ္တေန၊ ဇလံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ။

တဿာပိ သန္ဓာရကော –

နဝသတသဟဿာနိ၊ မာလုတော နဘမုဂ္ဂတော။
သဋ္ဌိ စေဝ သဟဿာနိ၊ ဧသော လောကဿ သဏ္ဌိတိ။

ဧဝံ သဏ္ဌိတေ စေတ္ထ ယောဇနာနံ –

စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ အဇ္ဈောဂါဠှော မဟဏ္ဏဝေ။
အစ္စုဂ္ဂတော တာဝဒေဝ၊ သိနေရုပဗ္ဗတုတ္တမော။

တတော ဥပမုပ္ပမေ့န၊ ပမာဏေန ယထာက္ကမံ။
အဗ္ဘောကဋ္ဌတဟုဂ္ဂတာ ဒိဗ္ဗာ၊ နာနာရတနစိတ္တိတာ။

ယုဂန္ဓရော ဤသဓရော၊ ကရဝီကော သုဒဿနော။
နေမိန္ဓရော ဝိနတကော၊ အဿကဏ္ဏော ဂိရီ ဗ္ရဟာ။

ဧတေ သတ္တ မဟာသေလာ၊ သိနေရုဿ သမန္တတော။
မဟာရာဇာနမာဝါသာ၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ။

ယောဇနာနံ သတာနုစ္စော၊ ဟိမဝါ ပဉ္စ ပဗ္ဗတော။
ယောဇနာနံ သဟဿာနိ၊ တီဏိ အာယတဝိတ္ထတော။
စတုရာသီတိသဟဿေဟိ၊ ကူဋေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော။

တိပဉ္စယောဇနက္ခန္ဓ၊ ပရိက္ခေပါ နဂဝှယာ။
ပညာသ ယောဇနက္ခန္ဓ၊ သာခါယာမာ သမန္တတော။

သတယောဇနဝိတ္ထိဏ္ဏာ၊ တာဝဒေဝ စ ဥဂ္ဂတာ။
ဇမ္ဗူ ယဿာနုဘာဝေန၊ ဇမ္ဗုဒီပေါ ပကာသိတော။

ဒွေ အသီတိ သဟဿာနိ၊ အဇ္ဈောဂာဠ္ဟော မဟဏ္ဏဝေ။
အစ္စုဂ္ဂတော တာဝဒေဝ၊ စက္ကဝာဠသိလုစ္စယော။
ပရိက္ခိပိတွာ တံ သဗ္ဗံ၊ လောကဓာတုမယံ ဌိတော။

တတ္ထ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဧကူနပညာသယောဇနံ, သူရိယမဏ္ဍလံ ပညာသယောဇနံ, တာဝတိံသဘဝနံ ဒသသဟဿယောဇနံ; တထာ အသုရဘဝနံ, အဝီစိမဟာနိရယော, ဇမ္ဗုဒီပော စ။ အပရဂောယာနံ သတ္တသဟဿယောဇနံ; တထာ ပုဗ္ဗဝိဒေဟော။ ဥတ္တရကုရု အဋ္ဌသဟဿယောဇနော, ဧကမေကော စေတ္ထ မဟာဒီပေါ ပဉ္စသတပဉ္စသတပရိတ္တဒီပပရိဝါရော; တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဧကံ စက္ကဝါဠံ, ဧကာ လောကဓာတု, တဒန္တရေသု လောကန္တရိကနိရယာ။ ဧဝံ အနန္တာနိ စက္ကဝါဠာနိ အနန္တာ လောကဓာတုယော ဘဂဝါ အနန္တေန ဗုဒ္ဓဉာဏေန အဝေဒိ, အညာသိ, ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ဧဝမဿ ဩကာသလောကောပိ သဗ္ဗထာ ဝိဒိတော။ ဧဝမ္ပိ **သဗ္ဗထာ ဝိဒိတလောကတ္တာ လောကဝိဒူ**။

အတ္တနော ပန ဂုဏေဟိ ဝိသိဋ္ဌတရဿ ကဿစိ အဘာဝတော နတ္ထိ ဧတဿ ဥတ္တရောတိ **အနုတ္တရော**။ တထာ ဟေသ သီလဂုဏေနာပိ သဗ္ဗံ လောကမဘိဘဝတိ, သမာဓိ။ပေ။ ပညာ။ ဝိမုတ္တိ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏေနာပိ, သီလဂုဏေနာပိ အသမော အသမသမော အပ္ပဋိမော အပ္ပဋိဘာဂေါ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။ပေ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏေနာပိ။ ယထာဟ – ''န ခေါ ပနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သမနုပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ။ပေ။ သဒေဝမနုဿာယ အတ္တနာ သီလသမ္ပန္နတရ''န္တိ ဝိတ္ထာရော။

ဧဝံ အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ္တာဒီနိ (အ. နိ. ၄.၃၄; ဣတိဝု. ၉၀) ''န မေ အာစရိယော အတ္ထိ''တိအာဒိကာ ဂါထာယော (မ. နိ. ၁.၂၈၅; မဟာဝ. ၁၁) စ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ။

ပုရိသဒမ္မေ သာရေတီတိ **ပုရိသဒမ္မသာရထိ**, ဒမေတိ ဝိနေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ **ပုရိသဒမ္မာ** တိ အဒန္တာ ဒမေတုံ ယုတ္တာ တိရစ္ဆာနပုရိသာပိ မနုဿပုရိသာပိ အမနုဿပုရိသာပိ။ တထာ ဟိ ဘဂဝတာ တိရစ္ဆာနပုရိသာပိ အပလာလော နာဂရာဇာ, စူဠောဒရော, မဟောဒရော, အဂ္ဂိသိခေါ, ဓူမသိခေါ, အရဝါလော နာဂရာဇာ, ဓနပါလကော ဟတ္ထီတိ ဧဝမာဒယော ဒမိတာ, နိဗ္ဗိသာ ကတာ, သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပိတာ။ မနုဿပုရိသာပိ သစ္စကနိဂဏ္ဌပုတ္တ-အမ္ဗဋ္ဌမာဏဝ-ပေါက္ခရသာတိ-သောဏဒဏ္ဍ-ကူဋဒန္တာဒယော။ အမနုဿပုရိသာပိ အာဠဝက-သူစိလောမ-ခရလောမ-ယက္ခ-သက္ကဒေဝရာဇာဒယော ဒမိတာ ဝိနီတာ ဝိစိတြေဟိ ဝိနယနူပါယေဟိ။ ''အဟံ ခေါ, ကေသိ, ပုရိသဒမ္မံ သဏှေနပိ ဝိနေမိ, ဖ

ရုသေနပိ ဝိနေမိ, သဏှဟဖရုသေနပိ ဝိနေမီ''တိ (အ. နိ. ၄.၁၁၁) ဣဒမ္ပေတ္ထ သုတ္တံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ အထ တ ဝိသုဒ္ဓသီလာဒီနံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနိ သောတာပန္နာဒီနဉ္စ ဥတ္တရိမဂ္ဂပဋိပဒံ အာစိက္ခန္တော ဒန္တေပိ ဒမေတိယေဝ။

အထ တ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထီတိ ဧကမေဝိဒံ အတ္ထပဒံ ။ ဘဂဝါ ဟိ တထာ ပုရိသဒမ္မေ သာရေတိ, ယထာ ဧကပလ္လင္ကေနေဝ နိသိန္နာ အဋ္ဌ ဒိသာ အသဇ္ဇမာနာ ဓာဝန္တိ။ တသ္မာ ''အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထီ''တိ ဝုစ္စတိ။ ''ဟတ္ထိဒမကေန, ဘိက္ခဝေ, ဟတ္ထိဒမ္မော သာရိတော ဧကံယေဝ ဒိသံ ဓာဝတီ''တိ ဣဒမ္ပေတ္ထ သုတ္တံ (မ. နိ. ၃.၃၁၂) ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေဟိ ယထာရဟံ အနုသာသတီတိ **သတ္ထာ** ။ အပိစ သတ္ထာ ဝိယာတိ သတ္ထာ, ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော။ ''ယထာ သတ္ထဝါဟော သတ္တေ ကန္တာရံ တာရေတိ, စောရကန္တာရံ တာရေတိ, ဝါဠကန္တာရံ တာရေတိ, ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရံ တာရေတိ, နိရုဒကကန္တာရံ တာရေတိ, ဥတ္တာရေတိ နိတ္တာရေတိ ပတာရေတိ ခေမန္တဘူမိံ သမ္ပာပေတိ; ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သတ္ထာ သတ္ထဝါဟော သတ္တေ ကန္တာရံ တာရေတိ ဇာတိကန္တာရံ တာရေတီ''တိအာဒိနာ (မဟာနိ. ၁၉၀) နိဒ္ဒေသနယေနပေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒေဝမနုဿာနန္တိ ဒေဝါနဉ္စ မနုဿာနဉ္စ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေနေတံ ဝုတ္တံ, ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလပရိစ္ဆေဒဝသေန စ။ ဘဂဝါ ပန တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ အနုသာသနိပ္ပဒာနေန သတ္ထာယေဝ။ တေပိ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မသဝနေန ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ပတွာ တာယ ဧဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ ဒုတိယေ တတိယေ ဝါ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော ဟောန္တိ။ မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တာဒယော စေတ္ထ နိဒဿနံ။ ဘဂဝတိ ကိရ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ စမ္ပာနဂရဝါသီနံ ဓမ္မံ ဒေသယမာနေ ဧကော မဏ္ဍူကော ဘဂဝတော သရေ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ။ တံ ဧကော ဝစ္ဆပါလကော ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ တိဋ္ဌန္တော တဿ သီသေ သန္နိရုမ္ဘိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော တာဝဒေဝ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဒွါဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ ဝိယ စ တတ္ထ အစ္ဆရာသင်္ဃပရိဝုတံ အတ္တာနံ ဒိသွာ ''အရေ, အဟမ္ပိ နာမ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တောသိံ! ကိံ နု ခော ကမ္မံ အကာသိ''န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တော နာညံ ကိဉ္စိ အဒ္ဒသ, အညတြ ဘဂဝတော သရေ နိမိတ္တဂ္ဂဟာ။ သော **တ**အာဝဒေဝ သဟ ဝိမာနေန အာဂန္တွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိ။ ဘဂဝါ ဇာနန္တောဝ ပုစ္ဆိ –

''ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ, ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလံ။
အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိသာ''တိ။

''မဏ္ဍူကောဟံ ပုရေ အာသိံ, ဥဒကေ ဝါရိဂေါစရော။
တဝ ဓမ္မံ သုဏန္တဿ, အဝဓိ ဝစ္ဆပါလကော''တိ။ (ဝိ. ဝ. ၈၅၇-၈၅၈)။

ဘဂဝါ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဒေဝပုတ္တောပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ သိတံ ကတွာ ပက္ကာမီတိ။

ယံ ပန ကိဉ္စိ အတ္ထိ ဉေယျံ နာမ, တဿ သဗ္ဗဿ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဝိမောက္ခန္တိကဉာဏဝသေန **ဗုဒ္ဓေါ**။ ယသ္မာ ဝါ စတ္တာရိ သစ္စာနိ အတ္တနာပိ ဗုဇ္ဈိ, အညေပိ သတ္တေ ဗောဓေသိ; တသ္မာ ဧဝမာဒီဟိပိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓေါ။ ဣမဿ စ တ္ထဿ ဝိညာပနတ္ထံ ''ဗုဇ္ဈိတာ သစ္စာနီတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဗောဓေတာ ပဇာယာတိ ဗုဒ္ဓေါ''တိ ဧဝံ ပဝတ္တော သဗ္ဗောပိ နိဒ္ဒေသနယော (မဟာနိ. ၁၉၂) ပဋိသမ္ဘိဒါနယော (ပဋိ. မ. ၁.၁၆၂) ဝါ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

ဘဂဝါတိ ဣဒံ ပနဿ ဂုဏဝိသိဋ္ဌသတ္တုတ္တမဂရုဂါရဝါဓိဝစနံ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

''ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ, ဘဂဝါတိ ဝစနမုတ္တမံ။
ဂရု ဂါရဝယုတ္တော သော, ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတီ''တိ။

စတုဗ္ဗိဓဉှိ နာမံ – အာဝတ္ထိကံ, လိင်္ဂိကံ, နေမိတ္တိကံ, အဓိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ နာမ လောကိယတေဟာရေန “ယဒိစ္ဆက”န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ “ဝစ္ဆော ဒမ္မော ဗလိဗဒ္ဒော”တိ ဧဝမာဒိ အာဝတ္ထိကံ။ “ဒဏ္ဍီ ဆတ္တီ သိခီ ကရီ”တိ ဧဝမာဒိ လိင်္ဂိကံ။ “တေဝိဇ္ဇော ဆဠဘိညော”တိ ဧဝမာဒိ နေမိတ္တိကံ။ “သိရိဝဍ္ဎကော ဓနဝဍ္ဎကော”တိ ဧဝမာဒိ ဝစနတ္ထမနပေက္ခိတွာ ပဝတ္တံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ။ ဣဒံ ပန **ဘဂဝါ**တိ နာမံ နေမိတ္တိကံ, န မဟာမာယာယ န သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇေန န အသီတိယာ ဉာတိသဟဿေဟိ ကတံ, န သက္ကသန္တုသိတာဒီဟိ ဒေဝတာဝိသေသေဟိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဓမ္မသေနာပတိနာ – “ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ။ပေ.။ ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာပညတ္တိ, ယဒိဒံ ဘဂဝါ”တိ (မဟာနိ. ၈၄)။

ယံဂုဏနေမိတ္တိကဉ္စေတံ နာမံ, တေသံ ဂုဏာနံ ပကာသနတ္ထံ ဣမံ ကထံ ဝဒန္တိ –

“ဘဂီ ဘဇီ ဘာဂီ ဝိဘတ္တဝါ ဣတိ။
အကာသိ ဘဂ္ဂန္တိ ဂရူတိ ဘာဂျဝါ။
ဗဟူဟိ ဉာယေဟိ သုဘာဝိတတ္တနော။
ဘဝန္တဂေါ သော ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ စေတ္ထ တေသံ တေသံ ပဒါနမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အယံ ပန အပရော နယော –

“ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ယုတ္တော, ဘဂေဟိ စ ဝိဘတ္တဝါ။
ဘတ္တဝါ ဝန္တဂမနော, ဘဝေသု ဘဂဝါ တတော”တိ။

တတ္ထ ဝဏ္ဏာဂမော ဝဏ္ဏဝိပရိယယောတိ ဧဝံ နိရုတ္တိလက္ခဏံ ဂဟေတွာ သဒ္ဒနယေန ဝါ ပိသောဒရာဒိပက္ခေပလက္ခဏံ ဂဟေတွာ ယသ္မာ လောကိယလောကုတ္တရသုခါဘိနိဗ္ဗတ္တကံ ဒါနသီလာဒိပါရပ္ပတ္တံ ဘာဂျမဿ အတ္ထိ, တသ္မာ “ဘာဂျဝါ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဘဂဝါ”တိ ဝုစ္စတီတိ ဉာတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန လောဘ-ဒေါသ-မောဟ-ဝိပရီတမနသိကာရ-အဟိရိကာနောတ္တပ္ပ-ကောဓူပနာဟ-မက္ခ-ပဠာသဣဿာ-မစ္ဆရိယ-မာယာသာဌေယျ-ထမ္ဘ-သာရမ္ဘ-မာနာတိမာန-မဒ-ပမာဒ-တဏှာဝိဇ္ဇာ တိဝိဓာကုသလမူလ-ဒုစ္စရိတ-သံကိလေသ-မလ-ဝိသမသညာ-ဝိတက္က-ပပဉ္စ-စတုဗ္ဗိဓဝိပရိယေသအာသဝ-ဂန္ထ-ဩဃ-ယောဂဂတိ-တဏှုပ္ပာဒုပါဒါန-ပဉ္စစေတောခိလ-ဝိနိဗန္ဓ-နီဝရဏာဘိနန္ဒနဆဝိဝါဒမူလ-တဏှာကာယ-သတ္တာနုသယ-အဋ္ဌမိစ္ဆတ္တ-နဝတဏှာမူလက-ဒသာကုသလကမ္မ ဒိဋ္ဌိဂတ-အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတပ္ပဘေဒ-သဗ္ဗဒရထ-ပရိဠာဟ-ကိလေသသတသဟဿာနိ, သင်္ခေပတော ဝါ ပဉ္စ ကိလေသ-အဘိသင်္ခါရခန္ဓမစ္စု-ဒေဝပုတ္တ-မာရေ အဘဉ္ဇိ, တသ္မာ **ဘဂ္ဂတ္တာ ဧတေသံ ပရိဿယာနံ ဘဂ္ဂဝါ** တိ ဝတ္တဗ္ဗေ **ဘဂဝါ**တိ ဝုစ္စတိ။ အာဟ စေတ္ထ –

“ဘဂ္ဂရာဂေါ ဘဂ္ဂဒေါသော, ဘဂ္ဂမောဟော အနာသဝေါ။
ဘဂ္ဂါဿ ပါပကာ ဓမ္မာ, ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတီ”တိ။

ဘာဂျဝန္တတာယ စဿ သတပုညဇလက္ခဏဓရဿ ရူပကာယသမ္ပတ္တိဒီပိတာ ဟောတိ, ဘဂ္ဂဒေါသတာယ ဓမ္မကာယသမ္ပတ္တိ။ တထာ လောကိယပရိက္ခကာနံ ဗဟုမတဘာဝေါ, ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ အဘိဂမနီယတာ, အဘိဂတာနဉ္စ နေသံ ကာယစိတ္တဒုက္ခာပနယနေ ပဋိဗလဘာဝေါ, အာမိသဒါနဓမ္မဒါနေဟိ ဥပကာရိတာ, လောကိယလောကုတ္တရသုခေဟိ စ သံယောဇနသမတ္ထတာ ဒီပိတာ ဟောတိ။

ယသ္မာ စ လောကေ ဣဿရိယ-ဓမ္မ-ယသ-သိရီ-ကာမ-ပယတ္တေသု ဆသု ဓမ္မေသု ဘဂသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ, ပရမဉ္စဿ သကစိတ္တေ ဣဿရိယံ, အဏိမာ လဃိမာဒိကံ ဝါ လောကိယသမ္မတံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ အတ္ထိ တထာ လောကုတ္တရော ဓမ္မော လောကတ္တယဗျာပကော ယထာဘုစ္စဂုဏာဓိဂတော အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓေါ ယသော,

ရူပကာယဒဿနဗ္ဗာဝဋ္ဋမ္ဗနနယနပ္ပသာဒဇနနသမတ္ထာ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂသိရီ, ယံ ယံ ဧတေန ဣ
စ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ အတ္တဟိတံ ပရဟိတံ တ, တဿ တဿ တထေဝ အဘိနိပ္ဖန္နတ္တာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိ, တတ္ထ နိပ္ဖတ္
တိသညိတော ကာမော, သဗ္ဗလောကဂရုဘာဝပ္ပတ္တိဟေတုဘူတော သမ္မာတယာမသင်္ခာတော ပယတ္တော စ အတ္ထိ;
တသ္မာ ဣမေဟိ ဘဂေဟိ ယုတ္တတ္တာပိ **ဘဂါ အဿ သန္တီ** တိ ဣမိနာ အတ္ထေန ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ ပန ကုသလာဒီဟိ ဘေဒေဟိ သဗ္ဗဓမ္မေ, ခန္ဓာယတန-ဓာတုသစ္စ-ဣန္ဒြိယပဋိစ္စသမုပ္ပာဒါဒီဟိ တ ကု
သလာဒိဓမ္မေ, ပီဠန-သင်္ခတ-သန္တာပဝိပရိဏာမဋ္ဌေန တ ဒုက္ခမရိယသစ္စံ, အာယူဟန-နိဒာန-သံယောဂ-ပလိဗောဓဋ္ဌေန
သမုဒယံ, နိဿရဏဝိဝေကာသင်္ခတ-အမတဋ္ဌေန နိရောဓံ, နိယျာန-ဟေတု-ဒဿနာဓိပတေယျဋ္ဌေန မဂ္ဂံ ဝိဘတ္
တတ, ဝိဘဇိတ္တတ ဝိဝရိတ္တတ ဒေသိတတတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ **ဝိဘတ္တဝာ** တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ ။

ယသ္မာ စ ဧသ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေ ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကေ သုညတပ္ပဏိဟိတာနိမိတ္တဝိမောက္ခေ
အညေ စ လောကိယလောကုတ္တရေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ ဘဇိ သေဝိ ဗဟုလမကာသိ, တသ္မာ **ဘတ္တဝါ** တိ ဝတ္တဗ္
ဗေ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ ပန တီသု ဘဝေသု တဏှာသင်္ခာတံ ဂမနမနေန ဝန္တံ, တသ္မာ **ဘဝေသု ဝန္တဂမနော** တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
ဘဝသဒ္ဒတော ဘကာရံ, ဂမနသဒ္ဒတော ဂကာရံ, ဝန္တသဒ္ဒတော ဝကာရဉ္စ ဒီဃံ ကတ္တတ အာဒါယ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ။
ယထာ လောကေ ''မေဟနဿ ခဿ မာလာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ''မေခလာ''တိ ဝုစ္စတိ။

သော ဣမံ လောကန္တိ သော ဘဂဝါ ဣမံ လောကံ။ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ နိဒဿေတိ။ **သဒေဝကန္တိ** သဟ ဒေဝေဟိ
သဒေဝကံ; ဧဝံ သဟ မာရေန **သမာရကံ;** သဟ ဗြဟ္မုနာ **သဗြဟ္မကံ;** သဟ သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ **သဿမဏဗြာ
ဟ္မဏိံ;** ပဇာတတ္တာ **ပဇာ,** တံ ပဇံ; သဟ ဒေဝမနုဿေဟိ **သဒေဝမနုဿံ** ။ တတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာဝစရ
ဒေဝဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ, သမာရကဝစနေန ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ, သဗြဟ္မကဝစနေန ဗြဟ္မကာယိကာဒိဗြဟ္
မဂ္ဂဟဏံ, သဿမဏဗြာဟ္မဏိဝစနေန သာသနဿ ပစ္စတ္ထိကပစ္စာမိတ္တသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏံ, သမိတ
ပာပ-ဗာဟိတပာပ-သမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏဉ္စ, ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ, သဒေဝမနုဿဝစနေန သမ္မုတိ
ဒေဝအဝသေသမနုဿဂ္ဂဟဏံ။ ဧဝမေတ္ထ တီဟိ ပဒေဟိ ဩကာသလောကော, ဒွီဟိ ပဇာဝသေန သတ္တလောကော ဂ
ဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော နယော – သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပာဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော, သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရ
ဒေဝလောကာ, သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန ရူပီဗြဟ္မလောကော, သဿမဏဗြာဟ္မဏာဒိဂ္ဂဟဏေန စတုပရိသဝသေန
သမ္မုတိဒေဝေဟိ တ သဟ မနုဿလောကော, အဝသေသသဗ္ဗသတ္တလောကော တ။

အပိစေတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော သဗ္ဗဿာပိ လောကဿ သစ္ဆိကတဘာဝံ သာဓေန္တော တ
ဿ ဘဂဝတော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော။ တတော ယေသံ သိယာ – ''မာရော မဟာနုဘာဝေ ဆကာမာဝစရိသ္
သရော ဝသဝတ္တီ; ကိံ သောပိ ဧတေန သစ္ဆိကတော''တိ? တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမေန္တော **သမာရကန္တိ** အဗ္ဘုဂ္ဂတော။
ယေသံ ပန သိယာ – ''ဗြဟ္မာ မဟာနုဘာဝေ ဧကင်္ဂုလိယာ ဧကသ္မိံ စက္ကဝါဠသဟဿေ အာလောကံ ဖရတိ, ဒွီဟိ။
ပေ.။ ဒသဟိ အင်္ဂုလီဟိ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု အာလောကံ ဖရတိ, အနုတ္တရဉ္စ ဈာနသမာပတ္တိသုခံ ပဋိသံ
ဝေဒေတိ, ကိံ သောပိ သစ္ဆိကတော''တိ? တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမေန္တော **သဗြဟ္မက** န္တိ အဗ္ဘုဂ္ဂတော။ တတော ယေသံ
သိယာ – ''ပုထူသမဏဗြာဟ္မဏာ သာသနပစ္စတ္ထိကာ, ကိံ တေပိ သစ္ဆိကတာ''တိ? တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမေန္တော **သဿ
သမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇန္တိ** အဗ္ဘုဂ္ဂတော။ ဧဝံ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌာနံ သစ္ဆိကတဘာဝံ ပကာသေတ္တတ အထ သမ္မုတိ
ဒေဝေ အဝသေသမနုဿေ စ ဥပါဒါယ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန သေသသတ္တလောကဿ သစ္ဆိကတဘာဝံ ပကာသေန္
တော **သဒေဝမနုဿ** န္တိ အဗ္ဘုဂ္ဂတော။ အယမေတ္ထာနုသန္ဓိက္ကမော။

သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္တတ ပဝေဒေတီ တိ ဧတ္ထ ပန **သယန္တိ** သာမံ, အပရနေယျော ဟုတ္တတ; **အဘိညာတိ**
အဘိညာယ, အဓိကေန ဉာဏေန ဉတ္တတတိ အတ္ထော။ **သစ္ဆိကတ္တတ** တိ ပစ္စက္ခံ ကတ္တတ, ဧတေန အနုမာနာဒိပဋိက္ခေ
ပော ကတော ဟောတိ။ **ပဝေဒေတီ**တိ ဗောဓေတိ ဉာပေတိ ပကာသေတိ။ **သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ။ပေ.။ ပရိ**

ယောသာနကလျာဏန္တိ သော ဘဂဝတ သတ္တေသု ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဟိတ္တပိ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တဉ္စ ခော အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ ဒေသေန္တော အာဒိကလျာဏာဒိပ္ပကာရမေဝ ဒေသေတိ။

ကထံ? ဧကဂါထာပိ ဟိ သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ ဓမ္မဿ ပဌမပါဒေန အာဒိကလျာဏာ, ဒုတိယတတိယပါဒေဟိ မဇ္ဈေကလျာဏာ, ပစ္ဆိမပါဒေန ပရိယောသာနကလျာဏာ။ ဧကာနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ နိဒာနေန အာဒိကလျာဏံ, နိဂမနေန ပရိယောသာနကလျာဏံ, သေသေန မဇ္ဈေကလျာဏံ။ နာနာနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ ပဌမာနုသန္ဓိနာ အာဒိကလျာဏံ, ပစ္ဆိမေန ပရိယောသာနကလျာဏံ, သေသေဟိ မဇ္ဈေကလျာဏံ။ သကလောပိ သာသနဓမ္မော အတ္တနော အတ္ထဘူတေန သီလေန အာဒိကလျာဏော, သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဖလေဟိ မဇ္ဈေကလျာဏော, နိဗ္ဗာနေန ပရိယောသာနကလျာဏော။ သီလသမာဓီဟိ ဝါ အာဒိကလျာဏော, ဝိပဿနာမဂ္ဂေဟိ မဇ္ဈေကလျာဏော, ဖလနိဗ္ဗာနေဟိ ပရိယောသာနကလျာဏော ။ ဗုဒ္ဓသုဗောဓိတာယ ဝါ အာဒိကလျာဏော, ဓမ္မသုဓမ္မတာယ မဇ္ဈေကလျာဏော, သင်္ဃသုပ္ပဋိပတ္တိယာ ပရိယောသာနကလျာဏော။ တံ သုတွာ တထတ္တာယ ပဋိပန္နေန အဓိဂန္တဗ္ဗာယ အဘိသမ္ဗောဓိယာ ဝါ အာဒိကလျာဏော, ပစ္စေကဗောဓိယာ မဇ္ဈေကလျာဏော, သာဝကဗောဓိယာ ပရိယောသာနကလျာဏော။ သုယျမာနော စေသ နီဝရဏဝိက္ခမ္ဘနတော သဝနေနပိ ကလျာဏမေဝ အာဝဟတီတိ အာဒိကလျာဏော, ပဋိပဇ္ဇိယမာနော သမထဝိပဿနာသုခါဝဟနတော ပဋိပတ္တိယာပိ ကလျာဏမေဝ အာဝဟတီတိ မဇ္ဈေကလျာဏော, တထာ ပဋိပန္နော စ ပဋိပတ္တိဖလေ နိဋ္ဌိတေ တာဒိဘာဝါဝဟနတော ပဋိပတ္တိဖလေနပိ ကလျာဏမေဝ အာဝဟတီတိ ပရိယောသာနကလျာဏော။ နာထပ္ပဘဝတ္တာ စ ပဘဝသုဒ္ဓိယာ အာဒိကလျာဏော, အတ္ထသုဒ္ဓိယာ မဇ္ဈေကလျာဏော , ကိစ္စသုဒ္ဓိယာ ပရိယောသာနကလျာဏော။ တသ္မာ ဧသော ဘဂဝါ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ ဒေသေန္တော အာဒိကလျာဏာဒိပ္ပကာရမေဝ ဒေသေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနန္တိ ဧဝမာဒီသု ပန ယသ္မာ ဣမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သာသနဗြဟ္မစရိယံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဉ္စ ပကာသေတိ, နာနာနယေဟိ ဒီပေတိ; တဉ္စ ယထာနုရူပံ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ **သာတ္ထံ,** ဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ **သဗျဉ္ဇနံ**။ သင်္ကာသနပကာသန-ဝိဝရဏ-ဝိဘဇန-ဥတ္တာနီကရဏ-ပညတ္တိ-အတ္ထပဒသမာယောဂတော သာတ္ထံ, အက္ခရပဒ-ဗျဉ္ဇနာကာရနိရုတ္တိနိဒ္ဒေသသမ္ပတ္တိယာ သဗျဉ္ဇနံ။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာ-ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာဟိ သာတ္ထံ, ဓမ္မဂမ္ဘီရတာဒေသနာဂမ္ဘီရတာဟိ သဗျဉ္ဇနံ။ အတ္ထပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဝိသယတော သာတ္ထံ, ဓမ္မနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဝိသယတော သဗျဉ္ဇနံ။ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယတော ပရိက္ခကဇနပ္ပသာဒကန္တိ သာတ္ထံ, သဒ္ဓေယျတော လောကိယဇနပ္ပသာဒကန္တိ သဗျဉ္ဇနံ။ ဂမ္ဘီရာဓိပ္ပာယတော သာတ္ထံ, ဥတ္တာနပဒတော သဗျဉ္ဇနံ။ ဥပနေတဗ္ဗဿ အဘာဝတော သကလပရိပုဏ္ဏဘာဝေန **ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ;** အပနေတဗ္ဗဿ အဘာဝတော နိဒ္ဒောသဘာဝေန **ပရိသုဒ္ဓံ;** သိက္ခတ္တယပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဗြဟ္မဘူတေဟိ သေဋ္ဌေဟိ စရိတဗ္ဗတော တေသဉ္စ စရိယဘာဝတော **ဗြဟ္မစရိယံ**။ တသ္မာ ''သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ။ပေ။ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ''တိ ဝုစ္စတိ။

အပိစ ယသ္မာ သနိဒါနံ သဥပ္ပတ္တိကဉ္စ ဒေသေန္တော အာဒိကလျာဏံ ဒေသေတိ, ဝေနေယျာနံ အနုရူပတော အတ္ထဿ အဝိပရီတတာယ စ ဟေတုဒါဟရဏယုတ္တတော စ မဇ္ဈေကလျာဏံ, သောတူနံ သဒ္ဓါပဋိလာဘဇနနေန နိဂမနေန စ ပရိယောသာနကလျာဏံ ဒေသေတိ။ ဧဝံ ဒေသေန္တော စ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တဉ္စ ပဋိပတ္တိယာ အဓိဂမဗျတ္တိတော သာတ္ထံ, ပရိယတ္တိယာ အာဂမဗျတ္တိတော သဗျဉ္ဇနံ, သီလာဒိပဉ္စဓမ္မက္ခန္ဓယုတ္တတော ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ, နိရုပက္ကိလေသတော နိတ္ထရဏတ္ထာယ ပဝတ္တိတော လောကာမိသနိရပေက္ခတော စ ပရိသုဒ္ဓံ, သေဋ္ဌေဟိ ဗြဟ္မဘူတာနံ ဗုဒ္ဓ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ စရိယတော ''ဗြဟ္မစရိယ''န္တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာပိ ''သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ။ပေ။ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ''တိ ဝုစ္စတိ။

သာဓု ခော ပနာတိ သုန္ဒရံ ခော ပန အတ္ထာဝဟံ သုခါဝဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တထာရူပါနံ အရဟတ**န္တိ ယထာရူပေါ သော ဘဝံ ဂေါတမော, ဧဝရူပါနံ ယထာဘူတဂုဏာဓိဂမေန လောကေ အရဟန္တောတိ လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ အရဟတံ။ **ဒဿနံ ဟောတီ** တိ ပသာဒသောမ္မာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလိတွာ ''ဒဿနမတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတီ''တိ ဧဝံ အဇ္ဈာသယံ ကတွာ **အထ ခော ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ**တိ။

၂. **ယေနာ**တိ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ တသ္မာ ယတ္ထ ဘဂဝါ တတ္ထ ဥပသင်္ကမီတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ။ ယေန ဝါ ကာရဏေန ဘဂဝါ ဒေဝမနုဿေဟိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော, တေန ကာရဏေန ဥပသင်္ကမီတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကေန စ ကာရဏေန ဘဂဝါ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော? နာနပ္ပကာရဂုဏဝိသေသာဓိဂမာဓိပ္ပာယေန, သာဒုဖလူပဘောဂာဓိပ္ပာယေန ဒိဇဂဏေဟိ နိစ္စဖလိတမဟာရုက္ခော ဝိယ။ ဥပသင်္ကမီတိ စ ဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပသင်္ကမိတွာ** တိ ဥပသင်္ကမနပရိယောသာနဒီပနံ။ အထ ဝါ ဧဝံ ဂတော တတော အာသန္နတရံ ဌာနံ ဘဂဝတော သမီပသင်္ခာတံ ဂန္တွာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒီ တိ ယထာ ခမနီယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော ဘဂဝါ တေန, ဧဝံ သောပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒေ အဟောသိ, သီတောဒကံ ဝိယ ဥဏှောဒကေန သမ္မောဒိတံ ဧကီဘာဝံ အဂမာသိ။ ယာယ စ "ကစ္စိ, ဘော, ခေတမ, ခမနီယံ; ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ဘောတော ဂေါတမဿ, စ သာဝကာနဉ္စ အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရော"တိအာဒိကာယ ကထာယ သမ္မောဒိ, တံ ပီတိပါမောဇ္ဇသင်္ခာတံ သမ္မောဒံ ဇနနတော သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတော စ **သမ္မောဒနီယံ** ။ အတ္ထဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ သုစိရမ္ပိ ကာလံ သာရေတုံ နိရန္တရံ ပဝတ္တေတုံ အရဟရူပတော သရိတဗ္ဗဘာဝတော စ **သာရဏီယံ,** သုယ္ယမာနသုခတော ဝါ သမ္မောဒနီယံ, အနုဿရိယမာနသုခတော သာရဏီယံ။ တထာ ဗျဉ္ဇနပရိသုဒ္ဓတာယ သမ္မောဒနီယံ, အတ္ထပရိသုဒ္ဓတာယ သာရဏီယန္တိ။ ဧဝံ အနေကေဟိ ပရိယာယေဟိ သမ္မောဒနီယံ သာရဏီယံ ကထံ ဝီတိသာရေတွာ ပရိယောသာပေတွာ နိဋ္ဌာပေတွာ ယေနတ္ထေန အာဂတော တံ ပုစ္ဆိတုကာမော ခေမန္တံ နိသီဒိ။

ခေမန္တ န္တိ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော "ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တီ"တိအာဒီသု (အ. နိ. ၄.၇၀) ဝိယ။ တသ္မာ ယထာ နိသိန္နော ခေမန္တံ နိသိန္နော ဟောတိ တထာ နိသီဒီတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **နိသီဒီ**တိ ဥပာဝိသိ။ ပဏ္ဍိတာ ဟိ ပုရိသာ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာသနကုသလတာယ ခေမန္တံ နိသီဒန္တိ။ အယဉ္စ တေသံ အညတရော, တသ္မာ ခေမန္တံ နိသီဒိ။

ကထံ နိသိန္နော ပန ခေမန္တံ နိသိန္နော ဟောတီတိ? ဆ နိသဇ္ဇဒောသေ ဝဇ္ဇေတွာ။ သေယျထိဒံ – အတိဒူရံ, အစ္စာသန္နံ, ဥပရိဝါတံ, ဥန္နတပ္ပဒေသံ, အတိသမ္မုခံ, အတိပစ္ဆာတိ။ အတိဒူရေ နိသိန္နော ဟိ သစေ ကထေတုကာမော ဟောတိ ဥစ္စာသဒ္ဒေန ကထေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ အစ္စာသန္နေ နိသိန္နော သင်္ဃဋ္ဋနံ ကရောတိ။ ဥပရိဝါတေ နိသိန္နော သရီရဂန္ဓေန ဗာဓတိ။ ဥန္နတပ္ပဒေသေ နိသိန္နော အဂါရဝံ ပကာသေတိ။ အတိသမ္မုခါ နိသိန္နော သစေ ဒဋ္ဌုကာမော ဟောတိ, စက္ခုနာ စက္ခုံ အာဟစ္စ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟောတိ။ အတိပစ္ဆာ နိသိန္နော သစေ ဒဋ္ဌုကာမော ဟောတိ ဂီဝံ ပသာရေတွာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ ဧတေ ဆ နိသဇ္ဇဒောသေ ဝဇ္ဇေတွာ နိသီဒိ။ တေန ဝုတ္တံ – "ခေမန္တံ နိသီဒီ"တိ။

ခေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ တိ **ဧတ**န္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗမတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဒကာရော** ပဒသန္ဓိကရော။ **အဝေါစာ**တိ အဘာသိ။ **သုတံ မေတ**န္တိ သုတံ မေ ဧတံ, ဧတံ မယာ သုတန္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗမတ္ထံ ဒဿေတိ။ **ဘော ဂေါတမာ**တိ ဘဂဝန္တံ ဂေါတ္တေန အာလပတိ။

ဣဒါနိ ယံ တေန သုတံ – တံ ဒဿေန္တော **န သမဏော ဂေါတမော**တိ ဝေမာဒိမာဟ။ တတ္ရာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **ဗြာဟ္မဏေ** တိ ဇာတိဗြာဟ္မဏေ။ **ဇိဏ္ဏေ** တိ ဇရာဇဇ္ဇရိတေ ဇရာယ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဘာဝံ အာပါဒိတေ။ **ဝုဒ္ဓေ** တိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ဝုဍ္ဎိမရိယာဒပ္ပတ္တေ။ **မဟလ္လကေ** တိ ဇာတိမဟလ္လကတာယ သမန္နာဂတေ, စိရကာလပ္ပသုတေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဒ္ဓဂတေ** တိ အဒ္ဓါနံ ဂတေ , ဒွေ ဝါ တယော ရာဇပရိဝဋ္ဋေ အတီတေတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဝယော အနုပ္ပတ္တေ**တိ ပစ္ဆိမဝယံ သမ္ပတ္တေ, ပစ္ဆိမဝယော နာမ ဝဿသတဿ ပစ္ဆိမော တတိယဘာဂေါ။

အပိစ – **ဇိဏ္ဏေ** တိ ပေါရာဏေ, စိရကာလပ္ပဝတ္တကုလန္ဝယေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝုဒ္ဓေ** တိ သီလာစာရာဒိဂုဏဝုဍ္ဎိယုတ္တေ။ **မဟလ္လကေ** တိ ဝိဘဝမဟတ္တတာယ သမန္နာဂတေ မဟဒ္ဓနေ မဟာဘောဂေ။ **အဒ္ဓဂတေ** တိ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေ, ဗြာဟ္မဏာနံ ဝတစရိယာဒိမရိယာဒံ အဝီတိက္ကမ္မ စရမာနေ။ **ဝယောအနုပ္ပတ္တေ** တိ ဇာတိဝုဍ္ဎဘာဝံ အန္တိမဝယံ အနုပ္ပတ္တေတိ ဝေမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ **အဘိဝါဒေတီ**တိ ဧဝမာဒီနိ **"န သမဏော ဂေါတမော"**တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနကာရေန ယောဇေတွာ ဧဝမတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ – "န ဝန္ဒတိ ဝါ, နာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ ဝါ, နာပိ 'ဣဓ ဘောန္တော နိသီဒန္တူ'တိ ဧဝံ အာသနေန ဝါ ဥပနိမန္တေတီ"တိ။ ဧတ္ထ ဟိ ဝါ သဒ္ဒော ဝိဘာဝနေ နာမ အတ္ထေ, "ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ"တိအာဒီသု ဝိယ။ ဧဝံ ဝတွာ အထ အတ္တနော အဘိဝါဒနာဒီနိ အကရောန္တံ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ အာဟ – **"တယိဒံ ဘော ဂေါတမ တထေဝါ"**တိ။ ယံ တံ မယာ သုတံ – တံ တထေဝ, တံ သဝနဉ္စ မေ ဒဿနဉ္စ သံသန္ဒတိ သမေတိ, အတ္ထတော ဧကီဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ "န ဟိ ဘဝံ ဂေါတမော။ပေ။ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတီ"တိ ဧဝံ အတ္တနာ သုတံ ဒိဋ္ဌေန နိဂမေတွာ နိန္ဒန္တော အာဟ – **"တယိဒံ ဘော ဂေါတမ န သမ္ပန္နမေဝါ"**တိ တံ အဘိဝါဒနာဒီနံ အကရဏံ န ယုတ္တမေဝ။

အထဿ ဘဂဝါ အတ္တုက္ကံသနပရဝမ္ဘနဒောသံ အနုပဂမ္မ ကရုဏာသီတလဟဒယေန တံ အညာဏံ ဝိဓမိတွာ ယုတ္တဘာဝံ ဒဿေတုကာမော အာဟ – **"နာဟံ တံ ဗြာဟ္မဏ ။ပေ။ မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ"** တိ။ တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော – "အဟံ, ဗြာဟ္မဏ, အပ္ပဋိဟတေန သဗ္ဗညုတညာဏစက္ခုနာ ဩလောကေန္တောပိ တံ ပုဂ္ဂလံ ဧတသ္မိံ သဒေဝကာဒိဘေဒေ လောကေ န ပဿာမိ, ယမဟံ အဘိဝါဒေယျံ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေယျံ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျံ။ အနစ္ဆရိယံ ဝါ ဧတံ, ယွာဟံ အဇ္ဇ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော ဧဝရူပံ နိပစ္စကာရာရဟံ ပုဂ္ဂလံ န ပဿာမိ။ အပိစ ခေါ ယဒါဟံ သမ္ပတိဇာတောဝ ဥတ္တရာဘိမုခေါ သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂန္တွာ သကလံ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဩလောကေသိံ; တဒါပိ ဧတသ္မိံ သဒေဝကာဒိဘေဒေ လောကေ တံ ပုဂ္ဂလံ န ပဿာမိ, ယမဟံ အဘိဝါဒေယျံ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေယျံ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျံ။ အထ ခေါ မံ သောဠသကပ္ပသဟဿာယုကော ခီဏာသဝမဟာဗြဟ္မာပိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "တွံ လောကေ မဟာပုရိသော, တွံ သဒေဝကဿ လောကဿ အဂ္ဂေါ စ ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော စ, နတ္ထိ တယာ ဥတ္တရိတရော"တိ သဉ္ဇာတသောမနဿော ပတိမာနေသိ; တဒါပိ စာဟံ အတ္တနာ ဥတ္တရိတရံ အပဿန္တော အာသဘိံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသိံ – "အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ, ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ, သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿာ"တိ။ ဧဝံ သမ္ပတိဇာတဿပိ မယှံ အဘိဝါဒနာဒိရဟော ပုဂ္ဂလော နတ္ထိ, သွာဟံ ဣဒါနိ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော ကံ အဘိဝါဒေယျံ ဝါ။ပေ။ အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျံ။ တသ္မာ တွံ, ဗြာဟ္မဏ, မာ တထာဂတေ ဧဝရူပံ နိပစ္စကာရံ ပတ္ထယိတ္ထ။ ယဉ္ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတော အဘိဝါဒေယျ ဝါ။ပေ။ အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ရတ္တိပရိယောသာနေ ပရိပါကသိထိလဗန္ဓနံ ဝဏ္ဋာ ပဝုတ္တတာလဖလမိဝ ဂီဝတော ပစ္ဆိဇ္ဇိတွာ သဟသာဝ ဘူမိယံ ဝိပတေယျာ"တိ။

၃. ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ဗြာဟ္မဏော ဒုပ္ပညတာယ တထာဂတဿ လောကေ ဇေဋ္ဌဘာဝံ အသလ္လက္ခေန္တော ကေဝလံ တံ ဝစနံ အသဟမာနော အာဟ – **"အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော"**တိ။ အယံ ကိရဿ အဓိပ္ပာယော – ယံ လောကေ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မသာမီစိကမ္မံ "သာမဂ္ဂိရသော"တိ ဝုစ္စတိ, တံ ဘောတော ဂေါတမဿ နတ္ထိ, တသ္မာ အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော, အရသဇာတိကော အရသသဘာဝေါတိ။ အထဿ ဘဂဝါ စိတ္တမုဒုဘာဝဇနနတ္ထံ ဥဇုဝိပစ္စနီကဘာဝံ ပရိဟရန္တော အညထာ တဿ ဝစနဿတ္ထံ အတ္တနိ သန္ဒဿေန္တော **"အတ္ထိ ခွေသ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော"**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပရိယာယော**တိ ကာရဏံ; အယဉှိ ပရိယာယသဒ္ဒော ဒေသနာ-ဝါရ-ကာရဏေသု ဝတ္တတိ။ "မဓုပိဏ္ဍိကပရိယာယောတွေဝ နံ ဓာရေဟီ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၂၀၅) ဟိ ဧသ ဒေသနာယံ ဝတ္တတိ။ "ကဿ နု ခေါ, အာနန္ဒ, အဇ္ဇ ပရိယာယော ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု"န္တိအာဒီသု (မ. နိ. ၃.၃၉၈) ဝါရေ။ "သာဓု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အညံ ပရိယာယံ အာစိက္ခတု, ယထာယံ ဘိက္ခုသံဃော အညာယ သဏ္ဌဟေယျာ"တိအာဒီသု (ပါရာ. ၁၆၄) ကာရဏေ။ သွာယမိဓ ကာရဏေ ဝတ္တတိ ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော – အတ္ထိ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ဧတံ ကာရဏံ; ယေန ကာရဏေန မံ "အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော"တိ ဝဒမာနော ပုဂ္ဂလော သမ္မာ ဝဒေယျ, အဝိတထဝါဒီတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆေယျ။ ကတမော ပန သောတိ? ယေ တေ ဗြာဟ္မဏ ရူပရသာ။ပေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရသာ တေ တထာဂတဿ ပဟီနာတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယေ တေ ဇာတိဝသေန ဝါ ဥပပတ္တိဝသေန ဝါ သေဋ္ဌသမ္မတာနမ္ပိ ပုထုဇ္ဇနာနံ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ အဿာဒေန္တာနံ အဘိနန္ဒန္တာနံ ရဇ္ဇန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကာမသုခဿာဒသင်္ခါတာ ရူပရသသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗရသာ, ယေ လောကံ ဂီဝါယ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ အာဝိဉ္ဆန္တိ, ဝတ္ထာရမ္မဏာဒိသာမဂ္ဂိယဉ္စ ဥပ္ပန္နတ္တာ သာမဂ္ဂိရသာတိ ဝုစ္စန္တိ, တေ သဗ္ဗေပိ တထာဂတဿ ပဟီနာ။ မယှံ ပဟီနာတိ ဝတ္တဗ္ဗေပိ မမာကာရေန အတ္တာနံ အနုက္ခိပန္တော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ဒေသနာဝိလာသော ဝါ ဧသ ဘဂဝတော။

တတ္ထ **ပဟီနာ**တိ စိတ္တသန္တာနတော ဝိဂတာ ဖဟိတာ တ။ တေသိံ ပနတ္ထေ ကရဏော သာမိဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အရိယမဂ္ဂသတ္ထေန ဥစ္ဆိန္နံ တဏှာဟာဝိဇ္ဇာမယံ မူလမေတေသန္တိ **ဥစ္ဆိန္နမူလာ** ။ တာလဝတ္ထု ဝိယ နေသံ ဝတ္ထု ကတန္တိ **တာလာဝတ္ထုကတာ**။ ယထာ ဟိ တာလရုက္ခံ သမူလံ ဥဒ္ဓရိတွာ တဿ ဝတ္ထုမတ္တေ တသ္မိံ ပဒေသေ ကတေ န ပုန တဿ တာလဿ ဥပ္ပတ္တိ ပညာယတိ; ဧဝံ အရိယမဂ္ဂသတ္ထေန သမူလေ ရူပာဒိရသေ ဥဒ္ဓရိတွာ တေသံ ပုဗ္ဗေ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗဘာဝေန ဝတ္ထုမတ္တေ စိတ္တသန္တာနေ ကတေ သဗ္ဗေပိ တေ “တာလာဝတ္ထုကတာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ အဝိရူဠ္ဟဓမ္မတ္တာ တ မတ္ထကစ္ဆိန္နတာလော ဝိယ ကတာတိ တာလာဝတ္ထုကတာ။ ယသ္မာ ပန ဧဝံ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ ဟောန္တိ, ယထာ နေသံ ပစ္ဆာဘာဝေါ န ဟောတိ, တထာ ကတာ ဟောန္တိ; တသ္မာ အာဟ – **“အနဘာဝံကတာ”**တိ။ အယဉ္ဟေတ္ထ ပဒစ္ဆေဒေါ – အနုအဘာဝံ ကတာ **အနဘာဝံကတာ**တိ။ “အနဘာဝံ ဂတာ”တိပိ ပါဌော, တဿ အနုအဘာဝံ ဂတာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ပဒစ္ဆေဒေါ အနုအဘာဝံ ဂတာ အနဘာဝံ ဂတာတိ, ယထာ အနုအစ္ဆရိယာ အနစ္ဆရိယာတိ။ **အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ** တိ အနာဂတေ အနုပ္ပဇ္ဇနကသဘာဝါ။ ယေ ဟိ အဘာဝံ ဂတာ, တေ ပုန ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ? တေနာဟ – “အနဘာဝံ ဂတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ”တိ။

အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော တိ ဣဒံ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ကာရဏံ ယေန မံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အရသရူပေါ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ **နော စ ခေါ ယံ တွံ သန္ဓာယ ဝဒေသီ** တိ ယဉ္စ ခေါ တွံ သန္ဓာယ ဝဒေသိ, သော ပရိယာယော န ဟောတိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဧဝမာဟ? နနု ဧဝံ ဝုတ္တေ ယော ဗြာဟ္မဏေန ဝုတ္တော သာမဂ္ဂိရသော တဿ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနတာ အနုညာတာ ဟောတီတိ။ ဝုစ္စတေ, န ဟောတိ။ ယော ဟိ တံ သာမဂ္ဂိရသံ ကာတုံ ဘဗ္ဗော ဟုတွာ တ န ကရောတိ, သော တဒဘာဝေန အရသရူပေါတိ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ။ ဘဂဝါ ပန အဘဗ္ဗောဝ ဧတံ ကာတုံ, တေနဿ ကရဏေ အဘဗ္ဗတံ ပကာသေန္တော အာဟ – “နော စ ခေါ ယံ တွံ သန္ဓာယ ဝဒေသီ”တိ။ ယံ ပရိယာယံ သန္ဓာယ တွံ မံ “အရသရူပေါ”တိ ဝဒေသိ, သော အမှေသု နေဝ ဝတ္တဗ္ဗောတိ။

၄. ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော အတ္တနာ အဓိပ္ပေတံ အရသရူပတံ အာရောပေတုံ အသက္ကောန္တော အထာပရံ **နိဗ္ဗောဂေါ ဘဝံ ဂေါတမော**တိအာဒိမာဟ။ သဗ္ဗပရိယာယေသု စေတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇနက္ကမံ ဝိဒိတွာ သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဗြာဟ္မဏော တမေဝ ဝယောဝုဍ္ဎာနံ အဘိဝါဒနကမ္မာဒိံ လောကေ သာမဂ္ဂိပရိဘောဂံ ဂေါတိ မညမာနော တဒဘာဝေန ဘဂဝန္တံ **နိဗ္ဗောဂေါ** တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ပန ယွာယံ ရူပါဒိသု သတ္တာနံ ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂေါ တဒဘာဝံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။

၅. ပုန ဗြာဟ္မဏော ယံ လောကေ ဝယောဝုဍ္ဎာနံ အဘိဝါဒနာဒိကုလသမုဒါစာရကမ္မံ လောကိယာ ကရောန္တိ တဿ အကိရိယံ သမ္ပဿမာနော ဘဂဝန္တံ **အကိရိယဝါဒေါ**တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ပန, ယသ္မာ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနံ အကိရိယံ ဝဒတိ တသ္မာ, တံ အကိရိယဝါဒံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။ တတ္ထ စ **ကာယဒုစ္စရိတ**န္တိ ပါဏာတိပါတ-အဒိန္နာဒါန-မိစ္ဆာစာရစေတနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝစီဒုစ္စရိတ** န္တိ မုသာဝါဒ-ပိသုဏဝါစာ-ဖရုသဝါစာ-သမ္ဖပ္ပလာပစေတနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **မနောဒုစ္စရိတ** န္တိ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဌပေတွာ တေ ဓမ္မေ, အဝသေသာ အကုသလာ ဓမ္မာ **“အနေကဝိဟိတာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ”** တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆. ပုန ဗြာဟ္မဏော တမေဝ အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ ဘဂဝတိ အပဿန္တော ဣမံ “အာဂမ္မ အယံ လောကတန္တိ လောကပဝေဏီ ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ”တိ မညမာနော ဘဂဝန္တံ **ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ** တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ပန ယသ္မာ အဋ္ဌသု လောဘသဟဂတစိတ္တေသု ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿ ဒွီသု အကုသလစိတ္တေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနကဒေါသဿ စ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ဥစ္ဆေဒံ ဝဒတိ။ သဗ္ဗာကုသလသမ္ဘဝဿ ပန နိရဝသေသဿ မောဟဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဥစ္ဆေဒံ ဝဒတိ။ ဌပေတွာ တေ တယော, အဝသေသာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ယထာနုရူပံ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒတိ; တသ္မာ တံ ဥစ္ဆေဒဝါဒံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။

၇. ပုန ဗြာဟ္မဏော “ဇိဂုစ္ဆတိ မညေ သမဏော ဂေါတမော ဣဒံ ဝယောဝုဍ္ဎာနံ အဘိဝါဒနာဒိကုလသမုဒါစာရကမ္မံ, တေန တံ န ကရောတီ”တိ မညမာနော ဘဂဝန္တံ **ဇေဂုစ္ဆီ** တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ပန ယသ္မာ ဇိဂုစ္ဆတိ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ; ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ? ယဉ္စ တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ, ယဉ္စ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ, ယဉ္စ တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ, ယာ စ ဌပေတွာ တာနိ ဒုစ္စရိတာနိ အဝသေသာနံ လာမကဋ္ဌေန ပါပကာနံ အကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန အကုသလာနံ

ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇနာ သမင်္ဂီဘာဝေ, တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဂူထံ ဝိယ မဏ္ဍနကဇာတိယော ပုရိသော ဇိဂုစ္ဆတိ ဟိရီ ယတိ, တသ္မာ တံ ဇေဂုစ္ဆိတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။ တတ္ထ **"ကာယဒုစ္စရိတေ နာ"**တိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၈. ပုန ဗ္ရာဟ္မဏော တမေဝ အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ ဘဂဝတိ အပဿန္တော "အယံ လောကဇေဋ္ဌကကမ္မံ ဝိ နေတိ ဝိနာသေတိ, အထ ဝါ ယသ္မာ တေ သာမီစိကမ္မံ န ကရောတိ တသ္မာ အယံ ဝိနေတဗ္ဗော နိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗော"တိ မညမာနော ဘဂဝန္တံ **ဝေနယိကော**တိ အာဟ။ တတြာယံ ပဒတ္ထော – ဝိနယတီတိ ဝိနယော, ဝိနာသေတီတိ ဝုတ္တံ ဟော တိ။ ဝိနယော ဧဝ **ဝေနယိကော,** ဝိနယံ ဝါ အရဟတီတိ **ဝေနယိကော,** နိဂ္ဂဟံ အရဟတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပန, ယသ္မာ ရာဂါဒီနံ ဝိနယာယ ဝူပသမာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, တသ္မာ ဝေနယိကော ဟောတိ။ အယမေဝ စေတ္ထ ပဒတ္ထော – ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝေနယိကော။ ဝိစိတ္တာ ဟိ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ! သွာယံ တံ ဝေနယိကဘာဝံ အတ္တနိ သမ္ပဿ မာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။

၉. ပုန ဗ္ရာဟ္မဏော ယသ္မာ အဘိဝါဒနာဒီနိ သာမီစိကမ္မာနိ ကရောန္တာ ဝယောဝုဍ္ဍေ တာပေန္တိ ဟာပေန္တိ, အကရောန္တာ ပန တာပေန္တိ ဝိဟေသေန္တိ ဒောမနဿံ နေသံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ဘဂဝါ စ တာနိ န ကရောတိ; တသ္မာ "အယံ ဝယောဝုဍ္ဍေ တပတီ"တိ မညမာနော သပ္ပုရိသာစာရဝိရဟိတတ္တာ ဝါ "ကပဏပုရိသော အယ"န္တိ မညမာနော ဘဂဝန္တံ **တပဿီ** တိ အာဟ။ တတြာယံ ပဒတ္ထော – တပတီတိ တပေါ, ရောသေတိ ဝိဟေသေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, သာမီစိကမ္မာကရဏဿေတံ နာမံ။ တပေါ အဿ အတ္ထီတိ **တပဿီ** ။ ဒုတိယေ အတ္ထဝိကပ္ပေ ဗျဉ္ဇနာနိ အဝိ စာရေတွာ လောကေ ကပဏပုရိသော "တပဿီ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဘဂဝါ ပန ယေ အကုသလာ ဓမ္မာ လောကံ တပနတော တပနီယာတိ ဝုစ္စန္တိ, တေသံ ပဟီနတ္တာ ယသ္မာ တပဿီတိ သင်္ချံ ဂတော, တသ္မာ တံ တပဿိတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။ တတြာယံ ပဒတ္ထော – တပန္တီတိ တပါ, အကုသလဓမ္မာနမေတံ အဓိ ဝစနံ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ – "ဣဓ တပ္ပတိ ပေစ္စ တပ္ပတီ"တိ။ တထာ တေ တပေ အဿိ နိရဿိ ပဟာသိ ဝိဒ္ဓံသေသီ တိ တပဿီ။

၁၀. ပုန ဗ္ရာဟ္မဏော တံ အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ ဒေဝလောကဂဗ္ဘသမ္ပတ္တိယာ ဒေဝလောကပဋိသန္ဓိပဋိလာဘာယ သံဝ တ္တတီတိ မညမာနော ဘဂဝတိ စဿ အဘာဝံ ဒိသွာ ဘဂဝန္တံ **အပဂဗ္ဘော** တိ အာဟ။ ကောဓဝသေန ဝါ ဘဂဝတော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ဒောသံ ဒဿေန္တောပိ ဧဝမာဟ။ တတြာယံ ပဒတ္ထော – ဂဗ္ဘတော အပဂတော တိ **အပဂဗ္ဘော,** အဘဗ္ဗော ဒေဝလောကူပပတ္တိံ ပာပုဏိတုန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ဟီနော ဝါ ဂဗ္ဘော အဿာတိ အပဂဗ္ဘော, ဒေဝလောကဂဗ္ဘပရိဗာဟိရတ္တာ အာယတိံ ဟီနဂဗ္ဘပဋိလာဘဘာဂီတိ, ဟီနော ဝါ အဿ မာတုကုစ္ဆိမှိ ဂဗ္ဘ ဝါသော အဟောသီတိ အဓိပ္ပာယော။ ဘဂဝတော ပန ယသ္မာ အာယတိံ ဂဗ္ဘသေယျာ အပဂတာ, တသ္မာ သော တံ အပဂဗ္ဘတံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနော အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။ တတ္ထ စ **ယဿ ခေါ ဗြာဟ္မဏ အာယတိံ ဂ ဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပဟီနာ**တိ ဧတေသံ ပဒါနံ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော – ဗြာဟ္မဏ, ယဿ ပုဂ္ဂ လဿ အနာဂတေ ဂဗ္ဘသေယျာ, ပုနဗ္ဘဝေ စ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အနုတ္တရေန မဂ္ဂေန ဝိဟတကာရဏတ္တာ ပဟီနာ တိ။ ဂဗ္ဘသေယျဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ဇလာဗုဇယောနိ ဂဟိတာ။ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဂ္ဂဟဏေန ဣတရာ တိဿော ပိ။

အပိစ ဂဗ္ဘဿ သေယျာ **ဂဗ္ဘသေယျာ,** ပုနဗ္ဘဝေ ဧဝ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ **ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တီ** တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ စ ဝိညာဏဋ္ဌိတီတိ ဝုတ္တေပိ န ဝိညာဏတော အညာ ဌိတိ အတ္ထိ, ဧဝမိဓာပိ န ဂဗ္ဘ တော အညာ သေယျာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ စ နာမ ယသ္မာ ပုနဗ္ဘဝဘူတာပိ အပုနဗ္ဘဝဘူတာပိ အတ္ထိ, ဣဓ စ ပုနဗ္ဘဝဘူတာ အဓိပ္ပေတာ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ – "ပုနဗ္ဘဝေ ဧဝ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တီ"တိ။

၁၁. ဧဝံ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ အရသရူပတာဒီဟိ အဋ္ဌဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသန္တမ္ပိ ဗြာ ဟ္မဏံ ဘဂဝါ ဓမ္မိဿရော ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မဿာမီ တထာဂတော အနုကမ္ပာယ သီတလေနေဝ စက္ခုနာ ဩလောကေန္တော ယံ ဓမ္မဓာတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော ဟောတိ, တဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဝိဂတ ဝလာဟကေ အန္တလိက္ခေ သမုဂ္ဂတော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ သရဒကာလေ သူရိယော ဝိယ စ ဗြာဟ္မဏဿ ဟဒ

ယန္တကာရံ ဝိမေန္တော တာနိယေဝ အက္ခောသဝတ္ထုနို တေန တေန ပရိယာယေန အညထာ ဒဿေတွာ, ပုနပိ အတ္တနော ကရုဏာဝိပ္ဖာရံ အဌမှိ လောကဓမ္မေဟိ အကမ္ပိယဘာဝေန ပဋိလဒ္ဓံ, တာဒိဂုဏလက္ခဏံ ပထဝီသမစိတ္တတံ အကုပ္ပဓမ္မတဉ္စ ပကာသေန္တော "အယံ ဗြာဟ္မဏော ကေဝလံ ပလိတသိရခဏ္ဍဒန္တဝလိတ္တစတာဒီဟိ အတ္တနော ဝုဍ္ဍဘာဝံ သဉ္ဇာနာတိ, နော စ ခေါ ဇာနာတိ အတ္တာနံ ဇာတိယာ အနုဂတံ ဇရာယ အနုသဋံ ဗျာဓိနာ အဘိဘူတံ မရဏေန အဗ္ဘာဟတံ ဝဋ္ဋခာဏုဘူတံ အဇ္ဇ မရိတွာ ပုန သွေဝ ဥတ္တာနသယနအရကဘာဝဂမနီယံ။ မဟန္တေန ခေါ ပန ဥဿာဟေန မမ သန္တိကံ အာဂတော, တဒဿ အာဂမနံ သာတ္ထကံ ဟောတူ"တိ စိန္တေတွာ ဣမသ္မိံ လောကေ အတ္တနော အပ္ပဋိသမံ ပုရေဇာတဘာဝံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ** တိအာဒိနာ နယေန ဗြာဟ္မဏဿ ဓမ္မဒေသနံ ဝဍ္ဍေသိ။

တတ္ထ **သေယျထာ** တိ ဩပမ္မတ္ထေ နိပါတော; **ပီ**တိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ; ဥဘယေနာပိ ယထာ နာမ ဗြာဟ္မဏာတိ ဒဿေတိ။ **ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါ** တိ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ ကုက္ကုဋိယာ ဝုတ္တပ္ပကာ ရတော ဦနာဓိကာနိပိ အဏ္ဍာနိ ဟောန္တိ, အထ ခေါ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝဉ္ဟိ လောကေ သိလိဋ္ဌဝစနံ ဟောတိ။ **တာနဿု** တိ တာနိ အဿု, ဘဝေယျုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကုက္ကုဋိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနီ**တိ တာယ ဇနေတ္တိယာ ကုက္ကုဋိယာ ပက္ခေ ပသာရေတွာ တေသံ ဥပရိ သယန္တိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ။ **သမ္မာ ပရိသေဒိတာနီ**တိ ကာလေန ကာလံ ဥတုံ ဂဏှာပေန္တိယာ သုဋ္ဌု သမန္တတော သေဒိတာနိ, ဥသ္မီကတာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနီ**တိ ကာလေန ကာလံ သုဋ္ဌု သမန္တတော ဘာဝိတာနိ, ကုက္ကုဋဂန္ဓံ ဂါဟာပိတာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ တာယ ကုက္ကုဋိယာ ဧဝံ တီဟိ ပကာရေဟိ တာနိ အဏ္ဍာနိ ပရိပါလိယမာနာနိ န ပူတီနိ ဟောန္တိ။ ယောပိ နေသံ အလ္လသိနေဟော သော ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆတိ။ ကပါလံ တနုကံ ဟောတိ, ပါဒနခသိခာ စ မုခတုဏ္ဍကဉ္စ ခရံ ဟောတိ, ကုက္ကုဋပောတကာ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တိ, ကပါလဿ တနုကတ္တာ ဗဟိဒ္ဓာ အာလောကော အန္တော ပညာယတိ။ အထ တေ ကုက္ကုဋပောတကာ "စိရံ ဝတ မယံ သင်္ကုဋိတဟတ္ထပါဒါ သမ္ဗာဓေ သယိမှ, အယဉ္စ ဗဟိ အာလောကော ဒိဿတိ, ဧတ္ထ ဒါနိ နော သုခဝိဟာရော ဘဝိဿတီ"တိ နိက္ခမိတုကာမာ ဟုတွာ ကပါလံ ပါဒေန ပဟရန္တိ, ဂီဝံ ပသာရေန္တိ။ တတော တံ ကပါလံ ဒွေဓာ ဘိဇ္ဇတိ, ကုက္ကုဋပောတကာ ပက္ခေ ဝိဓုနန္တာ တင်္ခဏာနုရူပံ ဝိရဝန္တာ နိက္ခမန္တိ။ ဧဝံ နိက္ခမန္တာနဉ္စ နေသံ ယော ပဌမတရံ နိက္ခမတိ သော 'ဇေဋ္ဌော'တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ တာယ ဥပမာယ အတ္တနော ဇေဋ္ဌကဘာဝံ သာဓေတုကာမော ဗြာဟ္မဏံ ပုစ္ဆိ – **"ယော နု ခေါ တေသံ ကုက္ကုဋစ္ဆာပကာနံ။ပေ။ ကိန္တိ သွာဿ ဝစနီယော"**တိ။ တတ္ထ **ကုက္ကုဋစ္ဆာပကာန** န္တိ ကုက္ကုဋပောတကာနံ။ **ကိန္တိ သွာဿ ဝစနီယော**တိ သော ကိန္တိ ဝစနီယော အဿ, ကိန္တိ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ ဇေဋ္ဌော ဝါ ကနိဋ္ဌော ဝါတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

တတော ဗြာဟ္မဏော အာဟ – " **ဇေဋ္ဌောတိဿ ဘော ဂေါတမ ဝစနီယော"** တိ။ ဘော, ဂေါတမ, သော **ဇေဋ္ဌော** ဣတိ အဿ ဝစနီယော။ ကသ္မာတိ စေ? သော ဟိ နေသံ ဇေဋ္ဌော, တသ္မာ သော နေသံ ဝုဍ္ဍတရောတိ အတ္ထော။ အထဿ ဘဂဝါ ဩပမ္မံ သမ္ပဋိပါဒေန္တော အာဟ – **"ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဗြာဟ္မဏ"** တိအာဒိ။ ယထာ သော ကုက္ကုဋစ္ဆာပကော ဇေဋ္ဌောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ; ဧဝံ အဟမ္ပိ အဝိဇ္ဇာဂတာယ ပဇာယ။ အဝိဇ္ဇာဂတာယာတိ **အဝိဇ္ဇာ** ဝုစ္စတိ အညာဏံ, တတ္ထ ဂတာယ။ **ပဇာယာ**တိ သတ္တာဓိဝစနမေတံ။ တသ္မာ ဧတ္ထ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌေသု သတ္တေသူတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အဏ္ဍဘူတာယာ** တိ အဏ္ဍေ ဘူတာယ ဇာတာယ သဉ္ဇာတာယ။ ယထာ ဟိ အဏ္ဍေ နိဗ္ဗတ္တာ ကေစေ သတ္တာ အဏ္ဍဘူတာတိ ဝုစ္စန္တိ; ဧဝမယံ သဗ္ဗာပိ ပဇာ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ အဏ္ဍဘူတာတိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိယောနဒ္ဓာယာ** တိ တေန အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသေန သမန္တတော ဩနဒ္ဓာယ ဗဒ္ဓာယ ဝေဌိတာယ ။ **အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒာလေတွာ** တိ တံ အဝိဇ္ဇာမယံ အဏ္ဍကောသံ ဘိန္ဒိတွာ ။ **ဧကောဝ လောကေ**တိ သကလေပိ လောကသန္နိဝါသေ အဟမေဝ ဧကော အဒုတိယော။ **အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ**တိ အနုတ္တရန္တိ ဥတ္တရဝိရဟိတံ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ **သမ္မာသမ္ဗောဓိ** န္တိ သမ္မာ သာမဉ္စ ဗောဓိံ; အထ ဝါ ပသတ္ထံ သုန္ဒရဉ္စ ဗောဓိံ; ဗောဓီတိ ရုက္ခောပိ မဂ္ဂေါပိ သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ဝုစ္စတိ။ "ဗောဓိရုက္ခမူလေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ (မဟာဝ. ၁; ဥဒါ. ၁) စ "အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိ"န္တိ (မဟာဝ. ၁၁; မ. နိ. ၁.၂၈၅) စ အာဂတဋ္ဌာနေသု ဟိ ရုက္ခော ဗောဓီတိ ဝုစ္စတိ။ "ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏ"န္တိ (စူဠနိ. ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တနိဒ္ဒေ

ဒေသ ၁၂၁) အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂေ။ ‘‘ပဖ္ဗောတိ ဗောဓိံ ဝရဘူရိမေဓသော’’တိ (ဒီ. နိ. ၃.၂၁၇) အာဂတဋ္ဌာနေ သဗ္ဗညုတဉာဏံ။ ‘‘ပတ္တွာန ဗောဓိံ အမတံ အသင်္ခတ’’န္တိ အာဂတဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗာနံ။ ဣဓ ပန ဘဂဝတော အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ။ သဗ္ဗညုတဉာဏန္တိပိ ဝဒန္တိ။ အညေသံ အရဟတ္တမဂ္ဂေ အနုတ္တရာ ဗောဓိ ဟောတိ, န ဟောတီတိ? န ဟောတိ။ ကသ္မာ? အသဗ္ဗဂုဏဒါယကတ္တာ။ တေသဉှိ ကဿစိ အရဟတ္တမဂ္ဂေ အရဟတ္တဖလမေဝ ဒေတိ, ကဿစိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ, ကဿစိ ဆ အဘိညာ, ကဿစိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ, ကဿစိ သာဝကပါရမိဉာဏံ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏမေဝ ဒေတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန သဗ္ဗဂုဏသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ, အဘိသေကော ဝိယ ရညော သဗ္ဗလောကိဿရိယဘာဝံ။ တသ္မာ အညဿ ကဿစိပိ အနုတ္တရာ ဗောဓိ န ဟောတီတိ။ **အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ** တိ အဗ္ဘညာသိံ ပဋိဝိဇ္ဈိံ; ပတ္တောမှိ အဓိဂတောမှီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဓာနိ ယဒေတံ ဘဂဝတာ **‘‘ဝေမေဝ ခော အဟံ ဗြာဟ္မဏာ’’** တိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တံ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ, တံ ဧဝမတ္ထေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ ဟိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ အတ္တနော အဏ္ဍေသု အဓိသယနာဒိတိဝိဓကိရိယာကရဏံ; ဧဝံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသိန္နဿ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ တိဝိဓာနုပဿနာကရဏံ။ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာသမ္ပာဒနေန အဏ္ဍာနံ အပူတိဘာဝေါ ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဝိပဿနာဉာဏဿ အပရိဟာနိ။ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အဏ္ဍာနံ အလ္လသိနေဟပရိယာဒါနံ ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဘဝတ္တယာနုဂတနိကန္တိသိနေဟပရိယာဒါနံ။ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အဏ္ဍကပါလာနံ တနုဘာဝေါ ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသဿ တနုဘာဝေါ။ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿ ပာဒနခသိခာတုဏ္ဍကာနံ ထဒ္ဓခရဘာဝေါ ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဝိပဿနာဉာဏဿ တိက္ခခရဝိပ္ပသန္နသူရဘာဝေါ။ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿ ပရိဏာမကာလော ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဝိပဿနာဉာဏဿ ပရိဏာမကာလော ဝဍ္ဎမာနကာလော ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏကာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတော ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿ ပာဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဒါကာလော ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဝိပဿနာဉာဏံ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေတွာ အနုပုဗ္ဗာဓိဂတေန အရဟတ္တမဂ္ဂေန အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ အဘိညာပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ သောတ္ထိနာ သကလဗုဒ္ဓဂုဏသစ္ဆိကတကာလော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

သွာဟံ ဗြာဟ္မဏ ဇေဋ္ဌော သေဋ္ဌော လောကဿာ တိ သော အဟံ ဗြာဟ္မဏ ယထာ တေသံ ကုက္ကုဋပေါတကာနံ ပဌမတရံ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ အဘိနိဗ္ဘိဒေါ ကုက္ကုဋပေါတကော ဇေဋ္ဌော ဟောတိ; ဧဝံ အဝိဇ္ဇာဂတာယ ပဇာယ တံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ပဌမတရံ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတတ္တာ ဇေဋ္ဌော ဝုဍ္ဍတရောတိ သင်္ခံ ဂတော။ သဗ္ဗဂုဏေဟိ ပန အပ္ပဋိသမတ္တာ သေဋ္ဌောတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ အတ္တနော အနုတ္တရံ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ ဗြာဟ္မဏဿ ပကာသေတွာ ဣဓာနိ ယာယ ပဋိပဒါယ တံ အဓိဂတော တံ ပဋိပဒံ ပုဗ္ဗဘာဂတော ပဘုတိ ဒဿေတုံ **‘‘အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ ဗြာဟ္မဏာ’’** တိအာဒိမာဟ။ ဣမံ တ ဘဂဝတော အနုတ္တရံ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏဿ စိတ္တမေဝမုပ္ပန္နံ – ‘‘ကာယ နု ခော ပဋိပဒါယ ဣမံ ပတ္တော’’တိ။ တဿ စိတ္တမညာယ ‘‘ဣမာယာဟံ ပဋိပဒါယ ဣမံ အနုတ္တရံ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ ပတ္တော’’တိ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ ဗြာဟ္မဏ ဝီရိယံ အဟောသီ** တိ ဗြာဟ္မဏ, န မယာ အယံ အနုတ္တရော ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝေါ ကုသီတေန မုဋ္ဌဿတိနာ သာရဒ္ဓကာယေန ဝိက္ခိတ္တစိတ္တေန အဓိဂတော, အပိစ ခေါ တဒဓိဂမာယ အာရဒ္ဓံ ခော ပန မေ ဝီရိယံ အဟောသိ, ဗောဓိမဏ္ဍေ နိသိန္နေန မယာ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဝီရိယံ အာရဒ္ဓံ အဟောသိ, ပဂ္ဂဟိတံ အသိထိလပ္ပဝတ္တိတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာရဒ္ဓတ္တာယေဝ စ မေ တံ **အသလ္လီနံ** အဟောသိ။ န ကေဝလဉ္စ ဝီရိယမေဝ, သတိပိ မေ အာရမ္မဏာဘိမုခီဘာဝေန **ဉပဋ္ဌိတာ** အဟောသိ။ ဉပဋ္ဌိတတ္တာယေဝ စ **အသမ္မုဋ္ဌာ။ ပဿဒ္ဓေါ ကာယော အသာရဒ္ဓေါ**တိ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိဝသေန ကာယောပိ မေ ပဿဒ္ဓေါ အဟောသိ ။ တတ္ထ ယသ္မာ နာမကာယေ ပဿဒ္ဓေ ရူပကာယောပိ ပဿဒ္ဓေါယေဝ ဟောတိ, တသ္မာ နာမကာယော ရူပကာ

ယောတိ အဝိသေသေတ္ဝာ ပဿဒ္ဓေါ ကာယောတိ ဝုတ္တံ။ **အသာရဒ္ဓေါ** တိ သော စ ခေါ ပဿဒ္ဓတ္တာယေဝ အသာရဒ္ဓေါ, ဝိဂတဒရထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂ** န္တိ စိတ္တမ္ပိ မေ သမ္မာ အာဟိတံ သုဋ္ဌု ဌပိတံ အပ္ပိတံ ဝိယ အဟောသိ; သမာဟိတတ္တာ ဧဝ စ ဧကဂ္ဂံ အစလံ နိပ္ဖန္ဒနန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ ဈာနဿ ပုဗ္ဗဘာဂပ ဋိပဒါ ကထိတာ ဟောတိ။

ပဌမဇ္ဈာနကထာ

ဣဒါနိ ဣမာယ ပဋိပဒါယ အဓိဂတံ ပဌမဇ္ဈာနံ အာဒိံ ကတွာ ဝိဇ္ဇတ္တယပရိယောသာနံ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော **"သော ခေါ အဟ"**န္တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ** တိအာဒီနံ ကိဉ္စာပိ "တတ္ထ ကတမေ ကာမာ? ဆန္ဒော ကာမော, ရာဂေါ ကာမော, ဆန္ဒရာဂေါ ကာမော; သင်္ကပ္ပော ကာမော, ရာဂေါ ကာမော, သင်္ကပ္ပရာဂေါ ကာမော – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကာမာ။ တတ္ထ ကတမေ အကုသလာ ဓမ္မာ? ကာမစ္ဆန္ဒော။ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ အကုသလာ ဓမ္မာ။ ဣတိ ဣမေဟိ စ ကာမေဟိ ဣမေဟိ စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိဝိတ္တော ဟောတိ ပဝိဝိတ္တော, တေန ဝုစ္စတိ – 'ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ'"တိအာဒိနာ (ဝိဘ. ၅၆၄) နယေန ဝိဘင်္ဂေယေဝ အတ္ထော ဝုတ္တော။ တထာပိ အဋ္ဌကထာနယံ ဝိနာ န သုဋ္ဌု ပာကဋောတိ အဋ္ဌကထာနယေ နေဝ နံ ပကာသယိဿာမ။

သေယျထိဒံ – **ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ** တိ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စိတွာ ဝိနာ ဟုတွာ အပသက္ကိတွာ။ ယော ပနာယမေတ္ထ ဧဝကာရော, သော နိယမတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ စ နိယမတ္ထော, တသ္မာ တသ္မိံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏသမယေ အဝိဇ္ဇမာနာနမ္ပိ ကာမာနံ တဿ ပဌမဇ္ဈာနဿ ပဋိပက္ခဘာဝံ ကာမပရိစ္စာဂေနေဝ စဿ အဓိဂမံ ဒီပေတိ။ ကထံ? "ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ"တိ ဧဝဉှိ နိယမေ ကရိယမာနေ ဣဒံ ပညာယတိ။ နူနိမဿ ဈာနဿ ကာမာ ပဋိပက္ခဘူတာ, ယေသု သတိ ဣဒံ န ပဝတ္တတိ, အန္ဓကာရေ သတိ ပဒီပေါ ဝိယ, တေသံ ပရိစ္စာဂေနေဝ စဿ အဓိဂမော ဟောတိ, ဩရိမတီရပရိစ္စာဂေန ပါရိမတီရဿေဝ, တသ္မာ နိယမံ ကရောတီတိ။

တတ္ထ သိယာ – "ကသ္မာ ပနေသ ပုဗ္ဗပဒေယေဝ ဝုတ္တော န ဥတ္တရပဒေ, ကိံ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အဝိဝိစ္စာပိ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာ"တိ? န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တန္နိဿရဏတော ဟိ ပုဗ္ဗပဒေ ဧသ ဝုတ္တော။ ကာမဓာတုသမတိက္ကမနတော ဟိ ကာမရာဂပဋိပက္ခတော စ ဣဒံ ဈာနံ ကာမာနမေဝ နိဿရဏံ။ ယထာဟ – "ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ, ယဒိဒံ နေက္ခမ္မ"န္တိ (ဣတိဝု. ၇၂)။ ဥတ္တရပဒေပိ ပန ယထာ "ဣဓေဝ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမော သမဏော, ဣဓ ဒုတိယော သမဏော"တိ (မ. နိ. ၁.၁၃၉) ဧတ္ထ ဧဝကာရော အာနေတွာ ဝုစ္စတိ, ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော။ န ဟိ သက္ကာ ဣတော အညေဟိပိ နီဝရဏသင်္ခါတေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အဝိဝိစ္စ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ ။ တသ္မာ "ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ"တိ ဧဝံ ပဒဒွယေပိ ဧသ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပဒဒွယေပိ စ ကိဉ္စာပိ "ဝိဝိစ္စာ"တိ ဣမိနာ သာဓာရဏဝစနေန တဒင်္ဂဝိဝေကာဒယော ကာယဝိဝေကာဒယော စ သဗ္ဗေပိ ဝိဝေကာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ တထာပိ ကာယဝိဝေကော, စိတ္တဝိဝေကော, ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကောတိ တယော ဧဝ ဣဓ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ "ကာမေဟီ"တိ ဣမိနာ ပန ပဒေန ယေ စ နိဒ္ဒေသေ "ကတမေ ဝတ္ထုကာမာ မနာပိယာ ရူပာ"တိအာဒိနာ (မဟာနိ. ၁; ဝိဘ. ၉၆၄) နယေန ဝတ္ထုကာမာ ဝုတ္တာ, ယေ စ တတ္ထေဝ ဝိဘင်္ဂေ စ "ဆန္ဒော ကာမော"တိအာဒိနာ (မဟာနိ. ၁) နယေန ကိလေသကာမာ ဝုတ္တာ, တေ သဗ္ဗေပိ သင်္ဂဟိတာ ဣစ္စေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဧဝဉှိ သတိ "ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ"တိ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ ဝိဝိစ္စေဝါတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တေန ကာယဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ။

ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ တိ ကိလေသကာမေဟိ သဗ္ဗာကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝါ ဝိဝိစ္စာတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တေန စိတ္တဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ။ ပုရိမေန စေတ္ထ ဝတ္ထုကာမေဟိ ဝိဝေကဝစနတောယေဝ ကာမသုခပရိစ္စာဂေါ, ဒုတိယေန ကိလေသကာမေဟိ ဝိဝေကဝစနတော နေက္ခမ္မသုခပရိဂ္ဂဟော ဝိဘာဝိတော ဟောတိ။ ဧဝံ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမဝိဝေကဝစနတောယေဝ စ ဧတေသံ ပဌမေန သံကိလေသဝတ္ထုပ္ပဟာနံ, ဒုတိယေန သံကိလေသပ္ပဟာနံ; ပဌမေန လောလဘာဝဿ ဟေတုပရိစ္စာဂေါ, ဒုတိယေန ဗာလဘာဝဿ; ပဌမေန စ ပယောဂသုဒ္ဓိ, ဒုတိယေန အာသယပေါသနံ ဝိဘာဝိတံ ဟောတီတိ ဝိညာတဗ္ဗံ။ သေ တာဝ နယော "ကာမေဟီ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တကာမေသု ဝတ္ထုကာမပက္ခေ။

ကိလေသကာမပက္ခေ ပန ဆန္ဒောတိ စ ရာဂေါတိ စ ဧဝမာဒီဟိ အနေကဘေဒေါ ကာမစ္ဆန္ဒောယေဝ ကာမောတိ အဓိပ္ပေတော။ သော စ အကုသလပရိယာပန္နောပိ သမာနော, ''တတ္ထ ကတမော ကာမဆန္ဒော ကာမော''တိအာဒိနာ နယေန ဝိဘင်္ဂေ ဈာနပဋိပက္ခတော ဝိသုံ ဝုတ္တော။ ကိလေသကာမတ္တာ ဝါ ပုရိမပဒေ ဝုတ္တော, အကုသလပရိယာပန္နတ္တာ ဒုတိယပဒေ။ အနေကဘေဒတော စဿ ကာမတောတိ အဝတွာ ကာမေဟီတိ ဝုတ္တံ။ အညေသမ္ပိ စ ဓမ္မာနံ အကုသလဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနေ ''တတ္ထ ကတမေ အကုသလာ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဒော''တိအာဒိနာ နယေန ဝိဘင်္ဂေ (ဝိဘ. ၅၆၄) ဥပရိဈာနင်္ဂပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော နီဝရဏာနေဝ ဝုတ္တာနိ။ နီဝရဏာနိ ဟိ ဈာနင်္ဂပစ္စနီကာနိ, တေသံ ဈာနင်္ဂါနေဝ ပဋိပက္ခာနိ, ဝိဒ္ဓံသကာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာ ဟိ ''သမာဓိ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဋိပက္ခော, ပီတိ ဗျာပါဒဿ, ဝိတက္ကော ထိနမိဒ္ဓဿ, သုခံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ, ဝိစာရော ဝိစိကိစ္ဆာယာ''တိ **ပေဋကေ** ဝုတ္တံ။

ဧဝမေတ္ထ ''ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ''တိ ဣမိနာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ။ ''ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ''တိ ဣမိနာ ပဉ္စန္နမ္ပိ နီဝရဏာနံ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန ပဌမေန ကာမစ္ဆန္ဒဿ, ဒုတိယေန သေသနီဝရဏာနံ။ တထာ ပဌမေန တီသု အကုသလမူလေသု ပဉ္စကာမဂုဏဘေဒဝိသယဿ လောဘဿ, ဒုတိယေန အာဃာတဝတ္ထုဘေဒာဒိဝိသယာနံ ဒောသမောဟာနံ။ ဩဃာဒီသု ဝါ ဓမ္မေသု ပဌမေန ကာမောဃ-ကာမယောဂ-ကာမာသဝ-ကာမုပာဒါန-အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ-ကာမရာဂ-သံယောဇနာနံ, ဒုတိယေန အဝသေသဩဃ-ယောဂါသဝ-ဥပါဒါန-ဂန္ထ-သံယောဇနာနံ။ ပဌမေန စ တဏှာယ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ, ဒုတိယေန အဝိဇ္ဇာယ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ။ အပိစ ပဌမေန လောဘသမ္ပယုတ္တအဋ္ဌစိတ္တုပ္ပာဒါနံ, ဒုတိယေန သေသာနံ စတုန္နံ အကုသလစိတ္တုပ္ပာဒါနံ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ ''ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ''တိ ဧတ္ထ အတ္ထပ္ပကာသနာ။

ဧတ္တာဝတာ စ ပဌမဿ ဈာနဿ ပဟာနင်္ဂံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သမ္ပယောဂင်္ဂံ ဒဿေန္တော **သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိတက္ကနံ ဝိတက္ကော, ဦဟနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သွာယံ အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ အဘိနိရောပနလက္ခဏော, အာဟနနပရိယာဟနနရသော။ တထာ ဟိ ''တေန ယောဂါဝစရော အာရမ္မဏံ ဝိတက္ကာဟတံ ဝိတက္ကပရိယာဟတံ ကရောတီ''တိ ဝုစ္စတိ။ အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ဝိစရဏံ ဝိစာရော, အနုသဉ္စရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သွာယံ အာရမ္မဏာနုမဇ္ဇနလက္ခဏော, တတ္ထ သဟဇာတာနုယောဇနရသော, စိတ္တဿ အနုပ္ပဗန္ဓနပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သန္တေပိ စ နေသံ ကတ္ထစိ အဝိပ္ပယောဂေ ဩဠာရိကဋ္ဌေန ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန စ ဃဏ္ဍာဘိဃာတသဒ္ဒော ဝိယ စေတသော ပဌမာဘိနိပါတော ဝိတက္ကော, သုခုမဋ္ဌေန အနုရဝေါ ဝိယ အနုပ္ပဗန္ဓော ဝိစာရော။ ဝိပ္ဖာရဝါ စေတ္ထ ဝိတက္ကော ပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝေ စိတ္တဿ, အာကာသေ ဥပ္ပတိတုကာမဿ ပက္ခိနော ပက္ခဝိက္ခေပေါ ဝိယ ပဒုမာဘိမုခပါတော ဝိယ စ ဂန္ဓာနုဗန္ဓစေတသော ဘမရဿ။ သန္တဝုတ္တိ ဝိစာရော နာတိပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝေ စိတ္တဿ, အာကာသေ ဥပ္ပတိတဿ ပက္ခိနော ပက္ခပ္ပသာရဏံ ဝိယ ပရိဗ္ဘမနံ ဝိယ စ ပဒုမာဘိမုခပတိတဿ ဘမရဿ ပဒုမဿ ဥပရိဘာဂေ။ သော ပန နေသံ ဝိသေသော ပဌမ-ဒုတိယဈာနေသု ပာကဋော ဟောတိ။ ဣတိ ဣမိနာ စ ဝိတက္ကေန ဣမိနာ စ ဝိစာရေန သဟ ဝတ္တတိ ရုက္ခော ဝိယ ပုပ္ဖေန စ ဖလေန စာတိ ဣဒံ ဈာနံ ''သဝိတက္ကံ သဝိစာရ''န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန ''ဣမိနာ စ ဝိတက္ကေန ဣမိနာ စ ဝိစာရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော''တိအာဒိနာ (ဝိဘ. ၅၆၅) နယေန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ ကတာ။ အတ္ထော ပန တတြာပိ ဧဝမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိဝေကဇန္တိ ဧတ္ထ ဝိဝိတ္တိ ဝိဝေကော, နီဝရဏဝိဂမောတိ အတ္ထော။ ဝိဝိတ္တောတိ ဝါ ဝိဝေကော, နီဝရဏဝိဝိတ္တော ဈာနသမ္ပယုတ္တဓမ္မရာသီတိ အတ္ထော။ တသ္မာ ဝိဝေကာ, တသ္မိံ ဝါ ဝိဝေကေ ဇာတန္တိ ဝိဝေကဇံ။ **ပီတိသုခန္တိ** ဧတ္ထ ပိနယတီတိ ပီတိ, သာ သမ္ပိယာယနလက္ခဏာ ကာယစိတ္တပီနနရသာ , ဖရဏရသာ ဝါ, ဩဒဂျပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ သုခနံ သုခံ, သုဋ္ဌု ဝါ ခါဒတိ ခနတိ စ ကာယစိတ္တာဗာဓန္တိ သုခံ, တံ သာတလက္ခဏံ, သမ္ပယုတ္တကာနံ ဥပဗြူဟနရသံ, အနုဂ္ဂဟပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ သတိပိ စ နေသံ ကတ္ထစိ အဝိပ္ပယောဂေ ဣဋ္ဌာရမ္မဏပဋိလာဘတုဋ္ဌိ ပီတိ, ပဋိလဒ္ဓရသာနုဘဝနံ သုခံ။ ယတ္ထ ပီတိ တတ္ထ သုခံ, ယတ္ထ သုခံ တတ္ထ န နိယမတော ပီတိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတာ ပီတိ, ဝေဒနာက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတံ သုခံ။ ကန္တာရခိန္နဿ ဝနန္တောဒကဒဿနသဝနေသု ဝိယ ပီတိ, ဝနစ္ဆာယပ္ပဝေသနဥဒကပရိဘောဂေသု ဝိယ သုခံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ သမယေ ပာကဋဘာဝတော စေတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယဉ္စ ပီတိ, ဣဒဉ္စ သုခံ, အဿ ဈာနဿ, အသ္မိံ ဝါ ဈာနေ အတ္ထီတိ ဣဒံ ဈာနံ ''ပီတိသုခ''န္တိ ဝုစ္စတိ။

အထ ဝါ ပီတိ စ သုခဉ္စ ပီတိသုခံ, ဓမ္မဝိနယာဒယော ဝိယ။ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခမဿ ဈာနဿ, အသ္မိံ ဝါ ဈာနေ အတ္ထီတိ ဝိဝေကဇံပီတိသုခံ။ ယထေဝ ဟိ ဈာနံ, ဧဝံ ပီတိသုခံ ပေတ္ထ ဝိဝေကဇမေဝ ဟောတိ, တဉ္စဿ အတ္ထီတိ တသ္မာ ဧကပဒေနေဝ “ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခ”န္တိပိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန “ဣဒံ သုခံ ဣမာယ ပီတိယာ သဟဂတ”န္တိအာဒိနာ (ဝိဘ. ၅၆၇) နယေနေတံ ဝုတ္တံ။ အတ္ထော ပန တတ္ထာပိ ဧဝမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပဌမန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ပဌမံ, ဣဒံ ပဌမံ သမာပဇ္ဇတီတိပိ ပဌမံ။ ပစ္စနီကဓမ္မေ ဈာပေတီတိ **ဈာနံ,** ဣမိနာ ယောဂိနော ဈာယန္တီတိပိ ဈာနံ, ပစ္စနီကဓမ္မေ ဍဟန္တိ ဂေါစရံ ဝါ စိန္တေန္တီတိ အတ္ထော။ သယံ ဝါ တံ ဈာယတိ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ ဈာနံ, တေနေဝ ဥပနိဇ္ဈာယနလက္ခဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ တဒေတံ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနံ , လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ **အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန**န္တိ သဟ ဥပစာရေန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဝုစ္စန္တိ။ ကသ္မာ? ကသိဏာဒိအာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာယနတော။ **လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန**န္တိ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ ဝုစ္စန္တိ။ ကသ္မာ? လက္ခဏူပနိဇ္ဈာယနတော။ ဧတ္ထ ဟိ ဝိပဿနာ အနိစ္စလက္ခဏာဒီနိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ, ဝိပဿနာယ ဥပနိဇ္ဈာယနကိစ္စံ ပန မဂ္ဂေန သိဇ္ဈတီတိ မဂ္ဂေါ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဖလံ ပန နိရောဓဿ တထလက္ခဏံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနမေဝ ဈာနန္တိ အဓိပ္ပေတံ။

ဧတ္ထာဟ – “ကတမံ ပန တံ ဈာနံ နာမ, ယံ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ။ပေ.။ ပီတိသုခန္တိ ဧဝံ အပဒေသံ အရဟတီ”တိ? ဝုစ္စတေ – ယထာ သဓနော သပရိဇနောတိအာဒီသု ဥပေတဿ ဓနဉ္စ ပရိဇနဉ္စ အညော အပဒေသာရဟော ဟောတိ, ဧဝံ ဥပေတဿ ဝိတက္ကာဒိဓမ္မေ အညံ အပဒေသာရဟံ နတ္ထိ။ ယထာ ပန သရထာ သပတ္တိ သေနာတိ ဝုတ္တေ သေနင်္ဂေသု ယေဝ သေနာသမ္မုတိ, ဧဝမိဓ ပဉ္စသု အင်္ဂေသုယေဝ ဈာနသမ္မုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကတမေသု ပဉ္စသု? ဝိတက္ကော, ဝိစာရော, ပီတိ, သုခံ, စိတ္တေကဂ္ဂတာတိ ဧတေသု။ တေနေဝ ဟိဿ “သဝိတက္ကံ သဝိစာရ”န္တိအာဒိနာ နယေန အင်္ဂဘာဝေန ဝုတ္တာနိ။ အဝုတ္တတ္တာ ဧကဂ္ဂတာ အင်္ဂံ န ဟောတီတိ စေ တဉ္စ န။ ကသ္မာ? ဝုတ္တတ္တာ ဧဝ။ သာပိ ဟိ ဝိဘင်္ဂေ “ဈာနန္တိ ဝိတက္ကော ဝိစာရော ပီတိ သုခံ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာယေဝ။ တသ္မာ ယထာ သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ, ဧဝံ သစိတ္တေကဂ္ဂတန္တိ ဣဓ အဝုတ္တေပိ ဣမိနာ ဝိဘင်္ဂဝစနေန စိတ္တေကဂ္ဂတာပိ အင်္ဂမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေန ဟိ အဓိပ္ပာယေန ဘဂဝတာ ဥဒ္ဒေသော ကတော, သော ဧဝ တေန ဝိဘင်္ဂေပိ ပကာသိတောတိ။

ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ဥပဂန္တွာ, ပာပုဏိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပသမ္ပာဒယိတွာ ဝါ, နိပ္ဖာဒေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန “ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘော ပဋိလာဘော ပတ္တိ သမ္ပတ္တိ ဖုသနာ သစ္ဆိကိရိယာ ဥပသမ္ပဒာ”တိ ဝုတ္တံ။ တဿာပိ ဧဝမေဝတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဝိဟာသီ**တိ တဒနုရူပေန ဣရိယာပထဝိဟာရေန ဣတိဝုတ္တပ္ပကာရဈာနသမင်္ဂီ ဟုတွာ အတ္တဘာဝဿ ဣရိယံ ဝုတ္တိံ ပါလနံ ယပနံ ယာပနံ စာရံ ဝိဟာရံ အဘိနိပ္ဖာဒေသီတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တဉှေတံ ဝိဘင်္ဂေ – “ဝိဟရတီတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ စရတိ ဝိဟရတိ, တေန ဝုစ္စတိ ဝိဟရတီ”တိ (ဝိဘ. ၅၁၂)။

ကိံ ပန ကတွာ ဘဂဝါ ဣမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီတိ? ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ။ ကတရံ? အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ။ အညေန တဒတ္ထိကေန ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? အညေနပိ ဧတံ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပထဝီကသိဏာဒီနံ ဝါ အညတရံ ဘာဝေတဗ္ဗံ။ တေသံ ဘာဝနာနယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၅၅) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဓ ပန ဝုစ္စမာနေ အတိဘာရိယံ ဝိနယနိဒာနံ ဟောတိ, တသ္မာ ပါဠိယာ အတ္ထပ္ပကာသနမတ္တမေဝ ကရောမာတိ။

ပဌမဇ္ဈာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဇ္ဈာနကထာ

ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိ ဝိတက္ကဿ စ ဝိစာရဿ စာတိ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ဝူပသမာ သမတိက္ကမာ; ဒုတိယဇ္ဈာနက္ခဏေ အပါတုဘာဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒုတိယဇ္ဈာနေ သဗ္ဗေပိ ပဌမဇ္ဈာနဓမ္မာ န သန္တိ, အညေယေဝ ဟိ ပဌမဇ္ဈာနေ ဖဿာဒယော, အညေ ဣဓ; ဩဠာရိကဿ ပန ဩဠာရိကဿ အင်္ဂဿ သမတိက္ကမာ ပဌမဇ္ဈာနတော ပရေသံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီနံ အဓိဂမော ဟောတီတိ ဒီပနတ္ထံ “ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တ

တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဇ္ဈတ္တန္တိ** ဣဓ နိယကဇ္ဈတ္တမဓိပ္ပေတံ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန ''အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တ''န္တိ (ဝိဘ. ၅၇၃) ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန နိယကဇ္ဈတ္တံ အဓိပ္ပေတံ, တသ္မာ အတ္တနိ ဇာတံ အတ္တနော သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

သမ္ပသာဒန န္တိ သမ္ပသာဒနံ ဝုစ္စတိ သဒ္ဓါ။ သမ္ပသာဒနယောဂတော ဈာနမ္ပိ သမ္ပသာဒနံ, နီလဝဏ္ဏယောဂတော နီလဝတ္ထံ ဝိယ။ ယသ္မာ ဝါ တံ ဈာနံ သမ္ပသာဒနသမန္နာဂတတ္တာ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘဝူပသမနေန စ စေတသော သမ္ပသာဒယတိ, တသ္မာပိ သမ္ပသာဒနန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိဉ္စ အတ္ထဝိကပ္ပေ သမ္ပသာဒနံ စေတသောတိ ဧဝံ ပဒသမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုရိမသ္မိံ ပန အတ္ထဝိကပ္ပေ စေတသောတိ ဧတံ ဧကောဒိဘာဝေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတြာယံ အတ္ထယောဇနာ – ဧကော ဥဒေတီတိ **ဧကောဒိ,** ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ အနဇ္ဈာရူဠှတ္တာ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဟုတွာ ဥဒေတီတိ အတ္ထော။ သေဋ္ဌောပိ ဟိ လောကေ ဧကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရဝိရဟတော ဝါ ဧကော အသဟာယော ဟုတွာတိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဝါ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ဥဒာယတီတိ ဥဒိ, ဥဋ္ဌာပေတီတိ အတ္ထော။ သေဋ္ဌဋ္ဌေန ဧကော စ သော ဥဒိ စာတိ ဧကောဒိ, သမာဓိဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဣတိ ဣမံ ဧကောဒိံ ဘာဝေတိ ဝဍ္ဎေတီတိ ဣဒံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ **ဧကောဒိဘာဝံ**။ သော ပနာယံ ဧကောဒိ ယသ္မာ စေတသော, န သတ္တဿ န ဇီဝဿ, တသ္မာ ဧတံ **စေတသော ဧကောဒိဘာဝ**န္တိ ဝုတ္တံ။

နနု စာယံ သဒ္ဓါ ပဌမဇ္ဈာနေပိ အတ္ထိ, အယဉ္စ ဧကောဒိနာမကော သမာဓိ; အထ ကသ္မာ ဣဒမေဝ သမ္ပသာဒနံ ''စေတသော ဧကောဒိဘာဝဉ္စာ''တိ ဝုတ္တန္တိ? ဝုစ္စတေ – အဒုဉှိ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘေန ဝီစိတရင်္ဂသမာကုလမိဝ ဇလံ န သုပ္ပသန္နံ ဟောတိ, တသ္မာ သတိယာပိ သဒ္ဓါယ သမ္ပသာဒနန္တိ န ဝုတ္တံ။ န သုပ္ပသန္နတ္တာ ယေဝ စေတ္ထ သမာဓိပိ န သုဋ္ဌု ပါကဋော, တသ္မာ ဧကောဒိဘာဝန္တိပိ န ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိံ ပန ဈာနေ ဝိတက္ကဝိစာရပလိဗောဓာဘာဝေန လဒ္ဓောကာသာ ဗလဝတီ သဒ္ဓါ, ဗလဝသဒ္ဓါသဟာယပဋိလာဘေနေဝ စ သမာဓိပိ ပါကဋော; တသ္မာ ဣဒမေဝ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန ''သမ္ပသာဒနန္တိ ယာ သဒ္ဓါ သဒ္ဒဟနာ ဩကပ္ပနာ အဘိပ္ပသာဒေါ, စေတသော ဧကောဒိဘာဝန္တိ ယာ စိတ္တဿ ဌိတိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓီ''တိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဝုတ္တေန ပနေတေန သဒ္ဓိံ အယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ယထာ န ဝိရုဇ္ဈတိ အညဒတ္ထု သံသန္ဒတိ စေဝ သမေတိ စ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဝိတက္ကံ အဝိစာရ န္တိ ဘာဝနာယ ပဟီနတ္တာ ဧတသ္မိံ ဧတဿ ဝါ ဝိတက္ကော နတ္ထီတိ အဝိတက္ကံ။ ဣမိနာဝ နယေန အဝိစာရံ။ ဝိဘင်္ဂေပိ (ဝိဘ. ၅၇၆) ဝုတ္တံ ''ဣတိ အယဉ္စ ဝိတက္ကော အယဉ္စ ဝိစာရော သန္တာ ဟောန္တိ သမိတာ ဝူပသန္တာ အတ္ထင်္ဂတာ အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ အပ္ပိတာ ဗျပ္ပိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တီကတာ, တေန ဝုစ္စတိ အဝိတက္ကံ အဝိစာရ''န္တိ။

ဧတ္ထာဟ – နနု စ ''ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ''တိ ဣမိနာပိ အယမတ္ထော သိဒ္ဓေါ, အထ ကသ္မာ ပုန ဝုတ္တံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရ''န္တိ? ဝုစ္စတေ – ဧဝမေတံ သိဒ္ဓေါ တဝာယမတ္ထော, န ပနေတံ တဒတ္ထဒီပကံ; နနု အဝေါစုမှ – ''ဩဠာရိကဿ ပန ဩဠာရိကဿ အင်္ဂဿ သမတိက္ကမာ ပဌမဇ္ဈာနတော ပရေသံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီနံ အဓိဂမော ဟောတီတိ ဒီပနတ္ထံ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိ ဧဝံ ဝုတ္တ''န္တိ။

အပိစ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ ဣဒံ သမ္ပသာဒနံ, န ကိလေသကာလုသိယဿ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာ ဧကောဒိဘာဝံ န ဥပစာရဇ္ဈာနမိဝ နီဝရဏပ္ပဟာနာ, န ပဌမဇ္ဈာနမိဝ စ အင်္ဂပာတုဘာဝါတိ ဧဝံ သမ္ပသာဒနဧကောဒိဘာဝါနံ ဟေတုပရိဒီပကမိဒံ ဝစနံ။ တထာ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ ဣဒံ အဝိတက္ကအဝိစာရံ, န တတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနာနိ ဝိယ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ဝိယ စ အဘာဝါတိ ဧဝံ အဝိတက္ကအဝိစာရဘာဝဿ ဟေတုပရိဒီပကဉ္စ, န ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝမတ္တပရိဒီပကံ။ ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝမတ္တပရိဒီပကမေဝ ပန ''အဝိတက္ကံ အဝိစာရ''န္တိ ဣဒံ ဝစနံ, တသ္မာ ပုရိမံ ဝတွာပိ ပုန ဝတ္တဗ္ဗမေဝါတိ။

သမာဓိဇန္တိ ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိတော သမ္ပယုတ္တသမာဓိတော ဝါ ဇာတန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ပဌမမ္ပိ သမ္ပယုတ္တသမာဓိတော ဇာတံ, အထ ခေါ အယမေဝ ''သမာဓီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘဝိရ

ဟောန အတိဝိယ အစလတ္တာ သုပ္ပသန္နတ္တာ စ။ တသ္မာ ဣမဿ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ဣဒမေဝ "သမာဓိဇ"န္တိ ဝုတ္တံ။ **ပီတိသုခ**န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတော ဒုတိယံ, ဣဒံ ဒုတိယံ သမာပဇ္ဇတီတိပိ ဒုတိယံ။ **ဈာန**န္တိ ဧတ္ထ ပန ယထာ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိတက္ကာဒီဟိ ပဉ္စင်္ဂိကံ ဟောတိ, ဧဝမိဒံ သမ္ပသာဒာဒီဟိ "စတုရင်္ဂိက"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာဟ – "ဈာနန္တိ သမ္ပသာဒော, ပီတိ, သုခံ, စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ"တိ (ဝိဘ. ၅၈ဝ)။ ပရိယာယောယေဝ စေသော။ သမ္ပသာဒံ ပန ဌပေတွာ နိပ္ပရိယာယေန တိဝင်္ဂိကမေဝေတံ ဟောတိ။ ယထာဟ – "ကတမံ တသ္မိံ သမယေ တိဝင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ? ပီတိ, သုခံ, စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ"တိ (ဓ. သ. ၁၆၁)။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝာတိ။

ဒုတိယဇ္ဈာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယဇ္ဈာနကထာ

ပီတိယာ စ ဝိရာဂါတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ ပီတိ။ **ဝိရာဂေါ**တိ တဿာ ဇိဂုစ္ဆနံ ဝါ သမတိက္ကမော ဝါ။ ဥဘိန္နမန္တရာ "စ" သဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော, သော ဟိ ဝူပသမံ ဝါ သမ္ပိဏ္ဍေတိ ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမံ ဝါ။ တတ္ထ ယဒါ ဝူပသမမေဝ သမ္ပိဏ္ဍေတိ, တဒါ ပီတိယာ ဝိရာဂါ စ, ကိဉ္စ ဘိယျော ဝူပသမာ စာတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမိဿာ စ ယောဇနာယံ ဝိရာဂေါ ဇိဂုစ္ဆနတ္ထော ဟောတိ။ တသ္မာ ပီတိယာ ဇိဂုစ္ဆနာ စ ဝူပသမာ စာတိ အယမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒါ ပန ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ, တဒါ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ, ကိဉ္စ ဘိယျော ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမိဿာ စ ယောဇနာယံ ဝိရာဂေါ သမတိက္ကမနတ္ထော ဟောတိ။ တသ္မာ ပီတိယာ စ သမတိက္ကမာ, ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာတိ အယမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ကာမဉ္စေတေ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဒုတိယဇ္ဈာနေယေဝ ဝူပသန္တာ ဣမဿ ပန ဈာနဿ မဂ္ဂပရိဒီပနတ္ထံ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထဉ္စေတံ ဝုတ္တံ။ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"တိ ဟိ ဝုတ္တေ ဣဒံ ပညာယတိ – "နူန ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမော မဂ္ဂေါ ဣမဿ ဈာနဿာ"တိ။ ယထာ စ တတိယေ အရိယမဂ္ဂေ အပ္ပဟီနာနမ္ပိ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒီနံ "ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပဟာနာ"တိ (မ. နိ. ၂.၁၃၂) ဧဝံ ပဟာနံ ဝုစ္စမာနံ ဝဏ္ဏဘဏနံ ဟောတိ တဒဓိဂမာယ ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနကံ; ဧဝမေဝံ ဣဓ အဝူပသန္တာနမ္ပိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမော ဝုစ္စမာနော ဝဏ္ဏဘဏနံ ဟောတိ။ တေနာယမတ္ထော ဝုတ္တော – "ပီတိယာ စ သမတိက္ကမာ, ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာ"တိ။

ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသီတိ ဧတ္ထ ဥပပတ္တိတော ဣက္ခတီတိ ဥပေက္ခာ, သမံ ပဿတိ, အပက္ခပတိတာဝ ဟုတွာ ပဿတီတိ အတ္ထော။ တာယ ဝိသဒါယ ဝိပုလာယ ထာမဂတာယ သမန္နာဂတတ္တာ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂီ "ဥပေက္ခကော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဥပေက္ခာ ပန ဒသဝိဓာ ဟောတိ – ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ, ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ, ဗောဇ္ဈင်္ဂုပေက္ခာ, ဝီရိယုပေက္ခာ, သင်္ခါရုပေက္ခာ, ဝေဒနုပေက္ခာ, ဝိပဿနုပေက္ခာ, တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ, ဈာနုပေက္ခာ, ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာတိ။ ဧဝမယံ ဒသဝိဓာပိ တတ္ထ တတ္ထ အာဂတနယတော ဘူမိပုဂ္ဂလစိတ္တာရမ္မဏတော, ခန္ဓသင်္ဂဟ-ဧကက္ခဏကုသလတ္တိကသင်္ခေပဝသေန စ **အဋ္ဌသာလိနိယာ** ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဓ ပန ဝုစ္စမာနာ ဝိနယနိဒါနံ အတိဘာရိယံ ကရောတီတိ န ဝုတ္တာ။ လက္ခဏာဒိတော ပန ဣဓ အဓိပ္ပေတုပေက္ခာ မဇ္ဈတ္တလက္ခဏာ, အနာဘောဂရသာ, အဗျာပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ, ပီတိဝိရာဂပဒဋ္ဌာနာတိ။

ဧတ္ထာဟ – နနု စာယံ အတ္ထတော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာဝ ဟောတိ, သာ စ ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနေသုပိ အတ္ထိ, တသ္မာ တတြာပိ "ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသီ"တိ ဧဝမယံ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယာ, သာ ကသ္မာ န ဝုတ္တာတိ? အပရိဗျတ္တကိစ္စတော။ အပရိဗျတ္တဉ္ဟိ တဿာ တတ္ထ ကိစ္စံ, ဝိတက္ကာဒီဟိ အဘိဘူတတ္တာ။ ဣဓ ပနာယံ ဝိတက္ကဝိစာရပီတီဟိ အနဘိဘူတတ္တာ ဥက္ခိတ္တသိရာ ဝိယ ဟုတွာ ပရိဗျတ္တကိစ္စာ ဇာတာ, တသ္မာ ဝုတ္တာတိ။

နိဋ္ဌိတာ "ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသီ"တိ ဧတဿ သဗ္ဗသော အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

ဣဒါနိ သတော စ သမ္ပဇာနောတိ ဧတ္ထ သရတီတိ **သတော**, သမ္ပဇာနာတီတိ **သမ္ပဇာနော** ။ ပုဂ္ဂလေန သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သရဏလက္ခဏာ သတိ, အသမ္မုဿနရသာ, အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ; အသမ္မောဟလက္ခဏံ သမ္ပဇညံ, တီရဏရသံ, ပဝိစယပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဣဒံ သတိသမ္ပဇညံ ပုရိမဇ္ဈာနေသုပိ အတ္ထိ, မုဋ္ဌဿတိဿ ဟိ အသမ္ပဇာနဿ ဥပစာရမတ္တမ္ပိ န သမ္ပဇ္ဇတိ, ပဂေဝ အပ္ပနာ; ဩဠာရိကတ္တာ ပန တေသံ ဈာနာနံ ဘူမိယံ ဝိယ ပုရိသဿ စိတ္တဿ ဂတိ သုခါ ဟောတိ, အဗျတ္တံ တတ္ထ သတိသမ္ပဇညကိစ္စံ။ ဩဠာရိကင်္ဂပ္ပဟာနေန ပန သုခုမတ္တာ ဣမဿ ဈာနဿ ပုရိသဿ ခုရဓာရာယံ ဝိယ သတိသမ္ပဇညကိစ္စပရိဂ္ဂဟိတာယေဝ စိတ္တဿ ဂတိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဣဓေဝ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စ ဘိယျော? ယထာပိ ဓေနုပဂေါ ဝစ္ဆော ဓေနုတော အပနီတော အရက္ခိယမာနော ပုနဒေဝ ဓေနုံ ဥပဂစ္ဆတိ; ဧဝမိဒံ တတိယဇ္ဈာနသုခံ ပီတိတော အပနီတမ္ပိ သတိသမ္ပဇညာရက္ခေန အရက္ခိယမာနံ ပုနဒေဝ ပီတိံ ဥပဂစ္ဆေယျ ပီတိသမ္ပယုတ္တမေဝ သိယာ။ သုခေ ဝါပိ သတ္တာ ရဇ္ဇန္တိ, ဣဒဉ္စ အတိမဓုရံ သုခံ, တတော ပရံ သုခါဘာဝါ ။ သတိသမ္ပဇညာနုဘာဝေန ပနေတ္ထ သုခေ အသာရဇ္ဇနာ ဟောတိ, နော အညထာတိ ဣမမ္ပိ အတ္ထဝိသေသံ ဒဿေတုံ ဣဒံ ဣဓေဝ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ **သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ**န္တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂိနော သုခပ္ပဋိသံဝေဒနာဘောဂေါ နတ္ထိ, ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ တဿ နာမကာယေန သမ္ပယုတ္တံ သုခံ, ယံ ဝါ တံ နာမကာယသမ္ပယုတ္တံ သုခံ, တံ သမုဋ္ဌာနေနဿ ယသ္မာ အတိပဏီတေန ရူပေန ရူပကာယော ဖုဋ္ဌော, ယဿ ဖုဋ္ဌတ္တာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌိတောပိ သုခံ ပဋိသံဝေဒေယျ, တသ္မာ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော "သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ"န္တိ အာဟ။

ဣဒါနိ **ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ**တိ ဧတ္ထ ယံဈာနဟေတု ယံဈာနကာရဏာ တံ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂိပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ ပကာသေန္တိ, ပသံသန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ ကိန္တိ? "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ"တိ။ တံ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကသ္မာ ပန တံ တေ ဧဝံ ပသံသန္တီတိ? ပသံသာရဟတော။ အယဉ္ဟိ ယသ္မာ အတိမဓုရသုခေ သုခပါရမိပ္ပတ္တေပိ တတိယဇ္ဈာနေ ဥပေက္ခကော, န တတ္ထ သုခါဘိသင်္ဂေန အာကဍ္ဎိယတိ, ယထာ စ ပီတိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတဿတိတာယ သတိမာ။ ယသ္မာ စ အရိယကန္တံ အရိယဇနသေဝိတမေဝ စ အသံကိလိဋ္ဌံ သုခံ နာမကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, တသ္မာ ပသံသာရဟော။ ဣတိ ပသံသာရဟတော နံ အရိယာ တေ ဧဝံ ပသံသာဟေတုဘူတေ ဂုဏေ ပကာသေန္တာ "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ"တိ ဧဝံ ပသံသန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတိယန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ တတိယံ။ ဣဒံ တတိယံ သမာပဇ္ဇတီတိပိ တတိယံ။ **ဈာန**န္တိ ဧတ္ထ စ ယထာ ဒုတိယံ သမ္ပသာဒါဒီဟိ စတုရင်္ဂိကံ; ဧဝမိဒံ ဥပေက္ခာဒီဟိ ပဉ္စင်္ဂိကံ။ ယထာဟ – "ဈာနန္တိ ဥပေက္ခာ သတိ သမ္ပဇညံ သုခံ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ"တိ (ဝိဘ. ၅၉၁)။ ပရိယာယောယေဝ စေသော။ ဥပေက္ခာသတိသမ္ပဇညာနိ ပန ဌပေတွာ နိပ္ပရိယာယေန ဒုဝင်္ဂိကမေဝေတံ ဟောတိ။ ယထာဟ – "ကတမံ တသ္မိံ သမယေ ဒုဝင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ ? သုခံ, စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ"တိ (ဓ. သ. ၁၆၃)။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

တတိယဇ္ဈာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထဇ္ဈာနကထာ

သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာတိ ကာယိကသုခဿ စ ကာယိကဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ။ **ပုဗ္ဗေဝါ**တိ တဉ္စ ခေါ ပုဗ္ဗေဝ, န စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ခဏေ ။ **သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ**တိ စေတသိကသုခဿ စ စေတသိကဒုက္ခဿ စာတိ ဣမေသမ္ပိ ဒွိန္နံ ပုဗ္ဗေဝ အတ္ထင်္ဂမာ ပဟာနာ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကဒါ ပန နေသံ ပဟာနံ ဟောတိ? စတုန္နံ ဈာနာနံ ဥပစာရက္ခဏေ။ သောမနဿဉ္ဟိ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ ဥပစာရက္ခဏေယေဝ ပဟီယတိ, ဒုက္ခဒောမနဿသုခါနိ ပဌမဒုတိယတတိယာနံ ဥပစာရက္ခဏေသု။ ဧဝမေတေသံ ပဟာနက္ကမေန အဝုတ္တာနံ, ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ ပန ဣန္ဒြိယာနံ ဥဒ္ဒေသက္ကမေနေဝ ဣဓာပိ ဝုတ္တာနံ သုခဒုက္ခသောမနဿ ဒောမနဿာနံ ပဟာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယဒိ ပနေတာနိ တဿ တဿ ဈာနဿုပစာရက္ခဏေယေဝ ပဟီယန္တိ, အထ ကသ္မာ “ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပေ။ ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒောမနဿိန္ဒြိယံ။ သုခိန္ဒြိယံ။ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ။ပေ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဧတ္ထုပ္ပန္နံ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတီ”တိ (သံ. နိ. ၅.၅၁၀) ဧဝံ ဈာနေသွေဝ နိရောဓော ဝုတ္တောတိ? အတိသယနိရောဓတ္တာ။ အတိသယနိရောဓော ဟိ နေသံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု, န နိရောဓောယေဝ; နိရောဓောယေဝ ပန ဥပစာရက္ခဏေ, နာတိသယနိရောဓော။ တထာ ဟိ နာနာဝဇ္ဇနေ ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ နိရုဒ္ဓဿာပိ ဒုက္ခိန္ဒြိယဿ ဍံသမကသာဒိသမ္ဖဿေန ဝါ ဝိသမာသနုပတာပေန ဝါ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ, န တွေဝ အန္တောအပ္ပနာယံ။ ဥပစာရေ ဝါ နိရုဒ္ဓမ္ပေတံ န သုဋ္ဌု နိရုဒ္ဓံ ဟောတိ; ပဋိပက္ခေန အဝိဟတတ္တာ။ အန္တောအပ္ပနာယံ ပန ပီတိဖရဏေန သဗ္ဗော ကာယော သုခေါက္ကန္တော ဟောတိ။ သုခေါက္ကန္တကာယဿ စ သုဋ္ဌု နိရုဒ္ဓံ ဟောတိ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ; ပဋိပက္ခေန ဝိဟတတ္တာ။ နာနာဝဇ္ဇနေ ဧဝ စ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ ပဟီနဿ ဒောမနဿိန္ဒြိယဿ ယသ္မာ ဧတံ ဝိတက္ကဝိစာရပ္ပစ္စယေပိ ကာယကိလမထေ စိတ္တုပဃာတေ စ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝေ နေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယတ္ထ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ တတ္ထ ဝိတက္ကဝိစာရဘာဝေ။ အပ္ပဟီနာ ဧဝ စ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ ဝိတက္ကဝိစာရာတိ တတ္ထဿ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ; အပ္ပဟီနပစ္စယတ္တာ။ န တွေဝ ဒုတိယဇ္ဈာနေ; ပဟီနပစ္စယတ္တာ။ တထာ တတိယဇ္ဈာနူပစာရေ ပဟီနဿာပိ သုခိန္ဒြိယဿ ပီတိသမုဋ္ဌာနပဏီတရူပဖုဋ္ဌကာယဿ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ, န တွေဝ တတိယဇ္ဈာနေ။ တတိယဇ္ဈာနေ ဟိ သုခဿ ပစ္စယဘူတာ ပီတိ သဗ္ဗသော နိရုဒ္ဓာတိ။ တထာ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ ပဟီနဿာပိ သောမနဿိန္ဒြိယဿ အာသန္နတ္တာ, အပ္ပနာပ္ပတ္တာယ ဥပေက္ခာယ အဘာဝေန သမ္မာ အနတိက္ကန္တတ္တာ စ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ, န တွေဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ။ တသ္မာ ဧဝ စ “ဧတ္ထုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတီ”တိ တတ္ထ တတ္ထ အပရိသေသဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ။

ဧတ္ထာဟ – “အထေဝံ တဿ တဿ ဈာနဿူပစာရေ ပဟီနာပိ ဧတာ ဝေဒနာ ဣဓ ကသ္မာ သမာဟဋာ”တိ? သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ။ ယာ ဟိ အယံ “အဒုက္ခမသုခ”န္တိ ဧတ္ထ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ, သာ သုခုမာ ဒုဝိညေယျာ န သက္ကာ သုခေန ဂဟေတုံ။ တသ္မာ ယထာ နာမ ဒုဋ္ဌဿ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေယျဿ ဂေါဏဿ ဂဟဏတ္ထံ ဂေါပေါ ဧကသ္မိံ ဝဇေ သဗ္ဗေ ဂါဝေါ သမာဟရတိ, အထေကေကံ နီဟရန္တော ပဋိပါဋိယာ အာဂတံ “အယံ သော, ဂဏှထ န”န္တိ တမ္ပိ ဂါဟာပယတိ; ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ သဗ္ဗာ ဧတာ သမာဟရိ။ ဧဝဉှိ သမာဟဋာ ဧတာ ဒဿေတွာ “ယံ နေဝ သုခံ န ဒုက္ခံ န သောမနဿံ န ဒောမနဿံ, အယံ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ”တိ သက္ကာ ဟောတိ ဧသာ ဂါဟယိတုံ။

အပိစ အဒုက္ခမသုခါယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ပစ္စယဒဿနတ္ထဉ္စာပိ ဧတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သုခပ္ပဟာနာဒယော ဟိ တဿာ ပစ္စယာ။ ယထာဟ – “စတ္တာရော ခေါ, အာဝုသော, ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခါယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု, သုခဿ စ ပဟာနာ။ပေ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, စတ္တာရော ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခါယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ”တိ (မ. နိ. ၁.၄၅၈)။ ယထာ ဝါ အညတ္ထ ပဟီနာပိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒယော တတိယမဂ္ဂဿ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ တတ္ထ ပဟီနာတိ ဝုတ္တာ; ဧဝံ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထမ္ပေတဿ ဈာနဿေတာ ဣဓ ဝုတ္တာတိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပစ္စယဃာတေန ဝါ ဧတ္ထ ရာဂဒေါသာနံ အတိဒူရဘာဝံ ဒဿေတုမ္ပေတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတာသု ဟိ သုခံ သောမနဿဿ ပစ္စယော, သောမနဿံ ရာဂဿ, ဒုက္ခံ ဒောမနဿဿ, ဒောမနဿံ ဒေါသဿ။ သုခါဒိဃာတေန စ တေ သပ္ပစ္စယာ ရာဂဒေါသာ ဟတာတိ အတိဒူရေ ဟောန္တီတိ။

အဒုက္ခမသုခန္တိ ဒုက္ခာဘာဝေန အဒုက္ခံ, သုခါဘာဝေန အသုခံ။ ဧတေနေတ္ထ ဒုက္ခသုခပဋိပက္ခဘူတံ တတိယဝေဒနံ ဒီပေတိ, န ဒုက္ခသုခါဘာဝမတ္တံ။ တတိယဝေဒနာ နာမ – အဒုက္ခမသုခါ, ဥပေက္ခာတိပိ ဝုစ္စတိ။ သာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိပရီတာနုဘဝနလက္ခဏာ, မဇ္ဈတ္တရသာ, အဝိဘူတပစ္စုပဋ္ဌာနာ, သုခနိရောဓပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ**န္တိ ဥပေက္ခာယ ဇနိတသတိပါရိသုဒ္ဓိံ။ ဣမသ္မိဉှိ ဈာနေ သုပရိသုဒ္ဓါ သတိ။ ယာ စ တဿာ သတိယာ ပါရိသုဒ္ဓိ, သာ ဥပေက္ခာယ ကတာ န အညေန; တသ္မာ ဧတံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိဘင်္ဂေ**ပိ ဝုတ္တံ – “အယံ သတိ ဣမာယ ဥပေက္ခာယ ဝိသဒါ ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ, တေန ဝုစ္စတိ – ‘ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ’”န္တိ (ဝိဘ.

၅၉၇)။ ယာယ စ ဥပေက္ခာယ တ္ထေ သတိယာ ဟရိသုဒ္ဓိ ဟောတိ, သာ အတ္ထတော တတြမဇ္ဈတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ န ကေဝလဉ္စေတ္ထ တာယ သတိယေဝ ပရိသုဒ္ဓာ, အပိစ ခော သဗ္ဗေပိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ; သတိသီသေန ပန ဒေသနာ ဝုတ္တာ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အယံ ဥပေက္ခာ ဟေဋ္ဌာပိ တီသု ဈာနေသု ဝိဇ္ဇတိ, ယထာ ပန ဒိဝါ သူရိယပ္ပဘာဘိဘဝါ သောမ္မဘာဝေန စ အတ္တနော ဥပကာရကတ္တေန ဝါ သဘာဂါယ ရတ္တိယာ အလာဘာ ဒိဝါ ဝိဇ္ဇမာနာပိ စန္ဒလေခါ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ အပရိယောဒာတာ; ဧဝမယမ္ပိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစန္ဒလေခါ ဝိတက္ကာဒိပစ္စနီကဓမ္မတေဇာဘိဘဝါ သဘာဂါယ စ ဥပေက္ခာဝေဒနာရတ္တိယာ အလာဘာ ဝိဇ္ဇမာနာပိ ပဌမာဒိဇ္ဈာနဘေဒေသု အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ။ တဿာ စ အပရိသုဒ္ဓါယ ဒိဝါ အပရိသုဒ္ဓစန္ဒလေခါယ ပဘာ ဝိယ သဟဇာတာပိ သတိအာဒယော အပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ; တသ္မာ တေသု ဧကမ္ပိ "ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ"န္တိ န ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန ဝိတက္ကာဒိပစ္စနီကဓမ္မတေဇာဘိဘဝါဘာဝါ သဘာဂါယ စ ဥပေက္ခာဝေဒနာရတ္တိယာ ပဋိလာဘာ အယံ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစန္ဒလေခါ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓါ, တဿာ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ပရိသုဒ္ဓစန္ဒလေခါယ ပဘာ ဝိယ သဟဇာတာပိ သတိအာဒယော ပရိသုဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပရိယောဒာတာ, တသ္မာ ဣဒမေဝ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတော စတုတ္ထံ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ သမာပဇ္ဇတီတိပိ စတုတ္ထံ။ **ဈာန**န္တိ တ္ထေ ယထာ တတိယံ ဥပေက္ခာဒီဟိ ပဉ္စင်္ဂိကံ; ဧဝမိဒံ ဥပေက္ခာဒီဟိ ဒွိဝင်္ဂိကံ။ ယထာဟ – "ဈာနန္တိ ဥပေက္ခာ, သတိ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ"တိ။ ပရိယာယော ဧဝ စေသော။ ဌပေတွာ ပန သတိံ ဥပေက္ခေကဂ္ဂတမေဝ ဂဟေတွာ နိပ္ပရိယာယေန ဒုဝင်္ဂိကမေဝေတံ ဟောတိ။ ယထာဟ – "ကတမံ တသ္မိံ သမယေ ဒုဝင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ? ဥပေက္ခာ, စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ"တိ (ဓ. သ. ၁၆၅)။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

စတုတ္ထဇ္ဈာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ

၁၂. ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ကေသဉ္စိ စိတ္တေကဂ္ဂတတ္ထာနိ ဟောန္တိ, ကေသဉ္စိ ဝိပဿနာပါဒကာနိ, ကေသဉ္စိ အဘိညာပါဒကာနိ, ကေသဉ္စိ နိရောဓပါဒကာနိ, ကေသဉ္စိ ဘဝေါက္ကမနတ္ထာနိ။ တတ္ထ ခီဏာသဝါနံ စိတ္တေကဂ္ဂတတ္ထာနိ ဟောန္တိ, တေ ဟိ သမာပဇ္ဇိတွာ "ဧကဂ္ဂစိတ္တာ သုခံ ဒိဝသံ ဝိဟရိဿာမာ"တိ ဣစ္စေဝံ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ "သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ သမာဟိတေန စိတ္တေန ဝိပဿိဿာမာ"တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တာနံ ဝိပဿနာပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဘိညာပါဒကံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ "ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တနယာ အဘိညာယော ပတ္ထေန္တာ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ, တေသံ အဘိညာပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ "နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ သတ္တာဟံ အစိတ္တကာ ဟုတွာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ပတွာ သုခံ ဝိဟရိဿာမာ"တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ, တေသံ နိရောဓပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ "အပရိဟီနဇ္ဈာနာ ဟုတွာ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမာ"တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ, တေသံ ဘဝေါက္ကမနတ္ထာနိ ဟောန္တိ။

ဘဂဝတာ ပနိဒံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ နိဗ္ဗတ္တိတံ, တံ တဿ ဝိပဿနာပါဒကဉ္စေဝ အဟောသိ အဘိညာပါဒကဉ္စ နိရောဓပါဒကဉ္စ သဗ္ဗကိစ္စသာဓကဉ္စ သဗ္ဗလောကိယလောကုတ္တရဂုဏာဓိဂမကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယေသဉ္စ ဂုဏာနံ အဓိဂမံ အဟောသိ, တေသံ ဧကဒေသံ ဒဿေန္တော **"သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ"** တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သော**တိ သော အဟံ။ **ဧဝ**န္တိ စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ကမနိဒဿနမေတံ။ ဣမိနာ ကမေန စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ပဋိလဘိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမာဟိတေ**တိ ဣမိနာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ သမာဟိတေ။ **ပရိသုဒ္ဓေ** တိအာဒီသု ပန ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန **ပရိသုဒ္ဓေ** ။ ပရိသုဒ္ဓတ္တာယေဝ **ပရိယောဒာတေ,** ပဘဿရေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုခါဒီနံ ပစ္စယာနံ ဃာတေန ဝိဟတရာဂါဒိအင်္ဂဏတ္တာ **အနင်္ဂဏေ** ။ အနင်္ဂဏတ္တာယေဝ စ **ဝိဂတူပက္ကိလေသေ;** အင်္ဂဏေန ဟိ စိတ္တံ ဥပက္ကိလိဿတိ။ သုဘာဝိတတ္တာ **မုဒုဘူတေ,** ဝသီဘာဝပ္ပတ္တေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝသေ ဝတ္

တမာနညှာဟိ စိတ္တံ မုဒူတိ ဝုစ္စတိ။ မုဒုတ္တာယေဝ စ **ကမ္မနိယေ,** ကမ္မက္ခမေ ကမ္မယောဂ္ဂေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မုဒု ဟိ စိတ္တံ ကမ္မနိယံ ဟောတိ သုဓန္တမိဝ သုဝဏ္ဏံ, တဒုဘယမ္ပိ စ သုဘာဝိတတ္တာ ဧဝ။ ယထာဟ – ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယံ ဧဝံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ မုဒု စ ဟောတိ ကမ္မနိယဉ္စ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တ''န္တိ (အ. နိ. ၁.၂၂)။

ဧတေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝါဒီသု ဌိတတ္တာ **ဌိတေ**။ ဌိတတ္တာယေဝ **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ**, အစလေ နိရိဉ္ဇနေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မုဒုကမ္မညဘာဝေန ဝာ အတ္တနော ဝသေ ဌိတတ္တာ ဌိတေ, သဒ္ဓါဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတညှာဟိ စိတ္တံ အဿဒ္ဓိယေန န ဣဉ္ဇတိ, ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတံ ကောသဇ္ဇေန န ဣဉ္ဇတိ, သတိပရိဂ္ဂဟိတံ ပမာဒေန န ဣဉ္ဇတိ, သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတံ ဥဒ္ဓစ္စေန န ဣဉ္ဇတိ, ပညာပရိဂ္ဂဟိတံ အဝိဇ္ဇာယ န ဣဉ္ဇတိ, ဩဘာသဂတံ ကိလေသန္ဓကာရေန န ဣဉ္ဇတိ။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတံ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ စိတ္တံ အဘိနီဟာရက္ခမံ ဟောတိ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ။

အပရော နယော – စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ သမာဟိတေ။ နီဝရဏဒူရီဘာဝေန ပရိသုဒ္ဓေ။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမေန ပရိယောဒါတေ။ ဈာနပ္ပဋိလာဘပစ္စယာနံ ဟာပကာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဘာဝေန အနင်္ဂဏေ။ အဘိဇ္ဈာဒီနံ စိတ္တုပက္ကိလေသာနံ ဝိဂမေန ဝိဂတူပက္ကိလေသေ။ ဥဘယမ္ပိ စေတံ **အနင်္ဂဏဝတ္ထ** သုတ္တာနုသာရေန (မ. နိ. ၁.၅၇ အာဒယော) ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝသိပ္ပတ္တိယာ မုဒုဘူတေ။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝူပဂမေန ကမ္မနိယေ။ ဘာဝနာပါရိပူရိယာ ပဏီတဘာဝူပဂမေန **ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ**။ ယထာ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ ဟောတိ; ဧဝံ ဌိတေတိ အတ္ထော။ ဧဝမ္ပိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ စိတ္တံ အဘိနီဟာရက္ခမံ ဟောတိ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ, ပါဒကံ ပဒဋ္ဌာနဘူတန္တိ အတ္ထော။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယာ တိ ဧဝံ အဘိညာပါဒကေ ဈာနေ ဧတသ္မိံ စိတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိမှိ ယံ ဉာဏံ တဒတ္ထာယ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗေနိဝါသော** တိ ပုဗ္ဗေ အတီတဇာတီသု နိဝုတ္ထက္ခန္ဓာ။ နိဝုတ္ထာတိ အဇ္ဈာဝုတ္ထာ အနုဘူတာ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓါ နိဝုတ္ထဓမ္မာ ဝါ နိဝုတ္ထာ, ဂောစရနိဝါသေန နိဝုတ္ထာ, အတ္တနော ဝိညာဏေန ဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာ, ပရဝိညာဏဝိညာတာပိ ဝါ ဆိန္နဝဋုမကာနုဿရဏာဒီသု။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတီ**တိ ယာယ သတိယာ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။ **ဉာဏ**န္တိ တာယ သတိယာ သမ္ပယုတ္တဉာဏံ။ ဧဝမိမဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ အတ္ထာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ ဧတဿ ဉာဏဿ အဓိဂမာယ ပတ္တိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဘိနိန္နာမေသိ** န္တိ အဘိနီဟရိ။

သောတိ သော အဟံ။ **အနေကဝိဟိတ**န္တိ အနေကဝိဓံ, အနေကေဟိ ဝါ ပကာရေဟိ ပဝတ္တိတံ သံဝဏ္ဏိတန္တိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသ** န္တိ သမနန္တရာတီတံ ဘဝံ အာဒိံ ကတွာ တတ္ထ တတ္ထ နိဝုတ္ထသန္တာနံ။ **အနုဿရာမီ** တိ ''ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော''တိ ဧဝံ ဇာတိပဋိပါဋိယာ အနုဂန္တွာ အနုဂန္တွာ သရာမိ, အနုဒေဝ ဝါ သရာမိ, စိတ္တေ အဘိနိန္နာမိတမတ္တေ ဧဝ သရာမီတိ ဒဿေတိ။ ပူရိတပါရမီနညှာဟိ မဟာပုရိသာနံ ပရိကမ္မကရဏံ နတ္ထိ, တေန တေ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေတွာဝ သရန္တိ။ အာဒိကမ္မိကကုလပုတ္တာ ပန ပရိကမ္မံ ကတွာဝ သရန္တိ, တသ္မာ တေသံ ဝသေန ပရိကမ္မံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ တံ ပန ဝုစ္စမာနံ အတိဘာရိယံ ဝိနယနိဒါနံ ကရောတိ, တသ္မာ တံ န ဝဒာမ။ အတ္ထိကေဟိ ပန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၄၀၂ အာဒယော) ဝုတ္တနယေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣဓ ပန ပါဠိမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

သေယျထိဒ န္တိ အာရဒ္ဓပ္ပကာရဒဿနတ္ထေ နိပါတော။ တေနေဝ ယွာယံ ပုဗ္ဗေနိဝါသော အာရဒ္ဓေါ, တဿ ပကာရပ္ပဘေဒံ ဒဿေန္တော **ဧကမ္ပိ ဇာတိ** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧကမ္ပိ ဇာတိ** န္တိ ဧကမ္ပိ ပဋိသန္ဓိမူလံ စုတိပရိယောသာနံ ဧကဘဝပရိယာပန္နံ ခန္ဓသန္တာနံ။ ဧသ နယော **ဒွေပိ ဇာတိယော**တိအာဒီသု။ **အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ** တိအာဒီသု ပန ပရိဟာယမာနော ကပ္ပော သံဝဋ္ဋကပ္ပော, ဝဍ္ဎမာနော ဝိဝဋ္ဋကပ္ပောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ စ သံဝဋ္ဋေန သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ဂဟိတော ဟောတိ တမ္မူလကတ္တာ။ ဝိဝဋ္ဋေန စ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ။ ဧဝညှိ သတိ ယာနိ တာနိ ''စတ္တာရိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? သံဝဋ္ဋော သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ, ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ''တိ ဝုတ္တာနိ တာနိ သဗ္ဗာနိ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ။

တတ္ထ တယော သံဝဋ္ဋာ – တေဇောသံဝဋ္ဋော, အာပေါသံဝဋ္ဋော, ဝါယောသံဝဋ္ဋောတိ။ တိဿော သံဝဋ္ဋသီမာ – အာဘဿရာ, သုဘကိဏှာ, ဝေဟပ္ဖလာတိ။ ယဒာ ကပ္ပော တေဇေန သံဝဋ္ဋတိ, အာဘဿရတော ဟေဋ္ဌာ အဂ္ဂိနာ ဍယှတိ။ ယဒာ ဥဒကေန သံဝဋ္ဋတိ, သုဘကိဏှတော ဟေဋ္ဌာ ဥဒကေန ဝိလီယတိ။ ယဒာ ဝါတေန သံဝဋ္ဋတိ, ဝေဟပ္ဖလတော ဟေဋ္ဌာ ဝါတေန ဝိဒ္ဓံသိယတိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန သဒာပိ ဧကံ ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တံ ဝိနဿတိ။

ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တံ နာမ တိဝိဓံ ဟောတိ – ဇာတိက္ခေတ္တံ, အာဏာက္ခေတ္တံ, ဝိသယက္ခေတ္တဉ္စ။ တတ္ထ ဇာတိက္ခေတ္တံ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠပရိယန္တံ ဟောတိ, ယံ တထာဂတဿ ပဋိသန္ဓိအာဒီသု ကမ္ပတိ။ အာဏာက္ခေတ္တံ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠပရိယန္တံ ဟောတိ။ ယတ္ထ ရတနပရိတ္တံ, ခန္ဓပရိတ္တံ, ဓဇဂ္ဂပရိတ္တံ, အာဋာနာဋိယပရိတ္တံ, မောရပရိတ္တန္တိ ဣမေသံ ပရိတ္တာနံ အာနုဘာဝေါ ပဝတ္တတိ။ ဝိသယက္ခေတ္တံ ပန အနန္တံ အပရိမာဏံ, "ယံ ယာဝတာ ဝါ ပန အာကင်္ခေယျာ"တိ (အ. နိ. ၃.၈၁) ဝုတ္တံ ယတ္ထ ယံ ယံ အာကင်္ခတိ တံ တံ အနုဿရတိ။ ဧဝမေတေသု တီသု ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တေသု ဧကံ အာဏာက္ခေတ္တံ ဝိနဿတိ။ တသ္မိံ ပန ဝိနဿန္တေ ဇာတိက္ခေတ္တမ္ပိ ဝိနဋ္ဌမေဝ ဟောတိ; ဝိနဿန္တဉ္စ ဧကတောဝ ဝိနဿတိ, သဏ္ဌဟန္တမ္ပိ ဧကတောဝ သဏ္ဌဟတိ။ တဿ ဝိနာသော စ သဏ္ဌဟနဉ္စ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၄၀၄) ဝုတ္တံ။ အတ္ထိကေဟိ တတော ဂဟေတဗ္ဗံ။

ယေ ပနေတေ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာ ဝုတ္တာ, ဧတေသု ဘဂဝါ ဗောဓိမဏ္ဍေ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ နိသိန္နော အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ သရိ။ ကထံ? **"အမုတြာသိ"**န္တိအာဒိနာ နယေန။ တတ္ထ **အမုတြာသိ**န္တိ အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အဟံ အမုမှိ ဘဝေ ဝါ ယောနိယာ ဝါ ဂတိယာ ဝါ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ ဝါ သတ္တာဝါသေ ဝါ သတ္တနိကာယေ ဝါ အဟောသိံ။ **ဧဝံနာမော**တိ ဝေဿန္တရော ဝါ ဇောတိပါလော ဝါ။ **ဧဝံဂေါတ္တော**တိ ဘဂ္ဂဝေါ ဝါ ဂေါတမော ဝါ။ **ဧဝံဝဏ္ဏော**တိ ဩဒါတော ဝါ သာမော ဝါ။ **ဧဝမာဟာရော**တိ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဝါ။ **ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ**တိ အနေကပ္ပကာရေန ကာယိကစေတသိကာနံ သာမိသနိရာမိသာဒိပ္ပဘေဒါနံ ဝါ သုခဒုက္ခာနံ ပဋိသံဝေဒီ။ **ဧဝမာယုပရိယန္တော**တိ ဧဝံ ဝဿသတပရမာယုပရိယန္တော ဝါ စတုရာသီတိကပ္ပသဟဿပရမာယုပရိယန္တော ဝါ။

သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိန္တိ သော အဟံ တတော ဘဝတော ယောနိတော ဂတိတော ဝိညာဏဋ္ဌိတိတော သတ္တာဝါသတော သတ္တနိကာယတော ဝါ စုတော, ပုန အမုကသ္မိံ နာမ ဘဝေ ယောနိယာ ဂတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ သတ္တာဝါသေ သတ္တနိကာယေ ဝါ ဥဒပါဒိံ။ **တတြာပါသိ**န္တိ အထ တတြာပိ ဘဝေ ယောနိယာ ဂတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ သတ္တာဝါသေ သတ္တနိကာယေ ဝါ ပုန အဟောသိံ။ ဧဝံနာမောတိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထ ဝါ ယသ္မာ **အမုတြာသိ**န္တိ ဣဒံ အနုပုဗ္ဗေန အာရောဟန္တဿ ယာဝဒိစ္ဆကံ သရဏံ။ **သော တတော စုတော**တိ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ ပစ္စဝေက္ခဏံ။ တသ္မာ **ဣဓူပပန္နော**တိ ဣမိဿာ ဣဓူပပတ္တိယာ အနန္တရံ အမုတြ ဥဒပါဒိန္တိ တုသိတဘဝနံ သန္ဓာယာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော**တိ တတြာပိ တုသိတဘဝနေ သေတကေတု နာမ ဒေဝပုတ္တော အဟောသိံ။ **ဧဝံဂေါတ္တော**တိ တာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဂေါတ္တော။ **ဧဝံဝဏ္ဏော**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော။ **ဧဝမာဟာရော**တိ ဒိဗ္ဗသုဓာဟာရော။ **ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ**တိ ဧဝံ ဒိဗ္ဗသုခပ္ပဋိသံဝေဒီ။ ဒုက္ခံ ပန သင်္ခါရဒုက္ခမတ္တမေဝ။ **ဧဝမာယုပရိယန္တော**တိ ဧဝံ သတ္တပညာသဝဿကောဋိသဋ္ဌိဝဿသတသဟဿာယုပရိယန္တော။ **သော တတော စုတော**တိ သော အဟံ တတော တုသိတဘဝနတော စုတော။ **ဣဓူပပန္နော**တိ ဣဓ မဟာမာယာယ ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တော။

ဣတီတိ ဧဝံ။ **သာကာရံ သဥဒ္ဒေသ**န္တိ နာမဂေါတ္တဝသေန သဥဒ္ဒေသံ, ဝဏ္ဏာဒိဝသေန သာကာရံ။ နာမဂေါတ္တဝသေန ဟိ သတ္တော "ဒတ္တော, တိဿော, ဂေါတမော"တိ ဥဒ္ဒိသီယတိ; ဝဏ္ဏာဒီဟိ ဩဒါတော, သာမောတိ နာနတ္တတော ပညာယတိ; တသ္မာ နာမဂေါတ္တံ ဥဒ္ဒေသော, ဣတရေ အာကာရာ။ ကိံ ပန ဗုဒ္ဓါယေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ သရန္တီတိ? ဝုစ္စတေ – န ဗုဒ္ဓါယေဝ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓသာဝက-တိတ္ထိယာပိ, နော စ ခေါ အဝိသေသေန။ တိတ္ထိယာ ဟိ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ သရန္တိ, န တတော ပရံ။ ကသ္မာ? ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ။ တေသဉှိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဝိရဟတော ဒုဗ္ဗလာ ပညာ ဟောတိ။ သာဝကေသု ပန အသီတိမဟာသာဝကာ ကပ္ပသတသဟဿံ သရန္တိ; ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဧကမသင်္ချေယျံ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ဧတ္တကော ဟိ တေသံ

အဘိနီဟာရော။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ, ယာဝ ဣစ္ဆန္တိ တာဝ သရန္တိ။ တိတ္ထိယာ စ ခန္ဓပဋိပာဋိမေဝ သရန္တိ။ ပဋိပာဋိံ မုဉ္စိတွာ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန သရိတုံ န သက္ကောန္တိ။ တေသဉှိ အန္ဓာနံ ဝိယ ဣစ္ဆိတပ္ပဒေသောက္ကမနံ နတ္ထိ။ သာဝကာ ဥဘယထာပိ သရန္တိ; တထာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ။ ဗုဒ္ဓါ ပန ခန္ဓပဋိပာဋိယာပိ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ သီဟောက္ကန္တဝသေနပိ အနေကာသု ကပ္ပကောဋီသု ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ယံ ယံ ဌာနံ အာကင်္ခန္တိ, တံ သဗ္ဗံ သရန္တိယေဝ။

အယံ ခော မေ ဗြာဟ္မဏ တိအာဒီသု **မေ**တိ မယာ။ **ဝိဇ္ဇာ**တိ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန ဝိဇ္ဇာ။ ကိံ ဝိဒိတံ ကရောတိ? ပုဗ္ဗေနိဝါသံ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ တဿေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ အဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန တပ္ပဋိစ္ဆာဒကမောဟော ဝုစ္စတိ။ **တမော**တိ သွေဝ မောဟော တပ္ပဋိစ္ဆာဒကဋ္ဌေန "တမော"တိ ဝုစ္စတိ။ **အာလောကော**တိ သာယေဝ ဝိဇ္ဇာ ဩဘာသကရဏဋ္ဌေန "အာလောကော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္ထ စ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာတိ အယံ အတ္ထော, သေသံ ပသံသာဝစနံ။ ယောဇနာ ပနေတ္ထ – အယံ ခော မေ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ, တဿ မေ အဓိဂတဝိဇ္ဇဿ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ, ဝိနဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ။ ဧသ နယော ဣတရသ္မိမ္ပိ ပဒဒွယေ။

ယထာ တန္တိ ဧတ္ထ **ယထာ**တိ ဩပမ္မတ္ထေ။ **တ**န္တိ နိပါတော။ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသေန **အပ္ပမတ္တဿ**။ ဝီရိယာတာပေန **အာတာပိနော**။ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခတာယ **ပဟိတတ္တဿ,** ပေသိတစိတ္တဿာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိဇ္ဇာ ဝိဟညေယျ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, တမော ဝိဟညေယျ အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ မမ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ, တမော ဝိဟတော အာလောကော ဥပ္ပန္နော။ ဧတဿ မေ ပဓာနာနုယောဂဿ အနုရူပမေဝ ဖလံ လဒ္ဓန္တိ။

အယံ ခော မေ ဗြာဟ္မဏ ပဌမာ အဘိနိဗ္ဘိဒါ အဟောသိ ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿေဝ အဏ္ဍကောသမှာတိ အယံ ခော မမ ဗြာဟ္မဏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏမုခတုဏ္ဍကေန ပုဗ္ဗေ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓပဋိစ္ဆာဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ပဌမာ အဘိနိဗ္ဘိဒါ ပဌမာ နိက္ခန္တိ ပဌမာ အရိယာဇာတိ အဟောသိ, ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿေဝ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ ပါဒနခသိခါယ ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ တမှာ အဏ္ဍကောသမှာ အဘိနိဗ္ဘိဒါ နိက္ခန္တိ ကုက္ကုဋနိကာယေ ပစ္စာဇာတီတိ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာ

၁၃. သော ဧဝံ။ပေ။ စုတူပပါတဉာဏာယာတိ စုတိယာ စ ဥပပါတေ စ ဉာဏာယ; ယေန ဉာဏေန သတ္တာနံ စုတိ စ ဥပပါတော စ ဉာယတိ, တဒတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ**န္တိ ပရိကမ္မစိတ္တံ နီဟရိံ။ **သော ဒိဗ္ဗေန။ပေ။ ပဿာမီ**တိ ဧတ္ထ ပန ပူရိတပါရမီနံ မဟာသတ္တာနံ ပရိကမ္မကရဏံ နတ္ထိ။ တေ ဟိ စိတ္တေ အဘိနိန္နာမိတမတ္တေ ဧဝ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ သတ္တေ ပဿန္တိ, အာဒိကမ္မိကကုလပုတ္တာ ပန ပရိကမ္မံ ကတွာ။ တသ္မာ တေသံ ဝသေန ပရိကမ္မံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ တံ ပန ဝုစ္စမာနံ အတိဘာရိယံ ဝိနယနိဒါနံ ကရောတိ; တသ္မာ တံ န ဝဒါမ။ အတ္ထိကေဟိ ပန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၄၁၁) ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣဓ ပန ပါဠိမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

သောတိ သော အဟံ။ **ဒိဗ္ဗေနာ** တိအာဒီသု ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ **ဒိဗ္ဗံ**။ ဒေဝတာနဉှိ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ ပိတ္တသေမှရုဟိရာဒီဟိ အပလိဗုဒ္ဓံ ဥပက္ကိလေသဝိနိမုတ္တတာယ ဒူရေပိ အာရမ္မဏသမ္ပဋိစ္ဆနသမတ္ထံ ဒိဗ္ဗံ ပသာဒစက္ခု ဟောတိ။ ဣဒဉ္စာပိ ဝီရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တံ ဉာဏစက္ခု တာဒိသမေဝါတိ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ ဒိဗ္ဗံ, ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန ပဋိလဒ္ဓတ္တာ အတ္တနာ စ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာပိ ဒိဗ္ဗံ, အာလောကပရိဂ္ဂဟေန မဟာဇုတိကတ္တာပိ ဒိဗ္ဗံ, တိရောကုဋ္ဋာဒိဂတရူပဒဿနေန မဟာဂတိကတ္တာပိ ဒိဗ္ဗံ။ တံ သဗ္ဗံ သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒဿနဋ္ဌေန **စက္ခု**။ စက္ခုကိစ္စကရဏေန စက္ခုမိဝါတိပိ စက္ခု။ စုတူပပါတဒဿနေန ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ **ဝိသုဒ္ဓံ**။ ယော ဟိ စုတိမတ္တမေဝ ပဿတိ န ဥပပါတံ, သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ ယော ဥပပါတမတ္တမေဝ ပဿတိ န စုတိံ, သော နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ ယော ပန တဒုဘယံ ပဿတိ, သော ယသ္မာ ဒုဝိဓမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ အတိဝတ္တတိ, တသ္မာဿ တံ ဒဿနံ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတု ဟောတိ။ တဒုဘယဉ္စ ဘဂဝါ အဒ္ဒသ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ – "စုတူပပါတဒဿနေန ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ ဝိသုဒ္ဓ"န္တိ။

ကောဒသဉပက္ကိလေသဝိရဟတော တ ဝိသုဒ္ဓိ။ ဘဂဝတော ဟိ ကောဒသပက္ကိလေသဝိရဟိတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု။ ယထာ ဟ – ''သော ခေါ အဟံ, အနုရုဒ္ဓ, 'ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ္တဿ ဉပက္ကိလေသော'တိ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဝိစိကိစ္ဆံ စိတ္တဿ ဉပက္ကိလေသံ ပဇဟိံ။ အမနသိကာရော။ပေ.။ ထိနမိဒ္ဓံ။ ဆမ္ဘိတတ္တံ။ ဉပ္ပိလံ။ ဒုဋ္ဌုလ္လံ။ အစ္စာရဒ္ဓဝီရိယံ။ အတိလီနဝီရိယံ။ အဘိဇပ္ပာ။ နာနတ္တသညာ။ 'အတိနိဇ္ဈာယိတတ္တံ ရူပာနံ စိတ္တဿ ဉပက္ကိလေသော'တိ ဣတိ ဝိဒိတွာ အတိနိဇ္ဈာယိတတ္တံ ရူပာနံ စိတ္တဿ ဉပက္ကိလေသံ ပဇဟိံ။ သော ခေါ အဟံ, အနုရုဒ္ဓ, အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော ဩဘာသဉ္ဟိ ခေါ သဉ္ဇာနာမိ, န စ ရူပာနိ ပဿာမိ။ ရူပာနိ ဟိ ခေါ ပဿာမိ, န စ ဩဘာသံ သဉ္ဇာနာမိ''တိ (မ. နိ. ၃.၂၄၂-၂၄၃) ဝေမာဒိ။ တဒေဝံ ကောဒသုပက္ကိလေသဝိရဟတော ဝိသုဒ္ဓိ။

မနုဿူပစာရံ အတိက္ကမိတွာ ရူပဒဿနေန **အတိက္ကန္တမာနုသကံ;** မာနုသကံ တ မံသစက္ခုံ အတိက္ကန္တတ္တာ အတိက္ကန္တမာနုသကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။

သတ္တေ ပဿာမီ တိ မနုဿမံသစက္ခုနာ ဝိယ သတ္တေ ပဿာမိ ဒက္ခာမိ ဩလောကေမိ။ **စဝမာနေ ဉပပဇ္ဇမာနေ**တိ ဧတ္ထ စုတိက္ခဏေ တ ဉပပတ္တိက္ခဏေ တ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဒဋ္ဌုံ န သက္ကာ, ယေ ပန အာသန္နစုတိကာ ဣဒါနိ စဝိဿန္တိ တေ **စဝမာနာ**။ ယေ စ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ သမ္ပတိနိဗ္ဗတ္တာ တ, တေ **ဉပပဇ္ဇမာနာ** တိ အဓိပ္ပေတာ။ တေ ဧဝရူပေ စဝမာနေ ဉပပဇ္ဇမာနေ စ ပဿာမီတိ ဒဿေတိ။ **ဟီနေ**တိ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ ဟီနာနံ ဇာတိကုလဘောဂါဒီနံ ဝသေန ဟီဠိတေ ဩဟီဠိတေ ဉညာတေ အဝညာတေ။ **ပဏီတေ**တိ အမောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ တဗ္ဗိပရီတေ။ **သုဝဏ္ဏေ** တိ အဒောသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ ဣဋ္ဌကန္တမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ။ **ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ** တိ ဒောသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ အနိဋ္ဌာကန္တအမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ; အဘိရူပေ ဝိရူပေတိပိ အတ္ထော။ **သုဂတေ**တိ သုဂတိဂတေ, အလောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ တ အဍ္ဎေ မဟဒ္ဓနေ။ **ဒုဂ္ဂတေ** တိ ဒုဂ္ဂတိဂတေ, လောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ တ ဒလိဒ္ဒေ အပ္ပန္နပာနေ။ **ယထာကမ္မူပဂေ** တိ ယံ ယံ ကမ္မံ ဉပစိတံ တေန တေန ဉပဂတေ။ တတ္ထ ပုရိမေဟိ ''စဝမာနေ''တိအာဒီဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ ဝုတ္တံ; ဣမိနာ ပန ပဒေန ယထာကမ္မူပဂဉာဏကိစ္စံ။

တဿ စ ဉာဏဿ အယမုပ္ပတ္တိက္ကမော – သော ဟေဋ္ဌာ နိရယာဘိမုခံ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ နေရယိကေ သတ္တေ ပဿတိ မဟန္တံ ဒုက္ခမနုဘဝမာနေ, တံ ဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စမေဝ။ သော ဧဝံ မနသိ ကရောတိ – ''ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ ကတွာ ဣမေ သတ္တာ ဧတံ ဒုက္ခမနုဘဝန္တီ''တိ? အထဿ ''ဣဒံ နာမ ကတွာ''တိ တံ ကမ္မာရမ္မဏံ ဉာဏံ ဉပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ ဉပရိ ဒေဝလောကာဘိမုခံ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ နန္ဒနဝန-မိဿကဝန-ဖာရုသကဝနာဒီသု သတ္တေ ပဿတိ မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနေ။ တမ္ပိ ဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စမေဝ။ သော ဧဝံ မနသိ ကရောတိ – ''ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ ကတွာ ဣမေ သတ္တာ ဧတံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ''တိ? အထဿ ''ဣဒံ နာမ ကတွာ''တိ တံကမ္မာရမ္မဏံ ဉာဏံ ဉပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ယထာကမ္မူပဂဉာဏံ နာမ။ ဣမဿ ဝိသုံ ပရိကမ္မံ နာမ နတ္ထိ။ ယထာ စိမဿ, ဧဝံ အနာဂတံသဉာဏဿပိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပာဒကာနေဝ ဟိ ဣမာနိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ သဟေဝ ဣဇ္ဈန္တိ။

ကာယဒုစ္စရိတေနာ တိအာဒီသု ဒုဋ္ဌု စရိတံ ဒုဋ္ဌံ ဝါ စရိတံ ကိလေသပူတိကတ္တာတိ ဒုစ္စရိတံ; ကာယေန ဒုစ္စရိတံ, ကာယတော ဝါ ဉပ္ပန္နံ ဒုစ္စရိတန္တိ **ကာယဒုစ္စရိတံ** ။ ဧဝံ ဝစီမနောဒုစ္စရိတာနိပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ **သမန္နာဂတာ** တိ သမင်္ဂီဘူတာ။ **အရိယာနံ ဉပဝါဒကာ**တိ ဗုဒ္ဓ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ အရိယာနံ အန္တမသော ဂိဟိသောတာပန္နာနမ္ပိ အနတ္ထကာမာ ဟုတွာ အန္တိမဝတ္ထုနာ တ ဂုဏပရိဓံသနေန တ ဉပဝါဒကာ; အက္ကောသကာ, ဂရဟကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ''နတ္ထိ ဣမေသံ သမဏဓမ္မော, အဿမဏာ ဧတေ''တိ ဝဒန္တော အန္တိမဝတ္ထုနာ ဉပဝဒတိ။ ''နတ္ထိ ဣမေသံ ဈာနံ တ ဝိမောက္ခော တ မဂ္ဂေါ တ ဖလံ တ''တိ ဝဒန္တော ဂုဏပရိဓံသနေန ဉပဝဒတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ ဇာနံ တ ဉပဝဒေယျ ယ အဇာနံ တ, ဉဘယထာပိ အရိယူပဝါဒောဝ ဟောတိ။ ဘာရိယံ ကမ္မံ သဂ္ဂါဝရဏံ မဂ္ဂါဝရဏဉ္စ, သတေကိစ္ဆံ ပန ဟောတိ။ တဿ စ အာဝိဘာဝတ္ထံ ဣဒံ ဝတ္ထုမုဒာဟရန္တိ –

''အညတရသ္မိံ ကိရ ဂါမေ ဧကော ထေရော စ ဒဟရဘိက္ခု စ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ။ တေ ပဌမဃရေယေဝ ဉဠုင်္ကမတ္တံ ဉဏှယာဂုံ လဘိံသု။ ထေရဿ စ ကုစ္ဆိဝါတော အတ္ထိ။ သော စိန္တေသိ – 'အယံ ယာဂု မယှံ သပ္ပာယာ, ယာဝ န သီတလာ ဟောတိ တာဝ နံ ပိဝါမီ'တိ။ သော မနုဿေဟိ ဉမ္မာရတ္ထာယ အာဟဋေ ဒါရုက္ခန္ဓေ နိသီဒိတွာ တံ ပိဝိ။ ဣတရော တံ ဇိဂုစ္ဆိ – 'အတိစ္ဆာတော ဝတာယံ မဟလ္လကော အမှာကံ လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ အကာသီ'တိ။ ထေရော

ကမေ စရိတ္တတ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဒဟရဘိက္ခုံ အာဟ – ‘အတ္ထိ တေ, အာဝုသော, ဣမသ္မိံ သာသနေ ပတိဋ္ဌာ’တိ? ‘အာမ, ဘန္တေ, သောတာပန္နော အဟ’န္တိ။ ‘တေန ဟာဝုသော, ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ တယာမံ မာ အကာသိ, ခီဏာသဝေ တယာ ဥပဝဒိတော’တိ။ သော တံ ခမာပေသိ။ တေနဿ တံ ဟာကတိကံ အဟောသိ’’။ တသ္မာ ယော အညောပိ အရိယံ ဥပဝဒတိ, တေန ဂန္တွာ သစေ အတ္တနာ ဝုဍ္ဎတရော ဟောတိ, ‘‘အဟံ အာယသ္မန္တံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အဝစံ, တံ မေ ခမာဟီ’’တိ ခမာပေတဗ္ဗော။ သစေ နဝကတရော ဟောတိ , ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ‘‘အဟံ ဘန္တေ တုမှေ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အဝစံ, တံ မေ ခမထာ’’တိ ခမာပေတဗ္ဗော။ သစေ သော နက္ခမတိ ဒိသာပက္ကန္တော ဝါ ဟောတိ, ယေ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ သစေ အတ္တနာ ဝုဍ္ဎတရော ဟောတိ ဌိတကေနေဝ, သစေ နဝကတရော ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ‘‘အဟံ, ဘန္တေ, အသုကံ နာမ အာယသ္မန္တံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အဝစံ, ခမတု မေ သော အာယသ္မာ’’တိ ဧဝံ ဝဒန္တေန ခမာပေတဗ္ဗော။ သစေ သော ပရိနိဗ္ဗုတော ဟောတိ, ပရိနိဗ္ဗုတမဉ္စဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ယာဝ သိဝထိကံ ဂန္တွာပိ ခမာပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ကတေ သဂ္ဂါဝရဏဉ္စ မဂ္ဂါဝရဏဉ္စ န ဟောတိ, ပာကတိကမေဝ ဟောတိ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ ဝိပရီတဒဿနာ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ**တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန သမာဒိန္နနာနာဝိဓကမ္မာ, ယေ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု ကာယကမ္မာဒီသု အညေပိ သမာဒပေန္တိ။ တတ္ထ ဝစီဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေနေဝ အရိယူပဝါဒေ, မနောဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေန စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သင်္ဂဟိတာယပိ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ပုန ဝစနံ မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မဟာသာဝဇ္ဇော ဟိ အရိယူပဝါဒော အာနန္တရိယသဒိသော။ ယထာဟ – ‘‘သေယ္ယထာပိ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ; ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝဒာမိ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော, ဧဝံ နိရယေ’’တိ (မ. နိ. ၁.၁၄၉)။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော စ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ နာမ အညံ နတ္ထိ။ ယထာဟ – ‘‘နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ဧဝံ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ, ယထယိဒံ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဝဇ္ဇာနီ’’တိ (အ. နိ. ၁.၃၁၀)။

ကာယဿ ဘေဒာ တိ ဥပာဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္စာဂါ။ **ပရံ မရဏာ**တိ တဒနန္တရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓဂ္ဂဟဏေ။ အထ ဝါ ကာယဿ ဘေဒာတိ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿုပစ္ဆေဒါ။ ပရံ မရဏာတိ စုတိစိတ္တတော ဥဒ္ဓံ။ **အပာယ**န္တိ ဧဝမာဒိ သဗ္ဗံ နိရယဝေဝစနံ။ နိရယော ဟိ သဂ္ဂမောက္ခဟေတုဘူတာ ပုညသမ္မတာ အယာ အပေတတ္တာ, သုခါနံ ဝါ အာယဿ အဘာဝါ အပါယော။ ဒုက္ခဿ ဂတိ ပဋိသရဏန္တိ **ဒုဂ္ဂတိ;** ဒောသဗဟုလတာယ ဝါ ဒုဋ္ဌေန ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တာ ဂတီတိ ဒုဂ္ဂတိ။ ဝိဝသာ နိပတန္တိ ဧတ္ထ ဒုက္ကဋကာရိနောတိ **ဝိနိပါတော;** ဝိနဿန္တာ ဝါ ဧတ္ထ နိပတန္တိ သမ္ဘိဇ္ဇမာနင်္ဂပစ္စင်္ဂာတိ ဝိနိပါတော။ နတ္ထိ ဧတ္ထ အဿာဒသညိတော အယောတိ **နိရယော**။

အထ ဝါ အပါယဂ္ဂဟဏေန တိရစ္ဆာနယောနိံ ဒီပေတိ။ တိရစ္ဆာနယောနိ ဟိ အပါယော, သုဂတိယာ အပေတတ္တာ; န ဒုဂ္ဂတိ, မဟေသက္ခာနံ နာဂရာဇာဒီနံ သမ္ဘဝတော။ ဒုဂ္ဂတိဂ္ဂဟဏေန ပေတ္တိဝိသယံ ဒီပေတိ။ သော ဟိ အပါယော စေဝ ဒုဂ္ဂတိ စ သုဂတိတော အပေတတ္တာ, ဒုက္ခဿ စ ဂတိဘူတတ္တာ; န တု ဝိနိပါတော အသုရသဒိသံ အဝိနိပတိတတ္တာ။ ပေတမဟိဒ္ဓိကာနဉ္စိ ဝိမာနာနိပိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဝိနိပါတဂ္ဂဟဏေန အသုရကာယံ ဒီပေတိ။ သော ဟိ ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန အပါယော စေဝ ဒုဂ္ဂတိ စ သဗ္ဗသမုဿယေဟိ စ ဝိနိပတိတတ္တာ ဝိနိပါတောတိ ဝုစ္စတိ။ နိရယဂ္ဂဟဏေန အဝီစိ-အာဒိအနေကပ္ပကာရံ နိရယမေဝ ဒီပေတိ။ **ဥပပန္နာ** တိ ဥပဂတာ, တတ္ထ အဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ပန ဝိသေသော – ဧတ္ထ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန မနုဿဂတိပိ သင်္ဂယှတိ။ သဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန ဒေဝဂတိယေဝ။ တတ္ထ သုန္ဒရာ ဂတီတိ **သုဂတိ**။ ရူပါဒီဟိ ဝိသယေဟိ သုဋ္ဌု အဂ္ဂေါတိ **သဂ္ဂေါ** ။ သော သဗ္ဗောပိ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန **လောကော**တိ အယံ ဝစနတ္ထော။ **ဝိဇ္ဇာ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဝိဇ္ဇာ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိပဋိစ္ဆာဒိကာ အဝိဇ္ဇာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယမေဝ ဟေတ္ထ ဝိသေသော – ယထာ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာယံ ‘‘ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏမုခတုဏ္ဍကေန ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထက္ခန္ဓပဋိစ္ဆာဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ’’တိ ဝုတ္တံ; ဧဝမိဓ ‘‘စုတူပပါတဉာဏမုခတုဏ္ဍကေန စုတူပပါတပဋိစ္ဆာဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။

အာသဝက္ခယဉာဏကထာ

၁၄. သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ တိ ဣဓ ဝိပဿနာပာဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာသဝါနံ ခယ ဉာဏာယာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏတ္ထာယ။ အရဟတ္တမဂ္ဂော ဟိ အာသဝဝိနာသနတော အာသဝါနံ ခယောတိ ဝုစ္စ တိ။ တတြ စေတံ ဉာဏံ တပ္ပရိယာပန္နတ္တာတိ ။ **စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသီ** တိ ဝိပဿနာစိတ္တံ အဘိနီဟရိ။ **သော ဣဒံ ဒုက္ခ**န္တိ ဧဝမာဒီသု "ဧတ္တကံ ဒုက္ခံ, န ဣတော ဘိယျော"တိ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုက္ခသစ္စံ သရသလက္ခဏပဋိဝေဓေန ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိ ဇာနိံ ပဋိဝိဇ္ဈိံ။ တဿ စ ဒုက္ခဿ နိဗ္ဗတ္တိကံ တဏှံ "အယံ ဒုက္ခသမုဒယော"တိ, တဒု ဘယမ္ပိ ယံ ဌာနံ ပတွာ နိရုဇ္ဈတိ တံ တေသံ အပ္ပဝတ္တိံ နိဗ္ဗာနံ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓော"တိ, တဿ စ သမ္ပာပကံ အရိ ယမဂ္ဂံ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ သရသလက္ခဏပဋိဝေဓေန ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိ ဇာနိံ ပဋိဝိဇ္ဈိန္တိ ဧ ဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ သရူပတော သစ္စာနိ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ကိလေသဝသေန ပရိယာယတော ဒဿေန္တော **"ဣမေ အာသ ဝါ"**တိအာဒိမာဟ။ **တဿ မေ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော** တိ တဿ မယှံ ဧဝံ ဇာနန္တဿ ဧဝံ ပဿန္တဿ သ ဟ ဝိပဿနာယ ကောဋိပ္ပတ္တံ မဂ္ဂံ ကထေတိ။ **ကာမာသဝါ**တိ ကာမာသဝတော။ **ဝိမုစ္စိတ္ထာ** တိ ဣမိနာ ဖလက္ ခဏံ ဒဿေတိ။ မဂ္ဂက္ခဏေ ဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, ဖလက္ခဏေ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏ** န္တိ ဣမိနာ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ဒဿေတိ။ **ခီဏာ ဇာတီ**တိအာဒီဟိ တဿ ဘူမိံ။ တေန ဟိ ဉာဏေန ဘဂဝါ ပစ္စဝေက္ခန္ တော "ခီဏာ ဇာတီ"တိအာဒီနိ အဗ္ဘညာသိ။ ကတမာ ပန ဘဂဝတော ဇာတိ ခီဏာ, ကထဉ္စ နံ အဗ္ဘညာသီတိ? ဝုစ္စ တေ – န တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ, ပုဗ္ဗေဝ ခီဏတ္တာ; န အနာဂတာ, အနာဂတေ ဝါယာမာဘာဝတော; န ပစ္စုပ္ ပန္နာ, ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ ယာ ပန မဂ္ဂဿ အဘာဝိတတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝေသု ဧကစတုပဉ္ စက္ခန္ဓပ္ပဘေဒါ ဇာတိ, သာ မဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ အနုပ္ပါဒဓမ္မတံ အာပဇ္ဇနေန ခီဏာ; တံ သော မဂ္ဂဘာဝနာယ ပ ဟီနကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခိတွာ "ကိလေသာဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ကမ္မံ အာယတိံ အပ္ပဋိသန္ဓိကံ ဟောတီ"တိ ဇာနန္တော အဗ္ဘညာသိ။

ဝုသိတန္တိ ဝုတ္ထံ ပရိဝုတ္ထံ, ကတံ စရိတံ နိဋ္ဌိတန္တိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ, ပုထုဇ္ဇန ကလျာဏကေန ဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ သေက္ခာ ဗြဟ္မစရိယံ ဝသန္တိ နာမ, ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော။ တသ္မာ ဘဂ ဝါ အတ္တနော ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ အဗ္ဘညာသိ။ **ကတံ ကရဏီယ**န္တိ စ တူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယဝသေန သောဠသဝိဓမ္ပိ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိ တန္တိ အတ္ထော ။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာဒယော ဟိ တံ ကိစ္စံ ကရောန္တိ, ခီဏာသဝေါ ကတကရဏီယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ အတ္တနော ကရဏီယံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ကတံ ကရဏီယ"န္တိ အဗ္ဘညာသိ။ **နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ** တိ ဣဒါ နိ ပုန ဣတ္ထဘာဝါယ ဧဝံ သောဠသကိစ္စဘာဝါယ ကိလေသက္ခယာယ ဝါ မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စံ မေ နတ္ထီတိ အဗ္ဘညာ သိံ။

ဣဒါနိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏပရိဂ္ဂဟိတံ တံ အာသဝါနံ ခယဉာဏာဓိဂမံ ဗြာဟ္မဏဿ ဒဿေန္တော **အယံ ခေါ မေ ဗြာဟ္မဏာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိဇ္ဇာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဝိဇ္ဇာ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒိကာ အဝိဇ္ဇာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော – **အယံ ခေါ မေ ဗြာဟ္မဏ တတိယာ အဘိနိဗ္ဘိဒါ အဟောသီ** တိ ဧတ္ထ အယံ ခေါ မမ ဗြာဟ္မဏ အာသဝါနံ ခယဉာဏမုခတုဏ္ဍကေန စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပ ဒါလေတွာ တတိယာ အဘိနိဗ္ဘိဒါ တတိယာ နိက္ခမန္တိ တတိယာ အရိယဇာတိ အဟောသိ, ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿေဝ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ ပါဒနခသိခာယ ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ တမှာ အဏ္ဍကောသမှာ အဘိနိဗ္ဘိဒါ နိက္ခမန္ တိ ကုက္ကုဋနိကာယေ ပစ္စာဇာတီတိ။

ဧတ္တာဝတာ ကိံ ဒဿေတီတိ? သော ဟိ ဗြာဟ္မဏ ကုက္ကုဋစ္ဆာပကော အဏ္ဍကောသံ

ပအာလေတွတ တတော နိက္ခမန္တော သကိမေဝ ဇာယတိ, အပံ ပန ပုဗ္ဗေ-နိဝုတ္ထက္ခန္ဓပဋိစ္ဆာဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍ
ဥကောသံ ဘိန္ဒိတွတ ပဌမံ တာဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဝိဇ္ဇာယ ဇာတော, တတော သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိပဋိစ္ဆာ
ဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပအာလေတွတ ဒုတိယံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဝိဇ္ဇာယ ဇာတော, ပုန စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ အဝိဇ္ဇဏ္ဍ
ကောသံ ပအာလေတွတ တတိယံ အာသဝက္ခယဉာဏဝိဇ္ဇာယ ဇာတော; ဧဝံ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ တိက္ခတ္တုံ ဇာတော။ သာ စ မေ
ဇာတိ အရိယာ သုပရိသုဒ္ဓာတိ ဣဒံ ဒဿေသိ။ ဧဝံ ဒဿေန္တော စ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန အတီတံသဉာဏံ, ဒိဗ္ဗစက္ခု
နာ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတံသဉာဏံ, အာသဝက္ခယေန သကလလောကိယလောကုတ္တရဂုဏန္တိ ဧဝံ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ သဗ္ဗေပိ
သဗ္ဗညုဂုဏေ ပကာသေတွတ အတ္တနော အရိယာယ ဇာတိယာ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ ဗြာဟ္မဏဿ ဒဿေသီတိ။

အာသဝက္ခယဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒေသနာနုမောဒနကထာ

၁၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော တိ ဧဝံ ဘဂဝတာ လောကာနုကမ္ပကေန ဗြာဟ္မဏံ အနုကမ္ပမာနေန ဝိ
နိဂူဟိတဗ္ဗေပိ အတ္တနော အရိယာယ ဇာတိယာ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝေ ဝိဇ္ဇတ္တယပကာသိကာယ ဓမ္မဒေသနာယ ဝုတ္တေ
ပီတိဝိပ္ဖာရပရိပုဏ္ဏဂတ္တစိတ္တော ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော တံ ဘဂဝတော အရိယာယ ဇာတိယာ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ
ဝိဒိတွတ ''ဤဒိသံ နာမာဟံ သဗ္ဗလောကဇေဋ္ဌသေဋ္ဌံ သဗ္ဗဂုဏသမန္နာဂတံ သဗ္ဗညုံ 'အညေသံ အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ န က
ရောတီ'တိ အဝစံ – 'ဓီရတ္ထု ဝတရေ အညာဏ'''န္တိ အတ္တာနံ ဂရဟိတွတ ''အယံ အဒိ လောကေ အရိယာယ ဇာတိယာ
ပုရေဇာတဋ္ဌေန ဇေဋ္ဌော, သဗ္ဗဂုဏေဟိ အပ္ပဋိသမဋ္ဌေန သေဋ္ဌော''တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ – **''ဇေဋ္ဌော ဘဝံ ဂေါတမော သေဋ္ဌော ဘဝံ ဂေါတမော''**တိ။ ဝတွာ ပန ဝတွတ ပုန တံ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ အဗ္ဘာနုမောဒမာ
နော **''အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ဂေါတမာ''** တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထာယံ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒော ခယသုန္ဒရာဘိရူပအဗ္ဘာနုမောဒနေသု ဒိဿတိ။ ''အဘိက္ကန္တာ, ဘန္တေ,
ရတ္တိ; နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော, စိရနိသိန္နော ဘိက္ခုသင်္ဃော''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၈.၂၀) ဟိ ခယေ ဒိဿတိ။
''အယံ မေ ပုဂ္ဂလော ခမတိ, ဣမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စာ''တိအာဒီသု (အ. နိ.
၄.၁၀၀) သုန္ဒရေ။

''ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ, ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလံ။
အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိသာ''တိ။ –

အာဒီသု (ဝိ. ဝ. ၈၅၇) အဘိရူပေ။ ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ''တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၂၅၀) အဗ္ဘာနုမောဒနေ။ ဣဓာပိ အဗ္ဘာ
နုမောဒနေယေဝ။ ယသ္မာ စ အဗ္ဘာနုမောဒနေ, တသ္မာ ''သာဓု သာဓု, ဘော ဂေါတမာ''တိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

''ဘယေ ကောဓေ ပသံသာယံ, တုရိတေ ကောတူဟလစ္ဆရေ။
ဟာသေ သောကေ ပသာဒေ စ, ကရေ အာမေဍိတံ ဗုဓော''တိ။

ဣမိနာ စ လက္ခဏေန ဣဓ ပသာဒဝသေန ပသံသာဝသေန စာယံ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အထ ဝါ **အဘိက္ကန္တ** န္တိ အတိက္ကန္တံ အတိမနာပံ အတိသုန္ဒရန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဧကေန အဘိက္က
န္တသဒ္ဒေန ဒေသနံ ထောမေတိ, ဧကေန အတ္တနော ပသာဒံ။ အယဉှိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပာယော – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘော
ဂေါတမ, ယဒိဒံ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနာ, အဘိက္ကန္တံ ယဒိဒံ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနံ အာဂမ္မ
မ မမ ပသာဒော''တိ။ ဘဂဝတောယေဝ ဝါ ဝစနံ ဒွေ ဒွေ အတ္ထေ သန္ဓာယ ထောမေတိ – ဘောတော ဂေါတမဿ ဝ
စနံ အဘိက္ကန္တံ ဒောသနာသနတော အဘိက္ကန္တံ ဂုဏာဓိဂမနတော, တထာ သဒ္ဓါဇနနတော ပညာဇနနတော, သာတ္ထ
ထတော သဗျဉ္ဇနတော, ဥတ္တာနပဒတော ဂမ္ဘီရတ္ထတော, ကဏ္ဏသုခတော ဟဒယင်္ဂမတော, အနတ္တုက္ကံသန
တော အပရဝမ္ဘနတော, ကရုဏာသီတလတော ပညာဝဒာတတော, အပာထရမဏီယတော ဝိမဒ္ဒက္ခမတော, သုယ္ယမာန
သုခတော ဝီမံသိယမာနဟိတတောတိ ဧဝမာဒီဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

တတော ပရမ္ပိ စတူဟိ ဥပမာဟိ ဒေသနံ့ယေဝ ထောမေတိ။ တတ္ထ **နိက္ကုဇ္ဇိတ** န္တိ အဓောမုခဋ္ဌပိတံ, ဟေဋ္ဌာမုခဇာတံ တာ။ **ဥက္ကုဇ္ဇေယျ** တိ ဥပရိမုခံ ကရေယျ။ **ပဋိစ္ဆန္န** န္တိ တိဏပဏ္ဏာဒိပဋိစ္ဆာဒိတံ။ **ဝိဝရေယျ** တိ ဥဂ္ဃာဋေယျ။ **မူဠှဿ** တိ ဒိသာမူဠှဿ။ **မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ** တိ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဧသ မဂ္ဂေါတိ ဝဒေယျ။ **အန္ဓကာရေ**တိ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသီ အဍ္ဍရတ္တ-ဃနဝနသဏ္ဍ-မေဃပဋလေဟိ စတုရင်္ဂေ တမသိ။ အယံ တာဝ အနုတ္တာနပဒတ္ထော။ အယံ ပန အဓိပ္ပာယယောဇနာ – ယထာ ကောစိ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ဧဝံ သဒ္ဓမ္မဝိမုခံ အသဒ္ဓမ္မေ ပတိတံ မံ အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာပေန္တေန; ယထာ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝိဝရေယျ, ဧဝံ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနန္တရဓာနာ ပဘုတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂဟနပဋိစ္ဆန္နံ သာသနံ ဝိဝရန္တေန; ယထာ မူဠှဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, ဧဝံ ကုမဂ္ဂမိစ္ဆာမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿ မေ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တေန; ယထာ အန္ဓကာရေ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, ဧဝံ မောဟန္ဓကာရေ နိမုဂ္ဂဿ မေ ဗုဒ္ဓါဒိရတနတ္တယရူပါနိ အပဿတော တပ္ပဋိစ္ဆာဒကမောဟန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသကဒေသနာပဇ္ဇောတံ ဓာရေန္တေန, မယှံ ဘောတာ ဂေါတမေန ဧတေဟိ ပရိယာယေဟိ ပကာသိတတ္တာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတောတိ။

ဒေသနာနုမောဒနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပသန္နာကာရကထာ

ဧဝံ ဒေသနံ့ ထောမေတွာ ဣမာယ ဒေသနာယ ရတနတ္တယေ ပသန္နစိတ္တော ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော **"ဧသာဟ"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧသာဟ**န္တိ ဧသော အဟံ။ **ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ** တိ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏန္တိ ဂစ္ဆာမိ; ဘဝံ မေ ဂေါတမော သရဏံ, ပရာယဏံ, အဃဿ တာတာ, ဟိတဿ စ ဝိဓာတာတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဂစ္ဆာမိ ဘဇာမိ သေဝါမိ ပယိရုပါသာမိ , ဧဝံ ဝာ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမီတိ။ ယေသဉှိ ဓာတူနံ ဂတိ အတ္ထော, ဗုဒ္ဓိပိ တေသံ အတ္ထော; တသ္မာ "ဂစ္ဆာမီ"တိ ဣမဿ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမီတိ အယမ္ပိ အတ္ထော ဝုတ္တော။ **ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စာ** တိ ဧတ္ထ ပန အဓိဂတမဂ္ဂေ သစ္ဆိကတနိရောဓေ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ စ စတူသု အပါယေသု အပတမာနေ ဓာရေတီတိ **ဓမ္မော;** သော အတ္ထတော အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ – "ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ သင်္ခတာ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ"တိ (အ. နိ. ၄.၃၄) ဝိတ္ထာရော။ န ကေဝလဉ္စ အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ, အပိ စ ခေါ အရိယဖလေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိယတ္တိဓမ္မောပိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ **ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ** –

> "ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ၊ ဓမ္မမသင်္ခတမပ္ပဋိကူလံ။
> မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟီ"တိ။ (ဝိ. ဝ. ၈၈၇)။

ဧတ္ထ ဟိ **ရာဂဝိရာဂေ**တိ မဂ္ဂေါ ကထိတော။ **အနေဇမသောက**န္တိ ဖလံ။ **ဓမ္မမသင်္ခတ** န္တိ နိဗ္ဗာနံ။ **အပ္ပဋိကူလံ မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တ**န္တိ ပိဋကတ္တယေန ဝိဘတ္တာ သဗ္ဗဓမ္မက္ခန္ဓာတိ။ ဒိဋ္ဌိသီလသင်္ဃာတေန သံဟတောတိ **သင်္ဃော,** သော အတ္ထတော အဋ္ဌအရိယပုဂ္ဂလသမူဟော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ တသ္မိံယေဝ **ဝိမာနေ** –

> "ယတ္ထ စ ဒိန္နမဟပ္ဖလမာဟု၊ စတူသု သုစီသု ပုရိသယုဂေသု။
> အဋ္ဌ စ ပုဂ္ဂလဓမ္မဒသာ တေ၊ သင်္ဃမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟီ"တိ။ (ဝိ. ဝ. ၈၈၈)။

ဘိက္ခူနံ သင်္ဃော **ဘိက္ခုသင်္ဃော** ။ ဧတ္တာဝတာ စ ဗြာဟ္မဏော တီဏိ သရဏဂမနာနိ ပဋိဝေဒေသိ။

ပသန္နာကာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သရဏဂမနကထာ

ဣဒါနိ တေသ္ဝေဝ တီသု သရဏဂမနေသု ကောသလ္လတ္ထံ သရဏံ, သရဏဂမနံ, ယော သရဏံ ဂစ္ဆတိ,

သရဏာဂမနပ္ပဘေဒေ, သရဏာဂမနဖလံ, သံကိလေသော, ဘေဒေတိ အယံ ဝိဓိ ဝေဒိ တဗ္ဗော။ သော ပန ဣဓ ဝုစ္စ မာနော အတိဘာရိယံ ဝိနယနိဒါနံ ကရောတီတိ န ဝုတ္တော။ အတ္ထိကေဟိ ပန ပပဉ္စသူဒနိယံ တ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယံ **ဘယ ဘေရဝသုတ္တဝဏ္ဏနတော** (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၅၆) သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယံ တ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၂၅၀) **သရဏဝဏ္ဏနတော** ဂဟေတဗ္ဗောတိ။

သရဏာဂမနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပာသကတ္တပဋိဝေဒနာကထာ

ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတူတိ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ''ဥပာသကော အယ''န္တိ ဧဝံ ဓာရေတူတိ အတ္ထော။ ဥပာသကဝိဓိကောသလ္လတ္ထံ ပနေတ္ထ ကော ဥပာသကော, ကသ္မာ ဥပာသကောတိ ဝုစ္စတိ, ကိမဿ သီလံ, ကော အာဇီဝေါ, ကာ ဝိပတ္တိ, ကာ သမ္ပတ္တီတိ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ အတိဘာရိယကရဏတော ဣဓ န ဝိဘတ္တံ, အတ္ထိကေဟိ ပန **ပပဉ္စသူဒနိယံ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယံ** (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၅၆) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဇ္ဇတဂ္ဂေ**တိ ဧတ္ထ အယံ အဂ္ဂသဒ္ဒော အာဒိကောဋိကောဋ္ဌာသသေဋ္ဌေသု ဒိဿတိ။ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ, သမ္မ ဒောဝါရိက, အာ ဝရာမိ ဒွါရံ နိဂဏ္ဌာနံ နိဂဏ္ဌီန''န္တိအာဒီသု (မ. နိ. ၂.၇၀) ဟိ အာဒိမှိ ဒိဿတိ။ ''တေနေဝ အင်္ဂုလဂ္ဂေန တံ အင်္ဂုလဂ္ဂံ ပရာမသေယျ (ကထာ. ၄၄၁), ဥစ္ဆဂ္ဂံ ဝေဠဂ္ဂ''န္တိအာဒီသု ကောဋိယံ။ ''အမ္ဗိလဂ္ဂံ တ မဓုရဂ္ဂံ တ တိတ္တက ဂ္ဂံ တ (သံ. နိ. ၅.၃၇၄) အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟာရဂ္ဂေန တ ပရိဝေဏဂ္ဂေန တ ဘာဇေတု''န္တိအာဒီသု (စူဠဝ. ၃၁၈) ကောဋ္ဌာသေ။ ''ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ တ ဒွိပဒါ တ။ပေ။ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ''တိ အာဒီသု (အ. နိ. ၄.၃၄) သေဋ္ဌေ။ ဣဓ ပနာယံ အာဒိမှိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ **အဇ္ဇတဂ္ဂေ** တိ အဇ္ဇတံ အာဒိံ ကတွာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဇ္ဇတ** န္တိ အဇ္ဇဘာဝန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဇ္ဇဒဂ္ဂေ** ဣစ္စေဝ တ ပါဌော, ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော, အဇ္ဇ အဂ္ဂံ ကတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပါဏုပေတ**န္တိ ပါဏေဟိ ဥပေတံ, ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ, တာဝ ဥပေတံ အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏာဂမနေဟိ သရဏဂတံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု ဇာနာတု, အဟ ဉှိ သစေပိ မေ တိခိဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒေယျုံ, နေဝ ဗုဒ္ဓံ ''န ဗုဒ္ဓေါ''တိ တ, ဓမ္မံ ''န ဓမ္မော''တိ တ, သင်္ဃံ ''န သင်္ဃော''တိ တ ဝဒေယျန္တိ။ ဧတ္ထ စ ဗြာဟ္မဏော ပါဏုပေတံ သရဏာဂတန္တိ ပုန သရဏာဂမနံ ဝဒန္တော အတ္တသ နိယျာတနံ ပကာသေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ အတ္တာနံ နိယျာတေတွာ ဘဂဝန္တံ သပရိသံ ဥပဋ္ဌာတုကာမော အာဟ – '' **အဓိဝါသေတု စ မေ ဘဝံ ဂေါ တမော ဝေရဉ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''**တိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဥပါသကန္တိ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု, အဓိဝါသေတု စ မေ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံ, တယော မာသေ ဝေရဉ္ဇံ ဥပနိဿာယ မမ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ တ သံ သမ္ပဋိစ္ဆတူတိ။ **အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေနာ**တိ အထဿ ဝစနံ သုတွာ ဘဂဝါ ကာယင်္ဂံ တ ဝါစင်္ဂံ တ အစောပေတွာ အဗ္ဘန္တရေယေဝ ခန္တိံ ဓာရေန္တော တုဏှီဘာဝေန အဓိဝါသေသိ; ဗြာဟ္မဏဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ မနသာဝ သမ္ပဋိစ္ဆီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ တိ အထ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော သစေ မေ သမဏော ဂေါတမော နာဓိဝါသေယျ, ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိပေယျ။ ယသ္မာ ပန အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ အဗ္ဘန္တရေ ခန္တိံ ဓာရေသိ, တသ္မာ မေ မနသာဝ အဓိဝါသေသီတိ ဧဝံ အာကာရသလ္လက္ခဏကုသလတာယ ဘဂဝတော အ ဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ, အတ္တနော နိသိန္နာသနတော ဝုဋ္ဌာယ စတူသု ဒိသာသု ဘဂဝန္တံ သက္ကစ္စံ ဝန္ဒိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပ ဒက္ခိဏံ ကတွာ အာဂတကာလတော ပဘုတိ ဇာတိမဟလ္လကဗြာဟ္မဏာနံ အဘိဝါဒနာဒီနိ န ကရောတီတိ ဝိဂရဟိတွာ တပိ ဣဒါနိ ဝိညာတဗုဒ္ဓဂုဏော ကာယေန ဝါစာယ မနသာ စ အနေကက္ခတ္တုံ ဝန္ဒန္တောပိ အတိတ္တောယေဝ ဟုတွာ ဒသနခသမောဓာနသမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယာဝ ဒဿနဝိသယော တာဝ ပဋိမုခေါယေဝ အပက္ကမိတွာ ဒဿနဝိသယံ ဝိဇဟနဋ္ဌာနေ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။

ဥပာသကတ္တပဋိဝေဒနာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုဗ္ဘိက္ခကထာ

၁၆. တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေရဉ္ဇာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ ဟောတီ တိ ယသ္မိံ သမယေ ဝေရဉ္ဇေန ဗြာဟ္မဏေန ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇံ ဥပနိဿာယ ဝဿာဝါသံ ယာစိတော , တေန သမယေန ဝေရဉ္ဇာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ ဟောတိ။ **ဒုဗ္ဘိက္ခာ** တိ ဒုလ္လဘဘိက္ခာ; သာ ပန ဒုလ္လဘဘိက္ခတာ ယတ္ထ မနုဿာ အဿဒ္ဓာ ဟောန္တိ အပ္ပသန္နာ, တတ္ထ သုသဿကာလေပိ အတိသမဂ္ဃေပိ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏေ ဟောတိ။ ဝေရဉ္ဇာယံ ပန ယသ္မာ န တထာ အဟောသိ, အပိစ ခေါ ဒုဿဿတာယ ဆာတကဘယေန အဟောသိ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော **ဒွီဟိတိကာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒွီဟိတိကာ**တိ ဒွိဓာ ပဝတ္တဤဟိတိကာ။ ဤဟိတံ နာမ ဣရိယာ ဒွိဓာ ပဝတ္တာ – စိတ္တဣရိယာ, စိတ္တဤဟာ။ ''ဧတ္ထ လစ္ဆာမ နု ခေါ ကိဉ္စိ ဘိက္ခမာနာ န လစ္ဆာမာ''တိ, ''ဇီဝိတုံ ဝါ သက္ခိဿာမ နု ခေါ နော''တိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။

အထ ဝါ **ဒွီဟိတိကာ**တိ ဒုဇ္ဇီဝိကာ, ဤဟိတံ ဤဟာ ဣရိယနံ ပဝတ္တနံ ဇီဝိတန္တိအာဒီနိ ပဒါနိ ဧကတ္ထာနိ။ တသ္မာ ဒုက္ခေန ဤဟိတံ ဧတ္ထ ပဝတ္တတီတိ ဒွီဟိတိကာတိ အယမေတ္ထ ပဒတ္ထော။ **သေတဋ္ဌိကာ** တိ သေတကာနိ အဋ္ဌီနိ ဧတ္ထာတိ သေတဋ္ဌိကာ။ ဒိဝသမ္ပိ ယာစိတ္ဝာ ကိဉ္စိ အလဒ္ဓာ မတာနံ ကပဏမနုဿာနံ အဟိစ္ဆတ္တကဝဏ္ဏာနိ အဋ္ဌီနိ တတ္ထ တတ္ထ ပရိကိဏ္ဏာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သေတဋ္ဋိကာ** တိပိ ပါဌော။ တဿတ္ထော – သေတာ အဋ္ဋိ ဧတ္ထာတိ သေတဋ္ဋိကာ။ အဋ္ဋီတိ အာတုရတာ ဗျာဓိ ရောဂေါ။ တတ္ထ စ သဿာနံ ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏကာလေ သေတကရောဂေန ဥပဟတမေဝ ပစ္ဆိန္နခီရံ အဂ္ဂဟိတတဏ္ဍုလံ ပဏ္ဍရပဏ္ဍရံ သာလိသီသံ ဝါ ယဝဂောဓူမသီသံ ဝါ နိက္ခမတိ, တသ္မာ ''သေတဋ္ဋိကာ''တိ ဝုစ္စတိ။

ဝပ္ပကာလေ သုဋ္ဌု အဘိသင်္ခရိတ္ဝာပိ ဝုတ္တသဿံ တတ္ထ သလာကာ ဧဝ သမ္ပန္နာတိ **သလာကာဝုတ္တာ;** သလာကာယ ဝါ တတ္ထ ဇီဝိတံ ပဝတ္တေန္တီတိ **သလာကာဝုတ္တာ** ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? တတ္ထ ကိရ ဓညဝိက္ကယကာနံ သန္တိကံ ကယကေဿ ဂတေဿ ဒုဗ္ဗလမနုဿေ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဗလဝမနုဿာဝ ဓညံ ကိဏိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဒုဗ္ဗလမနုဿာ အလဘမာနာ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ။ ဓညဝိက္ကယကာ ''သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဟံ ကရိဿာမာ''တိ ဓညကရဏဋ္ဌာနေ ဓညမာပကံ နိသီဒာပေတ္ဝာ ဧကပဿေ ဝဏ္ဏဇ္ဈက္ခံ နိသီဒာပေသုံ။ ဓညတ္ထိကာ ဝဏ္ဏဇ္ဈက္ခဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိ။ သော အာဂတပဋိပါဋိယာ မူလံ ဂဟေတ္ဝာ ''ဣတ္ထန္နာမဿ ဧတ္တကံ ဒာတဗ္ဗ''န္တိ သလာကံ လိခိတ္ဝာ ဒေတိ, တေ တံ ဂဟေတ္ဝာ ဓညမာပကဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဒိန္နပဋိပါဋိယာ ဓညံ ဂဏှန္တိ။ ဧဝံ သလာကာယ တတ္ထ ဇီဝိတံ ပဝတ္တေန္တီတိ သလာကာဝုတ္တာ။

န သုကရာ ဥဉ္ဆေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုန္တိ ပဂ္ဂဟေန ယော ဥဉ္ဆော, တေန ယာပေတုံ န သုကရာ။ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ယံ အရိယာ ဥဉ္ဆံ ကရောန္တိ, ဘိက္ခာစရိယံ စရန္တိ, တေန ဥဉ္ဆေန ယာပေတုံ န သုကရာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဒါ ကိရ တတ္ထ သတ္တဋ္ဌကမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ဧကဒိဝသမ္ပိ ယာပနမတ္တံ န လဘန္တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဥတ္တရာပထကာ အဿဝါဏိဇာ။ပေ။ အဿောသိ ခေါ ဘဂဝါ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒ န္တိ – **တေနာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇံ ဥပနိဿာယ ဝဿာဝါသံ ဥပဂတော တေန သမယေန။ ဥတ္တရာပထတော အာဂတတ္တာ ဥတ္တရာပထဝါသိကာ ဥတ္တရာပထကာ ဝါ အဿဝါဏိဇာ ဥတ္တရာပထေ အဿာနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ ပဉ္စ အဿသတာနိ ဂဟေတ္ဝာ ဒိဂုဏံ တိဂုဏံ လာဘံ ပတ္ထယမာနာ ဒေသန္တရံ ဂစ္ဆန္တာ တေဟိ အတ္တနော ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍဘူတေဟိ ပဉ္စမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ ဝေရဉ္ဇံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂတာ ဟောန္တိ။ ကသ္မာ? န ဟိ သက္ကာ တသ္မိံ ဒေသေ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ အဒ္ဓာနံ ပဋိပဇ္ဇိတုံ။ ဥပဂစ္ဆန္တာ စ ဗဟိနဂရေ ဥဒကေန အနဇ္ဈောတ္ထရဏီယေ ဌာနေ အတ္တနော စ ဝါသာဂါရာနိ အဿာနဉ္စ မန္ဒိရံ ကာရာပေတ္ဝာ ဝတိယာ ပရိက္ခိပိံသု။ တာနိ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနာနိ ''အဿမဏ္ဍလိကာယော''တိ ပညာယိံသု။ တေနာဟ – ''**တေဟိ အဿမဏ္ဍလိကာသု ဘိက္ခူနံ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ပညတ္တံ ဟောတီ''**တိ။ **ပတ္ထပတ္ထပုလက** န္တိ ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော ပတ္ထပတ္ထပမာဏံ ပုလကံ။ ပတ္ထော နာမ နာဠိမတ္တံ ဟောတိ, ဧကဿ ပုရိသဿ အလံ ယာပနာယ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ – ''ပတ္ထောဒနော နာလမယံ ဒုဝိန္န''န္တိ (ဇာ. ၂.၂၁.၁၉၂)။ ပုလကံ နာမ နိတ္ထုသံ ကတ္ဝာ ဥဿေဒေတ္ဝာ ဂဟိတယဝတဏ္ဍုလာ ဝုစ္စန္တိ။ ယဒိ ဟိ သထုသာ ဟောန္တိ, ဟဏကာ ဝိဓ္ဓန္တိ, အဒ္ဓာနက္ခမာ န ဟောန္တိ။ တသ္မာ တေ ဝါဏိဇာ အဒ္ဓာနက္ခမံ ကတ္ဝာ ယဝတဏ္ဍုလမာဒါယ အဒ္ဓာနံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ''ယတ္ထ အဿာနံ ခါဒနီယံ တိဏံ ဒုလ္လဘံ ဘဝိဿတိ, တတ္ထေတံ အဿဘတ္တံ ဘဝိဿတီ''တိ။

ကသ္မာ ပန တေဟိ တံ ဘိက္ခူနံ ပညတ္တန္တိ? ဝုစ္စတေ – “န ဟိ တေ ဒက္ခိဏာပထမနုဿာ ဝိယ အဿဒ္ဓာ အပ္ပသန္နာ, တေ ပန သဒ္ဓာ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓမာမကာ, ဓမ္မမာမကာ, သင်္ဃမာမကာ; တေ ပုဗ္ဗဏှသမယံ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန နဂရံ ပဝိသန္တာ ဒွေဝ တယော ဒိဝသေ အဒ္ဒသံသု သတ္တဋ္ဌ ဘိက္ခူ သုနိဝတ္ထေ သုပာရုတေ ဣရိယာပထသမ္ပန္နေ သကလမ္ပိ နဂရံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကိဉ္စိ အလဘမာနေ။ ဒိသွာန နေသံ ဧတဒဟောသိ – “အယျာ ဣမံ နဂရံ ဥပနိဿာယ ဝဿံ ဥပဂတာ; ဆာတကဉ္စ ဝတ္တတိ, န စ ကိဉ္စိ လဘန္တိ, အတိဝိယ ကိလမန္တိ။ မယဉ္စမှာ အာဂန္တုကာ, န သက္ကောမ နေသံ ဒေဝသိကံ ယာဂုဉ္စ ဘတ္တဉ္စ ပဋိယာဒေတုံ။ အမှာကံ ပန အဿာ သာယဉ္စ ပါတော စ ဒုဝိက္ခတ္တုံ ဘတ္တံ လဘန္တိ။ ယံနူန မယံ ဧကမေကဿ အဿဿ ပါတရာသဘတ္တတော ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ဒဒေယျာမ။ ဧဝံ အယျာ စ န ကိလမိဿန္တိ, အဿာ စ ယာပေဿန္တီ”တိ။ တေ ဘိက္ခူနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ, တုမှေ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ယာစိတွာ ဒေဝသိကံ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ပညပေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ – “တေဟိ အဿမဏ္ဍလိကာသု ဘိက္ခူနံ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ပညတ္တံ ဟောတီ”တိ။

ပညတ္တန္တိ နိစ္စဘတ္တသင်္ခေပေန ဌပိတံ။ ဣဒါနိ **ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ** တိအာဒီသု **ပုဗ္ဗဏှသမယ**န္တိ ဒိဝသဿ ပုဗ္ဗဘာဂသမယံ, ပုဗ္ဗဏှသမယေတိ အတ္ထော။ ပုဗ္ဗဏှေ ဝါ သမယံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ, ပုဗ္ဗဏှေ ဧကံ ခဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ အစ္စန္တသံယောဂေ ဥပယောဂဝစနံ လဗ္ဘတိ။ **နိဝါသေတွာ**တိ ပရိဒဟိတွာ, ဝိဟာရနိဝါသနပရိဝတ္တနဝသေနေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ တေ တတော ပုဗ္ဗေ အနိဝတ္ထာ အဟေသုံ။ **ပတ္တစီဝရမာဒါယာ**တိ ပတ္တံ ဟတ္ထေဟိ စီဝရံ ကာယေန အာဒိယိတွာ သမ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ, ဓာရေတွာတိ အတ္ထော။ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဟိ ပကာရေန ဂဏှန္တာ အာဒါယတွေဝ ဝုစ္စန္တိ, ယထာ “သမာဒါယေဝ ပက္ကမတီ”တိ (ဒီ. နိ. ၁.၂၁၂)။ **ပိဏ္ဍံ အလဘမာနာ**တိ သကလမ္ပိ ဝေရဉ္ဇံ စရိတွာ တိဋ္ဌတု ပိဏ္ဍော, အန္တမသော “အတိစ္ဆထာ”တိ တစမ္ပိ အလဘမာနာ။

ပတ္ထပတ္ထပုလကံ အာရာမံ အာဟရိတွာတိ ဂတဂတဋ္ဌာနေ လဒ္ဓံ ဧကမေကံ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ဂဟေတွာ အာရာမံ နေတွာ။ **ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဋေတွာ ကောဋ္ဋေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တီ**တိ ထေရာနံ ကောစိ ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထိ, ယော နေသံ တံ ဂဟေတွာ ယာဂုံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ပစေယျ။ သာမမ္ပိ ပစနံ သမဏသာရုပ္ပံ န ဟောတိ န စ ဝဋ္ဋတိ။ တေ ဧဝံ နော သလ္လဟုကဝုတ္တိတာ စ ဘဝိဿတိ, သာမပါကပရိမောစနဉ္စာတိ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ဇနာ ဝါ ဒသ ဒသ ဇနာ ဝါ ဧကတော ဟုတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဋေတွာ ကောဋ္ဋေတွာ သကံ သကံ ပဋိဝိသံ ဥဒကေန တေမေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ အပ္ပောဿုက္ကာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။ ဘဂဝတော ပန တေ အဿဝဏိဇာ ပတ္ထပုလကဉ္စ ဒေန္တိ, တဒုပိယဉ္စ သပ္ပိမဓုသက္ကရံ။ တံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာဟရိတွာ သိလာယံ ပိသတိ။ ပုညဝတာ ပဏ္ဍိတပုရိသေန ကတံ မနာပမေဝ ဟောတိ။ အထ နံ ပိသိတွာ သပ္ပိအာဒီဟိ သမ္မာ ယောဇေတွာ ဘဂဝတော ဥပနာမေသိ။ အထေတ္ထ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗောဇံ ပက္ခိပန္တိ။ တံ ဘဂဝါ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဖလသမာပတ္တိယာ ကာလံ အတိနာမေတိ။ န တတော ပဋ္ဌာယ ပိဏ္ဍာယ စရတိ။

ကိံ ပနာနန္ဒတ္ထေရော တဒာ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော ဟောတီတိ? ဟောတိ, နော စ ခော ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ လဒ္ဓါ။ ဘဂဝတော ဟိ ပဌမဗောဓိယံ ဝီသတိဝဿန္တရေ နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကော နာမ နတ္ထိ။ ကဒါစိ နာဂသမာလတ္ထေရော ဘဂဝန္တံ ဥပဋ္ဌာသိ, ကဒါစိ နာဂိတတ္ထေရော, ကဒါစိ မေဃိယတ္ထေရော, ကဒါစိ ဥပဝါဏတ္ထေရော, ကဒါစိ သာဂတတ္ထေရော, ကဒါစိ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော။ တေ အတ္တနော ရုစိယာ ဥပဋ္ဌဟိတွာ ယဒါ ဣစ္ဆန္တိ တဒါ ပက္ကမန္တိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော တေသု တေသု ဥပဋ္ဌဟန္တေသု အပ္ပောဿုက္ကော ဟောတိ, ပက္ကန္တေသု သယမေဝ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ကရောတိ။ ဘဂဝါပိ ကိဉ္စာပိ မေ ဉာတိသေဋ္ဌော ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ န တာဝ လဘတိ, အထ ခော ဧဝရူပေသု ဌာနေသု အယမေဝ ပတိရူပောတိ အဓိဝါသေသိ။ တေန ဝုတ္တံ – “အာယသ္မာ ပနာနန္ဒော ပတ္ထပုလကံ သိလာယံ ပိသိတွာ ဘဂဝတော ဥပနာမေသိ, တံ ဘဂဝါ ပရိဘုဉ္ဇတီ”တိ။

နနု စ မနုဿာ ဒုဗ္ဘိက္ခကာလေ အတိဝိယ ဥဿာဟဇာတာ ပုညာနိ ကရောန္တိ, အတ္တနာ အဘုဉ္ဇိတွာပိ ဘိက္ခူနံ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တိ။ တေ တဒါ ကသ္မာ ကဋစ္ဆုဘိက္ခမ္ပိ န အဒံသု? အယဉ္စ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော မဟတာ ဥဿာဟေန ဘဂဝန္တံ ဝဿာဝါသံ ယာစိ, သော ကသ္မာ ဘဂဝတော အတ္ထိဘာဝမ္ပိ န ဇာနာတီတိ? ဝုစ္စတေ – မာရာဝဋ္ဋ

ဋ္ဌနာယ။ ဝေရဉ္ဇာယဉှိ ဗြာဟ္မဏဿ ဘဂဝတော သန္တိကာ ပက္ကန္တမတ္တမေဝ သကလဉ္စ နဂရံ သမန္တာ စ ယောဇနမတ္တံ ယတ္ထ သက္ကာ ပုရေဘတ္တံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္စာဂန္တုံ, တံ သဗ္ဗံ မာရော အာဝဋ္ဋေတွာ မောဟေတွာ သဗ္ဗေသံ အသလ္လက္ခဏဘာဝံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ တသ္မာ န ကောစိ အန္တမသော သာမီစိကမ္မမ္ပိ ကတ္တဗ္ဗံ မညိတ္ထ။

ကိံ ပန ဘဂဝါပိ မာရာဝဋ္ဋနံ အဇာနိတွာ တတ္ထ ဝဿံ ဥပဂတောတိ? နော အဇာနိတွာ။ အထ ကသ္မာ စမ္ပာ-သာဝတ္ထိ-ရာဇဂဟာဒီနံ အညတရသ္မိံ န ဥပဂတောတိ? တိဋ္ဌန္တု စမ္ပာ-သာဝတ္ထိ-ရာဇဂဟာဒီနိ, သစေပိ ဘဂဝါ တသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဥတ္တရကုရုံ ဝါ တိဒသပုရံ ဝါ ဂန္တွာ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆေယျ, တမ္ပိ မာရော အာဝဋ္ဋေယျ။ သော ကိရ တံ သံဝစ္ဆရံ အတိဝိယ အာဃာတေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော အဟောသိ။ ဣဓ ပန ဘဂဝါ ဣမံ အတိရေကကာရဏံ အဒ္ဒသ – "အဿဝါဏိဇာ ဘိက္ခူနံ သင်္ဂဟံ ကရိဿန္တီ"တိ။ တသ္မာ ဝေရဉ္ဇာယမေဝ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။

ကိံ ပန မာရော တထာဂတဿ အာဝဋ္ဋေတုံ န သက္ကောတီတိ? နော န သက္ကောတိ, တေ ပန အာဝဋ္ဋိတပရိယောသာနေ အာဂမိံသု။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ကသ္မာ န အာဝဋ္ဋေတီတိ? အဝိသဟတာယ။ န ဟိ သော တထာဂတဿ အဘိဟဋဘိက္ခာယ နိဗဒ္ဓဒါနဿ အပ္ပိတဝတ္တဿ အန္တရာယံ ကာတုံ ဝိသဟတိ။ စတုန္နဉှိ န သက္ကာ အန္တရာယော ကာတုံ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? တထာဂတဿ အဘိဟဋဘိက္ခာသင်္ခေပေန ဝါ နိဗဒ္ဓဒါနဿ အပ္ပိတဝတ္တသင်္ခေပေန ဝါ ပရိစ္စတ္တာနံ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုံ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဇီဝိတဿ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုံ။ အသီတိယာ အနုဗျဉ္ဇနာနံ ဗျာမပ္ပဘာယ ဝါ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုံ။ စန္ဒိမသူရိယဒေဝဗြဟ္မာနမ္ပိ ဟိ ပဘာ တထာဂတဿ အနုဗျဉ္ဇနဗျာမပ္ပဘာပ္ပဒေသံ ပတွာ ဝိဟတာနုဘာဝါ ဟောန္တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗညုတညာဏဿ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုန္တိ ဣမေသံ စတုန္နံ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုံ။ တသ္မာ မာရေန အကတန္တရာယံ ဘိက္ခံ ဘဂဝါ သသာဝကသင်္ဃော တဒါ ပရိဘုဉ္ဇီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ပရိဘုဉ္ဇန္တေ စ ဧကဒိဝသံ **အဿောသိ ခော ဘဂဝါ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒ**န္တိ ဘဂဝါ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ကောဋ္ဋေန္တာနံ ဘိက္ခူနံ မုသလသင်္ဃဋ္ဋနဇနိတံ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒံ သုဏိ။ တတော ပရံ **ဇာနန္တာပိ တထာဂတာ**တိ ဧဝမာဒိ ယံ ပရတော "ကိန္နု ခော သော, အာနန္ဒ, ဥဒုက္ခလသဒ္ဒော"တိ ပုစ္ဆိ, တဿ ပရိဟာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ – တထာဂတာ နာမ ဇာနန္တာပိ သစေ တာဒိသံ ပုစ္ဆာကာရဏံ ဟောတိ, ပုစ္ဆန္တိ။ သစေ ပန တာဒိသံ ပုစ္ဆာကာရဏံ နတ္ထိ, ဇာနန္တာပိ န ပုစ္ဆန္တိ။ ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓါနံ အဇာနနံ နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ အဇာနန္တာပီတိ န ဝုတ္တံ။ **ကာလံ ဝိဒိတွာ ပုစ္ဆန္တီ**တိ သစေ တဿာ ပုစ္ဆာယ သော ကာလော ဟောတိ, ဧဝံ တံ ကာလံ ဝိဒိတွာ ပုစ္ဆန္တိ; သစေ န ဟောတိ, ဧဝမ္ပိ ကာလံ ဝိဒိတွာဝ န ပုစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တာပိ စ အတ္ထသံဟိတံ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ, ယံ အတ္ထနိဿိတံ ကာရဏနိဿိတံ, တဒေဝ ပုစ္ဆန္တိ, နော အနတ္ထသံဟိတံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အနတ္ထသံဟိတေ သေတုဃာတော တထာဂတာနံ။ **သေတု** ဝုစ္စတိ မဂ္ဂေါ, မဂ္ဂေနေဝ တာဒိသဿ ဝစနဿ **ဃာတော,** သမုစ္ဆေဒေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ **အတ္ထသံဟိတ**န္တိ ဝုတ္တေ ယံ အတ္ထသန္နိဿိတံ ဝစနံ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ, တံ ဒဿေန္တော **"ဒွီဟိ အာကာရေဟီ"**တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အာကာရေဟီ**တိ ကာရဏေဟိ။ **ဓမ္မံ ဝါ ဒေသေဿာမာ**တိ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယုတ္တံ သုတ္တံ ဝါ ပုဗ္ဗစရိတကာရဏယုတ္တံ ဇာတကံ ဝါ ကထယိဿာမ။ **သာဝကာနံ ဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမာ**တိ သာဝကာနံ ဝါ တာယ ပုစ္ဆာယ ဝီတိက္ကမံ ပာကဋံ ကတွာ ဂရုကံ ဝါ လဟုကံ ဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမ အာဏံ ဌပေဿာမာတိ။

အထ ခော ဘဂဝါ။ပေ။ တေမတ္တံ အာရောစေသီတိ ဧတ္ထ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ ဟိ ဘိက္ခူနံ ပတ္ထပတ္ထပုလကပဋိလာဘံ သလ္လဟုကဝုတ္တိတံ သာမဏကပရိမောစနဋ္ဌ အာရောစေန္တော တေမတ္တံ အာရောစေသီတိ ဝုစ္စတိ။ **"သာဓု သာဓု, အာနန္ဒာ"**တိ ဣဒံ ပန ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ သမ္ပဟံသေန္တော အာဟ။ သာဓုကာရံ ပန ဒတွာ ဒွီသု အာကာရေသု ဧကံ ဂဟေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ – **"တုမှေဟိ, အာနန္ဒ, သပ္ပုရိသေဟိ ဝိဇိတံ, ပစ္ဆိမာ ဇနတာ သာလိမံသောဒနံ အတိမညိဿတီ"**တိ။ တတြာယမဓိပ္ပာယော – တုမှေဟိ, အာနန္ဒ, သပ္ပုရိသေဟိ ဧဝံ ဒုဗ္ဘိက္ခေ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍေ ဣမာယ သလ္လဟုကဝုတ္တိတာယ ဣမိနာ စ သလ္လေခေန ဝိဇိတံ။ ကိံ ဝိဇိ

တန္တိ? ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဝိဇိတံ, လောဘော ဝိဇိတော, ကုစ္ဆာစာရော ဝိဇိတော။ ကထံ? “အယံ ဝေရဉ္ဇာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ, သမန္တတော ပန အနန္တရာ ကမနိဂမာ ဖလဘာရနမိတသဿာ သုဘိက္ခာ သုလဘပိဏ္ဍာ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဘဂဝတ ဣမေခေ အမေ့ဟ နိဂ္ဂဏှိတ္တ ဝသတီ”တိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ စိန္တာ တ ဝိဏာတော တ နတ္ထိ။ ဧဝံ တာဝ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဝိဇိတံ အဘိဘူတံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တိတံ။

ကထံ လောဘော ဝိဇိတော? “အယံ ဝေရဉ္ဇာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ, သမန္တတော ပန အနန္တရာ ကမနိဂမာ ဖလဘာရနမိတသဿာ သုဘိက္ခာ သုလဘပိဏ္ဍာ ။ ဟန္ဒ မယံ တတ္ထ ဂန္တွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမာ”တိ လောဘဝသေန ဧကဘိက္ခုနာပိ ရတ္တိစ္ဆေဒော ဝါ “ပစ္ဆိမိကာယ တတ္ထ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမာ”တိ ဝဿစ္ဆေဒော ဝါ န ကတော။ ဧဝံ လောဘော ဝိဇိတော။

ကထံ ကုစ္ဆာစာရော ဝိဇိတော? အယံ ဝေရဉ္ဇာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ, ဣမေ စ မနုဿာ အမေ့ဟ ဒွေဝ တယော မာသေ ဝသန္တေပိ န ကိဉ္စိ မညန္တိ။ ယံနူန မယံ ဂုဏာတဏိဖွံ ကတွာ “အသုကော ဘိက္ခု ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ။ပေ.။ အသုကော ဆဠဘိညော”တိ ဧဝံ မနုဿာနံ အညမညံ ပကာသေတွာ ကုစ္ဆိံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ပစ္ဆာ သီလံ အဓိဋ္ဌဟေယ္ယာမာ”တိ ဧကဘိက္ခုနာပိ ဝေရူပ ကုစ္ဆာ န ဥပ္ပာဒိတာ။ ဧဝံ ကုစ္ဆာစာရော ဝိဇိတော အဘိဘူတော အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တိတောတိ။

အနာဂတေ ပန ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဝိဟာရေ နိသိန္နာ အပ္ပကသိရေနေဝ လဘိတွာပိ “ကိံ ဣဒံ ဥတ္တဏ္ဍုလံ အတိကိလိန္နံ အလောဏံ အတိလောဏံ အနမ္ဗိလံ အစ္စမ္ဗိလံ, ကော ဣမိနာ အတ္ထော”တိ အာဒိနာ နယေန သာလိမံသောဒနံ အတိမညိဿတိ, ဩညာတံ အဝညာတံ ကရိဿတိ။ အထ တ ဇနပဒေ နာမ န သဗ္ဗကာလံ ဒုဗ္ဘိက္ခော ဟောတိ။ ဧကေ အာ ဒုဗ္ဘိက္ခော ဟောတိ, ဧကေ အာ သုဘိက္ခော ဟောတိ။ သွာယံ ယဒါ သုဘိက္ခော ဘဝိဿတိ, တဒါ တုမှာကံ သပ္ပုရိသာနံ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ ပသန္နာ မနုဿာ ဘိက္ခူနံ ယာဂုခဇ္ဇကာဒိပ္ပဘေဒေန အနေကပ္ပကာရံ သာလိဝိကတိံ မံသောဒနဉ္စ အတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။ တံ တုမ္ဟေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ တုမှာကံ သဗ္ရဟ္မစာရိသင်္ခာတာ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ တုမှာကံ အန္တရေ နိသီဒိတွာ အနုဘဝမာနာဝ အတိမညိဿတိ, တပ္ပစ္စယံ မာနဉ္စ ဩမာနဉ္စ ကရိဿတီ။ ကထံ? ကဿ တေ့ကံ ပက္ကံ, ကိံ တုမှာကံ ဘာဇနာနိ နတ္ထိ, ယတ္ထ အတ္တနော သန္တကံ ပက္ခိပိတွာ ဌပေယျာထာတိ။

ဒုဗ္ဘိက္ခကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿသီဟနာဒကထာ

၁၇. အထ ခော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တိအာဒီသု **အာယသ္မာ** တိ ပိယဝစနမေတံ, ဂရုကရဝသပ္ပတိဿာဓိဝစနမေတံ။ **မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော** တိ မဟာ စ သော ဂုဏမဟန္တတာယ မောဂ္ဂလ္လာနော စ ဂေတ္တေနာတိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော။ **ဧတဒဝေစာ**တိ ဧတံ အဝေစ။ ဣဒာနိ ဝတ္တဗ္ဗံ “ဧဝရူပံ ဘန္တေ”တိအာဒိဝစနံ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ အဝေစ? ထေရော ကိရ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သာဝကပါရမိဉာဏဿ မတ္ထကံ ပတ္တော, သတ္ထာရာပိ မဟိဒ္ဓိကတာယ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတော။ သော တံ အတ္တနော မဟိဒ္ဓိကတံ နိဿာယ စိန္တေသိ – “အယံ ဝေရဉ္ဇာ ဒုဗ္ဘိက္ခာ, ဘိက္ခူ စ ကိလမန္တိ, ယံနူနာဟံ ပထဝိံ ပရိဝတ္တေတွာ ဘိက္ခူ ပပ္ပဋကောဇံ ဘောဇေယ္ယ”န္တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “သစေ ပနာဟံ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဝိဟရန္တော ဘဂဝန္တံ အယာစိတွာ ဧဝံ ကရေယ္ယံ, န မေတံ အဿ ပတိရူပံ; ယုဂဂ္ဂါဟော ဝိယ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ကတော ဘဝေယျာ”တိ။ တသ္မာ ယာစိတုကာမော အာဂန္တွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ။

ဟေဋ္ဌိမတလံ သမ္ပန္န န္တိ ပထဝိယာ ကိရ ဟေဋ္ဌိမတလေ ပထဝိမဏ္ဍော ပထဝေဇော ပထဝိ-ပပ္ပဋကော အတ္ထိ, တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တတ္ထ **သမ္ပန္န** န္တိ မဓုရံ, သာဒုရသန္တိ အတ္ထော။ ယထာဝ ဟိ “တတြဿ ရုက္ခော သမ္ပန္နဖလော စ ဥပပန္နဖလော စာ”တိ (မ. နိ. ၂.၄၈) ဧတ္ထ မဓုရဖလောတိ အတ္ထော; ဧဝမိဓာပိ သမ္ပန္နန္တိ မဓုရံ သာဒုရသန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေယ္ယထာပိ **ခုဒ္ဒမဓုံ အနီလကံ** န္တိ ဣဒံ ပနဿ မဓုရတာယ ဩပမ္မနိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ခုဒ္ဒမ**

ဓုန္တိ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ကတမဓုံ။ **အနီဠကန္တိ** နိမ္မက္ခိကံ နိမ္မက္ခိကဏ္ဍကံ ပရိသုဒ္ဓံ။ တံ ကိရ မဓု သဗ္ဗမဓူဟိ အဂ္ဂဉ္စ သေဋ္ဌဉ္စ သုရသဉ္စ ဩဇဝန္တဉ္စ။ တေနာဟ – ‘‘သေယျထာပိ ခုဒ္ဒမဓုံ အနီဠကံ ဧဝမဿာဒ’’န္တိ။

သာဓာဟံ , ဘန္တေ တိ သာဓု အဟံ, ဘန္တေ။ တွေ **သာဓူ**တိ အာယာစနဝစနမေတံ။ ပထဝိပရိဝတ္တနံ အာယာစန္တော ဟိ ထေရော ဘဂဝန္တံ ဧဝမာဟ။ **ပရိဝတ္တေယျ** န္တိ ဥက္ကုဇ္ဇေယျံ, ဟေဋ္ဌိမတလံ ဥပရိမံ ကရေယျံ။ ကသ္မာ? ဧဝဉ္ဟိ ကတေ သုခေန ဘိက္ခူ ပပ္ပဋကောဇံ ပထဝိမဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တီတိ။ အထ ဘဂဝတာ အနနုညာတုကာမောပိ ထေရံ သီဟနာဒံ နဒာပေတုံ ပုစ္ဆိ – **‘‘ယေ ပန တေ, မောဂ္ဂလ္လာန, ပထဝိနိဿိတာ ပါဏာ တေ ကထံ ကရိဿသီ’’**တိ။ ယေ ပထဝိနိဿိတာ ကမနိဂမာဒီသု ပါဏာ, တေ ပထဝိယာ ပရိဝတ္တိယမာနာယ အာကာသေ သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တေ ကထံ ကရိဿသိ, ကတ္ထ ဌပေဿသီတိ? အထ ထေရော ဘဂဝတာ တေဒဂ္ဂေ ဌပိတဘာဝတနုရူပံ အတ္တနော ဣဒ္ဓာနုဘာဝံ ပကာသေန္တော **‘‘ဧကာဟံ, ဘန္တေ’’** တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော – ဧကံ အဟံ ဘန္တေ ဟတ္ထံ ယထာ အယံ မဟာပထဝီ ဧဝံ အဘိနိမ္မိနိဿာမိ, ပထဝိသဒိသံ ကရိဿာမိ။ ဧဝံ ကတွာ ယေ ပထဝိနိဿိတာ ပါဏာ တေ ဧကသ္မိံ ဟတ္ထတလေ ဌိတေ ဟဏေ တတော ဒုတိယဟတ္ထတလေ သင်္ကာမေန္တော ဝိယ တတ္ထ သင်္ကာမေဿာမီတိ။

အထဿ ဘဂဝတာ အာယာစနံ ပဋိက္ခိပန္တော **‘‘အလံ မောဂ္ဂလ္လာနာ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အလ**န္တိ ပဋိက္ခေပဝစနံ။ **ဝိပလ္လာသမ္ပိ သတ္တာ ပဋိလဘေယျု** န္တိ ဝိပရီတဂ္ဂဟမ္ပိ သတ္တာ သမ္ပာပုဏေယျုံ။ ကထံ? အယံ နု ခော ပထဝီ , ဥဒါဟု န အယန္တိ။ အထ ဝါ အမှာကံ နု ခော အယံ ဂါမော, ဥဒါဟု အညေသ’’န္တိ။ ဧဝံ နိဂမဇနပဒခေတ္တာရာမာဒီသု။ န ဝါ ဧသ ဝိပလ္လာသော, အစိန္တေယျော ဟိ ဣဒ္ဓိမတော ဣဒ္ဓိဝိသယော။ ဧဝံ ပန ဝိပလ္လာသံ ပဋိလဘေယျုံ – ဣဒံ ဒုဗ္ဘိက္ခံ နာမ န ဣဒါနိယေဝ ဟောတိ, အနာဂတေပိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ဘိက္ခူ တာဒိသံ ဣဒ္ဓိမန္တံ သဗ္ရဟ္မစာရိံ ကုတော လဘိဿန္တိ? တေ သောတာပန္န-သကဒါဂါမိ-အနာဂါမိ-သုက္ခဝိပဿက-ဈာနလာဘိ-ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တခီဏာသဝာပိ သမာနာ ဣဒ္ဓိဗလာဘာဝတော ပရကုလာနိ ပိဏ္ဍာယ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ။ တတ္ထ မနုဿာနံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – ‘‘ဗုဒ္ဓကာလေ ဘိက္ခူ သိက္ခာသု ပရိပူရကာရိနော အဟေသုံ။ တေ ဂုဏေ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဒုဗ္ဘိက္ခကာလေ ပထဝိံ ပရိဝတ္တေတွာ ပပ္ပဋကောဇံ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ ဣဒါနိ ပန သိက္ခာယ ပရိပူရကာရိနော နတ္ထိ။ ယဒိ သိယုံ, တထေဝ ကရေယျုံ။ န အမှာကံ ယံ ကိဉ္စိ ပက္ကံ ဝါ အာမံ ဝါ ခါဒိတုံ ဒဒေယျု’’န္တိ။ ဧဝံ တေသုယေဝ အရိယပုဂ္ဂလေသု ‘‘နတ္ထိ အရိယပုဂ္ဂလာ’’တိ ဣမံ ဝိပလ္လာသံ ပဋိလဘေယျုံ။ ဝိပလ္လာသဝသေန စ အရိယေ ဂရဟန္တာ ဥပဝဒန္တာ အပါယုပဂါ ဘဝေယျုံ။ တသ္မာ **မာ တေ ရုစ္စိ ပထဝိံ ပရိဝတ္တေတု** န္တိ။

အထ ထေရော ဣမံ ယာစနံ အလဘမာနော အညံ ယာစန္တော **‘‘သာဓု, ဘန္တေ’’** တိအာဒိမာဟ။ တမ္ပိဿ ဘဂဝါ ပဋိက္ခိပန္တော **‘‘အလံ မောဂ္ဂလ္လာနာ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ န ဝုတ္တံ ‘‘ဝိပလ္လာသမ္ပိ သတ္တာ ပဋိလဘေယျု’’န္တိ, အထ ခော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ; အဋ္ဌကထာယမ္ပိ စဿ ဝုတ္တသဒိသမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဒိ ပန ဘဂဝါ အနုဇာနေယျ, ထေရော ကိံ ကရေယျာတိ? မဟာသမုဒ္ဒံ ဧကေန ပဒဝီတိဟာရေန အတိက္ကမိတဗ္ဗံ မာတိကာမတ္တံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ နဠေရုပုစိမန္ဒတော ဥတ္တရကုရုအဘိမုခံ မဂ္ဂံ နီဟရိတွာ ဥတ္တရကုရုံ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နေ ဌာနေ ကတွာ ဒဿေယျ, ယထာ ဘိက္ခူ ဂေါစရဂါမံ ဝိယ ယထာသုခံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ နိက္ခမေယျုန္တိ။

နိဋ္ဌိတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ သီဟနာဒကထာ။

ဝိနယပညတ္တိယာစနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၈. ဣဒါနိ အာယသ္မာ ဥပါလိ ဝိနယပညတ္တိယာ မူလတော ပဘုတိ နိဒါနံ ဒဿေတုံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာစနံ ဝိတက္ကုပ္ပာဒံ ဒဿေန္တော **‘‘အထ ခေါ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿာ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ရဟောဂတဿာ** တိ ရဟသိ ဂတဿ။ **ပဋိသလ္လီနဿာ** တိ သလ္လီနဿ ဧကီဘာဝံ ဂတဿ။ **ကတမေသာန**န္တိ အတီတေသု ဝိပဿီအာဒီသု ဗုဒ္ဓေသု ကတမေသံ။ စိရံ အဿ ဌိတိ, စိရာ ဝါ အဿ ဌိတီတိ **စိရဋ္ဌိတိကံ** ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနပဒတ္ထမေဝ။

ကိံ ပန ထေရော ဣမံ အတ္တနော ပရိဝိတက္ကံ သယံ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ န သက္ကောတီတိ? ဝုစ္စတေ – သက္ကောတိ စ န သက္ကောတိ စ။ အယဉှိ ဣမေသံ နာမ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ န စိရဋ္ဌိတိကံ အဟောသိ, ဣမေသံ စိရဋ္ဌိတိကန္တိ ဧတ္တကံ သက္ကောတိ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ။ ဣမိနာ ပန ကာရဏေန န စိရဋ္ဌိတိကံ အဟောသိ, ဣမိနာ စိရဋ္ဌိတိကန္တိ ဧတံ န သက္ကောတိ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ – ''ဧတမ္ပိ သောဠသဝိဓာယ ပညာယ မတ္ထကံ ပတ္တဿ အဂ္ဂသာဝကဿ န ဘာရိယံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသန္တဿ သယံ ဝိနိစ္ဆယကရဏံ တုလံ ဆဍ္ဍေတွာ ဟတ္ထေန တုလနသဒိသံ ဟောတီတိ ဘဂဝန္တံယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆီ''တိ။ အထဿ ဘဂဝါ တံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော **''ဘဂဝတော စ သာရိပုတ္တ ဝိပဿိဿာ''**တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၉. ပုန ထေရော ကာရဏံ ပုစ္ဆန္တော **ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဟေတူ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကော နု ခော ဘန္တေတိ** ကာရဏပုစ္ဆာ , တဿ ကတမော နု ခော ဘန္တေတိ အတ္ထော။ **ဟေတု ပစ္စယော** တိ ဉဘယမေတံ ကာရဏာဓိဝစနံ; ကာရဏဉှိ ယသ္မာ တေန တဿ ဖလံ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ, တသ္မာ ဟေတူတိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ တံ ပဋိစ္စ ဧတိ ပဝတ္တတိ, တသ္မာ ပစ္စယောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ အတ္ထတော ဧကမ္ပိ ဗျဉ္ဇနဝသေန စ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ စ တတ္ထ တတ္ထ ဧတံ ဉဘယမ္ပိ ဝုစ္စတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဣဒါနိ တံ ဟေတုဉ္စ ပစ္စယဉ္စ ဒဿေန္တော **''ဘဂဝါ စ သာရိပုတ္တ ဝိပဿီ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကိလာသုနော အဟေသုန္တိ** န အာလသိယကိလာသုနော, န ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ အာလသိယံ ဝါ ဩသန္နဝီရိယတာ ဝါ အတ္ထိ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ ဧကဿ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ သကလစက္ကဝါဠဿ ဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ သမကေနေဝ ဥဿာဟေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ, န ပရိသာယ အပ္ပဘာဝံ ဒိသွာ ဩသန္နဝီရိယာ ဟောန္တိ, နာပိ မဟန္တဘာဝံ ဒိသွာ ဥဿန္နဝီရိယာ။ ယထာ ဟိ သီဟော မိဂရာဇာ သတ္တန္နံ ဒိဝသာနံ အစ္စယေန ဂောစရာယ ပက္ကန္တော ခုဒ္ဒကေ ဝါ မဟန္တေ ဝါ ပာဏေ ဧကသဒိသေနေဝ ဝေဂေန ဓာဝတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ''မာ မေ ဇဝေါ ပရိဟာယီ''တိ။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါ အပ္ပကာယ ဝါ မဟတိယာ ဝါ ပရိသာယ သမကေနေဝ ဥဿာဟေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ''မာ နော ဓမ္မဂရုတာ ပရိဟာယီ''တိ။ ဓမ္မဂရုနော ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဓမ္မကရုတာတိ။

ယထာ ပန အမှာကံ ဘဂဝါ မဟာသမုဒ္ဒံ ပူရယမာနော ဝိယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ, ဧဝံ တေ န ဒေသေသုံ။ ကသ္မာ? သတ္တာနံ အပ္ပရဇက္ခတာယ။ တေသံ ကိရ ကာလေ ဒီဃာယုကာ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခာ အဟေသုံ။ တေ စတုသစ္စပဋိသံယုတ္တံ ဧကကထမ္ပိ သုတွာ ဓမ္မံ အဘိသမေန္တိ, တသ္မာ န ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသုံ။ တေနေဝ ကာရဏေန **အပ္ပကဉ္စ နေသံ အဟောသိ သုတ္တံ။ပေ။ ဝေဒလ္လ** န္တိ။ တတ္ထ သုတ္တာဒီနံ နာနတ္တံ **ပဌမသင်္ဂီတိဝဏ္ဏနာယံ** ဝုတ္တမေဝ။

အပညတ္တံ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒန္တိ သာဝကာနံ နိဒ္ဒေသတာယ ဒေသာနုရူပတော ပညပေတဗ္ဗံ သတ္တာပတ္တိကက္ခန္ဓဝသေန အာဏာသိက္ခာပဒံ အပညတ္တံ။ **အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ ပါတိမောက္ခ** န္တိ အနွဒ္ဓမာသံ အာဏာပါတိမောက္ခံ အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ အဟောသိ။ ဩဝါဒပါတိမောက္ခမေဝ တေ ဥဒ္ဒိသိံသု; တမ္ပိ စ နော အနွဒ္ဓမာသံ။ တထာ ဟိ ဝိပဿီ ဘဂဝါ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ သကိံ သကိံ ဩဝါဒပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိ; တဉ္စ ခေါ သာမံယေဝ။ သာဝကာ ပနဿ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေသု န ဥဒ္ဒိသိံသု။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဧကသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော ဝသနဋ္ဌာနေ သဗ္ဗောပိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဥပောသထံ အကာသိ။ တဉ္စ ခေါ သင်္ဃုပေါသထမေဝ; န ဂဏုပေါသထံ, န ပုဂ္ဂလုပေါသထံ, န ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ, န အဓိဋ္ဌာနုပေါသထံ။

တဒါ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိဝိဟာရသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ဧကမေကသ္မိံ ဝိဟာရေ အဇ္ဈောကိဏ္ဏာနိ ဒသပိ ဝီသတိပိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ ဝသန္တိ, ဘိယျောပိ ဝသန္တိ။ ဥပောသထာရောစိကာ ဒေဝတာ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ အာရောစေန္တိ – ''မာရိသာ, ဧကံ ဝဿံ အတိက္ကန္တံ, ဒွေ ဝဿာနိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဝဿာနိ အတိက္ကန္တာနိ, ဣဒံ ဆဋ္ဌံ ဝဿံ, အာဂါမိနိယာ ပုဏ္ဏမာသိယာ ဗုဒ္ဓဒဿနတ္ထံ ဥပောသထကရဏတ္ထဉ္စ ဂန္တဗ္ဗံ! သမ္ပတ္တော ဝေါ သန္နိပါတကာလော''တိ။ တတော သာနုဘာဝါ ဘိက္ခူ အတ္တနော အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဂစ္ဆန္တိ, ဣတရေ ဒေဝတာနုဘာဝေန။ ကထံ? တေ ကိရ ဘိက္ခူ ပါစီနသမုဒ္ဒန္တေ ဝါ ပစ္ဆိမဥတ္တရဒက္ခိဏသမုဒ္ဒန္တေ ဝါ ဌိတာ ဂမိယဝတ္တံ ပူရေတွာ ပ

တ္တစီဝရမာအယ “ဂစ္ဆာမာ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေန္တိ; သဟ စိတ္တုပ္ပာဒါ ဥပေယသထဂ္ဂံ ဂတာဝ ဟောန္တိ။ တေ ဝိပ
သ္သီ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိတဒေတ္ဝာ နိသီဒန္တိ။ ဘဂဝါပိ သန္နိသိန္နာယ ပရိသာယ ဣမံ **ဩဝါဒပါတိမောက္ခံ** ဥဒ္ဒိသတိ။

“ခန္တီ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ။
နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။
န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတီ။
န သမဏော ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဌယန္တော။

“သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ။

“အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော၊ ပါတိမောက္ခေ စ သံဝရော။
မတ္တညုတာ စ ဘတ္တသ္မိံ၊ ပန္တဉ္စ သယနာသနံ။
အဓိစိတ္တေ စ အာယောဂေါ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသန”န္တိ။ (ဒီ. နိ. ၂.၉၀; ဓ. ပ. ၁၈၃-၁၈၅)။

ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဣတရေသမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနဉ္ဟိ ဣမာ တိဿော
ဝ ဩဝါဒပါတိမောက္ခဂါထာယော ဟောန္တိ။ တာ ဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါနံ ယာဝ သာသနပရိယန္တာ ဥဒ္ဒေသမာဂစ္ဆန္တိ; အပ္ပ
ာယုကဗုဒ္ဓါနံ ပဌမဗောဓိယံယေဝ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိကာလတော ပန ပဘုတိ အာဏာပါတိမောက္ခမေဝ ဥဒ္ဒိသီယတိ။
တဉ္စ ခေါ ဘိက္ခူ ဧဝ ဥဒ္ဒိသန္တိ, န ဗုဒ္ဓါ။ တသ္မာ အမှာကမ္ပိ ဘဂဝါ ပဌမဗောဓိယံ ဝီသတိဝဿမတ္တမေဝ ဣဒံ ဩ
ဝါဒပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိ။ အထေကဒိဝသံ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပါသာဒေ နိသိန္နော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “န ဒါနာ
ဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဣတော ပရံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမိ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ, တုမှေဝ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ ဣတော
ပရံ ဥပေါသထံ ကရေယ္ယာထ, ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယ္ယာထ။ အဋ္ဌာနမေတံ, ဘိက္ခဝေ, အနဝကာသော ယံ တထာဂ
တော အပရိသုဒ္ဓါယ ပရိသာယ ဥပေါသထံ ကရေယျ, ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျာ”တိ (စူဠဝ. ၃၈၆)။ တတော ပဋ္ဌာ
ယ ဘိက္ခူ အာဏာပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ။ ဣဒံ အာဏာပါတိမောက္ခံ တေသံ အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ –
“အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ။

တေသံ ဗုဒ္ဓါနန္တိ တေသံ ဝိပဿီအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ။ **အန္တရဓာနေနာ**တိ ခန္ဓန္တရဓာနေန; ပရိနိဗ္ဗာနေနာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓါနန္တိ** ယေ တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ အနုဗုဒ္ဓါ သမ္မုခသာဝကာ တေသဉ္စ ခန္ဓန္တရဓာနေန။ **ယေ တေ ပ
စ္ဆိမာ သာဝကာ**တိ ယေ တေသံ သမ္မုခသာဝကာနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတာ ပစ္ဆိမာ သာဝကာ။ **နာနာနာမာ**တိ “ဗုဒ္ဓရက္ခိ
တော, ဓမ္မရက္ခိတော”တိအာဒိ နာမဝသေန ဝိဝိဓနာမာ။ **နာနာဂေါတ္တာ**တိ “ဂေါတမော, မောဂ္ဂလ္လာနော”တိအာဒိ
ဂေါတ္တဝသေန ဝိဝိဓဂေါတ္တာ။ **နာနာဇစ္စာ**တိ “ခတ္တိယော, ဗြာဟ္မဏော”တိအာဒိဇာတိဝသေန နာနာဇစ္စာ။ **နာနာ
ကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ**တိ ခတ္တိယကုလာဒိဝသေ နေဝ ဥစ္စနီစဥဠာရဠာရဘောဂါဒိကုလဝသေန စ ဝိဝိဓကုလာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိ
တာ။

တေ တံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ တေ ပစ္ဆိမာ သာဝကာ ယသ္မာ ဧကနာမာ ဧကဂေါတ္တာ ဧကဇာတိကာ ဧကကုလာ ပဗ္ဗ
ဇိတာ “အမှာကံ သာသနံ တန္တိ ပဝေဏီ”တိ အတ္တနော ဘာရံ ကတ္ဝာ ဗြဟ္မစရိယံ ရက္ခန္တိ, စိရံ ပရိယတ္တိမ္ပိ
ပရိဟရန္တိ။ ဣမေ စ တာဒိသာ န ဟောန္တိ။ တသ္မာ အညမညံ ဝိဟေဌေန္တာ ဝိလောမံ ဂဏှန္တာ “အသုကော ထေ
ရော ဇာနိဿတိ, အသုကော ထေရော ဇာနိဿတီ”တိ သိထိလံ ကရောန္တာ တံ ဗြဟ္မစရိယံ ခိပ္ပညေဝ အန္တရဓာပေ
သုံ, သင်္ဂဟံ အာရောပေတ္ဝာ န ရက္ခိံသု။ **သေယ္ယထာပီ**တိ တဿတ္ထဿ ဩပမ္မနိဒဿနံ။ **ဝိကိရတီ**တိ ဝိက္ခိ
ပတိ။ **ဝိဓမတီ**တိ ဌာနန္တရံ နေတိ။ **ဝိဒ္ဓံသေတီ**တိ ဌိတဋ္ဌာနတော အပနေတိ။ **ယထာ တံ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိတတ္တာ**
တိ ယထာ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိတတ္တာ အဂန္ထိတတ္တာ အဗဒ္ဓတ္တာ ဧဝံ ဝိကိရတိ ယထာ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိ
တာနိ ဝိကိရိယန္တိ, ဧဝံ ဝိကိရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ။ **အန္တရဓာပေသု**န္တိ ဝဂ္ဂ
သင်္ဂဟ-ပဏ္ဏာသသင်္ဂဟာဒီဟိ အသင်္ဂဏှန္တာ ယံ ယံ အတ္တနော ရုစ္စတိ, တံ တဒေဝ ဂဟေတွာ သေသံ ဝိနာသေသုံ
အဒဿနံ နယိံသု။

အကိလာသုနော စ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ သာဝကေ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဩဝဒိတုန္တိ အပိစ သာရိပုတ္တ တေ ဗုဒ္ဓါ အတ္တနော စေတသာ သာဝကာနံ စေတော ပရိစ္စ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဩဝဒိတုံ အကိလာသုနော အဟေသုံ, ပရစိတ္တံ ဉတွာ အနုသာသနီ န ဘာရိယတော န ပပဥ္စတော အဒ္ဒသံသု။ **ဘူတပုဗ္ဗံ သာရိပုတ္တာ** တိအာဒိ တေသံ အကိလာသုဘာဝပ္ပကာသနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ဘိံသနကေ**တိ ဘယာနကေ ဘယဇနနကေ။ **ဧဝံ ဝိတက္ကေထာ** တိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော တယော ဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေထ။ **မာ ဧဝံ ဝိတက္ကယိတ္ထာ** တိ ကာမဝိတက္ကာဒယော တယော အကုသလဝိတက္ကေ မာ ဝိတက္ကယိတ္ထ။ **ဧဝံ မနသိ ကရောထာ**တိ "အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ အသုဘာ"န္တိ မနသိ ကရောထ။ **မာ ဧဝံ မနသာကတ္ထာ**တိ "နိစ္စံ သုခံ အတ္တာ သုဘာ"န္တိ မာ မနသိ အကရိတ္ထ။ **ဣဒံ ပဇဟထာ**တိ အကုသလံ ပဇဟထ။ **ဣဒံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရထာ**တိ ကုသလံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ပဋိလဘိတွာ နိပ္ဖာဒေတွာ ဝိဟရထ။

အနုပာဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသူ တိ အဂ္ဂဟေတွာ ဝိမုစ္စိံသု။ တေသဉှိ စိတ္တာနိ ယေဟိ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စိံသု, န တေ တာနိ ဂဟေတွာ ဝိမုစ္စိံသု။ အနုပ္ပာဒနိရောဓေန ပန နိရုဇ္ဈမာနာ အဂ္ဂဟေတွာ ဝိမုစ္စိံသု။ တေန ဝုတ္တံ – "အနုပာဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသူ"တိ။ သဗ္ဗေပိ တေ အရဟတ္တံ ပတွာ သူရိယရသ္မိသမ္ဖုဋ္ဌမိဝ ပဒုမဝနံ ဝိကသိတစိတ္တာ အဟေသုံ။ **တတြ သုဒံ သာရိပုတ္တ ဘိံသနကသ္မိံ ဝနသဏ္ဍသ္မိံ ဘိံသနကတသ္မိံ ဟောတီ**တိ **တတြာ** တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ; **သုဒ**န္တိ ပဒပူရဏမတ္တေ နိပါတော; **သာရိပုတ္တာ** တိ အာလပနံ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ – **တတြာ** တိ ယံ ဝုတ္တံ "အညတရသ္မိံ ဘိံသနကေ ဝနသဏ္ဍေ"တိ, တတြ ယော သော ဘိံသနကောတိ ဝနသဏ္ဍော ဝုတ္တော, တသ္မိံ ဘိံသနကသ္မိံ ဝနသဏ္ဍသ္မိံ ဘိံသနကတသ္မိံ ဟောတိ, ဘိံသနကကိရိယာယ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ကိံ ဟောတိ? ဣဒံ ဟောတိ – ယော ကောစိ အဝီတရာဂေ။ပေ.။ လောမာနိ ဟံသန္တီတိ။

အထ ဝါ **တတြာ** တိ သာမိအတ္ထေ ဘုမ္မံ။ **သု**ဣတိ နိပါတော; "ကိံ သု နာမ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၄၆၉) ဝိယ။ ဣဒန္တိ အဓိပ္ပေတမတ္ထံ ပစ္စက္ခံ ဝိယ ကတွာ ဒဿနဝစနံ။ သုဣဒန္တိ **သုဒံ,** သန္ဓိဝသေန ဣကာရလောပေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ "စက္ခုန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ (ဝိဘ. ၂၁၉), "ကိံ သူဓ ဝိတ္တံ"န္တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၇၃, ၂၄၆; သု. နိ. ၁၈၃) ဝိယ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ – တဿ သာရိပုတ္တ ဘိံသနကသ္မိံ ဝနသဏ္ဍသ္မိံ ဘိံသနကတသ္မိံ ဣဒံသု ဟောတိ။ **ဘိံသနကတသ္မိ**န္တိ ဘိံသနကဘာဝေတိ အတ္ထော။ ဧကဿ တကာရဿ လောပေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘိံသနကတ္တသ္မိန္တိယေဝ ဝါ ပါဌော။ "ဘိံသနကတာယ" ဣတိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗေ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော။ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ, တသ္မာ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော – ဘိံသနကဘာဝေ ဣဒံသု ဟောတိ, ဘိံသနကဘာဝနိမိတ္တံ ဘိံသနကဘာဝဟေတု ဘိံသနကဘာဝပစ္စယာ ဣဒံသု ဟောတိ။ **ယော ကောစိ အဝီတရာဂေ တံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ, ယေဘုယျေန လောမာနိ ဟံသန္တီ** တိ ဗဟုတရာနိ လောမာနိ ဟံသန္တိ ဥဒ္ဓံ မုခာနိ သူစိသဒိသာနိ ကဏ္ဋကသဒိသာနိ စ ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိ, အပ္ပာနိ န ဟံသန္တိ။ ဗဟုတရာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဟံသန္တိ၊ အပ္ပကာနံ အတိသူရပုရိသာနံ န ဟံသန္တိ။

ဣဒါနိ **အယံ ခေါ, သာရိပုတ္တ, ဟေတူ** တိအာဒိ နိဂမနံ။ ယဥ္စေတ္ထ အန္တရန္တရာ န ဝုတ္တံ, တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ တသ္မာ ပာဠိက္ကမေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ **န စိရဋ္ဌိတိကံ အဟောသီ** တိ, တံ ပုရိသယုဂဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝဿဂဏနာယ ဟိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယု, သမ္မုခသာဝကာနမ္ပိဿ တတ္တကမေဝ။ ဧဝမဿ ယွာယံ သဗ္ဗပစ္ဆိမကော သာဝကော, တေန သဟ ဃဋေတွာ သတသဟဿံ သဋ္ဌိမတ္တာနိ စ ဝဿသဟဿာနိ ဗြဟ္မစရိယံ အဋ္ဌာသိ။ ပုရိသယုဂဝသေန ပန ယုဂပရမ္ပရာယ အာဂန္တွာ ဒွေဝယေဝ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မာ န စိရဋ္ဌိတိကန္တိ ဝုတ္တံ။ သိခိဿ ပန ဘဂဝတော သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ အာယု။ သမ္မုခသာဝကာနမ္ပိဿ တတ္တကမေဝ။ ဝေဿဘုဿ ဘဂဝတော သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ အာယု။ သမ္မုခသာဝကာနမ္ပိဿ တတ္တကမေဝ။ ဧဝံ တေသမ္ပိ ယေ သဗ္ဗပစ္ဆိမကာ သာဝကာ တေဟိ သဟ ဃဋေတွာ သတသဟဿတော ဥဒ္ဓံ စတ္တာလီသမတ္တာနိ ဝီသတိမတ္တာနိ စ ဝဿသဟဿာနိ ဗြဟ္မစရိယံ အဋ္ဌာသိ။ ပုရိသယုဂဝသေန ပန ယုဂပရမ္ပရာယ အာဂန္တွာ ဒွေ ဒွေဝယေဝ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မာ န စိရဋ္ဌိတိကန္တိ ဝုတ္တံ။

၂၀. ဧဝံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ ဗြဟ္မစရိယဿ န စိရဋ္ဌိတိကာရဏံ သုတွာ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ ဗြဟ္မစရိယဿ စိရဋ္ဌိတိကာရဏံ သောတုကာမော ပုန ဘဂဝန္တံ **"ကော ပန ဘန္တေ ဟေတူ"** တိ အာဒိနာ နယေန ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါပိဿ ဗျာကာသိ။ တံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စိရဋ္ဌိတိကဘာဝေပိ စေတ္ထ တေ

သံ ဗုဒ္ဓါနံ အာယုပရိမာဏတောပိ ပုရိသယုဂတောပိ ဥဘယထာ စိရဋ္ဌိတိကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကကုသန္ဓဿ ဟိ ဘဂဝတော စတ္တာလီသဝဿသဟဿာနိ အာယု, ကောဏာဂမနဿ ဘဂဝတော တိံသဝဿသဟဿာနိ, ကဿပဿ ဘဂဝတော ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ; သမ္မုခသာဝကာနမ္ပိ နေသံ တတ္တကမေဝ။ ဗဟူနိ စ နေသံ သာဝကယုဂါနိ ပရမ္ပရာယ ဗြဟ္မစရိယံ ပဝတ္တေသုံ။ ဧဝံ တေသံ အာယုပရိမာဏတောပိ သာဝကယုဂတောပိ ဥဘယထာ ဗြဟ္မစရိယံ စိရဋ္ဌိတိကံ အဟောသိ။

အမှာကံ ပန ဘဂဝတော ကဿပဿ ဘဂဝတော ဥပဍ္ဎာယုကပ္ပမာဏေ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ သိယာ။ တံ အသမ္ပုဏ္ဏေ ပဉ္စဝဿသဟဿာယုကကာလေ, ဧကဝဿသဟဿာယုကကာလေ, ပဉ္စဝဿသတာယုကကာလေပိ တ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ သိယာ။ ယသ္မာ ပနဿ ဗုဒ္ဓတ္တကာရကေ ဓမ္မေ ဧသန္တဿ ပရိယေသန္တဿ ဉာဏံ ပရိပါစေန္တဿ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေန္တဿ ဝဿသတာယုကကာလေ ဉာဏံ ပရိပါကမဂမာသိ။ တသ္မာ အတိပရိတ္တာယုကကာလေ ဥပ္ပန္နော။ တေနဿ သာဝကပရမ္ပရာဝသေန စိရဋ္ဌိတိကမ္ပိ ဗြဟ္မစရိယံ အာယုပရိမာဏဝသေန ဝဿဂဏနာယ နစိရဋ္ဌိတိကမေဝါတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၁. အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တိ ကော အနုသန္ဓိ? ဧဝံ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ ဗြဟ္မစရိယဿ စိရဋ္ဌိတိကာရဏံ သုတွာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာဧဝ စိရဋ္ဌိတိကဘာဝဟေတူတိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဘဂဝတောပိ ဗြဟ္မစရိယဿ စိရဋ္ဌိတိကဘာဝံ ဣစ္ဆန္တော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ သိက္ခာပဒပညတ္တိံ ယာစိ။ တဿာ ယာစနဝိဓိဒဿနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ – **အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ** ။ပေ။ **စိရဋ္ဌိတိက**န္တိ။ တတ္ထ **အဒ္ဓနိယ**န္တိ အဒ္ဓါနက္ခမံ; ဒီဃကာလိကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အထဿ ဘဂဝတ “န တာဝ သိက္ခာပဒပညတ္တိကာလော”တိ ပကာသေန္တော **“အာဂမေဟိ တွံ သာရိပုတ္တ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အာဂမေဟိ တွံ**န္တိ တိဋ္ဌ တာဝ တွံ; အဓိဝါသေဟိ တာဝ တွန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာဒရတ္ထဝသေနေဝေတ္ထ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဘဂဝတ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ သာဝကာနံ ဝိသယဘာဝံ ပဋိက္ခိပိတွာ “ဗုဒ္ဓဝိသယောဝ သိက္ခာပဒပညတ္တိ”တိ အာဝိကရောန္တော **“တထာဂတော တ”**တိအာဒိမာဟ။ ဧတ္ထ စ **တတ္ထာ**တိ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာစနာပေက္ခံ ဘုမ္မဝစနံ။ တတြာယံ ယောဇနာ – ယံ ဝုတ္တံ “သိက္ခာပဒံ ပညပေယျာ”တိ, တတ္ထ တဿာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ တထာဂတောယေဝ ကာလံ ဇာနိဿတီတိ။ ဧဝံ ဝတွာ အကာလံ တာဝ ဒဿေန္တော **“န တာဝ သာရိပုတ္တာ”** တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ အာသဝါ တိဋ္ဌန္တိ ဧတေသူတိ **အာသဝဋ္ဌာနီယာ** ။ ယေသု ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာ ဒုက္ခာသဝါ ကိလေသာသဝါ စ ပရူပဝါဒဝိပ္ပဋိသာရဝဓဗန္ဓနာဒယော စေဝ အပါယဒုက္ခဝိသေသဘူတာ စ အာသဝါ တိဋ္ဌန္တိယေဝ, ယသ္မာ နေသံ တေ ကာရဏံ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။ တေ အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဝီတိက္ကမဓမ္မာ ယာဝ န သင်္ဃေ ပါတုဘဝန္တိ, န တာဝ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတီတိ အယမေတ္ထ ယောဇနာ။ ယဒိ ဟိ ပညပေယျ, ပရူပဝါဒ ပရူပါရမ္ဘ ဂရဟဒေါသာ န ပရိမုစ္စေယျ။

ကထံ? ပညပေန္တေန ဟိ “ယော ပန ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာ”တိအာဒိ သဗ္ဗံ ပညပေတဗ္ဗံ ဘဝေယျ။ အဒိသွာ တာဝ ဝီတိက္ကမဒေါသံ ဣမံ ပညတ္တိံ ဉတွာ ပရေ ဧဝံ ဥပဝဒေယျုံ ဥပါရမ္ဘေယျုံ ဂရဟေယျုံ ပဝတ္တေယျုံ – “ကထဉှိ နာမ သမဏော ဂေါတမော ဘိက္ခုသင်္ဃော မေ အနုဝတ္တိယ ကော ဝစနကရောတိ ဧတ္တာဝတာ သိက္ခာပဒေဟိ ပလိဝေဌေဿတိ, ပါရာဇိကံ ပညပေဿတိ? နနု ဣမေ ကုလပုတ္တာ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟန္တဉ္စ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ဟတ္ထဂတာနိ စ ရဇ္ဇာနိပိ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတာ, ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌာ, သိက္ခာယ တိဗ္ဗဂါရဝါ, ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခာ ဝိဟရန္တိ။ တေသု နာမ ကော လောကာမိသဘူတံ မေထုနံ တ ပဋိသေဝိဿတိ, ပရဘဏ္ဍံ တ ဟရိဿတိ, ပရဿ တ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ အတိမဓုရံ ဇီဝိတံ ဥပစ္ဆိန္ဒိဿတိ, အဘူတဂုဏကထာယ တ ဇီဝိတံ ကပ္ပေဿတိ! နနု ပါရာဇိကေ အပညတ္တေပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခေပေနေဝေတံ ပါကဋံ ကတ”န္တိ။ တထာဂတဿ စ ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ သတ္ထာ န ဇာနေယျုံ။ ပညတ္တမ္ပိ သိက္ခာပဒံ ကုပ္ပေယျ, န ယထာဌာနေ တိဋ္ဌေယျ။ သေယျထာပိ နာမ အကုသလော ဝေဇ္ဇော ကဉ္စိ အနုပ္ပန္နဂဏ္ဍံ ပုရိသံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဧဟိ ဘော ပုရိသ, ဣမသ္မိံ တေ သရီရပ္ပဒေသေ မဟာဂဏ္ဍော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ အနယဗျသနံ ပါပေဿတိ, ပဋိကစ္စေဝ နံ တိကိစ္ဆာပေဟီ”တိ ဝတွာ “သာဓု

စရိယ, တ့ဝံယေဝ နံ တိကိစ္စသ္သူ’’တိ ဝုတ္တော တသ္သ အရောဂံ သရီရပ္ပဒေသံ ဖာလေတွာ လောဟိတံ နီဟရိတွာ အာလေပနဗန္ဓနဓောဝနာဒီဟိ တံ ပဒေသံ သဥ္စဝိ ကတွာ တံ ပုရိသံ ဝဒေယျ – ‘‘မဟာရောဂေ တေ မယာ တိကိစ္ဆိ တော, ဒေဟိ မေ ဒေယျဓမ္မ’’န္တိ။ သော တံ ‘‘ကိမယံ ဗာလဝေဇ္ဇော ဝဒတိ? ကတရော ကိရ မေ ဣမိနာ ရောဂေါ တိကိစ္ စ ဆိတော? နနု မေ အယံ ဒုက္ခဉ္စ ဇနေတိ, လောဟိတက္ခယဉ္စ မံ ပာပေတီ’’တိ ဧဝံ ဥပဝဒေယျ စေဝ ဥပဟသေယျ စ ဂရဟေယျ စ, န စသ္သ ဂုဏံ ဇာနေယျ။ ဧဝမေဝ ယဒိ အနုပ္ပန္နေ ဝီတိက္ကမဒောသေ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေယျ, ပရူပဝာဒါဒီဟိ စ န ပရိမုစ္စေယျ, န စသ္သ ထာမံ တ ဗလံ တ သတ္ထာ ဇာနေယျုံ, ပညတ္တမ္ပိ သိက္ခာပ ဒံ ကုပ္ပေယျ, န ယထာဌာနေ တိဋ္ဌေယျ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ – **‘‘န တာဝ သာရိပုတ္တ သတ္ထာ သာဝကာနံ။ပေ။ ဟတု ဘာဝန္တီ’’**တိ။

ဧဝံ အကာလံ ဒသ္သေတွာ ပုန ကာလံ ဒသ္သေတုံ **‘‘ယတော စ ခေါ သာရိပုတ္တာ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယ တော**တိ ယဒာ; ယသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ တ ပေတ္ထ သင်္ခေ ပတ္ထော – ယသ္မိံ သမယေ ‘‘အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ’’တိ သင်္ချံ ဂတာ ဝီတိက္ကမဒောသာ သံဃေ ပာတုဘဝန္တိ, တဒါ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ, ဥဒ္ဒိသတိ ပာတိမောက္ခံ။ ကသ္မာ? တေသံယေဝ ‘‘အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္ မာ’’တိ သင်္ချံ ဂတာနံ ဝီတိက္ကမဒောသာနံ ပဋိဃာတာယ။ ဧဝံ ပညပေန္တော ယထာ နာမ ကုသလော ဝေဇ္ဇော ဥပ္ပန္နံ ဂဏ္ဍံ ဖာလနလေပနဗန္ဓနဓောဝနာဒီဟိ တိကိစ္ဆန္တော ရောဂံ ဝူပသမေတွာ သဥ္စဝိ ကတွာ န တေ့ဝဝ ဥပဝာဒါဒိရ ဟော ဟောတိ, သကေ စ အာစရိယကေ ဝိဒိတာနုဘာဝေ ဟုတွာ သက္ကာရံ ဟာပုဏာတိ; ဧဝံ န စ ဥပဝာဒါဒိရဟော ဟော တိ, သကေ စ သဗ္ဗညုဝိသယေ ဝိဒိတာနုဘာဝေ ဟုတွာ သက္ကာရံ ဟာပုဏာတိ။ တဉ္စသ္သ သိက္ခာပဒံ အကုပ္ပံ ဟောတိ, ယထာဌာနေ တိဋ္ဌတီတိ။

ဧဝံ အာသဝဋ္ဌာနီယာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပတ္တိံ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ အကာလံ ဥပ္ပတ္တိဉ္စ ကာလန္တိ ဝတွာ က္က အနိ တေသံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပတ္တိကာလဉ္စ ဥပ္ပတ္တိကာလဉ္စ ဒသ္သေတုံ **‘‘န တာဝ သာရိပုတ္တ ဣဓေကစ္စေ’’** တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထာနိ ပဒါနိ ပာဠိဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယံ ပန အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – ရတ္တိ ယော ဇာနန္တီတိ **ရတ္တညူ,** အတ္တနော ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဗဟုကာ ရတ္တိယော ဇာနန္တိ, စိရပဗ္ဗဇိတာတိ ဝု တ္တံ ဟောတိ။ ရတ္တညူဟိ မဟတ္တံ **ရတ္တညုမဟတ္တံ;** စိရပဗ္ဗဇိတေဟိ မဟန္တဘာဝန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ ရတ္ တညုမဟတ္တံ ပတ္တေ သင်္ဃေ ဥပသေနံ ဝင်္ဂန္တပုတ္တံ အာရဗ္ဘ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သော ဟာယ သ္မာ ဦနဒသဝဿေ ဘိက္ခူ ဥပသမ္ပာဒေန္တေ ဒိသွာ ဧကဝဿော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဥပသမ္ပာဒေသိ။ အထ ဘဂဝတ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ – ‘‘န, ဘိက္ခဝေ , ဦနဒသဝဿေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ, အာပတ္တိ ဒု က္ကဋဿာ’’တိ (မဟာဝ. ၇၅)။ ဧဝံ ပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ပုန ဘိက္ခူ ‘‘ဒသဝဿာမှဟ ဒသဝဿာမှာ’’တိ ဗာလာ အဗျတ္တာ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ။ အထ ဘဂဝတ အပရမ္ပိ သိက္ခာပဒံ ပညာပေသိ – ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဗာလေန အဗျတ္တေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ဒသဝဿေန ဝါ အတိရေကဒသဝဿေန ဝါ ဥပသမ္ပာဒေတု’’န္တိ (မဟာဝ. ၇၆) ရတ္တညုမဟတ္တံ ပတ္ တကာလေ ဒွေ သိက္ခာပဒါနိ ပညတ္တာနိ။

ဝေပုလ္လမဟတ္တ န္တိ ဝိပုလဘာဝေန မဟတ္တံ။ သင်္ဃော ဟိ ယာဝ န ထေရနဝမဇ္ဈိမာနံ ဝသေန ဝေပုလ္လမဟ တ္တံ ပတ္တော ဟောတိ, တာဝ သေနာသနာနိ ပဟောန္တိ။ သာသနေ ဧကစ္စေ အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝေပုလ္လမဟတ္တံ ပန ပတ္တေ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ။ တတ္ထ ဝေပုလ္လမ ဟတ္တံ ပတ္တေ သင်္ဃေ ပညတ္တသိက္ခာပဒါနိ ‘‘ယော ပန ဘိက္ခု အနုပသမ္ပန္နေန ဥတ္တရိ ဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟ သေယျံ ကပ္ပေယျ, ပာစိတ္တိယံ’’ (ပာစိ. ၅၁); ‘‘ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပေယျ, ပာစိတ္တိယံ’’ (ပာစိ. ၁၁၇၁); ‘‘ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧကံ ဝဿံ ဒွေ ဝုဋ္ဌာပေယျ, ပာစိတ္တိယ’’န္တိ (ပာစိ. ၁၁၇၅) ဣမိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ နိ။

လာဘဂ္ဂမဟတ္တ န္တိ လာဘဿ အဂ္ဂမဟတ္တံ; ယော လာဘဿ အဂ္ဂေ ဥတ္တမော မဟန္တဘာဝေါ, တံ ပတ္တော ဟောတီတိ အတ္ထော။ လာဘေန ဝါ အဂ္ဂမဟတ္တမ္ပိ, လာဘေန သေဋ္ဌတ္တဉ္စ မဟန္တတ္တဉ္စ ပတ္တော တိ အတ္ထော။ သင်္ဃော ဟိ ယာဝ န လာဘဂ္ဂမဟတ္တံ ပတ္တော ဟောတိ, တာဝ န လာဘံ ပဋိစ္စ အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္

မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပတ္တေ ပန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အထ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ – ''ယော ပန ဘိက္ခု အစေလ ကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ဝါ သဟတ္ထာ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဒဒေယျ, ပါစိတ္တိယ''န္တိ (ပါစိ. ၂၇၀)။ ဣဒဉှိ လာဘဂ္ဂမဟတ္တံ ပတ္တေ သင်္ဃေ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။

ဗာဟုသစ္စမဟတ္တ န္တိ ဗာဟုသစ္စဿ မဟန္တဘာဝံ။ သင်္ဃော ဟိ ယာဝ န ဗာဟုသစ္စမဟတ္တံ ပတ္တော ဟောတိ, တာဝ န အာသဝဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဗာဟုသစ္စမဟတ္တံ ပတ္တေ ပန ယသ္မာ ဧကမ္ပိ နိကာယံ, ဒွေပိ။ပေ.။ ပဉ္စပိ နိကာယေ ဥဂ္ဂဟေတွာ အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ပုဂ္ဂလာ ရသေန ရသံ သံသန္ဒိတွာ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ သတ္ထုသာသနံ ဒီပေန္တိ။ အထ သတ္ထာ ''ယော ပန ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ။ပေ.။ သမဏုဒ္ဒေသောပိ စေ ဧဝံ ဝဒေယျာ''တိအာဒိနာ (ပါစိ. ၄၁၈) နယေန သိက္ခာပဒံ ပညပေတီတိ။

ဧဝံ ဘဂဝတာ အာသဝဋ္ဌာနိယာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပတ္တိကာလဉ္စ ဥပ္ပတ္တိကာလဉ္စ ဒဿေတွာ တသ္မိံ သမယေ သဗ္ဗသောပိ တေသံ အဘာဝံ ဒဿေန္တော **''နိရဗ္ဗုဒော ဟိ သာရိပုတ္တာ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နိရဗ္ဗုဒော** တိ အဗ္ဗုဒ ဝိရဟိတော; အဗ္ဗုဒာ ဝုစ္စန္တိ စောရာ, နိစ္စောရောတိ အတ္ထော။ စောရာတိ စ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဒုဿီလာဝ အဓိပ္ပေတာ။ တေ ဟိ အဿမဏာဝ ဟုတွာ သမဏပဋိညာတာယ ပရေသံ ပစ္စယေ စောရေန္တိ။ တသ္မာ နိရဗ္ဗုဒောတိ နိစ္စောရော, နိဒ္ဒုဿီလောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နိရာဒီနဝေါ**တိ နိရုပဒ္ဒဝေါ နိရုပသဂ္ဂေါ; ဒုဿီလာဒီနဝရဟိတောယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အပဂတကာဠကော**တိ ကာဠကာ ဝုစ္စန္တိ ဒုဿီလာယေဝ; တေ ဟိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာပိ သမာနာ ကာဠက ဓမ္မယောဂါ ကာဠကာတွေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေသံ အဘာဝါ အပဂတကာဠကော ။ အပဟတကာဠကောတိပိ ပါဌော။ **သုဒ္ဓေါ**တိ အပဂတကာဠကတ္တာယေဝ သုဒ္ဓေါ ပရိယောဒါတော ပဘဿရော။ **သာရေ ပတိဋ္ဌိတော** တိ သာရော ဝုစ္စန္တိ သီလ-သမာဓိ-ပညာဝိမုတ္တိ-ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏာ, တသ္မိံ သာရေ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ သာရေ ပတိဋ္ဌိတော။

ဧဝံ သာရေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဝတွာ ပုန သော စဿ သာရေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော **ဣမေသဉှိ သာရိပုတ္တာ** တိ အာဒိမာဟ။ တတြာယံ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ – ယာနိမာနိ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂတာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ, ဣမေသံ ယော ဂုဏဝသေန ပစ္ဆိမကော သဗ္ဗပရိတ္တဂုဏော ဘိက္ခု, သော သောတာပန္နော။ **သောတာပန္နော**တိ သောတံ အာပန္နော; သောတောတိ စ မဂ္ဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ သောတာပန္နောတိ တေန သမန္နာဂတဿ ပုဂ္ဂလဿ။ ယထာဟ –

''သောတော သောတောတိ ဟိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ; ကတမော နု ခေါ, သာရိပုတ္တ, သောတောတိ? အယမေဝ ဟိ, ဘန္တေ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓီ''တိ။ ''သောတာပန္နော သောတာပန္နောတိ ဟိဒံ, သာရိပုတ္တ, ဝုစ္စတိ; ကတမော နု ခေါ, သာရိပုတ္တ, သောတာပန္နော''တိ? ''ယော ဟိ, ဘန္တေ, ဣမိနာ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတော, အယံ ဝုစ္စတိ – သောတာပန္နော။ သောယမာယသ္မာ ဧဝံ နာမော ဧဝံဂေါတ္တော''တိ (သံ. နိ. ၅.၁၀၀၁)။ ဣဓ ပန မဂ္ဂေန ဖလဿ နာမံ ဒိန္နံ။ တသ္မာ ဖလဋ္ဌော ''သောတာပန္နော''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဝိနိပါတဓမ္မော တိ ဝိနိပါတေတီတိ ဝိနိပါတော; နာဿ ဝိနိပါတော ဓမ္မောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော, န အတ္တာနံ အပါယေသု ဝိနိပါတနသဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယေ ဓမ္မာ အပါယဂမနီယာ, တေသံ ပရိက္ခယာ။ ဝိနိပတနံ ဝါ ဝိနိပါတော, နာဿ ဝိနိပါတော ဓမ္မောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော, အပါယေသု ဝိနိပါတနသဘာဝေါ အဿ နတ္ထီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သမ္မတ္တနိယာမေန မဂ္ဂေန နိယတတ္တာ **နိယတော**။ သမ္ဗောဓိ ပရံ အယနံ ပရာ ဂတိ အဿာတိ **သမ္ဗောဓိပရာယဏော**။ ဥပရိ မဂ္ဂတ္တယံ အဝဿံ သမ္ပာပကောတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ပဋိလဒ္ဓပဌမမဂ္ဂတ္တာတိ။

ဝိနယပညတ္တိယာစနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏကထာ

၂၂. ဧဝံ ဓမ္မသေနာပတိံ သညာပေတွာ ဝေရဉ္ဇာယံ တံ ဝဿာဝါသံ ဝီတိနာမေတွာ ဝုတ္ထဝဿော မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရေတွာ **အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ။ အာမန္တေသီ**တိ အာလပိ အဘာသိ သမ္

ဗောဓေသိ။ ကိန္တိ? **အာစိဏ္ဏံ ခေါ ပနေတ** န္တိ ဧဝမာဒိ။ **အာစိဏ္ဏ**န္တိ စရိတံ ဝတ္တံ အနုဓမ္မတာ။ တံ ခေါ ပနေတံ အာစိဏ္ဏံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ – ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ, သာဝကာစိဏ္ဏန္တိ။ ကတမံ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ? ဣဒံ တာဝ ဧကံ – ယေဟိ နိမန္တိတာ ဝဿံ ဝသန္တိ, န တေ အနပလောကေတွာ အနာပုစ္ဆိတွာ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တိ။ သာဝကာ ပန အပလောကေတွာ ဝါ အနပလောကေတွာ ဝါ ယထာသုခံ ပက္ကမန္တိ။

အပရမ္ပိ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ – ဝုတ္ထဝဿာ ပဝါရေတွာ ဇနသင်္ဂဟတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တိယေဝ။ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာ စ မဟာမဏ္ဍလံ မဇ္ဈိမမဏ္ဍလံ အန္တိမမဏ္ဍလန္တိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ မဏ္ဍလာနံ အညတရသ္မိံ မဏ္ဍလေ စရန္တိ။ တတ္ထ မဟာမဏ္ဍလံ နဝယောဇနသတိကံ, မဇ္ဈိမမဏ္ဍလံ ဆယောဇနသတိကံ, အန္တိမမဏ္ဍလံ တိယောဇနသတိကံ။ ယဒါ မဟာမဏ္ဍလေ စာရိကံ စရိတုကာမာ ဟောန္တိ, တဒါ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရေတွာ ပါဋိပဒဒိဝသေ မဟာဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ ဂါမနိဂမာဒီသု မဟာဇနံ အာမိသပဋိဂ္ဂဟေန အနုဂ္ဂဏှန္တာ ဓမ္မဒါနေန စဿ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿိတံ ကုသလံ ဝဍ္ဎေန္တာ နဝဟိ မာသေဟိ ဇနပဒစာရိကံ ပရိယောသာပေန္တိ။ သစေ ပန အန္တောဝဿေ ဘိက္ခူနံ သမထဝိပဿနာ တရုဏာ ဟောန္တိ, မဟာပဝါရဏာယ အပ္ပဝါရေတွာ ပဝါရဏာသင်္ဂဟံ ဒတွာ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ ပဝါရေတွာ မာဂသိရဿ ပဌမဒိဝသေ မဟာဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ မဇ္ဈိမမဏ္ဍလေ အဋ္ဌဟိ မာသေဟိ စာရိကံ ပရိယောသာပေန္တိ။ သစေ ပန နေသံ ဝုတ္ထဝဿာနံ အပရိပက္ကိန္ဒြိယာ ဝေနေယျသတ္တာ ဟောန္တိ, တေသံ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ အာဂမေန္တာ မာဂသိရမာသမ္ပိ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ဖုဿမာသဿ ပဌမဒိဝသေ မဟာဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ အန္တိမမဏ္ဍလေ သတ္တဟိ မာသေဟိ စာရိကံ ပရိယောသာပေန္တိ။ တေသု စ မဏ္ဍလေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိစရန္တာပိ တေ တေ သတ္တေ ကိလေသေဟိ ဝိယောဇေန္တာ သောတာပတ္တိဖလာဒီဟိ ပယောဇေန္တာ ဝေနေယျဝသေနေဝ နာနာဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနန္တာ ဝိယ စရန္တိ။

အပရမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏံ – ဒေဝသိကံ ပစ္စူသသမယေ သန္တံ သုခံ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ကတွာ ဖလသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ, ဖလသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒေဝသိကံ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ သမာပဇ္ဇနံ, တတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒသသဟဿစက္ကဝာဠေ ဗောဓနေယျသတ္တသမဝလောကနံ။

အပရမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏံ – အာဂန္တုကေဟိ သဒ္ဓိံ ပဌမတရံ ပဋိသန္ထာရကရဏံ, အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေန ဓမ္မဒေသနာ, ဩတိဏ္ဏေ ဒောသေ သိက္ခာပဒပညာပနန္တိ ဣဒံ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ။

ကတမံ သာဝကာစိဏ္ဏံ? ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဒွိက္ခတ္တုံ သန္နိပါတော ပုရေ ဝဿူပနာယိကာယ စ ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏတ္ထံ, ဝုတ္ထဝဿာနဉ္စ အဓိဂတဂုဏာရောစနတ္ထံ ဥပရိ ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏတ္ထဉ္စ။ ဣဒံ သာဝကာစိဏ္ဏံ။ ဣဓ ပန ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ ဒဿေန္တော အာဟ – **“အာစိဏ္ဏံ ခေါ ပနေတံ, အာနန္ဒ, တထာဂတာန”** န္တိ။

အာယာမာတိ အာဂစ္ဆ ယာမ။ **အပလောကေဿာမာ** တိ စာရိကံ စရဏတ္ထာယ အာပုစ္ဆိဿာမ။ **ဧဝ**န္တိ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထေ နိပါတော။ **ဘန္တေ** တိ ဂါရဝါဓိဝစနမေတံ; သတ္ထုနော ပဋိဝစနဒါနန္တိပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ဘဂဝတော ပစ္စဿောသီ**တိ ဘဂဝတော ဝစနံ ပဋိအဿောသိ, အဘိမုခော ဟုတွာ သုဏိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ဧဝန္တိ ဣမိနာ ဝစနေန ပဋိဂ္ဂဟေသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝ နိဝတ္ထေတွာတိ ဣဓ ပုဗ္ဗဏှသမယန္တိ ဝါ သာယဏှသမယန္တိ ဝါ န ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဘဂဝါ ကတဘတ္တကိစ္စော မဇ္ဈနှိကံ ဝီတိနာမေတွာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပစ္ဆာသမဏေန ကတွာ နဂရဒွါရတော ပဋ္ဌာယ နဂရဝီထိယော သုဝဏ္ဏရသပိဉ္ဇရာဟိ ရံသီဟိ သမုဇ္ဇောတယမာနော ယေန ဝေရဉ္ဇဿ ဗြာဟ္မဏဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဃရဒွါရေ ဌိတမတ္တမေဝ စဿ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ပရိဇနော အာရောစေသိ။ ဗြာဟ္မဏော သတိံ ပဋိလဘိတွာ သံဝေဂဇာတော သဟသာ ဝုဋ္ဌာယ မဟာရဟံ အာသနံ ပညပေတွာ ဘဂဝန္တံ ပစ္စုဂ္ဂမ္မ “ဣတော, ဘဂဝ, ဥပသင်္ကမတူ”တိ အာဟ။ ဘဂဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဥပနိသီဒိတုကာမော အတ္တနာ ဌိတပဒေသတော ယေန ဘဂဝ တေနုပသင်္ကမိ။ ဣတော ပရံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ယံ ပန ဗြာဟ္မဏော အာဟ – **“အပိစ ယော ဒေယျဓမ္မော, သော န ဒိန္နော”**တိ။ တတ္ရာယမဓိပ္ပာယော – မယာ နိမန္တိတာနံ ဝဿံဝုတ္ထာနံ တုမှာကံ တေမာသံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပါတော ယာဂုခဇ္ဇကံ, မဇ္ဈန္ဟိကေ ခါဒနီယဘောဇနီယံ, သာယန္ဟေ အနေကဝိဓ ပါနဝိကတိ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇာသက္ကာရောတိ ဧဝမာဒိကော ယော ဒေယျဓမ္မော ဒါတဗ္ဗော အဿ, သော န ဒိန္နောတိ။ **တဉ္စ ခော နော အသန္တ**န္တိ ဧတ္ထ ပန လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ ခော ဒေယျဓမ္မော အမှာကံ နော အသန္တောတိ အယဉှေတ္ထ အတ္ထော။ အထ ဝါ ယံ အနုဝတ္ထုံ မယံ တုမှာကံ ဒဒေယျာမ, တဉ္စ ခော နော အသန္တန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နောပိ အဒါတုကမျတာတိ အဒါတုကာမတာပိ နော နတ္ထိ, ယထာ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏာနံ မစ္ဆရီနံ။ **တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ ဗဟုကိစ္စာ ဃရာဝါသာ**တိ တတ္ရာယံ ယောဇနာ – ယသ္မာ ဗဟုကိစ္စာ ဃရာဝါသာ, တသ္မာ ဧတ္ထ သန္တေပိ ဒေယျဓမ္မေ ဒါတုကမျတာယ စ တံ ကုတော လဗ္ဘာ ကုတော တံ သက္ကာ လဒ္ဓုံ, ယံ မယံ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဒေယျာမာတိ ဃရာဝါသံ ဂရဟန္တော အာဟ။ သော ကိရ မာရေန အာဝဋ္ဋိတဘာဝံ န ဇာနာတိ, “ဃရာဝါသပလိဗောဓေန မေ သတိသမ္မောသော ဇာတော”တိ မညိ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အပိစ – **တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ**တိ ဣမသ္မိံ တေမာသဗ္ဘန္တရေ ယမဟံ တုမှာကံ ဒဒေယျံ, တံ ကုတော လဗ္ဘာ? ဗဟုကိစ္စာ ဟိ ဃရာဝါသာတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အထ ဗြာဟ္မဏော “ယံနူနာဟံ ယံ မေ တီဟိ မာသေဟိ ဒါတဗ္ဗံ သိယာ, တံ သဗ္ဗံ ဧကဒိဝသေနေဝ ဒဒေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ **အဓိဝါသေတု မေ ဘဝံ ဂောတမော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သွာတနာယာ**တိ ယံ မေ တုမှေသု သက္ကာရံ ကရောတော သွေ ဘဝိဿတိ ပုညဉ္စ ပီတိပါမောဇ္ဇဉ္စ, တဒတ္ထာယ။ အထ တထာဂတော “သစေ အဟံ နာဓိဝါသေယျံ, ‘အယံ တေမာသံ ကိဉ္စိ အလဒ္ဓာ ကုပိတော မညေ, တေန မေ ယာစိယမာနော ဧကဘတ္တမ္ပိ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, နတ္ထိ ဣမသ္မိံ အဓိဝါသနခန္တိ, အသဗ္ဗညူ အယ’န္တိ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော စ ဝေရဉ္ဇာဝါသိနော စ ဂရဟိတွာ ဗဟုံ အပုညံ ပသဝေယျုံ, တံ တေသံ မာ အဟောသီ”တိ တေသံ အနုကမ္ပာယ **အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန**။

အဓိဝါသေတွာ စ အထ ခော ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ “အလံ ဃရာဝါသပလိဗောဓစိန္တာယာ”တိ သညာပေတွာ တင်္ခဏာနုရူပါယ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကံ အတ္ထံ သန္ဒဿေတွာ ကုသလေ ဓမ္မေ သမာဒပေတွာ ဂဏှာပေတွာ တတ္ထ စ နံ သမုတ္တေဇေတွာ သဥဿာဟံ ကတွာ တာယ သဥဿာဟတာယ အညေဟိ စ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏေဟိ သမ္ပဟံသေတွာ ဓမ္မရတနဝဿံ ဝဿေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ပက္ကန္တေ စ ပန ဘဂဝတိ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ပုတ္တဒါရံ အာမန္တေသိ – “မယံ, ဘဏေ, ဘဂဝန္တံ တေမာသံ နိမန္တေတွာ ဧကဒိဝသံ ဧကဘတ္တမ္ပိ နာဒမှာ။ ဟန္ဒ, ဒါနိ တထာ ဒါနံ ပဋိယာဒေထ ယထာ တေမာသိကောပိ ဒေယျဓမ္မော သွေ ဧကဒိဝသေနေဝ ဒါတုံ သက္ကာ ဟောတီ”တိ။ တတော ပဏီတံ ဒါနံ ပဋိယာဒါပေတွာ ယံ ဒိဝသံ ဘဂဝါ နိမန္တိတော, တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန အာသနဋ္ဌာနံ အလင်္ကာရာပေတွာ မဟာရဟာနိ အာသနာနိ ပညပေတွာ ဂန္ဓဓူမဝါသကုသုမဝိစိတ္တံ မဟာပူဇံ သဇ္ဇေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **“အထ ခော ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန။ပေ။ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ**။

၂၃. ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော တတ္ထ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **“အထ ခော ဘဂဝါ။ပေ။ နိသီဒိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ”**တိ။ **အထ ခော ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃ**န္တိ **ဗုဒ္ဓပ္ပမုခ**န္တိ ဗုဒ္ဓပရိဏာယကံ; ဗုဒ္ဓံ သံဃတ္ထေရံ ကတွာ နိသိန္နန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဏီတေနာ**တိ ဥတ္တမေန။ **သဟတ္ထာ**တိ သဟတ္ထေန။ **သန္တပ္ပေတွာ**တိ သုဋ္ဌု တပ္ပေတွာ, ပရိပုဏ္ဏံ သုဟိတံ ယာဝဒတ္ထံ ကတွာ။ **သမ္ပဝါရေတွာ**တိ သုဋ္ဌု ပဝါရေတွာ ‘အလ’န္တိ ဟတ္ထသညာယ မုခသညာယ ဝစီဘေဒေန စ ပဋိက္ခိပါပေတွာ။ **ဘုတ္တာဝိ**န္တိ ဘုတ္တဝန္တံ။ **ဩနီတပတ္တပါဏိ**န္တိ ပတ္တတော ဩနီတပါဏိံ; အပနီတဟတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တိစီဝရေန အစ္ဆာဒေသီ**တိ တိစီဝရံ ဘဂဝတော အဒါသိ။ ဣဒံ ပန ဝေါဟာရဝစနမတ္တံ ဟောတိ “တိစီဝရေန အစ္ဆာဒေသီ”တိ, တသ္မိဉ္စ တိစီဝရေ ဧကမေကော သာဋကော သဟဿံ အဂ္ဃတိ။ ဣတိ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော တိသဟဿဂ္ဃနကံ တိစီဝရမဒါသိ ဥတ္တမံ ကာသိကဝတ္ထသဒိသံ။ **ဧကမေကဉ္စ ဘိက္ခုံ ဧကမေကေန ဒုဿယုဂေနာ**တိ ဧကမေကေန ဒုဿယုဂဠေန။ တတ္ထ ဧကော သာဋကော ပဉ္စသတာနိ အဂ္ဃတိ။ ဧဝံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဉ္စသတသဟဿဂ္ဃနကာနိ ဒုဿာနိ အဒါသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဧတ္တကမ္ပိ ဒတွာ အတုဋ္ဌော ပုန သတ္တဋ္ဌသဟဿဂ္ဃနကေ အနေကရတ္တကမ္ဗလေ စ ပဋ္ဋုဏ္ဏပ

တ္တပဋ္ဌေ စ ဖာလေတ္ဝာ ဖာလေတ္ဝာ အာယောဂအံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနပရိသ္သာဝနာဒီနံ အတ္ထာယ အဒာသိ။ သတ ဟာကသဟဿုပကာနဋ္ဌ ဘေသဇ္ဇတေလာနံ တုမ္ဗာနိ ပူရေတွာ ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော အဍ္ဍဠနတ္ထာယ သ ဟဿဂ္ဃနကံ တေလမဒာသိ။ ကိံ ဗဟုနာ, စတူသု ပစ္စယေသု န ကောစိ ပရိက္ခာရော သမဏပရိဘောဂေ အဒိန္နော နာမ အဟောသိ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန စီဝရမတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ မဟာယာဂံ ယဇိတွာ သပုတ္တဒါရံ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နံ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ တေမာသံ မာရာဝ ဋ္ဋနေန ဓမ္မသဝနာမတရာယပရိဘောဂပရိဟီနံ ဧကဒိဝသေနေဝ ဓမ္မာမတဝဿံ ဝဿေတွာ ပုရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပံ ကုရု မာနော **ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ။ပေ။ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ** ။ ဗြာဟ္မဏောပိ သပုတ္တဒါရော ဘဂဝန္တဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ ဝန္ဒိတွာ ''ပုနပိ, ဘန္တေ, အမှာကံ အနုဂ္ဂဟံ ကရေယျာထာ''တိ ဧဝမာဒီနိ ဝဒန္တော အနုဗန္ဓိတွာ အဿုနိ ပဝတ္တယမာနော နိဝတ္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ တိ ယထာဇ္ဈာသယံ ယထာရုစိတံ တသံ ဝသိတွာ ဝေရဉ္ဇာယ နိက္ခမိတွာ မဟာမဏ္ဍလေ စာရိကာယ စရဏကာလေ ဂန္တဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝီထိ ပဟာယ ဒုဗ္ဘိက္ခဒောသေန ကိလန္တံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဥဇုနာဝ မဂ္ဂေန ဂဟေတွာ ဂန္တုကာမော သောရေယျာဒီနိ အနုပဂမ္မ ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တတ္ထ ဂင်္ဂံ နဒိံ ဥတ္တရိတွာ ယေန ဗာရာဏသီ တဒဝသရိ။ တေန အဝသရိ တဒဝသရိ။ တတြာပိ ယထာဇ္ဈာသယံ ဝိဟရိတွာ ဝေသာလိံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **''အနုပဂမ္မ သောရေယျံ။ပေ။ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယ''**န္တိ။

ဗုဒ္ဓာစိဏ္ဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတြိဒံ သမန္တပါသာဒိကာယ သမန္တပါသာဒိကတ္တသ္မိံ –

အာစရိယပရမ္ပရတော၊ နိဒာနဝတ္ထုပ္ပဘေဒဒီပနတော။
ပရသမယဝိဝဇ္ဇနတော၊ သကသမယဝိသုဒ္ဓိတော စေဝ။

ဗျဉ္ဇနပရိသောဓနတော၊ ပဒတ္ထတော ပါဠိယောဇနက္ကမတော။
သိက္ခာပဒနိစ္ဆယတော၊ ဝိဘင်္ဂနယဘေဒဒဿနတော။

သမ္ပဿတံ န ဒိဿတိ၊ ကိဉ္စိ အပါသာဒိကံ ယတော ဧတ္ထ။
ဝိညူနမယံ တသ္မာ၊ သမန္တပါသာဒိကာတွေဝ။

သံဝဏ္ဏနာ ပဝတ္တာ၊ ဝိနယဿ ဝိနေယျဒမနကုသလေန။
ဝုတ္တဿ လောကနာထေန၊ လောကမနုကမ္ပမာနေနာတိ။

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁. ပာရာဇိကကဏ္ဍံ

၁. ပဌမပာရာဇိကံ

သုဒိန္နဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၄. ဣတော ပရံ **တေန ခော ပန သမယေန ဝေသာလိယာ အဝိဒူရေ**တိအာဒိ ယေဘုယျေန ဥတ္တာနတ္ထံ။ တသ္မာ အနုပဒဝဏ္ဏနံ ပဟာယ ယတ္ထ ယတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ, တံ တဒေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ **ကလန္ဒဂါမော**တိ ကလန္ဒကာ ဝုစ္စန္တိ ကာဠကာ, တေသံ ဝသေန လဒ္ဓနာမော ဂါမော။ **ကလန္ဒပုတ္တော**တိ ဂါမဝသေန လဒ္ဓနာမဿ ရာဇသမ္မတဿ စတ္တာလီသကောဋိဝိဘဝဿ ကလန္ဒသေဋ္ဌိနော ပုတ္တော။ ယသ္မာ ပန တသ္မိံ ဂါမေ အညေပိ ကလန္ဒနာမကာ မနုဿာ အတ္ထိ, တသ္မာ ကလန္ဒပုတ္တောတိ ဝတွာ ပုန သေဋ္ဌိပုတ္တောတိ ဝုတ္တံ။ **သမ္ဗဟုလေဟီ**တိ ဗဟုကေဟိ။ **သဟာယကေဟီ**တိ သုခဒုက္ခာနိ သဟ အာယန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တီတိ သဟာယာ, သဟာယာ ဧဝ သဟာယကာ, တေဟိ သဟာယကေဟိ။ **သဒ္ဓိ**န္တိ ဧကတော။ **ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ**တိ ကေနစိဒေဝ ဘဏ္ဍပ္ပယောဇနဥဒ္ဓာရသာရဏာဒိနာ ကိစ္စေန; ကတ္တိကနက္ခတ္တကီဠာကိစ္စေနာတိပိ ဝဒန္တိ။ ဘဂဝါ ဟိ ကတ္တိကဇုဏှပက္ခေ ဝေသာလိံ သမ္ပာပုဏိ။ ကတ္တိကနက္ခတ္တကီဠာ စေတ္ထ ဥဠာရာ ဟောတိ။ တဒတ္ထံ ဂတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဒ္ဒသ ခောတိ ကထံ အဒ္ဒသ? သော ကိရ နဂရတော ဘုတ္တပါတရာသံ သုဒ္ဓုတ္တရာသင်္ဂံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဟတ္ထံ ဗုဒ္ဓဒဿနတ္ထံ ဓမ္မသဝနတ္ထဉ္စ နိက္ခမန္တံ မဟာဇနံ ဒိသွာ "ကွ ဂစ္ဆထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "ဗုဒ္ဓဒဿနတ္ထံ ဓမ္မသဝနတ္ထဉ္စာ"တိ။ တေန ဟိ "အဟမ္ပိ ဂစ္ဆာမီ"တိ ဂန္တွာ စတုဗ္ဗိဓာယ ပရိသာယ ပရိဝုတံ ဗြဟ္မဿရေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဘဂဝန္တံ အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ – "**အဒ္ဒသ ခော။ပေ။ ဒေသေန္တ**"န္တိ။ **ဒိသွာနဿာ**တိ ဒိသွာန အဿ။ **ဧတဒဟောသီ**တိ ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာယ စောဒိယမာနဿ ဘဗ္ဗကုလပုတ္တဿ ဧတံ အဟောသိ။ ကိံ အဟောသိ? ယံနူနာဟမ္ပိ ဓမ္မံ **သုဏေယျ**န္တိ။ တတ္ထ **ယန္နူနာ**တိ ပရိဝိတက္ကဒဿနမေတံ။ ဧဝံ ကိရဿ ပရိဝိတက္ကော ဥပ္ပန္နော "ယမယံ ပရိသာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ဓမ္မံ သုဏာတိ, အဟော ဝတာဟမ္ပိ တံ သုဏေယျ"န္တိ။

အထ ခော သုဒိန္နော ကလန္ဒပုတ္တော ယေန သာ ပရိသာတိ ဣဓ ကသ္မာ "ယေန ဘဂဝါ"တိ အဝတွာ "ယေန သာ ပရိသာ"တိ ဝုတ္တန္တိ စေ။ ဘဂဝန္တဉှိ ပရိဝါရေတွာ ဥဠာရုဠာရဇနာ မဟတီ ပရိသာ နိသိန္နာ, တတြ န သက္ကာ ဣမိနာ ပစ္ဆာ အာဂတေန ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ နိသီဒိတုံ။ ပရိသာယ ပန ဧကသ္မိံ ပဒေသေ သက္ကာတိ သော တံ ပရိသံယေဝ ဥပသင်္ကမန္တော။ တေန ဝုတ္တံ – "အထ ခော သုဒိန္နော ကလန္ဒပုတ္တော ယေန သာ ပရိသာ"တိ။ **ဧကမန္တံ နိသိန္နဿ ခော သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ ဧတဒဟောသီ**တိ န နိသိန္နမတ္တဿေဝ အဟောသိ, အထ ခော ဘဂဝတော သိက္ခတ္တယူပသံဟိတံ ထောကံ ဓမ္မကထံ သုတွာ; တံ ပနဿ ယသ္မာ ဧကမန္တံ နိသိန္နဿေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ – "ဧကမန္တံ နိသိန္နဿ ခော သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ ဧတဒဟောသီ"တိ။ ကိံ အဟောသီတိ? **ယထာ ယထာ ခော**တိအာဒိ။

တတြာယံ သင်္ခေပကထာ – အဟံ ခော ယေန ယေန အာကာရေန ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ, တေန တေန မေ ဥပပရိက္ခတော ဧဝံ ဟောတိ ယဒေတံ သိက္ခတ္တယဗြဟ္မစရိယံ ဧကမ္ပိ ဒိဝသံ အခဏ္ဍံ ကတွာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ စရိတဗ္ဗံ, ဧကဒိဝသမ္ပိ စ ကိလေသမလေန အမလီနံ ကတွာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ။ သင်္ခလိခိတံ လိခိတသင်္ခသဒိသံ ဓောတသင်္ခသပ္ပဋိဘာဂံ စရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ န သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တေန ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ။ပေ။ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ကေသေ စ မဿုဉ္စ ဩဟာရေတွာ ကသာယရသပီတတာယ ကာသာယာနိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တာနံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ပရိဒဟိတွာ အဂါရသ္မာ နိက္ခမိတွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ အဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ, တဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နတ္ထိ; တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ "အနဂါရိယာ"တိ ဉာတဗ္ဗာ။ တံ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ။ **ပဗ္ဗဇေယျ**န္တိ ပရိဗ္ဗဇေယျံ။

၂၅. **အစိရဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ** တိ သုဒိန္နော အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ န ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ ကသ္မာ? တတြာဿ ဗဟူ ဉာတိသာလောဟိတာ မိတ္တာမစ္စာ သန္တိ, တေ '''တွံ မာတာပိတူနံ ဧကပုတ္တကော, န လဗ္ဘာ တယာ ပဗ္ဗဇိတု'န္တိ ဗာဟာယမ္ပိ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎေယျုံ, တတော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အန္တရာယော ဘဝိဿတီ''တိ သဟေဝ ပရိသာယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ထောကံ ဂန္တွာ ပုန ကေနစိ သရီရကိစ္စလေသေန နိဝတ္တိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမ္မ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ တေန ဝုတ္တံ – **''အထ ခော သုဒိန္နော ကလန္ဒပုတ္တော အစိရဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ။ပေ။ ပဗ္ဗာဇေတု မံ ဘဂဝါ''**တိ။

ဘဂဝါ ပန ယသ္မာ ရာဟုလကုမာရဿ ပဗ္ဗဇိတတော ပဘုတိ မာတာပိတူဟိ အနနုညာတံ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေတိ, တသ္မာ နံ ပုစ္ဆိ – **''အနုညာတောသိ ပန တွံ သုဒိန္န မာတာပိတူဟိ။ပေ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ''** တိ။

၂၆. ဣတော ပရံ ပာဠာနုသာရေနေဝ ဂန္တွာ **တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ**တိ ဧတ္ထ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော – ခုရနိက္ခေပေနေဝ တံ ကရဏီယံ နိဋ္ဌာပေတွာတိ; န ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒဿ ဘဏ္ဍပ္ပယောဇနဥဒ္ဒါရသာရဏာဒီသု တ နက္ခတ္တကီဠာယံ တ စိတ္တံ နမတိ။ **အမ္မ တာတာ** တိ ဧတ္ထ ပန **အမ္မာ** တိ မာတရံ အာလပတိ; **တာတာ**တိ ပိတရံ။ **တွံ ခေါသီ**တိ တွံ ခေါ အသိ။ **ဧကပုတ္တကော** တိ ဧကောဝ ပုတ္တကော; အညော တေ ဇေဋ္ဌော ဝါ ကနိဋ္ဌော ဝါ နတ္ထိ။ ဧတ္ထ စ ''ဧကပုတ္တော''တိ ဝတ္တဗ္ဗေ အနုကမ္ပာဝသေန ''ဧကပုတ္တကော''တိ ဝုတ္တံ။ **ပိယော**တိ ပီတိဇနနကော။ **မနာပော**တိ မနဝဍ္ဎနကော။ **သုခေဓိတော**တိ သုခေန ဧဓိတော; သုခသံဝဍ္ဎိတောတိ အတ္ထော။ **သုခပရိဟတော**တိ သုခေန ပရိဟတော; ဇာတကာလတော ပဘုတိ ဓာတီဟိ အင်္ကတော အင်္ကံ ဟရိတွာ ဓာရိယမာနော အဿကရထကာဒီဟိ ဗာလကီဠနကေဟိ ကီဠမာနော သာဒုရသဘောဇနံ ဘောဇိယမာနော သုခေန ပရိဟတော။

န တွံ, တာတ သုဒိန္န, ကိဉ္စိ ဒုက္ခဿ ဇာနာသီ တိ တွံ တာတ သုဒိန္န ကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကလဘာဂံ ဒုက္ခဿ န ဇာနာသိ; အထ ဝါ ကိဉ္စိ ဒုက္ခေန နာနုဘောသီတိ အတ္ထော။ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ, အနုဘဝနတ္ထေ စ ဇာနနာ; အထ ဝါ ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ နဿရသီတိ အတ္ထော။ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ, သရဏတ္ထေ စ ဇာနနာ။ ဝိကပ္ပဒ္ဝယေပိ ပုရိမပဒဿ ဥတ္တရပဒေန သမာနဝိဘတ္တိလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တံ သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေန ဉာတဗ္ဗံ။ **မရဏေနပိ မယံ တေ အကာမကာ ဝိနာ ဘဝိဿာမာ**တိ သစေပိ တဝ အမှေသု ဇီဝမာနေသု မရဏံ ဘဝေယျ, တေန တေ မရဏေနပိ မယံ အကာမကာ အနိစ္ဆကာ န အတ္တနော ရုစိယာ, ဝိနာ ဘဝိဿာမ; တယာ ဝိယောဂံ ဝါ ပာပုဏိဿာမာတိ အတ္ထော။ **ကိံ ပန မယံ တန္တိ** ဧဝံ သန္တေ ကိံ ပန ကိံ နာမ တံ ကာရဏံ ယေန မယံ တံ ဇီဝန္တံ အနုဇာနိဿာမ; အထ ဝါ ကိံ ပန မယံ တန္တိ ကေန ပန ကာရဏေန မယံ တံ ဇီဝန္တံ အနုဇာနိဿာမာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၇. **တတ္ထေဝ** တိ ယတ္ထ နံ ဌိတံ မာတာပိတရော နာနုဇာနိံသု, တတ္ထေဝ ဌာနေ။ **အနန္တရဟိတာယာ**တိ ကေနစိ အတ္ထရဏေန အနတ္ထတာယ။

၂၈. **ပရိစာရေဟီ**တိ ဂန္ဓဗ္ဗနဋနာဋကာဒီနိ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ တတ္ထ သဟာယကေဟိ သဒ္ဓိံ ယထာသုခံ ဣန္ဒြိယာနိ စာရေဟိ သဉ္စာရေဟိ; ဣတော စိတော စ ဥပနေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ပရိစာရေဟီတိ ဂန္ဓဗ္ဗနဋနာဋကာဒီနိ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ တတ္ထ သဟာယကေဟိ သဒ္ဓိံ လဠ, ဥပလဠ, ရမ, ကီဠဿူတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော**တိ အတ္တနော ပုတ္တဒါရေဟိ သဒ္ဓိံ ဘောဂေ ဘုဉ္ဇန္တော။ **ပုညာနိ ကရောန္တော** တိ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ သင်္ဃဉ္စ အာရဗ္ဘ အနုပ္ပဒါနာဒီနိ သုဂတိမဂ္ဂသောဓကာနိ ကုသလကမ္မာနိ ကရောန္တော။ **တုဏှီ အဟောသီ**တိ ကထာနုပ္ပဗန္ဓ ဝိစ္ဆေဒနတ္ထံ နိရာလာပသလ္လာပေါ အဟောသိ။ အထဿ မာတာပိတရော တိက္ခတ္တုံ ဝတွာ ပဋိဝစနမ္ပိ အလဘမာနာ သဟာယကေ ပက္កောသာပေတွာ ''ဧသော ဝေါ သဟာယကော ပဗ္ဗဇိတုကာမော, နိဝါရေထ န''န္တိ အာဟံသု။ တေပိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ တိက္ခတ္တုံ အဝေါစုံ, တေသမ္ပိ တုဏှီ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **''အထ ခော သုဒိန္နဿ သဟာယကာ။ပေ။ တုဏှီ အဟောသီ''**တိ။

၂၉. အထဿ သဟာယကာနံ ဧတဒဟောသိ – ''သစေ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘမာနော မရိဿတိ န ကောစိ ဂုဏော ဘဝိဿတိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ပန နံ မာတာပိတရောပိ ကာလေန ကာလံ ပဿိဿန္တိ။ မယမ္ပိ ပဿိဿာမ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ စ နာမေသာ ဘာရိယာ, ဒိဝသေ ဒိဝသေ မတ္တိကာပတ္တံ ဂဟေတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ။ ဧကသေယျံ ဧကဘတ္တံ ဗြ

ဟမ္မစရိယံ အတိဒုက္ကရံ။ အယဉ္စ သုခုမာလော နာဂရိကဇာတိယော, သော တံ စရိတုံ အသက္ကောန္တော ပုန ဣဓေဝ အာဂမိဿတိ။ ဟန္ဒဿ မာတာပိတရော အနုဇာနာပေဿာမာ”တိ။ တေ တထာ အကံသု။ မာတာပိတရောပိ နံ အနုဇာနိံသု။ တေန ဝုတ္တံ – **“အထ ခေါ သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ သဟာယကာ ယေန သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ မာတာပိတရော။ပေ.။ အနုညာတောသိ မာတာပိတူဟိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ”**တိ။

၃၀. ဟဋ္ဌော တိ တုဋ္ဌော။ **ဥဒဂ္ဂေါ** တိ ပီတိဝသေန အဗ္ဘုန္နတကာယစိတ္တော။ **ကတိပါဟ**န္တိ ကတိပယာနိ ဒိဝသာနိ။ **ဗလံ ဂါဟေတွာ**တိ သပ္ပာယဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇန္တော, ဥစ္ဆာဒနန္ဟာပနာဒီဟိ စ ကာယံ ပရိဟရန္တော, ကာယဗလံ ဇနေတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ အဿုမုခံ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပေ.။ ပဗ္ဗာဇေတု မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ**တိ။ ဘဂဝါ သမီပေ ဌိတံ အညတရံ ပိဏ္ဍစာရိကံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – **“တေန ဟိ ဘိက္ခု သုဒိန္နံ ပဗ္ဗာဇေဟိ စေဝ ဥပသမ္ပာဒေဟိ စာ”**တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုဏိတွာ သုဒိန္နံ ကလန္ဒပုတ္တံ ဇိနဒတ္တိယံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ လဒ္ဓါ ပဗ္ဗာဇေသိ စေဝ ဥပသမ္ပာဒေသိ စ။ တေန ဝုတ္တံ – **“အလတ္ထ ခေါ သုဒိန္နော ကလန္ဒပုတ္တော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒ”**န္တိ။

ဧတ္ထ ပန ဌတွာ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စ ကထိတာ။ မယံ ပန ယထာဋ္ဌိတပါဠိဝသေနေဝ **ခန္ဓကေ** ကထယိဿာမ။ န ကေဝလဉ္စေတံ, အညမ္ပိ ယံ ခန္ဓကေ ဝါ ပရိဝါရေ ဝါ ကထေတဗ္ဗံ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ **ဝိဘင်္ဂေ** ကထိတံ, တံ သဗ္ဗံ တတ္ထ တတ္ထေဝ ကထယိဿာမ။ ဧဝဉှိ ကထိယမာနေ ပါဠိက္ကမေနေဝ ဝဏ္ဏနာ ကတာ ဟောတိ။ တတော တေန တေန ဝိနိစ္ဆယေန အတ္ထိကာနံ ပါဠိက္ကမေနေဝ ဣမံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနံ ဩလောကေတွာ သော သော ဝိနိစ္ဆယော သုဝိညေယျော ဘဝိဿတီတိ။

အစိရူပသမ္ပန္နော တိ အစိရံ ဥပသမ္ပန္နော ဟုတွာ; ဥပသမ္ပဒတော နစိရကာလေယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧဝရူပေ**တိ ဧဝံဝိဓေ ဧဝံဇာတိကေ။ **ဓုတဂုဏေ**တိ ကိလေသနိဒ္ဓုနနကေ ဂုဏေ။ **သမာဒါယ ဝတ္တတီ** တိ သမာဒိယိတွာ ဂဏှိတွာ ဝတ္တတိ စရတိ ဝိဟရတိ။ **အာရညိကော ဟောတီ**တိ ကမ္မဋ္ဌာနသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ အာရညိကဓုတင်္ဂဝသေန အရညဝါသိကော ဟောတိ။ **ပိဏ္ဍပါတိကော** တိ အတိရေကလာဘပဋိက္ခေပေန စုဒ္ဒသ ဘတ္တာနိ ပဋိက္ခိပိတွာ ပိဏ္ဍပါတိကဓုတင်္ဂဝသေန ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ။ **ပံသုကူလိကော**တိ ဂဟပတိစီဝရံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပံသုကူလိကဓုတင်္ဂဝသေန ပံသုကူလိကော ဟောတိ။ **သပဒါနစာရိကော**တိ လောလုပ္ပစာရံ ပဋိက္ခိပိတွာ သပဒါနစာရိကဓုတင်္ဂဝသေန သပဒါနစာရိကော ဟောတိ; ဃရပဋိပါဋိယာ ဘိက္ခာယ ပဝိသတိ။ **ဝဇ္ဇိဂါမ** န္တိ ဝဇ္ဇီနံ ဂါမံ ဝဇ္ဇီသု ဝါ ဂါမံ။

အဍ္ဍာ မဟဒ္ဓနာ တိအာဒီသု ဥပဘောဂပရိဘောဂူပကရဏမဟန္တတာယ **အဍ္ဍာ;** ယေ ဟိ တေသံ ဥပဘောဂ ယာနိ စ ဥပဘောဂူပကရဏာနိ, တာနိ မဟန္တာနိ ဗဟုလာနိ သာရကာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နိဓေတွာ ဌပိတဓနမဟန္တတာယ **မဟဒ္ဓနာ။ မဟာဘောဂါ**တိ ဒိဝသပရိဗ္ဗယသင်္ခါတဘောဂမဟန္တတာယ မဟာဘောဂါ။ အညေဟိ ဥပဘောဂေဟိ ဇာတရူပရဇတဿေဝ ပဟူတတာယ **ပဟူတဇာတရူပရဇတာ**။ အလင်္ကာရဘူတဿ ဝိတ္တူပကရဏဿ ပီတိပါမောဇ္ဇကရဏဿ ပဟူတတာယ **ပဟူတဝိတ္တူပကရဏာ** ။ ဝေါဟာရဝသေန ပရိဝတ္တေန္တဿ ဓနဓညဿ ပဟူတတာယ **ပဟူတဓနဓညာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သေနာသနံ သံသာမေတွာတိ သေနာသနံ ပဋိသာမေတွာ; ယထာ န ဝိနဿတိ တထာ နံ သုဂုတ္တံ ဌပေတွာတိ အတ္ထော။ **သဋ္ဌိမတ္တေ ထာလိပါကေ** တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒတော သဋ္ဌိထာလိပါကေ။ ဧကမေကော စေတ္ထ ထာလိပါကော ဒသန္နံ ဘိက္ခူနံ ဘတ္တံ ဂဏှာတိ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဆန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ဘတ္တံ ဟောတိ။ **ဘတ္တာဘိဟာရံ အဘိဟရိံသူ** တိ ဧတ္ထ အဘိဟရီယတီတိ **အဘိဟာရော**။ ကိံ အဘိဟရီယတိ? **ဘတ္တံ** ။ ဘတ္တမေဝ အဘိဟာရော **ဘတ္တာဘိဟာရော,** တံ ဘတ္တာဘိဟာရံ။ **အဘိဟရိံသူ**တိ အဘိမုခါ ဟရိံသု။ တဿ သန္တိကံ ဂဟေတွာ အာဂမံသူတိ အတ္ထော။ ဧတဿ ကိံ ပမာဏန္တိ? သဋ္ဌိ ထာလိပါကာ။ တေန ဝုတ္တံ – **“သဋ္ဌိမတ္တေ ထာလိပါကေ ဘတ္တာဘိဟာရံ အဘိဟရိံသူ”**တိ။ **ဘိက္ခူနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ** တိ သယံ ဥက္ကဋ္ဌပိဏ္ဍပါတိကတ္တာ သပဒါနစာရံ စရိတုကာမော ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပရိစ္စဇိတွာ ဒတွာ။ အယံ ဟိ အာယသ္မာ “ဘိက္ခူ စ လာဘံ လစ္ဆန္တိ အဟဉ္စ ပိဏ္ဍကေန န ကိလမိဿာမီ”တိ ဧတဒတ္ထမေဝ အာဂတော။ တသ္မာ အတ္တနော အာဂမနာနုရူပံ ကရောန္တော ဘိက္ခူနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သယံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။

၃၁. **ဉာတိအာသီ**တိ ဉာတကာနံ အာသီ။ **အာဘိအေသိကန္တိ** ဟရိတသိကံ ကေရတ္တာတိက္ကန္တံ ပူတိဘူတံ။ တတ္ ရာယံ ပဒတ္ထော – ပူတိဘာဝအေသေန အဘိဘူတောတိ အဘိအေသော, အဘိအေသောဝ အာဘိအေသိကော, ကေရတ္ တာတိက္ကန္တသ္သ တ နာမသညာ သော, ယဒိဒံ အာဘိအေသိကောတိ, တံ အာဘိအေသိကံ။ **ကုမ္မာသ** န္တိ ယဝကုမ္မာ သံ။ **ဆဍ္ဍေတုကာမာ ဟောတီ** တိ ယသ္မာ အန္တမသော အသကမ္မကရာနမ္ပိ ကေရူဟနမ္ပိ အပရိဘောကရဟော, တသ္မာ တံ ကစဝရံ ဝိယ ဗဟိ ဆဍ္ဍေတုကာမာ ဟောတိ။ **သစေတ**န္တိ သစေ တေံ။ **ဘဂိနီ**တိ အရိယတေဟာရေန ဉာတိအာသိံ အာလ ပတိ။ **ဆဍ္ဍနီယဓမ္မ** န္တိ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗသဘာဝံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ဘဂိနိ, တေံ သစေ ဗဟိ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ နိသ္သဋ္ဌ ပရိဂ္ဂဟံ, တံ ဣဓ မေ ပတ္တေ အာကိရာ''တိ။

ကိံ ပန ဧဝံ ဝတ္တုံ လဗ္ဘတိ, ဝိညတ္တိ တ ပယုတ္တတစာ တ န ဟောတီတိ? န ဟောတိ။ ကသ္မာ? နိသ္သဋ္ဌပရိဂ္ဂ ဟတ္တာ။ ယဥ္ဟိ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ နိသ္သဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ, ယတ္ထ သာမိကာ အနာလယာ ဟောန္တိ, တံ သဗ္ဗံ ''ဒေထ အာဟ ရထ ဣဓ အာကိရထာ''တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တထာ ဟိ အဂ္ဂအရိယဝံသိကော အာယသ္မာ ရဋ္ဌပာလောပိ ''ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ ကုမ္မာသံ ဣဓ မေ ပတ္တေ အာကိရာ''တိ (မ. နိ. ၂.၂၉၉) အဝစ။ တသ္မာ ယံ ဧဝရူပံ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ အညံ တ အပရိဂ္ဂဟိ တံ ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇာဒိကံ တံ သဗ္ဗံ ယထာသုခံ အာဟရာပေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ။ **ဟတ္ထာ နန္တိ** ဘိက္ခာဂ္ဂဟဏတ္တံ ပတ္တံ ဥပနာမယတော မဏိဗန္ဓတော ပဘုတိ ဒွိန္နမ္ပိ ဟတ္ထာနံ။ **ဟာအနန္တိ** နိတသနန္ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွိန္နမ္ပိ ဟာအနံ။ **သရသ္သာ** တိ ''သစေတံ ဘဂိနီ''တိ တစံ နိစ္ဆာရယတော သရသ္သ စ။ **နိမိတ္တံ အဂ္ဂ ဂဟေသီ**တိ ဂိဟိကာလေ သလ္လက္ခိတပုဗ္ဗံ အာကာရံ အဂ္ဂဟေသိ သဉ္ဇာနိ သလ္လက္ခေသိ။ သုဒိန္နော ဟိ ဘဂဝတော ဒွတဒသမေ ဝဿေ ပဗ္ဗဇိတော ဝီသတိမေ ဝဿေ ဉာတိကုလံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော သယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အဋ္ဌဝသ္သို ကော ဟုတ္ဝာ; တေန နံ သာ ဉာတိအာသီ ဒိသွာဝ န သဉ္ဇာနိ, နိမိတ္တံ ပန အဂ္ဂဟေသီတိ။

သုဒိန္နသ္သ မာတရံ ဧတဒဝေစာ တိ အတိဂရုနာ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတေန သာမိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ''တွံ နု ခော မေ, ဘန္ တေ, အယ္ယော သုဒိန္နော''တိအာဒိဝစနံ ဝတ္တုံ အဝိသဟန္တီ ဝေဂေန ဃရံ ပဝိသိတ္ဝာ သုဒိန္နသ္သ မာတရံ ဧတံ အဝေ စ။ **ယဋ္ဌေ** တိ အာရောစနတ္ထေ နိပာတော။ **သစေ ဇေ သစ္စ** န္တိ ဇေတိ အာလပနေ နိပာတော။ ဧဝဥ္ဟိ တသ္မိံ ဒေသေ အာသိဇနံ အာလပန္တိ, တသ္မာ ''တွံ, ဘောတိ အာသိ, သစေ သစ္စံ ဘဏသီ''တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ ဗော။

၃၂. **အညတရံ ကုဋ္ဋမူလ** န္တိ တသ္မိံ ကိရ ဒေသေ အနပတီနံ ဃရေသု သာလာ ဟောန္တိ, အာသနာနိ စေတ္ထ ပည တ္တာနိ ဟောန္တိ, ဥပဋ္ဌာပိတံ ဥဒကကဥ္ဇိယံ; တတ္ထ ပဗ္ဗဇိတာ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ နိသီဒိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ သစေ ဣစ္ ဆန္တိ, အနပတီနမ္ပိ သန္တကံ ဂဏှန္တိ။ တသ္မာ တမ္ပိ အညတရသ္သ ကုလသ္သ ဤဒိသာယ သာလာယ အညတရံ ကုဋ္ဋမူလန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ ပဗ္ဗဇိတာ ကပဏမနုသ္သာ ဝိယ အသာရုပ္ပေ ဌာနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇန္တီတိ။

အတ္ထိ နာမ တာတာ တိ ဧတ္ထ **အတ္ထီ** တိ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထေ; **နာမာ**တိ ပုစ္ဆနတ္ထေ မညနတ္ထေ စ နိပာတော။ ဣဒဥ္ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''အတ္ထိ နု ခော, တာတ သုဒိန္န, အမှာကံ ဓနံ, န မယံ နိဒ္ဓနာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ, ယေသံ နော တွံ ဤဒိသေ ဌာနေ နိသီဒိတ္ဝာ အာဘိအေသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိသ္သသိ''; တထာ ''အတ္ထိ နု ခော, တာတ သုဒိန္န, အမှ ဟာကံ ဇီဝိတံ, န မယံ မတာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ, ယေသံ နော တွံ ဤဒိသေ ဌာနေ နိသီဒိတ္ဝာ အာဘိအေသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘု ဉ္ဇိသ္သသိ''; တထာ ''အတ္ထိ မညေ, တာတ သုဒိန္န, တဝ အဗ္ဘန္တရေ သာသနံ နိသ္သာယ ပဋ္ဋိလဒ္ဓော သမဏဂုဏော, ယံ တွံ သုဘောဇနရသသံဝဍ္ဍိတောပိ ဣမံ ဇိဂုစ္ဆနေယျံ အာဘိအေသိကံ ကုမ္မာသံ အမတမိဝ နိဗ္ဗိကာရော ပရိဘုဉ္ဇိ သ္သသီ''တိ။

သော ပန ဂဟပတိ ဒုက္ခာဘိတုန္နတာယ ဧတမတ္ထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတ္ဝာ ဝတ္တုမသက္ကောန္တော ''အတ္ထိ နာမ, တာတ သုဒိန္န, အာဘိအေသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိသ္သသီ''တိ ဧတ္တကမေဝ အဝေစ။ အက္ခရစိန္တကာ ပနေတ္ထ ဣမံ လက္ခဏံ ဝဒန္တိ – အနောကပ္ပနာမရိသနတ္ထဝသေန ဧတံ အတ္ထိနာမသဒ္ဒေ ဥပပဒေ ''ပရိဘုဉ္ဇိသ္သသီ''တိ အနာဂတဝစနံ ကတံ။ တသ္သာယမတ္ထော – အတ္ထိ နာမ။ပေ။ ပရိဘုဉ္ဇိသ္သသိ, ဣဒံ ပစ္စက္ခမ္ပိ အဟံ န သဒ္ဒဟာမိ န မရိသယာမီတိ။ **တတာယံ အာဘိအေသိကော**တိ တတော တဝ ဂေဟတော အယံ အာဘိအေသိကော ကုမ္မာသော လဒ္ ဓောတိ အတ္ထော။ တတောယန္တိပိ ပာဌော။ တအာယန္တိပိ ပဌန္တိ, တံ န သုန္ဒရံ။ **ယေန သကပိတု နိဝေသန**န္တိ ယေန

သကဿ ပိတု အတ္တနော ပိတု နိဝေသနန္တိ အတ္ထော; ထေရော ပိတရိ ပေမေနေဝ သုဗ္ဗစော ဟုတွာ အဂမာသိ။ **အဓိတသေသီ**တိ ထေရော ဥက္ကဋ္ဌပိဏ္ဍပါတိကောပိ သမာနော "သစေ ဧကဘတ္တမ္ပိ န ဂဟေဿာမိ, အတိဝိယ နေသံ ဒေါမနဿံ ဘဝိဿတီ"တိ ဉာတီနံ အနုကမ္ပာယ အဓိတသေသိ။

၃၃. **သြပုဏ္ဍာပေတွာ**တိ ဥပလိမ္ပာပေတွာ။ **ကေံ ဟိရညဿာ**တိ ဧတ္ထ **ဟိရည**န္တိ ကဟာပဏော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပုရိသော**တိ နာတိဒီဃော နာတိရဿော မဇ္ဈိမပ္ပမာဏော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တိရောကရဏီယ**န္တိ ကရဏတ္ထေ ဘုမ္မံ; သာဏိပာကာရေန ပရိက္ခိပိတွာတိ အတ္ထော။ အထ တ တိရော ကရောန္တိ ဧတေနာတိ တိရောကရဏီယံ, တံ ပရိက္ခိပိတွာ; သမန္တတော ကတွာတိ အတ္ထော။ **တေန ဟီ**တိ ယသ္မာ အဇ္ဇ သုဒိန္နော အာဂမိဿတိ တေန ကာရဏေန။ **ဟိ** က္ကတိ ပဒပူရဏမတ္တေ နိပါတော။ **တေနာ**တိ အယမ္ပိ တ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတောယေဝ။

၃၄. **ပုဗ္ဗဏှသမယ**န္တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဟဋ္ဌိယံ ကာလာရောစနံ န ဝုတ္တံ, အထ ခေါ အာရောစိတေယေဝ ကာလေ အဂမာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣဒံ တေ တာတာ**တိ ဒွေ ပုဉ္ဇေ ဒဿေန္တော အာဟ။ **မာတူ**တိ ဇနေတ္တိယာ။ **မတ္တိက**န္တိ မာတိတော အာဂတံ; ဣဒံ တေ မာတာမဟိယာ မာတု ဣမံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တိယာ ဒိန္နဓနန္တိ အတ္ထော။ **ဣတ္ထိကာယ ဣတ္ထိဓန**န္တိ ဟီဠေန္တော အာဟ ။ **ဣတ္ထိကာယ** နာမ ဣတ္ထိပရိဘောဂါနံယေဝ နှာနစုဏ္ဏာဒီနံ အတ္ထာယ လဒ္ဓံ ဓနံ ကိတ္တကံ ဘဝေယျ။ တဿာပိ တာဝ ပရိမာဏံ ပဿ။ အထ တ ဣဒံ တေ တာတ သုဒိန္န မာတု ဓနံ, တဉ္စ ခေါ မတ္တိကံ, န မယာ ဒိန္နံ, တဝ မာတုယေဝ သန္တကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံ ပနေတံ န ကသိယာ န ဝဏိဇ္ဇာယ သမ္ဘူတံ, အပိစ ခေါ ဣတ္ထိကာယ ဣတ္ထိဓနံ။ ယံ ဣတ္ထိကာယ ဉာတိကုလတော သာမိကကုလံ ဂစ္ဆန္တိယာ လဒ္ဓဗ္ဗံ နှာနစုဏ္ဏာဒီနံ အတ္ထာယ ဣတ္ထိဓနံ, တံ တာဝ ဧတ္တကန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အညံ ပေတ္တိကံ အညံ ပိတာမဟန္တိ ယံ ပန တေ ပိတု စ ပိတာမဟာနဉ္စ သန္တကံ, တံ အညံယေဝ။ နိဟိတဉ္စ ပယုတ္တဉ္စ အတိဝိယ ဗဟု; ဧတ္ထ စ **ပိတာမဟ**န္တိ တဒ္ဓိတလောပံ ကတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပေတာမဟန္တိ တ ဟဋ္ဌော။ **လဗ္ဘာ တာတ သုဒိန္န ဟီနာယာဝတ္တိတွာ**တိ တာတ, သုဒိန္န, ဥတ္တမံ အရိယဒ္ဓဇံ ပဗ္ဗဇိတလိင်္ဂံ ပဟာယ ဟီနာယ ဂိဟိဘာဝါယ အာဝတ္တိတွာ လဗ္ဘာ ဘောဂေ ဘုဉ္ဇိတုံ, နာလဗ္ဘာ ဘုဉ္ဇိတုံ, န တွံ ရာဇဘီတော ပဗ္ဗဇိတော, န ဣဏာယိကေဟိ ပလိဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာတိ။ **တာတ န ဥဿဟာမီ**တိ ဧတ္ထ ပန **တာတာ**တိ ဝစနံ ဂေဟသိတပေမေန အာဟ, န သမဏတေဇေန။ **န ဥဿဟာမီ**တိ န သက္ကောမိ။ **န ဝိသဟာမီ**တိ နပ္ပဟောမိ, န သမတ္ထောမှိ။

"ဝဒေယျာမ ခေါ တံ ဂဟပတီ"တိ ဣဒံ ပန ဝစနံ သမဏတေဇေနာဟ။ **နာတိကဍ္ဎေယျာသီ**တိ ယံ တေ မယိ ပေမံ ပတိဋ္ဌိတံ, တံ ကောဓဝသေန န အတိကဍ္ဎေယျာသိ; သစေ န ကုဇ္ဈေယျာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတော သေဋ္ဌိ "ပုတ္တော မေ သင်္ဂဟံ မညေ ကတ္တုကာမော"တိ ဥဒဂ္ဂစိတ္တော အာဟ – "ဝဒေဟိ တာတ သုဒိန္နာ"တိ။ **တေနဟီ**တိ ဥယျောဇနတ္ထေ ဝိဘတ္တိပတိရူပကော နိပါတော။ **တတောနိဒါန**န္တိ တံနိဒါနံ တံဟေတုကန္တိ ပစ္စတ္တဝစနဿ တော-အာဒေသော ဝေဒိတဗ္ဗော; သမာသေ စဿ လောပါဘာဝေါ။ **ဘယံ တ**တိ "ကိန္တိ မေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျု"န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တံ ရာဇာဒိဘယံ; စိတ္တုတြာသောတိ အတ္ထော။ **ဆမ္ဘိတတ္တ**န္တိ ရာဇူဟိ တ စောရေဟိ တ "ဓနံ ဒေဟီ"တိ ကမ္မကာရဏံ ကာရိယမာနဿ ကာယိဉ္ဇနံ ကာယကမ္ပော ဟဒယမံသစလနံ။ **လောမဟံသော**တိ ဥပ္ပန္နေ ဘယေ လောမာနံ ဟံသနံ ဥဒ္ဓဂ္ဂဘာဝေါ။ **အာရက္ခော**တိ အန္တော စ ဗဟိ စ ရတ္တိဉ္စ ဒိဝါ စ အာရက္ခဏံ။

၃၅. **တေန ဟိ ဝဓူ**တိ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ ဓနံ ဒဿေတွာ ပုတ္တံ အတ္တနာ ဂိဟိဘာဝတ္ထာယ ပလောဘေတုံ အသက္ကောန္တော "မာတုကမသဒိသံ အနိ ပုရိသာနံ ဗန္ဓနံ နတ္ထီ"တိ မညိတွာ တဿ ပုရာဏဒုတိယိကံ အာမန္တေသိ – "တေန ဟိ ဝဓူ"တိ။ **ပုရာဏဒုတိယိက**န္တိ ပုရာဏံ ဒုတိယိကံ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိကာလေ ဒုတိယိကံ, ဂေဟသိတသုခုပဘောဂသဟာယိကံ ဘူတပုဗ္ဗဘရိယန္တိ အတ္ထော။ **တေန ဟီ**တိ ယေန ကာရဏေန မာတုကမသဒိသံ ဗန္ဓနံ နတ္ထိ။ **ဟဒေသု ဂဟေတွာ**တိ ဟဒေ ဂဟေတွာ; ဥပယောဂတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ, ဟဒေသု တ တံ ဂဟေတွာ။ **"ကီဒိသာ နာမ တာ အယျပုတ္တ အစ္ဆရာယော"**တိ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? တအ ကိရ သမ္ဗဟုလေ ခတ္တိယကုမာရေပိ ဗြာဟ္မဏကုမာရေပိ သေဋ္ဌိပုတ္တေပိ မဟာသမ္ပတ္တိယော ပဟာယ ပဗ္ဗဇန္တေ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏံ အဇာနန္တာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ – "ကသ္မာ ဧတေ ပဗ္ဗဇန္တီ"တိ။ အထညေ ဝဒန္တိ – "ဒေဝစ္ဆရာနံ ဒေဝနာဋကာနံ ကာရဏာ"တိ။ သာ ကထာ ဝိတ္ထာရိကာ အဟောသိ။ တံ

ဂဟေတ္ဝာ အယံ ဧဝမာဟာတိ။ ထေရော တံ ပဋိက္ခိပန္တော န ခေါ အဟံ ဘဂိနိတိ အာဟ။ **သမုဒာစရတီ**တိ ဝေါဟရတိ ဝ ဒေတိ။ **တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတာ ပပတာ** တိ နံ ဘဂိနိတဒေန သမုဒာစရန္တံ ဒိသွာ "အနတ္ထိကော အနိ မယာ အယံ ယော မံ ပ ဇာပတိ သမာနံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧကမာတုကုစ္ဆိယာ သယိတအရိကံ ဝိယ မညတီ"တိ သမုပ္ပန္နဗလဝသောကာ ဟုတ္ဝာ တ သ္မိံယေဝ ပဒေသေ မုစ္ဆိတာ ပပတာ; ပတိတာတိ အတ္ထော။

မာ နော ဝိဟေဌယိတ္ထာ တိ မာ အမ္ဟေ ခန့် ဒဿေတ္ဝာ မာတုကမဋ္ဌ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဝိဟေဌယိတ္ထ; ဝိဟေ သာ ဟောသာ ပဗ္ဗဇိတာနန္တိ။ **တေန ဟိ တာတ သုဒိန္န ဗီဇကမ္ပိ ဒေဟီ** တိ ဧတ္ထ **တေန ဟီ**တိ အဘိရတိယံ ဥပ္ပါဒေ တိ။ သစေ တွံ အဘိရတော ဗြဟ္မစရိယံ စရသိ, စရိတ္ဝာ အာကာသေ နိသီဒိတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိတာ ဟောဟိ, အမ္ဟာကံ ပန ကုလဝံသဗီဇကံ ဧကံ ပုတ္တံ ဒေဟိ။ **မာ နော အပုတ္တကံ သာပတေယ့ံ လိစ္ဆဝယော အတိဟရာပေသု** န္တိ မယ ဥ ဟိ လိစ္ဆဝီနံ ဂဏရာဇူနံ ရဇ္ဇေ ဝသာမ, တေ တေ ပိတုနော အစ္စယေန ဣမံ သာပတေယ့ံ ဧဝံ မဟာန္တံ အမ္ဟာကံ ဝိဘ ဝံ အပုတ္တကံ ကုလဓနရက္ခကေန ပုတ္တေန ဝိရဟိတံ အတ္တနော ရာဇန္တေပုရံ အတိဟရာပေယျုန္တိ, တံ တေ မာ အတိ ဟရာပေသုံ, မာ အတိဟရာပေန္တုတိ။

ဧတံ ခေါ မေ, အမ္မ, သက္ကာ ကာတု န္တိ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? သော ကိရ စိန္တေသိ – "ဧတေသံ သာပတေယ့သ္ သ အဟမေဝ သာမီ, အညော နတ္ထိ။ တေ မံ သာပတေယ့ရက္ခဏတ္ထာယ နိစ္စံ အနုဗန္ဓိဿန္တိ; တေနာဟံ န လစ္ဆာ မိ အပ္ပေါသ္သုက္ကော သမဏဓမ္မံ ကာတုံ, ပုတ္တကံ ပန လဘိတ္ဝာ ဩရမိဿန္တိ, တတော အဟံ ယထာသုခံ သမဏ ဓမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ ဣမံ နယံ ပဿန္တော ဧဝမာဟာတိ။

၃၆. **ပုပ္ဖ** န္တိ ဥတုကာလေ ဥပ္ပန္နလောဟိတဿ နာမံ။ မာတုကာမဿ ဟိ ဥတုကာလေ ဂဗ္ဘပတိဋ္ဌာနဌာနေ လောဟိတဝဏ္ဏာ ပိဠကာ သဏ္ဌဟိတ္ဝာ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဝမိတ္ဝာ ဘိဇ္ဇန္တိ, တတော လောဟိတံ ပဃရတိ, တသ္ သေတံ နာမံ "ပုပ္ဖ"န္တိ။ တံ ပန ယာဝ ဗလဝံ ဟောတိ ဗဟု ပဃရတိ, တာဝ ဒိန္နာပိ ပဋိသန္ဓိ န တိဋ္ဌတိ, ဒေါသေနေဝ သ ဒ္ဓိံ ပဃရတိ; ဒေါသေ ပန ပဃရိတေ သုဒ္ဓေ ဝတ္ထုမှိ ဒိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ခိပ္ပံ ပတိဋ္ဌာတိ။ **ပုပ္ဖံသာ ဥပ္ပဇ္ဇိ** တိ ပုပ္ဖံ အဿာ ဥပ္ပဇ္ဇိ; အကာရလောပေန သန္ဓိ **ပုရာဏဒုတိယိကာယ ဗာဟာယံ ဂဟေတ္ဝာ**တိ ပုရာဏဒုတိယိကာယ ယာ ဗာ ဟာ, တတ္ထ နံ ဂဟေတ္ဝာတိ အတ္ထော။

အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ တိ ပဌမပာရာဇိကသိက္ခာပဒေ အဌပိတေ။ ဘဂဝတော ကိရ ပဌမဗောဓိယံ ဝီသတိ ဝဿာ နိ ဘိက္ခူ စိတ္တံ အာရာဓယိံသု, န ဧဝရူပံ အဇ္ဈာစာရမကံသု။ တံ သန္ဓာယေဝ ဣဒံ သုတ္တမာဟ – "အာရာဓယိံသု ဝတ မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဧကံ သမယံ စိတ္တ"န္တိ (မ. နိ. ၁.၂၂၅)။ အထ ဘဂဝါ အဇ္ဈာစာရံ အပဿန္တော ပာရာဇိကံ ဝ သင်္ဃာဒိသေသံ ဝ န ပညပေသိ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ အဝသေသေ ပဉ္စ ခုဒ္ဒကာပတ္တိက္ခန္ဓေ ဧဝ ပညပေ သိ။ တေန ဝုတ္တံ – "အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ"တိ။

အနာဒီနဝဒဿော တိ ယံ ဘဂဝါ ဣဒာနိ သိက္ခာပဒံ ပညပေန္တော အာဒီနဝံ ဒဿေဿတိ, တံ အပဿန္တော အနဝဇ္ဇသညီ ဟုတ္ဝာ။ သစေ ဟိ "အယံ ဣဒံ န ကရဏီယန္တိ တ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ တ သံဝတ္တတီ"တိ ဇာနေယျ, သ ဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ကုလပုတ္တော တတောနိဒါနံ ဗိဝိတက္ခယံ ဟာပုဏန္တောပိ န ကရေယျ။ ဧတ္ထ ပန အာဒီနဝံ အပဿ န္တော နိဒ္ဒောသသညီ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ – "အနာဒီနဝဒဿော"တိ။ **ပုရာဏဒုတိယိကာယာ**တိ ဘုမ္မဝစနံ။ **အဘိ ဝိညာပေသီ**တိ ပဝတ္တေသိ; ပဝတ္တနာပိ ဟိ ကာယဝိညတ္တိစောပနတော "ဝိညာပနာ"တိ ဝုစ္စတိ။ တိက္ခတ္တုံ အဘိဝိ ညာပနဉ္စေသ ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနတ္ထမကာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာ တေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိ တိ သာ စ တေနေဝ အဇ္ဈာစာရေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိ, န အညထာ။ ကိံ ပန အညထာပိ ဂဗ္ဘဂ္ဂ ဟဏံ ဟောတီတိ ? ဟောတိ။ ကထံ? ကာယသံသဂ္ဂေန , စောဠဂ္ဂဟဏေန, အသုစိပါနေန, နာဘိပရာမသနေန, ရူပဒဿ နေန, သဒ္ဒေန, ဂန္ဓေန။ ဣတ္ထိယော ဟိ ဧကစ္စာ ဥတုသမယေ ဆန္ဒရာဂရတ္တာ ပုရိသာနံ ဟတ္ထဂ္ဂါဟ-ဝေဏိဂ္ဂါဟ- အင်္ဂပစ္စင်္ဂပရာမသနံ သာဒိယန္တိယောပိ ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ ဧဝံ ကာယသံသဂ္ဂေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။

ဥဒာယိတ္ထေရဿ ပန ပုရာဏဒုတိယိကာ ဘိက္ခုနီ တံ အသုစိံ ဧကဒေသံ မုခေန အဂ္ဂဟေသိ, ဧကဒေသံ စောဠကေ နေဝ သဒ္ဓိံ အင်္ဂဇာတေ ပက္ခိပိ။ သာ တေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိ။ ဧဝံ စောဠဂ္ဂဟဏေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။

မိဂသိင်္ဂတာပသဿ မာတာ မိဂီ ဥတုသမယေ တာပသဿ ပဿာဝဋ္ဌာနံ အာဂန္တွာ သသမ္ဘဝံ ပဿာဝံ ပိဝိ။ သာ တေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိတွာ မိဂသိင်္ဂံ ဝိဇာယိ။ ဧဝံ အသုစိပါနေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။

သာမဿ ပန ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတူနံ စက္ခုပရိဟာနိံ ဉတွာ သက္ကော ပုတ္တံ အတုကာမေ ဒုကူလပဏ္ဍိတံ အာဟ – ''ဝဋ္ဋတိ တုမှာကံ မေထုနဓမ္မော''တိ? ''အနတ္ထိကာ မယံ ဧတေန, ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတာမှာ''တိ။ ''တေန ဟိ ဣမိဿာ ဥတုသမယေ အင်္ဂုဋ္ဌေန နာဘိံ ပရာမသေယျာထာ''တိ။ သော တထာ အကာသိ။ သာ တေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိတွာ သာမံ တာပသဒာရကံ ဝိဇာယိ။ ဧဝံ နာဘိပရာမသနေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။ ဧတေနေဝ နယေန မဏ္ဍဗျဿ စ စဏ္ဍပဇ္ဇောတဿ စ ဝတ္ထု ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကထံ ရူပဒဿနေန ဟောတိ? ဣဓေကစ္စာ ဣတ္ထီ ဥတုသမယေ ပုရိသသံသဂ္ဂံ အလဘမာနာ ဆန္ဒရာဂဝသေန အန္တောဂေဟဂတာဝ ပုရိသံ ဥပနိဇ္ဈာယတိ ရာဇောရောဓာ ဝိယ, သာ တေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ရူပဒဿနေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။

ဗလာကာသု ပန ပုရိသော နာမ နတ္ထိ, တာ ဥတုသမယေ မေဃသဒ္ဒံ သုတွာ ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ ကုက္ကုဋိယောပိ ကဒာစိ ဧကဿ ကုက္ကုဋဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ဗဟုကာပိ ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ တထာ ကာဝီ ဥသဘဿ။ ဧဝံ သဒ္ဒေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။

ကာဝီ ဧဝ စ ကဒာစိ ဥသဘဂန္ဓေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ ဧဝံ ဂန္ဓေန ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ။

ဣဓ ပနာယံ အဇ္ဈာစာရေန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – ''မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ, မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတိ, ဂန္ဓဗ္ဗော စ ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ, ဧဝံ တိဏ္ဏံ သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ ဟောတီ''တိ (မ. နိ. ၁.၄၀၈)။

ဘုမ္မာ ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ န္တိ ယသ္မာ နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမ ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော။ သဗ္ဗပဌမံ ဟိ ဿ တံ ပါပံ အတ္တနာ ဇာနာတိ, တတော အာရက္ခဒေဝတာ, အထညာပိ ပရစိတ္တဝိဒုနိယော ဒေဝတာ။ တသ္မာဿ ပရစိတ္တဝိဒူ သကလဝနသဏ္ဍနိဿိတာ ဘုမ္မာ ဒေဝတာ တံ အဇ္ဈာစာရံ ဒိသွာ သဒ္ဒံ အနုဿာဝေသုံ။ ယထာ အညေပိ ဒေဝတာ သုဏန္တိ, တထာ နိစ္ဆာရေသုံ။ ကိန္တိ ? **နိရဗ္ဗုဒော ဝတ, ဘော။ပေ။ အာဒီနဝေါ ဥပ္ပါဒိတော** တိ။ တဿတ္ထော ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘုမ္မာနံ ဒေဝတာနံ သဒ္ဒံ သုတွာ စာတုမဟာရာဇိကာ တိ ဧတ္ထ ပန ဘုမ္မာနံ ဒေဝတာနံ သဒ္ဒံ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ အဿောသုံ; အာကာသဋ္ဌာနံ စာတုမဟာရာဇိကာတိ အယမနုက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဗြဟ္မကာယိကာ** တိ အသညသတ္တေ စ အရူပါဝစရေ စ ဌပေတွာ သဗ္ဗေပိ ဗြဟ္မာနော အဿောသုံ; သုတွာ စ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣတိဟ တေန ခဏေနာ** တိ ဧဝံ တေန သုဒိန္နဿ အဇ္ဈာစာရက္ခဏေန။ **တေန မုဟုတ္တေနာ** တိ အဇ္ဈာစာရမုဟုတ္တေနေဝ။ **ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ** တိ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ။ **အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆီ** တိ အဘိဥဂ္ဂစ္ဆိ အဗ္ဘုဋ္ဌာသိ ဧကကောလာဟလမဟောသီတိ။

ပုတ္တံ ဝိဇာယီ တိ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသံ ပစ္ဆိမဘဝိကသတ္တံ ဇနေသိ။ **ဗီဇကောတိ နာမမကံသူ** တိ န အညံ နာမံ ကာတုမဒံသု, ''ဗီဇကမ္ပိ ဒေဟီ''တိ မာတာမဟိယာ ဝုတ္တဘာဝဿ ပာကဋတ္တာ ''ဗီဇကော တွေဝဿ နာမံ ဟောတူ''တိ ''ဗီဇကော''တိ နာမမကံသု။ ပုတ္တဿ ပန နာမဝသေနေဝ စ မာတာပိတူနမ္ပိဿ နာမမကံသု။ **တေ အပရေန သမယေနာ** တိ ဗီဇကဉ္စ ဗီဇကမာတရဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဗီဇကဿ ကိရ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလေ တဿ မာတာ ဘိက္ခုနီသု သော စ ဘိက္ခူသု ပဗ္ဗဇိတွာ ကလျာဏမိတ္တေ ဥပနိဿာယ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တေန ဝုတ္တံ – **''ဥဘော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ သစ္ဆာကံသူ''** တိ။

၃၇. ဧဝံ မာတာပုတ္တာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သဖလာ အဟောသိ။ ပိတာ ပန ဝိပ္ပဋိသာရာဘိဘူတော ဝိဟာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **''အထ ခေါ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿအဟုဒေဝ ကုက္ကုစ္စ''** န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **အဟုဒေဝါ** တိ အဟု ဧဝ, ဒကာရော ပဒ

သန္တိကရော။ အဟောသိယေတတိ အတ္ထော။ **ကုက္ကုစ္စန္တိ** အဗ္ဘာစာရဟေတုကော ပဏ္ဍာနုတာပေါ။ ဝိပ္ပဋိသာရောတိပိ တဿေဝ နာမံ။ သော ဟိ ဝိညူဟိ အကတ္တဗ္ဗတာယ ကုစ္ဆိတကိရိယဘာဝတော ကုက္ကုစ္စံ။ ကတံ အဗ္ဘာစာရံ နိဝတ္တေတုံ အသမတ္ထတာယ တံ ပဋိစ္စ ဝိရူပံ သရဏဘာဝတော ဝိပ္ပဋိသာရောတိ ဝုစ္စတိ။ **အလာဘာ ဝတ မေတိ** မယှံ ဝတ အလာဘာ; ယေ ဈာနာဒီနံ ဂုဏာနံ အလာဘာ နာမ, တေ မယှံ, န အညဿာတိ အဓိပ္ပာယော။ **န ဝတ မေ လာဘာ** တိ ယေပိ မေ ပဋိလဒ္ဓာ ပဗ္ဗဇ္ဇာသရဏဂမနသိက္ခာသမာအနုဂုဏာ, တေပိ နေဝ မယှံ လာဘာ အဗ္ဘာစာရမလီနတ္တာ။ ဒု **လ္လဒ္ဓံ ဝတ မေတိ** ဣဒံ သာသနံ လဒ္ဓမ္ပိ မေ ဒုလ္လဒ္ဓံ။ **န ဝတ မေ သုလဒ္ဓ** န္တိ ယထာ အညေသံ ကုလပုတ္တာနံ, ဧဝံ န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ။ ကသ္မာ? ယမဟံ ဧဝံ သွာက္ခာတေဓမ္မဝိနယေ။ပေ.။ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုန္တိ။ **ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ။ **ကိသော အဟောသီ**တိ ခါဒိတုံ တ ဘုဉ္ဇိတုံ တ အသက္ကောန္တော တနုကော အဟောသိ အပ္ပမံသလောဟိတော ။ **ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော** တိ သဉ္ဇာတုပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဘာတေ ပဏ္ဍုပလာသပ္ပဋိဘာဂေ။ **ဓမနိသန္ထတဂတ္တော** တိ ပရိယာဒိန္နမံသလောဟိတတ္တာ သိရာဇာလေနေဝ သန္ထရိတဂတ္တော။ **အန္တော မနော**တိ အနုသောစနဝသေန အဗ္ဘန္တရေယေဝ ဌိတစိတ္တော။ ဟဒယဝတ္ထုံ နိဿာယ ပဝတ္တနဝသေန ပန သဗ္ဗေပိ အန္တောမနာယေဝ။ **လီနမနော**တိ ဥဒ္ဒေသေ ပရိပုစ္ဆာယ ကမ္မဋ္ဌာနေ အဓိသီလေ အဓိစိတ္တေ အဓိပညာယ ဝတ္တပဋိပတ္တိပူရဏေ စ နိက္ခိတ္တဓုရော အဝိပ္ဖာရိကော အညဒတ္ထု ကောသဇ္ဇဝသေနေဝ လီနော သင်္ကုစိတော မနော အဿာတိ လီနမနော။ **ဒုက္ခီ** တိ စေတောဒုက္ခေန ဒုက္ခီ။ **ဒုမ္မနော** တိ ဒေါသေန ဒုဋ္ဌမနော, ဝိရူပမနော တ ဒေါမနဿာဘိဘူတတာယ။ **ပဇ္ဈာယီ** တိ ဝိပ္ပဋိသာရဝသေန ဝဟစ္ဆိန္နော ဝိယ ဂဒြဘော တံ တံ စိန္တယိ။

၃၈. **သဟာယကာ ဘိက္ခူ** တိ တံ ဧဝံဘူတံ ဂဏသင်္ဂဏိကာပပဉ္စေန ဝီတိနာမေန္တံ ဒိသွာ ယဿ ဝိဿာသိကာ ကထာဖာသုကာ ဘိက္ခူ တေ နံ ဧတဒတေစုံ။ **ပီဏိန္ဒြိယော** တိ ပသာဒပတိဋ္ဌာနောကာသဿ သမ္ပုဏ္ဏတ္တာ ပရိပုဏ္ဏ ဏစက္ခုအာဒိက္ကန္ဒြိယော။ **သော အနိ တွဝန္တိ တ္တေ** **အနီ**တိ နိပါတော, သော ပန တွဝန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကစ္စိနော တွဝန္တိ** ကစ္စိ နု တွံ ။ **အနဘိရတော**တိ ဥက္ကဏ္ဌိတော; ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနောတိ အတ္ထော။ တသ္မာ တမေဝ အနဘိရတိံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ – ''န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, အနဘိရတော''တိ။ အဓိကုသလာနံ ပန ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အဘိရတောဝ အဟန္တိ ။ **အတ္ထိ မေ ဟာပကမ္မံ ကတ** န္တိ မယာ ကတံ ဧကံ ဟာပကမ္မံ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘတိ သံဝိဇ္ဇတိ, နိစ္စကာလံ အဘိမုခံ ဝိယ မေ တိဋ္ဌတိ။ အထ နံ ပကာသေန္တော **''ပုရာဏဒုတိယိကာယာ''**တိအာဒိမာဟ။

အလဉ္ဟိ တေ, အာဝုသော သုဒိန္န, ကုက္ကုစ္စာယာ တိ အာဝုသော သုဒိန္န, တုယှေဟတံ ဟာပကမ္မံ အလံ သမတ္ထံ ကုက္ကုစ္စာယ; ပဋိဗလံ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပာဒေတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယံ တွဝန္တိ** အာဒိမ္ဟိ ယေန ဟာပေန တွံ န သက္ခိဿသိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ, တံ တေ ဟာပံ အလံ ကုက္ကုစ္စာယာတိ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ နံ အနုသာသန္တာ **''နနု အာဝုသော ဘဂဝတာ''**တိအာဒိမာဟံသု။ တတ္ထ **နနူ**တိ အနုမတိဂ္ဂဟဏတ္ထေ နိပါတော။ **အနေကပရိယာယေနာ** တိ အနေကကာရဏေန။ **ဝိရာဂါယာ**တိ ဝိရာဂတ္ထာယ။ **နော သရာဂါယာ**တိ နော ရာဂေန ရဇ္ဇနတ္ထာယ။ ဘဂဝတာ ဟိ ''ဣမံ မေ ဓမ္မံ သုတွာ သတ္တာ သဗ္ဗဘဝဘောဂေသု ဝိရဇ္ဇိဿန္တိ, နော ရဇ္ဇိဿန္တီ'' ဧတဒတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေ သိတောတိ အဓိပ္ပာယော။ ဧသ နယော သဗ္ဗပဒေသု။ ဣဒံ ပနေတ္ထ ပရိယာယဝစနမတ္တံ။ **ဝိသံယောဂါယာ**တိ ကိလေ သေဟိ ဝိသံယုဇ္ဇနတ္ထာယ။ **နော သံယောဂါယာ**တိ န သံယုဇ္ဇနတ္ထာယ။ **အနုပာဒါနာယာ**တိ အဂ္ဂဟဏတ္ထာယ။ **နော သဥပာဒါနာယာ**တိ န သင်္ဂဟဏတ္ထာယ။

တတ္ထ နာမ တွဝန္တိ တတ္ထိ နာမ တွံ။ **သရာဂါယ စေတေဿသီ** တိ သဟ ရာဂေန ဝတ္တမာနာယ မေထုနဓမ္မာယ စေတေဿသိ ကပ္ပေဿသိ ပကပ္ပေဿသိ; ဧတဒတ္ထံ တယမိဿသီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ပုန ရာဂဝိရာဂါဒီနိ နဝ ပဒါနိ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရနိဗ္ဗာနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တာနိ။ တသ္မာ ရာဂဝိရာဂါယာတိ တ မဒနိမ္မဒနာယာတိ တ ဝုတ္တေပိ ''နိဗ္ဗာနတ္ထာယာ''တိ ဧဝမေဝ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နိဗ္ဗာနဉ္ဟိ ယသ္မာ တံ အာဂမ္မ မ အာရဗ္ဘ ပဋိစ္စ ရာဂေ ဝိရဇ္ဇတိ န ဟောတိ, တသ္မာ **ရာဂဝိရာဂေ**တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပန တံ အာဂမ္မ မာနမဒ-ပုရိ သမဒအဒယော မဒာ နိမ္မဒာ အမဒာ ဟောန္တိ ဝိနဿန္တိ, တသ္မာ **မဒနိမ္မဒန** န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗာပိ ကာမပိပါသာ ဝိနယံ အဗ္ဘတ္ထံ ယာတိ, တသ္မာ **ပိပါသဝိနယော**တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပန တံ အာဂမ္မ ပဉ္စ ကာမဂု ဏာလယာ သမုဂ္ဃာတံ ဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ **အာလယသမုဂ္ဃာတော** တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ တံ အာဂမ္မ တေဘူမကဝဋ္ဋံ ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ, တသ္မာ **ဝဋ္ဋုပစ္ဆေဒော** တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပန တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗသော တဏှာ ခယံ ဂစ္ဆတိ ဝိရဇ္ဇ တိ နိရုဇ္ဈတိ စ, တသ္မာ **တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော** တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပနေတံ စတဿော ယောနိယော,

ပဋ္ဌ ဂတိယော, သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော, နဝ စ သတ္တာဝါသေ, အပရာပရဘာဝါယ ဝိနနတော အာဗန္ဓနတော သံသိဗ္ဗန တော တနှ္တိ လဒ္ဓဝေဟာရာယ တဏှာယ နိက္ခန္တံ နိဿဋံ ဝိသံယုတ္တံ, တသ္မာ နိဗ္ဗာနန္တိ ဝုစ္စတီတိ။

ကာမာနံ ပဟာနံ အက္ခာတ န္တိ ဝတ္ထုကာမာနံ, ကိလေသကာမာနဉ္စ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ **ကာမသညာနံ ပရိညာ**တိ သဗ္ဗာသမ္ပိ ကာမသညာနံ ဉာတတီရဏပဟာနဝသေန တိဝိဓာ ပရိညာ အက္ခာတာ။ **ကာမပိပာသာန**န္တိ ကာမေသု ပာတဗ္ဗတာနံ ကာမေ ပာတုမိစ္ဆာနံ။ **ကာမဝိတက္ကာန** န္တိ ကာမုပသညှိတာနံဝိတက္ကာနံ။ **ကာမပရိဠာဟာန**န္တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန ဥပ္ပန္နပရိဠာဟာနံ အန္တောဒာဟာနံ။ ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေသု ကိလေသက္ခယကရော လောကုတ္တရမဂ္ဂောဝ ကထိတော။ သဗ္ဗပဌမေသု ပန တီသု ဌာနေသု လောကိယလောကုတ္တရမိဿကော မဂ္ဂေါ ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

နေတံ အာဝုသောတိ န ဧတံ အာဝုသော, တဝ ဟာပကမ္မံ အပ္ပသန္နာနဉ္စ ပသာဒာယ ဝေရူပာနံ ပသာဒတ္ထာယ န ဟောတိ။ **အထ ခွေ့တ**န္တိ အထ ခေါ ဧတံ။ အထ ခေါ တန္တိပိ ပါဌော။ **အညထတ္တာယာ** တိ ပသာဒညထာဘာဝါယ ဝိပ္ပဋိသာရာယ ဟောတိ။ ယေ မဂ္ဂေန အနာဂတသန္တာ, တေသံ ဝိပ္ပဋိသာရံ ကရောတိ – ''ဤဒိသေပိ နာမ ဓမ္မဝိနယေ မယံ ပသန္နာ, ယတ္ထေဝံ ဒုပ္ပဋိပန္နာ ဘိက္ခူ''တိ။ ယေ ပန မဂ္ဂေနာဂတသန္တာ, တေသံ သိနေရု ဝိယ ဝါတေဟိ အစလော ပသာဒေ ဤဒိသေဟိ ဝတ္ထူဟိ ဣတော ဝါ အရဏတရေဟိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ဧကစ္စာနံ အညထတ္တာယာ''တိ။

၃၉. **ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသု** န္တိ ဘဂဝတော ဧတံ အတ္ထံ အာစိက္ခိံသု ပဋိဝေဒယိံသု။ အာရောစယမာနာ စ နေဝ ပိယကမျတာယ န ဘေဒပုရေက္ခာရတာယ , န တဿာယသ္မတော အဝဏ္ဏပကာသနတ္ထာယ, န ကလိသာသနာရောပနတ္ထာယ, နာပိ ''ဣဒံ သုတွာ ဘဂဝါ ဣမဿ သာသနေ ပတိဋ္ဌံ န ဒဿတိ, နိက္ကဍ္ဎာပေဿတိ န''န္တိ မညမာနာ အာရောစေသုံ။ အထ ခေါ ''ဣမံ သာသနေ ဥပ္ပန္နံ အဗ္ဗုဒံ ဉတွာ ဘဂဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿတိ, ဝေလံ မရိယာဒံ အာဏံ ဌပေဿတီ''တိ အာရောစေသုံ။

ဧတသ္မိံ နိဒါနေ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ တိ ဧတ္ထ သုဒိန္နဿ အဇ္ဈာစာရဝီတိက္ကမော သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ကာရဏတ္တာ နိဒါနဉ္စေဝ ပကရဏဉ္စာတိ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကာရဏဉ္ဟိ ယသ္မာ နိဒေတိ အတ္တနော ဖလံ ''ဂဏှာထ န''န္တိ ဒဿေန္တံ ဝိယ အပ္ပေတိ, ပကရောတိ စ နံ ကတ္တုံ အာရဘတိ, ကရောတိယေဝ ဝါ; တသ္မာ နိဒါနန္တိ စ ပကရဏန္တိ စ ဝုစ္စတိ။ **ဝိဂရဟိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝိဂရဟိ နိန္ဒိ; ယထာ တံ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာရဟာနံ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏဉ္စ အဝဏ္ဏဉ္စ ဘဏန္တေသု အဂ္ဂပုဂ္ဂလော။ န ဟိ ဘဂဝတော သီလဝီတိက္ကမကရံ ပုဂ္ဂလံ ဒိသွာ ''အယံ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဂန္ထေန ဝါ ဓုတင်္ဂေန ဝါ ဉာတော ယသဿီ ဤဒိသံ ပုဂ္ဂလံ ရက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, နာပိ ပေသလံ ဂုဏဝန္တံ ဒိသွာ တဿ ဂုဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အထ ခေါ ဂရဟိတဗ္ဗံ ဂရဟတိ ဧဝ, ပသံသိတဗ္ဗဉ္စ ပသံသတိ ဧဝ, အယဉ္စ ဂရဟိတဗ္ဗော; တသ္မာ တံ တာဒိလက္ခဏေ ဌိတော အဝိကမ္ပမာနေန စိတ္တေန ဝိဂရဟိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ''အနနုစ္ဆဝိက''န္တိအာဒီဟိ ဝစနေဟိ။

တတ္ထာယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ – ယမိဒံ တယာ, မောဃပုရိသ, တုစ္ဆမနုဿ ကမ္မံ ကတံ, တံ သမဏကရဏာနံ ဓမ္မာနံ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသာသနာနံ ဝါ **န အနုစ္ဆဝိကံ**, ဧတေသံ ဆဝိံ ဆာယံ သုန္ဒရဘာဝံ န အန္ဒေ့ဝတိ နာနုဂစ္ဆတိ, အထ ခေါ အာရကာဝ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ။ အနနုစ္ဆဝိကတ္တာ ဧဝ စ **အနနုလောမိကံ,** ဧတေသံ န အနုလောမေတိ; အထ ခေါ ဝိလောမံ ပစ္စနီကဘာဝေ ဌိတံ။ အနနုလောမိကတ္တာ ဧဝ စ **အပ္ပတိရူပံ,** ပတိရူပံ သဒိသံ ပဋိဘာဂံ န ဟောတိ, အထ ခေါ အသဒိသံ အပ္ပဋိဘာဂမေဝ။ အပ္ပတိရူပတ္တာ ဧဝ စ **အဿာမဏကံ,** သမဏာနံ ကမ္မံ န ဟောတိ။ အဿာမဏကတ္တာ **အကပ္ပိယံ**။ ယဉ္ဟိ သမဏကမ္မံ န ဟောတိ, တံ တေသံ န ကပ္ပတိ။ အကပ္ပိယတ္တာ **အကရဏီယံ**။ န ဟိ သမဏာ ယံ န ကပ္ပတိ, တံ ကရောန္တိ။ တဉ္စေတံ တယာ ကတံ, တသ္မာ အနနုစ္ဆဝိကံ တေ, မောဃပုရိသ, ကတံ။ပေ.။ အကရဏီယန္တိ။ **ကထဉ္ဟိ နာမာ**တိ ကေန နာမ ကာရဏေန, ကိံ နာမ ကာရဏံ ပဿန္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတော ကာရဏာဘာဝံ ဒဿေန္တော ပရတော **''နနု မယာ မောဃပုရိသာ''**တိအာဒိမာဟ။ တံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ ယံ တေန ဟာပကမ္မံ ကတံ, တံ ဝိပစ္စမာနံ အတိဝိယ ဒုက္ခဝိပာကံ ဟောတိ, တသ္မာဿ တံ ဝိပာကံ ဒဿေတုံ ကတာပရာဓံ ဝိယ ပုတ္တံ အနုကမ္ပကာ မာတာပိတရော ဒယာလုကေန စိတ္တေန သုဒိန္နံ ပရိဘာသန္တော

“ဝရံ တေ မောဃပုရိသာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အာသု သီဃံ တေသ္သ ဝိသံ အာဂစ္ဆတီတိ အာသီဝိသော။ ယောရံ စဏ္ဍမဿ ဝိသန္တိ ဃောရဝိသော, တဿ **အာသီဝိသဿ ဃောရဝိသဿ** ။ “ပက္ခိတ္တ”န္တိ တေသ္သ “ဝရ”န္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော ။ ဤဒိသဿ အာသီဝိသဿ ဃောရဝိသဿ မုခေ အင်္ဂဇာတံ ဝရံ ပက္ခိတ္တံ; သစေ ပက္ခိတ္တံ ဘဝေယျ, ဝရံ သိယာ; သုန္ဒရံ သာဓု သုဋ္ဌု သိယာတိ အတ္ထော။ **န တွေဝတ**တိ န တု ဧဝ ဝရံ န သုန္ဒရမေဝ န သာဓုမေဝ န သုဋ္ဌုမေဝ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ကဏှသပ္ပဿာ** တိ ကာဠသပ္ပဿ။ **အင်္ဂါရကာသုယာ** တိ အင်္ဂါရပုဏ္ဏာ ကူပေ, အင်္ဂါရရာသိမှိ တ။ **အာဒိတ္တာယာ** တိ ပဒိတ္တာယ ဂဟိတအဂ္ဂိဝဏ္ဏာယ။ **သမ္ပဇ္ဇလိတာယာ** တိ သမန္တ တော ပဇ္ဇလိတာယ အစ္စိယော မုစ္စန္တိယာ။ **သဇောတိဘူတာယာ**တိ သပ္ပဘာယ။ သမန္တတော ဥဋ္ဌိတာဟိ ဇာလာဟိ ဧကပ္ပဘာသမုဒယဘူတာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တံ ကိဿ ဟေတူ တိ ယံ မယာ ဝုတ္တံ “ဝရ”န္တိ တံ ကိဿ ဟေတု, ကတရေန ကာရဏေနာတိ စေ? **မရဏံ ဝါ နိ ဂစ္ဆေယျာ**တိ ယော တတ္ထ အင်္ဂဇာတံ ပက္ခိပေယျ, သော မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ **ဣ တောနိဒါနဉ္စ ခေါ။ပေ။ ဥပပဇ္ဇေယျာ**တိ ယံ ဣဒံ မာတုဂါမဿ အင်္ဂဇာတေ အင်္ဂဇာတပက္ခိပနံ, ဣတောနိဒါနံ တဿ ကာရဏာ ပုဂ္ဂလော နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ; ဧဝံ ကမ္မဿ မဟာသာဝဇ္ဇတံ ပဿန္တော တံ ဂရဟိ, န တဿ ဒုက္ခာဂမံ ဣစ္ဆမာနော။ **တတ္ထ နာမ တွံ** န္တိ တသ္မိံ နာမ ဧဝရူပေ ကမ္မေ ဧဝံ မဟာသာဝဇ္ဇေ သမာနေပိ တွံ။ **ယံ တွံ**န္တိ ဧတ္ထ **ယ**န္တိ ဟီဠနတ္ထေ နိပါတော။ **တွံ**န္တိ တံ-သဒ္ဒဿ ဝေဝစနံ; ဒွီဟိပိ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဟီဠိတမဝညာတ န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အသဒ္ဓမ္မ** န္တိ အသတံ နီစဇနာနံ ဓမ္မံ; တေဟိ သေဝိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **ကာမဓမ္မ**န္တိ ကာမာနံ ဓမ္မံ; ကာမတာသိကမနုဿာနံ ဓမ္မန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝသလဓမ္မ**န္တိ ဟာပဓမ္မေ ဝသန္တိ ပဂ္ဃရန္တီတိ ဝသလာ, တေသံ ဝသလာနံ ဟီနပုရိသာနံ ဓမ္မံ, ဝသလံ ဝါ ကိလေသပဂ္ဃရဏကံ ဓမ္မံ။ **ဒုဋ္ဌုလ္လ** န္တိ ဒုဋ္ဌု စ ကိလေသဒူသိတံ ထူလဉ္စ အ သုခုမံ, အနိပုဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဩဒကန္တိက** န္တိ ဥဒကကိစ္စံ အန္တိကံ အဝသာနံ အဿာတိ ဩဒကန္တိကော, တံ ဩဒကန္တိကံ။ **ရဟဿ** န္တိ ရဟောဘဝံ, ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ။ အယဉှိ ဓမ္မော ဇိဂုစ္ဆနီယတ္တာ န သက္ကာ အာဝိ အညေသံ ဒဿနဝိသယေ ကာတုံ, တေန ဝုတ္တံ – “ရဟဿ”န္တိ။ **ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ** န္တိ ဒွီ ဟိ ဒွီဟိ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ဒွယံ ဒွယံ သမာပတ္တိန္တိပိ ဟဇ္ဇော။ ဒယံ ဒယံ သမာပတ္တိန္တိပိ ပဌန္တိ, တံ န သုန္ဒရံ။ **သ မာပဇ္ဇိဿသီ**တိ ဧတံ “တတ္ထ နာမ တွံ”န္တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနာမသဒ္ဒေန ယောဇေတဗ္ဗံ “သမာပဇ္ဇိဿသိ နာ မာ”တိ။

ဗဟူနံ ခေါ။ပေ။ အာဒိကတ္တာ ပုဗ္ဗင်္ဂမော တိ သာသနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဣမသ္မိံ သာသနေ တွံ ဗဟူနံ ပုဂ္ဂလာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာဒိကတ္တာ, သဗ္ဗပဌမံ ကရဏတော; ပုဗ္ဗင်္ဂမော သဗ္ဗပဌမံ ဧတံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နတ္တာ; ဒွါရံဒဒေါ, ဥ ပာယဒဿကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣမဉှိ လေသံ လဒ္ဓာ တဝ အနုသိက္ခမာနာ ဗဟူ ပုဂ္ဂလာ နာနပ္ပကာရကေ မက္က ကဋ္ဌိယာ မေထုနပဋိသေဝနာဒိကေ အကုသလဓမ္မေ ကရိဿန္တီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။

အနေကပရိယာယေနာတိ ဣမေဟိ “အနန္နုစ္ဆဝိက”န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေဟိ, ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ။ **ဒုဗ္ဘရ တာယ။ပေ။ ကောသဇ္ဇဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသိတွာ**တိ ဒုဗ္ဘရတာဒီနံ ဝတ္ထုဘူတဿ အသံဝရဿ အဝဏ္ဏံ နိန္ဒံ ဂရ ဟံ ဘာသိတွာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ဟိ အသံဝရေ ဌိတဿ ပုဂ္ဂလဿ အတ္တာ ဒုဗ္ဘရတဉ္စေဝ ဒုပ္ပောသတဉ္စ အာပဇ္ဇတိ, တသ္မာ အသံဝရော **“ဒုဗ္ဘရတာ, ဒုပ္ပောသတာ”** တိ စ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပန အသံဝရေ ဌိတဿ အတ္တာ စတူသု ပစ္စယေသု မဟိစ္ဆတံ သိနေရုပ္ပမာဏေပိ စ ပစ္စယေ လဒ္ဓာ အသန္တုဋ္ဌိတံ အာပဇ္ဇတိ, တသ္မာ အသံဝရော **“မဟိစ္ဆတာ, အသန္တုဋ္ဌိတာ”** တိ စ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ အသံဝရေ ဌိတဿ အတ္တာ ဂဏသင်္ဂဏိကာယ စေဝ ကိ လေသသင်္ဂဏိကာယ စ သံဝတ္တတိ, ကောသဇ္ဇာနုဂတော စ ဟောတိ အဋ္ဌကုသီတဝတ္ထုပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ, တ သ္မာ အသံဝရော **“သင်္ဂဏိကာ, စေဝ ကောသဇ္ဇဉ္စာ”** တိ ဝုစ္စတိ။

သုဘရတာယ။ပေ။ ဝီရိယာရမ္ဘဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိတွာ တိ သုဘရတာဒီနံ ဝတ္ထုဘူတဿ သံဝရဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိတွာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ဟိ အသံဝရံ ပဟာယ သံဝရေ ဌိတဿ အတ္တာ သုဘရော ဟောတိ သုပေါသော, စ တူသု စ ပစ္စယေသု အပ္ပိစ္ဆတံ နိတ္တဏှာဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ, ဧကမေကသ္မိဉ္စ ပစ္စယေ ယထာလာဘ-ယထာဗလ-ယ ထာသာရုပ္ပဝသေန တိပ္ပဘေဒာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ သံဝရော **“သုဘရတာ စေဝ သုပေါသတာ စ အ ပ္ပိစ္ဆော စ သန္တုဋ္ဌော စာ”**တိ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ ပန အသံဝရံ ပဟာယ သံဝရေ ဌိတဿ အတ္တာ ကိလေသသလ္လေခနတာယ စေဝ နိဒ္ဒုနနတာယ စ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ သံဝရော **“သလ္လေခော စ ဓုတော စာ”** တိ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ စ အသံဝရံ ပဟာယ သံဝရေ ဌိတဿ အတ္တာ ကာယတစာနံ အပ္ပာသာဒိကံ အပ္ပသာဒနီယံ အသန္တံ အသာရုပ္ပံ ကာယဝစီဒုစ္စရိတံ စိတ္တဿ အပ္ပာသာဒိကံ အပ္ပသာဒနီယံ အသန္တံ အသာရုပ္ပံ အကုသလဝိတက္ကတ္တယဥ္စ အနုပဂမ္မ တဗ္ဗိပရီတဿ ကာယဝစီသုစရိတဿ စေဝ ကုသလဝိတက္ကတ္တယဿ စ ပာသာဒိကဿ ပသာဒနီယဿ သန္တဿ သာရုပ္ပဿ ပာရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ သံဝရော “ပာသာဒိကော”တိ ဝုစ္စတိ။

ယသ္မာ ပန အသံဝရံ ပဟာယ သံဝရေ ဌိတဿ အတ္တာ သဗ္ဗကိလေသာပစယဘူတာယ, ဝိဝဋ္ဋာယ, အဋ္ဌဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပာရိပူရိယာ စ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ သံဝရော **“အပစယော စေဝ ဝီရိယာရမ္ဘော စာ”** တိ ဝုစ္စတီတိ။

ဘိက္ခူနံ တဒနုစ္ဆဝိကံ တဒနုလောမိက န္တိ တတ္ထ သန္နိပတိတာနံ ဘိက္ခူနံ ယံ ဣာနိ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿတိ, တဿ အနုစ္ဆဝိကဥ္စေဝ အနုလောမိကဥ္စ။ ယော ဝာ အယံ သုဘရတာဒီဟိ သံဝရော ဝုတ္တော, တဿ အနုစ္ဆဝိကဥ္စေဝ အနုလောမိကဥ္စ သံဝရပ္ပဟာနပဋိသံယုတ္တံ အသုတ္တန္တဝိနိဗဒ္ဓံ ပာဠိဝိနိမုတ္တံ ဩက္ကန္တိကဓမ္မဒေသနံ ကတွာတိ အတ္ထော။ ဘဂဝတ ကိရ ဤဒိသေသု ဌာနေသု ပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမမာလံ ကရောန္တော ဝိယ, ရတနဒာမံ သဇ္ဇေန္တော ဝိယ, စ ယေ ပဋိက္ခိပနာဓိပ္ပာယာ အသံဝရာဘိရတာ တေ သမ္ပရာယိကေန ဝဋ္ဋဘယေန တဇ္ဇေန္တော အနေကပ္ပကာရံ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော, ယေ သိက္ခာကာမာ သံဝရေ ဌိတာ တေ အပ္ပေကစ္စေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌပေန္တော အပ္ပေကစ္စေ အနာဂါမိ-သကဒာဂါမိ-သောတာပတ္တိဖလေသု ဥပနိဿယဝိရဟိတေပိ သဂ္ဂမဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌပေန္တော ဒီဃနိကာယပ္ပမာဏမ္ပိ မဇ္ဈိမနိကာယပ္ပမာဏမ္ပိ ဓမ္မဒေသနံ ကရောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ – “ဘိက္ခူနံ တဒနုစ္ဆဝိကံ တဒနုလောမိကံ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ”တိ။

တေန ဟီတိ တေန သုဒိန္နဿ အဇ္ဈာစာရေန ကာရဏဘူတေန။ **သိက္ခာပဒ**န္တိ ဧတ္ထ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ, ပဇ္ဇတေ ဣမိနာတိ ပဒံ, သိက္ခာယ ပဒံ သိက္ခာပဒံ; သိက္ခာယ အဓိဂမုပာယောတိ အတ္ထော။ အထ ဝာ မူလံ နိဿယော ပတိဋ္ဌာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မေထုနဝိရတိယာ မေထုနသံဝရဿေတံ အဓိဝစနံ။ မေထုနသံဝရော ဟိ တဒညေသံ သိက္ခာသင်္ခာတာနံ သီလဝိပဿနာဈာနမဂ္ဂဓမ္မာနံ ဝုတ္တတ္ထဝသေန ပဒတ္တာ ဣဓ “သိက္ခာပဒ”န္တိ အဓိပ္ပေတော။ အယဥ္စ အတ္ထော သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစ တဿတ္ထဿ ဒီပကံ ဝစနမ္ပိ “သိက္ခာပဒ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – “သိက္ခာပဒန္တိ ယော တတ္ထ နာမကာယော ပဒကာယော နိရုတ္တိကာယော ဗျဉ္ဇနကာယော”တိ။ အထ ဝာ ယထာ “အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒ”န္တိ ဝုတ္တေ အနဘိဇ္ဈာ ဧကော ဓမ္မကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော ဟောတိ, ဧဝမိဓာပိ “သိက္ခာပဒ”န္တိ သိက္ခာကောဋ္ဌာသော သိက္ခာယ ဧကော ပဒေသောတိပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒသ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စာ တိ ဒသ ကာရဏဝသေ သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတု အဓိဂမနီယေ ဟိတဝိသေသေ ပဋိစ္စ အာဂမ္မ အာရဗ္ဘ, ဒသန္နံ ဟိတဝိသေသာနံ နိပ္ဖတ္တိံ သမ္ပဿမာနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣာနိ တေ ဒသ အတ္ထဝသေ ဒဿေန္တော **“သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယာ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သင်္ဃသုဋ္ဌုတာ** နာမ သင်္ဃဿ သုဋ္ဌုဘာဝေါ, “သုဋ္ဌု ဒေဝါ”တိ အာဂတဋ္ဌာနေ ဝိယ “သုဋ္ဌု, ဘန္တေ”တိ ဝစနသမ္ပဋိစ္ဆနဘာဝေါ ။ ယော စ တထာဂတဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ , တဿ တံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ, တသ္မာ သင်္ဃဿ “သုဋ္ဌု, ဘန္တေ”တိ မမ ဝစနသမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထံ ပညပေဿာမိ, အသမ္ပဋိစ္ဆနေ အာဒီနဝံ သမ္ပဋိစ္ဆနေ စ အာနိသံသံ ဒဿေန္တော, န ဗလက္ကာရေန အဘိဘဝိတွာတိ ဧတမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော အာဟ – “သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယာ”တိ။ **သင်္ဃဖာသုတာယာ** တိ သင်္ဃဿ ဖာသုဘာဝါယ; သဟဇီဝိတာယ သုခဝိဟာရတ္ထာယာတိ အတ္ထော။

ဒုမ္မင်္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာ တိ ဒုမ္မင်္ကူ နာမ ဒုဿီလပုဂ္ဂလာ; ယေ မင်္ကုတံ အာပါဒိယမာနာပိ ဒုက္ခေန အာပဇ္ဇန္တိ, ဝီတိက္ကမံ ကရောန္တာ ဝါ ကတွာ ဝါ န လဇ္ဇန္တိ, တေသံ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ; တေ ဟိ သိက္ခာပဒေ အသတိ “ကိံ တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ, ကိံ သုတံ – ကိံ အမှေဟိ ကတံ; ကတရသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ကတမံ အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ အမှေ နိဂ္ဂဏှာထာ”တိ သင်္ဃံ ဝိဟေဌေဿန္တိ, သိက္ခာပဒေ ပန သတိ တေ သင်္ဃော သိက္ခာပဒံ ဒဿေတွာ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန နိဂ္ဂဟေဿတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “ဒုမ္မင်္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာ”တိ။

ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ဖာသုဝိဟာရာယာ တိ ပေသလာနံ ပိယသီလာနံ ဘိက္ခူနံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ။ ပိယသီလာ ဟိ ဘိက္ခူ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဝေလံ မရိယာဒံ အဇာနန္တာ သိက္ခတ္တယပာရိပူရိယာ ဃဋမာနာ ကိလမန္တိ, သန္ဒိဋ္ဌမာနာ ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ ဟောန္တိ။ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ ပန သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဝေလံ မရိယာဒံ ဉတွာ သိက္ခတ္တယပာရိပူရိယာ ဃဋမာနာ န ကိလမန္တိ, သန္ဒိဋ္ဌမာနာ န ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ ဟောန္တိ။ တေန နေသံ သိက္ခာပဒပညာပနာ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။ ယော ဝါ ဒုမင်္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟော, သွေဝ ဧတေသံ ဖာသုဝိဟာရော။ ဒုဿီလပုဂ္ဂလေ နိဿာယ ဟိ ဥပေါသထော န တိဋ္ဌတိ, ပဝါရဏာ န တိဋ္ဌတိ, သင်္ဃကမ္မာနိ နပ္ပဝတ္တန္တိ, သာမဂ္ဂီ န ဟောတိ, ဘိက္ခူ အနေကဂ္ဂါ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာကမ္မဋ္ဌာနာဒီနိ အနုယုဉ္ဇိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဒုဿီလေသု ပန နိဂ္ဂဟိတေသု သဗ္ဗောပိ အယံ ဥပဒ္ဒဝေါ န ဟောတိ။ တတော ပေသလာ ဘိက္ခူ ဖာသု ဝိဟရန္တိ။ ဧဝံ “ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ဖာသု ဝိဟာရာယာ”တိ ဧတ္ထ ဒွိဓာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယာ တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ အာသဝါ နာမ အသံဝရေ ဌိတေန တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ပတ္တဗ္ဗာ ပါဏိပ္ပဟာရ-ဒဏ္ဍပ္ပဟာရ-ဟတ္ထစ္ဆေဒ-ပါဒစ္ဆေဒ-အကိတ္တိ-အယသဝိပ္ပဋိသာရာဒယော ဒုက္ခဝိသေသာ။ ဣတိ ဣမေသံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ ပိဓာနာယ အာဂမနမဂ္ဂထကနာယာတိ အတ္ထော။

သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယာ တိ သမ္ပရာယိကာ အာသဝါ နာမ အသံဝရေ ဌိတေန ကတပါပကမ္မမူလကာ သမ္ပရာယေ နရကာဒီသု ပတ္တဗ္ဗာ ဒုက္ခဝိသေသာ, တေသံ ပဋိဃာတတ္ထာယ ပဋိပ္ပဿမ္ဘနတ္ထာယ ဝူပသမတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အပ္ပသန္နာနံ ပသာဒာယာ တိ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ဟိ သတိ သိက္ခာပဒပညတ္တိံ ဉတွာ ဝါ ယထာပညတ္တံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ဝါ ယေပိ အပ္ပသန္နာ ပဏ္ဍိတမနုဿာ, တေ “ယာနိ ဝတ လောကေ မဟာဇနဿ ရဇ္ဇန-ဒုဿန-မုယှနဋ္ဌာနာနိ, တေဟိ ဣမေ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ အာရကာ ဝိရတာ ဝိဟရန္တိ, ဒုက္ကရံ ဝတ ကရောန္တိ, ဘာရိယံ ဝတ ကရောန္တီ”တိ ပသာဒံ အာပဇ္ဇန္တိ, ဝိနယပိဋကေ ပောတ္ထကံ ဒိသွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက-တိဝေဒီ ဗြာဟ္မဏော ဝိယ။ တေန ဝုတ္တံ – “အပ္ပသန္နာနံ ပသာဒာယာ”တိ။

ပသန္နာနံ ဘိယ္ယောဘာဝါယာ တိ ယေပိ သာသနေ ပသန္နာ ကုလပုတ္တာ တေပိ သိက္ခာပဒပညတ္တိံ ဉတွာ ဝါ ယထာပညတ္တံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ ဘိက္ခူ ဝါ ဒိသွာ “အဟော အယျာ ဒုက္ကရကာရိနော, ယေ ယာဝဇီဝံ ဧကဘတ္တံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝိနယသံဝရံ အနုပါလေန္တီ”တိ ဘိယ္ယော ဘိယ္ယော ပသီဒန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ – “ပသန္နာနံ ဘိယ္ယောဘာဝါယာ”တိ။

သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ တိ တိဝိဓော သဒ္ဓမ္မော – ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော, ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော, အဓိဂမသဒ္ဓမ္မောတိ။ တတ္ထ ပိဋကတ္တယသင်္ဂဟိတံ သဗ္ဗမ္ပိ ဗုဒ္ဓဝစနံ “ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော” နာမ။ တေရသ ဓုတဂုဏာ, စုဒ္ဒသ ခန္ဓကဝတ္တာနိ, ဒွေအသီတိ မဟာဝတ္တာနိ, သီလသမာဓိဝိပဿနာတိ အယံ “ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော” နာမ။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ သာမညဖလာနိ နိဗ္ဗာနဉ္စာတိ အယံ “အဓိဂမသဒ္ဓမ္မော” နာမ။ သော သဗ္ဗောပိ ယသ္မာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ သတိ ဘိက္ခူ သိက္ခာပဒဉ္စ တဿ ဝိဘင်္ဂဉ္စ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ အညဉ္စ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏန္တိ, ယထာပညတ္တဉ္စ ပဋိပဇ္ဇမာနာ ပဋိပတ္တိံ ပူရေတွာ ပဋိပတ္တိယာ အဓိဂန္တဗ္ဗံ လောကုတ္တရဓမ္မံ အဓိဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ”တိ။

ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယာ တိ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ဟိ သတိ သံဝရဝိနယော စ ပဟာနဝိနယော စ သမထဝိနယော စ ပညတ္တိဝိနယော စာတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဝိနယော အနုဂ္ဂဟိတော ဟောတိ ဥပတ္ထမ္ဘိတော သူပတ္ထမ္ဘိတော။ တေန ဝုတ္တံ – “ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယာ”တိ။

သဗ္ဗာနေဝ စေတာနိ ပဒါနိ “သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမီ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗာနိ ။ တတြာယံ ပဌမပစ္ဆိမပဒယောဇနာ – “သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမိ, ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမီ”တိ။

အပိ စေတ္တ ယံ သင္ဃသုဥ္ဍု တံ သင္ဃဖာသု, ယံ သင္ဃဖာသု တံ ဒုမ္မင္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာတိ ဧဝံ သင္ခလိကနယံ; ယံ သင္ဃသုဥ္ဍု တံ သင္ဃဖာသု, ယံ သင္ဃသုဥ္ဍု တံ ဒုမ္မင္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာတိ ဧဝဥ္စ ဧကေကပဒမူလိကံ ဒသက္ခတ္တုံ ယောဇနံ ကတ္ဝာ ယံ ဝုတ္တံ **ပရိဝါရေ** (ပရိ. ၃၃၄) –

> “အတ္ထသတံ ဓမ္မသတံ၊ ဒွေ စ နိရုတ္တိသတာနိ။
> စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိ၊ အတ္ထဝသေ ပကရဏေ”တိ။

တံ သဗ္ဗံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ ပနေတံ ယသ္မာ ပရိဝါရေယေဝ အာဝိ ဘဝိဿတိ, တသ္မာ ဣဓ န ဝဏ္ဏိတန္တိ။

ဧဝံ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ ဘိက္ခူဟိ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဒီပေန္တော **“ဧဝဥ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဒိသေယျာထာ”** တိ အာဟ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ပန မယာ ဣတိ သန္ဒဿိတာနိသံသံ သိက္ခာပဒံ ဧဝံ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသေ ဥဒ္ဒိသေယျာထ စ ပရိယာပုဏေယျာထ စ ဓာရေယျာထ စ အညေသဥ္စ ဝာစေယျာထာတိ။ အတိရေကာနယနတ္ထော ဟိ ဧတ္ထ စ သဒ္ဒော, တေနာယမတ္ထော အာနီတော ဟောတီတိ။

ဣဒါနိ ယံ ဝုတ္တံ “ဣမံ သိက္ခာပဒ”န္တိ တံ ဒဿေန္တော **“ယော ပန ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ, ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော”**တိ အာဟ။ ဧဝံ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဠှံ ကတွာ ပဌမပါရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ မက္ကဋီဝတ္ထု ဥဒပါဒိ။ တဿုပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ – **ဧဝဉ္စိဒံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ ဟောတီ**တိ။ တဿတ္ထော – ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ဧဝံ ပညတ္တံ ဟောတိ စ, ဣဒဉ္စ အညံ ဝတ္ထု ဥဒပါဒီတိ။

ပဌမပညတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သုဒိန္နဘာဏဝါရံ နိဋ္ဌိတံ။

မက္ကဋီဝတ္ထုကထာ

၄၀. ဣဒါနိ ယံ တံ အညံ ဝတ္ထု ဥပ္ပန္နံ, တံ ဒဿေတုံ **“တေန ခော ပန သမယေနာ”**တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **မက္ကဋိံ အာမိသေနာ** တိ မဟာဝနေ ဘိက္ခူနံ ခန္တိမေတ္တာဒိဂုဏာနုဘာဝေန နိရာသင္ကစိတ္တာ ဗဟူ မိဂမောရကုက္ကုဋမက္ကဋာဒယော တိရစ္ဆာနာ ပဓာနာဂါရဋ္ဌာနေသု ဝိစရန္တိ။ တတြ ဧကံ မက္ကဋိံ အာမိသေန ယာဂုဘတ္တခဇ္ဇကာဒိနာ ဥပလာပေတွာ, သင်္ဂဏှိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တဿာ** တိ ဘုမ္မဝစနံ။ **ပဋိသေဝတီ**တိ ပစုရ ပဋိသေဝနော ဟောတိ; ပစုရတ္ထေ ဟိ ဝတ္တမာနဝစနံ။ **သော ဘိက္ခု** တိ သော မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနကော ဘိက္ခု။ **သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ**တိ တေ ဘိက္ခူ အာဂန္တုကာ ဗုဒ္ဓဒဿနာယ အာဂတာ ဟာတော ဝ အာဂန္တုကဘတ္တာနိ လဘိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စာ ဘိက္ခူနံ နိဝါသနဋ္ဌာနာနိ ပဿိဿာမာတိ ဝိစရိံသု။ တေန ဝုတ္တံ – **“သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ”**တိ။ **ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ** တိ တိရစ္ဆာနဂတာ နာမ ဧကဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ကတွာ အညေသုပိ တာဒိသညေဝ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေန္တိ။ တသ္မာ သာ မက္ကဋီ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စ အတ္တနော ဝိဿာသိကဘိက္ခုဿေဝ တေသမ္ပိ တံ ဝိကာရံ ဒဿေသိ။

ဆေပ္ပံ န္တိ နင်္ဂုဋ္ဌံ။ **ဩဍ္ဍိ** တိ အဘိမုခံ ဌပေသိ။ **နိမိတ္တမ္ပိ အကာသိ** တိ ယေန နိယာမေန ယာယ ကိရိယာယ မေထုနာဓိပ္ပာယံ တေ ဇာနန္တိ တံ အကာသီတိ အတ္ထော ။ **သော ဘိက္ခု** တိ ယဿာယံ ဝိဟာရော။ **ဧကမန္တံ နိလီယိံသု** တိ ဧကသ္မိံ ဩကာသေ ပဋိစ္ဆန္နာ အစ္ဆိံသု။

၄၁. **သစ္စံ, အာဝုသော** တိ သဟောဍ္ဍဂ္ဂဟိတော စောရော ဝိယ ပစ္စက္ခံ ဒိသွာ စောဒိတတ္တာ “ကိံ တ မယာ ကတ”န္တိအာဒီနိ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တော “သစ္စံ, အာဝုသော”တိ အာဟ။ **နနု, အာဝုသော, တထေဝ တံ ဟောတီ**တိ အာဝုသော ယထာ မနုဿိတ္ထိယာ, နနု တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာပိ တံ သိက္ခာပဒံ တထေဝ ဟောတိ။ မနုဿိတ္ထိယာပိ ဟိ

ဒဿနမ္ပိ ဂဟဏမ္ပိ အာမသနမ္ပိ ဖုသနမ္ပိ ဃဋ္ဋနမ္ပိ ဒုဗ္ဗလ္လမေဝ။ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာပိ တံ သဗ္ဗံ ဒုဗ္ဗလ္လမေ
ဝ။ ကော ဧတ္ထ ဝိသေသော? အလေသဗ္ဗာနေ တုဝံ လေသံ ဩဍ္ဍေသီတိ။

၄၂. **အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ ဟရာဇိကော ဟောတိ အသံတသော** တိ တိရစ္ဆာနဂတာယပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတ္ဝာ ဟရာဇိကော ယေဝ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဟတရံ သိက္ခာပဒမကာသိ။ ဒုဝိဓဥ္ဟိ သိက္ခာပဒံ – လောကဝဇ္ဇံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဥ္စ။ တတ္ထ ယဿ သစိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝ ဟောတိ, တံ လောကဝဇ္ဇံ နာမ။ သေသံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ။ တတ္ထ လောကဝဇ္ဇေ အနုပညတ္တိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ရုန္ဓန္တီ ဒွါရံ ပိဒဟန္တီ သောတံ ပစ္ဆိန္ဒမာနာ ကဋ္ဌဟတရံ ကရောန္တီ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, **အညတြ အဓိမာနာ, အညတြ သုပိနန္တာ** တိ အယံ ပန ဝီတိက္ကမာဘာဝ အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာ စ ဝုတ္တာ။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေ အကတေ ဝီတိက္ကမေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သိထိလံ ကရောန္တီ မောစေန္တီ ဒွါရံ ဒဒမာနာ အပရာပရမ္ပိ အနာပတ္တိံ ကုရုမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဂဏဘောဇနပရမ္ပရဘောဇနာဒီသု အနုပညတ္တိယော ဝိယ။ **"အန္တမသော တင္ခဏိကာယပိ"**တိ ဧဝရူပာ ပန ကတေ ဝီတိက္ကမေ ဥပ္ပန္နတ္တာ ပညတ္တိဂတိကာဝ ဟောတိ။ က္လာဒံ ပန ပဌမသိက္ခာပဒံ ယသ္မာ လောကဝဇ္ဇံ, န ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ; တသ္မာ အယမနုပညတ္တိ ရုန္ဓန္တီ ဒွါရံ ပိဒဟန္တီ သောတံ ပစ္ဆိန္ဒမာနာ ကဋ္ဌဟတရံ ကရောန္တီ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

ဧဝံ ဒွေဝပိ ဝတ္ထူနိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဋ္ဌဟတရံ ကတွာ ပဌမဟရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထု ဥဒပာဒိ။ တဿုပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ – "ဧဝဥ္စိဒံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ ဟောတီ"တိ ။ တဿတ္ထော – ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ က္လာဒံ သိက္ခာပဒံ ဧဝံ ပညတ္တံ ဟောတိ စ က္လာဒဥ္စ အညမ္ပိ ဝတ္ထု ဥဒပာဒီတိ။

မက္ကဋီဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သန္ထတဘာဏဝါရော

ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၄၃-၄၄. က္လာဒနိ ယံ တံ အညမ္ပိ ဝတ္ထု ဥပ္ပန္နံ, တံ ဒဿေတုံ **"တေန ခော ပန သမယေနာ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ရာပိ အယမနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **ဝေသာလိကာ**တိ ဝေသာလိတသိနော။ **ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ** တိ ဝဇ္ဇိရဋ္ဌေ ဝေသာလိယံ ကုလာနံ ပုတ္တာ။ သာသနေ ကိရ ယော ယော ဥပဒ္ဒဝေ အာဒီနဝေ အဗ္ဗုဒမုပ္ပဇ္ဇိ, သဗ္ဗံ တံ ဝဇ္ဇိပုတ္တကေ နိဿာယ။ တထာ ဟိ ဒေဝဒတ္တောပိ ဝဇ္ဇိပုတ္တကေ ပက္ခေ လဘိတွာ သင်္ဃံ ဘိန္ဒိ။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဧဝ စ ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ သတ္ထုသာသနံ ဒီပေသုံ။ က္လာမေပိ တေသံ ယေဝ ဧကစ္စေ ဧဝံ ပညတ္တေပိ သိက္ခာပဒေ ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္စိသု။ပေ.။ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိသုတိ။

ဉာတိဗ္ယသနေနပိ တိ ဧတ္ထ အသနံ ဗျသနံ ဝိက္ခေပေါ ဝိဒ္ဓံသနံ ဝိနာသောတိ သဗ္ဗမေတံ ဧကတ္ထံ။ ဉာတီနံ ဗျသနံ **ဉာတိဗ္ယသနံ,** တေန ဉာတိဗ္ယသနေန, ရာဇဒဏ္ဍဗျာဓိမရဏဝိပ္ပဝါသနိမိတ္တေန ဉာတိဝိနာသေနာတိ အတ္ထော။ သေ နယော ဒုတိယပဒေပိ။ တတိယပဒေ ပန အာရောဂျဝိနာသကော ရောဂေါ ဧဝ **ရောဂဗ္ယသနံ** ။ သော ဟိ အာရောဂျံ ဗျသတိ ဝိက္ခိပတိ ဝိနာသေတီတိ ဗျသနံ။ ရောဂေါဝ ဗျသနံ ရောဂဗ္ယသနံ, တေန ရောဂဗ္ယသနေန။ **ဖုဋ္ဌာ**တိ အဓိပန္နာ အဘိဘူတာ သမန္နာဂတာတိ အတ္ထော။

န မယံ, ဘန္တေ အာနန္ဒ, ဗုဒ္ဓဂရဟိနော တိ ဘန္တေ အာနန္ဒ, မယံ န ဗုဒ္ဓံ ဂရဟာမ, န ဗုဒ္ဓဿ ဒေါသံ ဒေမ။ န ဓမ္မဂရဟိနော, န သင်္ဃဂရဟိနော။ **အတ္တဂရဟိနော မယန္တိ** အတ္တာနမေဝ မယံ ဂရဟာမ, အတ္တနော ဒေါသံ ဒေမ။ **အလက္ခိကာ**တိ နိဿိရိကာ။ **အပ္ပပုညာ**တိ ပရိတ္တပုညာ။ **ဝိပဿကာ ကုသလာနံ ဓမ္မာန** န္တိ ယေ အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏေသု ဝိဘတ္တာ ကုသလာ ဓမ္မာ, တေသံ ဝိပဿကာ; တတော တတော အာရမ္မဏတော ဝုဋ္ဌာယ တေဝ ဓမ္မေ ဝိပဿမာနာတိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တ** န္တိ ရတ္တိယာ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗရတ္တံ, ရတ္တိယာ အပရံ အပရရတ္တံ, ပဌမယာမဥ္စ ပစ္ဆိမယာမဥ္စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗောဓိပက္ခိကာန** န္တိ ဗောဓိဿ ပက္ခေ ဘဝါနံ, အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဿ ဥပကာရ

ကာနန္တိ အတ္ထော။ **ဘာဝနာနုယောဂန္တိ** ဝမုနာနုယောဂံ။ **အနုယုတ္တာ ဝိဟရေယျာမာ** တိ ဂိဟိပလိဗောဓံ အာဝါသပလိဗောဓဉ္စ ပဟာယ ဝိဝိတ္တေသု သေနာသနေသု ယုတ္တပယုတ္တာ အနညကိစ္စာ ဝိဟရေယျာမ။

ဧဝမာဝုသောတိ ထေရော ဧတေသံ အာသယံ အဇာနန္တော ဣဒံ နေသံ မဟာဂဇ္ဇိတံ သုတွာ "သစေ ဣမေ ဤဒိသာ ဘဝိဿန္တိ, သာဓူ"တိ မညမာနော "ဧဝမာဝုသော"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ **အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော** တိ ဥဘယမ္ပေတံ ကာရဏပဋိက္ခေပဝစနံ။ ကာရဏဉှိ ယသ္မာ တတ္ထ တဒာယတ္တဝုတ္တိဘာဝေန ဖလံ တိဋ္ဌတိ။ ယသ္မာ စသ္သ တံ ဩကာသော ဟောတိ တဒါယတ္တဝုတ္တိဘာဝေန, တသ္မာ "ဌာနဉ္စ အဝကာသော စာ"တိ ဝုစ္စတိ, တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ – "အဋ္ဌာနမေတံ, အာနန္ဒ, အနဝကာသော"တိ။ ဧတံ ဌာနံ တ ဩကာသော တ နတ္ထိ။ **ယံ တထာဂတောတိ** ယေန တထာဂတော ဝဇ္ဇီနံ တ။ပေ။ သမူဟနေယျ, တံ ကာရဏံ နတ္ထီတိ အတ္ထော။ ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ ဧတေသံ "လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ"န္တိ ယာစန္တာနံ ဥပသမ္ပဒံ ဒဒေယျ, ဧဝံ သန္တေ "ဟရာဓိကော ဟောတိ အသံတသော"တိ ပညတ္တံ သမူဟနေယျ။ ယသ္မာ ပနေတံ န သမူဟနတိ, တသ္မာ "အဋ္ဌာနမေတ"န္တိအာဒိမာဟ။

သော အာဂတော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော တိ "ယဒိ ဟိ ဧဝံ အာဂတော ဥပသမ္ပဒံ လဘေယျ, သာသနေ အကရတော ဘဝေယျ။ သာမဏေရဘူမိယံ ပန ဌိတော သကရတော စ ဘဝိဿတိ, အတ္တတ္ထဉ္စ ကရိဿတီ"တိ ဉတွာ အနုကမ္ပမာနော ဘဂဝါ အာဟ – "သော အာဂတော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော"တိ။ **သော အာဂတော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ** ဧဝံ အာဂတော ဘိက္ခုဘာဝေ ဌတွာ အဝိပန္နသီလတာယ သာသနေ သကရတော ဘဝိဿတိ, သော သတိ ဥပနိဿယေ နစိရဿေဝ ဥတ္တမတ္ထံ ပာပုဏိဿတီတိ ဉတွာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ အာဟ။

ဧဝံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ အာဂတေသု အနုပသမ္ပာဒေတဗ္ဗဉ္စ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗဉ္စ ဒဿေတွာ တီဏိပိ ဝတ္ထူနိ သမောဓာနေတွာ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ သိက္ခာပဒံ ပညပေတုကာမော "ဧဝဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဒိသေယျာထာ"တိ ဝတွာ "ယော ပန ဘိက္ခူ။ပေ။ အသံတသော"တိ ပရိပုဏ္ဏံ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။

ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုဗ္ဗိဓဝိနယကထာ

၄၅. ဣဒါနိဿ အတ္ထံ ဝိဘဇန္တော **"ယော ပနာတိ, ယော ယာဒိသော"**တိအာဒိမာဟ။ တသ္မိံ ပန သိက္ခာပဒေ စ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ စ သကလေ စ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ ကောသလ္လံ ပတ္ထယန္တေန **စတုဗ္ဗိဓော ဝိနယော** ဇာနိတဗ္ဗော –

စတုဗ္ဗိဓဉ္ဟိ ဝိနယံ၊ မဟာထေရာ မဟိဒ္ဓိကာ။
နီဟရိတွာ ပကာသေသုံ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရာ။

ကတမံ စတုဗ္ဗိဓံ? သုတ္တံ, သုတ္တာနုလောမံ, အာစရိယဝါဒံ, အတ္တနောမတိန္တိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – "အာဟစ္စပဒေန ရသေန အာစရိယဝံသေန အဓိပ္ပာယာ"တိ, ဧတ္ထ ဟိ **အာဟစ္စပဒ** န္တိ သုတ္တံ အဓိပ္ပေတံ, **ရသောတိ** သုတ္တာနုလောမံ, **အာစရိယဝံသောတိ** အာစရိယဝါဒော, **အဓိပ္ပာယော** တိ အတ္တနောမတိ။

တတ္ထ **သုတ္တံ** နာမ သကလေ ဝိနယပိဋကေ ပါဠိ။

သုတ္တာနုလောမံ နာမ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ; ယေ ဘဂဝတာ ဧဝံ ဝုတ္တာ – "ယံ, ဘိက္ခဝေ, မယာ 'ဣဒံ န ကပ္ပတီ'တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ, တံ စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ; ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ, တံ ဝော န ကပ္ပတိ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, မယာ 'ဣဒံ န ကပ္ပတီ'တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ, တံ စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ; အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ, တံ ဝော ကပ္ပတိ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, မယာ 'ဣဒံ ကပ္ပတီ'တိ အနနုညာတံ, တံ စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ, ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ; တံ ဝော န ကပ္ပတိ။ ယံ, ဘိက္ခဝေ, မယာ 'ဣဒံ ကပ္ပတီ'တိ အနနုညာတံ, တံ စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ, အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ; တံ ဝော ကပ္ပတီ"တိ (မဟာဝ. ၃၀၅)။

အာစရိယတအော နာမ ဓမ္မသင်္ဂဟကေဟိ ပဠ္ဌာဟိ အရဟန္တသတေဟိ ဥပိတာ ဟဋ္ဌိဝိနိမုတ္တာ သြက္ကန္တဝိနိစ္ဆယပ္ပဝတ္တာ အဋ္ဌကထာတန္တိ။

အတ္တနောမတိ နာမ သုတ္တ-သုတ္တာနုလောမ-အာစရိယတဒေ မုဥ္စိတ္ဝာ အနုမာနေန အတ္တနော အနုဗုဒ္ဓိယာ နယဂ္ဂဟေန ဥပဋ္ဌိတာကာရကထနံ။

အပိစ သုတ္တန္တာဘိဓမ္မဝိနယဋ္ဌကထာသု အာဂတော သဗ္ဗောပိ ထေရဝါဒော "အတ္တနောမတိ" နာမ။ တံ ပန အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေန္တေန န ဒဠ္ဟဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ တေဟရိတဗ္ဗံ။ ကာရဏံ သလ္လက္ခေတွာ အတ္ထေန ပာဠိံ, ပာဠိယာ စ အတ္ထံ သံသန္ဒိတွာ ကထေတဗ္ဗံ။ အတ္တနောမတိ အာစရိယတဒေ သြတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ တတ္ထ သြတရတိ စေဝ သမေတိ စ, ဂဟေတဗ္ဗာ။ သစေ နေဝ သြတရတိ န သမေတိ, န ဂဟေတဗ္ဗာ။ အယဥ္ဟိ အတ္တနောမတိ နာမ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ။ အတ္တနောမတိတော အာစရိယတအော ဗလဝတရော။

အာစရိယတအောပိ သုတ္တာနုလောမေ သြတာရေတဗ္ဗော။ တတ္ထ သြတရန္တော သမေန္တောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော, ဣတရော န ဂဟေတဗ္ဗော။ အာစရိယတဒတော ဟိ သုတ္တာနုလောမံ ဗလဝတရံ။

သုတ္တာနုလောမမ္ပိ သုတ္တေ သြတာရေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သြတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ, ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုတ္တာနုလောမတော ဟိ သုတ္တမေဝ ဗလဝတရံ။ သုတ္တဉ္ဟိ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကာရကသင်္ဃသဒိသံ ဗုဒ္ဓာနံ ဌိတကာလသဒိသံ။ တသ္မာ ယဒာ ဒွေ ဘိက္ခူ သာကစ္ဆန္တိ, သကတဒီ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရတဒီ သုတ္တာနုလောမံ။ တေဟိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ သုတ္တာနုလောမံ သုတ္တေ သြတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ, န ဂဟေတဗ္ဗံ; သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထာယံ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အာစရိယတဒံ။ တေဟိပိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ အာစရိယတအော သုတ္တေ သြတာရေတဗ္ဗော။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗော။ အနောတရန္တော အသမေန္တော စ ကရယွှာစရိယတအော န ဂဟေတဗ္ဗော; သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အတ္တနောမတိံ။ တေဟိပိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ အတ္တနောမတိ သုတ္တေ သြတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော စေ, န ဂဟေတဗ္ဗာ။ သုတ္တသ္မိံ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထ ပနာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တံ။ သုတ္တံ သုတ္တာနုလောမေ သြတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, တိဿော သင်္ဂီတိယော အာရူဠှံ ပာဠိအာဂတံ ပညာယတိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ တထာ ပညာယတိ န သြတရတိ န သမေတိ, ဗာဟိရကသုတ္တံ ဝါ ဟောတိ သိလောကော ဝါ အညံ ဝါ ကရယွှာသုတ္တံ ဂုဠှဝေဿန္တရဂုဠှဝိနယဝေဒလ္လာဒီနံ အညတရတော အာဂတံ, န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုတ္တာနုလောမသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အာစရိယတဒံ။ အာစရိယတအော သုတ္တာနုလောမေ သြတာရေတဗ္ဗော။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗော။ နော စေ, န ဂဟေတဗ္ဗော။ သုတ္တာနုလောမေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အတ္တနောမတိံ။ အတ္တနောမတိ သုတ္တာနုလောမေ သြတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော စေ, န ဂဟေတဗ္ဗာ။ သုတ္တာနုလောမေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထ ပနာယံ အာစရိယတဒံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တံ။ သုတ္တံ အာစရိယတဒေ သြတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ သြတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတရံ ကရယွှာသုတ္တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာစရိယတဒေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ အာစရိယတဒံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တာနုလောမံ။ သုတ္တာနုလောမံ အာစရိယတဒေ သြတာရေတဗ္ဗံ။ သြတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ, ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာစရိယတဒေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ အာစရိယတဒံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အတ္တနောမတိံ။ အတ္တနောမတိ အာစရိယတဒေ ဩတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော စေ, န ဂဟေတဗ္ဗာ။ အာစရိယတဒေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထ ပနာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တံ။ သုတ္တံ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတရံ ကရယှသုတ္တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော သုတ္တာနုလောမံ။ သုတ္တာနုလောမံ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ ဩတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ, ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော အာစရိယတဒံ။ အာစရိယတဒေါ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗော။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ, ဂဟေတဗ္ဗော; ဣတရော ကရယှာစရိယတဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗော။ အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အတ္တနော ဂဟဏမေဝ ဗလိယံ ကာတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု စ ခေပေ တ ဂရဟာ တ န ကာတဗ္ဗာတိ။

အထ ပနာယံ “ကပ္ပိယ”န္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော “အကပ္ပိယ”န္တိ။ သုတ္တေ စ သုတ္တာနုလောမေ စ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ကပ္ပိယံ ဟောတိ, ကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ အကပ္ပိယံ, အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ တဿ ကပ္ပိယဘာဝသာဓကံ သုတ္တတော ဗဟုံ ကာရဏဉ္စ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ ဒဿေတိ, ပရော ကာရဏံ န ဝိန္ဒတိ။ ကပ္ပိယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ပရော တဿ အကပ္ပိယဘာဝသာဓကံ သုတ္တတော ဗဟုံ ကာရဏဉ္စ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ ဒဿေတိ, အနေန အတ္တနော ဂဟဏန္တိ ကတွာ ဒဠှံ အာဒာယ န ဌာတဗ္ဗံ။ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အကပ္ပိယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ဒွိန္နမ္ပိ ကာရဏစ္ဆာယာ ဒိဿတိ, ပဋိက္ခိတ္တဘာဝေယေဝ သာဓု, အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ ဝိနယဉှိ ပတွာ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝိစာရဏမာဂမ္မ ရုန္ဓိတဗ္ဗံ, ကဠှံ ကတ္တဗ္ဗံ, သောတံ ပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ, ဂရုကဘာဝေယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

အထ ပနာယံ “အကပ္ပိယ”န္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ, ပရော “ကပ္ပိယ”န္တိ။ သုတ္တေ စ သုတ္တာနုလောမေ စ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ကပ္ပိယံ ဟောတိ, ကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ အကပ္ပိယံ, အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။

အထာယံ ဗဟူဟိ သုတ္တဝိနိစ္ဆယကာရဏေဟိ အကပ္ပိယဘာဝံ ဒဿေတိ, ပရော ကာရဏံ န ဝိန္ဒတိ, အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ပရော ဗဟူဟိ သုတ္တဝိနိစ္ဆယကာရဏေဟိ ကပ္ပိယဘာဝံ ဒဿေတိ, အယံ ကာရဏံ န ဝိန္ဒတိ, ကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗံ။ အထ ဒွိန္နမ္ပိ ကာရဏစ္ဆာယာ ဒိဿတိ, အတ္တနော ဂဟဏံ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ။ ယထာ စာယံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယေ အကပ္ပိယကပ္ပိယေ စ ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော; ဧဝံ အနာပတ္တိအာပတ္တိတဒေ အာပတ္တာနာပတ္တိတဒေ စ, လဟုကဂရုကာပတ္တိတဒေ ဂရုကလဟုကာပတ္တိတဒေ စာပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နာမမတ္တံယေဝ ဟိ ဧတ္ထ နာနံ, ယောဇနာနယေ နာနံ နတ္ထိ, တသ္မာ န ဝိတ္ထာရိတံ။

ဧဝံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာဒိဝိနိစ္ဆယေ ဥပ္ပန္နေ ယော သုတ္တ-သုတ္တာနုလောမအာစရိယတဒအတ္တနောမတီသု အတိရေကကာရဏံ လဘတိ, တဿ တဒေ ဌာတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗသော ပန ကာရဏံ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘန္တေန သုတ္တံ န ဇဟိတဗ္ဗံ, သုတ္တသ္မိံယေဝ ဌာတဗ္ဗန္တိ။ ဧဝံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ စ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ စ သကလေ စ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ ကောသလ္လံ ပတ္ထယန္တေန အယံ စတုဗ္ဗိဓော ဝိနယော ဇာနိတဗ္ဗော။

ဣမဉ္စ ပန စတုဗ္ဗိဓံ ဝိနယံ ဉတွာပိ ဝိနယဓရေန ပုဂ္ဂလေန တိလက္ခဏသမန္နာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ **တီဏိ ဟိ ဝိနယဓရဿ လက္ခဏာနိ** ဣစ္ဆိတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? “သုတ္တဉ္စဿ သွာဂတံ ဟောတိ သုပ္ပဝတ္တိ သုဝိနိစ္ဆိတံ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော”တိ ဣဒမေကံ လက္ခဏံ။ “ဝိနယေ ခော ပန ဌိတော ဟောတိ အသံဟီရော”တိ ဣဒံ ဒုတိယံ။ “အာစရိယပရမ္ပရာ ခော ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ သုမနသိကတာ သူပဓာရိတာ”တိ ဣဒံ တတိယံ။

တတ္ထ **သုတ္တံ** နာမ သကလံ ဝိနယပိဋကံ။ တဉ္စဿ **သွာဂတံ ဟောတီ**တိ သုဋ္ဌု အာဂတံ။ **သုပ္ပဝတ္တီ**တိ သုဋ္ဌု ပဝတ္တံ ပဂုဏံ တစုဂ္ဂတံ သုဝိနိစ္ဆိတံ။ **သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော**တိ ပါဠိတော စ ပရိပုစ္ဆတော စ အဋ္ဌကထာ

တော စ သုဝိနိစ္ဆိတံ ဟောတိ, ကင္ခစ္ဆေဒံ ကတွာ ဥဂ္ဂဟိတံ။

ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတီတိ ဝိနယေ လဇ္ဇီဘာဝေန ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။ အလဇ္ဇီ ဟိ ဗဟုဿုတောပိ သမာနော လာဘဂရုတာယ တန္တိံ ဝိသံဝါဒေတွာ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ သတ္ထုသာသနံ ဒီပေတွာ သာသနေ မဟန္တံ ဥပဒ္ဒဝံ ကရောတိ။ သင်္ဃဘေဒမ္ပိ သင်္ဃရာဇိမ္ပိ ဥပ္ပာဒေတိ။ လဇ္ဇီ ပန ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဇီဝိတဟေတုပိ တန္တိံ အဝိသံဝါဒေတွာ ဓမ္မမေဝ ဝိနယမေဝ စ ဒီပေတိ, သတ္ထုသာသနံ ဂရုံ ကတွာ ဌပေတိ။ တထာ ဟိ ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာ တိက္ခတ္တုံ တစံ နိစ္ဆာရေသုံ – **"အနာဂတေ လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတိ, လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတိ, လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတီ"** တိ။ ဧဝံ ယော လဇ္ဇီ, သော ဝိနယံ အဝိဇဟန္တော အဝေါက္ကမန္တော လဇ္ဇီဘာဝေန ဝိနယေ ဌိတော ဟောတိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော။ **အသံဟီရော** တိ သံဟီရော နာမ ယော ဟဋ္ဌိယံ ဝါ အဍ္ဎကထာယံ ဝါ ဟေဋ္ဌတော ဝါ ဥပရိတော ဝါ ပဒပဋိပါဋိယာ ဝါ ပုစ္ဆိယမာနော ဝိတ္ထုနတိ ဝိပ္ဖန္ဒတိ သန္တိဋ္ဌိတုံ န သက္ကောတိ; ယံ ယံ ပရေန ဝုစ္စတိ တံ တံ အနုဇာနာတိ; သကဝါဒံ ဆဍ္ဍေတွာ ပရဝါဒံ ဂဏှာတိ။ ယော ပန ဟဋ္ဌိယံ ဝါ အဍ္ဎကထာယ ဝါ ဟေဋ္ဌုပရိယေန ဝါ ပဒပဋိပါဋိယာ ဝါ ပုစ္ဆိယမာနော န ဝိတ္ထုနတိ န ဝိပ္ဖန္ဒတိ, ဧကေကလောမံ သဏ္ဍာသေန ဂဏှန္တော ဝိယ "ဧဝံ မယံ ဝဒာမ; ဧဝံ နော အာစရိယာ ဝဒန္တီ"တိ ဝိသွဇ္ဇေတိ; ယမှိ ဟဋ္ဌိ စ ဟဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စ သုဝဏ္ဏဘာဇနေ ပက္ခိတ္တသီဟဝသာ ဝိယ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ အဂစ္ဆန္တော တိဋ္ဌတိ, အယံ ဝုစ္စတိ "အသံဟီရော"တိ။

အာစရိယပရမ္ပရာ ခေါ ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတီ တိ ထေရပရမ္ပရာ ဝံသပရမ္ပရာ စဿ သုဋ္ဌု ဂဟိတာ ဟောတိ။ **သုမနသိကတာ**တိ သုဋ္ဌု မနသိကတာ; အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ ဥဇ္ဇလိတပဒီပော ဝိယ ဟောတိ။ **သူပဓာရိတာ**တိ သုဋ္ဌု ဥပဓာရိတာ ပုဗ္ဗာပရာနုသန္ဓိတော အတ္ထတော ကာရဏတော စ ဥပဓာရိတာ; အတ္တနော မတိံ ပဟာယ အာစရိယသုဒ္ဓိယာ ဝတ္တာ ဟောတိ "မယှံ အာစရိယော အသုကာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိ, သော အသုကဿာ"တိ ဧဝံ သဗ္ဗံ အာစရိယပရမ္ပရံ ထေရဝါဒင်္ဂံ အာဟရိတွာ ယာဝ ဥပါလိတ္ထေရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှီတိ ပာပေတွာ ဌပေတိ။ တတောပိ အာဟရိတွာ ဥပါလိတ္ထေရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိ, ဒါသကတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ ဥပါလိတ္ထေရဿ, သောဏကတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ ဒါသကတ္ထေရဿ, သိဂ္ဂဝတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ သောဏကတ္ထေရဿ, မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ သိဂ္ဂဝတ္ထေရဿ စဏ္ဍဝဇ္ဇိတ္ထေရဿ စာတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗံ အာစရိယပရမ္ပရံ ထေရဝါဒင်္ဂံ အာဟရိတွာ အတ္တနော အာစရိယံ ပာပေတွာ ဌပေတိ။ ဧဝံ ဥဂ္ဂဟိတာ ဟိ အာစရိယပရမ္ပရာ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ အသက္ကောန္တေန ပန ဒွေ တယော ပရိဝဋ္ဋာ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗပစ္ဆိမေန ဟိ နယေန ယထာ အာစရိယော စ အာစရိယာစရိယော စ ပါဠိဉ္စ ပရိပုစ္ဆဉ္စ ဝဒန္တိ, တထာ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣမေဟိ စ ပန တီဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတေန ဝိနယဓရေန ဝတ္ထုဝိနိစ္ဆယတ္ထံ သန္နိပတိတေ သင်္ဃေ ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ စောဒကေန စ စုဒိတကေန စ ဝုတ္တေ ဝတ္တဗ္ဗေ သဟသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ **ဆ ဌာနာနိ** ဩလောကေတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ ဆ? ဝတ္ထု ဩလောကေတဗ္ဗံ, မာတိကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ, ပဒဘာဇနီယံ ဩလောကေတဗ္ဗံ, တိကပရိစ္ဆေဒေါ ဩလောကေတဗ္ဗော, အန္တရာပတ္တိ ဩလောကေတဗ္ဗာ, အနာပတ္တိ ဩလောကေတဗ္ဗာတိ။

ဝတ္ထုံ ဩလောကေန္တောပိ ဟိ "တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗံ, န တွေဝ နဂ္ဂေန အာဂန္တဗ္ဗံ; ယော အာဂစ္ဆေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ (ပါရာ. ၅၁၇) ဧဝံ ဧကစ္စံ အာပတ္တိံ ပဿတိ။ သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

မာတိကံ ဩလောကေန္တောပိ "သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယ"န္တိအာဒိနာ (ပါစိ. ၂) နယေန ပဉ္စန္နံ အာပတ္တီနံ အညတရံ အာပတ္တိံ ပဿတိ, သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

ပဒဘာဇနီယံ ဩလောကေန္တောပိ "အက္ခယိတေ သရီရေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ ယေဘုယျေန ခါယိတေ သရီရေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ"တိအာဒိနာ (ပါရာ. ၅၉ အာဒယော, အတ္ထတော သမာနံ) နယေန သတ္တန္နံ အာပတ္တီနံ အညတရံ အာပတ္တိံ ပဿတိ, သော ပဒဘာဇနီယတော သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

တိကပရိစ္ဆေဒံ ဩလောကေန္တောပိ တိကသင်္ဃာဒိသေသံ တ တိကပာစိတ္တိယံ တ တိကဒုက္ကဋံ တ အညတရံ တ အာပတ္တိံ တိကပရိစ္ဆေဒေ ပဿတိ, သော တတော သုတ္တံ အာနေတ္ဝာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

အန္တရာပတ္တိံ ဩလောကေန္တောပိ ''ပဋိစ္စာတံ ဥက္ခိပတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ (ပာစိ. ၃၅၅) ဧဝံ ယာ သိက္ခာပဒန္တရေသု အန္တရာပတ္တိ ဟောတိ တံ ပဿတိ, သော တံ သုတ္တံ အာနေတ္ဝာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

အနာပတ္တိံ ဩလောကေန္တောပိ ''အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အသာဒိယန္တဿ, အထေယျစိတ္တဿ, န မရဏာဓိပ္ပာယဿ, အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ, န မောစနာဓိပ္ပာယဿ, အသဉ္စိစ္စ, အဇာနန္တဿ, အဇာနန္တဿာ''တိ (ပာရာ. ၇၂ အာဒယော) ဧဝံ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ အနာပတ္တိံ ပဿတိ, သော တံ သုတ္တံ အာနေတ္ဝာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

ယော ဟိ ဘိက္ခု စတုဗ္ဗိဓဝိနယကောဝိဒော တိလက္ခဏသမ္ပန္နော က္ကမာနိ ဆ ဌာနာနိ ဩလောကေတ္ဝာ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ, တဿ ဝိနိစ္ဆယော အပ္ပဋိဝတ္တိယော, ဗုဒ္ဓေန သယံ နိသီဒိတ္ဝာ ဝိနိစ္ဆိတသဒိသော ဟောတိ။ တံ စေ ဝံ ဝိနိစ္ဆယကုသလံ ဘိက္ခုံ ကောစိ ကတသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆေ ယျ; တေန သာဓုကံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ သစေ အနာပတ္တိ ဟောတိ, ''အနာပတ္တီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန အာပတ္ တိ ဟောတိ, ''အာပတ္တီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သာ ဒေသနာဂါမိနီ စေ, ''ဒေသနာဂါမိနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ စေ, ''ဝုဋ္ ဌာနဂါမိနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အထဿ ပာရာဇိကစ္ဆာယာ ဒိဿတိ, ''ပာရာဇိကာပတ္တီ''တိ န တာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? မေထုနဓမ္မဝီတိက္ကမော ဟိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝီတိက္ကမော စ ဩဠာရိကော။ အဒိန္နာဒာနမနုဿဝိဂ္ဂဟဝီတိက္ ကမာ ပန သုခုမာ စိတ္တလဟုကာ။ တေ သုခုမေနေဝ အာပဇ္ဇတိ , သုခုမေန ရက္ခတိ, တသ္မာ ဝိသေသေန တံဝတ္ထုကံ ကု က္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိယမာနော ''အာပတ္တီ''တိ အဝတ္ဝာ သစဿ အာစရိယော ဓရတိ, တတော တေန သော ဘိက္ခု ''အမှာ ကံ အာစရိယံ ပုစ္ဆာ''တိ ပေသေတဗ္ဗော။ သစေ သော ပုန အာဂန္တွာ ''တုမှာကံ အာစရိယော သုတ္တတော နယတော ဩလောကေတ္ဝာ 'သတေကိစ္ဆော'တိ မံ အာဟာ''တိ ဝဒတိ, တတော အနေန သော ''သာဓု သုဋ္ဌု ယံ အာစရိယော ဘဏ တိ တံ ကရောဟီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထ ပနဿ အာစရိယော နတ္ထိ, သဒ္ဓိံ ဥဂ္ဂဟိတတ္ထေရော ပန အတ္ထိ, တဿ သန္တိကံ ပေသေတဗ္ဗော – ''အမှေဟိ သဟ ဥဂ္ဂဟိတတ္ထေရော ဂဏပာမောက္ခော, တံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆာ''တိ။ တေနာပိ ''သတေကိစ္ဆော''တိ ဝိနိစ္ဆိတေ ''သာဓု သုဋ္ဌု တဿ ဝစနံ ကရောဟီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထ သဒ္ဓိံ ဥဂ္ဂဟိတတ္ ထေရောပိ နတ္ထိ, အန္တေဝါသိကော ပဏ္ဍိတော အတ္ထိ, တဿ သန္တိကံ ပေသေတဗ္ဗော – ''အသုကဒဟရံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆာ''တိ။ တေနာပိ ''သတေကိစ္ဆော''တိ ဝိနိစ္ဆိတေ ''သာဓု သုဋ္ဌု တဿ ဝစနံ ကရောဟီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထ ဒ ဟရဿာပိ ပာရာဇိကစ္ဆာယာဝ ဥပဋ္ဌာတိ, တေနာပိ ''ပာရာဇိကောသီ''တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ဒုလ္လဘော ဟိ ဗုဒ္ဓုပ္ပာ ဒော, တတော ဒုလ္လဘတရာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စ။ ဧဝံ ပန ဝတ္တဗ္ဗော – ''ဝိဝိတ္တံ ဩကာသံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ ဒိဝါ ဝိဟာရံ နိသီဒိတ္ဝာ သီလာနိ သောဓေတ္ဝာ ဒွတ္တိံသာကာရံ တာဝ မနသိ ကရောဟီ''တိ။ သစေ တဿ အရောဂံ သီလံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဃဋယတိ, သင်္ခါရာ ပာကဋာ ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဥပစာရပ္ပနာပ္ပတ္တံ ဝိယ စိတ္တမ္ပိ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ, ဒိဝသံ အတိက္ကန္တမ္ပိ န ဇာနာတိ။ သော ဒိဝသာတိက္ကမေ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတော ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော – ''ကီဒိသာ တေ စိတ္ တပ္ပဝတ္တီ''တိ။ အာရောစိတာယ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ ဝတ္တဗ္ဗော – ''ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ, အပ္ပမတ္ တော သမဏဓမ္မံ ကရောဟီ''တိ။

ယဿ ပန သီလံ ဘိန္နံ ဟောတိ, တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဃဋယတိ, ပတောဒာဘိတုန္နံ ဝိယ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ, ဝိပ္ပ ဋိသာရဂ္ဂိနာ ဍယှတိ, တတ္တပာသာဏေ နိသိန္နော ဝိယ တင်္ခဏညေဝ ဝုဋ္ဌာတိ။ သော အာဂတော ''ကာ တေ စိတ္တ ပ္ပဝတ္တီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ အာရောစိတာယ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ ''နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမ ပာပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော။ သဗ္ဗပဌမဉှိ ပာပံ ကရောန္တော အတ္တနာ ဇာနာတိ, အထဿ အာရက္ခဒေဝတာ ပရစိတ္တဝိဒူ သမဏဗြာဟ္မဏာ အညာ စ ဒေဝတာ ဇာနန္တိ, တွံဝေဒါနိ တာဝ သောတ္ထိံ ပရိယေသာဟီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

ဘိက္ခုပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

ဣတာနိ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂဿ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ယံ ဝုတ္တံ **ယော ပနာတိ ယော ယာဒိသောတိ**အာဒိ။ တတ္ထ **ယော ပနာ**တိ ဝိဘဇိတဗ္ဗပဒံ; **ယော ယာဒိသော**တိအာဒီနိ တဿ ဝိဘဇနပဒါနိ။ တတ္ထ စ ယသ္မာ **ပနာ**တိ နိပါတမတ္တံ; **ယော**တိ အတ္ထပဒံ; တဉ္စ အနိယမေန ပုဂ္ဂလံ ဒီပေတိ, တသ္မာ တဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အနိယမေန ပုဂ္ဂလဒီပကံ ယော သဒ္ဒမေဝ အာဟ။ တသ္မာ တတ္ထ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော – **ယော ပနာ**တိ ယော ယောကောစီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ယော ယောကောစိ နာမ, သော အဝဿံ လိင်္ဂ-ယုတ္တ-ဇာတိ-နာမ-ဂေါတ္တ-သီလ-ဝိဟာရ-ဂေါစရဝယေသု ဧကေနာကာရေန ပညာယတိ, တသ္မာ တံ တထာ ဉာပေတုံ တံ ပဘေဒံ ပကာသေန္တော **"ယာဒိသော"**တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယာဒိသော**တိ လိင်္ဂဝသေန ယာဒိသော ဝါ တာဒိသော ဝါ ဟောတု; ဒီဃော ဝါ ရဿော ဝါ ကာဠော ဝါ ဩဒါတော ဝါ မင်္ဂုရစ္ဆဝိ ဝါ ကိသော ဝါ ထူလော ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာယုတ္တော** တိ ယောဂဝသေန ယေန ဝါ တေန ဝါ ယုတ္တော ဟောတု; နဝကမ္မယုတ္တော ဝါ ဥဒ္ဒေသယုတ္တော ဝါ ဝါသဓုရယုတ္တော ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာဇစ္စော**တိ ဇာတိဝသေန ယံဇစ္စော ဝါ တံဇစ္စော ဝါ ဟောတု; ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာနာမော**တိ နာမဝသေန ယထာနာမော ဝါ တထာနာမော ဝါ ဟောတု; ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဝါ ဓမ္မရက္ခိတော ဝါ သင်္ဃရက္ခိတော ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာဂေါတ္တော** တိ ဂေါတ္တဝသေန ယထာဂေါတ္တော ဝါ တထာဂေါတ္တော ဝါ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဟောတု; ကစ္စာယနော ဝါ ဝါသိဋ္ဌော ဝါ ကောသိယော ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာသီလော**တိ သီလေသု ယထာသီလော ဝါ တထာသီလော ဝါ ဟောတု; နဝကမ္မသီလော ဝါ ဥဒ္ဒေသသီလော ဝါ ဝါသဓုရသီလော ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာဝိဟာရီ**တိ ဝိဟာရေသုပိ ယထာဝိဟာရီ ဝါ တထာဝိဟာရီ ဝါ ဟောတု; နဝကမ္မဝိဟာရီ ဝါ ဥဒ္ဒေသဝိဟာရီ ဝါ ဝါသဓုရဝိဟာရီ ဝါတိ အတ္ထော။ **ယထာဂေါစရော**တိ ဂေါစရေသုပိ ယထာဂေါစရော ဝါ တထာဂေါစရော ဝါ ဟောတု; နဝကမ္မဂေါစရော ဝါ ဥဒ္ဒေသဂေါစရော ဝါ ဝါသဓုရဂေါစရော ဝါတိ အတ္ထော။ **ထေရော ဝါ**တိ အာဒီသု ဝယောဝုဍ္ဎာဒီသု ယော ဝါ သော ဝါ ဟောတု; ပရိပုဏ္ဏဒသဝဿတာယ ထေရော ဝါ ဦနပဉ္စဝဿတာယ နဝေါ ဝါ အတိရေကပဉ္စဝဿတာယ မဇ္ဈိမော ဝါတိ အတ္ထော။ အထ ခေါ သဗ္ဗောဝ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဧသော ဝုစ္စတိ ''ယော ပနာ''တိ။

ဘိက္ခုနိဒ္ဒေသေ ဘိက္ခတီတိ **ဘိက္ခကော;** လဘန္တော ဝါ အလဘန္တော ဝါ အရိယာယ ယာစနာယ ယာစတီတိ အတ္ထော။ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ အဇ္ဈုပဂတံ ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈုပဂတတ္တာ **ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈုပဂတော** နာမ။ ယော ဟိ ကောစိ အပ္ပံ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော, သော ကသိဂေါရက္ခာဒီဟိ ဇီဝိကကပ္ပနံ ဟိတွာ လိင်္ဂသမ္ပဋိစ္ဆနေနေဝ **ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈုပဂတောတိ ဘိက္ခု** ။ ပရပဋိဗဒ္ဓဇီဝိကတ္တာ ဝါ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ကာဇဘတ္တံ ဘုဉ္ဇမာနောပိ **ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈုပဂတောတိ ဘိက္ခု;** ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥဿာဟဇာတတ္တာ ဝါ **ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈုပဂတောတိ ဘိက္ခု** ။ အဂ္ဃဖဿဝဏ္ဏဘေဒေန ဘိန္နံ ပဋံ ဓာရေတီတိ **ဘိန္နပဋဓရော**။ တတ္ထ သတ္ထကစ္ဆေဒနေန အဂ္ဃဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဟဿဂ္ဃနကောပိ ဟိ ပဋော သတ္ထကေန ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္နော ဘိန္နဂ္ဃော ဟောတိ။ ပုရိမဂ္ဃတော ဥပဍ္ဎမ္ပိ န အဂ္ဃတိ။ သုတ္တသံသိဗ္ဗနေန ဖဿဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုခသမ္ဖဿောပိ ဟိ ပဋော သုတ္တေဟိ သံသိဗ္ဗိတော ဘိန္နဖဿော ဟောတိ။ ခရသမ္ဖဿတံ ပာပုဏာတိ။ သူစိမလာဒီဟိ ဝဏ္ဏဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုပရိသုဒ္ဓောပိ ဟိ ပဋော သူစိကမ္မတော ပဋ္ဌာယ သူစိမလေန, ဟတ္ထသေဒမလဇလ္လိကာဟိ, အဝသာနေ ရဇနကပ္ပကရဏေဟိ စ ဘိန္နဝဏ္ဏော ဟောတိ; ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟတိ။ ဧဝံ တီဟာကာရေဟိ ဘိန္နပဋဓာရဏတော **ဘိန္နပဋဓရောတိ ဘိက္ခု** ။ ဂိဟိဝတ္ထဝိသဘာဂါနံ ဝါ ကာသာဝါနံ ဓာရဏမတ္တေနေဝ **ဘိန္နပဋဓရောတိ ဘိက္ခု** ။

သမညာယာတိ ပညတ္တိယာ ဝေါဟာရေနာတိ အတ္ထော။ သမညာယ ဧဝ ဟိ ဧကစ္စော ''ဘိက္ခူ''တိ ပညာယတိ။ တထာ ဟိ နိမန္တနာဒိမ္ဟိ ဘိက္ခူသု ဂဏိယမာနေသု သာမဏေရေပိ ဂဟေတွာ ''သတံ ဘိက္ခူ သဟဿံ ဘိက္ခူ''တိ ဝဒန္တိ။ **ပဋိညာယာ**တိ အတ္တနော ပဋိဇာနနေန ပဋိညာယပိ ဟိ ဧကစ္စော ''ဘိက္ခူ''တိ ပညာယတိ။ တဿ ''ကော ဧတ္ထာတိ? အဟံ, အာဝုသော, ဘိက္ခူ''တိ (အ. နိ. ၁၀.၉၆) ဧဝမာဒီသု သမ္ဘဝော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ။ အယံ ပန အာနန္ဒတ္ထေရေန ဝုတ္တ

တာ ဓမ္မိကာ ပဋိညာ။ ရတ္တိဘာဂေ ပန ဒုဿီလာပိ ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တာ “ကော ဧတ္ထာ”တိ ဝုတ္တေ အဓမ္မိကာယ
ပဋိညာယ အဘူတာယ “မယံ ဘိက္ခူ”တိ ဝဒန္တိ။

ဧဟိ ဘိက္ခူတိ ဧဟိ ဘိက္ခု နာမ ဘဂဝတော “ဧဟိ ဘိက္ခူ”တိ ဝစနမတ္တေန ဘိက္ခုဘာဝံ ဧဟိဘိက္ခူပသမ္ပဒံ ပတ္
တော။ ဘဂဝါ ဟိ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝါယ ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ဒိသွာ ရတ္တပံသုကူလန္တရတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ
ဒက္ခိဏဟတ္ထံ နီဟရိတွာ ဗြဟ္မဃောသံ နိစ္ဆာရေန္တော “ဧဟိ, ဘိက္ခု, စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တ
ကိရိယာယာ”တိ ဝဒတိ။ တဿ သဟေဝ ဘဂဝတော ဝစနေန ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယတိ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ရု
ဟတိ။ ဘဏ္ဍု ကာသာယဝသနော ဟောတိ။ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဧကံ အံသေ ဌပေတွာ ဝါမံသကူဋေ အာ
သတ္တနီလုပ္ပလဝဏ္ဏမတ္တိကာပတ္တော –

“တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။
ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ ပရိက္ခာရေဟိ သရီရေ ပဋိမုက္ကေဟိယေဝ သဋ္ဌိဝဿိကတ္ထေရော ဝိယ ဣရိယာပထသ
မ္ပန္နော ဗုဒ္ဓါစရိယကော ဗုဒ္ဓုပဇ္ဈာယကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒမာနောယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဌမဗောဓိယံ ဧကသ္မိံ
ကာလေ ဧဟိဘိက္ခူပသမ္ပဒါယ ဧဝ ဥပသမ္ပာဒေတိ။ ဧဝံ ဥပသမ္ပန္နာနိ စ သဟဿုပရိ ဧကစတ္တာလီသုတ္တရာနိ တီ
ဏိ ဘိက္ခုသတာနိ အဟေသုံ; သေယျထိဒံ – ပဉ္စ ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္ထေရာ, ယသော ကုလပုတ္တော, တဿ ပရိဝါရာ စတု
ပဏ္ဏာသ သဟာယကာ, တိံသ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ, သဟဿပုရာဏဇဋိလာ, သဒ္ဓိံ ဒွီဟိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ အဍ္ဎတေယျသ
တာ ပရိဗ္ဗာဇကာ, ဧကော အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ **အဋ္ဌကထာယံ** –

“တီဏိ သတံ သဟဿဉ္စ၊ စတ္တာလီသံ ပုနာပရေ။
ဧကော စ ထေရော သပ္ပညော၊ သဗ္ဗေ တေ ဧဟိဘိက္ခုကာ”တိ။

န ကေဝလဉ္စ ဧတေ ဧဝ, အညေပိ ဗဟူ သန္တိ။ သေယျထိဒံ – တိသတပရိဝါရော သေလော ဗြာဟ္မဏော, သဟ
ဿပရိဝါရော မဟာကပ္ပိနော, ဒသသဟဿာ ကပိလဝတ္ထုဝါသိနော ကုလပုတ္တာ, သောဠသသဟဿာ ပါရာယနိ
ကဗြာဟ္မဏာတိ ဧဝမာဒယော။ တေ ပန ဝိနယပိဋကေ ပါဠိယံ န နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ န ဝုတ္တာ။ ဣမေ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ
ဝုတ္တာတိ။

“သတ္တဝီသ သဟဿာနိ၊ တီဏိယေဝ သတာနိ စ။
ဧတေပိ သဗ္ဗေ သင်္ခါတာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဧဟိဘိက္ခုကာ”တိ။

တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပန္နောတိ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”တိအာဒိနာ နယေန တိက္ခတ္တုံ ဝါစံ ဘိန္ဒိတွာ ဝု
တ္တေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပန္နော။ အယဉှိ ဥပသမ္ပဒါ နာမ အဋ္ဌဝိဓာ – ဧဟိဘိက္ခူပသမ္ပဒါ, သရဏဂ
မနူပသမ္ပဒါ, ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ, ပဉှာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ, ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ, ဒူတေနူပသမ္ပ
ဒါ, အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ, ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါတိ။ တတ္ထ ဧဟိဘိက္ခူပသမ္ပဒါ, သရဏဂမနူပသမ္ပဒါ စ ဝု
တ္တာ ဧဝ။

ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ နာမ “တသ္မာတိဟ တေ, ကဿပ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘တိဗ္ဗံ မေ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပ
စ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတိ ထေရေသု နဝေသု မဇ္ဈိမေသု စာ’တိ။ ဧဝဉှိ တေ, ကဿပ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ တသ္မာတိဟ တေ,
ကဿပ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မံ သောဿာမိ ကုသလူပသံဟိတံ, သဗ္ဗံ တံ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကတွာ
သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတွာ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သောဿာမီ’တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ, ကဿပ, သိက္ခိတဗ္ဗံ။ တသ္
မာတိဟ တေ, ကဿပ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ – ‘သာတသဟဂတာ စ မေ ကာယဂတာသတိ န ဝိဇဟိဿတီ’တိ။ ဧဝဉှိ
တေ, ကဿပ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ (သံ. နိ. ၂.၁၅၄) ဣမိနာ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏေန မဟာကဿပတ္ထေရဿ
အနုညာတဥပသမ္ပဒါ။

ပဉှာဗျာကရဏူပသမ္ပဒာ နာမ သောပါကဿ အနုညာတဥပသမ္ပဒာ။ ဘဂဝတာ ကိရ ပုဗ္ဗာရာမေ အနုစင်္ကမန္တံ သောပါကသာမဏေရံ "'ဥဒ္ဓုမာတကသညာ'တိ ဝါ, သောပါက, 'ရူပသညာ'တိ ဝါ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ နာနာဗျဉ္ဇနာ , ဥဒါဟု ဧကတ္ထာ, ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန"န္တိ ဒသ အသုဘနိဿိတေ ပဉှေ ပုစ္ဆိ။ သော တေ ဗျာကာသိ။ ဘဂဝါ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ "ကတိဝဿောသိ တွံ, သောပါကာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "သတ္တဝဿောဟံ, ဘဂဝါ"တိ။ "သောပါက, တွံ မမ သဗ္ဗညုတညာဏေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတွာ ပဉှေ ဗျာကာသီ"တိ အာရဒ္ဓစိတ္တော ဥပသမ္ပဒံ အနုဇာနိ။ အယံ ပဉှာဗျာကရဏူပသမ္ပဒာ။

ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒာ နာမ မဟာပဇာပတိယာ အဋ္ဌဂရုဓမ္မဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေန အနုညာတဥပသမ္ပဒာ။

ဒူတေနူပသမ္ပဒာ နာမ အဍ္ဎကာသိယာ ဂဏိကာယ အနုညာတဥပသမ္ပဒာ။

အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒာ နာမ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုနိသင်္ဃတော ဉတ္တိစတုတ္ထေန ဘိက္ခုသင်္ဃတော ဉတ္တိစတုတ္ထေနာတိ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ကမ္မေဟိ ဥပသမ္ပဒာ။

ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒာ နာမ ဘိက္ခူနံ ဧတရဟိ ဥပသမ္ပဒာ။ ဣမာသု အဋ္ဌသု ဥပသမ္ပဒာသု "ယာ သာ, ဘိက္ခဝေ, မယာ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပဒာ အနုညာတာ, တံ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပဋိက္ခိပါမိ။ အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန ဥပသမ္ပာဒေတု"န္တိ (မဟာဝ. ၆၉) ဧဝံ အနုညာတာယ ဣမာယ ဥပသမ္ပဒာယ ဥပသမ္ပန္နော"တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဘဒြော တိ အပါပကော။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယော ဟိ ယာဝ အရဟာ, တာဝ ဘဒြေန သီလေန သမာဓိနာ ပညာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန စ သမန္နာဂတတ္တာ "ဘဒြော ဘိက္ခူ"တိ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။ **သာရော**တိ တေဟိယေဝ သီလသာရာဒီဟိ သမန္နာဂတတ္တာ နီလသမန္နာဂမေန နီလော ပဋော ဝိယ "သာရော ဘိက္ခူ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိဂတကိလေသဖေဂ္ဂုဘာဝတော ဝါ ခီဏာသဝေါဝ "သာရော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သေခေါ**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန သဒ္ဓိံ သတ္တ အရိယာ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခန္တီတိ သေခါ။ တေသု ယော ကောစိ "သေခေါ ဘိက္ခူ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ န သိက္ခတီတိ **အသေခေါ**။ သေက္ခဓမ္မေ အတိက္ကမ္မ အဂ္ဂဖလေ ဌိတော, တတော ဥတ္တရိ သိက္ခိတဗ္ဗာဘာဝတော ခီဏာသဝေါ "အသေခေါ"တိ ဝုစ္စတိ။ **သမဂ္ဂေန သင်္ဃေနာ** တိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိယာယေန ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယေ ကမ္မေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ, တေသံ အာဂတတ္တာ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒဿ အာဟဋတ္တာ, သမ္မုခီဘူတာနဉ္စ အပ္ပဋိက္ကောသနတော ဧကသ္မိံ ကမ္မေ သမဂ္ဂဘာဝံ ဥပဂတေန။ **ဉတ္တိစတုတ္ထေနာ** တိ တီဟိ အနုဿာဝနာဟိ ဧကာယ စ ဉတ္တိယာ ကာတဗ္ဗေန။ **ကမ္မေနာ** တိ ဓမ္မိကေန ဝိနယကမ္မေန။ **အကုပ္ပေနာ** တိ ဝတ္ထု-ဉတ္တိ-အနုဿာဝန-သီမာ-ပရိသသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နတ္တာ အကောပေတဗ္ဗတံ အပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗတဉ္စ ဥပဂတေန။ **ဌာနာရဟေနာ**တိ ကာရဏာရဟေန သတ္ထုသာသနာရဟေန။ **ဥပသမ္ပန္နော** နာမ ဥပရိဘာဝံ သမာပန္နော, ပတ္တောတိ အတ္ထော။ ဘိက္ခုဘာဝေါ ဟိ ဥပရိဘာဝေါ, တဉ္စေသ ယထာဝုတ္တေန ကမ္မေန သမာပန္နတ္တာ "ဥပသမ္ပန္နော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္ထ စ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ ဧကမေဝ အာဂတံ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတွာ စတ္တာရိ သင်္ဃကမ္မာနိ နီဟရိတွာ ဝိတ္ထာရတော ကထေတဗ္ဗာနီတိ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ တာနိ စ "အပလောကနကမ္မံ ဉတ္တိကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မ"န္တိ ပဋိပါဋိယာ ဌပေတွာ ဝိတ္ထာရေန ခန္ဓကတော ပရိဝါရာဝသာနေ ကမ္မဝိဘင်္ဂတော စ ပါဠိံ အာဟရိတွာ ကထိတာနိ။ တာနိ မယံ **ပရိဝါရာဝသာနေ ကမ္မဝိဘင်္ဂေ** ယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဧဝဉှိ သတိ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ စ န ဘာရိယာ ဘဝိဿတိ; ယထာဌိတာယ စ ပါဠိယာ ဝဏ္ဏနာ သုဝိညေယျာ ဘဝိဿတိ။ တာနိ စ ဌာနာနိ အသုညာနိ ဘဝိဿန္တိ; တသ္မာ အနုပဒဝဏ္ဏနမေဝ ကရောမ။

တတြာ တိ တေသု "ဘိက္ခကော"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေသု ဘိက္ခူသု။ **ယွာယံ ဘိက္ခု** တိ ယော အယံ ဘိက္ခု။ **သမဂ္ဂေန သင်္ဃေန။ပေ။ ဥပသမ္ပန္နော** တိ အဋ္ဌသု ဥပသမ္ပဒာသု ဉတ္တိစတုတ္ထေနေဝ ကမ္မေန ဥပသမ္ပန္နော။ **အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတော ဘိက္ခု** တိ အယံ ဣမသ္မိံ "မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ ပါရာဇိကော ဟောတီ"တိ အတ္ထေ "ဘိက္ခူ"တိ အဓိပ္ပေတော။ ဣတရေ ပန "ဘိက္ခကော"တိ အာဒယော အတ္ထုဒ္ဒါရဝသေန ဝုတ္တာ။ တေသု စ "ဘိက္ခကော"တိ အာဒယော နိရုတ္တိဝသေန ဝုတ္တာ, "သမညာယ ဘိက္ခု, ပဋိညာယ ဘိက္ခူ"တိ ဣမေ ဒွေ

အဘိလာပဝသေန ဝုတ္တာ, “ဧဟိ ဘိက္ခူ”တိ ဗုဒ္ဓေန ဥပဇ္ဈာယေန ပဋိလဒ္ဓဥပသမ္ပဒာဝသေန ဝုတ္တော။ သရဏဂမနဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာယ ကမ္မဝါစာယ ဥပသမ္ပဒာဝသေန ဝုတ္တော, “ဘဒ္ဒေါ”တိအာဒယော ဂုဏဝသေန ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘိက္ခုပဒဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

သိက္ခာသာဇီဝပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

ဣဒါနိ **“ဘိက္ခူန”**န္တိ ဣဒံ ပဒံ ဝိသေသတ္ထာဘာဝတော အဝိဘဇိတွာ ယံ သိက္ခဉ္စ သာဇီဝဉ္စ သမာပန္နတ္တာ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော ဟောတိ, တံ ဒဿေန္တော **သိက္ခာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ **သိက္ခာ။ တိဿော** တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒော ။ **အဓိသီလသိက္ခာ**တိ အဓိကံ ဥတ္တမံ သီလန္တိ အဓိသီလံ; အဓိသီလဉ္စ တံ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာ စာတိ အဓိသီလသိက္ခာ။ ဧသ နယော အဓိစိတ္တ-အဓိပညာသိက္ခာသု။

ကတမံ ပနေတ္ထ သီလံ, ကတမံ အဓိသီလံ, ကတမံ စိတ္တံ, ကတမံ အဓိစိတ္တံ, ကတမာ ပညာ, ကတမာ အဓိပညာတိ? ဝုစ္စတေ – ပဉ္စင်္ဂဒသင်္ဂသီလံ တာဝ သီလမေဝ။ တဉှိ ဗုဒ္ဓေ ဥပ္ပန္နေပိ အနုပ္ပန္နေပိ လောကေ ပဝတ္တတိ။ ဥပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ တသ္မိံ သီလေ ဗုဒ္ဓာပိ သာဝကာပိ မဟာဇနံ သမာဒပေန္တိ။ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ စ ကမ္မဝါဒိနော စ ဓမ္မိကာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စက္ကဝတ္တီ စ မဟာရာဇာနော မဟာဗောဓိသတ္တာ စ သမာဒပေန္တိ။ သာမမ္ပိ ပဏ္ဍိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမာဒိယန္တိ။ တေ တံ ကုသလံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတွာ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သမ္ပတ္တိံ အနုဘောန္တိ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ ပန “အဓိသီလ”န္တိ ဝုစ္စတိ, တဉှိ သူရိယော ဝိယ ပဇ္ဇောတာနံ သိနေရု ဝိယ ပဗ္ဗတာနံ သဗ္ဗလောကိယသီလာနံ အဓိကဉ္စေဝ ဥတ္တမဉ္စ, ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေယေဝ စ ပဝတ္တတိ, န ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒါ။ န ဟိ တံ ပညတ္တိံ ဥဒ္ဓရိတွာ အညော သတ္တော ဌပေတုံ သက္ကောတိ, ဗုဒ္ဓါယေဝ ပန သဗ္ဗသော ကာယဝစီဒွါရအဇ္ဈာစာရသောတံ ဆိန္ဒိတွာ တဿ တဿ ဝီတိက္ကမဿ အနုစ္ဆဝိကံ တံ သီလသံဝရံ ပညပေန္တိ။ ပါတိမောက္ခသံဝရတောပိ စ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တမေဝ သီလံ အဓိသီလံ, တံ ပန ဣဓ အနဓိပ္ပေတံ။ န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ။

ကာမာဝစရာနိ ပန အဋ္ဌ ကုသလစိတ္တာနိ, လောကိယအဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တာနိ စ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ စိတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒါနုပ္ပာဒေ စဿ ပဝတ္တိ, သမာဒပနံ သမာဒါနဉ္စ သီလေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိပဿနာပါဒကံ အဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ ပန “အဓိစိတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တဉှိ အဓိသီလံ ဝိယ သီလာနံ သဗ္ဗလောကိယစိတ္တာနံ အဓိကဉ္စေဝ ဥတ္တမဉ္စ, ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေယေဝ စ ဟောတိ, န ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒါ။ တတောပိ စ မဂ္ဂဖလစိတ္တမေဝ အဓိစိတ္တံ, တံ ပန ဣဓ အနဓိပ္ပေတံ။ န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ။

“အတ္ထိ ဒိန္နံ, အတ္ထိ ယိဋ္ဌ”န္တိ (ဓ. သ. ၁၃၇၁; ဝိဘ. ၇၉၃; မ. နိ. ၃.၉၂) -အာဒိနယပ္ပဝတ္တံ ပန ကမ္မဿကတာဉာဏံ ပညာ, သာ ဟိ ဗုဒ္ဓေ ဥပ္ပန္နေပိ အနုပ္ပန္နေပိ လောကေ ပဝတ္တတိ။ ဥပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ တဿာ ပညာယ ဗုဒ္ဓာပိ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ မဟာဇနံ သမာဒပေန္တိ။ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ စ ကမ္မဝါဒိနော စ ဓမ္မိကာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စက္ကဝတ္တီ စ မဟာရာဇာနော မဟာဗောဓိသတ္တာ စ သမာဒပေန္တိ။ သာမမ္ပိ ပဏ္ဍိတာ သတ္တာ သမာဒိယန္တိ။ တထာ ဟိ အင်္ကုရော ဒသဝဿသဟဿာနိ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ ဝေလာမော, ဝေဿန္တရော, အညေ စ ဗဟူ ပဏ္ဍိတမနုဿာ မဟာဒါနာနိ အဒံသု။ တေ တံ ကုသလံ ဓမ္မံ ပရိပူရေတွာ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိံသု။ တိလက္ခဏာကာရပရိစ္ဆေဒကံ ပန ဝိပဿနာဉာဏံ “အဓိပညာ”တိ ဝုစ္စတိ။ သာ ဟိ အဓိသီလ-အဓိစိတ္တာနိ ဝိယ သီလစိတ္တာနံ သဗ္ဗလောကိယပညာနံ အဓိကာ စေဝ ဥတ္တမာ စ, န စ ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒါ လောကေ ပဝတ္တတိ။ တတောပိ စ မဂ္ဂဖလပညာဝ အဓိပညာ, သာ ပန ဣဓ အနဓိပ္ပေတာ။ န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတီတိ။

တတ္ရာ တိ တာသု တီသု သိက္ခာသု။ **ယာယံ အဓိသီလသိက္ခာ**တိ ယာ အယံ ပါတိမောက္ခသီလသင်္ခါတာ အဓိသီလသိက္ခာ။ **ဧတံ သာဇီဝံ နာမာ**တိ ဧတံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဂဝတာ ဝိနယေ ဌပိတံ သိက္ခာပဒံ, ယသ္မာ ဧတ္ထ နာနာဒေသဇာတိဂေါတ္တာဒိဘေဒဘိန္နာ ဘိက္ခူ သဟ ဇီဝန္တိ ဧကဇီဝိကာ သဘာဂဇီဝိကာ သဘာဂဝုတ္တိနော ဟောန္တိ, တသ္မာ “သာဇီဝ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **တသ္မိံ သိက္ခတီ** တိ တံ သိက္ခာပဒံ စိတ္တဿ အဓိကရဏံ ကတွာ “ယထာသိက္ခာပဒံ နု ခော သိက္ခာမိ န သိက္ခာမီ”တိ စိတ္တေန ဩလောကေန္တော သိက္ခတိ။ န ကေဝလဉ္စာယမေတသ္မိံ သာဇီဝသင်္ခါတေ သိက္ခာပဒေယေဝ

သိက္ခတိ, သိက္ခာယပိ သိက္ခတိ, ‘‘တေံ သာဇီဝံ နာမာ’’တိ ဣမဿ ပန အနန္တရဿ ပဒဿ ဝသေန ‘‘တဿိံ သိက္ခ တီ’’တိ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ တံ ဧဝံ ဝုတ္တံ, အထ ခော အယမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော – တဿာ စ သိက္ခာယ သိက္ခံ ပရိပူရေန္တော သိက္ခတိ, တဿိဉ္စ သိက္ခာပဒေ အဝီတိက္ကမန္တော သိက္ခတီတိ။ **တေန ဝုစ္စတိ သာဇီဝသမာပန္နော** တိ ဣဒမ္ပိ အနန္တရဿ သာဇီဝပဒဿေဝ ဝသေန ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန သော သိက္ခမ္ပိ သမာပန္နော, တသ္မာ သိက္ခာသ မာပန္နောတိပိ အတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝဉှိ သတိ ‘‘သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော’’တိ ဧတဿ ပဒဿ ပဒဘာဇနမ္ပိ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ။

သိက္ခာသာဇီဝပဒဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ

သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ တိ သိက္ခဉ္စ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ ဒုဗ္ဗလဘာဝဉ္စ အပ္ပကာသေတွာ။ ယသ္မာ စ ဒုဗ္ဗလျေ အာဝိကတေပိ သိက္ခာ အပ္ပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ, သိက္ခာယ ပန ပစ္စက္ခာတာယ ဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ‘‘ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ’’တိ ဣမိနာ ပဒေန န ကောစိ ဝိသေသတ္ထော လဗ္ဘတိ။ ယထာ ပန ‘‘ဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေယျာ’’တိ ဝုတ္တေ ဒိရတ္တဝစနေန န ကောစိ ဝိသေသတ္ထော လဗ္ဘတိ, ကေဝလံ လောကဝောဟာရဝသေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ မုခါရုဠှတာယ စေတံ ဝုတ္တံ။ ဧဝမိဒမ္ပိ ဝောဟာရ ဝသေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ မုခါရုဠှတာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယသ္မာ တ ဘဂဝတ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ဓမ္မံ ဒေသေသတိ, တသ္မာ ‘‘သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယာ’’တိ ဣမိနာ အတ္ထံ သမ္ပာဒေတွာ ‘‘ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ’’တိ ဣမိနာ ဗျဉ္ဇနံ သမ္ပာဒေတိ။ ပရိဝါရကပဒဝိရဟိတဉှိ ဧကမေဝ အတ္ ထပဒံ ဝုစ္စမာနံ ပရိဝါရဝိရဟိတော ရာဇာ ဝိယ, ဝတ္ထာလင်္ကာရဝိရဟိတော ဝိယ စ ပုရိသော န သောဘတိ; ပရိဝါရကေန ပန အတ္ထာနုလောမေန သဟာယပဒေန သဒ္ဓိံ တံ သောဘတီတိ။

ယသ္မာ တ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ ဧကစ္စံ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ အတ္ထော ဟောတိ, တသ္မာ တံ သန္ဓာယ ‘‘သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယာ’’တိပဒဿ အတ္ထံ ဝိဝရန္တော ‘‘ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ’’တိ အာဟ။

တတ္ထ သိယာ ယသ္မာ န သဗ္ဗံ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ, တသ္မာ ‘‘ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ’’တိ ပ ဌမံ ဝတွာ တဿ အတ္ထနိယမနတ္ထံ ‘‘သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ, တဉ္စ န; ကသ္မာ? အတ္ထာနု က္ကမာဘာဝတော။ ‘‘သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော’’တိ ဟိ ဝုတ္တတ္တာ ယံ သိက္ခံ သမာပန္နော, တံ အပ္ပစ္စက္ခာယာတိ ဝုစ္စမာနော အနုက္ကမေနေဝ အတ္ထော ဝုတ္တော ဟောတိ, န အညထာ။ တသ္မာ ဣဒမေဝ ပဌမံ ဝုတ္တန္တိ။

အပိစ အနုပဋိပာဋိယာပိ ဧတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? ‘‘သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော’’တိ ဧတ္ထ ယံ သိက္ခံ သမာပန္နော တံ အပ္ပစ္စက္ခာယ ယဉ္စ သာဇီဝံ သမာပန္နော တတ္ထ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာတိ။

ဣဒာနိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မာနံ ဝိသေသာဝိသေသံ သိက္ခာပစ္စက္ခာနလက္ခဏဉ္စ ဒဿေန္တော **‘‘အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ** တိအာဒီနိ ဒွေ မာတိကာပဒါနိ; တာနိ ဝိဘဇန္တော **‘‘ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ’’**တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **ကထန္တိ** ကေန အာကာရေန။ **ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စာ**တိ ဒုဗ္ဗလျဿ အာဝိကမ္မဉ္စ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **ဥက္ကဏ္ဌိတော** တိ အနဘိရတိယာ ဣမသ္မိံ သာသ နေ ကိစ္ဆဇီဝိကပ္ပတ္တော။ အထ တ အဇ္ဈ ယာမိ, သွေဝ ယာမိ, ဣတော ယာမိ, ဧတ္ထ ယာမီတိ ဥဒ္ဓံ ကဏ္ဌံ ကတွာ ဝိ ဟရမာနော, ဝိက္ခိတ္တော အနေကဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အနဘိရတော**တိ သာသနေ အဘိရတိဝိရဟိတော။

သာမညာ စဝိတုကာမောတိ သမဏဘာဝတော အပဂန္တုကာမော။ **ဘိက္ခုဘာဝန္တိ** ဘိက္ခုဘာဝေန။ ကရဏတ္ထေ ဥ ပယောဂဝစနံ။ ‘‘ကဏ္ဌေ အာသတ္တေန အဋ္ဋီယေယျာ’’တိအာဒီသု (ပာရာ. ၁၆၂) ပန ယထာလက္ခဏံ ကရဏဝစနေနေ ဝ ဝုတ္တံ။ **အဋ္ဋီယမာနော** တိ အဋ္ဋံ ပီဠိတံ ဒုက္ခိတံ ဝိယ အတ္တာနံ အာစရမာနော; တေန တ ဘိက္ခုဘာဝေန အဋ္ဋော ကရီ ယမာနော ပီဠိယမာနောတိ အတ္ထော။ **ဟရာယမာနော**တိ လဇ္ဇမာနော။ **ဇိဂုစ္ဆမာနော** တိ အသုစိံ ဝိယ တံ ဇိဂုစ္ဆန္တော။

ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနော တိအာဒီနိ ဥတ္တာနတ္ထာနိယေဝ။ **ယံနူနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ**န္တိ ဧတ္ထ **ယံနူနာ**တိ ပရိဝိတက္ကဒဿနေ နိပါတော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “သစာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျံ, သာဓု ဝတ မေ သိယာ”တိ။ **ဝဒတိ ဝိညာပေတီ**တိ ဣမမတ္ထံ ဧတေဟိ ဝါ အညေဟိ ဝါ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝဒတိ စေဝ, ယဿ စ ဝဒတိ, တံ ဝိညာပေတိ ဇာနာပေတိ။ **ဧဝမ္ပိ** တိ ဥပရိမတ္ထသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော ပိကာရော။ ဧဝမ္ပိ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စေဝ ဟောတိ သိက္ခာ စ အပစ္စက္ခာတာ, အညထာပိ။

ဣဒါနိ တံ အညထာပိ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ သိက္ခာယ စ အပစ္စက္ခာနံ ဒဿေန္တော **“အထ ဝါ ပန”**တိအာဒိမာဟ။ တံ သဗ္ဗံ အတ္ထတော ဥတ္တာနမေဝ။ ပဒတော ပနေတ္ထ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျံ, ဓမ္မံ, သင်္ဃံ, သိက္ခံ, ဝိနယံ, ပါတိမောက္ခံ, ဥဒ္ဒေသံ, ဥပဇ္ဈာယံ, အာစရိယံ, သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ, အန္တေဝါသိကံ, သမာနုပဇ္ဈာယကံ, သမာနာစရိယကံ, သဗြဟ္မစာရိံ ပစ္စက္ခေယျ”န္တိ ဣမာနိ စုဒ္ဒသ ပဒါနိ ပစ္စက္ခာနာကာရေန ဝုတ္တာနိ။

ဂိဟီ အဿ န္တိအာဒီနိ “ဂိဟီ, ဥပါသကော, အာရာမိကော, သာမဏေရော, တိတ္ထိယော, တိတ္ထိယသာဝကော, အဿမဏော, အသက္ယပုတ္တိယော အဿ”န္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပဒါနိ “အဿ”န္တိ ဣမိနာ ဘာဝဝိကပ္ပာကာရေန ဝုတ္တာနိ။ ဧဝံ “ယံနူနာဟ”န္တိ ဣမိနာ ပဋိသံယုတ္တာနိ ဒွါဝီသတိ ပဒါနိ။

၄၆. ယထာ စ ဧတာနိ, ဧဝံ “ယဒိ ပနာဟံ, အပါဟံ, ဟန္ဒာဟံ, ဟောတိ မေ”တိ ဣမေသု ဧကမေကေန ပဋိသံယုတ္တာနိ ဒွါဝီသတီတိ သဗ္ဗာနေဝ သတဉ္စ ဒသ စ ပဒါနိ ဟောန္တိ။

၄၇. တတော ပရံ သရိတဗ္ဗဝတ္ထုဒဿနနယေန ပဝတ္တာနိ “မာတရံ သရာမီ”တိအာဒီနိ သတ္တရသ ပဒါနိ။ တတ္ထ **ခေတ္တ**န္တိ သာလိခေတ္တာဒီနိ။ **ဝတ္ထု**န္တိ တိဏပဏ္ဏသာကဖလာဖလသမုဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ။ **သိပ္ပ**န္တိ ကုမ္ဘကာရပေသကာရသိပ္ပာဒိကံ။

၄၈. တတော ပရံ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဘာဝဒဿနဝသေန ပဝတ္တာနိ “မာတာ မေ အတ္ထိ, သာ မယာ ပောသေတဗ္ဗာ”တိအာဒီနိ နဝ ပဒါနိ။

၄၉. တတော ပရံ သနိဿယသပ္ပတိဋ္ဌဘာဝဒဿနဝသေန ပဝတ္တာနိ “မာတာ မေ အတ္ထိ, သာ မံ ပောသေဿတီ”တိအာဒီနိ သောဠသ ပဒါနိ။

၅၀. တတော ပရံ ဧကဘတ္တဧကသေယျဗြဟ္မစရိယာနံ ဒုက္ကရဘာဝဒဿနဝသေန ပဝတ္တာနိ “ဒုက္ကရ”န္တိအာဒီနိ အဋ္ဌ ပဒါနိ။

တတ္ထ **ဒုက္ကရ** န္တိ ဧကဘတ္တာဒီနံ ကရဏံ ဒုက္ကရံ ဒဿေတိ။ **န သုကရ**န္တိ သုကရဘာဝံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧဝံ **ဒုစ္စရံ န သုစရ** န္တိ ဧတ္ထ။ **န ဥဿဟာမီ** တိ တတ္ထ ဥဿာဟာဘာဝံ အသက္ကုဏေယျတံ ဒဿေတိ။ **န ဝိသဟာမီ**တိ အသယှတံ ဒဿေတိ။ **န ရမာမီ**တိ ရတိယာ အဘာဝံ ဒဿေတိ။ **နာဘိရမာမီ**တိ အဘိရတိယာ အဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ဣမာနိ စ ပညာသ, ပုရိမာနိ စ ဒသုတ္တရသတန္တိ သဋ္ဌိသတံ ပဒါနိ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဝါရေ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၅၁. သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝါရေပိ “ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ”တိ အာဒိ သဗ္ဗံ အတ္ထတော ဥတ္တာနမေဝ။ ပဒတော ပနေတ္ထာပိ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ, ဓမ္မံ, သင်္ဃံ, သိက္ခံ, ဝိနယံ, ပါတိမောက္ခံ, ဥဒ္ဒေသံ, ဥပဇ္ဈာယံ, အာစရိယံ, သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ, အန္တေဝါသိကံ, သမာနုပဇ္ဈာယကံ, သမာနာစရိယကံ, သဗြဟ္မစာရိံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဣမာနိ စုဒ္ဒသ ပဒါနိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝစနသမ္ဗန္ဓေန ပဝတ္တာနိ။ သဗ္ဗပဒေသု စ “ဝဒတိ ဝိညာပေတီ”တိ ဝစနဿ အယမတ္ထော – ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝဒတိ, ယဿ စ ဝဒတိ တံ တေနေဝ ဝစီဘေဒေန “အယံ သာသနံ ဇဟိတုကာမော သာသနတော မုစ္စိတုကာမော ဘိက္ခုဘာဝံ စဇိတုကာမော ဣမံ ဝါကျဘေဒံ ကရောတီ”တိ ဝိညာပေတိ သာဝေတိ ဇာနာပေတိ။

သစေ ပနာယံ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ဝတ္တုကာမော ပဒပစ္စာဘဋ္ဌံ ကတွာ “ပစ္စက္ခာမိ ဗုဒ္ဓ”န္တိ တ ဝဒေယျ။ မိလက္ခဘာသာသု တ အညတရဘာသာယ တမတ္ထံ ဝဒေယျ။ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ဝတ္တုကာမော ဥပ္ပဋိပါဋိယာ “ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ တ “သဗြဟ္မစာရိံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ တ ဝဒေယျ, သေယျထာပိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပါရာဇိကေ “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမိ”တိ ဝတ္တုကာမော “ဒုတိယံ ဈာန”န္တိ ဝဒတိ, သစေ ယဿ ဝဒတိ သော “အယံ ဘိက္ခုဘာဝံ စဇိတုကာမော ဧတမတ္ထံ ဝဒတီ”တိ ဧတ္တကမတ္တမ္ပိ ဇာနာတိ, ဝိရဒ္ဓံ နာမ နတ္ထိ; ခေတ္တမေဝ ဩတိဏ္ဏံ, ပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ သက္ကတ္တာ တ ဗြဟ္မတ္တာ တ စုတသတ္တော ဝိယ စုတောဝ ဟောတိ သာသနာ။

သစေ ပန “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခိ”န္တိ တ, “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခိဿာမိ”တိ တ, “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ”န္တိ တတိ အတီတာနာဂတပရိကပ္ပဝစနေဟိ ဝဒတိ, ဒူတံ တ ပဟိဏာတိ, သာသနံ တ ပေသေတိ, အက္ခရံ တ ဆိန္ဒတိ, ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ တ တမတ္ထံ အာရောစေတိ, အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနံ ပန ဟတ္ထမုဒ္ဒာယပိ သီသံ ဧတိ။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ မနုဿဇာတိကသတ္တဿ သန္တိကေ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ ဝစီဘေဒံ ကရောန္တဿေဝ သီသံ ဧတိ။ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝိညာပေန္တောပိ စ ယဒိ “အယမေဝ ဇာနာတူ”တိ ဧကံ နိယမေတွာ အာရောစေတိ, တဉ္စ သော ယေဝ ဇာနာတိ, ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ အထ သော န ဇာနာတိ, အညော သမီပေ ဌိတော ဇာနာတိ, အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ အထ ဒွိန္နံ ဌိတဋ္ဌာနေ ဒွိန္နမ္ပိ နိယမေတွာ “ဧတေသံ အာရောစေမိ”တိ ဝဒတိ, တေသု ဧကသ္မိံ ဇာနန္တေပိ ဒွီသု ဇာနန္တေသုပိ ပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ ဧဝံ သမ္ဗဟုလေသုပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန အနုဘိရတိယာ ပီဠိတော သဘာဂေ ဘိက္ခူ ပရိသင်္ကမာနော “ယော ကောစိ ဇာနာတူ”တိ ဥစ္စသဒ္ဒံ ကရောန္တော “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ဝဒတိ, တဉ္စ အဝိဒူရေ ဌိတော နဝကမ္မိကော ဝါ အညော ဝါ သမယညူ ပုရိသော သုတွာ “ဥက္ကဏ္ဌိတော အယံ သမဏော ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထေတိ, သာသနတော စုတော”တိ ဇာနာတိ, ပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ တင်္ခဏညေဝ ပန အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဒုဇ္ဇာနံ, သစေ အာဝဇ္ဇနသမယေ ဇာနာတိ; ယထာ ပကတိယာ လောကေ မနုဿာ ဝစနံ သုတွာ ဇာနန္တိ, ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ အထ အပရဘာဂေ “ကိံ ဣမိနာ ဝုတ္တ”န္တိ ကင်္ခန္တော စိရေန ဇာနာတိ, အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ ဣဒဉှိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဉ္စ ဥပရိ အဘူတာရောစနဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ-အတ္တကာမဒုဋ္ဌဒေါသဘူတာ-ရောစနသိက္ခာပဒါနိ စ ဧကပရိစ္ဆေဒါနိ။ အာဝဇ္ဇနသမယေ ဉာတေ ဧဝ သီသံ ဧန္တိ, “ကိံ အယံ ဘဏတီ”တိ ကင်္ခတာ စိရေန ဉာတေ သီသံ န ဧန္တိ။ ယထာ စာယံ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ပဒေ ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော; ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယသ္မာ စ ယဿ သိက္ခာ ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ, တဿ “ယံနူနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ”န္တိအာဒီနိ အဝဒတောပိ ဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတမေဝ ဟောတိ; တသ္မာ သဗ္ဗေသံ ပဒါနံ အဝသာနေ ဝုတ္တံ – **“ဧဝမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စေဝ ဟောတိ သိက္ခာ စ ပစ္စက္ခာတာ”**တိ။

တတော ပရံ **ဂိဟီတိ မံ ဓာရေဟီ**တိ ဧတ္ထ သစေပိ “ဂိဟီ ဘဝိဿာမီ”တိ ဝါ “ဂိဟီ ဟောမီ”တိ ဝါ “ဂိဟီ ဇာတောမှီ”တိ ဝါ “ဂိဟိမှီ”တိ ဝါ ဝဒတိ, အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ သစေ ပန “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ဂိဟီတိ မံ ဓာရေဟီ”တိ ဝါ “ဇာနာဟီ”တိ ဝါ “သဉ္ဇာနာဟီ”တိ ဝါ “မနသိ ကရောဟီ”တိ ဝါ ဝဒတိ, အရိယကေန ဝါ ဝဒတိ မိလက္ခကေန ဝါ; ဧဝမေတသ္မိံ အတ္ထေ ဝုတ္တေ ယဿ ဝဒတိ, သစေ သော ဇာနာတိ, ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ “ဥပါသကော”တိအာဒီသု သတ္တသု ပဒေသု။ ဧဝံ ဣမာနိ စ အဋ္ဌ, ပုရိမာနိ စ စုဒ္ဒသာတိ ဒွာဝီသတိ ပဒါနိ ဟောန္တိ။

၅၂. ဣတော ပရံ ပုရိမာနေဝ စုဒ္ဒသ ပဒါနိ “အလံ မေ, ကိံ နု မေ, န မမတ္ထော, သုမုတ္တာဟ”န္တိ ဣမေဟိ စတူဟိ ယောဇေတွာ ဝုတ္တာနိ ဆပ္ပညာသ ဟောန္တိ။ တတ္ထ **အလ**န္တိ ဟောတု, ပရိယတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ကိံ နု မေ**တိ ကိံ မယှံ ကိစ္စံ, ကိံ ကရဏီယံ, ကိံ သာဓေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **န မမတ္ထော**တိ နတ္ထိ မမ အတ္ထော။ **သုမုတ္တာဟ**န္တိ သုမုတ္တော အဟံ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧဝံ ဣမာနိ စ ဆပ္ပညာသ ပုရိမာနိ စ ဒွာဝီသတီတိ အဋ္ဌသတ္တတိ ပဒါနိ သရူပေနေဝ ဝုတ္တာနိ။

၅၃. ယသ္မာ ပန တေသံ ဝေဝစနေဟိပိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ, တသ္မာ **“ယာနိ တ ပနညာနိပိ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယာနိ တ ပနညာနိပိ**တိ ဟဋ္ဌိမံ “ဗုဒ္ဓ”န္တိအာဒီနိ အာဂတပဒါနိ ဌပေတွာ ယာနိ အညာနိ အတ္ထိ။ **ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနိ တာ**တိ ဗုဒ္ဓဿ တ ပရိယာယနာမာနိ။ပေ.။ အသက္ယပုတ္တိယဿ တာ။ တတ္ထ ဝဏ္ဏပဋ္ဌာနေ အာဂတံ နာမသဟဿံ ဥပါလိဂါထာသု (မ. နိ. ၂.၇၆) နာမသတံ အညာနိ စ ဂုဏတော လဗ္ဘမာနာနိ နာမာနိ “ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗာနိပိ ဓမ္မဿ နာမာနိ ဓမ္မဝေဝစနာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – **ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ**တိ န ဝေဝဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ ယထာရုတမေဝ။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ, အနန္တဗုဒ္ဓိံ, အနောမဗုဒ္ဓိံ, ဗောဓိပညာဏံ, ဓီရံ, ဝိဂတမောဟံ, ပဘိန္နခိလံ, ဝိဇိတဝိဇယံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝမာဒိဗုဒ္ဓဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ။

ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ, ယထာရုတမေဝ။ “သွာက္ခာတံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ, သန္ဒိဋ္ဌိကံ, အကာလိကံ, ဧဟိပဿိကံ, ဩပနေယ္ယိကံ, ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဝိညူဟိ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ။ အသင်္ခတံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ; ဝိရာဂံ, နိရောဓံ, အမတံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ, ဒီဃနိကာယံ ပစ္စက္ခာမိ, ဗြဟ္မဇာလံ မဇ္ဈိမနိကာယံ, မူလပရိယာယံ, သံယုတ္တနိကာယံ, ဩဃတရဏံ, အင်္ဂုတ္တရနိကာယံ, စိတ္တပရိယာဒါနံ, ခုဒ္ဒကနိကာယံ, ဇာတကံ, အဘိဓမ္မံ, ကုသလံ ဓမ္မံ, အကုသလံ ဓမ္မံ, အဗျာကတံ ဓမ္မံ, သတိပဋ္ဌာနံ, သမ္မပ္ပဓာနံ, ဣဒ္ဓိပါဒံ, ဣန္ဒြိယံ, ဗလံ, ဗောဇ္ဈင်္ဂံ, မဂ္ဂံ, ဖလံ, နိဗ္ဗာနံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿေသု ဧကဓမ္မက္ခန္ဓဿပိ နာမံ ဓမ္မဝေဝစနမေဝ။ ဧဝံ ဓမ္မဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သင်္ဃံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “သုပ္ပဋိပန္နံ သင်္ဃံ ပစ္စက္ခာမိ, ဥဇုပ္ပဋိပန္နံ, ဉာယပ္ပဋိပန္နံ, သာမီစိပ္ပဋိပန္နံ သင်္ဃံ, စတုပုရိသယုဂံ သင်္ဃံ, အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလံ သင်္ဃံ, အာဟုနေယ္ယံ သင်္ဃံ, ပါဟုနေယ္ယံ, ဒက္ခိဏေယ္ယံ, အဉ္ဇလိကရဏီယံ, အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ သင်္ဃံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝံ သင်္ဃဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “ဘိက္ခုသိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ, ဘိက္ခုနီသိက္ခံ, အဓိသီလသိက္ခံ, အဓိစိတ္တသိက္ခံ, အဓိပညာသိက္ခံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝံ သိက္ခာဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

ဝိနယံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “ဘိက္ခုဝိနယံ ပစ္စက္ခာမိ, ဘိက္ခုနီဝိနယံ, ပဌမံ ပါရာဇိကံ, ဒုတိယံ တတိယံ စတုတ္ထံ ပါရာဇိကံ, သင်္ဃာဒိသေသံ, ထုလ္လစ္စယံ, ပါစိတ္တိယံ, ပါဋိဒေသနီယံ, ဒုက္ကဋံ, ဒုဗ္ဘာသိတံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝမာဒိဝိနယဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

ပါတိမောက္ခံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝံ ပါတိမောက္ခဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

ဥဒ္ဒေသံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “ဘိက္ခုပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ, ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ, ပဌမံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ, ဒုတိယံ တတိယံ စတုတ္ထံ ပဉ္စမံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓုဒ္ဒေသံ, အနန္တဗုဒ္ဓိဥဒ္ဒေသံ, အနောမဗုဒ္ဓိဥဒ္ဒေသံ, ဗောဓိပညာဏုဒ္ဒေသံ, ဓီရုဒ္ဒေသံ, ဝိဂတမောဟုဒ္ဒေသံ, ပဘိန္နခိလုဒ္ဒေသံ, ဝိဇိတဝိဇယုဒ္ဒေသံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝမာဒိဥဒ္ဒေသဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

ဥပဇ္ဈာယံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “ယော မံ ပဗ္ဗာဇေသိ, ယော မံ ဥပသမ္ပာဒေသိ, ယဿ မူလေနာဟံ ပဗ္ဗဇိတော, ယဿ မူလေနာဟံ ဥပသမ္ပန္နော, ယဿမူလိကာ မယှံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ယဿမူလိကာ မယှံ ဥပသမ္ပဒါ တာဟံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝံ ဥပဇ္ဈာယဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

အာစရိယံ ပစ္စက္ခာမီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ “ယော မံ ပဗ္ဗာဇေသိ, ယော မံ အနုဿာဝေသိ, ယာဟံ နိဿာယ ဝသာမိ, ယာဟံ ဥဒ္ဒိသာပေမိ, ယာဟံ ပရိပုစ္ဆာမိ, ယော မံ ဥဒ္ဒိသတိ, ယော မံ ပရိပုစ္ဆာပေတိ တာဟံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဧဝံ အာစရိယဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ပစ္စက္ခာမိ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ယာဟံ ပဗ္ဗာဇေသိံ, ယာဟံ ဥပသမ္ပာဒေသိံ, မယ္ဟံ မူလေန ယော ပဗ္ဗဇိတော, မယ္ဟံ မူလေန ယော ဥပသမ္ပန္နော, မယ္ဟံမူလိကာ ယဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, မယ္ဟံ မူလိကာ ယဿ ဥပသမ္ပဒါ တာဟံ ပစ္စက္ခာမိ"တိ ဧဝံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

အန္တေဝါသိကံ ပစ္စက္ခာမိ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ယာဟံ ပဗ္ဗာဇေသိံ, ယာဟံ အနုဿာဝေသိံ, ယော မံ နိဿာယ ဝသတိ, ယော မံ ဥဒ္ဒိသာပေတိ, ယော မံ ပရိပုစ္ဆတိ, ယဿာဟံ ဥဒ္ဒိသာမိ, ယာဟံ ပရိပုစ္ဆာပေမိ တံ ပစ္စက္ခာမိ"တိ ဧဝံ အန္တေဝါသိကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သမာနုပဇ္ဈာယကံ ပစ္စက္ခာမိ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "မယ္ဟံ ဥပဇ္ဈာယော ယံ ပဗ္ဗာဇေသိ, ယံ ဥပသမ္ပာဒေသိ, ယော တဿ မူလေန ပဗ္ဗဇိတော, ယော တဿ မူလေန ဥပသမ္ပန္နော, ယဿ တမ္မူလိကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ယဿ တမ္မူလိကာ ဥပသမ္ပဒါ တံ ပစ္စက္ခာမိ"တိ ဧဝံ သမာနုပဇ္ဈာယကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သမာနာစရိယကံ ပစ္စက္ခာမိ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "မယ္ဟံ အာစရိယော ယံ ပဗ္ဗာဇေသိ, ယံ အနုဿာဝေသိ, ယော တံ နိဿာယ ဝသတိ, ယော တံ ဥဒ္ဒိသာပေတိ ပရိပုစ္ဆတိ, ယဿ မေ အာစရိယော ဥဒ္ဒိသတိ, ယံ ပရိပုစ္ဆာပေတိ တံ ပစ္စက္ခာမိ"တိ ဧဝံ သမာနာစရိယကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သဗြဟ္မစာရိံ ပစ္စက္ခာမိ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ယေနာဟံ သဒ္ဓိံ အဓိသီလံ သိက္ခာမိ, အဓိစိတ္တံ အဓိပညံ သိက္ခာမိ တံ ပစ္စက္ခာမိ"တိ ဧဝံ သဗြဟ္မစာရိဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

ဂိဟီတိ မံ ဓာရေဟီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "အာဂါရိကောတိ မံ ဓာရေဟိ, ကဿကော, တဏိဇော, ဂောရက္ခော, ဩကလ္လကော, မောဠိဗဒ္ဓော, ကာမဂုဏိကောတိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ ဂိဟိဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

ဥပာသကောတိ မံ ဓာရေဟီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ဒွေဝါစိကော ဥပာသကောတိ မံ ဓာရေဟိ, တေဝါစိကော ဥပာသကော, ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနိကော, ဓမ္မံ သင်္ဃံ သရဏဂမနိကော, ပဉ္စသိက္ခာပဒိကော ဒသသိက္ခာပဒိကော ဥပာသကောတိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ ဥပာသကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

အာရာမိကောတိ မံ ဓာရေဟီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ကပ္ပိယကာရကောတိ မံ ဓာရေဟိ, ဝေယျာဝစ္စကရော, အပ္ပဟရိတကာရကော, ယာဂုဘာဇကော, ဖလဘာဇကော, ခဇ္ဇကဘာဇကောတိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ အာရာမိကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

သာမဏေရောတိ မံ ဓာရေဟီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ကုမာရကောတိ မံ ဓာရေဟိ, စေလ္လကော, စေဋကော, မောဠိဂလ္လော, သမဏုဒ္ဒေသော'တိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ သာမဏေရဝေစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

တိတ္ထိယောတိ မံ ဓာရေဟီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "နိဂဏ္ဌောတိ မံ ဓာရေဟိ, အာဇီဝကော, တာပသော, ပရိဗ္ဗာဇကော, ပဏ္ဍရင်္ဂောတိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ တိတ္ထိယဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

တိတ္ထိယသာဝကောတိ မံ ဓာရေဟီတိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "နိဂဏ္ဌသာဝကောတိ မံ ဓာရေဟိ" အာဇီဝက တာပသ ပရိဗ္ဗာဇက ပဏ္ဍရင်္ဂသာဝကောတိ မံ ဓာရေဟီတိ ဧဝံ တိတ္ထိယသာဝကဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

အဿမဏောတိ မံ ဓာရေဟီ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "ဒုဿီလောတိ မံ ဓာရေဟိ, ပာပဓမ္မော, အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရော, ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော, အဿမဏော သမဏပဋိညော, အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော, အန္တောပူတိ, အဝဿုတော, ကသမ္ဗုဇာတော, ကောဏ္ဍော'တိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ အဿမဏဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။

အသက္ယပုတ္တိယောတိ မံ ဓာရေဟီ တိ န ဝေဝစနေန ပစ္စက္ခာနံ။ "န သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပုတ္တောတိ မံ ဓာရေဟိ, န အနန္တဗုဒ္ဓိပုတ္တော, န အနောမဗုဒ္ဓိပုတ္တော, န ဗောဓိပညာဏပုတ္တော, န ဓီရပုတ္တော, န ဝိဂတမောဟပုတ္တော, န ပဘိ

န္နခီလပုတ္တော , န ဝိဇိတဝိဇယပုတ္တောတိ မံ ဓာရေဟီ’’တိ ဧဝမာဒိအသက္ကုပုတ္တိယဝေဝစနေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ
ဟောတိ။

တေဟိ အာကာရေဟိ တေဟိ လိင်္ဂေဟိ တေဟိ နိမိတ္တေဟီ တိ တေဟိ ‘‘ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနိ တ’’တိအာဒိနာ နယေန ဝု
တ္တေဟိ ဗုဒ္ဓာဒီနံ ဝေဝစနေဟိ။ ဝေဝစနာနိ ဟိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ ကာရဏတ္တာ **အာကာရာနိ,** ဗုဒ္ဓာဒီနံ သဏ္ဌာနဒီပန
တ္တာ သိက္ခာပစ္စက္ခာနသဏ္ဌာနတ္တာ ဧဝ တ **လိင်္ဂာနိ,** သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ သဉ္ဇာနနဟေတုတော မနုဿာနံ တိ
လကာဒီနိ ဝိယ **နိမိတ္တာနီ** တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ** တိ ဧတ္တာဝတာ ပရံ အညဿ သိက္ခာပစ္စက္ခာနကာရဏဿ
အဘာဝတော နိယမေန္တော အာဟ။ အယဉ္ဟေတ္ထ အတ္ထော, ဧဝမေဝ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စေဝ ဟောတိ သိက္ခာပစ္စ
က္ခာနဉ္စ, န ဧတ္တာဝတာ ပရံ ကာရဏမတ္ထီတိ။

၅၄. ဧဝံ သိက္ခာပစ္စက္ခာနလက္ခဏံ ဒဿေတွာ အပစ္စက္ခာနေ အသမ္မောဟတ္ထံ တဿေဝ စ သိက္ခာပစ္စ
က္ခာနလက္ခဏဿ ပုဂ္ဂလာဒိဝသေန ဝိပတ္တိံ ဒဿေန္တော **‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, အပစ္စက္ခာတာ’’** တိအာဒိမာဟ။
တတ္ထ **ယေဟိ အာကာရေဟီ**တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။ **ဥမ္မတ္တကော** တိ ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ
ယော ကောစိ ဝိပရီတသညော, သော သစေ ပစ္စက္ခာတိ, အပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ။ **ဥမ္မတ္တကဿာ** တိ တာဒိသ
ဿေဝ ဥမ္မတ္တကဿ; တာဒိသဿ ဟိ သန္တိကေ သစေ ပကတတ္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတိ, ဥမ္မတ္တကော န ဇာနာ
တိ, အပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ **ခိတ္တစိတ္တော** တိ ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝုစ္စတိ။ ပုရိမပဒေ ပန ဥမ္မတ္တကသာမ
ညေန ဝုတ္တံ ‘‘ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ’’တိ။ ဥဘိန္နမ္ပိ ဝိသေသော အနာပတ္တိဝါရေ အာဝိ ဘဝိဿ
တိ ။ ဧဝံ ခိတ္တစိတ္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတိ, အပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ။ တဿ သန္တိကေ ပစ္စက္ခာတာပိ တ
ထာ အဇာနန္တေ အပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ။

ဝေဒနာဋ္ဋော တိ ဗလဝတိယာ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော မုစ္ဆာပရေတော; တေန ဝိလပန္တေန ပစ္စက္ခာတာပိ အပစ္စ
က္ခာတာဝ ဟောတိ။ တဿ သန္တိကေ ပစ္စက္ခာတာပိ တထာ အဇာနန္တေ အပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ။

ဒေဝတာယ သန္တိကေ တိ ဘုမ္မဒေဝတံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အကနိဋ္ဌဒေဝတာယ သန္တိကေ ပစ္စက္ခာတာပိ အပ
စ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ။ **တိရစ္ဆာနဂတဿာ** တိ နာဂမာဏဝကဿ ဝါ သုပဏ္ဏမာဏဝကဿ ဝါ ကိန္နရ-ဟတ္ထိ-
မက္ကဋာဒီနံ ဝါ ယဿ ကဿစိ သန္တိကေ ပစ္စက္ခာတာပိ အပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ ။ တတ္ထ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ သန္
တိကေ အဇာနနဘာဝေန အပစ္စက္ခာတာတိ အာဟ။ ဒေဝတာယ သန္တိကေ အတိခိပ္ပံ ဇာနနဘာဝေန။ ဒေဝတာ နာမ
မဟာပညာ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ အတိခိပ္ပံ ဇာနန္တိ, စိတ္တဉ္စ နာမေတံ လဟုပရိဝတ္တံ။ တသ္မာ စိတ္တလဟုကဿ
သ ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တဝသေနေဝ ‘‘မာ အတိခိပ္ပံ ဝိနာသော အဟောသီ’’တိ ဒေဝတာယ သန္တိကေ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ပ
ဋိက္ခိပိ။

မနုဿေသု ပန နိယမော နတ္ထိ။ ယဿ ကဿစိ သဘာဂဿ ဝါ ဝိသဘာဂဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတ
ဿ ဝါ ဝိညုဿ သန္တိကေ ပစ္စက္ခာတာ ပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သော န ဇာနာတိ, အပစ္စက္ခာတာဝ
ဟောတီတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော **‘‘အရိယကေနာ’’**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အရိယကံ** နာမ အရိယဝေါဟာရော, မာဂ
ဓဘာသာ။ **မိလက္ခကံ** နာမ ယော ကောစိ အနရိယကော အန္ဓဒမိဠာဒိ။ **သော စ န ပဋိဝိဇာနာတီ**တိ ဘာသန္တရေ ဝါ အနဘိ
ညတာယ, ဗုဒ္ဓသမယေ ဝါ အကောဝိဒတာယ ‘‘ဣဒံ နာမ အတ္ထံ ဧသ ဘဏတီ’’တိ နပ္ပဋိဝိဇာနာတိ။ **ဒဝါယာ**တိ သဟသာ
အညံ ဘဏိတုကာမော သဟသာ ‘‘ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ’’တိ ဘဏတိ။ **ရဝါယာ**တိ ရဝါဘညေန, ‘‘အညံ ဘဏိဿာမီ’’တိ
အညံ ဘဏန္တော။ ပုရိမေန ကော ဝိသေသောတိ စေ? ပုရိမံ ပဏ္ဍိတဿာပိ သဟသာဝသေန အညဘဏနံ။ ဣဒံ ပန မန္ဒ
တ္တာ မောမူဟတ္တာ အပကတညုတ္တာ ပက္ခလန္တဿ ‘‘အညံ ဘဏိဿာမီ’’တိ အညဘဏနံ။

အသာဝေတုကာမော သာဝေတီတိ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ ဟဋ္ဌိံ တစေတိ ပရိပုစ္ဆတိ ဥဂ္ဂဏှာတိ သဇ္ဈာယံ က
ရောတိ ဝဏ္ဏေတိ, အယံ ဝုစ္စတိ ‘‘အသာဝေတုကာမော သာဝေတီ’’တိ။ **သာဝေတုကာမော န သာဝေတီ**တိ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ
အာဝိကတွာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခန္တော ဝစီဘေဒံ န ကရောတိ, အယံ ဝုစ္စတိ ‘‘သာဝေတုကာမော န သာဝေတီ’’တိ။ **အဝိညု
ဿ သာဝေတီ**တိ မဟလ္လကဿ ဝါ ဟေတ္ထကရူပသဒိသဿ, ဂရုမေဓဿ ဝါ သမယေ အကောဝိဒဿ, ကာမ

အရကာနံ တ အဝိညုတံ ပတ္တာနံ သာဝေတိ။ **ဝိညုသ္သ န သာဝေတီ** တိ ပဏ္ဍိတသ္သ ဉာတုံ သမတ္ထသ္သ န သာဝေတိ။ **သဗ္ဗသော တ ပနာ**တိ "ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ"တိအာဒီသု ယေန ယေန ပရိယာယေန သိက္ခာ ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ, တတော ဧကမ္ပိ ဝစီဘေဒံ ကတွာ တ န သာဝေတိ။ **ဧဝံ ခေါ**တိ အပ္ပစ္စက္ခာနလက္ခဏံ နိယမေတိ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော – "ဧဝံမေဝ သိက္ခာ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ, န အညေန ကာရဏေနာ"တိ။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝိဘင်္ဂ နိဋ္ဌိတံ။

မူလပညတ္တိဝဏ္ဏနာ

၅၅. ဣဒါနိ **"မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာ"**တိအာဒီနံ အတ္ထဒဿနတ္ထံ **"မေထုနဓမ္မော နာမာ"** တိအာဒိမာဟ။ **တတ္ထ မေထုနဓမ္မော နာမာ** တိ ဣဒံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗဿ မေထုနဓမ္မဿ ဥဒ္ဒေသပဒံ။ **အသဒ္ဓမ္မော** တိ အသတံ နီစဇနာနံ ဓမ္မော။ **ကာမဓမ္မော** တိ ကာမတသီနံ သေဝနဓမ္မော။ **ဝသလဓမ္မော** တိ ဝသလာနံ ဓမ္မော; ကိလေသဝဿနတော တ သယမေဝ ဝသလော ဓမ္မောတိ ဝသလဓမ္မော။ **ဒုဋ္ဌုလ္လ** န္တိ ဒုဋ္ဌဉ္စ ကိလေသေဟိ ဒုဋ္ဌတ္တာ, ထူလဉ္စ အနိပုဏဘာဝတောတိ ဒုဋ္ဌုလ္လံ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ စ တီသု ပဒေသု "ယော သော"တိ ဣဒံ ပရိဝတ္တေတွာ "ယံ တ"န္တိ ကတွာ တ ယောဇေတဗ္ဗံ – "ယံ တံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ, ယံ တံ ဩဒကန္တိကံ, ယံ တံ ရဟဿ"န္တိ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ တဿ ကမ္မဿ ပရိတရဘူတံ ဒဿနမ္ပိ ဂဟဏမ္ပိ အာမသနမ္ပိ ဖုသနမ္ပိ ဃဋ္ဋနမ္ပိ ဒုဋ္ဌုလ္လံ, တသ္မာပိ တံ ကမ္မံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ။ ယံ တံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ သော မေထုနဓမ္မော။ ဥဒကံ အဿ အန္တေ သုဒ္ဓတ္ထံ အာဒီယတီတိ ဥဒကန္တံ, ဥဒကန္တမေဝ ဩဒကန္တိကံ; ယံ တံ ဩဒကန္တိကံ , သော မေထုနဓမ္မော။ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ ကတ္တဗ္ဗတာယ ရဟဿံ။ ယံ တံ ရဟဿံ, သော မေထုနဓမ္မောတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒွယေန ဒွယေန သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော **ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ** ။ တတ္ထ ယောဇနာ – "ယာ သာ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ သော မေထုနဓမ္မော နာမာ"တိ။ ဣဓ ပန တံ သဗ္ဗံ ဧကေဇ္ဈံ နိဂမေန္တော အာဟ **"ဧသော မေထုနဓမ္မော နာမာ"**တိ။ ကိံ ကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မောတိ? ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ, တံ ကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မောတိ။

ပဋိသေဝတိ နာမာတိ ဣဒံ "ပဋိသေဝေယျာ"တိ ဧတ္ထ ယေနာကာရေန ပဋိသေဝေယျာတိ ဝုစ္စတိ, တဿာကာရဿ ဒဿနတ္ထံ မာတိကာပဒံ။ **ယော နိမိတ္တေန နိမိတ္တ** န္တိအာဒီသု ယော ဘိက္ခု ဣတ္ထိယာ နိမိတ္တေန အတ္တနော နိမိတ္တံ, ဣတ္ထိယာ အင်္ဂဇာတေန အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ သဗ္ဗန္တိမေန ပမာဏေန ဧကတိလဗီဇမတ္တမ္ပိ တတေန အသမ္ဖုဋ္ဌေ အလ္လောကာသေ ပဝေသေတိ, ဧသော ပဋိသေဝတိ နာမ; ဧတ္တကေန သီလဘေဒံ ပာပုဏာတိ, ပါရာဇိကော ဟောတိ။

ဧတ္ထ စ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ စတ္တာရိ ပဿာနိ, ဝေမဇ္ဈဉ္စာတိ ပဉ္စ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ ပုရိသနိမိတ္တေ စတ္တာရိ ပဿာနိ, မဇ္ဈံ, ဥပရိ, ဟေဋ္ဌာ, ဥပရိစာတိ ဆ။ တသ္မာ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ ဟေဋ္ဌာ ပဝေသေန္တောပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ။ ဥပရိတော ပဝေသေန္တောပိ, ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ပဝေသေန္တောပိ စတ္တာရိ ဌာနာနိ မုဉ္စိတွာ တ မဇ္ဈေန ပဝေသေန္တောပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ။ ပုရိသနိမိတ္တံ ပန ဟေဋ္ဌာဘာဂေန ဆုပန္တံ ပဝေသေန္တောပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ။ ဥပရိဘာဂေန ဆုပန္တံ ပဝေသေန္တောပိ, ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ဆုပန္တံ ပဝေသေန္တောပိ, မဇ္ဈေနေဝ ဆုပန္တံ ပဝေသေန္တောပိ သမဉ္ဆိတင်္ဂုလိ ဝိယ မဇ္ဈိမပဗ္ဗပိဋ္ဌိယာ သင်္ကောစေတွာ တ ဥပရိဘာဂေန ဆုပန္တံ ပဝေသေန္တောပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ။ တတ္ထ တုလာဒဏ္ဍသဒိသံ ပဝေသေန္တဿာပိ စတ္တာရိ ပဿာနိ, မဇ္ဈဉ္စာတိ ပဉ္စ ဌာနာနိ; သင်္ကောစေတွာ တ ပဝေသေန္တဿာပိ စတ္တာရိ ပဿာနိ, ဥပရိဘာဂမဇ္ဈဉ္စာတိ ပဉ္စ ဌာနာနိ – ဧဝံ သဗ္ဗာနိပိ ပုရိသနိမိတ္တေ ဒသ ဌာနာနိ ဟောန္တိ။

နိမိတ္တေ ဇာတံ အနဋ္ဌကာယပ္ပသာဒံ စမ္မခီလံ တ ပိဋ္ဌကံ တ ပဝေသေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ နဋ္ဌကာယပ္ပသာဒံ မတစမ္မံ တ သုက္ခပိဠကံ တ ပဝေသေတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ မေထုနဿာဒေန လောမံ တ အင်္ဂုလိ-အင်္ဂုဋ္ဌဗီဇာဒီနိ တ ပဝေသေန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ အယဉ္စ မေထုနကထာ နာမ ယသ္မာ ဒုဋ္ဌုလ္လာ ကထာ အသဒ္ဓိကထာ, တသ္မာ ဧဝံ တ အညံ တ ဝိနယေ ဤဒိသံ ဌာနံ ကထေန္တေန ပဋိက္ကူလမနသိကာရဉ္စ သမဏသညဉ္စ ဟိရော

တ္တာပဥ္စ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ကရဝံ ဥပ္ပာဒေတ္ဝာ အသမကာရုဏိကဿ လောကနာထဿ ကရုဏာဂုဏံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗံ။ သော ဟိ နာမ ဘဂဝါ သဗ္ဗသော ကာမေဟိ ဝိနိဝတ္တမာနသောပိ သတ္တာနုဒ္ဒယာယ လောကာနုကမ္ပာယ သတ္တေသု ကာရုညတံ ပဋိစ္စ သိက္ခာပဒပညာပနတ္ထာယ ဤဒိသံ ကထံ ကထေသိ။ ''အဟော သတ္ထု ကရုဏာဂုဏော''တိ ဧဝံ လောကနာထဿ ကရုဏာဂုဏံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗံ။

အပိစ ယဒိ ဘဂဝါ သဗ္ဗာကာရေန ဤဒိသံ ကထံ န ကထေယျ, ကော ဇာနေယျ ''တွေကေသု

ဌာနေသု ပာရာဇိကံ, တွေကေသု ထုလ္လစ္စယံ, တွေကေသု ဒုက္ကဋ''န္တိ။ တသ္မာ သုဏန္တေနပိ ကထေန္တေနပိ ဗီဇကေန မုခံ အပိဓာယ ဒန္တဝိဒံသကံ ဟသမာနေန န နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာပိ ဤဒိသံ ကထိတ''န္တိ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ဂရုကေန ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နေန သတ္ထုပဋိဘာဂေန ဟုတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗန္တိ။

မူလပညတ္တိ နိဋ္ဌိတံ။

အနုပညတ္တိတရေ — **အန္တမသော** တိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန။ **တိရစ္ဆာနဂတာယပိ** တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန တိရစ္ဆာနေသု ဂတာယပိ။ **ပဂေဝ မနုဿိတ္ထိယာ** တိ ပဌမတရံ မနုဿဇာတိကာယ ဣတ္ထိယာ။ ပာရာဇိကဝတ္ထုဘူတာ ဧဝ စေတ္ထ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထီ တိရစ္ဆာနဂတာတိ ဂဟေတဗ္ဗာ, န သဗ္ဗာ။ တတြာယံ ပရိစ္ဆေဒေါ —

အပဒါနံ အဟိ မစ္ဆာ၊ ဒွိပဒါနဉ္စ ကုက္ကုဋီ။
စတုပ္ပဒါနံ မဇ္ဇာရီ၊ ဝတ္ထု ပာရာဇိကဿိမာတိ။

တတ္ထ အဟိဂ္ဂဟဏေန သဗ္ဗာပိ အဇဂရဂေါနသာဒိဘေဒါ ဒီဃဇာတိ သင်္ဂဟိတာ။ တသ္မာ ဒီဃဇာတီသု ယတ္ထ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ အညတရသ္မိံ သက္ကာ တိလဖလမတ္တမ္ပိ ပဝေသေတုံ, သာ ပာရာဇိကဝတ္ထု။ အဝသေသာ ဒုက္ကဋဝတ္ထူတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန သဗ္ဗာပိ မစ္ဆကစ္ဆပမဏ္ဍူကာဒိဘေဒါ ဩဒကဇာတိ သင်္ဂဟိတာ။ တတြာပိ ဒီဃဇာတိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပာရာဇိကဝတ္ထု စ ဒုက္ကဋဝတ္ထု စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော — ပတင်္ဂမုခမဏ္ဍူကာ နာမ ဟောန္တိ တေသံ မုခသဏ္ဌာနံ မဟန္တံ, ဆိဒ္ဒံ အပ္ပကံ, တတ္ထ ပဝေသနံ နပ္ပဟောတိ; မုခသဏ္ဌာနံ ပန ဝဏသင်္ခေပံ ဂစ္ဆတိ, တသ္မာ တံ ထုလ္လစ္စယဝတ္ထူတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကုက္ကုဋိဂ္ဂဟဏေန သဗ္ဗာပိ ကာကကပောတာဒိဘေဒါ ပက္ခိဇာတိ သင်္ဂဟိတာ။ တတြာပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ပာရာဇိကဝတ္ထု စ ဒုက္ကဋဝတ္ထု စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မဇ္ဇာရိဂ္ဂဟဏေန သဗ္ဗာပိ ရုက္ခသုနခ-မုင်္ဂုသ-ဂောဓာဒိဘေဒါ စတုပ္ပဒဇာတိ သင်္ဂဟိတာ။ တတြာပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ပာရာဇိကဝတ္ထု စ ဒုက္ကဋဝတ္ထု စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပာရာဇိကောတိ ပရာဇိတော, ပရာဇယံ အာပန္နော။ အယဉ္ဟိ ပာရာဇိကသဒ္ဒော သိက္ခာပဒအာပတ္တိပုဂ္ဂလေသု ဝတ္တတိ။ တတ္ထ ''အဋ္ဌာနမေတံ, အာနန္ဒ, အနဝကာသော ယံ တထာဂတော ဝဇ္ဇီနံ ဝါ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာနံ ဝါ ကာရဏာ သာဝကာနံ ပာရာဇိကံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ သမူဟနေယျာ''တိ (ပာရာ. ၄၃) ဧဝံ သိက္ခာပဒေ ဝတ္တမာနော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''အာပတ္တိ တ္ဝံ, ဘိက္ခု, အာပန္နော ပာရာဇိက''န္တိ (ပာရာ. ၆၇) ဧဝံ အာပတ္တိယံ။ ''န မယံ ပာရာဇိကာ, ယော အဝဟဋော သော ပာရာဇိကော''တိ (ပာရာ. ၁၅၅) ဧဝံ ပုဂ္ဂလေ ဝတ္တမာနော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''ပာရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျာ''တိအာဒီသု (ပာရာ. ၃၈၄) ပန ဓမ္မေ ဝတ္တတီတိ ဝဒန္တိ။ ယသ္မာ ပန တတ္ထ ဓမ္မောတိ ကတ္ထစိ အာပတ္တိ , ကတ္ထစိ သိက္ခာပဒမေဝ အဓိပ္ပေတံ, တသ္မာ သော ဝိသုံ န ဝတ္တဗ္ဗော။ တတ္ထ သိက္ခာပဒံ ယော တံ အတိက္ကမတိ, တံ ပရာဇေတိ, တသ္မာ ''ပာရာဇိက''န္တိ ဝုစ္စတိ။ အာပတ္တိ ပန ယော နံ အဇ္ဈာပဇ္ဇတိ, တံ ပရာဇေတိ, တသ္မာ ''ပာရာဇိကာ''တိ ဝုစ္စတိ။ ပုဂ္ဂလော ယသ္မာ ပရာဇိတော ပရာဇယမာပန္နော, တသ္မာ ''ပာရာဇိကော''တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတမေဝ ဟိ အတ္ထံ သန္ဓာယ **ပရိဝါရေပိ** —

''ပာရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ။
စုတော ပရဒ္ဓေါ ဘဋ္ဌော စ၊ သဒ္ဓမ္မာ ဟိ နိရင်္ကတော။
သံဝါသောပိ တဟိံ နတ္ထိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတီ''တိ ဝုတ္တံ။ (ပရိ. ၃၃၉)။

အယဉ္ဟေတ္ထ အတ္ထော – “တံ သိက္ခာပဒံ ဝီတိက္ကမန္တော အာပတ္တိဉ္စ အာပန္နော ပုဂ္ဂလော စုတော ဟောတီတိ သဗ္ဗံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **တေန ဝုစ္စတိ** တိ ယေန ကာရဏေန အဿမဏော ဟောတိ အသက္ယပုတ္တိယော ပရိဘဋ္ဌော ဆိန္နော ပရာဇိတော သာသနတော, တေန ဝုစ္စတိ။ ကိန္တိ? “ပာရာဇိကော ဟောတီ”တိ။

သဟ ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ **သံဝါသော,** တံ ဒဿေတုံ **“သံဝါသော နာမာ”**တိ ဝတွာ **“ဧကကမ္မ”**န္တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ – စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ သင်္ဃကမ္မံ သီမာပရိစ္ဆိန္နေဟိ ပကတတ္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧကတော ကတ္တဗ္ဗတ္တာ **ဧကကမ္မံ နာမ** ။ တထာ ပဉ္စဝိဓောပိ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ဧကတော ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတ္တာ **ဧကုဒ္ဒေသော နာမ**။ ပညတ္တံ ပန သိက္ခာပဒံ သဗ္ဗေဟိပိ လဇ္ဇီပုဂ္ဂလေဟိ သမံ သိက္ခိတဗ္ဗဘာဝတော **သမသိက္ခတာ နာမ** ။ ဧတ္ထ ယသ္မာ သဗ္ဗေပိ လဇ္ဇိနော ဧတေသု ကမ္မာဒီသု သဟ ဝသန္တိ, န ဧကောပိ တတော ဗဟိဒ္ဓာ သန္ဒိဿတိ, တသ္မာ တာနိ သဗ္ဗာနိပိ ဂဟေတွာ **“ဧသော သံဝါသော နာမာ”**တိ အာဟ။ သော စ ဝုတ္တပ္ပကာရော သံဝါသော တေန ပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ နတ္ထိ, တေန ကာရဏေန သော ပာရာဇိကော ပုဂ္ဂလော အသံဝါသောတိ ဝုစ္စတီတိ။

၅၆. ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ယံ တံ “ပဋိသေဝေယျာ”တိ ဧတ္ထ ယေနာကာရေန ပဋိသေဝေယျာတိ ဝုစ္စတိ, တဿာကာရဿ ဒဿနတ္ထံ “ပဋိသေဝတိ နာမာ”တိ ဣဒံ မာတိကာပဒံ ဌပေတွာ **“နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ အင်္ဂဇာတေန အင်္ဂဇာတ”**န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မာ န ကေဝလံ ဣတ္ထိယာ ဧဝ နိမိတ္တံ ပာရာဇိကဝတ္ထု, န စ မနုဿိတ္ထိယာ ဧဝ, သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယာနဉ္စ ဣတ္ထိနမ္ပိ နိမိတ္တံ ဝတ္ထုမေဝ န ဟောတိ; တသ္မာ ယံ ယံ ဝတ္ထု ဟောတိ, တံ တံ ဒဿေတုံ “တိဿော ဣတ္ထိယော”တိအာဒိနာ နယေန ယေသံ နိမိတ္တာနိ ဝတ္ထူနိ ဟောန္တိ, တေ သတ္တေ ဝတွာ “မနုဿိတ္ထိယာ တယော မဂ္ဂေ”တိအာဒိနာ နယေန တာနိ ဝတ္ထူနိ အာဟ။

တတ္ထ တိဿော ဣတ္ထိယော, တယော ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာ, တယော ပဏ္ဍကာ, တယော ပုရိသာတိ ပာရာဇိကဝတ္ထူနံ နိမိတ္တာနံ နိဿယာ ဒွါဒသ သတ္တာ ဟောန္တိ။ ဧတေသု ဣတ္ထိပုရိသာ ပာကဋာ ဧဝ ။ ပဏ္ဍကဥဘတောဗျဉ္ဇနကဘေဒော **ပဗ္ဗဇ္ဇာခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ** ပာကဋော ဘဝိဿတိ။

မနုဿိတ္ထိယာ တယော မဂ္ဂေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တဿာ တိ ဧတ္ထ စ မနုဿိတ္ထိယာ တီသု မဂ္ဂေသူတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ သဗ္ဗေ ဧဝ စေတေ မနုဿိတ္ထိယာ တယော မဂ္ဂါ, အမနုဿိတ္ထိယာ တယော, တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ တယောတိ နဝ; မနုဿဥဘတောဗျဉ္ဇနကာဒီနံ နဝ; မနုဿပဏ္ဍကာဒီနံ ဒွေ ဒွေ ကတွာ ဆ; တထာ မနုဿပုရိသာဒီနန္တိ သမတိံသ မဂ္ဂါ ဟောန္တိ။ ဧတေသု နိမိတ္တသင်္ခါတေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ တိလဖလမတ္တမ္ပိ ပဝေသေတွာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တော ပာရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။

ပဌမစတုက္ကကထာဝဏ္ဏနာ

၅၇. အာပဇ္ဇန္တော ပန ယသ္မာ သေဝနစိတ္တေနေဝ အာပဇ္ဇတိ, န ဝိနာ တေန; တသ္မာ တံ လက္ခဏံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ **“ဘိက္ခုဿ သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌိတေ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဘိက္ခုဿာ** တိ မေထုနသေဝနကဿ ဘိက္ခုဿ။ **သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌိတေ** တိ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ, သေဝနစိတ္တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေတိ အတ္ထော။ **ဝစ္စမဂ္ဂံ အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေန္တဿာ**တိ ယေန မဂ္ဂေန ဝစ္စံ နိက္ခမတိ တံ မဂ္ဂံ အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ ပုရိသနိမိတ္တံ တိလဖလမတ္တမ္ပိ ပဝေသေန္တဿ။ **အာပတ္တိ ပာရာဇိကဿာ** တိ အာပတ္တိ ပာရာဇိကာ အဿ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **အာပတ္တီ** တိ အာပဇ္ဇနံ ဟောတိ။ **ပာရာဇိကဿာ** တိ ပာရာဇိကဓမ္မဿ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၅၈. ဧဝံ သေဝနစိတ္တေနေဝ ပဝေသေန္တဿ အာပတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တံ ပဝေသနံ နာမ န ကေဝလံ အတ္တူပက္ကမေနေဝ, ပရူပက္ကမေနာပိ ဟောတိ ။ တတြာပိ စ သာဒိယန္တဿေဝ အာပတ္တိ ပဋိသေဝနစိတ္တသမင်္ဂိဿ, န ဣတရဿ။ တသ္မာ ယေ သဒ္ဓာပဗ္ဗဇိတာ ကုလပုတ္တာ သမ္မာပဋိပန္နကာ ပရူပက္ကမေန ပဝေသေနေပိ သတိ န သာဒိယန္တိ, တေသံ ရက္ခဏတ္ထံ **“ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ မနုဿိတ္ထိံ”** န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တီတိ **ပစ္စတ္ထိကာ,** ဘိက္ခူ ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ **ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ;** ဝိသဘာဂါနံ ဝေရိဘိက္ခူနမေတံ အဓိဝစနံ။ **မနုဿိတ္ထိံ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ အာနေတွာ** တိ ဣဿာပကတာ တံ ဘိ

ကံ့ု နာသေတုကာမာ အာမိသေန တ ဥပလာပေတွာ မိတ္တသန္ထဝဝသေန တ “ကြဒံ အမှာကံ ကိစ္စံ ကရောဟီ”တိ ဝ
တွာ ကစ္စိ မနုဿိတ္ထိံ ရတ္တိဘာဂေ တဿ ဘိက္ခုဿ ဝသနောကာသံ အာနေတွာ။ **ဝစ္စမဂ္ဂေန အင်္ဂဇာတံ
အဘိနိသီဒေန္တီ**တိ တံ ဘိက္ခုံ ဟတ္ထပာဒသီသာဒီသု သုဂ္ဂဟိတံ နိပ္ပရိပ္ဖန္ဒံ ဂဟေတွာ ကတ္တိယာ ဝစ္စမဂ္ဂေန တ
ဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂဇာတံ အဘိနိသီဒေန္တိ; သမ္ပယောဇေန္တီတိ အတ္ထော။

သော စေတိအာဒီသု သော စေ ဘိက္ခု ဝစ္စမဂ္ဂပ္ပဝေသနက္ခဏေ အတ္တနော အင်္ဂဇာတသ္သ ပဝေသနံ သာဒိယတိ အဓိဝါ
သေတိ တသ္မိံ ခဏေ သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ပဝိဋ္ဌံ သာဒိယတိ အဓိဝါသေတိ, ပဝိဋ္ဌကာလေ သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္
ဌာပေတိ။ ဌိတံ သာဒိယတိ အဓိဝါသေတိ, ဌာနပ္ပတ္တကာလေ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသမယေ သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ဥ
ဒ္ဓရဏံ သာဒိယတိ အဓိဝါသေတိ, နီဟရဏကာလေ ပဋိသေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ စတူသု ဌာနေသု သာဒိယန္တော
“မမ ဝေရိသမဏေဟိ ကြဒံ ကတ”န္တိ ဝတ္တုံ န လဘတိ, ပာရာဇိကာပတ္တိမေဝ အာပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ ကြမာနိ စတ္တာရိ
သာဒိယန္တော အာပဇ္ဇတိ; ဧဝံ ပုရိမံ ဧကံ အသာဒိယိတွာ တီဏိ သာဒိယန္တောပိ, ဒွေ အသာဒိယိတွာ ဒွေ သာဒိယန္
တောပိ, တီဏိ အသာဒိယိတွာ ဧကံ သာဒိယန္တောပိ အာပဇ္ဇတိယေဝ။ သဗ္ဗသော ပန အသာဒိယန္တော အာသီဝိသမုခံ
ဝိယ အင်္ဂါရကာသုံ ဝိယ စ ပဝိဋ္ဌံ အင်္ဂဇာတံ မညမာနော နာပဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ – **“ပဝေသနံ န သာဒိယတိ။ပေ။ ဥဒ္ဓ
ရဏံ န သာဒိယတိ, အနာပတ္တီ”**တိ။ ကြမဉှိ ဝေရူပံ အာရဒ္ဓဝိပဿကံ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခံ ကောဒသ
ဟိ အင်္ဂေဟိ သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ စ သဗ္ဗာယတနာနိ ဥက္ခိတ္တာသိကေ ဝိယ စ ဝဓကေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဿန္တံ ပုဂ္ဂလံ ရ
က္ခန္တော ဘဂဝတာ ပစ္စတ္ထိကာနဉ္စဿ မနောရထဝိဃာတံ ကရောန္တော ကြမံ “ပဝေသနံ န သာဒိယတီ”တိအာဒိကံ စ
တုက္ကံ နီဟရိတွာ ဌပေသီတိ။

ပဌမစတုက္ကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧကူနသတ္တတိဒွိသတစတုက္ကကထာ

၅၉-၆၀. ဧဝံ ပဌမစတုက္ကံ ဒဿေတွာ ကြအနိ ယသ္မာ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ ကတ္တိံ အာနေတွာ န ကေဝလံ ဝစ္
စမဂ္ဂေနေဝ အဘိနိသီဒေန္တိ, အထ ခော ပဿာဝမဂ္ဂေနပိ မုခေနပိ။ ကတ္တိံ အာနေတွာပိ စ ကေစိ ဇာဂရန္တိံ အာနေ
န္တိ, ကေစိ သုတ္တံ, ကေစိ မတ္တံ, ကေစိ ဥမ္မတ္တံ, ကေစိ ပမတ္တံ အညဝိဟိတံ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တန္တိ အတ္ထော။
ကေစိ မတံ အက္ခာယိတံ, သောဏသိင်္ဂါလာဒီဟိ အက္ခာယိတနိမိတ္တန္တိ အတ္ထော။ ကေစိ မတံ ယေဘုယျေန အက္
ခာယိတံ, ယေဘုယျေန အက္ခာယိတာ နာမ ယဿာ နိမိတ္တေ ဝစ္စမဂ္ဂေ ပဿာဝမဂ္ဂေ မုခေ တ ဗဟုတရော ဩ
ကာသော အက္ခာယိတော ဟောတိ။ ကေစိ မတံ ယေဘုယျေန ခာယိတံ, ယေဘုယျေန ခာယိတာ နာမ ယဿာ ဝစ္စမ
ဂ္ဂါဒိကေ နိမိတ္တေ ဗဟုံ ခာယိတံ ဟောတိ, အပ္ပံ အက္ခာယိတံ။ န ကေဝလဉ္စ မနုဿိတ္ထိမေဝ အာနေန္တိ, အထ
ခော အမနုဿိတ္ထိမ္ပိ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိမ္ပိ။ န ကေဝလဉ္စ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ကတ္တိမေဝ, ဥဘတောဗျဉ္ဇနကမ္ပိ
ပဏ္ဍကမ္ပိ ပုရိသမ္ပိ အာနေန္တိ။ တသ္မာ တေသံ ဝသေန အညာနိပိ စတုက္ကာနိ ဒဿေန္တော **“ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ
မနုဿိတ္ထိံ ဇာဂရန္တိ”**န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ဟဋ္ဌိယာ အသမ္ဘေဟတ္တံ ဝုတ္တစတုက္ကာနိ ဧဝံ သင်္ခါတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ – မနုဿိတ္ထိယာ တိ
ဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ ဝသေန တီဏိ သုဒ္ဓိကစတုက္ကာနိ, တီဏိ ဇာဂရန္တီစတုက္ကာနိ, တီဏိ သုတ္တစတုက္ကာနိ, တီဏိ မတ္တစ
တုက္ကာနိ, တီဏိ ဥမ္မတ္တစတုက္ကာနိ, တီဏိ ပမတ္တစတုက္ကာနိ, တီဏိ မတအက္ခာယိတစတုက္ကာနိ, တီဏိ ယေဘုယျ
ယေန အက္ခာယိတစတုက္ကာနိ, တီဏိ ယေဘုယျေန ခာယိတစတုက္ကာနီတိ သတ္တဝီသတိ စတုက္ကာနိ။ တထာ အမနု
ဿိတ္ထိယာ; တထာ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာတိ ကတ္တိတရေ ကောသီတိ စတုက္ကာနိ။ ယထာ စ ကတ္တိတရေ ဧဝံ ဥဘ
တောဗျဉ္ဇနကတရေ။ ပဏ္ဍကပုရိသတရေသု ပန ဒွိန္နံ မဂ္ဂါနံ ဝသေန စတုပဏ္ဏာသ စတုပဏ္ဏာသ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သဗ္
ဗာနိပိ ဒွေဝသတာနိ, သတ္တတိ စ စတုက္ကာနိ ဟောန္တိ, တာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနိယေဝ။

သဗ္ဗတရေသု ပနေတ္ထ **“မတံ ယေဘုယျေန အက္ခာယိတံ ခာယိတ”**န္တိ တေသ္မိံ ဌာနေ အယံ ဝိနိစ္ဆယော –
တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ကိရ ဒွေ ဝိနယဓရာ သမာနာစရိယကာ ထေရာ အဟေသုံ – ဥပတိဿတ္ထေရော စ, ဖုဿဒေဝတ္
ထေရော စ။ တေ မဟာဘယေ ဥပ္ပန္နေ ဝိနယပိဋကံ ပရိဟရန္တာ ရက္ခိံသု။ တေသု ဥပတိဿတ္ထေရော ဗျတ္တတရ

ရော။ တသ္မာပိ ဒွေ ဝ အဋ္ဌကထာသိကာ အဟေသုံ – မဟာပဒုမတ္ထေရော စ မဟာသုမတ္ထေရော စ။ တေသု မဟာသုမတ္ထေရော နဝင်္ဂတ္တုံ ဝိနယပိဋ္ဌကံ အသ္သောသိ, မဟာပဒုမတ္ထေရော တေန သဒ္ဓိ နဝက္ခတ္တုံ, ဝိသုဥ္စ ဧကကော ဝ နဝက္ခတ္တုန္တိ အဋ္ဌာရသက္ခတ္တုံ အသ္သောသိ; အယမေဝ တေသု ဇ္ဈတ္တတရော ။ တေသု မဟာသုမတ္ထေရော နဝက္ခတ္တုံ ဝိနယပိဋ္ဌကံ သုတွ ာ အာစရိယံ မုဥ္စိတွ ာ အပရဂင္ဂံ အဂမာသိ။ တတော မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ – ''သူရော ဝတ, ရေ, ဧသ ဝိနယဓရော ယော ဓရမာနကံယေဝ အာစရိယံ မုဥ္စိတွ ာ အညတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ မညတိ။ နနု အာစရိယေ ဓရမာနေ ဝိနယပိဋ္ဌကဥ္စ အဋ္ဌကထာ စ အနေကက္ခတ္တုံ ဂဟေတွ ာပိ န ဝိသ္သဇ္ဇေတဗ္ဗံ, နိစ္စကာလံ သောတဗ္ဗံ, အနုသံဝစ္ဆရံ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗ''န္တိ။

ဇဝံ ဝိနယဂရုကာနံ ဘိက္ခူနံ ကာလေ ဧကဒိဝသံ ဥပတိသ္သတ္ထေရော မဟာပဒုမတ္ထေရပ္ပမုခာနံ ပဥ္စန္နံ အန္တေဝာသိကသတာနံ ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒေ ဣမံ ပဒေသံ ဝဏ္ဏေန္တော နိသိန္နော ဟောတိ။ တံ အန္တေဝာသိကာ ပုစ္ဆိံသု – ''ဘန္တေ, ယေဘုယ္ယေန အက္ခာယိတေ ပါရာဇိကံ, ယေဘုယ္ယေန ခာယိတေ ထုလ္လစ္စယံ, ဥပဍ္ဎက္ခာယိတေ ကေန ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ? ထေရော အာဟ – ''အာဝုသော, ဗုဒ္ဓါ နာမ ပါရာဇိကံ ပညပေန္တာ န သာဝသေသံ ကတွ ာ ပညပေန္တိ, အနဝသေသံယေဝ ကတွ ာ သဗ္ဗံ ပရိယာဒိယိတွ ာ သောတံ ဆိန္ဒိတွ ာ ပါရာဇိကဝတ္ထုသ္မိံ ပါရာဇိကမေဝ ပညပေန္တိ။ ဣဒဉ္စ ဟိ သိက္ခာပဒံ လောကဝဇ္ဇံ, န ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ။ တသ္မာ ယဒိ ဥပဍ္ဎက္ခာယိတေ ပါရာဇိကံ ဘဝေယ္ယ, ပညပေယ္ယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ပါရာဇိကစ္ဆာယာ ပနေတ္ထ န ဒိသ္သတိ, ထုလ္လစ္စယမေဝ ဒိသ္သတီ''တိ။

အပိစ မတသရီရေ ပါရာဇိကံ ပညပေန္တော ဘဂဝါ ယေဘုယ္ယေန အက္ခာယိတေ ဌပေသိ ''တတော ပရံ ပါရာဇိကံ နတ္ထီ''တိ ဒသ္သေတုံ။ ထုလ္လစ္စယံ ပညပေန္တော ယေဘုယ္ယေန ခာယိတေ ဌပေသိ ''တတော ပရံ ထုလ္လစ္စယံ နတ္ထီ''တိ ဒသ္သေတုန္တိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ခာယိတာခါယိတဉ္စ နာမေတံ မတသရီရသ္မိံယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ, န ဇီဝမာနေ။ ဇီဝမာနေ ဟိ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေပိ ဆဝိမံသေ ဝါ နှာရုမှိ ဝါ သတိ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတိ။ ယဒိပိ နိမိတ္တံ သဗ္ဗသော ခာယိတံ ဆဝိစမ္မံ နတ္ထိ, နိမိတ္တသဏ္ဌာနံ ပညာယတိ, ပဝေသနံ ဇာယတိ, ပါရာဇိကမေဝ။ နိမိတ္တသဏ္ဌာနံ ပန အနဝသေသေတွ ာ သဗ္ဗသ္မိံ နိမိတ္တေ ဆိန္ဒိတွ ာ သမန္တတော တစ္ဆေတွ ာ ဥပ္ပာဋိတေ ဝဏသင်္ခေပဝသေန ထုလ္လစ္စယံ။ နိမိတ္တတော ပတိတာယ မံသပေသိယာ ဥပက္ကမန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ မတသရီရေ ပန ယဒိပိ သဗ္ဗံ သရီရံ ခါယိတံ ဟောတိ, ယဒိပိ အက္ခာယိတံ, တယော ပန မဂ္ဂါ အက္ခာယိတာ, တေသု ဥပက္ကမန္တဿ ပါရာဇိကံ။ ယေဘုယ္ယေန အက္ခာယိတေ ပါရာဇိကမေဝ။ ဥပဍ္ဎက္ခာယိတေ စ ယေဘုယ္ယေန ခာယိတေ စ ထုလ္လစ္စယံ။

မနုဿာနံ ဇီဝမာနကသရီရေ အက္ခိနာသကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒဝတ္ထိကောသေသု သတ္ထကာဒီဟိ ကတဝဏေ ဝါ မေထုနရာဂေန တိလဖလမတ္တမ္ပိ အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေန္တဿ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ အဝသေသသရီရေ ဥပကစ္ဆကာဒီသု ဒုက္ကဋံ။ မတေ အလ္လသရီရေ ပါရာဇိကက္ခေတ္တေ ပါရာဇိကံ, ထုလ္လစ္စယက္ခေတ္တေ ထုလ္လစ္စယံ, ဒုက္ကဋက္ခေတ္တေ ဒုက္ကဋံ။ ယဒါ ပန သရီရံ ဥဒ္ဓုမာတကံ ဟောတိ ကုထိတံ နီလမက္ခိကသမာကိဏ္ဏံ ကိမိကုလသမာကုလံ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ပဂ္ဃရိတပုဗ္ဗကုဏပဘာဝေန ဥပဂန္တုမ္ပိ အသက္ကုဏေယ္ယံ, တဒါ ပါရာဇိကဝတ္ထုဉ္စ ထုလ္လစ္စယဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇဟတိ; တာဒိသေ သရီရေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပက္ကမတော ဒုက္ကဋမေဝ။ တိရစ္ဆာနဂတာနံ ဟတ္ထိ-အဿ-ဂေါဏ-ဂဒြဘ-ဩဋ္ဌမဟိံသာဒီနံ နာသာယ ထုလ္လစ္စယံ။ ဝတ္ထိကောသေ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ တိရစ္ဆာနဂတာနံ အက္ခိကဏ္ဏဝဏေသု ဒုက္ကဋံ, အဝသေသသရီရေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ မတာနံ အလ္လသရီရေ ပါရာဇိကက္ခေတ္တေ ပါရာဇိကံ, ထုလ္လစ္စယက္ခေတ္တေ ထုလ္လစ္စယံ, ဒုက္ကဋက္ခေတ္တေ ဒုက္ကဋံ။

ကုထိတကုဏပေ ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဝါ မေထုနရာဂေန ဝါ ဇီဝမာနကပုရိသဿ ဝတ္ထိကောသံ အပ္ပဝေသေန္တော နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဆုပတိ, ဒုက္ကဋံ။ မေထုနရာဂေန ဣတ္ထိယာ အပ္ပဝေသေန္တော နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဆုပတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန ''ဣတ္ထိနိမိတ္တံ မေထုနရာဂေန မုခေန ဆုပတိ ထုလ္လစ္စယ''န္တိ ဝုတ္တံ။ စမ္မက္ခန္ဓကေ ''ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ အစိရဝတိယာ နဒိယာ ဂါဝီနံ တရန္တီနံ ဝိသာဏေသုပိ ဂဏှန္တိ, ကဏ္ဏေသုပိ ဂဏှန္တိ, ဂီဝါယပိ ဂဏှန္တိ, ဆေပ္ပာယပိ ဂဏှန္တိ, ပိဋ္ဌိမ္ပိ အဘိရုဟန္တိ, ရတ္တစိတ္တာပိ အင်္ဂဇာတံ ဆုပန္တီ''တိ (မဟာဝ. ၂၅၂) ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ – ''န စ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တစိတ္တေန အင်္ဂဇာတံ ဆုပိတဗ္ဗံ, ယော ဆုပေယ္ယ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ''တိ (မဟာဝ. ၂၅၂)။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ သံသန္ဒိတွ ာ ယထာ န ဝိရုဇ္ဈတိ တထာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကထဉ္စ န ဝိရုဇ္ဈတိ? ယံ

တာဝ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ''မေထုနရာဂေန မုခေန ဆုပတီ''တိ။ တတ္ထ ကိရ နိမိတ္တမုခံ မုခန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ ''မေထုနရာဂေနာ''တိ စ ဝုတ္တတ္တာပိ အယမေဝ တတ္ထ အဓိပ္ပာယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ န ဟိ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ ပကတိမုခေန မေထုနုပက္ကမော ဟောတိ။ ခန္ဓကေပိ ယေ ပိဋ္ဌိ အဘိရုဟန္တာ မေထုနရာဂေန အင်္ဂဇာတေန အင်္ဂဇာတံ ဆုပိံသု, တေ သန္ဓာယ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတရထာ ဟိ ဒုက္ကဋံ သိယာ။ ကေစိ ပနာဟု ''ခန္ဓကေပိ မုခေနေဝ ဆုပနံ သန္ဓာယ ဩဠာရိကတ္တာ ကမ္မဿ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ တံ သန္ဓာယဘာသိတံ ဂဟေတွာ တဝ မေထုနရာဂေန မုခေန ဆုပတိ ထုလ္လစ္စယန္တိ ဝုတ္တ''န္တိ။ တသ္မာ သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတွာ ဥဘောသု ဝိနိစ္ဆယေသု ယော ယုတ္တတရော သော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဝိနယညူ ပန ပုရိမံ ပသံသန္တိ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ပန ပကတိမုခေန တ နိမိတ္တမုခေန တ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ဆုပန္တဿ သင်္ဃာဒိသေသော။ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ ပဿာဝမဂ္ဂံ နိမိတ္တမုခေန ဆုပန္တဿ ဝုတ္တနယေနေဝ ထုလ္လစ္စယံ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဒုက္ကဋန္တိ။

ဇေ့နသတ္တတိဒ္ဝိသတစတုက္ကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သန္ထတစတုက္ကဘေဒကထာ

၆၁-၆၂. ဧဝံ ဘဂဝတ ပဋိပန္နကဿ ဘိက္ခုနော ရက္ခဏတ္ထံ သတ္တတိဒ္ဝိသတစတုက္ကာနိ နီဟရိတွာ ''ဣဒာနိ ယေ အနာဂတေ ပာပဘိက္ခူ 'သန္ထတံ ဣမံ န ကိဉ္စိ ဥပာဒိန္နကံ ဥပာဒိန္နကေန ဖုသတိ, ကော ဧတ္ထ ဒေါသော'တိ သဉ္စိစ္စ လေသံ ဩဍ္ဍေဿန္တိ, တေသံ သာသနေ ပတိဋ္ဌာ ဧဝ န ဘဝိဿတီ''တိ ဒိသွာ တေသု သတ္တတိဒ္ဝိသတစတုက္ကေသု ဧကမေကံ စတုက္ကံ စတူဟိ သန္ထတာဒိဘေဒေဟိ ဘိန္ဒိတွာ ဒဿေန္တော **ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ မနုဿိတ္ထိံ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ အာနေတွာ ဝစ္စမဂ္ဂေန ပဿာဝမဂ္ဂေန မုခေန အင်္ဂဇာတံ အဘိနိသီဒေန္တိ သန္ထတာယ အသန္ထတဿာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သန္ထတာယ အသန္ထတဿာ**တိအာဒီသု သန္ထတာယ ဣတ္ထိယာ ဝစ္စမဂ္ဂေန ပဿာဝမဂ္ဂေန မုခေန အသန္ထတဿ ဘိက္ခုဿ အင်္ဂဇာတံ အဘိနိသီဒေန္တီတိ ဣမိနာ နယေန ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **သန္ထတာ** နာမ ယဿာ တီသု မဂ္ဂေသု ယော ကောစိ မဂ္ဂေါ ပလိဝေဌေတွာ ဝါ အန္တော ဝါ ပဝေသေတွာ ယေန ကေနစိ ဝတ္ထေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ဝါကပဋ္ဋေန ဝါ စမ္မေန ဝါ တိပုသီသာဒီနံ ပဋ္ဋေန ဝါ ပဋိစ္ဆန္နော။ **သန္ထတော** နာမ ယဿ အင်္ဂဇာတံ တေသံယေဝ ဝတ္ထာဒီနံ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နံ။ တတ္ထ ဥပာဒိန္နကေန ဝါ အနုပာဒိန္နကံ ဃဋ္ဋိယတု, အနုပာဒိန္နကေန ဝါ ဥပာဒိန္နကံ, အနုပာဒိန္နကေန ဝါ အနုပာဒိန္နကံ, ဥပာဒိန္နကေန ဝါ ဥပာဒိန္နကံ, သစေ ယတ္တကေ ပဝိဋ္ဌေ ပာရာဇိကံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ, တတ္တကံ ပဝိသတိ, သဗ္ဗတ္ထ သာဒိယန္တဿ ပာရာဇိကက္ခေတ္တေ ပာရာဇိကံ; ထုလ္လစ္စယက္ခေတ္တေ ထုလ္လစ္စယံ, ဒုက္ကဋက္ခေတ္တေ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ။ သစေ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ခာဏုံ ကတွာ သန္ထတံ, ခာဏုံ ဃဋ္ဋေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပုရိသနိမိတ္တံ ခာဏုံ ကတွာ သန္ထတံ, ခာဏုံ ပဝေသေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဥဘယံ ခာဏုံ ကတွာ သန္ထတံ, ခာဏုနာ ခာဏုံ ဃဋ္ဋေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ ဝေဠုနဠပဗ္ဗာဒီနံ ကိဉ္စိ ပက္ခိတ္တံ, တဿ ဟေဋ္ဌာဘာဂံ စေပိ ဖုသန္တော တိလဖလမတ္တံ ပဝေသေတိ, ပာရာဇိကံ။ ဥပရိဘာဂံ စေပိ ဥဘောသု ပဿေသု ဧကပဿံ စေပိ ဖုသန္တော ပဝေသေတိ, ပာရာဇိကံ။ စတ္တာရိပိ ပဿာနိ အဖုသန္တော ပဝေသေတွာ တဿ တလံ စေပိ ဖုသတိ, ပာရာဇိကံ။ ယဒိ ပန ပဿေသု တ တလေ တ အဖုသန္တော အာကာသဂတမေဝ ကတွာ ပဝေသေတွာ နီဟရတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဗဟိဒ္ဓာ ခာဏုကေ ဖုသတိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ယထာ စ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ ဝုတ္တံ, ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ လက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

သန္ထတစတုက္ကဘေဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကစတုက္ကဘေဒဝဏ္ဏနာ

၆၃-၆၄. ဧဝံ သန္ထတစတုက္ကဘေဒံ ဝတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ န ကေဝလံ မနုဿိတ္ထိအာဒိကေ ဘိက္ခုဿ ဧဝ သန္တိကေ အာနေန္တိ။ အထ ခေါ ဘိက္ခုမ္ပိ တာသံ သန္တိကေ အာနေန္တိ, တသ္မာ တပ္ပဘေဒံ ဒဿေန္တော **''ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ ဘိက္ခုံ မနုဿိတ္ထိယာ သန္တိကေ''**တိ အာဒိနာ နယေန သဗ္ဗာနိ တာနိ စတုက္ကာနိ ပုနပိ နီဟရိတွာ ဒဿေသိ။ တေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကဝသေန စတုက္ကဘေဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ရာဇပစ္စတ္ထိကာဒိစတုက္ကဘေဒကထာ

၆၅. ယသ္မာ ပန န ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ ဧဝ ဧဝံ ကရောန္တိ, ရာဇပစ္စတ္ထိကာဒယောပိ ကရောန္တိ။ တသ္မာ တမ္ပိ ပဘေဒံ ဒဿေန္တော **“ရာဇပစ္စတ္ထိကာ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ရာဇာနော ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ **ရာဇပစ္စတ္ထိကာ** ။ တေ စ သယံ အာနေန္တာပိ အညေဟိ အာဏာပေန္တာပိ အာနေန္တိယေဝာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စောရာ ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ **စောရပစ္စတ္ထိကာ။ ဓုတ္တာ** တိ မေထုနုပသံဟိတခိဍ္ဍာပသုတာ နာဂရိကကေရာဋိယပုရိသာ, ဣတ္ထိဓုတ္တသုရာဓုတ္တာဒယော တ; ဓုတ္တာ ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ **ဓုတ္တပစ္စတ္ထိကာ** ။ ဂန္ဓန္တိ ဟဒယံ ဝုစ္စတိ, တံ ဥပ္ပာဋေန္တီတိ ဥပ္ပလဂန္ဓာ, ဥပ္ပလဂန္ဓာ ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ **ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ** ။ ဧတေ ကိရ န ကသိဝဏိဇ္ဇာဒီဟိ ဇီဝန္တိ, ပန္ထဃာတကမဃာတာဒီနိ ကတ္ွာ ပုတ္တဒာရံ ပောသေန္တိ။ တေ ကမ္မသိဒ္ဓိံ ပတ္ထယမာနာ ဒေဝတာနံ အာယာစေတွာ တာသံ ဗလိကမ္မတ္ထံ မနုဿာနံ ဟဒယံ ဥပ္ပာဋေန္တိ။ သဗ္ဗကာလေ စ မနုဿာ ဒုလ္လဘာ။ ဘိက္ခူ ပန အရညေ ဝိဟရန္တာ သုလဘာ ဟောန္တိ။ တေ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ ‘‘သီလဝတော ဝဓော နာမ ဘာရိယော ဟောတီ’’တိ မညမာနာ တဿ သီလဝိနာသနတ္ထံ မနုဿိတ္ထိအာဒိကေ တ အာနေန္တိ; တံ တ တတ္ထ နေန္တိ။ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကတရေ ဝုတ္တနယေနေဝ စ ဣမေသု စတူသုပိ တရေသု စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန သံခိတ္တေန ဝုတ္တာနိ။

သဗ္ဗာကာရေန စတုက္ကဘေဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာပတ္တာနာပတ္တိတရဝဏ္ဏနာ

၆၆. ဣဒါနိ ယံ ဝုတ္တံ ‘‘မနုဿိတ္ထိယာ တယော မဂ္ဂေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တဿာ’’တိအာဒိ, တတ္ထ အသမ္ပောဟတ္ထံ **“မဂ္ဂေန မဂ္ဂ”** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မဂ္ဂေန မဂ္ဂ** န္တိ ဣတ္ထိယာ တီသု မဂ္ဂေသု အညတရေန မဂ္ဂေန အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေတီတိ အထ တ သမ္ဘိန္နေသု ဒွီသု မဂ္ဂေသု ပဿာဝမဂ္ဂေန ဝစ္စမဂ္ဂံ ဝစ္စမဂ္ဂေန တ ပဿာဝမဂ္ဂံ ပဝေသေတိ။ **မဂ္ဂေန အမဂ္ဂ** န္တိ ပဿာဝာဒိမဂ္ဂေန ပဝေသေတွာ တဿ သာမန္တာ ဝဏေန နီဟရတိ။ **အမဂ္ဂေန မဂ္ဂ** န္တိ မဂ္ဂသာမန္တေန ဝဏေန ပဝေသေတွာ မဂ္ဂေန နီဟရတိ။ **အမဂ္ဂေန အမဂ္ဂ** န္တိ ဒွီသု သမ္ဘိန္နဝဏေသု ဧကေန ဝဏေန ပဝေသေတွာ ဒုတိယေန နီဟရတိ။ ဣမဿ သုတ္တဿ အနုလောမဝသေန သဗ္ဗတ္ထ ဝဏသင်္ခေပေ ထုလ္လစ္စယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ ယံ ပရတော ဝက္ခတိ ‘‘အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿ အသာဒိယန္တဿာ’’တိ, တတ္ထ အသမ္မောဟတ္ထံ **“ဘိက္ခု သုတ္တဘိက္ခုမှိ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ရာယံ အဓိပ္ပာယော – ယော ပဋိဗုဒ္ဓော သာဒိယတိ သော ‘‘သုတ္တမှိ မယိ ဧသော ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇိ, နာဟံ ဇာနာမီ’’တိ န မုစ္စတိ။ **ဥဘော နာသေတဗ္ဗာ** တိ စေတ္ထ ဒွေပိ လိင်္ဂနာသနေန နာသေတဗ္ဗာ။ တတ္ရ ဒူသကဿ ပဋိညာကရဏံ နတ္ထိ, ဒူသိတော ပုစ္ဆိတွာ ပဋိညာယ နာသေတဗ္ဗော။ သစေ န သာဒိယတိ, န နာသေတဗ္ဗော။ သေ နယော သာမဏေရတရေပိ။

ဧဝံ တတ္ထ တတ္ထ တံ တံ အာပတ္တိဉ္စ အနာပတ္တိဉ္စ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အနာပတ္တိမေဝ ဒဿေန္တော **“အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿာ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဇာနန္တော** နာမ ယော မဟာနိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တော ပရေန ကတံ ဥပက္ကမမ္ပိ န ဇာနာတိ ဝေသာလိယံ မဟာဝနေ ဒိဝါဝိဟာရဂတော ဘိက္ခု ဝိယ။ ဧဝရူပဿ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ‘‘‘နာဟံ ဘဂဝါ ဇာနာမီ’တိ; ‘အနာပတ္တိ, ဘိက္ခု, အဇာနန္တဿာ’’’တိ (ပါရာ. ၇၅)။ **အသာဒိယန္တော** နာမ ယော ဇာနိတွာပိ န သာဒိယတိ, တတ္ထေဝ သဟသာ ဝုဋ္ဌိတဘိက္ခု ဝိယ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ‘‘‘နာဟံ ဘဂဝါ သာဒိယိ’န္တိ။ ‘အနာပတ္တိ, ဘိက္ခု, အသာဒိယန္တဿာ’’’တိ။

ဥမ္မတ္တကော နာမ ပိတ္တုမ္မတ္တကော။ ဒုဝိဓဉှိ ပိတ္တံ – ဗဒ္ဓပိတ္တံ, အဗဒ္ဓပိတ္တဉ္စာတိ။ တတ္ထ အဗဒ္ဓပိတ္တံ လောဟိတံ ဝိယ သဗ္ဗင်္ဂဂတံ, တမှိ ကုပိတေ သတ္တာနံ ကဏ္ဍုကစ္ဆုသရီရကမ္ပာဒီနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ဘေသဇ္ဇကိရိယာယ ဝူပသမန္တိ။ ဗဒ္ဓပိတ္တံ ပန ပိတ္တကောသကေ ဌိတံ။ တမှိ ကုပိတေ သတ္တာ ဥမ္မတ္တကာ ဟောန္တိ ဝိပလ္လ

လတ္ထသညာ ဟိရောတ္တပ္ပံ ဆဠ္ဌေတ္ထ အသာရုပ္ပာစာရံ စရန္တိ။ လဟုကဂရုကာနိ သိက္ခာပဒါနိ မဒ္ဒန္တာပိ န ဇာနန္တိ။ ဘေသဇ္ဇကိရိယာယပိ အတေကိစ္ဆာ ဟောန္တိ။ ဧဝရူပဿ ဉမ္မတ္တကဿ အနာပတ္တိ။

ခိတ္တစိတ္တော နာမ ဝိဿဋ္ဌစိတ္တော ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝုစ္စတိ။ ယက္ခာ ကိရ ဘေရဝာနိ ဝါ အာရမ္မဏာနိ ဒဿေတွာ မုခေန ဟတ္ထံ ပဝေသေတွာ ဟဒယရူပံ ဝါ မဒ္ဒန္တာ သတ္တေ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တေ ဝိပလ္လတ္ထသညေ ကရောန္တိ။ ဧဝရူပဿ ခိတ္တစိတ္တဿ အနာပတ္တိ။ တေသံ ပန ဥဘိန္နံ အယံ ဝိသေသော – ပိတ္တုမ္မတ္တကော နိစ္စမေဝ ဥမ္မတ္တကော ဟောတိ, ပကတိသညံ န လဘတိ။ ယက္ခုမ္မတ္တကော အန္တရန္တရာ ပကတိသညံ ပဋိလဘတီတိ။ ဣဓ ပန ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ ဟောတု ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ, ယော သဗ္ဗသော မုဋ္ဌဿတိ ကိဉ္စိ န ဇာနာတိ, အဂ္ဂိမ္ပိ သုဝဏ္ဏမ္ပိ ဂူထမ္ပိ စန္ဒနမ္ပိ ဧကသဒိသံ မဒ္ဒန္တောဝ ဝိစရတိ, ဧဝရူပဿ အနာပတ္တိ။ အန္တရန္တရာ သညံ ပဋိလဘိတွာ ဉတွာ ကရောန္တဿ ပန အာပတ္တိယေဝ။

ဝေဒနာဋ္ဋော နာမ ယော အဓိမတ္တာယ ဒုက္ခဝေဒနာယ အာတုရော ကိဉ္စိ န ဇာနာတိ, ဧဝရူပဿ အနာပတ္တိ။

အာဒိကမ္မိကော နာမ ယော တသ္မိံ တသ္မိံ ကမ္မေ အာဒိဘူတော။ ဣဓ ပန သုဒိန္နတ္ထေရော အာဒိကမ္မိကော, တဿ အနာပတ္တိ။ အဝသေသာနံ မက္ကဋိသမဏဝဇ္ဇိပုတ္တကာဒီနံ အာပတ္တိယေဝါတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဏကကထာ

ဣမသ္မိံ ပန သိက္ခာပဒေ ကောသလ္လတ္ထံ ဣဒံ **ပကိဏ္ဏကံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ –

“သမုဋ္ဌာနဉ္စ ကိရိယာ, အထော သညာ သစိတ္တကံ။
လောကဝဇ္ဇဉ္စ ကမ္မဉ္စ, ကုသလံ ဝေဒနာယ စာ”တိ။

တတ္ထ **“သမုဋ္ဌာန”** န္တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန ဆ သိက္ခာပဒသမုဋ္ဌာနာနိ။ တာနိ **ပရိဝါရေ** အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ သမာသတော ပန သိက္ခာပဒံ နာမ – အတ္ထိ ဆသမုဋ္ဌာနံ, အတ္ထိ စတုသမုဋ္ဌာနံ, အတ္ထိ တိသမုဋ္ဌာနံ, အတ္ထိ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ, အတ္ထိ ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ, အတ္ထိ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနန္တိ။

တတ္ရာပိ ကိဉ္စိ ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ, ကိဉ္စိ အကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ, ကိဉ္စိ ကိရိယာကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ, ကိဉ္စိ သိယာ ကိရိယတော, သိယာ အကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ, ကိဉ္စိ သိယာ ကိရိယတော သိယာ ကိရိယာကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ။

တတ္ရာပိ အတ္ထိ သညာဝိမောက္ခံ, အတ္ထိ နောသညာဝိမောက္ခံ။ တတ္ထ ယံ စိတ္တင်္ဂံ လဘတိယေဝ, တံ သညာဝိမောက္ခံ; ဣတရံ နောသညာဝိမောက္ခံ။

ပုန အတ္ထိ သစိတ္တကံ, အတ္ထိ အစိတ္တကံ။ ယံ သဟေဝ စိတ္တေန အာပဇ္ဇတိ, တံ သစိတ္တကံ; ယံ ဝိနာပိ စိတ္တေန အာပဇ္ဇတိ, တံ အစိတ္တကံ ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ လောကဝဇ္ဇံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇန္တိ ဒုဝိဓံ။ တေသံ လက္ခဏံ ဝုတ္တမေဝ။

ကမ္မကုသလဝေဒနာဝသေနာပိ စေတ္ထ အတ္ထိ သိက္ခာပဒံ ကာယကမ္မံ, အတ္ထိ ဝစီကမ္မံ။ တတ္ထ ယံ ကာယဒွာရိကံ, တံ ကာယကမ္မံ; ယံ ဝစီဒွာရိကံ, တံ ဝစီကမ္မန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အတ္ထိ ပန သိက္ခာပဒံ ကုသလံ, အတ္ထိ အကုသလံ, အတ္ထိ အဗျာကတံ။ ဒွတ္တိံသေဝ ဟိ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာပကစိတ္တာနိ – အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလာနိ, ဒွာဒသ အကုသလာနိ, ဒသ ကာမာဝစရကိရိယစိတ္တာနိ, ကုသလတော စ ကိရိယတော စ ဒွေ အဘိညာစိတ္တာနီတိ။ တေသု ယံ ကုသလစိတ္တေန အာပဇ္ဇတိ, တံ ကုသလံ; ဣတရေဟိ ဣတရံ။ အတ္ထိ စ သိက္ခာပဒံ တိဝေဒနံ, အတ္ထိ ဒွိဝေဒနံ, အတ္ထိ ဧကဝေဒနံ။ တတ္ထ ယံ အာပဇ္ဇန္တော တီသု ဝေဒနာသု အညတရဝေဒနာသမင်္ဂီ ဟုတွာ အာပဇ္ဇတိ, တံ တိဝေဒနံ;

ယံ အာပဇ္ဇန္တော သုခသမင္ဂီ တ ဥပေက္ခာသမင္ဂီ တ အာပဇ္ဇတိ, တံ ဒွိဝေဒနံ; ယံ အာပဇ္ဇန္တော ဒုက္ခဝေဒနာသမင္ဂီ ယေဝ အာပဇ္ဇတိ, တံ ဧကဝေဒနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ –

"သမုဋ္ဌာနဉ္စ ကိရိယာ၊ အထော သညာ သစိတ္တကံ။
လောကဝဇ္ဇဉ္စ ကမ္မဉ္စ၊ ကုသလံ ဝေဒနာယ စာ"တိ။

ဣမံ ပကိဏ္ဏကံ ဝိဒိတွာ တေသု သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ သမုဋ္ဌာနတော ဧကသမုဋ္ဌာနံ။ အင်္ဂဝသေန ဒုက သမုဋ္ဌာနံ, ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယသမုဋ္ဌာနဉ္စ ကရောန္တောယေဝ ဟိ ဧတံ အာပဇ္ဇတိ။ မေထုနပဋိသံယုတ္တာယ ကာမသညာယ အဘာဝေန မုစ္စနတော သညာဝိမောက္ခံ။ "အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿ အသာဒိယန္တဿ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ မေထုနစိတ္တေနေဝ နံ အာပဇ္ဇတိ, န ဝိနာ စိတ္တေနာတိ သစိတ္တကံ။ ရာဂဝသေနေဝ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော လောကဝဇ္ဇံ။ ကာယဒွါရေနေဝ သမုဋ္ဌာနတော ကာယကမ္မံ။ စိတ္တံ ပနေတ္ထ အင်္ဂမတ္တံ ဟောတိ, န တဿ ဝသေန ကမ္မဘာဝေါ လဗ္ဘတိ။ လောဘစိတ္တေန အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော အကုသလစိတ္တံ။ သုခသမင္ဂီ တ ဥပေက္ခာသမင္ဂီ တ တံ အာပဇ္ဇတီတိ ဒွိဝေဒနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗဉ္စေတံ အာပတ္တိယံ ယုဇ္ဇတိ။ သိက္ခာပဒသီသေန ပန **သဗ္ဗ အဋ္ဌကထာသု**ဒေသနာ အာရူဠှာ, တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

ပကိဏ္ဏကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

မက္ကဋီ ဝဇ္ဇိပုတ္တာ စ။ပေ။ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော မိဂေတိ ဣဒံ ကိံ? ဣမာ ဝိနီတဝတ္ထူနံ ဘဂဝတာ သယံ ဝိနိစ္ဆိတာနံ တေသံ တေသံ ဝတ္ထူနံ ဥဒ္ဒာနကထာ နာမ။ တာနိ ဝတ္ထူနိ "သုခံ ဝိနယဓရာ ဥဂ္ဂဏှိဿန္တီ"တိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတာနိ။ ဝတ္ထုကထာ ပန ဓရမာနေယေဝ ဘဂဝတိ ဥပာလိတ္ထေရေန ဌပိတာ "ဣမိနာ လက္ခဏေန အာယတိံ ဝိနယဓရာ ဝိနယံ ဝိနိစ္ဆိနိဿန္တီ"တိ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဝုတ္တလက္ခဏံ သာဓုကံ သလ္လက္ခေတွာ ပဌမ သိက္ခာပဒံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ ဒုတိယာဒီနဉ္စ ဝိနီတဝတ္ထူသု ဝုတ္တလက္ခဏေန ဒုတိယာဒီနိ။ ဝိနီတဝတ္ထူနိ ဟိ သိပ္ပိကာနံ ပဋိစ္ဆန္နကရူပာနိ ဝိယ ဝိနယဓရာနံ ပဋိစ္ဆန္နကဝတ္ထူနိ ဟောန္တီတိ။

၆၇. တတ္ထ ပုရိမာနိ ဒွေ ဝတ္ထူနိ အနုပညတ္တိယံယေဝ ဝုတ္တတ္ထာနိ။ တတိယေ ဝတ္ထုမှိ **ဂိဟိလိင်္ဂေနာ**တိ ဂိဟိဝေသေန ဩဒာတဝတ္ထော ဟုတွာ။ စတုတ္ထေ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တတော ပရေသု သတ္တသု ဝတ္ထူသု **ကုသစီရ**န္တိ ကုသေ ဂန္ထေတွာ ကတစီရံ။ **ဝါကစီရံ** နာမ တာပသာနံ ဝက္ကလံ။ **ဖလကစီရံ** နာမ ဖလကသဏ္ဌာနာနိ ဖလကာနိ သိဗ္ဗိတွာ ကတစီရံ။ **ကေသကမ္ဗလော**တိ ကေသေဟိ တန္တေ ဝါယိတွာ ကတကမ္ဗလော။ **ဝါလကမ္ဗလော**တိ စမရ ဝါလေဟိ ဝါယိတွာ ကတကမ္ဗလော။ **ဥလူကပက္ခိက**န္တိ ဥလူကသကုဏဿ ပက္ခေဟိ ကတနိဝါသနံ။ **အဇိနက္ခိပ**န္တိ သလောမံ သခုရံ အဇိနမိဂစမ္မံ။ ဒွါဒသမေ ဝတ္ထုမှိ **သာရတ္တော**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန သာရတ္တော; တံ ရာ ဂံ ဥတွာ ဘဂဝတ **"အာပတ္တိ သင်္ဃာဒိသေသဿာ"**တိ အာဟ။

၆၈. တေရသမေ ဝတ္ထုမှိ **ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ**တိ သာ ထေရီ သာဝတ္ထိယံ သေဋ္ဌိဓီတာ သတသဟဿကပ္ပေ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နာ။ တဿာ ပကတိယာပိ အတိဒဿနီယာ နီလုပ္ပလဝဏ္ဏာ ကာယစ္ဆဝိ, အဗ္ဘန္တရေ ပန ကိ လေသသန္တာပဿ အဘာဝေန အတိဝိယ ဝိရောစတိ။ သာ တာယေဝ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ "ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ"တိ နာမံ လဘိ။ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော**တိ ဂိဟိကာလတော ပဘုတိ ရတ္တစိတ္တော; သော ကိရ တဿာ ဉာတိအရကော ဟောတိ။ **အထ ခော**တိ အနန္တရတ္ထေ နိပါတော; မဉ္စကေ နိသိန္နာနန္တရမေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒိဝါ ဗာဟိရတော အာဂန္တွာ ဒွါရံ ပိဓာယ နိသိန္နာနဉ္စဟိ ပဌမံ အန္ဓကာရံ ဟောတိ။ သော ယာဝဿာ တံ အန္ဓကာရံ န နဿတိ, တာဝဒေဝ ဧဝမကာသိ တိ အတ္တော။ **ဒူသေသီ**တိ ပဓံသေသိ။ ထေရီ ပန အနဝဇ္ဇာ အတ္တနော သမဏသညံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ အသာဒိယန္တီ နိသီ ဒိ အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပာယေန ပရာမဋ္ဌာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓ-သီလာထမ္ဘ-ခဒိရသာရခါဏုကာ ဝိယ။ သောပိ အတ္တနော မနောရထံ ပူရေတွာ ဂတော။ တဿာ ထေရိယာ ဒဿနပထံ ဝိဇဟန္တဿေဝ အယံ မဟာပထဝီ သိနေရုပဗ္ဗတံ ဓာရေတုံ သမ တ္ထာပိ တံ ဟာပပုရိသံ ဗြဟ္မမတ္တကဌေဝရံ ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ ဝိယ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရမဒါသိ။ သော တင်္ခဏညေ

ဝ အဝီစိဇာလာနံ ဣန္ဓနဘာဝံ အဂမာသိ။ ဘဂဝါ တံ သုတွာ “အနာပတ္တိ, ဘိက္ခဝေ, အသာဒိယန္တိယာ”တိ ဝတွာ ထေရိံ သန္ဓာယ **ဓမ္မပဒေ** ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

“ဝါရိ ပေါက္ခရပတ္တေဝ၊ အာရဂ္ဂေရိဝ သာသပေါ။
ယော န လိမ္ပတိ ကာမေသု၊ တမဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏ”န္တိ။ (ဓ. ပ. ၄၀၁)။

၆၉. စုဒ္ဒသမေ ဝတ္ထုမှိ **ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘူတ**န္တိ ရတ္တိဘာဂေ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တဿ ပုရိသသဏ္ဌာနံ မဿုဒါဌိကာဒိ သဗ္ဗံ အန္တရဟိတံ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ ဥပ္ပန္နံ။ **တမေဝ ဥပဇ္ဈံ တမေဝ ဥပသမ္ပဒ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ဂဟိတဥပဇ္ဈာယမေဝ ပုဗ္ဗေ ကတဥပသမ္ပဒမေဝ အနုဇာနာမိ။ ပုန ဥပဇ္ဈာ န ဂဟေတဗ္ဗာ; ဥပသမ္ပဒာ န ကာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **တာနိယေဝ ဝဿာနီ**တိ ဘိက္ခုဥပသမ္ပဒတော ပဘုတိ ယာဝ ဝဿဂဏနာ, တံယေဝ ဝဿဂဏနံ အနုဇာနာမိ။ န ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝဿဂဏနာ ကာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **ဘိက္ခုနီဟိ သင်္ဂမိတု**န္တိ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ဂမိတုံ သင်္ဂန္တုံ သမင်္ဂီ ဘဝိတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အပ္ပတိရူပံ အနိဒါနိ ဘိက္ခူနံ မဇ္ဈေ ဝသိတုံ, ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝသတူတိ။ **ယာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ သာဓာရဏာ**တိ ယာ ဒေသနာဂါမိနိယော ဝါ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယော ဝါ အာပတ္တိယော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သာဓာရဏာ။ **တာ အာပတ္တိယော ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတု**န္တိ တာ သဗ္ဗာပိ ဘိက္ခုနီဟိ ကာတဗ္ဗံ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌာတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ **တာဟိ အာပတ္တီဟိ အနာပတ္တီ**တိ ယာ ပန ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီဟိ အသာဓာရဏာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ-အာဒိကာ အာပတ္တိယော, တာဟိ အနာပတ္တိ။ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန တာ အာပတ္တိယော ဝုဋ္ဌိတာဝ ဟောန္တိ။ ပုန ပကတိလိင်္ဂေ ဥပ္ပန္နေပိ တာဟိ အာပတ္တီဟိ တဿ အနာပတ္တိယေဝါတိ အယံ တာဝေတ္ထ ပါဠိဝိနိစ္ဆယော။

အယံ ပန **ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော** – ဣမေသု တာဝ ဒွီသု လိင်္ဂေသု ပုရိသလိင်္ဂံ ဥတ္တမံ, ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဟီနံ; တသ္မာ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝအကုသလေန အန္တရဓာယတိ။ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဒုဗ္ဗလကုသလေန ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပန အန္တရဓာယန္တံ ဒုဗ္ဗလအကုသလေန အန္တရဓာယတိ။ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝကုသလေန ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဥဘယမ္ပိ အကုသလေန အန္တရဓာယတိ, ကုသလေန ပဋိလဗ္ဘတိ။

တတ္ထ သစေ ဒွိန္နံ ဘိက္ခူနံ ဧကတော သဇ္ဈာယံ ဝါ ဓမ္မသာကစ္ဆံ ဝါ ကတွာ ဧကာဂါရေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တာနံ ဧကဿ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘဝတိ, ဥဘိန္နမ္ပိ သဟသေယျာပတ္တိ ဟောတိ။ သော စေ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ရတ္တိဘာဂေယေဝ ဣတရဿ အာရောစေယျ, တေန သမဿာသေတဗ္ဗော – “ဟောတု, မာ စိန္တယိတ္ထ။ ဝဋ္ဋဿေဝေသော ဒေါသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒွါရံ ဒိန္နံ, ဘိက္ခု ဝါ ဟောတု ဘိက္ခုနီ ဝါ, အနာဝဋော ဓမ္မော အဝါရိတော သဂ္ဂမဂ္ဂေါ”တိ။ သမဿာသေတွာ စ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ – “တုမှေဟိ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အတ္ထိ တေ ကာစိ သန္ဒိဋ္ဌာ ဘိက္ခုနိယော”တိ။ သစဿာ ဟောန္တိ တာဒိသာ ဘိက္ခုနိယော အတ္ထီတိ, နော စေ ဟောန္တိ နတ္ထီတိ ဝတွာ သော ဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော – “မမ သင်္ဂဟံ ကရောထ; ဣဒါနိ မံ ပဌမံ ဘိက္ခုနုပဿယံ နေထာ”တိ။ တေန ဘိက္ခုနာ တံ ဂဟေတွာ တာသံ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌာနံ အတ္တနော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌာနံ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကံ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂစ္ဆန္တေန စ န ဧကကေန ဂန္တဗ္ဗံ။ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဇောတိကဉ္စ ကတ္တရဒဏ္ဍဉ္စ ဂဟေတွာ သံဝိဒဟနံ ပရိမောစေတွာ “မယံ အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိဂါမေ ဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ, အန္တရာမဂ္ဂေ ဂါမန္တရ-နဒီပါရ-ရတ္တိဝိပ္ပဝါသ-ဂဏဩဟီယနာပတ္တီဟိ အနာပတ္တိ။ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တွာ တာ ဘိက္ခုနိယော ဝတ္တဗ္ဗာ – “အသုကံ နာမ ဘိက္ခုံ ဇာနာထာ”တိ? “အာမ, အယျာ”တိ။ “တဿ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ, သင်္ဂဟံ အဿ ကရောထာ”တိ။ တာ စေ “သာဓု, အယျာ, ဣဒါနိ မယမ္ပိ သဇ္ဈာယိဿာမ, ဓမ္မံ သောဿာမ, ဂစ္ဆထ တုမှေ”တိ ဝတွာ သင်္ဂဟံ ကရောန္တိ, အာရာဓိကာ စ ဟောန္တိ သင်္ဂါဟိကာ လဇ္ဇိနိယော, တာ ကောပေတွာ အညတ္ထ န ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂစ္ဆတိ စေ, ဂါမန္တရ-နဒီပါရ-ရတ္တိဝိပ္ပဝါသ-ဂဏဩဟီယနာပတ္တီဟိ န မုစ္စတိ။ သစေ ပန လဇ္ဇိနိယော ဟောန္တိ, န သင်္ဂါဟိကာယော; အညတ္ထ ဂန္တုံ လဗ္ဘတိ။ သစေပိ အလဇ္ဇိနိယော ဟောန္တိ, သင်္ဂဟံ ပန ကရောန္တိ; တာပိ ပရိစ္စဇိတွာ အညတ္ထ ဂန္တုံ လဗ္ဘတိ။ သစေ လဇ္ဇိနိယော စ သင်္ဂါဟိကာ စ, ဉာတိကာ န ဟောန္တိ, အာသန္နဂါမေ ပန အညာ ဉာတိကာယော ဟောန္တိ ပဋိဇဂ္ဂိကာ, တာသမ္ပိ သန္တိကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ ဂန္တွာ သစေ ဘိက္ခုဘာဝေပိ နိဿယပဋိပန္နော, ပတိရူပာယ ဘိက္ခုနိယာ သန္တိကေ နိ

သ္သယော ဂဟေတဗ္ဗော။ မာတိကာ တ ဝိနယော တ ဥဂ္ဂဟိတော သုဂ္ဂဟိတော, ပုန ဥဂ္ဂဏ္ဟနကာရဏံ နတ္ထိ။ သစေ ဘိက္ခုဘာဝေ ပရိသာဝစရော, တသ္သ သန္တိကေယေဝ ဥပသမ္ပန္နာ သူပသမ္ပန္နာ။ အညသ္သ သန္တိကေ နိသ္သယော ဂဟေတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ တံ နိသ္သာယ ဝသန္တေဟိပိ အညသ္သ သန္တိကေယေဝ နိသ္သယော ဂဟေတဗ္ဗော။ ပရိပုဏ္ဏဝသ္သသာမဏေရေနာပိ အညသ္သ သန္တိကေယေဝ ဥပဇ္ဈာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

ယံ ပနသ္သ ဘိက္ခုဘာဝေ အဓိဋ္ဌိတံ တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ, တံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ, ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သင္ကစ္စိကာ စ ဥဒကသာဋိကာ စ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ယံ အတိရေကစီဝရံ တ အတိရေကပတ္တော တ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ ဌပိတော ဟောတိ, တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝိနယကမ္မံ ဝိဇဟတိ, ပုန ကာတဗ္ဗံ။ ပဋိဂ္ဂဟိတတေလမဓုဖာဏိတာဒီနိပိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟန္တိ။ သစေ ပဋိဂ္ဂဟဏတော သတ္တမေ ဒိဝသေ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ, ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဘိက္ခုကာလေ အညသ္သ ဘိက္ခုနော သန္တကံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ, တံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ န ဝိဇဟတိ။ ယံ ဥဘိန္နံ သာဓာရဏံ အဝိဘဇိတွာ ဌပိတံ, တံ ပကတတ္တော ရက္ခတိ။ ယံ ပန ဝိဘတ္တံ တေသ္သေဝ သန္တကံ, တံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ **ပရိဝါရေ** –

“တေလံ မဓုံ ဖာဏိတဉ္စာပိ သပ္ပိံ။
သာမံ ဂဟေတွာန နိက္ခိပေယ္ယ။
အဝီတိဝတ္တေ သတ္တာဟေ။
သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ အာပတ္တိ။
ပဉ္ဟာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ။ (ပရိ. ၄၈၀)။

ဣဒဉ္ဟိ လိင်္ဂပရိဝတ္တနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန, ကာလံကိရိယာယ, သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန, ဟီနာယာဝတ္တနေန, အနုပသမ္ပန္နသ္သ ဒါနေန, အနပေက္ခဝိသ္သဇ္ဇနေန, အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟဏေန စ ဝိဇဟတိ။ တသ္မာ သစေပိ ဟရီတကခဏ္ဍမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတမတ္ထိ, သဗ္ဗမသ္သ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ။ ဘိက္ခုဝိဟာရေ ပန ယံကိဉ္စိသ္သာ သန္တကံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တ ဌပိတံ, သဗ္ဗသ္သ သာဝ ဣသ္သရာ, အာဟရာပေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ပနေတ္ထ ထာဝရံ တသ္သာ သန္တကံ သေနာသနံ တ ဥပရောပကာ တ, တေ ယသ္သိစ္ဆတိ တသ္သ ဒါတဗ္ဗာ။ တေရသသု သမ္မုတီသု ယာ ဘိက္ခုကာလေ လဒ္ဓာ သမ္မုတိ, သဗ္ဗာ သာ ပဋိပ္ပသ္သမ္ဘတိ။ ပုရိမိကာယ သေနာသနဂ္ဂဟော ပဋိပ္ပသ္သမ္ဘတိ။ သစေ ပစ္ဆိမိကာယ သေနာသနေ ဂဟိတေ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ, ဘိက္ခုနိသင္ဃော စသ္သာ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ ဒါတုကာမော ဟောတိ, အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ဘိက္ခုနီဟိ သာဓာရဏာယ ပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ပရိဝသန္တသ္သ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ, ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ မာနတ္တံ စရန္တသ္သ ပရိဝတ္တတိ, ပုန ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ စိဏ္ဏမာနတ္တသ္သ ပရိဝတ္တတိ, ဘိက္ခုနီဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ အကုသလဝိပါကေ ပရိက္ခီဏေ ပက္ခမာနတ္တကာလေ ပုနဒေဝ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ, ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ စိဏ္ဏေ ပက္ခမာနတ္တေ ပရိဝတ္တတိ, ဘိက္ခူဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ။

အနန္တရေ ဘိက္ခုနိယာ လိင်္ဂပရိဝတ္တနဝတ္ထုမ္ဟိ ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော – သစေပိ ဘိက္ခုနိကာလေ အာပန္နာ သဉ္စရိတ္တာပတ္တိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ, ပရိဝါသဒါနံ နတ္ထိ, ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပက္ခမာနတ္တံ စရန္တိယာ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ, န တေနတ္ထော, ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ စိဏ္ဏမာနတ္တာယ ပရိဝတ္တတိ, ပုန မာနတ္တံ အဒတွာ ဘိက္ခူဟိ အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ အထ ဘိက္ခူဟိ မာနတ္တေ အဒိန္နေ ပုန လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ, ဘိက္ခုနီဟိ ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ စရန္တသ္သ ပုန ပရိဝတ္တတိ, ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ စိဏ္ဏမာနတ္တသ္သ ပန လိင်္ဂပရိဝတ္တေ ဇာတေ ဘိက္ခုနီဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ။ ပုန ပရိဝတ္တေ စ လိင်္ဂေ ဘိက္ခုနိဘာဝေ ဌိတာယပိ ယာ အာပတ္တိယော ပုဗ္ဗေ ပဋိပ္ပသ္သဒ္ဓာ, တာ သုပ္ပဋိပ္ပသ္သဒ္ဓာ ဧဝါတိ။

၇၀. ဣတော ပရာနိ **“မာတုယာ မေထုနံ ဓမ္မ”**န္တိအာဒီနိ စတ္တာရိ ဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနိယေဝ။

၇၁. မုဒုပိဋ္ဌိကဝတ္ထုမှိ သော ကိရ ဘိက္ခု နဋပုဗ္ဗကော။ တဿ သိပ္ပကောသလ္လတ္ထံ ပရိကမ္မကတာ ပိဋ္ဌိ မုဒုကာ အဟောသိ။ တသ္မာ ဧဝံ ကာတုံ အသက္ခိ။

လမ္ဗီဝတ္ထုမှိ တဿ ဘိက္ခုဿ အင်္ဂဇာတံ ဒီဃံ ဟောတိ လမ္ဗတိ, တသ္မာ လမ္ဗီတိ ဝုတ္တော။

ဣတော ပရာနိ ဒွေ ဝဏဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနာနေဝ။ လေပစိတ္တဝတ္ထုမှိ **လေပစိတ္တံ** နာမ စိတ္တကမ္မရူပံ။

အရုဓီတလိကဝတ္ထုမှိ **အရုဓီတလိကာ** နာမ ကဋ္ဌရူပံ။ ယထာ စ ဣမေသု ဒွီသု ဧဝံ အညေသုပိ ဒန္တရူပ-ဟောတ္ထကရူပ-လောဟရူပာဒီသု အနုဟာဒိန္နကေသု ဣတ္ထိရူပေသု နိမိတ္တေ မေထုနရာဂေန ဥပက္ကမန္တဿ အသုစိ မုစ္စတု ဝါ မာ ဝါ, ဒုက္ကဋမေဝ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဥပက္ကမန္တဿာပိ တထေဝ ဒုက္ကဋံ။ မောစနရာဂေန ပန ဥပက္ကမန္တဿ မုတ္တေ သင်္ဃာဒိသေသော, အမုတ္တေ ထုလ္လစ္စယန္တိ။

၇၂. သုန္ဒရဝတ္ထုမှိ အယံ **သုန္ဒရော** နာမ ရာဇဂဟေ ကုလဒာရကော သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတော; အတ္တဘာဝဿ အဘိရူပတာယ “သုန္ဒရော”တိ နာမံ လဘိ။ တံ ရထိကာယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သမုပ္ပန္နဆန္ဒရာဂါ သာ ဣတ္ထီ ဣမံ ဝိပ္ပကာရံ အကာသိ။ ထေရော ပန အနာဂါမီ။ တသ္မာ သော န သာဒိယိ။ အညေသံ ပန အဝိသယော ဧသော။

ဣတော ပရေသု စတူသု ဝတ္ထူသု တေ ဘိက္ခူ ဇဠာ ဒုမ္မေဓာ မာတုကမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ တထာ ကတွာ ပစ္ဆာ ကုက္ကုစ္စာယိံသု။

၇၃. အက္ခာယိတာဒီနိ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ ဒွီသု ဆိန္နသီသဝတ္ထူသု အယံ ဝိနိစ္ဆယော – ဝဋ္ဋကတေ မုခေ ဝိဝဋ္ဋေ အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေန္တော သစေ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ဥဘယပဿေဟိ ဝါ ဆုပန္တံ ပဝေသေတိ, ပါရာဇိကံ။ စတူဟိပိ ပဿေဟိ အဆုပန္တံ ပဝေသေတွာ အဗ္ဘန္တရေ တာလုကံ ဆုပတိ, ပါရာဇိကမေဝ။ စတ္တာရိ ပဿာနိ တာလုကဉ္စ အဆုပန္တော အာကာသဂတမေဝ ကတွာ ပဝေသေတိ စ နီဟရတိ စ, ဒုက္ကဋံ။ ယဒိ ပန ဒန္တာ သုဖုသိတာ, အန္တောမုခေ ဩကာသော နတ္ထိ, ဒန္တာ စ ဗဟိ ဩဋ္ဌမံသေန ပဋိစ္ဆန္နာ, တတ္ထ ဝါတေန အသမ္ဖုဋ္ဌံ အလ္လောကာသံ တိလဖလမတ္တမ္ပိ ပဝေသေန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။ ဥပ္ပာဋိတေ ပန ဩဋ္ဌမံသေ ဒန္တေသုယေဝ ဥပက္ကမန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ယောပိ ဒန္တော ဗဟိ နိက္ခမိတွာ တိဋ္ဌတိ, န သက္ကာ ဩဋ္ဌေဟိ ပိဒဟိတုံ။ တတ္ထ ဥပက္ကမန္တေပိ ဗဟိ နိက္ခန္တဇိဝှာယ ဥပက္ကမန္တေပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ ဇီဝမာနကသရီရေပိ ဗဟိ နိက္ခန္တဇိဝှာယ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ ယဒိ ပန ဗဟိဇိဝှာယ ပလိဝေဌေတွာ အန္တောမုခံ ပဝေသေတိ, ပါရာဇိကမေဝ။ ဥပရိဂီဝါယ ဆိန္နသီသဿာပိ အဓောဘာဂေန အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေတွာ တာလုကံ ဆုပန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။

အဋ္ဌိကဝတ္ထုမှိ သုသာနံ ဂစ္ဆန္တဿာပိ ဒုက္ကဋံ။ အဋ္ဌိကာနိ သင်္ကဍ္ဎန္တဿာပိ, နိမိတ္တေ မေထုနရာဂေန ဥပက္ကမန္တဿာပိ, ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဥပက္ကမန္တဿာပိ, မုစ္စတု ဝါ မာ ဝါ, ဒုက္ကဋမေဝ။ မောစနရာဂေန ပန ဥပက္ကမန္တဿ မုစ္စန္တေ သင်္ဃာဒိသေသော, အမုစ္စန္တေ ထုလ္လစ္စယမေဝ။

နာဂီဝတ္ထုမှိ နာဂမာဏဝိကာ ဝါ ဟောတု ကိန္နရီအာဒီနံ ဝါ အညတရာ, သဗ္ဗတ္ထ ပါရာဇိကံ။

ယက္ခိဝတ္ထုမှိ သဗ္ဗာပိ ဒေဝတာ ယက္ခိယေဝ။

ပေတီဝတ္ထုမှိ နိဇ္ဈာမတဏှိကာဒိပေတိယော အလ္လီယိတုမ္ပိ န သက္ကာ။ ဝိမာနပေတိယော ပန အတ္ထိ; ယာသံ ကာဠပက္ခေ အကုသလံ ဝိပစ္စတိ, ဇုဏှပက္ခေ ဒေဝတာ ဝိယ သမ္ပတ္တိံ အနုဘောန္တိ။ ဧဝရူပါယ ပေတိယာ ဝါ ယက္ခိယာ ဝါ သစေ ဒဿန-ဂဟဏ-အာမသန-ဖုသန-ဃဋ္ဋနာနိ ပညာယန္တိ, ပါရာဇိကံ။ အထာပိ ဒဿနံ နတ္ထိ, ဣတရာနိ ပညာယန္တိ, ပါရာဇိကမေဝ။ အထ ဒဿနဂဟဏာနိ န ပညာယန္တိ, အာမသနဖုသနဃဋ္ဋနေဟိ ပညာယမာနေဟိ တံ ပုဂ္ဂလံ ဝိသညံ ကတွာ အတ္တနော မနောရထံ ပူရေတွာ ဂစ္ဆတိ, အယံ အဝိသယော နာမ။ တသ္မာ ဧတ္ထ အဝိသယတ္တာ အနာပတ္တိ။ ပဏ္ဍကဝတ္ထု ပါကဋမေဝ။

ဥပဟတိန္ဒြိယဝတ္ထုမှိ **ဥပဟတိန္ဒြိယော**တိ ဥပဟတကာယပ္ပသာဒော ခါဏုကဏ္ဋကမိဝ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ န ဝေဒယတိ။ အဝေဒယန္တဿာပိ သေဝနစိတ္တဝသေန အာပတ္တိ။

ဆုပိတမတ္တဝတ္ထုသ္မိံ ယော "မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိဿာမီ"တိ မာတုကာမံ ဂဏှိတွာ မေထုနေ ဝိရဇ္ဇိတွာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ, ဒုက္ကဋမေဝဿ ဟောတိ။ မေထုနဓမ္မဿ ဟိ ပုဗ္ဗပယောဂါ ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒယော ယာဝ သီသံ န ပါပုဏာတိ, တာဝ ဒုက္ကဋေ တိဋ္ဌန္တိ။ သီသေ ပတ္တေ ပါရာဇိကံ ဟောတိ။ ပဌမပါရာဇိကဿ ဟိ ဒုက္ကဋမေဝ သာမန္တံ။ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ ထုလ္လစ္စယံ။ အယံ ပန ဘိက္ခု မေထုနဓမ္မေ ဝိရဇ္ဇိတွာ ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိယီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟ ဘဂဝါ – "အာပတ္တိ သင်္ဃာဒိသေသဿာ"တိ။

၇၄. ဘဒ္ဒိယဝတ္ထုသ္မိံ **ဘဒ္ဒိယံ** နာမ တံ နဂရံ။ ဇာတိယာဝနံ နာမ ဇာတိပုပ္ဖဂုမ္ဗာနံ ဥဿန္နတာယ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ; တံ တဿ နဂရဿ ဥပစာရေ ဝနံ ဟောတိ။ သော တတ္ထ နိပန္နော တေန ဝါတုပတ္ထမ္ဘေန မဟာနိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ဧကရသံ ဘဝင်္ဂမေဝ ဝတ္တတိ။ **ကိလိန္နံ ပဿိတွာ**တိ အသုစိကိလိဋ္ဌံ ပဿိတွာ။

၇၅. ဣတော ပရာနိ သာဒိယနပဋိသံယုတ္တာနိ စတ္တာရိ ဝတ္ထူနိ, အဇာနနဝတ္ထု စာတိ ပဉ္စ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၇၆. ဒွီသု အသာဒိယနဝတ္ထူသု **သဟသာ ဝုဋ္ဌာသီ**တိ အာသီဝိသေန ဒဋ္ဌော ဝိယ အဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော ဝိယ စ တုရိတံ ဝုဋ္ဌာသိ။ **အက္ကမိတွာ ပဝတ္တေသီ**တိ အပ္ပမတ္တော ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဥပဋ္ဌိတဿတိ ခိပ္ပံ ဝုဋ္ဌဟန္တောဝ အက္ကမိတွာ ဘူမိယံ ဝဋ္ဋေန္တော ပရိဝဋ္ဋေန္တော ဝိဟေဋ္ဌေန္တော ပါတေသိ။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန ဟိ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု စိတ္တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ။ အယဉ္စ တေသံ အညတရော သင်္ဂါမသီသယောဓော ဘိက္ခု။

၇၇. ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ နိပန္နဝတ္ထုသ္မိံ **ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယန္တေနာ**တိ ဒိဝါ နိပဇ္ဇန္တေန။ **ဒွါရံ သံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယိတု**န္တိ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ "အယံ နာမ အာပတ္တီ"တိ န ဝုတ္တာ။ ဝိဝရိတွာ နိပန္နဒေါသေန ပန ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ "အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယန္တေန ဒွါရံ သံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယိတု"န္တိ ဝုတ္တတ္တာ အသံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝတော ဟိ အဓိပ္ပာယံ ဉတွာ ဥပါလိတ္ထေရာဒီဟိ အဋ္ဌကထာ ဌပိတာ။ "အတ္ထာပတ္တိ ဒိဝါ အာပဇ္ဇတိ နော ရတ္တိ"န္တိ (ပရိ. ၃၂၃) ဣမိနာပိ စေတံ သိဒ္ဓံ။

ကီဒိသံ ပန ဒွါရံ သံဝရိတဗ္ဗံ, ကီဒိသံ န သံဝရိတဗ္ဗံ? ရုက္ခပဒရဝေဠုပဒရကိလဉ္ဇပဏ္ဏာဒီနံ ယေန ကေနစိ ကဝါဋံ ကတွာ ဟေဋ္ဌာ ဥဒုက္ခလေ ဥပရိ ဥတ္တရပါသကေ စ ပဝေသေတွာ ကတံ ပရိဝတ္တကဒွါရမေဝ သံဝရိတဗ္ဗံ။ အညံ ဂေါရူပါနံ ဝဇေသု ဝိယ ရုက္ခသူစိကဏ္ဋကဒွါရံ, ဂါမထကနကံ စက္ကလကယုတ္တဒွါရံ, ဖလကေသု ဝါ ကိဋိကာသု ဝါ ဒွေ တီဏိ စက္ကလကာနိ ယောဇေတွာ ကတံ သံသရဏကိဋိကဒွါရံ, အာပဏေသု ဝိယ ကတံ ဥဂ္ဃာဋနကိဋိကဒွါရံ, ဒွီသု တီသု ဌာနေသု ဝေဏုသလာကာ ဂောပ္ဖေတွာ ပဏ္ဏကုဋီသု ကတံ သလာကဟတ္ထကဒွါရံ, ဒုဿသာဏိဒွါရန္တိ ဧဝရူပံ ဒွါရံ န သံဝရိတဗ္ဗံ။ ပတ္တဟတ္ထဿ ကဝါဋပ္ပဏာမနေ ပန ဧကံ ဒုဿသာဏိဒွါရမေဝ အနာပတ္တိကရံ, အဝသေသာနိ ပဏာမေန္တဿ အာပတ္တိ။ ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယန္တဿ ပန ပရိဝတ္တကဒွါရမေဝ အာပတ္တိကရံ, သေသာနိ သံဝရိတွာ ဝါ အသံဝရိတွာ ဝါ နိပန္နဿ အာပတ္တိ နတ္ထိ။ သံဝရိတွာ ပန နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ဧတံ ဝတ္တံ။

ပရိဝတ္တကဒွါရံ ပန ကိတ္တကေန သံဝုတံ ဟောတိ? သူစိဃဋိကာဒီသု ဒိန္နာသု သံဝုတမေဝ ဟောတိ။ အပိစ ခော သူစိမတ္တေပိ ဒိန္နေ ဝဋ္ဋတိ။ ဃဋိကမတ္တေပိ ဒိန္နေ ဝဋ္ဋတိ။ ဒွါရဗာဟံ ဖုသိတွာ ပိဟိတမတ္တေပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဤသကံ အဖုသိတေပိ ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗန္တိမေန ဝိဓိနာ ယာဝတာ သီသံ နပ္ပဝိသတိ တာဝတာ အဖုသိတေပိ ဝဋ္ဋတီတိ။ သစေ ဗဟူနံ ဝဠဉ္ဇနဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဘိက္ခုံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ "ဒွါရံ, အာဝုသော, ဇဂ္ဂါဟီ"တိ ဝတွာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဘိက္ခူ စီဝရကမ္မံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကရောန္တာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ, "ဧတေ ဒွါရံ ဇဂ္ဂိဿန္တီ"တိ အာဘောဂံ ကတွာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပန "ဥပါသကမ္ပိ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ, 'ဧသ ဇဂ္ဂိဿတီ'တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေဝလံ ဘိက္ခုနိံ ဝါ မာတုကာမံ ဝါ အာပုစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဒွါရဿ ဥဒုက္ခလံ ဝါ ဥတ္တရပါသကော ဝါ ဘိန္နော ဝါ ဟောတိ အဋ္ဌပိတော ဝါ, သံဝရိတုံ န သက္ကောတိ, နဝကမ္မတ္ထံ ဝါ ပန ဣဋ္ဌကပုဉ္ဇော ဝါ မတ္တိကာဒီနံ ဝါ ရာသိ အန္တောဒွါရေ ဟောတိ, အဋ္ဋံ ဝါ ဗန္ဓန္တိ, ယထာ သံဝရိတုံ န သ

က္ကောတိ; ဝေရူပေ အန္တရာယေ သတိ အသံဝရိတွာပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန ကဝာဋံ နတ္ထိ, လဒ္ဓကပ္ပမေဝ။ ဥပရိ သယန္တေန နိဿေဏိံ အာရောပေတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ နိဿေဏိမတ္ထကေ ထကနကံ ဟောတိ, ထကေတွာပိ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဂဗ္ဘေ နိပဇ္ဇန္တေန ဂဗ္ဘဒွာရံ ဝါ ပမုခဒွာရံ ဝါ ယံကိဉ္စိ သံဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဧကကုဋ္ဋကေ ဂေဟေ ဒွီသု ပဿေသု ဒွာရာနိ ကတွာ ဝဠဉ္ဇန္တိ, ဒွေပိ ဒွာရာနိ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗာနိ။

တိဘူမကေပိ ပာသာဒေ ဒွာရံ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ဘိက္ခာစာရာ ပဋိက္ကမ္မ လောဟပါသာဒသဒိသံ ပါသာဒံ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဒိဝါဝိဟာရတ္ထံ ပဝိသန္တိ, သင်္ဃတ္ထေရေန ဒွာရပါလဿ “ဒွာရံ ဇဂ္ဂါဟီ”တိ ဝတွာ ဝါ “ဒွာရဇဂ္ဂနံ ဧတဿ ဘာရော”တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဝါ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ။ ယာဝ သင်္ဃနဝကေန ဧဝမေဝ ကတ္တဗ္ဗံ။ ပုရေ ပဝိသန္တာနံ “ဒွာရဇဂ္ဂနံ နာမ ပစ္ဆိမာနံ ဘာရော”တိ ဧဝံ အာဘောဂံ ကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အနာပုစ္ဆာ ဝါ အာဘောဂံ ဝါ အကတွာ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ အသံဝုတဒွာရေ ဗဟိ ဝါ နိပဇ္ဇန္တာနံ အာပတ္တိ။ ဂဗ္ဘေ ဝါ ဗဟိ ဝါ နိပဇ္ဇနကာလေပိ “ဒွာရဇဂ္ဂနံ နာမ မဟာဒွာရေ ဒွာရပါလဿ ဘာရော”တိ အာဘောဂံ ကတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ လောဟပါသာဒါဒီသု အာကာသတလေ နိပဇ္ဇန္တေနာပိ ဒွာရံ သံဝရိတဗ္ဗမေဝ။

အယဉှေတ္ထ သင်္ခေပေါ – ကုဒံ ဒိဝါပဋိသလ္လီယနံ ယေန ကေနစိ ပရိက္ခိတ္တေ သဒွာရဗန္ဓေ ဌာနေ ကထိတံ။ တသ္မာ အဗ္ဘောကာသေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ မဏ္ဍပေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သဒွာရဗန္ဓေ နိပဇ္ဇန္တေန ဒွာရံ သံဝရိတွာဝ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ မဟာပရိဝေဏံ ဟောတိ, မဟာဗောဓိယင်္ဂဏလောဟပါသာဒင်္ဂဏသဒိသံ ဗဟူနံ ဩသရဏဋ္ဌာနံ, ယတ္ထ ဒွာရံ သံဝုတမ္ပိ သံဝုတဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ, ဒွာရံ အလဘန္တာ ပါကာရံ အာရုဟိတွာပိ ဝိစရန္တိ, တတ္ထ သံဝရဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ရတ္တိံ ဒွာရံ ဝိဝရိတွာ နိပန္နော အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဥဋ္ဌဟတိ, အနာပတ္တိ။ သစေ ပဗုဇ္ဈိတွာ ပုန သုပတိ, အာပတ္တိ။ ယော ပန “အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာဝ ဒွာရံ အသံဝရိတွာ ရတ္တိံ နိပဇ္ဇတိ, ယထာပရိစ္ဆေဒမေဝ စ န ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ အာပတ္တိယေဝ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ဧဝံ နိပဇ္ဇန္တော အနာဒရိယဒုက္ကဋာပိ န မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။

ယော ပန ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဇဂ္ဂိတွာ အဒ္ဓာနံ ဝါ ဂန္တွာ ဒိဝါ ကိလန္တရူပေါ မဉ္စေ နိသိန္နော ပါဒေ ဘူမိတော အမောစေတွာဝ နိဒ္ဒါဝသေန နိပဇ္ဇတိ, တဿ အနာပတ္တိ။ သစေ ဩက္ကန္တနိဒ္ဒော အဇာနန္တောပိ ပါဒေ မဉ္စကံ အာရောပေတိ, အာပတ္တိယေဝ။ နိသီဒိတွာ အပဿာယ သုပန္တဿ အနာပတ္တိ။ ယောပိ စ “နိဒ္ဒံ ဝိနောဒေဿာမီ”တိ စင်္ကမန္တော ပတိတွာ သဟသာဝ ဝုဋ္ဌာတိ, တဿာပိ အနာပတ္တိ။ ယော ပန ပတိတွာ တတ္ထေဝ သယတိ, န ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ အာပတ္တိ။

ကော မုစ္စတိ, ကော န မုစ္စတီတိ? **မဟာပစ္စရိယံ** တာဝ “ဧကဘင်္ဂေန နိပန္နကောယေဝ မုစ္စတိ။ ပါဒေ ပန ဘူမိတော မောစေတွာ နိပန္နော ယက္ခဂဟိတကောပိ ဝိသညီဘူတောပိ န မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိတောဝ မုစ္စတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “ယော စင်္ကမန္တော မုစ္ဆိတွာ ပတိတော တတ္ထေဝ သုပတိ, တဿာပိ အဝိသယတ္တာ အာပတ္တိ န ဒိဿတိ။ အာစရိယာ ပန ဧဝံ န ကထယန္တိ။ တသ္မာ အာပတ္တိယေဝါတိ **မဟာပဒုမတ္ထေရေန** ဝုတ္တံ။ ဒွေ ပန ဇနာ အာပတ္တိတော မုစ္စန္တိယေဝ, ယော စ ယက္ခဂဟိတကော, ယော စ ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိတော”တိ။

၇၈. ဘာရုကစ္ဆကဝတ္ထုမှိ **အနာပတ္တိ သုပိနန္တေနာ** တိ ယသ္မာ သုပိနန္တေ အဝိသယတ္တာ ဧဝံ ဟောတိ, တသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရော ဘဂဝတာ အဝိနိစ္ဆိတပုဗ္ဗမ္ပိ ဣမံ ဝတ္ထုံ နယဂ္ဂါဟေန ဝိနိစ္ဆိနိ။ ဘဂဝတာပိ စ သုတွာ “သုကထိတံ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါလိနာ; အပဒေ ပဒံ ကရောန္တော ဝိယ, အာကာသေ ပဒံ ဒဿေန္တော ဝိယ ဥပါလိ ဣမံ ပဉှံ ကထေသီ”တိ ဝတွာ ထေရံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ – “ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရာနံ ယဒိဒံ ဥပါလီ”တိ (အ. နိ. ၁.၂၁၉, ၂၂၈)။ ဣတော ပရာနိ သုပဗ္ဗာဒီနိ ဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၈၀. ဘိက္ခုနီသမ္ပယောဇနာဒီသု တေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ ခိဍ္ဍာပသုတာ အတ္တနော အနာစာရေန ဧဝံ အကံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ စ လိစ္ဆဝီနံ ဝိနာသော ဧဝ ဥဒပါဒိ။

၈၂. ဝုမုပဗ္ဗဇိတဝတ္ထုမ္ဟိ **ဒသ္သနံ အဂမာသီ** တိ အနုကမ္ပာယ ''တံ ဒက္ခိသ္သာမီ''တိ ဂေဟံ အဂမာသိ။ အထ သ္သ သာ အတ္တနော စ အရကာနဥ္စ နာနပ္ပကာရေဟိ အနာထဘာဝံ သံဝဏ္ဏေသိ။ အနပေက္ခဥ္စ နံ ဉတ္ဝာ ကုပိတာ ''ဇဟိ ဝိဇ္ဇမာဟီ''တိ ဗလက္ကာရေန အဂ္ဂဟေသိ။ သော အတ္တာနံ မောစေတုံ ပဋိက္ကမန္တော ဇရာဒုဗ္ဗလတာယ ဉတ္တာနော ပရိပတိ။ တတော သာ အတ္တနော မနံ အကာသိ။ သော ပန ဘိက္ခု အနာဂါမိ သမုစ္ဆိန္နကာမရာဂေ တသ္မာ န သာ ဒိယီတိ။

၈၃. မိဂပေတကဝတ္ထု ဥတ္တာနတ္ထမေဝတိ။

ဝိနီတဝတ္ထု နိဋ္ဌိတံ။

သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ပဌမပာရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတ္ရိဒံ သမန္တပာသာဒိကာယ သမန္တပာသာဒိကတ္တသ္မိံ –

အာစရိယပရမ္ပရတော၊ နိဒာနဝတ္ထုပ္ပဘေဒဒီပနတော။
ပရသမယဝိဝဇ္ဇနတော၊ သကသမယဝိသုဒ္ဓိတော စေဝ။

ဗ္ယဉ္ဇနပရိသောဓနတော၊ ပဒတ္ထတော ပါဠိယောဇနက္ကမတော။
သိက္ခာပဒနိစ္ဆယတော၊ ဝိဘင်္ဂနယဘေဒဒသ္သနတော။

သမ္ပသ္သတံ န ဒိသ္သတိ၊ ကိဉ္စိ အပါသာဒိကံ ယတော ဧတ္ထ။
ဝိညူနမယံ တသ္မာ၊ သမန္တပာသာဒိကာတွေဝ။

သံဝဏ္ဏနာ ပဝတ္တာ၊ ဝိနယဿ ဝိနေယျဒမနကုသလေန။
ဝုတ္တဿ လောကနာထေန၊ လောကမနုကမ္ပမာနေနာတိ။

ပဌမပာရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဒုတိယပါရာဇိကံ

ဒုတိယံ အဒုတိယေန၊ ယံ ဇိနေန ပကာသိတံ။
ပါရာဇိကံ တဿ အယံ၊ ပတ္တော သံဝဏ္ဏနာက္ကမော။

ယသ္မာ တသ္မာ သုဝိညေယျံ၊ ယံ ပုဗ္ဗေ စ ပကာသိတံ။
တံ သဗ္ဗံ ဝဇ္ဇယိတွာန၊ ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာ အယံ။

ဓနိယဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၈၄. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ တိ တတ္ထ **ရာဇဂဟေ**တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ, တဉှိ မန္ဓာတု-မဟာဂောဝိန္ဒာဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ''ရာဇဂဟ''န္တိ ဝုစ္စတိ။ အညေပေတ္ထ ပကာရေ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကိံ တေဟိ! နာမမေတံ တဿ နဂရဿ။ တံ ပနေတံ ဗုဒ္ဓကာလေ စ စက္ကဝတ္တိကာလေ စ နဂရံ ဟောတိ။ သေသကာလေ သုညံ ဟောတိ ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတံ, တေသံ ဝသန္တဝနံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဂောစရဂါမံ ဒဿေတွာ နိဝာသနဋ္ဌာနမာဟ – **ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ** တိ။ သော စ ဂိဇ္ဈာ တဿ ကူဋေသု ဝသိံသု, ဂိဇ္ဈသဒိသာနိ ဝါ တဿ ကူဋာနိ; တသ္မာ **ဂိဇ္ဈကူဋော** တိ ဝုစ္စတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သမ္ဗဟုလာ တိ ဝိနယပရိယာယေန တယော ဇနာ သမ္ဗဟုလာတိ ဝုစ္စန္တိ, တတော ပရံ သင်္ဃော။ သုတ္တန္တပရိယာယေန တယော တယော ဧဝ, တတော ပဋ္ဌာယ သမ္ဗဟုလာ။ ဣဓ ပန တေ သုတ္တန္တပရိယာယေန သမ္ဗဟုလာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သန္နိဋ္ဌာ** တိ နာတိဝိသ္သာသိကာ န ဒဠှပဟမိတ္တာ; တတ္ထ တတ္ထ သင်္ဂမ္မ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဟိ တေ သန္နိဋ္ဌာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **သမ္ဘတ္တာ** တိ အတိဝိသ္သာသိကာ ဒဠှပဟမိတ္တာ; တေ ဟိ သုဋ္ဌု ဘတ္တာ ဘဇမာနာ ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂာတိ ကတွာ "သမ္ဘတ္တာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဣသိဂိလိပဿေ** တိ ဣသိဂိလိ နာမ ပဗ္ဗတော, တဿ ပဿေ။ ပုဗ္ဗေ ကိရ ပဉ္စသတမတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ ကာသိကောသလာဒီသု ဇနပဒေသု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ တသ္မိံ ပဗ္ဗတေ သန္နိပတိတွာ သမာပတ္တိယာ ဝီတိနာမေန္တိ။ မနုဿာ တေ ပဝိသန္တေဝ ပဿန္တိ န နိက္ခမန္တေ။ တတော အာဟံသု – "အယံ ပဗ္ဗတော ဣမေ ဣသယော ဂိလတီ"တိ။ တဒုပာဒာယ တဿ "ဣသိဂိလိ"တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ, တဿ ပဿေ ပဗ္ဗတပါဒေ။

တိဏကုဋိယော ကရိတွာတိ တိဏစ္ဆဒနာ သဒွါရဗန္ဓာ ကုဋိယော ကတွာ။ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေန ဟိ နာလက ပဋိပဒံ ပဋိပန္နေနာပိ ပဉ္စန္နံ ဆဒနာနံ အညတရေန ဆန္နေယေဝ သဒွါရဗန္ဓေ သေနာသနေ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉှေတံ – "န, ဘိက္ခဝေ, အသေနာသနိကေန ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ ယော ဥပဂစ္ဆေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ (မဟာဝ. ၂၀၄)။ တသ္မာ ဝဿကာလေ သစေ သေနာသနံ လဘတိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ; နော စေ လဘတိ, ဟတ္ထကမ္မံ ပရိယေသိတွာပိ ကာတဗ္ဗံ။ ဟတ္ထကမ္မံ အလဘန္တေန သာမမ္ပိ ကာတဗ္ဗံ။ န တွေဝ အသေနာသနိကေန ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ အယမနုဓမ္မတာ။ တသ္မာ တေ ဘိက္ခူ တိဏကုဋိယော ကရိတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတိကဝတ္တာနိ စ ခန္ဓကဝတ္တာနိ စ အဓိဋ္ဌာယ တီသု သိက္ခာသု သိက္ခမာနာ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိံသု။

အာယသ္မာပိ ဓနိယော တိ န ကေဝလံ တေ ထေရာဝ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ အာဒိကမ္မိကော အာယသ္မာ ဓနိယော ပိ။ **ကုမ္ဘကာရပုတ္တော** တိ ကုမ္ဘကာရဿ ပုတ္တော; တဿ ဟိ နာမံ ဓနိယော, ပိတာ ကုမ္ဘကာရော, တေန ဝုတ္တံ – "ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော"တိ။ **ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ** တိ တေဟိ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေယေဝ တိဏကုဋိကံ ကရိတွာ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။ **ဝဿံဝုတ္ထာ** တိ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ ပာဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "ဝုတ္ထဝဿာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝံ ဝဿံဝုတ္ထာ ဟုတွာ။

တိဏကုဋိယော ဘိန္ဒိတွာ တိ န ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရာဒီဟိ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကတွာ, ဝတ္တသီသေန ပန တိဏဉ္စ ဒာရုဝလ္လိ-အာဒီနိ စ ဩရောပေတွာတိ အတ္ထော။ ယေန ဟိ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ကုဋိ ကတာ ဟောတိ, တေန သစေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ, တေ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။ "သစေ ဣမံ ကုဋိံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ကောစိ ဝသိတုံ ဥဿဟတိ, တဿ ဒေထာ"တိ ဝတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ ယေန အရညေ ဝါ ကတာ ဟောတိ , ပဋိဇဂ္ဂနကံ ဝါ န လဘတိ, တေန "အညေသမ္ပိ ပရိဘောဂံ ဘဝိဿတီ"တိ ပဋိသာမေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ တေ ပန ဘိက္ခူ အရညေ ကုဋိယော ကတွာ ပဋိဇဂ္ဂနကံ အလဘန္တာ တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိသာမေတွာ သင်္ဂေါပေတွာတိ အတ္ထော။ ယထာ စ ဌပိတံ တံ ဥပစိကာဟိ န ခဇ္ဇတိ , အနောဝဿကဉ္စ ဟောတိ, တထာ ဌပေတွာ "ဣဒံ ဌာနံ အာဂန္တွာ ဝသိတုကာမာနံ သဗြဟ္မစာရီနံ ဥပကာရာယ ဘဝိဿတီ"တိ ဂမိယဝတ္တံ ပူရေတွာ။

ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမိံသု တိ အတ္တနော အတ္တနော စိတ္တာနုကူလံ ဇနပဒံ အဂမံသု။ **အာယသ္မာ ပန ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော တတ္ထေဝ ဝဿံ ဝသိ**တိအာဒိ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **ယာဝတတိယကန္တိ** ယာဝတတိယတရံ။ **အနဝယော**တိ အနုအဝယော, သန္ဓိဝသေန ဥကာရလောပေါ။ အနု အနု အဝယော, ယံ ယံ ကုမ္ဘကာရေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ နာမ အတ္ထိ, သဗ္ဗတ္ထ အနူနော ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါတိ အတ္ထော။ **သကေ**တိ အတ္တနော သန္တကေ။ **အာစရိယကေ**တိ အာစရိယကမ္မေ။ **ကုမ္ဘကာရကမ္မေ** တိ ကုမ္ဘကာရာနံ ကမ္မေ; ကုမ္ဘကာရေဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေတိ အတ္ထော။ ဧတေန သကံ အာစရိယကံ သရူပတော ဒဿိတံ ဟောတိ။ **ပရိယောဒာတသိပ္ပေါ** တိ ပရိသုဒ္ဓသိပ္ပေါ။ အနဝယတ္တေပိ သတိ အညေဟိ အသဒိသသိပ္ပေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သဗ္ဗမတ္တိကာမယ န္တိ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋကကဝါဋဖလကတိဏစ္ဆဒနကဝါဋမတ္တံ ဌပေတွာ အဝသေသံ ဘိတ္တိဆဒနိဋ္ဌကထမ္ဘာဒိဘေဒံ သဗ္ဗံ ဂေဟသမ္ဘာရံ မတ္တိကာမယမေဝ ကတွာတိ အတ္ထော။ **တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဂေါမယဉ္စ သင်္ကဍ္ဎိတွာ တံ ကုဋိကံ ပစီ**တိ တံ သဗ္ဗမတ္တိကာမယံ ကတွာ ဟတ္ထိကာယ ဃံသိတွာ သုက္ခာပေတွာ တေလတ

မ္ဗမတ္တိကာယ ပရိမဇ္ဇိတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ တိဏ္ဏာဒီဟိ ပူရေတွာ ယထာ ပက္ကာ သုပက္ကာ ဟောတိ, ဧဝံ ပစိ။ ဧဝံ ပက္ကာ စ ပန သာ အဟောသိ ကုဋိကာ ။ **အဘိရူပါ**တိ သုရူပါ။ **ပါသာဒိကာ**တိ ပသာဒဇနိကာ။ **လောဟိတိကာ**တိ လောဟိတဝဏ္ဏာ။ **ကိင္ကဏိကသဒ္ဒော** တိ ကိင္ကဏိကဇာလဿ သဒ္ဒော။ ယထာ ကိရ နာနာရတနေဟိ ကတဿ ကိင္ကဏိကဇာလဿ သဒ္ဒော ဟောတိ, ဧဝံ တဿာ ကုဋိကာယ ဝါတပါနန္တရိကာဒီဟိ ပဝိဋ္ဌေန ဝါတေန သမာဟတာယ သဒ္ဒော အဟောသိ။ ဧတေနဿာ အန္တော စ ဗဟိ စ သုပက္ကဘာဝေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “ကိင္ကဏိကာ”တိ ကံသဘာဇနံ, တသ္မာ ယထာ အဘိဟတဿ ကံသဘာဇနဿ သဒ္ဒော, ဧဝမဿာ ဝါတပ္ပဟတာယ သဒ္ဒော အဟောသီ”တိ ဝုတ္တံ။

၈၅. **ကိံ ဧတံ, ဘိက္ခဝေ**တိ ဇာနန္တောဝ ဘဂဝါ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ **ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသု**န္တိ သဗ္ဗမတ္တိကာမယာယ ကုဋိကာယ ကရဏဘာဝံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ **ကထဉှိ နာမ သော, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ကုဋိကံ ကရိဿတီ**တိ ဣဒံ အတီတတ္ထေ အနာဂတဝစနံ; အကာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဿ လက္ခဏံ သဒ္ဒသတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ **န ဟိ နာမ, ဘိက္ခဝေ, တဿ မောဃပုရိသဿ ပါဏေသု အနုဒ္ဒယာ အနုကမ္ပါ အဝိဟေသာ ဘဝိဿတီ**တိ ဧတ္ထ **အနုဒ္ဒယာ** တိ အနုရက္ခဏာ; ဧတေန မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂံ ဒဿေတိ။ **အနုကမ္ပါ** တိ ပရဒုက္ခေန စိတ္တကမ္ပနာ။ **အဝိဟေသာ**တိ အဝိဟိံသနာ; ဧတေဟိ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂံ ဒဿေတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “ဘိက္ခဝေ , တဿ မောဃပုရိသဿ ပထဝီခဏနစိက္ခလ္လမဒ္ဒနအဂ္ဂိဒါနေသု ဗဟူ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေ ပါဏေ ဗျာဗာဓေန္တဿ ဝိနာသေန္တဿ တေသု ပါဏေသု မေတ္တာကရုဏာနံ ပုဗ္ဗဘာဂမတ္တာပိ အနုဒ္ဒယာ အနုကမ္ပါ အဝိဟေသာ န ဟိ နာမ ဘဝိဿတိ အပ္ပမတ္တကာပိ နာမ န ဘဝိဿတီ”တိ။ **မာ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ပါဏေသု ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇီ**တိ ပစ္ဆိမော ဇနသမူဟော ပါဏေသု ပါတဗျဘာဝံ မာ အာပဇ္ဇိ။ “ဗုဒ္ဓကာလေပိ ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ကတံ, ဤဒိသေသု ဌာနေသု ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တာနံ နတ္ထိ ဒေါသော”တိ မညိတွာ ဣမဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇမာနာ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ မာ ပါဏေသု ပါတဗျေ ဃံသိတဗ္ဗေ ဧဝံ မညီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ ဓနိယံ ဂရဟိတွာ **န စ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗမတ္တိကာမယာ ကုဋိကာ ကာတဗ္ဗာ** တိ အာယတိံ ဝါရိတာယ ကုဋိကာယ ကရဏံ ပဋိက္ခိပိ; ပဋိက္ခိပိတွာ စ “ယော ကရေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋိကာ ကရဏေ အာပတ္တိံ ဌပေသိ။ တသ္မာ ယောပိ ပထဝီခဏနာဒိနာ ပါဏေသု ပါတဗျတံ အနာပဇ္ဇန္တော ဝါရိတံ ကုဋိကံ ကရောတိ, သောပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ပထဝီခဏနာဒီဟိ ပန ပါဏေသု ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇန္တော ယံ ယံ ဝတ္ထုံ ဝီတိက္ကမတိ, တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တမေဝ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဓနိယတ္ထေရဿ အာဒိကမ္မိကတ္တာ အနာပတ္တိ။ သေသာနံ သိက္ခာပဒံ အတိက္ကမိတွာ ကရောန္တာနမ္ပိ ကတံ လဘိတွာ တတ္ထ ဝသန္တာနမ္ပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရ မိဿကာ ပန ယထာ တ တထာ တ မိဿာ ဟောတု, ဝဋ္ဋတိ။ သုဒ္ဓမတ္တိကာမယာဝ န ဝဋ္ဋတိ။ သာပိ ဣဋ္ဌကာဟိ ဂိဉ္ဇကာဝသထသင်္ခေပေန ကတာ ဝဋ္ဋတိ။ **ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ။ပေ။ တံ ကုဋိံ ဘိန္ဒိံသု** တိ ဘဂဝတော ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ကဋ္ဌေဟိ စ ပါသာဏေဟိ စ တံ ကုဋိကံ ဝိကိရန္တာ ဘိန္ဒိံသု။

အထ ခေါ အာယသ္မာ ဓနိယောတိအာဒိမှိ အယံ သင်္ခေပတ္ထော – ဓနိယော ဧကပဿေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော တေန သဒ္ဒေန အာဂန္တွာ တေ ဘိက္ခူ “ကိဿ မေ တုမှေ, အာဝုသော, ကုဋိံ ဘိန္ဒထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘဂဝါ ဘေဒါပေတီ”တိ သုတွာ သုဗ္ဗစတာယ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဣမိနာ အတိမဟန္တေန ဥဿာဟေန အတ္တနော ဝသနတ္ထံ ကတံ ကုဋိကံ ဘေဒါပေသိ, နနု ဧတဿေတ္ထ ဝယကမ္မမ္ပိ အတ္ထီတိ? ကိဉ္စာပိ အတ္ထိ, အထ ခေါ နံ ဘဂဝါ အကပ္ပိယာတိ ဘိန္ဒာပေသိ, တိတ္ထိယဓဇောတိ ဘိန္ဒာပေသိ။ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန အညာနိပိ ကာရဏာနိ ဝုတ္တာနိ – သတ္တာနုဒ္ဒယာယ, ပတ္တစီဝရဂုတ္တတ္ထာယ, သေနာသနဗာဟုလ္လပဋိသေဓနာယာတိအာဒီနိ။ တသ္မာ ဣဒါနိပိ ယော ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဝိနယညူ အညံ ဘိက္ခုံ အကပ္ပိယံ ပရိက္ခာရံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တံ ဒိသွာ တံ ဆိန္ဒာပေယျ ဝါ ဘိန္ဒာပေယျ ဝါ အနုပဝဇ္ဇော , သော နေဝ စောဒေတဗ္ဗော န သာရေတဗ္ဗော; န တံ လဗ္ဘာ ဝတ္တုံ “မမ ပရိက္ခာရော တယာ နာသိတော, တံ မေ ဒေဟီ”တိ။

ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော

တတြာယံ ဟဋ္ဌိမုတ္တကော **ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိက္ခာရဝိနိစ္ဆယော** – ကေစိ တာလပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ ပဉ္စဝဏ္ဏေန သုတ္တေန သိဗ္ဗန္တာ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ ကရောန္တိ, တံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကဝဏ္ဏေန ပန နီလေန ဝါ ပီတကေန ဝါ ယေန ကေနစိ သုတ္တေန အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ သိဗ္ဗိတုံ ဆတ္တဒဏ္ဍဂ္ဂါဟကံ သလာကပဉ္ဇရံ ဝါ ဝိနန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တဉ္စ ခော ထိရကရဏတ္ထံ, န ဝဏ္ဏမဋ္ဌတ္ထာယ။ ဆတ္တပဏ္ဏကေသု မကရဒန္တကံ ဝါ အဍ္ဍစန္ဒကံ ဝါ ဆိန္ဒိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဆတ္တဒဏ္ဍေ ဂေဟထမ္ဘေသု ဝိယ ဃဋကော ဝါ ဝါဠရူပကံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ သဗ္ဗတ္ထ အာရဂ္ဂေန လေခါ ဒိန္နာ ဟောတိ, သာပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဃဋကမ္ပိ ဝါဠရူပမ္ပိ ဘိန္ဒိတွာ ဓာရေတဗ္ဗံ။ လေခါပိ ဃံသိတွာ ဝါ အပနေတဗ္ဗာ, သုတ္တကေန ဝါ ဒဏ္ဍော ဝေဌေတဗ္ဗော။ ဒဏ္ဍဗုန္ဒေ ပန အဟိစ္ဆတ္တကသဏ္ဌာနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝါတပ္ပဟာရေန အစလနတ္ထံ ဆတ္တမဏ္ဍလိကံ ရဇ္ဇုကေဟိ ဂါဟေတွာ ဒဏ္ဍေ ဗန္ဓန္တိ, တသ္မိံ ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဝလယမိဝ ဥက္ကိရိတွာ လေခံ ဌပေန္တိ, သာ ဝဋ္ဋတိ။

စီဝရမဏ္ဍနတ္ထာယ နာနာသုတ္တကေဟိ သတပဒိသဒိသံ သိဗ္ဗန္တာ အာဂန္တုကပဋ္ဋံ ဌပေန္တိ, အညမ္ပိ ယံကိဉ္စိ သူစိကမ္မဝိကာရံ ကရောန္တိ, ပဋ္ဋမုခေ ဝါ ပရိယန္တေ ဝါ ဝေဏိံ ဝါ သင်္ခလိကံ ဝါ, ဧဝမာဒိ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ, ပကတိသူစိကမ္မမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋကဉ္စ ပါသကပဋ္ဋကဉ္စ အဋ္ဌကောဏမ္ပိ သောဠသကောဏမ္ပိ ကရောန္တိ, တတ္ထ အဂ္ဃိယဂယမုဂ္ဂရာဒီနိ ဒဿေန္တိ, ကက္ကဋက္ခီနိ ဥဋ္ဌာပေန္တိ, သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ, စတုကောဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ကောဏသုတ္တပိဠကာ စ စီဝရေ ရတ္တေ ဒုဝိညေယျရူပါ ဝဋ္ဋန္တိ။ ကဉ္စိကပိဋ္ဌခလိအလ္လိကာဒီသု စီဝရံ ပက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ စီဝရကမ္မကာလေ ပန ဟတ္ထမလသူစိမလာဒီနံ ဓောဝနတ္ထံ ကိလိဋ္ဌကာလေ စ ဓောဝနတ္ထံ ဝဋ္ဋတိ။ ဂန္ဓံ ဝါ လာခံ ဝါ တေလံ ဝါ ရဇနေ ပက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

စီဝရံ ရဇိတွာ သင်္ခေန ဝါ မဏိနာ ဝါ ယေန ကေနစိ န ဃဋ္ဋေတဗ္ဗံ။ ဘူမိယံ ဇာဏုကာနိ နိဟန္တွာ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ ဒောဏိယမ္ပိ န ဃံသိတဗ္ဗံ။ ဒောဏိယံ ဝါ ဖလကေ ဝါ ဌပေတွာ အန္တေ ဂဟေတွာ ဟတ္ထေန ပဟရိတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ; တမ္ပိ မုဋ္ဌိနာ န ကာတဗ္ဗံ။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ပန ဒောဏိယမ္ပိ န ဌပေသုံ။ ဧကော ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ; အပရော ဟတ္ထေ ကတွာ ဟတ္ထေန ပဟရတိ။ စီဝရဿ ကဏ္ဏသုတ္တကံ န ဝဋ္ဋတိ, ရဇိတကာလေ ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန "အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ကဏ္ဏသုတ္တက"န္တိ (မဟာဝ. ၃၄၄) ဧဝံ အနုညာတံ, တံ အနုဝါတေ ပါသကံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ ရဇနကာလေ လဂ္ဂနတ္ထာယ။ ဂဏ္ဌိကေပိ သောဘာကရဏတ္ထံ လေခါ ဝါ ပိဠကာ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ, နာသေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပတ္တေ ဝါ ထာလကေ ဝါ အာရဂ္ဂေန လေခံ ကရောန္တိ, အန္တော ဝါ ဗဟိ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တံ ဘမံ အာရောပေတွာ မဇ္ဇိတွာ ပစန္တိ – "မဏိဝဏ္ဏံ ကရိဿာမာ"တိ, န ဝဋ္ဋတိ; တေလဝဏ္ဏော ပန ဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တမဏ္ဍလေ ဘိတ္တိကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ, မကရဒန္တကံ ပန ဝဋ္ဋတိ။

ဓမကရဏဆတ္တကဿ ဥပရိ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဓမကရဏကုစ္ဆိယံ ဝါ လေခါ န ဝဋ္ဋတိ, ဆတ္တမုခဝဋ္ဋိယံ ပနဿ လေခါ ဝဋ္ဋတိ။

ကာယဗန္ဓနဿ သောဘနတ္ထံ တဟံ တဟံ ဒိဂုဏံ သုတ္တံ ကောဋ္ဋေန္တိ, ကက္ကဋက္ခီနိ ဥဋ္ဌာပေန္တိ, န ဝဋ္ဋတိ။ ဥဘောသု ပန အန္တေသု ဒသာမုခဿ ထိရဘာဝါယ ဒိဂုဏံ ကောဋ္ဋေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒသာမုခေ ပန ဃဋကံ ဝါ မကရမုခံ ဝါ ဒေဍ္ဍုဘသီသံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဝိကာရရူပံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ တတ္ထ အစ္ဆီနိ ဒဿေတွာ မာလာကမ္မလတာကမ္မာဒီနိ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဋိတကာယဗန္ဓနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဥဇုကမေဝ ပန မစ္ဆကဏ္ဋကံ ဝါ ခဇ္ဇူရိပတ္တကံ ဝါ မဋ္ဌပဋ္ဋိကံ ဝါ ကတွာ ကောဋ္ဋေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကာယဗန္ဓနဿ ဒသာ ဧကာ ဝဋ္ဋတိ, ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိပိ ဝဋ္ဋန္တိ; တတော ပရံ န ဝဋ္ဋန္တိ။ ရဇ္ဇုကကာယဗန္ဓနံ ဧကမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပါမင်္ဂသဏ္ဌာနံ ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဒသာ ပန ပါမင်္ဂသဏ္ဌာနာပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဗဟုရဇ္ဇုကေ ဧကတော ကတွာ ဧကေန ရဇ္ဇုကေန ပလိဝေဌေတွာ ကတာ "ဗဟုရဇ္ဇုက"န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ, တံ ဝဋ္ဋတိ။

ကာယဗန္ဓနဝိဓေ အဋ္ဌမင်္ဂလာဒိကံ ယံကိဉ္စိ ဝိကာရရူပံ န ဝဋ္ဋတိ, ပရိစ္ဆေဒလေခါမတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဓကဿ ဥဘောသု အန္တေသု ထိရကရဏတ္ထာယ ဃဋကံ ကရောန္တိ, အယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

အဋ္ဌနိယံ ကုတ္တိပုရိသစတုပ္ပဒသကုဏရူပံ တ မာလာကမ္မ-လတာကမ္မမကရဒန္တက-ကေမုတ္တကအဖုစန္ဒကာဒိ ဘေဒံ တ ဝိကာရရူပံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဃံသိတုံ တ ဆိန္ဒိတုံ တ ယထာ တ န ပညာယတိ, တထာ သုတ္တေန ဝေဌေတုံ တ ဝဋ္ဋတိ ဗ္ဗေဌေတဗ္ဗာ။ ဥဇုကမေဝ ပန စတုရံသာ တ အဋ္ဌံသာ တ သောဠသံသာ တ အဋ္ဌနီ ဝဋ္ဋတိ။ ဟေဋ္ဌတော ပိသ္သာ ဒ္ဓေ ဝ တ တိသ္သော တ ဝဋ္ဋလေခါယော ဝဋ္ဋန္တိ။ ဂီတယမ္ပိသ္သာ ပိဓာနကဗန္ဓနတ္ထံ ကော ဝဋ္ဋလေခါ ဝဋ္ဋတိ။

အဋ္ဌနိသလာကာယပိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ။ အဋ္ဌနိတ္ထဝိကာယမ္ပိ ယံကိဉ္စိ နာနာဝဏ္ဏေန သုတ္တေန ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧသေဝ နယော ကုဉ္စိကာကောသကေပိ။ ကုဉ္စိကာယ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ န ဝဋ္ဋတိ, တထာ သိပာဋိကာယ။ ဧကဝဏ္ဏသုတ္တေန ပနေတ္ထ ယေန ကေနစိ သိဗ္ဗိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အာရကဏ္ဋကေပိ ဝဋ္ဋမဏိကံ တ အညံ တ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဂီဝာယံ ပန ပရိစ္ဆေဒလေခါ ဝဋ္ဋတိ။ ပိပ္ဖလိကေပိ မဏိကံ တ ပိဠကံ တ ယံကိဉ္စိ ဥဋ္ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဒဏ္ဍကေ ပန ပရိစ္ဆေဒလေခါ ဝဋ္ဋတိ။ နခစ္ဆေဒနံ ဝလိတကံယေဝ ကရောန္တိ, တသ္မာ တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတ္တရာရဏိယံ တ အရဏိဓနုကေ တ ဥပရိပေလ္လနဒဏ္ဍကေ တ မာလာကမ္မာဒိကံ ယံကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ, ပေလ္လနဒဏ္ဍကသ္သ ပန ဝေမဇ္ဈေ မဏ္ဍလံ ဟောတိ, တတ္ထ ပရိစ္ဆေဒလေခါမတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ သူစိသဏ္ဍာသံ ကရောန္တိ, ယေန သူစိံ ဍံသာပေတွာ ဃံသန္တိ, တတ္ထ မကရမုခါဒိကံ ယံကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ, သူစိဍံသနတ္ထံ ပန မုခမတ္တံ ဟောတိ, တံ ဝဋ္ဋတိ။

ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဝါသိယမ္ပိ ယံကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ, ဥဇုကမေဝ ကပ္ပိယလောဟေန ဥဘောသု တ ပသ္သေ သု စတုရံသံ တ အဋ္ဌံသံ တ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကတ္တရဒဏ္ဍေပိ ယံကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ န ဝဋ္ဋတိ, ဟေဋ္ဌာ ဧကာ တ ဒ္ဓေ ဝ တ ဝဋ္ဋလေခါ ဥပရိ အဟိစ္ဆတ္တကမကုဋမတ္တဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။

တေလဘာဇနေသု ဝိသာဏေ တ နာဠိယံ တ အလာဗုကေ တ အာမဏ္ဍသာရကေ တ ဌပေတွာ ကုတ္တိရူပံ ပုရိသရူပဉ္စ အဝသေသံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ။

မဉ္စပီဌေ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနေ ဘူမတ္ထရဏေ ဟာဒပုဉ္ဆနေ စင်္ကမနဘိသိယာ သမ္မုဉ္ဇနိယံ ကစဝရဆဍ္ဍနကေ ရဇ နအောဏိကာယ ဟာနီယဥဠုင်္ကေ ဟာနီယဃဋေ ဟာဒကထလိကာယ ဖလကပီဌကေ ဝလယာဓာရကေ ဒဏ္ဍာဓာရကေပတ္တ ပိဓာနေ တာလဝဏ္ဋေ ဗီဇနေတိ – ဧတေသု သဗ္ဗံ မာလာကမ္မာဒိဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ။ သေနာသနေ ပန ဒွာရကဝါဋ တတဟာနကတဋ္ဌာဒီသု သဗ္ဗရတနမယမ္ပိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌကမ္မံ ဝဋ္ဋတိ။

သေနာသနေ ကိဉ္စိ ပဋိသေဓေတဗ္ဗံ နတ္ထိ, အညတြ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနာ။ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနံ နာမ အညေသံ သီမာယ ရာဇဝလ္လဘေဟိ ကတသေနာသနံ ဝုစ္စတိ, တသ္မာ ယေ တာဒိသံ သေနာသနံ ကရောန္တိ, တေ ဝတ္တဗ္ဗာ – ''မာ အမှာကံ သီမာယ သေနာသနံ ကရောထာ''တိ။ အနာဒိယိတွာ ကရောန္တိယေဝ, ပုနပိ ဝတ္တဗ္ဗာ – ''မာ ဧဝံ အကတ္ထ, မာ အမှာကံ ဥပေါသထပဝါရဏာနံ အန္တရာယမကတ္ထ, မာ သာမဂ္ဂိံ ဘိန္ဒိတ္ထ, တုမှာကံ သေနာသနံ ကတမ္ပိ ကတဋ္ဌာနေ န ဌဿတီ''တိ။ သစေ ဗလက္ကာရေန ကရောန္တိယေဝ, ယဒာ တေသံ လဇ္ဇိပရိသာ ဥဿန္နာ ဟောတိ, သက္ကာ စ ဟောတိ လဒ္ဓုံ ဓမ္မိကော ဝိနိစ္ဆယော, တဒါ တေသံ ပေသေတဗ္ဗံ – ''တုမှာကံ အာဝါသံ ဟရထာ''တိ။ သစေ ယာဝ တတိယံ ပေသိတေ ဟရန္တိ, သာဓု; နော စေ ဟရန္တိ, ဌပေတွာ ဗောဓိဉ္စ စေတိယဉ္စ အဝသေသသေနာသနာနိ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာနိ, နော စ ခေါ အပရိဘောဂံ ကရောန္တေဟိ, ပဋိပာဋိယာ ပန ဆဒန-ဂောပါနသီ-ဣဋ္ဌကာဒီနိ အပနေတွာ တေသံ ပေသေတဗ္ဗံ – ''တုမှာကံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ ဟရထာ''တိ။ သစေ ဟရန္တိ, သာဓု; နော စေ ဟရန္တိ, အထ တေသု ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသု ဟိမဝဿာတပါတပါဒီဟိ ပူတိဘူတေသု တ စောရေဟိ တ ဟဋေသု အဂ္ဂိနာ တ ဒဍ္ဎေသု သီမသာမိကာ ဘိက္ခူ အနုပဝဇ္ဇာ, န လဗ္ဘာ စောဒေတုံ ''တုမှေဟိ အမှာကံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ နာသိတာ''တိ တ ''တုမှာကံ ဂီတ''တိ တ။ ယံ ပန သီမသာမိကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ကတံ, တံ သုကတမေဝ ဟောတီတိ။

ဟင်္ဂုမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော နိဋ္ဌိတော။

၈၆. ဧဝံ ဘိန္နာယ ပန ကုဋိကာယ ဓနိယသ္သ ပရိဝိတက္ကဉ္စ ပုန ကုဋိကရဏတ္ထာယ ဥဿာဟဉ္စ ဒဿေတုံ **''အထ ခေါ အာယသ္မတော''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အာရက္ခဂဟေ ဂဏကောတိ** ရညော အာရက္ခဋ္ဌာနကရေ အာရက္ခပ

ကော။ **ဒေဝဂဟဒါရူနီ**တိ ဒေဝေန ဂဟိတဒါရူနိ။ ရာဇပဋိဂ္ဂဟိတဘူတာနိ ဒါရူနီတိ အတ္ထော။ **နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနီ**တိ နဂရဿ ပဋိသင်္ခါရုပကရဏာနိ။ **အာပဒတ္ထာယ နိက္ခိတ္တာနီ**တိ အဂ္ဂိဒါဟေန ဝါ ပုရာဏဘာဝေန ဝါ ပဋိရာဇူပရုန္ဓနာဒိနာ ဝါ ဂေါပုရဋ္ဋာလကရာဇန္တေပုရဟတ္ထိသာလာဒီနံ ဝိပတ္တိ အာပဒာတိ ဝုစ္စတိ။ တဒတ္ထံ နိက္ခိတ္တာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆေဒာပေတွာ**တိ အတ္တနော ကုဋိယာ ပမာဏံ သလ္လက္ခေတွာ ကိဉ္စိ အဂ္ဂေ ကိဉ္စိ မဇ္ဈေ ကိဉ္စိ မူလေ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကရောန္တော ဆေဒာပေသိ။

၈၇. **ဝဿကာရော**တိ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ နာမံ။ **မဂဓမဟာမတ္တော**တိ မဂဓရညော မဟာမတ္တော, မဟတိယာ ဣဿရိယမတ္တာယ သမန္နာဂတော, မဂဓရညော ဝါ မဟာမတ္တော; မဟာအမစ္စောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အနုသညာယမာနော**တိ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ ပစ္စဝေက္ခမာနော။ **ဘဏေ**တိ ဣဿရာနံ နီစဋ္ဌာနိကပုရိသာလပနံ။ **ဗန္ဓံ အာဏာပေသီ**တိ ဗြာဟ္မဏော ပကတိယာပိ တသ္မိံ ဣဿာပကတောဝ။ သော ရညော "အာဏာပေဟီ"တိ ဝစနံ သုတွာ ယသ္မာ "ပက္ကောသာပေဟီ"တိ ရညော န ဝုတ္တံ, တသ္မာ "နံ ဟတ္ထေသု စ ပါဒေသု စ ဗန္ဓိ ကတွာ အာဏာပေဿာမီ"တိ ဗန္ဓံ အာဏာပေသိ။ **အဒ္ဒသ ခော အာယသ္မာ ဓနိယော**တိ ကထံ အဒ္ဒသ? သော ကိရ အတ္တနော လေသေန ဒါရူနံ ဟဋ္ဌဘာဝံ ဉတွာ "နိဿံသယံ ဧသ ဒါရူနံ ကာရဏာ ရာဇကုလတော ဝဓံ ဝါ ဗန္ဓံ ဝါ ပါပုဏိဿတိ, တဒါ နံ အဟမေဝ မောစေဿာမီ"တိ နိစ္စကာလံ တဿ ပဝတ္တိံ သုဏန္တောယေဝ ဝိစရတိ။ တသ္မာ တခဏညေဝ ဂန္တွာ အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ – "အဒ္ဒသ ခော အာယသ္မာ ဓနိယော"တိ။ **ဒါရူနံ ကိစ္စာ**တိ ဒါရူနံ ကာရဏာ။ **ပုရာဟံ ဟညာမီ**တိ အဟံ ပုရာ ဟညာမိ; ယာဝ အဟံ န ဟညာမိ, တာဝ တွံ ဧယျာသီတိ အတ္ထော။

၈၈. **ဣင်္ဃ, ဘန္တေ, သရာပေဟီ**တိ ဧတ္ထ **ဣင်္ဃာ**တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ **ပဌမာဘိသိတ္တော**တိ အဘိသိတ္တော ဟုတွာ ပဌမံ။ **ဧဝရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ**တိ "ဒိန္နညေဝ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ပရိဘုဉ္ဇန္တူ"တိ ဣမံ ဧဝရူပိံ ဝါစံ အဘိသိတ္တော ဟုတွာ ပဌမမေဝ ယံ တွံ အဘာသိ, တံ သယမေဝ ဘာသိတွာ ဣဒါနိ သရသိ, န သရသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရာဇာနော ကိရ အဘိသိတ္တမတ္တာယေဝ ဓမ္မဘေရိံ စရာပေန္တိ – "ဒိန္နညေဝ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ပရိဘုဉ္ဇန္တူ"တိ။ တံ သန္ဓာယ ဧသ ဝဒတိ။ **တေသံ မယာ သန္ဓာယ ဘာသိတ**န္တိ တေသံ အပ္ပမတ္တကေပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တာနံ သမိတပါပါနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ သန္ဓာယ မယာ ဧတံ ဘာသိတံ; န တုမှာဒိသာနန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **တဉ္စ ခော အရညေ အပရိဂ္ဂဟိတ**န္တိ တဉ္စ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ယံ အရညေ အပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ; ဧတံ သန္ဓာယ မယာ ဘာသိတန္တိ ဒီပေတိ။

လောမေန တွံ မုတ္တောသီတိ ဧတ္ထ လောမမိဝ လောမံ, ကိံ ပန တံ? ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂံ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယထာ နာမ ဓုတ္တာ "မံသံ ခါဒိဿာမာ"တိ မဟဂ္ဃလောမံ ဧဠကံ ဂဏှေယျုံ။ တမေနံ အညော ဝိညုပုရိသော ဒိသွာ "ဣမဿ ဧဠကဿ မံသံ ကဟာပဏမတ္တံ အဂ္ဃတိ။ လောမာနိ ပန လောမဝါရေ လောမဝါရေ အနေကေ ကဟာပဏေ အဂ္ဃန္တီ"တိ ဒွေဝ အလောမကေ ဧဠကေ ဒတွာ ဂဏှေယျ။ ဧဝံ သော ဧဠကော ဝိညုပုရိသမာဂမ္မ လောမေန မုစ္စေယျ။ ဧဝမေဝ တွံ ဣမဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဝဓဗန္ဓနာရဟော။ ယသ္မာ ပန အရဟဒ္ဓဇော သဗ္ဗိ အဝဇ္ဈရူပော, တွဉ္စ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂဘူတံ အရဟဒ္ဓဇံ ဓာရေသိ။ တသ္မာ တွံ ဣမိနာ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂလောမေန ဧဠကော ဝိယ ဝိညုပုရိသမာဂမ္မ မုတ္တောသီတိ။

မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တီတိ ရညော ပရိသတိ ဘာသမာနဿ သမ္မုခါ စ ပရမ္မုခါ စ သုတွာ တတ္ထ တတ္ထ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ, အဝဇ္ဈာယန္တိ, အဝဇာနန္တာ တံ ဈာယန္တိ လာမကတော ဝါ စိန္တေန္တီတိ အတ္ထော။ **ခိယ္ယန္တီ**တိ တဿ အဝဏ္ဏံ ကထေန္တိ ပကာသေန္တိ။ **ဝိပါစေန္တီ**တိ ဝိတ္ထာရိကံ ကရောန္တိ, သဗ္ဗတ္ထ ပတ္ထရန္တိ; အယဉ္စ အတ္ထော သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ – "အလဇ္ဇိနော ဣမေ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ"တိအာဒီနိ စိန္တေန္တာ ဥဇ္ဈာယန္တိ။ "နတ္ထိ ဣမေသံ သာမည"န္တိအာဒီနိ ဘဏန္တာ ခိယ္ယန္တိ။ "အပဂတာ ဣမေ သာမညာ"တိအာဒီနိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိတ္ထာရေန္တာ ဝိပါစေန္တီတိ။ ဧတေန နယေန ဣမေသံ ပဒါနံ ဣတော ပရမ္ပိ တတ္ထ တတ္ထ အာဂတပဒါနုရူပေန ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဗြဟ္မစာရိနော**တိ သေဋ္ဌစာရိနော။ **သာမည**န္တိ သမဏဘာဝေါ။ **ဗြဟ္မည**န္တိ သေဋ္ဌဘာဝေါ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ရညော အရူနီတိအာဒိမှာ ''အဒိန္န အာဒိယိသ္သတီ''တိ အယံ ဥဇ္ဈာယနတ္ထော။ ယံ ပနေတံ အဒိန္န အာဒိယိ, တံ ဒ သ္သေတုံ ''ရညော အရူနီ''တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဝစနဘေဒေ အသမ္မုယှနတ္ထေဟိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပုရာဏဂဏကဝေ ဟာရိကော မဟာမတ္တော**တိ ဘိက္ခုဘာဝတော ပုရာဏေ ဂိဟိကာလေ ဝိနိစ္ဆယဝေဟာရေ နိယုတ္တတ္တာ ''ဝေဟာရိ ကော''တိ သင်္ခံ ဂတော မဟာအမစ္စော။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ တိ ဘဂဝါ သာမံယေဝ လောကဝေဟာရမ္ပိ ဇာနာတိ, အတီတဗုဒ္ဓါနံ ပည တ္တိမ္ပိ ဇာနာတိ – ''ပုဗ္ဗေပိ ဗုဒ္ဓါ တ္တကေန ပါရာဇိကံ ပညပေန္တိ, တ္တကေန ထုလ္လစ္စယံ, တ္တကေန ဒုက္က ဋ''န္တိ။ ဧဝံ သန္တေပိ သစေ အညေဟိ လောကဝေဟာရဝိဉ္ဉူဟိ သဒ္ဓိံ အသံသန္ဒိတွာ ပါဒမတ္တေန ပါရာဇိကံ ပညပေ ယျ, တေနဿ သိယုံ ဝတ္တာရော ''သီလသံဝရော နာမ ဧကဘိက္ခုဿပိ အပ္ပမေယျော အသင်္ချေယျော မဟာပထဝီ-သမုဒ္ဒ-အာကာသာနိ ဝိယ အတိဝိတ္ထိဏ္ဏော, ကထဉှိ နာမ ဘဂဝါ ပါဒမတ္တကေန နာသေသီ''တိ! တ တော တထာဂတဿ ဉာဏဗလံ အဇာနန္တာ သိက္ခာပဒံ ကောပေယျုံ, ပညတ္တမ္ပိ သိက္ခာပဒံ ယထာဌာနေ န တိဋ္ဌေယျ။ လောကဝေဟာရဝိဉ္ဉူဟိ ပန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတွာ ပညတ္တေ သော ဥပဝါဒော န ဟောတိ။ အညဒတ္ထု ဧဝံ ဝတ္တာ ရော ဟောန္တိ – ''ဣမေဟိ နာမ အကရိကာပိ ပါဒမတ္တေန စောရံ ဟနန္တိပိ ဗန္ဓန္တိပိ ပဗ္ဗာဇေန္တိပိ။ ကသ္မာ ဘဂဝါ ပဗ္ဗဇိတံ န နာသေဿတိ; ယေန ပရသန္တကံ တိဏသလာကမတ္တမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ! တထာဂတဿ စ ဉာဏဗ လံ ဇာနိဿန္တိ။ ပညတ္တမ္ပိ စ သိက္ခာပဒံ အကုပ္ပံ ဘဝိဿတိ, ယထာဌာနေ ဌဿတိ။ တသ္မာ လောကဝေဟာရဝိ ဉ္ဉူဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတွာ ပညပေတုကာမော သဗ္ဗာဝန္တံ ပရိသံ အနုဝိလောကေန္တော **အထ ခေါ ဘဂဝါ အဝိဒူရေ နိသိ န္နံ ဒိသွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ ''ကိတ္တကေန ခေါ ဘိက္ခု ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော စောရံ ဂဟေတွာ ဟနတိ ဝါ ဗန္ဓတိ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတိ ဝါ''**တိ။

တတ္ထ **မာဂဓော**တိ မဂဓာနံ ဣဿရော။ **သေနိယော**တိ သေနာယ သမ္ပန္နော။ **ဗိမ္ဗိသာရော** တိ တဿ နာမံ။ **ပဗ္ဗာဇေတိ ဝါ**တိ ရဋ္ဌတော နိက္ခာမေတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **ပဉ္စမာသကော ပါဒော**တိ တဒါ ရာဇဂဟေ ဝီသတိမာသကော ကဟာပဏော ဟောတိ, တသ္မာ ပဉ္စမာသကော ပါဒော။ ဧတေန လက္ခဏေန သဗ္ဗဇနပဒေသု ကဟာပ ဏဿ စတုတ္ထော ဘာဂေါ ''ပါဒော''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ ခေါ ပေါရာဏဿ နီလကဟာပဏဿ ဝသေန, န ဣတရေသံ ရုဒ္ဒဒါမကာဒီနံ။ တေန ဟိ ပါဒေန အတီတဗုဒ္ဓါပိ ပါရာဇိကံ ပညပေသုံ, အနာဂတာပိ ပညပေဿန္တိ။ သဗ္ဗ ဗုဒ္ဓါနဉှိ ပါရာဇိကဝတ္ထုမှိ ဝါ ပါရာဇိကေ ဝါ နာနတ္တံ နတ္ထိ။ ဣမာနေဝ စတ္တာရိ ပါရာဇိကဝတ္ထူနိ ။ ဣမာနေဝ စ တ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ။ ဣတော ဦနံ ဝါ အတိရေကံ ဝါ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဘဂဝါပိ ဓနိယံ ဝိဂရဟိတွာ ပါဒေနေဝ ဒုတိယပါရာ ဇိကံ ပညပေန္တော **''ယော ပန ဘိက္ခု အဒိန္န ထေယျသင်္ခါတ''** န္တိအာဒိမာဟ။

ဧဝံ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဠှံ ကတွာ ဒုတိယပါရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ ရဇကဘဏ္ဍ ဝိကဝတ္ထု ဥဒပါဒိ, တဿုပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ – **''ဧဝဉ္စိဒံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ ဟော တီ''**တိ။ တဿတ္ထော စ အနုပညတ္တိသမ္ဗန္ဓော စ **ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ စ ဣဓ, ဧဝံ ဣတော ပရေသု သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု။ ယံ ယံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ, တံ တံ သဗ္ဗံ ဝဇ္ဇေတွာ ဥပရူပရိ အပုဗ္ဗမေဝ ဝဏ္ဏ ယိဿာမ။ ယဒိ ဟိ ယံ ယံ ဝုတ္တနယံ, တံ တံ ပုနပိ ဝဏ္ဏယိဿာမ, ကဒါ ဝဏ္ဏနာယ အန္တံ ဂမိဿာမ! တသ္မာ ယံ ယံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ, တံ တံ သဗ္ဗံ သာဓုကံ ဥပသလ္လက္ခေတွာ တတ္ထ တတ္ထ အတ္ထော စ ယောဇနာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပု ဗ္ဗံ ပန ယံကိဉ္စိ အနုတ္တာနတ္ထံ, တံ သဗ္ဗံ မယမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဓနိယဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉၀. ရဇကတ္ထရဏံ ဂန္တွာ တိ ရဇကတိတ္ထံ ဂန္တွာ; တဉှိ ယသ္မာ တတ္ထ ရဇကာ ဝတ္ထာနိ အတ္ထရန္တိ, တသ္မာ ရဇကတ္ထရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ရဇကဘဏ္ဍိက** န္တိ ရဇကာနံ ဘဏ္ဍိကံ; ရဇကာ သာယန္ဟသမယေ နဂရံ ပဝိသန္တာ ဗဟူနိ ဝတ္ထာနိ ဧကေကံ ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓန္တိ။ တတော ဧကံ ဘဏ္ဍိကံ ဝေသံ ပမာဒေန အပဿန္တာနံ အဝဟရိတွာ ထေ နေတွာတိ အတ္ထော။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

၆၂. **ကာမော နာမာ**တိ ဧဝမာဒိ “ကာမာ တ အရညာ တ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဿ ကာမဿ စ အရညဿ စ ပဘေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မိံ ကာမေ ကော ဝေ ကုဋိ, ကော် ဂေဟံ သေယျထာပိ မလယဇနပဒေ; အယံ ကောကုဋိ ကော ကာမော နာမ။ ဧတေန နယေန အပရေပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အမနုဿော နာမ** ယော သဗ္ဗသော တ မနုဿာနံ အဘာဝေန ယက္ခပရိဂ္ဂဟဘူတော; ယတော တ မနုဿာ ကေနစိ ကာရဏေန ပုနပိ အာဂန္တုကာမာ ဝေ အပက္ကန္တာ။ **ပရိက္ခိတ္တော နာမ** ဣဋ္ဌကပာကာရံ အာဒိံ ကတွာ အန္တမသော ကဏ္ဋကသာခာဟိပိ ပရိက္ခိတ္တော။ **ကေနိုသာဒိနိဝိဋ္ဌော နာမ** ဝိထိသန္နိဝေသာဒိဝသေန အနိဝိသိတွာ ယထာ ကတေ တတ္ထ တတ္ထ ဒွေဝ တယော နိသီဒန္တိ, ဧဝံ တတ္ထ တတ္ထ ဒွေ ဝေ တီဏိ ဃရာနိ ကတွာ နိဝိဋ္ဌော။ **သတ္ထော** တိ ဇင္ဃသတ္ထသကဋသတ္ထာဒီသု ယော ကောစိ။ ဣမသ္မိဉ္စ သိက္ခာပဒေ နိဂမောပိ နဂရမ္ပိ ကာမဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကာမူပစာရောတိအာဒိ အရညပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ဣန္ဒခီလေ ဌိတဿာ** တိ ယဿ ကာမဿ အနုရာဓပုရဿေဝ ဒွေ ဣန္ဒခီလာ, တဿ အဗ္ဘန္တရိမေ ဣန္ဒခီလေ ဌိတဿ; တဿ ဟိ ဗာဟိရော ဣန္ဒခီလော အာဘိဓမ္မိကနယေန အရညသင်္ခေပံ ဂစ္ဆတိ။ ယဿ ပန ဧကော, တဿ ကာမဒွာရဗာဟာနံ ဝေမဇ္ဈေ ဌိတဿ။ ယတ္ရာပိ ဟိ ဣန္ဒခီလော နတ္ထိ, တတ္ရ ကာမဒွာရဗာဟာနံ ဝေမဇ္ဈမေဝ “ဣန္ဒခီလော”တိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “ကာမဒွာရဗာဟာနံ ဝေမဇ္ဈေ ဌိတဿာ”တိ။ **မဇ္ဈိမဿာ** တိ ထာမမဇ္ဈိမဿ, နော ပမာဏမဇ္ဈိမဿ, နေဝ အပ္ပထာမဿ, န မဟာထာမဿ; မဇ္ဈိမထာမဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **လေဍ္ဍုပာတော** တိ ယထာ မာတုကာမော ကာကေ ဥဍ္ဍာပေန္တော ဥဇုကမေဝ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ လေဍ္ဍုံ ခိပတိ, ယထာ စ ဥဒကုက္ခေပေ ဥဒကံ ခိပန္တိ, ဧဝံ အခိပိတွာ ယထာ တရုဏမနုဿာ အတ္တနော ဗလံ ဒဿေန္တာ ဗာဟံ ပသာရေတွာ လေဍ္ဍုံ ခိပန္တိ, ဧဝံ ခိတ္တဿ လေဍ္ဍုဿ ပတနဋ္ဌာနံ။ ပတိတော ပန လုဠိတွာ ယတ္ထ ဂစ္ဆတိ, တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

အပရိက္ခိတ္တဿ ကာမဿ ဃရူပစာရေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပာတော တိ ဧတ္ထ ပန နိဗ္ဗကောသဿ ဥဒကပာတဋ္ဌာနေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သုပ္ပပာတော တ မုသလပာတော တ **ဃရူပစာရော** နာမ။ တသ္မိံ ဃရူပစာရေ ဌိတဿ လေဍ္ဍုပာတော **ကာမူပစာရော**တိ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယမ္ပိ** တာဒိသမေဝ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဃရံ နာမ, ဃရူပစာရော နာမ, ကာမော နာမ, ကာမူပစာရော နာမာ”တိ မာတိကံ ဌပေတွာ နိဗ္ဗကောသဿ ဥဒကပာတဋ္ဌာနဗ္ဘန္တရံ **ဃရံ** နာမ။ ယံ ပန ဒွာရေ ဌိတော မာတုကာမော ဘာဇနဓောဝနဥဒကံ ဆဍ္ဍေတိ, တဿ ပတနဋ္ဌာနဉ္စ မာတုကာမေနေဝ အန္တောဂေဟေ ဌိတေန ပကတိယာ ဗဟိ ခိတ္တဿ သုပ္ပဿ တ သမ္မုဉ္ဇနိယာ တ ပတနဋ္ဌာနဉ္စ, ဃရဿ ပုရတော ဒွီသု ကောဏေသု သမ္ဗန္ဓိတွာ မဇ္ဈေ ရုက္ခသူစိဒွာရံ ဌပေတွာ ကေ ရူပာနံ ပဝေသနနိဝာရဏတ္ထံ ကတပရိက္ခေပေ စ အယံ သဗ္ဗောပိ **ဃရူပစာရော** နာမ။ တသ္မိံ ဃရူပစာရေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပာတဗ္ဘန္တရံ ကာမော နာမ။ တတော အညဿ လေဍ္ဍုပာတဿ အဗ္ဘန္တရံ ကာမူပစာရော နာမာတိ ဝုတ္တံ။ ဣဒမေတ္ထ ပမာဏံ။ ယထာ စေတ္ထ, ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ယော ယော အဋ္ဌကထာတအော တ ထေရဝာဒော တ ပစ္ဆာ ဝုစ္စတိ သော ပမာဏတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယဉ္စေတံ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ, တံ ဟဋ္ဌိယာ ဝိရုဒ္ဓမိဝ ဒိဿတိ။ ဟဋ္ဌိယဉ္ဟိ – “ဃရူပစာရေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပာတော”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန တံ လေဍ္ဍုပာတံ ကာမသင်္ခေပံ ကတွာ တတော ပရံ ကာမူပစာရော ဝုတ္တောတိ? ဝုစ္စတေ – သစ္စမေဝ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တံ, အဓိပ္ပာယော ပနေတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ အဋ္ဌကထာစရိယာနမေဝ ဝိဒိတော။ တသ္မာ ယထာ “ဃရူပစာရေ ဌိတဿာ”တိ ဧတ္ထ ဃရူပစာရလက္ခဏံ ဟဋ္ဌိယံ အဝုတ္တမ္ပိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တဝသေန ဂဟိတံ။ ဧဝံ သေသမ္ပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။

တတ္ရာယံ နယော – ဣဓ ကာမော နာမ ဒုဝိဓော ဟောတိ – ပရိက္ခိတ္တော စ အပရိက္ခိတ္တော စ။ တတ္ရ ပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပေယေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ။ တသ္မာ တဿ ဝိသုံ ပရိစ္ဆေဒံ အဝတွာ “ကာမူပစာရော နာမ ပရိက္ခိတ္တဿ ကာမဿ ဣန္ဒခီလေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပာတော”တိ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တံ။ အပရိက္ခိတ္တဿ ပန ကာမဿ ကာမပရိစ္ဆေဒော ဝတ္တဗ္ဗော။ တသ္မာ တဿ ကာမပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ “အပရိက္ခိတ္တဿ ကာမဿ ဃရူပစာရေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပာတော”တိ ဝုတ္တံ။ ကာမပရိစ္ဆေဒေ စ ဒဿိတေ ကာမူပစာရလက္ခဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သက္ကာ ဉာတုန္တိ ပုန “တတ္ထ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပာတော”တိ န ဝုတ္တံ။ ယော ပန ဃရူပစာရေ ဌိတဿ လေဍ္ဍုပာတံယေဝ “ကာမူပစာရော”တိ ဝဒတိ, တဿ ဃရူပစာ

ရော ကမောတိ အာပဇ္ဇတိ။ တတော ဃရံ, ဃရူပစာရော, ကမော , ကမူပစာရောတိ သေ ဝိဘာဂေ သင်္ကရိယတိ။ အသင်္ကရတော စေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိကာလေ ကမပ္ပဝေသနာဒီသု။ တသ္မာ ဟဋ္ဌီဥ္ဇ အဋ္ဌကထဥ္စ သံသန္ဒိတွာ တ ဝုတ္တနယေနေဝေတ္ထ ကမော စ ကမူပစာရော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယောပိ စ ကမော ပုဗ္ဗေ မဟာ ဟုတွာ ပစ္ဆာ ကုလေသု နဋ္ဌေသု အပ္ပကော ဟောတိ, သော ဃရူပစာရတော လေဍ္ဍုပာတေနေဝ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော။ ပုရိမပရိစ္ဆေဒော ပနဿ ပရိက္ခိတ္တဿာပိ အပရိက္ခိတ္တဿာပိ အပ္ပမာဏမေဝတိ။

အရညံ နာမ ဌပေတွာ ကမဥ္စ ကမူပစာရဥ္စာ တိ ဣမံ ယထာဝုတ္တလက္ခဏံ ကမဥ္စ ကမူပစာရဥ္စ ဌပေတွာ ဣမသ္မိံ အဒိန္နာဒာနသိက္ခာပဒေ အဝသေသံ "အရညံ" နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အဘိဓမ္မေ ပန "အရညန္တိ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒခီလာ သဗ္ဗမေတံ အရည"န္တိ (ဝိဘ. ၅၂၉) ဝုတ္တံ။ အာရညကသိက္ခာပဒေ "အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ"န္တိ (ပါရာ. ၆၅၄) ဝုတ္တံ။ တံ ဣန္ဒခီလတော ပဋ္ဌာယ အာရောပိတေန အာစရိယဓနုနာ ပဉ္စဓနုသတပ္ပမာဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဘဂဝတာ "ကမာ ဝာ အရညာ ဝာ"တိ ဝေဿ အတ္ထံ ဝိဘဇန္တေန "ဃရံ, ဃရူပစာရော, ကမော, ကမူပစာရော အရည"န္တိ ဟပဘိက္ခူနံ လေသောကာသနိသေဓနတ္ထံ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသာ ဒဿိတာ။ တသ္မာ ဃရေ ဝာ ဃရူပစာရေ ဝာ ကမေ ဝာ ကမူပစာရေ ဝာ အရညေ ဝာ ဟာဒပ္ပနကတော ပဋ္ဌာယ သဿာမိကံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရန္တဿ ဟာရာဇိကမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ "အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျာ"တိအာဒီနံ အတ္ထဒဿနတ္ထံ **"အဒိန္နံ နာမာ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဒိန္န** န္တိ ဒန္တပောနသိက္ခာပဒေ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ကပ္ပိယံ အဇ္ဈောဟရဏီယံ ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန ယံကိဉ္စိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ သဿာမိကံ ဘဏ္ဍံ, တဒေတံ တေဟိ သာမိကေဟိ ကာယေန ဝာ ဝါစာယ ဝာ န ဒိန္နန္တိ အဒိန္နံ။ အတ္တနော ဟတ္ထတော ဝာ ယထာဌိတဋ္ဌာနတော ဝာ န နိဿဋ္ဌန္တိ **အနိဿဋ္ဌံ** ။ ယထာဌာနေ ဌိတမ္ပိ အနပေက္ခတာယ န ပရိစ္စတ္တန္တိ **အပရိစ္စတ္တံ** ။ အာရက္ခသံဝိဓာနေန ရက္ခိတတ္တာ **ရက္ခိတံ** ။ မဉ္ဇူသာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ဂေါပိတတ္တာ **ဂေါပိတံ**။ "မမ ဣဒ"န္တိ တဏှာမမတ္တေန မမာယိတတ္တာ **မမာယိတံ**။ တာဟိ အပရိစ္စာဂရက္ခဏဂေါပနာဟိ တေဟိ ဘဏ္ဍသာမိကေဟိ ပရေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတန္တိ **ပရပရိဂ္ဂဟိတံ** ။ ဧတံ အဒိန္နံ နာမ။

ထေယျသင်္ခါတန္တိ ဧတ္ထ **ထေနော**တိ စောရော, ထေနဿ ဘာဝေါ **ထေယျံ** ; အဝဟရဏစိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ။ "သင်္ခါ, သင်္ခါတ"န္တိ အတ္ထတော ဧကံ; ကောဋ္ဌာသဿေတံ အဓိဝစနံ, "သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ"တိအာဒီသု (သု. နိ. ၈၈၀) ဝိယ။ ထေယျဥ္စ တံ သင်္ခါတဥ္စာတိ **ထေယျသင်္ခါတံ,** ထေယျစိတ္တသင်္ခါတော ဧကော စိတ္တကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ကရဏတ္ထေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ, တသ္မာ ထေယျသင်္ခါတေနာတိ အတ္ထတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော စ ထေယျသင်္ခါတေန အာဒိယတိ, သော ယသ္မာ ထေယျစိတ္တော ဟောတိ, တသ္မာ ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ **ထေယျစိတ္တော အဝဟရဏစိတ္တော** တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာဒိယေယျ , ဟရေယျ, အဝဟရေယျ, ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျ, ဌာနာ စာဝေယျ, သင်္ကေတံ ဝီတိနာမေယျာတိ ဧတ္ထ ပန ပဌမပဒံ အဘိယောဂဝသေန ဝုတ္တံ, ဒုတိယပဒံ အညေသံ ဘဏ္ဍံ ဟရန္တဿ ဂစ္ဆတော ဝသေန, တတိယပဒံ ဥပနိက္ခိတ္တဘဏ္ဍဝသေန, စတုတ္ထံ သဝိညာဏကဝသေန, ပဉ္စမံ ထလေ နိက္ခိတ္တာဒိဝသေန, ဆဋ္ဌံ ပရိကပ္ပဝသေန ဝါ သုင်္ကဃာတဝသေန ဝါ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယောဇနာ ပနေတ္ထ ဧကဘဏ္ဍဝသေနပိ နာနာဘဏ္ဍဝသေနပိ ဟောတိ။ ဧကဘဏ္ဍဝသေန စ သဝိညာဏကေနေဝ လဗ္ဘတိ, နာနာဘဏ္ဍဝသေန သဝိညာဏကာဝိညာဏကမိဿကေန။

တတ္ထ နာနာဘဏ္ဍဝသေန တာဝ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ – **အာဒိယေယျာ** တိ အာရာမံ အဘိယုဉ္ဇတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ သာမိကဿ ဝိမတိံ ဥပ္ပာဒေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ သာမိကော "န မယှံ ဘဝိဿတီ"တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။

ဟရေယျာ တိ အညဿ ဘဏ္ဍံ ဟရန္တော သီသေ ဘာရံ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ဖန္ဒာပေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ခန္ဓံ ဩရောပေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။

အဝဟာရေယျာ တိ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဘဏ္ဍံ “ဒေဟိ မေ ဘဏ္ဍ”န္တိ ဝုစ္စမာနော “နာဟံ ဂဏှာမီ”တိ ဘဏာတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ သာမိကဿ ဝိမတိံ ဥပ္ပာဒေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ သာမိကော “န မယှံ ဒဿတီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ ။

ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျာ တိ “သဟဘဏ္ဍဟာရကံ နေဿာမီ”တိ ပဌမံ ပါဒံ သင်္ကာမေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ဒုတိယံ ပါဒံ သင်္ကာမေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။

ဌာနာ စာဝေယျာ တိ ထလဋ္ဌံ ဘဏ္ဍံ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ဖန္ဒာပေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ဌာနာ စာဝေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။

သင်္ကေတံ ဝီတိနာမေယျာ တိ ပရိကပ္ပိတဋ္ဌာနံ ပဌမံ ပါဒံ အတိက္ကာမေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ဒုတိယံ ပါဒံ အတိက္ကာမေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ အထ ဝါ ပဌမံ ပါဒံ သုင်္ကဃာတံ အတိက္ကာမေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ဒုတိယံ ပါဒံ အတိက္ကာမေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ – အယမေတ္ထ နာနာဘဏ္ဍဝသေန ယောဇနာ။

ဧကဘဏ္ဍဝသေန ပန သဿာမိကံ ဒါသံ ဝါ တိရစ္ဆာနံ ဝါ ယထာဝုတ္တေန အဘိယောဂါဒိနာ နယေန အာဒိယတိ ဝါ ဟရတိ ဝါ အဝဟရတိ ဝါ ဣရိယာပထံ ဝါ ဝိကောပေတိ, ဌာနာ ဝါ စာဝေတိ, ပရိစ္ဆေဒံ ဝါ အတိက္ကာမေတိ – အယမေတ္ထ ဧကဘဏ္ဍဝသေန ယောဇနာ။

ပဉ္စဝီသတိအဝဟာရကထာ

အပိစ ဣမာနိ ဆ ပဒါနိ ဝဏ္ဏေန္တေန ပဉ္စ ပဉ္စကေ သမောဓာနေတွာ ပဉ္စဝီသတိ အဝဟာရာ ဒဿေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဝဏ္ဏယတာ ဟိ ဣဒံ အဒိန္နာဒါနပါရာဇိကံ သုဝဏ္ဏိတံ ဟောတိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ဌာနေ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာ အာကုလာ လုဠိတာ ဒုဝိညေယျဝိနိစ္ဆယာ။ တထာ ဟိ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ယာနိ တာနိ ဟာရိယံ “ပဉ္စဟာကာရေဟိ အဒိန္နံ အာဒိယန္တဿ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ, ပရပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ ဟောတီ”တိအာဒိနာ နယေန အဝဟာရင်္ဂါနိ ဝုတ္တာနိ, တာနိပိ ဂဟေတွာ ကတ္ထစိ ဧကံ ပဉ္စကံ ဒဿိတံ, ကတ္ထစိ “ဆဟာကာရေဟီ”တိ အာဂတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွေ ပဉ္စကာနိ ဒဿိတာနိ။ တာနိ စ ပဉ္စကာနိ န ဟောန္တိ။ ယတ္ထ ဟိ ဧကေကေန ပဒေန အဝဟာရော သိဇ္ဈတိ, တံ ပဉ္စကံ နာမ ဝုစ္စတိ။ တေ့ ပန သဗ္ဗေဟိပိ ပဒေဟိ ဧကောယေဝ အဝဟာရော။ ယာနိ စ တတ္ထ လဗ္ဘမာနာနိယေဝ ပဉ္စကာနိ ဒဿိတာနိ, တေသမ္ပိ န သဗ္ဗေသံ အတ္ထော ပကာသိတော။ ဧဝမိမသ္မိံ ဌာနေ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာ အာကုလာ လုဠိတာ ဒုဝိညေယျဝိနိစ္ဆယာ။ တသ္မာ **ပဉ္စ ပဉ္စကေ**သမောဓာနေတွာ ဒဿိယမာနာ ဣမေ **ပဉ္စဝီသတိ အဝဟာရာ** သာဓုကံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။

ပဉ္စ ပဉ္စကာနိ နာမ – နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကံ, ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကံ, သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ, ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ , ထေယျာဝဟာရပဉ္စကန္တိ။ တတ္ထ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ “အာဒိယေယျ, ဟရေယျ, အဝဟရေယျ, ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျ, ဌာနာ စာဝေယျာ”တိ ဣမေသံ ပဒါနံ ဝသေန လဗ္ဘန္တိ။ တာနိ ပုဗ္ဗေ ယောဇေတွာ ဒဿိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ယံ ပနေတံ “သင်္ကေတံ ဝီတိနာမေယျာ”တိ ဆဋ္ဌံ ပဒံ, တံ ပရိကပ္ပာဝဟာရဿ စ နိဿဂ္ဂိယာဝဟာရဿ စ သာဓာရဏံ။ တသ္မာ တံ တတိယပဉ္စမေသု ပဉ္စကေသု လဗ္ဘမာနပဒဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တံ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ။

ကတမံ သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ? ပဉ္စ အဝဟာရာ – သာဟတ္ထိကော, အာဏတ္တိကော, နိဿဂ္ဂိယော, အတ္ထသာဓကော, ဓုရနိက္ခေပေါတိ။ တတ္ထ **သာဟတ္ထိကော** နာမ ပရဿ ဘဏ္ဍံ သဟတ္ထာ အဝဟရတိ။ **အာဏတ္တိကော** နာမ “အသုကဿ ဘဏ္ဍံ **အဝဟရာ”တိ အညံ အာဏာပေတိ။ နိဿဂ္ဂိယော** နာမ အန္တောသုင်္ကဃာတေ ဌိတော ဗဟိသုင်္ကဃာတံ ပါတေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ, ဣမိနာ စ သဒ္ဓိံ “သင်္ကေတံ ဝီတိနာမေယျာ”တိ ဣဒံ ပဒ ယောဇနံ လဘတိ။ **အတ္ထသာဓကော** နာမ “အသုကံ နာမ ဘဏ္ဍံ ယဒါ သက္ကောသိ, တဒါ အဝဟရာ”တိ အာဏာပေ တိ။ တတ္ထ သစေ ပရော အနန္တရာယိကော ဟုတွာ တံ အဝဟရတိ, အာဏာပကော အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိ

ကော ဟောတိ, အဝဟာရကော ပန အဝဟဋ္ဌကာလေ။ အယံ အတ္ထသာဓကော။ **ဓုရနိက္ခေပော** ပန ဥပနိက္ခိတ္တဘဏ္ဍဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒံ သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ။

ကတမံ ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ? အပရေပိ ပဉ္စ အဝဟာရာ – ပုဗ္ဗပယောဂေါ, သဟပယောဂေါ, သံဝိဒါဝဟာရော, သင်္ကေတကမ္မံ, နိမိတ္တကမ္မန္တိ။ တတ္ထ အာဏတ္တိဝသေန **ပုဗ္ဗပယောဂေါ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဌာနာ စာဝနဝသေန **သဟပယောဂေါ**။ ဣတရေ ပန တယော ပါဠိယံ (ပါရာ. ၁၁၈-၁၂၀) အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ဣဒံ ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ။

ကတမံ ထေယျာဝဟာရပဉ္စကံ? အပရေပိ ပဉ္စ အဝဟာရာ – ထေယျာဝဟာရော, ပသယှာဝဟာရော, ပရိကပ္ပါဝဟာရော , ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော, ကုသာဝဟာရောတိ။ တေ ပဉ္စပိ “အညတရော ဘိက္ခု သင်္ဃဿ စီဝရေ ဘာဇိယမာနေ ထေယျစိတ္တော ကုသံ သင်္ကာမေတွာ စီဝရံ အဂ္ဂဟေသီ”တိ (ပါရာ. ၁၃၈) ဧတသ္မိံ ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုသ္မိံ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဣဒံ ထေယျာဝဟာရပဉ္စကံ။ ဧဝမိမာနိ ပဉ္စ ပဉ္စကာနိ သမောဓာနေတွာ ဣမေ ပဉ္စဝီသတိ အဝဟာရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣမေသု စ ပန ပဉ္စသု ပဉ္စကေသု ကုသလေန ဝိနယဓရေန ဩတိဏ္ဏံ ဝတ္ထုံ သဟသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ **ပဉ္စ ဌာနာနိ** ဩလောကေတဗ္ဗာနိ။ ယာနိ သန္ဓာယ ပေါရာဏာ အာဟု –

“ဝတ္ထုံ ကာလဉ္စ ဒေသဉ္စ၊ အဂ္ဃံ ပရိဘောဂပဉ္စမံ။
တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ၊ ဓာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏော”တိ။

တတ္ထ **ဝတ္ထုန္တိ** ဘဏ္ဍံ; အဝဟာရကေန ဟိ “မယာ ဣဒံ နာမ အဝဟဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တေပိ အာပတ္တိံ အနာရောပေတွာဝ တံ ဘဏ္ဍံ သဿာမိကံ ဝါ အဿာမိကံ ဝါတိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။ သဿာမိကေပိ သာမိကာနံ သာလယဘာဝေါ ဝါ နိရာလယဘာဝေါ ဝါ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော။ သစေ တေသံ သာလယကာလေ အဝဟဋ္ဌံ, ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ အာပတ္တိ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ နိရာလယကာလေ , န ပါရာဇိကေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဘဏ္ဍသာမိကေသု ပန ဘဏ္ဍံ အာဟရာပေန္တေသု ဘဏ္ဍံ ဒါတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သာမီစိ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု – ဘာတိယရာဇကာလေ ကိရ မဟာစေတိယပူဇာယ ဒက္ခိဏဒိသတော ဧကော ဘိက္ခု သတ္တဟတ္ထံ ပဏ္ဍုကာသာဝံ အံသေ ကရိတွာ စေတိယင်္ဂဏံ ပါဝိသိ; တင်္ခဏမေဝ စ ရာဇာပိ စေတိယဝန္ဒနတ္ထံ အာဂတော။ တတ္ထ ဥဿာရဏာယ ဝတ္တမာနာယ မဟာဇနသမ္မဒ္ဒေါ အဟောသိ။ အထ သော ဘိက္ခု ဇနသမ္မဒ္ဒပီဠိတော အံသတော ပတန္တံ ကာသာဝံ အဒိသွာဝ နိက္ခန္တော; နိက္ခမိတွာ စ ကာသာဝံ အပဿန္တော “ကော ဤဒိသေ ဇနသမ္မဒ္ဒေ ကာသာဝံ လစ္ဆတိ, န ဒါနိ တံ မယှ”န္တိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဂတော။ အထညော ဘိက္ခု ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တော တံ ကာသာဝံ ဒိသွာ ထေယျစိတ္တေန ဂဟေတွာ ပုန ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ “အဿမဏော ဒါနိမှိ, ဝိဗ္ဘမိဿာမီ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေပိ “ဝိနယဓရေ ပုစ္ဆိတွာ ဉဿာမီ”တိ စိန္တေသိ။

တေန စ သမယေန စူဠသုမနတ္ထေရော နာမ သဗ္ဗပရိယတ္တိဓရော ဝိနယာစရိယပါမောက္ခော မဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ။ သော ဘိက္ခု ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဩကာသံ ကာရေတွာ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော တေန ဘဏ္ဍေ ဇနကာယေ ပစ္ဆာ အာဂန္တွာ ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ “အတ္ထိ ဒါနိ ဧတ္ထ ဩကာသော”တိ စိန္တေတွာ အာဟ – “သစေ ကာသာဝသာမိကံ ဘိက္ခုံ အာနေယျာသိ, သက္ကာ ဘဝေယျ တဝ ပတိဋ္ဌာ ကာတု”န္တိ။ “ကထာဟံ, ဘန္တေ, တံ ဒက္ခိဿာမီ”တိ? “တဟိံ တဟိံ ဂန္တွာ ဩလောကေဟီ”တိ။ သော ပဉ္စပိ မဟာဝိဟာရေ ဩလောကေတွာ နေဝ အဒ္ဒက္ခိ။ တတော နံ ထေရော ပုစ္ဆိ – “ကတရာယ ဒိသာယ ဗဟူ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တီ”တိ? “ဒက္ခိဏဒိသာယ, ဘန္တေ”တိ။ “တေန ဟိ ကာသာဝံ ဒီဃတော စ တိရိယဉ္စ မိနိတွာ ဌပေဟိ။ ဌပေတွာ ဒက္ခိဏဒိသာယ ဝိဟာရပဋိပါဋိယာ ဝိစိနိတွာ တံ ဘိက္ခုံ အာနေဟီ”တိ။ သော တထာ ကတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ထေရဿ သန္တိကံ အာနေသိ။ ထေရော ပုစ္ဆိ – “တဝေဒံ ကာသာဝ”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ကုဟိံ တေ ပါတိတ”န္တိ? သော သဗ္ဗံ အာစိက္ခိ။ ထေရော ပန တေန ကတံ ဓုရနိက္ခေပံ သုတွာ ဣတရံ ပုစ္ဆိ – “တယာ ဣဒံ ကုဟိံ ဒိသွာ ဂဟိတ”န္တိ? သောပိ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ တတော နံ ထေရော အာဟ – “သစေ တေ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂဟိတံ အဘဝိဿ, အနာပတ္တိယေဝ တေ အဿ။ ထေယျစိတ္တေန ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ အာပန္နောသိ။ တံ ဒေသေတွာ အနာပတ္တိကော ဟောဟိ။ ဣဒဉ္စ

ကာသာဝံ အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ တေသွေဝ ဘိက္ခုနော ဒေဟီ"တိ။ သော ဘိက္ခု အမတေနေဝ အဘိသိတ္တော ပရမဿာသပ္ပတ္တော အဟောသီတိ။ ဧဝံ ဝတ္ထု ဩလောကေတဗ္ဗံ။

ကာလောတိ အဝဟာရကာလော။ တဒေဝ ဟိ ဘဏ္ဍံ ကဒါစိ သမဂ္ဃံ ဟောတိ, ကဒါစိ မဟဂ္ဃံ။ တသ္မာ တံ ဘဏ္ဍံ ယသ္မိံ ကာလေ အဝဟဋံ, တသ္မိံယေဝ ကာလေ ယော တဿ အဂ္ဃော ဟောတိ, တေန အဂ္ဃေန အာပတ္တိ ကာရေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကာလော ဩလောကေတဗ္ဗော။

ဒေသောတိ အဝဟာရဒေသော။ တဉှိ ဘဏ္ဍံ ယသ္မိံ ဒေသေ အဝဟဋံ, တသ္မိံယေဝ ဒေသေ ယော တဿ အဂ္ဃော ဟောတိ, တေန အဂ္ဃေန အာပတ္တိ ကာရေတဗ္ဗာ။ ဘဏ္ဍုဋ္ဌာနဒေသေ ဟိ ဘဏ္ဍံ သမဂ္ဃံ ဟောတိ, အညတ္ထ မဟဂ္ဃံ။

ဣမဿာပိ စ အတ္ထဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု – အန္တရသမုဒ္ဒေ ကိရ ဧကော ဘိက္ခု သုသဏ္ဌာနံ နာဠိကေရံ လဘိတွာ ဘမံ အာရောပေတွာ သင္ခထာလကသဒိသံ မနောရမံ ဟနိယထာလကံ ကတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတွာ စေတိယဂိရိံ အဂမာသိ။ အထညော ဘိက္ခု အန္တရသမုဒ္ဒံ ဂန္တွာ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ပဋိဝသန္တော တံ ထာလကံ ဒိသွာ ထေယျစိတ္တေန ဂဟေတွာ စေတိယဂိရိမေဝ အာဂတော။ တဿ တတ္ထ ယာဂုံ ပိဝန္တဿ တံ ထာလကံ ဒိသွာ ထာလကသာမိကော ဘိက္ခု အာဟ – "ကုတော တေ ဣဒံ လဒ္ဓ"န္တိ? "အန္တရသမုဒ္ဒတော မေ အာနီတ"န္တိ။ သော တံ "နေတံ တဝ သန္တကံ, ထေယျာယ တေ ဂဟိတ"န္တိ သင္ဃမဇ္ဈံ အာကဍ္ဎိ။ တတ္ထ စ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘိတွာ မဟာဝိဟာရံ အဂမိံသု။ တတ္ထ ဘေရိံ ပဟရာပေတွာ မဟာစေတိယသမီပေ သန္နိပါတံ ကတွာ ဝိနိစ္ဆယံ အာရဘိံသု။ ဝိနယဓရတ္ထေရာ အဝဟာရံ သညာပေသုံ။

တသ္မိဉ္စ သန္နိပါတေ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော နာမ ဝိနယကုသလော ဟောတိ။ သော ဧဝမာဟ – "ဣမိနာ ဣဒံ ထာလကံ ကုဟိံ အဝဟဋ"န္တိ? "အန္တရသမုဒ္ဒေ အဝဟဋ"န္တိ။ "တတ္ထိဒံ ကိံ အဂ္ဃတီ"တိ? "န ကိဉ္စိ အဂ္ဃတိ။ တတြ ဟိ နာဠိကေရံ ဘိန္ဒိတွာ မိဉ္ဇံ ခါဒိတွာ ကပါလံ ဆဍ္ဍေန္တိ, ဒါရုအတ္ထံ ပန ဖရတီ"တိ။ "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဧတ္ထ ဟတ္ထကမ္မံ ကိံ အဂ္ဃတီ"တိ? "မာသကံ ဝါ ဦနမာသကံ ဝါ"တိ။ "အတ္ထိ ပန ကတ္ထစိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန မာသကေန ဝါ ဦနမာသကေန ဝါ ပါရာဇိကံ ပညတ္တ"န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ "သာဓု! သာဓု! သုကထိတံ သုဝိနိစ္ဆိတ"န္တိ ဧကသာဓုကာရော အဟောသိ။ တေန စ သမယေန ဘာတိယရာဇာပိ စေတိယဝန္ဒနတ္ထံ နဂရတော နိက္ခမန္တော တံ သဒ္ဒံ သုတွာ "ကိံ ဣဒ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗံ ပဋိပါဋိယာ သုတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ – "မယိ သန္တေ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ ဂိဟီနမ္ပိ အဓိကရဏံ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရေန ဝိနိစ္ဆိတံ သုဝိနိစ္ဆိတံ, တဿ ဝိနိစ္ဆယေ အတိဋ္ဌမာနံ ရာဇာဏာယ ဌပေမီ"တိ။ ဧဝံ ဒေသော ဩလောကေတဗ္ဗော။

အဂ္ဃော တိ ဘဏ္ဍဂ္ဃော။ နဝဘဏ္ဍဿ ဟိ ယော အဂ္ဃော ဟောတိ, သော ပစ္ဆာ ပရိဟာယတိ; ယထာ နဝ ဓောတော ပတ္တော အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ အဂ္ဃတိ, သော ပစ္ဆာ ဘိန္နော ဝါ ဆိဒ္ဒော ဝါ အာဏိဂဏ္ဌိကာဟတော ဝါ အပ္ပဂ္ဃော ဟောတိ တသ္မာ န သဗ္ဗဒါ ဘဏ္ဍံ ပကတိအဂ္ဃေနေဝ ကာတဗ္ဗန္တိ။ ဧဝံ အဂ္ဃော ဩလောကေတဗ္ဗော။

ပရိဘောဂေတိ ဘဏ္ဍပရိဘောဂေ။ ပရိဘောဂေနာပိ ဟိ ဝါသိအာဒိဘဏ္ဍဿ အဂ္ဃော ပရိဟာယတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ, သစေ ကောစိ ကဿစိ ပါဒဂ္ဃနကံ ဝါသိံ ဟရတိ, တတြ ဝါသိသာမိကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော – "တယာ အယံ ဝါသိ ကိတ္တကေန ကီတာ"တိ? "ပါဒေန, ဘန္တေ"တိ။ "ကိံ ပန တေ ကိဏိတွာဝ ဌပိတာ, ဥဒါဟု တံ ဝဠဉ္ဇေသီ"တိ? သစေ ဝဒတိ "ဧကဒိဝသံ မေ ဒန္တကဋ္ဌံ ဝါ ရဇနဆလ္လိံ ဝါ ပတ္တပစနကဒါရုံ ဝါ ဆိန္နံ, ဃံသိတွာ ဝါ နိသိတာ"တိ။ အထဿာ ပေါရာဏော အဂ္ဃော ဘဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ စ ဝါသိယာ ဧဝံ အဉ္ဇနိယာ ဝါ အဉ္ဇနိသလာကာယ ဝါ ကုဉ္စိကာယ ဝါ ပလာလေန ဝါ ထုသေဟိ ဝါ ဣဋ္ဌကစုဏ္ဏေန ဝါ ဧကဝါရံ ဃံသိတွာ ဓောဝနမတ္တေနာပိ အဂ္ဃော ဘဿတိ။ တိပုမဏ္ဍလဿ မကရဒန္တစ္ဆေဒနေနာပိ ပရိမဇ္ဇိတမတ္တေနာပိ, ဥဒကသာဋိကာယ သကိံ နိဝတ္ထနပါရုပနေနာပိ ပရိဘောဂသီသေန အံသေ ဝါ သီသေ ဝါ ဌပနမတ္တေနာပိ, တဏ္ဍုလာဒီနံ ပပ္ဖောဋနေနာပိ တတော ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ အပနယနေနာပိ, အန္တမသော ဧကံ ပါသာဏသက္ခရံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဍ္ဍိတမတ္တေနာပိ, သပ္ပိတေလာဒီနံ ဘာဇနန္တရပရိဝတ္တနေနာပိ, အန္တမသော တတော မက္ခိကံ ဝါ ကိပိလ္လိကံ ဝါ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဍ္ဍိတမတ္တ

တေနာပိ, ဂုဋပိဏ္ဍကဿ မဓုရဘာဝဇာနနတ္ထံ နခေန ဝိဇ္ဈိတွာ အဏုမတ္တံ ဂဟိတမတ္တေနာပိ အဗ္ဘော ဘာသ္သတိ။ တသ္မာ ယံကိဉ္စိ ဟာဒဂ္ဃနကံ ဝုတ္တနယေနေဝ သာမိကေဟိ ပရိဘောဂေန ဉီနံ ကတံ ဟောတိ, န တံ အဝဟာရော ဘိက္ခု ဟာရာဇိကေန ကာတဗ္ဗော။ ဇဝံ ပရိဘောဂေ သလောကေတဗ္ဗော။ ဇဝံ ကမာနိ တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဓာရေယ္ယတ္ထံ ဝိစက္ခဏော, အာပတ္တိံ တ အနာပတ္တိံ တ ဂရုကံ တ လဟုကံ တ အာပတ္တိံ ယထာဌာနေ ဌပေယ္ယာတိ။

နိဋ္ဌိတော “အာဒိယေယျ။ပေ.။ သင္ကေတံ ဝီတိနာမေယျာ”တိ။

ကမေသံ ပအနံ ဝိနိစ္ဆယော။

ကအနိ ယဒိဒံ “ယထာရူပေ အဒိန္နာအနေ”တိအာဒီနိ ဝိဘဇန္တေန **“ယထာရူပံ နာမာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယထာရူပန္တိ ယထာဇာတိကံ။ တံ ပန ယသ္မာ ဟာဒတော ပဌာယ ဟောတိ, တသ္မာ **“ဟာဒံ တ ဟာအရဟံ တ အတိရေကဟာဒံ တ”**တိ အာဟ။ တတ္ထ ဟာဒေန ကဟာပဏဿ စတုတ္ထဘာဂံ အကပ္ပိယဘဏ္ဍမေဝ ဒသ္သေတိ။ ဟာအရဟေန ဟာဒဂ္ဃနကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ။ အတိရေကဟာဒေန ဥဘယမ္ပိ။ ဧတ္တာဝတာ သဗ္ဗာကာရေန ဒုတိယဟာရာဇိကပ္ပဟောနကဝတ္ထု ဒသ္သိတံ ဟောတိ။

ပထဗ္ယာ ရာဇာ တိ သကလပထဝိယာ ရာဇာ ဒီပစက္ကဝတ္တီ အသောကသဒိသော, ယော တ ပနညောပိ ဧကဒီပေ ရာဇာ, သီဟဋ္ဌရာဇသဒိသော။ **ပဒေသရာဇာ**တိ ဧကဒီပဿ ပဒေသိဿရော, ဗိမ္ဗိသာရ-ပသေနဒိ-အာဒယော ဝိယ။ **မဏ္ဍလိကာ** နာမ ယေ ဒီပပဒေသေပိ ဧကမေကံ မဏ္ဍလံ ဘုဉ္ဇန္တိ။ **အန္တရဘောဂိကာ** နာမ ဒွိန္နံ ရာဇူနံ အန္တရာ ကတိပယကမသာမိကာ။ **အက္ခဒဿာ** တိ ဓမ္မဝိနိစ္ဆနကာ, တေ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ အပရာဓာနုရူပံ စောရာနံ ဟတ္ထဟာဒစ္ဆေဇ္ဇာဒိံ အနုသာသန္တိ။ ယေ ပန ဌာနန္တရပ္ပတ္တာ အမစ္စာ တ ရာဇကုမာရာ တ ကတာပရာဓာ ဟောန္တိ, တေ ရညော အာရောစေန္တိ, ဂရုကံ ဌာနံ သယံ န ဝိနိစ္ဆိနန္တိ။ **မဟာမတ္တာ** တိ ဌာနန္တရပ္ပတ္တာ မဟာအမစ္စာ; တေပိ တတ္ထ တတ္ထ ကမေ တ နိဂမေ တ နိသီဒိတွာ ရာဇကိစ္စံ ကရောန္တိ။ **ယေ တ ပနာ**တိ အညေပိ ယေ ရာဇကုလနိဿိတာ တ သကိဿရိယနိဿိတာ တ ဟုတွာ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ အနုသာသန္တိ, သဗ္ဗေပိ တေ ကမသိံ အတ္ထေ “ရာဇာနော”တိ ဒသ္သေတိ။

ဟနေယျု န္တိ ပေါထေယျုဉ္စေဝ ဆိန္ဒေယျုဉ္စ။ **ပဗ္ဗာဇေယျု** န္တိ နီဟရေယျုံ။ **စောရောသီ**တိ ဧဝမာဒီနိ စ ဝတွာ ပရိဘာသေယျုံ; တေနေတဟ – “ပရိဘာသော ဧသော”တိ။ **ပုရိမံ ဥဟအယာ**တိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ ဟရာဇိကံ အာပတ္တိံ အာပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ဥဟအယ။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနပဒတ္ထတ္တာ စ ဟာကဋမေဝ ဟာကဋမေတတိ။

၉၃. ဇဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပအနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ကအနိ ယံ တံ အာဒိယေယျာတိအာဒီဟိ ဆဟိ ပဒေဟိ သင္ခေပတော အာအနံ ဒသ္သေတွာ သင္ခေပတောဧဝ “ဟာဒံ တ ဟာအရဟံ တ အတိရေကဟာဒံ တ”တိ အာအာတဗ္ဗဘဏ္ဍံ ဒသ္သိတံ, တံ ယတ္ထ ယတ္ထ ဌိတံ, ယထာ ယထာ အာအာနံ ဂစ္ဆတိ, အနာဂတေ ဟာပဘိက္ခူနံ လေသောကာသနိရုန္ဓနတ္ထံ တထာ တထာ ဝိတ္ထာရတော ဒသ္သေတုံ “ဘူမဋ္ဌံ ထလဋ္ဌ”န္တိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ ဌပေတွာ **“ဘူမဋ္ဌံ နာမ ဘဏ္ဍံ ဘူမိယံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတီ”**တိအာဒိနာ နယေန တဿ ဝိဘင်္ဂံ အာဟ။

ပဉ္စဝီသတိအဝဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘူမဋ္ဌကထာ

၉၄. တတ္ရာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာယ သဒ္ဓိံ ဝိနိစ္ဆယကထာ။ **နိခာတ**န္တိ ဘူမိယံ ခဏိတွာ ဌပိတံ။ **ပဋိစ္ဆန္န**န္တိ ပံသုဣဋ္ဌကာဒီဟိ ပဋိစ္ဆန္နံ။ **ဘူမဋ္ဌံ ဘဏ္ဍံ။ပေ.။ ဂစ္ဆတိ တ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ တံ ဧဝံ နိခဏိတွာ တ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ တ ဌပိတတ္တာ ဘူမိယံ ဌိတံ ဘဏ္ဍံ ယော ဘိက္ခု ဧကေနစိဒေဝ ဥပာယေန ဉတွာ “အာဟရိဿာမီ”တိ ထေယျစိတ္တော ဟုတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ, သော ဘဏ္ဍဋ္ဌာနံ အပ္ပတွာပိ သဗ္ဗကာယဝစီဝိကာရေသု ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ကထံ? သော ဟိ တဿ အာဟရဏတ္ထာယ ဥဋ္ဌဟန္တော ယံ ယံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဖန္ဒာပေတိ, သဗ္ဗ

ဗတ္တ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ။ နိတသနပာရုပနံ သဏ္ဍပေတိ, ဟတ္ထတရေ ဟတ္ထတရေ ဒုက္ကဋံ။ ''မဟန္တံ နိဓာနံ န သက္ကာ ဧကေန အာဟရိတုံ, ဒုတိယံ ပရိယေသိဿာမီ''တိ ကဿစိ သဟာယဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော ဒွါရံ ဝိဝရတိ, ပဒ တရေ စ ဟတ္ထတရေ စ ဒုက္ကဋံ။ ဒွါရပိဓာနေ ပန အညသ္မိံ တ ဂမနဿ အနုပကာရေ အနာပတ္တိ။ တဿ နိပန္န ေနာကာသံ ဂန္တွာ ''ဣတ္ထန္နာမာ''တိ ပက္ကောသတိ, တမတ္ထံ အာရောစေတွာ ''ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ''တိ ဝဒတိ, တစာ ယ တစာယ ဒုက္ကဋံ။ သော တဿ ဝစနေန ဥဋ္ဌဟတိ, တဿာပိ ဒုက္ကဋံ။ ဥဋ္ဌဟိတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာ မော နိတသနပာရုပနံ သဏ္ဍပေတိ, ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ တဿ သမီပံ ဂစ္ဆတိ, ဟတ္ထတရပဒတရေသု သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္က ဋံ။ သော တံ ပုစ္ဆတိ ''အသုကော စ အသုကော စ ကုဟိံ, အသုကဋ္ဌ အသုကဋ္ဌ ပက္ကောသာဟီ''တိ, တစာယ တစာယ ဒုက္ကဋံ။ သဗ္ဗေ သမာဂတေ ဒိသွာ ''မယာ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ဧဝရူပေ နိဓိ ဥပလဒ္ဓော, ဂစ္ဆာမ တံ ဂဟေတွာ ပုညာနိ စ ကရိဿာမ, သုခဉ္စ ဇီဝိဿာမာ''တိ ဝဒတိ, တစာယ တစာယ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ။

ဧဝံ လဒ္ဓသဟာယော ကုဒာလံ ပရိယေသတိ။ သစေ ပနဿ အတ္တနော ကုဒာလော အတ္ထိ, ''တံ အာဟရိဿာမီ''တိ ဂစ္ဆန္တော စ ဂဏှန္တော စ အာဟရန္တော စ သဗ္ဗတ္ထ ဟတ္ထတရပဒတရေသု ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ ။ သစေ နတ္ထိ, အညံ ဘိက္ခုံ တ ဂဟဋ္ဌံ တ ဂန္တွာ ယာစတိ, ယာစန္တော စ သစေ ''ကုဒာလံ မေ ဒေဟိ, ကုဒာလေန မေ အ တ္ထော , ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗမတ္ထိ, တံ ကတွာ ပစ္စာဟရိဿာမီ''တိ မုသာ အဘဏန္တော ယာစတိ, တစာယ တစာယ ဒု က္ကဋံ။ သစေ ''မာတိကာ သောဓေတဗ္ဗာ အတ္ထိ, ဝိဟာရေ ဘူမိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ အတ္ထိ''တိ မုသာပိ ဘဏတိ, ယံ ယံ ဝ စနံ မုသာ, တတ္ထ တတ္ထ ဟာစိတ္တိယံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန သစ္စေပိ အလိကေပိ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဝုတ္တံ, တံ ပမာဒလိ ခိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ အဒိန္နာဒာနဿ ပုဗ္ဗပယောဂေ ဟာစိတ္တိယဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋံ နာမ အတ္ထိ။ သစေ ပန ကုဒာလ ဿ ဒဏ္ဍော နတ္ထိ, ''ဒဏ္ဍံ ကရိဿာမီ''တိ တသိံ တ ဖရသုံ တ နိသေတိ, တဒတ္ထာယ ဂစ္ဆတိ, ဂန္တွာ သုက္ခကဋ္ဌံ ဆိန္ဒတိ တစ္ဆတိ အာကောဋ္ဌေတိ, သဗ္ဗတ္ထ ဟတ္ထတရပဒတရေသု ဒုက္ကဋံ။ အလ္လရုက္ခံ ဆိန္ဒတိ, ဟာစိတ္တိယံ။ တတော ပရံ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ။ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ပန **မဟာပစ္စရိယံ** ဉ တတ္ထ ဇာတကကဋ္ဌလတာဆေဒ နတ္ထံ တသိဖရသုံ ပရိယေသန္တာနမ္ပိ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန တေသံ ဧဝံ ဟောတိ ''တသိဖရသုကုဒာလေ ယာစန္တာ အာသင်္ကိတာ ဘဝိဿာမ, လောဟံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ကရောမာ''တိ။ တတော အရညံ ဂန္တွာ လောဟဗီဇတ္ထံ ပထဝိံ ခဏန္တိ, အကပ္ပိယပထဝိံ ခဏန္တာနံ ဒုက္ကဋ္ဌေဟိ သဒ္ဓိံ ဟာစိတ္တိယာနီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ ယထာ စ ဣဓ, ဧဝံ သ ဗ္ဗတ္ထ ဟာစိတ္တိယဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋ္ဌာ န မုစ္စတိ။ ကပ္ပိယပထဝိံ ခဏန္တာနံ ဒုက္ကဋ္ဌာနိယေဝ။ ဗီဇံ ပန ဂဟေတွာ တ တော ပရံ သဗ္ဗကိရိယာသု ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။

ပိဋကပရိယေသနေပိ ဟတ္ထတရပဒတရေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဒုက္ကဋံ။ မုသာတဒေ ဟာစိတ္တိယံ။ ပိဋကံ ကာတု ကာမတာယ ဝလ္လိစ္ဆေဒနေ ဟာစိတ္တိယန္တိ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဂစ္ဆတိ တ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ သာ**တိ ဧဝံ ပရိယိဋ္ဌသဟာယကုဒာလပိဋကော နိဓိဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, ပဒတရေ ပဒတရေ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ဂစ္ဆန္တော ''ဣမံ နိဓိံ လဒ္ဓာ ဗုဒ္ဓပူဇံ တ ဓမ္မပူဇံ တ သင်္ဃဘတ္တံ တ ကရိဿာမီ''တိ ကုသလံ ဥပ္ပာဒေတိ, ကုသလစိတ္တေန ဂမ နေ အနာပတ္တိ။ ကသ္မာ? ''ထေယျစိတ္တော ဒုတိယံ တ။ပေ။ ဂစ္ဆတိ တ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ ဝုတ္တတ္တာ။ ယထာ စ ဣဓ, ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အထေယျစိတ္တဿ အနာပတ္တိ။ မဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ နိဓာနဋ္ဌာနံ ဂမနတ္ထာ ယ မဂ္ဂံ ကရောန္တော ဘူတကာမံ ဆိန္ဒတိ, ဟာစိတ္တိယံ။ သုက္ခကဋ္ဌံ ဆိန္ဒတိ, ဒုက္ကဋံ။

တတ္ထဇာတက န္တိ စိရနိဟိတာယ ကုမ္ဘိယာ ဥပရိ ဇာတကံ။ **ကဋ္ဌံ တ လတံ တ** တိ န ကေဝလံ ကဋ္ဌလတမေဝ, ယံကိဉ္စိ အလ္လံ တ သုက္ခံ တ တိဏရုက္ခလတာဒိံ ဆိန္ဒန္တဿ သဟပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဟောတိ။

အဋ္ဌဝိဓံ ဟောတံ **ဒုက္ကဋံ** နာမ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သမောဓာနေတွာ ထေရေဟိ ဒဿိတံ – ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋံ , သဟပယောဂဒုက္ကဋံ, အနာမာသဒုက္ကဋံ, ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋံ, ဝိနယဒုက္ကဋံ, ဉာတဒုက္ကဋံ, ဉတ္တိဒုက္ကဋံ, ပဋိဿ ဝဒုက္ကဋန္တိ။ တတ္ထ ''ထေယျစိတ္တော ဒုတိယံ တ ကုဒာလံ တ ပိဋကံ တ ပရိယေသတိ ဂစ္ဆတိ တ, အာပတ္တိ ဒု က္ကဋဿာ''တိ ဣဒံ **ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋံ** နာမ။ ဧတ္ထ ဟိ ဒုက္ကဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋံ, ဟာစိတ္တိယဋ္ဌာနေ ဟာစိတ္တိယ မေဝ ဟောတိ။ ''တတ္ထဇာတကံ ကဋ္ဌံ တ လတံ တ ဆိန္ဒတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ ဣဒံ **သဟပယောဂဒုက္က ဋံ** နာမ။ ဧတ္ထ ပန ဟာစိတ္တိယဝတ္ထုံ စ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ စ ဒုက္ကဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ကသ္မာ? အဝဟာရဿ သဟပ ယောဂတ္တာတိ။ ယံ ပန ဒသဝိဓံ ရတနံ, သတ္တဝိဓံ ဓညံ, သဗ္ဗဉ္စ အာဝုဓဘဏ္ဍာဒိံ အာမသန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ

အနာမာသဒုက္ကဋံ နာမ။ ယံ ကဒလိနာဠိကေရာဒီနံ တတ္ထဇာတကဖလာနိ အာမသန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ **ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋံ** နာမ။ ယံ ပန ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ ပတ္တေ ရဇေ ပတိတေ ပတ္တံ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အဓောဝိတွာ တတ္ထ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ, ဣဒံ **ဝိနယဒုက္ကဋံ** နာမ။ “သုတွာ န ဝဒန္တိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ (ပာရာ. ၄၁၉) ဣဒံ **ဉာတဒုက္ကဋံ** နာမ။ ယံ ဧကာဒသသု သမနုဘာသနာသု “ဉတ္တိယာ ဒုက္ကဋ”န္တိ (ပာရာ. ၄၁၄) ဝုတ္တံ, ဣဒံ **ဉတ္တိဒုက္ကဋံ** နာမ။ “တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ပုရိမိကာ စ န ပညာယတိ, ပဋိဿဝေ စ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ (မဟာဝ. ၂၀၇) ဣဒံ **ပဋိဿဝဒုက္ကဋံ** နာမ။ ဣဒံ ပန သဟပယောဂဒုက္ကဋံ။ တေန ဝုတ္တံ – “ယံကိဉ္စိ အလ္လံ တ သုက္ခံ တ တိဏရုက္ခလတာဒိံ ဆိန္ဒန္တဿ သဟပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတီ”တိ။

သစေ ပနဿ တတ္ထဇာတကေ တိဏရုက္ခလတာဒိမှိ ဆိန္နေပိ လဇ္ဇိဓမ္မော ဩက္ကမတိ, သံဝရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဆေဒနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ အထ ဓုရနိက္ခေပံ အကတွာ သဉ္ဈာဟောဝ ပံသုံ ခဏတိ, ဆေဒနဒုက္ကဋံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, ခဏနဒုက္ကဋေ ပတိဋ္ဌာတိ။ အကပ္ပိယပထဝိံ ခဏန္တောပိ ဟိ ဣဓ သဟပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋမေဝ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ပနဿ သဗ္ဗဒိသာသု ခဏိတွာ ကုမ္ဘိမူလံ ပတ္တဿာပိ လဇ္ဇိဓမ္မော ဩက္ကမတိ, ခဏနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။

ဗျူဟတိ တ တိ အထ ပန သဉ္ဈာဟောဝ ပံသုံ ဝိယူဟတိ, ဧကပဿေ ရာသိံ ကရောတိ, ခဏနဒုက္ကဋံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, ဝိယူဟနဒုက္ကဋေ ပတိဋ္ဌာတိ။ တဉ္စ ပံသုံ တတ္ထ တတ္ထ ပုဉ္ဇံ ကရောန္တော ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ပန ရာသိံ ကတွာပိ ဓုရနိက္ခေပံ ကရောတိ, လဇ္ဇိဓမ္မံ အာပဇ္ဇတိ , ဝိယူဟနဒုက္ကဋံ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ **ဥဒ္ဓရတိ တ** တိ အထ ပန သဉ္ဈာဟောဝ ပံသုံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဗဟိ ဟတေတိ, ဝိယူဟနဒုက္ကဋံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, ဥဒ္ဓရဏဒုက္ကဋေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ပံသုံ ပန ကုဒာလေန ဝာ ဟတ္ထေဟိ ဝာ ပစ္ဆိယာ ဝာ တဟိံ တဟိံ ဟတေန္တော ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ပန သဗ္ဗံ ပံသုံ နီဟရိတွာ ကုမ္ဘိံ ထလဋ္ဌံ ကတွာပိ လဇ္ဇိဓမ္မံ အာပဇ္ဇတိ, ဥဒ္ဓရဏဒုက္ကဋံ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ အထ ပန သဉ္ဈာဟောဝ ကုမ္ဘိံ အာမသတိ, ဥဒ္ဓရဏဒုက္ကဋံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, အာမသနဒုက္ကဋေ ပတိဋ္ဌာတိ။ အာမသိတွာပိ စ လဇ္ဇိဓမ္မံ အာပဇ္ဇန္တော အာမသနဒုက္ကဋံ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ အထ သဉ္ဈာဟောဝ ကုမ္ဘိံ ဖန္ဒာပေတိ, အာမသနဒုက္ကဋံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, “ဖန္ဒာပေတိ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ”တိ ဝုတ္တထုလ္လစ္စယေ ပတိဋ္ဌာတိ။

တတ္ထာယံ ဒုက္ကဋထုလ္လစ္စယာနံ ဒွိန္နမ္ပိ ဝစနတ္ထော – ပဌမံ တာဝေတ္ထ ဒုဋ္ဌု ကတံ သတ္ထာရာ ဝုတ္တကိစ္စံ ဝိရာဓေတွာ ကတန္တိ ဒုက္ကဋံ။ အထ ဝါ ဒုဋ္ဌံ ကတံ, ဝိရူပါ သာ ကိရိယာ ဘိက္ခုကိရိယာနံ မဇ္ဈေ န သောဘတီတိ ဧဝမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ –

“ဒုက္ကဋန္တိ ဟိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ။
အပရဒ္ဓံ ဝိရဒ္ဓဉ္စ၊ ခလိတံ ယဉ္စ ဒုက္ကဋံ။

“ယံ မနုဿော ကရေ ပာပံ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော။
ဒုက္ကဋန္တိ ပဝေဒေန္တိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတီ”တိ။ (ပရိ. ၃၃၉)။

ဣတရံ ပန ထူလတ္တာ, အစ္စယတ္တာ စ ထုလ္လစ္စယံ။ “သမ္ပရာယေ စ ဒုဂ္ဂတီ” (သံ. နိ. ၁.၄၉), “ယံ ဟောတိ ကဋုကပ္ဖလ”န္တိအာဒီသု (ဓ. ပ. ၆၆; နေတ္တိ. ၉၁) ဝိယ ဧတ္ထ သံယောဂဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသေတဗ္ဗေသု ဟိ အစ္စယေသု တေန သမော ထူလော အစ္စယော နတ္ထိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ထူလတ္တာ အစ္စယတ္တာ စ ထုလ္လစ္စယ”န္တိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ –

“ထုလ္လစ္စယန္တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ။
ဧကဿ မူလေ ယော ဒေသေတိ၊ ယော စ တံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။
အစ္စယော တေန သမော နတ္ထိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတီ”တိ။ (ပရိ. ၃၃၉)။

ဖန္ဒာပေန္တဿ စ ပယောဂေ ပယောဂေ ထုလ္လစ္စယံ။ ဖန္ဒာပေတွာပိ စ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကန္တော ထုလ္လစ္စယံ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ သဟပယောဂတော ပဋ္ဌာယေဝ စေတ္ထ ပုရိမာ ပုရိမာ အာပတ္တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သဟပယောဂံ ပန အကတွာ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကန္တေန ယာ ပုဗ္ဗပယောဂေ ဒုက္ကဋပါစိတ္တိယာ အာပန္နာ, သဗ္ဗာ တာ ဒေသေတဗ္ဗာ။ သဟပယောဂေ စ တတ္ထဇာတကစ္ဆေဒနေ ဗဟုကာနိပိ ဒုက္ကဋာနိ ပံသုခဏနံ ပတွာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။ ဧကံ ခဏနဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ။ ခဏနေ ဗဟုကာနိပိ ဝိယူဟနံ, ဝိယူဟနေ ဗဟုကာနိပိ ဥဒ္ဓရဏံ, ဥဒ္ဓရဏေ ဗဟုကာနိပိ အာမသနံ, အာမသနေ ဗဟုကာနိပိ ဖန္ဒာပနံ ပတွာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။ ပံသုခဏနာဒီသု စ လဇ္ဇိဓမ္မေ ဥပ္ပန္နေ ဗဟုကာပိ အာပတ္တိယော ဟောန္တု, ဧကမေဝ ဒေသေတွာ မုစ္စတီတိ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ ပုရိမာပတ္တိပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ စ နာမေသာ "ဉတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ, ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တီ"တိ (ပါရာ. ၄၁၄) ဧဝံ အနုသာဝနာသုတ္တေသုယေဝ အာဂတာ။ က္ကမ ပန ဒုတိယပါရာဇိကေ အဋ္ဌကထာစရိယပ္ပမာဏေန ဂဟေတဗ္ဗာတိ။

ဌာနာ စာဝေတိ, အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ ယော ပန ဖန္ဒာပေတွာပိ လဇ္ဇိဓမ္မံ အနောက္ကမိတွာဝ တံ ကုမ္ဘိံ ဌာနတော အန္တမသော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ စာဝေတိ, ပါရာဇိကမေဝ အာပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ ဌာနာ စာဝနဉ္စေတ္ထ ဆဟိ အာကာရေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ကုမ္ဘိံ မုခဝဋ္ဋိယံ ဂဟေတွာ အတ္တနော အဘိမုခံ အာကဍ္ဎန္တော က္ကမိနာ အန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပါရိမန္တေန အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကံ။ တထေဝ ဂဟေတွာ ပရတော ပေလ္လန္တော ပါရိမန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ က္ကမိနာ အန္တေန အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကံ။ ဝါမတော ဝါ ဒက္ခိဏတော ဝါ အပနာမေန္တော ဝါမန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒက္ခိဏန္တေန အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကံ။ ဒက္ခိဏန္တေန ဝါ ဖုဋ္ဌောကာသံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဝါမန္တေန အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကံ။ ဥဒ္ဓံ ဥက္ခိပန္တော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဘူမိတော မောစေတိ, ပါရာဇိကံ။ ခဏိတွာ ဟေဋ္ဌတော ဩသီဒေန္တော ဗုန္ဒေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ မုခဝဋ္ဋိယာ အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကန္တိ ဧဝံ ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတာယ ကုမ္ဘိယာ။ ယဒိ ပန ကုမ္ဘိမုခဝဋ္ဋိယာ ပါသံ ကတွာ လောဟခါဏုံ ဝါ ခဒိရသာရာဒိခါဏုံ ဝါ ပထဝိယံ အာကောဋေတွာ တတ္ထ သင်္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ ဌပေန္တိ, ဧကိဿာ ဒိသာယ ဧကာယ သင်္ခလိကာယ ဗဒ္ဓာယ ဒွေ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ, ဒွီသု တီသု စတူသု ဒိသာသု စတူဟိ သင်္ခလိကာဟိ ဗဒ္ဓာယ ပဉ္စ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ။

တတ္ထ ဧကခါဏုကေ ဗဒ္ဓကုမ္ဘိယာ ပဌမံ ခါဏုကံ ဝါ ဥဒ္ဓရတိ, သင်္ခလိကံ ဝါ ဆိန္ဒတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ တတော ကုမ္ဘိံ ယထာဝုတ္တနယေန ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဌာနာ စာဝေတိ, ပါရာဇိကံ။ အထ ပဌမံ ကုမ္ဘိံ ဥဒ္ဓရတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ တတော ခါဏုကံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဌာနာ စာဝေတိ, သင်္ခလိကံ ဝါ ဆိန္ဒတိ, ပါရာဇိကံ။ ဧတေန ဥပါယေန ဒွီသု တီသု စတူသု ခါဏုကေသု ဗဒ္ဓကုမ္ဘိယာပိ ပစ္ဆိမေ ဌာနာစာဝနေ ပါရာဇိကံ။ သေသေသု ထုလ္လစ္စယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သစေ ခါဏု နတ္ထိ, သင်္ခလိကာယ အဂ္ဂေ ဝလယံ ကတွာ တတ္ထဇာတကေ မူလေ ပဝေသိတံ ဟောတိ, ပဌမံ ကုမ္ဘိံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပစ္ဆာ မူလံ ဆေတွာ ဝလယံ နီဟရတိ, ပါရာဇိကံ။ အထ မူလံ အစ္ဆေတွာ ဝလယံ ဣတော စိတော စ သာရေတိ, ရက္ခတိ။ သစေ ပန မူလတော အနီဟရိတွာပိ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အာကာသဂတံ ကရောတိ, ပါရာဇိကံ။ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေစိ ပန နိမိတ္တတ္ထာယ ကုမ္ဘိမတ္ထကေ နိဂြောဓရုက္ခာဒီနိ ရောပေန္တိ, မူလာနိ ကုမ္ဘိံ ဝိနန္ဓိတွာ ဌိတာနိ ဟောန္တိ, "မူလာနိ ဆိန္ဒိတွာ ကုမ္ဘိံ ဂဟေဿာမီ"တိ ဆိန္ဒန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဆိန္ဒိတွာ ဩကာသံ ကတွာ ကုမ္ဘိံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဌာနာ စာဝေတိ, ပါရာဇိကံ။ မူလာနိ ဆိန္ဒတောဝ လုဋိတွာ ကုမ္ဘီ နိန္နဋ္ဌာနံ ဂတာ, ရက္ခတိ တာဝ။ ဂတဋ္ဌာနတော ဥဒ္ဓရတိ, ပါရာဇိကံ။ သစေ ဆိန္နေသု မူလေသု ဧကမူလမတ္တေန ကုမ္ဘီ တိဋ္ဌတိ, သော စ တံ "ဣမသ္မိံ မူလေ ဆိန္နေ ပတိဿတီ"တိ ဆိန္ဒတိ, ဆိန္နမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန ဧကမူလေနေဝ ပါသေ ဗဒ္ဓသူကရော ဝိယ ဌိတာ ဟောတိ, အညံ ကိဉ္စိ လဂ္ဂနကံ နတ္ထိ, တသ္မိမ္ပိ မူလေ ဆိန္နမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ သစေ ကုမ္ဘိမတ္ထကေ မဟာပါသာဏော ဌပိတော ဟောတိ, တံ ဒဏ္ဍေန ဥက္ခိပိတွာ အပနေတုကာမော ကုမ္ဘိမတ္ထကေ ဇာတရုက္ခံ ဆိန္ဒတိ, ဒုက္ကဋံ။ တဿာ သမီပေ ဇာတကံ ဆေတွာ အာဟရတိ, အတတ္ထဇာတကတ္တာ တံ ဆိန္ဒတော ပါစိတ္တိယံ။

အတ္တနော ဘာဇနန္တိ သစေ ပန ကုမ္ဘိံ ဥဒ္ဓရိတုံ အသက္ကောန္တော ကုမ္ဘိဂတဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏတ္ထံ အတ္တနော ဘာဇနံ ပဝေသေတွာ တ အန္တောကုမ္ဘိယံ ပဉ္စမာသကံ ဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ အဂ္ဃနကံ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ပရိစ္ဆေဒော စေတ္ထ ဟရာဇိကနိယမနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ထေယျစိတ္တေန ပန ဦနပဉ္စမာသကမ္ပိ အာမသန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိယေဝ။

ဖန္ဒာပေတိ တိ ဧတ္ထ ယာဝ ကောဋ္ဌံ ကတွာ အတ္တနော ဘာဇနံ ပဝေသေတိ, တာဝ ဖန္ဒာပေတီတိ ဝုစ္စတိ။ အပိ စ က္ကတော စိတော စ အပဗ္ဗူဟန္တောပိ ဖန္ဒာပေတိယေဝ, သော ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ။ ယဒါ ပန ကောဋ္ဌဘာဝေ ဆိန္နော, ကုမ္ဘိဂတံ ကုမ္ဘိယမေဝ, ဘာဇနဂတမ္ပိ ဘာဇနေယေဝ ဟောတိ, တဒါ အတ္တနော ဘာဇနဂတံ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ ကတွာ ကုမ္ဘိတော အနီဟဋေပိ စ ဘာဇနေ ဟရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။

မုဋ္ဌိံ ဝါ ဆိန္ဒတီ တိ ဧတ္ထ ယထာ အင်္ဂုလန္တရေဟိ နိက္ခန္တကဟာပဏာ ကုမ္ဘိဂတေ ကဟာပဏေ န သမ္ဖုသန္တိ, ဧဝံ မုဋ္ဌိံ ကရောန္တော မုဋ္ဌိံ ဆိန္ဒတိ နာမ; သောပိ ဟရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။

သုတ္တာရုဠှ န္တိ သုတ္တေ အာရုဠှံ; သုတ္တေန အာဝုတဿာပိ သုတ္တမယဿာပိ ဧတံ အဓိဝစနံ ။ ဟမင္ကဒီနိဟိ သောဝဏ္ဏမယာနိပိ ဟောန္တိ ရူပိယမယာနိပိ သုတ္တမယာနိပိ, မုတ္တာဝလိအာဒယောပိ ဧတ္တေဝ သင်္ဂဟံ ဂတာ။ **ဝေဌေနန္တိ** သီသဝေဌနပဋ္ဋော ဝုစ္စတိ။ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဖန္ဒာပေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဟမင်္ဂာဒီနိ ကောဋ္ဌိယံ ဂဟေတွာ အာကာသဂ္ဂံ အကရောန္တော ဥစ္စာရေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။

ဃံသန္တော နီဟရတီ တိ ဧတ္ထ ပန ပရိပုဏ္ဏာယ ကုမ္ဘိယာ ဥပရိ သမတိတ္တိကံ ကုမ္ဘိံ ကတွာ ဌပိတံ ဝါ ကော်ကောဋ္ဌိံ ဗုန္ဒေ ကော် ကောဋ္ဌိံ မုခဝဋ္ဋိယံ ကတွာ ဌပိတံ ဝါ ဃံသန္တဿ နီဟရတော ထုလ္လစ္စယံ။ ကုမ္ဘိမုခါ မောစေန္တဿ ဟရာဇိကံ။ ယံ ပန ဥပမုကုမ္ဘိယံ ဝါ ရိတ္တကုမ္ဘိယံ ဝါ ဌပိတံ, တဿ အတ္တနော ဖုဋ္ဌောကာသောဝ ဌာနံ, န သကလာ ကုမ္ဘိ, တသ္မာ တံ ဃံသန္တဿာပိ နီဟရတော ပတိဋ္ဌိတောကာသတော ကေသဂ္ဂမတ္တေ မုတ္တေ ဟရာဇိကမေဝ။ ကုမ္ဘိယာ ပန ပရိပုဏ္ဏာယ ဝါ ဦနာယ ဝါ ဥဇုကမေဝ ဥဒ္ဓရန္တဿ ဟေဋ္ဌိမကောဋ္ဌိယာ ပတိဋ္ဌိတောကာသာ မုတ္တမတ္တေဝ ဟရာဇိကံ။ အန္တောကုမ္ဘိယံ ဌပိတံ ယံကိဉ္စိ ဟရာဇိကပ္ပဟောနကံ ဘဏ္ဍံ သကလကုမ္ဘိယံ စာရေန္တဿ, ဟမင်္ဂာဒိဉ္စ ဃံသိတွာ နီဟရန္တဿ ယာဝ မုခဝဋ္ဋိံ နာတိက္ကမတိ, တာဝ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ တဿ ဟိ သဗ္ဗာပိ ကုမ္ဘိ ဌာနန္တိ **သင္ခေပမဟာပစ္စရိယာဒီသု** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန "ဌပိတဋ္ဌာနမေဝ ဌာနံ, န သကလာ ကုမ္ဘိ။ တသ္မာ ယထာဌိတဋ္ဌာနတော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ မောစေန္တဿ ဟရာဇိကမေဝ"တိ ဝုတ္တံ, တံ ပမာဏံ။ က္ကတရံ ပန အာကာသဂတံ အကရောန္တဿ ဇီဝရပံသေ ဌပိတဇီဝရဝေဌနကနယေန ဝုတ္တံ, တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ **ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ ဟိ အာဂတေ ဂရုကေ ဌာတဗ္ဗံ, သော ဝိနယဓမ္မတာ**။ အပိစ "အတ္တနော ဘာဇနဂတံ ဝါ ကရောတိ, မုဋ္ဌိံ ဝါ ဆိန္ဒတီ"တိ ဝစနတော ပေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ အန္တောကုမ္ဘိယံ ဌိတဿ န သဗ္ဗာ ကုမ္ဘိ ဌာနန္တိ။

သပ္ပိအာဒီသု ယံကိဉ္စိ ပိဝတော ဧကပယောဂေန ပီတမတ္တေ ဟရာဇိကန္တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယာ**ဒီသု ပန အယံ ဝိဘာဂေါ ဒဿိတော – "မုခံ အနပနေတွာ အာကမုန္တဿ ပိဝတော သစေ ပရဂလဂတံ ဟဒံ န အဂ္ဃတိ, မုခဂတေန သဒ္ဓိံ အဂ္ဃတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ ကဏ္ဌေန ပန ပရိစ္ဆိန္နကာလေယေဝ ဟရာဇိကံ ဟောတိ။ သစေ ပိ ဩဋ္ဌေဟိ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တော ဩဋ္ဌေ ပိဒဟတိ, ဟရာဇိကမေဝ။ ဥပ္ပလဒဏ္ဍဝေဠုနာဠိနဠနာဠိအာဒီဟိ ပိဝန္တဿာပိ သစေ ပရဂလဂတမေဝ ဟဒံ အဂ္ဃတိ, ဟရာဇိကံ။ သစေ သဟ မုခဂတေန အဂ္ဃတိ, န တာဝ ဟရာဇိကံ ဟောတိ။ ဥပ္ပလဒဏ္ဍာဒိဂတေန သဒ္ဓိံ ကောဋ္ဌဘာဝံ ကောပေတွာ ဩဋ္ဌေဟိ ပရိစ္ဆိန္နမတ္တေ ဟရာဇိကံ။ သစေ ဥပ္ပလဒဏ္ဍာဒိဂတေန သဒ္ဓိံ အဂ္ဃတိ, ဥပ္ပလဒဏ္ဍာဒီနံ ဗုန္ဒေ အင်္ဂုလိယာပိ ပိဟိတမတ္တေ ဟရာဇိကံ။ ဟဒဂ္ဃနကေ ပရဂလံ အပ္ပဝိဋ္ဌေ ဥပ္ပလဒဏ္ဍာဒီသု စ မုခေ စ အတိရေကဟာအရဟမ္ပိ ကောဋ္ဌံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ, ရက္ခတိယေဝါ"တိ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ယသ္မာ "အတ္တနော ဘာဇနဂတံ ဝါ ကရောတိ , မုဋ္ဌိံ ဝါ ဆိန္ဒတီ"တိ က္ကမံ နယံ ဘဇတိ, တသ္မာ သုဒဿိတမေဝ။ သေ တာဝ ကောဋ္ဌဝေ နယော။

သစေ ပန ဟတ္ထေန ဝါ ပတ္တေန ဝါ ထာလကာဒိနာ ဝါ ကေနစိ ဘာဇနေန ဂဟေတွာ ပိဝတိ, ယမ္ဟိ ပယောဂေ ဟဒဂ္ဃနကံ ပူရေတိ, တမ္ဟိ ဂတေ ဟရာဇိကံ။ အထ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ, သိပ္ပိကာယပိ ဧကပယောဂေနေဝ ဟဒဂ္ဃနကံ

ဂဟောတုံ သက္ကာ ဟောတိ, ကေုဒ္ဓာရေယေ၀ ဟရာဇိကံ။ ဘာဇနံ ပန နိမုဇ္ဇာပေတွတ ဂဏှာဟန္တဿ ယာဝ ကောဗဒ္ဓံ ဟောတိ, တာဝ ရက္ခတိ။ မုခဝဋ္ဋိပရိစ္ဆေဒေန တ ဥဒ္ဒာရေန တ ဟရာဇိကံ။ ယဒာ ပန သပ္ပိ တ တေလံ တ အစ္ဆံ တေလသဒိသမေဝ မဓုဖာဏိတံ တ ကုမ္ဘိ အာဝိဉ္ဆေတွတ အတ္တနော ဘာဇနေ ပဝေသေတိ, တဒာ တေသံ အစ္ဆတာယ ကောဗဒ္ဓတာ နတ္ထိတိ ဟာဒဂ္ဃနကေ မုခဝဋ္ဋိတော ဂဠိတမတ္တေ ဟရာဇိကံ။

ပစိတွတ ဌပိတံ ပန မဓုဖာဏိတံ သိလေသော ဝိယ စိက္ကနံ အာကမုနဝိကမုနယောဂ္ဂံ ဟောတိ, ဥပ္ပန္နေ ကုက္ကုစ္စေ ကောဗဒ္ဓမေဝ ဟုတွတ ပဋ္ဋိနိဟရိတုံ သက္ကောတိ, တေံ မုခဝဋ္ဋိယာ နိက္ခမိတွတ ဘာဇနေ ပဝိဋ္ဌမ္ပိ ဗာဟိရေန သဒ္ဒိံ ကောဗဒ္ဓတ္တာ ရက္ခတိ, မုခဝဋ္ဋိတော ဆိန္နမတ္တေ ပန ဟရာဇိကံ။ ယောပိ ထေယ္ယစိတ္တေန ပရဿ ကုမ္ဘိယာ ဟာဒဂ္ဃနကံ သပ္ပိ တ တေလံ တ အဝဿပိဝနကံ ယံကိဉ္စိ ဒုကူလသာဋကံ တ စမ္မခဏ္ဍာဒီနံ တ အညတရံ ပက္ခိပတိ, ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ ဟရာဇိကံ။

ရိတ္တကုမ္ဘိယာ "က္ကအနိ တေလံ အာကိရိဿန္တိ"တိ ဥတွတ ယံကိဉ္စိ ဘဏ္ဍံ ထေယ္ယစိတ္တော ပက္ခိပတိ, တံ စေ တတ္ထ တေလေ အာကိဏ္ဏေ ပဉ္စမာသကအဂ္ဃနကံ ပိဝတိ, ပီတမတ္တေ ဟရာဇိကန္တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ တံ ပန တတ္ထေဝ သုက္ခတဋ္ဌာကေ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇုကရဏဝိနိစ္ဆယေန ဝိရုဇ္ဈတိ, အဝဟာရလက္ခဏဥ္စေတ္ထ န ပညာယတိ, တသ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယာ** ဒီသု ပန တဿ ဥဒ္ဒာရေ ဟရာဇိကံ ဝုတ္တံ, တံ ယုတွတံ။

ပရဿ ရိတ္တကုမ္ဘိယာ သင္ဂောပနတ္ထာယ ဘဏ္ဍံ ဌပေတွတ တတ္ထ တေလေ အာကိဏ္ဏေ "သစေ အယံ ဇာနိဿတိ, မံ ပလိဗုဇ္ဈိဿတီ"တိ ဘီတော ဟာဒဂ္ဃနကံ တေလံ ပီတံ ဘဏ္ဍံ ထေယ္ယစိတ္တေန ဥဒ္ဓရတိ, ဟရာဇိကံ။ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဥဒ္ဓရတိ, ပရေ အာဟရာပေန္တေ ဘဏ္ဍဒေယ္ယံ။ **ဘဏ္ဍဒေယ္ယံ** နာမ ယံ ပရဿ နဋ္ဌံ, တဿ မူလံ တ တဒေဝ တ ဘဏ္ဍံ အာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ နော စေ ဒေတိ, သာမိကဿ ဓုရနိက္ခေပေ ဟရာဇိကံ။ သစေ ပရဿ ကုမ္ဘိယာ အညော သပ္ပိ တ တေလံ တ အာကိရတိ, တတ္ရ စာယံ ထေယ္ယစိတ္တေန တေလပိဝနကံ ဘဏ္ဍံ ပက္ခိပတိ, ဝုတ္တနယေနေဝ ဟရာဇိကံ။ အတ္တနော ရိတ္တကုမ္ဘိယာ ပရဿ သပ္ပိ တ တေလံ တ အာကိရဏဘာဝံ ဥတွတ ထေယ္ယစိတ္တေန ဘဏ္ဍံ နိက္ခိပတိ, ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဥဒ္ဒာရေ ဟရာဇိကံ။ သုဒ္ဓစိတ္တော နိက္ခိပိတွတ ပစ္ဆာ ထေယ္ယစိတ္တေန ဥဒ္ဓရတိ, ဟရာဇိကမေဝ။ သုဒ္ဓစိတ္တောဝ ဥဒ္ဓရတိ, နေဝ အဝဟာရော, န ဂီတ; **မဟာပစ္စရိယံ** ပန အနာပတ္တိမတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။ "'ကိဿ မမ ကုမ္ဘိယံ တေလံ အာကိရသီ'တိ ကုပိတော အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဥဒ္ဓရိတွတ ဆဍ္ဍေတိ, နော ဘဏ္ဍဒေယ္ယ"န္တိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ ထေယ္ယစိတ္တေန မုခဝဋ္ဋိယံ ဂဟေတွတ ကုမ္ဘိ အာဝိဉ္ဆတိ တေလံ ဂဠေတုကာမော, ဟာဒဂ္ဃနကေ ဂဠိတေ ဟရာဇိကံ။ ထေယ္ယစိတ္တေနေဝ ဇဇ္ဇရံ ကရောတိ "သဝိတွတ ဂမိဿတီ"တိ ဟာဒဂ္ဃနကေ သဝိတွတ ဂတေ ဟရာဇိကံ။ ထေယ္ယစိတ္တေနေဝ ဆိဒ္ဒံ ကရောတိ ဩမဋ္ဌံ တ ဥမ္မဋ္ဌံ တ ဝေမဋ္ဌံ တ, က္ကဒံ ပန သမ္ဗောဟဋ္ဌာနံ; တသ္မာ သုဋ္ဌု သလ္လေက္ခေတဗ္ဗံ။ အယဉ္စေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော – **ဩမဋ္ဌံ** နာမ အဓောမုခဆိဒ္ဒံ; **ဥမ္မဋ္ဌံ** နာမ ဥဒ္ဓံမုခဆိဒ္ဒံ; **ဝေမဋ္ဌံ** နာမ ဥဇုကံ ဩသ္သေဝ ဥဇုဂတဆိဒ္ဒံ။ တတ္ရ ဩမဋ္ဌဿ ဗဟိ ပဋ္ဌာယ ကတဿ အဗ္ဘန္တရန္တတော ဟာဒဂ္ဃနကေ တေလေ ဂဠိတေ ဗဟိ အနိက္ခန္တေပိ ဟရာဇိကံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တတော ဂဠိတမတ္တမေဝ ဗဟိဂတံ နာမ ဟောတိ, န ကုမ္ဘိဂတသင်္ချံ လဘတိ။ အန္တော ပဋ္ဌာယ ကတဿ ဗာဟိရန္တတော ဟာဒဂ္ဃနကေ ဂဠိတေ ဟရာဇိကံ။ ဥမ္မဋ္ဌဿ ယထာ တထာ တ ကတဿ ဗာဟိရန္တတော ဟာဒဂ္ဃနကေ ဂဠိတေ ဟရာဇိကံ။ တဥှိ ယာဝ ဗာဟိရန္တတော န ဂဠတိ, တာဝ ကုမ္ဘိဂတမေဝ ဟောတိ။ "ဝေမဋ္ဌဿ စ ကပာလမဇ္ဈတော ဂဠိတဝသေန ကာရေတဗ္ဗော"တိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ တံ ပန အန္တော စ ဗဟိ စ ပဋ္ဌာယ မဇ္ဈေ ဌပေတွတ ကတဆိဒ္ဒေ တဋ္ဌာကဿ စ မရိယာဒဘာဝေန သမေတိ။ အန္တော ပဋ္ဌာယ ကတေ ပန ဗာဟိရန္တေန, ဗဟိ ပဋ္ဌာယ ကတေ အဗ္ဘန္တရန္တေန ကာရေတဗ္ဗောတိ က္ကဒမေတ္ထ ယုတ္တံ။ ယော ပန "ဝဋ္ဋိတွတ ဂစ္ဆိဿတီ"တိ ထေယ္ယစိတ္တေန ကုမ္ဘိယာ အာဓာရကံ တ ဥပတ္ထမ္ဘနလေဍ္ဍုကေ တ အပနေတိ, ဝဋ္ဋိတွတ ဂတာယ ဟရာဇိကံ။ တေလာကိရဏဘာဝံ ပန ဥတွတ ရိတ္တကုမ္ဘိယာ ဇဇ္ဇရဘာဝေ တ ဆိဒ္ဒေသု တ ကတေသု ပစ္ဆာ နိက္ခန္တတေလပ္ပမာဏေန ဘဏ္ဍဒေယ္ယံ ဟောတိ။ **အဋ္ဌကထာသု** ပန ကတ္ထစိ ဟရာဇိကန္တိပိ လိခိတံ, တံ ပမာဒလိခိတံ။

ပရိပုဏ္ဏာယ ကုမ္ဘိယာ ဥပရိ ကထလံ တ ဟာသာဏံ တ "ပတိတွတ ဘိန္ဒိဿတိ, တတော တေလံ ပဂ္ဃရိဿတီ"တိ ထေယ္ယစိတ္တေန ဒုဗ္ဗန္ဓံ တ ကရောတိ, ဒုဋ္ဌပိတံ တ ဌပေတိ, အဝဿပတနကံ တထာ ကရောန္တဿ က

တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ ရိတ္တကုမ္ဘိယာ ဥပရိ ကရောတိ, တံ ပစ္ဆာ ပုဏ္ဏကာလေ ပတိတွာ ဘိန္ဒတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ဤဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု ဘဏ္ဍဿ နတ္ထိကာလေ ကတပယောဂတ္တာ အာဒိတောဝ ပါရာဇိကံ န ဟောတိ။ ဘဏ္ဍဝိနာသဒွါရဿ ပန ကတတ္တာ ဘဏ္ဍဒေယျံ ဟောတိ။ အာဟရာပေန္တေသု အဒဒတော သာမိကာနံ ဓုရနိက္ခေပေန ပါရာဇိကံ။

ထေယျစိတ္တေန မာတိကံ ဥဇုကံ ကရောတိ “ဝဋ္ဋိတွာ ဝါ ဂမိဿတိ, ဝေလံ ဝါ ဥတ္တရာပေဿတီ”တိ ; ဝဋ္ဋိတွာ ဝါ ဂစ္ဆတု, ဝေလံ ဝါ ဥတ္တရတု, ဥဇုကရဏကာလေ ပါရာဇိကံ။ ဤဒိသာ ဟိ ပယောဂါ ပုဗ္ဗပယောဂါဝဟာရေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇုကတာယ ပစ္ဆာ ဥဒကေ အာဂတေ ဝဋ္ဋိတွာ ဝါ ဂစ္ဆတု, ဝေလံ ဝါ ဥတ္တရတု, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ကသ္မာ? ဌာနာ စာဝနပယောဂဿ အဘာဝါ။ တဿ လက္ခဏံ နာဝဋ္ဌေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

တတ္ထေဝ ဘိန္ဒတိ ဝါ တိအာဒီသု **အဋ္ဌကထာယံ** တာဝ ဝုတ္တံ – **“ဘိန္ဒတိ ဝါ** တိ မုဂ္ဂရေန ပောထေတွာ ဘိန္ဒတိ။ **ဆဍ္ဍေတိ ဝါ** တိ ဥဒကံ ဝါ ဝါလိကံ ဝါ အာကိရိတွာ ဥတ္တရာပေတိ။ **ဈာပေတိ ဝါ**တိ အဂ္ဂိံ အာဟရိတွာ ဈာပေတိ။ **အပရိဘောဂံ ဝါ ကရောတီ**တိ အခါဒိတဗ္ဗံ ဝါ အပါတဗ္ဗံ ဝါ ကရောတိ; ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ဝိသံ ဝါ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ ဝါ ကုဏပံ ဝါ ပါတေတိ, **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ ဌာနာစာဝနဿ နတ္ထိတာယ ဒုက္ကဋံ, ဗုဒ္ဓဝိသယော နာမေသော။ ကိဉ္စာပိ ဒုက္ကဋံ, အာဟရာပေန္တေ ပန ဘဏ္ဍဒေယျ”န္တိ။ တတ္ထ ပုရိမဒွယံ န သမေတိ။ တဉှိ ကုမ္ဘိဇဇ္ဇရကရဏေန မာတိကာဥဇုကရဏေန စ သဒ္ဓိံ ဧကလက္ခဏံ။ ပစ္ဆိမံ ပန ဒွယံ ဌာနာ အစာဝေန္တေနာပိ သက္ကာ ကာတုံ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယံ ဝဒန္တိ – “အဋ္ဌကထာယံ ကိရ ‘ဌာနာ စာဝနဿ နတ္ထိတာယ ဒုက္ကဋ’န္တိ ဣဒံ ပစ္ဆိမဒွယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဌာနာ စာဝနံ အကရောန္တောယေဝ ဟိ ထေယျစိတ္တေန ဝိနာသေတုကာမတာယ ဝါ ဈာပေယျ ဝါ, အပရိဘောဂံ ဝါ ကရေယျ။ ပုရိမဒွယေ ပန ဝုတ္တနယေန ဘိန္ဒန္တဿ ဝါ ဆဍ္ဍေန္တဿ ဝါ ဌာနာ စာဝနံ အတ္ထိ, တသ္မာ တထာ ကရောန္တဿ ဝိနာသေတုကာမတာယ ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ပါရာဇိက”န္တိ။ ပါဠိယံ “ဒုက္ကဋ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ အယုတ္တန္တိ စေ? န; အညထာ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။ ပါဠိယဉှိ ထေယျစိတ္တပက္ခေ **“ဘိန္ဒတိ ဝါ** တိ ဥဒကေန သမ္ဘိန္ဒတိ, **ဆဍ္ဍေတိ ဝါ** တိ တတ္ထ ဝမတိ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ဆဍ္ဍေတီ”တိ ဧဝမေကေ ဝဒန္တိ။

အယံ ပနေတ္ထ သာရော – ဝိနီတဝတ္ထုမှိ တိဏဇ္ဈာပကော ဝိယ ဌာနာ အစာဝေတုကာမောဝ ကေဝလံ ဘိန္ဒတိ, ဘိန္နတ္တာ ပန တေလာဒီနိ နိက္ခမန္တိ, ယံ ဝါ ပနေတ္ထ ပတ္ထိန္နံ, တံ ဧကာဗဒ္ဓမေဝ တိဋ္ဌတိ။ အဆဍ္ဍေတုကာမောယေဝ စ ကေဝလံ တတ္ထ ဥဒကဝါလိကာဒီနိ အာကိရတိ, အာကိဏ္ဏတ္တာ ပန တေလံ ဆဍ္ဍီယတိ။ တသ္မာ ဧဝရူပေ **“ဘိန္ဒတိ ဝါ ဆဍ္ဍေတိ ဝါ”** တိ ဝုစ္စတီတိ။ ဧဝမေတေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ နာသေတုကာမတာပက္ခေ ပန ဥဘယထာပိ ယုဇ္ဇတိ။ ဧဝဉှိ ကထိယမာနေ ပါဠိ စ အဋ္ဌကထာ စ ပုဗ္ဗာပရေန သံသန္ဒိတွာ ကထိတာ ဟောန္တိ။ ဧတ္တာဝတာပိ စ သန္တောသံ အကတွာ အာစရိယေ ပယိရုပါသိတွာ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဘူမဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ထလဋ္ဌကထာ

၉၅. ထလဋ္ဌေ **ထလေ နိက္ခိတ္တ**န္တိ ဘူမိတလေ ဝါ ပါသာဏတလပဗ္ဗတတလာဒီသု ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပဋိစ္ဆန္နေ ဝါ အပ္ပဋိစ္ဆန္နေ ဝါ ဌပိတံ ထလဋ္ဌန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ သစေ ရာသိကတံ ဟောတိ, အန္တောကုမ္ဘိယံ ဘာဇနဂတကရဏမုဋ္ဌိစ္ဆေဒနဝိနိစ္ဆယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဧကာဗဒ္ဓံ သိလေသနိယျာသာဒိ ပက္ကမဓုဖာဏိတဝိနိစ္ဆယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂရုကံ ဟောတိ ဘာရဗဒ္ဓံ လောဟပိဏ္ဍိ-ဂုဠပိဏ္ဍိ-တေလမဓုဃဋာဒိ ဝါ, ကုမ္ဘိယံ ဌာနာစာဝနဝိနိစ္ဆယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ သင်္ခလိကဗဒ္ဓဿ စ ဌာနဘေဒော သလ္လက္ခေတဗ္ဗော။ ပတ္ထရိတွာ ဌပိတံ ပန ပါဝါရတ္ထရဏကဋသာရကာဒိံ ဥဇုကံ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎတိ, ပါရိမန္တေ ဩရိမန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗဒိသာသု သလ္လက္ခေတဗ္ဗော။ ဝေဌေတွာ ဥဒ္ဓရတိ, ကေသဂ္ဂမတ္တံ အာကာသဂတံ ကရောန္တဿ ပါရာဇိကံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ထလဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာကာသဋ္ဌကထာ

၉၆. အာကာသဋ္ဌေ   မောရဿ ဆဟိ အာကာရေဟိ ဌာနပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော – ပုရတော မုခတုဏ္ဍကေန, ပစ္ဆတော ကလာပဂ္ဂေန, ဥဘယပဿေသု ပက္ခပရိယန္တေဟိ, အဓော ဟဒနခသိခာယ, ဥဒ္ဓံ သိခဂ္ဂေနာတိ။ ဘိက္ခု ''သဿာမိကံ အာကာသဋ္ဌံ မောရံ ဂဟေဿာမီ''တိ ပုရတော ဝါ တိဋ္ဌတိ, ဟတ္ထံ ဝါ ပသာရေတိ, မောရော အာကာသေယေဝ ပက္ခေ စာရေတိ, ဝါတံ ဂဟာပေတွာ ဂမနံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ တိဋ္ဌတိ။ တဿ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ။ တံ အဖန္ဒေန္တော ဟတ္ထေန အာမသတိ, ဒုက္ကဋမေဝ။ ဌာနာ အစာဝေန္တော ဖန္ဒာပေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဟတ္ထေန ပန ဂဟေတွာ ဝါ အဂ္ဂဟေတွာ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ကလာပဂ္ဂံ, ကလာပဂ္ဂေန ဝါ ဖုဋ္ဌောကာသံ မုခတုဏ္ဍကံ အတိက္ကာမေတိ, ပာရာဇိကံ။ တထာ ဝါမပက္ခပရိယန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ဒက္ခိဏပက္ခပရိယန္တံ, ဒက္ခိဏပက္ခပရိယန္တေန ဝါ ဖုဋ္ဌောကာသံ ဝါမပက္ခပရိယန္တံ အတိက္ကာမေတိ, ပာရာဇိကံ။ တထာ ဟဒနခသိခာယ ဖုဋ္ဌောကာသံ သိခဂ္ဂံ, သိခဂ္ဂေန ဝါ ဖုဋ္ဌောကာသံ ဟဒနခသိခံ အတိက္ကာမေတိ, ပာရာဇိကံ။

အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော မောရော သီသာဒီသု ယသ္မိံ အင်္ဂေ နိလီယတိ, တံ တဿ ဌာနံ။ တသ္မာ တံ ဟတ္ထေ နိလီနံ ကတော စိတော စ ကရောန္တော္ပိ ဖန္ဒာပေတိယေဝ, ယဒိ ပန ကတရေန ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဌာနာ စာဝေတိ, ပာရာဇိကံ ။ ကတရံ ဟတ္ထံ ဥပနေတိ, မောရော သယမေဝ ဥဍ္ဍေတွာ တတ္ထ နိလီယတိ, အနာပတ္တိ ။ အင်္ဂေ နိလီနဘာဝံ ဥတွာ ထေယျစိတ္တေန ဧကံ ပဒံ ဂစ္ဆတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဒုတိယေ ပာရာဇိကံ။

ဘူမိယံ ဌိတမောရော ဒွိန္နံ ဝါ ပါဒါနံ ကလာပဿ စ ဝသေန တီဏိ ဌာနာနိ လဘတိ။ တံ ဥက္ခိပန္တဿ ယာဝ ဧကမ္ပိ ဌာနံ ပထဝိံ ဖုသတိ, တာဝ ထုလ္လစ္စယံ။ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပထဝိယာ မောစိတမတ္တေ ပာရာဇိကံ။ ပဉ္ဇရေ ဌိတံ သဟ ပဉ္ဇရေန ဥဒ္ဓရတိ, ပာရာဇိကံ။ ယဒိ ပန ပာဒံ န အဂ္ဃတိ, သဗ္ဗတ္ထ အဂ္ဃဝသေန ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောဝတ္ထုမှိ စရန္တံ မောရံ ထေယျစိတ္တေန ပဒသာ ဗဟိဝတ္ထုံ နီဟရန္တော ဒွာရပရိစ္ဆေဒံ အတိက္ကာမေတိ, ပာရာဇိကံ။ ဝဇေ ဌိတဗလီဗဒ္ဒဿ ဟိ ဝဇော ဝိယ အန္တောဝတ္ထု တဿ ဌာနံ။ ဟတ္ထေန ပန ဂဟေတွာ အန္တောဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ အာကာသဂတံ ကရောန္တဿ ပာရာဇိကမေဝ။ အန္တောဂါမေ စရန္တမ္ပိ ဂါမပရိက္ခေပံ အတိက္ကာမေန္တဿ ပာရာဇိကံ ။ သယမေဝ နိက္ခမိတွာ ဂါမူပစာရေ ဝါ ဝတ္ထုပစာရေ ဝါ စရန္တံ ပန ထေယျစိတ္တော ကဋ္ဌေန ဝါ ကထလာယ ဝါ ဥတ္တာသေတွာ အဋဝိမုခံ ကရောတိ, မောရော ဥဍ္ဍေတွာ အန္တောဂါမေ ဝါ အန္တောဝတ္ထုမှိ ဝါ ဆဒနပိဋ္ဌေ ဝါ နိလီယတိ, ရက္ခတိ။ သစေ ပန အဋဝိမုခေါ ဥဍ္ဍေတိ ဝါ ဂစ္ဆတိ ဝါ ''အဋဝိံ ပဝေသေတွာ ဂဟေဿာမီ''တိ ပရိကပ္ပေ အသတိ ပထဝိတော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဥဋ္ဌိတမတ္တေ ဝါ ဒုတိယပဒဝါရေ ဝါ ပာရာဇိကံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဂါမတော နိက္ခန္တဿ ဌိတဋ္ဌာနမေဝ ဌာနံ ဟောတိ။ **ကပိဉ္ဇရာဒီသုပိ**   အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သာဋကံ ဝါတိ ဝါတဝေဂုက္ခိတ္တံ ပထဝိတလေ ပတ္ထရိတွာ ဌပိတမိဝ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တံ ခလိဗဒ္ဓံ သာဋကံ အဘိမုခာဂတံ ဟတ္ထေန ဧကသ္မိံ အန္တေ ဂဏှာတိ, ကတော စိတော စ ဌာနံ အဝိကောပေန္တောယေဝ ဂမနုပစ္ဆေဒေ ဒုက္ကဋံ။ ဌာနာစာဝနံ အကရောန္တော စာလေတိ, ဖန္ဒာပနေ ထုလ္လစ္စယံ။ ဌာနာ စာဝေတိ, ပာရာဇိကံ။ ဌာနပရိစ္ဆေဒော စဿ မောရဿေဝ ဆဟိ အာကာရေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဗဒ္ဓသာဋကော ပန ဧကသ္မိံ အန္တေ ဂဟိတမတ္တေဝ ဒုတိယေနန္တေန ပတိတွာ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာတိ, တဿ ဒွေ ဌာနာနိ ဟောန္တိ – ဟတ္ထော စေဝ ဘူမိ စ။ တံ ယထာဂဟိတမေဝ ပဌမံ ဂဟိတောကာသပ္ပဒေသတော စာလေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ပစ္ဆာ ဘူမိတော ဒုတိယဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ ဥက္ခိပတိ, ပာရာဇိကံ။ ပဌမံ ဝါ ဘူမိတော ဥဒ္ဓရတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ပစ္ဆာ ဂဟိတောကာသပ္ပဒေသတော စာဝေတိ, ပာရာဇိကံ။ ဂဟဏံ ဝါ အမုဉ္စန္တော ဥဇုကမေဝ ဟတ္ထံ ဩနာမေတွာ ဘူမိဂတံ ကတွာ တေနေဝ ဟတ္ထေန ဥက္ခိပတိ, ပာရာဇိကံ။ **ဝေဌနေပိ** အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

ဟိရညံ ဝါ သုဝဏ္ဏံ ဝါ ဆိဇ္ဇမာန   န္တိ မနုဿာနံ အလင်္ကရောန္တာနံ ဂီဝေယျကာဒိပိဠန္ဓနံ ဝါ သုဝဏ္ဏသလာကံ ဆိန္ဒန္တာနံ သုဝဏ္ဏကာရာနံ သုဝဏ္ဏခဏ္ဍံ ဝါ ဆိဇ္ဇမာနံ ပတတိ, တဉ္စေ ဘိက္ခု အာကာသေန အာဂစ္ဆန္တံ ထေယျစိတ္တော ဟတ္ထေန ဂဏှာတိ, ဂဟဏမေဝ ဌာနံ။ ဂဟိတပ္ပဒေသတော ဟတ္ထံ အပနေတိ, ပာရာဇိကံ။ စီဝရေ ပတိတံ ဟတ္ထေန ဥက္ခိပတိ, ပာရာဇိကံ။ အနုဒ္ဓရိတွာဝ ယာတိ, ဒုတိယေ ပဒဝါရေ ပာရာဇိကံ။ ပတ္တေ ပတိတေပိ ဧသေဝ နယော

ယော။ သီသေ တ မုခေ တ ဟဒေ တ ပတိဋ္ဌိတံ ဟတ္ထေန ဂဏှာတိ, ဟရာဇိကံ။ အဂ္ဂဟေတွာဝ ယာတိ, ဒုတိယေ ပဒ တရေ ဟရာဇိကံ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပတတိ, တသ္မိ ပတိတောကာသော၀ ဌာနံ, န သဗ္ဗံ အငွပစ္စင်္ဂ ပတ္တစီ၀ရံ တ တိ။

အာကာသဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဟာသဋ္ဌကထာ

၉၇. ဝေဟာသဋ္ဌေ မဉ္စပီဌာဒီသု ဌပိတံ ဘဏ္ဍံ အာမာသံ တ ဟောတု အနာမာသံ တ, ထေယ္ယစိတ္တေန အာမသန္တ တသ္မိ ဒုက္ကဋံ။ မဉ္စပီဌေသု ဌပိတဘဏ္ဍေသု ပနေတ္ထ ထလဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော – သစေ ခလိယာ ဗဒ္ဓသာဋ္ဋကော မဉ္စေ တ ပီဌေ တ ပတ္ထဋ္ဌော မဇ္ဈေန မဉ္စတလံ န ဖုသတိ, မဉ္စဟဒေ ဝ ဖုသတိ, တေသံ ဝသေန ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟအနံ ဥပရိ ဖုဋ္ဌောကာသမေဝ ဟိ အတိက္ကမိတမတ္တေန တတ္ထ ဟရာဇိ ကံ ဟောတိ။ သဟ မဉ္စပီဌေဟိ ဟရန္တဿ ပန မဉ္စပီဌဟအနံ ပတိဋ္ဌိတောကာသဝသေန ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စီဝရဝံသေ တတိ စီဝရဌပနတ္ထာယ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတေ ဝံသေ တ ကဋ္ဌဒဏ္ဍကေ တ။ တတ္ထ သံဟရိတွာ ဟရ တော အန္တံ ဩရတော ဘောဂံ ကတွာ ဌပိတစီဝရဿ ပတိဋ္ဌိတောကာသေန ဖုဋ္ဌောကာသော၀ ဌာနံ, န သဗ္ဗော စီဝရ ဝံသော။ တသ္မာ ထေယ္ယစိတ္တေန တံ ဘောဂေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎန္တဿ ဟရတော ဝံသေ ပတိဋ္ဌိတောကာသံ ဩရတော စီဝရေန ဝံသဿ ဖုဋ္ဌပ္ပဒေသံ အတိက္ကာမေန္တဿ ဧကဒ္ဓ၀င်္ဂုလမတ္တာကမနေနေ၀ ဟရာဇိကံ။ အန္ တေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထေ၀ ပန စီဝရဝံသေ တမတော တ ဒက္ခိဏတော တ သာရေန္ တဿ တမန္တေန ဒက္ခိဏန္တဌာနံ ဒက္ခိဏန္တေန တ တမန္တဌာနံ အတိက္ကန္တမတ္တေ ဒသဒွတဒသင်္ဂုလမတ္တ သာရဏေနေ၀ ဟရာဇိကံ။ ဥဒ္ဓံ ဥက္ခိပန္တဿ ကေသဂ္ဂမတ္တုက္ခိပနေန ဟရာဇိကံ။ စီဝရဝံသံ ဖုသန္တံ တ အဖုသန္ တံ တ ရဇ္ဇုကေန ဗန္ဓိတွာ ဌပိတစီဝရံ မောစေန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ, မုတ္တေ ဟရာဇိကံ။ မုတ္တမတ္တမေဝ ဟိ တံ "ဌာနာ စုတ"န္တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဝံသေ ဝေဌေတွာ ဌပိတံ နိဗ္ဗေဌေန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ, နိဗ္ဗေဌိတမတ္တေ ဟရာဇိကံ။ ဝလယံ ကတွာ ဌပိတေ ဝလယံ ဆိန္ဒတိ တ မောစေတိ တ ဧကံ တ ဝံသကောဋိံ မောစေတွာ နီဟရတိ, ထုလ္လစ္စယံ ။ ဆိ န္နမတ္တေ မုတ္တမတ္တေ နီဟဋမတ္တေ စ ဟရာဇိကံ။ တထာ အကတွာဝ စီဝရဝံသေ ဣတော စိတော စ သာရေတိ, ရက္ခ တိ တာဝ။ ဝလယဿ ဟိ သဗ္ဗောပိ စီဝရဝံသော ဌာနံ။ ကသ္မာ? တတ္ထ သံသရဏဓမ္မတာယ။ ယအ ပန နံ ဟတ္ထေန ဂ ဟေတွာ အာကာသဂတံ ကရောတိ, ဟရာဇိကံ။ ပသာရေတွာ ဌပိတဿ ပတိဋ္ဌိတောကာသေန ဖုဋ္ဌောကာသော၀ ဌာနံ။ တတ္ထ သံဟရိတွာ ဌပိတေ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယံ ပန ဧကေနန္တေန ဘူမိံ ဖုသိတွာ ဌိတံ ဟော တိ, တဿ စီဝရဝံသေ စ ဘူမိယဉ္စ ပတိဋ္ဌိတောကာသဝသေန ဒွေ ဌာနာနိ။ တတ္ထ ဘူမိယံ ဧကေနန္တေန ပတိဋ္ဌိတေ အဗဒ္ဓသာဋကေ ဝုတ္တနယေနေ၀ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စီဝရရဇ္ဇုယာပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

အင်္ဂသကေ လဂ္ဂေတွာ ဌပိတဘဏ္ဍံ ပန ဘေသဇ္ဇဃဋော တ ဘေသဇ္ဇတ္ထဝိကာ တ သစေ ဘိတ္တိံ တ ဘူမိံ တ အဖုသိတွာ ဌပိတံ လဂ္ဂနကံ ဃံသန္တဿ နီဟရတော အင်္ဂသကောဋိတော နိက္ခန္တမတ္တေ ဟရာဇိကံ။ လဂ္ဂန ကံ ဗဒ္ဓံ ဟောတိ, ဗုန္ဓေန ဥက္ခိပိတွာ အာကာသဂတံ ကရောန္တဿ အင်္ဂသကောဋိတော အနိက္ခန္တေပိ ဟရာဇိ ကံ။ ဘိတ္တိနိဿိတံ ဟောတိ, ပဌမံ အင်္ဂသကောဋိတော နီဟရတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ပစ္ဆာ ဘိတ္တိံ မောစေတိ, ဟရာဇိ ကံ။ ပဌမံ ဘိတ္တိံ မောစေတွာ ပစ္ဆာ အင်္ဂသတော နီဟရန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ဘာရိယံ ဘဏ္ဍံ နီဟ ရိတုံ အသက္ကောန္တော သယံ ဘိတ္တိနိဿိတံ ကတွာ အင်္ဂသတော နီဟရတိ, ပုန ဘိတ္တိံ အမောစေတွာပိ အင်္ဂ သတော နီဟဋမတ္တေယေ၀ ဟရာဇိကံ။ အတ္တနာ ကတဌာနဉှိ ဌာနံ န ဟောတိ။ ဘူမိံ ဖုသိတွာ ဌိတဿ ပန ဒွေ ဧဝ ဌာနာနိ။ တတ္ထ ဝုတ္တောယေ၀ ဝိနိစ္ဆယော ။ ယံ ပန သိက္ကာယ ပက္ခိပိတွာ လဂ္ဂိတံ ဟောတိ, တံ သိက္ကာတော နီ ဟရန္တဿာပိ သဟ သိက္ကာယ အင်္ဂသတော နီဟရန္တဿာပိ ဟရာဇိကံ။ ဘိတ္တိဘူမိသန္နိဿိတဝသေန စေတ ထ ဌာနဘေအေပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘိတ္တိခီလေ တိ ဥဇုကံ ကတွာ ဘိတ္တိယံ အာကောဋိတော တ တတ္ထဇာတကော ဧဝ တ; နာဂဒန္တော ပန ဝင် ကော အာကောဋိတော ဧဝ။ တေသု လဂ္ဂေတွာ ဌပိတံ အင်္ဂသကေ ဝုတ္တနယေနေ၀ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ ဒွီသု တီသု ပန ပ

ဋ္ဌိဟဋ္ဌိယာ ဌိတေသု အာရောပေတွာ ဌပိတံ ကုန္တံ တ ဘိန္ဒိတလံ တ အဂ္ဂေ တ ဗုန္ဒေ တ ဂဟေတွာ အာကမုတိ, ဧကေ
မေကသ္သ ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တေ အတိက္ကန္တေ ဟာရာဇိကံ။ ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တမေဝ ဟိ တေသံ ဌာနံ ဟောတိ, န သဗ္ဗ
ဗေ ခီလာ တ နာဂဒန္တာ တ။ ဘိတ္တိအဘိမုခော ဌတွာ မဇ္ဈေ ဂဟေတွာ အာကမုတိ, ဩရိမန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ပါ
ရိမန္တေန အတိက္ကန္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ ပရတော ပေလ္လေန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဥ
ဇုကံ ဥက္ခိပန္တော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အာကာသဂတံ ကရောတိ, ဟာရာဇိကံ။ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ဌပိတံ ဘိတ္တိံ ဃံသန္တ
တော အာကမုတိ, အဂ္ဂေန ဖုဋ္ဌောကာသံ ဗုန္ဒံ, ဗုန္ဒေန တ ဖုဋ္ဌောကာသံ အဂ္ဂံ အတိက္ကာမေန္တဿ ဟာရာဇိကံ ။
ဘိတ္တိအဘိမုခော ဌတွာ အာကမုန္တော ဧကေနန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ အပရန္တံ အတိက္ကာမေတိ, ဟာရာဇိကံ။ ဥဇုကံ
ဥက္ခိပန္တော ကေသဂ္ဂမတ္တံ အာကာသဂတံ ကရောတိ, ဟာရာဇိကံ။

ရုက္ခေ တ လဂ္ဂိတ န္တိ တာလရုက္ခာဒီသု အာရောပေတွာ လဂ္ဂိတေ အင်္ကုသကာဒီသု ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆ
ယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထဇာတကံ ပန တာလပိဏ္ဍိံ စာလေန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ယသ္မိံ ဖလေ ဟာရာဇိကဝတ္ထုံ ပူရ
တိ, တသ္မိံ ဗန္ဓနာ မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ ပိဏ္ဍိံ ဆိန္ဒတိ, ဟာရာဇိကံ။ အဂ္ဂေန ပဏ္ဏန္တရံ အာရောပေတွာ ဌပိတာ ဒွ
ဝေ ဌာနာနိ လဘတိ – ဌပိတဋ္ဌာနဉ္စ ဝဏ္ဋဋ္ဌာနဉ္စ; တတ္ထ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော ပန "ဆိန္န
နမတ္တာ ပတမာနာ သဒ္ဒံ ကရေယျာ"တိ ဘယေန သယံ အဂ္ဂေန ပဏ္ဏန္တရံ အာရောပေတွာ ဆိန္ဒတိ, ဆိန္နမတ္ထ
တေ ဟာရာဇိကံ ။ အတ္တနာ ကတဋ္ဌာနဉှိ ဌာနံ န ဟောတိ။ တေန ဥပာယေန သဗ္ဗရုက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေ
ဒိတဗ္ဗော။

ပတ္တာဓာရကေပီတိ ဧတ္ထ ရုက္ခာဓာရကော တ ဟောတု ဝလယာဓာရကော တ ဒဏ္ဍာဓာရကော တ ယံကိဉ္စိ ပတ္တ
ဋ္ဌပနကံ ပစ္ဆိကာပိ ဟောတု ပတ္တာဓာရကော တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ ဌပိတပတ္တဿ ပတ္တေန ဖုဋ္ဌော
ကာသော ဧဝ ဌာနံ။ တတ္ထ ရုက္ခာဓာရကေ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဌာနပရိစ္ဆေဒော ဟောတိ။ တတ္ထ ဌိတံ ပတ္တံ မုခဝဋ္ဋိယံ
ဂဟေတွာ စတူသု ဒိသာသု ယတော ကုတောစိ ကမုန္တော ဧကေနန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ အပရန္တံ အတိက္ကာမေတိ,
ဟာရာဇိကံ။ ဥဒ္ဓံ ကေသဂ္ဂမတ္တံ ဥက္ခိပတော ဟာရာဇိကံ။ သဟာဓာရကေန ဟရန္တဿာပိ ဧသေဝ နယောတိ။

ဝေဟာသဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒကဋ္ဌကထာ

၉၈. ဥဒကဋ္ဌေ – **ဥဒကေ နိက္ခိတ္တံ ဟောတီ** တိ ရာဇဘယာဒိဘီတေဟိ ဥဒကေန အဝိနဿနဓမ္မေသု တမ္ဗလော
ဟဘာဇနာဒီသု သုပ္ပဋိစ္ဆန္နံ ကတွာ ပေါက္ခရဏီအာဒီသု အသန္ဒနကေ ဥဒကေ နိက္ခိတ္တံ။ တဿ ပတိဋ္ဌိတောကာ
သောယေဝ ဌာနံ, န သဗ္ဗံ ဥဒကံ။ **ဂစ္ဆတိ တ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ အဂမ္ဘိရေ ဥဒကေ ပဒသာ ဂစ္ဆန္တဿ
ပဒတရေ ပဒတရေ ဒုက္ကဋံ။ ဂမ္ဘိရေ ဟတ္ထေဟိ တ ပါဒေဟိ တ ပယောဂံ ကရောန္တဿ ဟတ္ထတရေဟိ တ ပဒတ
ရေဟိ တ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဧသေဝ နယော ကုမ္ဘိဂဟဏတ္ထံ နိမုဇ္ဇနုမ္မုဇ္ဇနေသု။ သစေ ပန အန္တရာ
ကိဉ္စိ ဥဒကသပ္ပံ တ တဏ္ဍမဏ္ဍံ တ ဒိသွာ ဘီတော ပလာယတိ, အနာပတ္တိ။ အာမသနာဒီသု ဘူမိဂတာယ ကုမ္ဘိယာ ဝု
တ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော ။ အယံ ပန ဝိသေသော – တတ္ထ ဘူမိံ ခဏိတွာ ကမုတိ, ဣဓ ကဒ္ဒမေ ဩ
သာရေတိ။ ဧဝံ ဆဟာကာရေဟိ ဌာနပရိစ္ဆေဒော ဟောတိ။

ဥပ္ပလာ ဒီသု ယသ္မိံ ပုပ္ဖေ ဝတ္ထုံ ပူရေတိ, တသ္မိံ ဆိန္နမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ ဥပ္ပလဇာတိကာနဉ္စေတ္ထ ယာဝ ဧ
ကသ္မိမ္ပိ ပဿေ တကော န ဆိဇ္ဇတိ, တာဝ ရက္ခတိ။ ပဒုမဇာတိကာနံ ပန ဒဏ္ဍေ ဆိန္နေ အဗ္ဘန္တရေ သုတ္တံ အစ္ဆ
ဆိန္နမ္ပိ န ရက္ခတိ။ သာမိကေဟိ ဆိန္ဒိတွာ ဌပိတာနိ ဥပ္ပလာဒီနိ ဟောန္တိ, ယံ ဝတ္ထုံ ပူရေတိ, တသ္မိံ ဥဒ္ဓဋေ ဟာရာဇိ
ကံ။ ဟတ္ထကဗဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ, ယသ္မိံ ဟတ္ထကေ ဝတ္ထုံ ပူရတိ, တသ္မိံ ဥဒ္ဓဋေ ဟာရာဇိကံ။ ဘာရဗဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ, တံ
ဘာရံ ဆန္နံ အာကာရာနံ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဌာနာ စာဝေန္တဿ ဘူမဋ္ဌကုမ္ဘိယံ ဝုတ္တနယေန ဟာရာဇိကံ။
ဒီဃနာဠာနိ ဥပ္ပလာဒီနိ ဟောန္တိ, ပုပ္ဖေသု တ နာဠေသု တ ဝေဏိံ ကတွာ ဥဒကပိဋ္ဌေ ရဇ္ဇုကေသု တိဏာနိ သန္ထရိတွာ
တ ဌပေန္တိ တ ဗန္ဓန္တိ တ, တေသံ ဒီဃတော ပုပ္ဖဂ္ဂေန စ နာဠန္တေန စ တိရိယံ ပရိယန္တေဟိ ဟေဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတော
ကာသေန ဥဒ္ဓံ ဥပရိ ဌိတဿ ပိဋ္ဌိယာတိ ဆဟာကာရေဟိ ဌာနာ စာဝနပရိစ္ဆေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယောပိ ဉဒကပိဋ္ဌိယံ ဌပိတပုပ္ဖကလာပံ ဉဒကံ စာလေတွတ ဝိစိံ ဉဋ္ဌာပေတွတ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ယထာဌိတဋ္ဌ
ဌာနတော စာဝေတိ, ဟရာဖိကံ။ အထ ပန ပရိကပ္ပေတိ "ဓွေ ဂတံ ဂဟေဿာမီ"တိ, ရက္ခတိ တာဝ; ဂတဋ္ဌာနေ ပန
ဉဒ္ဓရတော ဟရာဖိကံ။ ဉဒကတော အစ္စုဂ္ဂတဿ ပုပ္ဖဿ သကလမုဒကံ ဌာနံ, တံ ဉပ္ပာဋ္ဋေတွတ ဉဇုကံ ဉဒ္ဓရန္တ
ဿ နာဠူန္တေ ကေသဂ္ဂမတ္တံ ဉဒကတော အတိက္ကန္တေ ဟရာဖိကံ။ ပုပ္ဖေ ဂဟေတွတ အပနာမေတွတ အာကမုန္တ
တော ဉပ္ပာဋ္ဋေတိ, န ဉဒကံ ဌာနံ, ဉပ္ပာဋ္ဋိတမတ္တေ ဟရာဖိကံ။ ကလာပဗဒ္ဓာနိ ပုပ္ဖာနိ ဉဒကဋ္ဌာနေ တ ရက္ခေ တ ဂစ္
ဆေ တ ဗန္ဓိတွတ ဌပေန္တိ, ဗန္ဓနံ အမောစေတွတ ဣတော စိတော စ ကရောန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ, ဗန္ဓနေ မုတ္တမတ္
တေ ဟရာဖိကံ။ ပဋ္ဌမံ ဗန္ဓနံ မောစေတွတ ပစ္ဆာ ဟရတိ, ဓွေ ဆဟာကာရေဟိ ဌာနပရိစ္ဆေဒေတိ ဣဒံ ဉဘယံ **မဟာ
ပစ္စရိယာ**ဒီသု ဝုတ္တံ။ ပဒုမိနိယံ ပုပ္ဖာနိ သဟ ပဒုမိနိယာ ဂဏှိတုကာမဿ ပုပ္ဖနာဠေဟိ စ ပတ္တနာဠေဟိ စ ဖုဋ္ဌဉဒ
ကဝသေန ဉဒ္ဓဋ္ဌေဝ တိရိယဋ္ဌ ဌာနပရိစ္ဆေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တံ ပနဿ ပဒုမိနိံ အနုပ္ပာဋ္ဋေတွတ ပုပ္ဖာနိ တ ပတ္တာနိ
တ အတ္တနော အဘိမုခံ အာကမုန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ဉပ္ပာဋ္ဋိတမတ္တေ ဟရာဖိကံ။

ပုပ္ဖပတ္တနာဠေ ဌာနတော အစာဝေတွတပိ ပဋ္ဌမံ ပဒုမိနိံ ဉပ္ပာဋ္ဋေန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ပစ္ဆာ ပုပ္ဖပတ္တနာ
ဠေသု ဌာနာ စာဝိတေသု ဟရာဖိကံ။ ဉပ္ပာဋ္ဋိတာယ ပဒုမိနိယာ ပုပ္ဖံ ဂဏှဟန္တော ပန ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွတ ကာရေတဗ္
ဗော။ ဗဟိ ဌပိတေ ရာသိကတကလာပဗဒ္ဓဘာရဗဒ္ဓပုပ္ဖေပိ ဧသေဝ နယော။ ဘိသံ တ မုဠာလံ တ ယေန ဝတ္ထု ပူရတိ, တံ
ဉပ္ပာဋ္ဋေန္တဿ ဟရာဖိကံ။ ကဒ္ဒမေ ဖုဋ္ဌောကာသဝသေန စေတ္ထ ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ တာနိ ဉပ္ပာဋ္ဋေန္တဿ သု
ခုမမ္ပိ မူလံ အစ္ဆိန္နံ ဟောတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ ဘိသပဗ္ဗေ ဇာတံ ပတ္တံ တ ပုပ္ဖံ တ ဟောတိ, တမ္ပိ ရက္ခတီတိ **မဟာ
အဋ္ဌကထာယ**မေဝ ဝုတ္တံ။ ဘိသဂဏ္ဌိမှိ ပန ကဏ္ဍကော ဟောတိ ယောဗ္ဗနုပ္ပတ္တာနံ မုခပိဋ္ဌကာ ဝိယ, အယံ အဒီဃတွ
တာ န ရက္ခတိ။ သေသံ ဉပ္ပလာဒီသု ဝုတ္တနယမေဝ။

မစ္ဆကစ္ဆပာနံ သဿာမိကာနံ တပိအာဒီသု သကလမုဒကံ ဌာနံ။ တသ္မာ ယော ပဋ္ဌိဇဂ္ဂနဋ္ဌာနေ သဿာမိကံ မ
စ္ဆံ ဗဠိသေန တ ဇာလေန တ ကုမနေန တ ဟတ္ထေန တ ဂဏှဟာတိ, တဿ ယေန မစ္ဆေန ဝတ္ထု ပူရတိ, တသ္မိံ ကေ
သဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဉဒကတော ဉဒ္ဓဋ္ဌမတ္တေ ဟရာဖိကံ။ ကောစိ မစ္ဆော ဂယှမာနော ဣတော စိတော စ ဓာဝတိ, အာကာ
သံ တ ဉပ္ပတတိ, တီရေ တ ပတတိ, အာကာသေ တ ဌိတံ တီရေ တ ပတိတံ ဂဏှဟတောပိ ဟရာဖိကမေဝ။ ကစ္ဆပမ္ပိ
ဗဟိ ဂောစရတ္ထံ ဂတံ ဂဏှဟတော ဧသေဝ နယော။ ဉဒကဋ္ဌံ ပန ဉဒကာ မောစယတော ဟရာဖိကံ။

တေသု တေသု ပန ဇနပဒေသု သဗ္ဗသာဓာရဏဿ မဟာတဠာကဿ နိဒ္ဓမနတုမ္ဗံ နိဿာယ သဗ္ဗသာဓာရဏမေ
ဝ ကုန္နဒီသဒိသံ ဉဒကတဟကံ ခဏန္တိ။ တတော ခုဒ္ဒကမာတိကာယော နီဟရိတွတ မာတိကာကောဋိယံ အတ္တနော အတ္တ
နော ဝဋ္ဋဋ္ဌနတ္ထာယ အာတဋ္ဋေ ခဏန္တိ။ တေသံ ပန ယဒာ ဉဒကေန အတ္ထော ဟောတိ, တဒာ အာတဋ္ဋေ ခုဒ္ဒကမာတိ
ကာယော ဉဒကတဟကဋ္ဌ သောဓေတွတ နိဒ္ဓမနတုမ္ဗံ ဉဉ္ဃာဋ္ဋေန္တိ။ တတော ဉဒကေန သဒ္ဓိံ မစ္ဆာ နိက္ခမိတွတ အနု
ပုဗ္ဗေန အာတဋ္ဋေ ပတွတ ဝသန္တိ။ တတ္ထ တဋ္ဌာကေ စ ဉဒကတဟကေသု စ မစ္ဆေ ဂဏှဟန္တေ န တရေန္တိ။ ခုဒ္
ဒကာသု ပန အတ္တနော အတ္တနော မာတိကာသု ဉဒကအာတဋ္ဋေသု စ ပဝိဋ္ဌမစ္ဆေ ဂဏှဟိတုံ န ဒေန္တိ, တရေန္တိ; တတ္ထ
ယော တဋ္ဌာကေ တ နိဒ္ဓမနတုမ္ဗေ တ ဉဒကတဟကေ တ မစ္ဆေ ဂဏှဟာတိ, အဝဟာရေန သော န ကာရေတဗ္ဗော။ ခုဒ္
ဒကမာတိကာသု ပန အာတဋ္ဋေသု တ ပဝိဋ္ဌံ ဂဏှဟန္တော ဂဟိတဿ အဂ္ဃဝသေန ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ တတော ဂ
ယှမာနော မစ္ဆော အာကာသေ တ ဉပ္ပတတိ, တီရေ တ ပတတိ, တံ အာကာသဋ္ဌံ တ တီရဋ္ဌံ တ ဉဒကဝိနိမုတ္တံ ဂဏှ
ဟတော အဝဟာရော နတ္ထိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အတ္တနော ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌာနေ ဌိတဿေဝ တေ သာမိကာ။ ဝေရူပ ဟိ တတ္
ထ ကတိကာ။ ကစ္ဆပေပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ ပန မစ္ဆော ဂယှမာနော အာတဋ္ဋတော ခုဒ္ဒကမာတိကံ အာရုဟတိ, တတ္ထ နံ ဂဏှဟတောပိ အဝဟာရော
ယေဝ။ ခုဒ္ဒကမာတိကာတော ပန ဉဒကတဟကံ, တတော စ တဋ္ဌာကံ အာရူဠ္ဌဟံ ဂဏှဟတော အဝဟာရော နတ္ထိ။ ယော အာ
တဋ္ဋတော ဘတ္တသိတ္ထေဟိ ပလောဘေတွတ မာတိကံ အာရောပေတွတ ဂဏှဟာတိ, အဝဟာရောဝ။ တတော ပန ပ
လောဘေတွတ ဉဒကတဟကံ အာရောပေတွတ ဂဏှဟန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ။ ကေစိ ပန ကုတောစိဒေဝ သဗ္ဗသာဓာရ
ဏဋ္ဌာနတော မစ္ဆေ အာနေတွတ ပစ္ဆိမဝတ္ထုဘာဂေ ဉဒကာတဋ္ဋေ ခိပိတွတ ပောသေတွတ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒွေဝ တီဏိ ဉတ္
တရိဘင်္ဂတ္ထာယ မာရေန္တိ။ ဝေရူပံ မစ္ဆံ ဉဒကေ တ အာကာသေ တ တီရေ တ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌိတံ ဂဏှဟတော
အဝဟာရော ဝ။ ကစ္ဆပေပိ ဧသေဝ နယော။

နိအာဃကာလေ ပန နဒိယာ သောတေ ပစ္ဆိန္နေ ကတ္တစိ နိန္နဋ္ဌာနေ ဥဒကံ တိဋ္ဌတိ, တတ္ထ မနုဿာ မစ္ဆာနံ ဝိနာသာယ မဒနဖလဝသာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆန္တိ, မစ္ဆာ တာနိ ခါဒန္တာ မရိတွာ ဥတ္တာနာ ဥဒကေ ပ္လဝန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။ ယော တတ္ထ ဂန္တွာ ''ယာဝ သာမိကာ နာဂစ္ဆန္တိ, တာဝိမေ မစ္ဆေ ဂဏှိဿာမီ''တိ ဂဏှာတိ, အဂ္ဃ ဝသေန ကာရေတဗ္ဗော။ ပံသုကူလသညာယ ဂဏှတော အဝဟာရော နတ္ထိ, အာဟရာပေန္တေ ပန ဘဏ္ဍဒေယျံ။ မစ္ဆ ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ ဂတမနုဿာ ဘာဇနာနိ အာဟရိတွာ ပူရေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, ယာဝ ''ပုနပိ အာဂစ္ဆိဿာမာ''တိ သာ လယာ ဟောန္တိ, တာဝ တေ သဿာမိကမစ္ဆာဝ။ ယဒါ ပန တေ ''အလံ အမှာက''န္တိ နိရာလယာ ပက္ကမန္တိ, တ တော ပဋ္ဌာယ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ပံသုကူလသညိဿ အနာပတ္တိ။ ယထာ စ မစ္ဆကစ္ဆ ပေသု, ဧဝံ သဗ္ဗာယပိ ဩဒကဇာတိယာ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဥဒကဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နာဝဋ္ဌကထာ

၉၉. နာဝဋ္ဌေ – ပဌမံ တာဝ နာဝံ ဒဿေန္တော **''နာဝါ နာမ ယာယ တရတီ''**တိ အာဟ။ တသ္မာ ဣဓ အန္တမ သော ရဇနအောဏိကာပိ ဝေဏုကလာပကောပိ **''နာဝါ''**တွေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သီမာသမ္မန္နနေ ပန ဓုဝနာဝါ အန္တော ခ ဏိတွာ ဝါ ဖလကေဟိ ဗန္ဓိတွာ ဝါ ကတာ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန တိဏ္ဏံ ဝါဟနိကာ ဧဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဓ ပန ဧကေ ဿပိ ဝါဟနိကာ ''နာဝါ'' တွေဝ ဝုစ္စတိ။ **နာဝါယ နိက္ခိတ္တ** န္တိ ယံကိဉ္စိ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ဝါ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ဝါ; တ ဿ အဝဟာရလက္ခဏံ ထလဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **နာဝံ အဝဟရိဿာမီ** တိအာဒိမှိ စ ဒုတိယ ပရိယေသနဂမနအာမသနဖန္ဒာပနာနိ ဝုတ္တနယာနေဝ။ **ဗန္ဓနံ မောစေတီ** တိ ဧတ္ထ ပန ယာ ဗန္ဓနေ မုတ္တမတ္တေ ဌာနာ န စဝတိ, တဿာ ဗန္ဓနံ ယာဝ န မုတ္တံ ဟောတိ, တာဝ ဒုက္ကဋံ။ မုတ္တေ ပန ထုလ္လစ္စယမ္ပိ ပါရာဇိကမ္ပိ ဟောတိ, တံ ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယံ တာဝ ပါဠိဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပနေတ္ထ **ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော** – စဏ္ဍသောတေ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတနာဝါယ ဧကံ ဌာနံ ဗန္ဓနမေဝ , တသ္မိံ မုတ္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ တတ္ထ ယုတ္တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာ ဧဝ။ ဝိပ္ပန္နဋ္ဌာ နာဝါ ပန ယံ ယံ ဥဒကပ္ပဒေသံ ဖရိတွာ ဌိတာ ဟောတိ, သွာဿာ ဌာနံ။ တသ္မာ တံ ဥဒ္ဓံ ဝါ ဥစ္စာရေန္တဿ, အဓော ဝါ ဩပိလာပေန္တဿ, စတူသု ဝါ ဒိသာသု ဖု ဋ္ဌောကာသံ အတိက္ကာမေန္တဿ အတိက္ကန္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ နိစ္စလေ ဥဒကေ အဗန္ဓနံ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဌိ တနာဝံ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဝါမဒက္ခိဏပဿတော ဝါ ကမန္တဿ ဧကေနန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ အပရေန ဥဒ ကေ ပတိဋ္ဌိတန္တေန အတိက္ကန္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ ဥဒ္ဓံ ကေသဂ္ဂမတ္တံ ဥဒကတော မောစိတေ အဓော နာဝါတ လေန ဖုဋ္ဌောကာသံ မုခဝဋ္ဋိံ အတိက္ကန္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ တီရေ ဗန္ဓိတွာ နိစ္စလေ ဥဒကေ ဌပိတနာဝါယ ဗန္ဓနဉ္စ ဌိတောကာသော စာတိ ဒွေဝ ဌာနာနိ။ တံ ပဌမံ ဗန္ဓနာ မောစေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ပစ္ဆာ ဆန္နံ အာကာရာနံ အညတရေန ဌာနာ စာဝေတိ, ပါရာဇိကံ။ ပဌမံ ဌာနာ စာဝေတွာ ပစ္ဆာ ဗန္ဓနမောစနေပိ ဧသေဝ နယော။ ထလေ ဥဿာဒေတွာ ဥက္ကု ဇ္ဇိတွာ ဌပိတနာဝါယ ဖုဋ္ဌောကာသောဝ ဌာနံ။ တဿာ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဌာနပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

နိက္ကုဇ္ဇိတွာ ဌပိတနာဝါယ ပန မုခဝဋ္ဋိယာ ဖုဋ္ဌောကာသောဝ ဌာနံ, တဿာပိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဌာနပရိစ္ဆေဒံ ဉတွာ ယတော ကုတောစိ ဖုဋ္ဌောကာသံ ဥဒ္ဒဉ္စ ကေသဂ္ဂမတ္တံ အတိက္ကန္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ထလေ ပန ဥဿာဒေတွာ ဒွိန္နံ အရဏိဃဋိကာနံ ဥပရိ ဌပိတနာဝါယ အရဏိဃဋိကာနံ ဖုဋ္ဌောကာသောယေဝ ဌာနံ, တသ္မာ တတ္ထ မဉ္စပါဒမတ္ထကေသုယေဝ ပတ္တဋ္ဌပဗဒ္ဓသာဋ္ဋကေ နာဂဒန္တေသု ဌပိတဘိန္ဒိတလေ စ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယောတ္တဗဒ္ဓာယ ပန နာဝါယ သဋ္ဌိသတ္တတိဗျာမပ္ပမာဏံ ယောတ္တံ အမောစေတွာဝ အာကမိတွာ

ပထဝိလဂ္ဂံ ကတွာ သဟ ယောတ္တေန ထလေ ဌပိတာယ နာဝါယ န ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တမေဝ ဌာနံ။ အထ ခေါ ယော တ္တကောဋိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နာဝါယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတောကာသဿ ပစ္ဆိမန္တော တာဝ ဒီဃတော, တိရိယံ ပန နာဝါယ စ ယောတ္တဿ စ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတပရိယန္တပ္ပမာဏံ ဌာနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ ဒီဃတော ဝါ တိရိယတော ဝါ ကမန္တဿ ဧကေနန္တေန ဖုဋ္ဌောကာသံ အပရေန ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတန္တေန အတိက္ကန္တမတ္တေ, ဥဒ္ဓံ ကေ

သဂ္ဂမတ္တံ သဟ ယောဂတ္တေန ပထဝိတော မောစိတေ ပါရာဇိကံ။ ယော ပန တိတ္ထေ ဌိတနာဝံ အာရုဟိတွာ ထေယျစိတ္တော အရိတ္တေန ဝါ ဖိယေန ဝါ ပါဇေတိ, ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန ဆတ္တံ ဝါ ပဏ္ဏမေတွာ စီဝရံ ဝါ ပါဒေဟိ အက္ကမိတွာ ဟတ္ထေဟိ ဥက္ခိပိတွာ လင်္ကာရသဒိသံ ကတွာ ဝါတံ ဂဏှာပေတိ, ဗလဝါ စ ဝါတော အာဂမ္မ နာဝံ ဟရတိ, ဝါတေနေဝ သာ ဟဋာ ဟောတိ; ပုဂ္ဂလဿ နတ္ထိ အဝဟာရော။ ပယောဂေါ အတ္ထိ, သော ပန ဌာနာ စာဝနပယောဂေါ န ဟောတိ။ ယဒိ ပန တံ နာဝံ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တိံ ပကတိဂမနံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ အညံ ဒိသာဘာဂံ နေတိ, ပါရာဇိကံ။ သယမေဝ ယံကိဉ္စိ ဂါမတိတ္ထံ သမ္ပတ္တံ ဌာနာ အစာဝေန္တောဝ ဝိက္ကိဏိတွာ ဂစ္ဆတိ, နေဝ အတ္ထိ အဝဟာရော။ ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတီတိ။

နာဝဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ယာနဋ္ဌကထာ

၁၀၀. ယာနဋ္ဌေ – ယာနံ တာဝ ဒဿေန္တော **"ယာနံ နာမ ဝယှ"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဥပရိ မဏ္ဍပသဒိသံ ပဒရစ္ဆန္နံ သဗ္ဗပလိဂုဏ္ဌိမံ ဝါ ဆာဒေတွာ ကတံ **ဝယှံ**။ ဥဘောသု ပဿေသု သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယာ ဂောပါနသိယော ဒတွာ ဂရုဠပက္ခကနယေန ကတာ **သန္ဒမာနိကာ။ ရထော စ သကဋဉ္စ** ပါကဋမေဝ။ တေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ သဝိညာဏကံ ဝါ အဝိညာဏကံ ဝါ ရာသိအာဒိဝသေန ဌပိတံ ဘဏ္ဍံ ထေယျစိတ္တေန ဌာနာ စာဝေန္တဿ နာဝဋ္ဌေ စ ထလဋ္ဌေ စ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အယံ ပန ဝိသေသော – ယာနဋ္ဌံ တဏ္ဍုလာဒိဘဏ္ဍံ ပိဋကေန ဂဏှတော ပိဋကေ အနုက္ခိတ္တေပိ ပိဋကံ အပဟာရိတွာ တဏ္ဍုလာဒီနံ ကောဗ္ဒဘာဝေ ဝိကောပိတေ ပါရာဇိကံ။ ထလဋ္ဌာဒီသုပိ အယံ နယော လဗ္ဘတိ။ **ယာနံ အဝဟရိဿာမီ**တိအာဒိမှိ ဒုတိယပရိယေသနာဒီနိ ဝုတ္တနယာနေဝ။ **ဌာနာ စာဝေတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ဒုကယုတ္တဿ ယာနဿ ဒွိန္နံ ဂောဏာနံ အဋ္ဌ ပါဒါ, ဒွေ စ စက္ကာနီတိ ဒသ ဌာနာနိ။ တံ ထေယျစိတ္တဿ ဓုရေ နိသီဒိတွာ ပါဇယတော ဂောဏာနံ ပါဒုဒ္ဓါရေ ထုလ္လစ္စယံ။ စက္ကာနံ ပန ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတပ္ပဒေသတော ကေသဂ္ဂမတ္တေ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန ဂောဏာ "နာယံ အမှာကံ သာမိကော"တိ ဉတွာ ဓုရံ ဆဍ္ဍေတွာ အာကဍ္ဎန္တာ တိဋ္ဌန္တိ ဝါ, ဖန္ဒန္တိ ဝါ, ရက္ခတိ တာဝ။ ဂောဏေ ပုန ဥဇုကံ ပဋိပါဒေတွာ ဓုရံ အာရောပေတွာ ဒဠှံ ယောဇေတွာ ပါစနေန ဝိဇ္ဈိတွာ ပါဇေန္တဿ ဝုတ္တနယေနေဝ တေသံ ပါဒုဒ္ဓါရေ ထုလ္လစ္စယံ။ စက္ကာတိက္ကမေ ပါရာဇိကံ။

သစေပိ သကဒ္ဒမေ မဂ္ဂေ ဧကံ စက္ကံ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂံ ဟောတိ, ဒုတိယံ စက္ကံ ဂောဏာ ပရိဝတ္တေန္တာ ပဝတ္တေန္တိ, ဧကဿ ဌိတတ္တာ န တာဝ အဝဟာရော ဟောတိ ။ ဂောဏေ ပန ပုန ဥဇုကံ ပဋိပါဒေတွာ ပါဇေန္တဿ ဌိတစက္ကေ ကေသဂ္ဂမတ္တံ ဖုဋ္ဌောကာသံ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကံ။ စတုယုတ္တကဿ ပန အဋ္ဌာရသ ဌာနာနိ, အဋ္ဌယုတ္တကဿ စတုတ္တိံသာတိ – ဧတေနုပါယေန ယုတ္တယာနဿ ဌာနဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယံ ပန အယုတ္တကံ ဓုရေ ဧကာယ ပစ္ဆတော စ ဒွီဟိ ဥပတ္ထမ္ဘိနီဟိ ဥပတ္ထမ္ဘေတွာ ဌပိတံ, တဿ တိဏ္ဏံ ဥပတ္ထမ္ဘိနီနံ စက္ကာနဉ္စ ဝသေန ပဉ္စ ဌာနာနိ။ သစေ ဓုရေ ဥပတ္ထမ္ဘိနီ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ကပ္ပကတာ ဟောတိ, ဆ ဌာနာနိ။ ပစ္ဆတော ပန အနုပတ္ထမ္ဘေတွာ ဓုရေ ဥပတ္ထမ္ဘိတဿေဝ ဥပတ္ထမ္ဘိနီဝသေန တီဏိ ဝါ စတ္တာရိ ဝါ ဌာနာနိ။ ဓုရေန ဖလကဿ ဝါ အက္ခဿ ဝါ ဥပရိ ဌပိတဿ တီဏိ ဌာနာနိ။ တထာ ပထဝိယံ ဌပိတဿ။ တံ ဓုရံ ကမ္ပိတွာ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဌာနာ စာဝေန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ။ စက္ကာနံ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ ကေသဂ္ဂမတ္တံ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကံ။ စက္ကာနိ အပနေတွာ ဒွီဟိ အက္ခသီသေဟိ အာရုဠှံ ဥပရိ ဌပိတဿ ဒွေ ဌာနာနိ။ တံ ကဍ္ဎန္တော ဝါ ဥက္ခိပန္တော ဝါ ဖုဋ္ဌောကာသံ အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကံ။ ဘူမိယံ ဌပိတဿ ဓုရေန စ စတူဟိ စ အက္ခုဒ္ဓီဟိ ပတိဋ္ဌိတဝသေန ပဉ္စ ဌာနာနိ။ တံ ဓုရေ ဂဟေတွာ ကဍ္ဎတော ဥဒ္ဓီနံ ပစ္ဆိမန္တေဟိ ပုရိမန္တေ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကံ။ ဥဒ္ဓီသု ဂဟေတွာ ကဍ္ဎတော ဥဒ္ဓီနံ ပုရိမန္တေဟိ ပစ္ဆိမန္တေ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကံ။ ပဿေ ဂဟေတွာ ကဍ္ဎတော ဥဒ္ဓီနံယေဝ တိရိယံ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနဿ အတိက္ကမေန ပါရာဇိကံ။ မဇ္ဈေ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပတော ကေသဂ္ဂမတ္တံ ပထဝိတော မုတ္တေ ပါရာဇိကံ။ အထ ဥဒ္ဓိခါဏုကာ န ဟောန္တိ, သမမေဝ ဗာဟံ ကတွာ မဇ္ဈေ ဝိဇ္ဈိတွာ အက္ခသီသာနိ ပဝေသိတာနိ ဟောန္တိ, တံ ဟေဋ္ဌိမတလဿ သမန္တာ သဗ္ဗံ ပထဝိံ ဖု

သိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ တတ္ထ စတူသု ဒိသာသု ဥဒ္ဓဋ္ဌ ဖုဋ္ဌဒွာနာတိက္ကမဝသေန ဟာရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘူမိယံ နာဘိယာ ဌပိတစက္ကသ္သ ကေမေဝ ဌာနံ, တသ္သ ပဋ္ဌဟာကာရေဟိ ပရိစ္ဆေဒော။ နေမိပသ္သေန စ နာဘိယာ စ ဖုသိတ္ဝာ ဌိတ သ္သ ဒွေဝ ဌာနာနိ။ နေမိယာ ဥဋ္ဌိတဘာဂံ ဟာဒေန အက္ကမိတ္ဝာ ဘူမိယံ ဖုသာပေတ္ဝာ အရေသု တ နေမိယာ တ ဂဟေတ္ဝာ တ ဥက္ခိပန္တသ္သ အတ္တနာ ကတဌာနံ ဌာနံ န ဟောတိ, တသ္မာ တသ္မိံ ဌိတေပိ အဝသေသဌာနေ အတိက္ကန္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။

ဘိတ္တိံ နိသ္သာယ ဌပိတစက္ကသ္သာပိ ဒွေဝ ဌာနာနိ။ တတ္ထ ပဌမံ ဘိတ္တိတော မောစေန္တသ္သ ထုလ္လစ္စယံ။ ပစ္ဆာ ပထဝိတော ကေသဂ္ဂမတ္တုဒ္ဓရေ ဟာရာဇိကံ။ ပဌမံ ဘူမိတော မောစေန္တသ္သ ပန သစေ ဘိတ္တိယံ ပတိဋ္ဌိတ ဌာနံ န ကုပ္ပတိ, ဧသေဝ နယော။ အထ အရေသု ဂဟေတ္ဝာ ဟေဌာ ကဗုန္တသ္သ ဘိတ္တိံ ဖုသိတ္ဝာ ဋ္ဌိတောကာသ သ္သ ဥပရိမော အန္တော ဟေဋ္ဌိမံ အတိက္ကမတိ, ဟာရာဇိကံ။ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေ ယာနေ ယာနသာမိကော ကေနစိဒေဝ ကရ ဏီယေန ဩရောဟိတ္ဝာ မဂ္ဂာ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, အထညော ဘိက္ခု ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တော အာရက္ခသုညံ ပသ္ သိတ္ဝာ, "ယာနံ အဝဟရိသ္သာမီ"တိ အာရောဟတိ, တသ္သ ပယောဂံ ဝိနာယေဝ ကေဏာ ဂဟေတ္ဝာ ပက္ကန္တာ, အဝ ဟာရော နတ္ထိ။ သေသံ နာဝါယံ ဝုတ္တသဒိသန္တိ။

ယာနဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘာရဋ္ဌကထာ

၁၀၁. ဣတော ပရံ ဘာရောယေဝ **ဘာရဋ္ဌံ** ။ သော သီသဘာရာဒိဝသေန စတုဓာ ဒဿိတော။ တတ္ထ သီသဘာရာဒီ သု အသမ္မောဟတ္ထံ သီသာဒီနံ ပရိစ္ဆေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သီသဿ တာဝ ပုရိမဂလေ ဂလဝဋ္ဋကော, ပိဋ္ဌိဂ လေ ကေသဉ္စိ ကေသန္တေ အာဝဋ္ဋော ဟောတိ, ဂလဿေဝ ဥဘောသု ပဿေသု ကေသဉ္စိ ကေသာ ဩရုယှ ဇာ ယန္တိ, ယေ ကဏ္ဏစူဠိကာတိ ဝုစ္စန္တိ, တေသံ အဓောဘာဂေ စာတိ အယံ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒော, တတော ဥပရိ သီသံ။ ဧတ္ထန္တရေ ဌိတဘာရော **သီသဘာရော** နာမ။

ဥဘောသု ပဿေသု ကဏ္ဏစူဠိကာဟိ ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ, ကပ္ပရေဟိ ပဋ္ဌာယ ဥပရိ, ပိဋ္ဌိဂလာဝဋ္ဋတော စ ဂ လဝဋ္ဋကတော စ ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ, ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈာဝဋ္ဋတော စ ဥရပရိစ္ဆေဒမဇ္ဈေ ဟဒယအာဝဋ္ဋတော စ ပဋ္ဌာယ ဥပ ရိ ခန္ဓော။ ဧတ္ထန္တရေ ဌိတဘာရော **ခန္ဓဘာရော** နာမ။

ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈာဝဋ္ဋတော ပန ဟဒယအာဝဋ္ဋတော စ ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ ယာဝ ဟဒနခသိခါ, အယံ ကဋိပရိစ္ဆေ ဒော။ ဧတ္ထန္တရေ သမန္တတော သရီရေ ဌိတဘာရော **ကဋိဘာရော** နာမ။

ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယ ပန ဟေဋ္ဌာ ယာဝ ဟတ္ထနခသိခါ, အယံ ဩလမ္ဗကပရိစ္ဆေဒော။ ဧတ္ထန္တရေ ဌိတဘာ ရော **ဩလမ္ဗကော** နာမ။

ဣဒါနိ **သီသေ ဘာရန္တိ**အာဒီသု အယံ အပုဗ္ဗဝိနိစ္ဆယော – ယော ဘိက္ခု "ဣဒံ ဂဟေတ္ဝာ ဧတ္ထ ယာဟီ"တိ သာ မိကေဟိ အနာဏတ္တော သယမေဝ "မယှံ ဣဒံ နာမ ဒေထ, အဟံ ဝေ ဘဏ္ဍံ ဝဟာမီ"တိ တေသံ ဘဏ္ဍံ သီသေန အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော ထေယျစိတ္တေန တံ ဘဏ္ဍံ အာမသတိ, ဒုက္ကဋံ။ ယထာဝုတ္တသီသပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကာ မေန္တောဝ ဣတော စိတော စ ဃံသန္တော သာရေတိပိ ပစ္စာသာရေတိပိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ခန္ဓံ ဩရောပိတမတ္တေ ကိဉ္စာ စာပိ သာမိကာနံ "ဝဟတူ"တိ စိတ္တံ အတ္ထိ, တေဟိ ပန အနာဏတ္တတ္တာ ဟာရာဇိကံ။ ခန္ဓံ ပန အနောရောပေတ္ဝာပိ သီသတော ကေသဂ္ဂမတ္တံ မောစေန္တသ္သ ဟာရာဇိကံ။ ယမကဘာရသ္သ ပန ဧကော ဘာရော သီသေ ပတိဋ္ဌာတိ, ဧ ကော ပိဋ္ဌိယံ, တတ္ထ ဒွိန္နံ ဌာနာနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန သုဒ္ဓသီသဘာရာဒီနံယေဝ ဝသေန ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ ယော စာယံ သီသဘာရေ ဝုတ္တော, ခန္ဓဘာရာဒီသုပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

ဟတ္ထေ ဘာရန္တိ ဧတ္ထ ပန ဟတ္ထေန ဂဟိတတ္တာ ဩလမ္ဗကော "ဟတ္ထေ ဘာရော"တိ ဝုတ္တော။

သော ပဌမံယေဝ ဘူမိတော တ ဂဟိတော ဟောတု, သုဒ္ဓစိတ္တေန သီသာဒီဟိ တ, ''ဟတ္ထေ ဘာရော'' တေ့ဝဝ သ ငွံ့ ဂစ္ဆတိ ။ တံ ထေယျစိတ္တေန တာဒိသံ ဂဟနဌာနံ ဒိသွာ တ ဘူမိယံ တ ဂစ္ဆာဒီသု တ နိက္ခိပန္တဿ ဟတ္ထ တော မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ **ဘူမိတော ဂဏှာဟာတီ**တိ ဇတ္တေ ပန တေသံ ဘာရာနံ ယံကိဉ္စိ ဟာတရာသာဒိကာရဏာ သုဒ္ဓ ခစိတ္တေန ဘူမိယံ နိက္ခိပိတွာ ပုန ထေယျစိတ္တေန ကေသဂ္ဂမတ္တံ ဥဒ္ဓရန္တဿ ဟာရာဇိကန္တိ။

ဘာရဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာရာမဋ္ဌကထာ

၁၀၂. အာရာမဋ္ဌေပိ – အာရာမံ တာဝ ဒဿေန္တော **''အာရာမော နာမ ပုပ္ဖာရာမော ဖလာရာမော''** တိ အာဟ။ တေသု ဝဿိကာဒီနံ ပုပ္ဖနကော **ပုပ္ဖာရာမော** ။ အမ္ဗဖလာဒီနံ ဖလနကော **ဖလာရာမော**။ အာရာမေ စတူဟိ ဌာနေဟိ နိက္ ခိတ္တဿ ဝိနိစ္ဆယော ဘူမဋ္ဌာဒီသု ဝုတ္တနယော ဧဝ။

တတ္ထဇာတကေ ပန **မူလန္တိ** ဥသီရဟိရိဝေရာဒိကံ ယံကိဉ္စိ မူလံ, တံ ဥပ္ပာဋေတွာ တ ဥပ္ပာဋိတံ တ ဂဏှာဟန္တ ဿ ယေန မူလေန ဝတ္ထု ပူရတိ, တသ္မိံ ဂဟိတေ ဟာရာဇိကံ။ ကန္ဒောပိ မူလေနေဝ သင်္ဂဟိတော။ ဥပ္ပာဋေန္တဿ စေ တ္ထ အပ္ပမတ္တကေပိ အစ္ဆိန္နေ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ တတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဘိသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တစန္** တိ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ တ ရဇနတ္ထာယ တ ဥပယောဂဂမနူပဂံ ယံကိဉ္စိ ရုက္ခတ္တစံ; တံ ဥပ္ပာဋေတွာ တ ဥပ္ပာဋိတံ တ ဂဏှာဟန္တဿ မူလေ ဝုတ္တနယေန ဟာရာဇိကံ။ **ပုပ္ဖ န္တိ** ဝဿိကမလ္လိကာဒိကံ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ, တံ ဩစိနိတွာ တ ဩစိနိတံ တ ဂဏှာဟန္တဿ ဥပ္ပလပဒုမေသု ဝုတ္တနယေန ဟာရာဇိကံ။ ပုပ္ဖာနမ္ပိ ဟိ ဝဏ္ဋံ တ ဗန္ဓနံ တ အစ္ဆိန္နံ ရ က္ခတိ။ ဝဏ္ဋဗ္ဗန္တရေ ပန ကေသဉ္စိ သူစိကာ ဟောတိ, သာ န ရက္ခတိ။ **ဖလန္တိ** အမ္ဗဖလတာလဖလာဒိကံ ယံကိဉ္စိ, တံ ရုက္ခတော ဂဏှာဟန္တဿ ဝိနိစ္ဆယော ရုက္ခေ လဂ္ဂိတကထာယံ ဝုတ္တော။ အပနေတွာ ဌပိတံ ဘူမဋ္ဌာဒိသင်္ဂဟိ တမေဝ။

အာရာမံ အဘိယုဉ္ဇတီ တိ ပရသန္တကံ ''မမ သန္တကော အယ''န္တိ မုသာ ဘဏိတွာ အဘိယုဉ္ဇတိ, အဒိန္နာဒာန ဿ ပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋံ။ **သာမိကဿ ဝိမတိံ ဥပ္ပာဒေတီ** တိ ဝိနိစ္ဆယကုသလတာယ ဗလဝနိဿိတာဒိဘာဝေန တ အာရာမသာမိကဿ သံသယံ ဇနေတိ။ ကထံ? တဉှိ တထာ ဝိနိစ္ဆယပ္ပသုတံ ဒိသွာ သာမိကော စိန္တေတိ – ''သ က္ခိဿာမိ နု ခေါ အဟံ ဣမံ အာရာမံ အတ္တနော ကာတုံ, န သက္ခိဿာမိ နု ခေါ''တိ။ ဧဝံ တဿ ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ တေန ဥပ္ပာဒိတာ ဟောတိ, တသ္မာ ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ။

ဓုရံ နိက္ခိပတီ တိ ယဒါ ပန သာမိကော ''အယံ ထဒ္ဓော ကက္ခဠော ဇီဝိတဗ္ရဟ္မစရိယန္တရာယမ္ပိ မေ ကရေယျ, အလံ ဒါနိ မယှံ ဣမိနာ အာရာမေနာ''တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ, အဘိယုဉ္ဇကော ဟာရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ သယမ္ပိ ကတဓု ရနိက္ခေပေါ ဟောတိ, အထ စ ပန သာမိကေန ဓုရေ နိက္ခိတ္တေပိ အဘိယုဉ္ဇကော ဓုရံ အနိက္ခိပိတွာဝ ''ဣမံ သုဋ္ဌု ပီ ဠေတွာ မမ အာဏာပဝတ္တိံ ဒဿေတွာ ကိင်္ကာရပ္ပဋိဿာဝိဘာဝေ နံ ဌပေတွာ ဒဿာမီ''တိ အတဗ္ဗဘာဝေ သ ဥဿာဟော ဟောတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ အထာပိ အဘိယုဉ္ဇကော ''အစ္ဆိန္ဒိတွာ န အနိ နံ ဣမဿ ဒဿာမီ''တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ, သာမိကော ပန န ဓုရံ နိက္ခိပတိ, ပက္ခံ ပရိယေသတိ, ကာလံ အာဂမေတိ, ''လဇ္ဇိပရိသံ တာဝ လဘာမိ, ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ''တိ ပုန ဂဟဏေယေဝ သဉ္ဆာဟော ဟောတိ, ရက္ခတိယေဝ။ ယဒါ ပန သောပိ ''န ဒဿာမီ''တိ, သာမိ ကောပိ ''န လစ္ဆာမီ''တိ – ဧဝံ ဥဘောပိ ဓုရံ နိက္ခိပန္တိ, တဒါ အဘိယုဉ္ဇကဿ ဟာရာဇိကံ။ အထ ပန အဘိယုဉ္ဇိတွာ ဝိနိစ္ဆယံ ကုရုမာနော အနိဋ္ဌိတေ ဝိနိစ္ဆယေ သာမိကေနပိ ဓုရနိက္ခေပေ အကတေ အတ္တနော အဿာမိကဘာဝံ ဇာနန္ တောယေဝ တတော ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ တ ဖလံ တ ဂဏှာဟာတိ, ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။

ဓမ္မံ စရန္တော တိ ဘိက္ခုသင်္ဃေ တ ရာဇကုလေ တ ဝိနိစ္ဆယံ ကရောန္တော။ **သာမိကံ ပရာဇေတီ**တိ ဝိနိစ္ဆယိကာ နံ ဥက္ကောစံ ဒတွာ ကူဋသက္ခိံ ဩတာရေတွာ အာရာမသာမိကံ ဇိနာတီတိ အတ္ထော။ **အာပတ္တိ ဟာရာဇိကဿာ** တိ န ကေဝလံ တဿေဝ, သဉ္စိစ္စ တဿ အတ္ထာယ ဓနေ ပဝတ္တာနံ ကူဋဝိနိစ္ဆယိကာနမ္ပိ ကူဋသက္ခီနမ္ပိ သဗ္ဗေသံ ဟာရာဇိကံ။ တတ္ထ စ သာမိကဿ ဓုရနိက္ခေပဝသေနေဝ ပရာဇယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အနိက္ခိတ္တဓုရော ဟိ အပရာဇိ

တော၀ ဟောတိ။ **ဓမ္မံ စရန္တော ပရဇ္ဈတီ** တိ သစေပိ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန ဝိနိစ္ဆယံ ပဝတ္တေတ္တာ သယံ ပရာဇယံ ဟပုဏာတိ; ဧဝမ္ပိ မုသာတဒေန သာမိကာနံ ပိဠာကရဏပစ္စယာ ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတီတိ။

အာရာမဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိဟာရဋ္ဌကထာ

၁၀၃. ဝိဟာရဋ္ဌေပိ – စတူဟိ ဌာနေဟိ နိက္ခိတ္တံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အဘိယောဂေပိ စေတ္ထ စာတုဒ္ဒိသံ သင်္ဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဘိက္ခုနံ ဒိန္နံ ဝိဟာရံ တ ပရိဝေဏံ တ အာတသံ တ မဟာန္တမ္ပိ ခုဒ္ဒကမ္ပိ အဘိယုဥ္ဇတော အဘိယောကေ န ရုဟာတိ။ အစ္ဆိန္ဒိတ္တုတ ဂဏှာဟိတုမ္ပိ န သက္ကောတိ။ ကသ္မာ? သဗ္ဗေသံ ဓုရနိက္ခေပဘာဝတော။ န ဟေတ္ထ သဗ္ဗေ စာတုဒ္ဒိသာ ဘိက္ခု ဓုရနိက္ခေပံ ကရောန္တီတိ ။ ဒီဃဘာဏကာဒိဘေဒဿ ပန ဂဏဿ ကေပုဂ္ဂလဿ တ သန္တကံ အဘိယုဥ္ဇိတ္တုတ ဂဏှာသန္တော သက္ကောတိ တေ ဓုရံ နိက္ခိပာပေတုံ။ တသ္မာ တတ္ထ အာရာမေ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဝိဟာရဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ခေတ္တဋ္ဌကထာ

၁၀၄. ခေတ္တဋ္ဌေပိ – ခေတ္တံ တာဝ ဒဿေန္တော **"ခေတ္တံ နာမ ယတ္ထ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ တ အပရဏ္ဏံ တ ဇာယတီ"**တိ အာဟ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗဏ္ဏ** န္တိ သာလိအာဒီနိ သတ္တ ဓညာနိ; **အပရဏ္ဏ** န္တိ မုဂ္ဂမာသာဒီနိ; ဥစ္ဆုခေတ္တာဒိကမ္ပိ ဧတ္ထေဝ သင်္ဂဟိတံ။ ဣဓာပိ စတူဟိ ဌာနေဟိ နိက္ခိတ္တံ ဝုတ္တနယမေဝ။ တတ္ထဇာတကေ ပန သာလိသီသာဒီနိ နိရုမ္ဘိတ္တုတ တ ကေမကံ ဟတ္ထေနေဝ ဆိန္ဒိတ္တုတ တ အသိတေန လာယိတ္တုတ တ ဗဟူနိ ကေတော ဥပ္ပာဋေတ္တုတ တ ဂဏှာဟန္တဿ ယသ္မိံ ဗီဇေ တ သီသေ တ မုဋ္ဌိယံ တ မုဂ္ဂမာသာဒိဖလေ တ ဝတ္ထု ပူရတိ, တသ္မိံ ဗန္ဓနာ မောစိတမတ္တေ ပာရာဇိကံ။ အစ္ဆိဇ္ဇမာနော ပန ဒဏ္ဍကော တ တကော တ တစော တ အပ္ပမတ္တကောပိ ရက္ခတိ။

ဝီဟိနာဠံ ဒီဃမ္ပိ ဟောတိ, ယာဝ အန္တောနာဠတော ဝီဟိသီသဒဏ္ဍကော န နိက္ခမတိ, တာဝ ရက္ခတိ။ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ နာဠတော ဒဏ္ဍကဿ ဟေဋ္ဌိမတလေ နိက္ခန္တေ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ အသိတေန လာယိတ္တုတ ဂဏှာဟတော ပန မုဋ္ဌိဂတေသု ဟေဋ္ဌာ ဆိန္နေသုပိ သစေ သီသာနိ ဇဋိတာနိ, ရက္ခန္တိ တာဝ။ ဝိဇဋေတွာ ပန ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဥက္ခိပတော သစေ ဝတ္ထု ပူရတိ, ပာရာဇိကံ။ သာမိကေဟိ ပန လာယိတ္တုတ ဌပိတံ သဘုသံ တ အဘုသံ တ ကတ္တုတ ဂဏှာဟတော ယေန ဝတ္ထု ပူရတိ, တသ္မိံ ဂဟိတေ ပာရာဇိကံ။ သစေ ပရိကပ္ပေတိ "ဣဒံ မဒ္ဒိတ္တုတ ပပ္ဖောဋေတ္တုတ သာရမေဝ ဂဏှာဟိဿာမီ"တိ ရက္ခတိ တာဝ။ မဒ္ဒနပပ္ဖောဋနေသု ဌာနာ စာဝေန္တဿာပိ ပာရာဇိကံ နတ္ထိ, ပဏ္ဍာ ဘာဇနဂတေ ကတမတ္တေ ပာရာဇိကံ။ အဘိယောဂေ ပနေတ္ထ ဝုတ္တနယော ဧဝ။

ခီလသင်္ကမနာဒီသု ပထဝီ နာမ အနဂ္ဃာ။ တသ္မာ သစေ ဧကေနေဝ ခီလေန ဣတော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပထဝိပ္ပဒေသံ သာမိကာနံ ပဿန္တာနံ တ အပဿန္တာနံ တ အတ္တနော သန္တကံ ကရောတိ, တသ္မိံ ခီလေ နာမံ ဆိန္ဒိတ္တုတ တ အစ္ဆိန္ဒိတ္တုတ တ သင်္ကာမိတမတ္တေ တဿ စ, ယေ စဿ ဧကစ္ဆန္ဒာ, သဗ္ဗေသံ ပာရာဇိကံ။ သစေ ပန ဒ္ဝီဟိ ခီလေဟိ ဂဟေတဗ္ဗံ ဟောတိ, ပဌမေ ခီလေ ထုလ္လစ္စယံ; ဒုတိယေ ပာရာဇိကံ။ သစေ တီဟိ ဂဟေတဗ္ဗံ ဟောတိ, ပဌမေ ဒုက္ကဋံ, ဒုတိယေ ထုလ္လစ္စယံ, တတိယေ ပာရာဇိကံ။ ဧဝံ ဗဟုကေသုပိ အဝသာနေ ဒွေ ဌပေတွာ ပုရိမေဟိ ဒုက္ကဋံ, အဝသာနေ ဒ္ဝိန္နံ ဧကေန ထုလ္လစ္စယံ, ဣတရေန ပာရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဉ္စ ခော သာမိကာနံ ဓုရနိက္ခေပေန။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။

ရဇ္ဇုံ ဝါ တိ "မမ သန္တကံ ဣဒ"န္တိ ဉာပေတုကာမော ရဇ္ဇုံ ဝါ ပသာရေတိ, ယဋ္ဌိံ ဝါ ပာတေတိ, ဒုက္ကဋံ။ "ဣဒာနိ ဒ္ဝီဟိ ပယောဂေဟိ အတ္တနော သန္တကံ ကရိဿာမီ"တိ တေသံ ပဌမေ ထုလ္လစ္စယံ, ဒုတိယေ ပာရာဇိကံ။

ဝတီ တတိ ပရသ္သ ခေတ္တံ ပရိက္ခေပဝသေန အတ္တနော ကာတုကာမော အရူနိ နိခဏတိ, ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ကေသိဉ္စိ အနာဂတေ ထုလ္လစ္စယံ, တသ္မိံ အာဂတေ ပာရာဇိကံ။ သစေ တတ္တကေန အသက္ကောန္တော သာခာပရိတရေနေဝ အတ္တနော ကာတုံ သက္ကောတိ, သာခာပာတနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ ယေန ယေန ပရိက္ခိပိတ္တ္တ အတ္တနော ကာတုံ သက္ကောတိ, တတ္ထ တတ္ထ ပဌမပယောဂေဟိ ဒုက္ကဋံ။ အဝသာနေ ဒွိန္နံ ဧကေန ထုလ္လစ္စယံ, ဣတရေန ပာရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မရိယာဒံ တတိ ပရသ္သ ခေတ္တံ "မမ ဣဒ"န္တိ ဉာပေတုကာမော အတ္တနော ခေတ္တမရိယာဒံ

ကေအရပဟဋ္ဌိ ယထာ ပရသ္သ ခေတ္တံ အတိက္ကမတိ, ဧဝံ သင်္ကာမေတိ, ပံသုမတ္တိကာဒီဟိ တ ဝမေ့တ္တတ ဝိတ္ထတံ ကရောတိ, အကတံ တ ပန ပတိဋ္ဌာပေတိ, ပုရိမပယောဂေဟိ ဒုက္ကဋံ။ ဒွိန္နံ ပစ္ဆိမာနံ ဧကေန ထုလ္လစ္စယံ, ဣတရေန ပာရာဇိကန္တိ။

ခေတ္တဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝတ္ထုဋ္ဌကထာ

၁၀၅. ဝတ္ထုဋ္ဌေပိ – ဝတ္ထုံ တာဝ ဒဿေန္တော **ဝတ္ထု နာမ "အာရာမဝတ္ထု ဝိဟာရဝတ္ထု"** တိ အာဟ။ တတ္ထ ဗီဇံ တ ဥပရောပကေ တ အရောပေတ္တ္တဝ ကေဝလံ ဘူမိံ သောဓေတ္တ္တ တိဏ္ဏံ ပာကာရာနံ ယေန ကေနစိ ပရိက္ခိပိတ္တ္တတ တ အပရိက္ခိပိတ္တ္တတ တ ပုပ္ဖာရာမာဒီနံ အတ္ထာယ ဌပိတော ဘူမိဘာဂေါ အာရာမဝတ္ထု နာမ။ ဧတေနေဝ နယေန ဧကဝိဟာရပရိဝေဏအာဝါသာနံ အတ္ထာယ ဌပိတော ဘူမိဘာဂေါ ဝိဟာရဝတ္ထု နာမ။ ယောပိ ပုဗ္ဗေ အာရာမော စ ဝိဟာရော စ ဟုတွ္တတ ပစ္ဆာ ဝိနဿိတွ္တတ ဘူမိမတ္တော ဌိတော, အာရာမဝိဟာရကိစ္စံ န ကရောတိ, သောပိ အာရာမဝိဟာရဝတ္ထုသင်္ဂဟေနေဝ သင်္ဂဟိတော။ ဝိနိစ္ဆယော ပနေတ္ထ ခေတ္တဋ္ဌေ ဝုတ္တသဒိသောယေဝါတိ။

ဝတ္ထုဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၆. ကာမဋ္ဌေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ တံ ဝုတ္တမေဝ။

အရညဋ္ဌကထာ

၁၀၇. အရညဋ္ဌေ – အရညံ တာဝ ဒဿေန္တော **"အရညံ နာမ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ, တံ အရည"** န္တိ အာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ **အရညံ** နာမ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ အတ္ထိ, အပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ; ဣဓ ပန ယံ ပရိဂ္ဂဟိတံ သာရက္ခံ, ယတော န ဝိနာ မူလေန ကဋ္ဌလတာဒီနိ ဂဟေတုံ လဗ္ဘန္တိ, တံ အဓိပ္ပေတံ။ တသ္မာ "ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတီ"တိ ဝတွ္တတ ပုန "အရည"န္တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ – "န ပရိဂ္ဂဟိတတ္တဘာဝေ အရညသ္သ လက္ခဏံ။ ယံ ပန အတ္တနော အရညလက္ခဏေန အရညံ မနုဿာနဉ္စ ပရိဂ္ဂဟိတံ, တံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အရည"န္တိ။ တတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော အာရာမဋ္ဌာဒီသု ဝုတ္တသဒိသော။

တတ္ထဇာတကေသု ပနေတ္ထ ကေသုဉ္စိမ္ပိ မဟဂ္ဃရုက္ခေ ဆိန္နမတ္တေ ပာရာဇိကံ။ **လတံ တ**တိ ဝေတ္တံ စ ဝေတ္တောပိ လတာပိ လတာ ဧဝ; တတ္ထ ယော ဝေတ္တော ဝ လတာ ဝ ဒီဃာ ဟောတိ, မဟာရုက္ခေ စ ဂစ္ဆေ စ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္တတ တ ဝေဌေတွ္တတ ဌိတာ, သာ မူလေ ဆိန္နာပိ အဝဟာရံ န ဇနေတိ အဂ္ဂေ ဆိန္နာပိ, ယဒါ ပန အဂ္ဂေပိ မူလေပိ ဆိန္နာ ဟောတိ, တဒါ အဝဟာရံ ဇနေတိ။ သစေ ပန ဝေဌေတွ္တတ ဌိတာ ဟောတိ, ဝေဌေတွ္တတ ဌိတာ ပန ရုက္ခတော မောစိတမတ္တာ အဝဟာရံ ဇနေတိ။

တိဏံ တတိ ဝေတ္တံ တိဏံ တ ဟောတု ပဏ္ဏံ တ, သဗ္ဗံ တိဏဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတံ; တံ ဂေဟစ္ဆဒနာဒီနမတ္ထာယ ပရေဟိ ဆိန္နံ တ အတ္တနာ ဆိန္ဒိတွ္တတ တ ဂဏှဟန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ န ကေဝလဉ္စ တိဏပဏ္ဏမေဝ, အညမ္ပိ ယံကိဉ္စိ တကဆလ္လိ အာဒိ, ယတ္ထ သာမိကာ သာလယာ, တံ ဂဏှဟန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗ

ဗော။ တစ္ဆေတွာ ဌပိတော အဒ္ဓဂတောပိ ရုက္ခော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ယော ပန အင်္ဂေ စ မူလေ စ ဆိန္နော ဟောတိ, သာခာပိဿ ပူတိကာ ဇာတာ, ဆလ္လိယောပိ ဂဠိတာ, “အယံ သာမိကေဟိ ဆဍ္ဍိတော”တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ လက္ခဏစ္ဆိန္နဿာပိ ယဒါ လက္ခဏံ ဆလ္လိယာ ပရိယောနဒ္ဓံ ဟောတိ, တဒါ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဂေဟာဒီနံ အတ္ထာယ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ ယဒါ တာနိ ကတာနိ အဇ္ဈာဝုတ္ထာနိ စ ဟောန္တိ, ဒါရူနိပိ အရညေ ဝဿေန စ အာတပေန စ ဝိနဿန္တိ, ဤဒိသာနိပိ ဒိသွာ “ဆဍ္ဍိတာနီ”တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အရညသာမိကာ ဧတေသံ အနိဿရာ။ ယေဟိ အရညသာမိကာနံ ဒေယျဓမ္မံ ဒတွာ ဆိန္နာနိ, တေ ဧဝ ဣဿရာ, တေဟိ စ တာနိ ဆဍ္ဍိတာနိ, နိရာလယာ တတ္ထ ဇာတာတိ။

ယောပိ ဘိက္ခု ပဌမံယေဝ အရညပါလာနံ ဒေယျဓမ္မံ ဒတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ယထာရုစိတေ ရုက္ခေ ကဟာပေတိ, တဿ တေသံ အာရက္ခဋ္ဌာနံ အဂန္တွာပိ ယထာရုစိတေန မဂ္ဂေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ ပဝိသန္တော အဒတွာ “နိက္ခမန္တော ဒဿာမီ”တိ ရုက္ခေ ကဟာပေတွာ နိက္ခမန္တော တေသံ ဒါတဗ္ဗံ ဒတွာ ဂစ္ဆတိ, ဝဋ္ဋတိ ဧဝ။ အထာပိ အာဘောဂံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ “ဒေဟီ”တိ ဝုတ္တေ “ဒဿာမီ”တိ, “ဒေဟီ”တိ ဝုတ္တေ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ကောစိ အတ္တနော ဓနံ ဒတွာ “ဘိက္ခုဿ ဂန္တုံ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ, လဒ္ဓကပ္ပမေဝ, ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ကောစိ ဣဿရဇာတိကော ဓနံ အဒတွာဝ “ဘိက္ခူနံ ဘာဂံ မာ ဂဏှထာ”တိ ဝါရေတိ, အရညပါလာ စ “မယံ ဘိက္ခူနံ တာပသာနဉ္စ ဘာဂံ အဂဏှန္တာ ကုတော လစ္ဆာမ, ဒေထ, ဘန္တေ”တိ ဝဒန္တိ, ဒါတဗ္ဗမေဝ။

ယော ပန အရညပါလေသု နိဒ္ဒါယန္တေသု ဝါ ကီဠာပသုတေသု ဝါ ကတ္ထစိ ပက္ကန္တေသု ဝါ အာဂန္တွာ “ကုဟိံ အရညပါလာ”တိ ပက္ကောသိတွာပိ အဒိသွာ ဂစ္ဆတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ယောပိ အာရက္ခဋ္ဌာနံ ပတွာ ကမ္မဋ္ဌာနာဒီနိ မနသိကရောန္တော ဝါ အညဝိဟိတော ဝါ အဿတိယာ အတိက္ကမတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ယဿာပိ တံ ဌာနံ ပတ္တဿ စောရော ဝါ ဟတ္ထီ ဝါ ဝါဠမိဂေါ ဝါ မဟာမေဃော ဝါ ဝုဋ္ဌဟတိ, သော စ တမှာ ဥပဒ္ဒဝါ မုစ္စိတုကမျတာယ သဟသာ တံ ဌာနံ အတိက္ကမတိ, ရက္ခတိ တာဝ, ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ ဧတ္ထ ပန အရညေ အာရက္ခဋ္ဌာနံ နာမ သုင်္ကဃာတတောပိ ဂရုကတရံ။ သုင်္ကဃာတဿ ဟိ ပရိစ္ဆေဒံ အနောက္ကမိတွာ ဒူရတောဝ ပရိဟရန္တော ဒုက္ကဋမေဝ အာပဇ္ဇတိ။ ဧတ္ထ ပန ထေယျစိတ္တေန ပရိဟရန္တဿ အာကာသေန ဂစ္ဆတောပိ ပါရာဇိကမေဝ။ တသ္မာ ဧတ္ထ အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။

အရညဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒကကထာ

၁၀၈. ဥဒကေ ပန – **ဘာဇနဂတ**န္တိ ဥဒကဒုလ္လဘကာလေ ဥဒကမဏိကာဒီသု ဘာဇနေသု သင်္ဂေါပေတွာ ဌပိတံ; တံ ယသ္မိံ ဘာဇနေ ဌပိတံ ဟောတိ, တံ ဘာဇနံ အာဝိဉ္ဆိတွာ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ဝါ တတ္ထ ပေါက္ခရဏီတဠာကေသု စ အတ္တနော ဘာဇနံ ပဝေသေတွာ ဂဏှန္တဿ သပ္ပိတေလေသု ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

မရိယာဒစ္ဆေဒနေ ပန တတ္ထ ဇာတကဘူတဂါမေန သဒ္ဓိံပိ မရိယာဒံ ဆိန္ဒန္တဿ အဒိန္နာဒါနပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋံ။ တဉ္စ ပန ပဟာရေ ပဟာရေ ဟောတိ။ အန္တောဌိတော ဗဟိမုခော ဆိန္ဒန္တော ဗဟိ အန္တေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဗဟိ ဌိတော အန္တောမုခော ဆိန္ဒန္တော အန္တောအန္တေန ကာရေတဗ္ဗော။ အန္တော စ ဗဟိ စ ဆိန္ဒိတွာ မဇ္ဈေ ဌပေတွာ တံ ဆိန္ဒန္တော မဇ္ဈေန ကာရေတဗ္ဗော။ မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂါဝေါ ပက္ကောသတိ, ဂါမဒါရကေဟိ ဝါ ပက္ကောသာပေတိ, တာ အာဂန္တွာ ခုရေဟိ မရိယာဒံ ဆိန္ဒန္တိ, တေနေဝ ဆိန္နာ ဟောတိ။ မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂါဝေါ ဥဒကေ ပဝေသေတိ, ဂါမဒါရကေဟိ ဝါ ပဝေသာပေတိ, တာဟိ ဥဋ္ဌာပိတဝီစိယော မရိယာဒံ ဘိန္ဒိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဂါမဒါရကေ ဝါ “ဥဒကေ ကီဠထာ”တိ ဝဒတိ, ကီဠန္တေ ဝါ ဥတ္တာသေတိ, တေဟိ ဥဋ္ဌာပိတဝီစိယောပိ မရိယာဒံ ဘိန္ဒိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ အန္တောဥဒကေ ဇာတရုက္ခံ ဆိန္ဒတိ, အညေန ဝါ ဆိန္ဒာပေတိ, တေနပိ ပတန္တေန ဥဋ္ဌာပိတဝီစိယော မရိယာဒံ ဘိန္ဒိတွာ ဂစ္ဆန္တိ, တေနေဝ ဆိန္နာ ဟောတိ။ မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ တဠာကရက္ခဏတ္ထာယ ဝါ တဠာကတော နိဗ္ဗာဟနဥဒကံ ဝါ နိဒ္ဓမနတုမ္ဗံ ဝါ ပိဒဟတိ, အညတော ဂစ္ဆန္တံ ဝါ ဥဒကံ ယထာ ဧတ္ထ ပဝိသတိ, ဧဝံ ပါဠိံ ဝါ ဗန္ဓတိ, မာတိကံ ဝါ ဥဇုကံ ကရောတိ, တဿ ဥပရိဘာဂေ ဌိတံ အတ္တနော တဠာကံ ဝါ ဘိန္ဒတိ, ဥဋ္ဌဟန္တံ ဥဒကံ မ

ရိယာဒံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, တေနေဝ ဆိန္နာ ဟောတိ။ သဗ္ဗတ္ထ နိက္ခန္တဥဒကကုသာနုရူပေန အဝဟာရေန ကာရေတဗ္ဗော။

နိဒ္ဓမနပနာဠိ ဥဏ္ဏာဋေ္ဌတွာ နီဟရန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန တေန မရိယာဒာယ ဒုဗ္ဗလာယ ကတာယ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာဂန္တွာ တ အနာဏတ္တေတ္တဟိ ကမအရကေဟိ အာရောပိတာ တ ကဝိယော ခုရေဟိ မရိယာဒံ ဘိန္ဒိတွာ, အတ္တနောယေဝ ဓမ္မတာယ အနာဏတ္တေဟိ တ ကမအရကေဟိ ဥဒကေ ပဝေသိတာ ဝီစိယော ဥဋ္ဌာပေတွာ, ကမအရကာ တ သယမေဝ ပဝိသိတွာ ကီဠန္တာ ဥဋ္ဌာပေတွာ အန္တောဥဒကေ တ ရုက္ခော အညေန ဆိန္နမာနော ပတိတွာ ဥဋ္ဌာပေတိ, ဥဋ္ဌာပိတာ ဝီစိယော မရိယာဒံ ဆိန္ဒန္တိ, သစေပိ မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ သုက္ခတဠာကဿ ဥဒကနိဗ္ဗဟနဋ္ဌာနံ တ ဥဒကနိဒ္ဓမနတုမ္ဗံ တ ပိဒဟတိ, အညတော ဂမနမဂ္ဂေ တ ဟဋ္ဌိ ဗန္ဓတိ, သုက္ခမာတိကံ တ ဥဇုကံ ကရောတိ, ပစ္ဆာ ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ ဥဒကံ အာဂန္တွာ မရိယာဒံ ဘိန္ဒတိ, သဗ္ဗတ္ထ ဘဏ္ဍဒေယျံ။

ယော ပန နိအာဃေ သုက္ခတပိယာ မရိယာဒံ ယာဝ တလံ ဟပေတွာ ဆိန္ဒတိ, ပစ္ဆာ ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ အာဂတာဂတံ ဥဒကံ ပလာယတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ယတ္တကံ တပ္ပစ္စယာ သဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတော ဟာဒမတ္တဂ္ဃနကမ္ပိ အဒေန္တော သာမိကာနံ ဓုရနိက္ခေပေန အဿမဏော ဟောတိ။

ယံ ပန သဗ္ဗသာဓာရဏံ တဠာကံ ဟောတိ; တဠာကေ ဥဒကဿ သဗ္ဗေပိ မနုဿာ ဣဿရာ။ ဟေဋ္ဌတော ပနဿ သဿာနိ ကရောန္တိ, သဿဟာလနတ္ထံ တဠာကတော မဟာမာတိကာ နိက္ခမိတွာ ခေတ္တမဇ္ဈေန ယာတိ, သာပိ သအာ သန္ဒနကာလေ သဗ္ဗသာဓာရဏာ။ တတော ပန ခုဒ္ဒကမာတိကာ နီဟရိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ကေအာရေသု ဥဒကံ ပဝေသေန္တိ။ တံ အညေသံ ဂဟေတုံ န ဒေန္တိ။ နိအာဃသမယေဝ ဥဒကေ မန္ဒီဘူတေ တရေန ဥဒကံ ဒေန္တိ, ယော ဥဒက တရေ သမ္ပတ္တေ န လဘတိ, တဿ သဿာနိ မိလာယန္တိ; တသ္မာ အညေသံ တရေ အညော ဂဟေတုံ န လဘတိ။ တတ္ထ ယော ဘိက္ခု ပရေသံ ခုဒ္ဒကမာတိကာတော တ ကေအာရတော တ ဥဒကံ ထေယျစိတ္တေန အတ္တနော တ ပရဿ တ မာတိကံ တ ကေအာရံ တ ပဝေသေတိ, အဋ္ဌဝိမုခံ တ တဟေတိ, အဝဟာရော ဝဿ ဟောတိ။

ယောပိ "စိရေန မေ ဥဒကတရော ဘဝိဿတိ, ကြဒ္ဓ သဿံ မိလာယတီ"တိ ပရေသံ ကေအာရေ

ပဝိသန္တဿ ဥဒကဿ ပဝိသနမဂ္ဂံ ပိဒဟိတွာ အတ္တနော ကေအာရံ ပဝေသေတိ, အဝဟာရော ဝေ။ သစေ ပန တဠာကတော အနိဂ္ဂတေ ပရေသံ မာတိကာမုခံ အသမ္ပတ္တေဝ ဥဒကေ သုက္ခမာတိကံယေဝ ယထာ အာဂစ္ဆန္တံ ဥဒကံ အညေသံ ကေအာရေ အပ္ပဝိသိတွာ အတ္တနောယေဝ ကေအာရံ ပဝိသတိ, ဧဝံ တတ္ထ တတ္ထ ဗန္ဓတိ။ အနိက္ခန္တေ ဗန္ဓာ သုဗန္ဓာ, နိက္ခန္တေ ဗန္ဓာ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ တဠာကံ ဂန္တွာ သယမေဝ နိဒ္ဓမနပနာဠိ ဥဏ္ဏာဋေ္ဌတွာ အတ္တနော ကေအာရံ ပဝေသေန္တဿာပိ နတ္ထိ အဝဟာရော။ ကသ္မာ? တဠာကံ နိဿာယ ခေတ္တဿ ကတတ္တာ။ **ကုရုန္ဒိယာ** ဒီသု ပန "အဝဟာရော"တိ ဝုတ္တံ။ တံ "ဝတ္ထုံ ကာလဉ္စ ဒေသဉ္စာ"တိ ဣမိနာ လက္ခဏေန န သမေတိ။ တသ္မာ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တမေဝ ယုတ္တံ။

ဥဒကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒန္တပေါနကထာ

၁၀၉. ဒန္တပေါဏံ အာရာမဋ္ဌကဝိနိစ္ဆယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော – ယော သင်္ဃဿ ဝေတနဘတော ဟုတွာ ဒေဝသိကံ တ ပက္ခမာသတရေန တ ဒန္တကဋ္ဌံ အာဟရတိ, သော တံ အာဟရိတွာ ဆိန္ဒိတွာပိ ယာဝ ဘိက္ခုသင်္ဃံ န သမ္ပဋိစ္ဆာပေတိ, တာဝ တဿေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ တံ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ တတ္ထဇာတကံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ, တမ္ပိ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ရက္ခိတဂေါပိတံ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဧသေဝ နယော ဂဏပုဂ္ဂလဂိဟိမနုဿသန္တကေပိ ဆိန္နကေ အစ္ဆိန္နကေ စ။ တေသံ အာရာမုယျာနဘူမိသု ဇာတံ သာမဏေရာ တရေန ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒန္တကဋ္ဌံ အာဟရန္တာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနမ္ပိ အာဟရန္တိ, တံ ယာဝ ဆိန္ဒိတွာ သင်္ဃံ န ပဋိစ္ဆာပေန္တိ, တာဝ သဗ္ဗံ တေသံယေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ တမ္ပိ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ယအာ ပန တေ ဆိန္ဒိတွာ သင်္ဃဿ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ဒန္တကဋ္ဌ

မာဋ္ဌကေ နိက္ခိပန္တိ, ‘‘ယထာသုခံ ဘိက္ခူသင္ဃော ပရိဘုဉ္ဇတူ’’တိ; တတော ပဋ္ဌာယ အဝဟာရော နတ္ထိ, ဝတ္တံ ပန ဇာနိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ဒေဝသိကံ သင္ဃမဇ္ဈေ သြသရတိ, တေန ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧကမေဝ ဒန္တကဋ္ဌံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန ဒေဝသိကံ န သြသရတိ, ပဓာနဃရေ ဝသိတ္ဝာ ဓမ္မသဝနေ ဝါ ဥပေါသထဂ္ဂေ ဝါ ဒိဿတိ, တေန ပမာဏံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒန္တကဋ္ဌာနိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ ခါဒိတဗ္ဗာနိ။ တေသု ခီဏေသု သစေ ပုနပိ ဒန္တကဋ္ဌမာဋ္ဌကေ ဗဟူနိ ဟောန္တိယေဝ, ပုနပိ အာဟရိတ္ဝာ ခါဒိတဗ္ဗာနိ။ ယဒိ ပန ပမာဏံ အသလ္လက္ခေတ္ဝာ အာဟရတိ, တေသု အက္ခီဏေသုယေဝ မာဋ္ဌကေ ခီယန္တိ, တတော ကေစိ ထေရာ ‘‘ယေဟိ ဂဟိတာနိ, တေ ပဋိအာဟရန္တူ’’တိ ဝဒေယျုံ, ကေစိ ‘‘ခါဒန္တု, ပုန သာမဏေရာ အာဟရိဿန္တီ’’တိ, တသ္မာ ဝိဝါဒပရိဟာရဏတ္ထံ ပမာဏံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ ဂဟဏေ ပန ဒေါသော နတ္ထိ။ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေနာပိ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဂန္တဗ္ဗန္တိ။

ဒန္တပေါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝနပ္ပတိကထာ

၁၁၀. ဝနဿ ပတီတိ **ဝနပ္ပတိ;** ဝနဇေဋ္ဌကရုက္ခဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဣဓ ပန သဗ္ဗောပိ မနုဿေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတရုက္ခော အဓိပ္ပေတော အမ္ဗလဗုဇပနသာဒိကော။ ယတ္ထ ဝါ ပန မရိစဝလ္လိအာဒီနိ အာရောပေန္တိ, သော ဆိန္နမာနော သစေ ဧကာယပိ ဆလ္လိယာ ဝါ ဝါကေန ဝါ သကလိကာယ ဝါ ဖေဂ္ဂုနာ ဝါ သမ္ဗဒ္ဓောဝ ဟုတ္ဝာ ဘူမိယံ ပတတိ, ရက္ခတိ တာဝ။

ယော ပန ဆိန္နောပိ ဝလ္လီဟိ ဝါ သာမန္တရုက္ခသာခာဟိ ဝါ သမ္ဗဒ္ဓော သန္ဓာရိတတ္တာ ဥဇုကမေဝ တိဋ္ဌတိ, ပတန္တော ဝါ ဘူမိံ န ပာပုဏာတိ, နတ္ထိ တတ္ထ ပရိဟာရော, အဝဟာရော ဧဝ ဟောတိ။ ယောပိ ကကစေန ဆိန္နော အစ္ဆိန္နော ဝိယ ဟုတ္ဝာ တထေဝ တိဋ္ဌတိ, တသ္မိမ္ပိ ဧသေဝ နယော။

ယော ပန ရုက္ခံ ဒုဗ္ဗလံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆာ စာလေတ္ဝာ ပာတေတိ, အညေန ဝါ စာလာပေတိ; အညံ ဝါ တဿ သန္တိကေ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ အဇ္ဈောတ္ထရတိ, ပရေန ဝါ အဇ္ဈောတ္ထရာပေတိ; မက္ကဋေ ဝါ ပရိဟာတေတ္ဝာ တတ္ထ အာရောပေတိ, အညေန ဝါ အာရောပါပေတိ; ဝဂ္ဂုလိယော ဝါ တတ္ထ အာရောပေတိ, ပရေန ဝါ အာရောပါပေတိ; တာ တံ ရုက္ခံ ပာတေန္တိ, တဿေဝ အဝဟာရော။

သစေ ပန တေန ရုက္ခော ဒုဗ္ဗလော ကတော အညော အနာဏတ္တော ဧဝ တံ စာလေတ္ဝာ ပာတေတိ,

ရုက္ခေန ဝါ အဇ္ဈောတ္ထရတိ, အတ္တနော ဓမ္မတာယ မက္ကဋာ ဝါ ဝဂ္ဂုလိယော ဝါ အာရောဟန္တိ, ပရော ဝါ အနာဏတ္တော အာရောပေတိ, သယံ ဝါ ဝါ တတမုခံ သောဓေတိ, ဗလဝတာ ဝါ ဝါတေန ဝါ အာဂန္တွာ ရုက္ခံ ပာတေတိ; သဗ္ဗတ္ထ ဘဏ္ဍဒေယျံ။ တတမုခသောဓနံ ပနေတ္ထ အသမ္ဗန္ဓ တတေ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇုကရဏာဒီဟိ သမေတိ, နော အညထာ။ ရုက္ခံ အာဝိဇ္ဈိတ္ဝာ သတ္တေန ဝါ အာကောဋ္ဋေတိ, အဂ္ဂိံ ဝါ ဒေတိ, မဏ္ဍုကကဏ္ဋကံ ဝါ ဝိသံ ဝါ အာကောဋ္ဋေတိ, ယေန သော မရတိ, သဗ္ဗတ္ထ ဘဏ္ဍဒေယျမေဝါတိ။

ဝနပ္ပတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဟရဏကကထာ

၁၁၁. ဟရဏကေ – **အညဿ ဟရဏကံ ဘဏ္ဍံ ထေယျစိတ္တော အာမသတီ** တိ ပရံ သီသဘာရာဒီဟိ ဘဏ္ဍံ အာဒာယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ‘‘ဧတံ ဟရိဿာမီ’’တိ ဝေဂေန ဂန္တွာ အာမသတိ, ဧတ္တာဝတာ အဿ ဒုက္ကဋံ။ **ဖန္ဒာပေတီ**တိ အာကမုနဝိကမုနံ ကရောတိ, သာမိကော န မုဉ္စတိ, တေနဿ ထုလ္လစ္စယံ။ **ဌာနာ စာဝေတီ**တိ အာကမိတ္ဝာ သာမိကဿ ဟတ္ထတော မောစေတိ, တေနဿ ပာရာဇိကံ။ သစေ ပန တံ ဘဏ္ဍသာမိကော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဟေထေတ္ဝာ ပုန တံ ဘဏ္ဍံ မောစာပေတ္ဝာ ဂဏှေယျ, ဘိက္ခု ပဌမဂ္ဂဟဏေနေဝ ဟရာဇိကော။ သီသတော ဝါ ကဏ္ဍတော ဝါ ဂီဝတော ဝါ ဟတ္ထတော ဝါ အလင်္ကာရံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝါ မောစေတ္ဝာ ဝါ ဂဏှန္တဿ သီသာဒီဟိ မောစိ

တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ ဟတ္ထေ ပန ဝလယံ တ ကဌကံ တ အနီဟရိတ္တ အဂ္ဂဗာဟံ ဃံသန္တော အပရာပရံ တ သာရေတိ, အာကာသဂတံ တ ကရောတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ ရုက္ခမူလစီဝရဝံသေသု ဝလယမိဝ န ဟာရာဇိကံ ဇနေတိ။ ကသ္မာ? သဝိညာဏကတ္တာ။ သဝိညာဏကကောဌာသဂတဥ္ဟိ ယာဝ တတော န နီဟဋံ, တာဝ တတ္တေဝ ဟောတိ။ ဧသေဝ နယော အင္ဂုလိမုဒ္ဒိကဟဒကဌကကဥ္ဇုပဂပိဠန္ဓနေသု။

ယော ပန ပရဿ နိဝတ္ထသာဋကံ အစ္ဆိန္ဒတိ, ပရော စ သလဇ္ဇိတာယ သဟသာ န မုဥ္စတိ, ဧကေနန္တေန စောရော ကမုတိ, ဧကေနန္တေန ပရော, ရက္ခတိ တာဝ။ ပရဿ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ အထာပိ တံ ကမုန္တဿ ဆိဇ္ဇိတ္တ ကေဒေသော ဟတ္ထဂတော ဟောတိ, သော စ ဟဒံ အဂ္ဃတိ ဟာရာဇိကမေဝ။ **သဟဘဏ္ဍဟာရက** န္တိ ''သဘဏ္ဍဟာရကံ ဘဏ္ဍံ နေဿာမီ''တိ စိန္တေတ္တ ''ဣတော ယာဟီ''တိ ဘဏ္ဍဟာရကံ တဇ္ဇေတိ, သော ဘီတော စောရေန အဓိပ္ပေတဒိသာဘိမုခော ဟုတ္တ ဧကံ ဟဒံ သင်္ကာမေတိ, စောရဿ ထုလ္လစ္စယံ; ဒုတိယေ ဟာရာဇိကံ။ **ဟတာပေတီ**တိ အထာပိ စောရော ဘဏ္ဍဟာရကဿ ဟတ္ထေ အာဝုဓံ ဒိသ္ဂတ သာသင်္ကော ဟုတ္တ ဟတာပေတ္တ ဂဟေတုကာမော ဧကမန္တံ ပဋိက္ကမ္မ သန္တဇ္ဇေတ္တ ဟတာပေတိ, ပရဿ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။

ဟတာပေတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ တိအာဒိ ပန ပရိကပ္ပဝသေန ဝုတ္တံ။ ယော ဟိ ဘဏ္ဍံ ဟတာပေတ္တ ''ယံ မမ ရုစ္စတိ, တံ ဂဟေဿာမီ''တိ ပရိကပ္ပေတ္တ ဟတာပေတိ, တဿ ဟတာပနေ စ အာမသနေ စ ဒုက္ကဋံ, ဖန္ဒာပနေ ထုလ္လစ္စယံ။ ဟာဒုဂ္ဃနကဿ ဌာနာ စာဝနေ ဟာရာဇိကံ။ တံ ပန္တာ ပဋိဟာတိယမာနဿ မုဥ္စတောပိ နတ္ထိယေဝ သမဏာဘာတော။ ယောပိ ဘဏ္ဍဟာရကံ အတိက္ကမန္တံ ဒိသ္ဂတ အနုဗန္ဓန္တော ''တိဋ္ဌ, တိဋ္ဌ, ဘဏ္ဍံ ဟတေဟီ''တိ ဝတ္ဂတ ဟတာပေတိ, တဿာပိ တေန ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။

ယော ပန ''တိဋ္ဌ တိဋ္ဌာ''တိ ဝဒတိ, ''ဟတေဟီ''တိ န ဝဒတိ; ဣတရော စ တံ ဩလောကေတ္ဂတ ''သစေ သေ မံ ဟဿဳ်ယ်, ဃာတေယ္ယာပိ မ'' န္တိ သာလယောဝ ဟုတ္ဂတ တံ ဘဏ္ဍံ ဂဟနဌာနေ ပက္ခိပိတ္ဂတ ''ပုန နိဝတ္တိတ္ဂတ ဂဟေဿာမီ''တိ ပက္ကမတိ, ဟာတနပစ္စယာ ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ။ အာဂန္တ္ဂတ ပန ထေယ္ယစိတ္တေန ဂဏှဟတော ဥဒ္ဓာရေ ဟာရာဇိကံ။ အထ ပနဿ ဧဝံ ဟောတိ – ''မယာ ဟတာပေန္တေနေဝ ဣဒံ မမ သန္တကံ ကတ''န္တိ တတော နံ သကသညာယ ဂဏှဟာတိ; ဂဟဏေ ရက္ခတိ, ဘဏ္ဍဒေယ္ယံ ပန ဟောတိ။ ''ဒေဟီ''တိ ဝုတ္တေ အဒေန္တဿ သာမိကာနံ ဓုရနိက္ခေပေ ဟာရာဇိကံ။ ''သော ဣမံ ဆဍ္ဍေတ္ဂတ ဂတော, အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ အနိ ဣဒ''န္တိ ပံသုကူလသညာယ ဂဏှဟတောပိ ဧသေဝ နယော။ အထ ပန သာမိကော ''တိဋ္ဌ တိဋ္ဌာ''တိ ဝုတ္တမတ္တေနေဝ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္ဂတ ''န အနိ ဣဒံ မယှ''န္တိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတ္ဂတ နိရာလယော ဆဍ္ဍေတ္ဂတ ပလာယတိ, တံ ထေယ္ယစိတ္တေန ဂဏှဟတော ဥဒ္ဓာရေ ဒုက္ကဋံ။ အာဟရာပေန္တေ အတဗ္ဗံ, အဒေန္တဿ ဟာရာဇိကံ။ ကသ္မာ? တဿ ပယောဂေန ဆဍ္ဍိတတ္တာတိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ အညေသု ပန ဝိစာရဏာ ဧဝ နတ္ထိ။ ပုရိမနယေနေဝ သကသညာယ တ ပံသုကူလသညာယ တ ဂဏှဟန္တေပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယောတိ။

ဟရဏကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပနိဓိကထာ

၁၁၂. ဥပနိဓိမ္ဟိ – **နာဟံ ဂဏှဟာမီ**တိ သမ္ပဇာနမုသာဝာဒေပိ အဒိန္နာဒာနဿ ပယောဂတ္တာ ဒုက္ကဋံ။ ''ကိံ တုမှေ ဘဏထ? နေဝိဒံ မယှံ အနုရူပံ, န တုမှာက''န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ''ရဟော မယာ ဧတဿ ဟတ္ထေ ဌပိတံ, န အညော ကောစိ ဇာနာတိ, 'ဒဿတိ နု ခော မေ နော''တိ သာမိကော ဝိမတိံ ဥပ္ပာဒေတိ, ဘိက္ခုဿ ထုလ္လစ္စယံ။ တဿ ဖရုသာဒိဘာဝံ ဒိသ္ဂတ သာမိကော ''န မယှံ ဒဿတီ''တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ, တတ္ထ သစာယံ ဘိက္ခု ''ကိလမေတ္ဂတ နံ ဒဿာမီ''တိ အဒနေ သဥဿာဟော, ရက္ခတိ တာဝ။ သစေပိ သော အဒနေ နိရုဿာဟော, ဘဏ္ဍသာမိကော ပန ဂဟဏေ သဥဿာဟော , ရက္ခတေဝ။ ယဒိ ပန သော အဒနေ နိရုဿာဟော ဘဏ္ဍသာမိကောပိ ''န မယှံ ဒဿတီ''တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ, ဧဝံ ဥဘိန္နံ ဓုရနိက္ခေပေန ဘိက္ခုနော ဟာရာဇိကံ ။ ယဒိပိ မုခေန ''ဒဿာမီ''တိ ဝဒတိ, စိတ္တေန ပန အဒာတုကာမော, ဧဝမ္ပိ သာမိကဿ ဓုရနိက္ခေပေ ဟာရာဇိကံ။ တံ ပန ဥပနိဓိ နာမ သင်္ဂေါပနတ္ထာယ အတ္တနော ဟတ္ထေ ပရေဟိ ဌပိတဘဏ္ဍံ, အဂုတ္တဒေသတော ဌာနာ စာဝေတ္ဂတ ဂုတ္တဌာနေ ဌပနတ္ထာယ ဟရတော

အနာပတ္တိ။ ထေယျစိတ္တေနပိ ဌာနာ စာဝေန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ။ ကသ္မာ? အတ္တနော ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တတ္တာ, ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတောပိ ဧသေဝ နယော။ တာဝကာလိကဂ္ဂဟဏေပိ တထေဝ။ **ဓမ္မံ စရန္တော** တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယံ တာဝ **ဟဋ္ဌဝဏ္ဏနာ**။

ဟဋ္ဌမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော ပနေတ္ထ ပတ္တစတုက္ကာဒိဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တော – ဧကော ကိရ ဘိက္ခု ပရဿ မဟဂ္ဃေ ပတ္တေ လောဘံ ဥပ္ပာဒေတွာ တံ ဟရိတုကာမော ဌပိတဋ္ဌာနမဿ သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတွာ အတ္တနောပိ ပတ္တံ တဿေဝ သန္တိကေ ဌပေသိ။ သော ပစ္စူသသမယေ အာဂန္တွာ ဓမ္မံ ဝါစာပေတွာ နိဒ္ဒာယမာနံ မဟာထေရမာဟ – “ဝန္ဒာမိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကော ဧသော”တိ? “အဟံ, ဘန္တေ, အာဂန္တုကဘိက္ခု, ကာလဿေဝမှိ ဂန္တုကာမော, အသုကသ္မိံ မေ ဌာနေ ဤဒိသေန နာမ အံသဗဒ္ဓကေန ဤဒိသာယ ပတ္တတ္ထဝိကာယ ပတ္တော ဌပိတော။ သာဓာဟံ, ဘန္တေ, တံ လဘေယျ”န္တိ ထေရော ပဝိသိတွာ တံ ဂဏှိ။ ဥဒ္ဓါရေယေဝ စောရဿ ပါရာဇိကံ။ သစေ အာဂန္တွာ “ကောသိ တွံ အဝေလာယ အာဂတော”တိ ဝုတ္တော ဘီတော ပလာယတိ, ပါရာဇိကံ ပတွာဝ ပလာယတိ။ ထေရဿ ပန သုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ အနာပတ္တိ။ ထေရော “တံ ဂဏှိဿာမီ”တိ အညံ ဂဏှိ, ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန အညံ တာဒိသမေဝ ဂဏှာပေန္တေ ယုဇ္ဇတိ, မနုဿဝိဂ္ဂဟေ အာဏတ္တသဒိသဝတ္ထုသ္မိံ ဝိယ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန “ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ, တံ အတာဒိသမေဝ ဂဏှာပေန္တေ ယုဇ္ဇတိ။

တံ မညမာနော အတ္တနော ပတ္တံ ဂဏှိတွာ အဒါသိ, စောရဿ သာမိကေန ဒိန္နတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ, အသုဒ္ဓစိတ္တေန ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ။ တံ မညမာနော စောရဿေဝ ပတ္တံ ဂဏှိတွာ အဒါသိ, ဣဓာပိ စောရဿ အတ္တနော သန္တကတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ, အသုဒ္ဓစိတ္တေန ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋမေဝ။ သဗ္ဗတ္ထ ထေရဿ အနာပတ္တိ။

အပရော “ပတ္တံ စောရေဿာမီ”တိ တထေဝ နိဒ္ဒာယမာနံ ထေရံ ဝန္ဒိ။ “ကော အယ”န္တိ စ ဝုတ္တေ ‘အဟံ, ဘန္တေ, ဂိလာနဘိက္ခု, ဧကံ တာဝ မေ ပတ္တံ ဒေထ, ဂါမဒွါရံ ဂန္တွာ ဘေသဇ္ဇံ အာဟရိဿာမီ”တိ။ ထေရော “ဣမဿ ဂိလာနော နတ္ထိ, စောရော အယံ ဘဝိဿတီ”တိ သလ္လက္ခေတွာ “ဣမံ ဟရတူ”တိ အတ္တနော ဝေရိဘိက္ခုဿ ပတ္တံ နီဟရိတွာ အဒါသိ, ဒွိန္နမ္ပိ ဥဒ္ဓါရေယေဝ ပါရာဇိကံ။ “ဝေရိဘိက္ခုဿ ပတ္တော”တိ သညာယ အညဿ ပတ္တံ ဥဒ္ဓရန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန “ဝေရိဿာယ”န္တိ သညာယ စောရဿေဝ ပတ္တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒေတိ, ဝုတ္တနယေနေဝ ထေရဿ ပါရာဇိကံ, စောရဿ ဒုက္ကဋံ။ အထ “ဝေရိဿာယ”န္တိ မညမာနော အတ္တနော ပတ္တံ ဒေတိ, ဝုတ္တနယေနေဝ ဥဘိန္နမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။

ဧကော မဟာထေရော ဥပဋ္ဌာကံ ဒဟရဘိက္ခုံ “ပတ္တစီဝရံ ဂဏှ, အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂန္တွာ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ”တိ အာဟ။ ဒဟရော ဂဏှိတွာ ထေရဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တော ထေယျစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ သစေ သီသေ ဘာရံ ခန္ဓေ ကရောတိ, ပါရာဇိကံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? အာဏတ္တိယာ ဂဟိတတ္တာ။ သစေ ပန မဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ အဋဝိံ ပဝိသတိ, ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ အထ နိဝတ္တိတွာ ဝိဟာရာဘိမုခော ပလာယိတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ဂစ္ဆတိ, ဥပစာရာတိက္ကမေ ပါရာဇိကံ။ အထာပိ မဟာထေရဿ နိဝတ္ထနပရိဝတ္တနဋ္ဌာနတော ဂါမာဘိမုခော ပလာယတိ, ဂါမူပစာရာတိက္ကမေ ပါရာဇိကံ။ ယဒိ ပန ဥဘောပိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝါ ဂဟေတွာ ဝါ နိက္ခမန္တိ, ထေရော စ ပုနပိ တံ ဝဒတိ – “ပတ္တစီဝရံ ဂဏှ, ဝိဟာရံ ဂမိဿာမာ”တိ။ တတြ စေ သော ပုရိမနယေနေဝ ထေယျစိတ္တေန သီသေ ဘာရံ ခန္ဓေ ကရောတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ အဋဝိံ ပဝိသတိ, ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ နိဝတ္တိတွာ ဂါမာဘိမုခော ဧဝ ပလာယတိ, ဂါမူပစာရာတိက္ကမေ ပါရာဇိကံ။ ပုရတော ဝိဟာရာဘိမုခော ပလာယိတွာ ဝိဟာရေ အဋ္ဌတွာ အနိသီဒိတွာ အဝူပသန္တေနေဝ ထေယျစိတ္တေန ဂစ္ဆတိ, ဥပစာရာတိက္ကမေ ပါရာဇိကံ။ ယော ပန အနာဏတ္တော ဂဏှာတိ, တဿ သီသေ ဘာရံ ခန္ဓေ ကရဏာဒီသုပိ ပါရာဇိကံ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ယော ပန “အသုကံ နာမ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ စီဝရံ ဓောဝိတွာ ရဇိတွာ ဝါ ဧဟီ”တိ ဝုတ္တော “သာဓူ”တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, တဿပိ အန္တရာမဂ္ဂေ ထေယျစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ သီသေ ဘာရံ ခန္ဓေ ကရဏာဒီသု ပါရာဇိကံ နတ္ထိ။ မဂ္ဂါ ဩက္ကမနေ ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ တံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ တတ္ထေဝ ဝသန္တော ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇ

န္တော ဇီရာပေတိ, စောရာ ဝါ တဿ တံ ဟရန္တိ, အဝဟာရော နတ္ထိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ တတော နိက္ခမိတွာ အာဂစ္ဆတောပိ ဧသေဝ နယော။

ယော ပန အနာဏတ္တော ထေရေန နိမိတ္တေ ဝါ ကတေ သယမေဝ ဝါ ကိလိဋ္ဌံ သလ္လက္ခေတွာ “ဒေထ, ဘန္တေ, စီဝရံ; အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂန္တွာ ရဇိတွာ အာဟရိဿာမီ”တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ; တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ ထေယျစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ သီသေ ဘာရံ ခန္ဓေ ကရဏာဒီသု ပါရာဇိကံ။ ကသ္မာ? အနာဏတ္တိယာ ဂဟိတတ္တာ။ မဂ္ဂါ ဩက္ကမတောပိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ တမေဝ ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ ဝိဟာရသီမံ အတိက္ကမတောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရာဇိကံ။ တတ္ထ ဂန္တွာ ရဇိတွာ ပစ္စာဂစ္ဆတောပိ ထေယျစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ယတ္ထ ဂတော, တတ္ထ ဝါ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိဟာရေ ဝါ တမေဝ ဝိဟာရံ ပစ္စာဂန္တွာ တဿ ဧကပဿေ ဝါ ဥပစာရသီမံ အနတိက္ကမိတွာ ဝသန္တော ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဇီရာပေတိ, စောရာ ဝါ တဿ တံ ဟရန္တိ, ယထာ ဝါ တထာ ဝါ နဿတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ဥပစာရသီမံ အတိက္ကမတော ပန ပါရာဇိကံ။

ယော ပန ထေရေန နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ “ဒေထ, ဘန္တေ, အဟံ ရဇိတွာ အာဟရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကတ္ထ ဂန္တွာ, ဘန္တေ, ရဇာမီ”တိ ပုစ္ဆတိ။ ထေရော စ နံ “ယတ္ထ ဣစ္ဆသိ, တတ္ထ ဂန္တွာ ရဇာဟီ”တိ ဝဒတိ, အယံ “ဝိဿဋ္ဌဒူတော” နာမ။ ထေယျစိတ္တေန ပလာယန္တောပိ န အဝဟာရေန ကာရေတဗ္ဗော။ ထေယျစိတ္တေန ပန ပလာယတောပိ ပရိဘောဂေန ဝါ အညထာ ဝါ နာသယတောပိ ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ ဟောတိ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရံ ပဟိဏတိ – “အသုကဝိဟာရေ အသုကဘိက္ခုဿ ဒေဟီ”တိ, တဿ ထေယျစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု “အသုကံ နာမ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ စီဝရံ ဓောဝိတွာ ရဇိတွာ ဝါ ဧဟီ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တသဒိသော ဝိနိစ္ဆယော။

အပရော ဘိက္ခုံ ပဟိဏိတုကာမော နိမိတ္တံ ကရောတိ – “ကော နု ခေါ ဂဟေတွာ ဂမိဿတီ”တိ, တတြ စေ ဧကော – “ဒေထ, ဘန္တေ, အဟံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, တဿ ထေယျစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု “ဒေထ, ဘန္တေ, စီဝရံ, အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂန္တွာ ရဇိတွာ အာဟရိဿာမီ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တသဒိသော ဝိနိစ္ဆယော။ ထေရေန စီဝရတ္ထာယ ဝတ္ထံ လဘိတွာ ဥပဋ္ဌာကကုလေ ဌပိတံ ဟောတိ။ အထဿ အန္တေဝါသိကော ဝတ္ထံ ဟရိတုကာမော တတြ ဂန္တွာ “တံ ကိရ ဝတ္ထံ ဒေထာ”တိ ထေရေန ပေသိတော ဝိယ ဝဒတိ; တဿ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတွာ ဥပါသကေန ဌပိတံ ဥပါသိကာ ဝါ, ဥပါသိကာယ ဌပိတံ ဥပါသကော ဝါ အညော ဝါ, ကောစိ နီဟရိတွာ ဒေတိ, ဥဒ္ဓာရေယေဝဿ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကေဟိ “ဣမံ ထေရဿ ဒဿာမာ”တိ အတ္တနော ဝတ္ထံ ဌပိတံ ဟောတိ။ အထဿ အန္တေဝါသိကော တံ ဟရိတုကာမော တတ္ထ ဂန္တွာ “ထေရဿ ကိရ ဝတ္ထံ ဒါတုကာမတ္ထ, တံ ဒေထာ”တိ ဝဒတိ။ တေ စဿ သဒ္ဒဟိတွာ “မယံ, ဘန္တေ, ဘောဇေတွာ ဒဿာမာတိ ဌပယိမှ, ဟန္ဒ ဂဏှာဟီ”တိ ဒေန္တိ။ သာမိကေဟိ ဒိန္နတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ, အသုဒ္ဓစိတ္တေန ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ, ဘဏ္ဍဒေယျဉ္စ ဟောတိ။

ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဝတွာ ဂါမံ ဂစ္ဆတိ, “ဣတ္ထန္နာမော မမ ဝဿာဝာသိကံ ဒဿတိ, တံ ဂဟေတွာ ဌပေယျာသီ”တိ။ “သာဓူ”တိ သော ဘိက္ခု တေန ဒိန္နံ မဟဂ္ဃသာဋကံ အတ္တနာ လဒ္ဓေန အပ္ပဂ္ဃသာဋကေန သဒ္ဓိံ ဌပေတွာ တေန အာဂတေန အတ္တနော မဟဂ္ဃသာဋကဿ လဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ ဝါ အဉတွာ ဝါ “ဒေဟိ မေ ဝဿာဝာသိက”န္တိ ဝုတ္တော “တဝ ထူလသာဋကော လဒ္ဓော, မယှံ ပန သာဋကော မဟဂ္ဃော, ဒွေပိ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ ဌပိတာ, ပဝိသိတွာ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ။ တေန ပဝိသိတွာ ထူလသာဋကေ ဂဟိတေ ဣတရဿ ဣတရံ ဂဏှတော ဥဒ္ဓာရေ ပါရာဇိကံ။ အထာပိ တဿ သာဋကေ အတ္တနော နာမံ အတ္တနော စ သာဋကေ တဿ နာမံ လိခိတွာ “ဂစ္ဆ နာမံ ဝါစေတွာ ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ, တတြာပိ ဧသေဝ နယော။ ယော ပန အတ္တနာ စ တေန စ လဒ္ဓသာဋကေ ဧကတော ဌပေတွာ တံ ဧဝံ ဝဒတိ – “တယာ စ မယာ စ လဒ္ဓသာဋကာ ဒွေပိ အန္တောဂဗ္ဘေ ဌပိတာ, ဂစ္ဆ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဝိစိနိတွာ ဂဏှာဟီ”တိ။ သော စ လဇ္ဇာယ အာဝါသိကေန လဒ္ဓံ ထူလသာဋကမေဝ ဂဏှေယျ, တတြာဝါသိကဿ ဝိစိနိတွာ ဂဟိတာဝသေသံ ဣတရံ ဂဏှတော အနာပတ္တိ။ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု အာဝါသိကာနံ စီဝရကမ္မံ ကရောန္တာနံ သမီပေ ပတ္တစီဝရံ ဌပေတွာ “ဧတေ သင်္ဂေါပေဿန္တီ”တိ မညမာနော နှာယိတုံ ဝါ အညတြ ဝါ ဂစ္ဆတိ။ သစေ နံ အာဝါသိကာ သင်္ဂေါပေန္တိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ, နဋ္ဌေ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေပိ သော “ဣဒံ,

ဘန္တေ, ဥပေထာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ, ဣတရေ စ သကိစ္စပ္ပသုတတ္တာ န ဇာနန္တိ, ဧသေဝ နယော။ အထာပိ တေ “ဣဒံ, ဘန္တေ, ဥပေထာ”တိ ဝုတ္တာ “မယံ ဗျာဝဋာ”တိ ပဋိက္ခိပန္တိ, ဣတရော စ “အဝသ္သံ ဥပေသ္သန္တီ”တိ အနာဒိယိတွာ ဂစ္ဆတိ, ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန တေန ယာစိတာ တ အယာစိတာ တ “မယံ ဥပေသ္သာမ, တွံ ဂစ္ဆ”တိ ဝဒန္တိ; တံ သဋ္ဌေပိတဗ္ဗံ။ နော စေ သဋ္ဌေပေန္တိ, နဒ္ဓေ ဂီတ။ ကသ္မာ? သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ။

ယော ဘိက္ခု ဘဏ္ဍာကရိကော ဟုတွာ ပစ္စူသသမယေ ဧဝ ဘိက္ခူနံ ပတ္တစီဝရာနိ ဟေဋ္ဌာပာသာဒံ ဩရောပေတွာ ဒွါရံ အပိဒဟိတွာ တေသမ္ပိ အနာရောစေတွာဝ ဒူရေ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတိ; တာနိ စေ စောရာ ဟရန္တိ, တသ္သေဝ ဂီတ။ ယော ပန ဘိက္ခူဟိ “ဩရောပေထ, ဘန္တေ, ပတ္တစီဝရာနိ; ကာလော သလာကဂ္ဂဟဏသ္သာ”တိ ဝုတ္တော “သမာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ, သမာဂတမှာ”တိ ဝုတ္တော ပတ္တစီဝရာနိ နီဟရိတွာ နိက္ခိပိတွာ ဘဏ္ဍာကရဒွါရံ ဗန္ဓိတွာ “တုမှေဟ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာပာသာဒဒွါရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ။ တတြ စေကော အလသဇာတိကော ဘိက္ခု ဘိက္ခူသု ဂတေသု ပစ္ဆာ အက္ခီနိ ပုဉ္ဆန္တော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဥဒကဋ္ဌာနံ မုခဓောဝနတ္ထံ ဂစ္ဆတိ, တံ ခဏံ ဒိသွာ စောရာ တသ္သ ပတ္တစီဝရံ ဟရန္တိ, သုဟဋံ။ ဘဏ္ဍာကရိကသ္သ ဂီတ န ဟောတိ။

သစေပိ ကောစိ ဘဏ္ဍာကရိကသ္သ အနာရောစေတွာဝ ဘဏ္ဍာကရေ အတ္တနော ပရိက္ခာရံ ဥပေတိ, တသ္မိမ္ပိ နဋ္ဌေ ဘဏ္ဍာကရိကသ္သ ဂီတ န ဟောတိ။ သစေ ပန ဘဏ္ဍာကရိကော တံ ဒိသွာ “အဋ္ဌာနေ ဥပိတ”န္တိ ဂဟေတွာ ဥပေတိ, နဋ္ဌေ တသ္သ ဂီတ။ သစေပိ ဥပိတဘိက္ခုနာ “မယာ, ဘန္တေ, ဤဒိသော နာမ ပရိက္ခာရော ဥပိတော, ဥပဓာရေယျာထာ”တိ ဝုတ္တော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ, ဒုန္နိက္ခိတ္တံ တ မညမာနော အညသ္မိံ ဌာနေ ဥပေတိ, တသ္သေဝ ဂီတ။ “နာဟံ ဇာနာမီ”တိ ပဋိက္ခိပန္တသ္သ ပန နတ္ထိ ဂီတ။ ယောပိ တသ္သ ပသ္သန္တသ္သေဝ ဥပေတိ, ဘဏ္ဍာကရိကဉ္စ န သမ္ပဋိစ္ဆာပေတိ , နဋ္ဌံ သုနဋ္ဌမေဝ။ သစေ တံ ဘဏ္ဍာကရိကော အညတြ ဥပေတိ, နဋ္ဌေ ဂီတ။ သစေ ဘဏ္ဍာကရံ သုဂုတ္တံ, သဗ္ဗော သင်္ဃသ္သ စ စေတိယသ္သ စ ပရိက္ခာရော တတ္ထေဝ ဥပီယတိ, ဘဏ္ဍာကရိကော စ ဗာလော အဗျတ္တော ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ဓမ္မကထံ တ သောတုံ, အညံ တ ကိဉ္စိ ကာတုံ ကတ္ထစိ ဂစ္ဆတိ, တံ ခဏံ ဒိသွာ ယတ္တကံ စောရာ ဟရန္တိ, သဗ္ဗံ တသ္သ ဂီတ။ ဘဏ္ဍာကရတော နိက္ခမိတွာ ဗဟိ စင်္ကမန္တသ္သ တ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ သရီရံ ဥတုံ ကဟာပေန္တသ္သ တ တတ္ထေဝ သမဏဓမ္မာနုယောဂေန နိသိန္နသ္သ တ တတ္ထေဝ နိသီဒိတွာ ကေနစိ ကမ္မေန ဗျာဝဋသ္သ တ ဥစ္စာရပသ္သာဝပီဠိတသ္သာပိ တတော တတ္ထေဝ ဥပစာရေ ဝိဇ္ဇမာနေ ဗဟိ ဂစ္ဆတော တ အညေန တ ကေနစိ အာကာရေန ပမတ္တသ္သ သတော ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ တ ဝိဝဋမေဝ ပဝိသိတွာ တ သန္ဓိံ ဆိန္ဒိတွာ တ ယတ္တကံ တသ္သ ပမာဒပစ္စယာ စောရာ ဟရန္တိ, သဗ္ဗံ တသ္သေဝ ဂီတ။ ဥဏှသမယေ ပန တတဟာနံ ဝိဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ ဥစ္စာရပီဠိတသ္သ ပန တသ္မိံ ဥပစာရေ အသတိ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တသ္သ ဂိလာနပက္ခေ ဌိတတ္တာ အဝိသယော; တသ္မာ ဂီတ န ဟောတိ။

ယော ပန အန္တော ဥဏှပီဠိတော ဒွါရံ သုဂုတ္တံ ကတွာ ဗဟိ နိက္ခမတိ, စောရာ စ နံ ဂဟေတွာ “ဒွါရံ ဝိဝရာ”တိ ဝဒန္တိ, ယာဝ တတိယံ န ဝိဝရိတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန တေ စောရာ “သစေ န ဝိဝရသိ, တဉ္စ မာရေသ္သာမ, ဒွါရဉ္စ ဘိန္ဒိတွာ ပရိက္ခာရံ ဟရိသ္သာမာ”တိ ဖရသုအာဒီနိ ဥက္ခိပန္တိ။ “မယိ စ မတေ သင်္ဃသ္သ စ သေနာသနေ ဝိနဋ္ဌေ ဂုဏော နတ္ထီ”တိ ဝိဝရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဓာပိ အဝိသယတ္တာ ဂီတ နတ္ထီတိ ဝဒန္တိ။ သစေ ကောစိ အာဂန္တုကော ကုဉ္စိကံ တ ဒေတိ, ဒွါရံ တ ဝိဝရတိ, ယတ္တကံ စောရာ ဟရန္တိ, သဗ္ဗံ တသ္သ ဂီတ။ သင်္ဃေန ဘဏ္ဍာကရဂုတ္တတ္ထာယ သူစိယန္တကဉ္စ ကုဉ္စိကမုဒ္ဒိကာ စ ယောဇေတွာ ဒိန္နာ ဟောတိ, ဘဏ္ဍာကရိကော ဃဋိကမတ္တံ ဒတွာ နိပဇ္ဇတိ, စောရာ ဝိဝရိတွာ ပရိက္ခာရံ ဟရန္တိ, တသ္သေဝ ဂီတ။ သူစိယန္တကဉ္စ ကုဉ္စိကမုဒ္ဒိကဉ္စ ယောဇေတွာ နိပန္နံ ပနေတံ သစေ စောရာ အာဂန္တွာ “ဝိဝရာ”တိ ဝဒန္တိ, တတ္ထ ပုရိမနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဂုတ္တံ ကတွာ နိပန္နေ ပန သစေ ဘိတ္တိံ တ ဆဒနံ တ ဘိန္ဒိတွာ ဥမင်္ဂေန တ ပဝိသိတွာ ဟရန္တိ, န တသ္သ ဂီတ။ သစေ ဘဏ္ဍာကရေ အညေပိ ထေရာ ဝသန္တိ, ဝိဝဋေ ဒွါရေ အတ္တနော အတ္တနော ပရိက္ခာရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, ဘဏ္ဍာကရိကော တေသု ဂတေသု ဒွါရံ န ဇဂ္ဂတိ, သစေ တတ္ထ ကိဉ္စိ အဝဟရီယတိ, ဘဏ္ဍာကရိကသ္သ ဣသ္သရတာယ ဘဏ္ဍာကရိကသ္သေဝ ဂီတ။ ထေရေဟိ ပန သဟာယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ယဒိ ဘဏ္ဍာကရိကော ‘‘တုမှေဟ ဗဟိ ဌတွာတ တုမှာကံ ပရိက္ခာရံ ဂဏှာထ, မာ ပဝိသိတ္ထာ’’တိ ဝဒတိ, တေသ ဋ္ဌ ဧကော လောလမဟာထေရော သာမဏေရေဟိ စေဝ ဥပဋ္ဌာကေဟိ စ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍာကရံ ပဝိသိတွာတ နိသီဒတိ စေဝ နိ ပဇ္ဇတိ စ, ယတ္တကံ ဘဏ္ဍံ နဿတိ, သဗ္ဗံ တဿ ဂီတ။ ဘဏ္ဍာကရိကေန ပန အဝသေသတ္ထေရေဟိ စ သဟာ ယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အထ ဘဏ္ဍာကရိကောဝ လောလသာမဏေရေ စ ဥပဋ္ဌာကေ စ ဂဟေတွာတ ဘဏ္ဍာကရေ နိသီဒတိ စေဝ နိပဇ္ဇတိ စ, ယံ တတ္ထ နဿတိ, သဗ္ဗံ တဿေဝ ဂီတ။ တသ္မာ ဘဏ္ဍာကရိကေနေဝ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ။ အဝ သေသေဟိ အပ္ပေဝ ရက္ခမူလေ ဝသိတဗ္ဗံ, န စ ဘဏ္ဍာကရေတိ။

ယေ ပန အတ္တနော အတ္တနော သဘာဂဘိက္ခူနံ ဝသနဂဗ္ဘေသု ပရိက္ခာရံ ဌပေန္တိ, ပရိက္ခာရေ နဋ္ဌေ ယေဟိ ဌပိ တော, တေသံယေဝ ဂီတ။ ဣတရေဟိ ပန သဟာယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန သင်္ဃော ဘဏ္ဍာကရိကဿ ဝိဟာရေယေ ဝ ယာဂုဘတ္တံ အပေတိ, သော စ ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ ကမံ ဂစ္ဆတိ, နဋ္ဌံ တဿေဝ ဂီတ။ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသန္တေ ဟိ အတိရေကစီဝရရက္ခဏတ္ထာယ ဌပိတဝိဟာရတရိကဿာပိ ယာဂုဘတ္တံ တ နိတပံ တ လဘမာနဿေဝ ဘိက္ခာ စာရံ ဂစ္ဆတော ယံ တတ္ထ နဿတိ, သဗ္ဗံ ဂီတ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတ္တကမေဝ, ဘဏ္ဍာကရိကဿ ဝိယ ယံ တဿ ပမာဒပစ္စယာ နဿတိ, သဗ္ဗံ ဂီတ။

သစေ ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ, အညံ ပဒေသံ ရက္ခိတုံ ဂစ္ဆန္တဿ အညသ္မိံ ပဒေသေ နိက္ခိတ္တံ ဟရန္တိ, အ ဝိသယတ္တာ ဂီတ န ဟောတိ။ ဤဒိသေ ပန ဝိဟာရေ ဝေမဇ္ဈေ သဗ္ဗေသံ သြသရဏဋ္ဌာနေ ပရိက္ခာရေ ဌပေတွာတ နိသီဒိ တဗ္ဗံ။ ဝိဟာရတရိကာ တ ဒွေဝ တယော ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ တေသံ အပ္ပမတ္တာနံ ဣတော စိတော စ ရက္ခတံယေဝ ကိဉ္စိ နဿတိ, ဂီတ န ဟောတိ။ ဝိဟာရတရိကေ ဗန္ဓိတွာတ ဟရိတဘဏ္ဍမ္ပိ စောရာနံ ပဋိပထံ ဂတေသု အညေန မဂ္ဂေန ဟ ရိတဘဏ္ဍမ္ပိ န တေသံ ဂီတ။ သစေ ဝိဟာရတရိကာနံ ဝိဟာရေ အတဗ္ဗံ ယာဂုဘတ္တံ တ နိတပေ တ န ဟောတိ, တေ ဟိ ပတ္တဗ္ဗလာဘတော အတိရေကာ ဒွေဝ တိဿော ယာဂုသလာကာ, တေသံ ပဟောနကဘတ္တသလာကာ စ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိဗဒ္ဓံ ကတွာတ ပန န ဌပေတဗ္ဗာ, မနုဿာ ဟိ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ, ‘‘ဝိဟာရတရိကာယေဝ အမှာကံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တီ’’တိ။ တသ္မာ ပရိဝတ္တေတွာတ ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ တေသံ သဘာက သလာကဘတ္တာနိ အာဟရိတွာ တ ဒေန္တိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ; နော စေ ဒေန္တိ, တရံ ကဟာပေတွာတ နီဟရာပေတဗ္ဗာနိ။ သစေ ဝိဟာရတရိကော ဒွေဝ တိဿော ယာဂုသလာကာ, စတ္တာရိ ပဉ္စ သလာကဘတ္တာနိ စ လဘမာနောဝ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတိ, ဘဏ္ဍာကရိကဿ ဝိယ သဗ္ဗံ နဋ္ဌံ ဂီတ ဟောတိ။ သစေ သင်္ဃဿ ဝိဟာရပာလာနံ အတဗ္ဗံ ဘတ္တံ တ နိတပေ တ နတ္ထိ, ဘိက္ခူ ဝိဟာရတရံ ဂဟေတွာတ အတ္တနော အတ္တနော နိဿိတကေ ဇဂ္ဂေန္တိ, သမ္ပတ္တတရံ အဂ္ဂဟေတုံ န လဘန္တိ, ယထာ အညေ ဘိက္ခူ ကရောန္တိ, တထေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူဟိ ပန အသဟာယကဿ တ အတ္တဒုတိယဿ တ ယဿ သ ဘာကေ ဘိက္ခူ ဘတ္တံ အာနေတွာတ အတာ နတ္ထိ, ဧဝရူပဿ တရော န ပာပေတဗ္ဗော။

ယမ္ပိ ဟာကဝတ္တတ္ထာယ ဝိဟာရေ ဌပေန္တိ, တံ ဂဟေတွာတ ဥပဇီဝန္တေန ဌာတဗ္ဗံ။ ယော တံ န ဥပဇီဝတိ , သော တရံ န ကဟာပေတဗ္ဗော။ ဖလာဖလတ္ထာယပိ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုံ ဌပေန္တိ, ဇဂ္ဂိတွာတ ကေပေတွာတ ဖလတရေန ဘာ ဇေတွာတ ခာဒန္တိ။ ယော တာနိ ခာဒတိ, တေန ဌာတဗ္ဗံ။ အနုပဇီဝန္တော န ကဟာပေတဗ္ဗော။ သေနာသနမဉ္စပီဌပစ္စတ္ ထရဏရက္ခဏတ္ထာယပိ ဌပေန္တိ, အာတသေ ဝသန္တေန ဌာတဗ္ဗံ။ အဗ္ဘောကာသိကော ပန ရုက္ခမူလိကော တ န က ဟာပေတဗ္ဗော။

ဧကော နဝကော ဟောတိ, ဗဟုဿုတော ပန ဗဟူနံ ဓမ္မံ တစေတိ, ပရိပုစ္ဆံ ဒေတိ, ပာဠိံ ဝဏ္ဏေတိ, ဓမ္မကထံ က ထေတိ, သင်္ဃဿ ဘာရံ နိတ္ထရတိ, အယံ လာဘံ ပရိဘုဉ္ဇန္တောပိ အာတသေ ဝသန္တောပိ တရံ န ကဟေတဗ္ဗော။ **‘‘ပုရိသဝိသေသော နာမ ဉာတဗ္ဗော’’** တိ ဝဒန္တိ။

ဥပေါသထာကရပဋိမာဃရဇဂ္ဂကဿ ပန ဒိဂုဏံ ယာဂုဘတ္တံ ဒေဝသိကံ တဏ္ဍုလနာဠိ သံဝစ္ဆရေ တိစီဝရံ, ဒသ ဝီသဂ္ဃနကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဉ္စ အတဗ္ဗံ။ သစေ ပန တဿ တံ လဘမာနဿေဝ ပမာဒေန တတ္ထ ကိဉ္စိ နဿတိ, သ ဗ္ဗံ ဂီတ။ ဗန္ဓိတွာတ ဗလက္ကာရေန အစ္ဆိန္နံ ပန န ဂီတ။ တတ္ထ စေတိယဿ တ သင်္ဃဿ တ သန္တကေန စေတိ ယဿ သန္တကံ ရက္ခာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စေတိယဿ သန္တကေန သင်္ဃဿ သန္တကံ ရက္ခာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ

ပန စေတိယဿ သန္တကေန သဒ္ဓိံ သင်္ဃဿ သန္တကံ ဌပိတံ ဟောတိ, တံ စေတိယသန္တကေ ရက္ခာပိတေ ရက္ခိတမေဝ ဟောတီတိ ဇဝံ ဝဋ္ဋတိ။ ပက္ခတရေန ဥပဟေသထာကရာဒီနိ ရက္ခတောပိ ပမာဒဝသေန နဋ္ဌံ ဂီတယေတတိ။

ဥပနိဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သုင်္ကဃာတကထာ

၁၁၃. သုင်္ကံ တတော ဟနန္တီတိ **သုင်္ကဃာတံ;** သုင်္ကဋ္ဌာနဿေတံ အဓိဝစနံ။ တဉှိ ယသ္မာ တတော သုင်္ကာရဟံ ဘဏ္ဍံ သုင်္ကံ အဒတွာ နီဟရန္တာ ရညော သုင်္ကံ ဟနန္တိ ဝိနာသေန္တိ, တသ္မာ သုင်္ကဃာတန္တိ ဝုတ္တံ။ **တတြ ပဝိသိတွာ** တိ တတြ ပဗ္ဗတခဏ္ဍာဒီသု ရညာ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ ဌပိတေ သုင်္ကဋ္ဌာနေ ပဝိသိတွာ။ **ရာဇဂ္ဂံ ဘဏ္ဍန္တိ** ရာဇာရဟံ ဘဏ္ဍံ; ယတော ရညော ပဉ္စမာသကံ တ အတိရေကပဉ္စမာသကံ တ အဂ္ဃနကံ သုင်္ကံ ဒါတဗ္ဗံ ဟောတိ, တံ ဘဏ္ဍန္တိ အတ္ထော။ ရာဇကန္တိပိ ပာဌော, အယမေဝတ္ထော။ **ထေယျစိတ္တော** တိ "ဣတော ရညော သုင်္ကံ န ဒဿာမီ"တိ ထေယျစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ တံ ဘဏ္ဍံ အာမသတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဌပိတဋ္ဌာနတော ဂဟေတွာ ထဝိကာယ တ ပက္ခိပတိ, ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ တ ဦရုနာ သဒ္ဓိံ ဗန္ဓတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ သုင်္ကဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ဌာနာစာဝနံ န ဟောတိ။ သုင်္ကဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒံ ဒုတိယံ ပာဒံ အတိက္ကာမေတိ, ပာရာဇိကံ။

ဗဟိသုင်္ကဃာတံ ပာတေတီ တိ ရာဇပုရိသာနံ အညဝိဟိတဘာဝံ ပဿိတွာ အန္တော ဌိတောဝ ဗဟိ ပတနတ္ထာယ ခိပတိ။ တဉ္စေ အဝဿံ ပတနကံ, ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ ပာရာဇိကံ။ တဉ္စေ ရုက္ခေ တ ခါဏုမှိ တ ပဋိဟတံ ဗလဝတတဝေဂုက္ခိတ္တံ တ ဟုတွာ ပုန အန္တောယေဝ ပတတိ, ရက္ခတိ။ ပုန ဂဏှိတွာ ခိပတိ, ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေ နေဝ ပာရာဇိကံ။ ဘူမိယံ ပတိတွာ ဝဋ္ဋန္တံ ပုန အန္တော ပဝိသတိ, ပာရာဇိကမေဝ။ **ကုရုန္ဒိသင်္ခေပဋ္ဌကထာသု** ပန "သစေ ဗဟိ ပတိတံ ဌတွာ ဝဋ္ဋန္တံ ပဝိသတိ, ပာရာဇိကံ။ သစေ အတိဋ္ဌမာနံယေဝ ဝဋ္ဋိတွာ ပဝိသတိ ရက္ခတီ"တိ ဝုတ္တံ။

အန္တော ဌတွာ ဟတ္ထေန တ ပါဒေန တ ယဋ္ဌိယာ တ ဝဋ္ဋေတိ, အညေန တ ဝဋ္ဋာပေတိ, သစေ အဋ္ဌတွာ ဝဋ္ဋမာနံ ဂတံ, ပာရာဇိကံ။ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဂစ္ဆန္တံ ရက္ခတိ, "ဝဋ္ဋိတွာ ဂမိဿတီ"တိ တ "အညော နံ ဝဋ္ဋေဿတီ"တိ တ အန္တော ဌပိတံ ပစ္ဆာ သယံ တ ဝဋ္ဋမာနံ အညေန တ ဝဋ္ဋိတံ ဗဟိ ဂစ္ဆတိ, ရက္ခတိယေဝ။ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဌပိတေ ပန တထာ ဂစ္ဆန္တေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ဒွေ ပုဋကေ ကာဇဗဒ္ဓေ ကတွာ သုင်္ကဋ္ဌာနသီမန္တရေ ဌပေတိ, ကိဉ္စာပိ ဗဟိပုဋကေ သုင်္ကံ ပာဒံ အဂ္ဃတိ, တေန သဒ္ဓိံ ကာဇဗဒ္ဓတာယ ပန အန္တော ပုဋကော ရက္ခတိ။ သစေ ပန ပရိဝတ္တေတွာ အဗ္ဘန္တရိမံ ဗဟိ ဌပေတိ, ပာရာဇိကံ။ ကာဇေပိ ကေဗဒ္ဓံ ကတွာ ဌပိတေ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန အဗန္ဓိတွာ ကာဇကောဋိယံ ဌပိတမတ္တမေဝ ဟောတိ, ပာရာဇိကံ။

ဂစ္ဆန္တေ ယာနေ တ အဿပိဋ္ဌိအာဒီသု တ ဌပေတိ "ဗဟိ နီဟရိဿတီ"တိ နီဟဋေပိ အဝဟာရော နတ္ထိ, ဘဏ္ဍဒေယျမ္ပိ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? "အတြ ပဝိဋ္ဌဿ သုင်္ကံ ဂဏှန္တု"တိ ဝုတ္တတ္တာ ဣဒဉ္စ သုင်္ကဋ္ဌာနဿ ဗဟိ ဌိတံ, န စ တေန နီတံ, တသ္မာ နေဝ ဘဏ္ဍဒေယျံ န ပာရာဇိကံ။

ဌိတယာနာဒီသု ဌပိတေ ဝိနာ တဿ ပယောဂံ ဂတေသု ထေယျစိတ္တေပိ သတိ နေဝတ္ထိ အဝဟာရော။ ယဒိ ပန ဌပေတွာ ယာနာဒီနိ ပာဇေန္တော အတိက္ကာမေတိ , ဟတ္ထိသုတ္တာဒီသု တ ကတပရိစယတ္တာ ပုရတော ဌတွာ "ဇဟိ, ရေ"တိ ပက္ကောသတိ, သီမာတိက္ကမေ ပာရာဇိကံ။ ဒွေကလောမသိက္ခာပဒေ ဣမဿ ဌာနေ အညံ ဟရာပေတိ, အနာပတ္တိ, ဣဓ ပာရာဇိကံ။ တတြ အညဿ ယာနေ တ ဘဏ္ဍေ တ အဇာနန္တဿ ပက္ခိပိတွာ တိယောဇနံ အတိက္ကာမေတိ, နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တီတိ ဟာစိတ္တိယံ။ ဣဓ အနာပတ္တိ။

သုင်္ကဋ္ဌာနေ သုင်္ကံ ဒတွာဝ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧကော အာဘောဂံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ "သစေ 'သုင်္ကံ ဒေဟီ'တိ ဝက္ခန္တိ, ဒဿာမိ; နော စေ ဝက္ခန္တိ, ဂမိဿာမီ"တိ။ တံ ဒိသွာ ဧကော သုင်္ကိကော "ဧသော ဘိက္ခု ဂစ္ဆတိ, ဂဏှထ နံ သုင်္က"န္တိ ဝဒတိ, အပရော "ကုတော ပဗ္ဗဇိတဿ သုင်္ကံ, ဂစ္ဆတူ"တိ ဝဒတိ, လဒ္ဓကပ္ပံ ဟောတိ, ဂန္တဗ္ဗံ။ "ဘိက္ခူနံ သုင်္ကံ အဒတွာ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ, ဂဏှထ ဥပာသကာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "ဘိက္ခုဿ သုင်္ကံ ဂဏှထန္တေဟိ

ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, ကိံ တေန, ဂစ္ဆတူ”တိ ဝုတ္တေပိ လဒ္ဓကပ္ပမေဝ။ သစေပိ သုင်္ကိကာ နိဒ္ဒါယန္တိ ဝါ, ဇူတံ ဝါ ကီဠန္တိ, ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝါ ဂတာ, အယဉ္စ “ကုဟိံ သုင်္ကိကာ”တိ ပက္ကောသိတွာပိ န ပဿတိ, လဒ္ဓကပ္ပမေဝ။ သစေပိ သုင်္ကဋ္ဌာနံ ပတွာ အညဝိဟိတော, ကိဉ္စိ စိန္တေန္တော ဝါ သဇ္ဈာယန္တော ဝါ မနသိကာရံ အနုယုဉ္ဇန္တော ဝါ စောရဟတ္ထိသီဟဗျဂ္ဃာဒီဟိ သဟသာ ဝုဋ္ဌာယ သမနုဗန္ဓော ဝါ, မဟာမေဃံ ဥဋ္ဌိတံ ဒိသွာ ပုရတော သာလံ ပဝိသိတုကာမော ဝါ ဟုတွာ တံ ဌာနံ အတိက္ကမတိ, လဒ္ဓကပ္ပမေဝ။

သုင်္ကံ ပရိဟရတီတိ ဧတ္ထ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ ကိဉ္စာပိ ပရိဟရတိ, အဝဟာရောယေဝေတတိ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “‘ပရိဟရန္တံ ရာဇပုရိသာ ဝိဟေဌေန္တီ’တိ ကေဝလံ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတွာ ပရိဟရတော ဒုက္ကဋံ, အနောက္ကမိတွာ ပရိဟရတော အနာပတ္တီ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ပာဠိယာ သမေတိ။ ဧတ္ထ ဒွီဟိ လေဍ္ဍုပာတေဟိ ဥပစာရော ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗောတိ။

သုင်္ကဃာတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဟရဏကထာ

၁၁၄. ဣတော ပရသ္မိံ ဧကံသေန အဝဟာရပ္ပဟောနကဟရဏံ ဒဿေန္တော **“မနုဿဟရဏော”**တိ အာဟ။ တမ္ပိ ဘုဇိဿံ ဟရန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ။ ယောပိ ဘုဇိဿော မာတရာ ဝါ ပိတရာ ဝါ အာဌပိတော ဟောတိ, အတ္တနာ ဝါ အတ္တနော ဥပရိ ကတွာ ပဉ္ဉာသံ ဝါ သဋ္ဌိံ ဝါ အဂ္ဂဟေသိ, တမ္ပိ ဟရန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ; ဓနံ ပန ဂတဋ္ဌာနေ ဝဍ္ဎတိ။ အန္တောဇာတက-ဓနက္ကီတ-ကရမရာနီတပ္ပဘေဒံ ပန ဒါသံယေဝ ဟရန္တဿ အဝဟာရော ဟောတိ။ တမေဝ ဟိ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ – “ဟရဏော နာမ မနုဿဟရဏော ဝုစ္စတီ”တိ။ ဧတ္ထ စ ဂေဟဒါသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ဒါသဿ ဇာတော အန္တောဇာတကော, ဓနေန ကီတော ဓနက္ကီတော, ပရဒေသတော ပဟရိတွာ အာနေတွာ ဒါသဗျံ ဥပဂမိတော ကရမရာနီတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပံ ဟရဏံ “ဟရိဿာမီ”တိ အာမသတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပန္တော ဖန္ဒာပေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဥက္ခိပိတွာ ပလာယိတုကာမော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဌိတဋ္ဌာနတော အတိက္ကာမေတိ, ပါရာဇိကံ။ ကေသေသု ဝါ ဟတ္ထေသု ဝါ ဂဟေတွာ ကဍ္ဎတိ, ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော။

ပဒသာ နေဿာမီတိ တဇ္ဇေန္တော ဝါ ပဟရန္တော ဝါ “ဣတော ဂစ္ဆာဟီ”တိ ဝဒတိ, တေန ဝုတ္တဒိသာဘာဂံ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုတိယပဒဝါရေန ပါရာဇိကံ။ ယေပိ တေန သဒ္ဓိံ ဧကစ္ဆန္ဒာ ဟောန္တိ, သဗ္ဗေသံ ဧကက္ခဏေ ပါရာဇိကံ။ ဘိက္ခု ဒါသံ ဒိသွာ သုခဒုက္ခံ ပုစ္ဆိတွာ ဝါ အပုစ္ဆိတွာ ဝါ “ဂစ္ဆ, ပလာယိတွာ သုခံ ဇီဝါ”တိ ဝဒတိ, သော စေ ပလာယတိ, ဒုတိယပဒဝါရေ ပါရာဇိကံ။ တံ အတ္တနော သမီပံ အာဂတံ အညော “ပလာယာ”တိ ဝဒတိ, သစေ ဘိက္ခုသတံ ပဋိပါဋိယာ အတ္တနော သမီပမာဂတံ ဝဒတိ, သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ ယော ပန ဝေဂသာ ပလာယန္တံယေဝ “ပလာယ, ယာဝ တံ သာမိကာ န ဂဏှန္တီ”တိ ဘဏတိ, အနာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ သစေ ပန သဏိကံ ဂစ္ဆန္တံ ဘဏတိ, သော စ တဿ ဝစနေန သီဃံ ဂစ္ဆတိ, ပါရာဇိကံ။ ပလာယိတွာ အညံ ဂါမံ ဝါ ဒေသံ ဝါ ဂတံ ဒိသွာ တတောပိ ပလာပေန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။

အဒိန္နာဒါနံ နာမ ပရိယာယေန မုစ္စတိ။ ယော ဟိ ဧဝံ ဝဒတိ – “တွံ ဣဓ ကိံ ကရောသိ,

ကိံ တေ ပလာယိတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝါ, “ကိံ ကတ္ထစိ ဂန္တွာ သုခံ ဇီဝိတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝါ, “ဒါသဒါသိယော ပလာယိတွာ အမုကံ နာမ ပဒေသံ ဂန္တွာ သုခံ ဇီဝန္တီ”တိ ဝါ, သော စ တဿ ဝစနံ သုတွာ ပလာယတိ, အဝဟာရော နတ္ထိ။ ယောပိ “မယံ အမုကံ နာမ ပဒေသံ ဂစ္ဆာမ, တတြာဂတာ သုခံ ဇီဝန္တိ, အမှေဟိ စ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂေပိ ပါထေယျာဒီဟိ ကိလမထော နတ္ထီ”တိ ဝတွာ သုခံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ မဂ္ဂဂမနဝသေန, န ထေယျစိတ္တေန; နေဝတ္ထိ အဝဟာရော။ အန္တရာမဂ္ဂေ စ စောရေသု ဥဋ္ဌိတေသု “အရေ! စောရာ ဥဋ္ဌိတာ, ဝေဂေန ပလာယ, ဧဟိ ယာဟီ”တိ ဝဒန္တဿာပိ စောရန္တရာယ မောစနတ္ထာယ ဝုတ္တတ္တာ အဝဟာရံ န ဝဒန္တီတိ။

ဟရဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အပဒကထာ

အပဒေသေ့ **အဟိ** နာမ သသ္သာမိကော အဟိတုဏ္ဍိကာဒီဟိ ဂဟိတသပ္ပော; ယံ ကီဠာပေန္တာ

အမုမှိ ဟာဒမှိ ကဟာပဏမှိ လဘန္တိ, မုဥ္စန္တာပိ ဟိရည့ံ တ သုဝဏ္ဏံ တ ဂဟေတွာတဝ မုဥ္စန္တိ။ တေ ကသ္မာ သစိ ဘိက္ခုနော နိသိန္နောကာသံ ဂန္တွာ သပ္ပကရဏ္ဍံ ဌပေတွာ နိဒ္ဒာယန္တိ တ, ကတ္ထစိ တ ဂစ္ဆန္တိ, တတ္ရ စေ သော ဘိက္ခု ထေယျစိတ္တေန တံ ကရဏ္ဍံ အာမသတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဖန္ဒာပေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဌာနာ စာဝေတိ, ဟာရာဇိကံ။ သစေ ပန ကရဏ္ဍကံ ဥဃ္ဃာဋေတွာတ သပ္ပံ ဂီဝာယ ဂဏှာတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဥဒ္ဓရတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဥဇုကံ ကတွာတ ဥဒ္ဓရန္တဿ ကရဏ္ဍတလတော သပ္ပဿ နင်္ဂုဋ္ဌေ ကေသဂ္ဂမတ္တေ မုတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ ဃံသိတွာတ ကမုန္တဿ နင်္ဂုဋ္ဌေ မုခဝဋ္ဋိတော မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကံ ။ ကရဏ္ဍမုခံ ဤသကံ ဝိဝရိတွာတ ပဟာရံ တ ဒတွာတ ''ဧဟိ, ရေ''တိ နာမေန ပက္ကောသိတွာတ နိက္ခာမေတိ, ဟာရာဇိကံ ။ တထေဝ ဝိဝရိတွာတ မဏ္ဍူကသဒ္ဒံ တ မူသိကသဒ္ဒံ တ လာဇာဝိကိရဏံ တ ကတွာတ နာမေန ပက္ကောသတိ, အစ္ဆရံ တ ပဟရတိ, ဧဝံ နိက္ခန္တေပိ ဟာရာဇိကံ။ မုခံ အဝိဝရိတွာတပိ ဧဝံ ကတေ ဆာတော သပ္ပော သီသေန ကရဏ္ဍပုဋံ အာဟစ္စ ဩကာသံ ကတွာတ ပလာယတိ, ဟာရာဇိကမေဝ။ သစေ ပန မုခေ ဝိဝရိတေ သယမေဝ သပ္ပော နိက္ခမိတွာတ ပလာယတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ အထာပိ မုခံ ဝိဝရိတွာတ တ အဝိဝရိတွာတ တ ကေဝလံ မဏ္ဍူကမူသိကသဒ္ဒံ လာဇာဝိကိရဏမေဝ စ ကရောတိ, န နာမံ ဂဟေတွာတ ပက္ကောသတိ, န အစ္ဆရံ တ ပဟရတိ, သပ္ပော စ ဆာတတ္တာ ''မဏ္ဍူကာဒီနိ ခာဒိဿာမီ''တိ နိက္ခမိတွာတ ပလာယတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ မဉ္စော ကေဝလံ က္ကမ အပဒဂ္ဂဟဏေန အာဂတော။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ ဥဒကဋ္ဌေ ဝုတ္တမေတတိ။

အပဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွိပဒကထာ

၁၁၅. ဒွိပဒေသု – ယေ အဝဟရိတုံ သက္ကာ, တေ ဒဿေန္တော **''မနုဿာ ပက္ခဇာတာ''** တိ အာဟ။ ဒေဝတာ ပန အဝဟရိတုံ န သက္ကာ။ ပက္ခာ ဇာတာ ဧတေသန္တိ **ပက္ခဇာတာ**။ တေ လောမပက္ခာ စမ္မပက္ခာ အဋ္ဌိပက္ခာတိ တိဝိဓာ။ တတ္ထ မောရကုက္ကုဋ္ဋာဒယော လောမပက္ခာ, ဝဂ္ဂုလိအာဒယော စမ္မပက္ခာ, ဘမရာဒယော အဋ္ဌိပက္ခာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ သဗ္ဗေပိ မနုဿာ စ ပက္ခဇာတာ စ ကေဝလံ က္ကမ ဒွိပဒဂ္ဂဟဏေန အာဂတာ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ အာကာသဋ္ဌေ စ ဟဏေ စ ဝုတ္တနယမေတတိ။

ဒွိပဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုပ္ပဒကထာ

၁၁၆. စတုပ္ပဒေသု – **ပသုကာ**တိ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတာဝသေသာ သဗ္ဗာ စတုပ္ပဒဇာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟတ္ထိအာဒယော ပာကဋာယေဝ။ တတ္ထ ထေယျစိတ္တေန ဟတ္ထိံ အာမသန္တဿ ဒုက္ကဋံ, ဖန္ဒာပေန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ယော ပန မဟာဗလော ဗလမဒေန တရုဏံ ဘိင္ကစ္ဆာပံ နာဘိမူလေ သီသေန ဥစ္စာရေတွာတ ဂဏှန္တော စတ္တာရော ဟဒေ, သောဏ္ဍံ စ ဘူမိတော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ မောစေတိ, ဟာရာဇိကံ။ ဟတ္ထီ ပန ကောစိ ဟတ္ထိသာလာယံ ဗန္ဓိတွာတ ဌပိတော ဟောတိ, ကောစိ အဗဒ္ဓော တိဋ္ဌတိ, ကောစိ အန္တောဝတ္ထုမှိ တိဋ္ဌတိ, ကောစိ ရာဇင်္ဂဏေ တိဋ္ဌတိ, တတ္ထ ဟတ္ထိသာလာယံ ဂီဝာယ ဗန္ဓိတွာတ ဌပိတဿ ဂီဝာဗန္ဓနဉ္စ စတ္တာရော စ ဟာဒတိ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဟောန္တိ။ ဂီဝာယ စ ကေသို့ဥ္စ ဟာဒေ အယသင်္ခလိကာယ ဗဒ္ဓဿ ဆ ဌာနာနိ။ ဂီဝာယ စ ဒွီသု စ ဟာဒေသု ဗဒ္ဓဿ သတ္တ ဌာနာနိ။ တေသံ ဝသေန ဖန္ဒာပနဌာနာစာဝနာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အဗဒ္ဓဿ သကလာ ဟတ္ထိသာလာ ဌာနံ။ တတော အတိက္ကမနေ, ဟာရာဇိကံ။ အန္တောဝတ္ထုမှိ ဌိတဿ သကလံ အန္တောဝတ္ထုမေဝ ဌာနံ။ တဿ ဝတ္ထုဒွာရာတိက္ကမနေ ဟာရာဇိကံ။ ရာဇင်္ဂဏေ ဌိတဿ သကလနဂရံ ဌာနံ။ တဿ နဂရဒွာရာတိက္ကမနေ ဟာရာဇိကံ။ ဗဟိနဂရေ ဌိတဿ ဌိတဋ္ဌာနမေဝ ဌာနံ။ တံ ဟရန္တော ပဒတရေန ကာရေတဗ္ဗော။ နိပန္နဿ ဧကမေဝ ဌာနံ။ တံ ထေယျစိတ္တေန ဥဋ္ဌာပေန္တဿ ဥဋ္ဌိတမတ္တေ ဟာရာဇိကံ။ အဿေပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ သစေ ပန သော စတူသု ဟာဒေသု ဗဒ္ဓော ဟောတိ, အဋ္ဌ ဌာနာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သေ နယော ဩဋ္ဌေပိ။

ကေဏောပိ ကောစိ ဂေဟေ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပိတော ဟောတိ။ ကောစိ အဗဒ္ဓော တိဋ္ဌတိ, ကောစိ ပန ဝဇေ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပိတော ဟောတိ, ကောစိ အဗဒ္ဓော တိဋ္ဌတိ။ တတ္ထ ဂေဟေ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပိတဿ စတ္တာရော ဟာအ, ဗန္ဓနဥ္စာတိ ပဉ္စ ဌာနာနိ; အဗဒ္ဓဿ သကလံ ဂေဟံ။ ဝဇေပိ ဗဒ္ဓဿ ပဉ္စ ဌာနာနိ။ အဗဒ္ဓဿ သကလော ဝဇော။ တံ ဝဇဒ္ဝါရံ အတိက္ကာမေတိ, ဟာရာဇိကံ။ ဝဇံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဟာရန္တော ခဏ္ဍဒ္ဝါရံ အတိက္ကာမေတိ, ဟာရာဇိကံ။ ဒ္ဝါရံ တ ဝိဝရိတ္ဝာ ဝဇံ တ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဗဟိ ဌိတော နာမေန ပက္ကောသိတ္ဝာ နိက္ခာမေတိ, ဟာရာဇိကံ။ သာခာဘင်္ဂ ဒဿေတ္ဝာ ပက္ကောသန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ဒ္ဝါရံ အဝိဝရိတ္ဝာ ဝဇံ အဘိန္ဒိတ္ဝာ သာခာဘင်္ဂ စာလေတ္ဝာ ပက္ကောသတိ, ကေဏော ဆာတတာယ ဝဇံ လင်္ဃေတ္ဝာ နိက္ခမတိ, ဟာရာဇိကမေဝ။ သစေ ပန ဒ္ဝါရေ ဝိဝရိတေ ဝဇေ တ ဘိန္နေ သယမေဝ နိက္ခမတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ဒ္ဝါရံ ဝိဝရိတ္ဝာ တ အဝိဝရိတ္ဝာ တ ဝဇမ္ပိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ တ အဘိန္ဒိတ္ဝာ တ ကေဝလံ သာခာဘင်္ဂ စာလေတိ, န ပက္ကောသတိ, ကေဏော ဆာတတာယ ပဒသာ တ လင်္ဃေတ္ဝာ တ နိက္ခမတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ဧကော မဇ္ဈေ ကမေ ဗဒ္ဓော ဌိတော, ဧကော နိပန္နော။ ဌိတကေဏဿ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဟောန္တိ, နိပန္နဿ ဒ္ဝေ ဌာနာနိ; တေသံ ဝသေန ဖန္ဒာပနဌာနာစာဝနာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ယော ပန နိပန္နံ အနုဋ္ဌာပေတ္ဝာ တတ္ထေဝ ဃာတေတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ သုပရိက္ခိတ္တေ ပန ဒ္ဝါရယုတ္တေ က မေ ဌိတကေဏဿ သကလကမော ဌာနံ။ အပရိက္ခိတ္တေ ဌိတဿ တ စရန္တဿ တ ဟာဒေဟိ အက္ကန္တဋ္ဌာနမေဝ ဌာနံ ဂဒ္ရဘပသုကာသုပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

စတုပ္ပဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗဟုပ္ပဒကထာ

၁၁၇. ဗဟုပ္ပဒေသု – သစေ ကောယ သတပဒိယာ ဝတ္ထုံ ပူရတိ, တံ ပဒသာ နေန္တဿ နဝနဝုတိ ထုလ္လစ္စယာနိ, ဧကံ ဟာရာဇိကံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဗဟုပ္ပဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဩစရကကထာ

၁၁၈. ဩစရတီတိ **ဩစရကော,** တတ္ထ တတ္ထ အန္တော အနုပဝိသတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဩစရိတ္ဝာ**တိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ, ဥပဓာရေတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **အာစိက္ခတီ** တိ ပရကုလေသု တ ဝိဟာရာဒီသု တ ဒုဋ္ဌပိတံ အသံဝိဟိတာရက္ခံ ဘဏ္ဍံ အညဿ စောရကမ္မံ ကာတုံ ပဋိဗလဿ အာရောစေတိ။ **အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ဟာရာဇိကဿာ** တိ အဝဿံ ဟာရိယေ ဘဏ္ဍေ ဩစရကဿ အာဏတ္တိက္ခဏေ ဣတရဿ ဌာနာစာဝနေတိ ဧဝံ အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ဟာရာဇိကဿ။ ယော ပန "ပုရိသော ဂေဟေ နတ္ထိ, ဘဏ္ဍံ အသုကသ္မိံ နာမ ပဒေသေ ဌပိတံ အသံဝိဟိတာရက္ခံ, ဒ္ဝါရံ အသံဝုတံ, ဂ တမတ္တေနေဝ သက္ကာ ဟရိတုံ, နတ္ထိ နာမ ကောစိ ပုရိသကာရူပဇီဝီ, ယော တံ ဂန္တွာ ဟရေယျာ"တိအာဒိနာ နယေန ပရိယာယကထံ ကရောတိ, တဉ္စ သုတ္ဝာ အညော "အဟံ အနိ ဟရိဿာမီ"တိ ဂန္တွာ ဟရတိ, တဿ ဌာနာစာဝနေ ဟာရာဇိကံ, ဣတရဿ ပန အနာပတ္တိ။ ပရိယာယေန ဟိ အဒိန္နာဒာနတော မုစ္စတီတိ။

ဩစရကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဩဏိရက္ခကထာ

ဩဏိံ ရက္ခတီတိ **ဩဏိရက္ခော** ။ ယော ပရေန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ အာဘတံ ဘဏ္ဍံ "ဣဒံ

တာဝ, ဘန္တေ, မုဟုတ္တံ ဩလောကေထ, ယာဝ အဟံ ဣဒံ နာမ ကိစ္စံ ကတ္ဝာ အာဂစ္ဆာမီ"တိ ဝုတ္တော ရက္ခတိ, တဿေတံ အဓိဝစနံ။ တေနေတံ ဟ – **"ဩဏိရက္ခော နာမ အာဟဋံ ဘဏ္ဍံ ဂောပေန္တော"** တိ။ တတ္ထ ဩဏိရက္ခော ယေဘုယျေန ဗန္ဓိတ္ဝာ လဂ္ဂေတ္ဝာ ဌပိတဘဏ္ဍံ အမောစေတ္ဝာဝ ဟေဋ္ဌာ ပသိဗ္ဗကံ တ ပုဋကံ တ ဆိန္ဒိတ္ဝာ

ကိဉ္စိမတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ သိဗ္ဗနာဒိံ ပုန ဟာကတိကံ ကရောတိ, “ဧဝံ ဂဏှိဿာမီ”တိ အာမသနာဒီနိ ကရောန္တဿ အနုရူပာ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ဩဏိရက္ခကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဝိဒအဝဟာရကထာ

သံဝိဓာယ အဝဟာရော **သံဝိဒာဝဟာရော;** အညမညသညတ္တိယာ ကတာဝဟာရောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သံဝိဒဟိတွာတိ** ဧကစ္ဆန္ဒတာယ ဧကဇ္ဈာသယတာယ သမ္မန္တယိတွာတိ အတ္ထော။ တတ္ရာယံ ဝိနိစ္ဆယော – သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ “အသုကံ နာမ ဂေဟံ ဂန္တွာ, ဆဒနံ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ, သန္ဓိံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ဘဏ္ဍံ ဟရိဿာမာ”တိ သံဝိဒဟိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသု ဧကော ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ။ တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ **ပရိဝါရေပိ** စေတံ ဝုတ္တံ –

“စတုရော ဇနာ သံဝိဓာယ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ အဝါဟရုံ။
တယော ပါရာဇိကာ၊ ဧကော န ပါရာဇိကော။
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ။ (ပရိ. ၄၇၉)။

တဿာယံ အတ္ထော – စတ္တာရော ဇနာ အာစရိယန္တေဝါသိကာ ဆမာသကံ ဂရုဘဏ္ဍံ အာဟရိတုကာမာ ဇာတာ။ တတ္ထ အာစရိယော “တွံ ဧကံ မာသကံ ဟရ, တွံ ဧကံ, တွံ ဧကံ, အဟံ တယော ဟရိဿာမီ”တိ အာဟ။ အန္တေဝါသိကေသု ပန ပဌမော “တုမှေ, ဘန္တေ, တယော ဟရထ, တွံ ဧကံ ဟရ, တွံ ဧကံ, အဟံ ဧကံ ဟရိဿာမီ”တိ အာဟ။ ဣတရေပိ ဒွေ ဧဝမေဝ အာဟံသု။ တတ္ထ အန္တေဝါသိကေသု ဧကမေကဿ ဧကေကော မာသကော သာဟတ္ထိကော ဟောတိ, တေန နေသံ ဒုက္ကဋာပတ္တိယော; ပဉ္စ အာဏတ္တိကာ, တေဟိ တိဏ္ဏမ္ပိ ပါရာဇိကံ။ အာစရိယဿ ပန တယော သာဟတ္ထိကာ, တေဟိဿ ထုလ္လစ္စယံ။ တယော အာဏတ္တိကာ, တေဟိပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ ဣမသ္မိဉှိ အဒိန္နာဒာနသိက္ခာပဒေ သာဟတ္ထိကံ ဝါ အာဏတ္တိကဿ, အာဏတ္တိကံ ဝါ သာဟတ္ထိကဿ အင်္ဂံ န ဟောတိ။ သာဟတ္ထိကံ ပန သာဟတ္ထိကေနေဝ ကာရေတဗ္ဗံ, အာဏတ္တိကံ အာဏတ္တိကေနေဝ။ တေန ဝုတ္တံ – “စတုရော ဇနာ သံဝိဓာယ။ပေ။ ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ။

အပိစ သံဝိဒါဝဟာရေ အသမ္မောဟတ္ထံ “ဧကဘဏ္ဍံ ဧကဋ္ဌာနံ, ဧကဘဏ္ဍံ နာနာဋ္ဌာနံ; နာနာဘဏ္ဍံ ဧကဋ္ဌာနံ, နာနာဘဏ္ဍံ နာနာဋ္ဌာန”န္တိ ဣဒမ္ပိ စတုက္ကံ အတ္ထတော သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဧကဘဏ္ဍံ ဧကဋ္ဌာန** န္တိ ဧကကုလဿ အာပဏဖလကေ ပဉ္စမာသကံ ဘဏ္ဍံ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသွာ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဧကံ အာဏာပေန္တိ “ဂစ္ဆေတံ အာဟရာ”တိ, တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ **ဧကဘဏ္ဍံ နာနာဋ္ဌာန**န္တိ ဧကကုလဿ ပဉ္စသု အာပဏဖလကေသု ဧကေကမာသကံ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသွာ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ အာဏာပေန္တိ “ဂစ္ဆေတေ အာဟရာ”တိ, ပဉ္စမဿ မာသကဿ ဥဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ **နာနာဘဏ္ဍံ ဧကဋ္ဌာန** န္တိ ဗဟူနံ သန္တကံ ပဉ္စမာသကံ ဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ အဂ္ဃနကံ ဘဏ္ဍံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသွာ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ အာဏာပေန္တိ “ဂစ္ဆေတံ အာဟရာ”တိ, တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ **နာနာဘဏ္ဍံ နာနာဋ္ဌာန** န္တိ ပဉ္စန္နံ ကုလာနံ ပဉ္စသု အာပဏဖလကေသု ဧကေကမာသကံ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသွာ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ အာဏာပေန္တိ “ဂစ္ဆေတေ အာဟရာ”တိ, ပဉ္စမဿ မာသကဿ ဥဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကန္တိ။

သံဝိဒါဝဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သင်္ကေတကမ္မကထာ

၁၁၉. သင်္ကေတကမ္မ န္တိ သဉ္ဇာနနကမ္မံ; ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန သညာဏကရဏန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ စ “ပုရေဘတ္တံ အဝဟရာ”တိ ဝုတ္တေ အဇ္ဇ ဝါ ပုရေဘတ္တံ အဝဟရတု, သွေ ဝါ, အနာဂတေ ဝါ သံဝစ္ဆရေ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော; ဥဘိန္နမ္ပိ ဩစရကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရာဇိကံ။ သစေ ပန “အဇ္ဇ ပုရေဘတ္တံ အဝဟရာ”တိ ဝုတ္တေ သွေ ပုရေဘတ္တံ အဝဟရတိ, “အဇ္ဇာ”တိ နိယာမိတံ တံ သင်္ကေတံ အတိက္ကမ္မ ပစ္ဆာ အဝဟဋံ ဟောတိ။ သစေ “သွေ

ဝေ ပုရေဘတ္တံ အဝဟရာ”တိ ဝုတ္တေ အဇ္ဇ ပုရေဘတ္တံ အဝဟရတိ , “သွေ၀”တိ နိယာမိတံ တံ သင်္ကေတံ အပ္ပတ္တ ပုရေ အဝဟဋံ ဟောတိ; ဧဝံ အဝဟရန္တဿ အဝဟာရကဿေဝ ဟရာဇိကံ, မူလဋ္ဌဿ အနာပတ္တိ။ “သွေ၀ ပုရေဘတ္တ”န္တိ ဝုတ္တေ တဒဟေဝ တ သွေ၀ ပစ္ဆာဘတ္တံ တ ဟရန္တောပိ တံ သင်္ကေတံ ပုရေ စ ပစ္ဆာ စ ဟရတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေ နယော ပစ္ဆာဘတ္တရတ္တိန္ဒိဝေသုပိ။ ပုရိမယာမ-မဇ္ဈိမယာမ-ပစ္ဆိမယာမ-ကာဠဇုဏှပက္ခ-မာသ-ဥတု-သံဝစ္ဆရာဒိဝသေနာပိ စေတ္ထ သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “ပုရေဘတ္တံ ဟရာ”တိ ဝုတ္တေ “ပုရေဘတ္တမေဝ ဟရိဿာမီ”တိ ဝါယမန္တဿ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဟောတိ; တေ့ ကထန္တိ? **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ အာဟ – “ပုရေဘတ္တပယောဂေဝ သော, တသ္မာ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတီ”တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ – “ကာလပရိစ္ဆေဒံ အတိက္ကန္တတ္တာ ဝိသင်္ကေတံ, တသ္မာ မူလဋ္ဌော မုစ္စတီ”တိ။

သင်္ကေတကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နိမိတ္တကမ္မကထာ

၁၂၀. နိမိတ္တကမ္မ န္တိ သညုပ္ပာဒနတ္ထံ ကဿစိ နိမိတ္တဿ ကရဏံ, တံ **“အက္ခိံ ဝါ နိခဏိဿာမီ”** တိအာဒိနာ နယေန တိဝိဓံ ဝုတ္တံ။ အညမ္ပိ ပနေတ္ထ ဟတ္ထလင်္ဃန-ပါဏိပ္ပဟာရအင်္ဂုလိဖောဋန-ဂီဝုန္နာမန-ဥက္ကာသနာဒိ အနေကပ္ပကာရံ သင်္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သေသမေတ္ထ သင်္ကေတကမ္မေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

နိမိတ္တကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာဏတ္တိကထာ

၁၂၁. ဣဒါနိ ဧတေသွေဝ သင်္ကေတကမ္မနိမိတ္တကမ္မေသု အသမ္မောဟတ္ထံ **“ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတီ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သော တံ မညမာနော တန္တိ** သော အဝဟာရကော ယံ အာဏာပကေန နိမိတ္တသညံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ, တံ ဧတန္တိ မညမာနော တမေဝ အဝဟရတိ, ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကံ။ **သော တံ မညမာနော အညန္တိ** ယံ အဝဟရာတိ ဝုတ္တံ, တံ ဧတန္တိ မညမာနော အညံ တဿေဝ ဌာနေ ဌပိတံ အဝဟရတိ, မူလဋ္ဌဿ အနာပတ္တိ။ **အညံ မညမာနော တန္တိ** အာဏာပကေန နိမိတ္တသညံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တဘဏ္ဍံ အပ္ပဂ္ဃံ, ဣဒံ အညံ တဿေဝ သမီပေ ဌပိတံ သာရဘဏ္ဍန္တိ ဧဝံ အညံ မညမာနော တမေဝ အဝဟရတိ, ဥဘိန္နမ္ပိ ပါရာဇိကံ။ **အညံ မညမာနော အညန္တိ** ပုရိမနယေနေဝ ဣဒံ အညံ တဿေဝ သမီပေ ဌပိတံ သာရဘဏ္ဍန္တိ မညတိ, တဉ္စေ အညမေဝ ဟောတိ, တဿေဝ ပါရာဇိကံ။

ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒ တိအာဒီသု ဧကော အာစရိယော တယော ဗုဒ္ဓရက္ခိတ-ဓမ္မရက္ခိတ-သင်္ဃရက္ခိတနာမကာ အန္တေဝါသိကာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတ္ထ **ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတီ** တိ အာစရိယော ကိဉ္စိ ဘဏ္ဍံ ကတ္ထစိ သလ္လက္ခေတွာ တဿ ဟရဏတ္ထာယ ဗုဒ္ဓရက္ခိတံ အာဏာပေတိ။ **ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒ** တိ ဂစ္ဆ တွံ, ဗုဒ္ဓရက္ခိတ, ဓမ္မရက္ခိတဿ ပါဝဒ။ **ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ ပါဝဒတူ** တိ ဓမ္မရက္ခိတောပိ သင်္ဃရက္ခိတဿ ပါဝဒတု။ **ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတူ** တိ ဧဝံ တယာ အာဏတ္တေန ဓမ္မရက္ခိတေန အာဏတ္တော သင်္ဃရက္ခိတော ဣတ္ထန္နာမံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတု, သော ဟိ အမှေသု ဝီရဇာတိကော ပဋိဗလော ဣမသ္မိံ ကမ္မေတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ ဧဝံ အာဏာပေန္တဿ အာစရိယဿ တာဝ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန သာ အာဏတ္တိ ယထာဓိပ္ပာယံ ဂစ္ဆတိ, ယံ ပရတော ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ, အာဏတ္တိက္ခဏေ တဒေဝ ဟောတိ။ အထ တံ ဘဏ္ဍံ အဝဿံ ဟာရိယံ ဟောတိ, ယံ ပရတော “သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာ”တိ ဝုတ္တံ, တတော ဣမဿ တင်္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကံ ဟောတီတိ အယံ ယုတ္တိ သဗ္ဗတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သော ဣတရဿ အာရောစေတီ တိ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရက္ခိတဿ, ဓမ္မရက္ခိတော စ သင်္ဃရက္ခိတဿ “အမှာကံ အာစရိယော ဧဝံ ဝဒတိ – ‘ဣတ္ထန္နာမံ ကိရ ဘဏ္ဍံ အဝဟရ, တွံ ကိရ အမှေသု စ ဝီရပုရိသော’”တိ အာရောစေတိ, ဧဝံ တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ **အဝဟာရကော ပဋိဂ္ဂဏှာတီ** တိ “သာဓု ဟရိဿာမီ”တိ သင်္ဃရက္ခိတော သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ** တိ သင်္ဃရက္ခိတေန ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ အာစရိယဿ ထုလ္လစ္စယံ, မဟာဇနော ဟိ တေန ပါပေ နိယောဇိတောတိ။ **သော တံ ဘဏ္ဍ** န္တိ သော စေ သင်္ဃရက္ခိတော တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟ

ရတိ, သဗ္ဗေသံ စတုန္နမ္ပိ ဇနာနံ ဟရာဇိကံ။ န ကေဝလဉ္စ စတုန္နံ့, ဧတေန ဥပာယေန ဝိသင်္ကေတံ အကတ္ဝာ ပရမ္ပရာ ယ အာဏာပေန္တိ သမဏာသတံ သမဏာသဟဿံ့ တ ဟောတု, သဗ္ဗေသံ ဟရာဇိကမေဝ။

ဒုတိယတရေ – **သော အညံ အာဏာပေတီ**တိ သော အာစရိယေန အာဏတ္တော ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရက္ခိတံ အဒိသ္ဝာ တ တ အဝတ္တုကာမော တ ဟုတ္ဝာ သင်္ဃရက္ခိတမေဝ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "အမ္ဟာကံ အာစရိယော ဧဝမာဟ – 'ကာတ္ဝာ ထန္နာမံ ကိရ ဘဏ္ဍံ အဝဟရာ'"တိ အာဏာပေတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ အာဏတ္တိယာ တာဝ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ သ ဒုက္ကဋံ။ **ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ သင်္ဃရက္ခိတေန သမ္ပဋိစ္ဆိတေ မူလဋ္ဌဿေဝ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန သော တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ, အာဏာပကဿ စ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ, အဝဟာရကဿ စ သ ငဃရက္ခိတဿာတိ ဥဘိန္နမ္ပိ ဟရာဇိကံ။ မူလဋ္ဌဿ ပန အာစရိယဿ ဝိသင်္ကေတတ္တာ ဟရာဇိကေန အနာပတ္တိ။ ဓမ္မရက္ခိတဿ အဇာနနတာယ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အနာပတ္တိ။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ပန ဒ္ဝိန္နံ သောတ္ထိဘာဝံ ကတ္ဝာ အတ္တနာ နဋ္ဌော။

ကာတော ပရေသု စတူသု အာဏတ္တိတရေသု ပဌမေ တာဝ **သော ဂန္တွာ ပုန ပစ္စာဂစ္ဆတီ** တိ ဘဏ္ဍဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တ အန္တော စ ဗဟိ စ အာရက္ခံ ဒိသ္ဝာ အဝဟရိတုံ အသက္ကောန္တော အာဂစ္ဆတိ။ **ယဒါ သက္ကောသိ, တဒါ** တိ ကိံ အဇ္ဇေဝ အဝဟဋံ့ ဟောတိ? ဂစ္ဆ ယဒါ သက္ကောသိ တဒါ နံ အဝဟရာတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ ဧဝံ ပုန အာ ဏတ္တိယာပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန တံ ဘဏ္ဍံ အဝဿံ ဟာရိယံ ဟောတိ, အတ္ထသာဓကစေတနာ နာမ မဂ္ဂ ကနန္တရဖလသဒိသာ, တသ္မာ အယံ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ ဟရာဇိကော။ သစေပိ အဝဟာရကော သဋ္ဌိဝဿာတိ ကမေန တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ, အာဏာပကော စ အန္တရာယေဝ ကာလံ တ ကရောတိ, ဟီနာယ တ အာဝတ္တတိ; အသ္ဝာ သမဏော ဟုတ္ဝာ ကာလံ တ ကရိဿတိ, ဟီနာယ တ အာဝတ္တိဿတိ, အဝဟာရကဿ ပန အဝဟာရက္ခဏေ ယေဝ ဟရာဇိကံ။

ဒုတိယတရေ – ယသ္မာ တံ သဏိကံ တ ဘဏန္တော တဿ တ ဗဓိရတာယ "မာ အဝဟရီ"တိ

ဧတံ ဝစနံ န သာဝေတိ, တသ္မာ မူလဋ္ဌော န မုတ္တော။ တတိယတရေ – ပန သာဝိတတ္တာ မုတ္တော။ စတုတ္ထတ ရေ – တေန စ သာဝိတတ္တာ, ကာတရေန စ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ဩရတတ္တာ ဥဘောပိ မုတ္တာတိ။

အာဏတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာပတ္တိဘေဒံ

၁၂၂. ကာအနိ တတ္ထ တတ္ထ ဌာနာ စာဝနဝသေန ဝုတ္တဿ အဒိန္နာအနဿ အင်္ဂ ဝတ္ထုဘေဒေန စ အာပတ္တိ ဘေဒံ ဒဿေန္တော **"ပဉ္စဟိ အာကာရေဟီ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဉ္စဟိ အာကာရေဟီ**တိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ; ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ရာယံ သင်္ခေပတ္ထော – အဒိန္နံ အာဒိယန္တဿ **"ပရပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ ဟောတီ"** တိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဟရာဇိကံ ဟောတိ, န တတော ဦနေဟီတိ။ တတ္ရိမေ ပဉ္စ အာကာရာ – ပရပ ရိဂ္ဂဟိတံ, ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ , ပရိက္ခာရဿ ဂရုကဘာဝေ, ထေယျစိတ္တံ, ဌာနာစာဝနန္တိ။ ကာတော ပရေဟိ ပန ဒ္ဝီဟိ တရေဟိ လဟုကေ ပရိက္ခာရေ ဝတ္ထုဘေဒေန ထုလ္လစ္စယဉ္စ ဒုက္ကဋဉ္စ ဒဿိတံ။

၁၂၅. **"ဆဟာကာရေဟီ"**တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တတရတ္တယေ ပန န သကသညိတာ, န ဝိဿာသဂ္ဂာဟိတာ, န တာဝကာလိကတာ, ပရိက္ခာရဿ ဂရုကဘာဝေ, ထေယျစိတ္တံ, ဌာနာစာဝနန္တိ ဧဝံ ဆ အာကာရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝတ္ထု ဘေဒေန ပနေတ္ထာပိ ပဌမတရေ ဟရာဇိကံ။ ဒုတိယတတိယေသု ထုလ္လစ္စယဒုက္ကဋာနိ ဝုတ္တာနိ။ တတော ပရေသု ပန တီသု တရေသု ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဝတ္ထုဘေဒေ ဝတ္ထုဿ ပရေဟိ အပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋမေဝ ဝုတ္တံ။ တတ္ရ ယ ဒေတံ **"န စ ပရပရိဂ္ဂဟိတ"**န္တိ ဝုတ္တံ, တံ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ တ ဟောတု ဆဍ္ဍိတံ ဆိန္နမူလကံ အဿာမိကဝတ္ထု, အတ္တနော သန္တကံ တ, ဥဘယမ္ပိ "န စ ပရပရိဂ္ဂဟိတ"န္တေဝ့ဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ပရပရိဂ္ဂဟိ တသညာ စ အတ္ထိ, ထေယျစိတ္တေန စ ဂဟိတံ, တသ္မာ အနာပတ္တိ န ဝုတ္တာတိ။

အနာပတ္တိဘေဒံ

၁၃၁. ဧဝံ ဝတ္ထုဝသေန စ စိတ္တဝသေန စ အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အနာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **"အနာပတ္တိ သသညိဿာ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သသညိဿာ** တိ သကသညိဿ, "မယှံ သန္တကံ ဣဒံ ဘဏ္ဍ"န္တိ ဧဝံ သသညိဿ ပရဘဏ္ဍမ္ပိ ဂဏှတော ဂဟဏေ အနာပတ္တိ, ဂဟိတံ ပန ပုန အာတဗ္ဗံ။ သစေ သာမိကေဟိ "ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တော န ဒေတိ, တေသံ ဓုရနိက္ခေပေ ပာရာဇိကံ။

ဝိဿာသဂ္ဂါဟေ တိ ဝိဿာသဂ္ဂဟဏေပိ အနာပတ္တိ။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟလက္ခဏံ ပန ဣမိနာ သုတ္တေန ဇာနိတဗ္ဗံ – "အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဝိဿာသံ ဂဟေတုံ – သန္ဒိဋ္ဌော စ ဟောတိ, သမ္ဘတ္တော စ, အာလပိတော စ, ဇီဝတိ စ, ဂဟိတေ စ အတ္တမနော"တိ (မဟာဝ. ၃၅၆)။ တတ္ထ **သန္ဒိဋ္ဌော** တိ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော, **သမ္ဘတ္တော** တိ ဒဠှမိတ္တော, **အာလပိတော**တိ "မမ သန္တကံ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဂဏှေယျာသိ, အာပုစ္ဆိတွာ ဂဟဏေ ကာရဏံ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တော။ **ဇီဝတီ**တိ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ သယိတောပိ ယာဝ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒံ န ပါပုဏာတိ။ **ဂဟိတေ စ အတ္တမနော**တိ ဂဟိတေ တုဋ္ဌစိတ္တော ဟောတိ, ဧဝရူပဿ သန္တကံ "ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတီ"တိ ဇာနန္တေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အနဝသေသပရိယာဒါနဝသေန စေတာနိ ပဉ္စင်္ဂါနိ ဝုတ္တာနိ။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော ပန တီဟိ အင်္ဂေဟိ ရုဟတိ – သန္ဒိဋ္ဌော, ဇီဝတိ, ဂဟိတေ အတ္တမနော; သမ္ဘတ္တော, ဇီဝတိ, ဂဟိတေ အတ္တမနော; အာလပိတော, ဇီဝတိ, ဂဟိတေ အတ္တမနောတိ။

ယော ပန န ဇီဝတိ, န စ ဂဟိတေ အတ္တမနော ဟောတိ; တဿ သန္တကံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန ဂဟိတမ္ပိ ပုန ဒာတဗ္ဗံ။ ဒဒမာနေန စ မတကဓနံ တာဝ ယေ တဿ ဓနေ ဣဿရာ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ, တေသံ ဒာတဗ္ဗံ။ အနတ္တမနဿ သန္တကံ တဿေဝ ဒာတဗ္ဗံ။ ယော ပန ပဌမံယေဝ "သုဋ္ဌု ကတံ တယာ မမ သန္တကံ ဂဏှန္တေနာ"တိ ဝစီဘေဒေန ဝါ စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တေန ဝါ အနုမောဒိတွာ ပစ္ဆာ ကေနစိ ကာရဏေန ကုပိတော, ပစ္စာဟရာပေတုံ န လဘတိ။ ယောပိ အဒါတုကာမော စိတ္တေန ပန အဓိဝါသေတိ, န ကိဉ္စိ ဝဒတိ, သောပိ ပုန ပစ္စာဟရာပေတုံ န လဘတိ။ ယော ပန "မယာ တုမှာကံ သန္တကံ ဂဟိတံ ဝါ ပရိဘုတ္တံ ဝါ"တိ ဝုတ္တေ "ဂဟိတံ ဝါ ဟောတု ပရိဘုတ္တံ ဝါ, မယာ ပန တံ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဌပိတံ, ပာကတိကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဒတိ။ အယံ ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတိ။

တာဝကာလိကေတိ "ပဋိဒဿာမိ ပဋိကရိဿာမီ"တိ ဧဝံ ဂဏှန္တဿ တာဝကာလိကေပိ ဂဟဏေ အနာပတ္တိ။ ဂဟိတံ ပန သစေ ဘဏ္ဍသာမိကော ပုဂ္ဂလော ဝါ ဂဏော ဝါ "တုယှေဝေတံ ဟောတူ"တိ အနုဇာနာတိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ အနုဇာနာတိ, အာဟရာပေန္တေ ဒာတဗ္ဗံ။ သင်္ဃသန္တကံ ပန ပဋိဒာတုမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

ပေတပရိဂ္ဂဟေ တိ ဧတ္ထ ပန ပေတ္တိဝိသယေ ဥပပန္နာပိ ကာလံ ကတွာ တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ နိဗ္ဗတ္တာပိ စာတုမဟာရာဇိကာဒယော ဒေဝါပိ သဗ္ဗေ "ပေတာ" တွေဝ သင်္ချံ ဂတာ, တေသံ ပရိဂ္ဂဟေ အနာပတ္တိ။ သစေပိ ဟိ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာပဏံ ပသာရေတွာ နိသိန္နော ဟောတိ, ဒိဗ္ဗစက္ခုကော စ ဘိက္ခု တံ ဉတွာ အတ္တနော စီဝရတ္ထာယ သတသဟဿဂ္ဃနကမ္ပိ သာဋကံ တဿ "မာ ဂဏှ, မာ ဂဏှာ"တိ ဝဒန္တဿာပိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, ဝဋ္ဋတိ။ ဒေဝတာ ပန ဥဒ္ဒိဿ ဗလိကမ္မံ ကရောန္တေဟိ ရုက္ခာဒီသု လဂ္ဂိတသာဋကေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟေ တိ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟေ အနာပတ္တိ။ သစေပိ ဟိ နာဂရာဇာ ဝါ သုပဏ္ဏမာဏဝကော ဝါ မနုဿရူပေန အာပဏံ ပသာရေတိ, တတော စဿ သန္တကံ ကောစိ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, ဝဋ္ဋတိ။ သီဟော ဝါ ဗျဂ္ဃော ဝါ မိဂမဟိံသာဒယော ဝဓိတွာ ခါဒန္တော ဇိဃစ္ဆာပီဠိတော အာဒိတောဝ န ဝါရေတဗ္ဗော။ အနတ္ထမ္ပိ ဟိ ကရေယျ။ ယဒိ ပန ထောကေ ခာယိတေ ဝါရေတုံ သက္ကောတိ, ဝါရေတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေနာဒယောပိ အာမိသံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ပါတာပေတွာ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပံသုကူလသညိဿာ တိ အဿာမိကံ "ဣဒံ ပံသုကူလ"န္တိ ဧဝံသညိဿာပိ ဂဟဏေ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန တံ သဿာမိကံ ဟောတိ, အာဟရာပေန္တေ ဒာတဗ္ဗံ ။ **ဥမ္မတ္တကဿာ** တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ ဥမ္မတ္တကဿာပိ

အနာပတ္တိ။ **အာဒိကမ္မိကဿာ** တိ ဣမေ ခနိယော အာဒိကမ္မိကော, တဿ အနာပတ္တိ။ အဝသေသာနံ ပန ရဇကဘဏ္ဍ ဝိုကာဒိစောရာနံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာဒီနံ အာပတ္တိယေဝါတိ။

အနာပတ္တိဘေဒံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဏကကထာ

သမုဋ္ဌာနဉ္စ ကိရိယာ၊ အထော သညာ သစိတ္တကံ။
လောကဝဇ္ဇဉ္စ ကမ္မဉ္စ၊ ကုသလံ ဝေဒနာယ စာတိ။

ဣမသ္မိံ ပန ပကိဏ္ဏကေ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ – သာဟတ္ထိကံ ကာယတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, အာဏတ္တိကံ ဝါစတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, သာဟတ္ထိကာဏတ္တိကံ ကာယတော စ ဝါစတော စ စိတ္တ တော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယာသမုဋ္ဌာနဉ္စ, ကရောန္တောယေဝ ဟိ ဧတံ အာပဇ္ဇတိ န အကရောန္တော။ ''အဒိန္နံ အာဒိ ယာမီ''တိ သညာယ အဘာဝေန မုစ္စနတော သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ , လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, တုဝေဒနာ တ ဘိတော တ မဇ္ဈတ္တော တ တံ အာပဇ္ဇတီတိ တိဝေဒနန္တိ သဗ္ဗံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တ တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပကိဏ္ဏကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၃၂. ဝိနီတဝတ္ထုကထာသု ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု အနုပညတ္တိယံ ဝုတ္တမေဝ။

ဒုတိယဝတ္ထုမ္ဟိ – စိတ္တံ နာမ ပုထုဇ္ဇနာနံ ရာကဒိဝသေန ပကတိံ ဝိဇဟိတ္တတ ဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ။ သစေ ဘဂဝတ ကာယဝစီဒ္ဒွာရဘေဒံ ဝိနာပိ စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တေန အာပတ္တိံ ပညပေယျ, ကော သက္ကုဏေယျ အနာပတ္တိကံ အတ္တာနံ ကာတုံ! တေနာဟ – **''အနာပတ္တိ ဘိက္ခု စိတ္တုပ္ပာဒေ''** တိ။ စိတ္တဝသိကေန ပန န ဘဝိတဗ္ဗံ, ပဋိသင္ခါနဗလေန စိတ္တံ နိဝါရေတဗ္ဗမေဝါတိ။

၁၃၃-၄. အာမသန-ဖန္ဒာပန-ဌာနာစာဝနဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ တတော ပရာနိ စ **ထေယျစိတ္တော ဘူမိ တော အဂ္ဂဟေသီ**တိ ဝတ္ထုပရိယောသာနာနိ။

၁၃၅. နိရုတ္တိပထဝတ္ထုသ္မိံ ၁.၃၂၉ **အာဒိယီ**တိ ဂဏှိ, ''စောရောသိ တွ''န္တိ ပရာမသိ။ ဣတရော ပန ''ကေန အဝဟဋန္တိ ဝုတ္တေ ''မယာ အဝဟဋ''န္တိ ပုစ္ဆာသဘာဂေန ပဋိညံ အအသိ။ ယဒိ ဟိ ဣတရေန ''ကေန ဂဟိတံ, ကေန အပနီတံ, ကေန ဌပိတ''န္တိ ဝုတ္တံ အဘဝိဿ, အထ အယမ္ပိ ''မယာ ဂဟိတံ, အပနီတံ, ဌပိတ''န္တိ တ ဝဒေယျ။ မုခံ နာမ ဘုဥ္ဇနတ္ထာယ စ ကထနတ္ထာယ စ ကတံ, ထေယျစိတ္တံ ပန ဝိနာ အဝဟာရော နတ္ထိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ – **''အနာ ပတ္တိ ဘိက္ခု နိရုတ္တိပထေ''**တိ။ တေဟာရဝစနမတ္တေ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။ တတော ပရံ ဝေဌနဝတ္ထု ပရိယော သာနံ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၃၇. အဘိန္နသရီရဝတ္ထုသ္မိံ **အဓိဝတ္ထော** တိ သာဋကတဏှာယ တသ္မိံယေဝ သရီရေ နိဗ္ဗတ္တော။ **အနာဒိယ န္တော**တိ တဿ ဝစနံ အဂဏှန္တော, အာဒရံ တ အကရောန္တော။ **တံ သရီရံ ဥဋ္ဌဟိတွတ** တိ ပေတော အတ္တနော အာနုဘာဝေန တံ သရီရံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''တံ သရီရံ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝတ''တိ။ **ဒွတရံ ထကေသီ**တိ ဘိက္ခုဿ သု သာနသမီပေယေဝ ဝိဟာရော, တသ္မာ ဘီရုကဇာတိကော ဘိက္ခု ခိပ္ပမေဝ တတ္ထ ပဝိသိတ္ဝတ ဒွတရံ ထကေသိ။ **တတ္ထ ထေဝ ပရိပတီ**တိ ဒွတရေ ထကိတေ ပေတော သာဋကေ နိရာလယော ဟုတွတ တံ သရီရံ ပဟာယ ယထာကမ္မံ ဂတော, တ သ္မာ တံ သရီရံ တတ္ထေဝ ပရိပတိ, ပတိတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အဘိန္နေ သရီရေ တိ အဗ္ဘုဏှေဟ အလ္လသရီရေ ပံသုကူလံ န ဂဟေတဗ္ဗံ, ဂဏှန္တဿ ဝေရူပါ ဥပဒ္ဒဝါ ဟောန္တိ, ဒုက္ကဋဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ ဘိန္နေ ပန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကိတ္တာဝတာ ပန ဘိန္နံ ဟောတိ? ကာက-ကုလလ-သောဏ-သိင်္ဂါလာဒီဟိ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ ဒာဌာယ ဝါ ဤသကံ ဖာလိတမတ္တေနာပိ။ ယဿ ပန ပတတော ဃံသနေန ဆဝိမတ္တံ ဆိန္နံ ဟောတိ, စမ္မံ အစ္ဆိန္နံ, တံ အဘိန္နမေဝ; စမ္မေ ပန ဆိန္နေ ဘိန္နံ။ ယဿာပိ သဇီဝကာလေယေဝ ပဘိန္နာ ဂဏ္ဍကုဋ္ဌပိဠကာ ဝါ ဝဏော ဝါ ဟောတိ, ဣဒမ္ပိ ဘိန္နံ။ တတိယဒိဝသတော ပဘုတိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဘာဝေန ကုဏပဘာဝံ ဥပဂတမ္ပိ ဘိန္နမေဝ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပန အဘိန္နေပိ သုသာနဂောပကေဟိ ဝါ အညေဟိ ဝါ မနုဿေဟိ ဂါဟာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နော စေ အညံ လဘတိ, သတ္ထကေန ဝါ ကေနစိ ဝါ ဝဏံ ကတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဝိသဘာဂသရီရေ ပန သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ သမဏသညံ ဥပ္ပာဒေတွာ သီသေ ဝါ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌိယံ ဝါ ဝဏံ ကတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုကထာ

၁၃၈. တဒနန္တရေ ဝတ္ထုသ္မိံ **ကုသံ သင်္ကာမေတွာ စီဝရံ အဂ္ဂဟေသီ** တိ ပုဗ္ဗေ “အာဒိယေယျာ”တိ ဣမဿ ပဒဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ နာမမတ္တေန ဒဿိတေသု ထေယျာဝဟာရ-ပသယှာဝဟာရ-ပရိကပ္ပာဝဟာရ-ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရ-ကုသာဝဟာရေသု ကုသာဝဟာရေန အဝဟရီတိ အတ္ထော။

ဣမေသံ ပန အဝဟာရာနံ ဧဝံ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ – ယော ဟိ ကောစိ သဿာမိကံ ဘဏ္ဍံ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ သန္ဓိစ္ဆေဒာဒီနိ ကတွာ အဒိဿမာနော အဝဟရတိ, ကူဋမာနကူဋကဟာပဏာဒီဟိ ဝါ ဝဉ္စေတွာ ဂဏှာတိ, တဿေဝံ ဂဏှတော အဝဟာရော **“ထေယျာဝဟာရော”** တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယော ပန ပရေ ပသယှ ဗလသာ အဘိဘုယျ, အထ ဝါ ပန သန္တဇ္ဇေတွာ ဘယံ ဒဿေတွာ တေသံ သန္တကံ ဂဏှာတိ, ပန္ထဃာတ-ဂါမဃာတာဒီနိ ကရောန္တာ အမရိကစောရာ ဝိယ ကောဓဝသေန ပရဃရဝိလောပံ ကရောန္တာ အတ္တနော ပတ္တဗလိတော စ အဓိကံ ဗလက္ကာရေန ဂဏှန္တာ ရာဇ-ရာဇမဟာမတ္တာဒယော ဝိယ; တဿေဝံ ဂဏှတော အဝဟာရော **“ပသယှာဝဟာရော”**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပရိကပ္ပေတွာ ဂဏှတော ပန အဝဟာရော **“ပရိကပ္ပာဝဟာရော”** တိ ဝုစ္စတိ, သော ဘဏ္ဍပရိကပ္ပ-ဩကာသပရိကပ္ပဝသေန ဒုဝိဓော ။ တတြာယံ **ဘဏ္ဍပရိကပ္ပော** – ဣဓေကစ္စော သာဋကတ္ထိကော အန္တောဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ “သစေ သာဋကော ဘဝိဿတိ, ဂဏှိဿာမိ; သစေ သုတ္တံ, န ဂဏှိဿာမီ”တိ ပရိကပ္ပေတွာ အန္ဓကာရေ ပသိဗ္ဗကံ ဂဏှာတိ, သာဋကော စေ တတ္ထ ဟောတိ, ဥဒ္ဓါရေယေဝ ပါရာဇိကံ။ သုတ္တံ စေ ဟောတိ, ရက္ခတိ။ ဗဟိ နီဟရိတွာ မုဉ္စိတွာ “သုတ္တ”န္တိ ဉတွာ ပုန အာဟရိတွာ ယထာဋ္ဌာနေ ဌပေတိ, ရက္ခတိယေဝ။ “သုတ္တ”န္တိ ဉတွာပိ “ယံ လဒ္ဓံ, တံ ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ ဂစ္ဆတိ, ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဂဏှာတိ, ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ။ “စောရော, စောရော”တိ သာမိကေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတော ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယတိ, ရက္ခတိ။ သာမိကာ တံ ဒိသွာ ဂဏှန္တိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ အညော စေ ကောစိ ဂဏှာတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ အထ နိဝတ္တေသု သာမိကေသု သယမေဝ တံ ဒိသွာ “ပဂေဝေတံ မယာ နီဟဋံ, မမ ဒါနိ သန္တက”န္တိ ဂဏှာတိ, ရက္ခတိ; ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ “သစေ သုတ္တံ ဘဝိဿတိ, ဂဏှိဿာမိ; သစေ သာဋကော, န ဂဏှိဿာမိ။ သစေ သပ္ပိ ဘဝိဿတိ, ဂဏှိဿာမိ; သစေ တေလံ, န ဂဏှိဿာမီ”တိအာဒိနာ နယေန ပရိကပ္ပေတွာ ဂဏှန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။

မဟာပစ္စရိယာ ဒီသု ပန “သာဋကတ္ထိကောပိ သာဋကပသိဗ္ဗကမေဝ ဂဟေတွာ နိက္ခန္တော ဗဟိ ဌတွာ မုဉ္စိတွာ ‘သာဋကော အယ’န္တိ ဒိသွာ ဂစ္ဆန္တော ပဒုဒ္ဓါရေနေဝ ကာရေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပန “သစေ သာဋကော ဘဝိဿတိ, ဂဏှိဿာမီ”တိ ပရိကပ္ပိတတ္တာ ပရိကပ္ပော ဒိဿတိ, ဒိသွာ ဟဋတ္တာ ပရိကပ္ပာဝဟာရော န ဒိဿတိ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ယံ ပရိကပ္ပိတံ တံ အဒိဋ္ဌံ ပရိကပ္ပိတဘာဝေ ဌိတံယေဝ ဥဒ္ဓရန္တဿ အဝဟာရော ဝုတ္တော, တသ္မာ တတ္ထ ပရိကပ္ပာဝဟာရော ဒိဿတိ။ “တံ မညမာနော တံ အဝဟရီ”တိ ဟဋ္ဌိယာ စ သမေတီတိ။ တတ္ထ ယွာယံ “သစေ သာဋကော ဘဝိဿတိ, ဂဏှိဿာမီ”တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တော ပရိကပ္ပော, အယံ “ဘဏ္ဍပရိကပ္ပော” နာမ။

ဩကာသပရိကပ္ပော ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော – ဣဓေကစ္စော လောလဘိက္ခု ပရပရိဝေဏံ ဝါ ကုလဃရံ ဝါ အရညေ ကမ္မန္တသာလံ ဝါ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ကထာသလ္လာပေန နိသိန္နော ကိဉ္စိ လောဘနေယျံ ပရိက္ခာရံ ဩလောကေတိ, ဩလောကေန္တော စ ပန ဒွါရပမုခဟေဋ္ဌာပါသာဒပရိဝေဏဒွါရကောဋ္ဌကရုက္ခမူလာဒိဝသေန ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ “သစေ မံ ဧတ္ထန္တရေ ပဿိဿန္တိ, ဒဋ္ဌုကာမတာယ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော ဝိယ ဧတေသံယေဝ ဒဿာမိ; နော စေ ပဿိဿန္တိ, ဟရိဿာမီ”တိ ပရိကပ္ပေတိ။ တဿ တံ အာဒါယ ပရိကပ္ပိတပရိစ္ဆေဒံ အတိက္ကန္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။ သစေ ဥပစာရသီမံ ပရိကပ္ပေတိ, တဒဘိမုခောဝ ဂစ္ဆန္တော ကမ္မဋ္ဌာနာဒီနိ မနသိ ကရောန္တော ဝါ အညဝိဟိတော ဝါ အသတိယာ ဥပစာရသီမံ အတိက္ကမတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ အထာပိဿ တံ ဌာနံ ပတ္တဿ စောရော ဝါ ဟတ္ထီ ဝါ ဝါဠမိဂေါ ဝါ မဟာမေဃော ဝါ ဝုဋ္ဌဟတိ, သော စ တမှာ ဥပဒ္ဒဝါ မုစ္စိတုကမျတာယ သဟသာ တံ ဌာနံ အတိက္ကမတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ကေစိ ပနေတ္ထ “ယသ္မာ မူလေဝ ထေယျစိတ္တေန ဂဟိတံ, တသ္မာ န ရက္ခတိ, အဝဟာရောယေဝါ”တိ ဝဒန္တိ။ အယံ တာဝ **မဟာအဋ္ဌကထာ**နယော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “သစေပိ သော အန္တောပရိစ္ဆေဒေ ဟတ္ထိံ ဝါ အဿံ ဝါ အဘိရုဟိတွာ တံ နေဝ ပါဇေတိ, န ပါဇာပေတိ; ပရိစ္ဆေဒေ အတိက္ကန္တေပိ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ တတြ ယွါယံ “သစေ မံ ဧတ္ထန္တရေ ပဿိဿန္တိ, ဒဋ္ဌုကာမတာယ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော ဝိယ ဧတေသံယေဝ ဒဿာမီ”တိ ပဝတ္တော ပရိကပ္ပော, အယံ “ဩကာသပရိကပ္ပေါ” နာမ။

ဧဝမိမေသံ ဒွိန္နမ္ပိ ပရိကပ္ပါနံ ဝသေန ပရိကပ္ပေတွာ ဂဏှတော အဝဟာရော “ပရိကပ္ပါဝဟာရော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပန အဝဟရဏံ **ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော**။ သော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော – ယော ဘိက္ခု မနုဿာနံ ဥယျာနာဒီသု ကီဠန္တာနံ ဝါ ပဝိသန္တာနံ ဝါ ဩမုဉ္စိတွာ ဌပိတံ အလင်္ကာရဘဏ္ဍံ ဒိသွာ “သစေ ဩနမိတွာ ဂဟေဿာမိ, ‘ကိံ သမဏော ဂဏှာတီ’တိ မံ ဇာနိတွာ ဝိဟေဌေယျု”န္တိ ပံသုနာ ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ – “ပစ္ဆာ ဂဏှိဿာမီ”တိ, တဿ ဧတ္တာဝတာ ဥဒ္ဓါရော နတ္ထီတိ န တာဝ အဝဟာရော ဟောတိ။ ယဒါ ပန တေ မနုဿာ အန္တောဂာမံ ပဝိသိတုကာမာ တံ ဘဏ္ဍကံ ဝိစိနန္တာပိ အပဿိတွာ “ဣဒါနိ အန္ဓကာရော, သွေ ဇာနိဿာမာ”တိ သာလယာ ဧဝ ဂတာ ဟောန္တိ။ အထဿ တံ ဥဒ္ဓရတော ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ။ “ပဋိစ္ဆန္နကာလေယေဝ တံ မမ သန္တက”န္တိ သကသညာယ ဝါ “ဂတာ ဒါနိ တေ, ဆဍ္ဍိတဘဏ္ဍံ ဣဒ”န္တိ ပံသုကူလသညာယ ဝါ ဂဏှန္တဿ ပန ဘဏ္ဍဒေယျံ။ တေသု ဒုတိယဒိဝသေ အာဂန္တွာ ဝိစိနိတွာ အဒိသွာ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဂတေသုပိ ဂဟိတံ ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တဿ ပယောဂေန တေဟိ န ဒိဋ္ဌံ, ယော ပန တထာရူပံ ဘဏ္ဍံ ဒိသွာ ယထာဌာနေ ဌပိတံယေဝ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ထေယျစိတ္တော ပါဒေန အက္ကမိတွာ ကဒ္ဒမေ ဝါ ဝါလိကာယ ဝါ ပဝေသေတိ, တဿ ပဝေသိတမတ္တေယေဝ ပါရာဇိကံ။

ကုသံ သင်္ကာမေတွာ ပန အဝဟရဏံ **“ကုသာဝဟာရော”**တိ ဝုစ္စတိ။ သောပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော – ယော ဘိက္ခု ကုသံ ပါတေတွာ စီဝရေ ဘာဇိယမာနေ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသဿ သမီပေ ဌိတံ အပ္ပဂ္ဃတရံ ဝါ မဟဂ္ဃတရံ ဝါ သမသမံ ဝါ အညဿ ကောဋ္ဌာသံ ဟရိတုကာမော အတ္တနော ကောဋ္ဌာသေ ပတိတံ ကုသဒဏ္ဍကံ ပရဿ ကောဋ္ဌာသေ ပါတေတုကာမော ဥဒ္ဓရတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ ပရဿ ကောဋ္ဌာသေ ပါတေတိ, ရက္ခတေဝ။ ယဒါ ပန တသ္မိံ ပတိတေ ပရဿ ကောဋ္ဌာသတော ပရဿ ကုသဒဏ္ဍကံ ဥဒ္ဓရတိ, ဥဒ္ဓဋမတ္တေ ပါရာဇိကော ဟောတိ။ သစေ ပဌမတရံ ပရကောဋ္ဌာသတော ကုသဒဏ္ဍကံ ဥဒ္ဓရတိ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသေ ပါတေတုကာမတာယ ဥဒ္ဓါရေ ရက္ခတိ , ပါတနေ ရက္ခတိ။ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသတော ပန အတ္တနော ကုသဒဏ္ဍကံ ဥဒ္ဓရတိ, ဥဒ္ဓါရေယေဝ ရက္ခတိ။ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပရကောဋ္ဌာသေ ပါတေန္တဿ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ ပါရာဇိကံ။

သစေ ပန ဒွီသုပိ ကောဋ္ဌာသေသု ပတိတဒဏ္ဍကေ အဒဿနံ ဂမေတိ, တတော အဝသေသဘိက္ခူသု ဂတေသု ဣတရော “‘မယှံ, ဘန္တေ, ဒဏ္ဍကော န ပညာယတီ’တိ။ ‘မယှမ္ပိ, အာဝုသော, န ပညာယတီ’တိ။ ‘ကတမော ပန, ဘန္တေ, မယှံ ဘာဂေါ’တိ? ‘အယံ တုယှံ ဘာဂေါ’”တိ အတ္တနော ဘာဂံ ဒဿေတိ, တသ္မိံ ဝိဝဒိတွာ ဝါ အဝိဝဒိတွာ ဝါ တံ ဂဏှိတွာ ဂတေ ဣတရော တဿ ဘာဂံ ဥဒ္ဓရတိ, ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ။ သစေပိ တေန “အဟံ မမ ဘာဂံ တုယှံ န ဒေမိ, တွံ ပန အတ္တနော ဘာဂံ ဉတွာ ဂဏှာ”တိ ဝုတ္တေ “နာယံ မမာ”တိ ဇာနန္တောပိ တဿေဝ ဘာဂံ ဂဏှ

ဟာတိ, ဥဒ္ဒာရေ ဟရာဇိကံ။ သစေ ပန ဣတရော "အယံ တုယှံ ဘာဂေ, အယံ မယှံ ဘာဂေါတိ ကိံ ဣမိနာ ဝိတဒ္ဒေနာ"တိ စိန္တေတွာ "မယှံ တ ပတ္တော ဟောတု, တုမှာကံ တ, ယော ဝရဘာဂေ တံ တုမှေဟ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ, ဒိန္နကံ နာမ ဂဟိတံ ဟောတိ, နတ္ထေတ္ထ အဝဟာရော။ သစေပိ သော ဝိတဒ္ဒဘီရုကော ဘိက္ခု "ယံ တုယှံ ရုစ္စတိ, တံ ဂဏှာဟာ"တိ ဝုတ္တော အတ္တနော ပတ္တံ ဝရဘာဂံ ၎ပေတွာ လာမကံယေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, တတော ဣတရဿ ဝိစိနိတာဝသေသံ ဂဏှဟန္တဿာပိ အဝဟာရော နတ္ထေဝါတိ။

အဋ္ဌကထာသုပန ဝုတ္တံ – "ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကုသသင်္ကမနဝသေန စီဝရဘာဇနီယမေဝ ဇော် အာဂတံ, စတုန္နမ္ပိ ပန ပစ္စယာနံ ဥပ္ပတ္တိဥ္စ ဘာဇနီယဥ္စ နီဟရိတွာ ဒဿေတဗ္ဗ"န္တိ ဝေတွာ ဝတွာ **စီဝရက္ခန္ဓကေ** "ပဋိဂ္ဂဏှာတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သိဝေယျကံ ဒုဿယုဂံ; ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ ဂဟပတိစီဝရံ အနုဇာနာတူ"တိ (မဟာဝ. ၃၃၇) ဣဒံ ဇီဝကဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတွာ **ဥပ္ပန္နစီဝရကထာ,** သေနာသနက္ခန္ဓကေ "တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇဂဟံ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ, မနုဿာ န သက္ကောန္တိ သင်္ဃဘတ္တံ ကာတုံ, ဣစ္ဆန္တိ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တနံ သလာကဘတ္တံ ပက္ခိကံ ဥပောသထိကံ ပာဋိပဒိကံ ကာတု"န္တိ (စူဠဝ. ၃၂၅) ဣဒံ သုတ္တမာဒိံ ကတွာ **ပိဏ္ဍပါတကထာ,** သေနာသနက္ခန္ဓကေယေဝ "တေန ခေါ ပန သမယေန သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ အညတရံ ပစ္စန္တိမံ မဟာဝိဟာရံ ပဋိသင်္ခရောန္တိ – 'ဣဓ မယံ ဝဿံ ဝသိဿာမာ'တိ။ အဒ္ဒသံသု ခေါ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ ဝိဟာရံ ပဋိသင်္ခရောန္တေ"တိ (စူဠဝ. ၃၁၆) ဣဒံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတွာ **အာဂတသေနာသနကထာ,** တဒဝသာနေ စ **သပ္ပိအာဒိဘေသဇ္ဇကထာ** ဝိတ္ထာရေန ကထိတာ။ မယံ ပန တံ သဗ္ဗံ အာဂတာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ကထယိဿာမ; ဇော် ကထနေ ကာရဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝ။

ကုသသင်္ကမနဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃၉. ဣတော ပရံ ဇန္တာဃရဝတ္ထု ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၄၀. ပဉ္စသု ဝိဃာသဝတ္ထူသု တေ ဘိက္ခူ အနုပသမ္ပန္နေန ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ ဝိဃာသံ ပန ဂဏှန္တေန ခာဒိတာဝသေသံ ဆဍ္ဍိတံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယဒိ သက္ကောတိ ခာဒန္တေ ဆဍ္ဍာပေတွာ ဂဏှိတုံ, တေမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တဂုတ္တတ္ထာယ ပန ပရာနုဒ္ဒယတာယ စ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

၁၄၁. ဩဒနဘာဇနီယပူဝဥစ္ဆုတိမ္ဗရုသကဘာဇနီယဝတ္ထူသု **အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီ**တိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ အာဟ။ **အမူလကံ အဂ္ဂဟေသီ**တိ သာမိကေသု ဒေန္တေသု ဇော် အဂ္ဂဟေသိ။ **အနာပတ္တိ ဘိက္ခု ဟရာဇိကဿာ**တိ သာမိကေဟိ ဒိန္နံ အဂ္ဂဟေသိ; တေနဿ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ **အာပတ္တိ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ဟစိတ္တိယဿာ**တိ ယော ပနာနေန သမ္ပဇာနမုသာဝါဒော ဝုတ္တော, တသ္မိံ ဟစိတ္တိယံ အာဟ; ပရတော တေကဥ္စုလယာဂုဝတ္ထုမှိ ဝိယ။ ဂဟဏေ ပန အယံ ဝိနိစ္ဆယော – သင်္ဃဿ သန္တကံ သမ္မတေန တ အာဏတ္တေဟိ တ အာရာမိကာဒီဟိ ဒိယျမာနံ, ဂိဟီနဥ္စ သန္တကံ သာမိကေန တ အာဏတ္တေန တ ဒိယျမာနံ "အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီ"တိ ဝတွာ ဂဏှဟတော ဘဏ္ဍဒေယျံ။ အညေန ဒိယျမာနံ ဂဏှဟန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ အသမ္မတေန တ အနာဏတ္တေန တ ဒိယျမာနေ "အပရမ္ပိ ဘာဂံ ဒေဟီ"တိ ဝတွာ တ ကူဋဝဿာနိ ဂဏေတွာ တ ဂဏှဟန္တော ပတ္တစတုက္ကေ ဝိယ တ ဿုဒ္ဓာရေယေဝ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဣတရေဟိ ဒိယျမာနံ ဇော် ဂဏှဟတော ဘဏ္ဍဒေယျံ။ သာမိကေန ပန "ဣမဿ ဒေဟီ"တိ အာပိတံ တ သယံ ဒိန္နံ တ သုဒိန္နန္တိ အယမေတ္ထ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာ**ဝိနိစ္ဆယတော သာရော။

၁၄၂-၃. ဩဒနိယဃရာဒိဝတ္ထူသု – **ဩဒနိယဃရံ** နာမ ဝိက္ကာယိကဘတ္တပစနဃရံ။ **သူနဃရံ** နာမ ဝိက္ကာယိကမံသပစနဃရံ။ **ပူဝဃရံ** နာမ ဝိက္ကာယိကခဇ္ဇကပစနဃရံ။ သေသမေတ္ထ, ပရိက္ခာရဝတ္ထူသု စ ဟာကဋမေဝ။

၁၄၄. ပီဌဝတ္ထုသ္မိံ – သော ဘိက္ခု ပရိကပ္ပေတွာ "ဇော် ဌာနံ သမ္ပတ္တံ ဂဏှိဿာမီ"တိ သင်္ကာမေသိ။ တေနဿ သင်္ကာမနေ အဝဟာရော နတ္ထိ။ သင်္ကာမေတွာ ပန ပရိကပ္ပိတောကာသတော ဂဟာဏေ ဟရာဇိကံ ဝုတ္တံ။ ဇော် ဟရန္တော စ ယဒိ ပီဌကေ ထေယျစိတ္တံ နတ္ထိ, ထဝိကံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။ အထ ပီဌကေပိ အတ္ထိ, ဥဘော အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗောတိ။ ဘိသိအာဒီနိ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဟာကဋာနေဝ။

၁၄၆. ဝိဿာသဂ္ဂါဟာဒီသု တီသု ဝတ္ထူသု ဂဟဏေ အနာပတ္တိ, အာဟရာပေန္တေသု ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌဿ ပဋိဝိသော အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတဿေဝ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန ဒါယကာ “ဗဟိဥပစာရဋ္ဌာနမ္ပိ ဘန္တေ, ဘာဂံ ဂဏှထ, အာဂန္တွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တီ”တိ ဝဒန္တိ, ဧဝံ အန္တောကမဋ္ဌာနမ္ပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၄၈-၉. သတ္တသု အမ္ဗစောရကာဒိဝတ္ထူသု ပံသုကူလသညာယ ဂဟဏေ အနာပတ္တိ, အာဟရာပေန္တေသု ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ပရိဘောဂေ ပါရာဇိကံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော – သာမိကာပိ သာလယာ, စောရာပိ သာလယာ, ပံသုကူလသညာယ ခါဒန္တဿ ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ဂဏှတော ဥဒ္ဓါရေယေဝ အဝဟာရော, ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။ သာမိကာ သာလယာ, စောရာ နိရာလယာ, ဧသေဝ နယော။ သာမိကာ နိရာလယာ, စောရာ သာလယာ; “ပုန ဂဏှိဿာမာ”တိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဂဟနဋ္ဌာနေ ခိပိတွာ ဂတာ, ဧသေဝ နယော။ ဥဘောပိ နိရာလယာ, ပံသုကူလသညာယ ခါဒတော အနာပတ္တိ, ထေယျစိတ္တေန ဒုက္ကဋံ။

သင်္ဃဿ အမ္ဗာဒီသု ပန သင်္ဃာရာမေ ဇာတံ ဝါ ဟောတု, အာနေတွာ ဒိန္နံ ဝါ ပဉ္စမာသကံ ဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ အဂ္ဃနကံ အဝဟရန္တဿ ပါရာဇိကံ။ ပစ္စန္တေ စောရုပဒ္ဒဝေန ဂါမေသု ဝုဋ္ဌဟန္တေသု ဘိက္ခူပိ ဝိဟာရေ ဆဍ္ဍေတွာ “ပုန အာဝသန္တေ ဇနပဒေ အာဂမိဿာမာ”တိ သဥဿာဟာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ဘိက္ခူ တာဒိသံ ဝိဟာရံ ပတွာ အမ္ဗပက္ကာဒီနိ “ဆဍ္ဍိတကာနီ”တိ ပံသုကူလသညာယ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, အနာပတ္တိ; ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတော အဝဟာရော ဟောတိ, ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။

မဟာပစ္စရိယံ ပန **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယဉ္စ** အဝိသေသေန ဝုတ္တံ – “ဆဍ္ဍိတဝိဟာရေ ပန ဖလာဖလံ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတော ပါရာဇိကံ။ ကသ္မာ? အာဂတာနာဂတာနံ သန္တကတ္တာ”တိ။ ဂဏသန္တကေ ပန ပုဂ္ဂလိကေ စ သဥဿာဟမတ္တမေဝ ပမာဏံ။ သစေ ပန တတော အမ္ဗပက္ကာဒိံ ကုလသင်္ဂဏှနတ္ထာယ ဒေတိ, ကုလဒူသကဒုက္ကဋံ။ ထေယျစိတ္တေန ဒေန္တော အဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ သင်္ဃိကေပိ ဧသေဝ နယော။ သေနာသနတ္ထာယ နိယမိတံ ကုလသင်္ဂဏှနတ္ထာယ ဒဒတော ဒုက္ကဋံ, ဣဿရဝတာယ ထုလ္လစ္စယံ, ထေယျစိတ္တေန ပါရာဇိကံ။ နော စေ ဝတ္ထု ပဟောတိ, အဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဗဟိ ဥပစာရသီမာယ နိသီဒိတွာ ဣဿရဝတာယ ပရိဘုဉ္ဇတော ဂီဝါ။ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ကာလံ ဃောသေတွာ “မယှံ ပါပုဏာတီ”တိ ခါဒိတံ သုခါဒိတံ။ ဃဏ္ဋိံ အပဟရိတွာ ကာလမေဝ ဃောသေတွာ, ဃဏ္ဋိမေဝ ပဟရိတွာ ကာလံ အဃောသေတွာ, ဃဏ္ဋိမ္ပိ အပဟရိတွာ ကာလမ္ပိ အဃောသေတွာ အညေသံ နတ္ထိဘာဝံ ဉတွာ “မယှံ ပါပုဏာတီ”တိ ခါဒိတမ္ပိ သုခါဒိတမေဝ။ ပုပ္ဖာရာမဝတ္ထုဒ္ဒယံ ပါကဋမေဝ။

၁၅၀. ဝုတ္တဝါဒကဝတ္ထုတ္တယေ **ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမီ**တိ တယာ ဝုတ္တော ဟုတွာ “တဝ ဝစနေန ဝဒါမီ”တိ အတ္ထော။ **အနာပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿာ**တိ သာမိကေဟိ ဒိန္နတ္တာ အနာပတ္တိ။ **န စ, ဘိက္ခဝေ, “ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော**တိ “အဟံ တယာ ဝုတ္တော ဟုတွာ တဝ ဝစနေန ဝဒါမီ”တိ ဧဝံ အညော ဘိက္ခု အညေန ဘိက္ခုနာ န ဝတ္တဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ပရိစ္ဆေဒံ ပန ကတွာ “ဣတ္ထန္နာမံ တဝ ဝစနေန ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေဟီ**တိ မယာ ဝုတ္တော ဟုတွာ မမ ဝစနေန ဝဒေဟီတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣမေသုပိ စ ဒွီသု ဝတ္ထူသု ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ ဥပါရမ္ဘာ မုတ္တော ဟောတီတိ။

၁၅၁-၂. မဏိဝတ္ထုတ္တယဿ မဇ္ဈိမေ ဝတ္ထုသ္မိံ – **နာဟံ အကလ္လကော**တိ နာဟံ ဂိလာနောတိ အတ္ထော။ သေသံ ပါကဋမေဝ။

၁၅၃. သူကရဝတ္ထုဒ္ဒယေ – ကိဉ္စာပိ ပဌမဿ ဘိက္ခုနော ဆာတဇ္ဈတ္တံ ဒိသွာ ကာရုညေန မောစိတတ္တာ အနာပတ္တိ။ သာမိကေသု ပန အသမ္ပဋိစ္ဆန္တေသု ဘဏ္ဍဒေယျံ, တာဝ မဟန္တော ဝါ မတသူကရော အာဟရိတွာ ဒါတဗ္ဗော, တဒဂ္ဃနကံ ဝါ ဘဏ္ဍံ။ သစေ ပါသသာမိကေ ကုဟိဉ္စိပိ န ပဿတိ, ပါသသာမန္တာ တဒဂ္ဃနကံ သာဋကံ ဝါ ကာသာဝံ ဝါ ထာလကံ ဝါ ယထာ တေ အာဂတာ ပဿန္တိ, ဤဒိသေ ဌာနေ ဌပေတွာဝ ဂန္တဗ္ဗံ, ထေယျစိတ္တေန ပန မောစေန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။ ဧတ္ထ စ ကောစိ သူကရော ပါသံ ပါဒေန ကဍ္ဎိတွာ ဆိန္နမတ္တေ ပါသေ ဌာနာစာဝနဓမ္မေန ဌာနေန ဌိတော ဟောတိ စဏ္ဍသောတေ ဗဒ္ဓနာဝါ ဝိယ။ ကောစိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဌိတော, ကောစိ

နိပန္နော, ကောစိ ကူဋပါသေန ဗဒ္ဓော ဟောတိ။ **ကူဋပါသော** နာမ ယဿ အင်္ဂေ ဓနုကံ ဝါ အင်္ကုသကော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဒဏ္ဍကော ဗဒ္ဓော ဟောတိ, ယော တတ္ထ တတ္ထ ရုက္ခာဒီသု လဂ္ဂိတွာ သူကရဿ ဂမနံ နိဝါရေတိ။ တတြ ပါသံ ကမ္ပိတွာ ဌိတဿ ဧကမေဝ ဌာနံ ပါသဗန္ဓနံ, သော ဟိ ပါသေ မုတ္တမတ္တေ ဝါ ဆိန္နမတ္တေ ဝါ ပလာယတိ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဌိတဿ ဗန္ဓနဉ္စ စတ္တာရော စ ပါဒါတိ ပဉ္စ ဌာနာနိ။ နိပန္နဿ ဗန္ဓနဉ္စ သယနဉ္စာတိ ဒွေ ဌာနာနိ။ ကူဋပါသဗဒ္ဓဿ ယတ္ထ ယတ္ထ ဂစ္ဆတိ, တံ တဒေဝ ဌာနံ။ တသ္မာ တံ တတော တတော မောစေန္တော ဒသပိ ဝီသတိပိ သတမ္ပိ ဘိက္ခူ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ တတ္ထ အာဂတံ ဒိသွာ ဧကမေဝ ဒါသံ ပလာပေန္တော ဝိယ။

ပုရိမာနံ ပန တိဏ္ဏံ စတုပ္ပဒကထာယံ ဝုတ္တနယေန ဖန္ဒာပနဋ္ဌာနာစာဝနာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သုနခဒဋ္ဌံ သူကရံ ဝိဿဇ္ဇာပေန္တဿာပိ ကာရုညာဓိပ္ပါယေန ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ပါရာဇိကံ။ ပါသဋ္ဌာနံ ပန သုနခသမီပံ ဝါ အသမ္ပတ္တံ ပဋိပထံ ဂန္တွာ ပဌမမေဝ ပလာပေန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိ။ ယောပိ ဗဒ္ဓသူကရဿ ဃာသဉ္စ ပါနီယဉ္စ ဒတွာ ဗလံ ဂါဟာပေတွာ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောတိ – “ဥတြသ္တော ပလာယိဿတီ”တိ; သော စေ ပလာယတိ, ပါရာဇိကံ။ ပါသံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒေန ပလာပေန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။

ယော ပန ဃာသဉ္စ ပါနီယဉ္စ ဒတွာ ဂစ္ဆတိ, “ဗလံ ဂဟေတွာ ပလာယိဿတီ”တိ; သော စေ ပလာယတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ပါသံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ပါသသန္တိကေ သတ္ထံ ဝါ အဂ္ဂိံ ဝါ ဌပေတိ “ဆိန္နေ ဝါ ဒဍ္ဎေ ဝါ ပလာယိဿတီ”တိ။ သူကရော ပါသံ စာလေန္တော ဆိန္နေ ဝါ ဒဍ္ဎေ ဝါ ပလာယတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ပါသံ ယဋ္ဌိယာ သဟ ပါတေတိ, ပစ္ဆာ သူကရော တံ မဒ္ဒန္တော ဂစ္ဆတိ , ဘဏ္ဍဒေယျံ။ သူကရော အဒူဟလပါသာဏေဟိ အက္ကန္တော ဟောတိ, တံ ပလာပေတုကာမဿ အဒူဟလံ ကာရုညေန ဥက္ခိပတော ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ပါရာဇိကံ။ သစေ ဥက္ခိတ္တမတ္တေ အဂန္တွာ ပစ္ဆာ ဂစ္ဆတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ဥက္ခိပိတွာ ဌပိတံ အဒူဟလံ ပါတေတိ, ပစ္ဆာ သူကရော တံ မဒ္ဒန္တော ဂစ္ဆတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ဩပါတေ ပတိတသူကရမ္ပိ ကာရုညေန ဥဒ္ဓရတော ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ပါရာဇိကံ။ ဩပါတံ ပူရေတွာ နာသေတိ, ပစ္ဆာ သူကရော တံ မဒ္ဒန္တော ဂစ္ဆတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ သူလေ ဝိဒ္ဓံ ကာရုညေန ဥဒ္ဓရတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ, ထေယျစိတ္တေန ပါရာဇိကံ။ သူလံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဍ္ဍေတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။

ဝိဟာရဘူမိယံ ပန ပါသေ ဝါ အဒူဟလံ ဝါ ဩဍ္ဍေန္တာ ဝါရေတဗ္ဗာ – “မိဂရူပါနံ ပဋိသရဏဋ္ဌာနမေတံ, မာ ဣဓ ဧဝံ ကရောထာ”တိ။ သစေ “ဟရာပေထ, ဘန္တေ”တိ ဝဒန္တိ, ဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ သယံ ဟရန္တိ, သုန္ဒရမေဝ။ အထ နေဝ ဟရန္တိ, န ဟရိတုံ ဒေန္တိ, ရက္ခံ ယာစိတွာ ဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာ သဿရက္ခဏကာလေ ခေတ္တေသု ပါသေ စ အဒူဟလပါသာဏာဒီနိ စ ကရောန္တိ – “မံသံ ခါဒန္တာ သဿာနိ ရက္ခိဿာမာ”တိ။ ဝီတိဝတ္တေ သဿကာလေ တေသု အနာလယေသု ပက္ကန္တေသု တတ္ထ ဗဒ္ဓံ ဝါ ပတိတံ ဝါ မောစေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။

မိဂဝတ္ထုဒွယေ ပိ သူကရဝတ္ထူသု ဝုတ္တသဒိသောယေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

မစ္ဆဝတ္ထုဒွယေ ပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော – ကုမီနမုခံ ဝိဝရိတွာ ဝါ ပစ္ဆာပုဋကံ မုဉ္စိတွာ ဝါ ပဿေန ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ဝါ ကုမီနတော မစ္ဆေ ပလာပေန္တဿ ပါရာဇိကံ။ ဘတ္တသိတ္ထာနိ ဒဿေတွာ ဧဝံ ပလာပေန္တဿာပိ ပါရာဇိကံ။ သဟ ကုမီနေန ဥဒ္ဓရတောပိ ပါရာဇိကံ။ ကေဝလံ ကုမီနမုခံ ဝိဝရတိ, ပစ္ဆာပုဋကံ မုဉ္စတိ, ဆိဒ္ဒံ ဝါ ကရောတိ, မစ္ဆာ ပန အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပလာယန္တိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ဧဝံ ကတွာ ဘတ္တသိတ္ထာနိ ဒဿေတိ, မစ္ဆာ ဂေါစရတ္ထာယ နိက္ခမိတွာ ပလာယန္တိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ မုခံ အဝိဝရိတွာ ပစ္ဆာပုဋကံ အမုဉ္စိတွာ ပဿေန ဆိဒ္ဒံ အကတွာ ကေဝလံ ဘတ္တသိတ္ထာနိ ဒဿေတိ, မစ္ဆာ ပန ဆာတဇ္ဈတ္တာ သီသေန ပဟရိတွာ ဩကာသံ ကတွာ ဂေါစရတ္ထာယ နိက္ခမိတွာ ပလာယန္တိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ တုစ္ဆကုမီနဿ မုခံ ဝါ ဝိဝရတိ, ပစ္ဆာပုဋကံ ဝါ မုဉ္စတိ, ဆိဒ္ဒံ ဝါ ကရောတိ, အာဂတာဂတာ မစ္ဆာ ဒွါရံ ပတ္တာ ပုဋကဆိဒ္ဒေဟိ ပလာယန္တိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ တုစ္ဆကုမီနံ ဂဟေတွာ ဂုမ္ဗေ ခိပတိ, ဘဏ္ဍဒေယျမေဝါတိ။ ယာနေ ဘဏ္ဍံ ပီဌေ ထဝိကာယ သဒိသံ။

မံသပေသိဝတ္ထုမှိ – သစေ အာကာသေ ဂဏှာတိ, ဂဟိတဋ္ဌာနမေဝ ဌာနံ။ တံ ဆဟာကာရေဟိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဌာနာစာဝနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသမေတ္ထ အရုကေဟလကရဇကသာဋကဝတ္ထူသု စ အမ္ဗစောရကာဒိဝတ္ထူသု ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။

၁၅၅. ကုမ္ဘိဝတ္ထုသ္မိံ – ယော သပ္ပိတေလာဒီနိ အပါဒဂ္ဃနကာနိ ဂဟေတွာ “န ပုန ဧဝံ ကရိဿာမီ”တိ သံဝရေ ဌတွာ ဒုတိယဒိဝသာဒီသုပိ ပုန စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဧဝမေဝ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တော သဗ္ဗမ္ပိ တံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, နေဝတ္ထိ ပါရာဇိကံ။ ဒုက္ကဋံ ဝါ ထုလ္လစ္စယံ ဝါ အာပဇ္ဇတိ, ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ အယမ္ပိ ဘိက္ခု ဧဝ မေဝမကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿာ”တိ။ ဓုရနိက္ခေပံ ပန အကတွာ “ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ ထောကံ ထောကမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇတော ယသ္မိံ ဒိဝသေ ပါဒဂ္ဃနကံ ပူရတိ, တသ္မိံ ပါရာဇိကံ။

သံဝိဒါဝဟာရဝတ္ထူနိ သံဝိဒါဝဟာရေ, မုဋ္ဌိဝတ္ထူနိ ဩဒနိယဃရာဒိဝတ္ထူသု ဒွေ ဝိဃာသဝတ္ထူနိ အမ္ဗစောရကာဒိဝတ္ထူသု ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဒွေ တိဏဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၁၅၆. အမ္ဗဘာဇာပနာ ဒိဝတ္ထူသု တေ ဘိက္ခူ ဧကံ ဂါမကာဝါသံ ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခုကံ အဂမံသု။ တတ္ထ ဘိက္ခူ ဖလာဖလံ ပရိဘုဉ္ဇမာနာပိ တေသု အာဂတေသု “ထေရာနံ ဖလာနိ ဒေထာ”တိ ကပ္ပိယကာရကေ န အဝေစုံ။ အထ တေ ဘိက္ခူ “ကိံ သင်္ဃိကံ အမှာကံ န ပါပုဏာတီ”တိ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဘာဇာပေတွာ တေသမ္ပိ ဝဿဂ္ဂေန ဘာဂံ ဒတွာ အတ္တနာပိ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ တေန နေသံ ဘဂဝတ **“အနာပတ္တိ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဘောဂတ္ထာယာ”** တိ အာဟ။ တသ္မာ ဣဒါနိပိ ယတ္ထ အာဝါသိကာ အာဂန္တုကာနံ န ဒေန္တိ, ဖလဝါရေ စ သမ္ပတ္တေ အညေသံ အတ္ထိဘာဝံ ဒိသွာ စောရိကာယ အတ္တနာဝ ခါဒန္တိ, တတ္ထ အာဂန္တုကေဟိ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယတ္ထ ပန အာဝါသိကာ ရုက္ခေ ရက္ခိတွာ ဖလဝါရေ သမ္ပတ္တေ ဘာဇေတွာ ခါဒန္တိ, စတူသု ပစ္စယေသု သမ္မာ ဥပနေန္တိ, အနိဿရာ တတ္ထ အာဂန္တုကာ။ ယေပိ ရုက္ခာ စီဝရတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နာ, တေသုပိ အာဂန္တုကာ အနိဿရာ။ ဧသေဝ နယော သေသပစ္စယတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နေသုပိ။

ယေ ပန တထာ အနိယမိတာ, အာဝါသိကာ စ တေ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ စောရိကာယ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, န တေသု အာဝါသိကာနံ ကတိကာယ ဌာတဗ္ဗံ။ ယေ ဖလပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နာ, အာဝါသိကာပိ နေ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ သမ္မာ ဥပနေန္တိ, တေသုယေဝ တေသံ ကတိကာယ ဌာတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဝုတ္တံ – “စတုန္နံ ပစ္စယာနံ နိယမေတွာ ဒိန္နံ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။ ပရိဘောဂဝသေနေဝ တံ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ယံ ပနေတ္ထ သေနာသနတ္ထာယ နိယမိတံ, တံ ပရိဘောဂဝသေနေဝ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ထုလ္လစ္စယဉ္စ ဘဏ္ဍဒေယျဉ္စာ”တိ။

ဩဒိဿ စီဝရတ္ထာယ ဒိန္နံ စီဝရေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ, ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍပါတေန ကိလမန္တိ, စီဝရံ ပန သုလဘံ, သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ ပိဏ္ဍပါတေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေနာသနေန ဂိလာနပစ္စယေန ဝါ ကိလမန္တေသု သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ တဒတ္ထာယပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဩဒိဿ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ စ ဒိန္နေပိ ဧသေဝ နယော။ ဩဒိဿ သေနာသနတ္ထာယ ဒိန္နံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ, တံ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ တဒတ္ထမေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ, ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍပါတေန န ယာပေန္တိ။ ဧတ္ထ ရာဇရောဂစောရဘယာဒီဟိ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တာနံ ဝိဟာရာ ပလုဇ္ဇန္တိ, တာလနာဠိကေရာဒိကေ ဝိနာသေန္တိ, သေနာသနပစ္စယံ ပန နိဿာယ ယာပေတုံ သက္ကာ ဟောတိ။ ဧဝရူပေ ကာလေ သေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာပိ သေနာသနဇဂ္ဂနတ္ထာယ ပရိဘောဂေ ဘဂဝတာ အနုညာတော။ တသ္မာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝရသေနာသနာနိ ဌပေတွာ ဣတရာနိ လာမကကောဋ္ဋိယာ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မူလဝတ္ထုစ္ဆေဒံ ပန ကတွာ န ဥပနေတဗ္ဗံ ။

ယော ပန အာရာမော စတုပစ္စယတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နော, တတ္ထ အပလောကနကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ။ ယေန ပန ပစ္စယေန ဦနံ, တဒတ္ထံ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာရာမော ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော, ဝေတနံ ဒတွာပိ ဇဂ္ဂါပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယေ ပန ဝေတနံ လဘိတွာ အာရာမမေဝ ဂေဟံ ကတွာ ဝသန္တာ ရက္ခန္တိ, တေ စေ အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ နာဠိကေရံ ဝါ တာလပ

က္ကံ ဝါ ဒေန္တိ, ယံ တေသံ သင္ဃေန အနုညာတံ ဟောတိ – “ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧတ္တကံ နာမ ခါဒထာ”တိ တဒေဝ တေ ဒါတုံ လဘန္တိ; တတော ဥတ္တရိ တေသံ ဒဒန္တာနမ္ပိ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ယော ပန အာရာမံ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ သင္ဃဿ စတုပ္ပစ္စယတ္ထာယ ကပ္ပိယဘဏ္ဍမေဝ ဒေတိ, အယံ ဗဟုကမ္ပိ ဒါတုံ လဘတိ။ စေတိယဿ ပဒီပတ္ထာယ ဝါ ခဏ္ဍဖုလ္လပဋိသင္ခရဏတ္ထာယ ဝါ ဒိန္နော အာရာမောပိ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော; ဝေတနံ ဒတွာပိ ဇဂ္ဂာပေတဗ္ဗော။ ဝေတနဉ္စ ပနေတ္ထ စေတိယသန္တကမ္ပိ သင္ဃသန္တကမ္ပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတမ္ပိ အာရာမံ ဝေတနေန တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ရက္ခန္တာနဉ္စ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဒါယကာနဉ္စ တတ္ထ ဇာတကဖလဒါနံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

အမ္ဗပါလကာဒိဝတ္ထူသု – **အနာပတ္တိ, ဘိက္ခဝေ, ဂေါပကဿ ဒါနေ**တိ ဧတ္ထ ကတရံ ပန ဂေါပကဒါနံ ဝဋ္ဋတိ, ကတရံ န ဝဋ္ဋတီတိ? **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ အာဟ – “ယံ ဂေါပကဿ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒိန္နံ ဟောတိ – ‘ဧတ္တကံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဂဏှထာ’တိ တဒေဝ ဝဋ္ဋတိ; တတော ဥတ္တရိ န ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ – “ကိံ ဂေါပကာနံ ပဏ္ဏံ အာရောပေတွာ နိမိတ္တသညံ ဝါ ကတွာ ဒိန္နံ အတ္ထိ, ဧတေသံ ဟတ္ထေ ဝိဿဇ္ဇကဿ ဧတေ ဣဿရာ, တသ္မာ ယံ တေ ဒေန္တိ တံ ဗဟုကမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ – “မနုဿာနံ အာရာမံ ဝါ အညံ ဝါ ဖလာဖလံ ဒါရကာ ရက္ခန္တိ, တေဟိ ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတိ ။ အာဟရာပေတွာ ပန န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သင္ဃိကေ ပန စေတိယသန္တကေ ဝါ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ရက္ခန္တဿေဝ ဒါနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝေတနေန ရက္ခန္တဿ အတ္တနော ဘာဂမတ္တံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “ယံ ဂိဟီနံ အာရာမရက္ခကာ ဘိက္ခူနံ ဒေန္တိ, တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုသင္ဃဿ ပန အာရာမဂေါပကာ ယံ အတ္တနော ဘတိယာ ခဏ္ဍေတွာ ဒေန္တိ, တံ ဝဋ္ဋတိ။ ယောပိ ဥပဍ္ဎာရာမံ ဝါ ကေစိဒေဝ ရုက္ခေ ဝါ ဘတိံ လဘိတွာ ရက္ခတိ, တဿာပိ အတ္တနော ပတ္တရုက္ခတောယေဝ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ရက္ခန္တဿ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တံ ပန သဗ္ဗံ ဗျဉ္ဇနတော နာနံ, အတ္ထတော ဧကမေဝ; တသ္မာ အဓိပ္ပာယံ ဉတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဒါရုဝတ္ထုမှိ – **တာဝကာလိကော အဟံ ဘဂဝါ**တိ တာဝကာလိကစိတ္တော အဟံ ဘဂဝါတိ ဝတ္တုကာမေန ဝုတ္တံ, တာဝကာလိကစိတ္တောတိ “ပုန အာဟရိတွာ ဒဿာမီ”တိ ဧဝံစိတ္တော အဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘဂဝါ **“တာဝကာလိကေ အနာပတ္တီ”**တိ အာဟ။

အယံ ပနေတ္ထ **ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော** – သစေ သင္ဃော သင္ဃိကံ ကမ္မံ ကာရေတိ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ, တတော အာပုစ္ဆိတွာ တာဝကာလိကံ ဟရိတဗ္ဗံ။ ယော ပန သင္ဃိကော ဒဗ္ဗသမ္ဘာရော အဂုတ္တော ဒေဝေ ဝဿန္တေ တေမေတိ, အာတပေန သုက္ခတိ, တံ သဗ္ဗမ္ပိ အာဟရိတွာ အတ္တနော အာဝါသေ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သင္ဃော အာဟရာပေန္တော အညေန ဝါ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန မူလေန ဝါ သညာပေတဗ္ဗော။ န သက္ကာ စေ ဟောတိ သညာပေတုံ, “သင္ဃိကေန, ဘန္တေ, ကတံ သင္ဃိကပရိဘောဂေန ဝဍ္ဎတူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သေနာသနဿ ပန အယမေဝ ဘိက္ခု ဣဿရော။ သစေပိ ပါသာဏတ္ထမ္ဘော ဝါ ရုက္ခတ္ထမ္ဘော ဝါ ကဝါဋံ ဝါ ဝါတပါနံ ဝါ နပ္ပဟောတိ, သင္ဃိကံ တာဝကာလိကံ အာဟရိတွာ ပါကတိကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧသေဝ နယော အညေသုပိ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသူတိ။

ဥဒကဝတ္ထုသ္မိံ – ယဒါ ဥဒကံ ဒုလ္လဘံ ဟောတိ, ယောဇနတောပိ အဍ္ဎယောဇနတောပိ အာဟရီယတိ, ဧဝရူပေ ပရိဂ္ဂဟိတဥဒကေ အဝဟာရော။ ယတောပိ အာဟရိမတော ဝါ ပေါက္ခရဏီအာဒီသု ဌိတတော ဝါ ကေဝလံ ယာဂုဘတ္တံ သမ္ပာဒေန္တိ, ပါနီယပရိဘောဂဉ္စ ကရောန္တိ, န အညံ မဟာပရိဘောဂံ, တမ္ပိ ထေယ္ယစိတ္တေန ဂဏှတော အဝဟာရော။ ယတော ပန ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဃဋေ ဂဟေတွာ အာသနံ ဓောဝိတုံ, ဗောဓိရုက္ခေ သိဉ္စိတုံ ဥဒကပူဇံ ကာတုံ, ရဇနံ ပစိတုံ လဗ္ဘတိ, တတ္ထ သင္ဃဿ ကတိကဝသေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အတိရေကံ ဂဏှန္တော, မတ္တိကာဒီနိ ဝါ ထေယ္ယစိတ္တေန ပက္ခိပန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။

သစေ အာဝါသိကာ ကတိကဝတ္တံ ဒဠှံ ကရောန္တိ, အညေသံ ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိတုံ ဝါ ရဇိတုံ ဝါ န ဒေန္တိ, အတ္တနာ ပန အညေသံ အပဿန္တာနံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗံ ကရောန္တိ, တေသံ ကတိကာယ န ဌာတဗ္ဗံ။ ယတ္တကံ တေ ဓောဝန္တိ, တတ္တကံ ဓောဝိတဗ္ဗံ။ သစေ သင္ဃဿ ဒွေ ဝါ တိဿော ပေါက္ခရဏိယော ဝါ ဥဒကသောဏ္ဍိယော ဝါ ဟောန္တိ

တိ, ကတိကာ စ ကတာ “ဧတ္ထ နှာယိတဗ္ဗံ, ဣတော ပါနီယံ ဂဟေတဗ္ဗံ, ဣဓ သဗ္ဗပရိဘောဂေါ ကာတဗ္ဗော”တိ။ ကတိကဝတ္တေနေဝ သဗ္ဗံ ကာတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ကတိကာ နတ္ထိ, တတ္ထ သဗ္ဗပရိဘောဂေါ ဝဋ္ဋတီတိ။

မတ္တိကာဝတ္ထုသ္မိံ – ယတ္ထ မတ္တိကာ ဒုလ္လဘာ ဟောတိ, နာနပ္ပကာရာ ဝါ ဝဏ္ဏမတ္တိကာ အာဟရိတွာ ဌပိတာ, တတ္ထ ထောကာပိ ပဉ္စမာသကံ အဂ္ဃတိ, တသ္မာ ပါရာဇိကံ။ သင်္ဃိကေ ပန ကမ္မေ စေတိယကမ္မေ စ နိဋ္ဌိတေ သင်္ဃံ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ တာဝကာလိကံ ဝါ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သုဓာယပိ စိတ္တကမ္မဝဏ္ဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တိဏဝတ္ထုသု – ဈာပိတတိဏေ ဌာနာစာဝနဿ အဘာဝါ ဒုက္ကဋံ, ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟောတိ။ သင်္ဃော တိဏဝတ္ထုံ ဇဂ္ဂိတွာ သင်္ဃိကံ အာဝါသံ ဆာဒေတိ, ပုန ကဒါစိ ဇဂ္ဂိတုံ န သက္ကောတိ, အထညော ဧကော ဘိက္ခု ဝတ္တသီသေန ဇဂ္ဂတိ, သင်္ဃဿေဝေတံ။ နော စေ ဇဂ္ဂတိ, သင်္ဃေနေကော ဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော “ဇဂ္ဂိတွာ ဒေဟီ”တိ။ သော စေ ဘာဂံ ဣစ္ဆတိ, ဘာဂံ ဒတွာပိ ဇဂ္ဂာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဘာဂံ ဝဍ္ဎေတိ, ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ဝဍ္ဎေတိယေဝ, “ဂစ္ဆ ဇဂ္ဂိတွာ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာ အတ္တနော သန္တကံ သေနာသနံ ဆာဒေဟီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ကသ္မာ? နဋ္ဌေ အတ္ထော နတ္ထိ။ ဒဒန္တေဟိ ပန သဝတ္ထုကံ န ဒါတဗ္ဗံ, ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ; တိဏမတ္တံ ပန ဒါတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ စေ ဇဂ္ဂိတွာ အတ္တနော သေနာသနံ ဆာဒေန္တေ ပုန သင်္ဃော ဇဂ္ဂိတုံ ပဟောတိ, “တွံ မာ ဇဂ္ဂိ, သင်္ဃော ဇဂ္ဂိဿတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗောတိ။

မဉ္စာဒီနိ သတ္တ ဝတ္ထူနိ ပါကဋာနေဝ။ ပါဠိယံ ပန အနာဂတမ္ပိ ပါသာဏတ္ထမ္ဘံ ဝါ ရုက္ခတ္ထမ္ဘံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ပါဒဂ္ဃနကံ ဟရန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ။ ပဓာနဃရာဒီသု ဆဍ္ဍိတပတိတာနံ ပရိဝေဏာဒီနံ ကုဋ္ဋမ္ပိ ပါကာရမ္ပိ ဘိန္ဒိတွာ ဣဋ္ဌကာဒီနိ အဝဟရန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ကသ္မာ? သင်္ဃိကံ နာမ ကဒါစိ အဇ္ဈာဝသန္တိ, ကဒါစိ န အဇ္ဈာဝသန္တိ။ ပစ္စန္တေ စောရဘယေန ဇနပဒေ ဝုဋ္ဌဟန္တေ ဆဍ္ဍိတဝိဟာရာဒီသု ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရံ ဟရန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ယေ ပန တတော တာဝကာလိကံ ဟရန္တိ, ပုန အာဝသိတေသု စ ဝိဟာရေသု ဘိက္ခူ အာဟရာပေန္တိ, ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ တတော အာဟရိတွာ သေနာသနံ ကတံ ဟောတိ, တံ ဝါ တဒဂ္ဃနကံ ဝါ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ “ပုန အာဝသိဿာမာ”တိ အာလယံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝုဋ္ဌိတေသု ဇနပဒေသု ဂဏသန္တကံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ ဂဟိတံ ဟောတိ; တေ စေ အနုဇာနန္တိ, ပဋိကမ္မေန ကိစ္စံ နတ္ထိ။ သင်္ဃိကံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ, တသ္မာ ပဋိကမ္မံ ကာတဗ္ဗမေဝ။

၁၅၇. ဝိဟာရပရိဘောဂဝတ္ထု ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, တာဝကာလိကံ ဟရိတုန္တိ ဧတ္ထ ယော ဘိက္ခု သင်္ဃိကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ တာဝကာလိကံ ဟရိတွာ အတ္တနော ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဧကမ္ပိ ဒွေပိ မာသေ သင်္ဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇတိ, အာဂတာဂတာနံ ဝုဍ္ဎတရာနံ ဒေတိ, နပ္ပဋိဗာဟတိ, တဿ တသ္မိံ နဋ္ဌေပိ ဇိဏ္ဏေပိ စောရာဝဟဋေပိ ဂီဝါ န ဟောတိ။ ဝသိတွာ ပန ဂစ္ဆန္တေန ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗံ။ ယော ပန ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇတိ, အာဂတာဂတာနံ ဝုဍ္ဎတရာနံ န ဒေတိ, တသ္မိံ နဋ္ဌေ တဿ ဂီဝါ ဟောတိ။ အညံ ပန အာဝါသံ ဟရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန သစေ တတ္ထ ဝုဍ္ဎတရော အာဂန္တွာ ဝုဋ္ဌာပေတိ, “မယာ ဣဒံ အသုကာဝါသတော နာမ အာဟဋံ, ဂစ္ဆာမိ, နံ ပါကတိကံ ကရောမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သော ဘိက္ခု “အဟံ ပါကတိကံ ကရိဿာမီ”တိ ဝဒတိ, တဿ ဘာရံ ကတွာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

စမ္ပါဝတ္ထုမှိ – **တေကဋုလယာဂူ**တိ တိလတဏ္ဍုလမုဂ္ဂေဟိ ဝါ တိလတဏ္ဍုလမာသေဟိ ဝါ တိလတဏ္ဍုလကုလတ္ထေဟိ ဝါ တိလတဏ္ဍုလေဟိ သဒ္ဓိံ ယံကိဉ္စိ ဧကံ အပရဏ္ဏံ ပက္ခိပိတွာ တီဟိ ကတာ, တံ ကိရ ဣမေဟိ တီဟိ စတုဘာဂဥဒကသမ္ဘိန္နေ ခီရေ သပ္ပိမဓုသက္ကရာဒီဟိ ယောဇေတွာ ကရောန္တိ။

ရာဇဂဟဝတ္ထုမှိ – **မဓုဂေါဠကော**တိ အတိရသကပူဝေ ဝုစ္စတိ; “မဓုသီသက”န္တိပိ ဝဒန္တိ။ သေသမေတ္ထ ဝတ္ထုဒွယေပိ ဥဒ္ဒေသဘာဇနီယဝတ္ထုသ္မိံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၅၈. အဇ္ဇုကဝတ္ထုသ္မိံ – **ဝဒေတာ**တိ ဂိလာနော ဟုတွာ အဝေစ။ **အာယသ္မာ ဥပါလိ အာယသ္မတော အဇ္ဇုကဿ ပက္ခော**တိ န အဂတိဂမနဝသေန ပက္ခော, အပိ စ ခေါ အနာပတ္တိသညိတာယ လဇ္ဇီအနုဂ္ဂဟေန ဝိနယာနုဂ္ဂဟေန စ ထေရော ပက္ခောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၁၅၉. ဗာရာဏသိံ ဝတ္ထုသ္မိံ – **စောရေဟိ ဥပဒ္ဒုတ** န္တိ စောရေဟိ ဝိလုတ္တံ။ **ကုဒ္ဓိယာ အာနေတွတ ဟသာဒေ ဌပေသီ**တိ ထေရော ကိရ တံ ကုလံ သောကသလ္လသမပ္ပိတံ အာဝဋ္ဋနံ့ ဝိဝဋ္ဋနံ့ ဒိသွာ တသ္သ ကုလသ္သ အနုကမ္ပာယ ပသာဒနုရက္ခဏတ္ထာယ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန အတ္တနော ကုဒ္ဓိယာ ''တေသံယေဝ ဟသာဒံ အရကာနံ သမီပေ ဟောတူ''တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ အရကာ ''အမှာကံ ဟသာဒော''တိ သဥ္ဇာနိတွာ အဘိရုဟိံသု။ တတော ထေရော ကုဒ္ဓိ ပဋိသံဟရိ, ဟသာဒောပိ သကဌာနေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ တေဟာရဝသေန ပန ဝုတ္တံ **''တေ အရကေ ကုဒ္ဓိယာ အာနေတွတ ဟသာဒေ ဌပေသီ''**တိ။ **ကုဒ္ဓိဝိသယေ** တိ ဤဒိသာယ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ အနာပတ္တိ။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ပန န ဝဋ္ဋတိ။

၁၆၀-၁. အဝသာနေ ဝတ္ထုဒ္ဒယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝတိ။

သမန္တပဟသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ဒုတိယပာရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတ္ရာယံ အနုသာသနီ –

ဒုတိယံ အဒုတိယေန၊ ယံ ဇိနေန ပကာသိတံ။
ပရာဇိတကိလေသေန၊ ပာရာဇိကမိဒံ ကုဓ။

သိက္ခာပဒံ သမံ တေန၊ အညံ ကိဉ္စိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အနေကနယဝေကိဏ္ဏံ၊ ဂမ္ဘီရတ္ထဝိနိစ္ဆယံ။

တသ္မာ ဝတ္ထုမှိ ဩတိဏ္ဏေ၊ ဘိက္ခုနာ ဝိနယညုနာ။
ဝိနယာနုဂ္ဂဟေနတ္ထ၊ ကရောန္တေန ဝိနိစ္ဆယံ။

ဟဠိံ အဋ္ဌကထဥ္စေဝ၊ သာဓိပ္ပာယမသေသတော။
ဩဂယှ အပ္ပမတ္တေန၊ ကရဏီယော ဝိနိစ္ဆယော။

အာပတ္တိဒဿနုဿာဟော၊ န ကတ္တဗ္ဗော ကုဒာစနံ။
ပဿိဿာမိ အနာပတ္တိ-မိတိ ကယိရာထ မာနသံ။

ပဿိတွာပိ စ အာပတ္တိံ၊ အဝတွာဝ ပုနပ္ပုနံ။
ဝီမံသိတွာထ ဝိညူဟိ၊ သံသန္ဒိတွာ စ တံ ဝဒေ။

ကပ္ပိယေပိ စ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စိတ္တဿ လဟုဝတ္တိနော။
ဝသေန သာမညဂုဏာ၊ စဝန္တီဓ ပုထုဇ္ဇနာ။

တသ္မာ ပရပရိက္ခာရံ၊ အာသီဝိသမိဝေရဂံ။
အဂ္ဂိံ ဝိယ စ သမ္ပဿံ၊ နာမသေယျ ဝိစက္ခဏောတိ။

ပာရာဇိကကဏ္ဍ-အဋ္ဌကထာယ

ပဌမော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။

။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝိနယပိဋကေ

ပါရာဇိကကဏ္ဍ-အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယော ဘာဂေါ)

၃. တတိယပါရာဇိကံ

တတိယံ တီဟိ သုဒ္ဓေန၊ ယံ ဗုဒ္ဓေန ဝိဘာဝိတံ။
ပါရာဇိကံ တဿ ဒါနိ၊ ပတ္တော သံဝဏ္ဏနာက္ကမော။

ယသ္မာ တသ္မာ သုဝိညေယျံ၊ ယံ ပုဗ္ဗေ စ ပကာသိတံ။
တံ ဝဇ္ဇယိတွာ အဿာပိ၊ ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာ အယံ။

ပဌမပညတ္တိနိဒါနဝဏ္ဏနာ

၁၆၂. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယန္တိ ဧတ္ထ **ဝေသာလိယ**န္တိ ဧဝံနာမကေ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ပဝတ္တဝေါဟာရေ နဂရေ။ တဉှိ နဂရံ တိက္ခတ္တုံ ပါကာရပရိက္ခေပဝဍ္ဎနေန ဝိသာလီဘူတတ္တာ “ဝေသာလီ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဣဒမ္ပိ စ နဂရံ သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တေယေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ သဗ္ဗာကာရေန ဝေပုလ္လံ ပတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဂေါစရဂါမံ ဒဿေတွာ နိဝါသဋ္ဌာနမာဟ – **“မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယ”**န္တိ။ တတ္ထ **မဟာဝနံ** နာမ သယံဇာတံ အရောပိမံ သပရိစ္ဆေဒံ မဟန္တံ ဝနံ။ ကပိလဝတ္ထုသာမန္တာ ပန မဟာဝနံ ဟိမဝန္တေန သဟ ဧကာဗဒ္ဓံ အပရိစ္ဆေဒံ ဟုတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ အာဟစ္စ ဌိတံ။ ဣဒံ တာဒိသံ န ဟောတိ, သပရိစ္ဆေဒံ မဟန္တံ ဝနန္တိ မဟာဝနံ။ **ကူဋာဂါရသာလာ** ပန မဟာဝနံ နိဿာယ ကတေ အာရာမေ ကူဋာဂါရံ အန္တော ကတွာ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆဒနေန ကတာ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နာ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဂန္ဓကုဋိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတီတိ အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ အသုဘာကာရသန္ဒဿနပ္ပဝတ္တံ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထံ ကထေတိ။ သေယျထိဒံ – “အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ.။ မုတ္တ”န္တိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဘိက္ခဝေ, ဣမသ္မိံ ဗျာမမတ္တေ ကဠေဝရေ သဗ္ဗာကာရေနပိ ဝိစိနန္တော န ကောစိ ကိဉ္စိ မုတ္တံ ဝါ မဏိံ ဝါ ဝေဠုရိယံ ဝါ အဂရုံ ဝါ စန္ဒနံ ဝါ ကုင်္ကုမံ ဝါ ကပ္ပူရံ ဝါ ဝါသစုဏ္ဏာဒိံ ဝါ အဏုမတ္တမ္ပိ သုစိဘာဝံ ပဿတိ။ အထ ခေါ ပရမဒုဂ္ဂန္ဓံ ဇေဂုစ္ဆံ အဿိရိကဒဿနံ ကေသလောမာဒိနာနပ္ပကာရံ အသုစိံယေဝ ပဿတိ။ တသ္မာ န ဧတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ကရဏီယော။ ယေပိ ဟိ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ဇာတာ ကေသာ နာမ, တေပိ အသုဘာ စေဝ အသုစိနော စ ပဋိက္ကူလာ စ။ သော စ နေသံ အသုဘာသုစိပဋိက္ကူလဘာဝေါ ဝဏ္ဏတောပိ သဏ္ဌာနတောပိ ဂန္ဓတောပိ အာသယတောပိ ဩကာသတောပီတိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ လောမာဒီနန္တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ, ဝိတ္ထာရော ပန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၁၈၂) ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ ဘဂဝါ ဧကမေကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ပဉ္စပဉ္စပ္ပဘေဒေန အနေကပရိယာယေန အသုဘကထံ ကထေတိ။

အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဝသေန အသုဘမာတိကံ နိက္ခိပိတွာ ပဒဘာဇနီယေန တံ ဝိဘဇန္တော ဝဏ္ဏေန္တော သံဝဏ္ဏေန္တော အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ **အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ**တိ ယာ အယံ ကေသာဒီသု ဝါ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထူသု အသုဘာကာရံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တဿ စိတ္တဿ ဘာဝနာ ဝဍ္ဎနာ ဖာတိကမ္မံ, တဿာ အသုဘဘာဝနာယ အာနိသံသံ ဒဿေန္တော ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဂုဏံ ပရိကိတ္တေတိ။ သေယျထိဒံ – “အသုဘဘာဝနာဘိယုတ္တော, ဘိက္ခဝေ , ဘိက္ခု ကေသာဒီသု ဝါ ဝတ္ထူသု ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု ဝါ ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ တိဝိဓကလျာဏံ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပဌမံ ဈာနံ ပဋိလဘတိ။ သော တံ ပဌမဇ္ဈာနသင်္ခါတံ စိတ္တမဉ္ဇူသံ နိဿာယ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ဥတ္တမတ္ထံ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတီ”တိ။

တတိုရိမာနိ ပဌမဿ ဈာနဿ ဒသ လက္ခဏာနိ – ဟရိပန္ထိကတော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ, မဇ္ဈိမဿ သမာဓိနိမိတ္တဿ ပဋိပတ္တိ, တတ္ထ စိတ္တပက္ခန္ဒနံ, ဝိသုဒ္ဓဿ စိတ္တဿ အဇ္ဈုပေက္ခနံ, သမထပဋိပန္နဿ အဇ္ဈုပေက္ခနံ, ဧကတ္တုပဋ္ဌာနဿ အဇ္ဈုပေက္ခနံ, တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ, ဣန္ဒြိယာနံ ဧကရသဋ္ဌေန တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန အာသေဝနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာတိ။

တတြာယံ ပါဠိ – ''ပဌမဿ ဈာနဿ ကော အာဒိ, ကိံ မဇ္ဈေ, ကိံ ပရိယောသာနံ? ပဌမဿ ဈာနဿ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ အာဒိ, ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ မဇ္ဈေ, သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနံ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ အာဒိ, အာဒိဿ ကတိ လက္ခဏာနိ? အာဒိဿ တီဏိ လက္ခဏာနိ – ယော တဿ ပရိပန္ထော တတော စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတိ, ဝိသုဒ္ဓတ္တာ စိတ္တံ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ ပဋိပဇ္ဇတိ, ပဋိပန္နတ္တာ တတ္ထ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ။ ယဉ္စ ပရိပန္ထတော စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတိ, ယဉ္စ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ စိတ္တံ မဇ္ဈိမံ သမထနိမိတ္တံ ပဋိပဇ္ဇတိ, ယဉ္စ ပဋိပန္နတ္တာ တတ္ထ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ အာဒိ, အာဒိဿ ဣမာနိ တီဏိ လက္ခဏာနိ။ တေန ဝုစ္စတိ – 'ပဌမံ ဈာနံ အာဒိကလျာဏဉ္စေဝ ဟောတိ တိလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ'။

''ပဌမဿ ဈာနဿ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ မဇ္ဈေ, မဇ္ဈဿ ကတိ လက္ခဏာနိ? မဇ္ဈဿ တီဏိ လက္ခဏာနိ – ဝိသုဒ္ဓံ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ, သမထပဋိပန္နံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ, ဧကတ္တုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ ယဉ္စ ဝိသုဒ္ဓံ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ, ယဉ္စ သမထပဋိပန္နံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ , ယဉ္စ ဧကတ္တုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ ပဌမဿ ဈာနဿ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ မဇ္ဈေ, မဇ္ဈဿ ဣမာနိ တီဏိ လက္ခဏာနိ။ တေန ဝုစ္စတိ – 'ပဌမံ ဈာနံ မဇ္ဈေကလျာဏဉ္စေဝ ဟောတိ တိလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ'။

''ပဌမဿ ဈာနဿ သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနံ, ပရိယောသာနဿ ကတိ လက္ခဏာနိ? ပရိယောသာနဿ စတ္တာရိ လက္ခဏာနိ – တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ အနတိဝတ္တနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ, ဣန္ဒြိယာနံ ဧကရသဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ, တဒုပဂဝီရိယဝါဟနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ, အာသေဝနဋ္ဌေန သမ္ပဟံသနာ။ ပဌမဿ ဈာနဿ သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာနံ, ပရိယောသာနဿ ဣမာနိ စတ္တာရိ လက္ခဏာနိ ။ တေန ဝုစ္စတိ – 'ပဌမံ ဈာနံ ပရိယောသာနကလျာဏဉ္စေဝ ဟောတိ စတုလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ။ ''ဧဝံ တိဝိဓတ္တဂတံ စိတ္တံ တိဝိဓကလျာဏကံ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ ဝိတက္ကသမ္ပန္နဉ္စေဝ ဟောတိ ဝိစာရသမ္ပန္နဉ္စ ပီတိသမ္ပန္နဉ္စ သုခသမ္ပန္နဉ္စ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နဉ္စ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဉ္စ ဝီရိယသမ္ပန္နဉ္စ သတိသမ္ပန္နဉ္စ သမာဓိသမ္ပန္နဉ္စ ပညာသမ္ပန္နဉ္စာ''တိ (ပဋိ. ရော. ၁.၁၅၈)။

အာဒိဿ အာဒိဿ အသုဘသမာပတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီတိ ''ဧဝမ္ပိ ဣတ္ထမ္ပီ''တိ ပုနပ္ပုနံ ဝတ္တာနံ ကတ္ဝာ အာဒိသန္တော အသုဘသမာပတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, အာနိသံသံ ကထေတိ, ဂုဏံ ပရိကိတ္တေတိ။ သေယျထိဒံ – ''အသုဘသညာပရိစိတေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝဋ္ဋတိ, န သမ္ပသာရီယတိ, ဥပေက္ခာ ဝါ ပါဋိကုလျတာ ဝါ သဏ္ဌာတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ နှာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝဋ္ဋတိ, န သမ္ပသာရီယတိ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, အသုဘသညာပရိစိတေန ဘိက္ခုနော စေတသာ ဗဟုလံ ဝိဟရတော မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ စိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝဋ္ဋတိ, န သမ္ပသာရီယတီ''တိ (အ. နိ. ၇.၄၉)။

ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဍ္ဎမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုန္တိ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဧကံ အဍ္ဎမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ နိလီယိတုံ ဧကောဝ ဟုတွာ ဝိဟရိတုံ ဣစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။ **နမှိ ကောစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ**တိ ယော အတ္တနာ ပယုတ္တတစံ အကတွာ မမတ္ထာယ သဒ္ဓေသု ကုလေသု ပဋိယတ္တံ ပိဏ္ဍပါတံ နီဟရိတွာ မယှံ ဥပနာမေတိ, တံ ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကံ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ နမှိ အညေန ကေနစိ ဘိက္ခုနာ ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗောတိ။

ကသ္မာ ပန ဧဝမာဟာတိ? အတီတေ ကိရ ပဉ္စသတာ မိဂလုဒ္ဒကာ မဟတီဟိ ဒဏ္ဍဝါဂုရာဟိ အရညံ ပရိက္ခိပိတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဧကတောယေဝ ယာဝဇီဝံ မိဂပက္ခိဃာတကမ္မေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတွာ နိရယေ ဥပပန္နာ; တေ တတ္ထ ပစ္စိတွာ ပုဗ္ဗေ ကတေန ကေနစိဒေဝ ကုသလကမ္မေန မနုဿေသု ဥပပန္နာ ကလျာဏူပနိဿယဝသေန သဗ္ဗေပိ ဘဂဝ

တော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘိံသု; တေသံ တတော မူလာကုသလကမ္မတော အဝိပက္ကဝိပာကာ အပရာ ပရစေတနာ တသ္မိံ အဒ္ဓမာသဗ္ဘန္တရေ အတ္တူပက္ကမေန စ ပရူပက္ကမေန စ ဇီဝိတုပစ္ဆေဒာယ သံဝတ္တိကာသမကာသိ, တံ ဘဂဝါ အဒ္ဒသ။ ကမ္မဝိပါကော နာမ န သက္ကာ ကေနစိ ပဋိဗာဟိတုံ။ တေသု စ ဘိက္ခူသု ပုထုဇ္ဇနာပိ အတ္ထိ သော တာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိခီဏာသဝါပိ။ တတ္ထ ခီဏာသဝါ အပ္ပဋိသန္ဓိကာ, ဣတရေ အရိယသာဝကာ နိယတဂတိကာ သုဂတိပရာယဏာ, ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန ဂတိ အနိယတာ။ အထ ဘဂဝါ စိန္တေသိ – ''ဣမေ အတ္တဘာဝေ ဆန္ဒရာဂေန မရဏ ဘယဘီတာ န သက္ခိဿန္တိ ဂတိံ ဝိသောဓေတုံ, ဟန္ဒ နေသံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနာယ အသုဘကထံ ကထေမိ။ တံ သုတွာ အတ္တဘာဝေ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂတာယ ဂတိဝိသောဓနံ ကတွာ သဂ္ဂေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိဿန္တိ။ ဧဝံ နေသံ မမ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သာတ္ထိကာ ဘဝိဿတီ''တိ။

တတော တေသံ အနုဂ္ဂဟာယ အသုဘကထံ ကထေသိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန, နော မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာဓိပ္ပာယေန။ ကထေတွာ စ ပနဿ ဧတဒဟောသိ – ''သစေ မံ ဣမံ အဒ္ဓမာသံ ဘိက္ခူ ပဿိဿန္တိ, 'အဇ္ဇ ဧကော ဘိက္ခု မ တော, အဇ္ဇ ဒွေ။ပေ။ အဇ္ဇ ဒသာ'တိ အာဂန္တွာ အာဂန္တွာ အာရောစေဿန္တိ။ အယဉ္စ ကမ္မဝိပါကော န သက္ကာ မယာ ဝါ အညေန ဝါ ပဋိဗာဟိတုံ။ သွာဟံ တံ သုတွာပိ ကိံ ကရိဿာမိ? ကိံ မေ အနတ္ထကေန အနယဗျသနေန သုတေန? ဟန္ဒာဟံ ဘိက္ခူနံ အဒဿနံ ဥပဂစ္ဆာမီ''တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ – ''ဣစ္ဆာမဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဒ္ဓမာသံ ပတိ သလ္လီယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ''တိ။

အပရေ ပနာဟု – ''ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတ္ထံ ဧဝံ ဝတွာ ပဋိသလ္လီနော''တိ။ ပရေ ကိရ ဘဂဝန္တံ ဥပဝဒိဿန္တိ – ''အယံ 'သဗ္ဗညူ, အဟံ သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တီ'တိ ပဋိဇာနမာနော အတ္တနောပိ သာဝကေ အညမညံ ဃာတေန္တေ နိဝါ ရေတုံ န သက္ကောတိ။ ကိမညံ သက္ခိဿတီ''တိ? တတ္ထ ပဏ္ဍိတာ ဝက္ခန္တိ – ''ဘဂဝါ ပဋိသလ္လာနမနုယုတ္တော နယိမံ ပဝတ္တိံ ဇာနာတိ, ကောစိဿ အာရောစယိတာပိ နတ္ထိ, သစေ ဇာနေယျ အဒ္ဓါ နိဝါရေယျာ''တိ။ ဣဒံ ပန ဣစ္ဆာမတ္တံ, ပဌမမေဝေတ္ထ ကာရဏံ။ **နာဿုဓ** တိ ဧတ္ထ **''အဿုဓ''** တိ ပဒပူရဏမတ္တေ အဝဓာရဏတ္ထေ ဝါ နိ ပါတော; နေဝ ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတီတိ အတ္ထော။

အနေကေဟိ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ဝေါကာရော အဿာတိ **အနေကာကာရဝေါကာရော;** အနေကာကာ ရဝေါကိဏ္ဏော အနေကကာရဏသမ္မိဿောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကော သော? အသုဘဘာဝနာနုယောဂေ, တံ **အနေ ကာကာရဝေါကာရံ အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ**တိ ယုတ္တပယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ **အဋ္ဋီယန္တီ** တိ သကေန ကာယေန အဋ္ဋာ ဒုက္ခိတာ ဟောန္တိ။ **ဟရာယန္တီ** တိ လဇ္ဇန္တိ။ **ဇိဂုစ္ဆန္တီ** တိ သဉ္ဇာတဇိဂုစ္ဆာ ဟောန္တိ။ **ဒဟရော**တိ တရုဏော။ **ယုဝါ**တိ ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော။ **မဏ္ဍနကဇာတိကော** တိ မဏ္ဍနကပကတိကော။ **သီသံနှာ ဟာတော**တိ သီသေန သဒ္ဓိံ နှာတော။ **ဒဟရော ယုဝါ**တိ စေတ္ထ ဒဟရဝစနေန ပဌမယောဗ္ဗနဘာဝံ ဒဿေတိ။ ပဌမ ယောဗ္ဗနေ ဟိ သတ္တာ ဝိသေသေန မဏ္ဍနကဇာတိကာ ဟောန္တိ။ သီသံနှာတောတိ ဣမိနာ မဏ္ဍနာနုယောဂကာလံ။ ယုဝါပိ ဟိ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကတွာ သံကိလိဋ္ဌသရီရော န မဏ္ဍနာနုယုတ္တော ဟောတိ; သီသံနှာတော ပန သော မဏ္ဍန မေဝါနုယုဉ္ဇတိ။ အဟိကုဏပါဒီနိ ဒဿနမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ။ သော တသ္မိံ ခဏေ အဟိကုဏပေန ဝါ ကုက္ကုရကုဏပေန ဝါ မ နုဿကုဏပေန ဝါ ကဏ္ဌေ အာသတ္တေန ကေနစိဒေဝ ပစ္စတ္ထိကေန အာနေတွာ ကဏ္ဌေ ဗဒ္ဓေန ပဋိမုက္ကေန ယထာ အဋ္ဋီယေယျ ဟရာယေယျ ဇိဂုစ္ဆေယျ; ဧဝမေဝ တေ ဘိက္ခူ သကေန ကာယေန အဋ္ဋီယန္တာ ဟရာယန္တာ ဇိဂုစ္ဆန္တာ သော ဝိယ ပုရိသော တံ ကုဏပံ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂတာယ အတ္တနော ကာယံ ပရိစ္စဇိတုကာမာ ဟုတွာ သ တ္ထံ အာဒာယ အတ္တနာပိ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။ ''တွံ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟိ; အဟံ တ''န္တိ ဧဝံ အညမ ညမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။

မိဂလဏ္ဍိကမ္ပိ သမဏကုတ္တကန္တိ **မိဂလဏ္ဍိကော** တိ တဿ နာမံ; **သမဏကုတ္တကော** တိ သမဏဝေသဓာရ ကော။ သော ကိရ သိခာမတ္တံ ဌပေတွာ သီသံ မုဏ္ဍေတွာ ဧကံ ကာသာဝံ နိဝာသေတွာ ဧကံ အံသေ ကတွာ ဝိဟာရံ ယေဝ ဥပနိဿာယ ဝိဃာသာဒဘာဝေန ဇီဝတိ။ တမ္ပိ မိဂလဏ္ဍိကံ သမဏကုတ္တကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ **သာ ဓူ**တိ အာယာစနတ္ထေ နိပါတော။ **နော**တိ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ, သာဓု အာဝုသော အမှေ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ စ အရိယာ နေဝ ဟဏာတိ ဟာတံ ကရိံသု န သမာဒပေသုံ, န သမနုညာ အဟေသုံ။ ပုထုဇ္ဇနာ ပန သဗ္ဗမကံ သု။ **လောဟိတကန္တိ** လောဟိတမက္ခိတံ။ **ယေန ဝဂ္ဂုမုဒါနဒီ** တိ ဝဂ္ဂုမတာ လောကဿ ပုညသမ္မတာ နဒီ။ သောပိ

ကိရ “တံ ဟပံ တတ္ထ ပတပေဿာမိ”တိ သညာယ ဂတော, နဒိယာ အာနုဘာဝေန အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဟပံ ပဟီနံ နာမ နတ္ထိ။

၁၆၃. အဟုဒေဝ ကုက္ကုစ္စန္တိ တေသု ကိရ ဘိက္ခူသု ကေနစိပိ ကာယဝိကာရော ဝါ ဝစီဝိကာရော ဝါ န ကတော, သဗ္ဗေ သတာ သမ္ပဇာနာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန နိပဇ္ဇိံသု။ တံ အနုဿရတော တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိယေဝ။ **အဟု ဝိပ္ပဋိသာရော**တိ တဿေဝ ကုက္ကုစ္စဿ သဘာဝနိယမနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ။ ဝိပ္ပဋိသာရကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ, န ဝိနယကုက္ကုစ္စန္တိ။ **အလာဘာ ဝတ မေ**တိအာဒိ ကုက္ကုစ္စဿ ပဝတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အလာဘာ ဝတ မေ**တိ အာယတိံ အနိ မမ ဟိတသုခလာဘာ နာမ နတ္ထီတိ အနုတ္ထုနာတိ။ **“န ဝတ မေ လာဘာ”**တိက္ကမိနာ ပန တမေဝတ္ထံ ဒဠှံ ကရောတိ။ အယဉှေတ္ထ အဓိပ္ပာယော – သစေပိ ကောစိ “လာဘာ တေ”တိ ဝဒေယျ, တံ မိစ္ဆာ, န ဝတ မေ လာဘာတိ။ **ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ**တိ ကုသလာနုဘာဝေန လဒ္ဓမ္ပိ ဣဒံ မနုဿတ္တံ ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ။ **န ဝတ မေ သုလဒ္ဓန္တိ**က္ကမိနာ ပန တမေဝတ္ထံ ဒဠှံ ကရောတိ။ အယဉှေတ္ထ အဓိပ္ပာယော – သစေပိ ကောစိ “သုလဒ္ဓံ တေ”တိ ဝဒေယျ, တံ မိစ္ဆာ; န ဝတ မေ သုလဒ္ဓန္တိ။ **အပုညံ ပသုတန္တိ** အပုညံ ဥပစိတံ ဖနိတံ ဝါ။ ကသ္မာတိ စေ? **ယောဟံ ဘိက္ခူ။ပေ။ ဝေါရောပေသိ**န္တိ။ တဿတ္ထော – ယော အဟံ သီလဝန္တေ တာယ ဧဝ သီလဝန္တတာယ ကလျာဏဓမ္မေ ဥတ္တမဓမ္မေ သေဋ္ဌဓမ္မေ ဘိက္ခူ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိန္တိ။

အညတရာ မာရကာယိကာတိ နာမဝသေန အပာကဋာ ဧကာ ဘုမ္မဒေဝတာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မာရပက္ခိကာ မာရဿနုဝတ္တိကာ “ဧဝမယံ မာရဓေယျံ မာရဝိသယံ နာတိက္ကမိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ သဗ္ဗာဘရဏဝိဘူသိတာ ဟုတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝံ ဒဿယမာနာ အဘိဇ္ဇမာနေ ဥဒကေ ပထဝီတလေ စင်္ကမမာနာ ဝိယ အာဂန္တွာ မိဂလဏ္ဍိကံ သမဏကုတ္တကံ ဧတဒဝေါစ။ **သာဓု သာဓူ**တိ သမ္ပဟံသနတ္ထေ နိပါတော; တဿ ဧဝ ဒွိဝစနံ ကတံ။ **အတိဏ္ဏေ တာရေသီ**တိ သံသာရတော အတိဏ္ဏေ ဣမိနာ ဇီဝိတာဝေါရောပနေန တာရေသိ ပရိမောစေသီတိ။ အယံ ကိရ ဧတိဿာ ဒေဝတာယ ဗာလာယ ဒုမ္မေဓာယ လဒ္ဓိ “ယေ န မတာ, တေ သံသာရတော န မုတ္တာ။ ယေ မတာ, တေ မုတ္တာ”တိ။ တသ္မာ သံသာရမောစကမိလက္ခာ ဝိယ ဧဝံလဒ္ဓိကာ ဟုတွာ တမ္ပိ တတ္ထ နိယောဇေန္တီ ဧဝမာဟ။ အထ သော မိဂလဏ္ဍိကော သမဏကုတ္တကော တာဝ ဘုသံ ဥပ္ပန္နဝိပ္ပဋိသာရောပိ တံ ဒေဝတာယ အာနုဘာဝံ ဒိသွာ “အယံ ဒေဝတာ ဧဝမာဟ – အဒ္ဓာ ဣမိနာ အတ္တနော ဧဝမေဝ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ **“လာဘာ ကိရ မေ”**တိအာဒီနိ ပရိကိတ္တယန္တော။ **ဝိဟာရေန ဝိဟာရံ ပရိဝေဏေန ပရိဝေဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေတီ**တိ တံ တံ ဝိဟာရဉ္စ ပရိဝေဏဉ္စ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒွာရံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပဝိသိတွာ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒတိ – “ကော အတိဏ္ဏော, ကံ တာရေမီ”တိ?

ဟောတိယေဝ ဘယန္တိ မရဏံ ပဋိစ္စ စိတ္တုတြာသော ဟောတိ။ **ဟောတိ ဆမ္ဘိတတ္တ**န္တိ ဟဒယမံသံ အာဒိံ ကတွာ တဿ သရီရစလနံ ဟောတိ; အတိဘယေန ထဒ္ဓသရီရတ္တန္တိပိ ဧကေ, ထမ္ဘိတတ္တဉှိ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ **လောမဟံသော**တိ ဥဒ္ဓံဌိတလောမတာ, ခီဏာသဝါ ပန သတ္တသုညတာယ သုဒိဋ္ဌတ္တာ မရဏကသတ္တမေဝ န ပဿန္တိ, တသ္မာ တေသံ သဗ္ဗမ္ပေတံ နာဟောသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဧကမ္ပိ ဘိက္ခုံ ဒွေပိ။ပေ။ သဋ္ဌိမ္ပိ ဘိက္ခူ ဧကာဟေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသီ**တိ ဧဝံ ဂဏနဝသေန သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။

၁၆၄. ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ တေသံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ဇီဝိတက္ခယပတ္တဘာဝံ ဉတွာ တတော ဧကီဘာဝတော ဝုဋ္ဌိတော ဇာနန္တောပိ အဇာနန္တော ဝိယ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ။ **ကိံ နု ခော အာနန္ဒ တနုဘူတော ဝိယ ဘိက္ခုသံဃော**တိ အာနန္ဒ ပုဗ္ဗေ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဧကတော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ, ဥဒ္ဒေသံ ပရိပုစ္ဆံ ဂဏှန္တိ သဇ္ဈာယန္တိ, ဧကပဇ္ဇောတော ဝိယ အာရာမော ဒိဿတိ, ဣဒါနိ ပန အဍ္ဎမာသမတ္တဿ အစ္စယေန တနုဘူတော ဝိယ တနုကော မန္ဒော အပ္ပကော ဝိရဠဝိရဠော ဝိယ ဇာတော ဘိက္ခုသံဃော။ ကိံ နု ခော ကာရဏံ, ကိံ ဒိသာသု ပက္ကန္တာ ဘိက္ခူတိ?

အထာယသ္မာ အာနန္ဒော ကမ္မဝိပါကေန တေသံ ဇီဝိတက္ခယပ္ပတ္တိံ အသလ္လက္ခေန္တော အသုဘကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂပစ္စယာ ပန သလ္လက္ခေန္တော **“တထာ ဟိ ပန ဘန္တေ ဘဂဝါ”**တိအာဒိံ ဝတွာ ဘိက္ခူနံ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ အညံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစန္တော **“သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ”**တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော – သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ အညံ ကာရဏံ အာစိက္ခတု, ယေန ဘိက္ခုသံဃော အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟေယျ; မဟာသမုဒ္ဒံ ဩရောဟဏတိတ္ထာနိ

ဝိယ ဟိ အညာနိပိ ဒသာနုဿတိဒသကသိဏစတုဓာတုဝဝတ္ထာနဗ္ဗဟ္မဝိဟာရာနာပာနသတိပ္ပဘေဒာနိ ဗဟူနိ နိဗ္ဗာနောရောပဏကမ္မဋ္ဌာနာနိ သန္တိ။ တေသု ဘဂဝတ ဘိက္ခူ သမဿာသေတုံ အညတရံ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတုံ ဣဒံ အဓိပ္ပာယော။

အထ ဘဂဝါ တထာ ကာတုကာမော ထေရံ ဥယျောဇေန္တော **“တေနဟာနန္ဒ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယာ**တိ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ သမန္တာ ဂါဝုတေပိ အဍ္ဍယောဇနေပိ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ , တေ သဗ္ဗေ သန္နိပါတေဟီတိ အတ္ထော။ **တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတွာ** တိ အတ္တနာ ဂန္တုံ ယုတ္တဋ္ဌာနံ သယံ ဂန္တွာ အညတ္ထ ဒဟရဘိက္ခူ ပဟိဏိတွာ မုဟုတ္တေနေဝ အနဝသေသေ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သမူဟံ ကတွာ။ **ယဿ ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ** တိ ဧတ္ထ အယမဓိပ္ပာယော – ဘဂဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃော သန္နိပတိတော သော ကာလော ဘိက္ခူနံ ဓမ္မကထံ ကာတုံ, အနုသာသနိံ အတုံ, ဣဒါနိ ယဿ တုမှေ ကာလံ ဇာနာထ, တံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။

အာနာပာနဿတိသမာဓိကထာ

၁၆၅. အထ ခေါ ဘဂဝါ။ပေ။ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – **အယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ** တိ အာမန္တေတွာ စ ပန ဘိက္ခူနံ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ ပုဗ္ဗေ အာစိက္ခိတအသုဘကမ္မဋ္ဌာနတော အညံ ပရိယာယံ အာစိက္ခန္တော **“အာနာပာနဿတိသမာဓီ”**တိ အာဟ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သင်္ခေပဏိတကမ္မဋ္ဌာနဒဿနတ္ထမေဝ အယံ ဟဋ္ဌီ ဝုတ္တာ, တသ္မာ အပရိဟာပေတွာ အတ္ထယောဇနာက္ကမံ ဧတ္ထ ဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ။ တတ္ထ **“အယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ”** တိ ဣမဿ တာဝ ပဒဿ အယံ ယောဇနာ – ဘိက္ခဝေ န ကေဝလံ အသုဘဘာဝနာယေဝ ကိလေသပ္ပဟာနာယ သံဝတ္တတိ, အပိစ အယမ္ပိ ခေါ အာနာပာနဿတိသမာဓိ။ပေ။ ဝူပသမေတီတိ။

အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထဝဏ္ဏနာ – **အာနာပာနဿတီ** တိ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ပဋိသမ္ဘိဒာယံ –

> **“အာန**န္တိ အဿာသော, နော ပဿာသော။ **အပာန**န္တိ ပဿာသော, နော အဿာသော။ အဿာသဝသေန ဥပဋ္ဌာနံ **သတိ,** ပဿာသဝသေန ဥပဋ္ဌာနံ **သတိ**။ ယော အဿသတိ တဿုပဋ္ဌာတိ, ယော ပဿသတိ တဿုပဋ္ဌာတီ”တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၆၀)။

သမာဓီတိ တာယ အာနာပာနပရိဂ္ဂါဟိကာယ သတိယာ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ; သမာဓိသီသေန စာယံ ဒေသနာ, န သတိသီသေန။ တသ္မာ အာနာပာနဿတိယာ ယုတ္တော သမာဓိ အာနာပာနဿတိသမာဓိ, အာနာပာနဿတိယံ ဝါ သမာဓိ အာနာပာနဿတိသမာဓီတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘာဝိတော**တိ ဥပ္ပာဒိတော ဝဍ္ဎိတော စ။ **ဗဟုလီကတော**တိ ပုနပ္ပုနံ ကတော။ **သန္တော စေဝ ပဏီတော စာ** တိ သန္တော စေဝ ပဏီတော စေဝ, ဥဘယတ္ထ ဧဝသဒ္ဒေန နိယမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? အယဉ္ဟိ ယထာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ ကေဝလံ ပဋိဝေဓဝသေန သန္တဉ္စ ပဏီတဉ္စ ဩဠာရိကာရမ္မဏတ္တာ ပန ပဋိကူလာရမ္မဏတ္တာ စ အာရမ္မဏဝသေန နေဝ သန္တံ န ပဏီတံ, န ဧဝံ ကေနစိ ပရိယာယေန အသန္တော ဝါ အပ္ပဏီတော ဝါ, အပိစ ခေါ အာရမ္မဏသန္တတာယပိ သန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိဝေဓသင်္ခါတအင်္ဂသန္တတာယပိ အာရမ္မဏပ္ပဏီတတာယပိ ပဏီတော အတိတ္တိကရော အင်္ဂပ္ပဏီတတာယပီတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “သန္တော စေဝ ပဏီတော စာ”တိ။

အသေစနကော စ သုခေါ စ ဝိဟာရောတိ ဧတ္ထ ပန နာဿ သေစနန္တိ အသေစနကော အနာသိတ္တကော အဗ္ဗောကိဏ္ဏော ပာဋေက္ကော အာဝေဏိကော, နတ္ထေတ္ထ ပရိကမ္မေန ဝါ ဥပစာရေန ဝါ သန္တတာ အာဒိမနသိကာရတော ပဘုတိ အတ္တနော သဘာဝေနေဝ သန္တော စ ပဏီတော စာတိ အတ္ထော။ ကေစိ ပန **အသေစနကော**တိ အနာသိတ္တကော ဩဇဝန္တော သဘာဝေနေဝ မဓုရောတိ ဝဒန္တိ။ ဧဝမယံ အသေစနကော စ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ ကာယိကစေတသိကသုခပ္ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တနတော သုခေါ စ ဝိဟာရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ တိ အဝိက္ခမ္ဘိတေ အဝိက္ခမ္ဘိတေ။ **ဟာပေနေတိ** လာမေနေ။ **အကုသလေ ဓမ္မေ** တိ အကောသလ္လသမ္ဘူတေ ဓမ္မေ။ **ဌာနသော အန္တရဓာပေတီ** တိ ခဏေနေဝ အန္တရဓာပေတိ ဝိက္ခမ္ဘေတိ။ **ဝူပသမေတီ**တိ သုဋ္ဌု ဥပသမေတိ, နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတ္တာ တ အနုပုဗ္ဗေန အရိယမဂ္ဂဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော သမုစ္ဆိန္ဒတိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတီတိပိ အတ္ထော။

သေယျထာပီ တိ ဩပမ္မနိဒဿနမေတံ။ **ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ** တိ အာသာဠ္ဟမာသေ။ **ဦဟတံ ရဇောဇလ္လ**န္တိ အဋ္ဌမာသေ တတာတပသုက္ခာယ ဂောမဟိံသာဒိပဒပ္ပဟာရသမ္ဘိန္နာယ ပထဝိယာ ဥဒ္ဓံ ဟတံ ဦဟတံ အာကာသေ သမုဋ္ဌိတံ ရဇဉ္စ ရေဏုဉ္စ။ **မဟာ အကာလမေဃော**တိ သဗ္ဗံ နဘံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဥဋ္ဌိတော အာသာဠ္ဟဇုဏှပက္ခေ သကလံ အဍ္ဎမာသံ ဝဿနကမေဃော။ သော ဟိ အသမ္ပတ္တေ ဝဿကာလေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အကာလမေဃောတိ ဣဓာဓိပ္ပေတော။ **ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတီ** တိ ခဏေနေဝ အဒဿနံ နေတိ, ပထဝိယံ သန္နိသီဒာပေတိ။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနမေတံ။ တတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဣဓာနိ **ကထံ ဘာဝိတော စ ဘိက္ခဝေ အာနာပါနဿတိသမာဓီ** တိ ဧတ္ထ **ကထ**န္တိ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနံ နာနပ္ပကာရတော ဝိတ္ထာရေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ **ဘာဝိတော စ ဘိက္ခဝေ အာနာပါနဿတိသမာဓီ** တိ နာနပ္ပကာရတော ဝိတ္ထာရေတုကမျတာယ ပုဋ္ဌဓမ္မနိဒဿနံ ။ သေ နယော ဒုတိယပဒေပိ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော – ဘိက္ခဝေ ကေနပကာရေန ကေနာကာရေန ကေန ဝိဓိနာ ဘာဝိတော အာနာပါနဿတိသမာဓိ ကေနပကာရေန ဗဟုလီကတော သန္တော စေဝ။ပေ။ ဝူပသမေတီတိ။

ဣဓာနိ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန္တော **"ဣဓ ဘိက္ခဝေ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ** တိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု။ အယဉှိ ဟေတ္ထ ဣဓသဒ္ဒော သဗ္ဗပ္ပကာရအာနာပါနဿတိသမာဓိနိဗ္ဗတ္တကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္နိဿယဘူတသာသနပရိဒီပနော အညသာသနဿ တထာဘာဝပဋိသေဓနော စ။ ဝုတ္တဉှေတံ – "ဣဓေဝ, ဘိက္ခဝေ, သမဏော။ပေ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ"တိ (မ. နိ. ၁.၁၃၉)။ တေန ဝုတ္တံ – "ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခူ"တိ။

အရညဂတော ဝါ။ပေ။ သုညာဂါရဂတော ဝါတိ ဣဒမဿ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ။ ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ဒီဃရတ္တံ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု အနုဝိသဋံ စိတ္တံ အာနာပါနဿတိသမာဓိ အာရမ္မဏံ အဘိရုဟိတုံ န ဣစ္ဆတိ။ ကူဋဂေါဏယုတ္တရထော ဝိယ ဥပ္ပထမေဝ ဓာဝတိ။ တသ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဂေါပေ ကူဋဓေနုယာ သဗ္ဗံ ခီရံ ပိဝိတွာ ဝဍ္ဎိတံ ကူဋဝစ္ဆံ ဒမေတုကာမော ဓေနုတော အပနေတွာ ဧကမန္တေ မဟန္တံ ထမ္ဘံ နိခဏိတွာ တတ္ထ ယောတ္တေန ဗန္ဓေယျ။ အထဿ သော ဝစ္ဆော ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော တမေဝ ထမ္ဘံ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ; ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနာ ဒီဃရတ္တံ ရူပါရမ္မဏာဒိရသပာနဝဍ္ဎိတံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ဒမေတုကာမေန ရူပါဒိအာရမ္မဏတော အပနေတွာ အရညံ ဝါ။ပေ။ သုညာဂါရံ ဝါ ပဝေသေတွာ တတ္ထ အဿာသပဿာသထမ္ဘေ သတိယောတ္တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဧဝမဿ တံ စိတ္တံ ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတွာပိ ပုဗ္ဗေ အာစိဏ္ဏာရမ္မဏံ အလဘမာနံ သတိယောတ္တံ ဆိန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တံ တမေဝါရမ္မဏံ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဥပနိသီဒတိ စေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိ စ။ တေနာဟု ပောရာဏာ –

> "ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆံ ဒမံ နရော ဣဓ။
> ဗန္ဓေယျေဝံ သကံ စိတ္တံ၊ သတိယာရမ္မဏေ ဒဠှ"န္တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၂၁၇; ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၃၇၄; မ. နိ. အဋ္ဌ. ၄. ၁.၁၀၇; ပဋိ. မ. အဋ္ဌ. ၂.၁.၁၆၃)။

ဧဝမဿေတံ သေနာသနံ ဘာဝနာနုရူပံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ – "ဣဒမဿ အာနာပါနဿတိသမအာဓိဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပန"န္တိ။

အထ ဝါ ယသ္မာ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပဘေဒေ မုဒ္ဓဘူတံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝိသေသာဓိဂမဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒဋ္ဌာနံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဒသမာကုလံ ဂာမန္တံ အပရိစ္စဇိတွာ န သုကရံ သမ္ပာဒေတုံ, သဒ္ဒကဏ္ဋကတ္တာ ဈာနဿ။ အဂါမကေ ပန အရညေ သုကရံ ယောဂါဝစရေန ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌ

ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တဒေဝ စ ပါဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ သမ္ပာပုဏိတုံ, တသ္မာဿ အနုရူပံသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “အရညဂတော ဝါ”တိအာဒိမာဟ။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယ ဟိ ဘဂဝါ, သော ယထာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော နဂရဘူမိံ ပဿိတွာ သုဋ္ဌု ဥပပရိက္ခိတွာ “ဧတ္ထ နဂရံ မာပေထာ”တိ ဥပဒိသတိ, သောတ္ထိနာ စ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ ရာဇကုလတော မဟာသက္ကာရံ လဘတိ; ဧဝမေဝ ယောဂါဝစရဿ အနုရူပသေနာသနံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဧတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဥပဒိသတိ။ တတော တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုတ္တေန ယောဂိနာ ကမေန အရဟတ္တေ ပတ္တေ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ”တိ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘတိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု “ဒီပိသဒိသော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ မဟာဒီပိရာဇာ အရညေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ နိဿာယ နိလီယိတွာ ဝနမဟိံသဂေါကဏ္ဏသူကရာဒယော မိဂေ ဂဏှာတိ; ဧဝမေဝါယံ အရညာဒီသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တော ဘိက္ခု ယထာက္ကမေန သောတာပတ္တိသကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂေ စေဝ အရိယဖလဉ္စ ဂဏှာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

“ယထာပိ ဒီပိကော နာမ၊ နိလီယိတွာ ဂဏှာတီ မိဂေ။
တထေဝါယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ယုတ္တယောဂေါ ဝိပဿကော။
အရညံ ပဝိသိတွာန၊ ဂဏှာတိ ဖလမုတ္တမ”န္တိ။ (မိ. ပ. ၆.၁.၅)။

တေနဿ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိံ အရညသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “အရညဂတော ဝါ”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အရညဂတော ဝါ**တိ အရညန္တိ “နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒခီလာ သဗ္ဗမေတံ အရည”န္တိ (ဝိဘ. ၅၂၉) စ “အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ”န္တိ (ပါရာ. ၆၅၃) စ ဧဝံ ဝုတ္တလက္ခဏေသု အရညေသု အနုရူပံ ယံ ကိဉ္စိ ပဝိဝေကသုခံ အရညံ ဂတော။ **ရုက္ခမူလဂတော ဝါ**တိ ရုက္ခသမီပံ ဂတော။ **သုညာဂါရဂတော ဝါ**တိ သုညံ ဝိဝိတ္တောကာသံ ဂတော။ ဧတ္ထ စ ဌပေတွာ အရညဉ္စ ရုက္ခမူလဉ္စ အဝသေသသတ္တဝိဓသေနာသနဂတောပိ သုညာဂါရဂတောတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝမဿ ဥတုတ္တယာနုကူလံ ဓာတုစရိယာနုကူလဉ္စ အာနာပါနဿတိဘာဝနာနုရူပံ သေနာသနံ ဥပဒိသိတွာ အလီနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကံ သန္တမိရိယာပထံ ဥပဒိသန္တော **“နိသီဒတီ”**တိ အာဟ။ အထဿ နိသဇ္ဇာယ ဒဠှဘာဝံ အဿာသပဿာသာနံ ပဝတ္တနသုခတံ အာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟူပါယဉ္စ ဒဿေန္တော **“ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ”**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပလ္လင်္က**န္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနံ။ **အာဘုဇိတွာ**တိ အာဗန္ဓိတွာ။ **ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယာ**တိ ဥပရိမံ သရီရံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ, အဋ္ဌာရသ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကေ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိပါဒေတွာ။ ဧဝဉှိ နိသိန္နဿ စမ္မမံသနှာရူနိ န ပဏမန္တိ။ အထဿ ယာ တေသံ ပဏမနပစ္စယာ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာသု အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ပရိပတတိ။ ဝုဍ္ဎိံ ဖာတိံ ဥပဂစ္ဆတိ။

ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ သတိံ ဌပယိတွာ။ အထ ဝါ **“ပရီ”**တိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော; **“မုခ”**န္တိ နိယျာနဋ္ဌော; **“သတီ”**တိ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော; တေန ဝုစ္စတိ – “ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ”တိ။ ဧဝံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ** (ပဋိ. မ. ၁.၁၆၄-၁၆၅) ဝုတ္တနယေနပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတြာယံ သင်္ခေပေါ – “ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ သတိံ ကတွာ”တိ။ **သော သတောဝ အဿသတီ**တိ သော ဘိက္ခု ဧဝံ နိသီဒိတွာ ဧဝဉ္စ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တံ သတိံ အဝိဇဟန္တော သတောဝ အဿသတိ, သတော ပဿသတိ, သတောကာရီ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ယေဟာကာရေဟိ သတောကာရီ ဟောတိ, တေ ဒဿေန္တော **“ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော”**တိအာဒိမာဟ။ ဝုတ္တဉှေတံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ** – “သော သတောဝ အဿသတိ, သတော ပဿသတီ”တိ ဧတဿေဝ ဝိဘင်္ဂေ –

“ဗာတ္တိံသာယ အာကာရေဟိ သတောကာရီ ဟောတိ။ ဒီဃံ အဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သတောကာရီ ဟောတိ။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန။ပေ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ အဿာသဝသေန ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ပဿာသဝသေန စိတ္တဿ

သ္သ ကေဂ္ဂတံ အဝိကမ္ပေံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သတောကာ
ရီ ဟောတီ''တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၆၅)။

တတ္ထ **ဒီဃံ တ အဿသန္တော** တိ ဒီဃံ တ အဿာသံ ပဝတ္တေန္တော။ **"အဿာသော"** တိ ဗဟိ နိက္ခမနတ
ဘော။ **"ပဿာသော"** တိ အန္တော ပဝိသနတဘော။ သုတ္တန္တဋ္ဌကထာသု ပန ဥပ္ပဋိပာဋိယာ အာဂတံ။

တတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂဗ္ဘသေယ္ယကာနံ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနကာလေ ပဌမံ အဗ္ဘန္တရဝါတော ဗဟိ နိက္ခမ
တိ။ ပစ္ဆာ ဗာဟိရဝါတော သုခုမံ ရဇံ ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရံ ပဝိသန္တော တာလုံ အာဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိ။ ဧဝံ တာဝ အ
ဿာသပဿာသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယာ ပန တေသံ ဒီဃရဿတာ, သာ အဒ္ဓါနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာ ဟိ ဩကာသ
ဒ္ဓါနံ ဖရိတွာ ဌိတံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလိကာ ဝါ "ဒီဃမုဒကံ ဒီဃာ ဝါလိကာ, ရဿမုဒကံ ရဿာ ဝါလိကာ''တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ
စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာပိ အဿာသပဿာသာ ဟတ္ထိသရီရေ အဟိသရီရေ စ တေသံ အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ ဒီဃံ အဒ္ဓါနံ သ
ဏိကံ ပူရေတွာ သဏိကမေဝ နိက္ခမန္တိ, တသ္မာ "ဒီဃာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ သုနခသသာဒီနံ အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ ရဿံ အ
ဒ္ဓါနံ သီဃံ ပူရေတွာ သီဃမေဝ နိက္ခမန္တိ, တသ္မာ "ရဿာ''တိ ဝုစ္စန္တိ။ မနုဿေသု ပန ကေစိ ဟတ္ထိအဟိအာ
ဒယော ဝိယ ကာလဒ္ဓါနဝသေန ဒီဃံ အဿသန္တိ စ ပဿသန္တိ စ။ ကေစိ သုနခသသာဒယော ဝိယ ရဿံ။ တသ္မာ
တေသံ ကာလဝသေန ဒီဃမဒ္ဓါနံ နိက္ခမန္တာ စ ပဝိသန္တာ စ တေ ဒီဃာ။ ဣတ္တရမဒ္ဓါနံ နိက္ခမန္တာ စ ပဝိသန္တာ စ "ရ
ဿာ''တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတြာယံ ဘိက္ခု နဝဟာကာရေဟိ ဒီဃံ အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ "ဒီဃံ အဿ
သာမိ ပဿသာမီ''တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ပဇာနတော စဿ ဧကေနာကာရေန ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ သမ္ပ
ဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ **ပဋိသမ္ဘိဒာယံ** –

"ကထံ ဒီဃံ အဿသန္တော 'ဒီဃံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ပဿသန္တော 'ဒီဃံ ပဿ
သာမီ'တိ ပဇာနာတိ? ဒီဃံ အဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတိ, ဒီဃံ ပဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ ပ
ဿသတိ, ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတိပိ ပဿသတိပိ။ ဒီဃံ အဿာသပဿ
ာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတောပိ ပဿသတောပိ ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမ
တရံ ဒီဃံ အဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတိ, ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ ပဿာသံ အဒ္ဓါန
သင်္ခါတေ ပဿသတိ, ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿ
သတိပိ ပဿသတိပိ။ ဆန္ဒဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသပဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿ
သတောပိ ပဿသတောပိ ပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ပါမောဇ္ဇဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသံ အဒ္ဓါ
နသင်္ခါတေ အဿသတိ, ပါမောဇ္ဇဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ ပဿာသံ။ပေ.။ ဒီဃံ အဿာသပဿာ
သံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတိပိ ပဿသတိပိ။ ပါမောဇ္ဇဝသေန တတော သုခုမတရံ ဒီဃံ အဿာသပဿ
ာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ အဿသတောပိ ပဿသတောပိ ဒီဃံ အဿာသပဿာသာ စိတ္တံ ဝိဝတ္တတိ,
ဥပေက္ခာ သဏ္ဌာတိ။ ဣမေဟိ နဝဟိ အာကာရေဟိ ဒီဃံ အဿာသပဿာသာ ကာယော; ဥပဋ္ဌာနံ သတိ; အနုပ
ဿနာ ဉာဏံ; ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ, နော သတိ; သတိ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိ စ။ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန
တံ ကာယံ အနုပဿတိ။ တေန ဝုစ္စတိ – "ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ''တိ (ပဋိ. မ.
၁.၁၆၆)။

ဧသေဝ နယော ရဿပဒေပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော – "ယထာ ဧတ္ထ 'ဒီဃံ အဿာသံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ'တိ ဝု
တ္တံ; ဧဝမိဓ 'ရဿံ အဿာသံ ဣတ္တရသင်္ခါတေ အဿသတီ''တိ အာဂတံ။ တသ္မာ တဿ ဝသေန ယာဝ
"တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ''တိ တာဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧဝမယံ အဒ္ဓါနဝသေန ဣတ္
တရဝသေန စ ဣမေဟာကာရေဟိ အဿာသပဿာသေ ပဇာနန္တော ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော "ဒီဃံ အဿ
သာမီ''တိ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော "ရဿံ ပဿသာမီ''တိ ပဇာနာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ပဇာနတော စဿ –

"ဒီဃော ရဿော စ အဿာသော။

ပဋ္ဌာသောပိ စ တာဒိသော။
စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ ဝတ္တန္တိ။
နာသိကဂ္ဂေဝ ဘိက္ခုနော”တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၂၁၉; ပဋိ. မ. အဋ္ဌ. ၂.၁.၁၆၃)။

သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိ။ပေ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ တိ သကလဿ အဿာသကာယဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော “အဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ။ သကလဿ ပဿာသကာယဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော “ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန အဿသတိ စေဝ ပဿသတိ စ; တသ္မာ “အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧကဿ ဟိ ဘိက္ခုနော စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဝိသဋေ အဿာသကာယေ ပဿာသကာယေ ဝါ အာဒိ ပါကဋော ဟောတိ, န မဇ္ဈပရိယောသာနံ။ သော အာဒိမေဝ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ, မဇ္ဈပရိယောသာနေ ကိလမတိ။ ဧကဿ မဇ္ဈံ ပါကဋံ ဟောတိ, န အာဒိပရိယောသာနံ။ သော မဇ္ဈမေဝ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ, အာဒိပရိယောသာနေ ကိလမတိ။ ဧကဿ ပရိယောသာနံ ပါကဋံ ဟောတိ, န အာဒိမဇ္ဈံ။ သော ပရိယောသာနံယေဝ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ, အာဒိမဇ္ဈေ ကိလမတိ။ ဧကဿ သဗ္ဗမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတိ, သော သဗ္ဗမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ, န ကတ္ထစိ ကိလမတိ။ တာဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ – “သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိ။ပေ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ”တိ။

တတ္ထ **သိက္ခတီ** တိ ဧဝံ ဃဋတိ ဝါယမတိ။ ယော ဝါ တထာဘူတဿ သံဝရော; အယမေတ္ထ အဓိသီလသိက္ခာ။ ယော တထာဘူတဿ သမာဓိ; အယံ အဓိစိတ္တသိက္ခာ။ ယာ တထာဘူတဿ ပညာ; အယံ အဓိပညာသိက္ခာတိ။ ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော တသ္မိံ အာရမ္မဏေ တာယ သတိယာ တေန မနသိကာရေန သိက္ခတိ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတ္ထ ယသ္မာ ပုရိမနယေ ကေဝလံ အဿသိတဗ္ဗံ ပဿသိတဗ္ဗမေဝ စ, န အညံ ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗံ; ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန ဉာဏုပ္ပာဒနာဒီသု ယောဂေါ ကရဏီယော။ တသ္မာ တတ္ထ “အဿသာမီတိ ပဇာနာတိ ပဿသာမီတိ ပဇာနာတိ”စ္စေဝ ဝတ္တမာနကာလဝသေန ပါဠိံ ဝတွာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကတ္တဗ္ဗဿ ဉာဏုပ္ပာဒနာဒိနော အာကာရဿ ဒဿနတ္ထံ “သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ”တိအာဒိနာ နယေန အနာဂတဝစနဝသေန ပါဠိ အာရောပိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခာရံ အဿသိဿာမိ။ပေ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ တိ ဩဠာရိကံ ကာယသင်္ခာရံ ပဿမ္ဘေန္တော ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝူပသမေန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။

တတြေဝံ ဩဠာရိကသုခုမတာ စ ပဿဒ္ဓိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယော စ စိတ္တဉ္စ သဒရထာ ဟောန္တိ။ ဩဠာရိကာနံ ကာယစိတ္တာနံ ဩဠာရိကတ္တေ အဝူပသန္တေ အဿာသပဿာသာပိ ဩဠာရိကာ ဟောန္တိ, ဗလဝတရာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ, နာသိကာ နပ္ပဟောတိ, မုခေန အဿသန္တောပိ ပဿသန္တောပိ တိဋ္ဌတိ။ ယဒါ ပနဿ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တိ, တဒါ တေ သန္တာ ဟောန္တိ ဝူပသန္တာ။ တေသု ဝူပသန္တေသု အဿာသပဿာသာ သုခုမာ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ, “အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ သေယျထာပိ ပုရိသဿ ဓာဝိတွာ ပဗ္ဗတာ ဝါ ဩရောဟိတွာ မဟာဘာရံ ဝါ သီသတော ဩရောပေတွာ ဌိတဿ ဩဠာရိကာ အဿာသပဿာသာ ဟောန္တိ, နာသိကာ နပ္ပဟောတိ, မုခေန အဿသန္တောပိ ပဿသန္တောပိ တိဋ္ဌတိ။ ယဒါ ပနေသ တံ ပရိဿမံ ဝိနောဒေတွာ နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စ အလ္လသာဋကံ ဟဒယေ ကတွာ သီတာယ ဆာယာယ နိပန္နော ဟောတိ, အထဿ တေ အဿာသပဿာသာ သုခုမာ ဟောန္တိ, “အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ။ ဧဝမေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယော စ။ပေ။ ဝိစေတဗ္ဗာကာရပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိဿ ပုဗ္ဗေ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ “ဩဠာရိကောဠာရိကေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေမီ”တိ အာဘောဂသမန္နာဟာရမနသိကာရပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ, ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပန အတ္ထိ။ တေနဿ အပရိဂ္ဂဟိတကာလတော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ကာယသင်္ခါရော သုခုမော ဟောတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

“သာရဒ္ဓေ ကာယေ စိတ္တေ စ၊ အဓိမတ္တံ ပဝတ္တတိ။
အသာရဒ္ဓမ္ပိ ကာယမ္ပိ၊ သုခုမံ သမ္ပဝတ္တတီ”တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၂၂၀; ပဋိ. မ. အဋ္ဌ. ၂.၁.၁၆၃)။

ပရိဂ္ဂဟေပိ ဩဠာရိကော, ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ သုခုမော; တသ္မိမ္ပိ ဩဠာရိကော ပဌမဇ္ဈာနေ သုခုမော။ ပဌမဇ္ဈာနေ စ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဠာရိကော, ဒုတိယဇ္ဈာနေ သုခုမော။ ဒုတိယဇ္ဈာနေ စ တတိယဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဠာရိကော, တတိယဇ္ဈာနေ သုခုမော။ တတိယဇ္ဈာနေ စ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ စ ဩဠာရိကော, စတုတ္ထဇ္ဈာနေ အတိသုခုမော အပ္ပဝတ္တိမေဝ ပာပုဏာတိ။ ဣဒံ တာဝ **ဒီဃဘာဏကသံယုတ္တဘာဏကာန** ံ မတံ။

မဇ္ဈိမဘာဏကာ ပန “ပဌမဇ္ဈာနေ ဩဠာရိကော, ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ သုခုမော”တိ ဧဝံ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမဇ္ဈာနတော ဥပရူပရိဇ္ဈာနူပစာရေပိ သုခုမတရံ ဣစ္ဆန္တိ။ သဗ္ဗေသံယေဝ ပန မတေန အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေ။ပေ.။ စတုတ္ထဇ္ဈာနူပစာရေ ပဝတ္တကာယသင်္ခါရော စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အယံ တာဝ သမထေ နယော။

ဝိပဿနာယံ ပန အပရိဂ္ဂဟေ ပဝတ္တော ကာယသင်္ခါရော ဩဠာရိကော, မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, ဥပာဒာရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, သကလရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, အရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, ရူပာရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, သပ္ပစ္စယနာမရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော။ သောပိ ဩဠာရိကော, လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာယ သုခုမော။ သောပိ ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာယ ဩဠာရိကော, ဗလဝဝိပဿနာယ သုခုမော။ တတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ပစ္ဆိမေန ပစ္ဆိမေန ပဿဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝမေတ္ထ ဩဠာရိကသုခုမတာ စ ပဿဒ္ဓိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋိသမ္ဘိဒာယံ ပနဿ သဒ္ဓိံ စောဒနာသောဓနာဟိ ဧဝမတ္ထော ဝုတ္တော – “ကထံ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိ။ပေ.။ ပဿသိဿာမီ”တိ သိက္ခတိ? ကတမေ ကာယသင်္ခါရာ? ဒီဃံ အဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ကာယသင်္ခါရာ, တေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝူပသမေန္တော သိက္ခတိ။ ဒီဃံ ပဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ။ပေ.။ ရဿံ အဿာသာ။ပေ.။ ရဿံ ပဿာသာ။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿာသာ။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿာသာ ကာယိကာ ဧတေ ဓမ္မာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ကာယသင်္ခါရာ, တေ ကာယသင်္ခါရေ ပဿမ္ဘေန္တော နိရောဓေန္တော ဝူပသမေန္တော သိက္ခတိ။

ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ ယာ ကာယဿ အာနမနာ ဝိနမနာ သန္နမနာ ပဏမနာ ဣဉ္ဇနာ ဖန္ဒနာ စလနာ ကမ္ပနာ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ, ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။

ယထာရူပေဟိ ကာယသင်္ခါရေဟိ ယာ ကာယဿ န အာနမနာ န ဝိနမနာ န သန္နမနာ န ပဏမနာ အနိဉ္ဇနာ အဖန္ဒနာ အစလနာ အကမ္ပနာ, သန္တံ သုခုမံ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ, ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။

ဣတိ ကိရ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ, ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ, အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ, အာနာပာနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ န ဟောတိ, အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ စ ပဘာဝနာ န န ဟောတိ, န စ နံ တံ သမာပတ္တိံ ပဏ္ဍိတာ သမာပဇ္ဇန္တိပိ ဝုဋ္ဌဟန္တိပိ။

ဣတိ ကိရ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိ။ပေ.။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေ ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, အာနာပာနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ

ဟောတိ, အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, ဒွိန္နံ သမာပတ္တီနံ ပဂုဏတာ သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ ဝုဋ္ဌဟိတုမ္ပိ။

ယထာ ကထံ ဝိယ? သေယျထာပိ ကံသေ အာကောဋိတေ ပဌမံ ဩဠာရိကာ သဒ္ဒါ ပဝတ္တန္တိ, ဩဠာရိကာနံ သဒ္ဒါနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ ဩဠာရိကေ သဒ္ဒေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမကာ သဒ္ဒါ ပဝတ္တန္တိ, သုခုမကာနံ သဒ္ဒါနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ သုခုမကေ သဒ္ဒေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမသဒ္ဒနိမိတ္တာရမ္မဏတာပိ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ; ဧဝမေဝ ပဌမံ ဩဠာရိကာ အဿာသပဿာသာ ပဝတ္တန္တိ, ဩဠာရိကာနံ အဿာသပဿာသာနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ ဩဠာရိကေ အဿာသပဿာသေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမကာ အဿာသပဿာသာ ပဝတ္တန္တိ, သုခုမကာနံ အဿာသပဿာသာနံ နိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ သုမနသိကတတ္တာ သူပဓာရိတတ္တာ နိရုဒ္ဓေပိ သုခုမကေ အဿာသပဿာသေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမအဿာသပဿာသနိမိတ္တာရမ္မဏတာပိ စိတ္တံ န ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝံ သန္တေ တတူပလဒ္ဓိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, အဿာသပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, အာနာပာနဿတိယာ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ စ ပဘာဝနာ ဟောတိ, ဒွိန္နံ သမာပတ္တီနံ ပဂုဏတာ သမာပဇ္ဇိတုမ္ပိ ဝုဋ္ဌဟိတုမ္ပိ။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခာရန္တိ အဿာသပဿာသာ ကာယော, ဥပဋ္ဌာနံ သတိ, အနုပဿနာ ဉာဏံ။ ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ နော သတိ, သတိ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိ စ, တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန တံ ကာယံ အနုပဿတိ။ တေန ဝုစ္စတိ – ''ကာယေ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာတိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၇၁)။

အယံ တာဝေတ္ထ ကာယာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တဿ ပဌမစတုက္ကဿ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဣဒမေဝ စတုက္ကံ အာဒိကမ္မိကဿ ကမ္မဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တံ, ဣတရာနိ ပန တီဏိ စတုက္ကာနိ ဧတ္ထ ပတ္တဇ္ဈာနဿ ဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တာနိ, တသ္မာ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ အာနာပာနဿတိစတုတ္ထဇ္ဈာနပဒဋ္ဌာနာယ ဝိပဿနာယ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒာဟိ အရဟတ္တံ ပာပုဏိတုကာမေန ဗုဒ္ဓပုတ္တေန ယံ ကာတဗ္ဗံ တံ သဗ္ဗံ ဣဒေဝ တာဝ အာဒိကမ္မိကဿ ကုလပုတ္တဿ ဝသေန အာဒိတော ပဘုတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စတုဗ္ဗိဓံ တာဝ သီလံ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ တိဝိဓာ ဝိသောဓနာ – အနာပဇ္ဇနံ, အာပန္နဝုဋ္ဌာနံ, ကိလေသေဟိ စ အပ္ပတိပီဠနံ။ ဧဝံ ဝိသုဒ္ဓသီလဿ ဟိ ဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ယမ္ပိဒံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တံ ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္တံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ အာစရိယဝတ္တံ ဇန္တာဃရဝတ္တံ ဥပေါသထာဂါရဝတ္တံ ဒွေအသီတိ ခန္ဓကဝတ္တာနိ စုဒ္ဒသဝိဓံ မဟာဝတ္တန္တိ ဣမေသံ ဝသေန အာဘိသမာစာရိကသီလံ ဝုစ္စတိ, တမ္ပိ သာဓုကံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ''အဟံ သီလံ ရက္ခာမိ, ကိံ အာဘိသမာစာရိကေန ကမ္မ''န္တိ ဝဒေယျ, တဿ သီလံ ပရိပူရေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာဘိသမာစာရိကဝတ္တေ ပန ပရိပူရေ သီလံ ပရိပူရတိ, သီလေ ပရိပူရေ သမာဓိ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – ''သော ဝတ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မံ အပရိပူရေတွာ 'သီလာနိ ပရိပူရေဿတီ'တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''တိ (အ. နိ. ၅.၂၁) ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ တသ္မာ တေန ယမ္ပိဒံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒိ အာဘိသမာစာရိကသီလံ ဝုစ္စတိ, တမ္ပိ သာဓုကံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ။ တတော –

''အာဝါသော စ ကုလံ လာဘော၊ ဂဏော ကမ္မဉ္စ ပဉ္စမံ။
အဒ္ဓာနံ ဉာတိ အာဗာဓော၊ ဂန္ထော ဣဒ္ဓီတိ တေ ဒသာ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေသု ဒသသု ပလိဗောဓေသု ယော ပလိဗောဓော အတ္ထိ, သော ဥပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဥပစ္ဆိန္နပလိဗောဓေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ တမ္ပိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ – သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ။ တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ ဘိက္ခုသင်္ဃာဒီသု မေတ္တာ မရဏဿတိ စ အသုဘသညာတိပိ ဧကေ။ ကမ္မဋ္ဌာနိကေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ပဌမံ တာဝ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ သီမဋ္ဌကဘိက္ခုသင်္ဃေ မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ

ဟာ; တတော သီမင္ဍကဒေဝတာသု, တတော ကေစရကမေ ကုလ္သရဇနေ, တတော တတ္ထ မနုဿေ ဥပဟာဒယ သဗ္ဗသတ္တေသု။ သော ဟိ ဘိက္ခုသင္ဃေ မေတ္တာယ သဟတသီနံ မုဒုစိတ္တတံ ဇနေတိ, အထသ္သ သုခသံတသတာ ဟောတိ။ သီမင္ဍကဒေဝတာသု မေတ္တာယ မုဒုကတစိတ္တာဟိ ဒေဝတာဟိ ဓမ္မိကာယ ရက္ခာယ သုသံဝိဟိတာရက္ခော ဟောတိ။ ကေစရကမေ ကုလ္သရဇနေ မေတ္တာယ မုဒုကတစိတ္တသန္တာနေဟိ ကုလ္သရေဟိ ဓမ္မိကာယ ရက္ခာယ သုရက္ခိတပရိက္ခာရော ဟောတိ။ တတ္ထ မနုဿေသု မေတ္တာယ ပသာဒိတစိတ္တေဟိ တေဟိ အပရိဘူတော ဟုတွာ ဝိစရတိ။ သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တာယ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတစာရော ဟောတိ။

မရဏာဿတိယာ ပန “အဝဿံ မရိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေန္တော အနေသနံ ပဟာယ ဥပရူပရိဝဍ္ဍမာနသံဝေဂေ အနောလီနဝုတ္တိကော ဟောတိ။ အသုဘသညာယ ဒိဗ္ဗေသုပိ အာရမ္မဏေသု တဏှာ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနဿေတံ တယံ ဗဟူပကာရတ္တာ “သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထယိတဗ္ဗံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗ”န္တိ ကတွာ အဓိပ္ပေတဿ စ ယောဂါနုယောဂက မ္မဿ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ **“သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာန”** န္တိ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏေသု ပန ယံ ယဿ စရိတာနုကူလံ, တံ တဿ နိစ္စံ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္တာ ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန **“ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန”** န္တိပိ ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန ဣဒမေဝ အာနာပာနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ “ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန သီလဝိသောဓနေကထံ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒကထဉ္စ ဣစ္ဆန္တေန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော** ဂဟေတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဝိသုဒ္ဓသီလေန ပန ဥပစ္ဆိန္နပလိဗောဓေန စ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တေန ဣမိနာ ကမ္မဋ္ဌာနေန စတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တဿ ဗုဒ္ဓပုတ္တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ တံ အလဘန္တေန အနာဂါမိဿ, တမ္ပိ အလဘန္တေန သကဒါဂါမိဿ, တမ္ပိ အလဘန္တေန သောတာပန္နဿ, တမ္ပိ အလဘန္တေန အာနာပာနစတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘိဿ, တမ္ပိ အလဘန္တေန ပါဠိယာ အဋ္ဌကထာယ စ အသမ္မူဠှဿ ဝိနိစ္ဆယာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အရဟန္တာဒယော ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂမေဝ အာစိက္ခန္တိ။ အယံ ပန ဂဟနပဒေသေ မဟာဟတ္ထိပထံ နီဟရန္တော ဝိယ သဗ္ဗတ္ထ အသမ္မူဠှော သပ္ပာယာသပ္ပာယံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကထေတိ။

တတြာယံ **အနုပုဗ္ဗိကထာ** – တေန ဘိက္ခုနာ သလ္လဟုကဝုတ္တိနာ ဝိနယာစာရသမ္ပန္နေန ဝုတ္တပ္ပကာရမာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ အာရာဓိတစိတ္တဿ တဿ သန္တိကေ ပဉ္စသန္ဓိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ တတြိမေ ပဉ္စ သန္ဓယော – ဥဂ္ဂဟော, ပရိပုစ္ဆာ, ဥပဋ္ဌာနံ, အပ္ပနာ, လက္ခဏန္တိ။ တတ္ထ **“ဥဂ္ဂဟော”** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥဂ္ဂဏှနံ, **“ပရိပုစ္ဆာ”** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ပရိပုစ္ဆနာ, **“ဥပဋ္ဌာနံ”** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥပဋ္ဌာနံ, **“အပ္ပနာ”** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပနာ, **“လက္ခဏံ”** နာမ ကမ္မဋ္ဌာနဿ လက္ခဏံ။ “ဧဝံလက္ခဏမိဒံ ကမ္မဋ္ဌာန”န္တိ ကမ္မဋ္ဌာနသဘာဝူပဓာရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ ပဉ္စသန္ဓိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တော အတ္တနာပိ န ကိလမတိ, အာစရိယမ္ပိ န ဝိဟေသေတိ; တသ္မာ ထောကံ ဥဒ္ဒိသာပေတွာ ဗဟုကာလံ သဇ္ဈာယိတွာ ဧဝံ ပဉ္စသန္ဓိကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သစေ တတ္ထ သပ္ပာယံ ဟောတိ, တတ္ထေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ နော စေ တတ္ထ သပ္ပာယံ ဟောတိ, အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ သစေ မန္ဒပညော ယောဇနပရမံ ဂန္တွာ, သစေ တိက္ခပညော ဒူရမ္ပိ ဂန္တွာ အဋ္ဌာရသသေနာသနဒောသဝိဝဇ္ဇိတံ, ပဉ္စသေနာသနင်္ဂသမန္နာဂတံ သေနာသနံ ဥပဂမ္မ တတ္ထ ဝသန္တေန ဥပစ္ဆိန္နခုဒ္ဒကပလိဗောဓေန ကတဘတ္တကိစ္စေန ဘတ္တသမ္မဒံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ရတနတ္တယဂုဏာနုဿရဏေန စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတွာ အာစရိယုဂ္ဂဟတော ဧကပဒမ္ပိ အသမ္မုဿန္တေန ဣဒံ အာနာပာနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန ဣမံ ကထာမဂ္ဂံ ဣစ္ဆန္တေန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော** (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၅၅) ဂဟေတဗ္ဗော။

ယံ ပန ဝုတ္တံ “ဣဒံ အာနာပာနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗ”န္တိ တတြာယံ **မနသိကာရဝိဓိ** –

“ဂဏနာ အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာ ဌပနာ သလ္လက္ခဏာ။
ဝိဝဋ္ဋနာ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ တေသဉ္စ ပဋိပဿနာ”တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၂၂၃; ပဋိ. မ. အဋ္ဌ. ၂.၁.၁၆၃)။

“ဂဏနာ”တိ ဂဏနာယေဝ။ **“အနုဗန္ဓနာ”** တိ အနုဝဟနာ။ **“ဖုသနာ”**တိ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနံ။ **“ဌပနာ”**တိ အပ္ပနာ။ **“သလ္လက္ခဏာ”**တိ ဝိပဿနာ။ “ဝိဝဋ္ဋနာ”တိ မဂ္ဂေါ။ **“ပါရိသုဒ္ဓိ”** တိ ဖလံ။ **“တေသဉ္စ ပဋိပဿနာ”** တိ ပစ္စဝေက္ခဏာ။ တတ္ထ ဣမိနာ အာဒိကမ္မိကေန ကုလပုတ္တေန ပဌမံ ဂဏနာယ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဂဏေန္တေန စ ပဉ္စန္နံ ဟေဋ္ဌာ န ဌပေတဗ္ဗံ, ဒသန္နံ ဥပရိ န နေတဗ္ဗံ, အန္တရေ ခဏ္ဍံ န ဒဿေတဗ္ဗံ။ ပဉ္စန္နံ ဟေဋ္ဌာ ဌပေန္တဿ ဟိ သမ္ဗာဓေ ဩကာသေ စိတ္တုပ္ပါဒော ဝိပ္ဖန္ဒတိ, သမ္ဗာဓေ ဝဇေ သန္နိရုဒ္ဓဂေါဂဏော ဝိယ။ ဒသန္နံ ဥပရိ နေန္တဿ ဂဏနာနိဿိတောဝ စိတ္တုပ္ပါဒော ဟောတိ။ အန္တရာ ခဏ္ဍံ ဒဿေန္တဿ “သိခါပ္ပတ္တံ နု ခော မေ ကမ္မဋ္ဌာနံ, နော”တိ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ။ တသ္မာ ဧတေ ဒောသေ ဝဇ္ဇေတွာ ဂဏေတဗ္ဗံ။

ဂဏေန္တေန စ ပဌမံ ဒန္ဓဂဏနာယ ဓညမာပကဂဏနာယ ဂဏေတဗ္ဗံ။ ဓညမာပကော ဟိ နာဠိံ ပူရေတွာ “ဧက”န္တိ ဝတွာ ဩကိရတိ။ ပုန ပူရေန္တော ကိဉ္စိ ကစဝရံ ဒိသွာ တံ ဆဍ္ဍေန္တော “ဧကံ ဧက”န္တိ ဝဒတိ။ ဧသ နယော “ဒွေ ဒွေ”တိအာဒီသု။ ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ အဿာသပဿာသေသု ယော ဥပဋ္ဌာတိ တံ ဂဟေတွာ “ဧကံ ဧက”န္တိ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ “ဒသ ဒသာ”တိ ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနံ ဥပလက္ခေတွာဝ ဂဏေတဗ္ဗံ။ တဿေဝံ ဂဏယတော နိက္ခမန္တာ စ ပဝိသန္တာ စ အဿာသပဿာသာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။

အထာနေန တံ ဒန္ဓဂဏနံ ဓညမာပကဂဏနံ ပဟာယ သီဃဂဏနာယ ဂေါပါလကဂဏနာယ ဂဏေတဗ္ဗံ ။ ဆေကော ဟိ ဂေါပါလကော သက္ခရာယော ဥစ္ဆင်္ဂေန ဂဟေတွာ ရဇ္ဇုဒဏ္ဍဟတ္ထော ပါတောဝ ဝဇံ ဂန္တွာ ဂါဝေါ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိတွာ ပလိဃတ္ထမ္ဘမတ္ထကေ နိသိန္နော ဒွါရံ ပတ္တံ ပတ္တံယေဝ ဂါဝံ “ဧကော ဒွေ”တိ သက္ခရံ ခိပိတွာ ခိပိတွာ ဂဏေတိ။ တိယာမရတ္တိံ သမ္ဗာဓေ ဩကာသေ ဒုက္ခံ ဝုတ္ထဂေါဂဏော နိက္ခမန္တော အညမညံ ဥပနိဃံသန္တော ဝေဂေန ဝေဂေန ပုဉ္ဇော ပုဉ္ဇော ဟုတွာ နိက္ခမတိ။ သော ဝေဂေန ဝေဂေန “တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒသာ”တိ ဂဏေတိယေဝ။ ဧဝမိမဿာပိ ပုရိမနယေန ဂဏယတော အဿာသပဿာသာ ပါကဋာ ဟုတွာ သီဃံ သီဃံ ပုနပ္ပုနံ သဉ္စရန္တိ။ တတော တေန “ပုနပ္ပုနံ သဉ္စရန္တီ”တိ ဉတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ အဂ္ဂဟေတွာ ဒွါရပ္ပတ္တံ ဒွါရပ္ပတ္တံယေဝ ဂဟေတွာ “ဧကော ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ , ဧကော ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ, ဧကော ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဆ သတ္တ။ပေ.။ အဋ္ဌ။ နဝ။ ဒသာ”တိ သီဃံ သီဃံ ဂဏေတဗ္ဗမေဝ။ ဂဏနာပဋိဗဒ္ဓေ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနေ ဂဏနာဗလေနေဝ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ အရိတ္တုပတ္ထမ္ဘနဝသေန စဏ္ဍသောတေ နာဝါဌပနမိဝ။

တဿေဝံ သီဃံ သီဃံ ဂဏယတော ကမ္မဋ္ဌာနံ နိရန္တရပ္ပဝတ္တံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။ အထ “နိရန္တရံ ပဝတ္တတီ”တိ ဉတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ ဝါတံ အပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဂေန ဝေဂေန ဂဏေတဗ္ဗံ။ အန္တော ပဝိသနဝါတေန ဟိ သဒ္ဓိံ စိတ္တံ ပဝေသယတော အဗ္ဘန္တရံ ဝါတဗ္ဗာဟတံ မေဒပူရိတံ ဝိယ ဟောတိ, ဗဟိနိက္ခမနဝါတေန သဒ္ဓိံ စိတ္တံ နီဟရတော ဗဟိဒ္ဓာ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ။ ဖုဋ္ဌောကာသေ ပန သတိံ ဌပေတွာ ဘာဝေန္တဿေဝ ဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “အန္တော စ ဗဟိ စ ဝါတံ အပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဂေန ဝေဂေန ဂဏေတဗ္ဗ”န္တိ။

ကီဝ စိရံ ပနေတံ ဂဏေတဗ္ဗန္တိ? ယာဝ ဝိနာ ဂဏနာယ အဿာသပဿာသာရမ္မဏေ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ။ ဗဟိ ဝိသဋဝိတက္ကဝိစ္ဆေဒံ ကတွာ အဿာသပဿာသာရမ္မဏေ သတိ သဏ္ဌာပနတ္ထံယေဝ ဟိ ဂဏနာတိ။

ဧဝံ ဂဏနာယ မနသိကတွာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကာတဗ္ဗံ။ အနုဗန္ဓနာ နာမ ဂဏနံ ပဋိသံဟရိတွာ သတိယာ နိရန္တရံ အဿာသပဿာသာနံ အနုဂမနံ; တဉ္စ ခော န အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနုဂမနဝသေန။ ဗဟိနိက္ခမနဝါတဿ ဟိ နာဘိ အာဒိ, ဟဒယံ မဇ္ဈံ, နာသိကဂ္ဂံ ပရိယောသာနံ။ အဗ္ဘန္တရပဝိသနဝါတဿ နာသိကဂ္ဂံ အာဒိ, ဟဒယံ မဇ္ဈံ, နာဘိ ပရိယောသာနံ။ တဉ္စဿ အနုဂစ္ဆတော ဝိက္ခေပဂတံ စိတ္တံ သာရဒ္ဓာယ စေဝ ဟောတိ ဣဉ္ဇနာယ စ။ ယထာဟ –

> “အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော အဇ္ဈတ္တံ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓာ စ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိတာ စ ဖန္ဒိတာ စ။ ပဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆတော ဗဟိဒ္ဓာ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ သာရဒ္ဓာ စ ဟောန္တိ ဣဉ္ဇိတာ စ ဖန္ဒိတာ စာ”တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၅၇)။

တသ္မာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကရောန္တေန န အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေန မနသိကာတဗ္ဗံ။ အပိစ ခော ဖုသနာဝသေန စ ဌပနာဝသေန စ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဂဏနာနုဗန္ဓနာဝသေန ဝိယ ဟိ ဖုသနာဌပနာဝသေန ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိ။ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေယေဝ ပန ဂဏေန္တော ဂဏနာယ စ ဖုသနာယ စ မနသိ ကရောတိ။ တတ္ထေဝ ဂဏနံ ပဋိသံဟရိတွာ တေ သတိယာ အနုဗန္ဓန္တော အပ္ပနာဝသေန စ စိတ္တံ ဌပေန္တော "အနုဗန္ဓနာယ စ ဖုသနာယ စ ဌပနာယ စ မနသိ ကရောတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ သွာယမတ္ထော **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တပင်္ဂုဠဒေါဝါရိကောပမာဟိ **ပဋိသမ္ဘိဒာယံ** ဝုတ္တကကစောပမာယ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတြာယံ ပင်္ဂုဠောပမာ – "သေယျထာပိ ပင်္ဂုဠော ဒေါလာယ ကီဠတံ မာတာပုတ္တာနံ ဒေါလံ ခိပိတွာ တတ္ထေဝ ဒေါလတ္ထမ္ဘမူလေ နိသိန္နော ကမေန အာဂစ္ဆန္တဿ စ ဂစ္ဆန္တဿ စ ဒေါလာဖလကဿ ဥဘောကောဋိမဇ္ဈဉ္စ ပဿတိ, န စ ဥဘောကောဋိမဇ္ဈာနံ ဒဿနတ္ထံ ဗျာဝဋော ဟောတိ။ ဧဝမေဝါယံ ဘိက္ခု သတိဝသေန ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘမူလေ ဌတွာ အဿာသပဿာသဒေါလံ ခိပိတွာ တတ္ထေဝ နိမိတ္တေ သတိယာ နိသိန္နော ကမေန အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေ အဿာသပဿာသာနံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ သတိယာ အနုဂစ္ဆန္တော တတ္ထ စ စိတ္တံ ဌပေန္တော ပဿတိ, န စ တေသံ ဒဿနတ္ထံ ဗျာဝဋော ဟောတိ။ အယံ ပင်္ဂုဠောပမာ။

အယံ ပန ဒေါဝါရိကောပမာ – "သေယျထာပိ ဒေါဝါရိကော နဂရဿ အန္တော စ ဗဟိ စ ပုရိသေ 'ကော တွံ, ကုတော ဝါ အာဂတော, ကုဟိံ ဝါ ဂစ္ဆသိ, ကိံ ဝါ တေ ဟတ္ထေ'တိ န ဝီမံသတိ, န ဟိ တဿ တေ ဘာရာ။ ဒွါရပ္ပတ္တံ ဒွါရပ္ပတ္တံယေဝ ပန ဝီမံသတိ; ဧဝမေဝ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အန္တော ပဝိဋ္ဌဝါတာ စ ဗဟိ နိက္ခန္တဝါတာ စ န ဘာရာ ဟောန္တိ, ဒွါရပ္ပတ္တာ ဒွါရပ္ပတ္တာယေဝ ဘာရာတိ။ အယံ ဒေါဝါရိကောပမာ။

ကကစောပမာ ပန အာဒိတောပဘုတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉှေတံ –

"နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ, အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
အဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ, ဘာဝနာနုပလဗ္ဘတိ။

"နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ, အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
ဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ, ဘာဝနာ ဥပလဗ္ဘတီ"တိ။ (ပဋိ. မ. ၁.၁၅၉)။

ကထံ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဧကစိတ္တဿ အာရမ္မဏံ န ဟောန္တိ, န စိမေ တယော ဓမ္မာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ, န စ စိတ္တံ ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ, ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ, ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ, ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ ? သေယျထာပိ ရုက္ခော သမေ ဘူမိဘာဂေ နိက္ခိတ္တော, တမေနံ ပုရိသော ကကစေန ဆိန္ဒေယျ, ရုက္ခေ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ ဝသေန ပုရိသဿ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ, န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ ကကစဒန္တေ မနသိ ကရောတိ, န အာဂတာ ဝါ ဂတာ ဝါ ကကစဒန္တာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ, ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ, ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ။

ယထာ ရုက္ခော သမေ ဘူမိဘာဂေ နိက္ခိတ္တော; ဧဝံ ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တံ။ ယထာ ကကစဒန္တာ; ဧဝံ အဿာသပဿာသာ။ ယထာ ရုက္ခေ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနံ ဝသေန ပုရိသဿ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ, န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ ကကစဒန္တေ မနသိ ကရောတိ, န အာဂတာ ဝါ ဂတာ ဝါ ကကစဒန္တာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ, ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ, ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ, ဧဝမေဝ ဘိက္ခု နာသိကဂ္ဂေ ဝါ မုခနိမိတ္တေ ဝါ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ နိသိန္နော ဟောတိ, န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ အဿာသပဿာသေ မနသိ ကရောတိ, န အာဂတာ ဝါ ဂတာ ဝါ အဿာသပဿာသာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ, ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ, ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ, ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ။

ပဓာနန္တိ ကတမံ **ပဓာနံ**? အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ကမ္မနိယံ ဟောတိ – ဣဒံ ပဓာနံ။ ကတမော **ပယောဂေါ**? အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဥပက္ကိလေသာ ပဟီယန္တိ, ဝိတက္ကာ ဝူပသမန္တိ – အယံ ပယောဂေါ။ ကတမော **ဝိသေသော**? အာရဒ္ဓဝီရိယဿ သံယောဇနာ ပဟီယန္တိ, အနုသယာ ဗျန္တီ ဟောန္တိ – အယံ ဝိသေသော။ ဧဝံ ဣမေ

တယော ဓမ္မာ ဧကေစိတ္တသ္မိ အာရမ္မဏာ န ဟောန္တိ, န စိမေ တယော ဓမ္မာ အဝိဒိတာ ဟောန္တိ, န စ စိတ္တံ ဝိက္ခေပံ ဂစ္ဆတိ, ပဓာနဉ္စ ပညာယတိ, ပယောဂဉ္စ သာဓေတိ, ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ။

> ''အာနာပာနဿတိ ယဿ၊ ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာဝိတာ။
> အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
> သော ဣမံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အဗ္ဘာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ''တိ။ (ပဋိ. မ. ၁.၁၆၀)။

အယံ ကကစောပမာ။ ဣဓ ပနဿ အာဂတာဂတဝသေန အမနသိကာရမတ္တမေဝ ပယောဇနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ က မ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောတော ကဿစိ နစိရေနေဝ နိမိတ္တဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဝသေသဈာနင်္ဂပဋိမဏ္ဍိတာ အပ္ပနာသင်္ခာတာ ဌပနာ စ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ကဿစိ ပန ဂဏနာဝသေနေဝ မနသိကာရကာလတော ပဘုတိ အနုက္ကမတော ဩဠာရိက အဿာသပဿာသနိရောဓဝသေန ကာယဒရထေ ဝူပသန္တေ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ လဟုကံ ဟောတိ, သရီရံ အာကာ သေ လင်္ဃနာကာရပ္ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ ယထာ သာရဒ္ဓကာယဿ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ နိသီဒတော မဉ္စပီဌံ ဩနမတိ, ဝိကူဇတိ, ပစ္စတ္ထရဏံ ဝလိံ ဂဏှာတိ။ အသာရဒ္ဓကာယဿ ပန နိသီဒတော နေဝ မဉ္စပီဌံ ဩနမတိ, န ဝိကူဇတိ, န ပ စ္စတ္ထရဏံ ဝလိံ ဂဏှာတိ, တူလပိစုပူရိတံ ဝိယ မဉ္စပီဌံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အသာရဒ္ဓော ကာယော လဟု ကော ဟောတိ; ဧဝမေဝ ဂဏနာဝသေန မနသိကာရကာလတော ပဘုတိ အနုက္ကမတော ဩဠာရိကအဿာသပဿာသနိ ရောဓဝသေန ကာယဒရထေ ဝူပသန္တေ ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ လဟုကံ ဟောတိ, သရီရံ အာကာသေ လင်္ဃနာကာရပ္ပတ္ တံ ဝိယ ဟောတိ။

တဿ ဩဠာရိကေ အဿာသပဿာသေ နိရုဒ္ဓေ သုခုမအဿာသပဿာသနိမိတ္တာရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္ တတိ, တသ္မိမ္ပိ နိရုဒ္ဓေ အပရာပရံ တတော သုခုမတရသုခုမတမနိမိတ္တာရမ္မဏံ ပဝတ္တတိယေဝ။ ကထံ? ယထာ ပုရိ သော မဟတိယာ လောဟသလာကာယ ကံသတာဠံ အာကောဋေယျ, ဧကပ္ပဟာရေန မဟာသဒ္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, တ ဿ ဩဠာရိကသဒ္ဒာရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္တေယျ, နိရုဒ္ဓေ ဩဠာရိကေ သဒ္ဒေ အထ ပစ္ဆာ သုခုမသဒ္ဒနိမိတ္တာရ မ္မဏံ, တသ္မိမ္ပိ နိရုဒ္ဓေ အပရာပရံ တတော သုခုမတရသုခုမတမသဒ္ဒနိမိတ္တာရမ္မဏံ စိတ္တံ ပဝတ္တတေဝ; ဧဝန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ''သေယျထာပိ ကံသေ အာကောဋိတေ''တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၇၁) ဝိတ္ထာရော။

ယထာ ဟိ အညာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဥပရူပရိ ဝိဘူတာနိ ဟောန္တိ, န တထာ ဣဒံ။ ဣဒံ ပန ဥပရူပရိ ဘာဝေန္တဿ ဘာဝေန္တဿ သုခုမတ္တံ ဂစ္ဆတိ, ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ န ဥပဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အနုပဋ္ဌဟန္တေ ပန တသ္မိံ န တေန ဘိက္ခုနာ ဥဋ္ဌာ ယာသနာ စမ္မခဏ္ဍံ ပပ္ဖောဋေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ကိံ ကာတဗ္ဗံ? ''အာစရိယံ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ ဝါ ''နဋ္ဌံ အနိ မေ ကမ္မ ဋ္ဌာန''န္တိ ဝါ န ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗံ, ဣရိယာပထံ ဝိကောပေတွာ ဂစ္ဆတော ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနံ နဝနဝမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ယ ထာနိသိန္နေနေဝ ဒေသတော အာဟရိတဗ္ဗံ။

တတြာယံ အာဟရဏူပါယော။ တေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ကမ္မဋ္ဌာနဿ အနုပဋ္ဌဟနဘာဝံ ဉတွာ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိ တဗ္ဗံ – ''ဣမေ အဿာသပဿာသာ နာမ ကတ္ထ အတ္ထိ, ကတ္ထ နတ္ထိ, ကဿ ဝါ အတ္ထိ, ကဿ ဝါ နတ္ ထီ''တိ။ အထေဝံ ပဋိသဉ္စိက္ခတာ ''ဣမေ အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ နတ္ထိ, ဥဒကေ နိမုဂ္ဂါနံ နတ္ထိ, တထာ အသညီဘူတာနံ မ တာနံ စတုတ္ထဈာနသမာပန္နာနံ ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီနံ နိရောဓသမာပန္နာန''န္တိ ဉတွာ ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာ ပဋိစောဒေတဗ္ဗော – ''နနု တွံ, ပဏ္ဍိတ, နေဝ မာတုကုစ္ဆိဂတော, န ဥဒကေ နိမုဂ္ဂေါ, န အသညီဘူတော, န မတော, န စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပန္နော, န ရူပါရူပဘဝသမင်္ဂီ, န နိရောဓသမာပန္နော, အတ္ထိယေဝ တေ အဿာသပဿာသာ, မန္ဒပ ညတာယ ပန ပရိဂ္ဂဟေတုံ န သက္ကောသီ''တိ။ အထာနေန ပကတိဖုဋ္ဌဝသေနေဝ စိတ္တံ ဌပေတွာ မနသိကာရော ပဝ တ္တေတဗ္ဗော။ ဣမေ ဟိ ဒီဃနာသိကဿ နာသာ ပုဋံ ဃဋ္ဋေန္တာ ပဝတ္တန္တိ, ရဿနာသိကဿ ဥတ္တရောဋ္ဌံ။ တသ္မာနေန ဣမံ နာမ ဌာနံ ဃဋ္ဋေန္တီတိ နိမိတ္တံ ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ။ ဣမမေဝ ဟိ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ – ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပာနဿတိဘာဝနံ ဝဒါမီ''တိ (မ. နိ. ၃.၁၄၉; သံ. နိ. ၅.၉၉၂)။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ယံကိဉ္စိ ကမ္မဋ္ဌာနံ သတဿ သမ္ပဇာနဿေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ, ဣတော အညံ ပန မနသိကရောန္တ တဿ ပာကဋံ ဟောတိ။ ဣဒံ ပန အာနာပာနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဂရုကံ ဂရုကဘာဝနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ မဟာပုရိ

သာနမေဝ မနသိကာရဘူမိဘူတံ, န စေဝ ဣတ္တရံ, န စ ဣတ္တရသတ္တသမာသေဝိတံ။ ယထာ ယထာ မနသိ ကရီယတိ, တထာ တထာ သန္တဥ္စေဝ ဟောတိ သုခုမဥ္စ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဗလဝတီ သတိ စ ပညာ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။

ယထာ ဟိ မဋ္ဌသာဋကဿ တုန္နကရဏကာလေ သူစိပိ သုခုမာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ, သူစိပာသဝေဓနမ္ပိ တတော သုခုမ တရံ; ဧဝမေဝ မဋ္ဌသာဋကသဒိသဿ ဣမဿ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဘာဝနာကာလေ သူစိပဋိဘာဂါ သတိပိ သူစိပာသဝေ ဓနပဋိဘာဂါ တံသမ္ပယုတ္တာ ပညာပိ ဗလဝတီ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တာဟိ စ ပန သတိပညာဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ အညတြ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။

ယထာ ပန ကဿကော ကသိံ ကသိတွာ ဗလိဗဒ္ဒေ မုဥ္စိတွာ ဂေါစရာဘိမုခေ ကတွာ ဆာယာယ နိသိန္နော ဝိဿ သမေယျ, အထဿ တေ ဗလိဗဒ္ဒါ ဝေဂေန အဋဝိံ ပဝိသေယျုံ။ ယော ဟောတိ ဆေကော ကဿကော သော ပုန တေ ဂဟေတွာ ယောဇေတုကာမော န တေသံ အနုပဒံ ဂန္တွာ အဋဝိံ အာဟိဏ္ဍတိ။ အထ ခော ရသ္မိဥ္စ ပတောဒဥ္စ ဂ ဟေတွာ ဥဇုကမေဝ တေသံ နိပါတတိတ္ထံ ဂန္တွာ နိသီဒတိ ဝါ နိပဇ္ဇတိ ဝါ။ အထ တေ ဂေဏေ ဒိဝသဘာဂံ စရိတွာ နိပါတတိတ္ထံ ဩတရိတွာ နှာယိတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဌိတေ ဒိသွာ ရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ ပတောဒေန ဝိဇ္ဈန္တော အာနေတွာ ယောဇေတွာ ပုန ကမ္မံ ကရောတိ; ဧဝမေဝ တေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ အည တြ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။ သတိရသ္မိံ ပန ပညာပတောဒဥ္စ ဂဟေတွာ ပကတိဖုဋ္ဌောကာသေ စိတ္တံ ဌပေတွာ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။ ဧဝဥ္ဟိဿ မနသိကရောတော နစိရဿေဝ တေ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, နိပါတ တိတ္ထေ ဝိယ ဂေဏာ။ တတော တေန သတိရသ္မိယာ ဗန္ဓိတွာ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ယောဇေတွာ ပညာပတောဒေန ဝိ ဇ္ဈန္တေန ပုန ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗံ; တဿေဝမနုယုဥ္ဇတော နစိရဿေဝ နိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိ။ တံ ပနေတံ န သ ဗ္ဗေသံ ဧကသဒိသံ ဟောတိ ; အပိစ ခော ကဿစိ သုခသမ္ဖဿံ ဥပ္ပာဒယမာနော တူလပိစု ဝိယ, ကပ္ပာသပိစု ဝိယ, ဝါတဓာရာ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌာတီတိ ဧကစ္စေ အာဟု။

အယံ ပန **အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယော** – ဣဒဥ္ဟိ ကဿစိ တာရကရူပံ ဝိယ, မဏိဂုဠိကာ ဝိယ, မုတ္တာဂုဠိကာ ဝိယ စ ကဿစိ ခရသမ္ဖဿံ ဟုတွာ ကပ္ပာသဋ္ဌိ ဝိယ, သာရဒာရုသူစိ ဝိယ စ ကဿစိ ဒီဃပာမင်္ဂသုတ္တံ ဝိယ, ကုသုမဒာ မံ ဝိယ, ဓူမသိခါ ဝိယ စ ကဿစိ ဝိတ္ထတံ မက္ကဋကသုတ္တံ ဝိယ, ဝလာဟကပဋလံ ဝိယ, ပဒုမပုပ္ဖံ ဝိယ, ရထစက္ကံ ဝိယ, စန္ဒမဏ္ဍလံ ဝိယ, သူရိယမဏ္ဍလံ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌာတိ။ တဥ္စ ပနေတံ ယထာ သမ္ဗဟုလေသု ဘိက္ခူသု သုတ္တန္တံ သဇ္ဈာယိတွာ နိသိန္နေသု ဧကေန ဘိက္ခုနာ "တုမှာကံ ကီဒိသံ ဟုတွာ ဣဒံ သုတ္တံ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ ဝုတ္တေ ဧကော "မယှံ မဟတီ ပဗ္ဗတေယျာ နဒီ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ အာဟ။ အပရော "မယှံ ဧကာ ဝနရာဇိ ဝိယ"။ အ ညော "မယှံ သီတစ္ဆာယော သာခါသမ္ပန္နော ဖလဘာရဘရိတရုက္ခော ဝိယာ"တိ။ တေသဥ္ဟိ တံ ဧကမေဝ သုတ္တံ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဧကမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ။ သညဇဥ္ဟိ ဧတံ သညာနိဒာနံ သညာပ္ပဘဝံ တသ္မာ သညာနာနတာယ နာနတော ဥပဋ္ဌာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧတ္ထ စ အညမေဝ အဿာသာရမ္မဏံ စိတ္တံ, အညံ ပဿာသာရမ္မဏံ, အညံ နိမိတ္တာရမ္မဏံ ယဿ ဟိ ဣမေ တယော ဓမ္မာ နတ္ထိ, တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ နေဝ အပ္ပနံ န ဥပစာရံ ပာပုဏာတိ။ ယဿ ပနိမေ တယော ဓမ္မာ အတ္ထိ, တဿေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ အပ္ပနဥ္စ ဥပစာရဥ္စ ပာပုဏာတိ။ ဝုတ္တဥ္ဟေတံ –

"နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
အဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ၊ ဘာဝနာနုပလဗ္ဘတိ။

"နိမိတ္တံ အဿာသပဿာသာ၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿ။
ဇာနတော စ တယော ဓမ္မေ၊ ဘာဝနာ ဥပလဗ္ဘတီ"တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၂၃၁)။

ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတေ ပန နိမိတ္တေ တေန ဘိက္ခုနာ အာစရိယသန္တိကံ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ – "မယှံ, ဘန္တေ, ဧ ဝရူပံ နာမ ဥပဋ္ဌာတီ"တိ။ အာစရိယေန ပန "ဧတံ နိမိတ္တ"န္တိ ဝါ "န နိမိတ္တ"န္တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ "ဧဝံ ဟောတိ, အာဝုသော"တိ ဝတွာ ပန "ပုနပ္ပုနံ မနသိ ကရောဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ "နိမိတ္တ"န္တိ ဟိ ဝုတ္တေ ဝေသာနံ အာပဇ္ဇေယျ; "န နိမိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တေ နိရာသော ဝိသီဒေယျ။ တသ္မာ တဒုဘယမ္ပိ အဝတွာ မနသိကာရေယေဝ နိယော

ဇေတဗ္ဗောတိ။ ဇဝံ တာဝ **ဒီဃဘာဏကာ။ မဇ္ဈိမဘာဏကာ** ပနာဟု – ''နိမိတ္တမိဒံ, အာဝုသော, ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုနပ္ပုနံ မန သိ ကရောဟိ သပ္ပုရိသာတိ ဝတ္တဗ္ဗော''တိ။ အထာနေန နိမိတ္တေယေဝ စိတ္တံ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဇဝမဿာယံ ဣတော ပ ဘုတိ ဌပနာဝသေန ဘာဝနာ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ပောရာဏေဟိ –

> ''နိမိတ္တေ ဌပယံ စိတ္တံ၊ နာနာကာရံ ဝိဘာဝယံ။
> ဓီရော အဿာသပဿာသေ၊ သကံ စိတ္တံ နိဗန္ဓတီ''တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၂၃၂; ပဋိ. မ. အဋ္ဌ. ၂.၁.၁၆၃)။

တဿေဝံ နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတော ပဘုတိ နီဝရဏာနိ ဝိက္ခမ္ဘိတာနေဝ ဟောန္တိ ကိလေသာ သန္နိသိန္နာဝ သတိ ဥ ပဋ္ဌိတာယေဝ, စိတ္တံ သမာဟိတမေဝ။ ဣဒဉ္ဟိ ဒ္ဝီဟာကာရေဟိ စိတ္တံ သမာဟိတံ နာမ ဟောတိ – ဥပစာရဘူမိယံ တ နီဝရဏပ္ပဟာနေန, ပဋိလာဘဘူမိယံ တ အင်္ဂပါတုဘာဝေန။ တတ္ထ **''ဥပစာရဘူမီ''**တိ ဥပစာရသမာဓိ; **''ပဋိလာဘဘူ မီ''**တိ အပ္ပနာသမာဓိ။ တေသံ ကိံ နာနာကရဏံ? ဥပစာရသမာဓိ ကုသလဝီထိယံ ဇဝိတွာ ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ, အပ္ပနာသမာဓိ ဒိဝသဘာဂေ အပ္ပေတွာ နိသိန္နဿ ဒိဝသဘာဂမ္ပိ ကုသလဝီထိယံ ဇဝတိ, န ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ။ ဣမေသု ဒ္ဝီသု သမာ ဓီသု နိမိတ္တပါတုဘာဝေန ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတံ စိတ္တံ ဟောတိ ။ အထာနေန တံ နိမိတ္တံ နေဝ ဝဏ္ဏတော မနသိ ကာတဗ္ဗံ, န လက္ခဏတော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ အပိစ ခော ခတ္တိယမဟေသိယာ စက္ကဝတ္တိဂဗ္ဘော ဝိယ ကဿကေ န သာလိယဝဂဗ္ဘော ဝိယ စ အပ္ပမတ္တေန ရက္ခိတဗ္ဗံ; ရက္ခိတံ ဟိဿ ဖလဒံ ဟောတိ။

> ''နိမိတ္တံ ရက္ခတော လဒ္ဓ၊ ပရိဟာနိ န ဝိဇ္ဇတိ။
> အာရက္ခမှိ အသန္တမှိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိနဿတီ''တိ။

တတ္ရာယံ **ရက္ခဏူပါယော** – တေန ဘိက္ခုနာ အာဝါသော, ဂေါစရော, ဘဿံ, ပုဂ္ဂလော, ဘောဇနံ, ဥတု, ဣရိ ယာပထောတိ ဣမာနိ သတ္တ အသပ္ပာယာနိ ဝဇ္ဇေတွာ တာနေဝ သတ္တ သပ္ပာယာနိ သေဝန္တေန ပုနပ္ပုနံ တံ နိမိတ္တံ မန သိကာတဗ္ဗံ။

ဇဝံ သပ္ပာယသေဝနေန နိမိတ္တံ ထိရံ ကတွာ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဂမယိတွာ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ, ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါ ဒနတာ, နိမိတ္တကုသလတာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ သပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တပဂ္ဂဏှနာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တနိဂ္ဂဏှနာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တသမ္ပဟံသနာ, ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တအဇ္ဈုပေက္ခနာ, အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ, သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနာ, တဒဓိမုတ္တတာတိ ဣမာနိ ဒသ အပ္ပနာကောသလ္လာနိ အဝိဇဟန္တေန ယောဂေါ ကရဏီယော။

တဿေဝံ အနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ဣဒါနိ အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဘဝင်္ဂံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ နိမိတ္တာရမ္မ ဏံ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မိဉ္စ နိရုဒ္ဓေ တဒေဝါရမ္မဏံ ဂဟေတွာ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဝါ ဇဝနာနိ, ယေသံ ပဌမံ ပရိကမ္မံ, ဒုတိယံ ဥပစာရံ, တတိယံ အနုလောမံ, စတုတ္ထံ ဂေါတြဘု , ပဉ္စမံ အပ္ပနာစိတ္တံ။ ပဌမံ ဝါ ပရိကမ္မဉ္စေဝ ဥပစာရဉ္စ, ဒုတိယံ အနုလောမံ, တတိယံ ဂေါတြဘု, စတုတ္ထံ အပ္ပနာစိတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ စတုတ္ထမေဝ ဟိ ပဉ္စမံ ဝါ အပ္ပေတိ, န ဆဋ္ဌံ သတ္တမံ ဝါ အာသန္နဘဝင်္ဂပါတတ္တာ။

အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော ပနာဟ – ''အာသေဝနပစ္စယေန ကုသလာ ဓမ္မာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ; တ သ္မာ ဆဋ္ဌံ သတ္တမံ ဝါ အပ္ပေတီ''တိ။ တံ **အဋ္ဌကထာသု** ပဋိက္ခိတ္တံ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ ကာမာဝစရာနိ ဟောန္ တိ, အပ္ပနာစိတ္တံ ပန ရူပါဝစရံ။ ဇဝမနေန ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနံ, ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ, ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နံ, တိဝိဓကလျာ ဏံ, ပဌမဇ္ဈာနံ အဓိဂတံ ဟောတိ။ သော တသ္မိံယေဝါရမ္မဏေ ဝိတက္ကာဒယော ဝူပသမေတွာ ဒုတိယတတိယစတုတ္ ထဇ္ဈာနာနိ ဟာပုဏာတိ။ ဇတ္တာဝတာ စ ဌပနာဝသေန ဘာဝနာယ ပရိယောသာနပ္ပတ္တော ဟောတိ။ အယမေတ္ထ သင် ခေပကထာ။ ဝိတ္ထာရော ပန ဣတ္ထန္တေန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော** ဂဟေတဗ္ဗော။

ဇဝံ ပတ္တစတုတ္ထဇ္ဈာနော ပနေတ္ထ ဘိက္ခု သလ္လက္ခဏာဝိဝဋ္ဋနာဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဍ္ဎေတွာ ဟာရိသုဒ္ဓိံ ပ တ္တုကာမော တဒေဝ စ္စာနံ အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇနအဓိဋ္ဌာနဝုဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏာသင်္ခါတေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝသိပ္ပ

တ္တံ ပဂုဏံ ကတွာ အရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ တ ရူပံ, ရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ တ အရူပန္တိ ရူပာရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတိ။ ကထံ? သော ဟိ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနင်္ဂါနိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တေသံ နိဿယံ ဟဒယဝတ္ထုံ တံ နိဿယာနိ စ ဘူတာနိ တေသဉ္စ နိဿယံ သကလမ္ပိ ကရဇကာယံ ပဿတိ။ တတော "ဈာနင်္ဂါနိ အရူပံ, ဝတ္ထာဒီနိ ရူပ"န္တိ ရူပာရူပံ ဝဝတ္ထပေတိ။

အထ တ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ ကေသာဒီသု ကောဋ္ဌာသေသု ပထဝီဓာတုအာဒိဝသေန စတ္တာရိ ဘူတာနိ တံနိဿိတရူပါနိ စ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ယထာပရိဂ္ဂဟိတရူပာရမ္မဏံ ယထာပရိဂ္ဂဟိတရူပဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏံ တ သသမ္ပယုတ္တဓမ္မံ ဝိညာဏဉ္စ ပဿတိ။ တတော "ဘူတာဒီနိ ရူပံ သသမ္ပယုတ္တဓမ္မံ ဝိညာဏံ အရူပ"န္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။

အထ တ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ အဿာသပဿာသာနံ သမုဒယော ကရဇကာယော စ စိတ္တဉ္စာတိ ပဿတိ။ ယထာ ဟိ ကမ္မာရဂဂ္ဂရိယာ ဓမမာနာယ ဘတ္တဉ္စ ပုရိသဿ စ တဇ္ဇံ တယာမံ ပဋိစ္စ တတော သဉ္စရတိ; ဧဝမေဝ ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ ပဋိစ္စ အဿာသပဿာသာတိ။ တတော အဿာသပဿာသေ စ ကာယဉ္စ ရူပံ, စိတ္တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ အရူပန္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။

ဧဝံ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသတိ, ပရိယေသန္တော စ တံ ဒိသွာ တီသုပိ အဒ္ဓါသု နာမရူပဿ ပဝတ္တိံ အာရဗ္ဘ ကင်္ခံ ဝိတရတိ။ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခော ကလာပသမ္မသနဝသေန တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဥပ္ပန္နေ ဩဘာသာဒယော ဒသ ဝိပဿနုပက္ကိလေသေ ပဟာယ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ ပဋိပဒါဉာဏံ "မဂ္ဂေါ"တိ ဝဝတ္ထပေတွာ ဥဒယံ ပဟာယ ဘင်္ဂါနုပဿနံ ပတွာ နိရန္တရံ ဘင်္ဂါနုပဿနေန ဘယတော ဥပဋ္ဌိတေသု သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဝိရဇ္ဇန္တော ဝိမုစ္စန္တော ယထာက္ကမံ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂေ ပာပုဏိတွာ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌာယ ဧကူနဝီသတိဘေဒဿ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ ပရိယန္တပ္ပတ္တော သဒေဝကဿ လောကဿ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ စဿ ဂဏနံ အာဒိံ ကတွာ ဝိပဿနာပရိယောသာနာ အာနာပာနဿတိသမာဓိဘာဝနာ စ သမတ္တာ ဟောတီတိ။

အယံ သဗ္ဗာကာရတော ပဌမစတုက္ကဝဏ္ဏနာ။

ဣတရေသု ပန တီသု စတုက္ကေသု ယသ္မာ ဝိသုံ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနယော နာမ နတ္ထိ; တသ္မာ အနုပဒဝဏ္ဏနာနယေနေဝ နေသံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒီ** တိ ပီတိံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရောန္တော ပါကဋံ ကရောန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ တတ္ထ ဒွီဟာကာရေဟိ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ – အာရမ္မဏတော စ အသမ္မောဟတော စ။

ကထံ အာရမ္မဏတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ? သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇတိ, တဿ သမာပတ္တိက္ခဏေ ဈာနပဋိလာဘေန အာရမ္မဏတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏဿ ပဋိသံဝိဒိတတ္တာ။

ကထံ အသမ္မောဟတော? သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ, တဿ ဝိပဿနာက္ခဏေ လက္ခဏပဋိဝေဓေန အသမ္မောဟတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ **ပဋိသမ္ဘိဒါယံ** –

"ဒီဃံ အဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဒီဃံ ပဿာသဝသေန။ပေ.။ ရဿံ အဿာသဝသေန။ ရဿံ ပဿာသဝသေန။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ အဿာသဝသေန။ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီ ပဿာသဝသေန။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿာသဝသေန။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿာသဝသေန စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ, တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ အာဝဇ္ဇတော သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ ဇာနတော။ ပဿတော။ ပစ္စဝေက္ခတော။ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟတော။ သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော။ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှတော။ သတိံ ဥပဋ္ဌာပယတော။ စိတ္တံ သမာ

ဒဟတော။ ပညာယ ပဇာနတော။ အဘိညေယျံ အဘိဇာနတော။ ပရိညေယျံ ပရိဇာနတော။ ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟတော။ ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝယတော။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောတော သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဧဝံ သာ ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတီ''တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၇၂)။

ဧတေနေဝ နယေန အဝသေသပဒါနိပိ အတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဝိသေသမတ္တံ။ တိဏ္ဏံ ဈာနာနံ ဝသေန သုခပဋိသံဝေဒိတာ စတုန္နမ္ပိ ဝသေန စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **''စိတ္တသင်္ခါရော''** တိ ဝေဒနာဒယော ဒွေ ခန္ဓာ။ **သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ** ပဒေ စေတ္ထ ဝိပဿနာဘူမိဒဿနတ္ထံ ''သုခန္တိ ဒွေ သုခါနိ – ကာယိကဉ္စ သုခံ စေတသိကဉ္စာ''တိ **ပဋိသမ္ဘိဒာယံ** ဝုတ္တံ။ **ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရ** န္တိ ဩဠာရိကံ ဩဠာရိကံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘေန္တော, နိရောဓေန္တောတိ အတ္ထော။ သော ဝိတ္ထာရတော ကာယသင်္ခါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစေတ္ထ **ပီတိ**ပဒေ ပီတိသီသေန ဝေဒနာ ဝုတ္တာ။ **သုခ**ပဒေ သရူပေနေဝ ဝေဒနာ ။ ဒွီသု စိတ္တသင်္ခါရပဒေသု ''သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တသင်္ခါရာ''တိ (ပဋိ. မ. ၁.၁၇၄; မ. နိ. ၁.၄၆၃) ဝစနတော သညာသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာနုပဿနာနယေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတိယစတုက္ကေပိ စတုန္နံ ဈာနာနံ ဝသေန စိတ္တပဋိသံဝေဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တ** န္တိ စိတ္တံ မောဒေန္တော ပမောဒေန္တော ဟာသေန္တော ပဟာသေန္တော အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိ။ တတ္ထ ဒွီဟာကာရေဟိ အဘိပ္ပမောဒော ဟောတိ – သမာဓိဝသေန စ ဝိပဿနာဝသေန စ။

ကထံ သမာဓိဝသေန? သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇတိ, သော သမာပတ္တိက္ခဏေ သမ္ပယုတ္တာယ ပီတိယာ စိတ္တံ အာမောဒေတိ ပမောဒေတိ။ ကထံ ဝိပဿနာဝသေန? သပ္ပီတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ; ဧဝံ ဝိပဿနာက္ခဏေ ဈာနသမ္ပယုတ္တကပီတိံ အာရမ္မဏံ ကတွာ စိတ္တံ အာမောဒေတိ ပမောဒေတိ။ ဧဝံ ပဋိပန္နော ''အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ''တိ ဝုစ္စတိ။

သမာဒဟံ စိတ္တ န္တိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမံ အာဒဟန္တော သမံ ဌပေန္တော တာနိ ဝါ ပန ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကစိတ္တံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတော ဝိပဿနာက္ခဏေ လက္ခဏပဋိဝေဓေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာ; ဧဝံ ဥပ္ပန္နာယ ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာယ ဝသေနပိ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမံ အာဒဟန္တော သမံ ဌပေန္တော ''သမာဒဟံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ''တိ ဝုစ္စတိ။

ဝိမောစယံ စိတ္တ န္တိ ပဌမဇ္ဈာနေန နီဝရဏေဟိ စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော, ဒုတိယေန ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ, တတိယေန ပီတိယာ, စတုတ္ထေန သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော။ တာနိ ဝါ ပန ဈာနာနိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနသမ္ပယုတ္တကစိတ္တံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ။ သော ဝိပဿနာက္ခဏေ အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညာတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော, ဒုက္ခာနုပဿနာယ သုခသညာတော, အနတ္တာနုပဿနာယ အတ္တသညာတော, နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ နန္ဒိတော, ဝိရာဂါနုပဿနာယ ရာဂတော, နိရောဓာနုပဿနာယ သမုဒယတော, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ အာဒါနတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော အဿသတိ စေဝ ပဿသတိ စ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ဝိမောစယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ''တိ။ ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာဝသေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထစတုက္ကေ ပန **အနိစ္စာနုပဿီ** တိ ဧတ္ထ တာဝ အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ, အနိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ, အနိစ္စာနုပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ , အနိစ္စာနုပဿီ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **''အနိစ္စ''**န္တိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ကသ္မာ? ဥပ္ပာဒဝယညထတ္တဘာဝါ။ **''အနိစ္စတာ''**တိ တေသညေဝ ဥပ္ပာဒဝယညထတ္တံ ဟုတွာ အဘာဝေါ ဝါ နိဗ္ဗတ္တာနံ တေနေဝါကာရေန အဋ္ဌတွာ ခဏဘင်္ဂေန ဘေဒေါတိ အတ္ထော။ **''အနိစ္စာနုပဿနာ''** တိ တဿာ အနိစ္စတာယ ဝသေန ရူပါဒီသု ''အနိစ္စ''န္တိ အနုပဿနာ; **''အနိစ္စာနုပဿီ''** တိ တာယ အနုပဿနာယ သမန္နာဂတော; တသ္မာ ဧဝံ ဘူတော အဿသန္တော

တော စ ပဿသန္တော စ ဣဓ ''အနိစ္စာနုပဿီ အဿသိဿာမိ, ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိရာဂါနုပဿီ တိ ဧတ္ထ ပန ဒွေ ဝိရာဂါ – ခယဝိရာဂေါ စ အစ္စန္တဝိရာဂေါ စ။ တတ္ထ **''ခယဝိရာဂေါ''**တိ သင်္ခါရာနံ ခဏဘင်္ဂေါ; **''အစ္စန္တဝိရာဂေါ''** တိ နိဗ္ဗာနံ; **''ဝိရာဂါနုပဿနာ''** တိ တဒုဘယဒဿနဝသေန ပဝတ္တာ ဝိပဿနာ စ မဂ္ဂေါ စ။ တာယ ဒုဝိဓာယပိ အနုပဿနာယ သမန္နာဂတော ဟုတွာ အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ ''ဝိရာဂါနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နိရောဓာနုပဿီ** ပဒေပိ ဧသေဝ နယော။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ တိ ဧတ္ထာပိ ဒွေ ပဋိနိဿဂ္ဂါ – ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ။ ပဋိနိဿဂ္ဂေါယေဝ အနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ; ဝိပဿနာမဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ။ **ဝိပဿနာ** ဟိ တဒင်္ဂဝသေန သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ ပရိစ္စဇတိ, သင်္ခတဒောသဒဿနေန စ တဗ္ဗိပရီတေ နိဗ္ဗာနေ တန္နိန္နတာယ ပက္ခန္ဒတီတိ **ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ** စေဝ **ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စာ** တိ ဝုစ္စတိ။ **မဂ္ဂေါ** သမုစ္ဆေဒဝသေန သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ ပရိစ္စဇတိ, အာရမ္မဏကရဏေန စ နိဗ္ဗာနေ ပက္ခန္ဒတီတိ **ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စေဝ ပက္ခန္ဒနပဋိနိဿဂ္ဂေါ စာ** တိ ဝုစ္စတိ။ ဥဘယမ္ပိ ပန ပုရိမပုရိမဉာဏာနံ အနုအနု ပဿနတော အနုပဿနာတိ ဝုစ္စတိ။ တာယ ဒုဝိဓာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ သမန္နာဂတော ဟုတွာ အဿသန္တော စ ပဿသန္တော စ ပဋိနိသဂ္ဂါနုပဿီ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဧဝံ ဘာဝိတော**တိ ဧဝံ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ ဘာဝိတော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အာနာပာနဿတိသမာဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆၇. အထ ခော ဘဂဝါတိအာဒိမ္ဟိ ပန အယံ သင်္ခေပတ္ထော။ ဧဝံ ဘဂဝါ အာနာပာနဿတိသမာဓိကထာယ ဘိက္ခူ သမဿာသေတွာ အထ ယံ တံ တတိယပါရာဇိကပညတ္တိယာ နိဒာနဉ္စေဝ ပကရဏဉ္စ ဥပ္ပန္နံ ဘိက္ခူနံ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနံ, တေသမ္ပိ နိဒာနေ တေသမ္ပိ ပကရဏေ ဘိက္ခူသင်္ဃံ သန္နိပါတာပေတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဝိဂရဟိတွာ စ ယသ္မာ တတ္ထ အတ္တနာ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနံ မိဂလဏ္ဍိကေန စ ဝေါရောပာပနံ ပါရာဇိကဝတ္ထု န ဟောတိ; တသ္မာ တံ ဌပေတွာ ပါရာဇိကဿ ဝတ္ထုဘူတံ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနမေဝ ဂဟေတွာ ပါရာဇိကံ ပညပေန္တော **''ယော ပန ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟ''** န္တိအာဒိမာဟ။ အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ ပနေတ္ထ ''မောဃပုရိသာ''တိ အဝတွာ ''တေ ဘိက္ခူ''တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဠှံ ကတွာ တတိယပါရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနဝတ္ထု ဥဒပါဒိ, တဿုပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထံ ''တေန ခေါ ပန သမယေနာ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၆၈. တတ္ထ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ** တိ ဆန္ဒရာဂေန ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ; သာရတ္တာ အပေက္ခဝန္တောတိ အတ္ထော။ **မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေမာ** တိ ဇီဝိတေ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ မရဏဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေမ; အာနိသံသံ ဒဿေမာတိ။ **ကတကလျာဏော** တိအာဒီသု အယံ ပဒတ္ထော – ကလျာဏံ သုစိကမ္မံ ကတံ တယာတိ တွံ ခေါ အသိ **ကတကလျာဏော**။ တထာ ကုသလံ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ကတံ တယာတိ **ကတကုသလော**။ မရဏကာလေ သမ္ပတ္တေ ယာ သတ္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဘယသင်္ခါတာ ဘီရုတာ, တတော တာယနံ ရက္ခဏကမ္မံ ကတံ တယာတိ **ကတဘီရုတ္တာဏော** ဟပံ။ လာမကကမ္မံ အကတံ တယာတိ **အကတပါပော**။ လုဒ္ဒံ အရုဏံ ဒုဿီလ္လကမ္မံ အကတံ တယာတိ **အကတလုဒ္ဒော** ။ ကိဗ္ဗိသံ သာဟသိကကမ္မံ လောဘာဒိကိလေသုဿဒံ အကတံ တယာတိ **အကတကိဗ္ဗိသော** ။ ကသ္မာ ဣဒံ ဝုစ္စတိ? ယသ္မာ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ ကတံ တယာ ကလျာဏံ, အကတံ တယာ ပာပံ; တေန တံ ဝဒာမ – ''ကိံ တုယှံ ဣမိနာ ပါပကေန ဒုက္ခဗဟုလေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန''။ **မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော** တိ တဝ မရဏံ ဇီဝိတာ သုန္ဒရတရံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဣတော တွံ ကာလင်္ကတော ကတကာလော ဟုတွာ ကာလံ ကတွာ မရိတွာတိ အတ္ထော။ ကာယဿ ဘေဒါ။ပေ.။ ဥပပဇ္ဇိဿသိ။ ဧဝံ ဥပပန္နော စ တတ္ထ ဒိဗ္ဗေဟိ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နေဟိ ပဉ္စဟိ

ကာမဂုဏေဟိ မနာပိယရူပါဒိကေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုကာမကောဋ္ဌာသေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစရိဿသိ သမ္ပယုတ္တော သမောဓာနဂတော ဟုတွာ ဣတော စိတော စ စရိဿသိ, ဝိစရိဿသိ အဘိရမိဿသိ ဝါတိ အတ္ထော။

၁၆၉. **အသပ္ပာယာနီ** တိ အဟိတာနိ အဝုဍ္ဎိကရာနိ ယာနိ ခိပ္ပမေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေန္တိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

၁၇၂. **သဉ္စိစ္စာ** တိ အယံ "သဉ္စိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟ"န္တိ မာတိကာယ ဝုတ္တဿ သဉ္စိစ္စပဒဿ ဥဒ္ဒါရော။ တတ္ထ **သ**န္တိ ဥပသဂ္ဂေါ, တေန သဒ္ဓိံ ဥဿုက္ကဝစနမေတံ သဉ္စိစ္စာတိ ; တဿ သဉ္စေတေတွာ သုဋ္ဌု စေတေတွာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန ယော သဉ္စိစ္စ ဝေရောပေတိ, သော ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော ဟောတိ, တဉ္စဿ ဝေရောပနံ စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော ဟောတိ။ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ "ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာနန္တော**တိ "ပါဏော"တိ ဇာနန္တော။ **သဉ္ဇာနန္တော** တိ "ဇီဝိတာ ဝေရောပေမီ"တိ သဉ္ဇာနန္တော; တေနေဝ ပါဏဇာနနာကာရေန သဒ္ဓိံ ဇာနန္တောတိ အတ္ထော။ **စေစ္စာ** တိ ဝဓကစေတနာဝသေန စေတေတွာ ပကပ္ပေတွာ။ **အဘိဝိတရိတွာ**တိ ဥပက္ကမဝသေန မဒ္ဒန္တော နိရာသင်္ကစိတ္တံ ပေသေတွာ။ **ဝီတိက္ကမော** တိ ဧဝံ ပဝတ္တဿ ယော ဝီတိက္ကမော အယံ သဉ္စိစ္စသဒ္ဒဿ သိခါပတ္တော အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ "မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ ဝေရောပေယျာ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ မနုဿတ္တဘာဝံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒဿေတုံ **"မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ ဝသေန သဗ္ဗသုခုမအတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ **"ယံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ"** န္တိ ဝုတ္တံ။ **ပဌမံ စိတ္တ** န္တိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ။ **ဥပ္ပန္န** န္တိ ဇာတံ။ **ပဌမံ ဝိညာဏံ ပါတုဘူတ** န္တိ ဣဒံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ "မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဌမံ စိတ္တ"န္တိ ဝစနေန စေတ္ထ သကလာပိ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓိ ဒဿိတာ ဟောတိ။ တသ္မာ တဉ္စ ပဌမံ စိတ္တံ တံသမ္ပယုတ္တာ စ တယော အရူပက္ခန္ဓာ တေန သဟ နိဗ္ဗတ္တဉ္စ ကလလရူပန္တိ အယံ သဗ္ဗပဌမော မနုဿဝိဂ္ဂဟော။ တတ္ထ **"ကလလရူပ"**န္တိ ဣတ္ထိပုရိသာနံ ကာယဝတ္ထုဘာဝဒသကဝသေန သမတိံသ ရူပါနိ, နပုံသကာနံ ကာယဝတ္ထုဒသကဝသေန ဝီသတိ။ တတ္ထ ဣတ္ထိပုရိသာနံ ကလလရူပံ ဇာတိဥဏ္ဏာယ ဧကေန အံသုနာ ဥဒ္ဓဋဿ တေလဗိန္ဒုမတ္တံ ဟောတိ အစ္ဆံ ဝိပ္ပသန္နံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **အဋ္ဌကထာယံ** –

"တိလတေလဿ ယထာ ဗိန္ဒု၊ သပ္ပိမဏ္ဍော အနာဝိလော။
ဧဝံဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂံ ကလလန္တိ ပဝုစ္စတီ"တိ။ (ဝိဘ. အဋ္ဌ. ၂၆ ပကိဏ္ဏကကထာ; သံ. နိ. အဋ္ဌ.
၁.၁.၂၃၅)။

ဧဝံ ပရိတ္တကံ ဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတွာ ပကတိယာ ဝီသဝဿသတာယုကဿ သတ္တဿ ယာဝ မရဏကာလာ ဧတ္ထန္တရေ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော အတ္တဘာဝေါ ဧသော မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ။

ဇီဝိတာ ဝေရောပေယျာ တိ ကလလကာလေပိ တာပနမဒ္ဒနေဟိ ဝါ ဘေသဇ္ဇသမ္ပဒါနေန ဝါ တတော ဝါ ဥဒ္ဓမ္ပိ တဒနုရူပေန ဥပက္ကမေန ဇီဝိတာ ဝိယောဇေယျာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန ဇီဝိတာ ဝေရောပနံ နာမ အတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒနမေဝ ဟောတိ, တသ္မာ ဧတဿ ပဒဘာဇနေ **"ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ ဥပရောဓေတိ သန္တတိံ ဝိကောပေတီ"**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ပဝေဏိဃဋနံ ဥပစ္ဆိန္ဒန္တော ဥပရောဓေန္တော စ "ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ ဥပရောဓေတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ သွာယမတ္ထော "သန္တတိံ ဝိကောပေတီ"တိပဒေန ဒဿိတော။ **ဝိကောပေတီ**တိ ဝိယောဇေတိ။

တတ္ထ ဒုဝိဓံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ – ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ, အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ။ တေသု အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယေ ဥပက္ကမော နတ္ထိ, တံ ဝေရောပေတုံ န သက္ကာ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယေ ပန အတ္ထိ, တံ ဝေရောပေတုံ သက္ကာ။ တံ ပန ဝေရောပေန္တော အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမ္ပိ ဝေရောပေတိ။ တေနေဝ ဟိ သဒ္ဓိံ တံ နိရုဇ္ဈတိ တဒါယတ္တဝုတ္တိတော။ တံ ပန ဝေရောပေန္တော ကိံ အတီတံ ဝေရောပေတိ, အနာဂတံ, ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ? နေဝ အတီတံ, န အနာဂတံ, တေသု ဟိ ဧကံ နိရုဒ္ဓံ ဧကံ

အနုပ္ပန္နတ္တိ ဥဘာပမိ အသန္တံ၊ အသန္တတ္တာ ဥပက္ကမော နတ္ထိ၊ ဥပက္ကမဿ နတ္ထိတာယ ကေမိ တေရောပေတုံ န သက္ကာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

"အတီတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိတ္ထ, န ဇီဝတိ; န ဇီဝိဿတိ။ အနာဂတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိဿတိ, န ဇီဝိတ္ထ; န ဇီဝတိ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝတိ, န ဇီဝိတ္ထ; န ဇီဝိဿတီ"တိ (မဟာနိ. ၁၀)။

တသ္မာ ယတ္ထ ဇီဝတိ တတ္ထ ဥပက္ကမော ယုဇ္ဇတီတိ ပစ္စုပ္ပန္နံ တေရောပေတိ။

ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ နာမေတံ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ, သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ, အဒ္ဓာပစ္စုပ္ပန္နန္တိ တိဝိဓံ။ တတ္ထ **"ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ"** နာမ ဥပ္ပာဒဇရာဘင်္ဂသမင်္ဂီ, တံ တေရောပေတုံ န သက္ကာ။ ကသ္မာ? သယမေဝ နိရုဇ္ဈနတော။ **"သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ"** နာမ သတ္တဋ္ဌဇဝနဝါရပရိယာပန္နံ သဘာဂသန္တတိဝသေန ပဝတ္တိတ္ထ နိရုဇ္ဈနကံ, ယာဝ တ ဥဏှဟတော အာဂန္တွာ ဩဝရကံ ပဝိသိတွာ နိသိန္နဿ အန္ဓကာရံ ဟောတိ, သီတတော တ အာဂန္တွာ ဩဝရကေ နိသိန္နဿ ယာဝ ဝိသဘာဂဥတုပဟတုဘာဝေန ပုရိမကော ဥတု နပ္ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, တတ္တန္တရေ "သန္တတိပစ္စုပ္ပန္န"န္တိ ဝုစ္စတိ ။ ပဋိသန္ဓိတော ပန ယာဝ စုတိ, ဧတံ **"အဒ္ဓာပစ္စုပ္ပန္နံ"** နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ တေရောပေတုံ သက္ကာ။ ကထံ? တသ္မိဉှိ ဥပက္ကမေ ကတေ လဒ္ဓုပက္ကမံ ဇီဝိတနဝကံ နိရုဇ္ဈမာနံ ဒုဗ္ဗလဿ ပရိဟီနဝေဂဿ သန္တာနဿ ပစ္စယော ဟောတိ။ တတော သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ တ အဒ္ဓာပစ္စုပ္ပန္နံ တ ယထာပရိစ္ဆိန္နံ ကာလံ အပတွာ အန္တရာဝ နိရုဇ္ဈတိ ။ ဧဝံ တဒုဘယမ္ပိ တေရောပေတုံ သက္ကာ, တသ္မာ တဒေဝ သန္ဓာယ "သန္တတိံ ဝိကောပေတီ"တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ဟဏော ဝေဒိတဗ္ဗော, ဟဏာတိဟတော ဝေဒိတဗ္ဗော, ဟဏာတိဟတိ ဝေဒိတဗ္ဗော, ဟဏာတိဟတဿ ပယောဂေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **"ဟဏော"**တိ တေဟာရတော သတ္တော, ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဉှိ အတိဟတေန္တော "ဟဏံ အတိဟတေတီ"တိ ဝုစ္စတိ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ။ **"ဟဏာတိဟတော"**တိ ယာယ စေတနာယ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကံ ပယောဂံ သမုဋ္ဌာပေတိ, သာ ဝဓကစေတနာ "ဟဏာတိဟတော"တိ ဝုစ္စတိ။ **"ဟဏာတိဟတီ"**တိ ဝုတ္တစေတနာသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **"ဟဏာတိဟတဿ ပယောဂေ"**တိ ဟဏာတိဟတဿ ဆပယောဂက – သာဟတ္ထိကော, အာဏတ္တိကော, နိဿဂ္ဂိယော, ထာဝရော, ဝိဇ္ဇာမယော, ဣဒ္ဓိမယောတိ။

တတ္ထ **"သာဟတ္ထိကော"** တိ သယံ မာရေန္တဿ ကာယေန တ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန တ ပဟရဏံ။ **"အာဏတ္တိကော"**တိ အညံ အာဏာပေန္တဿ "ဧဝံ ဝိဇ္ဈိတွာ တ ပဟရိတွာ တ မာရေဟီ"တိ အာဏာပနံ။ **"နိဿဂ္ဂိယော"** တိ ဒူရေ ဌိတံ မာရေတုကာမဿ ကာယေန တ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန တ ဥသုသတ္တိယန္တပာသာဏာဒီနံ နိဿဇ္ဇနံ။ **"ထာဝရော"**တိ အသဉ္စာရိမေန ဥပကရဏေန မာရေတုကာမဿ ဩပါတအပဿေနဥပနိက္ခိပနံ ဘေသဇ္ဇသံဝိဓာနံ။ တေ စ တ္တာရောပိ ပရတော ပာဠိဝဏ္ဏနာယမေဝ ဝိတ္ထာရတော အာဝိဘဝိဿန္တိ။

ဝိဇ္ဇာမယဣဒ္ဓိမယာ ပန ပာဠိယံ အနာဂတာ။ တေ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗေပတော ဟိ မာရဏတ္ထံ ဝိဇ္ဇာပရိဇပ္ပနံ **ဝိဇ္ဇာမယော** ပယောဂေ။ **အဋ္ဌကထာသု** ပန "ကတမော ဝိဇ္ဇာမယော ပယောဂေ? အာထဗ္ဗဏိကာ အာထဗ္ဗဏံ ပယောဇေန္တိ; နဂရေ တ ရုဒ္ဓေ သင်္ဂာမေ တ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ ပဋိသေနာယ ပစ္စတ္ထိကေသု ပစ္စာမိတ္တေသု ဤတိံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ဥပဒ္ဒဝံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ရောဂံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ပဇ္ဇရကံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, သူစိကံ ကရောန္တိ, ဝိသူစိကံ ကရောန္တိ, ပက္ခန္ဒိယံ ကရောန္တိ။ ဧဝံ အာထဗ္ဗဏိကာ အာထဗ္ဗဏံ ပယောဇေန္တိ။ ဝိဇ္ဇာဓရာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဝတ္တေတွာ နဂရေ တ ရုဒ္ဓေ။ပေ.။ ပက္ခန္ဒိယံ ကရောန္တီ"တိ ဧဝံ ဝိဇ္ဇာမယံ ပယောဂံ ဒဿေတွာ အာထဗ္ဗဏိကေဟိ စ ဝိဇ္ဇာဓရေဟိ စ မာရိတာနံ ဗဟူနိ ဝတ္ထူနိ ဝုတ္တာနိ, ကိံ တေဟိ! ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ မာရဏာယ ဝိဇ္ဇာပရိဇပ္ပနံ ဝိဇ္ဇာမယော ပယောဂေတိ။

ကမ္မဝိပါကဇာယ ဣဒ္ဓိယာ ပယောဇနံ **ဣဒ္ဓိမယော** ပယောဂေ။ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ စ နာမေသာ နာဂါနံ နာဂိဒ္ဓိ, သုပဏ္ဏာနံ သုပဏ္ဏိဒ္ဓိ, ယက္ခာနံ ယက္ခိဒ္ဓိ, ဒေဝတာနံ ဒေဝိဒ္ဓိ, ရာဇူနံ ရာဇိဒ္ဓီတိ ဗဟုဝိဓာ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဒဋ္ဌဖုဋ္ဌဝိသာနံ နာကာနံ ဒိသွာ ဍံသိတွာ ဖုသိတွာ စ ပရူပဃာတကရဏေ **"နာဂိဒ္ဓိ"** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သုပဏ္ဏာနံ မဟာသမုဒ္ဒတော ဒွတ္တိဗျာမသတပမာဏနာဂုဒ္ဓရဏေ **"သုပဏ္ဏိဒ္ဓိ"** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယက္ခာ ပန နေဝ အာဂစ္ဆန္တာ န ပဟရန္တာ ဒိဿန္တိ, တေဟိ ပဟဋသတ္တာ ပန တသ္မိံယေဝ ဌာနေ မရန္တိ, တတ္ထ တေသံ **"ယက္ခိဒ္ဓိ"** ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဝေဿဝဏဿ သော

တာပန္နကာလတော ပုဗ္ဗေ နယနာဝုဓေနေ ဩလောကိတကုမ္ဘဏ္ဍာနံ မရဏေ အညေသဥ္စ ဒေတနံ ယထာသကံ ဣဒ္ဓာနုဘာ ဝေ **“ဒေဝိဒ္ဓိ”** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သပရိသဿ အာကာသဂမနာဒီသု, အသောကဿ ဟေဋ္ဌာ ဥပ ရိ စ ယောဇနေ အာဏာပဝတ္တနာဒီသု, ပိတုရညော စ သီဟဠဒ္ဒနရိန္ဒဿ အဘာကောဋ္ဌနေန စူဠသုမနကုဠမ္ဗိယဿမရ ဏေ **“ရာဇိဒ္ဓိ”** ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ။

ကေစိ ပန “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အညိဿာ ကုစ္ဆိ ဂတံ ဂဗ္ဘံ ပာပကေန မနသာအနုပေက္ခိတာ ဟောတိ ‘အဟော ဝတာယံ ကုစ္ဆိဂတော ဂဗ္ဘော န သောတ္ထိနာ အဘိနိက္ခ မေယျာ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘိက္ခဝေ ကုလုပဃာတော ဟောတီ”တိ အာဒိကာနိ သုတ္တာနိ ဒဿေတ္ဝာ ဘာဝနာမ ယိဒ္ဓိယာပိ ပရူပဃာတကမ္မံ ဝဒန္တိ; သဟ ပရူပဃာတကရဏေန စ အာဒိတ္တဃရူပရိခိတ္တဿ ဥဒကဃဋဿ ဘေ ဒနမိဝ ဣဒ္ဓိဝိနာသဥ္စ ဣစ္ဆန္တိ; တံ တေသံ ဣစ္ဆာမတ္တမေဝ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ကုသလဝေဒနာဝိတက္ကပရိတ္တတ္တိ ကေဟိ န သမေတိ။ ကထံ? အယဉှိ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ နာမ ကုသလတ္တိကေ ကုသလာ စေဝ အဗျာကတာ စ, ဟဏာတိ ဟတော အကုသလော။ ဝေဒနာတ္တိကေ အဒုက္ခမသုခသမ္ပယုတ္တာ ဟဏာတိဟတော ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တော။ ဝိတက္က တ္တိကေ အဝိတက္ကာဝိစာရာ, ဟဏာတိဟတော သဝိတက္ကသဝိစာရော။ ပရိတ္တတ္တိကေ မဟဂ္ဂတာ, ဟဏာတိဟ တော ပရိတ္တောတိ။

သတ္တဟာရကံ တဿ ပရိယေသေယျာ တိ ဧတ္ထ ဟရတီတိ **ဟာရကံ**။ ကိံ ဟရတိ? ဇီဝိတံ။ အထ ဝါ ဟရိတဗ္ဗ န္တိ ဟာရကံ; ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ သတ္ထဉ္စ တံ ဟာရကဉ္စာတိ **သတ္ထဟာရကံ။ အဿ** တိ မနုဿဝိဂ္ ဂဟဿ။ **ပရိယေသေယျာ** တိ ယထာ လဘတိ တထာ ကရေယျ; ဥပနိက္ခိပေယျာတိ အတ္ထော။ ဧတေန ထာဝရပ္ပ ယောဂံ ဒဿေတိ။ ဣတရထာ ဟိ ပရိယိဋ္ဌမတ္တေနေဝ ပာရာဇိကော ဘဝေယျ; န စေတံ ယုတ္တံ။ **ဟဋ္ဌီယံ** ပန သဗ္ဗံ ဗျဥ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ ယံ ဧတ္ထ ထာဝရပ္ပယောဂသင်္ဂဟိတံ သတ္ထံ, တဒေဝ ဒဿေတုံ **“အသိံ ဝါ။ပေ.။ ရဇ္ဇုံ ဝါ”**တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **သတ္ထ** န္တိ ဝုတ္တာဝသေသံ ယံကိဉ္စိ သမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လဂုဠပာသာဏဝိသရဇ္ဇုနဉ္စ ဇီဝိတဝိနာသနဘာဝ တော သတ္ထသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ**တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ “ကိံ တုယှိမိနာ ပာပကေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန, ယော တွံ န လဘသိ ပဏီတာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတု”န္တိအာဒိနာ နယေန ဇီဝိတေ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တောပိ “တွံ ခေါ သိ ဥပာသက ကတကလျာဏော။ပေ.။ အကတံ တယာ ပာပံ, မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော, ဣတော တွံ ကာလင်္က တော ပရိစရိဿသိ အစ္ဆရာပရိဝုတော နန္ဒနဝနေ သုခပ္ပတ္တော ဝိဟရိဿသီ”တိအာဒိနာ နယေန မရဏေ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တောပိ မရဏဝဏ္ဏမေဝ သံဝဏ္ဏေတိ။ တသ္မာ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ – **“ဇီဝိတေ အာဒီနဝံ ဒဿေတိ, မရဏေ ဝဏ္ဏံ ဘဏတီ”**တိ။

မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျာ တိ မရဏတ္ထာယ ဥပာယံ ဂဟာပေယျ။ **သတ္ထံ ဝါ အာဟရာ** တိ အာဒီသု စ ယမ္ပိ န ဝုတ္တံ “သောဗ္ဘေ ဝါ နရကေ ဝါ ပပာတေ ဝါ ပပတာ”တိအာဒိ, တံ သဗ္ဗံ ပရတော ဝုတ္တနယတ္တာ အတ္ထ တော ဝုတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗံ သရူပေနေဝ ဝတ္တုံ။

ဣတိ စိတ္တမနော တိ ဣတိစိတ္တော ဣတိမနော; “မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တမရဏစိတ္တော မရဏမနောတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ မနော စိတ္တသဒ္ဒဿ အတ္ထဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တော, အတ္ထတော ပနေတံ ဥဘယမ္ပိ ဧကမေဝ, တသ္မာ တဿ အတ္ထတော အဘေဒံ ဒဿေတုံ **“ယံ စိတ္တံ တံ မနော, ယံ မနော တံ စိတ္တ”**န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိသဒ္ဒံ ပန ဥဒ္ဒရိတွာပိ န တာဝ အတ္ထော ဝုတ္တော။ **စိတ္တသင်္ကပ္ပော** တိ ဣမသ္မိံ ပဒေ အ ဓိကာရဝသေန ဣတိသဒ္ဒော အာဟရိတဗ္ဗော။ ဣဒဉှိ “ဣတိစိတ္တသင်္ကပ္ပော”တိ ဧဝံ အဝုတ္တမ္ပိ အဓိကာရတော ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဟိဿ တမေဝအတ္ထံ ဒဿေန္တော **“မရဏသညီ”**တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ စေတ္ထ “သင်္ကပ္ပော”တိ နယိဒံ ဝိတက္ကဿ နာမံ။ အထ ခေါ သံဝိဒဟနမတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ။ တဉ္စ သံဝိဒ ဟနံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ သညာစေတနာဓိပ္ပာယေဟိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ စိတ္တော နာနပ္ပကာရကော သင်္ကပ္ ပော အဿာတိ စိတ္တသင်္ကပ္ပောတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တထာ ဟိဿ ပဒဘာဇနမ္ပိ သညာစေတနာဓိပ္ပာယဝ သေန ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ “အဓိပ္ပာယော”တိ ဝိတက္ကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥစ္စာဝစေဟိ အာကာရေဟီတိ မဟန္တာမဟန္တေဟိ ဥပါယေဟိ။ တတ္ထ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနေ တာဝ ဇီဝိတေ အာဒီနဝဒဿနဝသေန အဝစာကာရတာ မရဏေ ဝဏ္ဏဘဏနဝသေန ဥစ္စာကာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သမာဒပနေ ပန မုဋ္ဌိဇာဏုနိပ္ပေါဋနာဒီဟိ မရဏသမာဒပနဝသေန ဥစ္စာကာရတာ, ဧကတော ဘုဥ္ဇန္တဿ နခေ ဝိသံ ပက္ခိပိတွာ မရဏာဒိသမာဒပနဝသေန အဝစာကာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သောဗ္ဘေ တ နရကေ တ ပပါတေ တ တိ ဧတ္ထ **သောဗ္ဘော** နာမ သမန္တတော ဆိန္နတဋော ဂမ္ဘီရော အာဝါဋော။ **နရကော** နာမ တတ္ထ တတ္ထ ဖလန္တိယာ ဘူမိယာ သယမေဝ နိဗ္ဗတ္တော မဟာဒရီ, ယတ္ထ ဟတ္ထီပိ ပတန္တိ, စောရာပိ နိလီနာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ပပါတော**တိ ပဗ္ဗတန္တရေ ဝါ ထလန္တရေ ဝါ ဧကတော ဆိန္နော ဟောတိ။ **ပုရိမေ ဥပါယာ**တိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ အဒိန္နဉ္စ အာဒိယိတွာ ပါရာဇိကံ အာပတ္တိံ အာပန္နေ ပုဂ္ဂလေ ဥပါယာ။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပါကဋမေဝါတိ။

၁၇၄. ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ပဒဘာဇနီယမှိ သင်္ခေပေနေဝ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံ ဒဿိတံ, န ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ တန္တိ ဌပိတာ။ သင်္ခေပဒဿိတေ စ အတ္ထေ န သဗ္ဗာကာရေနေဝ ဘိက္ခူ နယံ ဂဟေတုံ သက္ကောန္တိ, အနာဂတေ စ ပါပပုဂ္ဂလာနမ္ပိ ဩကာသော ဟောတိ, တသ္မာ ဘိက္ခူနဉ္စ သဗ္ဗာကာရေန နယဂ္ဂဟဏတ္ထံ အနာဂတေ စ ပါပပုဂ္ဂလာနံ ဩကာသပဋိဗာဟနတ္ထံ ပုန **“သာမံ အဓိဋ္ဌာယာ”**တိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိတ္ထာရတော မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံ ဒဿေန္တော **“သာမန္တိ သယံ ဟနတီ”**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ရာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာယ သဒ္ဓိံ ဝိနိစ္ဆယကထာ – **ကာယေနာ**တိ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ မုဋ္ဌိနာ ဝါ ဇာဏုနာ ဝါ ယေန ကေနစိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေန။ **ကာယပဋိဗဒ္ဓေနာ** တိ ကာယတော အမောစိတေန အသိအာဒိနာ ပဟရဏေန။ **နိဿဂ္ဂိယေနာ** တိ ကာယတော စ ကာယပဋိဗဒ္ဓတော စ မောစိတေန ဥသုသတ္တိအာဒိနာ။ ဧတ္တာဝတာ သာဟတ္ထိကော စ နိဿဂ္ဂိယော စာတိ ဒွေဝ ပယောဂါ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ ဧကမေကော ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဘေဒတော ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ဥဒ္ဒေသိကေ ယံ ဥဒ္ဒိဿ ပဟရတိ, တဿေဝ မရဏေန ကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။ “ယော ကောစိ မရတူ”တိ ဧဝံ အနုဒ္ဒေသိကေ ပဟာရပ္ပစ္စယာ ယဿ ကဿစိ မရဏေန ကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။ ဥဘယတ္ထာပိ စ ပဟရိတမတ္တေ ဝါ မရတု ပစ္ဆာ ဝါ တေနေဝ ရောဂေန, ပဟရိတမတ္တေယေဝ ကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။ မရဏာဓိပ္ပါယေန စ ပဟာရံ ဒတွာ တေန အမတဿ ပုန အညစိတ္တေန ပဟာရေ ဒိန္နေ ပစ္ဆာပိ ယဒိ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ မရတိ, တဒါ ဧဝ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ။ အထ ဒုတိယပ္ပဟာရေန မရတိ, နတ္ထိ ပါဏာတိပါတော။ ဥဘယေဟိ မတေပိ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ။ ဥဘယေဟိ အမတေ နေဝတ္ထိ ပါဏာတိပါတော။ ဧသ နယော ဗဟူဟိပိ ဧကဿ ပဟာရေ ဒိန္နေ။ တတြာပိ ဟိ ယဿ ပဟာရေန မရတိ, တဿေဝ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ ဟောတီတိ။

ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိဘာဝတ္ထဉ္စေတ္ထ ဧဠကစတုက္ကမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ဧဠကံ ကေသိဉ္စိ ဌာနေ နိပန္နံ ဥပဓာရေတိ “ရတ္တိံ အာဂန္တွာ ဝဓိဿာမီ”တိ။ ဧဠကဿ စ နိပန္နောကာသေ တဿ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အရဟာ ဝါ ပဏ္ဏုကာသာဝံ ပါရုပိတွာ နိပန္နော ဟောတိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ အာဂန္တွာ “ဧဠကံ မာရေမီ”တိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အရဟန္တံ ဝါ မာရေတိ။ “ဣမံ ဝတ္ထုံ မာရေမီ”တိ စေတနာယ အတ္ထိဘာဝတော ဃာတကော စ ဟောတိ, အနန္တရိယကမ္မဉ္စ ဖုသတိ, ပါရာဇိကဉ္စ အာပဇ္ဇတိ ။ အညော ကောစိ အာဂန္တုကော နိပန္နော ဟောတိ, “ဧဠကံ မာရေမီ”တိ တံ မာရေတိ, ဃာတကော စ ဟောတိ ပါရာဇိကဉ္စ အာပဇ္ဇတိ, အာနန္တရိယံ န ဖုသတိ။ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ နိပန္နော ဟောတိ, “ဧဠကံ မာရေမီ”တိ တံ မာရေတိ ဃာတကောဝ ဟောတိ, န စာနန္တရိယံ ဖုသတိ, န စ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ, ထုလ္လစ္စယံ ပန ဟောတိ။ အညော ကောစိ နိပန္နော နတ္ထိ, ဧဠကောဝ ဟောတိ တံ မာရေတိ, ဃာတကော စ ဟောတိ, ပါစိတ္တိယဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ “မာတာပိတုအရဟန္တာနံ အညတရံ မာရေမီ”တိ တေသံယေဝ အညတရံ မာရေတိ, ဃာတကော စ ဟောတိ, အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ, ပါရာဇိကဉ္စ အာပဇ္ဇတိ။ “တေသံ အညတရံ မာရေဿာမီ”တိ အညံ အာဂန္တုကံ မာရေတိ, ယက္ခံ ဝါ ပေတံ ဝါ မာရေတိ, ဧဠကံ ဝါ မာရေတိ, ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓ ပန စေတနာ အရဏာ ဟောတီတိ။

အညာနိပိ ဧတ္တေ ပလာလပုဉ္ဇာဒိဝတ္ထုနို ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ယော ဟိ ''လောဟိတကံ အသိံ တ သတ္တိံ တ ပုန္တိသ္
သာမိ''တိ ပလာလပုဉ္ဇေ ပဝေသေန္တော တတ္ထ နိပန္နံ မာတရံ တ ပိတရံ တ အရဟန္တံ တ အာဂန္တုကပုရိသံ တ ယက္ခံ
တ ပေတံ တ တိရစ္ဆာနဂတံ တ မာရေတိ, တေဟာရဝသေန ''ဃာတကော''တိ ဝုစ္စတိ, ဝဓကစေတနာယ ပန အဘာဝ
တော နေဝ ကမ္မံ ဖုသတိ, န အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ယော ပန ဧဝံ ပဝေသေန္တော သရီရသမ္ဖဿံ သလ္လက္ခေတွာ
''သတ္တော မညေ အတ္ထနန္တရဂတော မရတူ''တိ ပဝေသေတွာ မာရေတိ, တဿ တေသံ ဝတ္ထုနံ အနုရူပေန ကမ္မဗဒ္
ဓော စ အာပတ္တိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေ နယော တတ္ထ နိဒဟနတ္ထံ ပဝေသေန္တဿာပိ ဝနပ္ပဂုမ္ဗာဒီသု ခိပန္တဿာ
ပိ။

ယောပိ ''စောရံ မာရေမိ''တိ စောရဝေသေန ဂစ္ဆန္တံ ပိတရံ မာရေတိ, အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ, ဟရာဇိကော စ
ဟောတိ။ ယော ပန ပရသေနာယ အညဉ္စ ယောခံ ပိတရဉ္စ ကမ္မံ ကရောန္တေ ဒိသွာ ယောဓဿ ဥသုံ ခိပတိ, ''ဧတံ ဝိ
ဇ္ဈိတွာ မမ ပိတရံ ဝိဇ္ဈိဿတီ''တိ ယထာဓိပ္ပာယံ ဂတေ ပိတုဃာတကော ဟောတိ။ ''ယောခေ ဝိဒ္ဓေ မမ ပိတာ ပလာ
ယိဿတီ''တိ ခိပတိ, ဥသု အယထာဓိပ္ပာယံ ဂန္တွာ ပိတရံ မာရေတိ, တေဟာရဝသေန ''ပိတုဃာတကော''တိ ဝုစ္စတိ;
အာနန္တရိယံ ပန နတ္ထီတိ။

အဓိဋ္ဌဟိတွာ တိ သမီပေ ဌတွာ။ **အာဏာပေတီ**တိ ဥဒ္ဒိဿ တ အနုဒ္ဒိဿ တ အာဏာပေတိ။ တတ္ထ ပရသေ
နာယ ပစ္စုပဋ္ဌိတာယ အနုဒ္ဒိဿေဝ ''ဧဝံ ဝိဇ္ဈ , ဧဝံ ပဟရ, ဧဝံ ဃာတေဟီ''တိ အာဏတ္တော ယတ္တကေ အာဏတ္
တော ဃာတေတိ, တတ္တကာ ဥဘိန္နံ ဟဏာတိပာတာ။ သစေ တတ္ထ အာဏာပကဿ မာတာပိတရော ဟောန္တိ, အာန
န္တရိယမ္ပိ ဖုသတိ။ သစေ အာဏတ္တဿေဝ မာတာပိတရော, သောဝ အာနန္တရိယံ ဖုသတိ။ သစေ အရဟာ ဟောတိ, ဥ
ဘောပိ အာနန္တရိယံ ဖုသန္တိ။ ဥဒ္ဒိသိတွာ ပန ''ဧတံ ဒီဃံ ရဿံ ရတ္တကဉ္စုကံ နီလကဉ္စုကံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသိန္
နံ မဇ္ဈေ နိသိန္နံ ဝိဇ္ဈ ပဟရ ဃာတေဟီ''တိ အာဏတ္တော သစေ သော တမေဝ ဃာတေတိ, ဥဘိန္နမ္ပိ ဟဏာတိပာ
တော; အာနန္တရိယဝတ္ထုမှိ စ အာနန္တရိယံ။ သစေ အညံ မာရေတိ, အာဏာပကဿ နတ္ထိ ဟဏာတိပါတော။ ဧတေန
အာဏတ္တိကော ပယောဂေါ ဝုတ္တော ဟောတိ။ တတ္ထ –

ဝတ္ထုံ ကာလဉ္စ ဩကာသံ၊ အာဝုခံ ဣရိယာပထံ။
တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ၊ ဓာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏော။

အပရော နယော –

ဝတ္ထု ကာလော စ ဩကာသော၊ အာဝုခံ ဣရိယာပထော။
ကိရိယာဝိသေသောတိ ဣမေ၊ ဆ အာဏတ္တိနိယာမကာ။

တတ္ထ **''ဝတ္ထု''** တိ မာရေတဗ္ဗော သတ္တော။ **''ကာလော''**တိ ပုဗ္ဗဏှာပရဏှသာယန္ဟာဒိကာလော စ ယောဗ္ဗနထာ
ဝရိယာဒိကာလော စ။ **''ဩကာသော''**တိ ကမော တ ဝနံ တ ဂေဟဒ္ဒွာရံ တ ဂေဟမဇ္ဈံ တ ရထိကာ တ သိင်္ဃာဋကံ တတိ
ဧဝမာဒိ။ **''အာဝုခ''**န္တိ အသိ တ ဥသု တ သတ္တိ တတိ ဧဝမာဒိ။ **''ဣရိယာပထော''**တိ မာရေတဗ္ဗဿ ဂမနံ တ နိသဇ္ဇာ
တတိ ဧဝမာဒိ။ **''ကိရိယာဝိသေသော''**တိ ဝိဇ္ဈနံ တ ဆေဒနံ တ ဘေဒနံ တ သင်္ခမုဏ္ဍကံ တတိ ဧဝမာဒိ။

ယဒိ ဟိ ဝတ္ထုံ ဝိသံဝါဒေတွာ ''ယံ မာရေဟီ''တိ အာဏတ္တော တတော အညံ မာရေတိ, ''ပုရတော ပဟရိတွာ
မာရေဟီ''တိ တ အာဏတ္တော ပစ္ဆတော တ ပဿတော တ အညသ္မိံ တ ပဒေသေ ပဟရိတွာ မာရေတိ။ အာဏာပက
ဿ နတ္ထိ ကမ္မဗန္ဓော; အာဏတ္တဿေဝ ကမ္မဗန္ဓော။ အထ ဝတ္ထုံ အဝိသံဝါဒေတွာ ယထာဏတ္တိယာ မာရေတိ,
အာဏာပကဿ အာဏတ္တိက္ခဏေ အာဏတ္တဿ စ မာရဏက္ခဏေတိ ဥဘယေသမ္ပိ ကမ္မဗန္ဓော။ ဝတ္ထုဝိသေသေ
န ပနေတ္ထ ကမ္မဝိသေသော စ အာပတ္တိဝိသေသော စ ဟောတီတိ။ ဧဝံ တာဝ ဝတ္ထုမှိ သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကာလေ ပန ယော ''အဇ္ဇ သွေဝ''တိ အနိယမေတွာ ''ပုဗ္ဗဏှေ ဟ မာရေဟီ''တိ အာဏတ္တော ယဒာ ကဒာစိ ပုဗ္ဗ
ဏှေ ဟ မာရေတိ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန ''အဇ္ဇ ပုဗ္ဗဏှေ ဟ''တိ ဝုတ္တော မဇ္ဈန္ဟေ ဟ တ သာယန္ဟေ ဟ တ သွ

ဝေ တ ပုဗ္ဗဏှေ့ဟ မာရေတိ။ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ, အာဏာပကဿ နတ္ထိ ကမ္မဗန္ဓော။ ပုဗ္ဗဏှေ့ဟ မာရေတုံ တယမန္တဿ မဇ္ဈန္ဟေ့ဟ ဇာတေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗကာလပ္ပဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သြကာသေပိ ယော "ဇတံ ကမေ ဌိတံ မာရေဟီ"တိ အနိယမေတွာ အာဏာတ္တော တံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ မာရေတိ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန "ကမေယေတ"တိ နိယမေတွာ အာဏာတ္တော ဝနေ မာရေတိ, တထာ "ဝနေ"တိ အာဏာတ္တော ကမေ မာရေတိ။ "အန္တောဂေဟေဒွာတရေ"တိ အာဏာတ္တော ဂေဟမဇ္ဈေ မာရေတိ, ဝိသင်္ကေတော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗောကာသဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အာဝုဓေပိ ယော "အသိနာ တ ဥသုနာ တ"တိ အနိယမေတွာ "အာဝုဓေန မာရေဟီ"တိ အာဏာတ္တော ယေန ကေန စိ အာဝုဓေန မာရေတိ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန "အသိနာ"တိ ဝုတ္တော ဥသုနာ, "ဣမိနာ တ အသိနာ"တိ ဝုတ္တော အညေန အသိနာ မာရေတိ။ တေသွေဝ တ အသိဿ "ဣမာယ ဓာရာယ မာရေဟီ"တိ ဝုတ္တော ဣတရာယ တ ဓာရာယ တလေန တ တုဏ္ဍေန တ ထရုနာ တ မာရေတိ, ဝိသင်္ကေတော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗအာဝုဓဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣရိယာပထေ ပန ယော "ဇတံ ဂစ္ဆန္တံ မာရေဟီ"တိ ဝဒတိ, အာဏာတ္တော စ နံ သစေ ဂစ္ဆန္တံ မာရေတိ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ "ဂစ္ဆန္တမေဝ မာရေဟီ"တိ ဝုတ္တော ပန သစေ နိသိန္နံ မာရေတိ။ "နိသိန္နမေဝ တ မာရေဟီ"တိ ဝုတ္တော ဂစ္ဆန္တံ မာရေတိ, ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗဣရိယာပထဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကိရိယာဝိသေသေပိ ယော "ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေဟီ"တိ ဝုတ္တော ဝိဇ္ဈိတွာဝ မာရေတိ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော။ ယော ပန "ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေဟီ"တိ ဝုတ္တော ဆိန္ဒိတွာ မာရေတိ, ဝိသင်္ကေတော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗကိရိယာဝိသေသဘေဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယော ပန လိင်္ဂဝသေန "ဒီဃံ ရဿံ ကာဠံ သြဒာတံ ကိသံ ထူလံ မာရေဟီ"တိ အနိယမေတွာ အာဏာပေတိ, အာဏာတ္တော စ ယံကိဉ္စိ တာဒိသံ မာရေတိ, နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော ဥဘိန္နံ ပာရာဇိကံ။ အထ ပန သော အတ္တာနံ သန္ဓာယ အာဏာပေတိ, အာဏာတ္တော စ "အယမေဝ ဤဒိသော"တိ အာဏာပကမေဝ မာရေတိ, အာဏာပကဿ ဒုက္ကဋံ, ဝဓကဿ ပာရာဇိကံ။ အာဏာပကော အတ္တာနံ သန္ဓာယ အာဏာပေတိ, ဣတရော အညံ တာဒိသံ မာရေတိ, အာဏာပကော မုစ္စတိ, ဝဓကဿေဝ ပာရာဇိကံ။ ကသ္မာ? သြကာသဿ အနိယမိတတ္တာ။ သစေ ပန အတ္တာနံ သန္ဓာယ အာဏာပေန္တောပိ သြကာသံ နိယမေတိ, "အသုကသ္မိံ နာမ ရတ္တိဋ္ဌာနေ တ ဒိတဋ္ဌာနေ တ ထေရာသနေ တ နတသနေ တ မဇ္ဈိမာသနေ တ နိသိန္နံ ဧဝရူပံ နာမ မာရေဟီ"တိ။ တတ္ထ စ အညော နိသိန္နော ဟောတိ, သစေ အာဏာတ္တော တံ မာရေတိ, နေဝ ဝဓကော မုစ္စတိ န အာဏာပကော။ ကသ္မာ? သြကာသဿ နိယမိတတ္တာ။ သစေ ပန နိယမိတောကာသတော အညတ္ထ မာရေတိ, အာဏာပကော မုစ္စတီတိ အယံ နယော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** သုဋ္ဌု ဒဠှံ ကတွာ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဧတ္ထ န အနာဒရိယံ ကာတဗ္ဗန္တိ။

အဓိဋ္ဌာယာတိ မာတိကာဝသေန အာဏတ္တိကပယောဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣအနိ ယေ **ဒူတေနာ**တိ ဣမဿ မာတိကာပဒဿ နိဒ္ဒေသဒဿနတ္ထံ **"ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ"** တိအာဒယော စတ္တာရော တရာ ဝုတ္တာ။ တေသု **သော တံ မညမာနော**တိ သော အာဏာတ္တော ယော အာဏာပကေန "ဣတ္ထန္နာမော"တိ အက္ခာတော, တံ မညမာနော တမေဝ ဇီဝိတာ တေရောပေတိ, ဥဘိန္နံ ပာရာဇိကံ။ **တံ မညမာနော အညန္တိ** "ယံ ဇီဝိတာ တေရောပေဟီ"တိ ဝုတ္တော တံ မညမာနော အညံ တာဒိသံ ဇီဝိတာ တေရောပေတိ, မူလဋ္ဌဿ အနာပတ္တိ။ **အညံ မညမာနော တန္တိ** ယော အာဏာပကေန ဝုတ္တော, တဿ ဗလဝသဟာယံ သမီပေ ဌိတံ ဒိသွာ "ဣမဿ ဗလေနာယံ ဂဇ္ဇတိ, ဣမံ တာဝ ဇီဝိတာ တေရောပေမီ"တိ ပဟရန္တော ဣတရမေဝ ပရိဝတ္တိတွာ တသ္မိံ ဌာနေ ဌိတံ "သဟာယော"တိ မညမာနော ဇီဝိတာ တေရောပေတိ, ဥဘိန္နံ ပာရာဇိကံ။ **အညံ မညမာနော အညန္တိ** ပုရိမနယေနေဝ "ဣမံ တာဝဿ သဟာယံ ဇီဝိတာ တေရောပေမီ"တိ သဟာယမေဝ တေရောပေတိ, တဿေဝ ပာရာဇိကံ။

ဒုတိယပရမ္ပရာပဒဿ နိဒ္ဒေသတရေ **ကုတ္ထန္တာမဿ ဟာဝအ** တိအာဒီသု ကော အာစရိယော တယော ဗုဒ္ဓရက္ခိ တဓမ္မရက္ခိတသင်္ဃရက္ခိတနာမကာ အန္တေတသိကာ ဒဠ္ဗဟာ။ တတ္ထ **ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ** တိ အာစရိယော ကဉ္စိ ပုဂ္ဂလံ မာရာပေတုကာမော တမတ္ထံ အာစိက္ခိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓရက္ခိတံ အာဏာပေတိ။ **ကုတ္ထန္တာမဿ ဟာဝအ** တိ ဂစ္ဆ တွံ၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ၊ တေမတ္ထံ ဓမ္မရက္ခိတဿ ဟာဝဒ။ **ကုတ္ထန္တာမော ကုတ္ထန္တာမဿ ဟာဝဒတူ** တိ ဓမ္မရက္ခိ တောပိ သင်္ဃရက္ခိတဿ ဟာဝဒတု။ **ကုတ္ထန္တာမော ကုတ္ထန္တာမံ ဇီဝိတာ တေရောပေတူ** တိ ဧဝံ တယာ အာဏတ္တ တေန ဓမ္မရက္ခိတေန အာဏတ္တော သင်္ဃရက္ခိတော ကုတ္ထန္တာမံ ပုဂ္ဂလံ ဇီဝိတာ တေရောပေတု; သော ဟိ အမေ့ဟ သု ဝီရဇာတိကော ပဋိဗလော ကုမသ္မိံ ကမ္မေတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ ဧဝံ အာဏာပေန္တဿ အာစရိယဿ တာဝ ဒုက္ကဋံ။ **သော ကုတရဿ အာရောစေတိ** တိ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရက္ခိတဿ၊ ဓမ္မရက္ခိတော စ သင်္ဃရက္ခိတ ဿ "အမှာကံ အာစရိယော ဧဝံ ဝဒတိ – 'ကုတ္ထန္တာမံ ကိရ ဇီဝိတာ တေရောပေဟိ'တိ။ တွံ ကိရ အမေ့ဟသု ဝီရပုရိ သော"တိ အာရောစေတိ; ဧဝံ တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ **ဝဓကော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ** တိ "သာဓု တေရောပေဿာမီ"တိ သင်္ဃရ က္ခိတော သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ** တိ သင်္ဃရက္ခိတေန ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေ အာစရိယဿ ထုလ္လစ္စယံ။ မဟာဇနော ဟိ တေန ပာပေ နိယောဇိတောတိ။ **သော တန္တိ** သော စေ သင်္ဃရက္ခိတော တံ ပုဂ္ဂလံ ဇီဝိတာ တေရောပေတိ၊ သဗ္ဗေသံ စတုန္နမ္ပိ ဇနာနံ ပာရာဇိကံ။ န ကေဝလဉ္စ စတုန္နံ၊ ဧတေနူပါယေန ဝိသင် ကေတံ အကတွာ ပရမ္ပရာယ အာဏာပေန္တံ သမဏသတံ သမဏသဟဿံ တ ဟောတု သဗ္ဗေသံ ပာရာဇိကမေဝ။

ဝိသင်္ကေတဒုတိယဒုတပဒနိဒ္ဒေသေ **သော အညံ အာဏာပေတီ**တိ သော အာစရိယေန အာဏတ္တော ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရ က္ခိတံ အဒိသွာ တ အဝတ္တုကာမော တ ဟုတွာ သင်္ဃရက္ခိတမေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ "အမှာကံ အာစရိယော ဧဝ မာဟ – 'ကုတ္ထန္တာမံ ကိရ ဇီဝိတာ တေရောပေဟိ'"တိ ဝိသင်္ကေတံ ကရောန္တော အာဏာပေတိ။ ဝိသင်္ကေတကရဏာ နေဝ ဟိ သေ **"ဝိသင်္ကေတဒူတော"** တိ ဝုစ္စတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ အာဏတ္တိယာ တာဝ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဒု က္ကဋံ။ **ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ သင်္ဃရက္ခိတေန သမ္ပဋိစ္ဆိတေ မူလဋ္ဌဿေဝ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သန္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိယေဝ န သိယာ၊ သဥ္ဇရိတ္တ ပဋိဂ္ဂဟဏမရဏာဘိနန္ဒနေသုပိ စ အာပ တ္တိ ဟောတိ၊ မရဏပဋိဂ္ဂဟဏေ ကထံ န သိယာ တသ္မာ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿေဝေတံ ဒုက္ကဋံ။ တေနေဝေတ္ထ "မူလ ဋ္ဌဿာ"တိ န ဝုတ္တံ။ ပုရိမနယေပိ စေတံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ ဝေဒိတဗ္ဗမေဝ; ဩကာသာဘာဝေန ပန န ဝုတ္တံ။ တ သ္မာ ယော ယော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တဿ တဿ တပ္ပစ္စယာ အာပတ္တိယေဝတိ အယမေတ္ထ အမှာကံ ခန္တိ။ ယထာ စေတ္ထ ဧဝံ အဒိန္နာဒါနေပီတိ။

သစေ ပန သော တံ ဇီဝိတာ တေရောပေတိ၊ အာဏာပကဿ စ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ တေရောပကဿ စ သင်္ဃရက္ခိ တဿာတိ ဥဘိန္နမ္ပိ ပာရာဇိကံ။ မူလဋ္ဌဿ ပန အာစရိယဿ ဝိသင်္ကေတတ္တာ ပာရာဇိကေန အနာပတ္တိ။ ဓမ္မရ က္ခိတဿ အဇာနနတာယ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အနာပတ္တိ။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ပန ဒွိန္နံ သောတ္ထိဘာဝံ ကတွာ အတ္တနာ နဋ္ဌော ဟောတိ။

ဂတပစ္စာဂတဒူတနိဒ္ဒေသေ – **သော ဂန္တွာ ပုန ပစ္စာဂစ္ဆတီ** တိ တဿ ဇီဝိတာ တေရောပေတဗ္ဗဿ သမီပံ ဂန္တွာ သုသံဝိဟိတာရက္ခတ္တာ တံ ဇီဝိတာ တေရောပေတုံ အသက္ကောန္တော အာဂစ္ဆတိ။ **ယဒာ သက္ကောသိ တဒာ** တိ ကိံ အဇ္ဇေဝ မာရိတော မာရိတော ဟောတိ၊ ဂစ္ဆ ယဒာ သက္ကောသိ၊ တဒာ နံ ဇီဝိတာ တေရောပေဟီတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧဝံ ပုန အာဏတ္တိယာပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သော အဝဿံ ဇီဝိတာ တေရောပေတဗ္ဗော ဟောတိ၊ အတ္ထသာဓကစေတနာ မဂ္ဂာနန္တရဖလသဒိသာ၊ တသ္မာ အယံ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ ပာရာဇိကော။ သစေပိ ဝဓကော သဋ္ဌိဝဿာတိက္ကမေန တံ ဝဓတိ၊ အာဏာပကော စ အန္တရာဝ ကာလင်္ကရောတိ၊ ဟီနာယ ဝါ အာဝ တ္တတိ၊ အဿမဏော ဟုတွာဝ ကာလဉ္စ ကရိဿတိ၊ ဟီနာယ ဝါ အာဝတ္တိဿတိ။ သစေ အာဏာပကော ဂိဟိ ကာလေ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အရဟန္တံ ဝါ သန္ဓာယ ဧဝံ အာဏာပေတွာ ပဗ္ဗဇတိ၊ တသ္မိံ ပဗ္ဗဇိတေ အာဏတ္တော တံ မာရေတိ၊ အာဏာပကော ဂိဟိကာလေယေဝ မာတုဃာတကော ပိတုဃာတကော အရဟန္တဃာတကော ဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ နေဝဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ , န ဥပသမ္ပဒာ ရုဟတိ။ သစေပိ မာရေတဗ္ဗပုဂ္ဂလော အာဏတ္တိက္ခဏေ ပုထုဇ္ဇနော၊ ယဒာ ပန နံ အာဏတ္တော မာရေတိ တဒာ အရဟာ ဟောတိ၊ အာဏတ္တကော ဝ ပဟာရံ လဘိတွာ ဒုက္ခမူလိကံ သဒ္ဓံ နိ ဿာယ ဝိပဿန္တော အရဟတ္တံ ပတွာ တေနေဝဗာဓေန ကာလံကရောတိ၊ အာဏာပကော အာဏတ္တိက္ခဏေ ယေဝ အရဟန္တဃာတကော။ ဝဓကော ပန သဗ္ဗတ္ထ ဥပက္ကမကရဏက္ခဏေယေဝ ပာရာဇိကောတိ။

ဣဒါနိ ယေ သဗ္ဗေသုယေဝ ဣမေသု ဒူတဝသေန ဝုတ္တမာတိကာပဒေသု သင်္ကေတဝိသင်္ကေတဒဿနတ္ထံ

ဝုတ္တာ တယော တရာ, တေသု ပဌမတရေ တာဝ – ယသ္မာ တံ သဏိကံ တ ဘဏန္တော တဿ တ ဗဓိရတာယ “မာ ဃာတေဟီ”တိ ဧဝံ ဝစနံ န သာဝေတိ, တသ္မာ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတော။ ဒုတိယတရေ – သာဝိတတ္တာ မုစ္စတော။ တတိယတရေ ပန တေန စ သာဝိတတ္တာ ဣတရေန စ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္တွာ ဩရတတ္တာ ဥဘောပိ မုတ္တာတိ။

ဒူတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇၅. အရဟော ရဟောသညီနိဒ္ဒေသာဒီသု **အရဟော**တိ သမ္မုခေ။ **ရဟော**တိ ပရမ္မုခေ။ တတ္ထ ယော ဥပဋ္ဌာနကာလေ ဝေရိဘိက္ခုမ္ပိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂန္တွာ ပုရတော နိသိန္နေယေဝ အန္ဓကာရဒေသေန တဿ အာဂတဘာဝံ အဇာနန္တော “အဟော ဝတ ဣတ္ထန္နာမော ဟတော အဿ, စောရာပိ နာမ တံ န ဟနန္တိ, သပ္ပော တ န ခံ့သတိ, န သတ္ထံ တ ဝိသံ တ အာဟရတီ”တိ တဿ မရဏံ အဘိနန္ဒန္တော ဤဒိသာနိ ဝစနာနိ ဥလ္လပတိ, အယံ **အရဟော ရဟောသညီ ဥလ္လပတိ** နာမ။ သမ္မုခေဝ တသ္မိံ ပရမ္မုခသညီတိ အတ္ထော။ ယော ပန တံ ပုရတော နိသိန္နံ ဒိသွာ ပုန ဥပဋ္ဌာနံ ကတွာ ဂတေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဂတေပိ တသ္မိံ “ဣဓေဝ သော နိသိန္နော”တိ သညီ ဟုတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဥလ္လပတိ, အယံ **ရဟော အရဟောသညီ ဥလ္လပတိ** နာမ။ ဧတေနေဝုပာယေန အရဟော အရဟောသညီ စ ရဟော ရဟောသညီ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတူသ္ဝပိ စ ဧတေသံ တစာယ တစာယ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနာယ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တေသု ပဉ္စသု ကာယေန သံဝဏ္ဏနာဒိမာတိကာနိဒ္ဒေသေသု – **ကာယေန ဝိကာရံ ကရောတီ**တိ ယထာ သော ဇာနာတိ “သတ္ထံ တ အာဟရိတွာ ဝိသံ တ ခါဒိတွာ ရဇ္ဇုယာ တ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာ သောဗ္ဘာဒီသု တ ပပတိတွာ ယော မရတိ သော ကိရ ဓနံ တ လဘတိ, ယသံ တ လဘတိ, သဂ္ဂံ တ ဂစ္ဆတီ”တိ အယမတ္ထော ဧတေန ဝုတ္တော”တိ တထာ ဟတ္ထမုဒ္ဒာဒီဟိ ဒဿေတိ။ **တစာယ ဘဏတီ**တိ တမေဝတ္ထံ တက္ကုဘောဒံ ကတွာ ဘဏတိ။ တတိယတရော ဥဘယဝသေန ဝုတ္တော။ သဗ္ဗတ္ထ သံဝဏ္ဏနာယ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ တဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ သံဝဏ္ဏကဿ ထုလ္လစ္စယံ။ ယံ ဥဒ္ဒိဿ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ, တသ္မိံ မတေ သံဝဏ္ဏနက္ခဏေ ယေဝ သံဝဏ္ဏကဿ ပာရာဇိကံ။ သော တံ န ဇာနာတိ အညော ဥတွာ “လဒ္ဓေ ဝတ မေ သုခုပ္ပတ္တိဥပာယော”တိ တာယ သံဝဏ္ဏနာယ မရတိ, အနာပတ္တိ။ ဒွိန္နံ ဥဒ္ဒိဿ သံဝဏ္ဏနာယ ကတာယ ဧကော ဥတွာ မရတိ, ပာရာဇိကံ။ ဒွေပိ မရန္တိ, ပာရာဇိကဉ္စ အကုသလရာသိ စ။ သေ နယော သမ္ဗဟုလေသု။ အနုဒ္ဒိဿ မရဏံ သံဝဏ္ဏေန္တော အာဟိဏ္ဍတိ, ယော ယော တံ သံဝဏ္ဏနံ ဥတွာ မရတိ, သဗ္ဗော တေန မာရိတော ဟောတိ။

ဒူတေန သံဝဏ္ဏနာယံ “အသုကံ နာမ ဂေဟံ တ ကမံ တ ဂန္တွာ ဣတ္ထန္နာမဿ ဇဝံ မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေဟီ”တိ သာသနေ အာရောစိတမတ္တေ ဒုက္ကဋံ။ ယဿတ္ထာယ ပဟိတော တဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ မူလဋ္ဌဿ ထုလ္လစ္စယံ, မရဏေန ပာရာဇိကံ။ ဒူတော “ဉာတော အနိ အယံ သဂ္ဂမဂ္ဂေ”တိ တဿ အနာရောစေတွာ အတ္တနော ဉာတိဿ တ သာလောဟိတဿ တ အာရောစေတိ, တသ္မိံ မတေ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ, မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။ ဒူတော တထေဝ စိန္တေတွာ သယံ သံဝဏ္ဏနာယ ဝုတ္တံ ကတွာ မရတိ, ဝိသင်္ကေတောဝ။ အနုဒ္ဒိဿ ပန သာသနေ အာရောစိတေ ယတ္တကာ ဒူတဿ သံဝဏ္ဏနာယ မရန္တိ, တတ္တကာ ပာဏာတိပာတာ။ သစေ မာတာပိတရော မရန္တိ, အာနန္တရိယမ္ပိ ဟောတိ။

၁၇၆. လေခာသံဝဏ္ဏနာယ – **လေခံ ဆိန္ဒတီ** တိ ပဏ္ဏေ တ ပောတ္ထကေ တ အက္ခရာနိ လိခတိ – “ယော သတ္ထံ တ အာဟရိတွာ ပပာတေ တ ပပတိတွာ အညေဟိ တ အဂ္ဂိပ္ပဝေသနဥဒကပ္ပဝေသနာဒီဟိ ဥပာယေဟိ မရတိ, သော ဣဒဉ္စိဒဉ္စ လဘတီ”တိ တ “တဿ ဓမ္မော ဟောတီ”တိ တတိ။ တွောပိ ဒုက္ကဋဒုထုလ္လစ္စယာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတေ ပန ယံ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတံ တဿေဝ မရဏေန ပာရာဇိကံ။ ဗဟူ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတေ ယတ္တကာ မရန္တိ, တတ္တကာ ပာဏာတိပာတာ။ မာတာပိတူနံ မရဏေန အာနန္တရိယံ။ အနုဒ္ဒိဿ လိခိတေပိ ဧသေဝ နယော။ “ဗဟူ မရန္တီ”တိ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ တံ ပောတ္ထကံ ဈာပေတွာ တ ယထာ တ အက္ခရာနိ န ပညာယန္တိ တထာ ကတွာ မုစ္စတိ။ သစေ သော ပရဿ ပောတ္ထကော ဟောတိ, ဥဒ္ဒိဿ လိခိတော တ ဟောတိ အနုဒ္ဒိဿ လိခိတော တ, ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မုစ္စတိ။ သစေ မူလေန ကီတော ဟောတိ, ပောတ္ထကဿာမိကာနံ ပောတ္ထကံ,

ယေသံ ဟတ္ထတော မူလံ ဂဟိတံ, တေသံ မူလံ ဒတွာ မုစ္စတိ။ သစေ သမ္ဗဟုလာ “မရဏဝဏ္ဏံ လိခိဿာမာ”တိ ဧကဇ္ဈာသယာ ဟုတွာ ဧကော တာလရုက္ခံ အာရောဟိတွာ ပဏ္ဏံ ဆိန္ဒတိ, ဧကော အာဟရတိ, ဧကော ပေါတ္ထကံ ကရောတိ, ဧကော လိခတိ, ဧကော သစေ ကဏ္ဍကလေခါ ဟောတိ, မသိံ မက္ခေတိ, မသိံ မက္ခေတွာ တံ ပေါတ္ထကံ သဇ္ဇေတွာ သဇ္ဇေဝ သဘာယံ ဝါ အာပဏေ ဝါ ယတ္ထ ဝါ ပန လေခါဒဿနကောတူဟလကာ ဗဟူ သန္နိပတန္တိ, တတ္ထ ဌပေန္တိ။ တံ ဝါစေတွာ သစေပိ ဧကော မရတိ, သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ သစေ ဗဟုကာ မရန္တိ, ဝုတ္တသဒိသောဝ နယော။ ဝိပ္ပဋိသာရေ ပန ဥပ္ပန္နေ တံ ပေါတ္ထကံ သစေပိ မဇ္ဈုသာယံ ကေပေန္တိ, အညော စ တံ ဒိသွာ နီဟရိတွာ ပုန ဗဟူနံ ဒဿေတိ, နေဝ မုစ္စန္တိ။ တိဋ္ဌတု မဇ္ဈုသာ, သစေပိ တံ ပေါတ္ထကံ နဒိယံ ဝါ သမုဒ္ဒေ ဝါ ခိပန္တိ ဝါ ဓောဝန္တိ ဝါ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဝါ ဆိန္ဒန္တိ, အဂ္ဂိမှိ ဝါ ဈာပေန္တိ, ယာဝ သင်္ဃဋ္ဋိတေပိ ဒုဒ္ဓောတေ ဝါ ဒုဇ္ဈာပိတေ ဝါ ပတ္တေ အက္ခရာနိ ပညာယန္တိ, တာဝ န မုစ္စန္တိ။ ယဒါ ပန အက္ခရာနိ န ပညာယန္တိ တဒါဝ ကတေ မုစ္စန္တီတိ။

ဣဒါနိ ထာဝရပယောဂဿ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တေသု ဩပါတာဒိမာတိကာနိဒ္ဒေသေသု **မနုဿံ ဥဒ္ဒိဿ ဩပါတံ ခနတီ**တိ “ကုတ္တန္နာမော ပတိတွာ မရိဿတီ”တိ ကတ္ထစိ မနုဿံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ယတ္ထ သော ဧကကော ဝိစရတိ, တတ္ထ အာဝါဋံ ခနတိ, ခနန္တဿ တာဝ သစေပိ ဇာတပထဝိယာ ခနတိ, ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂတ္တာ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ယံ ဥဒ္ဒိဿ ခနတိ, တဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ, မရဏေန ပါရာဇိကံ။ အညသ္မိံ ပတိတွာ မတေ အနာပတ္တိ။ သစေ အနုဒ္ဒိဿ “ယော ကောစိ မရိဿတီ”တိ ခတော ဟောတိ, ယတ္တကာ ပတိတွာ မရန္တိ, တတ္တကာ ပါဏာတိပါတာ။ အာနန္တရိယဝတ္ထူသု စ အာနန္တရိယံ ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယဝတ္ထူသု ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာနိ။

ဗဟူ တတ္ထ စေတနာ; ကတမာယ ပါရာဇိကံ ဟောတီတိ? **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** တာဝ ဝုတ္တံ – “အာဝါဋံ ဂမ္ဘီရတော စ အာယာမဝိတ္ထာရတော စ ခနိတွာ ပမာဏေ ဌပေတွာ တစ္ဆေတွာ ပုဉ္ဆိတွာ ပံသုပစ္ဆိံ ဥဒ္ဓရန္တဿ သန္နိဋ္ဌာပိကာ အတ္ထသာဓကစေတနာ မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒိသာ။ သစေပိ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ပတိတွာ အဝဿံ မရဏကသတ္တော ဟောတိ, သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာယမေဝ ပါရာဇိက”န္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယဉ္စ** – “ဣမသ္မိံ အာဝါဋေ ပတိတွာ မရိဿတီတိ ဧကသ္မိံပိ ကုဒ္ဒာလပ္ပဟာရေ ဒိန္နေ သစေ ကောစိ တတ္ထ ပက္ခလိတော ပတိတွာ မရတိ, ပါရာဇိကမေဝ။ **သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ** ပန သန္နိဋ္ဌာပကစေတနံ ဂဏှန္တီ”တိ ဝုတ္တံ။

ဧကော “ဩပါတံ ခနိတွာ အသုကံ နာမ အာနေတွာ ဣဓ ပါတေတွာ မာရေဟီ”တိ အညံ အာဏာပေတိ, သော တံ ပါတေတွာ မာရေတိ, ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကံ။ အညံ ပါတေတွာ မာရေတိ, သယံ ပတိတွာ မရတိ, အညော အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတွာ မရတိ, သဗ္ဗတ္ထ ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ, မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။ “အသုကော အသုကံ အာနေတွာ ဣဓ မာရေဿတီ”တိ ခတေပိ ဧသေဝ နယော။ မရိတုကာမာ ဣဓ မရိဿန္တီတိ ခနတိ, ကေဿ မရဏေ ပါရာဇိကံ။ ဗဟုန္နံ မရဏေ အကုသလရာသိ, မာတာပိတူနံ မရဏေ အာနန္တရိယံ, ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယဝတ္ထူသု ထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာနိ။

“ယေ ကေစိ မာရေတုကာမာ, တေ ဣဓ ပါတေတွာ မာရေဿန္တီ”တိ ခနတိ, တတ္ထ ပါတေတွာ မာရေန္တိ , ဧကသ္မိံ မတေ ပါရာဇိကံ, ဗဟူသု အကုသလရာသိ, အာနန္တရိယာဒိဝတ္ထူသု အာနန္တရိယာဒီနိ။ ဣဓေဝ အရဟန္တာပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပုရိမနယေ ပန “တေသံ မရိတုကာမတာယ ပတနံ နတ္ထီ”တိ တေ န သင်္ဂယှန္တိ။ ဒွီသုပိ နယေသု အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတွာ မတေ ဝိသင်္ကေတော။ “ယေ ကေစိ အတ္တနော ဝေရိကေ ဣဓ ပါတေတွာ မာရေဿန္တီ”တိ ခနတိ, တတ္ထ စ ဝေရိကာ ဝေရိကေ ပါတေတွာ မာရေန္တိ, ဧကသ္မိံ မာရိတေ ပါရာဇိကံ, ဗဟူသု အကုသလရာသိ, မာတရိ ဝါ ပိတရိ ဝါ အရဟန္တေ ဝါ ဝေရိကေဟိ အာနေတွာ တတ္ထ မာရိတေ အာနန္တရိယံ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတွာ မတေသု ဝိသင်္ကေတော။

ယော ပန “မရိတုကာမာ ဝါ အမရိတုကာမာ ဝါ မာရေတုကာမာ ဝါ အမာရေတုကာမာ ဝါ ယေ ကေစိ ဣဓ ပတိတာ ဝါ ပါတိတာ ဝါ မရိဿန္တီ”တိ သဗ္ဗထာပိ အနုဒ္ဒိဿေဝ ခနတိ။ ယော ယော မရတိ တဿ တဿ မရဏေန ယထာနုရူပံ ကမ္မဗဒ္ဓံ ဖုသတိ, အာပတ္တိဗဒ္ဓံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ဂဗ္ဘိနီ ပတိတွာ သဂဗ္ဘာ မရတိ, ဒွေ ပါဏာတိပါတာ။ ဂဗ္ဘောယေဝ ဝိနဿတိ, ဧကော။ ဂဗ္ဘော န ဝိနဿတိ, မာတာ မရတိ, ဧကောယေဝ။ စောရေဟိ အနုဗဒ္ဓော ပတိတွာ မ

ရတိ, သြပဟတခနကသ္သေ၀ ဟာရာဇိကံ။ စောရာ တတ္ထ ဟာတေတ္တ မာရေန္တိ, ဟာရာဇိကမေ၀။ တတ္ထ ပတိတံ ဗဟိ နိ
ဟရိတ္တ မာရေန္တိ, ဟာရာဇိကမေ၀။ ကသ္မာ? သြပဟတေ ပတိတပ္ပယောဂေန ဂဟိတတ္တာ။ သြပဟတတော နိက္ခမိတ္
တ တေနေ၀ အာဗာဓေန မရတိ, ဟာရာဇိကမေ၀။ ဗဟူနိ ၀သ္သာနိ အတိက္ကမိတ္တ ပုန ကုပိတေန တေနေတဗာဓေန မရ
တိ, ဟာရာဇိကမေ၀။ သြပဟတေ ပတနပ္ပစ္စယာ ဥပ္ပန္နရောဂေန ဂိလာနသ္သေ၀ အညော ရောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သြပဟတ
ရောကေ ဗလ၀တရော ဟောတိ, တေန မတေပိ သြပဟတခဏကော န မုစ္စတိ။ သစေ ပဏ္ဍာ ဥပ္ပန္နရောကေ ဗလတ ဟော
တိ, တေန မတေ မုစ္စတိ။ ဥဘောဟိ မတေ န မုစ္စတိ။ သြပဟတေ သြပဟတိကမနုသ္သော နိဗ္ဗတ္တိတ္တ ဥတ္တရိတုံ အ
သက္ကောန္တော မရတိ, ဟာရာဇိကမေ၀။ မနုသ္သံ ဥဒ္ဒိသ္သ ခတေ ယက္ခာဒီသု ပတိတ္တ မတေသု အနာပတ္တိ။ ယက္
ခာဒယော ဥဒ္ဒိသ္သ ခတေ မနုသ္သာဒီသု မရန္တေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ ယက္ခာဒယော ဥဒ္ဒိသ္သ ခနန္တသ္သ ပန ခနနေ
ပိ တေသံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယမ္ပိ ဒုက္ကဋမေ၀။ မရဏေ ၀တ္ထု၀သေန ထုလ္လစ္စယံ တ ဟာစိတ္တိယံ တ။ အနုဒ္ဒိသ္သ ခတေ
သြပဟတေ ယက္ခရူပေန တ ပေတရူပေန တ ပတတိ, တိရစ္ဆာနရူပေန မရတိ, ပတနရူပံ ပမာဏံ, တသ္မာ ထုလ္လစ္စယန္
တိ **ဥပတိသ္သတ္ထေရော** ။ မရဏရူပံ ပမာဏံ, တသ္မာ ဟာစိတ္တိယန္တိ **ဖုသ္သဒေ၀တ္ထေရော** ။ တိရစ္ဆာနရူပေန ပတိ
တ္တ ယက္ခပေတရူပေန မတေပိ ဧသေ၀ နယော။

သြပဟတခနကော သြပဟတံ အညသ္သ ၀ိက္ကိဏာတိ တ မုဓာ တ ဒေတိ, ယော ယော ပတိတ္တ မရတိ, တပ္ပစ္စယာ တ
သ္သေ၀ အာပတ္တိ စ ကမ္မဗန္ဓော စ။ ယေန လဒ္ဓော သော နိဒ္ဒောသော။ အထ သောပိ "ဧ၀ံ ပတိတာ ဥတ္တရိတုံ အသက္
ကောန္တာ နသ္သိသ္သန္တိ, သုဥဒ္ဓရာ တ န ဘ၀ိသ္သန္တီ"တိ တံ သြပဟတံ ဂမ္ဘီရတရံ တ ဥတ္တာနတရံ တ ဒီဃတရံ
တ ရသ္သတရံ တ ၀ိတ္ထတတရံ တ သမ္ဗာဓတရံ တ ကရောတိ, ဥဘိန္နမ္ပိ အာပတ္တိ စ ကမ္မဗန္ဓော စ။ ဗဟူ မရန္တီတိ
၀ိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ သြပဟတံ ပံသုနာ ပူရေတိ, သစေ ကောစိ ပံသုမ္ဟိ ပတိတ္တ မရတိ, ပူရေတ္တာပိ မူလဋ္ဌော န မုစ္
စတိ။ ဒေ၀ေ ၀သ္သန္တေ ကဒ္ဒမော ဟောတိ, တတ္ထ လဂ္ဂိတ္တ မတေပိ။ ရုက္ခော တ ပတန္တော တတော တ ၀သ္
သောဒကံ တ ပံသုံ ဟရတိ, ကန္ဒမူလတ္ထံ တ ပထ၀ိံ ခနန္တာ တတ္ထ အာတင္ဖံ ကရောန္တိ။ တတ္ထ သစေ ကောစိ လဂ္ဂိ
တ္တ တ ပတိတ္တ တ မရတိ, မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ တသ္မိံ ပန သြကာသေ မဟန္တံ တဠာကံ တ ဟောက္ခရဏိံ တ ကာရေ
တ္တ စေတိယံ တ ပတိဋ္ဌာပေတ္တ ဗောဓိံ တ ရောပေတ္တ အာတသံ တ သကဋမဂ္ဂံ တ ကာရေတ္တ မုစ္စတိ။ ယဒာပိ ထိ
ရံ ကတ္တ ပူရိတေ သြပဟတေ ရုက္ခာဒီနံ မူလာနိ မူလေဟိ သံသိဗ္ဗိတာနိ ဟောန္တိ , ဇာတပထ၀ိ ဇာတာ, တဒာပိ မုစ္စတိ။
သစေပိ နဒီ အာဂန္တ္တာ သြပဟတံ ဟရတိ, ဧ၀မ္ပိ မုစ္စတီတိ။ အယံ တာ၀ သြပဟတကထာ။

သြပဟတသ္သေ၀ ပန အနုလောမေသု ဟာသာဒီသုပိ ယော တာ၀ ဟာသံ သြဍ္ဍေတိ "တ္ထေ ဗဇ္ဈိတ္တ သတ္တာ မရိ
သ္သန္တီ"တိ အ၀သ္သံ ဗဇ္ဈနကသတ္တာနံ ၀သေန ဟတ္ထာ မုတ္တမတ္တေ ဟာရာဇိကာနန္တရိယထုလ္လစ္စယဟာစိတ္တိ
ယာနိ ၀ေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဥဒ္ဒိသ္သ ကတေ ယံ ဥဒ္ဒိသ္သ သြဍ္ဍိတော, တတော အညေသံ ဗန္ဓနေ အနာပတ္တိ။ ဟာသေ မူလေန
တ မုဓာ တ ဒိန္နေပိ မူလဋ္ဌသ္သေ၀ ကမ္မဗန္ဓော။ သစေ ယေန လဒ္ဓော သော ဥဂ္ဂလိတံ တ ဟာသံ သဏ္ဌာပေတိ, ပသ္သေ
န တ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသ္တ ၀တိံ ကတ္တ သမ္မုခေ ပ၀ေသေတိ, ထဒ္ဓတရံ တ ဟာသယဋ္ဌိံ ဌပေတိ, ဒဠှတရံ တ ဟာသရဇ္ဇုံ
ဗန္ဓတိ, ထိရတရံ တ ခာဏုကံ တ အာကောဋ္ဋေတိ, ဥဘောပိ န မုစ္စန္တိ။ သစေ ၀ိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ ဟာသံ ဥဂ္ဂလာပေ
တ္တ ဂစ္ဆတိ, တံ ဒိသ္တ ပုန အညေ သဏ္ဌာပေန္တိ, ဗဒ္ဓာ ဗဒ္ဓာ မရန္တိ, မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။

သစေ ပန တေန ဟာသယဋ္ဌိ သယံ အကတာ ဟောတိ, ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတ္တ မုစ္စတိ။ တတ္ထဇာတကယဋ္ဌိံ ဆိန္
ဒိတ္တ မုစ္စတိ။ သယံ ကတယဋ္ဌိံ ပန ကေပေန္တောပိ န မုစ္စတိ။ ယဒိ ဟိ တံ အညော ဂဏှိတ္တ ဟာသံ သဏ္ဌာပေတိ,
တပ္ပစ္စယာ မရန္တေသု မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ သစေ တံ ဈာပေတ္တ အလာတံ ကတ္တ ဆဍ္ဍေတိ, တေန အလာတေန ပ
ဟာရံ လဒ္ဓာ မရန္တေသုပိ န မုစ္စတိ။ သဗ္ဗသော ပန ဈာပေတ္တ တ နာသေတ္တ တ မုစ္စတိ, ဟာသရဇ္ဇုမ္ပိ အညေဟိ စ ၀
ဋ္ဋိတံ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတ္တ မုစ္စတိ။ ရဇ္ဇုကေ လဘိတ္တ သယံ ၀ဋ္ဋိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတ္တ တကေ လဘိတ္တ ၀ဋ္ဋိတံ
ဟိရံ ဟိရံ ကတ္တ မုစ္စတိ။ အရညတော ပန သယံ တကေ အာဟရိတ္တ ၀ဋ္ဋိတံ ကေပေန္တောပိ န မုစ္စတိ။ သဗ္ဗသော ပန
ဈာပေတ္တ တ နာသေတ္တ တ မုစ္စတိ။

အဒ္ဒူဟလံ သဇ္ဇေန္တော စတူသု ဟဒေသု အဒ္ဒူဟလမဉ္စံ ဌပေတ္တ ဟာသာဏေ အာရောပေတိ, ပယောဂေ ပယောဂေ
ဒုက္ကဋံ။ သဗ္ဗသဇ္ဇံ ကတ္တ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ အ၀သ္သံ အဇ္ဈောတ္ထရိတဗ္ဗကသတ္တာနံ ၀သေန ဥဒ္ဒိသ္
သကာနုဒ္ဒိသ္သကာနုရူပေန ဟာရာဇိကာဒီနိ ၀ေဒိတဗ္ဗာနိ။ အဒ္ဒူဟလေ မူလေန တ မုဓာ တ ဒိန္နေပိ မူလဋ္ဌသ္သေ၀ ကမ္မဗဒ္

ဓော။ သစေ ယေန လဒ္ဓံ သော ပတိတံ တ ဥက္ခိပတိ, အညေပိ ဟသာဏော အာရောပေတွတ ဂရုကတရံ တ ကရောတိ, ပသ့ သေန တ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွတ ဝတိံ ကတွတ အဒူဟလေ ပဝေသေတိ, ဥဘောပိ န မုစ္စန္တိ။ သစေပိ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ အဒူဟလံ ဟတေတွတ ဂစ္ဆတိ, တံ ဒိသွတ အညော သဏ္ဍပေတိ, မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ ဟသာဏော ပန ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဌပေတွတ အဒူဟလဟဒေ စ ဟသယဋ္ဌိယံ ဝုတ္တနယေန ဂဟိတဋ္ဌာနေ တ ဌပေတွတ ဈာပေတွတ တ မုစ္စတိ။

သူလံ ရောပေန္တဿာပိ သဗ္ဗသဏ္ဍဳ ကတွတ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ သူလမုခေ ပတိတွတ အဝသ္သံ မရဏက သတ္တာနံ ဝသေန ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿာနုရူပတော ဟရာဇိကာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သူလေ မူလေန တ မုဏ တ ဒိန္နေပိ မူလ ဋ္ဌဿေဝ ကမ္မဗန္ဓော။ သစေ ယေန လဒ္ဓံ သော "ကေပ္ပဟာရေနေဝ မရိဿန္တိ"တိ တိခိဏတရံ တ ကရောတိ, "ဒု က္ခံ မရိဿန္တိ"တိ ကုဏ္ဍကတရံ တ ကရောတိ, "ဥစ္စ"န္တိ သလ္လက္ခေတွတ နီစတရံ တ "နီစ"န္တိ သလ္လက္ခေတွ တ ဥစ္စတရံ တ ပုန ရောပေတိ, ဝင်္က တ ဥဇုကံ အတိဥဇုကံ တ ဤသကံ ဟောဏံ ကရောတိ, ဥဘောပိ န မုစ္စန္တိ။ သစေ ပန "အဋ္ဌာနေ ဌိတ"န္တိ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတိ, တံ စေ မာရဏတ္ထာယ အာဒိတော ပဘုတိ ပရိယေသိတွတ ကတံ ဟောတိ, မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ အပရိယေသိတွတ ပန ကတမေဝ လဘိတွတ ရောပိတေ မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ ဟသယဋ္ဌိယံ ဝုတ္တနယေန ဂဟိတဋ္ဌာနေ တ ဌပေတွတ ဈာပေတွတ တ မုစ္စတိ။

၁၇၇. အပဿေနေ **သတ္တံ တ** တိ ဇတ္တေ **အပသ္သေနံ** နာမ နိစ္စပရိဘောဂေ မဉ္စော တ ပီဌံ တ အပသ္သေနဖလ ကံ တ ဒိတဋ္ဌာနေ နိသီဒန္တဿ အပသ္သေနကတ္ထမ္ဘော တ တတ္ထဇာတကရုက္ခော တ စင်္ကမေ အပဿာယ တိဋ္ဌန္တဿ အာလမ္ဗနရုက္ခော တ အာလမ္ဗနဖလကံ တ သဗ္ဗမေပတံ အပဿယနီယဋ္ဌေန အပသ္သေနံ နာမ; တ သ္မိံ အပသ္သေနေ ယထာ အပဿယန္တံ ဝိဇ္ဈတိ တ ဆိန္ဒတိ တ တထာ ကတွတ တသိဖရသုသတ္တိအာရကဏ္ဍကာဒီနံ အညတရံ သတ္တံ ဌပေတိ, ဒုက္ကဋံ။ ခုဝပရိဘောဂဋ္ဌာနေ နိရာသင်္ကဿ နိသီဒတော တ နိပဇ္ဇတော တ အပဿယန္တ တဿ တ သတ္တသမ္ဖဿပစ္စယာ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ, မရဏေန ဟရာဇိကံ။ တံ စေ အညောပိ တဿ ဝေရိဘိက္ခု ဝိဟာရစာရိကံ စရန္တော ဒိသွတ "က္ကမဿ မညေ မရဏတ္ထာယ က္ကဒံ နိခိတ္တံ, သာခု သုဋ္ဌု မရတူ"တိ အဘိနန္ဒန္တော ဂစ္ဆတိ, ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန သောပိ တတ္ထ "ဧဝံ ကတေ သုကတံ ဘဝိဿတီ"တိ တိခိဏတရာဒိကရ ဏေန ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ, တဿာပိ ဟရာဇိကံ။ သစေ ပန "အဋ္ဌာနေ ဌိတ"န္တိ ဥဒ္ဓရိတွတ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေ တိ တဒတ္တမေဝ ကတွတ ဌပိတေ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ။ ဟကတိကံ လဘိတွတ ဌပိတံ ဟောတိ, မုစ္စတိ။ တံ အပနေတွတ အညံ တိခိဏတရံ ဌပေတိ မူလဋ္ဌော မုစ္စတေဝ။

ဝိသမက္ခနေပိ ယာဝ မရဏာဘိနန္ဒနေ ဒုက္ကဋံ တာဝ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန သောပိ ခုဒ္ဒကံ ဝိသမဏ္ဍလန္တိ သလ္လက္ခေတွတ မဟန္တတရံ တ ကရောတိ , မဟန္တံ တ "အတိရေကံ ဟောတီ"တိ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိ, တနုကံ တ ဗ ဟလံ; ဗဟလံ တ တနုကံ ကရောတိ, အဂ္ဂိနာ တာပေတွတ ဟေဋ္ဌာ တ ဥပရိ တ သဏ္ဌာရေတိ, တဿာပိ ဟရာဇိကံ။ "က္ကဒံ အဋ္ဌာနေ ဌိတ"န္တိ သဗ္ဗမေဝ တဋ္ဌေတွတ ပုဉ္ဆိတွတ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတိ, အတ္တနာ ဘေသဇ္ဇာနိ ယောဇေတွ တ ကတေ မူလဋ္ဌော န မုစ္စတိ , အတ္တနာ အကတေ မုစ္စတိ။ သစေ ပန သော "က္ကဒံ ဝိသံ အတိပရိတ္တ"န္တိ အညမ္ပိ အာနေတွတ ပက္ခိပတိ, ယဿ ဝိသေန မရတိ, တဿ ဟရာဇိကံ။ သစေ ဥဘိန္နမ္ပိ သန္တကေန မရတိ, ဥဘိန္နမ္ပိ ဟ ရာဇိကံ။ "က္ကဒံ ဝိသံ နိဗ္ဗိသ"န္တိ တံ အပနေတွတ အတ္တနော ဝိသမေဝ ဌပေတိ, တဿေဝ ဟရာဇိကံ မူလဋ္ဌော မုစ္စတိ။

ဒုဗ္ဗလံ တ ကရောတီ တိ မဉ္စပီဌံ အဋ္ဋနိယာ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဆိန္ဒိတွတ ဝိဒလေဟိ တ ရဇ္ဇုကေဟိ တ ယေဟိ ဝီတံ ဟောတိ, တေ တ ဆိန္ဒိတွတ အပ္ပာဝသေသမေဝ ကတွတ ဟေဋ္ဌာ အာဝုခံ နိက္ခိပတိ "တတ္ထ ပတိတွတ မရိသ့ သတီ"တိ။ အပသ္သေနဖလကာဒီနမ္ပိ စင်္ကမေ အာလမ္ဗနရုက္ခဖလကပရိယောသာနာနံ ပရဘာဂံ ဆိန္ဒိတွတ ဟေဋ္ဌာ အာ ဝုခံ နိက္ခိပတိ, သောဗ္ဘာဒီသု မဉ္စံ တ ပီဌံ တ အပသ္သေနဖလကံ တ အာနေတွတ ဌပေတိ, ယထာ တတ္ထ နိသိန္နမတ္ တော တ အပဿိတမတ္တော တ ပတတိ, သောဗ္ဘာဒီသု တ သဉ္စရဏသေတု ဟောတိ, တံ ဒုဗ္ဗလံ ကရောတိ; ဧဝံ က ရောန္တဿ ကရဏေ ဒုက္ကဋံ။ ဣတရဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ, မရဏေ ဟရာဇိကံ။ ဘိက္ခုံ အာနေတွတ သောဗ္ဘာဒီနံ တဋ္ဌေ ဌပေတိ "ဒိသွတ ဘယေန ကမ္ပေန္တော ပတိတွတ မရိဿတီ"တိ ဒုက္ကဋံ။ သော တတ္ထေဝ ပတ တိ, ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ, မရဏေ ဟရာဇိကံ။ သယံ တ ဟတေတိ, အညေန တ ဟတာပေတိ, အညော အဝုတ္ တော တ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဟတေတိ, အမနုဿော ဟတေတိ, တတပ္ပဟာရေန ပတတိ, အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတတ္ တိ, သဗ္ဗတ္ထ မရဏေ ဟရာဇိကံ။ ကသ္မာ? တဿ ပယောဂေန သောဗ္ဘာဒိတဋ္ဌေ ဌိတတ္တာ။

ဥပနိက္ခိပနံ နာမ သမီပေ နိက္ခိပနံ။ တတ္ထ “ယော ဣမိနာ အသိနာ မတော သော ဓနံ တ လဘတီ”တိအာဒိနာ နယေ
န မရဏဝဏ္ဏံ တ သံဝဏ္ဏေတွာ “ဣမိနာ မရဏတ္ထိကာ မရန္တု, မာရဏတ္ထိကာ မာရေန္တူ”တိ တ ဝတွာ အသိံ ဥ
ပနိက္ခိပတိ, တဿ ဥပနိက္ခိပနေ ဒုက္ကဋံ။ မရိတုကာမော တ တေန အတ္တာနံ ပဟရတု , မာရေတုကာမော တ အညံ ပ
ဟရတု, ဥဘယထာပိ ပရဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ဥပနိက္ခေပကဿ ထုလ္လစ္စယံ, မရဏေ ဟာရာဇိကံ။ အနုဒ္ဒိဿ နိ
က္ခိတ္တေ ဗဟူနံ မရဏေ အကုသလရာသိ။ ဟာရာဇိကာဒိဝတ္ထူသု ဟာရာဇိကာဒီနိ။ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ အသိံ ဂဟိတဋ္ဌ
ာနေ ဌပေတွာ မုစ္စတိ။ ကိဏိတွာ ဂဟိတော ဟောတိ, အသိဿာမိကာနံ အသိံ, ယေသံ ဟတ္ထတော မူလံ ဂဟိတံ,
တေသံ မူလံ ဒတွာ မုစ္စတိ။ သစေ လောဟပိဏ္ဍိံ တ ဖာလံ တ ကုဒာလံ တ ဂဟေတွာ အသိ ကာရာပိတော ဟောတိ, ယံ
ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ကာရိတော, တဒေဝ ကတွာ မုစ္စတိ။ သစေ ကုဒာလံ ဂဟေတွာ ကာရိတံ ဝိနာသေတွာ ဖာလံ ကရော
တိ, ဖာလေန ပဟာရံ လဘိတွာ မရန္တေသုပိ ဟဏာတိဟတတော န မုစ္စတိ။ သစေ ပန လောဟံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ဥပနိ
က္ခိပနတ္ထမေဝ ကာရိတော ဟောတိ, အရေန ဃံသိတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကတွာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏေ မုစ္စတိ။ သစေပိ သံ
ဝဏ္ဏနာပောတ္ထကော ဝိယ ဗဟူဟိ ဧကဇ္ဈာသယေဟိ ကတော ဟောတိ, ပောတ္ထကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ကမ္မဗန္ဓဝိနိစ္
ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧသ နယော **သတ္တိဘေဏ္ဍိသု။ လဂုဠေ** ဟာသယဋ္ဌိသဒိသော ဝိနိစ္ဆယော။ တထာ **ဟာသာဏေ။ သ
တ္ထေ** အသိသဒိသော၀။ **ဝိသံ တ**တိ ဝိသံ ဥပနိက္ခိပန္တဿ ဝတ္ထုဝသေန ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿာနုရူပတော ဟာရာဇိကာဒိ
ဝတ္ထူသု ဟာရာဇိကာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ကိဏိတွာ ဌပိတေ ပုရိမနယေန ပဋိပာကတိကံ ကတွာ မုစ္စတိ။ သယံ ဘေသဇ္
ဇေဟိ ယောဇိတေ အဝိသံ ကတွာ မုစ္စတိ။ **ရဇ္ဇုယာ** ဟာသရဇ္ဇုသဒိသော၀ ဝိနိစ္ဆယော။

ဘေသဇ္ဇေ – ယော ဘိက္ခု ဝေရိဘိက္ခုဿ ပဇ္ဇရကေ တ ဝိသဘာဂရောဂေ တ ဥပ္ပန္နေ အသပ္ပာယာနိပိ သပ္ပိ
အာဒီနိ သပ္ပာယာနီတိ မရဏာဓိပ္ပာယော ဒေတိ, အညံ တ ကိဉ္စိ ကန္ဒမူလဖလံ တဿ ဧဝံ ဘေသဇ္ဇဒာနေ ဒုက္ကဋံ။ ပ
ရဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ မရဏေ စ ထုလ္လစ္စယဟာရာဇိကာနိ, အာနန္တရိယဝတ္ထုမှိ အာနန္တရိယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၇၈. ရူပူပဟာရေ – **ဥပသံဟရတီ**တိ ပရံ တ အမနာပရူပံ တဿ သမီပေ ဌပေတိ, အတ္တနာ တ ယက္ခပေတာဒိဝေသံ
ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ, တဿ ဥပသံဟာရမတ္တေ ဒုက္ကဋံ။ ပရဿ တံ ရူပံ ဒိသွာ ဘယုပ္ပတ္တိယံ ထုလ္လစ္စယံ, မရ
ဏေ ဟာရာဇိကံ။ သစေ ပန တဒေဝ ရူပံ ဧကစ္စဿ မနာပံ ဟောတိ, အလာဘကေန စ သုဿိတွာ မရတိ, ဝိသင်္ကေ
တော။ **မနာပိယေပိ** ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ပန ဝိသေသေန ဣတ္ထီနံ ပုရိသရူပံ ပုရိသာနဉ္စ ဣတ္ထိရူပံ မနာပံ တံ အလ
င်္ကရိတွာ ဥပသံဟရတိ, ဒိဋ္ဌမတ္တကမေဝ ကရောတိ, အတိစိရံ ပဿိတုမ္ပိ န ဒေတိ, ဣတရော အလာဘကေန သုဿိတွ
ာ မရတိ, ဟာရာဇိကံ။ သစေ ဥတ္တသိတွာ မရတိ , ဝိသင်္ကေတော။ အထ ပန ဥတ္တသိတွာ တ အလာဘကေန တတိ
အဝိစာရေတွာ “ကေဝလံ ပဿိတွာ မရိဿတီ”တိ ဥပသံဟရတိ, ဥတ္တသိတွာ တ သုဿိတွာ တ မတေ ဟာရာဇိ
ကမေဝ။ ဧတေနေဝူပာယေန **သဒ္ဒူပဟာရာဒယောပိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဝလဉ္ဟေတ္ထ အမနုဿသဒ္ဒာဒယော ဥတ္တာသ
ဇနကာ အမနာပသဒ္ဒာ, ပုရိသာနံ ဣတ္ထိသဒ္ဒမဓုရဂန္ဓဗ္ဗသဒ္ဒာဒယော စိတ္တဿာဒကရာ မနာပသဒ္ဒာ။ ဟိမဝန္တေ
ဝိသရုက္ခာနံ မူလာဒိဂန္ဓာ ကုဏပဂန္ဓာ စ အမနာပဂန္ဓာ, ကာဠာနုသာရီမူလဂန္ဓာဒယော မနာပဂန္ဓာ ။ ပဋိကူလမူလရသာ
ဒယော အမနာပရသာ, အပ္ပဋိကူလမူလရသာဒယော မနာပရသာ။ ဝိသဖဿမဟာကစ္ဆုဖဿာဒယော အမနာပဖောဋ္ဌဗ္
ဗာ, စီနပဋ္ဋဟံသပုပ္ဖတူလိကဖဿာဒယော မနာပဖောဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မူပဟာရေ – **ဓမ္မော** တိ ဒေသနာဓမ္မော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒေသနာဝသေန တ နိရယေ စ သဂ္ဂေ စ ဝိပတ္တိသမ္ပတ္တိ
ဘေဒံ ဓမ္မာရမ္မဏမေဝ။ **နေရယိကဿာ** တိ ဘိန္နသံဝရဿ ကတပာပဿ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနာရဟဿ သတ္တဿ
သ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကရဏာဒိနိရယကထံ ကထေတိ။ တံ စေ သုတွာ သော ဥတ္တသိတွာ မရတိ, ကထိကဿ ဟာရာဇိ
ကံ။ သစေ ပန သော သုတွာပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မရတိ, အနာပတ္တိ။ “ဣဒံ သုတွာ ဧဝရူပံ ဟာပံ န ကရိဿတိ ဩရမိ
ဿတိ ဝိရမိဿတီ”တိ နိရယကထံ ကထေတိ, တံ သုတွာ ဣတရော ဥတ္တသိတွာ မရတိ, အနာပတ္တိ။ **သဂ္ဂကထ
န္တိ** ဒေဝနာဋကာဒီနံ နန္ဒနဝနာဒီနဉ္စ သမ္ပတ္တိကထံ; တံ သုတွာ ဣတရော သဂ္ဂာဓိမုတ္တော သီဃံ တံ သမ္ပတ္တိံ ဟာပုဏိ
တုကာမော သတ္ထာဟရဏဝိသခာဒနအာဟာရုပစ္ဆေဒ-အဿာသပဿာသသန္နိရုန္ဓနာဒီဟိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပာဒေတိ, ကထိ
ကဿ ထုလ္လစ္စယံ, မရတိ ဟာရာဇိကံ။ သစေ ပန သော သုတွာပိ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မရတိ,
အနာပတ္တိ ။ “ဣမံ သုတွာ ပုညာနိ ကရိဿတီ”တိ ကထေတိ, တံ သုတွာ ဣတရော အဓိမုတ္တော ကာလံကရောတိ,
အနာပတ္တိ။

၁၇၉. အာစိက္ခနာယံ – **ပုဗ္ဗေ ဘဏတီ** တိ ''ဘန္တေ ကထံ မတော ဓနံ တ လဘတိ သင်္ဃေ တ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ ဧဝံ ပုစ္ဆိတော ဘဏတိ။

အနုသာသနိယံ – **အပုဗ္ဗော** တိ ဧဝံ အပုစ္ဆိတော သာမညေဝ ဘဏတိ။

သင်္ကေတကမ္မနိမိတ္တကမ္မာနိ အဒိန္နာဒါနကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧဝံ နာနပ္ပကာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အနာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **''အနာပတ္တိ အသဉ္စိစ္စာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အသဉ္စိစ္စာ** တိ ''ဣမိနာ ဥပက္ကမေန ဣမံ မာရေမီ''တိ အစေတေတွာ။ ဧဝဉှိ အစေတေတွာ ကတေန ဥပက္ကမေန ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ, ဝက္ခတိ စ ''အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အသဉ္စိစ္စာ''တိ။ **အဇာနန္တဿာ**တိ ''ဣမိနာ အယံ မရိဿတီ''တိ အဇာနန္တဿ ဥပက္ကမေန ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ, ဝက္ခတိ စ ဝိသဂတပိဏ္ဍပာတဝတ္ထုသ္မိံ ''အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အဇာနန္တဿာ''တိ။ **နမရဏာဓိပ္ပာယဿာ** တိ မရဏံ အနိစ္ဆန္တဿ။ ယေန ဟိ ဥပက္ကမေန ပရော မရတိ, တေန ဥပက္ကမေန တသ္မိံ မာရိတေပိ နမရဏာဓိပ္ပာယဿ အနာပတ္တိ။ ဝက္ခတိ စ ''အနာပတ္တိ ဘိက္ခု နမရဏာဓိပ္ပာယဿာ''တိ။ **ဥမ္မတ္တကာ** ဒယော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ ဣဓ ပန အာဒိကမ္မိကာ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတဘိက္ခူ, တေသံ အနာပတ္တိ။ အဝသေသာနံ မရဏဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏနကာဒီနံ အာပတ္တိယေဝါတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု – ဣဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ; ကာယစိတ္တတော စ ဝါစာစိတ္တတော စ ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒုက္ခဝေဒနံ။ သစေပိ ဟိ သိရိသယနံ အာရုဠ္ဟေဟော ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိသုခံ အနုဘဝန္တော ရာဇာ ''စောရော ဒေဝ အာနီတော''တိ ဝုတ္တေ ''ဂစ္ဆထ နံ မာရေထာ''တိ ဟသမာနောဝ ဘဏတိ, ဒေါမနဿစိတ္တေနေဝ ဘဏတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုခဝေါကိဏ္ဏတ္တာ ပန အနုပ္ပဗန္ဓာဘာဝတ စ ဒုဇ္ဇာနမေတံ ပုထုဇ္ဇနေဟီတိ။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၈၀. ဝိနီတဝတ္ထူကထာသု ပဌမဝတ္ထုသ္မိံ – **ကာရုညေနာ**တိ တေ ဘိက္ခူ တဿ မဟန္တံ ဂေလညဒုက္ခံ ဒိသွာ ကာရုညံ ဥပ္ပာဒေတွာ ''သီလဝါ တွံ ကတကုသလော, ကသ္မာ မီယမာနော ဘာယသိ, နနု သီလဝတော သဂ္ဂေါ နာမ မရဏမတ္တပဋိဗဒ္ဓေါယေဝါ''တိ ဧဝံ မရဏတ္ထိကာဝ ဟုတွာ မရဏတ္ထိကဘာဝံ အဇာနန္တာ မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေသုံ။ သောပိ ဘိက္ခု တေသံ သံဝဏ္ဏနာယ အာဟာရုပစ္ဆေဒံ ကတွာ အန္တရာဝ ကာလမကာသိ။ တသ္မာ အာပတ္တိံ အာပန္နာ။ တေဟာရူပသေန ပန ဝုတ္တံ ''ကာရုညေန မရဏဝဏ္ဏံ သံဝဏ္ဏေသု''န္တိ။ တသ္မာ ဣဒါနိပိ ပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာ ဂိလာနဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ မရဏဝဏ္ဏော န သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ တဿ သံဝဏ္ဏနံ သုတွာ အာဟာရူပစ္ဆေဒါဒိနာ ဥပက္ကမေန ဧကဇဝနဝါရာဝသေသေပိ အာယုသ္မိံ အန္တရာ ကာလံကရောတိ, ဣမိနာဝ မာရိတော ဟောတိ။ ဣမိနာ ပန နယေန အနုသိဋ္ဌိ အတဗ္ဗာ – ''သီလဝတော နာမ အနစ္ဆရိယာ မဂ္ဂဖလုပ္ပတ္တိ, တသ္မာ ဝိဟာရာဒီသု အာသတ္တိံ အကတွာ ဗုဒ္ဓဂတံ ဓမ္မဂတံ သင်္ဃဂတံ ကာယဂတဉ္စ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ မနသိကာရေ အပ္ပမာဒေါ ကာတဗ္ဗော''တိ။ မရဏဝဏ္ဏေ စ သံဝဏ္ဏိတေပိ ယော တာယ သံဝဏ္ဏနာယ ကဉ္စိ ဥပက္ကမံ အကတွာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ယထာယုနာ ယထာနုသန္ဓိနာဝ မရတိ, တပ္ပစ္စယာ သံဝဏ္ဏကော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗောတိ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ – **န စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ** တိ ဧတ္ထ ကီဒိသံ အာသနံ ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗံ, ကီဒိသံ န ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗံ? ယံ သုဒ္ဓံ အာသနမေဝ ဟောတိ အပစ္စတ္ထရဏကံ, ယဉ္စ အာဂန္တွာ ဌိတာနံ ပဿတံယေဝ အတ္ထရီယတိ, တံ နပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ, နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယမ္ပိ မနုဿာ သယံ ဟတ္ထေန အက္ကမိတွာ ''ဣဓ ဘန္တေ နိသီဒထာ''တိ ဒေန္တိ, တသ္မိမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ပဌမမေဝါဂန္တွာ နိသိန္နော ပစ္ဆာ ဥဋ္ဌိတ အဓော တ သင်္ကမန္တိ, ပစ္စဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ တနုကေန ဝတ္ထေန ယထာ တလံ ဒိဿတိ, ဧဝံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ, တသ္မိမ္ပိ ပစ္စဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယံ ပန ပဋိကစ္စေဝ ပာဝါရကောဇဝါဒီဟိ အတ္ထတံ ဟောတိ, တံ ဟတ္ထေန ပရာမသိတွာ သလ္လက္ခေ

ခေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဃနသာဋကေနာပိ အတ္ထတေ ယသ္မိံ ဝလိ န ပညာယတိ, တံ နပ္ပဋိဝေက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။

မုသလဝတ္ထုသ္မိံ – **အသဉ္စိစ္စော** တိ အဝဓကစေတနော ဝိရဒ္ဓပယောဂေ ဟိ သော။ တေနာဟ "အသဉ္စိစ္စော အဟ"န္တိ။ **ဥဒုက္ခလဝတ္ထု** ဥတ္တာနမေဝ။ **ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတဝတ္ထူသု** ပဌမဝတ္ထုသ္မိံ "ဘိက္ခူသဥ္ဈသ္သ ပဋိဗန္ဓံ မာ အကာသီ"တိ ပဏာမေသိ။ ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ – သင်္ဃမဇ္ဈေပိ ဂဏမဇ္ဈေပိ "မဟလ္လကတ္ထေရသ္သ ပုတ္တော"တိ ဝုစ္စမာနော တေန ဝစနေန အဋ္ဋီယမာနော "မရတု အယ"န္တိ ပဏာမေသိ။ တတိယဝတ္ထုသ္မိံ – တသ္သ ဒုက္ခုပ္ပာဒနေန ထုလ္လစ္စယံ။

၁၈၁. တတော ပရာနိ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ **ဝိသဂတပိဏ္ဍပာတဝတ္ထုသ္မိံ** – သာရာဏီယဓမ္မပူရကော သော ဘိက္ခု အဂ္ဂပိဏ္ဍံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ဒတွာဝ ဘုဥ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အဂ္ဂကာရိကံ အဒာသီ"တိ။ **အဂ္ဂကာရိက**န္တိ အဂ္ဂကိရိယံ; ပဌမံ လဒ္ဓပိဏ္ဍပာတံ အဂ္ဂံ့ တ ပဏီတပဏီတံ ပိဏ္ဍပာတန္တိ အတ္ထော။ ယာ ပန တသ္သ အနုသဋ္ဌာတာ အဂ္ဂကိရိယာ, သာ န သက္ကာ အတုံ့, ပိဏ္ဍပာတဥ္ဟိ သော ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ အဒာသိ။ **တေ ဘိက္ခူ**တိ တေ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ပရိဘုတ္တပိဏ္ဍပာတာ ဘိက္ခူ; တေ ကိရ သဗ္ဗေပိ ကာလမကံသု။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အသ္သဒ္ဓေသု ပန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေသု ကုလေသု သက္ကစ္စံ ပဏီတဘောဇနံ လဘိတွာ အနုပပရိက္ခိတွာ နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗံ, န ပရေသံ အတဗ္ဗံ။ ယမ္ပိ အာဘိဒောသိကံ ဘတ္တံ တ ခဇ္ဇကံ တ တတော လဘတိ, တမ္ပိ န ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗံ။ အပိဟိတဝတ္ထုမ္ပိ ဟိ သပ္ပဝိစ္ဆိကာဒီဟိ အဓိသယိတံ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ တာနိ ကုလာနိ ဒေန္တိ။ ဂန္ဓဟလိဒ္ဒာဒိမက္ခိတောပိ တတော ပိဏ္ဍပာတော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သရီရေ ရောဂဋ္ဌာနာနိ ပုဥ္ဆိတွာ ဌပိတဘတ္တမ္ပိ ဟိ တာနိ အတဗ္ဗံ မညန္တီတိ။

ဝီမံသနဝတ္ထုသ္မိံ – ဝီမံသမာနော ဒွေဝ ဝီမံသတိ – "သက္ကောတိ နု ခော ဣမံ မာရေတုံ နော"တိ ဝိသံ တ ဝီမံသတိ, "မရေယျ နု ခော အယံ ဣမံ ဝိသံ ခာဒိတွာ နော"တိ ပုဂ္ဂလံ တ။ ဥဘယထာပိ ဝီမံသာဓိပ္ပာယေန ဒိန္နေ မရတု တ မာ တ ထုလ္လစ္စယံ။ "ဣဒံ ဝိသံ ဧတံ မာရေတူ"တိ တ "ဣဒံ ဝိသံ ခာဒိတွာ အယံ မရတူ"တိ တ ဧဝံ ဒိန္နေ ပန သစေ မရတိ, ပာရာဇိကံ; နော စေ, ထုလ္လစ္စယံ။

၁၈၂-၃. ဣတော ပရာနိ တီဏိ သိလာဝတ္ထူနိ တီဏိ ဣဋ္ဌကတသိကေဟာနသီဝတ္ထူနိ စ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ န ကေဝလဥ္စ သိလာဒီနံယေဝ ဝသေန အယံ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒော ဟောတိ, ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရနိခါဒနဝေမာဒီနမ္ပိ ဝသေန ဟောတိယေဝ, တသ္မာ ဟတ္ထိယံ အနာဂတမ္ပိ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဋကဝတ္ထူသု – **အဋ္ဋကော** တိ ဝေဟာသမဉ္စော ဝုစ္စတိ; ယံ သေတကမ္မမာလာကမ္မလတာကမ္မာဒီနံ အတ္ထာယ ဗန္ဓန္တိ။ တတ္ထ **အာဝုသော အတ္ရဋ္ဌိတော ဗန္ဓာဟီ** တိ မရဏာဓိပ္ပာယော ယတ္ရ ဌိတော ပတိတွာ ခာဏုနာ တ ဘိဇ္ဇေယျ, သောဗ္ဘပပါတာဒီသု တ မရေယျ , တာဒိသံ ဌာနံ သန္ဓာယာဟ။ ဧတ္ထ စ ကောစိ ဥပရိဋ္ဌာနံ နိယာမေတိ "ဣတော ပတိတွာ မရိဿတီ"တိ, ကောစိ ဟေဋ္ဌာ ဌာနံ "ဣဓ ပတိတွာ မရိဿတီ"တိ, ကောစိ ဥဘယမ္ပိ "ဣတော ဣဓ ပတိတွာ မရိဿတီ"တိ။ တတ္ရ ယော ဥပရိ နိယမိတဋ္ဌာနာ အပတိတွာ အညတော ပတတိ, ဟေဋ္ဌာ နိယမိတဋ္ဌာနေ တ အပတိတွာ အညတ္ထ ပတတိ, ဥဘယနိယာမေ တ ယံကိဉ္စိ ဧကံ ဝိရာဓေတွာ ပတတိ, တသ္မိံ မတေ ဝိသင်္ကေတတ္တာ အနာပတ္တိ။ **ဝိဟာရစ္ဆာဒနဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ** ဧသေဝ နယော။

အနဘိရတိဝတ္ထုသ္မိံ – သော ကိရ ဘိက္ခု ကာမဝိတက္ကာဒီနံ သမုဒာစာရံ ဒိသွာ နိတရေတုံ အသက္ကောန္တော သာသနေ အနဘိရတော ဂိဟိဘာဝါဘိမုခော ဇာတော။ တတော စိန္တေသိ – "ယာဝ သီလဘေဒံ န ပာပုဏာမိ တာဝ မရိဿာမီ"တိ။ အထ တံ ပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ပပာတေ ပပတန္တော အညတရံ ဝိလီဝကာရံ ဩတ္ထရိတွာ မာရေသိ။ **ဝိလီဝကာရ**န္တိ ဝေဏုကာရံ။ **န စ ဘိက္ခဝေ အတ္တာနံ ပာတေတဗ္ဗ** န္တိ န အတ္တာ ပာတေတဗ္ဗော။ ဝိဘတ္တိဗျတ္တယေန ပနေတံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ န ကေဝလံ န ပာတေတဗ္ဗံ, အညေနပိ ယေန ကေနစိ ဥပက္ကမေန အန္တမသော အာဟာရုပစ္ဆေဒေနပိ န မာရေတဗ္ဗော။ ယောပိ ဟိ ဂိလာနော ဝိဇ္ဇမာနေ ဘေသဇ္ဇေ စ ဥပဋ္ဌာကေသု စ မရိတုကာမော အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ, ဒုက္ကဋမေဝ။ ယသ္သ ပန မဟာအာဗာဓော စိရာနုဗဒ္ဓော, ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ကိလမန္တိ ဇိဂုစ္ဆန္တိ

“ကအ န ခော ဂိလာနတော မုစ္စိဿာမာ”တိ အဇ္ဈိယန္တိ။ သစေ သော “အယံ အတ္တဘာဝေ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနောပိ န တိဋ္ဌတိ, ဘိက္ခူ စ ကိလမန္တီ”တိ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ, ဘေသဇ္ဇံ န သေဝတိ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန “အယံ ရောဂေါ ခရော, အာယုသင်္ခါရာ န တိဋ္ဌန္တိ, အယဉ္စ မေ ဝိသေသာဓိဂမော ဟတ္ထပ္ပတ္တော ဝိယ ဒိဿတီ”တိ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ အဂိလာနဿာပိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂဿ “အာဟာရပရိယေသနံ နာမ ပပဉ္စော, ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ အနုယုဉ္ဇိဿာမီ”တိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဥပစ္ဆိန္ဒန္တဿ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ, န ဝဋ္ဋတိ။ သဘာဂနဥ္ဟိ လဇ္ဇီဘိက္ခူနံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သိလာဝတ္ထုသ္မိံ – **ဒဝါယာ**တိ ဒဝေန ဟဿေန; ခိဍ္ဍာယာတိ အတ္ထော။ **သိလာ**တိ ပါသာဏော; န ကေဝလဉ္စ ပါသာဏော, အညမ္ပိ ယံကိဉ္စိ အရုကဏ္ဍံ ဝါ ကဋ္ဌကာဋကဏ္ဍံ ဝါ ပါတွေန ဝါ ယန္တေန ဝါ ပဝိဇ္ဈိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ ပါသာဏာဒယော ပါသန္တာ ပါသန္တာ ပဝဋ္ဋေန္တိပိ ခိပန္တိပိ ဥက္ခိပန္တိပိ ကမ္မသမယောတိ ဝဋ္ဋတိ။ အညမ္ပိ ဤဒိသံ နဝကမ္မံ ဝါ ကရောန္တာ ဘဏ္ဍကံ ဝါ ဓောဝန္တာ ရုက္ခံ ဝါ ဓောဝနဒဏ္ဍကံ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ ပဝိဇ္ဈန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂကာလာဒီသု ကာကေ ဝါ သောဏေ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ကထလံ ဝါ ခိပိတွာ ပလာပေတိ, ဝဋ္ဋတိ။

၁၈၄. သေဒနာဒိဝတ္ထူနိ သဗ္ဗာနေဝ ဥတ္တာနတ္ထာနိ။ ဧတ္ထ စ **အဟံ ကုက္ကုစ္စကော**တိ န ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗံ, ဟိတကာမတာယ သဗ္ဗံ ဂိလာနဿ ဗလာဗလဉ္စ ရုစိဉ္စ သပ္ပာယာသပ္ပာယဉ္စ ဥပလက္ခေတွာ ကာတဗ္ဗံ။

၁၈၅. ဓာရဂ္ဂဟိနိဝတ္ထုသ္မိံ – **ပဝုတ္ထပတိကာ** တိ ပဝုတ္ထပတိကာ။ **ဂဗ္ဘဟာတန** န္တိ ယေန ပရိဘုတ္တေန ဂဗ္ဘော ပတတိ, တာဒိသံ ဘေသဇ္ဇံ။ ဒွေ **ပဇာပတိကဝတ္ထူနိ** ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ **ဂဗ္ဘမဒ္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ** – “မဒ္ဒိတွာ ဟာတေဟီ”တိ ဝုတ္တေ အညေန မဒ္ဒာပေတွာ ဟာတေတိ, ဝိသင်္ကေတံ။ “မဒ္ဒာပေတွာ ဟာတာပေဟီ”တိ ဝုတ္တေပိ သယံ မဒ္ဒိတွာ ဟာတေတိ, ဝိသင်္ကေတမေဝ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ ပရိယာယော နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ “ဂဗ္ဘော နာမ မဒ္ဒိတေ ပတတီ”တိ ဝုတ္တေ သာ သယံ ဝါ မဒ္ဒတု, အညေန ဝါ မဒ္ဒာပေတွာ ဟာတေတု, ဝိသင်္ကေတော နတ္ထိ; ပါရာဇိကမေဝ **တာပနဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ** ဧသေဝ နယော။

ဝဥ္ဈိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ – **ဝဥ္ဈိတ္ထီ** နာမ ယာ ဂဗ္ဘံ န ဂဏှာတိ။ ဂဗ္ဘံ အဂဏှနကိတ္ထီ နာမ နတ္ထိ, ယဿာ ပန ဂဟိတောပိ ဂဗ္ဘော န သဏ္ဌာတိ, တံယေဝ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဥတုသမယေ ကိရ သဗ္ဗိတ္ထိယော ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ ယာ ပနာယံ “ဝဥ္ဈာ”တိ ဝုစ္စတိ, တဿာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ အကုသလဝိပါကော သမ္ပာပုဏာတိ။ တေ ပရိတ္တကုသလဝိပါကေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ အကုသလဝိပါကေန အဓိဘူတာ ဝိနဿန္တိ။ အဘိနဝပဋိသန္ဓိယံယေဝ ဟိ ကမ္မာနုဘာဝေန ဒွီဟာကာရေဟိ ဂဗ္ဘော န သဏ္ဌာတိ – တတေန ဝါ ဟာဏကေဟိ ဝါ။ တတော သောသေတွာ အန္တရဓာပေတိ, ဟာဏကာ ခာဒိတွာ။ တဿ ပန တတဿ ဟာဏကာနံ ဝါ ပဋိဃာတာယ ဘေသဇ္ဇေ ကတေ ဂဗ္ဘော သဏ္ဌဟေယျ; သော ဘိက္ခု တံ အကတွာ အညံ ခရဘေသဇ္ဇံ အဒါသိ။ တေန သာ ကာလမကာသိ။ ဘဂဝါ ဘေသဇ္ဇဿ ကဋ္ဌတ္တာ ဒုက္ကဋံ ပညာပေသိ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ အာဂတာဂတဿ ပရဇနဿ ဘေသဇ္ဇံ န ကာတဗ္ဗံ, ကရောန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စန္နံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ ကာတဗ္ဗံ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရဿ သာမဏေရိယာတိ။ သမသီလသဒ္ဓါပညာနဥ္ဟိ ဧတေသံ တီသု သိက္ခာသု ယုတ္တာနံ ဘေသဇ္ဇံ အကာတုံ န လဗ္ဘတိ, ကရောန္တေန စ သစေ တေသံ အတ္ထိ, တေသံ သန္တကံ ဂဟေတွာ ယောဇေတွာ ဒာတဗ္ဗံ။ သစေ နတ္ထိ, အတ္တနော သန္တကံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ အတ္တနောပိ နတ္ထိ, ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဝါ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ အလဘန္တေန ဂိလာနဿ အတ္ထာယ အကတဝိညတ္တိယာပိ အာဟရိတွာ ကာတဗ္ဗံ။

အပရေသမ္ပိ ပဉ္စန္နံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ – မာတု, ပိတု, တဒုပဋ္ဌာကာနံ, အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စကရဿ, ပဏ္ဍုပလာသဿာတိ။ **ပဏ္ဍုပလာသော** နာမ ယော ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ယာဝ ပတ္တစီဝရံ ပဋိယာဒိယတိ တာဝ ဝိဟာရေ ဝသတိ။ တေသု သစေ မာတာပိတရော ဣဿရာ ဟောန္တိ, န ပစ္စာသီသန္တိ, အကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ရဇ္ဇေပိ ဌိတာ ပစ္စာသီသန္တိ, အကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဘေသဇ္ဇံ ပစ္စာသီသန္တာနံ ဘေသဇ္ဇံ ဒာတဗ္ဗံ, ယောဇေတုံ အဇာနန္တာနံ ယောဇေတွာ ဒာတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေသံ အတ္ထာယ သဟဓမ္မိကေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန မာတရံ ဝိဟာရေ အာနေ

တ္တ ဇဂ္ဂတိ, သဗ္ဗံ ပရိကမ္မံ အနာမသန္တေန ကာတဗ္ဗံ။ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ သဟတ္ထာ အတဗ္ဗံ။ ပိတာ ပန ယထာ သာမဏေရာ ဝေ သဟတ္ထေန န္ဟာပနသမ္ဗာဟနာဒီနိ ကတ္တ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ယေ စ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပဋ္ဋိဇဂ္ဂန္တိ, တေသမ္ပိ ဇေမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ **ဝေယ္ယာဝစ္စကရော** နာမ ယော ဝေတနံ ဂဟေတ္ဝာ အရညေ အရူနိ တ ဆိန္ဒတိ, အညံ တ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ, တဿ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ယာဝ ဉာတကာ န ပဿန္တိ တာဝ ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗံ။ ယော ပန ဘိက္ခုနိဿိတကောဝ ဟုတ္ဝာ သဗ္ဗကမ္မာနိ ကရောတိ, တဿ ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗမေဝ။ ပဏ္ဍုပလာသေပိ သာမဏေရေ ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အပရေသမ္ပိ ဒသန္နံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ – ဇေဋ္ဌဘာတု, ကနိဋ္ဌဘာတု, ဇေဋ္ဌဘဂိနိယာ, ကနိဋ္ဌဘဂိနိယာ, စူဠမာတုယာ, မဟာမာတုယာ, စူဠပိတုနော, မဟာပိတုနော, ပိတုစ္ဆာယ, မာတုလဿာတိ။ တေသံ ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ ကရောန္တေန တေသံယေဝ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ ဂဟေတ္ဝာ ကေဝလံ ယောဇေတ္ဝာ အတဗ္ဗံ။ သစေ ပန နပ္ပဟောန္တိ, ယာစန္တိ စ "ဒေထ နော, ဘန္တေ, တုမ္ဟာကံ ပဋိဒဿာမာ"တိ တာဝကာလိကံ အတဗ္ဗံ။ သစေပိ န ယာစန္တိ, "အမ္ဟာကံ ဘေသဇ္ဇံ အတ္ထိ, တာဝကာလိကံ ဂဏ္ဟထာ"တိ ဝတ္ဝာ တ "ယဒာ နေသံ ဘဝိဿတိ တဒါ ဒဿန္တီ"တိ အာဘောဂံ တကတ္ဝာ အတဗ္ဗံ။ သစေ ပဋိဒေန္တိ, ဂဟေတဗ္ဗံ, နော စေ ဒေန္တိ, န စောဒေတဗ္ဗာ။ ဧတေ ဒသ ဉာတကေ ဌပေတွာ အညေသံ န ကာတဗ္ဗံ။

ဧတေသံ ပုတ္တပရမ္ပရာယ ပန ယာဝ သတ္တမော ကုလပရိဝဋ္ဋော တာဝ စတ္တာရော ပစ္စယေ အာဟရာပေန္တဿ အကတဝိညတ္တိ တ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တဿ ဝေဇ္ဇကမ္မံ တ ကုလဒူသကာပတ္တိ တ န ဟောတိ။ သစေ ဘာတုဇာယာ ဘဂိနိသာမိကော တ ဂိလာနာ ဟောန္တိ, ဉာတကာ စေ, တေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညာတကာ စေ, ဘာတု စ ဘဂိနိယာ စ ကတ္ဝာ အတဗ္ဗံ, "တုမ္ဟာကံ ဇဂ္ဂနဋ္ဌာနေ ဒေထာ"တိ။ အထ တ တေသံ ပုတ္တာနံ ကတ္ဝာ အတဗ္ဗံ, "တုမ္ဟာကံ မာတာပိတူနံ ဒေထာ"တိ။ ဧတေနုပာယေန သဗ္ဗပဒေသုပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တေသံ အတ္ထာယ စ သာမဏေရေဟိ အရညတော ဘေသဇ္ဇံ အာဟရာပေန္တေန ဉာတိသာမဏေရေဟိ တ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။ အတ္တနော အတ္ထာယ တ အာဟရာပေတ္ဝာ အတဗ္ဗံ။ တေဟိပိ "ဥပဇ္ဈာယဿ အာဟရာမာ"တိ ဝတ္တသီသေန အာဟရိတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယဿ မာတာပိတရော ဂိလာနာ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆန္တိ, ဥပဇ္ဈာယော စ ဒိသာပက္ကန္တော ဟောတိ, သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ အတဗ္ဗံ။ နော စေ အတ္ထိ, အတ္တနော ဘေသဇ္ဇံ ဥပဇ္ဈာယဿ ပရိစ္စဇိတ္ဝာ အတဗ္ဗံ။ အတ္တနောပိ အသန္တေ ဝတ္တနယေန ပရိယေသိတ္ဝာ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တကံ ကတ္ဝာ အတဗ္ဗံ။ ဥပဇ္ဈာယေနပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ မာတာပိတူသု ဇေမေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သေ နယော အာစရိယန္တေဝါသိကေသုပိ။ အညောပိ ယော အာဂန္တုကော တ စောရော တ ယုဒ္ဓပရာဇိတော ဣဿရော တ ဉာတကေဟိ ပရိစ္စတ္တော ကပဏော တ ဂမိယမနုဿော တ ဂိလာနော ဟုတ္ဝာ ဝိဟာရံ ပဝိသတိ, သဗ္ဗေသံ အပစ္စာသီသန္တေန ဘေသဇ္ဇံ ကာတဗ္ဗံ။

သဒ္ဓံ ကုလံ ဟောတိ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌာယကံ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မာတာပိတုဋ္ဌာနိယံ, တတြ စေ ကောစိ ဂိလာနော ဟောတိ, တဿတ္ထာယ ဝိဿာသေန "ဘေသဇ္ဇံ ကတ္ဝာ ဘန္တေ ဒေထာ"တိ ဝဒန္တိ, နေဝ အတဗ္ဗံ န ကာတဗ္ဗံ။ အထ ပန ကပ္ပိယံ ဥတ္ဝာ ဝေ ပုစ္ဆန္တိ – "ဘန္တေ, အသုကဿ နာမ ရောဂဿ ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တီ"တိ? "ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဂဟေတ္ဝာ ကရောန္တီ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဘန္တေ, မယှံ မာတာ ဂိလာနာ, ဘေသဇ္ဇံ တာဝ အာစိက္ခထာ"တိ ဝေ ပုစ္ဆိတေ ပန န အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ အညမညံ ပန ကထာ ကာတဗ္ဗာ – "အာဝုသော, အသုကဿ နာမ ဘိက္ခုနော ဣမသ္မိံ ရောဂေ ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရိံသူ"တိ? "ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဘန္တေ"တိ။ တံ သုတ္ဝာ ဣတရော မာတု ဘေသဇ္ဇံ ကရောတိ, ဝဋ္ဋတေဝ။

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပိ ကိရ ဝသဘရညော ဒေဝိယာ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆိတော "န ဇာနာမီ"တိ အဝတ္ဝာ ဇေမေဝ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမုလ္လပေသိ။ တံ သုတ္ဝာ တဿာ ဘေသဇ္ဇမကံသု။ ဝူပသန္တေ စ ရောဂေ တိစီဝရေန တီဟိ စ ကဟာပဏသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘေသဇ္ဇစင်္ကောဋကံ ပူရေတ္ဝာ အာဟရိတ္ဝာ ထေရဿ ပာဒမူလေ ဌပေတ္ဝာ "ဘန္တေ, ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ"တိ အာဟံသု။ ထေရော "အာစရိယဘာဂေ နာမာယ"န္တိ ကပ္ပိယဝသေန ကဟာပေတ္ဝာ ပုပ္ဖပူဇံ အကာသိ။ ဝေ တာဝ ဘေသဇ္ဇေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပရိတ္တေ ပန “ဂိလာနသ္သ ပရိတ္တံ ကရောထ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ န ကာတဗ္ဗံ, “ဘဏထာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပိသ္သ ဧဝံ ဟောတိ “မနုဿာ နာမ န ဇာနန္တိ, အကယိရမာနေ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဘဝိဿန္တီ”တိ ကာတဗ္ဗံ; “ပရိတ္တောဒကံ ပရိတ္တသုတ္တံ ကတွာ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေန ပန တေသံယေဝ ဥဒကံ ဟတ္ထေန စာလေတွာ သုတ္တံ ပရိမဇ္ဇိတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရတော ဥဒကံ အတ္တနော သန္တကံ ဝါ သုတ္တံ ဒေတိ, ဒုက္ကဋံ။ မနုဿာ ဥဒကဉ္စ သုတ္တဉ္စ ဂဟေတွာ နိသီဒိတွာ “ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ ဝဒန္တိ, ကာတဗ္ဗံ။ နော စေ ဇာနန္တိ, အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူနံ နိသိန္နာနံ ပာဒေသု ဥဒကံ အာကိရိတွာ သုတ္တဉ္စ ဌပေတွာ ဂစ္ဆန္တိ “ပရိတ္တံ ကရောထ, ပရိတ္တံ ဘဏထာ”တိ န ပာဒာ အပနေတဗ္ဗာ။ မနုဿာ ဟိ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ။ အန္တောဂာမေပိ ဂိလာနဿတ္ထာယ ဝိဟာရံ ပေသေန္တိ, “ပရိတ္တံ ဘဏန္တူ”တိ ဘဏိတဗ္ဗံ။ အန္တောဂာမေ ရာဇဂေဟာဒီသု ရောဂေ ဝါ ဥပဒ္ဒဝေ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ပက္ကောသာပေတွာ ဘဏာပေန္တိ, **အာဋာနာဋိယသုတ္တာဒီနိ** ဘဏိတဗ္ဗာနိ။ “အာဂန္တွာ ဂိလာနဿ သိက္ခာပဒါနိ ဒေန္တု, ဓမ္မံ ကထေန္တူ။ ရာဇန္တေပုရေ ဝါ အမစ္စဂေဟေ ဝါ အာဂန္တွာ သိက္ခာပဒါနိ ဒေန္တု, ဓမ္မံ ကထေန္တူ”တိ ပေသိတေပိ ဂန္တွာ သိက္ခာပဒါနိ ဒါတဗ္ဗာနိ, ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗော။ “မတာနံ ပရိဝါရတ္ထံ အာဂစ္ဆန္တူ”တိ ပက္ကောသန္တိ, န ဂန္တဗ္ဗံ။ သီဝထိကဒဿနေ အသုဘဒဿနေ စ မရဏဿတိံ ပဋိလဘိဿာမီတိ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဧဝံ ပရိတ္တေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ**။

ပိဏ္ဍပာတေ ပန – အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပာတော ကဿ ဒါတဗ္ဗော, ကဿ န ဒါတဗ္ဗော? မာတာပိတူနံ တာဝ ဒါတဗ္ဗော။ သစေပိ ကဟာပဏဂ္ဃနကော ဟောတိ, သဒ္ဓာဒေယျဝိနိပါတနံ နတ္ထိ။ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာကာနံ ဝေယျာဝစ္စကရဿ ပဏ္ဍုပလာသဿာတိ ဧတေသမ္ပိ ဒါတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပဏ္ဍုပလာသဿ ထာလကေ ပက္ခိပိတွာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဌပေတွာ အညေသံ အာဂါရိကာနံ မာတာပိတူနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ **ပဗ္ဗဇိတပရိဘောဂေ ဟိ အာဂါရိကာနံ စေတိယဋ္ဌာနိယော**။ အပိစ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပာတော နာမေသ သမ္ပတ္တဿ ဒါမရိကစောရဿာပိ ဣဿရဿာပိ ဒါတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? တေ ဟိ အဒီယမာနေပိ “န ဒေန္တီ”တိ အာမသိတွာ ဒီယမာနေပိ “ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ဒေန္တီ”တိ ကုဇ္ဈန္တိ။ ကုဒ္ဓာ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေန္တိ, သာသနဿာပိ အန္တရာယံ ကရောန္တိ။ ရဇ္ဇံ ပတ္ထယမာနဿ ဝိစရတော စောရနာဂဿ ဝတ္ထု စေတ္ထ ကထေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပိဏ္ဍပာတေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ပဋိသန္ထာရော ပန ကဿ ကာတဗ္ဗော, ကဿ န ကာတဗ္ဗော? ပဋိသန္ထာရော နာမ ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တဿ ယဿ ကဿစိ အာဂန္တုကဿ ဝါ ဒလိဒ္ဒဿ ဝါ စောရဿ ဝါ ဣဿရဿ ဝါ ကာတဗ္ဗောယေဝ။ ကထံ? အာဂန္တုကံ တာဝ ခီဏပရိဗ္ဗယံ ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တံ ဒိသွာ ပာနီယံ ဒါတဗ္ဗံ, ပါဒမက္ခနတေလံ ဒါတဗ္ဗံ။ ကာလေ အာဂတဿ ယာဂုဘတ္တံ, ဝိကာလေ အာဂတဿ သစေ တဏ္ဍုလာ အတ္ထိ; တဏ္ဍုလာ ဒါတဗ္ဗာ။ အဝေလာယံ သမ္ပတ္တော “ဂစ္ဆာဟီ”တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ သယနဋ္ဌာနံ ဒါတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗံ အပစ္စာသီသန္တေနေဝ ကာတဗ္ဗံ။ “မနုဿာ နာမ စတုပစ္စယဒါယကာ ဧဝံ သင်္ဂဟေ ကယိရမာနေ ပုနပ္ပုနံ ပသီဒိတွာ ဥပကာရံ ကရိဿန္တီ”တိ စိတ္တံ န ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ စောရာနံ ပန သင်္ဃိကမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ။

ပဋိသန္ထာရာနိသံသဒီပနတ္ထဉ္စ စောရနာဂဝတ္ထု, ဘာတရာ သဒ္ဓိံ ဇမ္ဗုဒီပဂတဿ မဟာနာဂရညော ဝတ္ထု, ပိတုရာဇဿ ရဇ္ဇေ စတုန္နံ အမစ္စာနံ ဝတ္ထု, အဘယစောရဝတ္ထူတိ ဧဝမာဒီနိ ဗဟူနိ ဝတ္ထူနိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တာနိ။

တတြာယံ ဧကဝတ္ထုဒီပနာ – သီဟဠဒီပေ ကိရ အဘယော နာမ စောရော ပဉ္စသတပရိဝါရော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ သမန္တာ တိယောဇနံ ဥဗ္ဗာသေတွာ ဝသတိ။ အနုရာဓပုရဝါသိနော ကဒမ္ဗနဒိံ န ဥတ္တရန္တိ, စေတိယဂိရိမဂ္ဂေ ဇနသဉ္စာရော ဥပစ္ဆိန္နော။ အထေကဒိဝသံ စောရော “စေတိယဂိရိံ ဝိလုမ္ပိဿာမီ”တိ အဂမာသိ။ အာရာမိကာ ဒိသွာ ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရဿ အာရောစေသုံ။ ထေရော “သပ္ပိဖာဏိတာဒီနိ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အတ္ထိ, ဘန္တေ”တိ။ “စောရာနံ ဒေထ, တဏ္ဍုလာ အတ္ထီ”တိ? “အတ္ထိ, ဘန္တေ, သင်္ဃဿတ္ထာယ အာဟဋာ တဏ္ဍုလာ စ ပတ္တသာကဉ္စ ဂေါရသော စာ”တိ။ “ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ စောရာနံ ဒေထာ”တိ။ အာရာမိကာ တထာ ကရိံသု။ စောရာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ “ကေနာယံ ပဋိသန္ထာရော ကတော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ “အမှာကံ အယျေန အဘယတ္ထေရေနာ”တိ။ စောရာ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အာဟံသု – “မယံ သင်္ဃဿ စ စေတိယဿ စ သန္တကံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟေဿာမာတိ အာဂတာ, တုမှာကံ ပန ဣမိနာ ပဋိသန္ထာရေနမှ ပသန္နာ, အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ဝိဟာ

ရေ ဓမ္မိကာ ရက္ခာ အမှဟာကံ အာယတ္တာ ဟောတု, နာဂရာ အာဂန္တွာ အန်ံ ဒေန္တု, စေတိယံ ဝန္ဒန္တူ''တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ နာဂရေ အန်ံ အတုံ အာဂစ္ဆန္တေ နဒီတီရေယေဝ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ရက္ခန္တာ ဝိဟာရံ နေန္တိ, ဝိဟာရေပိ အန်ံ ဒေန္တာန်ံ ရက္ခံ ကတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ တေပိ ဘိက္ခူနံ ဘုတ္တာဝသေသံ စောရာနံ ဒေန္တိ။ ဂမနကာလေပိ တေ စောရာ နဒီတီရံ ဟာပေတွာ နိဝတ္တန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခုသင္ဃေ ခီယနကကထာ ဥပ္ပန္နာ ''ထေရော ဣဿရဝတာယ သင်္ဃဿ သန္တကံ စောရာနံ အဒါသီ''တိ။ ထေရော သန္နိပာတံ ကာရာပေတွာ အာဟ – ''စောရာ သင်္ဃဿ ပကတိဝဋ္ဋံ စေတိယသန္တကဉ္စ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှိသ္ဘာမာ''တိ အာဂမိံသု။ အထ နေသံ မယာ ဇံ န ဟရိဿန္တီတိ တွေကော နာမ ပဋိသန္ထာရော ကတော, တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဂ္ဃာပေထ။ တေန ကာရဏေန အဝိလုတ္တံ ဘဏ္ဍံ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဂ္ဃာပေထာတိ။ တတော သဗ္ဗမ္ပိ ထေရေန ဒိန္နကံ စေတိယဃရေ ဧကံ ဝရပောတ္ထကစိတ္တတ္ထရဏံ န အဂ္ဃတိ။ တတော အာဟံသု – ''ထေရေန ကတပဋိသန္ထာရော သုကတော စောဒေတုံ တ သာရေတုံ တ န လဗ္ဘာ, ဂီတ တ အဝဟာရော တ နတ္ထိ''တိ။ ဇံ မဟာနိသံသော ပဋိသန္ထာရောတိ သလ္လက္ခေတွာ ကတ္တဗ္ဗော ပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာတိ။

၁၈၇. အင်္ဂုလိပတောဒကဝတ္ထုသ္မိံ – **ဥတ္တန္တော** တိ ကိလမန္တော။ **အနဿာသကော** တိ နိရဿာသော။ ဣမသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ ယာယ အာပတ္တိယာ ဘဝိတဗ္ဗံ သာ ''ခုဒ္ဒကေသု နိဒ္ဒိဋ္ဌာ''တိ ဣဓ န ဝုတ္တာ။

တဒနန္တရေ ဝတ္ထုသ္မိံ – **ဩတ္ထရိတွာ** တိ အက္ကမိတွာ။ သော ကိရ တေဟိ အာကမ္ပိယမာနော ပတိတော။ ဇ ကော တဿ ဥဒရံ အဘိရုဟိတွာ နိသီဒိ။ သေသာပိ ပန္နရသ ဇနာ ပထဝိယံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ အဒူဟလဟာသာဏာ ဝိယ မိဂံ မာရေသုံ။ ယသ္မာ ပန တေ ကမ္မာဓိပ္ပာယာ, န မရဏာဓိပ္ပာယာ; တသ္မာ ဟာရာဇိကံ န ဝုတ္တံ။

ဘူတဝေဇ္ဇကဝတ္ထုသ္မိံ – **ယက္ခံ မာရေသီ** တိ ဘူတဝိဇ္ဇာကဟဌာကာ ယက္ခဂဟိတံ မောစေတုကာမာ ယက္ခံ အာတဟောတွာ မုဋ္ဌာတိ ဝဒန္တိ။ နော စေ မုဉ္စတိ, ပိဋ္ဌေန တ မတ္တိကာယ တ ရူပံ ကတွာ ဟတ္ထဟာဒါနိ ဆိန္ဒန္တိ, ယံ ယံ တဿ ဆိဇ္ဇတိ တံ တံ ယက္ခဿ ဆိန္နမေဝ ဟောတိ။ သီသေ ဆိန္နေ ယက္ခောပိ မရတိ ။ ဇံ သောပိ မာရေသိ; တသ္မာ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ။ န ကေဝလဉ္စ ယက္ခမေဝ, ယောပိ ဟိ သက္ကံ ဒေဝရာဇံ မာရေယျ, သောပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ အာပဇ္ဇတိ။

တဋ္ဌယက္ခဝတ္ထုသ္မိံ – **တဋ္ဌယက္ခဝိဟာရ** န္တိ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ တဋ္ဌော စဏ္ဍော ယက္ခော ဝသတိ, တံ ဝိဟာရံ။ ယော ဟိ ဇဝရူပံ ဝိဟာရံ အဇာနန္တော ကေဝလံ ဝသနတ္တာယ ပေသေတိ, အနာပတ္တိ။ ယော မရဏာဓိပ္ပာယော ပေသေတိ, သော ဣတရဿ မရဏေန ဟာရာဇိကံ, အမရဏေန ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ တဋ္ဌယက္ခဝိဟာရံ; ဇံ ယတ္ထ တဋ္ဌသီဟဗျဂ္ဃဒိမိက တ အဇဂရကဏှသပ္ပာဒယော ဒီဃဇာတိကာ တ ဝသန္တိ, တံ တဋ္ဌဝိဟာရံ ပေသေန္တဿာပိ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေအော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ **ဟဋ္ဌိမုတ္တကနယော**။ ယထာ စ ဘိက္ခုံ တဋ္ဌယက္ခဝိဟာရံ ပေသေန္တဿ; ဇံ တဋ္ဌယက္ခမ္ပိ ဘိက္ခုသန္တိကံ ပေသေန္တဿ အာပတ္တာနာပတ္တိဘေအော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧသေဝ နယော **တဋ္ဌကန္တာရာ** ဒိဝတ္ထုသုပိ။ ကေဝလဉ္ဟေတ္ထ ယသ္မိံ ကန္တာရေ တဋ္ဌမိက တ ဒီဃဇာတိကာ တ အတ္ထိ, သော **တဋ္ဌကန္တာရော**။ ယသ္မိံ စောရာ အတ္ထိ, သော **စောရကန္တာရော** တိ ဇံ ပဒတ္ထမတ္တမေဝ နာနံ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟပာရာဇိက ဥ္စ နာမေတံ သဏှံ, ပရိယာယကထာယ န မုစ္စတိ; တသ္မာ ယော ဝဒေယျ ''အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ စောရာ နိသိန္နော , ယော တဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ အာဟရတိ, သော ရာဇတော သက္ကာရဝိသေသံ လဘတီ''တိ။ တဿ ဇေတံ ဝစနံ သုတွာ ကောစိ နံ ဂန္တွာ မာရေတိ, အယံ ဟာရာဇိကော ဟောတီတိ။

၁၈၈. တံ မညမာနောတိ အာဒီသု သော ကိရ ဘိက္ခု အတ္တနော ဝေရိဘိက္ခုံ မာရေတုကာမော စိန္တေသိ – ''ဣမံ မေ ဒိတ မာရေန္တဿ န သုကရံ ဘဝေယျ သောတ္ထိနာ ဂန္တုံ, ရတ္တိံ နံ မာရေဿာမီ''တိ သလ္လက္ခေတွာ ရတ္တိံ အာဂမ္မ ဗဟူနံ သယိတဋ္ဌာနေ တံ မညမာနော တမေဝ ဇီဝိတာ တောရောပေသိ။ အပရော တံ မညမာနော အညံ, အပရော အညံ တဿေဝ သဟာယံ မညမာနော တံ, အပရော အညံ တဿေဝ သဟာယံ မညမာနော အညံ တဿ သဟာယမေဝ ဇီဝိတာ တောရောပေသိ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဟာရာဇိကမေဝ။

အမနုဿဂဟိတဝတ္ထုသု ပဌမေ ဝတ္ထုသ္မိံ “ယက္ခံ ပလာပေဿာမီ”တိ ပဟာရံ အဒါသိ, ဣတရော “န အနာယံ ဝိရဇ္ဈိတုံ သမတ္ထော, မာရေဿာမိ န”န္တိ။ ဧတ္ထ စ နမရဏာဓိပ္ပာယဿ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ။ န ဧတ္ထ ကေနေဝ အမနုဿဂဟိတဿ ပဟာရော အဒာတဗ္ဗော, တာလပဏ္ဏံ ပန ပရိတ္တသုတ္တံ ဝါ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ, ရတနသုတ္တာဒီနိ ပရိတ္တာနိ ဘဏိတဗ္ဗာနိ, “မာ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေဌေဟီ”တိ ဓမ္မကထာ ကာတဗ္ဗာတိ။ **သဂ္ဂကထာဒီနိ** ဥတ္တာနတ္ထာနိ။ ယဉ္စေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ တံ ဝုတ္တမေဝ။

၁၈၉. ရုက္ခစ္ဆေဒနဝတ္ထု အဋ္ဌုပ္ပန္နဝတ္ထုသဒိသံ။ အယံ ပန ဝိသေသော – ယော ရုက္ခေန ဩတ္ထတောပိ န မရတိ, သက္ကာ စ ဟောတိ ဧကေန ပဿေန ရုက္ခံ ဆေတွာ ပထဝိံ ဝါ ခဏိတွာ နိက္ခမိတုံ, ဟတ္ထေ စဿ ဝါသိ ဝါ ကုဌာရီ ဝါ အတ္ထိ, တေန အပိ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ, န စ ရုက္ခော ဝါ ဆိန္ဒိတဗ္ဗော, န ပထဝီ ဝါ ခဏိတဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ ပာစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ, ဗုဒ္ဓဿ အာဏံ ဘဉ္ဇတိ, န ဇီဝိတပရိယန္တံ သီလံ ကရောတိ။ တသ္မာ အပိ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ, န စ သီလန္တိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ န ဧဝံ ကာတဗ္ဗံ။ အညဿ ပန ဘိက္ခုနော ရုက္ခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ပထဝိံ ဝါ ခဏိတွာ တံ နီဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဥဒုက္ခလယန္တကေန ရုက္ခံ ပဝဋ္ဋေတွာ နီဟရိတဗ္ဗော ဟောတိ, တံယေဝ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ဥဒုက္ခလံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ အညမ္ပိ ဆိန္ဒိတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော**။ သောဗ္ဘာဒီသု ပတိတဿာပိ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတွာ ဥတ္တာရဏေ ဧသေဝ နယော။ အတ္တနာ ဘူတဂါမံ ဆိန္ဒိတွာ နိဿေဏီ န ကာတဗ္ဗာ, အညေသံ ကတွာ ဥဒ္ဓရိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။

၁၉၀. အဿာလိမ္ပနဝတ္ထုသု – **အယံ အာလိမ္ပေသု** န္တိ ဝနေ အဂ္ဂိံ အဒံသု။ ဧတ္ထ ပန ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဝသေန ပာရာဇိကာနန္တရိယထုလ္လစ္စယပာစိတ္တိယဝတ္ထူနံ အနုရူပတော ပာရာဇိကာဒီနိ အကုသလရာသိဘာဝေ စ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ “အလ္လတိဏဝနပ္ပဂုမ္ဗာဒယော ဍယှန္တူ”တိ အာလိမ္ပေန္တဿ စ ပာစိတ္တိယံ။ “ဒဗ္ဗူပကရဏာနိ ဝိနဿန္တူ”တိ အာလိမ္ပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ခိဍ္ဍာဓိပ္ပာယေနာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ **သဗ္ဗေပဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ “ယံကိဉ္စိ အလ္လသုက္ခံ သဣန္ဒြိယာနိန္ဒြိယံ ဍယှတူ”တိ အာလိမ္ပေန္တဿ ဝတ္ထုဝသေန ပာရာဇိကထုလ္လစ္စယပာစိတ္တိယဒုက္ကဋာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပဋိဂ္ဂိဒါနံ ပန ပရိတ္တကရဏဉ္စ ဘဂဝတာ အနုညာတံ, တသ္မာ အရညေ ဝနကမ္မိကေဟိ ဝါ ဒိန္နံ သယံ ဝါ ဥဋ္ဌိတံ အဂ္ဂိံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “တိဏကုဋိယော မာ ဝိနဿန္တူ”တိ တဿ အဂ္ဂိနော ပဋိအဂ္ဂိံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ, ယေန သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တော အဂ္ဂိ ဧကတော ဟုတွာ နိရုပါဒါနော နိဗ္ဗာတိ။ ပရိတ္တမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ တိဏကုဋိကာနံ သမန္တာ ဘူမိတစ္ဆနံ ပရိခါခဏနံ ဝါ, ယထာ အာဂတော အဂ္ဂိ ဥပါဒါနံ အလဘိတွာ နိဗ္ဗာတိ။ ဧတဉ္စ သဗ္ဗံ ဥဋ္ဌိတေယေဝ အဂ္ဂိသ္မိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အနုဋ္ဌိတေ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ကာရေတဗ္ဗံ။ ဥဒကေန ပန နိဗ္ဗာပေန္တေဟိ အပ္ပါဏကမေဝ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတဗ္ဗံ။

၁၉၁. အာဃာတနဝတ္ထုသ္မိံ – ယထာ ဧကပ္ပဟာရေန; ဧဝံ “ဒွီဟိ ပဟာရေဟီ”တိ အာဒိဝစနေသုပိ ပာရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “ဒွီဟီ”တိ ဝုတ္တေ စ ဧကေန ပဟာရေန မာရိတေပိ ခေတ္တမေဝ ဩတိဏ္ဏတ္တာ ပာရာဇိကံ, တီဟိ မာရိတေ ပန ဝိသင်္ကေတံ။ ဣတိ ယထာပရိစ္ဆေဒေ ဝါ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဘန္တရေ ဝါ အဝိသင်္ကေတံ, ပရိစ္ဆေဒာတိက္ကမေ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ, အာဏာပကော မုစ္စတိ, ဝဓကဿေဝ ဒေါသော။ ယထာ စ ပဟာရေသု; ဧဝံ ပုရိသေသုပိ “ဧကော မာရေတူ”တိ ဝုတ္တေ ဧကေနေဝ မာရိတေ ပာရာဇိကံ, ဒွီဟိ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတံ။ “ဒွေ မာရေန္တူ”တိ ဝုတ္တေ ဧကေန ဝါ ဒွီဟိ ဝါ မာရိတေ ပာရာဇိကံ, တီဟိ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧကော သင်္ဂါမေ ဝေဂေန ဓာဝတော ပုရိသဿ သီသံ အသိနာ ဆိန္ဒတိ, အသီသကံ ကဗန္ဓံ ဓာဝတိ, တမညော ပဟရိတွာ ပါတေသိ, ကဿ ပာရာဇိကန္တိ ဝုတ္တေ ဥပမာ ထေရာ “ဂမနူပစ္ဆေဒကဿာ”တိ အာဟံသု။ **အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္တတ္ထေရော** “သီသစ္ဆေဒကဿာ”တိ။ ဧဝရူပါနိပိ ဝတ္ထူနိ ဣမဿ ဝတ္ထုဿ အတ္ထဒီပနေ ဝတ္တဗ္ဗာနီတိ။

၁၉၂. တက္ကဝတ္ထုသ္မိံ – အနိယမေတွာ “တက္ကံ ပာယေထာ”တိ ဝုတ္တေ ယံ ဝါ တံ ဝါ တက္ကံ ပာယေတွာ မာရိတေ ပာရာဇိကံ။ နိယမေတွာ ပန “ဂေါတက္ကံ မဟိံသတက္ကံ အဇိကာတက္က”န္တိ ဝါ, “သီတံ ဥဏှံ ဓူပိတံ အဓူပိတ”န္တိ ဝါ ဝုတ္တေ ယံ ဝုတ္တံ, တတော အညံ ပာယေတွာ မာရိတေ ဝိသင်္ကေတံ။

လောဏသောဝီရကဝတ္ထုသ္မိံ – **လောဏသောဝီရကံ** နာမ သဗ္ဗရသာဘိသင်္ခတံ ဧကံ ဘေသဇ္ဇံ။ တံ ကိရ ကရောန္တာ ဟရီတကာမလကဝိဘီတကကသာဝေ သဗ္ဗဓညာနိ သဗ္ဗအပရဏ္ဏာနိ သတ္တန္နမ္ပိ ဓညာနံ ဩဒနံ ကဒလိဖလာဒီနိ သဗ္ဗဖလာနိ ဝေတ္တကေတကခဇ္ဇူရိကဠီရာဒယော သဗ္ဗကဠီရေ မစ္ဆမံသခဏ္ဍာနိ အနေကာနိ စ မဓုဖာဏိတသိန္ဓဝလောဏနိကဋုကာဒီနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ပက္ခိပိတွာ ကုမ္ဘိမုခံ လိမ္ပိတွာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ သံဝစ္ဆရာနိ ဌပေန္တိ, တံ ပရိပစ္စိတွာ ဇမ္ဗုရသဝဏ္ဏံ ဟောတိ။ တတကာသကုဋ္ဌပဏ္ဍုဘဂန္ဒရာဒီနံ သိနိဒ္ဓဘောဇနံ ဘုတ္တာနဉ္စ ဥတ္တရပါနံ ဘတ္တဇီရဏကဘေသဇ္ဇံ တာဒိသံ နတ္ထိ။ တံ ပနေတံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ဂိလာနာနံ ပါကတိကမေဝ, အဂိလာနာနံ ပန ဥဒကသမ္ဘိန္နံ ပါနပရိဘောဂေနာတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. စတုတ္ထပါရာဇိကံ

စတုသစ္စဝိဒူ သတ္ထာ, စတုတ္ထံ ယံ ပကာသယိ။
ပါရာဇိကံ တဿ ဒါနိ, ပတ္တော သံဝဏ္ဏနာက္ကမော။

ယသ္မာ တသ္မာ သုဝိညေယျံ, ယံ ပုဗ္ဗေ စ ပကာသိတံ။
တံ ဝဇ္ဇယိတွာ အဿာပိ, ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာ အယံ။

ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယဘိက္ခုဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၉၃. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဂိဟီနံ ကမ္မန္တံ အဓိဋ္ဌေမာတိ ဂိဟီနံ ခေတ္တေသု စေဝ အာရာမာဒီသု စ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အဓိဋ္ဌာမ; “ဣဒံ ကာတဗ္ဗံ, ဣဒံ န ကာတဗ္ဗ”န္တိ အာစိက္ခာမ စေဝ အနုသာသာမ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဒူတေယျ**န္တိ ဒူတကမ္မံ။ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿာ**တိ မနုဿေ ဥတ္တိဏ္ဏဓမ္မဿ; မနုဿေ အတိက္ကမိတွာ ဗြဟ္မတ္တံ ဝါ နိဗ္ဗာနံ ဝါ ပါပနကဓမ္မဿာတိ အတ္ထော။ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဝါ သေဋ္ဌပုရိသာနံ ဈာယီနဉ္စ အရိယာနဉ္စ ဓမ္မဿ။ **အသုကော ဘိက္ခူ**တိအာဒီသု အတ္တနာ ဧဝံ မန္တယိတွာ ပစ္ဆာ ဂိဟီနံ ဘာသန္တာ “ဗုဒ္ဓရက္ခိတော နာမ ဘိက္ခု ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ, ဓမ္မရက္ခိတော ဒုတိယဿာ”တိ ဧဝံ နာမဝသေနေဝ ဝဏ္ဏံ ဘာသိံသူတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **သေယျော ဝေါ ဧသော အာဝုသော သေယျော**တိ ကမ္မန္တာဓိဋ္ဌာနံ ဒူတေယျဟရဏဉ္စ ဗဟုသပတ္တံ မဟာသမာရမ္ဘံ န စ သမဏသာရုပ္ပံ။ တတော ပန ဥဘယတောပိ ဧသော ဧဝ သေယျော ပါသံသတရော သုန္ဒရတရော ယော အမှာကံ ဂိဟီနံ အညမညဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဣရိယာပထံ သဏ္ဌပေတွာ နိသိန္နံ ဝါ စင်္ကမန္တံ ဝါ ပုစ္ဆန္တာနံ ဝါ အပုစ္ဆန္တာနံ ဝါ ဂိဟီနံ “အယံ အသုကော နာမ ဘိက္ခု ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ”တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ယော အမှာကံ အညေန အညဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဘဝိဿတိ, ဧသော ဧဝ သေယျောတိ။ အနာဂတသမ္ဗန္ဓေ ပန အသတိ န ဧတေဟိ သော တသ္မိံ ခဏေ ဘာသိတောဝ ယသ္မာ န ယုဇ္ဇတိ, တသ္မာ အနာဂတသမ္ဗန္ဓံ ကတွာ “ယော ဧဝံ ဘာသိတော ဘဝိဿတိ, သော ဧဝ သေယျော”တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ လက္ခဏံ ပန သဒ္ဒသတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

၁၉၄. ဝဏ္ဏဝါ အဟေသုန္တိ အညောယေဝ နေသံ အဘိနဝေါ သရီရဝဏ္ဏော ဥပ္ပဇ္ဇိ, တေန ဝဏ္ဏေန ဝဏ္ဏဝန္တော အဟေသုံ။ **ပီဏိန္ဒြိယာ**တိ ပဉ္စဟိ ပသာဒေဟိ အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသဿ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ အမိလာတဘာဝေန ပီဏိန္ဒြိယာ။ **ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ**တိ ကိဉ္စာပိ အဝိသေသေန ဝဏ္ဏဝန္တော သရီရဝဏ္ဏတော ပန နေသံ မုခဝဏ္ဏော အဓိကတရံ ပသန္နော; အစ္ဆော အနာဝိလော ပရိသုဒ္ဓေါတိ အတ္ထော။ **ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ**တိ ယေန စ တေ မဟာကဏိကာရပုပ္ဖာဒိသဒိသေန ဝဏ္ဏေန ဝဏ္ဏဝန္တော, တာဒိသော အညေသမ္ပိ မနုဿာနံ ဝဏ္ဏော အတ္ထိ။ ယထာ ပန ဣမေသံ; ဧဝံ န တေသံ ဆဝိဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသန္နော။ တေန ဝုတ္တံ – “ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ”တိ။ ဣတိဟ တေ ဘိက္ခူ နေဝ ဥဒ္ဒေသံ န ပရိပုစ္ဆံ န ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တာ။ အထ ခော ကုဟကတာယ အဘူတဂုဏသံဝဏ္ဏနာယ လဒ္ဓ

ဓာနိ ပဏီတဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိတွာ ယထာသုခံ နိဒ္ဒာရာမတံ သင်္ဂဏိကာရာမတဉ္စ အနုယုဥ္ဇန္တာ ကမ္မံ သရီရသောဘံ ဟာပုဏိံသု, ယထာ တံ ဗာလာ ဘန္တမိဂပ္ပဋိဘာဂကတိ။

ဝဂ္ဂုမုဒာတီရိယာ တိ ဝဂ္ဂုမုဒာတီရဝါသိနော။ **ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနီယ** န္တိ ဘိက္ခဝေ ကစ္စိ တုမှာကံ ဣဒံ စတုစက္ကံ နဝဒွါရံ သရီရယန္တံ ခမနီယံ သက္ကာ ခမိတုံ သဟိတုံ ပရိဟရိတုံ န ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပာဒေတီတိ။ **ကစ္စိ ယာပနီယ** န္တိ ကစ္စိ သဗ္ဗကိစ္စေသု ယာပေတုံ ဂမေတုံ သက္ကာ, န ကိဉ္စိ အန္တရာယံ ဒဿေတီတိ။ **ကုစ္ဆိ ပရိကန္တော** တိ ကုစ္ဆိ ပရိကန္တိတော ဝဏံ ဘဝေယျ; "ပရိကတ္တော"တိပိ ပာဌော ယုဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဝဂ္ဂုမုဒာတီရိယေ အနေကပရိယာယေန ဝိဂရဟိတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တေဟိ ကတကမ္မံ စောရကမ္မံ ဟောတိ, တသ္မာ အာယတိံ အညေသမ္ပိ ဧဝရူပဿ ကမ္မဿ အကရဏတ္ထံ အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။

၁၉၅. အာမန္တေတွာ စ ပန **"ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရာ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ** တိ အတ္ထိ စေဝ ဥပလဗ္ဘန္တိ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **လောကသ္မိ** န္တိ လောကသ္မိံ သတ္တလောကေ။ **ဧဝံ ဟောတီ**တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ကုဒါဿု နာမာဟ** န္တိ ဧတ္ထ သုက္ကတိ နိပါတော; ကုဒါ နာမာတိ အတ္ထော။ **သော အပရေန သမယေန**ာတိ သော ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧဝံ စိန္တေတွာ အနုက္ကမေန ပရိသံ ဝဍ္ဎေန္တော ပဏ္ဍုဟာနကမ္မံ ပစ္စန္တိမကမဝိလောပန္တိ ဧဝမာဒီနိ ကတွာ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တပရိသော ဟုတွာ ကမေပိ အကမေ, ဇနပဒေပိ အဇနပဒေ ကရောန္တော **ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒာပေန္တော ပစန္တော ပာစေန္တော**။

ဣတိ ဗာဟိရကမဟာစောရံ ဒဿေတွာ တေန သဒိသေ သာသနေ ပဉ္စ မဟာစောရေ ဒဿေတုံ **"ဧဝမေဝ ခော"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပာပဘိက္ခုနော**တိ အညေသု ဌာနေသု မူလစ္ဆိန္နော ပာရာဇိကပ္ပတ္တော "ပာပဘိက္ခူ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန ပာရာဇိကံ အနာပန္နော ဣစ္ဆာစာရေ ဌိတော ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ မဒ္ဒိတွာ ဝိစရန္တော "ပာပဘိက္ခူ"တိ အဓိပ္ပေတော။ တဿာပိ ဗာဟိရကစောရဿ ဝိယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧဝံ ဟောတိ – **"ကုဒါဿု နာမာဟံ။ပေ။ ပရိက္ခာရာန"**န္တိ။ တတ္ထ **သက္ကတော** တိ သက္ကာရပ္ပတ္တော။ **ဂရုကတော**တိ ဂရုကာရပ္ပတ္တော။ **မာနိတော**တိ မနသာ ပိယာယိတော။ **ပူဇိတော**တိ စတုပစ္စယာဘိဟာရပူဇာယ ပူဇိတော။ **အပစိတော**တိ အပစိတိပ္ပတ္တော။ တတ္ထ ယဿ စတ္တာရော ပစ္စယေ သက္ကရိတွာ သုဋ္ဌု အဘိသင်္ခတေ ပဏီတပဏီတေ ကတွာ ဒေန္တိ, သော သက္ကတော။ ယသ္မိံ ဂရုဘာဝံ ပစ္စုပေဋ္ဌပေတွာ ဒေန္တိ, သော ဂရုကတော။ ယံ မနသာ ပိယာယန္တိ, သော မာနိတော။ ယဿ သဗ္ဗမ္ပေတံ ကရောန္တိ, သော ပူဇိတော။ ယဿ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မာဒိဝသေန ပရမနိပစ္စကာရံ ကရောန္တိ, သော အပစိတော။ ဣမဿ စ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဣမံ လောကာမိသံ ပတ္ထယမာနဿ ဧဝံ ဟောတိ။

သော အပရေန သမယေနာတိ သော ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧဝံ စိန္တေတွာ အနုက္ကမေန သိက္ခာယ အတိဗ္ဗဂါရဝေ ဥဒ္ဓတေ ဥန္နဠေ စပလေ မုခရေ ဝိကိဏ္ဏဝါစေ မုဋ္ဌဿတီ အသမ္ပဇာနေ ပာကတိန္ဒြိယေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ပရိစ္စတ္တေ လာဘဂရုကေ ပာပဘိက္ခူ သင်္ဂဏှိတွာ ဣရိယာပထသဏ္ဌပနာဒီနိ ကုဟကဝတ္တာနိ သိက္ခာပေတွာ "အယံ ထေရော အသုကသ္မိံ နာမ သေနာသနေ ဝဿံ ဥပဂမ္မ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ပူရယမာနော ဝဿံ ဝသိတွာ နိဂ္ဂတော"တိ လောကသမ္မတသေနာသနသံဝဏ္ဏနာဒီဟိ ဥပာယေဟိ လောကံ ပရိဟာစေတုံ ပဋိဗလေဟိ ဇာတကာဒီသု ကတပရိစယေဟိ သရသမ္ပန္နေဟိ ပာပဘိက္ခူဟိ သံဝဏ္ဏိယမာနဂုဏော ဟုတွာ **သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ ပရိဝုတော။ပေ။ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော မဟာစောရော**တိ အယံ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိစောရကော ဝိယ န ဓနံ ကုလံ န ဒွေဝ, အထ ခော မဟာဇနံ ဝဉ္စေတွာ စတုပစ္စယဂဟဏတော **"ပဌမော မဟာစောရော"**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယေ ပန သုတ္တန္တိကာ ဝါ အာဘိဓမ္မိကာ ဝါ ဝိနယဓရာ ဝါ ဘိက္ခူ ဘိက္ခာစာရေ အသမ္ပဇ္ဇမာနေ ပာဠိံ ဝါစေန္တာ အဋ္ဌကထံ ကထေန္တာ အနုမောဒနာယ ဓမ္မကထာယ ဣရိယာပထသမ္ပတ္တိယာ စ လောကံ ပသာဒေန္တာ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တိ သက္ကတာ ဂရုကတာ မာနိတာ ပူဇိတာ အပစိတာ, တေ "တန္တိပဝေဏိဃဋနကာ သာသနဇောတကာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာဂတပ္ပဝေဒိတ န္တိ တထာဂတေန ပဋိဝိဒ္ဓံ ပစ္စက္ခကတံ ဇာနာပိတံ ဝါ။ **အတ္တနော ဒဟတီ**တိ ပရိသမဇ္ဈေ ပာဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ သံသန္ဒိတွာ မဓုရေန သရေန ပသာဒနီယံ သုတ္တန္တံ ကထေတွာ ဓမ္မကထာဝသေန အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဇာတေန ဝိညူဇနေန "အဟော, ဘန္တေ, ပာဠိ စ အဋ္ဌကထာ စ သုပရိသုဒ္ဓါ, ကဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှိတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိတော "ကော အမှာဒိသေ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ သမတ္ထော"တိ အာစရိယံ အနုဒ္ဒိသိတွာ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓံ သယမ္ဘုဉာ

ဏာမိဂတံ ဓမ္မဝိနယံ ပဝေဒေတိ။ အယံ တထာဂတေန သတသဟဿကပ္ပာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဟရမိ ယော ပူရေတွာ ကိစ္ဆေန ကသိရေန ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မတ္တေနကော **ဒုတိယော မဟာစောရော**။

သုဒ္ဓံ ဗ္ရဟ္မစာရိ န္တိ ခီဏာသဝဘိက္ခုံ။ **ပရိသုဒ္ဓံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရန္တ** န္တိ နိရုပက္ကိလေသံ သေဋ္ဌစရိယံ စရန္တံ; အညမ္ပိ တ အနာကမ်ိ အာဒိ ကတွာ ယာဝ သီလဝန္တံ ပုထုဇ္ဇနံ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိဝတ္ထုကံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရန္တံ။ **အမူလကေန အဗ္ရဟ္မစရိယေန အနုဒ္ဓံသေတီ** တိ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အဝိဇ္ဇမာနေန အန္တိမဝတ္ထုနာ အနုဝဒတိ စောဒေတိ; အယံ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏာမက္ခီ အရိယဂုဏတ္တေနကော **တတိယော မဟာစောရော**။

ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဂရုပရိက္ခာရာနီတိ ယထာ အဒိန္နာအနေ "စတုရော ဇနာ သံဝိဓာယ ဂရုဘဏ္ဍံ အဝဟရု"န္တိ (ပရိ. ၄၇၉) ဧတ္ထ ပဉ္စမာသကဂ္ဃနကံ "ဂရုဘဏ္ဍ"န္တိ ဝုစ္စတိ, ဣဓ ပန န ဧဝံ။ အထ ခော "ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဿဇ္ဇိယာနိ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ သင်္ဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။ ဝိဿဇ္ဇိတာနိပိ အဝိဿဇ္ဇိတာနိ ဟောန္တိ။ ယော ဝိဿဇ္ဇေယျ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အာရာမော, အာရာမဝတ္ထု…ပေ.။ အရုဘဏ္ဍံ, မတ္တိကာဘဏ္ဍ"န္တိ ဝစနတော အဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ "ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အဝေဘင်္ဂိယာနိ န ဝိဘဇိတဗ္ဗာနိ သင်္ဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။ ဝိဘတ္တာနိပိ အဝိဘတ္တာနိ ဟောန္တိ။ ယော ဝိဘဇေယျ, အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အာရာမော, အာရာမဝတ္ထု…ပေ.။ အရုဘဏ္ဍံ, မတ္တိကာဘဏ္ဍ"န္တိ (စူဠဝ. ၃၂၂) ဝစနတော အဝေဘင်္ဂိယတ္တာ သာဓာရဏပရိက္ခာရဘာဝေန ဂရုပရိက္ခာရာနိ။ **အာရာမော အာရာမဝတ္ထု** တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ တံ သဗ္ဗံ "ပဉ္စိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဿဇ္ဇိယာနီ"တိ **ခန္ဓကေ** အာဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာယမေဝ ဘဏိဿာမ။ **တေဟိ ဂိဟီ သင်္ဂဏှာတီ**တိ တာနိ ဒတွာ ဒတွာ ဂိဟီ သင်္ဂဏှာတိ အနုဂ္ဂဏှာတိ။ **ဥပလာပေတီ**တိ "အဟော အမှာကံ အယျော"တိ ဧဝံ လပနကေ အနုဗန္ဓနကေ သဿေဟေ ကရောတိ။ အယံ အဝိဿဇ္ဇိယံ အဝေဘင်္ဂိယဉ္စ ဂရုပရိက္ခာရံ ထာဘာဝတော ထေနေတွာ ဂိဟီ သင်္ဂဏှာဟနကော **စတုတ္ထော မဟာစောရော** ။ သော စ ပနာယံ ဣမံ ဂရုဘဏ္ဍံ ကုလသင်္ဂဏှာဟနတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကုလဒူသကဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မာရဟော စ ဟောတိ။ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အဘိဘဝိတွာ ဣဿရဝတာယ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ။ ထေယျစိတ္တေန ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗောတိ။

အယံ အဂ္ဂေါ မဟာစောရော တိ အယံ ဣမေသံ စောရာနံ ဇေဋ္ဌစောရော; ဣမိနာ သဒိသော စောရော နာမ နတ္ထိ, ယော ပဋိဉ္ဉာဃဂုဏဟာဏာတိတံ အတိသဏှာဟသုခုမံ လောကုတ္တရဓမ္မံ ထေနေတိ။ ကိံ ပန သက္ကာ လောကုတ္တရဓမ္မော ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ ဝိယ ဝဉ္စေတွာ ထေနေတွာ ဂဟေတုန္တိ? န သက္ကာ, တေနေဝါဟ – **"ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတီ"**တိ။ အယဉှိ အတ္တနိ အသန္တံ တံ ဓမ္မံ ကေဝလံ "အတ္ထိ မယှံ ဧသော"တိ ဥလ္လပတိ, န ပန သက္ကောတိ ဌာနာ စာဝေတုံ, အတ္တနိ ဝါ သံဝိဇ္ဇမာနံ ကာတုံ။ အထ ကသ္မာ စောရောတိ ဝုတ္တောတိ? ယသ္မာ တံ ဥလ္လပိတွာ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ ဥပ္ပန္နေ ပစ္စယေ ဂဏှာတိ။ ဧဝဉှိ ဂဏှတာ တေ ပစ္စယာ သုခုမေန ဥပာယေန ဝဉ္စေတွာ ထေနေတွာ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ တေနေဝါဟ – **"တံ ကိဿ ဟေတု? ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တော"**တိ။ အယဉှိ ဧတ္ထ အတ္ထော – ယံ အဝေါစုမှ – "အယံ အဂ္ဂေါ မဟာစောရော, ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတီ"တိ ။ **တံ ကိဿ ဟေတူ** တိ ကေန ကာရဏေန ဧဝံ အဝေါစုမှာတိ စေ၊ **"ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တော"** တိ ဘိက္ခဝေ ယသ္မာ သော တေန ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ထေယျာယ ထေယျစိတ္တေန ဘုတ္တော ဟောတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ဝေါကာရော "ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ အရညဝနပတ္ထာနီ"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၃၅-၃၆) ဝိယ ပဒပူရဏမတ္တေ နိပါတော။ တသ္မာ "တုမှေဟိ ဘုတ္တော"တိ ဧဝမဿ အတ္ထော န ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ ကထာဟိ ဝိဘူတတရံ ကရောန္တော **"အညထာ သန္တ"** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အညထာ သန္တ**န္တိ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိကေန အညေနာကာရေန သန္တံ။ **အညထာ ယော ပဝေဒယေ**တိ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိကေန အညေန အာကာရေန ယော ပဝေဒေယျ။ "ပရမပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ, အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ လောကုတ္တရဓမ္မော"တိ ဧဝံ ဇာနာပေယျ။ ပဝေဒေတွာ စ ပန တာယ ပဝေဒနာယ ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ အရဟာ ဝိယ ဘုဉ္ဇတိ။ **နိကစ္စ ကိတဝဿေဝ ဘုတ္တံ ထေယျေန တဿ တန္တိ နိကစ္စာ**တိ ဝဉ္စေတွာ အညထာ သန္တံ အညထာ ဒဿေတွာ။ အဂုမ္ဗအဂစ္ဆဘူတမေဝ သာခာပလာသပလ္လဝါဒိစ္ဆာဒနေန ဂုမ္ဗမိဝ ဂစ္ဆမိဝ စ အတ္တာနံ ဒဿေတွာ။

ကိတဝဿေတ တိ ဝဋ္ဋကဿ ကေရာဋိကဿ ဂုမ္ဗဂစ္ဆသညာယ အရညေ အာဂတာဂတေ သကုဏေ ဂဟေတွာ ဇီဝိတကပ္ပကဿ သာကုဏိကဿေဝ။ **ဘုတ္တံ ထေယျေန တဿ တ**န္တိ တဿာပိ အနရဟန္တဿေဝ သတော အရဟန္တဘာဝံ ဒဿေတွာ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတော; ယံ တံ ဘုတ္တံ တံ ယထာ သာကုဏိကကိတဝဿ နိကစ္စ ဝဉ္စေတွာ သကုဏဂ္ဂဟဏံ, ဧဝံ မနုဿေ ဝဉ္စေတွာ လဒ္ဓဿ ဘောဇနဿ ဘုတ္တတ္တာ ထေယျေန ဘုတ္တံ နာမ ဟောတိ။

ဣမံ ပန အတ္ထဝသံ အဇာနန္တာ ယေ ဧဝံ ဘုဉ္ဇန္တိ, **ကာသာဝကဏ္ဌာ။ပေ။ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ ကာသာဝကဏ္ဌာ**တိ ကာသာဝေန ဝေဌိတကဏ္ဌာ။ ဧတ္တကမေဝ အရိယဒ္ဓဇဓာရဏမတ္တံ, သေသံ သာမညံ နတ္ထီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “ဘဝိဿန္တိ ခေါ ပနာနန္ဒ အနာဂတမဒ္ဓာနံ ဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဌာ”တိ (မ. နိ. ၃.၃၈၀) ဧဝံ ဝုတ္တဒုဿီလာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **ပါပဓမ္မာ** တိ လာမကဓမ္မာ။ **အသညတာ**တိ ကာယာဒီဟိ အသညတာ။ **ပါပါ**တိ လာမကပုဂ္ဂလာ။ **ပါပေဟိ ကမ္မေဟီ** တိ တေဟိ ကရဏကာလေ အာဒီနဝံ အဒိသွာ ကတေဟိ ပရဝဉ္စနာဒီဟိ ပါပကမ္မေဟိ။ **နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ**တိ နိရဿာဒံ ဒုဂ္ဂတိံ တေ ဥပပဇ္ဇန္တိ; တသ္မာ **သေယျော အယောဂုဠော** တိ ကထာ။ တဿတ္ထော – သစာယံ ဒုဿီလော အသညတော ဣစ္ဆာစာရေ ဌိတော ကုဟနာယ လောကံ ဝဉ္စကော ပုဂ္ဂလော တတ္တံ အဂ္ဂိသိခူပမံ အယောဂုဠံ ဘုဉ္ဇေယျ အဇ္ဈောဟရေယျ, တဿ ယဉ္စေတံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇေယျ, ယဉ္စေတံ အယောဂုဠံ, တေသု ဒွီသု အယောဂုဠောဝ ဘုတ္တော သေယျော သုန္ဒရတရော ပဏီတတရော စ ဘဝေယျ, န ဟိ အယောဂုဠဿ ဘုတ္တတ္တာ သမ္ပရာယေ သဗ္ဗညုတဉာဏေနာပိ ဒုဇ္ဇာနပရိစ္ဆေဒံ ဒုက္ခံ အနုဘဝတိ။ ဧဝံ ပဋိလဒ္ဓဿ ပန တဿ ရဋ္ဌပိဏ္ဍဿ ဘုတ္တတ္တာ သမ္ပရာယေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဒုက္ခံ အနုဘောတိ, အယဉ္ဟိ ကောဋိပ္ပတ္တော မိစ္ဆာဇီဝေါတိ။

ဧဝံ ပါပကိရိယာယ အနာဒီနဝဒဿာဝီနံ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ “အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယေ ဘိက္ခူ အနေကပရိယာယေန ဝိဂရဟိတွာ ဒုဗ္ဘရတာယ ဒုပေါသတာယ။ပေ။ ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဒိသေယျာထာ”တိ စ ဝတွာ စတုတ္ထပါရာဇိကံ ပညပေန္တော **“ယော ပန ဘိက္ခု အနဘိဇာန”**န္တိ အာဒိမာဟ။

ဧဝံ မူလစ္ဆေဇ္ဇဝသေန ဒဠှံ ကတွာ စတုတ္ထပါရာဇိကေ ပညတ္တေ အပရမ္ပိ အနုပညတ္တတ္ထာယ အဓိမာနဝတ္ထု ဥဒပါဒိ။ တဿုပ္ပတ္တိဒီပနတ္ထံ ဧတံ ဝုတ္တံ – “ဧဝဉ္စိဒံ ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ ဟောတီ”တိ။

အဓိမာနဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၁၉၆. တတ္ထ **အဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌသညိနော** တိ အရဟတ္တေ ဉာဏစက္ခုနာ အဒိဋ္ဌေယေဝ “ဒိဋ္ဌံ အမှေဟိ အရဟတ္တ”န္တိ ဒိဋ္ဌသညိနော ဟုတွာ။ ဧသ နယော အပ္ပတ္တာဒီသု။ အယံ ပန ဝိသေသော – **အပ္ပတ္တေ** တိ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပတ္တိဝသေန အပ္ပတ္တေ။ **အနဓိဂတေ**တိ မဂ္ဂဘာဝနာယ အနဓိဂတေ; အပ္ပဋိလဒ္ဓေတိပိ အတ္ထော။ **အသစ္ဆိကတေ**တိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေ ပစ္စဝေက္ခဏဝသေန တ အပ္ပစ္စက္ခကတေ။ **အဓိမာနေနာ**တိ အဓိဂတမာနေန; “အဓိဂတာ မယ”န္တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနေနာတိ အတ္ထော, အဓိကမာနေန ဝာ ထဒ္ဓမာနေနာတိ အတ္ထော။ **အညံ ဗျာကရိံသူ** တိ အရဟတ္တံ ဗျာကရိံသု; “ပတ္တံ အာဝုသော အမှေဟိ အရဟတ္တံ, ကတံ ကရဏီယ”န္တိ ဘိက္ခူနံ အာရောစေသုံ။ တေသံ မဂ္ဂေန အပ္ပဟီနကိလေသတ္တာ ကေဝလံ သမထဝိပဿနာဗလေန ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာနံ အပရေန သမယေန တထာရူပပစ္စယ သမာယောဂေ **ရာဂါယ စိတ္တံ နမတိ;** ရာဂတ္ထာယ နမတီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော ဣတရေသု။

တဉ္စ ခေါ ဧတံ အဗ္ဗောဟာရိကန္တိ တဉ္စ ခေါ ဧတံ တေသံ အညဗျာကရဏံ အဗ္ဗောဟာရိကံ အာပတ္တိပညာပနေ ဝေါဟာရံ န ဂစ္ဆတိ; အာပတ္တိယာ အင်္ဂံ န ဟောတီတိ အတ္ထော။

ကဿ ပနာယံ အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကဿ နုပ္ပဇ္ဇတီတိ? အရိယသာဝကဿ တာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ သော ဟိ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပဟီနကိလေသအဝသိဋ္ဌကိလေသပစ္စဝေက္ခဏေန သဉ္ဇာတသောမနဿော အရိယဂုဏပဋိဝေဓေ နိက္ကင်္ခော။ တသ္မာ သောတာပန္နာဒီနံ “အဟံ သကဒါဂါမီ”တိအာဒိဝသေန အဓိမာနော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒုဿီလဿ နုပ္ပဇ္ဇတိ, သော ဟိ အရိယဂုဏာဓိဂမေ နိရာသောဝ။ သီလဝတောပိ ပရိစ္စတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ နိဒ္ဒာရာမတာဒိမနုယုတ္တဿ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သုပရိသုဒ္ဓသီလဿ ပန ကမ္မဋ္ဌာနေ အပ္ပမတ္တဿ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန ဝိတိဏ္ဏ

ဏကင္ခဿ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တဿ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပန္နော စ သုဒ္ဓသမထလာဘိံ ဝါ သုဒ္ဓဝိပဿနာလာဘိံ ဝါ အန္တရာ ဌပေတိ, သော ဟိ ဒသပိ ဝီသတိပိ တိံသမ္ပိ ဝဿာနိ ကိလေသသမုဒာစာရံ အပဿိတွာ “အဟံ သောတာပန္နော”တိ ဝါ “သကဒာဂါမီ”တိ ဝါ “အနာဂါမီ”တိ ဝါ မညတိ။ သမထဝိပဿနာလာဘိံ ပန အရဟတ္တေယေဝ ဌပေတိ။ တဿ ဟိ သမာဓိဗလေန ကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ, ဝိပဿနာဗလေန သင်္ခါရာ သုပရိဂ္ဂဟိတာ, တသ္မာ သဋ္ဌိမ္ပိ ဝဿာနိ အသီတိမ္ပိ ဝဿာနိ ဝဿသတမ္ပိ ကိလေသာ န သမုဒာစရန္တိ, ခီဏာသဝဿေဝ စိတ္တစာရော ဟောတိ။ သော ဧဝံ ဒီဃရတ္တံ ကိလေသသမုဒာစာရံ အပဿန္တော အန္တရာ အဌတွာဝ “အရဟာ အဟ”န္တိ မညတီတိ။

သဝိဘင်္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၉၇. အနဘိဇာနန္တိ န အဘိဇာနံ။ ယသ္မာ ပနာယံ အနဘိဇာနံ သမုဒာစရတိ, သွဝဿ သန္တာနေ အနုပ္ပန္နော ဉာဏေန စ အသစ္ဆိကတောတိ အဘူတော ဟောတိ။ တေနဿ ပဒဘာဇနေ “အသန္တံ အဘူတံ အသံဝိဇ္ဇမာန”န္တိ ဝတွာ “အဇာနန္တော အပဿန္တော”တိ ဝုတ္တံ ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မန္တိ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဈာယီနဉ္စေဝ အရိယာနဉ္စ ဓမ္မံ။ **အတ္တုပနာယိက**န္တိ အတ္တနိ တံ ဥပနေတိ, အတ္တာနံ ဝါ တတ္ထ ဥပနေတီတိ အတ္တုပနာယိကော, တံ အတ္တုပနာယိကံ; ဧဝံ ကတွာ သမုဒာစရေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယသ္မာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော နာမ ဈာနံ ဝိမောက္ခံ သမာဓိ သမာပတ္တိ ဉာဏဒဿနံ။ ပေ.။ သုညာဂါရေ အဘိရတီတိ ဧဝံ ဈာနာဒယော အနေကေ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ တေသံ သဗ္ဗေသံ ဝသေန အတ္တုပနာယိကဘာဝံ ဒဿေန္တော “တေ ဝါ ကုသလေ ဓမ္မေ အတ္တနိ ဥပနေတီ”တိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသံ အကာသိ။ တတ္ထ “ဣမေ ဓမ္မာ မယိ သန္ဒိဿန္တီ”တိ သမုဒာစရန္တော အတ္တနိ ဥပနေတိ။ “အဟံ ဣမေသု သန္ဒိဿာမီ”တိ သမုဒာစရန္တော အတ္တာနံ တေသု ဥပနေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အလမရိယဉာဏဒဿနန္တိ ဧတ္ထ လောကိယလောကုတ္တရာ ပညာ ဇာနနဋ္ဌေန **ဉာဏံ,** စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌမိဝ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခကရဏတော ဒဿနဋ္ဌေန ဒဿနန္တိ **ဉာဏဒဿနံ**။ အရိယံ ဝိသုဒ္ဓံ ဥတ္တမံ ဉာဏဒဿနန္တိ **အရိယဉာဏဒဿနံ**။ အလံ ပရိယတ္တံ ကိလေသဝိဒ္ဓံသနသမတ္ထံ အရိယဉာဏဒဿနမေတ္ထ, ဈာနာဒိဘေဒေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ အလံ ဝါ အရိယဉာဏဒဿနမဿာတိ အလမရိယဉာဏဒဿနော, တံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မန္တိ ဧဝံ ပဒတ္ထသမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယေန ဉာဏဒဿနေန သော အလမရိယဉာဏဒဿနောတိ ဝုစ္စတိ။ တဒေဝ ဒဿေတုံ “ဉာဏန္တိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ, ဒဿနန္တိ ယံ ဉာဏံ တံ ဒဿနံ; ယံ ဒဿနံ တံ ဉာဏ”န္တိ ဝိဇ္ဇာသီသေန ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာ ပနေတ္ထ သဗ္ဗာပိ ပညာ “ဉာဏ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သမုဒာစရေယျာတိ ဝုတ္တပ္ပကာရမေတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အတ္တုပနာယိကံ ကတွာ အာရောစေယျ။ **ဣတ္ထိယာ ဝါ**တိအာဒိ ပန အာရောစေတဗ္ဗပုဂ္ဂလနိဒဿနံ။ ဧတေသဉှိ အာရောစိတေ အာရောစိတံ ဟောတိ န ဒေဝမာရဗြဟ္မာနံ, နာပိ ပေတယက္ခတိရစ္ဆာနဂတာနန္တိ။ **ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမီ**တိ သမုဒာစရဏာကာရနိဒဿနမေတံ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ “ဇာနာမဟံ ဣမေ ဓမ္မေ, ပဿာမဟံ ဣမေ ဓမ္မေ”တိ ဣဒံ တေသု ဈာနာဒီသု ဓမ္မေသု ဇာနနပဿနာနံ ပဝတ္တိဒီပနံ, “အတ္ထိ စ မေ ဣမေ ဓမ္မာ”တိအာဒိ အတ္တုပနာယိကဘာဝဒီပနံ ။

၁၉၈. တတော အပရေန သမယေနာတိ အာပတ္တိပဋိဇာနနသမယဒဿနမေတံ။ အယံ ပန အာရောစိတက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ။ အာပတ္တိံ ပန အာပန္နော ယသ္မာ ပရေန စောဒိတော ဝါ အစောဒိတော ဝါ ပဋိဇာနာတိ; တသ္မာ **“သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ”**တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနေ တာဝ – **ကိံ တေ အဓိဂတ**န္တိ အဓိဂမပုစ္ဆာ; ဈာနဝိမောက္ခာဒီသု, သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒီသု ဝါ ကိံ တယာ အဓိဂတန္တိ။ **ကိန္တိ တေ အဓိဂတ**န္တိ ဥပါယပုစ္ဆာ။ အယဉှိ ဧတ္ထာဓိပ္ပာယော – ကိံ တယာ အနိစ္စလက္ခဏံ ဓုရံ ကတွာ အဓိဂတံ, ဒုက္ခာနတ္တလက္ခဏေသု အညတရံ ဝါ? ကိံ ဝါ သမာဓိဝသေန အဘိနိဝိသိတွာ, ဥဒါဟု ဝိပဿနာဝသေန? တထာ ကိံ ရူပေ အဘိနိဝိသိတွာ, ဥဒါဟု အရူပေ? ကိံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတွာ, ဥဒါဟု ဗဟိဒ္ဓါတိ? **ကဒါ တေ အဓိဂတ**န္တိ ကာလပုစ္ဆာ။ ပုဗ္ဗဏှမဇ္ဈန္ဟိကာဒီသု ကတရသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟော

တိ? **ကတ္ထ တေ အဓိဂတ** န္တိ ဩကာသပုစ္ဆာ။ ကတရသ္မိံ ဩကာသေ, ကိံ ရတ္တိဋ္ဌာနေ, ဒိဝါဋ္ဌာနေ, ရုက္ခမူလေ, မဏ္ဍ ပေ, ကတရသ္မိံ ဝါ ဝိဟာရေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတမေ တေ ကိလေသာ ပဟီနာ**တိ ပဟီနကိလေသပုစ္ဆာ။ ကတရမဂ္ဂဝ ဇ္ဈာ တဝ ကိလေသာ ပဟီနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ** တိ ပဋိလဒ္ဓဓမ္မပုစ္ဆာ။ ပဌမမဂ္ဂါဒီသု က တမေသံ ဓမ္မာနံ တွံ လာဘီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တသ္မာ ဣဒါနိ စေပိ ကောစိ ဘိက္ခု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမံ ဗျာကရေယျ, န သော ဧတ္တာဝတာ ဝ သက္ကာ တဗ္ဗော။ ဣမေသု ပန ဆသု ဌာနေသု သောဓနတ္ထံ ဝတ္တဗ္ဗော – ''ကိံ တေ အဓိဂတံ, ကိံ ဈာနံ, ဥဒာဟု ဝိမောက္ခါဒီသု အညတရ''န္တိ? ယော ဟိ ယေန အဓိဂတော ဓမ္မော, သော တဿ ပာကဋော ဟောတိ။ သစေ ''ဣဒံ နာမ မေ အဓိဂ တ''န္တိ ဝဒတိ, တတော ''ကိန္တိ တေ အဓိဂတ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ''အနိစ္စလက္ခဏာဒီသု ကိံ ဓုရံ ကတွာ အဋ္ဌတိံသာ ယ တ အာရမ္မဏေသု ရူပါရူပအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဒိဘေဒေသု ဝါ ဓမ္မေသု ကေန မုခေန အဘိနိဝိသိတွာ''တိ ယော ဟိ ယဒ္ သာဘိနိဝေသော, သော တဿ ပာကဋော ဟောတိ။ သစေ ''အယံ နာမ မေ အဘိနိဝေသော ဧဝံ မယာ အဓိဂတ''န္တိ ဝဒ တိ, တတော ''ကဒါ တေ အဓိဂတ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ''ကိံ ပုဗ္ဗဏှေ, ဥဒါဟု မဇ္ဈန္ဟိကာဒီသု အညတရသ္မိံ ကာ လေ''တိ သဗ္ဗေသည့်ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတကာလော ပာကဋော ဟောတိ။ သစေ ''အသုကသ္မိံ နာမ ကာလေ အဓိဂတ''န္တိ ဝ ဒတိ, တတော ''ကတ္ထ တေ အဓိဂတ''န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ''ကိံ ဒိဝါဋ္ဌာနေ, ဥဒါဟု ရတ္တိဋ္ဌာနာဒီသု အညတရသ္မိံ ဩကာသေ''တိ သဗ္ဗေသည့်ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတောကာသော ပာကဋော ဟောတိ။ သစေ ''အသုကသ္မိံ နာမ မေ ဩကာ သေ အဓိဂတ''န္တိ ဝဒတိ, တတော ''ကတမေ တေ ကိလေသာ ပဟီနာ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, ''ကိံ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာ, ဥဒါဟု ဒုတိယာဒိမဂ္ဂဝဇ္ဈာ''တိ သဗ္ဗေသည့်ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ပဟီနကိလေသာ ပာကဋာ ဟောန္တိ။ သစေ ''ဣမေ နာမ မေ ကိလေသာ ပဟီနာ''တိ ဝဒတိ, တတော ''ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ''တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော , ''ကိံ သောတာပတ္ တိမဂ္ဂဿ, ဥဒါဟု သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒီသု အညတရဿာ''တိ သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတဓမ္မာ ပာကဋာ ဟောန္ တိ။ သစေ ''ဣမေသံ နာမာဟံ ဓမ္မာနံ လာဘီ''တိ ဝဒတိ, ဧတ္တာဝတာပိဿ ဝစနံ န သဒ္ဒါတဗ္ဗံ, ဗဟုဿုတာ ဟိ ဥဂ္ ဂဟပရိပုစ္ဆာကုသလာ ဘိက္ခူ ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ သောဓေတုံ သက္ကောန္တိ။

ဣမဿ ပန ဘိက္ခုနော အာဂမနပဋိပဒါ သောဓေတဗ္ဗာ။ ယဒိ အာဂမနပဋိပဒါ န သုဇ္ဈတိ, ''ဣမာယ ပဋိပဒါယ လောကုတ္တရဓမ္မော နာမ န လဗ္ဘတီ''တိ အပနေတဗ္ဗော။ ယဒိ ပနဿ အာဂမနပဋိပဒါ သုဇ္ဈတိ, ''ဒီဃရတ္တံ တီသု သိက္ခာသု အပ္ပမတ္တော ဇာဂရိယမနုယုတ္တော စတူသု ပစ္စယေသု အလဂ္ဂေါ အာကာသေ ပါဏိသမေန စေတသာ ဝိဟ ရတီ''တိ ပညာယတိ, တဿ ဘိက္ခုနော ဗျာကရဏံ ပဋိပဒါယ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ။ ''သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂေါဒကံ ယ မုနောဒကေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတိ; ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စာ''တိ (ဒီ. နိ. ၂.၂၉၆) ဝုတ္တသဒိသံ ဟောတိ။

အပိစ ခော န ဧတ္တကေနာပိ သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဧကစ္စဿ ဟိ ပုထုဇ္ဇနဿာပိ သတော ခီ ဏာသဝပဋိပတ္တိသဒိသာ ပဋိပဒါ ဟောတိ, တသ္မာ သော ဘိက္ခု တေဟိ တေဟိ ဥပာယေဟိ ဥတ္တာသေတဗ္ဗော။ ခီဏာ သဝဿ နာမ အသနိယာပိ မတ္ထကေ ပတမာနာယ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ န ဟောတိ။ သစဿ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ''န တွံ အရဟာ''တိ အပနေတဗ္ဗော။ သစေ ပန အဘီရု အစ္ဆမ္ဘီ အနုတြာသီ ဟုတွာ သီဟော ဝိယ နိသီဒတိ, အယံ ဘိက္ခု သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော သမန္တာ ရာဇရာဇ မဟာမတ္တာဒီဟိ ပေသိတံ သက္ကာရံ အရဟတီတိ။

ဟာပိတ္တော တိ ယာ သာ ''ဣဓေကစ္စော ဒုဿီလော ဝ သမာနော သီလဝါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူတိ ဣစ္ဆတီ''တိ အာဒိနာ (ဝိဘ. ၈၅၁) နယေန ဝုတ္တာ ဟာပိစ္ဆာ တာယ သမန္နာဂတော။ **ဣစ္ဆာပကတော** တိ တာယ ဟာပိကာယ ဣစ္ဆာ ယ အပကတော အဘိဘူတော ဟာရာဇိကော ဟုတွာ။

ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော တိ အတ္တနော ဝိသုဒ္ဓိံ အပေက္ခမာနော ဣစ္ဆမာနော ပတ္ထယမာနော။ အယဉ္ဟိ ယသ္မာ ဟာရာ ဇိကံ အာပန္နော, တသ္မာ ဘိက္ခုဘာဝေ ဌတွာ အဘဗ္ဗော ဈာနာဒီနိ အဓိဂန္တုံ, ဘိက္ခုဘာဝတော ဟိဿ သဂ္ဂန္တရာယော စေဝ ဟောတိ မဂ္ဂန္တရာယော စ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ – ''သာမညံ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ နိရယာယုပကမုတီ''တိ (ဓ. ပ. ၃၁၁)။ အပရ မ္ပိ ဝုတ္တံ – ''သိထိလော ဟိ ပရိဗ္ဗာဇော, ဘိယျော အာကိရတေ ရဇ''န္တိ (ဓ. ပ. ၃၁၃)။ ဣစ္စဿ ဘိက္ခုဘာဝေါ ဝိ

သုဒ္ဓိ နာမ န ဟောတိ ။ ယသ္မာ ပန ဂိဟီ တ ဥပာသကော တ အာရာမိကော တ သာမဏေရော တ ဟုတွာ တ အနသရဏ သီလသံဝရာဒီဟိ သဂ္ဂမဂ္ဂံ တ ဈာနဝိမောက္ခာဒီဟိ မောက္ခမဂ္ဂံ တ အာရာဓေတုံ ဘဗ္ဗော ဟောတိ, တသ္မာဿ ဂိဟိ အာဒိဘာဝေ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ, တသ္မာ တံ ဝိသုဒ္ဓိ အပေက္ခနတော "ဝိသုဒ္ဓာပေက္ခော"တိ ဝုစ္စတိ။ တေနေဝ စ ဿ ပဒဘာဇနေ "ဂိဟီ တ ဟောတုကာမော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဇဝံ ဝဒေယျာ တိ ဇဝံ ဘဏေယျ။ ကထံ? **"အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝစံ ဇာနာမိ, အပဿံ ပဿာမိ"** တိ။ ပဒ ဘာဇနေ ပန "ဇဝံ ဝဒေယျာ"တိ ဣဒံ ပဒံ အနုဒ္ဓရိတွာဝ ယထာ ဝဒန္တော "အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝစံ ဇာနာမိ, အပ ဿံ ပဿာမိ"တိ ဝဒတိ နာမာတိ ဝုစ္စတိ, တံ အာကာရံ ဒဿေတုံ "နာဟံ ဇတေ ဓမ္မေ ဇာနာမိ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိန္တိ** အဟံ ဝစနတ္ထဝိရဟတော တုစ္ဆံ ဝဉ္စနာဓိပ္ပာယတော မုသာ ဝိလပိံ, အဘဏိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ အဓေန ပဒဗ္ယဉ္ဇနေန အတ္ထမတ္တံ ဒဿေတုံ "တုစ္ဆကံ မယာ ဘဏိတ"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပုရိမေ ဥပာဒါယာတိ ပုရိမာနိ တီဏိ ပာရာဇိကာနိ အာပန္နေ ပုဂ္ဂလေ ဥပာဒါယ။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥ တ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပာကဋမေဝါတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ

၁၉၉. ဇဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒာနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ပဒဘာဇနီယမှိ "ဈာနံ ဝိမောက္ခံ သမာဓိ သမာပတ္တိ ဉာဏဒဿနံ။ပေ။ သုညာဂါရေ အဘိရတီ"တိ ဇဝံ သံခိတ္တေနေဝ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော ဒဿိ တော, န ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ တန္တိ ဌပိတာ။ သင်္ခေပဒဿိတေ စ အတ္ထေ န သဗ္ဗေ သဗ္ဗာကာ ရေန နယံ ဂဟေတုံ သက္ကောန္တိ, တသ္မာ သဗ္ဗာကာရေန နယဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပုန တဒေဝ ပဒဘာဇနံ မာတိကာဌာနေ ဌ ပေတွာ ဝိတ္ထာရတော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဒဿေတွာ အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုကာမော **"ဈာနန္တိ ပဌမံ ဈာနံ, ဒု တိယံ ဈာန"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ မေတ္တာဈာနာဒီနိပိ အသုဘဇ္ဈာနာဒီနိပိ အာနာပာနဿတိသမာဓိဇ္ဈာနမ္ပိ လောကိယဇ္ဈာနမ္ပိ လောကုတ္တရဇ္ဈာနမ္ပိ သင်္ဂဟိတမေဝ။ တသ္မာ "ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိန္တိပိ။ပေ။ စတု တ္ထံ ဈာနံ, မေတ္တာဈာနံ, ဥပေက္ခာဈာနံ အသုဘဇ္ဈာနံ အာနာပာနဿတိသမာဓိဇ္ဈာနံ , လောကိယဇ္ဈာနံ, လောကုတ္တ ရဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ"န္တိပိ ဘဏန္တော ပာရာဇိကောဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သုညတံ မုတ္တော ဝိဝိဓေဟိ တ ကိလေသေဟိ မုတ္တောတိ **ဝိမောက္ခော** ။ သော ပနာယံ ရာဂဒောသမောဟေဟိ သုည တ္တာ **သုညတော**။ ရာဂဒောသမောဟနိမိတ္တေဟိ အနိမိတ္တတ္တာ **အနိမိတ္တော** ။ ရာဂဒောသမောဟပဏိဓီနံ အဘာဝ တော **အပ္ပဏိဟိတော** တိ ဝုစ္စတိ။ စိတ္တံ သမံ အာဒဟတိ အာရမ္မဏေ ဌပေတီတိ **သမာဓိ**။ အရိယေဟိ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗ တော **သမာပတ္တိ** ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဇွေ စ ဝိမောက္ခတ္တိကေန စ သမာဓိတ္တိကေန စ အရိယမဂ္ဂ ကောဝ ဝုတ္တော။ သမာပတ္တိတ္တိကေန ပန ဖလသမာပတ္တိ။ တေသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ ပဒံ ဂဟေတွာ "အဟံ ဣမဿ သ လာဘီမှီ"တိ ဘဏန္တော ပာရာဇိကောဝ ဟောတိ။

တိဿော ဝိဇ္ဇာ တိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ, ဒိဗ္ဗစက္ခု, အာသဝက္ခယေ ဉာဏန္တိ။ တတ္ထ ဧကိဿာပိ နာမံ ဂ ဟေတွာ "အဟံ ဣမိဿာ ဝိဇ္ဇာယ လာဘီမှီ"တိ ဘဏန္တော ပာရာဇိကော ဟောတိ။ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ပန "ဝိဇ္ဇာ နံ လာဘီမှီ'တိ ဘဏန္တောပိ 'တိဿန္နံ ဝိဇ္ဇာနံ လာဘီမှီ'တိ ဘဏန္တောပိ ပာရာဇိကော တ"တိ ဝုတ္တံ။ မဂ္ဂ ဘာဝနာပဒဘာဇနေ ဝုတ္တာ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ လောကုတ္တရာဝ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ တ သ္မာ လောကုတ္တရာနံ သတိပဋ္ဌာနာနံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဗလာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌ ဂ်ိကဿ မဂ္ဂဿ လာဘီမှီတိ ဝဒတော ပာရာဇိကန္တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **မဟာပစ္စရိယာ** ဒီသု ပန "သတိ ပဋ္ဌာနာနံ လာဘီမှီ'တိ ဇဝံ ဧကေကကောဋ္ဌာသဝသေနာပိ 'ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဿ လာဘီမှီ'တိ ဇဝံ တ တ္ထ ဧကေကဓမ္မဝသေနာပိ ဝဒတော ပာရာဇိကမေဝ"တိ ဝုတ္တံ တမ္ပိ သမေတိ။ ကသ္မာ? မဂ္ဂက္ခဏုပ္ပန္နေယေဝ သ န္ဓာယ ဝုတ္တတ္တာ။ ဖလသစ္ဆိကိရိယာယပိ ဧကေကဖလဝသေန ပာရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရာဂဿ ပဟာန န္တိအာဒိတ္တိကေ ကိလေသပ္ပဟာနမေဝ ဝုတ္တံ။ တံ ပန ယသ္မာ မဂ္ဂေန ဝိနာ နတ္ထိ, တတိယမဂ္ ဂေန ဟိ ကာမရာဂဒောသာနံ ပဟာနံ, စတုတ္ထေန မောဟဿ, တသ္မာ "ရာဂေါ မေ ပဟီနော"တိအာဒီနိ ဝဒတောပိ ပာ

ရာဇိကံ ဝုတ္တံ။

ရာက စိတ္တံ ဝိနီဝရဏတာ တိအာဒိတ္တိကေ လောကုတ္တရစိတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ''ရာက မေ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏ''န္တိအာဒီနိ ဝဒတောပိ ဟာရာဇိကမေဝ။

သုညာကရပဒဘာဇနေ ပန ယသ္မာ ဈာနေန အဃဋ္ဋေတွာ ''သုညာကရေ အဘိရမာမိ''တိ ဝစနမတ္တေန ဟာရာဇိကံ နာဓိပ္ပေတံ, တသ္မာ **''ပဌမေန ဈာနေန သုညာကရေ အဘိရတီ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော ဈာနေန ဃဋ္ဋေတွာ ''ကြမိနာ နာမ ဈာနေန သုညာကရေ အဘိရမာမီ''တိ ဝဒတိ, အယမေဝ ဟာရာဇိကော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယာ စ ''ဉာဏ''န္တိ ဣမဿ ပဒဘာဇနေ **အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တာ** ဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၂၅၄ အာဒယော) ဝုတ္တာသု အဋ္ဌသု ဝိဇ္ဇာသု ဝိပဿနာဉာဏမနောမယိဒ္ဓိဣဒ္ဓိဝိဓဒိဗ္ဗသောတစေတောပရိယဉာဏဘေဒာ ပဉ္စ ဝိဇ္ဇာ န အာဂတာ, တာသု ကော ဝိပဿနာဝ ဟာရာဇိကဝတ္ထု န ဟောတိ, သေသာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တသ္မာ ''ဝိပဿနာယ လာဘီမှီ''တိပိ ''ဝိပဿနာဉာဏဿ လာဘီမှီ''တိပိ ဝဒတော ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ။ **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** ပန ဘဏတိ – ''ဣတရာပိ စတဿော ဝိဇ္ဇာ ဉာဏေန အဃဋ္ဋိတာ ဟာရာဇိကဝတ္ထု န ဟောန္တိ။ တသ္မာ 'မနောမယဿ လာဘီမှိ, ဣဒ္ဓိဝိဓဿ, ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ, စေတောပရိယဿ လာဘီမှီ'တိ ဝဒတောပိ ဟာရာဇိကံ နတ္ထီ''တိ။ တံ တဿ အန္တေဝါသိကေဟေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ – ''အာစရိယော န အာဘိဓမ္မိကော ဘုမ္မန္တရံ န ဇာနာတိ, အဘိညာ နာမ စတုတ္ထဇ္ဈာနပာဒကာဝ မဟဂ္ဂတစမ္မော, ဈာနေနေဝ ဣဇ္ဈတိ။ တသ္မာ မနောမယဿ လာဘီမှီ'တိ တ 'မနောမယဉာဏဿ လာဘီမှီ'တိ တ ယထာ တ တထာ တ ဝဒတု ဟာရာဇိကမေဝ''တိ။ တတ္ထ စ ကိဥ္စာပိ နိဗ္ဗာနံ ဟဋ္ဌိယာ အနာဂတံ, အထ ခော ''နိဗ္ဗာနံ မေ ပတ္တ''န္တိ တ ''သစ္ဆိကတ''န္တိ တ ဝဒတော ဟာရာဇိကမေဝ။ ကသ္မာ? နိဗ္ဗာနဿ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရတ္တာ။ တထာ ''စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိံ ပဋိဝိဒ္ဓာနိ မယာ''တိ ဝဒတောပိ ဟာရာဇိကမေဝ။ ကသ္မာ? သစ္စပ္ပဋိဝေဓော တိ ဟိ မဂ္ဂဿ ပရိယာယဝစနံ။ ယသ္မာ ပန ''တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒာ ကာမာဝစရကုသလတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပာဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ကိရိယတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပာဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာ ဧတေသု စေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, စတူသု မဂ္ဂေသု စတူသု ဖလေသု စ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ **ဝိဘင်္ဂေ** (ဝိဘ. ၇၄၆) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ''ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒာယ လာဘီမှီ''တိ တ, ''နိရုတ္တိ။ပေ။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒာယ လာဘီမှီ''တိ တ ''လောကိယအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာယ လာဘီမှီ''တိ တ ဝုတ္တေပိ ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ။ ''ပဋိသမ္ဘိဒာနံ လာဘီမှီ''တိ ဝုတ္တေ န တာဝ သီသံ ဩတရတိ။ ''လောကုတ္တရအတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာယ လာဘီမှီ''တိ ဝုတ္တေ ပန ဟာရာဇိကံ ဟောတိ။ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ပန အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒာပ္ပတ္တောမှီတိ အဝိသေသေနာပိ ဝဒတော ဟာရာဇိကံ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယမ္ပိ** ''န မုစ္စတီ''တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ''တတ္တာဝတာ ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ, တတ္တာဝတာ သီသံ န ဩတရတိ, ဧတ္တာဝတာ န ဟာရာဇိက''န္တိ ဝိစာရိတတ္တာ န သက္ကာ အညံ ပမာဏံ ကာတုန္တိ။

''နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇာမိ''တိ တ ''လာဘီမှဟာဟံ တဿာ''တိ တ ဝဒတောပိ ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? နိရောဓသမာပတ္တိယာ နေဝ လောကိယတ္တာ န လောကုတ္တရတ္တာတိ။ သစေ ပနဿ ဧဝံ ဟောတိ – ''နိရောဓံ နာမ အနာဂါမီ တ ခီဏာသဝေ တ သမာပဇ္ဇတိ, တေသံ မံ အညတရောတိ ဇာနိဿတီ''တိ ဗျာကရောတိ, သော စ နံ တထာ ဇာနာတိ, ဟာရာဇိကန္တိ **မဟာပစ္စရိသင်္ခေပဋ္ဌကထာသု** ဝုတ္တံ။ တံ ဝီမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''အတီတဘဝေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ သောတာပန္နောမှီ''တိ ဝဒတောပိ ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ။ အတီတက္ခန္ဓာန ဥပ္ပတ္တိ ပရာမဋ္ဌတ္တာ သီသံ န ဩတရတီတိ။ **သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ** ပန ''အတီတေ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီမှီ''တိ ဝဒတော ဟာရာဇိကံ နတ္ထိ, ကုပ္ပဓမ္မတ္တာ ဣမ ပန ''အတ္ထိ အကုပ္ပဓမ္မတ္တာတိ ကေစိ ဝဒန္တိ''တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ တတွ ထေဝ ''အတီတတ္တဘာဝံ သန္ဓာယ ကထေန္တဿ ဟာရာဇိကံ န ဟောတိ, ပစ္စုပ္ပန္နတ္တဘာဝံ သန္ဓာယ ကထေန္တဿေဝ ဟောတီ''တိ ပဋိက္ခိတ္တံ။

သုဒ္ဓိကဝာရကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၀. ဧဝံ ဈာနာဒီနိ ဒသ မာတိကာပဒါနိ ဝိတ္ထာရေတွာ ဣဒါနိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပန္တော ယံ သမ္ပဇာန မုသာဝါဒံ ဘဏတိ, တဿ အင်္ဂံ ဒဿေတွာ တဿေဝ ဝိတ္ထာရဿ ဝသေန စက္ကပေယျာလံ ဗန္ဓန္တော ဥလ္လ

လပနာကာရဉ္စ အာပတ္တိဘေဒဉ္စ ဒဿေတုံ **"တီဟာကာရေဟီ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သုဒ္ဓိကတရော ဝတ္တုကာမတရော ပစ္စယပဋိသံယုတ္တတရောတိ တယော မဟာတရာ။ တေသု သုဒ္ဓိကတရေ ပဌမဇ္ဈာနံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ **မောဟာ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏပဒံ,** တာဝ ဧကမေကသ္မိံ ပဒေ **သမာပဇ္ဇိံ, သမာပဇ္ဇာမိ, သမာပန္နော, လာဘီမှိ, ဝသီမှိ, သစ္ဆိကတံ မယာ**တိ ဣမေသု ဆသု ပဒေသု ဧကမေကံ ပဒံ တီဟာကာရေဟိ, စတူဟိ, ပဉ္စဟိ, ဆဟိ, သတ္တဟာကာရေဟီတိ ဧဝံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ယောဇေတွာ **သုဒ္ဓိကနယော** နာမ ဝုတ္တော။ တတော **ပဌမဉ္စ ဈာနံ, ဒုတိယဉ္စ ဈာန**န္တိ ဧဝံ ပဌမဇ္ဈာနေန သဒ္ဓိံ ဧကမေကံ ပဒံ ဃဋေန္တေန သဗ္ဗပဒာနိ ဃဋေတွာ တေနေဝ ဝိတ္ထာရေန **ခဏ္ဍစက္ကံ** နာမ ဝုတ္တံ။ တဉှိ ပုန အာနေတွာ ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ န ယောဇိတံ, တသ္မာ "ခဏ္ဍစက္က"န္တိ ဝုစ္စတိ။ တတော **ဒုတိယဉ္စ ဈာနံ, တတိယဉ္စ ဈာန**န္တိ ဧဝံ ဒုတိယဇ္ဈာနေန သဒ္ဓိံ ဧကမေကံ ပဒံ ဃဋေတွာ ပုန အာနေတွာ ပဌမဇ္ဈာနေန သဒ္ဓိံ သမ္ဗန္ဓိတွာ တေနေဝ ဝိတ္ထာရေန **ဗဒ္ဓစက္ကံ** နာမ ဝုတ္တံ။ တတော ယထာ ဒုတိယဇ္ဈာနေန သဒ္ဓိံ, ဧဝံ တတိယဇ္ဈာနာဒီဟိပိ သဒ္ဓိံ, ဧကမေကံ ပဒံ ဃဋေတွာ ပုန အာနေတွာ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ဗန္ဓိတွာ တေနေဝ ဝိတ္ထာရေန အညာနိပိ ဧကူနတိံသ ဗဒ္ဓစက္ကာနိ ဝတွာ **ဧကမူလကနယော** နိဋ္ဌာပိတော။ ပါဠိယံ ပန သင်္ခေပေန ဒဿိတော, သော အသမ္မုယှန္တေန ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ စ ဧကမူလကော, ဧဝံ ဒုမူလကာဒယောပိ သဗ္ဗမူလကပရိယောသာနာ စတုန္နံ သတာနံ ဥပရိ ပဉ္စတိံသ နယာ ဝုတ္တာ။ သေယျထိဒံ – ဒွိမူလကာ ဧကူနတိံသ, တိမူလကာ အဋ္ဌဝီသ, စတုမူလကာ သတ္တဝီသ; ဧဝံ ပဉ္စမူလကာဒယောပိ ဧကေကံ ဦနံ ကတွာ ယာဝ တိံသမူလကာ, တာဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပါဠိယံ ပန တေသံ နာမမ္ပိ သင်္ခိပိတွာ **"ဣဒံ သဗ္ဗမူလက"**န္တိ တိံသမူလကနယော ဧကော ဒဿိတော။ ယသ္မာ စ သုညာကရပဒံ ဈာနေန အဃဋိတံ သီသံ န ဩတရတိ, တသ္မာ တံ အနာမသိတွာ မောဟာ စိတ္တံ ဝိနီဝရဏပဒပရိယောသာနာယေဝ သဗ္ဗတ္ထ ယောဇနာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနိ ပဋိပာဋိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပာဋိယာ ဝါ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီဟိ ဃဋေတွာ ဝါ အဃဋေတွာ ဝါ သမာပဇ္ဇိန္တိအာဒိနာ နယေန ဥလ္လပတော မောက္ခော နတ္ထိ, ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိယေဝါတိ။

ဣမဿ အတ္ထဿ ဒဿနဝသေန ဝုတ္တေ စ ပနေတသ္မိံ သုဒ္ဓိကမဟာတရေ အယံ သင်္ခေပတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ – **တီဟာကာရေဟီ**တိ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ အင်္ဂဘူတေဟိ တီဟိ ကာရဏေဟိ။ **ပုဗ္ဗေဝဿ ဟောတီ**တိ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ အဿ ပုဂ္ဂလဿ ဧဝံ ဟောတိ "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ။ **ဘဏန္တဿ ဟောတီ**တိ ဘဏမာနဿ ဟောတိ။ **ဘဏိတဿ ဟောတီ**တိ ဘဏိတေ အဿ ဟောတိ, ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ တသ္မိံ ဝုတ္တေ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ဘဏိတဿာ**တိ ဝုတ္တဝတော နိဋ္ဌိတဝစနဿ ဟောတီတိ။ ယော ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ ဇာနာတိ, ဘဏန္တောပိ ဇာနာတိ, ပစ္ဆာပိ ဇာနာတိ, "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ သော "ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ"န္တိ ဘဏန္တော ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော ဒဿိတော။ ကိဉ္စာပိ ဒဿိတော, အထ ခော အယမေတ္ထ ဝိသေသော – ပုစ္ဆာ တာဝ ဟောတိ "'မုသာ ဘဏိဿ'န္တိ ပုဗ္ဗဘာဂေါ အတ္ထိ, 'မုသာ မယာ ဘဏိတ'န္တိ ပစ္ဆာဘာဂေါ နတ္ထိ, ဝုတ္တမတ္တမေဝ ဟိ ကောစိ ပမုဿတိ, ကိံ တဿ ပါရာဇိကံ ဟောတိ, န ဟောတီ"တိ? သော ဧဝံ **အဋ္ဌကထာသု** ဝိဿဇ္ဇိတော – ပုဗ္ဗဘာဂေ "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ စ ဘဏန္တဿ "မုသာ ဘဏာမီ"တိ စ ဇာနတော ပစ္ဆာဘာဂေ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ န သက္ကာ န ဘဝိတုံ။ သစေပိ န ဟောတိ ပါရာဇိကမေဝ။ ပုရိမမေဝ ဟိ အင်္ဂဒွယံ ပမာဏံ။ ယဿာပိ ပုဗ္ဗဘာဂေ "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိ, ဘဏန္တော ပန "မုသာ ဘဏာမီ"တိ ဇာနာတိ, ဘဏိတေပိ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ ဇာနာတိ, သော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဟိ ပမာဏတရော။ တသ္မိံ အသတိ ဒဝါ ဘဏိတံ ဝါ ရဝါ ဘဏိတံ ဝါ ဟောတီ"တိ။

ဧတ္ထ စ တံဉာဏတာ စ ဉာဏသမောဓာနဉ္စ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ။ **တံဉာဏတာ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗာ**တိ ယေန စိတ္တေန "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ ဇာနာတိ, တေနေဝ "မုသာ ဘဏာမီ"တိ စ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ စ ဇာနာတီတိ ဧဝံ ဧကစိတ္တေနေဝ တီသု ခဏေသု ဇာနာတီတိ အယံ တံဉာဏတာ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗာ, န ဟိ သက္ကာ တေနေဝ စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ဇာနိတုံ ယထာ န သက္ကာ တေနေဝ အသိနာ သော အသိ ဆိန္ဒိတုန္တိ။ ပုရိမံ ပုရိမံ ပန စိတ္တံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ စိတ္တဿ တထာ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟုတွာ နိရုဇ္ဈတိ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ –

"ပမာဏံ ပုဗ္ဗဘာဂေါဝ၊ တသ္မိံ သတိ န ဟေဿတိ။
သေသဒွယန္တိ နတ္ထေတ၊ မိတိ ဝါစာ တိဝင်္ဂိကာ"တိ။

“ဉာဏသမောဓာနံ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗ”န္တိ တေနာနိ တီဏိ စိတ္တာနိ ကေကုစ္စေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ န ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ကဒဥ ဟိ စိတ္တံ နာမ –

အနိရုဒ္ဓမ္ဟိ ပဌမေ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပစ္ဆိမံ။
နိရန္တရုပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဧကံ ဝိယ ပကာသတိ။

ဣတော ပရံ ပန ယ္ဝတယံ “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ”န္တိ သမ္ပဇာနမုသာ ဘဏတိ, ယသ္မာ သော “နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာန”န္တိ ဇာနိတုံ ဇဝနဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ, တဿ ဟိ အတ္တေတယံ လဒ္ဓိ။ တထာ “နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာန”န္တိ ဝေမဿ ခမတိ စေဝ ရုစ္စတိ စ။ ဇာနိသဘာဝမေဝ စဿ စိတ္တံ “နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာန”န္တိ။ ယအာ ပန မုသာ ဝတ္တုကာမော ဟောတိ, တအာ တံ ဒိဋ္ဌိံ တ ဒိဋ္ဌိယာ သဟ ခန္တိံ တ ဒိဋ္ဌိခန္တိဟိ သဒ္ဓိံ ရုစိံ တ, ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစီဟိ သဒ္ဓိံ ဘာဝံ တ ဝိနိဓာယ နိက္ခိပိတ္ဝာ တ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ တ အဘူတံ ကတ္ဝာ ဘဏတိ, တသ္မာ တေသမ္ပိ ဝသေန အင်္ဂဘေဒံ ဒဿေတုံ **“စတူဟာကာရေဟိ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပရိဝါရေ** စ “အဋ္ဌင်္ဂိကော မုသာဝါဒော”တိ (ပရိ. ၃၂၈) ဝုတ္တတ္တာ တတ္ထ အဓိပ္ပေတာယ သညာယ သဒ္ဓိံ အဉ္ဉောပိ ဣဓ “အဋ္ဌဟာကာရေဟိ”တိ ဧကော နယော ယောဇေတဗ္ဗော။

တတ္ထ စ **ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိ**န္တိ ဗလဝဓမ္မဝိနိဓာနဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ဝိနိဓာယ ခန္တိ**န္တိအာဒီနိ တတော ဒုဗ္ဗလဒုဗ္ဗလာနံ ဝိနိဓာနဝသေန။ **ဝိနိဓာယ သည**န္တိ ဣဒံ ပနေတ္ထ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလဓမ္မဝိနိဓာနံ။ သညာမတ္တမ္ပိ နာမ အဝိနိဓာယ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယသ္မာ ပန “သမာပဇ္ဇိဿာမိ”တိအာဒိနာ အနာဂတဝစနေန ပာရာဇိကံ န ဟောတိ, တသ္မာ “သမာပဇ္ဇိ”န္တိအာဒီနိ အတီတဝတ္တမာနပဒါနေဝ ဟဋ္ဌေ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂၀၇. ဣတော ပရံ သဗ္ဗမ္ပိ ဣမဿိံ သုဒ္ဓိကမဟာဝါရေ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ န ဟေတ္ထ တံ အတ္ထိ – ယံ ဣမိနာ ဝိနိစ္ဆယေန န သက္ကာ ဘဝေယျ ဝိညာတုံ, ဌပေတ္ဝာ ကိလေသပ္ပဟာနပဒဿ ပဒဘာဇနေ “ရာဂေါ မေ စတ္တော ဝန္တော”တိအာဒီနံ ပဒါနံ အတ္ထံ။ သ္ဝာယံ ဝုစ္စတိ – တတ္ထ ဟိ **စတ္တော** တိ ဣဒံ သကဘာဝပရိစ္စဇနဝသေန ဝုတ္တံ။ **ဝန္တော** တိ ဣဒံ ပုန အနာဒိယနဘာဝဒဿနဝသေန။ **မုတ္တော** တိ ဣဒံ သန္တတိတော ဝိမောစနဝသေန။ **ပဟီနော** တိ ဣဒံ မုတ္တဿာပိ က္ဝစိ အနဝဋ္ဌာနဒဿနဝသေန။ **ပဋိနိဿဋ္ဌော** တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ ပဋိနိဿဂ္ဂဒဿနဝသေန။ **ဥက္ခေဋိတော** တိ ဣဒံ အရိယမဂ္ဂေန ဥတ္တာသိတတ္တာ ပုန အနလ္လီယနဘာဝဒဿနဝသေန။ သ္ဝာယမတ္ထော သဒ္ဒသတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗော ။ **သမုက္ခေဋိတော** တိ ဣဒံ သုဋ္ဌု ဥတ္တာသေတ္ဝာ အဏုသဟဂတဿာပိ ပုန အနလ္လီယနဘာဝဒဿနဝသေန ဝုတ္တန္တိ။

သုဒ္ဓိကဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝတ္တုကာမဝါရကထာ

၂၁၅. ဝတ္တုကာမဝါရေပိ “တီဟာကာရေဟိ”တိအာဒီနံ အတ္ထော, ဝါရပေယျာလပ္ပဘေဒော စ သဗ္ဗော ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဥ္ဟိ ယံ “မယာ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ အညံ ဝတ္တုကာမေန အညံ ဝုတ္တံ, တသ္မာ နတ္ထိ မယှံ အာပတ္တီ”တိ ဇာနံ ဩကာသဂဝေသကာနံ ပာပပုဂ္ဂလာနံ ဩကာသနိသေဓနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ယထေဝ ဟိ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ဝတ္တုကာမော “ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ”တိအာဒီသု သိက္ခာပစ္စက္ခာနပဒေသု ယံ တ တံ တ ဝဒန္တောပိ ခေတ္တေ ဩတိဏ္ဏတ္တာ သိက္ခာပစ္စက္ခာတကောဝ ဟောတိ; ဇာနံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပဒေသု ယံကိဉ္စိ ဧကံ ဝတ္တုကာမော တတော အညံ ယံ တ တံ တ ဝဒန္တောပိ ခေတ္တေ ဩတိဏ္ဏတ္တာ ပာရာဇိကောဝ ဟောတိ။ သစေ ယဿ ဝဒတိ, သော တမတ္ထံ တင်္ခဏညေဝ ဇာနာတိ။ ဇာနနလက္ခဏဉ္စေတ္ထ သိက္ခာပစ္စက္ခာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အယံ ပန ဝိသေသော – သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ သီသံ န ဩတရတိ။ ဣဒံ အဘူတာရောစနံ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယပိ ဩတရတိ။ ယော ဟိ ဟတ္ထဝိကာရာဒီဟိပိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂစောပနေဟိ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဝိညတ္တိပထေ ဌိတဿ ပုဂ္ဂလဿ အာရောစေတိ, သော စ တမတ္ထံ ဇာနာတိ, ပာရာဇိကောဝ ဟောတိ။ အထ ပန ယဿ အာရောစေတိ, သော န ဇာနာတိ “ကိံ အယံ ဘဏတီ”တိ, သံသယံ တ အာပဇ္ဇတိ, စိရံ ဝီမံသိတ္ဝာ တ ပစ္ဆာ ဇာနာတိ, အပ္ပဋိဝိဇာနန္တ

တော ဣက္ခေဝ သင့္ဃံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အပ္ပဋိဝိဇာနန္တဿ ဝုတ္တော ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ။ ယော ပန ဈာနာဒီနိ အတ္တ
နော အဓိဂမဝသေန တ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒိဝသေန တ န ဇာနာတိ, ကေဝလံ ဈာနန္တိ တ ဝိမောက္ခောတိ တ ဝစနမတ္တမေဝ သု
တံ ဟောတိ, သောပိ တေန ဝုတ္တော ''ဈာနံ ကိရ သမာပဇ္ဇိတ္ထ သော ဝဒတီ''တိ ယဒိ တွေကမတ္တမ္ပိ ဇာနာတိ, ဇာနာ
တိစ္စေဝ သင့္ဃံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ ဝုတ္တော ဟာရာဇိကမေဝ။ သေသော ကေဿ တ ဒ္ဒဝိန္နံ တ ဗဟူနံ တ နိယမိတာနိယ
မိတဝသေန ဝိသေသော သဗ္ဗော သိက္ခာပစ္စက္ခာနကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဝတ္ထုကာမတရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပစ္စယပဋိသံယုတ္တတရကထာ

၂၂၀. ပစ္စယပဋိသံယုတ္တတရေပိ – သဗ္ဗံ တရပေယ္ယာလဘေဒံ ပုဗ္ဗေ အာဂတပအာနနုစ္ဆ အတ္ထံ ဝုတ္တနယေနေဝ
ဥတ္တတ ဟင္ဃိက္ကမော တာဝ ဧဝံ ဇာနိတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ ဟိ ''ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသိ, ယော တေ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇိ, ယော
တေ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိ, ယော တေ သေနာသနံ ပရိဘုဉ္ဇိ, ယော တေ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပရိဘုဉ္ဇီ''တိ
ဣမေ ပဉ္စ ပစ္စတ္တဝစနတရာ, ''ယေန တေ ဝိဟာရော ပရိဘုတ္တော''တိအာဒယော ပဉ္စ ကရဏဝစနတရာ, ''ယံ တ္ဝံ အာ
ဂမ္မ ဝိဟာရံ အဒာသီ''တိအာဒယော ပဉ္စ ဥပယောဂဝစနတရာ ဝုတ္တာ , တေသံ ဝသေန ဣဓ ဝုတ္တေန သုညာကရပဒေန
သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေသု ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု သဗ္ဗပဒေသု တရပေယ္ယာလဘေအေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''ယော တေ ဝိဟာရေ,
ယေန တေ ဝိဟာရော, ယံ တ္ဝံ အာဂမ္မ ဝိဟာရ''န္တိ ဧဝံ ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ ပန ''အဟ''န္တိ စ အဝုတ္တတ္တာ
ပဋိဝိဇာနန္တဿ ဝုတ္တောပိ ဣဓ ထုလ္လစ္စယံ, အပဋိဝိဇာနန္တဿ ဒုက္ကဋန္တိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။

အနာပတ္တိဘေဒကထာ

ဧဝံ ဝိတ္ထာရဝသေန အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒာနိ အနာပတ္တိံ ဒဿေန္တော **''အနာပတ္တိ အဓိမာနေ
နာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဓိမာနေနာ**တိ အဓိဂတမာနေန သမုဒာစရန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ
သာ**တိ ကောဟညေ ဣစ္ဆာစာရေ အဌတ္ဝာ အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ သန္တိကေ အညံ ဗျာကရောန္တ
တဿ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကာဒယော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယာဧဝ။ ဣဓ ပန အာဒိကမ္မိကာ ဝဂ္ဂုမုဒာတီရိယာ ဘိက္ခူ။ တေ
သံ အနာပတ္တီတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ – ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ အာရောစေန္တဿ ကာယစိတ္တတော, ဝစီဘေဒေ
န အာရောစေန္တဿ တစာစိတ္တတော, ဥဘယံ ကရောန္တဿ ကာယတစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ, သညာဝိ
မောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, တိဝေဒနံ ဟသန္တောပိ ဟိ သောမနဿ
သိကော ဥလ္လပတိ ဘာယန္တောပိ မဇ္ဈတ္တောပီတိ။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၂၂၃. ဝိနီတဝတ္ထူသု – အဓိမာနဝတ္ထု အနုပညတ္တိယံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ – **ပဏိဓာယာ**တိ ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ။ **ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတီ**တိ ဧဝံ အရညေ ဝသန္တံ မံ ဇ
နော အရဟတ္တေ ဝါ သေက္ခဘူမိယံ ဝါ သမ္ဘာဝေဿတိ, တတော လောကဿ သက္ကတော ဘဝိဿာမိ ဂရုက
တော မာနိတော ပူဇိတောတိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧဝံ ပဏိဓာယ ''အရညေ ဝသိဿာမီ''တိ ဂစ္ဆန္တဿ ပဒ
တရေ ပဒတရေ ဒုက္ကဋံ။ တထာ အရညေ ကုဋိကရဏစင်္ကမနနိသီဒနနိဝာသနပါရုပနာဒီသု သဗ္ဗကိစ္စေသု ပယောဂေ ပ
ယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ တသ္မာ ဧဝံ အရညေ န ဝသိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝသန္တော ဟိ သမ္ဘာဝနံ လဘတု ဝါ မာ ဝါ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇ
တိ။ ယော ပန သမာဒိန္နဓုတင်္ဂေါ ''ဓုတင်္ဂံ ရက္ခိဿာမီ''တိ ဝါ ''ကာမဉ္စေ မေ ဝသတော စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ, အရညံ
သပ္ပာယ''န္တိ စိန္တေတ္ဝာ ဝါ ''အဒ္ဓာ အရညေ တိဏ္ဏံ ဝိဝေကာနံ အညတရံ ပာပုဏိဿာမီ''တိ ဝါ ''အရညံ ပဝိသိ

တ္တတ အရဟတ္တံ အဟပုဏိတ္တတ န နိက္ခမိဿာမီ''တိ တ ''အရညတသော နာမ ဘဂဝတာ ပသတ္ထော, မယိ စ အရ ညေ ဝသန္တေ ဗဟူ သဗ္ရဟ္မစာရိနော ကမန္တံ ဟိတ္တတ အာရညကာ ဘဝိဿန္တိ''တိ တ ဇံ အနဝဇ္ဇတသံ ဝသိတု ကာမော ဟောတိ, တေန ဝသိတဗ္ဗံ။

တတိယဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ – ''အဘိက္ကန္တာဒီနိ သဏ္ဍပေတ္တတ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမီ''တိ နိတသနဟာရုပနကိစ္စတော ပဘုတိ ယာဝ ဘောဇနပရိယောသာနံ တာဝ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ သမ္ဘာဝနံ လဘတု တ မာ တ ဒုက္ကဋမေဝ။ ခန္ဓကဝတ္တသေခိယဝတ္တပရိပူရဏတ္ထံ ပန သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ဒိဋ္ဌာနုဂတိအာပဇ္ဇနတ္ထံ တ ဟာသာဒိကေဟိ အဘိက္ကမ ပဋိက္ကမာဒီဟိ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော အနုပဝဇ္ဇော ဝိညူနန္တိ။

စတုတ္ထပဉ္စမဝတ္ထူသု – ''ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသီ''တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ''အဟ''န္တိ အဝုတ္တတ္တာ ဟ ရာဇိကံ နတ္ထိ။ အတ္တုပနာယိကမေဝ ဟိ သမုဒာစရန္တဿ ဟာရာဇိကံ ဝုတ္တံ။

ပဏီတာယ စင္ကမီ တိအာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာနေဝ။

သံယောဇနဝတ္ထုသ္မိံ – **သံယောဇနာ ပဟီနာ**တိပိ ''ဒသ သံယောဇနာ ပဟီနာ''တိပိ ''ဇကံ သံယောဇနံ ပဟီန''န္တိပိ ဝဒတော ကိလေသပ္ပဟာနမေဝ အာရောစိတံ ဟောတိ, တသ္မာ ဟာရာဇိကံ။

၂၂၄. ရဟောဝတ္ထူသု – **ရဟော ဥလ္လပတီ** တိ ''ရဟောဂတော အရဟာ အဟ''န္တိ ဝဒတိ, န မနသာ စိန္တိတမေဝ ကရောတိ။ တေနေတ္ထ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။

ဝိဟာရဝတ္ထု ဥပဋ္ဌာနဝတ္ထု စ ဝုတ္တနယမေဝ။

၂၂၅. န ဒုက္ကရဝတ္ထုသ္မိံ – တဿ ဘိက္ခုနော အယံ လဒ္ဓိ – ''အရိယပုဂ္ဂလာဝ ဘဂဝတော သာဝကာ''တိ။ တေ နာဟ – ''ယေ ခေါ တေ ဘဂဝတော သာဝကာ တေ ဇံ ဝဒေယျု''န္တိ။ ယသ္မာ စဿ အယမဓိပ္ပာယော – ''သီလဝ တာ အာရဒ္ဓဝိပဿကေန န ဒုက္ကရံ အညံ ဗျာကာတုံ, ပဋိဗလော သော အရဟတ္တံ ဟာပုဏိတု''န္တိ။ တသ္မာ ''အနု လ္လပနာဓိပ္ပာယော အဟ''န္တိ အာဟ။

ဝီရိယဝတ္ထုသ္မိံ **အာရာဓနီယော**တိ သက္ကာ အာရာဓေတုံ သမ္ပာဒေတုံ နိဗ္ဗတ္တေတုန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

မစ္စုဝတ္ထုသ္မိံ သော ဘိက္ခု ''ယဿ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သော ဘာယေယျ။ မယ္ဟံ ပန အဝိပ္ပဋိသာရ ဝတ္ထုကာနိ ပရိသုဒ္ဓာနိ သီလာနိ, သ္တတဟံ ကိံ မရဏဿ ဘာယိဿာမီ''တိ ဧတမတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ''နာဟံ အာဝုသော မစ္စု နော ဘာယာမီ''တိ အာဟ။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

ဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဇသေဝ နယော။ တတော ပရာနိ တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဝီရိယဝတ္ထုသဒိသာနေဝ။

ဝေဒနာဝတ္ထူသု ပဌမသ္မိံ တာဝ သော ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခာနဗလေန အဓိဝာသနခန္တိယံ ဌတ္တတ ''နာဝုသော သက္ကာ ယေန တ တေန တ အဓိဝာသေတု''န္တိ အာဟ။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

ဒုတိယေ ပန အတ္တုပနာယိကံ အကတ္တတ ''နာဝုသော သက္ကာ ပုထုဇ္ဇနေနာ''တိ ပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ ထုလ္လ လစ္စယံ။

၂၂၆. **ဗြာဟ္မဏဝတ္ထူသု** သော ကိရ ဗြာဟ္မဏော န ကေဝလံ ''အာယန္တု ဘောန္တော အရဟန္တော''တိ အာဟ။ ယံ ယံ ပနဿ ဝစနံ မုခတော နိဂ္ဂစ္ဆတိ, သဗ္ဗံ ''အရဟန္တာနံ အာသနာနိ ပညပေထ, ဟာဒေဒကံ ဒေထ, အရဟန္တ တော ဟာဒေ ဓောဝန္တူ''တိ အရဟန္တတဒပဋိသံယုတ္တံယေဝ။ တံ ပနဿ ပသာဒဘာညံ သဒ္ဓာစရိတတ္တာ အတ္တနော သဒ္ဓာဗလေန သမုဿာဟိတဿ ဝစနံ။ တသ္မာ ဘဂဝတ **''အနာပတ္တိ, ဘိက္ခဝေ, ပသာဒဘညေ''** တိ အာဟ။ ဇံ ဝုစ္စ

စမာနေန ပန ဘိက္ခုနာ န ဟဌတုဌ္ဌေနေ၀ ပစ္စယာ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗာ, ''အရဟတ္တသမ္ပာပိကံ ပဋိပဒံ ပရိပူရေဿာမီ''တိ ဧ၀ံ ယောနေ ကရဏီယောတိ။

အညဿာကရဏ၀တ္ထုနို သံယောဇနေ၀တ္တုသဒိသာနေ၀။ **အကရ၀တ္ထုသို** ံ သော ဘိက္ခု ဂိဟိဘာ၀ေ အနတ္ထိကတာယ အနပေက္ခတာယ ''အဘဗ္ဗော ခေါ အာ၀ုသော မာဒိသော''တိ အာဟ, န ဥလ္လပနာဓိပ္ပာယေန။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

၂၂၇. **အာ၀ဋ္ဋကာမ၀တ္ထုသို** ံ သော ဘိက္ခု ၀တ္ထုကာမေသု စ ကိလေသကာမေသု စ လောကိယေနေ၀ အာဒီန၀ဒဿ သနေန နိရပေက္ခော။ တသ္မာ **''အာ၀ဋ္ဋာ မေ အာ၀ုသော ကာမာ''**တိ အာဟ။ တေနဿ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ စ **အာ၀ဋ္ဋာ** တိ အာတရိတာ နိတရိတာ, ပဋိက္ခိတ္တာတိ အတ္ထော။

အဘိရတိ၀တ္ထုသို သော ဘိက္ခု သာသနေ အနုက္ကဏ္ဍိတဘာ၀ေန ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီသု စ အဘိရတဘာ၀ေန ''အဘိရတော အဟံ အာ၀ုသော ပရမာယ အဘိရတိယာ''တိ အာဟ, န ဥလ္လပနာဓိပ္ပာယေန။ တေနဿ အနာပတ္တိ။

ပက္ကမန၀တ္ထုသို **ယော ဣမမှာ အာတသာ ပဌမံ ပက္ကမိဿတီ** တိ ဧ၀ံ အာတသံ တ မဏ္ဍပံ တ သီမံ တ ယံ ကိဉ္စိ ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတာယ ကတိကာယ ယော ''မံ အရဟာတိ ဇာနန္တူ''တိ တမှာ ဌာနာ ပဌမံ ပက္ကမတိ, ဟ ရာဇိကော ဟောတိ။ ယော ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ တ ကိစ္စေန မာတာပိတူနံ တ ကေနစိဒေ၀ ကရဏီယေန ဘိက္ခာစာရ တ္ထံ တ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာနံ တ အတ္ထာယ အညေန တ တာဒိသေန ကရဏီယေန တံ ဌာနံ အတိက္ကမိတွာ ဂစ္ဆတိ, အနာ ပတ္တိ။ သစေပိဿ ဧ၀ံ ဂတဿ ပစ္ဆာ ဣစ္ဆာစာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ''န အနာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ ဧ၀ံ မံ အရဟာတိ သမ္ဘာ၀ေဿန္တီ''တိ အနာပတ္တိယေ၀။

ယောပိ ကေနစိဒေ၀ ကရဏီယေန တံ ဌာနံ ပတွာ သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒိ၀သေန အညဝိဟိတော တ ဟုတွာ စော ရာဒီဟိ တ အနုဗဒ္ဓေ မေဃံ တ ဥဋ္ဌိတံ ဒိသွာ အနော၀ဿကံ ပဝိသိတုကာမော တံ ဌာနံ အတိက္ကမတိ, အနာပတ္တိ။ ယာနေန တ ဣဒ္ဓိယာ တ ဂစ္ဆန္တောပိ ပာရာဇိကံ နာပဇ္ဇတိ, ပဒဂမနေနေ၀ အာပဇ္ဇတိ။ တမ္ပိ ယေဟိ သဟ ကတိကာ ကတာ, တေဟိ သဒ္ဓိံ အပုဗ္ဗံအစရိမံ ဂစ္ဆန္တော နာပဇ္ဇတိ။ ဧ၀ံ ဂစ္ဆန္တာ ဟိ သဗ္ဗေပိ အညမညံ ရက္ခန္တိ။ သစေပိ မဏ္ဍပရုက္ခမူလာဒီသု ကိဉ္စိ ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ''ယော ဧတ္ထ နိသီဒတိ တ စင်္ကမတိ တ, တံ အရဟာတိ ဇာနိဿာမ'' ပုပ္ဖာနိ တ ဌပေတွာ ''ယော ဣမာနိ ဂဟေတွာ ပူဇံ ကရိဿတိ, တံ အရဟာတိ ဇာနိဿာမာ''တိအာဒိနာ နယေန ကတိ ကာ ကတာ ဟောတိ, တတ္ရာပိ ဣစ္ဆာစာရ၀သေန တထာ ကရောန္တဿ ပာရာဇိကမေ၀။ သစေပိ ဥပာသကေန အန္တ ရာမဂ္ဂေ ဝိဟာရော တ ကတော ဟောတိ, စီ၀ရာဒီနိ တ ဌပိတာနိ ဟောန္တိ, ''ယေ အရဟန္တော တေ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ၀ သန္တု, စီ၀ရာဒီနိ စ ဂဏှန္တူ''တိ။ တတ္ရာပိ ဣစ္ဆာစာရ၀သေန ၀သန္တဿ တ စီ၀ရာဒီနိ တ ဂဏှန္တဿ ပာရာ ဇိကမေ၀ ။ ဧ၀ံ ပန အဓမ္မိကကတိက၀တ္တံ , တသ္မာ န ကာတဗ္ဗံ, အညံ တ ဧ၀ရူပံ ''ဣမသ္မိံ တေမာသဗ္ဘန္တရေ သ ဗ္ဗေ၀ အာရညကာ ဟောန္တု, ပိဏ္ဍပာတိကင်္ဂာဒိအ၀သေသဓုတင်္ဂဓရာ တ အထ တ သဗ္ဗေ၀ ခီဏာသဝ ဟောန္တူ''တိ ဧ၀မာဒိ။ နာနာ၀ေရဇ္ဇကာ ဟိ ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိ။ တတ္ထ ကေစိ ဒုဗ္ဗလာ အပ္ပထာမာ ဧ၀ရူပံ ၀တ္တံ အနုပာလေတုံ န သက္ကောန္တိ။ တသ္မာ ဧ၀ရူပမ္ပိ ၀တ္တံ န ကာတဗ္ဗံ။ ''ဣမံ တေမာသံ သဗ္ဗေဟေ၀ န ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ, န ပရိပုစ္ဆိတဗ္ ဗံ, န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ, မူဂဗ္ဗတံ ဂဏှိတဗ္ဗံ, ဗဟိ သီမဋ္ဌဿာပိ သင်္ဃလာဘော အာတဗ္ဗော''တိ ဧ၀မာဒိကံ ပန န ကာ တဗ္ဗမေ၀။

၂၂၈. **လက္ခဏသံယုတ္တေ** ယွတယံ **အာယသ္မာ စ လက္ခဏော** တိ လက္ခဏတ္ထေရော ၀ုတ္တော, သော ဇဋိလသ ဟဿဿ အဗ္ဘန္တရေ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒာယ ဥပသမ္ပန္နော အာဒိတ္တပရိယာယာ၀သာနေ အရဟတ္တပ္ပတ္တော ဧကော မဟာသာ၀ကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပနေသ လက္ခဏသမ္ပန္နေန သဗ္ဗာကာရပရိပူရေန ဗ္ရဟ္မသ မေန အတ္တဘာ၀ေန သမန္နာဂတော, တသ္မာ လက္ခဏောတိ သင်္ခံ ဂတော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပန ပဗ္ဗဇိတ ဒိ၀သတော သတ္တမေ ဒိ၀သေ အရဟတ္တပ္ပတ္တော ဒုတိယော အဂ္ဂသာ၀ကော။

သိတံ ပာတုတကာသီတိ မန္ဒဟသိတံ ပာတုအကာသိ, ပကာသယိ ဒဿေသီတိ ၀ုတ္တံ ဟောတိ။ ကိံ ပန ဒိသွာ ထေ ရော သိတံ ပာတွတကာသီတိ? ဥပရိ ပာဠိယံ အာဂတံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ ဧကံ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တံ သတ္တံ ဒိသွာ,

တတ္ထ ခော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ, န ပသာဒစက္ခုနာ။ ပသာဒစက္ခုဿ ဟိ ဧတေ အတ္တဘာဝါ န အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ ဝေရူပံ ပန အတ္တဘာဝံ ဒိသွာ ကာရုညေ ကာတဗ္ဗေ ကသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသီတိ? အတ္တနော စ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ စ သမ္ပတ္တိသမနုဿရဏတော။ တဉှိ ဒိသွာ ထေရော "အဒိဋ္ဌသစ္စေန နာမ ပုဂ္ဂလေန ပဋိလဘိတဗ္ဗာ ဧဝရူပါ အတ္တဘာဝါ မုတ္တော အဟံ, လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ"တိ အတ္တနော စ သမ္ပတ္တိံ အနုဿရိတွာ "အဟော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏသမ္ပတ္တိ, ယော 'ကမ္မဝိပါကော, ဘိက္ခဝေ, အစိန္တေယျော; န စိန္တေတဗ္ဗော'တိ (အ. နိ. ၄.၇၇) ဒေသေသိ, ပစ္စက္ခံ ဝတ ကတွာ ဗုဒ္ဓါ ဒေသေန္တိ, သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မဓာတူ"တိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓဉာဏသမ္ပတ္တိဉ္စ သရိတွာ သိတံ ပါတွာကာသီတိ။ ယသ္မာ ပန ခီဏာသဝါ နာမ န အကာရဏာ သိတံ ပါတုကရောန္တိ, တသ္မာ တံ လက္ခဏတ္ထေရော ပုစ္ဆိ – **"ကော နု ခော အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန ဟေတု, ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ"** တိ။ ထေရော ပန ယသ္မာ ယေဟိ အယံ ဥပပတ္တိ သာမံ အဒိဋ္ဌာ, တေ ဒုဿဒ္ဓါပယာ ဟောန္တိ, တသ္မာ ဘဂဝန္တံ သက္ခိံ ကတွာ ဗျာကာတုကာမတာယ **"အကာလော ခော, အာဝုသော"**တိအာဒိမာဟ ။ တတော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပုဋ္ဌော **"ဣဓာဟံ အာဝုသော"**တိအာဒိနာ နယေန ဗျာကာသိ။

တတ္ထ **အဋ္ဌိကသင်္ခလိက** န္တိ သေတံ နိမ္မံသလောဟိတံ အဋ္ဌိသင်္ဃာတံ။ **ဂိဇ္ဈာပိ ကာကာပိ ကုလလာပိ** တိ ဧတေပိ ယက္ခဂိဇ္ဈာ စေဝ ယက္ခကာကာ စ ယက္ခကုလလာ စ ပစ္စေတဗ္ဗာ။ ပါကတိကာနံ ပန ဂိဇ္ဈာဒီနံ အာပါထမ္ပိ ဧတံ ရူပံ နာဂစ္ဆတိ။ **အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ**တိ အနုဗန္ဓိတွာ အနုဗန္ဓိတွာ။ **ဝိတုဒေန္တိ** တိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိတုဒေန္တီတိ ဝါ ပါဠော, အသိဓာရူပမေဟိ တိခိဏေဟိ လောဟတုဏ္ဍေဟိ ဝိဇ္ဈန္တီတိ အတ္ထော။ **သာ သုဒံ အဋ္ဋဿရံ ကရောတီ**တိ ဧတ္ထ **သုဒ**န္တိ နိပါတော, သာ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ အဋ္ဋဿရံ အာတုရဿရံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ အကုသလဝိပါကာနုဘာဝနတ္ထံ ကိရ ယောဇနပ္ပမာဏာပိ တာဒိသာ အတ္တဘာဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ, ပသာဒုဿဒါ စ ဟောန္တိ ပက္ကဂဏ္ဍသဒိသာ; တသ္မာ သာ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ ဗလဝဝေဒနာတုရာ တာဒိသံ သရမကာသီတိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော "ဝဋ္ဋဂါမိကသတ္တာ နာမ ဧဝရူပါ အတ္တဘာဝါ န မုစ္စန္တီ"တိ သတ္တေသု ကာရုညံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ ဓမ္မသံဝေဂံ ဒဿေန္တော **"တဿ မယှံ အာဝုသော ဧတဒဟောသိ; အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော"**တိအာဒိမာဟ။

ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယန္တီ တိ ယေသံ သာ ပေတူပပတ္တိ အပ္ပစ္စက္ခာ, တေ ဥဇ္ဈာယန္တိ ။ ဘဂဝါ ပန ထေရဿာနုဘာဝံ ပကာသေန္တော **"စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တီ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ စက္ခုံ ဘူတံ ဇာတံ ဥပ္ပန္နံ ဧတေသန္တိ **စက္ခုဘူတာ;** ဘူတစက္ခုကာ ဥပ္ပန္နစက္ခုကာ, စက္ခုံ ဥပ္ပာဒေတွာ, ဝိဟရန္တီတိ အတ္ထော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **ယတြ ဟိ နာမာ** တိ ဧတ္ထ **ယတြာ** တိ ကာရဏဝစနံ။ တတြာယမတ္ထယောဇနာ; ယသ္မာ နာမ သာဝကောပိ ဧဝရူပံ ဉဿတိ ဝါ ဒက္ခတိ ဝါ သက္ခိံ ဝါ ကရိဿတိ, တသ္မာ အဝေတစ္စမ္ပိ – "စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ, ဉာဏဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တီ"တိ။

ပုဗ္ဗေဝ မေ သော ဘိက္ခဝေ သတ္တော ဒိဋ္ဌော တိ ဗောဓိမဏ္ဍေ သဗ္ဗညုတဉာဏပ္ပဋိဝေဓေန အပ္ပမာဏေသု စက္ကဝါဠေသု အပ္ပမာဏေ သတ္တနိကာယေ ဘဝဂတိယောနိဋ္ဌိတိနိဝါသေ စ ပစ္စက္ခံ ကရောန္တေန မယာ ပုဗ္ဗေဝ သော သတ္တော ဒိဋ္ဌောတိ ဝဒတိ။

ဂေါဃာတကောတိ ဂါဝေ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ အဋ္ဌိတော မံသံ မောစေတွာ ဝိက္ကိဏိတွာ ဇီဝိကကပ္ပနကသတ္တော။ **တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေနာ** တိ တဿ နာနာစေတနာဟိ အာယူဟိတဿ အပရာပရိယကမ္မဿ။ တတြ ဟိ ယာယ စေတနာယ နရကေ ပဋိသန္ဓိ ဇနိတာ, တဿာ ဝိပါကေ ပရိက္ခီဏေ အဝသေသကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပုန ပေတာဒီသု ပဋိသန္ဓိ နိဗ္ဗတ္တတိ, တသ္မာ သာ ပဋိသန္ဓိ ကမ္မသဘာဂတာယ ဝါ အာရမ္မဏသဘာဂတာယ ဝါ "တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသော"တိ ဝုစ္စတိ။ အယဉ္စ သတ္တော ဧဝံ ဥပပန္နော။ တေနာဟ – "တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေနာ"တိ။ တဿ ကိရ နရကာ စဝနကာလေ နိမ္မံသကတာနံ ဂုန္နံ အဋ္ဌိရာသိ ဧဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ သော ပဋိစ္ဆန္နမ္ပိ တံ ကမ္မံ ဝိညူနံ ပါကဋံ ဝိယ ကရောန္တော အဋ္ဌိသင်္ခလိကပေတော ဇာတော။

၂၂၉. မံသပေသိဝတ္ထုသ္မိံ **ကေဃာတကောတိ** ကေမံသပေသိယော ကတ္ွာ သုက္ခာပေတ္ွာ ဝလ္လူရဝိက္ကယေန အနေကာနိ ဝဿာနိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တေနဿ နရကာ စဝနကာလေ မံသပေသိယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ သော မံသပေသိပေတော ဇာတော။

မံသပိဏ္ဍဝတ္ထုသ္မိံ သော သာကုဏိကော သကုဏေ ဂဟေတွာ ဝိက္ကိဏနကာလေ နိပ္ပက္ခစမ္မေ မံသပိဏ္ဍမတ္တေ ကတွာ ဝိက္ကိဏန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တေနဿ နရကာ စဝနကာလေ မံသပိဏ္ဍောဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ သော မံသပိဏ္ဍပေတော ဇာတော။

နိစ္ဆဝိဝတ္ထုသ္မိံ တဿ သြရဗ္ဘိကဿ ဧဠကေ ဝဓိတ္ွာ နိစ္ဆမ္မေ ကတ္ွာ ကပ္ပိတဇီဝိကဿ ပုရိမနယေနေဝ နိစ္စမ္မံ ဧဠကသရီရံ နိမိတ္တမဟောသိ။ သော နိစ္ဆဝိပေတော ဇာတော။

အသိလောမဝတ္ထုသ္မိံ သော သူကရိကော ဒီဃရတ္တံ နိဝာပပုဋ္ဌေ သူကရေ အသိနာ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ဒီဃရတ္တံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တေနဿ ဥက္ခိတ္တာသိကဘာဝေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ အသိလောမပေတော ဇာတော။

သတ္တိလောမဝတ္ထုသ္မိံ သော မာဂဝိကော ဧကံ မိဂဥ္စ သတ္တိဥ္စ ဂဟေတွာ ဝနံ ဂန္တွာ တဿ မိဂဿ သမီပံ အာဂတာဂတေ မိဂေ သတ္တိယာ ဝိဇ္ဈိတ္ွာ မာရေသိ, တဿ သတ္တိယာ ဝိဇ္ဈနကဘာဝေယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ သတ္တိလောမပေတော ဇာတော။

ဥသုလောမဝတ္ထုသ္မိံ **ကာရဏိကောတိ** ရာဇာပရာဓိကေ အနေကာဟိ ကာရဏာဟိ ပီဠေတွာ အဝသာနေ ကဏ္ဍေန ဝိဇ္ဈိတ္ွာ မာရဏကပုရိသော။ သော ကိရ အသုကသ္မိံ ပဒေသေ ဝိဒ္ဓော မရတီတိ ဥတ္ွာဝ ဝိဇ္ဈတိ။ တဿေဝံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတ္ွာ နရကေ ဥပ္ပန္နဿ တတော ပက္ကာဝသေသေန ဣတ္ထူပပတ္တိကာလေ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈနဘာဝေယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ ဥသုလောမပေတော ဇာတော။

သူစိလောမဝတ္ထုသ္မိံ **သာရထီတိ** အဿဒမကော။ ဂေဒမကောတိပိ **ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ တဿ ပတောဒသူစိယာ ဝိဇ္ဈနဘာဝေယေဝ နိမိတ္တံ အဟောသိ။ တသ္မာ သူစိလောမပေတော ဇာတော။

ဒုတိယသူစိလောမဝတ္ထုသ္မိံ **သူစကောတိ** ပေသုညကာရကော ။ သော ကိရ မနုဿေ အညမညဥ္စ ဘိန္ဒိ၊ ရာဇကုလေ စ "ဣမဿ ဣမံ နာမ အတ္ထိ, ဣမိနာ ဣဒံ နာမ ကတ"န္တိ သူစေတ္ွာ သူစေတ္ွာ အနယဗ္ယသနံ ပာပေသိ။ တသ္မာ ယထာနေန သူစေတ္ွာ မနုဿာ ဘိန္နာ, တထာ သူစီဟိ ဘေဒနဒုက္ခံ ပစ္စနုဘောတုံ ကမ္မမေဝ နိမိတ္တံ ကတ္ွာ သူစိလောမပေတော ဇာတော။

အဏ္ဍဘာရိတဝတ္ထုသ္မိံ **ကမကူဋ္ဌောတိ** ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော။ တဿ ကမ္မသဘာဂတာယ ကုမ္ဘမတ္တာ မဟာဃဋပ္ပမာဏာ အဏ္ဍာ အဟေသုံ။ သော ဟိ ယသ္မာ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ ဌာနေ လဥ္စံ ဂဟေတ္ွာ ကူဋဝိနိစ္ဆယေန ဟာကဋံ ဒေသံ ကရောန္တော သာမိကေ အဿာမိကေ အကာသိ။ တသ္မာဿ ရဟဿံ အင်္ဂံ ပာကဋံ နိဗ္ဗတ္တံ။ ယသ္မာ ဒဏ္ဍံ ပဋ္ဌပေန္တော ပရေသံ အသယ္ဟံ ဘာရံ အာရောပေသိ, တသ္မာဿ ရဟဿင်္ဂံ အသယ္ဟဘာရော ဟုတ္ွာ နိဗ္ဗတ္တံ။ ယသ္မာ ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတေန သမေန ဘဝိတဗ္ဗံ, တသ္မိံ ဌတ္ွာ ဝိသမော အဟောသိ, တသ္မာဿ ရဟဿင်္ဂေ ဝိသမာ နိသဇ္ဇာ အဟောသီတိ။

ဟာရအရိကဝတ္ထုသ္မိံ သော သတ္တော ပရဿ ရက္ခိတံ ဂောပိတံ သဿာမိကံ ဖဿံ ဖုသန္တော မီဠှသုခေန ကာမသုခေန စိတ္တံ ရမယိတ္ွာ ကမ္မသဘာဂတာယ ဂူထဖဿံ ဖုသန္တော ဒုက္ခမနုဘဝိတုံ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တော။ **ဒုဋ္ဌဗ္ဗရာဟ္မဏဝတ္ထု** ဟာကဋမေဝ။

၂၃၀. **နိစ္ဆဝိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ** ယသ္မာ မာတုဂါမော နာမ အတ္တနော ဖဿေ အနိဿရော, သာ စ တံ သာမိကဿ သန္တကံ ဖဿံ ထေနေတ္ွာ ပရေသံ အဘိရတိံ ဥပ္ပာဒေသိ, တသ္မာ ကမ္မသဘာဂတာယ သုခသမ္ဖဿာ ဓံသိတ္ွာ ဒုက္ခသမ္ဖဿံ အနုဘဝိတုံ နိစ္ဆဝိတ္ထီ ဟုတ္ွာ ဥပပန္နာ။

မင်္ဂလိတ္ထိဝတ္ထုသို့ **မင်္ဂလိ** န္တိ ဝိရူပံ ဒုဒ္ဒသိကံ ဗီဘစ္ဆံ, သာ ကိရ ဣက္ခဏိကာကမ္မံ ယက္ခဒာသိကမ္မံ က ရောန္တီ "ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ဗေ ဗလိကမ္မေ ကတေ အယံ နာမ တုမှာကံ ဝမို ဘဝိဿတီ"တိ မဟာဇနဿ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီနိ ဝဉ္စနာယ ဂဟေတွာ မဟာဇနံ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဂဏှာပေသိ, တသ္မာ တာယ ကမ္မသဘာဂတာယ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီနံ ထေနိတတ္တာ ဒုဂ္ဂန္ဓာ ဒုဒ္ဒဿနဿ ကဟိတတ္တာ ဒုဒ္ဒသိကာ ဝိရူပာ ဗီဘစ္ဆာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ။

ဩကိလိနိဝတ္ထုသို့ **ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနီ ဩကိရိနိ** န္တိ သာ ကိရ အင်္ဂာရစိတကေ နိပန္နာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနာ ဝိပရိဝတ္တမာနာ ပစ္စတိ, တသ္မာ ဥပ္ပက္ကာ စေဝ ဟောတိ ခရေန အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရီရာ; ဩကိလိနီ စ ကိလိန္နသရီရာ ဗိန္ဒုဗိန္ဒူနိ ဟိဿာ သရီရတော ပဃ္ဃရန္တီ၊ ဩကိရိနီ စ အင်္ဂာရသမ္ပရိကိဏ္ဏာ, တဿာ ဟိ ဟေဋ္ဌတောပိ ကိံသုကပုပ္ဖဝဏ္ဏာ အင်္ဂာရာ, ဥဘယပဿေသုပိ , အာကာသတောပိဿာ ဥပရိ အင်္ဂာရာ ပတန္တိ, တေန ဝုတ္တံ – "ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနိံ ဩကိရိနိ"န္တိ၊ **သာ ဣဿာပကတာ သပတ္တိံ အင်္ဂာရကဋာဟေန ဩကိရိ** တိ တဿာ ကိရ ကလိင်္ဂရညော ဧကော နာဋကိနီ အင်္ဂာရကဋာဟံ သမီပေ ဌပေတွာ ဂတ္တတော ဥဒကစ္ဆုံ ပုဉ္ဆတိ, ဟဏိနာ စ သေဒံ ကရောတိ။ ရာဇာပိ တာယ သဒ္ဓိံ ကထစ္ဆုံ ကရောတိ, ပရိတုဋ္ဌာကာရစ္ဆုံ ဒဿေတိ။ အဂ္ဂမဟေသီ တံ အသဟမာနာ ဣဿာပကတာ ဟုတွာ တ အစိရပက္ကန္တဿ ရညော တံ အင်္ဂာရကဋာဟံ ဂဟေတွာ တဿာ ဥပရိ အင်္ဂာရေ ဩကိရိ။ သာ တံ ကမ္မံ ကတွာ တ တာဒိသံယေဝ ဝိပာကံ ပစ္စနုဘဝိတုံ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။

စောရဃာတကဝတ္ထုသို့ သော ရညော အာဏာယ ဒီဃရတ္တံ စောရာနံ သီသာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပေတလောကေ နိဗ္ဗ တ္တန္တော အသီသကံ ကဗန္ဓံ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

ဘိက္ခုဝတ္ထုသို့ **ဟပဘိက္ခူ** တိ လာမကဘိက္ခူ။ သော ကိရ လောကဿ သဒ္ဓာဒေယျေ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပ ရိဘုဉ္ဇိတွာ ကာယဝစီဒွါရေ ဟိ အသံ ယတော ဘိန္နာဇီဝေ စိတ္တကေဠိံ ကီဠန္တော ဝိစရိ။ တတော ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ နိရ ယေ ပစ္စိတွာ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တော ဘိက္ခုသဒိသေနေဝ အတ္တဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တိ။ **ဘိက္ခုနီ-သိက္ခမာနာ-သာမဏေရ-သာမဏေရီဝတ္ထူသုပိ** အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

၂၃၁. တပေဒအဝတ္ထုသို့ **အစ္ဆောဒကော** တိ ပသန္နောဒကော။ **သီတောဒကော**တိ သီတလဉဒကော။ **သာတောဒကော**တိ မဓုရောဒကော။ **သေတကော**တိ ပရိသုဒ္ဓော နိဒ္ဒောသတလပဏ္ဏကကဒ္ဒမော။ **သုပ္ပတိတ္ထော** တိ သုန္ဒရေဟိ တိတ္ထေဟိ ဥပပန္နော။ **ရမဏီယော**တိ ရတိဇနကော။ **စက္ကမတ္တာနိ** တိ ရထစက္ကပ္ပမာဏာနိ။ **ကုထိတာ သန္ဒတီ** တိ တတ္တာ သန္တတ္တာ ဟုတွာ သန္ဒတိ။ **ယတာယံ ဘိက္ခဝေ** တိ ယတော အယံ ဘိက္ခဝေ။ **သော ဒဟော**တိ သော ရဟာဒော။ ကုတော ပနာယံ သန္ဒတီတိ? ဝေဘာရပဗ္ဗတဿ ကိရ ဟေဋ္ဌာ ဘုမ္မဋ္ဌကနာဂကနံ ပဉ္စယောဇနသတိကံ နာဂဘဝနံ ဒေဝလောကသဒိသံ မဏိမယေန တလေန အာရာမုယျာနေဟိ စ သမန္နာဂတံ; တတ္ထ နာဂကနံ ကီဠနဋ္ဌာနေ သော ဥဒက ဒဟော, တတော အယံ တပေဒါ သန္ဒတိ။ **ဒွိန္နံ မဟာနိရယာနံ အန္တရိကာယ အာဂစ္ဆတီ** တိ ရာဇဂဟနဂရံ ကိရ အာဝိ ဋ္ဌေတွာ မဟာပေတလောကော, တတ္ထ ဒွိန္နံ မဟာလောဟကုမ္ဘိနိရယာနံ အန္တရေန အယံ တပေဒါ အာဂစ္ဆတိ, တသ္မာ ကုထိတာ သန္ဒတီတိ။

ယုဒ္ဓဝတ္ထုသို့ **နန္ဒီ စရတီ** တိ ဝိဇယဘေရီ အာဟိဏ္ဍတိ။ **ရာဇာ အာဝုသော လိစ္ဆဝီဟီ** တိ ထေရော ကိရ အတ္တ နော ဒိတဋ္ဌာနေ စ ရတ္တိဋ္ဌာနေ စ နိသီဒိတွာ "လိစ္ဆဝယော ကတဟတ္ထာ ကတူပာသနာ, ရာဇာ စ တေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပ ဟာရံ ဒေတီ"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရာဇာနံ ပရာဇိတံ ပလာယမာနံ အဒ္ဒသ။ တတော ဘိက္ခူ အာမန္တေ တွာ **"ရာဇာ အာဝုသော တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကော လိစ္ဆဝီဟိ ပဘဂ္ဂေါ"** တိ အာဟ။ **သစ္စံ, ဘိက္ခဝေ, မောဂ္ဂလ္လာ နော အာဟာ**တိ ပရာဇိကကာလေ အာဝဇ္ဇိတွာ ယံ ဒိဋ္ဌံ တံ ဘဏန္တော သစ္စံ အာဟ။

၂၃၂. နာဂေကဟဝတ္ထုသို့ **သပ္ပိနိကာယာ** တိ ဗေံနာမိကာယ။ **အာနေဉ္ဇံ သမာဓိ** န္တိ အနေဇံ အစလံ ကာယဝစာဝိ ပ္ဖန္ဒဝိရဟိတံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိံ။ **နာဂါနန္တိ** ဟတ္ထီနံ။ **ဩဂါယှဟ ဥတ္တရန္တာန** န္တိ ဩဂါယှဟ ဩဂါဟေတွာ ပုန ဥတ္တရန္တာနံ။ တေ ကိရ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ တတ္ထ နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စ သောဏ္ဍာယ ဥဒကံ ဂဟေတွာ တ အညမညံ အာလောလေန္တာ ဥတ္တရန္တိ, တေသံ ဗေံ ဩဂါယှဟ ဥတ္တရန္တာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကောဉ္စံ က ရောန္တာနန္တိ** နဒီတီရေ ဌတွာ သောဏ္ဍံ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ကောဉ္စနာဒံ ကရောန္တာနံ။ **သဒ္ဒံ အဿောသိ** န္တိ တံ

ကော္ဍနာဒသဒ္ဒံ အဿောသိ။ **အဇ္ဈတ္တော, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိ သော စ ခော အပရိသုဒ္ဓော** တိ အဇ္ဈတ္တံ ဧသော သမာဓိ မောဂ္ဂလ္လာနဿ, သော စ ခော ပရိသုဒ္ဓော န ဟောတိ။ ထေရော ကိရ ပဗ္ဗဇိတတော သတ္တမေ ဒိဝသေ တဒဟု အရဟတ္တပ္ပတ္တော အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု ပဉ္စဟာကာရေဟိ အနာစိဏ္ဏဝသီဘာဝတော သမာဓိပရိပန္ထကေ ဓမ္မေ န သုဋ္ဌု ပရိသောဓေတွာ အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇနာဓိဋ္ဌာနဝုဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏာနံ သညာမတ္တကမေဝ ကတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ အပ္ပေတွာ နိသိန္နော, ဈာနင်္ဂေဟိ ဝုဋ္ဌာယ နာဂါနံ သဒ္ဒံ သုတွာ ''အန္တောသမာပတ္တိယံ အဿောသိ''န္တိ ဧဝံသညီ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''အဇ္ဈတ္တော, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိ; သော စ ခော အပရိသုဒ္ဓော''တိ။

သောဘိတဝတ္ထုသ္မိံ **အဟံ, အာဝုသော, ပဉ္စ ကပ္ပသတာနိ အနုဿရာမီ** တိ ကောဝဇ္ဇနေန အနုဿရာမီတိ အာဟ။ ဧတရဟိ ဟိ အနုတ္တရိယံ အရိယသာဝကာနံ ပဋိဟိယာ နာနာဝဇ္ဇနေန တဿ တဿ အတီတေ နိဝါသဿ အနုဿရဏန္တိ န ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယေယျုံ။ ယသ္မာ ပနေသ ''ကောဝဇ္ဇနေန အနုဿရာမီ''တိ အာဟ, တသ္မာ ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယိံသု။ **အတ္ထေသာ, ဘိက္ခဝေ, သောဘိတဿ, သာ စ ခော ကောယေဝ ဇာတိ** တိ ယံ သောဘိတော ဇာတိံ အနုဿရာမီတိ အာဟ, အတ္ထေသာ ဇာတိ သောဘိတဿ, သာ စ ခော ကောယေဝ အနန္တရာ န ဥပ္ပဋိဟိယာ အနုဿရိတာတိ အဓိပ္ပာယော။

ကထံ ပနာယံ တံ အနုဿရိတိ? အယံ ကိရ ပဉ္စန္နံ ကပ္ပသတာနံ ဥပရိ တိတ္ထာယတနေ

ပဗ္ဗဇိတွာ အသညသမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနော ကာလံ ကတွာ အသညဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ အဝသာနေ မနုဿလောကေ ဥပ္ပန္နော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဿော ဝိဇ္ဇာ သစ္ဆာကာသိ။ သော ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရမာနော ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ပဋိသန္ဓိံ ဒိသွာ တတော ပရံ တတိယေ အတ္တဘာဝေ စုတိမေဝ အဒ္ဒသ။ အထ ဥဘိန္နမန္တရာ အစိတ္တကံ အတ္တဘာဝံ အနုဿရိတုံ အသက္ကောန္တော နယတော သလ္လက္ခေသိ – ''အဒ္ဓာအဟံ အသညဘဝေ နိဗ္ဗတ္တော''တိ။ ဧဝံ သလ္လက္ခေန္တေန ပနာနေန ဒုက္ကရံ ကတံ, သတဓာ ဘိန္နဿ တလဿ ကောဋိယာ ကောဋိ ပဋိပါဒိတာ, အာကာသေ ပဒံ ဒဿိတံ။ တသ္မာ နံ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံယေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ – ''ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တာနံ ယဒိဒံ သောဘိတော''တိ (အ. နိ. ၁.၂၁၉, ၂၂၇)။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနဝဏ္ဏနာ

၂၃၃. ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ **ခော အာယသ္မန္တော စတ္တာရော ပာရာဇိကာ ဓမ္မာ** တိ ဣဒံ ဣဓ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပာရာဇိကပရိဒီပနမေဝ။ သမောဓာနေတွာ ပန သဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိ ပာရာဇိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ စတုဝီသတိ? ပာဠိယံ အာဂတာနိ တာဝ ဘိက္ခူနံ စတ္တာရိ, ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ စတ္တာရီတိ အဋ္ဌ။ ဧကာဒသ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ, တေသု ပဏ္ဍကတိရစ္ဆာနဂတဥဘတောဗျဉ္ဇနကာ, တယော ဝတ္ထုဝိပန္နာ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ, တေသံ သဂ္ဂေ အတရိတော မဂ္ဂေ ပန တရိတော, အဘဗ္ဗာ ဟိ တေ မဂ္ဂပ္ပဋိလာဘာယ ဝတ္ထုဝိပန္နတ္တာတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ နေသံ ပဋိက္ခိတ္တာ, တသ္မာ တေပိ ပာရာဇိကာ။ ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, မာတုဃာတကော, ပိတုဃာတကော, အရဟန္တဃာတကော, ဘိက္ခုနိဒူသကော, လောဟိတုပ္ပာဒကော, သင်္ဃဘေဒကောတိ ဣမေ အဋ္ဌ အတ္တနော ကိရိယာယ ဝိပန္နတ္တာ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပတ္တာတိ ပာရာဇိကာဝ။ တေသု ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, ဘိက္ခုနိဒူသကောတိ ဣမေ သံ တိဏ္ဏံ သဂ္ဂေ အတရိတော မဂ္ဂေ ပန တရိတောဝ။ ဣတရေသံ ပဉ္စန္နံ ဥဘယမ္ပိ တရိတံ။ တေ ဟိ အနန္တရာဘဝေ နရကေ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တာ။ ဣတိ ဣမေ စ ဧကာဒသ, ပုရိမာ စ အဋ္ဌာတိ ဧကူနဝီသတိ။ တေ ဂိဟိလိင်္ဂေ ရုစိံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဂိဟိနိဝါသနနိဝတ္ထာယ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဝီသတိ။ သာ ဟိ အဇ္ဈာစာရဝီတိက္ကမံ အကတွာပိ ဧတ္တာဝတာဝ အဿမဏီတိ ဣမာနိ တာဝ ဝီသတိ ပာရာဇိကာနိ။

အပရာနိပိ – လမ္ဗီ, မုဒုပိဋ္ဌိကော, ပရဿ အင်္ဂဇာတံ မုခေန ဂဏှာတိ, ပရဿ အင်္ဂဇာတေ အဘိနိသီဒတီတိ ဣမေသံ စတုန္နံ ဝသေန စတ္တာရိ အနုလောမပာရာဇိကာနီတိ ဝဒန္တိ။ ဧတာနိ ဟိ ယသ္မာ ဥဘိန္နံ ရာဂဝသေန သဒိသဘာဝူပဂတာနံ ဓမ္မော ''မေထုနဓမ္မော''တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ဧတေန ပရိယာယေန မေထုနဓမ္မံ အပ္ပဋိသေဝိတွာယေဝ ကေဝ

လံ မဂ္ဂေန မဂ္ဂပ္ပဝေသေနဝသေန အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ မေထုနဓမ္မပာရာဇိကသ္သ အနုလောမေန္တီတိ အနုလောမပာရာဇိကာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိ ဣမာနိ စ စတ္တာရိ ပုရိမာနိ စ ဝီသတီတိ သမောဓာနေတွာ သဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိ ပာရာဇိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

န လဘတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ န္တိ ဥပေါသထ-ပဝါရဏာ-ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ-သင်္ဃကမ္မပ္ပဘေဒံ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ န လဘတိ။ **ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ** တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိကာလေ အနုပသမ္ပန္နကာလေ စ ပစ္ဆာ ပာရာဇိကံ အာပန္နောပိ တထေဝ အသံဝါသော ဟောတိ။ နတ္ထိ တဿ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထပဝါရဏပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသသင်္ဃကမ္မပ္ပဘေဒေ သံဝါသောတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ န လဘတိ။ **တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ** တိ တေသု စတူသု ပာရာဇိကေသု အာယသ္မန္တေ ''ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓာ''တိ ပုစ္ဆာမိ။ **ကစ္စိတ္ထာ** တိ ကစ္စိ ဧတ္ထ; ဧတေသု စတူသု ပာရာဇိကေသု ကစ္စိ ပရိသုဒ္ဓာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓာ** တိ ကစ္စိ ပရိသုဒ္ဓါ အတ္ထ, ဘဝထာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. သင်္ဃာဒိသေသကဏ္ဍံ

၁. သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ယံ ပါရာဇိကကဏ္ဍဿ, သင်္ဂီတံ သမနန္တရံ။
တဿ တေရသကဿာယမပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

၂၃၄. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ သေယျသကော အနဘိရတော ဗြဟ္မစရိယံ စရတီတိ ဧတ္ထ **အာယသ္မာ**တိ ပိယဝစနံ။ **သေယျသကော**တိ တဿ ဘိက္ခုနော နာမံ။ **အနဘိရတော**တိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ကာမရာဂပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနော န ပန ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနော။ **သော တေန ကိသော ဟောတီ**တိ သော သေယျသကော တေန အနဘိရတဘာဝေန ကိသော ဟောတိ။

အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ ဥဒါယီတိ ဧတ္ထ **ဥဒါယီ**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ, အယဉှိ သေယျသကဿ ဥပဇ္ဈာယော လာဠုဒါယီ နာမ ဘန္တမိဂသပ္ပဋိဘာဂေ နိဒ္ဒါရာမတာဒိမနုယုတ္တာနံ အညတရော လောလဘိက္ခု။ **ကစ္စိ နော တွံ**န္တိ ကစ္စိ နု တွံ။ **ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇ**တိအာဒီသု ယာဝတာ အတ္ထောတိ ယာဝဒတ္ထံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယာဝတာ တေ ဘောဇနေန အတ္ထော ယတ္တကံ တွံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ ဘုဉ္ဇ, ယတ္တကံ ကာလံ ရတ္တိံ ဝါ ဒိဝါ ဝါ သုပိတုံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ သုပ, မတ္တိကာဒီဟိ ကာယံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ စုဏ္ဏာဒီဟိ ဃံသိတွာ ယတ္တကံ နှာနံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ နှာယ, ဥဒ္ဒေသေန ဝါ ပရိပုစ္ဆာယ ဝါ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနေန ဝါ အတ္ထော နတ္ထီတိ။ **ယဒါ တေ အနဘိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ တဝ ကာမရာဂဝသေန ဥက္ကဏ္ဌိတတာ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတီ**တိ ကာမရာဂေါ စိတ္တံ ဓံသေတိ ပဓံသေတိ ဝိက္ခိပတိ စေဝ မိလာပေတိ စ။ **တဒါ ဟတ္ထေန ဥပက္ကမိတွာ အသုစိံ မောစေဟီ**တိ တသ္မိံ ကာလေ ဟတ္ထေန ဝါယမိတွာ အသုစိမောစနံ ကရောဟိ, ဧဝဉှိ တေ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဘဝိဿတိ။ ဣတိ တံ ဥပဇ္ဈာယော အနုသာသိ ယထာ တံ ဗာလော ဗာလံ မဂေ မဂံ။

၂၃၅. တေသံ မုဋ္ဌဿတီနံ အသမ္ပဇာနာနံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာနန္တိ သတိသမ္ပဇညံ ပဟာယ နိဒ္ဒံ ဩတရန္တာနံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာနံ အဗ္ဗောကတော ဘဝင်္ဂတရော ပဝတ္တတိ, သတိသမ္ပဇညတရော ဂစ္ဆတိ, တထာပိ သယနကာလေ မနသိကာရော ကာတဗ္ဗော။ ဒိဝါ သုပန္တေန ယာဝ နှာတဿ ဘိက္ခုနော ကေသာ န သုက္ခန္တိ တာဝ သုပိတွာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ သညဿာဟေန သုပိတဗ္ဗံ။ ရတ္တိံ သုပန္တေန တွေကံ နာမ ရတ္တိဘာဂံ သုပိတွာ စန္ဒေန ဝါ တာရကာယ ဝါ ဣဒံ နာမ ဌာနံ ပတ္တကာလေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ သညဿာဟေန သုပိတဗ္ဗံ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒီသု စ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဧကံ အညံ ဝါ စိတ္တရုစိယံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ နိဒ္ဒါ ဩက္ကမိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကရောန္တော ဟိ သတော သမ္ပဇာနော သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ အဝိဇဟိတွာဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမတီတိ ဝုစ္စတိ။ တေ ပန ဘိက္ခူ ဗာလာ လောလာ ဘန္တမိဂသပ္ပဋိဘာဂါ န ဧဝမကံသု။ တေန ဝုတ္တံ – "တေသံ မုဋ္ဌဿတီနံ အသမ္ပဇာနာနံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တာန"န္တိ။

အတ္ထိ စေတ္ထ စေတနာ လဗ္ဘတီတိ ဧတ္ထ စ သုပိနန္တေ အဿာဒစေတနာ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘတိ။ **အတ္ထေသာ, ဘိက္ခဝေ, စေတနာ; သာ စ ခေါ အဗ္ဗောဟာရိကာ**တိ ဘိက္ခဝေ သော အဿာဒစေတနာ အတ္ထိ, သာ စ ခေါ အဝိသယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အဗ္ဗောဟာရိကာ, အာပတ္တိယာ အင်္ဂံ န ဟောတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ သုပိနန္တေ စေတနာယ အဗ္ဗောဟာရိကဘာဝံ ဒဿေတွာ "ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဣမံ သိက္ခာပဒံ ဥဒ္ဒိသေယျာထ, **သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အညတြ သုပိနန္တာ သင်္ဃာဒိသေသော**"တိ သာနုပညတ္တိကံ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။

၂၃၆-၂၃၇. တတ္ထ သံဝိဇ္ဇတိ စေတနာ အဿာတိ သဉ္စေတနာ, သဉ္စေတနာဝ **သဉ္စေတနိကာ,** သဉ္စေတနာ ဝါ အဿာ အတ္ထီတိ သဉ္စေတနိကာ။ ယသ္မာ ပန ယဿ သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ ဟောတိ သော ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော ဟောတိ, သာ စဿ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော ဟောတိ, တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ **"ဇာနန္တော သဉ္ဇာနန္တော စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ ဝီတိက္ကမော"**တိ

ဝေမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာနန္တော** တိ ဥပက္ကမာမီတိ ဇာနန္တော။ **သဉ္ဇာနန္တော** တိ သုက္ကံ မောစေမီတိ သဉ္ဇာနန္တော, တေနေဝ ဥပက္ကမဇာနနာကာရေန သဒ္ဓိံ ဇာနန္တောတိ အတ္ထော။ **စေစ္စာ** တိ မောစနဿာဒစေတနာဝသေန စေတေတွာ ပကပ္ပေတွာ။ **အဘိဝိတရိတွာ**တိ ဥပက္ကမဝသေန မဒ္ဒန္တော နိရာသင်္ကစိတ္တံ ပေသေတွာ။ **ဝီတိက္ကမော** တိ ဧဝံ ပဝတ္တဿ ယော ဝီတိက္ကမော အယံ သဉ္စေတနိကာသဒ္ဒဿ သိက္ခာပဒဿ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌီတိ ဧတ္ထ ယဿ သုက္ကဿ ဝိဿဋ္ဌိ တံ တာဝ သင်္ခါတော ဝဏ္ဏဘေဒတော စ ဒဿေတုံ **"သုက္ကန္တိ ဒသ သုက္ကာနီ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သုက္ကာနံ အာသယဘေဒတော ဓာတုနာနတ္တတော စ နီလာဒိဝဏ္ဏဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိဿဋ္ဌီ တိ ဝိဿဂ္ဂေါ, အတ္ထတော ပနေတံ ဌာနာစာဝနံ ဟောတိ, တေနာဟ – "ဝိဿဋ္ဌီတိ ဌာနတော စာဝနာ ဝုစ္စတီ"တိ။ တတ္ထ ဝတ္ထိသီသံ ကဋိ ကာယောတိ တိဏ္ဏံ သုက္ကဿ ဌာနံ ပကပ္ပေန္တိ, ဧကော ကိရာစရိယော "ဝတ္ထိသီသံ သုက္ကဿ ဌာန"န္တိ အာဟ။ ဧကော "ကဋီ"တိ, ဧကော "သကလော ကာယော"တိ, တေသု တတိယဿ ဘာသိတံ သုဘာသိတံ။ ကေသလောမနခဒန္တာနဉှိ မံသဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနံ ဥစ္စာရပဿာဝခေဠသိင်္ဃာဏိကာထဒ္ဓသုက္ခစမ္မာနိ စ ဝဇ္ဇေတွာ အဝသေသော ဆဝိမံသလောဟိတာနုဂတော သဗ္ဗောပိ ကာယော ကာယပ္ပသာဒဘာဝဇီဝိတိန္ဒြိယာဗဒ္ဓပိတ္တာနံ သမ္ဘဝဿ စ ဌာနမေဝ။ တထာ ဟိ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေနာဘိဘူတာနံ ဟတ္ထီနံ ဥဘောဟိ ကဏ္ဏစူဠိကာဟိ သမ္ဘဝေါ နိက္ခမတိ, မဟာသေနရာဇာ စ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော သမ္ဘဝဝေဂံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော သတ္ထေန ဗာဟုသီသံ ဖာလေတွာ ဝဏမုခေန နိက္ခန္တံ သမ္ဘဝံ ဒဿေသီတိ။

ဧတ္ထ ပန ပဌမဿ အာစရိယဿ ဝါဒေ မောစနဿာဒေန နိမိတ္တေ ဥပက္ကမတော ယတ္တကံ ဧကော ခုဒ္ဒကမက္ခိကာ ပိဝေယျ တတ္တကေ အသုစိမှိ ဝတ္ထိသီသတော မုစ္စိတွာ ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ ဗဟိ နိက္ခန္တေ ဝါ အနိက္ခန္တေ ဝါ သင်္ဃာဒိသေသော။ ဒုတိယဿ ဝါဒေ ကဋိတော မုစ္စိတွာ ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ, တတိယဿ ဝါဒေ သကလကာယံ သင်္ခောဘေတွာ တတော မုစ္စိတွာ ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ ဗဟိ နိက္ခန္တေ ဝါ အနိက္ခန္တေ ဝါ သင်္ဃာဒိသေသော။ ဒကသောတောရောဟဏဉ္စေတ္ထ အဓိဝါသေတွာ အန္တရာ နိဝါရေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ ဝုတ္တံ, ဌာနာ စုတဉှိ အဝဿံ ဒကသောတံ ဩတရတိ။ တသ္မာ ဌာနာ စာဝနမတ္တေနေဝေတ္ထ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ, သာ စ ခော နိမိတ္တေ ဥပက္ကမန္တဿေဝ ဟတ္ထပရိကမ္မပါဒပရိကမ္မဂတ္တပရိကမ္မကရဏေန သစေပိ အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ အယံ သဗ္ဗာစရိယသာဓာရဏဝိနိစ္ဆယော။

အညတြ သုပိနန္တာ တိ ယော သုပိနော ဧဝ **သုပိနန္တော,** တံ ဌပေတွာ အပနေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဉ္စ ပန သုပိနံ ပဿန္တော စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဿတိ ဓာတုက္ခောဘတော ဝါ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ဝါ ဒေဝတောပသံဟာရတော ဝါ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ဝါတိ။

တတ္ထ ပိတ္တာဒီနံ ခောဘကရဏပစ္စယယောဂေန ခုဘိတဓာတုကော ဓာတုက္ခောဘတော သုပိနံ ပဿတိ, ပဿန္တော စ နာနာဝိဓံ သုပိနံ ပဿတိ – ပဗ္ဗတာ ပတန္တော ဝိယ, အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ, ဝါဠမိဂဟတ္ထိစောရာဒီဟိ အနုဗဒ္ဓေါ ဝိယ ဟောတိ။ အနုဘူတပုဗ္ဗတော ပဿန္တော ပုဗ္ဗေ အနုဘူတပုဗ္ဗံ အာရမ္မဏံ ပဿတိ။ ဒေဝတောပသံဟာရတော ပဿန္တဿ ဒေဝတာ အတ္ထကာမတာယ ဝါ အနတ္ထကာမတာယ ဝါ အတ္ထာယ ဝါ အနတ္ထာယ ဝါ နာနာဝိဓာနိ အာရမ္မဏာနိ ဥပသံဟရန္တိ, သော တာသံ ဒေဝတာနံ အာနုဘာဝေန တာနိ အာရမ္မဏာနိ ပဿတိ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿန္တော ပုညာပုညဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ အတ္ထဿ ဝါ အနတ္ထဿ ဝါ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတံ သုပိနံ ပဿတိ, ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိယ ပုတ္တပဋိလာဘနိမိတ္တံ, ဗောဓိသတ္တော ဝိယ ပဉ္စ မဟာသုပိနေ (အ. နိ. ၅.၁၉၆), ကောသလရာဇာ ဝိယ သောဠသ သုပိနေတိ။

တတ္ထ ယံ ဓာတုက္ခောဘတော အနုဘူတပုဗ္ဗတော စ သုပိနံ ပဿတိ န တံ သစ္စံ ဟောတိ။ ယံ ဒေဝတောပသံဟာရတော ပဿတိ တံ သစ္စံ ဝါ ဟောတိ အလိကံ ဝါ, ကုဒ္ဓါ ဟိ ဒေဝတာ ဥပါယေန ဝိနာသေတုကာမာ ဝိပရီတမ္ပိ ကတွာ

ဒဿေန္တိ။ ယံ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿတိ တံ ဧကန္တသစ္စမေဝ ဟောတိ။ ဧတေသဥ္စ စတုန္နံ မူလကာရဏာနံ သံသဂ္ဂဘေဒတောပိ သုပိနဘေဒော ဟောတိယေဝ။

တဥ္စ ပနေတံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ သုပိနံ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာဝ ပဿန္တိ အပ္ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ, အသေက္ခာ ပန န ပဿန္တိ ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ။ ကိံ ပနေတံ ပဿန္တော သုတ္တော ပဿတိ ပဋိဗုဒ္ဓော, ဥဒာဟု နေဝ သုတ္တော န ပဋိဗုဒ္ဓောတိ? ကိဉ္စေတ္ထ ယဒိ တာဝ သုတ္တော ပဿတိ အဘိဓမ္မဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ, ဘဝင်္ဂစိတ္တေန ဟိ သုပတိ တံ ရူပနိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံ ဝါ န ဟောတိ, သုပိနံ ပဿန္တဿ စ ဤဒိသာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ပဋိဗုဒ္ဓော ပဿတိ ဝိနယဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ, ယဉှိ ပဋိဗုဒ္ဓော ပဿတိ တံ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန ပဿတိ, သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန စ ကတေ ဝီတိက္ကမေ အနာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ သုပိနံ ပဿန္တေန ပန ကတေပိ ဝီတိက္ကမေ ဧကန္တံ အနာပတ္တိ ဧဝ။ အထ နေဝ သုတ္တော န ပဋိဗုဒ္ဓော ပဿတိ, ကော နာမ ပဿတိ; ဧဝဉ္စ သတိ သုပိနဿ အဘာဝေါဝ အာပဇ္ဇတီတိ, န အဘာဝေါ။ ကသ္မာ ? ယသ္မာ ကပိမိဒ္ဓပရေတော ပဿတိ။ ဝုတ္တဉ္စေဟေတံ – ''ကပိမိဒ္ဓပရေတော ခော, မဟာရာဇ, သုပိနံ ပဿတီ''တိ။ **ကပိမိဒ္ဓပရေတော**တိ မက္ကဋနိဒ္ဒါယ ယုတ္တော။ ယထာ ဟိ မက္ကဋဿ နိဒ္ဒါ လဟုပရိဝတ္တာ ဟောတိ; ဧဝံ ယာ နိဒ္ဒါ ပုနပ္ပုနံ ကုသလာဒိစိတ္တဝေါကိဏ္ဏတ္တာ လဟုပရိဝတ္တာ, ယဿာ ပဝတ္တိယံ ပုနပ္ပုနံ ဘဝင်္ဂတော ဥတ္တရဏံ ဟောတိ တာယ ယုတ္တော သုပိနံ ပဿတိ, တေနာယံ သုပိနော ကုသလောပိ ဟောတိ အကုသလောပိ အဗျာကတောပိ။ တတ္ထ သုပိနန္တေ စေတိယဝန္ဒနဓမ္မဿဝနဓမ္မဒေသနာဒီနိ ကရောန္တဿ ကုသလော, ပါဏာတိပါတာဒီနိ ကရောန္တဿ အကုသလော, ဒွီဟိ အန္တေဟိ မုတ္တော အာဝဇ္ဇနတဒါရမ္မဏက္ခဏေ အဗျာကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သွာယံ ဒုဗ္ဗလဝတ္ထုကတ္တာ စေတနာယ ပဋိသန္ဓိံ အာကဍ္ဎိတုံ အသမတ္ထော, ပဝတ္တေ ပန အညေဟိ ကုသလာကုသလေဟိ ဥပတ္ထမ္ဘိတော ဝိပါကံ ဒေတိ။ ကိဉ္စာပိ ဝိပါကံ ဒေတိ? အထ ခော အဝိသယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အဗ္ဗောဟာရိကာဝ သုပိနန္တစေတနာ။ တေနာဟ – **''ဌပေတွာ သုပိနန္တ''**န္တိ။

သင်္ဃာဒိသေသော တိ ဣမဿ အာပတ္တိနိကာယဿ နာမံ။ တသ္မာ ယာ အညာ ရ သုပိနန္တာ သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ, အယံ သင်္ဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယောတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော ။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ သင်္ဃော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သင်္ဃာဒိသေသော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဣမံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ ယံ တံ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ, တဿ အာဒိမှိ စေဝ ပရိဝါသ အနန္တရာယ အာဒိတော သေသေ စ မဇ္ဈေ မာနတ္တအနန္တရာယ မူလာယ ပဋိကဿနေန ဝါ သဟ မာနတ္တအနန္တရာယ အဗ္ဘာနေ အဗ္ဘာနတ္တာယ သင်္ဃော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ န ဟေတ္ထ ဧကမ္ပိ ကမ္မံ ဝိနာ သင်္ဃေန သက္ကာ ကာတုန္တိ သင်္ဃော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သင်္ဃာဒိသေသောတိ။ ဗျဉ္ဇနံ ပန အနာဒိယိတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ ''သင်္ဃောဝ တဿာ အာပတ္တိယာ ပရိဝါသံ ဒေတိ, မူလာယ ပဋိကဿတိ, မာနတ္တံ ဒေတိ, အဗ္ဘေတိ န သမ္ဗဟုလာ န ဧကပုဂ္ဂလော, တေန ဝုစ္စတိ သင်္ဃာဒိသေသော''တိ ဣဒမဿ ပဒဘာဇနံ –

''သင်္ဃာဒိသေသောတိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဏောဟိ ယထာတထံ။
သင်္ဃောဝ ဒေတိ ပရိဝါသံ၊ မူလာယ ပဋိကဿတိ။
မာနတ္တံ ဒေတိ အဗ္ဘေတိ၊ တေနေတံ ဣတိ ဝုစ္စတီ''တိ။ (ပရိ. ၃၃၉) –

ပရိဝါရေ ဝစနကာရဏဉ္စ ဝုတ္တံ, တတ္ထ ပရိဝါသအနာဒီနိ **သမုစ္စယက္ခန္ဓကေ** ဝိတ္ထာရတော အာဂတာနိ, တတ္ထေဝ နေသံ သံဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမ။

တဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿာ တိ တဿ ဧဝ အာပတ္တိသမူဟဿ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အယံ ဧကာဝ အာပတ္တိ, ရုဠှိသဒ္ဒေန ပန အဝယဝေ သမူဟတေဟာရေန ဝါ ''နိကာယော''တိ ဝုတ္တော – ''ဧကော ဝေဒနာက္ခန္ဓော, ဧကော ဝိညာဏက္ခန္ဓော''တိအာဒီသု ဝိယ။

ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ဣမံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇန္တဿ ဥပာယဉ္စ ကာလဉ္စ အဓိပ္ပာယဉ္စ အဓိပ္ပာယဝတ္ထုဉ္စ ဒဿေတုံ **''အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတီ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဟိ အဇ္ဈတ္တရူပာဒီဟိ စတူဟိ ပဒေဟိ ဥပာယော ဒဿိတော, အဇ္ဈတ္တရူပေ တ မောစေယျ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ တ ဥဘယတ္ထ တ အာကာသေ တ

ကဋ္ဌိ ကမ္မေန္တော, ဣတော ပရံ အညော ဥပာယော နတ္ထိ။ တတ္ထ ရူပေ ဃဋ္ဋေတ္တတ မောစေန္တောပိ ရူပေန ဃဋ္ဋေတ္
တ မောစေန္တောပိ ရူပေ မောစေတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ရူပေ ဟိ သတိ သော မောစေတိ န ရူပံ အလဘိတ္တတ။ ရာဂူပတ္ထ
မ္ဘာဒီဟိ ပန ပဉ္စဟိ ကာလော ဒဿိတော။ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒိကာလေသု ဟိ အင်္ဂဇာတံ ကမ္မနိယံ ဟောတိ, ယဿ ကမ္မ
နိယတ္တေ သတိ မောစေတိ။ ဣတော ပရံ အညော ကာလော နတ္ထိ, န ဟိ ဝိနာ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒီဟိ ပုဗ္ဗဏှှာဟာဒယော
ကာလဘေဒာ မောစနေ နိမိတ္တံ ဟောန္တိ။

အာရောဂျတ္ထာယာ တိအာဒီဟိ ဒသဟိ အဓိပ္ပာယော ဒဿိတော, ဝေရူပေန ဟိ အဓိပ္ပာယဘေဒေန မောစေတိ
န အညထာ။ နီလာဒီဟိ ပန ဒသဟိ နဝမဿ အဓိပ္ပာယဿ ဝတ္ထု ဒဿိတံ, ဝီမံသန္တော ဟိ နီလာဒီသု အညတရဿ
ဝသေန ဝီမံသတိ န တေဟိ ဝိနိမုတ္တန္တိ။

၂၃၈. ဣတော ပရံ ပန ဣမေသံယေဝ အဇ္ဈတ္တရူပာဒီနံ ပအနံ ပကာသနတ္ထံ **“အဇ္ဈတ္တရူပေတိ အဇ္ဈတ္တံ ဥပာဒိန္နေ
ရူပေ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ, တတ္ထ **အဇ္ဈတ္တံ ဥပာဒိန္နေ ရူပေ** တိ အတ္တနော ဟတ္ထာဒိဘေဒေ ရူပေ။ **ဗဟိဒ္ဓာ ဥပာဒိန္နေ**
တိ ပရဿ တာဒိသေယေဝ။ **အနုပာဒိန္နေ** တိ တာဠစ္ဆိဒ္ဒာဒိဘေဒေ။ **တဒုဘယေ**တိ အတ္တနော စ ပရဿ စ ရူပေ, ဥ
ဘယဃဋ္ဋနဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ အတ္တနော ရူပေန စ အနုပာဒိန္နရူပေန စ ဧကတော ဃဋ္ဋနေပိ လဗ္ဘတိ။ **အာကာသေ တ
ယမန္တဿာ**တိ ကေနစိ ရူပေန အဃဋ္ဋေတ္တတ အာကာသေယေဝ ကဋ္ဌိကမ္ပနပယောဂေန အင်္ဂဇာတံ စာလေန္တဿ။

ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ တိ ရာဂဿ ဗလဝဘာဝေ, ရာဂေန ဝာ အင်္ဂဇာတဿ ဥပတ္ထမ္ဘေ, ထဒ္ဓဘာဝေ သဉ္ဇာတေ
တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကမ္မနိယံ ဟောတီ**တိ မောစနကမ္မက္ခမံ အဇ္ဈတ္တရူပာဒီသု ဥပက္ကမာရဟံ ဟောတိ။

ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌူပတ္ထမ္ဘေ တိ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေန အင်္ဂဇာတေ ဥပတ္ထမ္ဘေ။ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကာ
နာမ လောမသပါဏကာ ဟောန္တိ, တေသံ လောမေဟိ ဖုဋ္ဌံ အင်္ဂဇာတံ ကဏ္ဍုံ ဂဟေတ္တတ ထဒ္ဓံ ဟောတိ, တတ္ထ ယ
သ္မာ တာနိ လောမာနိ အင်္ဂဇာတံ ဍံသန္တာနိ ဝိယ ဝိဇ္ဈန္တိ, တသ္မာ “ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေနာ”တိ ဝုတ္တံ, အတ္ထ
တော ပန ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကလောမဝေဓနေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၃၉. **အရောဂေ ဘဝိဿာမီ** တိ မောစေတ္တတ အရောဂေ ဘဝိဿာမိ။ **သုခံ ဝေဒနံ ဥပ္ပာဒေဿာမီ** တိ မောစနေ
န စ မုစ္စနုပ္ပတ္တိယာ မုတ္တပစ္စယာ စ ယာ သုခါ ဝေဒနာ ဟောတိ, တံ ဥပ္ပာဒေဿာမီတိ အတ္ထော။ **ဘေသဇ္ဇံ ဘဝိဿ
သတီ**တိ ဣဒံ မေ မောစိတံ ကိဉ္စိဒေဝ ဘေသဇ္ဇံ ဘဝိဿတိ။ **အနံ ဒဿာမီ** တိ မောစေတ္တတ ကီဠာကိပိလ္လိကာဒီနံ အနံ
ဒဿာမိ။ **ပုညံ ဘဝိဿတီ** တိ မောစေတ္တတ ကီဠာဒီနံ ဒေန္တဿ ပုညံ ဘဝိဿတိ။ **ယညံ ယဇိဿာမီ** တိ မောစေတ္
တ ကီဠာဒီနံ ယညံ ယဇိဿာမိ။ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ မန္တပဒံ ဝတ္တတ ဒဿာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သဂ္ဂံ ဂမိဿာမီ** တိ မော
စေတ္တတ ကီဠာဒီနံ ဒိန္နအနေန တ ပုညေန တ ယညေန တ သဂ္ဂံ ဂမိဿာမိ။ **ဗီဇံ ဘဝိဿတီ** တိ ကုလဝံသင်္ကုရဿ အ
ရကဿ ဗီဇံ ဘဝိဿတိ, “ဣမိနာ ဗီဇေန ပုတ္တော နိဗ္ဗတ္တိဿတီ”တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန မောစေတီတိ အတ္
ထော။ **ဝီမံသတ္ထာယာ** တိ ဇာနနတ္ထာယ။ **နီလံ ဘဝိဿတီ** တိအာဒီသု ဇာနိဿာမိ တာဝ ကိံ မေ မောစိတံ နီလံ ဘဝိဿ
သတိ ပီတကာဒီသု အညတရဝဏ္ဏန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ခိဍ္ဍာဓိပ္ပာယော** တိ ခိဍ္ဍာပသုတော, တေန တေန အဓိ
ပ္ပာယေန ကီဠန္တော မောစေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၄၀. ဣဒါနိ ယဒိဒံ “အဇ္ဈတ္တရူပေ မောစေတီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ တတ္ထ ယထာ မောစေန္တော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇ
တိ, တေသဉ္စ ပအနံ ဝသေန ယတ္တကော အာပတ္တိဘေဒော ဟောတိ, တံ သဗ္ဗံ ဒဿေန္တော **“အဇ္ဈတ္တရူပေ စေတေ
တိ ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိ အာပတ္တိ သင်္ဃာဒိသေသဿာ”**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **စေတေတီ**တိ မောစနဿာဒသမ္ပယုတ္တာယ စေတနာယ မုစ္စတူတိ စေတေတိ။ **ဥပက္ကမတီ** တိ တဒနုရူပံ
တယာမံ ကရောတိ။ **မုစ္စတီ** တိ ဧဝံ စေတေန္တဿ တဒနုရူပေန တယာမေန တယမတော သုက္ကံ ဌာနာ စဝတိ။ **အာပတ္
တိ သင်္ဃာဒိသေသဿာ**တိ ဣမေဟိ တီဟိ အင်္ဂေဟိ အဿ ပုဂ္ဂလဿ သင်္ဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာ
ယော ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော **ဗဟိဒ္ဓာရူပေ** တိအာဒီသုပိ အဝသေသေသု အဋ္ဌဝီသတိယာ ပဒေသု။

ဝတ္ထေ ပန ဒွေ၀ အာပတ္တိသဟဿာနိ နီဟရိတွာ ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ ကထံ? အဇ္ဈတ္တရူပေ တာဝ ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ အာရောဂျတ္ထာယ နီလံ မောစေန္တဿ ဟောတိ အာပတ္တိ, အဇ္ဈတ္တရူပေယေဝ ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ အာရောဂျတ္ထာယ ပီတာဒီနံ မောစနဝသေန အပရာ နဝါတိ ဒသ။ ယထာ စ အာရောဂျတ္ထာယ ဒသ, ဧဝံ သုခါဒီနံ နဝန္နံ ပဒါနံ အတ္ထာယ ဧကေကပဒေ ဒသ ဒသ ကတွာ နဝုတိ, ဣတိ ဣမာ စ နဝုတိ ပုရိမာ စ ဒသာတိ ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ တာဝ သတံ။ ယထာ ပန ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ ဧဝံ ဝစ္စူပတ္ထမ္ဘာဒီသုပိ စတူသု ဧကေကသ္မိံ ဥပတ္ထမ္ဘေ သတံ သတံ ကတွာ စတ္တာရိ သတာနိ, ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပုရိမဉ္စ ဧကန္တိ အဇ္ဈတ္တရူပေ တာဝ ပဉ္စန္နံ ဥပတ္ထမ္ဘာနံ ဝသေန ပဉ္စ သတာနိ။ ယထာ စ အဇ္ဈတ္တရူပေ ပဉ္စ, ဧဝံ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ ပဉ္စ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရူပေ ပဉ္စ, အာကာသေ ကဋိံ ကမ္ပေန္တဿ ပဉ္စာတိ သဗ္ဗာနိပိ စတုန္နံ ပဉ္စကာနံ ဝသေန ဒွေ၀ အာပတ္တိသဟဿာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဣဒါနိ **အာရောဂျတ္ထာယာ** တိအာဒီသု တာဝ ဒသသု ပဒေသု ပဋ္ဌိဟဋ္ဌိယာ ဝါ ဥပ္ပဋ္ဌိဟဋ္ဌိယာ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဂဟေတွာ ဥပရိ ဂဏှန္တဿ, ဥပရိ ဝါ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဂဏှန္တဿ, ဥဘတော ဝါ ဂဟေတွာ မဇ္ဈေ ဌပေန္တဿ, မဇ္ဈေ ဝါ ဂဟေတွာ ဥဘတော ဟရန္တဿ, သဗ္ဗမူလံ ဝါ ကတွာ ဂဏှန္တဿ စေတနူပက္ကမမောစနေ သတိ ဝိသင်္ကေတော နာမ နတ္ထီတိ ဒဿေတုံ **“အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ”** တိ ခဏ္ဍစက္ကဗဒ္ဓစက္ကာဒိ ဘေဒဝိစိတ္တံ ဟဋ္ဌမာဟ။

တတ္ထ **အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ အာရောဂျတ္ထဉ္စ ဘေသဇ္ဇတ္ထဉ္စာ** တိ ဧဝံ အာရောဂျပဒံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတွာ ဝုတ္တမေကံ ခဏ္ဍစက္ကံ။ သုခပဒါဒီနိ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတွာ ယာဝ အတ္တနော အတ္တနော အတီတာနန္တရပဒံ တာဝ အာနေတွာ ဝုတ္တာနိ နဝ ဗဒ္ဓစက္ကာနီတိ ဧဝံ ဧကေကမူလကာနိ ဒသ စက္ကာနိ ဟောန္တိ, တာနိ ဒုမူလကာဒီဟိ သဒ္ဓိံ အသမ္မောဟတော ဝိတ္ထာရေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အတ္ထော ပနေတ္ထ ပါကဋောယေဝ။

ယထာ စ အာရောဂျတ္ထာယာတိအာဒီသု ဒသသု ပဒေသု, ဧဝံ နီလာဒီသုပိ **“နီလဉ္စ ပီတကဉ္စ စေတေတိ ဥပက္ကမတိ”**တိအာဒိနာ နယေန ဒသ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ, တာနိပိ အသမ္မောဟတော ဝိတ္ထာရေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အတ္ထော ပနေတ္ထ ပါကဋောယေဝ။

ပုန **အာရောဂျတ္ထဉ္စ နီလဉ္စ အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ နီလဉ္စ ပီတကဉ္စာ** တိ ဧကေနေကံ ဒွိဟိ ဒွေ၀။ပေ.။ ဒသဟိ ဒသာတိ ဧဝံ ပုရိမပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္ဆိမပဒါနိ ယောဇေတွာ ဧကံ မိဿကစက္ကံ ဝုတ္တံ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ “နီလံ မောစေဿာမီ”တိ စေတေတွာ ဥပက္ကမန္တဿ ပီတကာဒီသု မုစ္စန္တေသုပိ ပီတကာဒိဝသေန စေတေတွာ ဥပက္ကမန္တဿ ဣတရေသု မုစ္စန္တေသုပိ နေဝတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော , တသ္မာ တမ္ပိ နယံ ဒဿေတုံ **“နီလံ မောစေဿာမီတိ စေတေတိ ဥပက္ကမတိ ပီတကံ မုစ္စတီ”** တိအာဒိနာ နယေန စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ။ တတော ပရံ သဗ္ဗပစ္ဆိမပဒံ နီလာဒီဟိ နဝဟိ ပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ကုစ္ဆိစက္ကံ နာမ ဝုတ္တံ။ တတော ပီတကာဒီနိ နဝ ပဒါနိ ဧကေန နီလပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ပိဋ္ဌိစက္ကံ နာမ ဝုတ္တံ။ တတော လောဟိတကာဒီနိ နဝ ပဒါနိ ဧကေန ပီတကပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ဒုတိယံ ပိဋ္ဌိစက္ကံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ လောဟိတကပဒါဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဣတရာနိ နဝ နဝ ပဒါနိ ယောဇေတွာ အညာနိပိ အဋ္ဌ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနီတိ ဧဝံ ဒသဂတိကံ ပိဋ္ဌိစက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ခဏ္ဍစက္ကာဒီနံ အနေကေသံ စက္ကာနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဂရုကာပတ္တိမေဝ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အင်္ဂဝသေန ဂရုကာပတ္တိဉ္စ လဟုကာပတ္တိဉ္စ အနာပတ္တိဉ္စ ဒဿေတုံ **“စေတေတိ ဥပက္ကမတိ မုစ္စတီ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပုရိမနယေန အဇ္ဈတ္တရူပာဒီသု ရာဂါဒိဥပတ္ထမ္ဘေ သတိ အာရောဂျာဒီနံ အတ္ထာယ စေတေန္တဿ ဥပက္ကမိတွာ အသုစိမောစနေ တိဝင်္ဂသမ္ပန္နာ ဂရုကာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ ဒုတိယေန နယေန စေတေန္တဿ ဥပက္ကမန္တဿ စ မောစနေ အသတိ ဒုဝင်္ဂသမ္ပန္နာ လဟုကာ ထုလ္လစ္စယာပတ္တိ။ **“စေတေတိ န ဥပက္ကမတိ မုစ္စတီ”** တိအာဒီဟိ ဆဟိ နယေဟိ အနာပတ္တိ။

အယံ ပန အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒော သင်္ဂဟော သုခုမော, တသ္မာ သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတဗ္ဗော ။ သုဋ္ဌု သလ္လက္ခေတွာ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိတေန အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ, ဝိနယကမ္မံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ။ အသလ္လက္ခေတွာ ကရောန္တော ဟိ ရောဂနိဒါနံ အဇာနိတွာ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တော ဝေဇ္ဇော ဝိယ ဝိဃာတဉ္စ အာပဇ္ဇတိ, န

စ တံ ပုဂ္ဂလံ တိကိစ္စိတုံ သမတ္တော ဟောတိ။ တတ္ထာယံ သလ္လက္ခဏဝိဓိ – ကုက္ကုစ္စေန အာဂတော ဘိက္ခု ယာဝ တတိယံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော – ''ကတရေန ပယောဂေန ကတရေန ရာဂေန အာပန္နောသိ''တိ။ သစေ ပဌမံ အညံ ဝတွာ ပစ္ဆာ အညံ ဝဒတိ န ကေမဂ္ဂေန ကထေတိ, သော ဝတ္တဗ္ဗော – ''တွံ န ကေမဂ္ဂေန ကထေသိ ပရိဟရသိ, န သက္ကာ တဝ ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ ဂစ္ဆ သောတ္ထိ ဂဝေသာ''တိ။ သစေ ပန တိက္ခတ္တုမ္ပိ ကေမဂ္ဂေနေဝ ကထေတိ, ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကရောတိ, အထဿ္သ အာပတ္တာနာပတ္တိဂရုကလဟုကာပတ္တိဝိနိစ္ဆယတ္ထံ ကောဒသန္နံ ရာကနံ ဝသေန ကောဒသ ပယောက သမဝေက္ခိတဗ္ဗာ။

တတ္ရိမေ ကောဒသ ရာက – မောစနဿာဒော, မုစ္စနဿာဒော, မုတ္တဿာဒော, မေထုနဿာဒော, ဖဿဿ သာဒော, ကဏ္ဍုဝနဿာဒော, ဒဿနဿာဒော, နိသဇ္ဇဿာဒော, တစဿာဒော, ဂေဟဿိတပေမံ, ဝနဘင်္ဂိယန္တိ။ တတ္ထ မောစေတုံ အဿာဒော မောစနဿာဒော, မုစ္စနေ အဿာဒော မုစ္စနဿာဒော, မုတ္တေ အဿာဒော မုတ္တဿာဒော, မေထုနေ အဿာဒော မေထုနဿာဒော, ဖဿေ အဿာဒော ဖဿဿာဒော, ကဏ္ဍုဝနေ အဿာဒော ကဏ္ဍုဝနဿာဒော, ဒဿနေ အဿာဒော ဒဿနဿာဒော, နိသဇ္ဇာယ အဿာဒော နိသဇ္ဇဿာဒော, တစာယ အဿာဒော တစဿာဒော, ဂေဟဿိတံ ပေမံ ဂေဟဿိတပေမံ, ဝနဘင်္ဂိယန္တိ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ဖဖလာဒိ ဝနတော ဘဉ္ဇိတွာ အာဟဋံ။ တွေ စ နဝဟိ ပဒေဟိ သမ္ပယုတ္တအဿာဒသီသေန ရာကေ ဝုတ္တော။ ဧကေန ပဒေန သရူပေနေဝ, ဧကေန ပဒေန ဝတ္ထုနာ ဝုတ္တော, ဝနဘင်္ဂေ ဟိ ရာဂဿ ဝတ္ထု န ရာကေယေဝ။

ဇတေသံ ပန ရာကနံ ဝသေန ဇဝံ ပယောက သမဝေက္ခိတဗ္ဗာ – မောစနဿာဒေ မောစနဿာဒစေတနာယ စေတေန္တော စေဝ အဿာဒေန္တော စ ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိ သင်္ဃာဒိသေသော။ တထေဝ စေတေန္တော စ အဿာဒေန္တော စ ဥပက္ကမတိ န မုစ္စတိ ထုလ္လစ္စယံ။ သစေ ပန သယနကာလေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော ဟုတွာ ဦရုနာ တ မုဋ္ဌိနာ တ အင်္ဂဇာတံ ကဋ္ဌာပံ ပီဠေတွာ မောစနတ္ထာယ သဥဿာဟောဝ သုပတိ, သုပန္တဿ စဿ အသုစိ မုစ္စတိ သင်္ဃာဒိသေသော။ သစေ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ အသုဘမနသိကာရေန ဝူပသမေတွာ သုဒ္ဓစိတ္တော သုပတိ, သုပန္တဿ မုတ္တေပိ အနာပတ္တိ။

မုစ္စနဿာဒေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မုစ္စမာနံ အဿာဒေတိ န ဥပက္ကမတိ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန မုစ္စမာနံ အဿာဒေန္တော ဥပက္ကမတိ, တေန ဥပက္ကမေန မုတ္တေ သင်္ဃာဒိသေသော။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မုစ္စမာနေ ''မာ ကာသာဝံ တ သေနာသနံ တ ဒုဿီ''တိ အင်္ဂဇာတံ ဂဟေတွာ ဇဂ္ဂနတ္ထာယ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

မုတ္တဿာဒေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ မုတ္တေ ဌာနာ စုတေ အသုစိမ္ဟိ ပစ္ဆာ အဿာဒေန္တဿ ဝိနာ ဥပက္ကမေန မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ သစေ အဿာဒေတွာ ပုန မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော။

မေထုနဿာဒေ မေထုနရာဂေန မာတုကာမံ ဂဏှာတိ, တေန ပယောဂေန အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ မေထုနဓမ္မဿ ပယောဂတ္တာ ပန တာဒိသေ ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ, သီသံ ပတ္တေ ပာရာဇိကံ။ သစေ မေထုနရာဂေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော။

ဖဿဿာဒေ ဒုဝိဓော ဖဿော – အဇ္ဈတ္တိကော, ဗာဟိရော စ။ အဇ္ဈတ္တိကေ တာဝ အတ္တနော နိမိတ္တံ ထဒ္ဓံ မုဒုကန္တိ ဇာနိဿာမီတိ တ လောလဘာဝေန တ ကီဠာပယတော အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ သစေ ကီဠာပေန္တော အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော။ ဗာဟိရဖဿေ ပန ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန မာတုကာမဿ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ပရာမသတော စေဝ အာလိင်္ဂတော စ အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ ကာယသံသဂ္ဂသင်္ဃာဒိသေသံ ပန အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ ဝိသင်္ဂဳပစ္စယာပိ သင်္ဃာဒိသေသော။

ကဏ္ဍုဝနဿာဒေ ဒဒ္ဒုကစ္ဆုပိဠကပဟဏကကာဒီနံ အညတရဝသေန ကဏ္ဍုဝမာနံ နိမိတ္တံ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေနေဝ ကဏ္ဍုဝတော အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ ကဏ္ဍုဝနဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ

နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတ္ဝာ မောစေတိ, သဥ္ဇာဒိသေသော။

ဒသ္သနသ္သာဒေ ဒသ္သနသ္သာဒေန ပုနပ္ပုနံ မာတုကမသ္သ အနောကာသံ ဥပနိဇ္ဈာယတော အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ မာတုကမသ္သ အနောကာသုပနိဇ္ဈာနေ ပန ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဒသ္သနသ္သာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သဥ္ဇာဒိသေသော။

နိသဇ္ဇဿာဒေ မာတုကမေန သဒ္ဓိံ ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒရာဂေန နိသိန္နဿ အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ ရဟော နိသဇ္ဇပစ္စယာ ပန အာပန္နာယ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ နိသဇ္ဇဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သဥ္ဇာဒိသေသော။

တစဿာဒေ တစဿာဒရာဂေန မာတုကမံ မေထုနသန္နိဿိတာဟိ တစာဟိ ဩဘာသန္တဿ အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ ဒုဋ္ဌုလ္လတစာသဥ္ဇာဒိသေသံ ပန အာပဇ္ဇတိ။ သစေ တစဿာဒေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သဥ္ဇာဒိသေသော။

ဂေဟဿိတပေမေ မာတရံ ဝါ မာတုပေမေန ဘဂိနိံ ဝါ ဘဂိနိပေမေန ပုနပ္ပုနံ ပရာမသတော စေဝ အာလိင်္ဂတော စ အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ ဂေဟဿိတပေမေန ပန ဖုသနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဂေဟဿိတပေမေန ရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သဥ္ဇာဒိသေသော။

ဝနဘင်္ဂေ ကတ္တိပုရိသာ အညမညံ ကိဉ္စိဒေဝ တမ္ဗူလဂန္ဓပုပ္ဖဝါသာဒိပ္ပကာရံ ပဏ္ဏာကာရံ မိတ္တသန္ထဝဘာဝဿ ဒဠှဘာဝတ္ထာယ ပေသေန္တိ အယံ ဝနဘင်္ဂေါ နာမ။ တဥ္စေ မာတုကမော ကဿစိ သံသဋ္ဌဝိဟာရိကဿ ကုလူပကဘိက္ခုနော ပေသေတိ, တဿ စ "အသုကာယ နာမ ဣဒံ ပေသိတ"န္တိ သာရတ္တဿ ပုနပ္ပုနံ ဟတ္ထေဟိ တံ ဝနဘင်္ဂံ ကီဠာပယတော အသုစိ မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ သစေ ဝနဘင်္ဂေ သာရတ္တော ပုန အဿာဒေတွာ မောစနတ္ထာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမိတွာ မောစေတိ, သဥ္ဇာဒိသေသော။ သစေ ဥပက္ကမန္တောပိ န မုစ္စတိ, ထုလ္လစ္စယံ။

ဇဝမေတေသံ ဓောဒသန္နံ ရာဂါနံ ဝသေန ဣမေ ဓောဒသ ပယောဂေ သမေဝေက္ခိတွာ အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ သလ္လက္ခေတွာ သစေ ဂရုကာ ဟောတိ "ဂရုကာ"တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ။ သစေ လဟုကာ ဟောတိ "လဟုကာ"တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ။ တဒနုရူပဥ္စ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝဥ္ဟိ ကတံ သုကတံ ဟောတိ ရောဂနိဒာနံ ဉတွာ ဝေဇ္ဇေန ကတဘေသဇ္ဇမိဝ, တဿ စ ပုဂ္ဂလဿ သောတ္ထိဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

၂၆၂. စေတေတိ န ဥပက္ကမတီ တိအာဒီသု မောစနဿာဒစေတနာယ စေတေတိ, န ဥပက္ကမတိ, မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ မောစနဿာဒပီဠိတော "အဟော ဝတ မုစ္စေယျာ"တိ စေတေတိ, န ဥပက္ကမတိ, န မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ မောစနဿာဒေန န စေတေတိ, ဖဿဿာဒေန ကဏ္ဍုဝနဿာဒေန ဝါ ဥပက္ကမတိ, မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ တထေဝ န စေတေတိ, ဥပက္ကမတိ, န မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေန္တော မောစနတ္ထာယ န စေတေတိ, န ဥပက္ကမတိ, မုစ္စတိ, အနာပတ္တိ။ သစေ ပနဿ ဝိတက္ကယတောပိ န မုစ္စတိ ဣဒံ အာဂတမေဝ ဟောတိ, "န စေတေတိ, န ဥပက္ကမတိ, န မုစ္စတိ, အနာပတ္တီ"တိ။

အနာပတ္တိ သုပိနန္တေနာ တိ သုတ္တဿ သုပိနေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တဿ ဝိယ ကာယသံသဂ္ဂါဒီနိ အာပဇ္ဇန္တဿ ဝိယ သုပိနန္တေနေဝ ကာရဏေန ယဿ အသုစိ မုစ္စတိ, တဿ အနာပတ္တိ။ သုပိနေ ပန ဥပ္ပန္နာယ အဿာဒစေတနာယ သစဿ ဝိသယော ဟောတိ, နိစ္စလေန ဘဝိတဗ္ဗံ, န ဟတ္ထေန နိမိတ္တံ ကီဠာပေတဗ္ဗံ, ကာသာဝပစ္စတ္ထရဏရက္ခဏတ္ထံ ပန ဟတ္ထပုဋေန ဂဟေတွာ ဇဂ္ဂနတ္ထာယ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

နမောစနာဓိပ္ပာယဿာ တိ ယဿ ဘေသဇ္ဇေန ဝါ နိမိတ္တံ အာလိမ္ပန္တဿ ဥစ္စာရာဒီနိ ဝါ ကရောန္တဿ နမောစနာဓိပ္ပာယဿ မုစ္စတိ, တဿာပိ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကဿ ဒွိဝိဓဿာပိ အနာပတ္တိ။ ဣဓ သေယျသကော အာဒိကမ္မိကော, တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဉ္စမပာရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယာ, သညာဝိမောက္ခံ,
သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒွိဝေဒနံ, သုခမဇ္ဈတ္တဒွယေနာတိ။

၂၆၃. ဝိနီတဝတ္ထူသု သုပိနဝတ္ထု အနုပညတ္တိယံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဥစ္စာရပဿာဝဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

ဝိတက္ကဝတ္ထုသ္မိံ **ကာမဝိတက္က**န္တိ ဂေဟဿိတကာမဝိတက္ကံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ, အထ
ခေါ ဝိတက္ကဂတိကေန န ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဥဏှောဒကဝတ္ထူသု ပဌမံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒုတိယေ သော ဘိက္ခု မောစေတုကာ
မော ဥဏှောဒကေန နိမိတ္တံ ပဟရိတွာ ပဟရိတွာ နှာယိ, တေနဿ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ တတိယေ ဥပက္ကမဿ
သ အတ္ထိတာယ ထုလ္လစ္စယံ။ ဘေသဇ္ဇကဏ္ဍူဝဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၂၆၄. **မဂ္ဂဝတ္ထူသု** ပဌမဿ ထုလဦရုကဿ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တဿ သမ္ဗာဓဋ္ဌာနေ ဃဋ္ဋနာယ အသုစိ မုစ္စိ, တ
ဿ နမောစနာဓိပ္ပာယတ္တာ အနာပတ္တိ။ ဒုတိယဿ တထေဝ မုစ္စိ, မောစနာဓိပ္ပာယတ္တာ ပန သင်္ဃာဒိသေသော။
တတိယဿ န မုစ္စိ, ဥပက္ကမသဗ္ဘာဝတော ပန ထုလ္လစ္စယံ။ တသ္မာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေန ဥပ္ပန္နေ ပရိဠာဟေ န ဂန္
တဗ္ဗံ, ဂမနံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ အသုဘာဒိမနသိကာရေန စိတ္တံ ဝူပသမေတွာ သုဒ္ဓစိတ္တေန ကမ္မဋ္ဌာနံ အာဒာယ ဂန္တ
ဗ္ဗံ။ သစေ ဌိတော ဝိနောဒေတုံ န သက္ကောတိ, မဂ္ဂာ ဩက္ကမ္မ နိသီဒိတွာ ဝိနောဒေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာဒာယ သုဒ္ဓစိ
တ္တေနေဝ ဂန္တဗ္ဗံ။

ဝတ္ထိဝတ္ထူသု တေ ဘိက္ခူ ဝတ္ထိံ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ပူရေတွာ ပူရေတွာ ဝိဿဇ္ဇေန္တာ ကာမအာရကာ ဝိယ ပ
ဿာဝမကံသု။ **ဇန္တာဃရဝတ္ထုသ္မိံ** ဥဒရံ တာပေန္တဿ မောစနာဓိပ္ပာယဿာပိ အမောစနာဓိပ္ပာယဿာပိ မုတ္
တေ အနာပတ္တိယေဝ။ ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ နိမိတ္တစာလနဝသေန အသုစိ မုစ္စိ, တသ္မာ အာပတ္တိဋ္ဌာနေ အာပ
တ္တိ ဝုတ္တာ။

၂၆၅. **ဦရုဃဋ္ဋာပနဝတ္ထူသု** ယေသံ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ တေ အင်္ဂဇာတမ္ပိ ဖုသာပေသုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဇေ **ကု
ရုန္ဒဌကထာယ**ံ ဝုတ္တံ။ သာမဏေရာဒိဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၂၆၆. ကာယတ္ထမ္ဘနဝတ္ထုသ္မိံ **ကာယံ ထမ္ဘေန္တဿ** တိ စိရံ နိသီဒိတွာ တ နိပဇ္ဇိတွာ တ နဝကမ္မံ တ
ကတွာ အာလသိယဝိမောစနတ္ထံ ဝိဇမ္ဘေန္တဿ။

ဥပနိဇ္ဈာယနဝတ္ထုသ္မိံ သစေပိ ပဋ္ဌသတံ နိဝတ္ထာ ဟောတိ ပုရတော တ ပစ္ဆတော တ ဌတွာ တ "ဣမသ္မိံ နာမ
ဩကာသေ နိမိတ္တ"န္တိ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ အနိဝတ္ထာနံ ကမအာရိကာနံ နိမိတ္တံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ
သ ပန ကိမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ နိမိတ္တေ ဧသေဝ နယော။ ဣတော စိတော စ အဝိလောကေတွာ ပန ဒိဝ
သမ္ပိ ဧကပယောဂေန ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ဧကမေဝ ဒုက္ကဋံ။ ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဥပနိဇ္ဈာယ
န္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဥမ္မီလနနိမီလနဝသေန ပန န ကာရေတဗ္ဗော။ သဟသာ ဥပနိဇ္ဈာယိတွာ ပုန
ပဋိသင်္ခာယ သံဝရေ တိဋ္ဌတော အနာပတ္တိ, တံ သံဝရံ ပဟာယ ပုန ဥပနိဇ္ဈာယတော ဒုက္ကဋမေဝ။

၂၆၇. **တာဠစ္ဆိဒ္ဒာဒိဝတ္ထူနိ** ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ **နှာနဝတ္ထူသု** ယေ ဥဒကသောတံ နိမိတ္တေန ပဟရိံသု တေ
သံ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ **ဥဒဉ္ဇလဝတ္ထူသု** ပိ ဧသေဝ နယော။ တွေ စ **ဥဒဉ္ဇလ** န္တိ ဥဒကစိက္ခလ္လော ဝုစ္စတိ။ ဧတေ
နေဝ ဥပာယေန ဣတော ပရာနိ သဗ္ဗာနေဝ ဥဒကေ ဓာဝနာဒိဝတ္ထူနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယံ ပန ဝိသေသော။ **ပုပ္ဖာဝဠိယဝ
တ္ထူသု** သစေပိ နမောစနာဓိပ္ပာယဿ အနာပတ္တိ, ကီဠနပစ္စယာ ပန ဒုက္ကဋံ ဟောတီတိ။

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၆၉. **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ**တိ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ – **အရညေ ဝိဟာရော ဟောတီ**တိ န အာဝေဏိကော အရညေ, ဇေတဝနဝိဟာရဿေဝ ပစ္စန္တေ ကောပဿ။ **မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘော**တိ တဿ စ ဝိဟာရဿ မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘော ဟောတိ။ **သမန္တာ ပရိယာဂါရော**တိ သမန္တာ ပနဿ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပော ဟောတိ။ သော ကိရ မဇ္ဈေ စတုရဿံ ဂဗ္ဘံ ကတွာ ဗဟိ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပေန ကတော, ယထာ သက္កာ ဟောတိ အန္တောယေဝ အာဝိဉ္ဆန္တေဟိ ဝိစရိတုံ။

သုပညတ္တန္တိ သုဋ္ဌု ဌပိတံ, ယထာ ယထာ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတံ ဟာသာဒိကံ ဟောတိ လောကရဉ္စကံ တထာ တထာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတံ, ဝတ္တသီသေန ဟိ သော ကောကိစ္စမ္ပိ န ကရောတိ။ **ကေနစ္ေ တတ ဟာနေ ဝိဝရန္တော**တိ ယေသု ဝိဝရေသု အန္ဓကာရော ဟောတိ တာနိ ဝိဝရန္တော ယေသု ဝိဝရေသု အာလောကော ဟောတိ တာနိ ထကေန္တော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သာ ဗြာဟ္မဏီ တံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစတိ ဧဝံ တေန ဗြာဟ္မဏေန ပသံသိတွာ ဝုတ္တေ သာ ဗြာဟ္မဏီ "ပသန္နော အယံ ဗြာဟ္မဏော ပဗ္ဗဇိတုကာမော မညေ"တိ သလ္လက္ခေတွာ နိဂူဟိတဗ္ဗမ္ပိ တံ အတ္တနော ဝိပ္ပကာရံ ပကာသေန္တီ ကေဝလံ တဿ သဒ္ဓါဝိဃာတာပေက္ခာ ဟုတွာ ဧတံ **"ကုတော တဿ ဥဠာရတ္တတာ"**တိအာဒိဝစနမဝေါစ။ တတ္ထ ဥဠာရော အတ္ထာ အဿာတိ **ဥဠာရတ္တာ,** ဥဠာရတ္တနော ဘာဝေါ ဥဠာရတ္တတာ။ **ကုလိတ္ထီဟီ**တိအာဒီသု ကုလိတ္ထိယော နာမ ဃရဿာမိနိယော။ **ကုလဓီတရော** နာမ ပုရိသန္တရဂတာ ကုလဓီတရော ။ **ကုလကုမာရိယော** နာမ အနိဝိဋ္ဌာ ဝုစ္စန္တိ။ **ကုလသုဏှာ** နာမ ပရကုလတော အာနီတာ ကုလအရကာနံ ဝဓုယော။

၂၇၀. **ဩတိဏ္ဏော**တိ ယက္ခာဒီဟိ ဝိယ သတ္တာ အန္တော ဥပ္ပဇ္ဇန္တေန ရာဂေန ဩတိဏ္ဏော, ကူပာဒီနိ ဝိယ သတ္တာ အသမပေက္ခိတွာ ရဇနီယေ ဌာနေ ရဇ္ဇန္တော သယံ တ ရာဂံ ဩတိဏ္ဏော, ယသ္မာ ပန ဥဘယထာပိ ရာဂသမင္ဂိဿေဝေတံ အဓိဝစနံ, တသ္မာ "ဩတိဏ္ဏော နာမ သာရတ္တော အပေက္ခဝါ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **သာရတ္တော**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန သုဋ္ဌု ရတ္တော။ **အပေက္ခဝါ**တိ ကာယသံသဂ္ဂပေက္ခာယ အပေက္ခဝါ။ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေနေဝ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော။ **ဝိပရိဏတေနာ**တိ ပရိသုဒ္ဓဘဝင်္ဂသန္တတိသင်္ခါတံ ပကတိံ ဝိဇဟိတွာ အညထာ ပဝတ္တေန, ဝိရူပံ တ ပရိဏတေန ဝိရူပံ ပရိဝတ္တေန, ယထာ ပရိဝတ္တမာနံ ဝိရူပံ ဟောတိ ဧဝံ ပရိဝတ္တိတွာ ဌိတေနာတိ အဓိပ္ပာယော။

၂၇၁. ယသ္မာ ပနေတံ ရာဂါဒီဟိ သမ္ပယောဂံ နာတိဝတ္တတိ, တသ္မာ **"ဝိပရိဏတန္တိ ရတ္တမ္ပိ စိတ္တ"**န္တိ အာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝတွာ အန္တေ က္ခဏဓိပ္ပေတမတ္ထံ ဒဿေန္တော **"အပိစ ရတ္တံ စိတ္တံ က္ခမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတံ ဝိပရိဏတ"**န္တိ အာဟ။

တဒဟုဇာတာတိ တံဒိဝသံ ဇာတာ ဇာတမတ္တာ အလ္လမံသပေသိဝဏ္ဏာ, ဧဝရူပာယပိ ဟိ သဒ္ဓိံ ကာယသံသဂ္ဂေ သင်္ဃာဒိသေသော, မေထုနဝီတိက္ကမေ ပာရာဇိကံ, ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒေ ပာစိတ္တိယဉ္စ ဟောတိ။ **ပဂေဝ**တိ ပဌမ မေဝ။

ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျာတိ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိကာယသမ္ပယောဂံ ကာယမိဿီဘာဝံ သမာပဇ္ဇေယျ, ယသ္မာ ပနေတံ သမာပဇ္ဇန္တဿ ယော သော ကာယသံသဂ္ဂေ နာမ သော အတ္ထတော အဇ္ဈာစာရော ဟောတိ, ရာဂဝသေန အဘိဘဝိတွာ သညမဝေလံ အာစာရော, တသ္မာဿ သင်္ခေပေန အတ္ထံ ဒဿေန္တော **"အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတီ"**တိ ပဒဘာဇနမာဟ။

ဟတ္ထဂ္ဂာဟံ တတိအာဒိဘေဒံ ပနဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထဒဿနံ။ တတ္ထ ဟတ္ထာဒီနံ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ **"ဟတ္ထော နာမ ကပ္ပရံ ဥပာဒါယာ"**တိအာဒိမာဟ တတ္ထ **ကပ္ပရံ ဥပာဒါယာ**တိ ဒုတိယံ။ မဟာသန္ဓိံ ဥပာဒါယ။ အညတ္ထ ပန မဏိဗန္ဓတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂနခာ ဟတ္ထော က္ခဓ သဒ္ဓိံ အဂ္ဂဗာဟာယ ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယ အဓိပ္ပေတော။

သုဒ္ဓကေသာ တ တိ သုတ္တာဒီဟိ အမိဿာ သုဒ္ဓာ ကေသာယေဝ။ **ဝေဏီ**တိ တီဟိ ကေသဝဋ္ဋီဟိ ဝိနဒ္ဓိတ္ဝာ ကတကေသကလာပဿေတံ နာမံ။ **သုတ္တမိဿာ** တိ ပဉ္စဝဏ္ဏေန သုတ္တေန ကေသေ မိဿေတွာ ကတာ။ **မာလာမိဿာ**တိ ဝဿိကပုပ္ဖာဒီဟိ မိဿေတွာ တီဟိ ကေသဝဋ္ဋီဟိ ဝိနဒ္ဓိတွာ ကတာ, အဝိနဒ္ဓာပိ တ ကေဝလံ ပုပ္ဖမိဿော ကေသကလာပေ ဣဓ "ဝေဏီ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဟိရညမိဿာ** တိ ကဟာပဏမာလာယ မိဿေတွာ ကတာ။ **သုဝဏ္ဏမိဿာ** တိ သုဝဏ္ဏစီရကေဟိ တ ဟမင္ဂာဒီဟိ တ မိဿေတွာ ကတာ။ **မုတ္တာမိဿာ** တိ မုတ္တာဝလီဟိ မိဿေတွာ ကတာ။ **မဏိမိဿာ** တိ သုတ္တာရုဠှေဟိ မဏီဟိ မိဿေတွာ ကတာ။ ဧတာသု ဟိ ယံကိဉ္စိ ဝေဏိံ ဂဏှန္တဿ သင်္ဃာဒိသေသောယေဝ။ "အဟံ မိဿကဝေဏိံ အဂ္ဂဟေသိ"န္တိ ဝဒန္တဿ မောက္ခော နတ္ထိ။ ဝေဏိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ကေသာပိ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ, တသ္မာ ယော ကေမ္ပိ ကေသံ ဂဏှာတိ တဿပိ အာပတ္တိယေဝ။

ဟတ္ထဉ္စ ဝေဏိဉ္စ ဌပေတွာ တိ ဣဓ ဝုတ္တလက္ခဏံ ဟတ္ထဉ္စ သဗ္ဗပ္ပကာရဉ္စ ဝေဏိံ ဌပေတွာ အဝသေသံ သရီရံ "အင်္ဂ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နေသု ဟတ္ထာဒီသု ဟတ္ထဿ ဂဟဏံ **ဟတ္ထဂ္ဂဟော,** ဝေဏိယာ ဂဟဏံ **ဝေဏိဂ္ဂဟော,** အဝသေသသသရီရဿ ပရာမသနံ **အညတရဿ တ အညတရဿ တ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ,** ယော တံ ဟတ္ထဂ္ဂဟံ တ ဝေဏိဂ္ဂဟံ တ အညတရဿ တ အညတရဿ တ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ သမာပဇ္ဇေယျ, တဿ သင်္ဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယော ဟောတီတိ။ အယံ သိက္ခာပဒဿ အတ္ထော။

၂၇၂. ယသ္မာ ပန ယော စ ဟတ္ထဂ္ဂဟော ယော စ ဝေဏိဂ္ဂဟော ယဉ္စ အဝသေသဿ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘေဒတော ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ, တသ္မာ တံ ဘေဒံ ဒဿေတုံ **"အာမသနာ ပရာမသနာ"**တိအာဒိနာ နယေန ဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယဉ္စ ဝုတ္တံ **"အာမသနာ နာမ အာမဋ္ဌမတ္တာ"** တိ ယဉ္စ **"ဆုပနံ နာမ ဖုဋ္ဌမတ္တာ"** န္တိ, ဣမေသံ အယံ ဝိသေသော – **အာမသနာ**တိ အာမဇ္ဇနာ ဖုဋ္ဌောကာသံ အနတိက္ကမိတွာတပိ တတ္ထေဝ သင်္ဃဋ္ဋနာ။ အယဉ္ဟိ "အာမဋ္ဌမတ္တာ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ဆုပန**န္တိ အသင်္ဃဋ္ဋေတွာ ဖုဋ္ဌမတ္တံ။

ယမ္ပိ ဥမ္မသနာယ စ ဥလ္လင်္ဃနာယ စ နိဒ္ဒေသေ "ဥဒ္ဓံ ဥစ္စာရဏာ"တိ ဧကမေဝ ပဒံ ဝုတ္တံ။ တတ္ရာပိ အယံ ဝိသေသော – ပဌမံ အတ္တနော ကာယဿ ဣတ္ထိယာ ကာယေ ဥဒ္ဓံ ပေသနဝသေန ဝုတ္တံ, ဒုတိယံ ဣတ္ထိယာ ကာယံ ဥက္ခိပနဝသေန, သေသံ ပာကဋမေဝ။

၂၇၃. ဣဒါနိ ယွာယံ ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇတိ, တဿ ဧတေသံ ပဒါနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **"ဣတ္ထီ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ သာရတ္တော စ ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယ"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယ** န္တိ သော သာရတ္တော စ ဣတ္ထိသညီ စ ဘိက္ခု အတ္တနော ကာယေန။ **န**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ အထ ဝါ ဧတံ တဿာ ဣတ္ထိယာ ဟတ္ထာဒိဘေဒံ ကာယံ။ **အာမသတိ ပရာမသတီ**တိ ဧတေသု စေ ဧကေနာပိ အာကာရေန အဇ္ဈာစရတိ, အာပတ္တိ သင်္ဃာဒိသေသဿ။ တတ္ထ သကိံ အာမသတော ဧကာ အာပတ္တိ, ပုနပ္ပုနံ အာမသတော ပယောဂေ ပယောဂေ သင်္ဃာဒိသေသော။

ပရာမသန္တောပိ သစေ ကာယတော အမောစေတွာဝ ဣတော စိတော စ အတ္တနော ဟတ္ထံ ဝါ ကာယံ ဝါ သဉ္စောပေတိ ဟရတိ ပေသေတိ ဒိဝသမ္ပိ ပရာမသတော ဧကာဝ အာပတ္တိ။ သစေ ကာယတော မောစေတွာ မောစေတွာ ပရာမသတိ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။

ဩမသန္တောပိ သစေ ကာယတော အမောစေတွာဝ ဣတ္ထိယာ မတ္ထကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပါဒပိဋ္ဌိံ ဩမသတိ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ဥဒရာဒီသု တံ တံ ဌာနံ ပတွာ မုဉ္စိတွာ မုဉ္စိတွာ ဩမသတိ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ **ဥမ္မသနာယပိ** ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သီသံ ဥမ္မသန္တဿ ဧသေဝ နယော။

ဩလင်္ဃနာယ မာတုကမံ ကေသေသု ဂဟေတွာ နာမေတွာ စုမ္ဗနာဒီသု ယံ အဇ္ဈာစာရံ ဣစ္ဆတိ တံ ကတွာ မုဉ္စတော ဧကာဝ အာပတ္တိ။ ဥဋ္ဌိတံ ပုနပ္ပုနံ နာမယတော ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ **ဥလ္လင်္ဃနာယပိ** ကေသေသု ဝါ ဟတ္ထေသု ဝါ ဂဟေတွာ ဝုဋ္ဌာပယတော ဧသေဝ နယော။

အာကမုနာယ အတ္တနော အဘိမုခံ အာကမုန္တော ယာဝ န မုဥ္စတိ တာဝ ကောဝ အာပတ္တိ။ မုဥ္စိတ္ဝာ မုဥ္စိတ္ဝာ
အာကမုန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ **ပတိကမုနာယပိ** ပရမ္မုခံ ပိဋ္ဌိယံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိပ္ပဏာမယတော
ဧသေဝ နယော။

အဘိနိဂ္ဂဏှ္ဝာဟနာယ ဟတ္ထေ တ ဗာဟာယ တ ဒဠှံ ဂဟေတ္ဝာ ယောဇနမ္ပိ ဂစ္ဆတော ကောဝ အာပတ္တိ။ မုဥ္
စိတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ဂဏှ္ဝာဟတော ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ အမုဥ္စိတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ဖုသတော စ အာလိင်္ဂတော စ ပ
ယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တီတိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ – ''မူလဂ္ဂဟဏမေဝ ပမာ
ဏံ, တသ္မာ ယာဝ န မုဥ္စတိ တာဝ ကော ဝေ အာပတ္တီ''တိ။

အဘိနိပ္ပီဠနာယ ဝတ္ထေန တ အာဘရဏေန တ သဒ္ဓိံ ပီဠယတော အင်္ဂ အဖုသန္တဿ ထုလ္လစ္စယံ, ဖုသန္တ
ဿ သင်္ဃာဒိသေသော, ကေပယောဂေန ကော အာပတ္တိ, နာနာပယောဂေန နာနာ။

ဂဟဏဆုပနေသု အညံ ကိဉ္စိ ဝိကာရံ အကရောန္တောပိ ဂဟိတမတ္တဖုဋ္ဌမတ္တေနာပိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။

ဧဝမေတေသု အာမသနာဒီသု ဧကေနာပိ အာကာရေန အဇ္ဈာစာရတော ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိဿ သင်္ဃာဒိ
သေသော, ဝေမတိကဿ ထုလ္လစ္စယံ, ပဏ္ဍကပုရိသတိရစ္ဆာနဂတသညိဿာပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ ပဏ္ဍကေ ပဏ္ဍ
ကသညိဿ ထုလ္လစ္စယံ, ဝေမတိကဿ ဒုက္ကဋံ။ ပုရိသတိရစ္ဆာနဂတဣတ္ထိသညိဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပုရိ
သေ ပုရိသသညိဿာပိ ဝေမတိကဿာပိ ဣတ္ထိပဏ္ဍကတိရစ္ဆာနဂတသညိဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ တိရစ္ဆာနဂ
တေပိ သဗ္ဗာကာရေန ဒုက္ကဋမေဝါတိ။ ဣမာ ဧကမူလကနယေ ဝုတ္တာ အာပတ္တိယော သလ္လက္ခေတ္ဝာ ဣမိနာဝ ဥ
ပါယေန **''ဒ္ဝေ ဣတ္ထိယော ဒ္ဝိန္နံ ဣတ္ထီန''** န္တိအာဒိဝသေန ဝုတ္တေ ဒုမူလကနယေပိ ဒိဂုဏာ အာပတ္တိယော ဝေဒိ
တဗ္ဗာ။ ယထာ စ ဒ္ဝီသု ဣတ္ထီသု ဒ္ဝေ သင်္ဃာဒိသေသာ; ဧဝံ သမ္ဗဟုလာသု သမ္ဗဟုလာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယော ဟိ ဧကတော ဌိတာ သမ္ဗဟုလာ ဣတ္ထိယော ဗာဟာဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဂဏှ္ဝာတိ သော ယတ္တကာ ဣတ္
ထိယော ဖုဋ္ဌာ တာသံ ဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသေ အာပဇ္ဇတိ, မဇ္ဈဂတာနံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ။ တာ ဟိ တေန
ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယော ပန သမ္ဗဟုလာနံ အင်္ဂုလိယော ဝါ ကေသေ ဝါ ဧကတော ကတ္ဝာ ဂဏှ္
ဝာတိ, သော အင်္ဂုလိယော စ ကေသေ စ အဂဏေတ္ဝာ ဣတ္ထိယော ဂဏေတ္ဝာ သင်္ဃာဒိသေသေဟိ ကာရေတဗ္ဗော။
ယာသဉ္စ ဣတ္ထီနံ အင်္ဂုလိယော ဝါ ကေသာ ဝါ မဇ္ဈဂတာ ဟောန္တိ, တာသံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ။
တာ ဟိ တေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ, သမ္ဗဟုလာ ပန ဣတ္ထိယော ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေဟိ ရဇ္ဇုဝတ္ထာဒီ
ဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဂဏှ္ဝာဟန္တော သဗ္ဗာသံယေဝ အန္တောပရိက္ခေပဂတာနံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ။
မဟာပစ္စရိယံ အဖုဋ္ဌာသု ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဟဋ္ဌိယံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမသနံ နာမ နတ္ထိ,
တသ္မာ သဗ္ဗမ္ပိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနေဝ သင်္ဂဟေတ္ဝာ **မဟာအဋ္ဌကထာယဉ္စ ကုရုန္ဒိယဉ္စ**
ဝုတ္တော ပုရိမနယောယေဝေတ္ထ ယုတ္တတရော ဒိဿတိ။

ယော ဟိ ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိပာဋိယာ ဌိတာသု ဣတ္ထီသု သမသာရာကေ ဧကံ ဟတ္ထေ ဂဏှ္ဝာဟာ
တိ, သော ဂဟိတိတ္ထိယာ ဝသေန ဧကံ သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ, ဣတရာသံ ဂဏနာယ ပုရိမနယေနေဝ ထုလ္လစ္စယေ။
သစေ သော တံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ ဝတ္ထေ ဝါ ပုပ္ဖေ ဝါ ဂဏှ္ဝာဟာတိ, သဗ္ဗာသံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ အာပဇ္ဇတိ။ ယ
ထေဝ ဟိ ရဇ္ဇုဝတ္ထာဒီဟိ ပရိက္ခိပန္တေန သဗ္ဗာပိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ, တထာ ဣဓာပိ သဗ္ဗာပိ
ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန အာမဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ သစေ ပန တာ ဣတ္ထိယော အညမညံ ဝတ္ထကောဋိယံ ဂဟေတ္ဝာ ဌိတာ ဟော
န္တိ, တတ္ရ စေသော ပုရိမနယေနေဝ ပဌမံ ဣတ္ထိံ ဟတ္ထေ ဂဏှ္ဝာဟာတိ ဂဟိတာယ ဝသေန သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇ
တိ, ဣတရာသံ ဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ သဗ္ဗာသဉ္ဟိ တာသံ တေန ပုရိမနယေနေဝ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အာ
မဋ္ဌံ ဟောတိ။ သစေ ပန သောပိ တံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေယေဝ ဂဏှ္ဝာဟာတိ တဿာ ဝသေန ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ, ဣ
တရာသံ ဂဏနာယ အနန္တရနယေနေဝ ဒုက္ကဋာနိ။

ယော ပန ဃနဝတ္ထနိဝတ္ထံ ဣတ္ထိံ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဝတ္ထေ ဃဋ္ဋေတိ, ထုလ္လစ္စယံ။ ဝိရဠဝတ္ထနိဝတ္
ထံ ဃဋ္ဋေတိ, တတ္ရ စေ ဝတ္ထန္တရေဟိ ဣတ္ထိယာ ဝါ နိက္ခန္တလောမာနိ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခုနော ဝါ ပဝိဋ္ဌလောမာနိ ဣ

တ္တိံ ဖုသန္တိ, ဥဘိန္နံ လောမာနိယေ၀ တ လောမာနိ ဖုသန္တိ, သင်္ဃာဒိသေသော။ ဥပာဒိန္နကေန ဟိ ကမ္မဇရူပေန ဥပာဒိန္နကံ တ အနုပာဒိန္နကံ တ အနုပာဒိန္နကေနပိ ကေနစိ ကေသာဒိနာ ဥပာဒိန္နကံ တ အနုပာဒိန္နကံ တ ဖုသန္တောပိ သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိယေ၀။

တတ္ထ **ကုရုန္ဒိယံ** ''လောမာနိ ဂဏ္ဍေတ္ဝာတ သင်္ဃာဒိသေသော''တိ ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန ''လောမာနိ ဂဏ္ဍေတ္ဝာတ အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော, ဖေမေ၀ သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ။ သင်္ဃကမ္မေ ပန အပစ္စတ္တရိတ္ဝာတ နိပန္နော လောမာနိ ဂဏ္ဍေတ္ဝာတ ကာရေတဗ္ဗော''တိ ဝုတ္တံ , တဒေ၀ ယုတ္တံ။ ဣတ္ထိဝသေန ဟိ အယံ အာပတ္တိ, န ကောဋ္ဌာသဝသေနာတိ။

ဧတ္ထာဟ ''ယော ပန 'ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှာမိ'တိ ကာယံ ဂဏှာတိ, 'ကာယံ ဂဏှာမိ'တိ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှာတိ, သော ကိံ အာပဇ္ဇတီ''တိ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ ''ယထာဝတ္ထုကမေဝ''တိ ဝဒတိ။ အယံ ကိရ ဿ လဒ္ဓိ –

''ဝတ္ထု သညာ စ ရာဂေ စ၊ ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနာ။
ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ၊ ဂရုကံ တေန ကာရယေ''တိ။

ဧတ္ထ **''ဝတ္ထု''** တိ ဣတ္ထီ။ **''သညာ''**တိ ဣတ္ထိသညာ။ **''ရာဂေ''**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေ။ **''ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနာ''**တိ ကာယသံသဂ္ဂဖဿဇာနနာ။ တသ္မာ ယော ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညီ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ''ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဟေဿာမီ''တိ ပဝတ္တောပိ ကာယံ ဖုသတိ, ဂရုကံ သင်္ဃာဒိသေသံယေဝ အာပဇ္ဇတိ။ ဣတရောပိ ထုလ္လစ္စယန္တိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ –

''သညာယ ဝိရာဂိတမ္ဟိ၊ ဂဟဏေ စ ဝိရာဂိတေ။
ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ၊ ဂရုကံ တတ္ထ န ဒိဿတီ''တိ။

အဿာဟယံ လဒ္ဓိ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိနော ဟိ သင်္ဃာဒိသေသော ဝုတ္တော။ ဣမိနာ စ ဣတ္ထိသညာ ဝိရာဂိတာ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓသညာ ဥပ္ပာဒိတာ, တံ ဂဏှန္တဿ ပန ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ စ ဂဟဏမ္ပိ ဝိရာဂိတံ တံ အင်္ဂဟေတ္ဝာတ ဣတ္ထိ ဂဟိတာ, တသ္မာ ဧတ္ထ ဣတ္ထိသညာယ အဘာဝတော သင်္ဃာဒိသေသော န ဒိဿတိ, ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဿ အဂ္ဂဟိတတ္တာ ထုလ္လစ္စယံ န ဒိဿတိ, ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဖုဋ္ဌတ္တာ ပန ဒုက္ကဋံ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဟိ ဣမံ နာမ ဝတ္ထုံ ဖုသတော အနာပတ္တီတိ နတ္ထိ, တသ္မာ ဒုက္ကဋမေဝတိ။

ဣဒဉ္စ ပန ဝတ္ဝာတ ဣဒံ စတုက္ကမာဟ။ ''သာရတ္တံ ဂဏှာမိ'တိ သာရတ္တံ ဂဏှာတိ သင်္ဃာဒိသေသော, 'ဝိရတ္တံ ဂဏှာမိ'တိ ဝိရတ္တံ ဂဏှာတိ ဒုက္ကဋံ, 'သာရတ္တံ ဂဏှာမိ'တိ ဝိရတ္တံ ဂဏှာတိ ဒုက္ကဋံ, 'ဝိရတ္တံ ဂဏှာမိ'တိ သာရတ္တံ ဂဏှာတိ ဒုက္ကဋမေဝ''တိ။ ကိဉ္စာပိ ဧဝမာဟ? အထ ခော **မဟာသုမတ္ထေရဝါဒောေ** ယေဝေတ္ထ ''ဣတ္ထီ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ သာရတ္တော စ ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အာမသတိ ပရာမသတိ။ပေ။ ဂဏှာတိ ဆုပတိ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ''တိ ဣမာယ ပာဠိယာ ''ယော ဟိ ဧကတော ဝဏ္ဏဝတာ သမ္ဗဟုလာ ဣတ္ထိယော ဗာဟာဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာတ ဂဏှာတိ, သော ယတ္တကာ ဣတ္ထိယော ဖုဋ္ဌာ တာသံ ဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသေ အာပဇ္ဇတိ, မဇ္ဈဂတာနံ ဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယေ''တိအာဒီဟိ အဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယေဟိ စ သမေတိ။ ယဒိ ဟိ သညာဒိဝိရာဂေန ဝိရာဂိတံ နာမ ဘဝေယျ ''ပဏ္ဍကော စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ''တိအာဒီသု ဝိယ ''ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဉ္စ ဟောတိ ကာယသညီ စာ''တိအာဒိနာပိ နယေန ပာဠိယံ ဝိသေသံ ဝဒေယျ။ ယသ္မာ ပန သော န ဝုတ္တော, တသ္မာ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညာယ သတိ ဣတ္ထိံ အာမသန္တဿ သင်္ဃာဒိသေသော, ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အာမသန္တဿ ထုလ္လစ္စယန္တိ ယထာဝတ္ထုကမေဝ ယုဇ္ဇတိ။

မဟာပစ္စရိယံ မ္ပိ ဧဝေတံ ဝုတ္တံ – ''နီလံ ဟရိပိတ္ဝာတ သယိတာယ ကာဠိတ္ထိယာ ကာယံ ဃဋ္ဋေဿာမိ'တိ ကာယံ ဃဋ္ဋေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော; 'ကာယံ ဃဋ္ဋေဿာမိ'တိ နီလံ ဃဋ္ဋေတိ, ထုလ္လစ္စယံ; 'နီလံ ဃဋ္ဋေဿာမိ'တိ ကာယံ ဃဋ္ဋေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော; 'နီလံ ဃဋ္ဋေဿာမိ'တိ နီလံ ဃဋ္ဋေတိ, ထုလ္လစ္စယ''န္တိ။ ယောဟယံ ''ဣတ္ထီ စ

ပဏ္ဍကော စာ”တိအာဒိနာ နယေန ဝတ္ထုမိဿကနယော ဝုတ္တော, တသ္မိမ္ပိ ဝတ္ထု သညာဝိမတိဝသေန ဝုတ္တာ အာပတ္တိယော ဟဋ္ဌိယံ အသမ္မုယှန္တေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကာယေနကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓတရေ ပန ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိဿ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဂဏှတော ထုလ္လစ္စယံ, သေသေ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနကာယတရေပိ ဧသေဝ နယော။ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေနကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓတရေ စ နိဿဂ္ဂိယေနကာယတရာဒီသု စ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋမေဝ။

“ဣတ္ထီ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ သာရတ္တော စ ဣတ္ထီ စ နံ ဘိက္ခုဿ ကာယေန ကာယ”န္တိအာဒိတရော ပန ဘိက္ခုမှိ မာတုဂါမဿ ရာဂဝသေန ဝုတ္တော။ တတ္ထ **ဣတ္ထီ စ နံ ဘိက္ခုဿ ကာယေန ကာယ** န္တိ ဘိက္ခုမှိ သာရတ္တာ ဣတ္ထီ တဿ နိသိန္နောကာသံ ဝါ နိပန္နောကာသံ ဝါ ဂန္တွာ အတ္တနော ကာယေန တံ ဘိက္ခုဿ ကာယံ အာမသတိ။ပေ.။ ဆုပတိ။ **သေဝနာဓိပ္ပာယော ကာယေန ဝါယမတိ, ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီ** တိ ဧဝံ တာယ အာမဋ္ဌော ဝါ ဆုပိတော ဝါ သေဝနာဓိပ္ပာယော ဟုတွာ သစေ ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနတ္ထံ ဤသကမ္ပိ ကာယံ စာလေတိ ဖန္ဒေတိ, သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ။

ဒွေ ဣတ္ထိယော တိ ဧတ္ထ ဒွေ သင်္ဃာဒိသေသေ အာပဇ္ဇတိ, ဣတ္ထိယာ စ ပဏ္ဍကေ စ သင်္ဃာဒိသေသေန သဟ ဒုက္ကဋံ။ ဧတေန ဥပါယေန ယာဝ **“နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယံ အာမသတိ, သေဝနာဓိပ္ပာယော ကာယေန ဝါယမတိ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”**တိ တာဝ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ **ကာယေန ဝါယမတိ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီ** တိ အတ္တနာ နိဿဋ္ဌံ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဣတ္ထိံ အတ္တနော နိဿဂ္ဂိယေန ပုပ္ဖေန ဝါ ဖလေန ဝါ ပဟရန္တိံ ဒိသွာ ကာယေန ဝိကာရံ ကရောတိ, အင်္ဂုလိံ ဝါ စာလေတိ, ဘမုကံ ဝါ ဥက္ခိပတိ, အက္ခိံ ဝါ နိခဏတိ, အညံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝိကာရံ ကရောတိ, အယံ ဝုစ္စတိ “ကာယေန ဝါယမတိ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီ”တိ။ အယမ္ပိ ကာယေန ဝါယမိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ, ဒွီသု ဣတ္ထီသု ဒွေ, ဣတ္ထိပဏ္ဍကေသုပိ ဒွေ ဧဝ ဒုက္ကဋေ အာပဇ္ဇတိ။

၂၇၉. ဧဝံ ဝတ္ထုဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ လက္ခဏဝသေန သင်္ခေပတော အာပတ္တိဘေဒဉ္စ အနာပတ္တိဘေဒဉ္စ ဒဿေန္တော **“သေဝနာဓိပ္ပာယော”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပုရိမနယေ ဣတ္ထိယာ ဖုဋ္ဌော သမာနော သေဝနာဓိပ္ပာယော ကာယေန ဝါယမတိ, ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီတိ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ သင်္ဃာဒိသေသော။ ဒုတိယေ နယေ နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယာမသနေ ဝိယ ဝါယမိတွာ အဆုပနေ ဝိယ စ ဖဿဿ အပ္ပဋိဝိဇာနနတော ဒုဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ တတိယေ ကာယေန အဝါယမတော အနာပတ္တိ။ ယော ဟိ သေဝနာဓိပ္ပာယောပိ နိစ္စလေန ကာယေန ကေဝလံ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ သာဒိယတိ အနုဘောတိ, တဿ စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တေ အာပတ္တိယာ အဘာဝတော အနာပတ္တိ။ စတုတ္ထေ ပန နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယာမသနေ ဝိယ ဖဿပ္ပဋိဝိဇာနနာပိ နတ္ထိ, ကေဝလံ စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တမေဝ, တသ္မာ အနာပတ္တိ။ မောက္ခာဓိပ္ပာယဿ သဗ္ဗာကာရေသု အနာပတ္တိယေဝ။

ဧတ္ထ ပန ယော ဣတ္ထိယာ ဂဟိတော တံ အတ္တနော သရီရာ မောစေတုကာမော ပဋိပ္ပဏာမေတိ ဝါ ပဟရတိ ဝါ, အယံ ကာယေန ဝါယမတိ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ။ ယော အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ တတော မုဉ္စိတုကာမော ဥတ္တာသေတွာ ပလာပေတိ, အယံ ကာယေန ဝါယမတိ န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ။ ယော တာဒိသံ ဒီဃဇာတိံ ကာယေ အာရုဠှံ ဒိသွာ “သဏိကံ ဂစ္ဆတု ဃဋ္ဋိယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျာ”တိ န ဃဋ္ဋေတိ, ဣတ္ထိမေဝ ဝါ အင်္ဂံ ဖုသမာနံ ဉတွာ “သော ‘အနတ္ထိကော အယံ မယာ’တိ သယမေဝ ပက္ကမိဿတီ”တိ အဇာနန္တော ဝိယ နိစ္စလော ဟောတိ, ဗလဝိတ္ထိယာ ဝါ ဂါဠှံ အာလိင်္ဂိတွာ ဂဟိတော ဒဟရဘိက္ခု ပလာယိတုကာမောပိ သုဋ္ဌု ဂဟိတတ္တာ နိစ္စလော ဟောတိ, အယံ န စ ကာယေန ဝါယမတိ, ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ။ ယော ပန အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ “အာဂစ္ဆတု တာဝ တတော နံ ပဟရိတွာ ဝါ ပဏာမေတွာ ဝါ ပက္ကမိဿာမီ”တိ နိစ္စလော ဟောတိ, အယံ မောက္ခာဓိပ္ပာယော န စ ကာယေန ဝါယမတိ, န စ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၈၀. **အသဠိစ္စာ** တိ ဣမိနာ ဥဟယေန ဣမံ ဖုသိဿာမီတိ အစေတေတွာ, ဝေဠဟိ အစေတေတွာ ပတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာဒီသု မာတုကမဿ အင်္ဂေ ဖုဋ္ဌေပိ အနာပတ္တိ။

အသတိယာတိ အညဝိဟိတော ဟောတိ မာတုကမံ ဖုသာမီတိ သတိ နတ္ထိ, ဧဝံ အသတိယာ ဟတ္ထပါဒပသာရဏာဒိကာလေ ဖုသန္တဿ အနာပတ္တိ။

အဇာနန္တဿ တိ အရကဝေသေန ဌိတံ အရိကံ ''ဣတ္ထီ''တိ အဇာနန္တော ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဖုသတိ, ဧဝံ ''ဣတ္ထီ''တိ အဇာနန္တဿ ဖုသတော အနာပတ္တိ။

အသာဒိယန္တဿ တိ ကာယသံသဂ္ဂံ အသာဒိယန္တဿ, တဿ ဗာဟာပရမ္ပရာယ နီတဘိက္ခုဿ ဝိယ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကာဒယော ဝုတ္တနယာဝ။ ဣဓ ပန ဥအယိတ္ထေရော အာဒိကမ္မိကော, တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဌမပာရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ, ကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒွိဝေဒနံ, သုခမဇ္ဈတ္တဒွဝယေနာတိ။

၂၈၁. ဝိနီတဝတ္ထူသု – **မာတုယာ မာတုပေမေနာ**တိ မာတုပေမေန မာတုယာ ကာယံ အာမသိ။ ဧသ နယော **ဓီတုဘဂိနိဝတ္ထူသု**။ တတ္ထ ယသ္မာ မာတာ တ ဟောတု ဓီတာ တ ဣတ္ထီ နာမ သဗ္ဗာပိ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ ပာရိပန္ထိကာဝ။ တသ္မာ ''အယံ မေ မာတာ အယံ ဓီတာ အယံ မေ ဘဂိနီ''တိ ဂေဟဿိတပေမေန အာမသတောပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဝုတ္တံ။

ဣမံ ပန ဘဂဝတော အာဏံ အနုဿရန္တေန သစေပိ နဒီသောတေန ဝုယှမာနံ မာတရံ ပဿတိ နေဝ ဟတ္ထေန ပရာမသိတဗ္ဗာ။ ပဏ္ဍိတေန ပန ဘိက္ခုနာ နာဝါ တ ဖလကံ တ ကဒလိက္ခန္ဓော တ အရုက္ခန္ဓော တ ဥပသံဟရိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ အသတိ ကာသာဝမ္ပိ ဥပသံဟရိတွာ ပုရတော ဌပေတဗ္ဗံ, ''ဧတ္ထ ဂဏှာဟီ''တိ ပန န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဂဟိတေ ပရိက္ခာရံ ကမှာမီတိ ကမုန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဘာယတိ ပုရတော ပုရတော ဂန္တွာ ''မာ ဘာယီ''တိ သမဿာသေတဗ္ဗာ။ သစေ ဘာယမာနာ ပုတ္တဿ သဟသာ ခန္ဓေ တ အဘိရုဟတိ, ဟတ္ထေ တ ဂဏှာတိ, န ''အပေဟိ မဟလ္လိကေ''တိ နိဒ္ဓုနိတဗ္ဗာ, ထလံ ပါပေတဗ္ဗာ။ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂါယပိ ကူပေ ပတိတာယပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ရာပိ ဟိ ယောတ္တံ တ ဝတ္ထံ တ ပက္ခိပိတွာ ဟတ္ထေန ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ, နတွေဝ အာမသိတဗ္ဗာ။ န ကေဝလဉ္စ မာတုကမဿ သရီရမေဝ အနာမာသံ, နိဝါသနပါဝုရဏမ္ပိ အာဘရဏဘဏ္ဍမ္ပိ တိဏဏ္ဍုပကံ တ တာဠပဏ္ဏမုဒ္ဒိကံ တ ဥပါဒာယ အနာမာသမေဝ, တဉ္စ ခော နိဝါသနပါရုပနံ ပိဠန္ဓနတ္ထာယ ဌပိတမေဝ။ သစေ ပန နိဝါသနံ တ ပါရုပနံ တ ပရိဝတ္တေတွာ စီဝရတ္ထာယ ပါဒမူလေ ဌပေတိ ဝဋ္ဋတိ။ အာဘရဏဘဏ္ဍေသု ပန သီသပသာဓနကဒန္တသူစိအာဒိကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ''ဣမံ ဘန္တေ တုမှာကံ ဂဏှထာ''တိ ဒိယျမာနံ သိပါဋိကာသူစိအာဒိဥပကရဏတ္ထာယ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုဝဏ္ဏရဇတမုတ္တာဒိမယံ ပန အနာမာသမေဝ ဒီယျမာနမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတာသံ သရီရူပဂမေဝ အနာမာသံ, ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန ကတံ ကဋ္ဌရူပမ္ပိ ဒန္တရူပမ္ပိ အယရူပမ္ပိ လောဟရူပမ္ပိ တိပုရူပမ္ပိ ပေါတ္ထကရူပမ္ပိ သဗ္ဗရတနရူပမ္ပိ အန္တမသော ပိဋ္ဌမယရူပမ္ပိ အနာမာသမေဝ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပန ''ဣဒံ တုမှာကံ ဟောတူ''တိ လဘိတွာ ဌပေတွာ သဗ္ဗရတနမယံ အဝသေသံ ဘိန္ဒိတွာ ဥပကရဏာရဟံ ဥပကရဏေ ပရိဘောကရဟံ ပရိဘောဂေ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယထာ စ ဣတ္ထိရူပကံ; ဧဝံ သတ္တဝိဓမ္ပိ ဓညံ အနာမာသံ။ တသ္မာ ခေတ္တမဇ္ဈေန ဂစ္ဆတာ တတ္ထဇာတကမ္ပိ ဓညဖလံ န အာမသန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဃရဒွါရေ တ အန္တရာမဂ္ဂေ တ ဓညံ ပသာရိတံ ဟောတိ ပဿေန စ မဂ္ဂေ အတ္ထိ န မဒ္ဒန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ ဂမနမဂ္ဂေ အသတိ မဂ္ဂံ အဓိဋ္ဌာယ ဂန္တဗ္ဗံ။ အန္တရဃရေ ဓညဿ ဥပရိ အာသနံ ပညာပေတွာ ဒေန္တိ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ အာသနသာလာယံ ဓညံ အာကိရန္တိ, သစေ သက္ကာ ဟောတိ ဟရာပေတုံ ဟရာပေတဗ္ဗံ, နော စေ ဧကမန္တံ ဓညံ အမဒ္ဒန္တေန ပီဌကံ ပညပေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ဩကာသော န

ဟောတိ, မနုဿာ ဧဝမဗ္ဘေယေဝ အာသနံ ပညပေတ္ဝာ ဒေန္တိ, နိသီဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထဇာတကာနိ မုဂ္ဂမာသာဒီနိ အပရဏ္ဏာနိပိ တာလပနသာဒီနိ တ ဖလာနိ ကိဉ္စန္နေန န အာမသိတဗ္ဗာနိ။ မနုဿေဟိ ရာသိကတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အရညေ ပန ရုက္ခတော ပတိတာနိ ဖလာနိ ''အနုပသမ္ပန္နာနံ ဒဿာမီ''တိ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မုတ္တာ , မဏိ, ဝေဠုရိယော, သင်္ခော, သိလာ, ပဝါဠံ, ရဇတံ, ဇာတရူပံ, လောဟိတင်္ကော, မသာရဂလ္လန္တိ ဣမေသု ဒသသု ရတနေသု မုတ္တာ အဓောတာ အနိဝိဒ္ဓာ ယထာဇာတာဝ အာမသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသာ အနာမာသာတိ ဝဒန္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ''မုတ္တာ ဓောတာပိ အဓောတာပိ အနာမာသာ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ကုဋ္ဌရောဂဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ပန ဝဋ္ဋတီ''တိ ဝုတ္တံ။ အန္တမသော ဇာတိဖလိကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗောပိ နီလပီတာဒိဝဏ္ဏဘေဒော မဏိ ဓောတဝိဒ္ဓဝဋ္ဋိတော အနာမာသော, ယထာဇာတော ပန အာကရမုတ္တော ပတ္တာဒိဘဏ္ဍမူလတ္ထံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တော။ သောပိ **မဟာပစ္စရိယံ** ပဋိက္ခိတ္တော, ပစိတွာ ကတော ကာစမဏိယေဝေကော ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တော။ ဝေဠုရိယေပိ မဏိသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သင်္ခော ဓမနသင်္ခော စ ဓောတဝိဒ္ဓော စ ရတနမိဿော အနာမာသော။ ပါနီယသင်္ခော ဓောတောပိ အဓောတောပိ အာမာသောဝ သေသဉ္စ အဉ္ဇနာဒိဘေသဇ္ဇတ္ထာယပိ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သိလာ ဓောတဝိဒ္ဓာ ရတနသံယုတ္တာ မုဂ္ဂဝဏ္ဏာဝ အနာမာသာ။ သေသာ သတ္ထကနိသာနာဒိအတ္ထာယ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ရတနသံယုတ္တာတိ သုဝဏ္ဏေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ပစိတွာ ကတာတိ ဝဒန္တိ။ ပဝါဠံ ဓောတဝိဒ္ဓံ အနာမာသံ။ သေသံ အာမာသံ ဘဏ္ဍမူလတ္ထဉ္စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ''ဓောတမ္ပိ အဓောတမ္ပိ သဗ္ဗံ အနာမာသံ, န စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ဝုတ္တံ။

ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ ကတဘဏ္ဍမ္ပိ အကတဘဏ္ဍမ္ပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ အနာမာသဉ္စ အသမ္ပဋိစ္ဆိယဉ္စ, ဥတ္တရရာဇပုတ္တော ကိရ သုဝဏ္ဏစေတိယံ ကာရေတွာ **မဟာပဒုမတ္ထေရဿ** ပေသေသိ။ ထေရော ''န ကပ္ပတီ''တိ ပဋိက္ခိပိ။ စေတိယဃရေ သုဝဏ္ဏပဒုမသုဝဏ္ဏဗုဗ္ဗုဠကာဒီနိ ဟောန္တိ, တာနိပိ အနာမာသာနိ။ စေတိယဃရဂေါပကာ ပန ရူပိယဆဍ္ဍကဋ္ဌာနေ ဌိတာ, တသ္မာ တေသံ ကေဏ္ဍာပယိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန တံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ သုဝဏ္ဏစေတိယေ ကစဝရမေဝ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဧတ္တကမေဝ အနုညာတံ။ အာရကူဋလောဟမ္ပိ ဇာတရူပဂတိကမေဝ အနာမာသန္တိ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု** ဝုတ္တံ။ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယော, တသ္မာ ဇာတရူပရဇတမယာ သဗ္ဗေပိ သေနာသနပရိက္ခာရာ အာမာသာ။ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မဝိနယဝဏ္ဏနဋ္ဌာနေ ရတနမဏ္ဍပေ ကရောန္တိ ဖလိကတ္ထမ္ဘေ ရတနအမပတိမဏ္ဍိတေ, တတ္ထ သဗ္ဗူပကရဏာနိ ဘိက္ခူနံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

လောဟိတင်္ကမသာရဂလ္လာ ဓောတဝိဒ္ဓာ အနာမာသာ, ဣတရေ အာမာသာ, ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ ဝဋ္ဋန္တီတိ ဝုတ္တာ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ''ဓောတာပိ အဓောတာပိ သဗ္ဗသော အနာမာသာ န စ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋန္တီ''တိ ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗံ အာဝုဓဘဏ္ဍံ အနာမာသံ, ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ ဒီယျမာနမ္ပိ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ နာမ န ဝဋ္ဋတိ။ သုဒ္ဓဓနုဒဏ္ဍောပိ ဓနုဇိယာပိ ပတောဒေပိ အင်္ကုသောပိ အန္တမသော တသိဖရသုအာဒီနိပိ အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာနိ အနာမာသာနိ။ သစေ ကောစိ ဝိဟာရေ သတ္တိံ ဝါ တောမရံ ဝါ ဌပေတွာ ဂစ္ဆတိ, ဝိဟာရံ ဇဂ္ဂန္တေန ''ဟရန္တု''တိ သာမိကာနံ ပေသေတဗ္ဗံ။ သစေ န ဟရန္တိ, တံ အစာလေန္တေန ဝိဟာရော ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။ ယုဒ္ဓဘူမိယံ ပတိတံ အသိံ ဝါ သတ္တိံ ဝါ တောမရံ ဝါ ဒိသွာ ပါသာဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ အသိံ ဘိန္ဒိတွာ သတ္ထကတ္ထာယ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဣတရာနိပိ ဝိယောဇေတွာ ကိဉ္စိ သတ္ထကတ္ထာယ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ ကိဉ္စိ ကတ္တရဒဏ္ဍာဒိအတ္ထာယ။ ''ဣဒံ ဂဏှထ''တိ ဒီယျမာနံ ပန ''ဝိနာသေတွာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ကရိဿာမီ''တိ သဗ္ဗမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မစ္ဆဇာလပက္ခိဇာလာဒီနိပိ ဖလကဇာလိကာဒီနိ သရပရိတ္တာနာနိပိ သဗ္ဗာနိ အနာမာသာနိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ လဗ္ဘမာနေသု ပန ဇာလံ တာဝ ''အာသနဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ဥပရိ ဗန္ဓိဿာမိ, ဆတ္တံ ဝါ ဝေဌေဿာမီ''တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သရပရိတ္တာနံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရူပရောဓနိဝါရဏဉ္ဟိ ဧတံ န ဥပရောဓကရန္တိ ဖလကံ ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ ကရိဿာမီတိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

စမ္မဝိနန္ဒာနိ ဝိဏ္ဏာဘေရိအာဒီနိ အနာမာသာနိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဘေရိသင်္ဃာဋောပိ ဝီဏာသင်္ဃာဋောပိ တုစ္ဆပေါက္ခရမ္ပိ မုခဝဋ္ဋိယံ အာရောပိတစမ္မမ္ပိ ဝီဏာဒဏ္ဍကောပိ သဗ္ဗံ အနာမာသ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သြနဟိတုံ တ သြနဟာပေတုံ တ တဒေတုံ တ တာအပေတုံ တ န လဗ္ဘတိယေဝ။ စေတိယင်္ဂဏေ ပူဇံ ကတ္ဝာ မနုဿေဟိ ဆဍ္ဍိတံ ဒိသွာပိ အစာလေတွာဝ အန္တရန္တရေ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ကစဝရဆဍ္ဍနကာလေ ပန ကစဝရနိယာမေနေဝ ဟရိတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ **မဟာပစ္စရိယ** ံ ဝုတ္တံ။ ဘဏ္ဍမူလတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ လဗ္ဘမာနေသု ပန ဝီဏာအေဏ်ကတ္ထ ဘေရိပေါက္ခရန္တ ဒန္တကဋ္ဌဘာဇနံ ကရိဿာမ စမ္မံ သတ္ထကကောသကန္တိ ဧဝံ တဿ တဿ ပရိက္ခာရဿ ဥပကရဏတ္ထာယ ဂဟေတ္ဝာ တထာ တထာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုရာဏဒုတိယိကာဝတ္ထု ဥတ္တာနမေဝ။ **ယက္ခိဝတ္ထုသ္မိံ** သစေပိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝိယာ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇတိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ **ပဏ္ဍကဝတ္ထု** စ **သုတ္တိတ္ထိဝတ္ထု** စ ဟာကဋမေဝ။ **မတိတ္ထိဝတ္ထုသ္မိံ** ဟရာဇိကပ္ပဟောနက ကာလေ ထုလ္လစ္စယံ, တတော ပရံ ဒုက္ကဋံ။ **တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုသ္မိံ** နာဂမာဏဝိကာယပိ သုပဏ္ဏမာဏဝိကာယပိ ကိန္နရိယာပိ ကဝိယာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ **အရုဓိတလိကာဝတ္ထုသ္မိံ** န ကေဝလံ အရုနာ ဧဝ, အန္တမသော စိတ္တကမ္မလိခိတေပိ ဣတ္ထိရူပေ ဒုက္ကဋမေဝ။

၂၈၂. **သမ္ပီဠနဝတ္ထု** ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **သင်္ကမဝတ္ထုသ္မိံ** ဧကပဒိကသင်္ကမော တ ဟောတု သကဋမဂ္ဂသင်္ကမော တ, စာလေဿာမီတိ ပယောဂေ ကတမတ္တေဝ စာလေတု တ မာ တ, ဒုက္ကဋံ။ မဂ္ဂဝတ္ထု ဟာကဋမေဝ။ ရုက္ခဝတ္ထုသ္မိံ ရုက္ခော မဟန္တော တ ဟောတု မဟာဇမ္ဗုပ္ပမာဏော ခုဒ္ဒကော တ, တံ စာလေတုံ သက္ကောတု တ မာ တ, ပယောဂမတ္တေန ဒုက္ကဋံ။ **နာတဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ** ဧသေဝ နယော။ **ရဇ္ဇုဝတ္ထုသ္မိံ** ယံ ရဇ္ဇုံ အာဝိဉ္ဆန္တော ဌာနာ စာလေတုံ သက္ကောတိ, တတ္ထ ထုလ္လစ္စယံ။ ယာ မဟာရဇ္ဇု ဟောတိ, ဤသကမ္ပိ ဌာနာ န စလတိ, တတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ ဒဏ္ဍေပိ ဧသေဝ နယော။ ဘူမိယံ ပတိတမဟာရုက္ခောပိ ဟိ ဒဏ္ဍဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂ္ဂဟံ ဂဟိတော။ **ပတ္တဝတ္ထု** ဟာကဋမေဝ။ **ဝန္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ** ဣတ္ထီ ဟဒေ သမ္ဗာဟိတ္ဝာ ဝန္ဒိတုကာမာ တရေတဗ္ဗာ ဟာအ တ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗာ, နိစ္စလေန တ ဘဝိတဗ္ဗံ။ နိစ္စလဿ ဟိ စိတ္တေန သာဒိယတောပိ အနာပတ္တိ။ အဝသာနေ **ဂဟဏဝတ္ထု**ဟာကဋမေဝတိ။

ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၈၃. **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အာဒိဿာ** တိ အပဒိသိတ္ဝာ။ **ဝဏ္ဏမ္ပိ ဘဏတီ**တိအာဒီနိ ပရတော အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ **ဆိန္နိကာ** တိ ဆိန္နသြတ္တပ္ပာ။ **ဓုတ္တိကာ** တိ သဌာ။ **အဟိရိကာ ယော**တိ နိလ္လဇ္ဇာ ။ **ဥဟသန္တိ** တိ သိတံ ကတ္ဝာ မန္ဒဟသိတံ ဟသန္တိ။ **ဥလ္လပန္တိ** တိ "အဟော အယျော"တိ အာဒိနာ နယေန ဥစ္စကရဏိ နာနာဝိဓံ ပလောဘနကထံ ကထေန္တိ။ **ဥဇ္ဇဂ္ဃန္တိ** တိ မဟာဟသိတံ ဟသန္တိ။ **ဥပ္ပဏ္ဍေန္တီ**တိ "ပဏ္ဍကော အယံ, နာယံ ပုရိသော"တိအာဒိနာ နယေန ပရိဟာသံ ကရောန္တိ။

၂၈၅. **သာရတ္တော** တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဝစဿာဒရာဂေန သာရတ္တော။ **အပေက္ခဝါ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော** တိ ဝုတ္တနယမေဝ, ကေဝလံ ဣဓ ဝစဿာဒရာဂေ ယောဇေတဗ္ဗော။ **မာတုကမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ** တိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတံ မာတုကမံ ဒဿေန္တော **"မာတုကမော"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိညူ ပဋိဗလာ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လံ အာဇာနိတု**န္တိ ယာ ပဏ္ဍိတာ သာတ္ထကနိရတ္ထကကထံ အသဒ္ဓမ္မသဒ္ဓမ္မပဋိသံယုတ္တကထဉ္စ ဇာနိတုံ ပဋိဗလာ, အယံ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။ ယာ ပန မဟလ္လိကာပိ ဗာလာ ဧဠမူဂ အယံ ဣဓ အနဓိပ္ပေတာတိ ဒဿေတိ။

သြဘာသေယျာ တိ အဝဘာသေယျ နာနာပ္ပကာရကံ အသဒ္ဓမ္မဝစနံ ဝဒေယျ။ ယသ္မာ ပနေဝံ သြဘာသန္တဿ ယော သော သြဘာသော နာမ, သော အတ္ထတော အဇ္ဈာစာရော ဟောတိ ရာဂဝသေန အဘိဘဝိတ္ဝာ သညမဝေလံ အာစာရော, တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော "သြဘာသေယျာတိ အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတီ"တိ အာဟ။ **ယထာ တ**န္တိ ဧတ္ထ **တ**န္တိ နိပါတမတ္တံ, ယထာ ယုဝ ယုဝတိန္တိ အတ္ထော။

ဒွေဝ မဂ္ဂေ အာဒိဿာ တိအာဒိ ယေနာကာရေန ဩဘာသတော သဥ္စာဒိသေသော ဟောတိ, တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒွေဝ မဂ္ဂေ** တိ ဝစ္စမဂ္ဂဥ္စ ပဿာဝမဂ္ဂဥ္စ။ သေသံ ဥဒ္ဒေသေ တာဝ ဟာကဋ္ဌမေဝ။ နိဒ္ဒေသေ ပန **ထောမေတီ**တိ "ဣတ္ထိလက္ခဏေန သုဘလက္ခဏေန သမန္နာဂတာသီ"တိ ဝဒတိ, န တာဝ သီသံ ဧတိ။ "တဝ ဝစ္စမဂ္ဂေ စ ပဿာဝမဂ္ဂေ စ ဤဒိသော တေန နာမ ဤဒိသေန ဣတ္ထိလက္ခဏေန သုဘလက္ခဏေန သမန္နာဂတာသီ"တိ ဝဒတိ, သီသံ ဧတိ, သဥ္စာဒိသေသော။ **ဝဏ္ဏေတိ ပသံသတီ** တိ ဣမာနိ ပန ထောမနပဒဿေဝ ဝေဝစနာနိ။

ခုံသေတီတိ တစာပတောဒေန ဃဋ္ဋေတိ။ **ဝမ္ဘေတီ** တိ အပသာဒေတိ။ **ဂရဟတီ**တိ ဒေသံ ဒေတိ။ ပရတော ပန ဟဋ္ဌိယာ အာဂတေဟိ **"အနိမိတ္တာသီ"** တိအာဒီဟိ ကောဒသဟိ ပဒေဟိ အဃဋ္ဋိတေ သီသံ န ဧတိ, ဃဋ္ဋိတေပိ တေသု **သိခရဏီသိ သမ္ဘိန္နာသိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသီ**တိ ဣမေဟိ တီဟိ ဃဋ္ဋိတေယေဝ သဥ္စာဒိသေသော။

ဒေဟိ မေတိ ယာစနာယပိ ဧတ္တကေနေဝ သီသံ န ဧတိ, "မေထုနံ ဓမ္မံ ဒေဟီ"တိ ဧဝံ မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတေ ဧဝ သဥ္စာဒိသေသော။

ကဒာ တေ မာတာ ပသီဒိဿတီ တိအာဒီသု အာယာစနဝစနေသုပိ ဧတ္တကေနေဝ သီသံ န ဧတိ, "ကဒာ တေ မာတာ ပသီဒိဿတိ, ကဒာ တေ မေထုနံ ဓမ္မံ လဘိဿာမီ"တိ ဝာ "တဝ မာတရိ ပသန္နာယ မေထုနံ ဓမ္မံ လဘိဿာမီ"တိ ဝာ အာဒိနာ ပန နယေန မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတေယေဝ သဥ္စာဒိသေသော။

ကထံ တွံ သာမိကဿ ဒေသိ တိအာဒီသု ပုစ္ဆာဝစနေသုပိ မေထုနဓမ္မန္တိ ဝုတ္တေယေဝ သဥ္စာဒိသေသော, န ဣတရထာ။ **ဧဝံ ကိရ တွံ သာမိကဿ ဒေသီ** တိ ပဋိပုစ္ဆာဝစနေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အာစိက္ခနာယ **ပုဋ္ဌော ဘဏတီ** တိ "ကထံ ဒဒမာနာ သာမိကဿ ပိယာ ဟောတီ"တိ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အာစိက္ခတိ။ ဧတ္ထ စ "ဧဝံ ဒေဟိ ဧဝံ ဒဒမာနာ"တိ ဝုတ္တေပိ သီသံ န ဧတိ။ "မေထုနဓမ္မံ ဧဝံ ဒေဟိ ဧဝံ ဥပနေဟိ ဧဝံ မေထုနဓမ္မံ ဒဒမာနာ ဥပနယမာနာ ပိယာ ဟောတီ"တိအာဒိနာ ပန နယေန မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတေယေဝ သဥ္စာဒိသေသော။ အနုသာသနီဝစနေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အက္ကောသနိဒ္ဒေသေ – **အနိမိတ္တာသီ** တိ နိမိတ္တရဟိတာသိ, ကုဉ္စိကပဏာလိမတ္တမေဝ တဝ ဒကသောတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

နိမိတ္တမတ္တာသီ တိ တဝ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ အပရိပုဏ္ဏံ သညာမတ္တမေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အလောဟိတာ**တိ သုက္ခသောတာ။ **ဓုဝလောဟိတာ**တိ နိစ္စလောဟိတာ ကိလိန္နဒကသောတာ။ **ဓုဝစောဠာ**တိ နိစ္စပက္ခိတ္တာဏိစောဠာ, သဒာ အာဏိစောဠကံ သေဝသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဂ္ဃရန္တီ** တိ သဝန္တီ; သဒာ တေ မုတ္တံ သဝတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သိခရဏီ**တိ ဗဟိနိက္ခန္တအာဏိမံသာ။ **ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ** တိ အနိမိတ္တာဝ ဝုစ္စတိ။ **ဝေပုရိသိကာ**တိ သမဿုဒာဌိကာ ပုရိသရူပါ ဣတ္ထီ။ **သမ္ဘိန္နာ** တိ သမ္ဘိန္နဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂါ။ **ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ** တိ ဣတ္ထိနိမိတ္တေန စ ပုရိသနိမိတ္တေန စာတိ ဥဘောဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ သမန္နာဂတာ။

ဣမေသု စ ပန ကောဒသသု ပဒေသု သိခရဏီသိ သမ္ဘိန္နာသိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာသီတိ ဣမာနိယေဝ တီဏိ ပဒါနိ သုဒ္ဓါနိ သီသံ ဧန္တိ၊ ဣတိ ဣမာနိ စ တီဏိ ပုရိမာနိ စ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမေထုနဓမ္မပဒါနိ တီဏီတိ ဆ ပဒါနိ သုဒ္ဓါနိ အာပတ္တိကရာနိ။ သေသာနိ အနိမိတ္တာတိအာဒီနိ "အနိမိတ္တေ မေထုနဓမ္မံ မေ ဒေဟီ"တိ ဝာ "အနိမိတ္တာသိ မေ ထုနဓမ္မံ မေ ဒေဟီ"တိ ဝာ အာဒိနာ နယေန မေထုနဓမ္မေန ဃဋ္ဋိတာနေဝ အာပတ္တိကရာနိ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂၈၆. ဣတ္ထနိ ယွတယံ ဩဘိတ်ေဏ္ဏာ ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန ဩဘာသတိ, တဿ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂေ အာဒိဿ ဝဏ္ဏာဒိဘဏနာဒီနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေန္တော **"ဣတ္ထီ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ"**တိအာဒိမာဟ။ တေသံ အတ္ထော ကာယသံသဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ပန ဝိသေသော – **အဓက္ခက** န္တိ အက္ခကတော ပဌာယ အဓော။ **ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလ** ဇာဏုမဏ္ဍလတော ပဌာယ ဥဒ္ဓံ။ **ဥဗ္ဘက္ခက** န္တိ အက္ခကတော ပဌာယ ဥဒ္ဓံ။ **အဓော ဇာဏုမဏ္ဍလ** န္တိ ဇာဏုမဏ္ဍလတော ပဌာယ အဓော။ အက္ခကံ ပန ဇာဏုမဏ္ဍလဉ္စ ဧတ္ထေဝ ဒုက္ကဋမ္ပေတ္ထေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ ဘိက္ခုနိယာ ကာယသံသဂ္ဂေ ဝိယ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဂရုကာပတ္တိံ သာဝသေသံ ပညပေန္တီတိ။ **ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓ** န္တိ ဝတ္ထံ တ ပုပ္ဖံ တ အာဘရဏံ တ။

၂၈၇. **အတ္တပုရေက္ခာရသ္သာ** တိ အနိမိတ္တာတိအာဒီနံ ပအနံ အတ္တံ ကထေန္တဿ, အင်္ဂကထံ တ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တဿ။

ဓမ္မပုရေက္ခာရသ္သာ တိ ဟဋ္ဌီ တစေန္တဿ တ သဇ္ဈာယန္တဿ တ။ ဧဝံ အတ္တဉ္စ ဓမ္မဉ္စ ပုရက္ခတ္ွာတ ဘဏန္တဿ အတ္တပုရေက္ခာရဿ စ ဓမ္မပုရေက္ခာရဿ စ အနာပတ္တိ။

အနုသာသနိပုရေက္ခာရသ္သာ တိ "ဣဒါနိပိ အနိမိတ္တာသိ ဥဘတော်ဗျဉ္စနာသိ အပ္ပမာဒံ ဣဒါနိ ကရေယ္ယာသိ, ယထာ အာယတိမ္ပိ ဧဝရူပ န ဟောဟိသီ"တိ ဧဝံ အနုသိဋ္ဌိံ ပုရက္ခတွာတ ဘဏန္တဿ အနုသာသနိပုရေက္ခာရဿ အနာပတ္တိ။ ယော ပန ဘိက္ခုနီနံ ဟဋ္ဌီ တစေန္တော ပကတိတစနာမဂ္ဂံ ပဟာယ ဟသန္တော ဟသန္တော "သိခရဏီသိ သမ္ဘိန္နာသိ ဥဘတောဗျဉ္စနာသီ"တိ ပုနပ္ပုနံ ဘဏတိ, တဿ အာပတ္တိယေဝ။ ဥမ္မတ္တကဿ အနာပတ္တိ။ ဣဓ အာဒိကမ္မိကော ဥဒာယိတ္ထေရော, တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော တစာစိတ္တတော ကာယတစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, ကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ , သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒွိဝေဒနန္တိ။

၂၈၈. ဝိနီတဝတ္ထူသု လောဟိတဝတ္ထုသ္မိံ သော ဘိက္ခု ဣတ္ထိယာ လောဟိတကံ နိမိတ္တံ သန္ဓာယာဟ – ဣတရာ န အညာသိ, တသ္မာ ဒုက္ကဋံ။

ကက္ကသလောမ န္တိ ရဿလောမဓေဟိ ဗဟုလောမံ။ **အာကိဏ္ဏလောမ** န္တိ ဇဋိတလောမံ။ **ခရလောမ**န္တိ ထဒ္ဓ လောမံ။ **ဒီဃလောမ**န္တိ အရဿလောမံ။ သဗ္ဗံ ဣတ္ထိနိမိတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၂၈၉. **တပိတံ ခေ တေ**တိ အသဒ္ဓမ္မံ သန္ဓာယာဟ, သာ အသလ္လက္ခေတွာတ **နော စ ခော ပဋိဝုတ္တ** န္တိ အာဟ။ **ပဋိဝုတ္တံ** နာမ ဥဒကဝပ္ပေ ဗီဇေဟိ အပ္ပတိဋ္ဌိတောကာသေ ဟဏကေဟိ ဝိနာသိတဗီဇေ တ ဩကာသေ ပုန ဗီဇံ ပတိဋ္ဌာပေတွာတ ဥဒကေန အာသိတ္တံ, ထလဝပ္ပေ ဝိသမပတိတာနံ တ ဗီဇာနံ သမကရဏတ္ထာယ ပုန အင်္ဂဒန္တကေန သမီကတံ, တေသု အညတရံ သန္ဓာယ သော အာဟ။

မဂ္ဂဝတ္ထုသ္မိံ **မဂ္ဂေ သံသီဒတီ** တိ အင်္ဂဇာတမဂ္ဂံ သန္ဓာယာဟ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. အတ္တကာမပာရိစရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၉၀. **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ**တိ အတ္တကာမသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကုလူပကော**တိ ကုလပယိရုပါသနကော စတုန္နံ ပစ္စယာနံ အတ္ထာယ ကုလူပသင်္ကမနေ နိစ္စပ္ပယုတ္တော။

စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရ န္တိ စီဝရဉ္စ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ သေနာသနဉ္စ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဉ္စ။ **ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရ** န္တိ စေတ္ထ ပတိကရဏတ္ထေန ပစ္စယော, ယဿ ကဿစိ သပ္ပာယဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဘိသက္ကဿ ကမ္မံ တေန အနုညာတတ္တာတိ ဘေသဇ္ဇံ။ ဂိလာနပစ္စယောဝ ဘေသဇ္ဇံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇံ, ယံကိဉ္စိ ဂိလာနဿ သပ္ပာယံ ဘိသက္ကကမ္မံ တေလမဓုဖာဏိတာဒီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပ**

ရိက္ခာရောတိ ပန "သတ္တဟံ နဂရပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတံ ဟောတိ"တိအာဒီသု (အ. နိ. ၇.၆၇) ပရိတရော ဝုစ္စတိ။ "ရထော သီသပရိက္ခာရော ဈာနက္ခော စက္ကဝီရိယော"တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၅.၄) အလင်္ကာရော။ "ယေ စိမေ ပဗ္ဗဇိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာ သမုဒာနေတဗ္ဗာ"တိအာဒီသု (ရော. နိ. ၁.၁.၁၉၁) သမ္ဘာရော။ ဣဓ ပန သမ္ဘာရောပိ ပရိတရောပိ ဝဋ္ဋတိ။ တဉှိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇံ ဇီဝိတဿ ပရိတရောပိ ဟောတိ ဇီဝိတဝိနာသကာဗာဓုပ္ပတ္တိယာ အန္တရံ အဒတွာ ရက္ခဏတော, သမ္ဘာရောပိ ယထာ စိရံ ပဝတ္တတိ ဧဝမဿ ကာရဏဘာဝတော, တသ္မာ ပရိက္ခာရောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇဉ္စ တံ ပရိက္ခာရော စာတိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရော, တံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝသလန္တိ ဟီနံ လာမကံ။ အထ တ ဝဿတီတိ ဝသလော, ပဂ္ဃရတီတိ အတ္ထော, တံ ဝသလံ, အသုစိပဂ္ဃရဏကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နိဋ္ဌုဟိတွာ** တိ ခေဠံ ဟတေတွာ။

ကဿာဟံ ကေန ဟာယာမီ တိ အဟံ ကဿာ အညိဿာ ဣတ္ထိယာ ကေန ဘောဂေန တ အလင်္ကာရေန တ ရူပေန တ ပရိဟာယာမိ, ကာ နာမ မယာ ဥတ္တရိတရာတိ ဒီပေတိ။

၂၉၁. သန္တိကေ တိ ဥပစာရေ ဌတွာ သာမန္တာ အဝိဒူရေ, ပဒဘာဇနေပိ အယမေဝအတ္ထော ဒီပိတော ။ **အတ္တကာမပာရိစရိယာယာ**တိ မေထုနဓမ္မသင်္ခာတေန ကာမေန ပာရိစရိယာ ကာမပာရိစရိယာ။ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပာရိစရိယာ အတ္တကာမပာရိစရိယာ, အတ္တနာ တ ကာမိတာ ဣစ္ဆိတာတိ အတ္တကာမာ, သယံ မေထုနရာဂဝသေန ပတ္ထိတာတိ အတ္ထော။ အတ္တကာမာ စ သာ ပာရိစရိယာ စာတိ အတ္တကာမပာရိစရိယာ, တဿာ အတ္တကာမပာရိစရိယာယ။ **ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျာ**တိ ဂုဏံ အာနိသံသံ ပကာသေယျ။

တတ္ရ ယသ္မာ "အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပာရိစရိယာ"တိ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ ကာမော စေဝ ဟေတု စ ပာရိစရိယာ စ အတ္ထော, သေသံ ဗျဉ္ဇနံ။ "အတ္တကာမာ စ သာ ပာရိစရိယာ စာတိ အတ္တကာမပာရိစရိယာ"တိ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ အဓိပ္ပာယော စေဝ ပာရိစရိယာ စာတိ အတ္ထော, သေသံ ဗျဉ္ဇနံ။ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ "အတ္တနော ကာမံ အတ္တနော ဟေတုံ အတ္တနော အဓိပ္ပာယံ အတ္တနော ပာရိစရိယ"န္တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ "အတ္တနော ကာမံ အတ္တနော ဟေတုံ အတ္တနော ပာရိစရိယ"န္တိ ဟိ ဝုတ္တေ ဇာနိဿန္တိ ပဏ္ဍိတာ "ဧတ္တာဝတာ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပာရိစရိယာ ဝုတ္တာ"တိ။ "အတ္တနော အဓိပ္ပာယံ အတ္တနော ပာရိစရိယ"န္တိ ဝုတ္တေပိ ဇာနိဿန္တိ "ဧတ္တာဝတာ အတ္တနာ ဣစ္ဆိတကာမိတဋ္ဌေန အတ္တကာမပာရိစရိယာ ဝုတ္တာ"တိ။

ဣဒါနိ တဿာ အတ္တကာမပာရိစရိယာယ ဝဏ္ဏဘာသနာကာရံ ဒဿေန္တော **"ဧတဒဂ္ဂ"** န္တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥဒ္ဒေသတောပိ နိဒ္ဒေသတောပိ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒသမ္ဗန္ဓော စ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော စ – **ဧတဒဂ္ဂံ။ပေ။ ပရိစရေယျာ**တိ ယာ မာဒိသံ သီလဝန္တံ ကလျာဏဓမ္မံ ဗြဟ္မစာရိံ ဧတေန ဓမ္မေန ပရိစရေယျ, တဿာ ဧဝံ မာဒိသံ ပရိစရန္တိယာ ယာ အယံ ပာရိစရိယာ နာမ, ဧတဒဂ္ဂံ ပာရိစရိယာနန္တိ။

မေထုနုပသံဟိတေန သင်္ဃာဒိသေသော တိ ဧဝံ အတ္တကာမပာရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော စ မေထုနုပသံဟိတေန မေထုနဓမ္မပဋိသံယုတ္တေနေဝ ဝစနေန ယော ဘာသေယျ, တဿ သင်္ဃာဒိသေသောတိ။

ဣဓာနိ ယသ္မာ မေထုနုပသံဟိတေနေဝ ဘာသန္တဿ သင်္ဃာဒိသေသော ဝုတ္တော, တသ္မာ "အဟမ္ပိ ခတ္တိယော, တွမ္ပိ ခတ္တိယာ, အရဟတိ ခတ္တိယာ ခတ္တိယဿ အတုံ သမဇာတိကတ္တာ"တိ ဧဝမာဒီဟိ ဝစနေဟိ ပာရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသမာနဿာပိ သင်္ဃာဒိသေသော နတ္ထိ။ "အဟမ္ပိ ခတ္တိယော"တိအာဒိကေ ပန ဗဟူပိ ပရိယာယေ ဝတွာ "အရဟာသိ တွံ မယှံ မေထုနဓမ္မံ အတု"န္တိ ဧဝံ မေထုနပ္ပဋိသံယုတ္တေနေဝ ဘာသမာနဿ သင်္ဃာဒိသေသောတိ။

ဣတ္ထီ စ ဟောတီတိအာဒိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣဓ ဥဘယိတ္ထေရော အာဒိကမ္မိကော, တဿ အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿာတိ။

သမုဋ္ဌာနာဒိ သဗ္ဗံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသဒိသံ။ ဝိနီတဝတ္ထူနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝါတိ။

အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၉၆. **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ**တိ သဉ္စရိတ္တံ။ တတ္ထ **ပဏ္ဍိတာ** တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာ ဂတိမန္တာ။ **ဗျတ္တာ** တိ ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတာ, ဥပာယေန သမန္နာဂတာ ဥပါယညူ ဝိသာရဒါ။ **မေဓာဝိနီ**တိ မေဓာယ သမန္နာဂတာ, ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ ကရောတိ။ **ဒက္ခာ** တိ ဆေကာ။ **အနလသာ**တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နာ။ **ဆန္နာ** တိ အနုစ္ဆဝိကာ။

ကိသ္မိံ ဝိယာ တိ ကိသ္မိံ ဝိယ ကိလေသော ဝိယ, ဟိရိ ဝိယ အမှာကံ ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ကုမာရိကာယ ဝတ္တုန္တိ** “ကုမာရိံ တုမှေဟ ဂဏှထာ”တိ ကုမာရိကာယ ကာရဏာ ဝတ္တုံ။

အာဝါဟာဒီသု **အာဝါဟော**တိ ဒါရကဿ ပရကုလတော ဒါရိကာယ အာဟရဏံ။ **ဝိဝါဟော**တိ အတ္တနော ဒါရိကာယ ပရကုလပေသနံ။ **ဝါရေယျန္တိ** “ဒေထ နော ဒါရကဿ ဒါရိက”န္တိ ယာစနံ, ဒိဝသနက္ခတ္တမုဟုတ္တပရိစ္ဆေဒကရဏံ ဝါ။

၂၉၇. **ပုရာဏဂဏကိယာ**တိ ဂေဟဿ ဂဏကဿ ဘရိယာယ, သာ ဟိ တသ္မိံ ဇီဝမာနေ ဂဏကီတိ ပညာယိတ္ထ, မတေ ပန ပုရာဏဂဏကီတိ သင်္ခံ ဂတာ။ **တိရောက္ခမော**တိ ဗဟိဂါမော, အညော ဂါမောတိ အဓိပ္ပာယော။ **မနုဿာ** တိ ဥဒါယိဿ ဂမံ သဉ္စရိတ္တကမ္မေ ယုတ္တပယုတ္တဘာဝံ ဇာနနကမနုဿာ။

သုဏိသဘောဂေနာတိ ယေန ဘောဂေန သုဏိသာ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗာ ဟောတိ ရန္ဓနပစနပစနပဖာနဝေသနာဒိနာ, တေန ဘုဥ္ဇိံသု။ **တတော အပရေန ဒာသိဘောဂေနာ**တိ မာသာတိက္ကမေ ယေန ဘောဂေန ဒါသီ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗာ ဟောတိ ခေတ္တကမ္မကစဝရဆဍ္ဍနဥဒကာဟရဏာဒိနာ, တေန ဘုဥ္ဇိံသု။ **ဒုဂ္ဂတာ** တိ ဒလိဒ္ဒါ, ယတ္ထ ဝါ ဂတာ ဒုဂ္ဂတာ ဟောတိ တာဒိသံ ကုလံ ဂတာ။ **မာယျော ကုမာရိကန္တိ** မာ အယျော ကုမာရိကံ။ **အာဟာရူပဟာရော**တိ အာဟာရော စ ဥပဟာရော စ ဂဟဏဉ္စ အနုဉ္စ, န အမှေဟိ ကိဉ္စိ အာဟဋံ န ဥပဟဋံ တယာ သဒ္ဓိံ ကယဝိက္ကယော ဝေါဟာရော အမှာကံ နတ္ထီတိ ဒီပေန္တိ။ **သမဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ အဗျာဝဋေန, သမဏော အဿ သုသမဏော** တိ သမဏေန နာမ ဤဒိသေသု ကမ္မေသု အဗျာဝဋေန အဗျာပါရေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ဘဝန္တော ဟိ သမဏော သုသမဏော အဿာတိ, ဧဝံ အပသာဒေန္တော **“ဂစ္ဆ တွံ န မယံ တံ ဇာနာမာ”** တိ အာဟံသု။

၂၉၈. **သဇ္ဇိတော** တိ သဗ္ဗူပကရဏသမ္ပန္နော မဏ္ဍိတပသာဓိတော ဝါ။

၃၀၀. **ဓုတ္တာ** တိ ဣတ္ထိဓုတ္တာ။ **ပရိစာရေန္တာ** တိ မနာပိယေသု ရူပါဒီသု ဣတော စိတော စ သမန္တာ ဣန္ဒြိယာနိ စာရေန္တာ, ကီဠန္တာ အဘိရမန္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဗ္ဘုတမကံသု** တိ ယဒိ ကရိဿတိ တွံ ဧတ္တကံ ဇိတော, ယဒိ န ကရိဿတိ အဟံ ဧတ္တကန္တိ ပဏမကံသု။ ဘိက္ခုနံ ပန အဗ္ဘုတံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယော ကရောတိ ပရာဇိတေန အဒါတဗ္ဗန္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

ကထဉ္ဟိ နာမ အယျော ဥဒါယီ တင်္ခဏိက န္တိ ဧတ္ထ **တင်္ခဏော** တိ အစိရကာလော ဝုစ္စတိ။ **တင်္ခဏိက** န္တိ အစိရကာလာဓိကာရိကံ။

၃၀၁. **သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျာ** တိ သဉ္စရဏဘာဝံ သမာပဇ္ဇေယျ။ ယသ္မာ ပန တံ သမာပဇ္ဇန္တေန ကေနစိ ပေသိတေန ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ, ပရတော စ “ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ”န္တိ အာဒိဝစနတော ဣဓ ဣတ္ထီပုရိသာ အဓိပ္ပေတာ, တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဣတ္ထိယာ ဝါ ပဟိတော ပုရိသဿ သန္တိကေ ဂစ္ဆတိ, ပုရိသေန ဝါ ပဟိတော ဣတ္ထိယာ သန္တိကေ ဂစ္ဆတီ”တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ **ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိံ ပုရိ**

သသ္သ တ က္ကတ္ထိမတိန္တိ ဧတ္ထ အာရောစေယျာတိ ဟဋ္ဌေသသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော, တေနေဝသ္သ ပဒဘာဇနေ “ပုရိသ
သ္သ မတိံ က္ကတ္ထိယာ အာရောစေတိ, က္ကတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသသ္သ အာရောစေတီ”တိ ဝုတ္တံ။

က္ကအနိ ယဒတ္ထံ တံ တေသံ မတိံ အဓိပ္ပာယံ အဇ္ဈာသယံ ဆန္ဒံ ရုစိံ အာရောစေတိ, တံ ဒဿေန္တော **“ဇာယတ္တ
တနေ တ ဇာရတ္တနေ တ”**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဇာယတ္တနေ** တိ ဇာယာဘာဝေ။ **ဇာရတ္တနေ** တိ ဇာရဘာဝေ။ ပုရိသ
သ္သ ဟိ မတိံ က္ကတ္ထိယာ အာရောစေန္တော ဇာယတ္တနေ အာရောစေတိ, က္ကတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသသ္သ အာရောစေန္
တော ဇာရတ္တနေ အာရောစေတိ; အပိစ ပုရိသဿေဝ မတိံ က္ကတ္ထိယာ အာရောစေန္တော ဇာယတ္တနေ တ အာရော
စေတိ နိဗဒ္ဓဘာရိယာဘာဝေ, ဇာရတ္တနေ တ မိစ္ဆာစာရဘာဝေ။ ယသ္မာ ပနေတံ အာရောစေန္တေန “တ္ဝံ ကိရသ္သ ဇာ
ယာ ဘဝိဿသီ”တိအာဒိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ, တသ္မာ တံ ဝတ္တဗ္ဗတာကာရံ ဒဿေတုံ “ဇာယတ္တနေ တတိ ဇာယာ
ဘဝိဿသိ, ဇာရတ္တနေ တတိ ဇာရီ ဘဝိဿသီ”တိ အဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တေနေဝ စ ဥပဟယေန က္ကတ္ထိယာ မ
တိံ ပုရိသသ္သ အာရောစနေပိ ပတိ ဘဝိဿသိ, သာမိကော ဘဝိဿသိ, ဇာရော ဘဝိဿသီတိ ဝတ္တဗ္ဗတာကာရော
ဝေဒိတဗ္ဗော။

အန္တမသော တင္ခဏိကာယပိ တိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ယာ အယံ တင္ခဏေ မုဟုတ္တမတ္တေ ပဋိသံဝသိ
တဗ္ဗတော တင္ခဏိကာတိ ဝုစ္စတိ, မုဟုတ္တိကာတိ အတ္ထော။ တဿာပိ “မုဟုတ္တိကာ ဘဝိဿသီ”တိ ဧဝံ ပုရိသ
မတိံ အာရောစေန္တဿ သင်္ဃာဒိသေသော။ တေနေဝုပဟယေန “မုဟုတ္တိကော ဘဝိဿသီ”တိ ဧဝံ ပုရိသဿ က္က
တ္ထိမတိံ အာရောစေန္တောပိ သင်္ဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၀၃. က္ကအနိ “က္ကတ္ထိယာ တ ပုရိသမတိ”န္တိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတာ က္ကတ္ထိယော ပဘေဒတော ဒဿေတ္ဝာ တာ
သု သဉ္စရိတ္တံဝသေန အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုံ **“ဒသ က္ကတ္ထိယော”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မာတုရက္ခိတာ** တိ မာ
တရာ ရက္ခိတာ။ ယထာ ပုရိသေန သံဝါသံ န ကပ္ပေတိ, ဧဝံ မာတရာ ရက္ခိတာ, တေနဿ ပဒဘာဇနေပိ ဝုတ္တံ –
“မာတာ ရက္ခတိ ဂောပေတိ က္ကဿရိယံ ကာရေတိ ဝသံ ဝတ္တေတီ”တိ။ တတ္ထ **ရက္ခတီ** တိ ကတ္ထစိ ဂန္တုံ န ဒေတိ။
ဂောပေတီတိ ယထာ အညေ န ပဿန္တိ, ဧဝံ ဂုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတိ။ **က္ကဿရိယံ ကာရေတီ** တိ သေရိဝိဟာရမဿာ နိ
သေဓေန္တီ အဘိဘဝိတ္ဝာ ပဝတ္တတိ။ **ဝသံ ဝတ္တေတီ** တိ “က္ကဒံ ကရောဟိ, က္ကဒံ မာ အကာသီ”တိ ဧဝံ အတ္တနော ဝသံ
တဿာ ဥပရိ ဝတ္တေတိ။ ဧတေနုပဟယေန ပိတုရက္ခိတာဒယောပိ ဉာတဗ္ဗာ။ ဂောတ္တံ တ ဓမ္မော တ န ရက္ခတိ, သ
ဂေါတ္တေဟိ ပန သဟဓမ္မိကေဟိ စ ဧကံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ဂေါဂဏပရိယာပန္နေဟိ စ ရက္ခိတာ
“ဂောတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ”တိ ဝုစ္စတိ, တသ္မာ တေသံ ပဒအနံ “သဂေါတ္တာ ရက္ခန္တီ”တိအာဒိနာ နယေန ပဒ
ဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

သဟ အာရက္ခေန္နာတိ **သာရက္ခာ** ။ သဟ ပရိဒဏ္ဍေနာတိ **သပရိဒဏ္ဍာ** ။ တာသံ နိဒ္ဒေသာ ဟာကဋ္ဌော။ က္ကမာသု ဒသ
သု ပစ္ဆိမာနံ ဒွိန္နမေဝ ပုရိသန္တရံ ဂစ္ဆန္တီနံ မိစ္ဆာစာရော ဟောတိ, န က္ကတရာသံ။

ဓနက္ကီတာဒီသု အပ္ပေန တ ဗဟုနာ တ ဓနေန ကီတာ **ဓနက္ကီတာ** ။ ယသ္မာ ပန သာ န ကီတမတ္တာ ဧဝ သံတာသ
တ္ထာယ ပန ကီတတ္တာ ဘရိယာ, တသ္မာဿ နိဒ္ဒေသေ ဓနေန ကိဏိတ္ဝာ တသေတီတိ ဝုတ္တံ။

ဆန္ဒေန အတ္တနော ရုစိယာ ဝသတီတိ **ဆန္ဒဝါသိနီ** ။ ယသ္မာ ပန သာ န အတ္တနော ဆန္ဒမတ္တေနေဝ ဘရိယာ ဟောတိ
ပုရိသေန ပန သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ, တသ္မာဿ နိဒ္ဒေသေ “ပိယော ပိယံ တသေတီ”တိ ဝုတ္တံ။

ဘောဂေန ဝသတီတိ **ဘောဂဝါသိနီ**။ ဥဒုက္ခလမုသလာဒိဃရူပကရဏံ လဘိတ္ဝာ ဘရိယာဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိယာ ဇနပဒိ
တ္ထိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

ပဋေန ဝသတီတိ **ပဋဝါသိနီ**။ နိတသနမတ္တမ္ပိ ဟာဝုရဏမတ္တမ္ပိ လဘိတ္ဝာ ဘရိယာဘာဝံ ဥပဂစ္ဆန္တိယာ ဒလိ
ဒ္ဒိတ္ထိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

ဩဒပတ္တကိနီ တိ ဥဘိန္နံ ဧကိဿာ ဥဒကဟတိယာ ဟတ္ထေ ဩတာရေတ္ဝာ “ဣဒံ ဥဒကံ ဝိယ သံသဋ္ဌာ အဘော
ဇ္ဇာ ဟောထာ”တိ ဝတ္ဝာ ပရိဂ္ဂဟိတာယ ဧတေဟာရနာမမေတံ, နိဒ္ဒေသေပိဿ “တာယ သဟ ဥဒကပတ္တံ အာမသိတ္ဝာ
တ တံ တသေတိ”တိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဩဘဋ္ဋံ ဩရောပိတံ စုမ္ဗဋမဿာတိ **ဩဘဋ္ဋစုမ္ဗဋာ,** ကဋ္ဌဟာရိကာဒီနံ အညတရာ, ယဿာ သီသတော စုမ္ဗဋံ
ဩရောပေတွာ ဃရေ တသေတိ, တဿာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

အာသီ စာတိ အတ္တနောယေဝ အာသိ စ ဟောတိ ဘရိယာ စ။

ကမ္မကာရီ နာမ ဂေဟေ ဘတိယာ ကမ္မံ ကရောတိ, တာယ သဒ္ဓိံ ကောစိ ဃရာဝာသံ ကပ္ပေတိ အတ္တနော ဘရိယာယ
အနတ္ထိကော ဟုတွာ။ အယံ ဝုစ္စတိ “ကမ္မကာရီ စ ဘရိယာ စာ”တိ။

ဓဇေန အာဟဋာ **ဓဇာဟဋာ,** ဥဿိတဒ္ဓဇာယ သေနာယ ဂန္တွာ ပရဝိသယံ ဝိလုမ္ပိတွာ အာနီတာတိ ဝုတ္တံ ဟော
တိ, တံ ကောစိ ဘရိယံ ကရောတိ, အယံ ဓဇာဟဋာ နာမ။ **မုဟုတ္တိကာ** ဝုတ္တနယာဧဝ, တေသံ ဒသန္နမ္ပိ ပုရိသန္တရဂ
မနေ မိစ္ဆာစာရော ဟောတိ။ ပုရိသာနံ ပန ဝီသတိယာပိ ဧတာသု မိစ္ဆာစာရော ဟောတိ, ဘိက္ခုနော စ သဥ္ဆရိတ္တံ ဟောတီတိ။

၃၀၅. ဣအနိ **ပုရိသော ဘိက္ခုံ ပဟိဏတီ** တိအာဒီသု **ပဋိဂ္ဂဏှာတီ** တိ သော ဘိက္ခု တဿ ပုရိသဿ “ဂစ္ဆ,
ဘန္တေ, ဣတ္ထန္နာမံ မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟိ, ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဓနက္ကီတာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တဝစနံ
“သာဓု ဥပာသကာ”တိ ဝါ “ဟောတူ”တိ ဝါ “အာရောစေဿာမီ”တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဝစီဘေဒံ ကတွာ
ဝါ သီသကမ္ပနာဒီဟိ ဝါ သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **ဝီမံသတီ**တိ ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ တဿာ ဣတ္ထိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ
သာသနံ အာရောစေတိ။ **ပစ္စာဟရတီ** တိ တေန အာရောစိတေ သာ ဣတ္ထီ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆတု ဝါ ပဋိက္ခိပတု ဝါ
လဇ္ဇာယ ဝါ တုဏှီ ဟောတု, ပုန အာဂန္တွာ တဿ ပုရိသဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတိ။

ဧတ္တာဝတာ ဣမာယ ပဋိဂ္ဂဟဏာရောစနပစ္စာဟရဏသင်္ခါတာယ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ သင်္ဃာဒိသေသော ဟော
တိ။ သာ ပန တဿ ဘရိယာ ဟောတု ဝါ မာ ဝါ, အကာရဏမေတံ။ သစေ ပန သော မာတုရက္ခိတာယ သန္တိကံ ပေသိ
တော တံ အဒိသွာ တဿာ မာတုယာ တံ သာသနံ အာရောစေတိ, ဗဟိဒ္ဓာ ဝိမဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ, တသ္မာ ဝိသင်္ကေတန္တိ
တိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** ပန မာတာ ဝါ ဟောတု ပိတာ ဝါ အန္တမသော ဂေဟဒာသီပိ အ
ညော ဝါပိ ယော ကောစိ တံ ကိရိယံ သမ္ပာဒေဿတိ, တဿ ဝုတ္တေပိ ဝိမဋ္ဌံ နာမ န ဟောတိ, တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိကာလေ
အာပတ္တိယေဝ။

နနု ယထာ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဝတ္တုကာမော ဝိရဇ္ဈိတွာ “ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ ဝဒေယျ ပစ္စက္ခာတာဝသ္ဝ
ာ သိက္ခာ။ ယထာ ဝါ “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမီ”တိ ဝတ္တုကာမော ဝိရဇ္ဈိတွာ “ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇာမီ”တိ ဝဒေယ္
ယ အာပန္နောဝဿ ဟာရာဇိကံ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒန္တိ အာဟ။ တံ ပနေတံ “ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, အန္တေဝါသိ ဝီမံသာပေတွာ
အတ္တနာ ပစ္စာဟရတိ, အာပတ္တိ သင်္ဃာဒိသေသဿာ”တိ ဣမိနာ သမေတိ, တသ္မာ သုဘာသိတံ။

ယထာ စ “မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟီ”တိ ဝုတ္တဿ ဂန္တွာ တဿာ အာရောစေတုံ သမတ္ထာနံ မာတာဒီနမ္ပိ ဝဒ
တော ဝိသင်္ကေတော နတ္ထိ, ဧဝမေဝ “ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဓနက္ကီတာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဟောဟိ
ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဆန္ဒဝါသိနီ”တိ ဧဝံ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တေသု ဆန္ဒဝါသိနိအာဒီသု ဝစနေသု အညတရဝသေန
ဝါ အဝုတ္တေသုပိ “ဟောဟိ ကိရ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ ဇာယာ ပဇာပတိ ပုတ္တမာတာ ဃရဏီ ဃရသာမိနီ ဘတ္ဝ
တရန္ဓိကာ သုဿူသိကာ ပရိစာရိကာ”တိဧဝမာဒီသု သံဝါသပရိဒီပကေသု ဝစနေသု အညတရဝသေန ဝါ ဝဒန္တဿာပိ
ဝိသင်္ကေတော နတ္ထိ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ အာပတ္တိယေဝ။ “မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟီ”တိ ပေသိတဿ ပန ဂန္တွာ အညာ
သု ပိတုရက္ခိတာဒီသု အညတရံ ဝဒန္တဿ ဝိသင်္ကေတံ။ သေ နယော “ပိတုရက္ခိတံ ဗြူဟီ”တိအာဒီသုပိ။

ကေဝလဉှိဟတ္ထ ကေမူလကဒုမူလကာဒိဝသေန “ပုရိသဿ မာတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏတိ, မာတုရက္ခိတာယ မာတာ
ဘိက္ခုံ ပဟိဏတီ”တိ ဧဝမာဒီနံ မူလဋ္ဌာနဥ္စ ဝသေန ပေယျာလဘေဒေယေဝ ဝိသေသော ။ သောပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယ

တ္တာ ဟဋ္ဌိအနုသာရေနေ၀ သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ နာသ္သ ၀ိဘာဂံ ဒဿေတုံ အာဒရံ ကရိမ္မဟ။

၃၃၈. ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတီတိအာဒီသု ပန ဒ္ဝီသု စတုက္ကေသု ပဌမစတုက္ကေ အာဒိပဒေန တိ၀ဂ္ဂသမ္ဘတ္တိယာ သင်္ဃာဒိ သေသော, မဇ္ဈေ ဒ္ဝီဟိ ဒုဝဂ္ဂသမ္ဘတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ, အန္တေ ဧကေန ဧကဂ္ဂသမ္ဘတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ ဒုတိယစတုက္ကေ အာဒိပဒေန ဒုဝဂ္ဂသမ္ဘတ္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ, မဇ္ဈေ ဒ္ဝီဟိ ဧကဂ္ဂသမ္ဘတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ, အန္တေ ဧကေန အဂ္ဂာဘာ၀ တော အနာပတ္တိ။ တတ္ထ **ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတီ** တိ အာဏာပကဿ သာသနံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိ။ **ဝီမံသတီ**တိ ပဟိတဗ္ဗာနံ ဂန္တွတ တံ အာရောစေတိ။ **ပစ္စာဟရတီ** တိ ပုန အာဂန္တွာ မူလဋ္ဌဿ အာရောစေတိ။

န ပစ္စာဟရတီ တိ အာရောစေတွာ တတ္တော၀ ပက္ကမတိ။ **ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိ န ဝီမံသတီ** တိ ပုရိသေန ''က္လတ္ထန္နာမံ ဂန္တွာ ဗြူဟီ''တိ ဝုစ္စမာနော ''သာဓူ''တိ တဿ သာသနံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှိတွာ တံ ပမုဿိတွာ တ အပ္ပမုဿိတွာ တ အညေန ကရဏီယေန တဿာ သန္တိကံ ဂန္တွာ ကိဉ္စိဒေ၀ ကထံ ကထေန္တော နိသီဒတိ, တတော၀တာ ''ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိ န ဝီမံသတိ နာမာ''တိ ဝုစ္စတိ။ အထ နံ သာ က္လတ္ထိ သယမေ၀ ၀ဒတိ ''တုမှာကံ ကိရ ဥပဋ္ဌာကော မံ ဂဧဟေ ကာတုကာမော''တိ ဇ၀ံ ၀တွတ စ ''အဟံ တဿ ဘရိယာ ဘဝိဿာမီ''တိ တ ''န ဘဝိဿာမီ''တိ တ ၀ဒတိ။ သော တဿာ ၀စနံ အနဘိနန္ဒိတွတ အပ္ပဋိက္ကောသိတွတ တုဏှိဘူတော၀ ဥဋ္ဌာယာသနာ တဿ ပုရိသဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ တံ ပ၀တ္တိံ အာရောစေတိ, တတော၀တာ **''န ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတိ နာမာ''** တိ ဝုစ္စတိ။ **န ဝီမံသတိ န ပစ္စာဟရတီ**တိ ကေ၀လံ သာသနာရောစနကာလေ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိယေ၀, က္လတရံ ပန ဒ္ဝယံ န ကရောတိ။

န ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိ ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတီ တိ ကောစိ ပုရိသော ဘိက္ခုဿ ဝိတဗ္ဗာနေ တ နိသိန္နဗ္ဗာနေ တ တထာ ရူပိံ ကထံ ကထေတိ, ဘိက္ခု တေန အပ္ပဟိတောပိ ပဟိတော ဝိယ ဟုတွတ က္လတ္ထိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ဟောဟိ ကိရ က္လတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာ''တိအာဒိနာ နယေန ဝီမံသိတွတ တဿာ ရုစိံ တ အရုစိံ တ ပုန အာဂန္တွာ က္လမဿ အာရောစေတိ။ တေနေ၀ နယေန ဝီမံသိတွတ အပစ္စာဟရန္တော **''န ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိ ဝီမံသတိ န ပစ္စာဟရတီ''** တိ ဝုစ္စတိ။ တေနေ၀ နယေန ဂတော အဝီမံသိတွတ တာယ သမုဋ္ဌာပိတံ ကထံ သုတွတ ပဌမစတုက္ကဿ တတိယပဒေ ဝုတ္တနယေ န အာဂန္တွာ က္လမဿ အာရောစေန္တော **''န ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာဟာတိ န ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတီ''** တိ ဝုစ္စတိ။ စတုတ္ထပဒံ ဟာကဋ္ဌ မေ၀။

သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာဏာပေတီ တိအာဒိနယာ ဟာကဋ္ဌာယေ၀။ ယထာ ပန သမ္ဗဟုလာပိ ဧက၀တ္ထုမှိ အာပဇ္ဇန္တိ, ဇ၀ံ ဧကောပိ သမ္ဗဟုလ၀တ္ထူသု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ? ပုရိသော ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ ''ဂစ္ဆ, ဘန္တေ, အသုကသ္မိံ နာမ ဟာသာဒေ သဋ္ဌိမတ္တာ တ သတ္တတိမတ္တာ တ က္လတ္ထိယော ဝိတာ တာ ၀ဒေဟိ, ဟောထ ကိရ က္လတ္ထန္နာမဿ ဘရိယာယော''တိ။ သော သမ္ပဋိစ္ဆိတွတ တတ္ထ ဂန္တွာ အာရောစေတွတ ပုန တံ သာသနံ ပစ္စာဟရတိ။ ယတ္တကာ က္လတ္ထိယော တတ္တကာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဥ္စေဟတံ **ပရိဝါရေပိ** –

> ''ပဒ၀ီတိဟာရမတ္တေန၊ ဝါစာယ ဘဏိတေန စ။
> သဗ္ဗာနိ ဂရုကာနိ သပ္ပဋိကမ္မာနိ။
> စတုသဋ္ဌိ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇေယျ ဧကတော။
> ပဉှာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ''တိ။ (ပရိ. ၄၈၀)။

က္လမံ ကိရ အတ္ထ၀သံ ပဋိစ္စ အယံ ပဉှာ ဝုတ္တော။ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ စေတ္ထ ''စတုသဋ္ဌိ အာပတ္တိယော''တိ ဝုတ္တံ။ ဇ၀ံ ကရောန္တော ပန သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ အာပဇ္ဇတီတိ။ ယထာ စ ဧကေန ပေသိတဿ ဧကဿ သမ္ဗဟုလာသု က္လတ္ထီသု သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော, ဇ၀ံ ဧကော ပုရိသော သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ဧကိဿာ သန္တိကံ ပေသေတိ, သဗ္ဗေသံ သင်္ဃာဒိသေသော။ ဧကော သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ သမ္ဗဟုလာနံ က္လတ္ထီနံ သန္တိကံ ပေသေတိ, က္လတ္ထိဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ ပုရိသာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဧကိဿာ သန္တိကံ ပေသေန္တိ, ပုရိသဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ သမ္ဗဟုလာနံ က္လတ္ထီနံ သန္တိကံ ပေသေန္တိ, ဝတ္ထုဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ သမ္ဗဟုလေ ဧကိဿာ သန္တိကံ ပေသေန္တိ, ဝတ္ထုဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသာ။ သမ္ဗဟုလာ ပုရိသာ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ သမ္ဗဟုလာနံ က္လတ္ထီနံ သန္တိကံ ပေသေန္တိ, ဝတ္ထုဂဏနာယ သင်္ဃာဒိသေသာ။ သေ နယော ''ဧကော

ကတ္တိ ကေ ဘိက္ခု”န္တိအာဒီသုပိ။ တ္တေ စ သဘာဂဝိဘာဂတာ နာမ အပ္ပမာဏံ, မာတာပိတုနမ္ပိ ပဋ္ဌသဟာမေမ္မိကာနမ္ပိ သဥ္စရိတ္တကမ္မံ ကရောန္တဿ အာပတ္တိယေဝ။

ပုရိသော ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ ဂစ္ဆ ဘန္တေ တိ စတုက္ကံ အင်္ဂဝသေန အာပတ္တိဘေဒ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တဿ ပဌမပဒေ **အန္တေတသီ ဝီမံသိတ္တ ဗဟိဒ္ဓာ ပစ္စာဟရတီ** တိ အာဂန္တွာ အာစရိယဿ အနာရောစေတွာ ဇ တ္တောဝ ဂန္တွာ တဿ ပုရိသဿ အာရောစေတိ။ **အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ထုလ္လစ္စယဿာ** တိ အာစရိယဿ ပဋိဂ္ဂ ဟိတတ္တာ စ ဝီမံသာပိတတ္တာ စ ဒွီဟင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ, အန္တေတာသိကဿ ဝီမံသိတတ္တာ စ ပစ္စာဟဋတ္တ တာ စ ဒွီဟင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ။ သေသံ ဟကဋ္ဌမေဝ။

၃၃၉. ဂစ္ဆန္တော သမ္ပာဒေတီ တိ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ စေဝ ဝီမံသတိ စ။ **အာဂစ္ဆန္တော ဝိသံတဒေတီ** တိ န ပစ္စာဟ ရတိ။ **ဂစ္ဆန္တော ဝိသံတဒေတီ** တိ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ **အာဂစ္ဆန္တော သမ္ပာဒေတီ** တိ ဝီမံသတိ စေဝ ပစ္စာဟရတိ စ။ ဇံ ဥဘယတ္ထ ဒွီဟင်္ဂေဟိ ထုလ္လစ္စယံ။ တတိယပဒေ အာပတ္တိ, စတုတ္ထေ အနာပတ္တိ။

၃၄၀. အနာပတ္တိ သင်္ဃဿ တ စေတိယဿ တ ဂိလာနဿ တ ကရဏီယေန ဂစ္ဆတိ ဥမ္မတ္တကဿ အာဒိကမ္မိကဿာတိ တ္တေ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဥပေါသထာဂါရံ တ ကိဠိ တ ဝိပ္ပကတံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကာရုကာနံ ဘတ္တဝေတနတ္ထာယ ဥပာသကော တ ဥပာသိကာယ သန္တိကံ ဘိက္ခုံ ပဟိဏေယျ, ဥံပာသိကာ တ ဥပာသကဿ, ဧဝရူပေန သင်္ဃဿ ကရဏီယေန ဂစ္ဆန္တဿ အနာပတ္တိ။ စေတိယကမ္မေ ကယိရမာနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဂိလာန ဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယပိ ဥပာသကေန တ ဥပာသိကာယ သန္တိကံ ဥပာသိကာယ တ ဥပာသကဿ သန္တိကံ ပဟိတ ဿ ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကအာဒိကမ္မိကာ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ, သီသုက္ခိပနာဒိနာ ကာယဝိကာရေန သာသနံ ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ဟတ္ ထမုဒ္ဒာယ ဝီမံသိတွာ ပုန အာဂန္တွာ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ ဧဝ အာရောစေန္တဿ ကာယတော သမုဋ္ဌာတိ။ အာသနသာ လာယ နိသိန္နဿ “ဣတ္ထန္နာမာ အာဂမိဿတိ, တဿာ စိတ္တံ ဇာနေယျာထာ”တိ ကေနစိ ဝုတ္တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ အာဂတံ ဝတွာ တဿာ ဂတာယ ပုန တသ္မိံ ပုရိသေ အာဂတေ အာရောစေန္တဿ တစတော သ မုဋ္ဌာတိ။ တစာယ “သာဓူ”တိ သာသနံ ဂဟေတွာ အညေန ကရဏီယေန တဿာ ဃရံ ဂန္တွာ အညတ္ထ တ ဂမနကာ လေ တံ ဒိသွာ ဝစီဘေဒေနေဝ ဝီမံသိတွာ ပုန အညေနေဝ ကရဏီယေန တတော အပက္ကမ္မ ကအစိဒေဝ တံ ပုရိသံ ဒိသွာ တ အာရောစေန္တဿာပိ တစတောဝ သမုဋ္ဌာတိ။ ပဏ္ဏတ္တိံ အဇာနန္တဿ ပန ခီဏာသဝဿာပိ ကာယတစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ကထံ? သစေ ဟိဿ မာတာပိတရော ကုဇ္ဈိတွာ အလံဝစနီယာ ဟောန္တိ, တဥ္စ ဘိက္ခုံ ဃရံ ဥပဂတံ ထေ ရပိတာ ဝဒတိ “မာတာ တေ တာတ မံ မဟလ္လကံ ဆဍ္ဍေတွာ ဉာတိကုလံ ဂတာ, ဂစ္ဆ တံ မံ ဥပဋ္ဌာတုံ ပေသေဟီ”တိ။ သော စေ ဂန္တွာ တံ ဝတွာ ပုန ပိတုနော တဿာ အာဂမနံ တ အနာဂမနံ တ အာရောစေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော။ ဣမာ နိ တီဏိ အစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ။

ပဏ္ဏတ္တိံ ပန ဇာနိတွာ ဧတေဟေဝ တီဟိ နယေဟိ သဥ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇတော ကာယစိတ္တတော တစာစိတ္တ တတော ကာယတစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ဣမာနိ တီဏိ ပဏ္ဏတ္တိဇာနနစိတ္တေန သစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ။ ကိ ရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, ကုသလာဒိဝသေန စေတ္ထ တီဏိ စိတ္တာနိ, သုခာ ဒိဝသေန တိဿော ဝေဒနာတိ။

၃၄၁. ဝိနီတဝတ္ထူသု အာဒိတော ဝတ္ထုပဥ္စကေ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တတ္တာ ဒုက္ကဋံ။

ကလဟဝတ္ထုသ္မိံ **သမ္မောဒနီယံ အကာသီ** တိ တံ သညာပေတွာ ပုန ဂေဟဂမနီယံ

အကာသိ။ **နာလံဝစနီယာ**တိ န ပရိစ္စတ္တာတိ အတ္ထော။ ယာ ဟိ ယထာ ယထာ ယေသု ယေသု ဇနပဒေသု ပရိစ္စ တ္တာ ပရိစ္စတ္တာဝ ဟောတိ, ဘရိယာဘာဝံ အတိက္ကမတိ, အယံ “အလံဝစနီယာ”တိ ဝုစ္စတိ။ သော ပန န အလံဝစနီ

ယာ ကေနစိဒေဝ ကာရဏေန ကလဟံ ကတွာ ဂတာ, တေနေဝေတ္ထ ဘဂဝတာ **“အနာပတ္တီ”** တိ အာဟ။ ယသ္မာ ပန ကာယသံသဂ္ဂေ ယက္ခိယာ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ, တသ္မာ ဒုဋ္ဌုလ္လာဒီသုပိ ယက္ခိပေတိယော ထုလ္လစ္စယဝတ္ထုမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဋ္ဌကထာသု ပနေတံ န ဝိစာရိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၂. တေန သမယေနာတိ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အာဠဝကာ**တိ အာဠဝိရဋ္ဌေ ဇာတာ ဒါရကာ အာဠဝကာ နာမ, တေ ပဗ္ဗဇိတကာလေပိ “အာဠဝကာ”တွေဝ ပညာယိံသု။ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အာဠဝကာ ဘိက္ခူ”တိ။ **သညာစိကာယော**တိ သယံ ယာစိတွာ ဂဟိတူပကရဏာယော။ **ကာရာပေန္တီ**တိ ကရောန္တိပိ ကာရာပေန္တိပိ, တေ ကိရ သာသနေ ဝိပဿနာဓုရဉ္စ ဂန္ထဓုရဉ္စာတိ ဒွေပိ ဓုရာနိ ဆဍ္ဍေတွာ နဝကမ္မမေဝ ဓုရံ ကတွာ ပဂ္ဂဏှိံသု။ **အဿာမိကာယော**တိ အနိဿရာယော, ကာရေတာ အယကေန ဝိရဟိတာယောတိ အတ္ထော။ **အတ္တုဒ္ဒေသိကာယော**တိ အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ အတ္တနော အတ္ထာယ အာရဒ္ဓါယောတိ အတ္ထော။ **အပ္ပမာဏိကာယော**တိ “ဧတ္တကေန နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆိဿန္တီ”တိ ဧဝံ အပရိစ္ဆိန္နပ္ပမာဏာယော, ဝုဒ္ဓိပ္ပမာဏာယော ဝါ မဟန္တပ္ပမာဏာယောတိ အတ္ထော။

ယာစနာ ဧဝ ဗဟုလာ ဧတေသံ မန္ဒံ အညံ ကမ္မန္တိ **ယာစနဗဟုလာ**။ ဧဝံ **ဝိညတ္တိဗဟုလာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတ္ထတော ပနေတ္ထ နာနာကရဏံ နတ္ထိ, အနေကက္ခတ္တုံ “ပုရိသံ ဒေထ, ပုရိသတ္ထကရံ ဒေထာ”တိ ယာစန္တာနမေတံ အဓိဝစနံ။ တတ္ထ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ပုရိသံ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သဟာယတ္ထာယ ကမ္မကရဏတ္ထာယ “ပုရိသံ ဒေထာ”တိ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ပုရိသတ္ထကရ**န္တိ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗံ ဟတ္ထကမ္မံ ဝုစ္စတိ, တံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထကမ္မံ နာမ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န ဟောတိ, တသ္မာ ဌပေတွာ မိဂလုဒ္ဒကမစ္ဆဗန္ဓကာဒီနံ သကကမ္မံ အဝသေသံ သဗ္ဗံ ကပ္ပိယံ။ “ကိံ, ဘန္တေ, အာဂတတ္ထ ကေန ကမ္မ”န္တိ ပုစ္ဆိတေ ဝါ အပုစ္ဆိတေ ဝါ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဝိညတ္တိပစ္စယာ ဒေါသော နတ္ထိ။ တသ္မာ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော သကကမ္မံ န ယာစိတဗ္ဗာ, “ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထာ”တိ အနိယမေတွာပိ န ယာစိတဗ္ဗာ; ဧဝံ ယာစိတာ ဟိ တေ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ ဘိက္ခူ ဥယျောဇေတွာ မိဂေပိ မာရေတွာ အာဟရေယျုံ။ နိယမေတွာ ပန “ဝိဟာရေ ကိဉ္စိ ကတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ, တတ္ထ ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထာ”တိ ယာစိတဗ္ဗာ။ ဖာလနင်္ဂလာဒီနိ ဥပကရဏာနိ ဂဟေတွာ ကသိတုံ ဝါ ဝပိတုံ ဝါ လာယိတုံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ သကိစ္စပသုတမ္ပိ ကဿကံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတေဝ။ ယော ပန ဝိဃာသာဒော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ နိက္ကမ္မော နိရတ္ထကကထံ ကထေန္တော နိဒ္ဒာယန္တော ဝါ ဝိဟရတိ, ဧဝရူပံ အယာစိတွာပိ “ဧဟိ ရေ ဣဒံ ဝါ ဣဒံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ယဒိစ္ဆကံ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟတ္ထကမ္မဿ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယဘာဝဒီပနတ္ထံ ဣမံ နယံ ကထေန္တိ။ သစေ ဟိ ဘိက္ခု ပါသာဒံ ကာရေတုကာမော ဟောတိ, ထမ္ဘတ္ထာယ ပါသာဏကောဋ္ဋကာနံ ဃရံ ဂန္တွာ ဝတ္တဗ္ဗံ “ဟတ္ထကမ္မံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ ဥပါသကာ”တိ။ ကိံ ကာတဗ္ဗံ, ဘန္တေတိ? ပါသာဏတ္ထမ္ဘာ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒါတဗ္ဗာတိ။ သစေ တေ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဒေန္တိ, ဥဒ္ဓရိတွာ နိက္ခိပိတွာ အတ္တနော ထမ္ဘေ ဝါ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ ဝဒန္တိ – “အမှာကံ, ဘန္တေ, ဟတ္ထကမ္မံ ကာတုံ ခဏော နတ္ထိ, အညံ ဥဒ္ဓရာပေထ, တဿ မူလံ ဒဿာမာ”တိ ဥဒ္ဓရာပေတွာ “ပါသာဏတ္ထမ္ဘေ ဥဒ္ဓဋမနုဿာနံ မူလံ ဒေထာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတေနေဝုပါယေန ပါသာဒဒါရူနံ အတ္ထာယ ဝဍ္ဎကီနံ သန္တိကံ ဣဋ္ဌကတ္ထာယ ဣဋ္ဌကဝဍ္ဎကီနံ ဆဒနတ္ထာယ ဂေဟစ္ဆာဒကာနံ စိတ္တကမ္မတ္ထာယ စိတ္တကာရာနန္တိ ယေန ယေန အတ္ထော ဟောတိ, တဿ တဿ အတ္ထာယ တေသံ တေသံ သိပ္ပကာရကာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန စ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ လဒ္ဓမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အရညတော အာဟရာပေန္တေန စ သဗ္ဗံ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။

န ကေဝလဉ္စ ပါသာဒံ ကာရေတုကာမေန မဉ္စပီဌပတ္တပရိဿာဝနဓမကရဏစီဝရာဒီနိ ကာရာပေတုကာမေနာပိ ဒါရုလောဟသုတ္တာဒီနိ လဘိတွာ တေ တေ သိပ္ပကာရကေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတဗ္ဗံ။ ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန စ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ လဒ္ဓမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ

ပန ကာတုံ န ဣစ္ဆန္တိ, ဘတ္တဝေတနံ ပစ္စာသီသန္တိ, အကပ္ပိယကဟာပဏာဒိ န ဒါတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန တဏ္ဍုလာဒီနိ ပရိယေသိတ္ဝာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟတ္ထကမ္မဝသေန ပတ္တံ ကာရေတ္ဝာ တထေဝ ပါစေတ္ဝာ နဝပက္ကဿ ပတ္တဿ ပုဉ္ဆနတေလတ္ထာယ အန္တောဂါမံ ပဝိဋ္ဌေန "ဘိက္ခာယ အာဂတော"တိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ အာနီတေ ဟတ္ထေန ပတ္တော ပိဓာတဗ္ဗော။ သစေ ဥပါသိကာ "ကိံ, ဘန္တေ"တိ ပုစ္ဆတိ, "နဝပက္ကော ပတ္တော ပုဉ္ဆနတေလေန အတ္ထော"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သာ "ဒေဟိ, ဘန္တေ"တိ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ တေလေန ပုဉ္ဆိတ္ဝာ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တဿ ဝါ ပူရေတ္ဝာ ဒေတိ, ဝိညတ္တိ နာမ န ဟောတိ, ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။

ဘိက္ခူ ပနေဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ အာသနသာလံ ဂန္တ္ဝာ အာသနံ အပဿန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။ တတြ စေ ဥပါသကာ ဘိက္ခူ ဌိတေ ဒိသွာ သယမေဝ အာသနာနိ အာဟရာပေန္တိ, နိသီဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တေဟိ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အနာပုစ္ဆာ ဂတာနမ္ပိ နဋ္ဌံ ဂီဝါ န ဟောတိ, အာပုစ္ဆိတ္ဝာ ဂမနံ ပန ဝတ္တံ။ သစေ ဘိက္ခူဟိ "အာသနာနိ အာဟရထာ"တိ ဝုတ္တေဟိ အာဟဋာနိ ဟောန္တိ, အာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ အနာပုစ္ဆာ ဂတာနံ ဝတ္တဘေဒေါ စ နဋ္ဌေ ဂီဝါတိ။ အတ္ထရဏကောဇဝတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

မက္ခိကာယော ဗဟုကာ ဟောန္တိ, "မက္ခိကာဗီဇနိံ အာဟရထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုစ္ဆိမန္တသာခါဒီနိ အာဟရန္တိ, ကပ္ပိယံ ကာရာပေတ္ဝာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ အာသနသာလာယ ဥဒကဘာဇနံ ရိတ္တံ ဟောတိ, "ဓမကရဏံ ဂဏှာ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဓမကရဏဉှိ ရိတ္တဘာဇနေ ပက္ခိပန္တော ဘိန္ဒေယျ "နဒိံ ဝါ တဠာကံ ဝါ ဂန္တ္ဝာ ပန ဥဒကံ အာဟရာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဂေဟတော အာဟရာ"တိ နေဝ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ, န အာဟဋံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အာသနသာလာယံ ဝါ အရညကေ ဝါ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောန္တေဟိ တတ္ထဇာတကံ အနုဉ္ဉာတဝတ္ထုကံ ယံကိဉ္စိ ဥတ္တရိဘင်္ဂါရဟံ ပတ္တံ ဝါ ဖလံ ဝါ သစေ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တံ အာဟရာပေတိ, ဟတ္ထကမ္မဝသေန အာဟရာပေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အလဇ္ဇီဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဝါ သာမဏေရေဟိ ဝါ ဟတ္ထကမ္မံ န ကာရေတဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ပုရိသတ္တကရေ နယော။

ဂေါဏံ ပန အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော အာဟရာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ, အာဟရာပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနတောပိ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, တာဝကာလိကနယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ အာဟရာပိတဉ္စ ဂေါဏံ ရက္ခိတ္ဝာ ဇဂ္ဂိတ္ဝာ သာမိကာ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗာ။ သစဿ ပါဒေါ ဝါ သိင်္ဂံ ဝါ ဘိဇ္ဇတိ ဝါ နဿတိ ဝါ, သာမိကာ စေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ, ဂီဝါ ဟောတိ။ သစေ "တုမှာကံယေဝ ဒေမာ"တိ ဒဒန္တိ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ "ဝိဟာရဿ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "အာရာမိကာနံ အာစိက္ခထ ဇဂ္ဂနတ္ထာယာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

"သကဋံ ဒေထာ"တိပိ အညာတကအပ္ပဝါရိတေ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ, ဝိညတ္တိဧဝ ဟောတိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပန ဝဋ္ဋတိ, တာဝကာလိကံ ဝဋ္ဋတိ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ နေမိအာဒီနိ ဘိဇ္ဇန္တိ ပါကတိကာနိ ကတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗံ။ နဋ္ဌေ ဂီဝါ ဟောတိ။ "တုမှာကမေဝ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ဒါရုဘဏ္ဍံ နာမ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧသ နယော ဝါသိဖရသုကုဋ္ဌာရိကုဒါလနိခါဒနေသု။ ဝလ္လိအာဒီသု စ ပရပရိဂ္ဂဟိတေသု။ ဂရုဘဏ္ဍပ္ပဟောနကေသုယေဝ စ ဝလ္လိအာဒီသု ဝိညတ္တိ ဟောတိ, န တတော ဩရံ။

အနုဉ္ဉာတဝတ္ထုကံ ပန ယံကိဉ္စိ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ရက္ခိတဂေါပိတဋ္ဌာနေယေဝ ဟိ ဝိညတ္တိ နာမ ဝုစ္စတိ။ သာ ဒ္ဝီသု ပစ္စယေသု သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ, သေနာသနပစ္စယေ ပန "အာဟရ ဒေဟီ"တိ ဝိညတ္တိမတ္တမေဝ န ဝဋ္ဋတိ, ပရိကထောဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ တတ္ထ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ အညံ ဝါ ယံကိဉ္စိ သေနာသနံ ဣစ္ဆတော "ဣမသ္မိံ ဝတ ဩကာသေ ဧဝရူပံ သေနာသနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝါ "ယုတ္တ"န္တိ ဝါ "အနုရူပ"န္တိ ဝါတိအာဒိနာ နယေန ဝစနံ **ပရိကထာ** နာမ။ "ဥပါသကာ တုမှေ ကုဟိံ ဝသထာ"တိ? "ပါသာဒေ, ဘန္တေ"တိ။ "ကိံ ဘိက္ခူနံ ပန ဥပါသကာ ပါသာဒေါ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ဧဝမာဒိဝစနံ **ဩဘာသော** နာမ။ မနုဿေ ဒိသွာ ရဇ္ဇုံ ပသာရေတိ, ခီလေ အာကောဋာပေတိ။ "ကိံ ဣဒံ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ဣဓ အာဝါသံ ကရိဿာမာ"တိ ဧဝမာဒိကရဏံ ပန **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ။ ဂိလာနပစ္စယေ ပန ဝိညတ္တိပိ ဝဋ္ဋတိ, ပဂေဝ ပရိကထာဒီနိ။

မနုဿာ ဥပဒ္ဒုတာ ယာစနာယ ဥပဒ္ဒုတာ ဝိညတ္တိယာ တိ တေသံ ဘိက္ခူနံ တာယ ယာစနာယ စ ဝိညတ္တိယာ စ ပီဠိတာ။ **ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ** တိ "ကိံ နု အာဟရာပေဿန္တီ"တိ ဥဗ္ဗေဂံ ဣဉ္ဇနံ စလနံ ပဋိလဘန္တိ။ **ဥတ္တသန္တိပိ** တိ အဟိံ ဝိယ ဒိသွာ သဟသာ တသိတွာ ဥက္ကမန္တိ။ **ပလာယန္တိပိ** တိ ဒူရတောဝ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယန္တိ။ **အညေနပိ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ယံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ တံ ပဟာယ နိဝတ္တိတွာ ဝါမံ ဝါ ဒက္ခိဏံ ဝါ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, ဒွါရာနိပိ ထကေန္တိ။

၃၄၄. **ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ** တိ ဣတိ ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ ဂရဟိတွာ တဒနုရူပဉ္စ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ပုနပိ ဝိညတ္တိယာ အဒေသံ ပကာသေန္တော ကုရုမာနော ဣမိနာ "ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိနာ နယေန တီဏိ ဝတ္ထူနိ ဒဿေသိ။ တတ္ထ **မဏိကဏ္ဌော** တိ သော ကိရ နာဂရာဇာ သဗ္ဗကာမဒဒံ မဟဂ္ဃံ မဏိံ ကဏ္ဌေ ပိလန္ဓိတွာ စရတိ, တသ္မာ "မဏိကဏ္ဌော" တွေဝ ပညာယိတ္ထ။ **ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ အဋ္ဌာသိ** တိ သော ကိရ တေသံ ဒွိန္နံ ဣသီနံ ကနိဋ္ဌော ဣသိ မေတ္တာဝိဟာရီ အဟောသိ, တသ္မာ နာဂရာဇာ နဒိတော ဥတ္တရိတွာ ဒေဝဝဏ္ဏံ နိမ္မိနိတွာ တဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကတွာ တံ ဒေဝဝဏ္ဏံ ပဟာယ သကဝဏ္ဏမေဝ ဥပဂန္တွာ တံ ဣသိံ ပရိက္ခိပိတွာ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ ဆတ္တံ ဝိယ ဓာရယမာနော မုဟုတ္တံ ဌတွာ ပက္ကမတိ, တေန ဝုတ္တံ "ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတွာ အဋ္ဌာသီ"တိ။ **မဏိမဿ ကဏ္ဌေ ပိလန္ဓန** န္တိ မဏိံ အဿ ကဏ္ဌေ ပိလန္ဓိတံ, အာမုက္ကန္တိ အတ္ထော။ **ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသီ** တိ တေန ဒေဝဝဏ္ဏေန အာဂန္တွာ တာပသေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒမာနော ဧကသ္မိံ ပဒေသေ အဋ္ဌာသိ။

မမန္နပါန န္တိ မမ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ။ **ဝိပုလန္တိ** ဗဟုလံ။ **ဥဠာရ** န္တိ ပဏီတံ ။ **အတိယာစကောသီ**တိ အတိဝိယ ယာစကော, အသိ ပုနပ္ပုနံ ယာစသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သုသူ**တိ တရုဏော, ထာမသမ္ပန္နော ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တပုရိသော။ သက္ခရာ ဝုစ္စတိ ကာဠသိလာ, တတ္ထ ဓောတော အသိ "သက္ခရဓောတော နာမာ"တိ ဝုစ္စတိ, သက္ခရဓောတော ပါဏိမ္ဟိ အဿာတိ **သက္ခရဓောတပါဏိ,** ပါသာဏေ ဓောတနိသိတခဂ္ဂဟတ္ထောတိ အတ္ထော။ ယထာ သော အသိဟတ္ထော ပုရိသော တာသေယျ, ဧဝံ **တာသေသိ မံ သေလံ ယာစမာနော,** မဏိံ ယာစန္တောတိ အတ္ထော။

န တံ ယာစေတိ တံ န ယာစေယျ။ ကတရံ? **ယဿ ပိယံ ဇိဂီသေ** တိ ယံ အဿ သတ္တဿ ပိယန္တိ ဇာနေယျ။

ကိမင်္ဂ ပန မနုဿဘူတာန န္တိ **မနုဿဘူတာနံ** အမနာပါတိ ကိမေဝေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၃၄၅. **သကုဏသင်္ဃဿ သဒ္ဒေန ဥဗ္ဗာဠ္ဟော** တိ သော ကိရ သကုဏသင်္ဃော ပဌမယာမဉ္စ ပစ္ဆိမယာမဉ္စ နိရန္တရံ သဒ္ဒမေဝ ကရောတိ, သော ဘိက္ခု တေန သဒ္ဒေန ပီဠိတော ဟုတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေနာဟ – "ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမီ"တိ။

ကုတော စ တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီ တိ ဇာနန္တောဝ သော ဘိက္ခု န အာဂစ္ဆတိ ဝတ္တမာနသမီပေ ပန ဧဝံ ဝတ္တုံ လဗ္ဘတိ။ တေနာဟ – "ကုတော စ တွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီ"တိ, ကုတော အာဂတောသီတိ အတ္ထော။ တတော အဟံ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆာမီတိ ဇာနာပိ သော ဧဝ နယော။ **ဥဗ္ဗာဠ္ဟော** တိ ပီဠိတော, ဥက္ကဏ္ဌာပိတော ဟုတွာတိ အတ္ထော။

သော သကုဏသင်္ဃော "ဘိက္ခု ပတ္တံ ယာစတီ" တိ ဇာနိ န တေ သကုဏာ ဘိက္ခုနော ဝစနံ ဇာနန္တိ, ဘဂဝါ ပန အတ္တနော အာနုဘာဝေန ယထာ ဇာနန္တိ တထာ အကာသိ။

၃၄၆. **အဟပဟံ တေ န ဇာနာမီ**တိ အပိ အဟံ တေ ဇနေ "ကေ ဝါ ဣမေ, ကဿ ဝါ ဣမေ"တိ န ဇာနာမိ။ **သင်္ဂမ္မ ယာစန္တီ**တိ သမာဂန္တွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ ယာစန္တိ။ **ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတိ** တိ ယော ယာစတိ သော အပ္ပိယော ဟောတိ။ **ယာစံ အဒဒမပ္ပိယော** တိ **ယာစ** န္တိ ယာစိတံ ဝုစ္စတိ, ယာစိတမတ္တံ အဒဒန္တောပိ အပ္ပိယော ဟောတိ။ အထ ဝါ **ယာစ** န္တိ ယာစန္တဿ, **အဒဒမပ္ပိယော** တိ အဒေန္တော အပ္ပိယော ဟောတိ။ **မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟူ** တိ မာ မေ အပ္ပိယဘာဝေ အဟု, အဟံ ဝါ တဝ, တွံ ဝါ မမ ဝိဒေဿော အပ္ပိယော မာ အဟောသီတိ အတ္ထော။

၃၄၇. **ဒုဿံဟရာနိ**တိ ကသိကေရက္ခာဒီဟိ ဥပာယေဟိ ဒုက္ခေန သံဟရဏီယာနိ။

၃၄၈-၉. **သညာစိကာယ ပန ဘိက္ခုနာ**တိ ဧတ္ထ **သညာစိကာ** နာမ သယံ ပဝတ္တိတယာစနာ ဝုစ္စတိ, တသ္မာ “သညာစိကာယာ”တိ အတ္တနော ယာစနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, သယံ ယာစိတကေဟိ ဥပကရဏေဟီတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန သာ သယံယာစိတကေဟိ ကယိရမာနာ သယံ ယာစိတွာ ကယိရမာနာ ဟောတိ, တသ္မာ တံ အတ္ထပရိယာယံ ဒဿေတုံ “သယံ ယာစိတွာ ပုရိသမ္ပိ”တိ ဝေမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

ဥလ္လိတ္တာတိ အန္တောလိတ္တာ။ **အဝလိတ္တာ**တိ ဗဟိလိတ္တာ။ **ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ**တိ အန္တရဗာဟိရလိတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကာရယမာနေနာတိ ဣမဿ ပဒဘာဇနေ “ကာရာပေန္တေနာ”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ, ဧဝဉှိ ဗျဉ္ဇနံ သမေတိ။ ယသ္မာ ပန သညာစိကာယ ကုဋိံ ကရောန္တေနာပိ ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, တသ္မာ ကရောန္တော ဝါ ဟောတု ကာရာပေန္တော ဝါ ဥဘောပေတေ “ကာရယမာနေနာ”တိ ဣမိနာဝ ပဒေန သင်္ဂဟိတာတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ “ကရောန္တော ဝါ ကာရာပေန္တော ဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ပန ကရောန္တေန ဝါ ကာရာပေန္တေန ဝါတိ ဝဒေယျ, ဗျဉ္ဇနံ ဝိလောမိတံ ဘဝေယျ, န ဟိ ကာရာပေန္တော ကရောန္တော နာမ ဟောတိ, တသ္မာ အတ္ထမတ္တမေဝ ဝုတ္တံ ဒဿိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အတ္တုဒ္ဒေသန္တိ “မယှံ ဧသာ”တိ ဧဝံ အတ္တာ ဥဒ္ဒေသော အဿာတိ အတ္တုဒ္ဒေသာ, တံ အတ္တုဒ္ဒေသံ။ ယသ္မာ ပန ယဿာ အတ္တာ ဥဒ္ဒေသော သာ အတ္တနော အတ္ထာယ ဟောတိ, တသ္မာ အတ္ထပရိယာယံ ဒဿေန္တော “အတ္တုဒ္ဒေသန္တိ အတ္တနော အတ္ထာယာ”တိ အာဟ။ **ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ**တိ ပမာဏယုတ္တာ ကာရေတဗ္ဗာ။ **တတြိဒံ ပမာဏ**န္တိ တဿာ ကုဋိယာ ဣဒံ ပမာဏံ။ **သုဂတဝိဒတ္ထိယာ**တိ သုဂတဝိဒတ္ထိ နာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ တိဿော ဝိဒတ္ထိယော ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော ဟောတိ။ **ဗာဟိရိမေန မာနေနာ**တိ ကုဋိယာ ဗဟိကုဋ္ဋမာနေန ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော, မိနန္တေန ပန သဗ္ဗပဌမံ ဒိန္နော မဟာမတ္တိကပရိယန္တော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ထုသပိဏ္ဍပရိယန္တေန မိနိတဗ္ဗံ။ ထုသပိဏ္ဍဿ ဥပရိ သေတကမ္မံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သစေ ထုသပိဏ္ဍေန အနတ္ထိကော မဟာမတ္တိကာယ ဧဝ နိဋ္ဌာပေတိ, မဟာမတ္တိကာဝ ပရိစ္ဆေဒော။

တိရိယန္တိ ဝိတ္ထာရတော။ **သတ္တာ**တိ သတ္တ သုဂတဝိဒတ္ထိယော။ **အန္တရာ**တိ ဣမဿ ပန အယံ နိဒ္ဒေသော , “အဗ္ဘန္တရိမေန မာနေနာ”တိ, ကုဋ္ဋဿ ဗဟိ အန္တံ အဂ္ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရိမေန အန္တေန မိနိယမာနေ တိရိယံ သတ္တ သုဂတဝိဒတ္ထိယော ပမာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယော ပန လေသံ ဩဍ္ဍေန္တော ယထာဝုတ္တပ္ပမာဏမေဝ ကရိဿာမီတိ ဒီဃတော ဧကာဒသ ဝိဒတ္ထိယော တိရိယံ အဋ္ဌ ဝိဒတ္ထိယော, ဒီဃတော ဝါ တေရသ ဝိဒတ္ထိယော တိရိယံ ဆ ဝိဒတ္ထိယော ကရေယျ, န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကတော ဘာဂေန အတိက္ကန္တမ္ပိ ဟိ ပမာဏံ အတိက္ကန္တမေဝ ဟောတိ။ တိဋ္ဌတု ဝိဒတ္ထိ, ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒီဃတော ဝါ ဟာပေတွာ တိရိယံ တိရိယတော ဝါ ဟာပေတွာ ဒီဃံ ဝဍ္ဎေတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ကော ပန ဝါဒေါ ဥဘတော ဝဍ္ဎနေ? ဝုတ္တဉှေတံ – “အာယာမတော ဝါ ဝိတ္ထာရတော ဝါ အန္တမသော ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အတိက္ကမိတွာ ကရောတိ ဝါ ကာရာပေတိ ဝါ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ”န္တိအာဒိ (ပါရာ. ၃၅၃)။ ယထာဝုတ္တပ္ပမာဏာ ဧဝ ပန ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန ဒီဃတော သဋ္ဌိဟတ္ထာပိ ဟောတိ တိရိယံ တိဟတ္ထာ ဝါ ဦနကစတုဟတ္ထာ ဝါ, ယတ္ထ ပမာဏယုတ္တော မဉ္စော ဣတော စိတော စ န ပရိဝတ္တတိ, အယံ ကုဋီတိ သင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ, တသ္မာ အယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ ပန** ပစ္ဆိမကောဋိယာ စတုဟတ္ထဝိတ္ထာရာ ဝုတ္တာ, တတော ဟေဋ္ဌာ အကုဋိ။ ပမာဏိကာပိ ပန အဒေသိတဝတ္ထုကာ ဝါ သာရမ္ဘာ ဝါ အပရိက္ကမနာ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ ပမာဏိကာ ဒေသိတဝတ္ထုကာ အနာရမ္ဘာ သပရိက္ကမနာဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပမာဏတော ဦနတရမ္ပိ စတုဟတ္ထံ ပဉ္စဟတ္ထမ္ပိ ကရောန္တေန ဒေသိတဝတ္ထုကာဝ ကာရေတဗ္ဗာ။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ပန ကရောန္တော လေပပရိယောသာနေ ဂရုကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။

တတ္ထ လေပေ စ အလေပေ စ လေပောကာသေ စ အလေပောကာသေ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယျထိဒံ – လေပေါတိ ဒွေ လေပါ – မတ္တိကာလေပေါ စ သုဓာလေပေါ စ။ ဌပေတွာ ပန ဣမေ ဒွေ လေပေ အဝသေသော ဘသ္မ

ကေမယာဒိဘေဒေ လေဟေ, အလေဟေ။ သစေပိ ကလလလေဟေ ဟောတိ, အလဟေ ဝေ။ လေဟေကာသောတိ ဘိတ္တိယော စေဝ ဆဒနဉ္စ, ဌပေတွာ ပန ဘိတ္တိစ္ဆဒနေ အဝသေသော ထမ္ဘတုလာပိဋ္ဌသင္ဃာဋဒ္ဝါရဗာဟနဒ္ဓမ္ဘိမူလာဒိ အလေဟာရဟော သြကာသော သဗ္ဗောပိ အလေဟေကာသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘိက္ခု အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယာ တိ ယသ္မိံ ဌာနေ ကုဋိံ ကာရေတုကာမော ဟောတိ, တတ္ထ ဝတ္ထုဒေသနတ္ထာယ ဘိက္ခူ နေတဗ္ဗာ။ **တေန ကုဋိကာရကေနာ**တိအာဒိ ပန ယေန ဝိဓိနာ တေ ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ, တဿ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကုဋိဝတ္ထုံ သောဓေတွာ** တိ န ဝိသမံ အရညံ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ, ကုဋိဝတ္ထု ပန ပဌမမေဝ သောဓေတွာ သမတလံ သီမမဏ္ဍလသဒိသံ ကတွာ ပစ္ဆာ သင်္ဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိတဗ္ဗာ နေတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ **ဧဝမဿ ဝစနီယော** တိ သင်္ဃော ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော အဿ။ ပရတော ပန ''ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗာ''တိ ဘိက္ခူ သန္ဓာယ ဗဟုဝစနံ ဝုတ္တံ။ **နော စေ သဗ္ဗော သင်္ဃော ဥဿဟတိ** တိ သစေ သဗ္ဗော သင်္ဃော န ဣစ္ဆတိ, သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒိသု ဥယျုတ္တာ တေ တေ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ။ **သာရမ္ဘံ အနာရမ္ဘ** န္တိ သဥပဒ္ဒဝံ အနုပဒ္ဒဝံ။ **သပရိက္ကမနံ အပရိက္ကမန**န္တိ သဥပစာရံ အနုပစာရံ။

ပတ္တကလ္လ န္တိ ပတ္တော ကာလော ဣမဿ သြလောကနဿာတိ ပတ္တကာလံ, ပတ္တကာလမေဝ ပတ္တကလ္လံ။ ဣဒဉ္စ ဝတ္ထုံ သြလောကနတ္ထာယ သမ္မုတိကမ္မံ အနုသာဝနာနယေန သြလောကေတွာတပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရတော ပန ဝတ္ထုဒေသနာကမ္မံ ယထာဝုတ္တာယ ဧဝ ဉတ္တိယာ စ အနုသာဝနာယ စ ကာတဗ္ဗံ, သြလောကေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၃၅၃. **ကိပိလ္လိကာန** န္တိ ရတ္တကာဠပိင်္ဂလာဒိဘေဒါနံ ယာသံ ကာသဉ္စိ ကိပိလ္လိကာနံ။ ကိပီလ္လကာနန္တိပိ ပာဌော။ **အာသယော**တိ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနံ, ယတ္ထ စ ကိပိလ္လိကာနံ ဧဝံ ဥပစိကာဒီနမ္ပိ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနံယေဝ အာသယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပန တေ ဂောစရတ္ထာယ အာဂန္တွာ ဂစ္ဆန္တိ, သဗ္ဗေသမ္ပိ တာဒိသော သဉ္စရဏပ္ပဒေသော အတရိတော, တသ္မာ တတ္ထ အပနေတွာ သောဓေတွာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣမာနိ တာဝ ဆ ဌာနာနိသတ္တာနုဒ္ဒယာယ ပဋိက္ခိတ္တာနိ။

ဟတ္ထီနံ ဝါ တိ ဟတ္ထီနံ ပန နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနမ္ပိ နိဗဒ္ဓဂောစရဋ္ဌာနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ, သီဟာဒီနံ အာသယော စ ဂောစရာယ ပက္ကမန္တာနံ နိဗဒ္ဓဂမနမဂ္ဂေါ စ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧတေသံ ဂောစရဘူမိ န ဂဟိတာ။ **ယေသံ ကေသဉ္စီ** တိ အညေသမ္ပိ ဝါဠာနံ တိရစ္ဆာနဂတာနံ ။ ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ ဘိက္ခူနံ အာရောဂျတ္ထာယ ပဋိက္ခိတ္တာနိ။ သေသာနိ နာနာဥပဒ္ဒဝေဟိ သဥပဒ္ဒဝါနိ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗဏ္ဏနိဿိတ** န္တိ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ နိဿိတံ သတ္တန္နံ ဓညာနံ ဝိရုဟနက္ခေတ္တသာမန္တာ ဌိတံ။ ဧသေဝ နယော အပရဏ္ဏနိဿိတာဒီသုပိ။ ဧတ္ထ ပန **အဗ္ဘာဃာတ** န္တိ ကာရဏာဃရံ ဝေရိဃရံ, စောရာနံ မာရဏတ္ထာယ ကတန္တိ **ကုရုန္ဒိအာဒီသု** ။

အာဃာတနန္တိ ဓမ္မဂန္ဓိကာ ဝုစ္စတိ။ **သုသာန**န္တိ မဟာသုသာနံ။ **သံသရဏ**န္တိ အနိဗ္ဗိဇ္ဈဂမနီယော ဂတပစ္စာဂတမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

န သက္ကာ ဟောတိ ယထာယုတ္တေန သကဋေနာ တိ ဒွီဟိ ဗလိဗဒ္ဒေဟိ ယုတ္တေန သကဋေန ဧကံ စက္ကံ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ ဧကံ ဗဟိ ကတွာ အာဝိဉ္ဆိတုံ န သက္ကာ ဟောတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန ''စတူဟိ ယုတ္တေနာ''တိ ဝုတ္တံ။ **သမန္တာ နိဿေဏိယာ အနုပရိဂန္တု** န္တိ နိဿေဏိယံ ဌတွာ ဂေဟံ ဆာဒေန္တေဟိ န သက္ကာ ဟောတိ သမန္တာ နိဿေဏိယာ အာဝိဉ္ဆိတုံ။ ဣတိ ဧဝရူပေ သာရမ္ဘေ စ အပရိက္ကမနေ စ ဌာနေ န ကာရေတဗ္ဗာ။ အနာရမ္ဘေ ပန သပရိက္ကမနေ ကာရေတဗ္ဗာ, တံ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဟဋိယံ အာဂတမေဝ။

ပုန **သညာစိကာ နာမာ**တိ ဧဝမာဒိ ''သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိံ အပရိက္ကမနေ သညာစိကာယ ကုဋိံ ကာရေယျာ''တိ ဧဝံ ဝုတ္တသံယာစိကာဒီနံ အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

ပယောဂေ ဒုက္ကဋ န္တိ ဧဝံ အဒေသိတဝတ္ထုကံ ဝါ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဝါ ကုဋိံ ကာရေဿာမီတိ အရညတော ရုက္ခာ ဟရဏတ္ထာယ ဝါသိံ ဝါ ဖရသုံ ဝါ နိသေတိ ဒုက္ကဋံ, အရညံ ပဝိသတိ ဒုက္ကဋံ, တတ္ထ အလ္လတိဏာနိ ဆိန္ဒတိ

ဒုက္ခဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဟာစိတ္တိယံ, သုက္ခာနိ ဆိန္ဒတိ ဒုက္ကဋံ။ ရုက္ခေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဘူမိံ သောဓေတိ ခဏတိ, ပံသုံ ဥဒ္ဓရတိ, စိနာတိ; ဧဝံ ယာဝ ဟာစီရံ ဗန္ဓတိ တာဝ ပုဗ္ဗပယောဂေ နာမ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပုဗ္ဗပယောဂေ သဗ္ဗတ္ထ ဟာစိတ္တိယဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဟာစိတ္တိယံ, ဒုက္ကဋ္ဌာနေ ဒုက္ကဋံ, တတော ပဋ္ဌာယ သဟပယောဂေ နာမ။ တတ္ထ ထမ္ဘေဟိ ကာတဗ္ဗာယ ထမ္ဘံ ဥဿာပေတိ, ဒုက္ကဋံ။ ကုဋ္ဋကာဟိ စိနိတဗ္ဗာယ ကုဋ္ဋကံ အာစိနာတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ယံ ယံ ဥပကရဏံ ယောဇေတိ, သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ တစ္ဆန္တဿ ဟတ္ထတရေ ဟတ္ထတရေ တဒတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တဿ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ကတံ ပန အရုကင္ဂိကံ တ ကုဋ္ဋကင္ဂိကံ တ သိလာကင္ဂိကံ တ အန္တမသော ပဏ္ဏသာလမ္ပိ သဘိတ္တိစ္ဆဒနံ လိမ္ပိဿာမီတိ သုဓာယ တ မတ္တိကာယ တ လိမ္ပန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ယာဝ ထုလ္လစ္စယံ န ဟောတိ, တာဝ ဒုက္ကဋံ။ ဧတံ ပန ဒုက္ကဋံ မဟာလေပေနေဝ ဝဋ္ဋတိ, သေတရတ္တဝဏ္ဏကရဏေ တ စိတ္တကမ္မေ တ အနာပတ္တိ။

ဧကံ ပိဏ္ဍံ အနာဂတေ တိ ယော သဗ္ဗပစ္ဆိမော ဧကော လေပပိဏ္ဍော, တံ ဧကံ ပိဏ္ဍံ အသမ္ပတ္တေ ကုဋိကမ္မေ။ ကုဋံ ဝုတ္တံ ဟောတိ, ကုအနိ ဒုဝီဟိ ပိဏ္ဍေဟိ နိဋ္ဌာနံ ဂမိဿတီတိ တေသု ပဌမပိဏ္ဍအနေ ထုလ္လစ္စယန္တိ။

တသ္မိံ ပိဏ္ဍေ အာဂတေ တိ ယံ ဧကံ ပိဏ္ဍံ အနာဂတေ ကုဋိကမ္မေ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ, တသ္မိံ အဝသာနပိဏ္ဍေ အာဂတေ ဒိန္နေ ဌပိတေ လေပဿ ဃဋိတတ္တာ အာပတ္တိ သင်္ဃာဒိသေသဿ။ ဧဝံ လေမ္ပန္တဿ စ အန္တောလေပေ တ အန္တောလေပေန သဒ္ဓိံ ဘိတ္တိဉ္စ ဆဒနဉ္စ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတွာ ဃဋိတေ ဗဟိလေပေ တ ဗဟိလေပေန သဒ္ဓိံ ဃဋိတေ သင်္ဃာဒိသေသော။ သစေ ပန ဒွာရဗဒ္ဓံ တ တတဟာနံ တ အဋ္ဌပေတွာတဝ မတ္တိကာယ လိမ္ပတိ, တသ္မိံဉ္စ တသ္သောကာသံ ပုန ဝဍ္ဎေတွာ တ အဝဍ္ဎေတွာ တ ဌပိတေ လေပော န ဃဋီယတိ ရက္ခတိ တာဝ, ပုန လိမ္ပန္တဿ ပန ဃဋိတမတ္တေ သင်္ဃာဒိသေသော။ သစေ တံ ဌပိယမာနံ ပဌမံ ဒိန္နလေပေန သဒ္ဓိံ နိရန္တရမေဝ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ, ပဌမမေဝ သင်္ဃာဒိသေသော။ ဥပစိကာမောစနတ္ထံ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တေန အပ္ပတ္တစ္ဆဒနံ ကတွာ ဘိတ္တိံ လိမ္ပတိ, အနာပတ္တိ။ ဥပစိကာမောစနတ္ထမေဝ ဟေဋ္ဌာ ဟာသာဏကုဋ္ဋံ ကတွာ တံ အလိမ္ပိတွာ ဥပရိ လိမ္ပတိ, လေပော န ဃဋီယတိ နာမ, အနာပတ္တိယေဝ။

ကုဋ္ဋကင္ဂိကာယ ကုဋ္ဋကာဟိယေဝ တတဟာနေ စ ဓူမနေတ္တာနိ စ ကရောတိ, လေပဃဋ္ဋနေနေဝ အာပတ္တိ။ ပဏ္ဏသာလံ လိမ္ပတိ, လေပဃဋ္ဋနေနေဝ အာပတ္တိ။ တတ္ထ အာလောကတ္ထာယ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တံ ဌပေတွာ လိမ္ပတိ, လေပော န ဃဋီယတိ နာမ, အနာပတ္တိယေဝ။ သစေ "တတဟာနံ လဒ္ဓာ ဌေတ္တ ဌပေဿာမီ"တိ ကရောတိ, တတဟာနေ ဌပိတေ လေပဃဋ္ဋနေန အာပတ္တိ။ သစေ မတ္တိကာယ ကုဋ္ဋံ ကရောတိ, ဆဒနလေပေန သဒ္ဓိံ ဃဋ္ဋနေ အာပတ္တိ။ ဧကော ဧကပိဏ္ဍာဝသေသံ ကတွာ ဌပေတိ, အညော တံ ဒိသွာ "ဒုက္ကတံ ကုဒ"န္တိ ဝတ္တသီသေန လိမ္ပတိ ဉဘိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။

၃၅၄. ဘိက္ခု ကုဋိံ ကရောတီတိ ဧဝမာဒီနိ ဆတ္တိံသ စတုက္ကာနိ အာပတ္တိဘေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ, တတ္ထ သာရမ္ဘာယ ဒုက္ကဋံ, အပရိက္ကမနာယ ဒုက္ကဋံ , ပမာဏာတိက္ကန္တာယ သင်္ဃာဒိသေသော, အဒေသိတဝတ္ထုကာယ သင်္ဃာဒိသေသော, ဧတေသံ ဝသေန တေမိဿကာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၅၅. အာပတ္တိ ဒွိန္နံ သင်္ဃာဒိသေသေန ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာန န္တိအာဒီသု စ ဒွီဟိ သင်္ဃာဒိသေသေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာနန္တိအာဒိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၆၁. သော စေ ဝိပ္ပကတေ အာဂစ္ဆတီ တိအာဒီသု ပန အယံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော။ **သော**တိ သမာဒိသိတွာ ပက္ကန္တဘိက္ခု။ **ဝိပ္ပကတေ** တိ အနိဋ္ဌိတေ ကုဋိကမ္မေ။ **အညဿ ဝာ ဒာတဗ္ဗာ** တိ အညဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝာ သင်္ဃဿ ဝာ စဇိတွာ ဒာတဗ္ဗာ။ **ဘိန္ဒိတွာ ဝာ ပုန ကာတဗ္ဗာ** တိ ကိတ္တကေန ဘိန္နာ ဟောတိ, သစေ ထမ္ဘာ ဘူမိယံ နိခာတာ, ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ။ သစေ ဟာသာဏာနံ ဥပရိ ဌပိတာ, အပနေတဗ္ဗာ။ ကုဋ္ဋကစိတာယ ယာဝ မင်္ဂလိဋ္ဌကာ တာဝ ကုဋ္ဋာ အပစိနိတဗ္ဗာ။ သင်္ခေပတော ဘူမိသမံ ကတွာ ဝိနာသိတာ ဘိန္နာ ဟောတိ, ဘူမိတော ဥပရိ စတုရင်္ဂုလမတ္တေပိ ဌိတေ အဘိန္နာဝ။ သေသံ သဗ္ဗစတုက္ကေသု ဟာကဋမေဝ။ န ဟေတ္ထ အညံ ကိဉ္စိ အတ္ထိ, ယံ ပာဠိအနုသာရေနေဝ ဒုဗ္ဗိညေယ္ယံ သိယာ။

၃၆၃. အတ္တနာ ဝိပ္ပကတ န္တိအာဒီသု ပန အတ္တနာ အာရဒ္ဓံ ကုဋိံ။ **အတ္တနာ ပရိယောသာပေတီ**တိ မဟာမတ္တိကာယ တ ထုသမတ္တိကာယ တ ယာယ ကတံ ပရိယောသိတဘာဝံ ဟာပေတုကာမော ဟောတိ, တာယ အဝသာနပိဏ္ဍံ ဒေန္တော ပရိယောသာပေတိ ။

ပရေဟိ ပရိယောသာပေတီတိ အတ္တနော၀ အတ္ထာယ ပရေဟိ ပရိယောသာပေတိ။ အတ္တနာ တ ဟိ ဝိပ္ပကတာ ဟောတု ပရေဟိ တ ဥဘယေဟိ တ, တံ စေ အတ္တနော အတ္ထာယ အတ္တနာ တ ပရိယောသာပေတိ, ပရေဟိ တ ပရိယောသာပေတိ, အတ္တနာ စ ပရေဟိ စာတိ ယုဂနဒ္ဓံ တ ပရိယောသာပေတိ, သင်္ဃာဒိသေသောယေဝါတိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။

ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ – ''ဒွေ၀ တယော ဘိက္ခူ 'ကေတော ဝသိဿာမာ'တိ ကရောန္တိ, ရက္ခတိ တာဝ, အဝိဘတ္တတ္တာ အနာပတ္တိ။ 'က္လဒံ ဌာနံ တဝ, က္လဒံ မမာ'တိ ဝိဘဇိတွာ ကရောန္တိ အာပတ္တိ။ သာမဏေရော စ ဘိက္ခု စ ကေတော ကရောန္တိ, ယာဝ အဝိဘတ္တာ တာဝ ရက္ခတိ။ ပုရိမနယေန ဝိဘဇိတွာ ကရောန္တိ, ဘိက္ခုဿ အာပတ္တီ''တိ။

၃၆၄. အနာပတ္တိ လေဏန္တိအာဒီသု လေဏံ မဟန္တမ္ပိ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။ န ဟေတ္ထ လေပေါ ဃဋီယတိ။ ဂုဟမ္ပိ က္လဋ္ဌကာဂုဟံ တ သိလာဂုဟံ တ အရုဂုဟံ တ ဘူမိဂုဟံ တ မဟန္တမ္ပိ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။

တိဏကုဋိကာယာတိ သတ္တဘူမိကောပိ ဟာသာဒေ တိဏပဏ္ဏစ္ဆဒနော ''တိဏကုဋိကာ''တိ ဝုစ္စတိ။ အင္ဂကထာသု ပန ကုက္ကုဋစ္ဆိကဂေဟန္တိ ဆဒနံ ဒဏ္ဍကေဟိ ဇာလဗဒ္ဓံ ကတွာ တိဏေဟိ တ ပဏ္ဏေဟိ တ ဆာဒိတကုဋိကာဝ ဝုတ္တာ, တတ္ထ အနာပတ္တိ။ မဟန္တမ္ပိ တိဏစ္ဆဒနဂေဟံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဥလ္လိတ္တာဒိဘာဝေ ဧဝ ဟိ ကုဋိယာ လက္ခဏံ, သော စ ဆဒနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စင်္ကမနသာလာယံ တိဏစုဏ္ဏံ ပရိပတတိ ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဩဂုမ္ဖေတွာ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ ကာတု''န္တိအာဒိနိ (စူဠဝ. ၂၆၀) စေတ္ထ သာဓကာနိ, တသ္မာ ဥဘတော ပက္ခံ တ ကူဋဗဒ္ဓံ တ ဝဋ္ဋံ တ စတုရဿံ တ ယံ ''က္လမံ တေဿ ဂေဟဿ ဆဒန''န္တိ ဆဒနသင်္ခေပေန ကတံ ဟောတိ, တဿ ဘိတ္တိလေပေန သဒ္ဓိံ လေပေ ဃဋိတေ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တစ္ဆဒနဿ ဂေဟဿ လေပရက္ခဏတ္ထံ ဥပရိ တိဏေန ဆာဒေန္တိ, ဧတ္တာဝတာ တိဏကုဋိ နာမ န ဟောတိ။ ကိံ ပနေတ္ထ အဒေသိတဝတ္ထုက ပ္ပမာဏာတိက္ကန္တပစ္စယာဝ အနာပတ္တိ, ဥဒာဟု သာရမ္ဘအပရိက္ကမနပစ္စယာပီတိ သဗ္ဗတ္ထာပိ အနာပတ္တိ။
တထာ ဟိ တာဒိသံ ကုဋိံ သန္ဓာယ **ပရိဝါရေ** ဝုတ္တံ –

''ဘိက္ခု သညာစိကာယ ကုဋိံ ကရောတိ။
အဒေသိတဝတ္ထုကံ ပမာဏာတိက္ကန္တံ။
သာရမ္ဘံ အပရိက္ကမနံ အနာပတ္တိ။
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ''တိ။ (ပရိ. ၄၇၉)။

အညဿတ္ထာယာ တိ ကုဋိလက္ခဏပ္ပတ္တမ္ပိ ကုဋိံ အညဿ ဥပဇ္ဈာယဿ တ အာစရိယဿ တ သင်္ဃဿ တ အတ္ထာယ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။ ယံ ပန ''အာပတ္တိ ကာရုကာနံ တိဏ္ဏံ ဒုက္ကဋာန''န္တိအာဒိ ဟတ္ထံ ဝုတ္တံ, တံ ယထာသမာဒိဋ္ဌာယ အကရဏပစ္စယာ ဝုတ္တံ။

ဝာသာဂါရံ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ တိ အတ္တနော ဝသနတ္ထာယ အဂါရံ ဌပေတွာ အညံ ဥပေါသထာဂါရံ တ ဇန္တာဃရံ တ ဘောဇနသာလာ တ အဂ္ဂိသာလာ တ ဘဝိဿတီတိ ကာရေတိ, သဗ္ဗတ္ထ အနာပတ္တိ။ သစေပိဿ ဟောတိ ''ဥပေါသထာဂါရဉ္စ ဘဝိဿတိ, အဟဉ္စ ဝသိဿာမိ ဇန္တာဃရဉ္စ ဘောဇနသာလာ စ အဂ္ဂိသာလာ စ ဘဝိဿတိ, အဟဉ္စ ဝသိဿာမီ''တိ ကာရိတေပိ အာနာပတ္တိယေ၀။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ''အနာပတ္တီ''တိ ဝတွာ ''အတ္တနော ဝာသာဂါရတ္ထာယ ကရောန္တဿေဝ အာပတ္တီ''တိ ဝုတ္တံ။ **ဥမ္မတ္တကဿ အာဒိကမ္မိကာနဉ္စ အာဠဝကာနံ ဘိက္ခူနံ** အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဆသမုဋ္ဌာနံ ကိရိယဉ္စ ကိရိယာကိရိယဉ္စ, က္လဒဥဟိ ဝတ္ထုံ ဒေသာပေတွာ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ကရောတော ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ, ဝတ္ထုံ အဒေသာပေတွာ ကရောတော ကိရိယာကိရိယတော, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ကုဋ္ဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၅. တေန သမယေနာတိ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကောသမ္ဗိယ**န္တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ **ဃောသိတာရာမေ**တိ ဃောသိတသ္သ အာရာမေ။ ဃောသိတနာမကေန ကိရ သေဋ္ဌိနာ သော ကာရိတော, တသ္မာ ''ဃောသိတာရာမော''တိ ဝုစ္စတိ။ **ဆန္နဿာ**တိ ဖောဓိသတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌာကဆန္နဿ။ **ဝိဟာရဝတ္ထုံ, ဘန္တေ, ဇာနာဟီ**တိ ဝိဟာရဿ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ, ဘန္တေ, ဇာနာဟိ။ တ္တေ စ **ဝိဟာရော**တိ န သကလဝိဟာရော, ကော အာတသော, တေနေတဟ – ''အယ္ယဿ ဝိဟာရံ ကာရာပေဿာမီ''တိ။

စေတိယရုက္ခန္တိ တ္တေ စိတ္တီကတဋ္ဌေန စေတိယံ, ပူဇာရဟာနံ ဒေဝဋ္ဌာနာနမေတံ အဓိဝစနံ, ''စေတိယ''န္တိ သမ္မတံ ရုက္ခံ စေတိယရုက္ခံ။ ကာမေန ပူဇိတံ ကာမဿ တ ပူဇိတန္တိ **ကာမပူဇိတံ**။ ဧသေဝ နယော သေသပဒေသုပိ။ အပိစေတ္ထ **ဇနပဒော**တိ ကေဿ ရညော ရဇ္ဇေ ဧကေကော ကောဋ္ဌာသော။ **ရဋ္ဌ**န္တိ သကလရဇ္ဇံ ဝေဒိတဗ္ဗံ, သကလရဇ္ဇမ္ပိ ဟိ ကအာစိ ကအာစိ တဿ ရုက္ခဿ ပူဇံ ကရောတိ, တေန ဝုတ္တံ ''ရဋ္ဌပူဇိတ''န္တိ။ **ဇေဟိန္ဒြိယ**န္တိ ကာယိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ **ဇီဝသညိနော**တိ သတ္တသညိနော။

၃၆၆. မဟလ္လကန္တိ သဿာမိကဘာဝေန သံယာစိကကုဋိတော မဟန္တဘာဝေ တေဿ အတ္ထီတိ မဟလ္လကော။ ယသ္မာ တ ဝတ္ထုံ ဒေသာပေတွာ ပမာဏာတိက္ကမေနပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, တသ္မာ ပမာဏမဟန္တတာယပိ မဟလ္လကော , တံ မဟလ္လကံ။ ယသ္မာ ပနဿ တံ ပမာဏမဟတ္တံ သဿာမိကတ္တာဝ လဗ္ဘတိ, တသ္မာ တဒတ္ထဒဿနတ္ထံ **''မဟလ္လကော နာမ ဝိဟာရော သဿာမိကော ဝုစ္စတီ''**တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗံ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟိ။ သဿာမိကဘာဝမတ္တမေဝ ဟိ တ္တေ ကိရိယတော သမုဋ္ဌာနာဘာဝေ ပမာဏနိယမာဘာဝေ စ ဝိသေသော, ပမာဏနိယမာဘာဝ စ စတုက္ကပရိဟာနီတိ။

ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. ပဌမဒုဋ္ဌဒောသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၈၀. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ ဒုဋ္ဌဒောသသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝာပေ**တိ **ဝေဠုဝန**န္တိ တဿ ဥယျာနဿ နာမံ, တံ ကိရ ဝေဠူဟိ စ ပရိက္ခိတ္တံ အဟောသိ အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန စ ပာကာရေန ကောပုရဋ္ဋာလကယုတ္တံ နီလောဘာသံ မနောရမံ တေန ''ဝေဠုဝန''န္တိ ဝုစ္စတိ, ကလန္ဒကာနဉ္စေတ္ထ နိဝာပံ အဒံသု တေန ''ကလန္ဒကနိဝာပ''တိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ အညတရော ရာဇာ တတ္ထ ဥယျာနကီဠနတ္ထံ အာဂတော, သုရာမဒေန မတ္တော ဒိဝါသေယျံ သုပိ, ပရိဇနောပိဿ သုတ္တော ရာဇာတိ ပုပ္ဖဖလာဒီဟိ ပလောဘိယမာနော ဣတော စိတော စ ပက္ကမိ။ အထ သုရာဂန္ဓေန အညတရသ္မာ သုသိရရုက္ခာ ကဏှသပ္ပော နိက္ခမိတွာ ရညော အဘိမုခော အာဂစ္ဆတိ, တံ ဒိသွာ ရုက္ခဒေဝတာ ''ရညော ဇီဝိတံ ဒဿာမီ''တိ ကာဠကဝေသေန အာဂန္တွာ ကဏ္ဏမူလေ သဒ္ဒမကာသိ, ရာဇာ ပဋိဗုဇ္ဈိ, ကဏှသပ္ပော နိဝတ္တော, သော တံ ဒိသွာ ''ဣမာယ ကာဠကာယ မမ ဇီဝိတံ ဒိန္န''န္တိ ကာဠကာနံ တတ္ထ နိဝာပံ ပဋ္ဌပေသိ, အဘယဃောသနဉ္စ ဃောသာပေသိ , တသ္မာ တံ တတောပဘုတိ ကလန္ဒကနိဝာပန္တိ သင်္ခံ ဂတံ။ **ကလန္ဒကာ**တိ ဟိ ကာဠကာနံ ဧတံ နာမံ။

ဒဗ္ဗောတိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ **မလ္လပုတ္တော**တိ မလ္လရာဇဿ ပုတ္တော။ **ဇာတိယာ သတ္တဝဿေန အရဟတ္တံ သစ္ဆိကတ**န္တိ ထေရော ကိရ သတ္တဝဿိကောဝ သံဝေဂံ လဘိတွာ ပဗ္ဗဇိတော ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပာပုဏီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယံကိဉ္စိ သာဝကေန ပတ္တဗ္ဗံ သဗ္ဗံ တေန အနုပ္ပတ္တ**န္တိ သာဝကေန ပတ္တဗ္ဗံ နာမ တိဿော ဝိဇ္ဇာ, စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ, ဆ အဘိညာ, နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာတိ ဣဒံ ဂုဏဇာတံ, တံ သဗ္ဗံ တေန အနုပ္ပတ္တံ ဟောတိ။ **နတ္ထိ စဿ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယ**န္တိ စတူသု သစ္စေသု, စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ, သောဠသဝိဓဿ

ကိစ္စသ္မိံ ကတတ္တာ ကုာနိုသ္ဒာ ကိဗ္ဗိ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ နတ္ထိ။ **ကတသ္မိံ တ ပတိစယော** တိ တသ္မိံ ကတသ္မိံ ကိစ္စသ္မိံ ပုန ဝဍ္ဎနမ္ပိ နတ္ထိ, ဓောတသ္ မိဝယ ဝတ္ထသ္မိံ ပဋိဓောဝနံ ပိသိတသ္မိံ ဝိယ ဂန္ဓသ္မိံ ပဋိပိသနံ, ပုပ္ဖိတသ္မိံ ဝိယ စ ပုပ္ဖသ္မိံ ပဋိပုပ္ဖနန္တိ။ **ရဟောဂတသ္သာ** တိ ရဟသိ ဂတသ္သ။ **ပဋိသလ္လီနသ္သာ** တိ တတော တတော ပဋိက္ကမိတွာ သလ္လီနသ္သ, ဧကီဘာဝံ ဂတသ္သာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ခေါ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗသ္မ မလ္လပုတ္တသ္သ ဧတဒဟောသိ – ''ယန္နူနာဟံ သင်္ဃသ္သ သေနာသနဉ္စ ပညပေယျံ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသေယျ''န္တိ ထေရော ကိရ အတ္တနော ကတကိစ္စဘာဝံ ဒိသွာ ''အဟံ ဣမံ အန္တိမသရီရံ ဓာရေမိ, တဉ္စ ခေါ တတမုခေ ဌိတ ပဒီပေ ဝိယ အနိစ္စတာမုခေ ဌိတံ, နစိရသ္သေဝ နိဗ္ဗာယနဓမ္မံ ယာဝ န နိဗ္ဗာယတိ တာဝ ကိန္နု ခေါ အဟံ သင်္ဃသ္သ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျ''န္တိ စိန္တေန္တော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ''တိရောရဋ္ဌေသု ဗဟူ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဒိသွာဝ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ ဘဂဝန္တံ 'ပသ္သိဿာမ စေဝ ဝန္ဒိဿာမ စာ'တိ ဒူရတောပိ အာဂစ္ဆန္တိ, တတြ ယေသံ သေနာသနံ နပ္ပဟောတိ, တေ သိလာပဋ္ဋကေပိ သေယျံ ကပ္ပေန္တိ။ ပဟောမိ ခေါ ပနာဟံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တေသံ ကုလပုတ္တာနံ ဣစ္ဆာဝသေန ပာသာဒဝိဟာရအဍ္ဍယောဂာဒီနိ မဉ္စပီဌကတ္ထရဏာဒီနိ စ သေနာသနာနိ နိမ္မိနိတွာ ဒာတုံ။ ပုနဒိဝသေ စေတ္ထ ဧကစ္စေ အတိဝိယ ကိလန္တရူပာ ဟောန္တိ, တေ ကာရဝေန ဘိက္ခူနံ ပုရတော ဌတွာ ဘတ္တာနိပိ န ဥဒ္ဒိသာပေန္တိ, အဟံ ခေါ ပန နေသံ ဘတ္တာနိပိ ဥဒ္ဒိသိတုံ ပဟောမီ''တိ။ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခန္တသ္သ **''အထ ခေါ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗသ္မ မလ္လပုတ္တသ္သ ဧတဒဟောသိ – 'ယန္နူနာဟံ သင်္ဃသ္သ သေနာသနဉ္စ ပညပေယျံ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသေယျ''**န္တိ။

နနု စ ဣမာနိ ဒွေဝ ဌာနာနိ ဘသ္သာရာမတာဒိမနုယုတ္တသ္သ ယုတ္တာနိ, အယဉ္စ ခီဏာသဝေ နိပ္ပပဉ္စာရာမော, ဣမသ္သ ကသ္မာ ဣမာနိ ပဋိဘံသူတိ? ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ စောဒိတတ္တာ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓာနံ ကိရ ဣမံ ဌာနန္တရံ ပတ္တာ သာဝကာ ဟောန္တိယေဝ။ အယဉ္စ ပဒုမုတ္တရသ္သ ဘဂဝတော ကာလေ အညတရသ္မိံ ကုလေ ပစ္စာဇာတော ဣမံ ဌာနန္တရံ ပတ္တသ္သ ဘိက္ခုနော အာနုဘာဝံ ဒိသွာ အဌ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခုသတသဟသ္သေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝန္တံ သတ္တ ဒိဝသာနိ နိမန္တေတွာ မဟာဒာနံ ဒတွာ ဟာဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ ''အနာဂတေ တုမှာဒိသသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပန္နကာလေ အဟမ္ပိ ဣတ္ထန္နာမော တုမှာကံ သာဝကော ဝိယ သေနာသနပညာပကော စ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော စ အသ္သ''န္တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ ဘဂဝါ အနာဂတံသညာဏံ ပေသေတွာ အဒ္ဒသ, ဒိသွာ စ ဣတော ကပ္ပသတသဟသ္သသ္သ အစ္စယေန ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, တဒါ တွံ ဒဗ္ဗော နာမ မလ္လပုတ္တော ဟုတွာ ဇာတိယာ သတ္တဝဿော နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရိဿသိ, ဣမဉ္စ ဌာနန္တရံ လစ္ဆသီ''တိ ဗျာကာသိ။ သော တတောပဘုတိ အနသီလာဒီနိ ပူရယမာနော ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ တေန ဘဂဝတာ ဗျာကတသဒိသမေဝ အရဟတ္တံ သစ္ဆာကာသိ။ အထသ္သ ရဟောဂတသ္သ ''ကိန္နု ခေါ အဟံ သင်္ဃသ္သ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျ''န္တိ စိန္တယတော တာယ ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ စောဒိတတ္တာ ဣမာနိ ဒွေဝ ဌာနာနိ ပဋိဘံသူတိ။

အထသ္သ ဧတဒဟောသိ – ''အဟံ ခေါ အနိဿရော သ္မိ အတ္တနိ, သတ္ထာရာ သဒ္ဓိံ ဧကေဒဌာနေ ဝသာမိ, သစေ မံ ဘဂဝါ အနုဇာနိဿတိ , ဣမာနိ ဒွေဝ ဌာနာနိ သမာဒိယိဿာမီ''တိ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''အထ ခေါ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော။ပေ။ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသိတု''န္တိ။ အထ နံ ဘဂဝါ ''သာဓု သာဓု ဒဗ္ဗာ''တိ သမ္ပဟံသေတွာ ယသ္မာ အရဟတိ ဝေရူပဟေ အဂတိဂမနပရိဗာဟိရော ဘိက္ခု ဣမာနိ ဒွေဝ ဌာနာနိ ဝိစာရေတုံ, တသ္မာ **''တေန ဟိ တွံ ဒဗ္ဗ သင်္ဃသ္သ သေနာသနဉ္စ ပညပေဟိ ဘတ္တာနိ စ ဥဒ္ဒိသာ''** တိ အာဟ။ **ဘဂဝတော ပစ္စသ္သောသီ**တိ ဘဂဝတော ဝစနံ ပတိအသ္သောသိ အဘိမုခေါ အသ္သောသိ, သမ္ပဋိစ္ဆီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဌမံ ဒဗ္ဗော ယာစိတဗ္ဗော တိ ကသ္မာ ဘဂဝါ ယာစာပေတိ? ဂရဟမောစနတ္ထံ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ ''အနာဂတေ ဒဗ္ဗသ္သ ဣမံ ဌာနံ နိဿာယ မေတ္တိယဘုမဇကာနံ ဝသေန မဟာဥပဒ္ဒဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, တတြ ကေစိ ဂရဟိဿန္တိ 'အယံ တုဏှီဘူတော အတ္တနော ကမ္မံ အကတွာ ကသ္မာ ဤဒိသံ ဌာနံ ဝိစာရေတီ'တိ။ တတော အညေ ဝက္ခန္တိ 'ကော ဣမဿ ဒေါသော ဧဝံဟေဝ ယာစိတွာ ဌပိတော'တိ ဧဝံ ဂရဟာတော မုစ္စိဿတီ''တိ။ ဧဝံ ဂရဟမောစနတ္ထံ ယာစာပေတွာပိ ပုန ယသ္မာ အသမ္မတေ ဘိက္ခုသ္မိံ သင်္ဃမဇ္ဈေ ကိဉ္စိ ကထယမာနေ ခိယျနဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ''အယံ ကသ္မာ သင်္ဃမဇ္ဈေ ဥစ္စာသဒ္ဒံ ကရောတိ, ဣဿရိယံ ဒဿေတီ''တိ။ သမ္မတေ ပန ကထေန္တေ ''မာယသ္မန္တော ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ, သမ္မတော အယံ, ကထေတု ယထာသုခ''န္တိ ဝတ္တာရော ဘဝန္တိ။ အသမ္မတဉ္စ

အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တသ္မႃ လဟုကာ အာပတ္တိ ဟောတိ ဒုက္ကဋမတ္တာ။ သမ္မုတံ ပန အဗ္ဘာစိက္ခတော ဂရု ကတရာ ဟစိတ္တိယာပတ္တိ ဟောတိ။ အထ သမ္မတော ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ ဂရုကဘာဝေန ဝေရီဟိပိ ဒုပ္ပဓံသိယတ ရော ဟောတိ, တသ္မာ တံ အာယသ္မန္တံ သမ္မန္နာပေတုံ **"ဗ္ဗတ္တေန ဘိက္ခုနာ"** တိအာဒိမာဟ။ ကိံ ပန ဒ္ဒေ၀ သမ္မုတိ ယော ကေသ္မ အတုံ ဝဋ္ဋန္တိတိ? န ကေဝလံ ဒ္ဒေ၀, သစေ ပဟောတိ, တေရသာပိ အတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ အပ္ပဟောန္တာနံ ပန ဧ ကာပိ ဒ္ဒဝိန္နံ တ တိဏ္ဏံ တ အတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၃၈၂. သဘာကန္တိ ဂုဏသဘာကနံ, န မိတ္တသန္ထဝသဘာကနံ။ တေနေတဟ "ယေ တေ ဘိက္ခု သုတ္တန္တိ ကာ တေသံ ကေဇ္ဈ"န္တိအာဒိ ။ ယာဝတိကာ ဟိ သုတ္တန္တိကာ ဟောန္တိ, တေ ဥစ္စိနိတ္ဝာ ကေတော တေသံ အနုရူပ မေဝ သေနာသနံ ပညပေတိ; ဧဝံ သေသာနံ။ **ကာယဒဋ္ဋဟိဗဟုလာ**တိ ကာယဿ ဒဋ္ဋဟီဘာဝကရဏဗဟုလာ, ကာယပေ သနဗဟုလာတိ အတ္ထော။ **ဣမာယပိမေ အာယသ္မန္တော ရတိယာ** တိ ဣမာယ သင်္ဂမင်္ဂဿ တိရစ္ဆာနဘူတာယ တိ ရစ္ဆာနကထာရတိယာ။ **အစ္ဆိသ္သန္တိ** တိ ဝိဟရိဿန္တိ။

တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ တေနေတလောကေနာ တိ တေဇောကသိဏစတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာ ယ အဘိညာဉာဏေန အင်္ဂုလိဇလနံ အဓိဋ္ဌာယ တေနေဝ တေဇောဓာတုသမာပတ္တိဇနိတေန အင်္ဂုလိဇာလာလောကေနာ တိ အတ္ထော။ အယံ ပန ထေရဿ အာနုဘာဝေ နစိရဿ္သေဝ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပာကဋော အဟောသိ, တံ သုတွာ ဣ ဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ဒဋ္ဌုကာမာ **အပိသု ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ ဝိကာလေ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေ သဉ္စိစ္စ ဒူရေ အပဒိသန္တိ** တိ ဇာန န္တာဝ ဒူရေ အပဒိသန္တိ။ ကထံ? **"အမ္ဗုဟာကံ အာဝုသော ဒဗ္ဗ ဂိဇ္ဈကူဋေ"** တိ ဣမိနာ နယေန။

အင်္ဂုလိယာ ဇလမာနာယ ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆတိ တိ သစေ ကော ဘိက္ခု ဟောတိ, သယမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ဗဟူ ဟောန္တိ, ဗဟူ အတ္တဘာဝေ နိမ္မိနာတိ။ သဗ္ဗေ အတ္တနာ သဒိသာ ဧဝ သေနာသနံ ပညပေန္တိ။

အယံ မဉ္စော တိအာဒီသု ပန ထေရေ "အယံ မဉ္စော"တိ ဝဒန္တေ နိမ္မိတာပိ အတ္တနော အတ္တနော ဂတဂတဋ္ဌာနေ "အယံ မဉ္စော"တိ ဝဒန္တိ; ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု။ အယဉ္ဟိ နိမ္မိတာနံ ဓမ္မတာ –

"ကေသိမ္ပိ ဘာသမာနသ္မိံ, သဗ္ဗေ ဘာသန္တိ နိမ္မိတာ။
ဧကသ္မိံ တုဏ္ဍိမာသိနေ, သဗ္ဗေ တုဏ္ဍီ ဘဝန္တိ တေ"တိ။

ယသ္မိံ ပန ဝိဟာရေ မဉ္စပီဌာဒီနိ န ပရိပူရန္တိ, တသ္မိံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ပူရေန္တိ။ တေန နိမ္မိတာနံ အဝတ္ထု ကဝစနံ န ဟောတိ။

သေနာသနံ ပညပေတွာ ပုနဒေဝ ဝေဠုဝနံ ပစ္စာဂစ္ဆတိ တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဇနပဒကထံ ကထေန္တော န နိသီဒတိ, အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။

၃၈၃. မေတ္တိယဘူမဇကာ တိ မေတ္တိယော စေဝ ဘူမဇကော စ, ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ အဂ္ဂပုရိသာ ဧတေ။ **လာမကာနိ စ ဘတ္တာနီ**တိ သေနာသနာနိ တာဝ နဝကာနံ လာမကာနိ ဟပုဏန္တီတိ အနုစ္ဆရိယမေတံ။ ဘတ္တာနိ ပန သလာကာယော ပစ္ဆိယံ တ စီဝရဘောဂေ တ ပက္ခိပိတွာ အာလောဠေတွာ ကေမေကံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပညာပေန္တိ, တာနိပိ တေသံ မန္ဒပု ဥတာယ လာမကာနိ သမ္ပဇ္ဇိမာနေဝ ဟပုဏန္တိ။ ယမ္ပိ ကေစာရိကဘတ္တံ ဟောတိ, တမ္ပိ ဧတေသံ ပတ္တဒိဝသေ လာ မကံ တ ဟောတိ, ဧတေ တ ဒိသွာ တဝ ပဏီတံ အဒတွာ လာမကမေဝ ဒေန္တိ။

အဘိသင်္ခါရိက န္တိ နာနာသမ္ဘာရေဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ ကတံ သုသဇ္ဇိတံ, သုသမ္ပာဒိတန္တိ အတ္ထော။ **ကဏာဇ က**န္တိ သကုဏ္ဍကဘတ္တံ။ **ဗိလင်္ဂဒုတိယ** န္တိ ကဉ္ဇိကဒုတိယံ။

ကလ္လာဏဘတ္တိကော တိ ကလ္လာဏံ သုန္ဒရံ အတိဝိယ ပဏီတံ ဘတ္တမဿာတိ ကလ္လာဏဘတ္တိကော, ပ ဏီတအယကတ္တာ ဘတ္တေနေဝ ပညာတော။ **စတုက္ကဘတ္တံ ဒေတီ** တိ စတ္တာရိ ဘတ္တာနိ ဒေတိ, တဒ္ဒိတတေဟာ ရေနပ ပန "စတုက္ကဘတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဥပတိဋ္ဌိတွာ ပရိဝိသတီ** တိ သဗ္ဗကမ္မန္တေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာန္တံ ပူဇာ

သက္ကာရံ ကတ္တတ သမီပေ ၎တ္တတ ပရိဝိသတိ။ **ဩဒနေန ပုစ္ဆတီ** တိ ဩဒနဟတ္ထာ ဥပသင်္ကမိတ္တတ "ကိံ ဘန္တေ ဩဒနံ ဒေမာ"တိ ပုစ္ဆန္တိ, ဧဝံ ကရဏတ္ထေယေဝ ကရဏဝစနံ ဟောတိ။ သေ နယော သူပဟဒီသု။

သူတတနာယာတိ သေ့ဝ ဘတေ ဘတ္တပရိဘောဂေ သူတတနော တသ္သတ္ထာယ, သူတတနာယ သေ့ဝ ကတ္တဗ္ဗ ဗဿ ဘတ္တပရိဘောဂဿတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတီ** တိ ဟပေတ္တတ ဒိန္နံ ဟောတိ။ **မေတ္တိယ ဘူမဇကာနံ ခော ဂဟပတိ**တိ ဣဒံ ထေရော အသမန္နာဟရိတ္တတ အာဟ။ ဧဝံဗလဝတီ ဟိ တေသံ မန္ဒပုညတာ, ယံ သတိ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တာနမ္ပိ အသမန္နာဟာရော ဟောတိ။ **ယေ ဇေတိ တွေ ဇေ**တိ အသိ အာလပတိ။

ဟိယျော ခော အာဝုသော အမှဟာက န္တိ ရတ္တိ သမ္မန္တယမာနာ အတီတံ ဒိဝသဘာဂံ သန္ဓာယ "ဟိယျ ယော"တိ ဝဒန္တိ။ **န စိတ္တရူပ** န္တိ န စိတ္တာနုရူပံ, ယထာ ပုဗ္ဗေ ယတ္တကံ ဣစ္ဆန္တိ, တတ္တကံ သုပန္တိ, န ဧဝံ သု ပိံသု, အပ္ပကမေဝ သုပိံသူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေ တိ ဝေဠုဝနဝိဟာရဿ ဗဟိဒ္ဒတရကောဋ္ဌကေ။ **ပတ္တက္ခန္ဓာ** တိ ပတိတက္ခန္ဓာ ခန္ဓဋ္ဌိကံ နာမေတ္တတ နိသိန္နာ။ **ပဇ္ဈာယန္တာ** တိ ပဓူပာယန္တာ။

ယတော နိတတံ တတော သတတန္တိ ယတ္ထ နိတတံ အပ္ပကောပိ တတော နတ္ထိ, တတ္ထ မဟာတတော ဥဋ္ဌိတော တိ အဓိပ္ပာယော။ **ဥဒကံ မညေ အာဒိတ္တ** န္တိ ဥဒကံ ဝိယ အာဒိတ္တံ။

၃၈၄. သရသိ တ္တဝံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ တိ တ္တဝံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ သရသိ။ အထ တ သရသိ တ္တဝံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ယ ထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟ, ကတ္တာ ဓာသိ ဧဝရူပံ, ယထာယံ ဘိက္ခုနီ အာဟာတိ ဧဝံ ယောဇေတ္တတပေတ္ထ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗ ဗော။ ယေ ပန "ကတ္တတ"တိ ပဌန္တိ တေသံ ဥဇုကမေဝ။

ယထာ မံ ဘန္တေ ဘဂဝ ဇာနာတီ တိ ထေရော ကိံ ဒဿေတိ။ ဘဂဝ ဘန္တေ သဗ္ဗညူ, အဟဥ္စ ခီဏာသဝေ, နတ္ထိ မယှံ ဝတ္ထုပဋိသေဝနာ, တံ မံ ဘဂဝ ဇာနာတိ, တတ္ရာဟံ ကိံ ဝက္ခာမိ, ယထာ မံ ဘဂဝ ဇာနာတိ တထေဝတဟံ ဒဋ္ဌ ဗ္ဗောတိ။

န ခော ဒဗ္ဗ ဒဗ္ဗာ ဧဝံ နိဗ္ဗေဌေန္တီ တိ တွေ န ခော ဒဗ္ဗ ပဏ္ဍိတာ ယထာ တ္တဝံ ပရပ္ပစ္စယေန နိဗ္ဗေဌေသိ, ဧဝံ နိဗ္ဗေဌေန္တိ; အပိ စ ခော ယဒေဝ သာမံ ဉာတံ တေန နိဗ္ဗေဌေန္တီတိ ဧဝမတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သစေ တယာ ကတံ ကတ** န္တိ ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတိ? န ဟိ သက္ကာ ပရိသဗလေန တ ပက္ခပတ္တမ္ဘေန တ အကာရကော ကာရကော ကာတုံ, ကာရကော တ အကာရကော ကာတုံ, တသ္မာ ယံ သယံ ကတံ တ အကတံ တ တဒေဝ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝ ဇာနန္တောပိ "အဟံ ဇာနာမိ, ခီဏာသဝေ တ္တဝံ; နတ္ထိ တုယှံ ဒောသော, အယံ ဘိက္ခုနီ မုသာဘဏီ"တိ နာဟေ ဓာတိ? ပရာနုဒ္ဒယတာယ။ သစေ ဟိ ဘဂဝ ယံ ယံ ဇာနာတိ တံ တံ ဝဒေယျ, အညေန ဟာရာဇိကံ အာပန္နေန ပုဋ္ဌေန "အဟံ ဇာနာမိ တ္တဝံ ဟာရာဇိကော"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ, တတော သော ပုဂ္ဂလော "အယံ ပုဗ္ဗေ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ သုဒ္ဓံ ကတ္တတ ဣဒာနိ မံ အသုဒ္ဓံ ကရောတိ; ကဿ အနိ ကိံ ဝဒာမိ, ယတ္ရ သတ္ထာပိ သာဝကေသု ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆ တိ; ကုတော ဣမဿ သဗ္ဗညုဘာဝေ"တိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတ္တတ အဟာယူပဂေ ဘဝေယျ, တသ္မာ ဘဂဝ ဣမာယ ပ ရာနုဒ္ဒယတာယ ဇာနန္တောပိ နာဟေ ဓ။

ကိဥ္စ ဘိယျော ဥပတာဒပရိဝဇ္ဇနတောပိ နာဟေ ဓ။ ယဒိ ဟိ ဘဂဝ ဧဝံ ဝဒေယျ, ဧဝံ ဥပတာဒေ ဘဝေယျ "ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ ဘာရိယံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပန သက္ခိံ လဘိတ္တတ ဝုဋ္ဌိတော"တိ။ ဣဒဥ္စ ဝုဋ္ဌာနလက္ခဏံ မညမာနာ "ဗုဒ္ဓကာလေပိ သက္ခိနာ သုဒ္ဓိ တ အသုဒ္ဓိ တ ဟောတိ မယံ ဇာနာမ, အယံ ပုဂ္ဂလော အသုဒ္ဓော"တိ ဧဝံ ဟာပဘိက္ခူ လဇ္ဇိမ္ပိ ဝိနာသေယျုန္တိ။ အပိစ အနာဂတေပိ ဘိက္ခူ ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ စောဒေတ္တတ သာရေတ္တတ "သစေ တယာ ကတံ, 'ကတ'န္တိ ဝဒေဟိ"တိ လဇ္ဇိနံ ပဋိညံ ဂဟေတ္တတ ကမ္မံ ကရိဿန္တီတိ ဝိနယလက္ခဏေ တန္တိံ ၎ပေန္တော "အဟံ ဇာနာမီ"တိ အဝတ္တတဝ "သစေ တယာ ကတံ, 'ကတ'န္တိ ဝဒေဟိ"တိ အာဟ။

နာဘိဇာနာမိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတာ တိ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ န အဘိဇာနာမိ, န ပဋိသေဝိတာ အဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ပဋိသေဝိတာ ဟုတွာ သုပိနန္တေနပိ မေထုနံ ဓမ္မံ န ဇာနာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယေ ပန ''ပဋိသေဝိတွာ''တိ ပဌန္တိ တေသံ ဥဇုကမေဝ။ **ပဂေဝ ဇာဂရော**တိ ဇာဂရန္တော ပန ပဌမံယေဝ န ဇာနာမီတိ။

တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာ တိ ယသ္မာ ဒဗ္ဗဿ စ ကာရကဿ စ ဝစနံ န ဃဋိယတိ တသ္မာ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ **တိဿော နာသနာ** – လိင်္ဂနာသနာ, သံဝါသနာသနာ, ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတိ။ တာသု ''ဒူသကော နာသေတဗ္ဗော''တိ (ပါရာ. ၆၆) အယံ **''လိင်္ဂနာသနာ''** ။ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကမ္မေ ဝါ ပာပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဝါ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကရောန္တိ, အယံ **''သံဝါသနာသနာ''**။ ''စရ ပိရေ ဝိနဿာ''တိ (ပါစိ. ၄၂၉) ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောန္တိ, အယံ **''ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ''** ။ ဣဓ ပန လိင်္ဂနာသနံ သန္ဓာယာဟ – ''မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာ''တိ။

ဣမေ စ ဘိက္ခူ အနုယုဉ္ဇထာ တိ ဣမိနာ ဣမံ ဒီပေတိ ''အယံ ဘိက္ခုနီ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အကာရိကာ အဉ္ဉာ အညေဟိ ဥယျောဇိတာ, တသ္မာ ယေဟိ ဥယျောဇိတာ ဣမေ ဘိက္ခူ အနုယုဉ္ဇထ ဂဝေသထ ဇာနာထာ''တိ။

ကိံ ပန ဘဂဝတာ မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီ ပဋိညာယ နာသိတာ အပ္ပဋိညာယ နာသိတာတိ, ကိဉ္စေတ္ထ ယဒိ တာဝ ပဋိညာယ နာသိတာ, ထေရော ကာရကော ဟောတိ သဒေသော? အထ အပ္ပဋိညာယ, ထေရော အကာရကော ဟောတိ နိဒ္ဒေသော။

ဘာတိယရာဇကာလေပိ မဟာဝိဟာရဝါသီနဉ္စ အဘယဂိရိဝါသီနဉ္စ ထေရာနံ ဣမသ္မိံယေဝ ပဒေ ဝိဝါဒော အဟောသိ။ အဘယဂိရိဝါသိနောပိ အတ္တနော သုတ္တံ ဝတွာ ''တုမှာကံ ဝါဒေ ထေရော ကာရကော ဟောတီ''တိ ဝဒန္တိ။ မဟာဝိဟာရဝါသိနောပိ အတ္တနော သုတ္တံ ဝတွာ ''တုမှာကံ ဝါဒေ ထေရော ကာရကော ဟောတီ''တိ ဝဒန္တိ။ ပဉ္ဟော န ဆိဇ္ဇတိ။ ရာဇာ သုတွာ ထေရေ သန္နိပါတေတွာ ဒီဃကာရာယနံ နာမ ဗြာဟ္မဏဇာတိယံ အမစ္စံ ''ထေရာနံ ကထံ သုဏာဟီ''တိ အာဏာပေသိ။ အမစ္စော ကိရ ပဏ္ဍိတော ဘာသန္တရကုသလော သော အာဟ – ''ဝဒန္တု တာဝ ထေရာ သုတ္တ''န္တိ။ တတော အဘယဂိရိထေရာ အတ္တနော သုတ္တံ ဝဒိံသု – ''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ သကာယ ပဋိညာယ နာသေထာ''တိ။ အမစ္စော ''ဘန္တေ, တုမှာကံ ဝါဒေ ထေရော ကာရကော ဟောတိ သဒေသော''တိ အာဟ။ မဟာဝိဟာရဝါသိနောပိ အတ္တနော သုတ္တံ ဝဒိံသု – ''တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာ''တိ။ အမစ္စော ''ဘန္တေ, တုမှာကံ ဝါဒေ ထေရော အကာရကော ဟောတိ နိဒ္ဒေသော''တိ အာဟ။ ကိံ ပနေတ္ထ ယုတ္တံ? ယံ ပစ္ဆာ ဝုတ္တံ ဝိစာရိတပဉ္ဟာတံ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ, ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ အနုဒ္ဓံသေတိ, သင်္ဃာဒိသေသော; ဘိက္ခုနိံ အနုဒ္ဓံသေတိ, ဒုက္ကဋံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန ''မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယ''န္တိ ဝုတ္တံ။

တတြာယံ ဝိစာရဏာ, ပုရိမနယေ တာဝ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယတ္တာ ဒုက္ကဋမေဝ ယုဇ္ဇတိ။ ယထာ သတိပိ မုသာဝါဒေ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခုသ္မိံ သင်္ဃာဒိသေသော, သတိပိ စ မုသာဝါဒေ အသုဒ္ဓံ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိနော အက္ကောသာဓိပ္ပာယေန ဝဒန္တဿ ဩမသဝါဒေနေဝ ပါစိတ္တိယံ, န သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေန; ဧဝံ ဣဓာပိ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယတ္တာ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ န ယုဇ္ဇတိ, ဒုက္ကဋမေဝ ယုတ္တံ။ ပစ္ဆိမနယေပိ မုသာဝါဒတ္တာ ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဇ္ဇတိ, ဝစနပ္ပမာဏတော ဟိ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယေန ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုသ္မိံ သင်္ဃာဒိသေသော။ အက္ကောသာဓိပ္ပာယဿ စ ဩမသဝါဒော။ ဘိက္ခုဿ ပန ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋန္တိ ဝစနံ နတ္ထိ, သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ ဝစနမတ္ထိ, တသ္မာ ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဇ္ဇတိ။

တတ္ထ ပန ဣဒံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ – ''အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယေ အသတိ ပါစိတ္တိယံ, တသ္မိံ သတိ ကေန ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ? တတ္ထ ယသ္မာ မုသာ ဘဏန္တဿ ပါစိတ္တိယေ သိဒ္ဓေပိ အမူလကေန သင်္ဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသနေ ဝိသုံ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ, တသ္မာ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယေ သတိ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿ ဩကာသော န ဒိသွာ သတိ, န စ သက္ကာ အနုဒ္ဓံသေန္တဿ အနာပတ္တိယာ ဘဝိတုန္တိ ပုရိမနယောဝေတ္ထ ပဗိသုဒ္ဓတရော ခာယတိ။ တထာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ အနုဒ္ဓံသေတိ သင်္ဃာဒိသေသော, ဘိက္ခုံ အနုဒ္ဓံသေတိ ဒုက္ကဋံ, တ

တ္ရ သင္ဟာဒိသေသော ဝုတ္တာနကမ္မံ ဒုက္ကဋံ, ဒေသနာကမ္မံ ဇာေတဟိ နာသနာ နတ္ထိ။ ယသ္မာ ပန သာ ပကတိယာပိ ဒုသ္သီလာ ဟုတ္ပာဘိက္ခုနိ ဣိအနိ စ သယမေဝ “ဒုသ္သီလာမွဟီ”တိ ဝဒတိ တသ္မာ နံ ဘဂဝတ အသုဒ္ဓတ္တာယေဝ နာသေသီတိ။

အထ ခေ ာ မေတ္တိယဘူမဇကော တိ ဇ၀ံ “မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထ, ဣမေ စ ဘိက္ခူ အနုယုဥ္ဇထာ”တိ ဝတ္တ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌေ ဘဂဝတိ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ “ဒေထ အနိ ဣမိသ္သာ သေတကာနိ”တိ နာသိယမာနံ တံ ဘိက္ခုနိံ ဒိသ္ပာ တေ ဘိက္ခူ တံ မောစေတုကာမတာယ အတ္တနော အပရာဓံ အာဝိကရိံသု, တေမတ္ထံ ဒဿေတုံ **“အထ ခေ ာ မေတ္တိယဘူမဇကာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၃၈၅-၆. ဒုဋ္ဌော ဒေသော တိ ဒူသိတော စေဝ ဒူသကော စ။ ဥပ္ပန္နေ ဟိ ဒေသေ ပုဂ္ဂလော တေန ဒေသေန ဒူသိတော ဟောတိ ပကတိဘာ၀ံ ဇဟာပိတော, တသ္မာ “ဒုဋ္ဌော”တိ ဝုစ္စတိ။ ပရဥ္စ ဒူသေတိ ဝိနာသေတိ, တသ္မာ “ဒေသော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ “ဒုဋ္ဌော ဒေသော”တိ ဧကေဿဝေတံ ပုဂ္ဂလဿ အာကာရနာနတ္တေန နိဒ္ဒေသံ, တေန ဝုတ္တံ “ဒုဋ္ဌော ဒေသောတိ ဒူသိတော စေဝ ဒူသကော စာ”တိ တတ္ထ သဒ္ဒလက္ခဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန သော “ဒုဋ္ဌော ဒေသော”တိ သင်္ခံ ဂတော ပဋိဃသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော ကုပိတာဒိဘာဝေ ဋ္ဌိတောပိ ဟောတိ, တေနဿ ပဒဘာဇနေ **“ကုပိတော”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကုပိတော**တိ ကုပ္ပဘာဝံ ပကတိတော စဝနဘာဝံ ပတ္တော။ **အနတ္တမနော**တိ န သကမနော အတ္တနော ဝသေ အဋ္ဌိတစိတ္တော; အပိစ ပီတိသုခေဟိ န အတ္တမနော န အတ္တစိတ္တောတိ အနတ္တမနော။ **အနဘိရဒ္ဓော** တိ န သုခိတော န တ ပသာဒိတောတိ အနဘိရဒ္ဓော။ ပဋိဃေန အာဟတံ စိတ္တမဿာတိ **အာဟတစိတ္တော**။ စိတ္တထဒ္ဓဘာဝစိတ္တကစဝရသင်္ခာတံ ပဋိဃခီလံ ဇာတမဿာတိ **ခိလဇာတော။ အပ္ပတီတော**တိ နပ္ပတီတော ပီတိသုခာဒီဟိ ဝဇ္ဇိတော, န အဘိသဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယေသံ ဓမ္မာနံ ဝသေန အပ္ပတီတော ဟောတိ, တေ ဒဿေတုံ **“တေန စ ကောပေနာ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **တေန စ ကောပေနာ**တိ ယေန ဒုဋ္ဌောတိ စ ကုပိတောတိ စ ဝုတ္တော ဥဘယမ္ပိ ဟေတံ ပကတိဘာဝံ ဇဟာပနတော ကောကာရံ ဟောတိ။ **တေန စ ဒေသေနာ**တိ ယေန “ဒေသော”တိ ဝုတ္တော။ ဣမေဟိ ဒွီဟိ သင်္ခာရက္ခန္ဓမေဝ ဒဿေတိ။

တာယ စ အနတ္တမနတာယာတိ ယာယ “အနတ္တမနော”တိ ဝုတ္တော။ **တာယ စ အနဘိရဒ္ဓိယာ** တိ ယာယ “အနဘိရဒ္ဓော”တိ ဝုတ္တော။ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။

အမူလကေန ပာရာဇိကေနာတိ တ္တေ နာဿ မူလန္တိ အမူလကံ, တံ ပနဿ အမူလကတ္တံ ယသ္မာ စောဒကဝသေန အဓိပ္ပေတံ, န စုဒိတကဝသေန။ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ ပဒဘာဇနေ “အမူလကံ နာမ အဒိဋ္ဌံ အသုတံ အပရိသင်္ကိတ”န္တိ အာဟ။ တေန ဣမံ ဒီပေတိ “ယံ ပာရာဇိကံ စောဒကေန စုဒိတကမှိ ပုဂ္ဂလေ နေဝ ဒိဋ္ဌံ န သုတံ န ပရိသင်္ကိတံ ဣဒံ ဧတေသံ ဒဿနသဝနပရိသင်္ကာသင်္ခာတာနံ မူလာနံ အဘာဝတော အမူလကံ နာမ, တံ ပန သော အာပန္နော ဝါ ဟောတု အနာပန္နော ဝါ ဇတံ ဣဓ အပ္ပမာဏ”န္တိ။

တတ္ထ **အဒိဋ္ဌံ** နာမ အတ္တနော ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ အဒိဋ္ဌံ။ **အသုတံ** နာမ တထေဝ ကေနစိ ဝုစ္စမာနံ န သုတံ။ **အပရိသင်္ကိတံ** နာမ စိတ္တေန အပရိသင်္ကိတံ။

“ဒိဋ္ဌံ” နာမ အတ္တနာ ဝါ ပရေန ဝါ ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ ဒိဋ္ဌံ။ **“သုတံ”** နာမ တထေဝ သုတံ။ **“ပရိသင်္ကိတ”**မ္ပိ အတ္တနာ ဝါ ပရေန ဝါ ပရိသင်္ကိတံ။ တတ္ထ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌမေဝ, ပရေဟိ ဒိဋ္ဌံ အတ္တနာ သုတံ, ပရေဟိ သုတံ, ပရေဟိ ပရိသင်္ကိတန္တိ ဣဒံ ပန သဗ္ဗမ္ပိ အတ္တနာ သုတဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ။

ပရိသင်္ကိတံ ပန တိဝိဓံ – ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ, သုတပရိသင်္ကိတံ, မုတပရိသင်္ကိတန္တိ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ ဧကော ဘိက္ခု ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေန ကမသမီပေ ဧကံ ဂုမ္ဗံ ပဝိဋ္ဌော, အညတရာပိ ဣတ္ထီ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံ ဂုမ္ဗံ ပဝိသိတွာ နိက္ခန္တာ, နာပိ ဘိက္ခု ဣတ္ထိံ အဒ္ဒသ; န ဣတ္ထီ ဘိက္ခုံ, အဒိသွာ စ ဥဘောပိ ယထာရုစိံ ပက္ကန္တာ, အညတရော ဘိက္ခု ဥဘိန္နံ တတော နိက္ခမနံ သလ္လက္ခေတွာ “အဒ္ဓာ ဣမေသံ ကတံ ဝါ ကရိဿန္တိ ဝါ”တိ ပရိသင်္ကတိ, ဣဒံ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ။

သုတပရိသင်္ကိတံ နာမ ဣဓေကစ္စော အန္ဓကာရေ ဝာ ပဋိစ္ဆန္နေ ဝာ ဩကာသေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုနော တာဒိသံ ပဋိသန္ထာရဝစနံ သုဏာတိ, သမီပေ အညံ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ "အတ္ထိ နတ္ထီ"တိ န ဇာနာတိ, သော "အဒ္ဓာ ဣမေသံ ကတံ ဝာ ကရိဿန္တိ ဝာ"တိ ပရိသင်္ကတိ, ဣဒံ သုတပရိသင်္ကိတံ နာမ။

မုတပရိသင်္ကိတံ နာမ သမ္ဗဟုလာ ဓုတ္တာ ရတ္တိဘာဂေ ပုပ္ဖဂန္ဓမံသသုရာဒီနိ ဂဟေတွာ ဣတ္ထီဟိ သဒ္ဓိံ ဧကံ ပစ္စန္တဝိဟာရံ ဂန္တွာ မဏ္ဍပေ ဝာ ဘောဇနသာလာဒီသု ဝာ ယထာသုခံ ကီဠိတွာ ပုပ္ဖာဒီနိ ဝိကိရိတွာ ဂတာ, ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခူ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ "ကဿိဒံ ကမ္မ"န္တိ ဝိစိနန္တိ။ တတြ စ ကေနစိ ဘိက္ခုနာ ပဂေဝ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဝတ္တသီသေန မဏ္ဍပံ ဝာ ဘောဇနသာလံ ဝာ ပဋိဇဂ္ဂန္တေန ပုပ္ဖာဒီနိ အာမဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ, ကေနစိ ဥပဋ္ဌာကကုလတော အာဘတေဟိ ပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇာ ကတာ ဟောတိ, ကေနစိ ဘေသဇ္ဇတ္ထံ အရိဋ္ဌံ ပီတံ ဟောတိ, အထ တေ "ကဿိဒံ ကမ္မ"န္တိ ဝိစိနန္တာ ဘိက္ခူ တေသံ ဟတ္ထဂန္ဓဉ္စ မုခဂန္ဓဉ္စ ဃာယိတွာ တေ ဘိက္ခူ ပရိသင်္ကန္တိ, ဣဒံ မုတပရိသင်္ကိတံ နာမ။

တတ္ထ ဒိဋ္ဌံ အတ္ထိ သမူလကံ, အတ္ထိ အမူလကံ; ဒိဋ္ဌမေဝ အတ္ထိ သညာသမူလကံ, အတ္ထိ သညာအမူလကံ။ ဧသ နယော သုတေပိ။ ပရိသင်္ကိတေ ပန ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ အတ္ထိ သမူလကံ, အတ္ထိ အမူလကံ; ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတမေဝ အတ္ထိ သညာသမူလကံ , အတ္ထိ သညာအမူလကံ။ ဧသ နယော သုတမုတပရိသင်္ကိတေသု။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌံ သမူလကံ နာမ ပာရာဇိကံ အာပဇ္ဇန္တံ ဒိသွာဝ "ဒိဋ္ဌော မယာ"တိ ဝဒတိ, အမူလကံ နာမ ပဋိစ္ဆန္နောကာသတော နိက္ခမန္တံ ဒိသွာ ဝီတိက္ကမံ အဒိသွာ "ဒိဋ္ဌော မယာ"တိ ဝဒတိ။ ဒိဋ္ဌမေဝ သညာသမူလကံ နာမ ဒိသွာဝ ဒိဋ္ဌသညီ ဟုတွာ စောဒေတိ, သညာအမူလကံ နာမ ပုဗ္ဗေ ပာရာဇိကဝီတိက္ကမံ ဒိသွာ ပစ္ဆာ အဒိဋ္ဌသညီ ဇာတော, သော သညာယ အမူလကံ ကတွာ "ဒိဋ္ဌော မယာ"တိ စောဒေတိ။ ဧတေန နယေန သုတမုတပရိသင်္ကိတာနိပိ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧတ္ထ စ သဗ္ဗပ္ပကာရေဏာပိ သမူလကေန ဝာ သညာသမူလကေန ဝာ စောဒေန္တဿ အနာပတ္တိ, အမူလကေန ဝာ ပန သညာအမူလကေန ဝာ စောဒေန္တဿေဝ အာပတ္တိ။

အနုဒ္ဓံသေယျာ   တိ ဓံသေယျ ပဓံသေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေယျ။ တံ ပန အနုဒ္ဓံသနံ ယသ္မာ အတ္တနာ စောဒေန္တောပိ ပရေန စောဒာပေန္တောပိ ကရောတိယေဝ, တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ "စောဒေတိ ဝာ စောဒာပေတိ ဝာ"တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ   **စောဒေတီ**တိ "ပာရာဇိကံ ဓမ္မံ အာပန္နောသီ"တိအာဒီဟိ ဝစနေဟိ သယံ စောဒေတိ, တဿ ဝာစာယ ဝာစာယ သင်္ဃာဒိသေသော။ **စောဒာပေတီ**တိ အတ္တနာ သမီပေ ဌတွာ အညံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ, သော တဿ ဝစနေန တံ စောဒေတိ, စောဒာပကဿေဝ ဝာစာယ ဝာစာယ သင်္ဃာဒိသေသော။ အထ သောပိ "မယာ ဒိဋ္ဌံ သုတံ အတ္ထီ"တိ စောဒေတိ, ဒွိန္နမ္ပိ ဇနာနံ ဝာစာယ ဝာစာယ သင်္ဃာဒိသေသော။

စောဒနာပ္ပဘေဒကောသလ္လတ္ထံ ပနေတ္ထ ဧကဝတ္ထုဧကစောဒကာဒိစတုက္ကံ တာဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဧကော ဘိက္ခု ဧကံ ဘိက္ခုံ ဧကေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတိ, ဣမိဿာ စောဒနာယ ဧကံ ဝတ္ထု ဧကော စောဒကော။ သမ္ဗဟုလာ ဧကံ ဧကဝတ္ထုနာ စောဒေန္တိ, ပဉ္စသတာ မေတ္တိယဘူမဇကပ္ပမုခာ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တမိဝ, ဣမိဿာ စောဒနာယ ဧကံ ဝတ္ထု နာနာစောဒကာ။ ဧကော ဘိက္ခု ဧကံ ဘိက္ခုံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဝတ္ထူဟိ စောဒေတိ, ဣမိဿာ စောဒနာယ နာနာဝတ္ထူနိ ဧကော စောဒကော။ သမ္ဗဟုလာ သမ္ဗဟုလေ သမ္ဗဟုလေဟိ ဝတ္ထူဟိ စောဒေန္တိ, ဣမိဿာ စောဒနာယ နာနာဝတ္ထူနိ နာနာစောဒကာ။

စောဒေတုံ ပန ကော လဘတိ, ကော န လဘတီတိ? ဒုဗ္ဗလစောဒကဝစနံ တာဝ ဂဟေတွာ ကောစိ န လဘတိ။ ဒုဗ္ဗလစောဒကော နာမ သမ္ဗဟုလေသု ကထာသလ္လာပေန နိသိန္နေသု ဧကော ဧကံ အာရဗ္ဘ အနောဒိဿကံ ကတွာ ပာရာဇိကဝတ္ထုံ ကထေတိ, အညော တံ သုတွာ ဣတရဿ ဂန္တွာ အာရောစေတိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ "တွံ ကိရ မံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဝဒသီ"တိ ဝဒတိ။ သော "နာဟံ ဧဝရူပံ ဇာနာမိ, ကထာပဝတ္တိယံ ပန မယာ အနောဒိဿကံ ကတွာ ဝုတ္တမတ္ထိ, သစေ အဟံ တဝ ဣမံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိံ ဇာနေယျံ, ဧတ္တကမ္ပိ န ကထေယျ"န္တိ အယံ ဒုဗ္ဗလစောဒကော။ တဿေတံ ကထာသလ္လာပံ ဂဟေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ကောစိ စောဒေတုံ န လဘတိ။ ဧတံ ပန အဂ္ဂဟေတွာ သီလ

သမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ သီလသမ္ပန္နာ စ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိမေဝ စောဒေတုံ လဘတီတိ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** ပန "ပဉ္စပိ သဟဓမ္မိကာ လဘန္တီ"တိ အာဟ။ **ဂေါဒတ္တတ္ထေရော** ပန "န ကောစိ န လဘတီ"တိ ဝတွာ "ဘိက္ခုဿ သုတွာ စောဒေတိ, ဘိက္ခုနိယာ သုတွာ စောဒေတိ။ပေ.။ တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတွာ စောဒေတီ"တိ ဣဒံ သုတ္တမာဟရိ။ တိဏ္ဏမ္ပိ ထေရာနံ ဝါဒေ စုဒိတကဿေဝ ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗော။

အယံ ပန စောဒနာ နာမ ဒူတံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ ပေသေတွာ စောဒေန္တဿ သီသံ န ဧတိ, ပုဂ္ဂလဿ ပန သမီပေ ဌတွာဝ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ ဝါ ဝစီဘေဒေန ဝါ စောဒေန္တဿေဝ သီသံ ဧတိ။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနမေဝ ဟိ ဟတ္ထမုဒ္ဒာယ သီသံ န ဧတိ, ဣဒံ ပန အနုဒ္ဒံသနံ အဘူတာရောစနဉ္စ ဧတိယေဝ။ ယော ပန ဒွိန္နံ ဌိတဋ္ဌာနေ ဧကံ နိယမေတွာ စောဒေတိ, သော စေ ဇာနာတိ, သီသံ ဧတိ။ ဣတရော ဇာနာတိ, သီသံ န ဧတိ။ ဒွေပိ နိယမေတွာ စောဒေတိ, ဧကော ဝါ ဇာနာတု ဒွေ ဝါ, သီသံ ဧတိယေဝ။ ဧသေဝ နယော သမ္ဗဟုလေသု။ တင်္ခဏေယေဝ စ ဇာနနံ နာမ ဒုက္ကရံ, သမယေန အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာတေ ပန ဉာတမေဝ ဟောတိ။ ပစ္ဆာ စေ ဇာနာတိ, သီသံ န ဧတိ။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ အဘူတာရောစနံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ-အတ္တကာမ-ဒုဋ္ဌဒောသဘူတာရောစနသိက္ခာပဒါနီတိ သဗ္ဗာနေဝ ဟိ ဣမာနိ ဧကပရိစ္ဆေဒါနိ။

ဧဝံ ကာယဝါစာဝသေန စာယံ ဒုဝိဓာပိ စောဒနာ။ ပုန ဒိဋ္ဌစောဒနာ, သုတစောဒနာ, ပရိသင်္ကိတစောဒနာတိ တိဝိဓာ ဟောတိ။ အပရာပိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ – သီလဝိပတ္တိစောဒနာ, အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ, ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ, အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာတိ။ တတ္ထ ဂရုကာနံ ဒွိန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ဝသေန သီလဝိပတ္တိစောဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝသေသာနံ ဝသေန အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝသေန ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ, အာဇီဝဟေတု ပညတ္တာနံ ဆန္နံ သိက္ခာပဒါနံ ဝသေန အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရာပိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ – ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ, အာပတ္တိသန္ဒဿနာ, သံဝါသပဋိက္ခေပေါ, သာမီစိပဋိက္ခေပေါတိ။ တတ္ထ **ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတ္ထ, အဒိန္နံ အာဒိယိတ္ထ, မနုဿံ ဃာတယိတ္ထ, အဘူတံ အာရောစယိတ္ထာ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ။ **အာပတ္တိသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိံ အာပန္နော"တိ ဧဝမာဒိနယပ္ပဝတ္တာ။ **သံဝါသပဋိက္ခေပေါ** နာမ "နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သင်္ဃကမ္မံ ဝါ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တော; ဧတ္တာဝတာ ပန သီသံ န ဧတိ, "အဿမဏောသိ အသကျပုတ္တိယောသီ"တိ အာဒိဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတေယေဝ သီသံ ဧတိ။ **သာမီစိပဋိက္ခေပေါ** နာမ အဘိဝါဒန-ပစ္စုဋ္ဌာန-အဉ္ဇလိကမ္မ-ဗီဇနာဒိကမ္မာနံ အကရဏံ။ တံ ပဋိပါဋိယာ ဝန္ဒနာဒီနိ ကရောတော ဧကဿ အကတွာ သေသာနံ ကရဏကာလေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ စ စောဒနာ နာမ ဟောတိ, အာပတ္တိ ပန သီသံ န ဧတိ။ "ကသ္မာ မမ ဝန္ဒနာဒီနိ န ကရောသီ"တိ ပုစ္ဆိတေ ပန "အဿမဏောသိ အသကျပုတ္တိယောသီ"တိအာဒိဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတေယေဝ သီသံ ဧတိ။ ယာဂုဘတ္တာဒိနာ ပန ယံ ဣစ္ဆတိ တံ အာပုစ္ဆတိ, န တာဝတာ စောဒနာ ဟောတိ။

အပရာပိ **ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓကေ** "ဧကံ, ဘိက္ခဝေ, အဓမ္မိကံ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနံ ဧကံ ဓမ္မိက"န္တိ အာဒိံ ကတွာ "ဒသ အဓမ္မိကာနိ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနာနိ ဒသ ဓမ္မိကာနီ"တိ (စူဠဝ. ၃၈၇) ဧဝံ အဓမ္မိကာ ပဉ္စပညာသ ဓမ္မိကာ ပဉ္စပညာသာတိ ဒသုတ္တရသတံ စောဒနာ ဝုတ္တာ။ တာ ဒိဋ္ဌေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတံ, သုတေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတံ, ပရိသင်္ကိတေန စောဒေန္တဿ ဒသုတ္တရသတန္တိ တိံသာနိ တီဏိ သတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ကာယေန စောဒေန္တဿ, ဝါစာယ စောဒေန္တဿ, ကာယဝါစာဟိ စောဒေန္တဿာတိ တိဂုဏာနိ ကတာနိ နဝုတာနိ နဝ သတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ အတ္တနာ စောဒေန္တဿာပိ ပရေန စောဒာပေန္တဿာပိ တတ္တကာနေဝါတိ ဝီသတိဦနာနိ ဒွေ သဟဿာနိ ဟောန္တိ, ပုန ဒိဋ္ဌာဒိဘေဒေ သမူလကာမူလကဝသေန အနေကသဟဿာ စောဒနာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတွာ အဋ္ဌကထာယ "အတ္တာဒါနံ အာဒါတုကာမေန ဥပါလိ ဘိက္ခုနာ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ အတ္တာဒါနံ အာဒါတဗ္ဗ"န္တိ (စူဠဝ. ၃၉၈) စ "စောဒကေန ဥပါလိ ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ပဉ္စ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော"တိ (စူဠဝ. ၃၉၉) စ ဧဝံ ဥပါလိပဉ္စကာဒီသု ဝုတ္တာနိ ဗဟူနိ သုတ္တာနိ အာဟရိတွာ အတ္တာဒါနလက္ခဏဉ္စ စောဒကဝတ္တဉ္စ စုဒိတကဝတ္တဉ္စ သင်္ဃေန ကာတဗ္ဗကိစ္စဉ္စ အနုဝိဇ္ဇကဝတ္တဉ္စ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ကထိတံ, တံ မယံ ယထာအာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဝုတ္တပ္ပဘေဒာသု ပန ဣမာသု စောဒနာသု ယာယ ကာယစိ စောဒနာယ ဝသေန သင်္ဃမဇ္ဈေ ဩသဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ စုဒိတကစောဒကာ ဝတ္တဗ္ဗာ “တုမှေဟ အမှာကံ ဝိနိစ္ဆယေန တုဋ္ဌာ ဘဝိဿထာ”တိ။ သစေ “ဘဝိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ, သင်္ဃေန တံ အဓိကရဏံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ အထ ပန “ဝိနိစ္ဆိနထ တာဝ, ဘန္တေ, သစေ အမှာကံ ခမိဿတိ, ဂဏှိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ။ “စေတိယံ တာဝ ဝန္ဒထာ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ဒီဃသုတ္တံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ တေ စေ စိရရတ္တံ ကိလန္တာ ပက္ကန္တပရိသာ ဥပစ္ဆိန္နပက္ခာ ဟုတွာ ပုန ယာစန္တိ, ယာဝတတိယံ ပဋိက္ခိပိတွာ ယဒာ နိမ္မဒာ ဟောန္တိ တဒာ နေသံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ ဝိနိစ္ဆိနန္တေဟိ စ သစေ အလဇ္ဇုဿန္နာ ဟောတိ, ပရိသာ ဥဗ္ဗာဟိကာယ တံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလုဿန္နာ ဟောတိ ပရိသာ “တုမှာကံ သဘာဂေ ဝိနယဓရေ ပရိယေသထာ”တိ ဝိနယဓရေ ပရိယေသာပေတွာ ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္ထုသာသနေန တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမတိ, တထာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။

တတ္ထ စ **“ဓမ္မော”**တိ ဘူတံ ဝတ္ထု။ **“ဝိနယော”**တိ စောဒနာ သာရဏာ စ။ **“သတ္ထုသာသန”**န္တိ ဉတ္တိသမ္ပဒာ စ အနုသာဝနသမ္ပဒာ စ။ တသ္မာ စောဒကေန ဝတ္ထုသ္မိံ အာရောစိတေ စုဒိတကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “သန္တမေတံ, နော”တိ။ ဧဝံ ဝတ္ထုံ ဥပပရိက္ခိတွာ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ သာရေတွာ စ ဉတ္တိသမ္ပဒာယ အနုသာဝနသမ္ပဒာယ စ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ စေ အလဇ္ဇီ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ, သော စ အလဇ္ဇီ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော, နာဿ နယော ဒာတဗ္ဗော။ ဧဝံ ပန ဝတ္တဗ္ဗော – “ကိမှိ နံ စောဒေသီ”တိ? အဒ္ဓာ သော ဝက္ခတိ – “ကိမိဒံ, ဘန္တေ, ကိမှိ နံ နာမာ”တိ။ တွံ ကိမှိ နမ္ပိ န ဇာနာသိ, န ယုတ္တံ တယာ ဧဝရူပေန ဗာလေန ပရံ စောဒေတုန္တိ ဥယျောဇေတဗ္ဗော နာဿ အနုယောဂေါ ဒာတဗ္ဗော။ သစေ ပန သော အလဇ္ဇီ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဗျတ္တော ဒိဋ္ဌေန တ သုတေန တ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ သမ္ပာဒေတုံ သက္ကောတိ ဧတဿ အနုယောဂံ ဒတွာ လဇ္ဇိဿေဝ ပဋိညာယ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။

သစေ လဇ္ဇီ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ, သော စ လဇ္ဇီ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော, န သက္ကောတိ အနုယောဂံ ဒာတုံ။ တဿ နယော ဒာတဗ္ဗော – “ကိမှိ နံ စောဒေသိ သီလဝိပတ္တိယာ တ အာစာရဝိပတ္တိအာဒီသု တ ဧကိဿာ”တိ။ ကသ္မာ ပန ဣမဿေဝ ဧဝံ နယော ဒာတဗ္ဗော, န ဣတရဿ? နနု န ယုတ္တံ ဝိနယဓရာနံ အဂတိဂမနန္တိ? န ယုတ္တမေဝ။ ဣဒံ ပန အဂတိဂမနံ န ဟောတိ, ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော နာမ ဧသော အလဇ္ဇိနိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဟိ လဇ္ဇိပဂ္ဂဟတ္ထာယ စ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။ တတြ အလဇ္ဇီ နယံ လဘိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဧဟီတိ, လဇ္ဇီ ပန နယံ လဘိတွာ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌသဏ္ဌာနေန, သုတေ သုတသဏ္ဌာနေန ပတိဋ္ဌာယ ကထေဿတိ, တသ္မာ တဿ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သော လဇ္ဇီ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဗျတ္တော, ပတိဋ္ဌာယ ကထေတိ, အလဇ္ဇီ စ “ဧတမ္ပိ နတ္ထိ, ဧတမ္ပိ နတ္ထီ”တိ ပဋိညံ န ဒေတိ, အလဇ္ဇိဿ ပဋိညာယ ဧဝ ကာတဗ္ဗံ။

တဒတ္ထဒီပနတ္ထဉ္စ ဣဒံ ဝတ္ထု ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တေပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော** ကိရ လောဟပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ ဘိက္ခူနံ ဝိနယံ ကထေတွာ သာယနှသမယေ ဝုဋ္ဌာတိ, တဿ ဝုဋ္ဌာနသမယေ ဒွေ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ ကထံ ပဝတ္တေသုံ။ ဧကော “ဧတမ္ပိ နတ္ထိ, ဧတမ္ပိ နတ္ထီ”တိ ပဋိညံ န ဒေတိ။ အထ အပ္ပါဝသေသေ ပဌမယာမေ ထေရဿ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ “အယံ ပတိဋ္ဌာယ ကထေတိ, အယံ ပန ပဋိညံ န ဒေတိ, ဗဟူနိ စ ဝတ္ထူနိ ဩသဋ္ဌာနိ အဒ္ဓာ ဧတံ ကတံ ဘဝိဿတီ”တိ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ ဥပ္ပန္နာ။ တတော ဗီဇနီဒဏ္ဍကေန ပါဒကထလိကာယ သညံ ဒတွာ “အဟံ အာဝုသော ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အနနုစ္ဆဝိကော အညေန ဝိနိစ္ဆိနာပေဟီ”တိ အာဟ။ ကသ္မာ ဘန္တေတိ? ထေရော တမတ္ထံ အာရောစေသိ, စုဒိတကပုဂ္ဂလဿ ကာယေ ဍာဟော ဥဋ္ဌိတော, တတော သော ထေရံ ဝန္ဒိတွာ “ဘန္တေ, ဝိနိစ္ဆိနိတုံ အနုရူပေန ဝိနယဓရေန နာမ တုမှာဒိသေနေဝ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စောဒကေန စ ဤဒိသေနေဝ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝတွာ သေတကာနိ နိဝာသေတွာ “စိရံ ကိလမိတတ္ထ မယာ”တိ ခမာပေတွာ ပက္ကာမိ။

ဧဝံ လဇ္ဇိနာ စောဒိယမာနော အလဇ္ဇီ ဗဟူသုပိ ဝတ္ထူသု ဥပ္ပန္နေသု ပဋိညံ န ဒေတိ, သော နေဝ “သုဒ္ဓော”တိ ဝတ္တဗ္ဗော န “အသုဒ္ဓော”တိ။ ဇီဝမတကော နာမ အာမကပူတိကော နာမ စေသ။

သစေ ပနဿ အညမ္ပိ တာဒိသံ ဝတ္ထုံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ ။ တထာ နာသိတကောဝ ဘဝိဿတိ။ သစေ ပန အလဇ္ဇီယေဝ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ, သော ဝတ္တဗ္ဗော “အာဝုသော တဝ ဝစနေနာယံ ကိံ သက္ကာ ဝတ္တု”န္တိ ဣတရ

မ္ပိ တထေဝ ဝတ္တတ ဥဘောပိ ‘‘ကေသမ္ဘောဂပရိဘောဂ ဟုတ္တတ ဇီဝထာ’’တိ ဝတ္တတ ဥပ္ပေါဒေတဗ္ဗာ, သီလတ္တာယ တေသံ ဝိနိစ္ဆယော န ကာတဗ္ဗော။ ပတ္တစီဝရပရိဝေဏာဒိအတ္ထာယ ပန ပတိရူပံ သက္ခိ လဘိတ္တတ ကာတဗ္ဗော။

အထ လဇ္ဇီ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ, ဝိတအော စ နေသံ ကိသ္မိဥ္စိဒေဝ အပ္ပမတ္တကော ဟောတိ, သညာပေတ္တတ ‘‘မာ ဧဝံ ကရောထာ’’တိ အစ္စယံ ဒေသာပေတ္တတ ဥပ္ပေါဇေတဗ္ဗာ။ အထ ပနေတ္ထ စုဒိတကေန သဟသာ ဝိရဒ္ဓံ ဟောတိ, အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အလဇ္ဇီ နာမ နတ္ထိ။ သော စ ပက္ခာနုရက္ခဏတ္ထာယ ပဋိညံ န ဒေတိ, ‘‘မယံ သဒ္ဒဟာမ, မယံ သဒ္ဒဟာမာ’’တိ ဗဟူ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ သော တေသံ ပဋိညာယ ဧကတရံ ဒ္ဓေဝတရံ သုဒ္ဓော ဟောတု။ အထ ပန ဝိရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ, ဝိနိစ္ဆယော န အတဗ္ဗော။

ဧဝံ ယာယ ကာယစိ စောဒနာယ ဝသေန သင္ဃမဇ္ဈေ ဩသဋေ ဝတ္ထုသ္မိံ စုဒိတကစောဒကေသု ပဋိပတ္တိံ ဥတ္တတ တသ္သာယေဝ စောဒနာယ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဇာနနတ္ထံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာဒီနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယ္ယထိဒံ စောဒနာယ ကော အာဒိ, ကိံ မဇ္ဈေ, ကိံ ပရိယောသာနံ? စောဒနာယ ‘‘အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော, ကရောတု မေ အာယသ္မာ ဩကာသ’’န္တိ ဧဝံ ဩကာသကမ္မံ အာဒိ, ဩတိဏ္ဏေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတ္တတ သာရေတ္တတ ဝိနိစ္ဆယော မဇ္ဈေ, အာပတ္တိယံ တ အနာပတ္တိယံ တ ပတိဋ္ဌာပနေန သမထော ပရိယောသာနံ။

စောဒနာယ ကတိ မူလာနိ, ကတိ ဝတ္ထူနိ, ကတိ ဘူမိယော? စောဒနာယ ဒ္ဓေဝ မူလာနိ – သမူလိကာ တ အမူလိကာ တ; တီဏိ ဝတ္ထူနိ – ဒိဋ္ဌံ, သုတံ, ပရိသင်္ကိတံ; ပဉ္စ ဘူမိယော – ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေန, ဘူတေန ဝက္ခာမိ နော အဘူတေန, သဏှေ့ဟန ဝက္ခာမိ နော ဖရုသေန, အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ နော အနတ္ထသံဟိတေန, မေတ္တစိတ္တတော ဝက္ခာမိ နော ဒောသန္တရောတိ။ ဣမာယ စ ပန စောဒနာယ စောဒကေန ပုဂ္ဂလေန ‘‘ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော နု ခေါမ္ဟိ’’တိအာဒိနာ (စူဠဝ. ၃၉၉) နယေန ဥပာလိပဉ္စကေ ဝုတ္တေသု ပန္နရသသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ, စုဒိတကေန ဒ္ဓီသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ သစ္စေ စ အကုပ္ပေ စာတိ။

အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမ္ဟာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ န္တိ အပိ ဧဝ နာမ နံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမ္ဟာ သေဋ္ဌစရိယာ စာဝေယျံ, ‘‘သာဓု ဝတဿ သစာဟံ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမ္ဟာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ’’န္တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန အနုဒ္ဓံသေယျာတိ ဝုတ္တံဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ‘‘ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ’’န္တိ ဣမဿေဝ ပရိယာယမတ္တံ ဒဿေတုံ ‘‘ဘိက္ခုဘာဝါ စာဝေယျ’’န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ခဏာဒီနိ သမယဝေဝစနာနိ။ **တံ ခဏံ တံ လယံ တံ မုဟုတ္တံ ဝီတိဝတ္တေ** တိ တသ္မိံ ခဏေ တသ္မိံ လယေ တသ္မိံ မုဟုတ္တေ ဝီတိဝတ္တေ။ ဘုမ္မပ္ပတ္တိယာ ဟိ ဣဒံ ဥပယောဂဝစနံ။

သမနုဂ္ဂာဟိယမာနနိဒ္ဒေသေ **ယေန ဝတ္ထုနာ အနုဒ္ဓံသိတော ဟောတီ** တိ စတူသု ပာရာဇိကဝတ္ထူသု ယေန ဝတ္ထုနာ စောဒကေန စုဒိတကော အနုဒ္ဓံသိတော အဘိဘူတော အဇ္ဈောတ္ထဋော ဟောတိ။ **တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ သမနုဂ္ဂာဟိယမာနော**တိ တသ္မိံ စောဒကေန ဝုတ္တဝတ္ထုသ္မိံ သော စောဒကော အနုဝိဇ္ဇကေန ‘‘ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ, ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌ’’န္တိ အာဒိနာ နယေန အနုဝိဇ္ဇိယမာနော ဝီမံသိယမာနော ဥပပရိက္ခိယမာနော။

အသမနုဂ္ဂာဟိယမာနနိဒ္ဒေသေ **န ကေနစိ ဝုစ္စမာနော** တိ အနုဝိဇ္ဇကေန တ အညေန တ ကေနစိ, အထ တ ဒိဋ္ဌာဒီသု ဝတ္ထူသု ကေနစိ အဝုစ္စမာနော။ ဧတေသဉ္စ ဒ္ဓိန္နံ မာတိကာပဒါနံ ပရတော ‘‘ဘိက္ခု စ ဒောသံ ပတိဋ္ဌာတိ’’တိဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒဉှိ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ‘‘ဧဝံ သမနုဂ္ဂာဟိယမာနော တ အသမနုဂ္ဂာဟိယမာနော တ ဘိက္ခု စ ဒောသံ ပတိဋ္ဌာတိ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ ပဋိဇာနာတိ သင္ဃာဒိသေသော’’တိ။ ဣဒဉ္စ အမူလကဘာဝဿ ပာကဋကာလဒဿ္တ သနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ။ အာပတ္တိံ ပန အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇတိ။

ဣအာနိ ‘‘အမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတီ’’တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ အမူလကလက္ခဏံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ, တသ္မာ တံ အဝတ္တတ အပုဗ္ဗမေဝ ဒဿေတုံ **‘‘အဓိကရဏံ နာမာ’’**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ အဓိကရဏံ အဓိကရဏဋ္ဌေန ဧကမ္ပိ ဝတ္ထုဝသေန နာနာ ဟောတိ, တေနဿ တံ နာနတ္တံ ဒဿေတုံ **‘‘စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ဝိဝါဒါဓိကရဏ’’** န္တိ

အာဒိမာဟ။ ကော ပန သော အဓိကရဏဋ္ဌော, ယေနေတံ ဧကံ ဟောတီတိ? သမထေဟိ အဓိကရဏီယတာ။ တသ္မာ ယံ အ
ဓိကိစ္စ အာရဗ္ဘ ပဋိစ္စ သန္ဓာယ သမထာ ဝတ္တန္တိ, တံ “အဓိကရဏ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဌကထာသု ပန ဝုတ္တံ – “အဓိကရဏန္တိ ကေစိ ကပ္ပံ ဝဒန္တိ, ကေစိ စေတနံ, ကေစိ အက္ခန္တိံ ကေစိ ဝေဟာ
ရံ, ကေစိ ပဏ္ဏတ္တိ”န္တိ။ ပုန ဧဝံ ဝိစာရိတံ “ယဒိ ကပ္ပော အဓိကရဏံ နာမ, ဧကော အတ္တာအနံ ဂဟေတွာ သဘာ
ဂေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ မန္တယမာနော တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပုန စဇတိ, တဿ တံ အဓိကရဏံ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿ
သတိ။ ယဒိ စေတနာ အဓိကရဏံ, “ဣဒံ အတ္တာအနံ ဂဏှာမီ”တိ ဥပ္ပန္နာ စေတနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ယဒိ အက္ခန္တိ အဓိက
ရဏံ, အက္ခန္တိယာ အတ္တာအနံ ဂဟေတွာတပိ အပရဘာဂေ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘမာနော တ ခမာပိတော တ စဇတိ။ ယဒိ
ဝေဟာရော အဓိကရဏံ, ကထေန္တော အာဟိဏ္ဍိတွာတ အပရဘာဂေ တုဏှီ ဟောတိ နိရဝေ, ဧဝမဿ တံ အဓိကရ
ဏံ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿတိ, တသ္မာ ပဏ္ဏတ္တိ အဓိကရဏန္တိ။

တံ ပနေတံ “မေထုနဓမ္မပာရာဇိကာပတ္တိ မေထုနဓမ္မပာရာဇိကာပတ္တိယာ တဗ္ဘာဂိယာ။ပေ.။ ဧဝံ အာပတ္တာဓိ
ကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယန္တိ စ ဝိတအဓိကရဏံ သိယာ ကုသလံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာ
ကတ”န္တိ စ ဧဝမာဒီဟိ ဝိရုဇ္ဈတိ။ န ဟိ တေ ပဏ္ဏတ္တိယာ ကုသလာဒိဘာဝံ ဣစ္ဆန္တိ, န စ “အမူလကေန ပာရာဇိ
ကေန ဓမ္မေန”တိ ဧတ္ထ အာဂတော ပာရာဇိကဓမ္မော ပဏ္ဏတ္တိ နာမ ဟောတိ။ ကသ္မာ? အစ္စန္တအကုသလတ္တ
တာ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ – “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတ”န္တိ (ပရိ. ၃၀၃)။

ယဉ္စေတံ “အမူလကေန ပာရာဇိကေနာ”တိ ဧတ္ထ အမူလကံ ပာရာဇိကံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တဿေတယံ “အမူလကဉ္စေဝ
တံ အဓိကရဏံ ဟောတီ”တိ ပဋိနိဒ္ဒေသော, န ပဏ္ဏတ္တိယာ န ဟိ အညံ နိဒ္ဒိသိတွာ အညံ ပဋိနိဒ္ဒိသတိ။ ယသ္မာ ပန
ယာယ ပဏ္ဏတ္တိယာ ယေန အဘိလာပေန စောဒကေန သော ပုဂ္ဂလော ပာရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောတိ ပညတ္တော,
ပာရာဇိကသင်္ခါတဿ အဓိကရဏဿ အမူလကတ္တာ သာပိ ပညတ္တိ အမူလိကာ ဟောတိ, အဓိကရဏေ ပဝတ္တတ္တ
တာ စ အဓိကရဏံ။ တသ္မာ ဣမိနာ ပရိယာယေန ပဏ္ဏတ္တိ “အဓိကရဏ”န္တိ ယုဇ္ဇေယျ, ယသ္မာ တ ယံ အမူလကံ
နာမ အဓိကရဏံ တံ သဘာဝတော နတ္ထိ, ပညတ္တိမတ္တမေဝ အတ္ထိ။ တသ္မာပိ ပဏ္ဏတ္တိ အဓိကရဏန္တိ ယုဇ္ဇေယျ
ယ။ တဉ္စ ခော ဣဓေဝ န သဗ္ဗတ္ထ။ န ဟိ ဝိတအာဒီနံ ပဏ္ဏတ္တိ အဓိကရဏံ။ အဓိကရဏဋ္ဌော ပန တေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တ
တသမထေဟိ အဓိကရဏီယတာ။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိကရဏဋ္ဌေန ဣဓေကစ္စော ဝိတအော ဝိတအော စေဝ အဓိကရဏဉ္စာ
တိ ဝိတအာဓိကရဏံ။ သေ နယော သေသေသု ။

တတ္ထ “ဣဓ ဘိက္ခူ ဝိဝဒန္တိ ဓမ္မောတိ တ အဓမ္မောတိ တ”တိ ဧဝံ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ နိဿာယ ဥ
ပ္ပန္နော ဝိတအော **ဝိတအာဓိကရဏံ**။ “ဣဓ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုံ အနုဝဒန္တိ သီလဝိပတ္တိယာ တ”တိ ဧဝံ စတဿော ဝိပတ္တိ
ယော နိဿာယ ဥပ္ပန္နော အနုတအော **အနုတအာဓိကရဏံ**။ “ပဉ္စပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏံ, သတ္တပိ အာပ
တ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏ”န္တိ ဧဝံ အာပတ္တိယေဝ **အာပတ္တာဓိကရဏံ** ။ “ယာ သင်္ဃဿ ကိစ္စယတာ ကရဏီ
ယတာ အပလောကနကမ္မံ ဉတ္တိကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မ”န္တိ (စူဠဝ. ၂၁၅) ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓံ သင်္ဃ
ကိစ္စံ **ကိစ္စာဓိကရဏ** န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ ပာရာဇိကာပတ္တိသင်္ခါတံ အာပတ္တာဓိကရဏမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ သေသာနိ အတ္ထုဒ္ဓာရဝ
သေန ဝုတ္တာနိ, ဧတ္တကာ ဟိ အဓိကရဏသဒ္ဒဿ အတ္ထာ။ တေသု ပာရာဇိကမေဝ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ တံ ဒိဋ္ဌာဒီဟိ
မူလေဟိ အမူလကဉ္စေဝ အဓိကရဏံ ဟောတိ။ အယဉ္စ ဘိက္ခု အေသံ ပတိဋ္ဌာတိ, ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ “တုစ္ဆကံ မယာ ဘ
ဏိတ”န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တော ပဋိဇာနာတိ။ တဿ ဘိက္ခုနော အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ သင်္ဃာဒိသေသောတိ အယံ တာ
ဝဿ သပဒာနုက္ကမနိဒ္ဒေသဿ သိက္ခာပဒဿ အတ္ထော။

၃၈၇. ဣဒာနိ ယာနိ တာနိ သင်္ခေပတော ဒိဋ္ဌာဒီနိ စောဒနာဝတ္ထူနိ ဝုတ္တာနိ, တေသံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော အာပတ္
တိံ ရောပေတွာ ဒဿေန္တော **“အဒိဋ္ဌဿ ဟောတီ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဒိဋ္ဌဿ ဟောတီ** တိ အဒိဋ္ဌော အ
ဿ ဟောတိ။ ဧတေန စောဒကေန အဒိဋ္ဌော ဟောတိ, သော ပုဂ္ဂလော ပာရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တောတိ အတ္
ထော။ သေ နယော အသုတဿ ဟောတီတိအာဒီသုပိ။

ဒိဋ္ဌော မယာ တိ ဒိဋ္ဌောသိ မယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေ နယော **သုတော မယာ**တိအာဒီသုပိ။ သေသံ အဒိဋ္ဌမူလ
ကေ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဒိဋ္ဌမူလကေ ပန တဋ္ဌေ စောဒေတိ “သုတော မယာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနံ သုတ္တာဒီနံ အာဘာဝေန
အမူလကတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သဗ္ဗသ္မိံယေဝ စ ဣမသ္မိံ စောဒကတရေ ယထာ ဣဓာဂတေသု “ဟရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ, အသ္သမ
ဏောသိ, အသကျပုတ္တိယောသီ”တိ ဣမေသု ဝစနေသု ဧကေကသ္သ ဝသေန တစာယ တစာယ သင္ဃာဒိသေသော
ဟောတိ, ဧဝံ အညတ္ရ အာဂတေသု “ဒုသ္သီလော, ဟပဓမ္မော, အသုစိသင်္ကသ္သရသမာစာရော, ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္
တော , အသ္သမဏော သမဏပဋိညော, အဗ္ရဟ္မစာရီ ဗ္ရဟ္မစာရိပဋိညော, အန္တောပူတိ, အဝသ္သုတော, ကသမ္ဗုဇာ
တော”တိ ဣမေသုပိ ဝစနေသု ဧကေကသ္သ ဝသေန တစာယ တစာယ သင္ဃာဒိသေသော ဟောတိယေဝ။

“နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပောသထော တ ပတရဏာ တ သင္ဃကမ္မံ တ”တိ ဣမာနိ ပန သုဒ္ဓာနိ သီသံ န ဧန္တိ, “ဒုသ္
သီလောသိ နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပောသထော တ”တိ ဧဝံ ဒုသ္သီလာဒိပဒေသု ပန “ဟရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသီ”တိ
အာဒိပဒေသု တ ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတာနေဝ သီသံ ဧန္တိ, သင္ဃာဒိသေသကရာနိ ဟောန္တိ။

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ – “န ကေဝလံ ဣဓ ဟဠိယံ အနာဂတာနိ ‘ဒုသ္သီလော ဟပဓမ္မော’တိအာဒိပအနေဝ
သီသံ ဧန္တိ, ‘ကောဏ္ဍောသိ မဟာသာမဏေရောသိ, မဟာဥဟာသကောသိ, ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကောသိ, နိဂဏ္ဌောသိ, အာဇီဝ
ကောသိ, တာပသောသိ, ပရိဗ္ဗာဇကောသိ, ပဏ္ဍကောသိ, ထေယျသံဝာသကောသိ, တိတ္ထိယပက္ကန္တကောသိ, တိရစ္
ဆာနဂတောသိ, မာတုဃာတကောသိ, ပိတုဃာတကောသိ, အရဟန္တဃာတကောသိ, သင္ဃဘေဒကောသိ, လောဟိတုပ္
ပာဒကောသိ, ဘိက္ခုနီဒူသကောသိ, ဥဘတောဗျဉ္ဇနကသီ’တိ ဣမာနိပိ သီသံ ဧန္တိယေဝ”တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေ
ရော**ယေဝ စ “ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကောတိအာဒီသု ယဒဂ္ဂေန ဝေမတိကော တဒဂ္ဂေန နော ကပ္ပေတိ, ယဒဂ္ဂေန နော ကပ္ပေ
တိ တဒဂ္ဂေန နသ္သရတိ, ယဒဂ္ဂေန နသ္သရတိ တဒဂ္ဂေန ပမုဋ္ဌော ဟောတီ”တိ ဝဒတိ။

မဟာသုမတ္ထေရော ပန ဧကေကံ ဒ္ဝိဓာ ဘိန္ဒိတ္ွာ စတုန္နမ္ပိ ဟဋ္ဌေက္ကံ နယံ ဒသ္သေတိ။ ကထံ? ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိ
ကောတိ အယံ တာဝ ဒသ္သနေ တ ဝေမတိကော ဟောတိ ပုဂ္ဂလေ တ, တတ္ထ “ဒိဋ္ဌော နုခော မယာ န ဒိဋ္ဌော”တိ ဧဝံ ဒ
သ္သနေ ဝေမတိကော ဟောတိ။ “အယံ နုခော မယာ ဒိဋ္ဌော အညော”တိ ဧဝံ ပုဂ္ဂလေ ဝေမတိကော ဟောတိ။ ဧဝံ ဒသ္သ
နံ တ နော ကပ္ပေတိ ပုဂ္ဂလံ တ, ဒသ္သနံ တ နသ္သရတိ ပုဂ္ဂလံ တ, ဒသ္သနံ တ ပမုဋ္ဌော ဟောတိ ပုဂ္ဂလံ တ။ ဧတ္ထ စ
ဝေမတိကောတိ ဝိမတိဇာတော။ **နော ကပ္ပေတီ** တိ န သဒ္ဒဟတိ။ **နသ္သရတီ** တိ အသာရိယမာနော နသ္သရတိ။ ယဒာ ပန
တံ “အသုကသ္မိံ နာမ ဘန္တေ ဌာနေ အသုကသ္မိံ နာမ ကာလေ”တိ သာရေန္တိ တဒာ သရတိ။ **ပမုဋ္ဌော**တိ ယော တေဟိ
တေဟိ ဥပာယေဟိ သာရိယမာနောပိ နသ္သရတိယေဝတိ ။ ဧတေနေဝုပာယေန စောအာပကတရောပိ ဝေဒိတဗ္ဗော, ကေဝ
လဉ္ဟိ တတ္ထ “မယာ”တိ ပရိဟီနံ, သေသံ စောဒကတရသဒိသမေဝ။

၃၈၉. တတော ပရံ အာပတ္တိဘေဒံ အနာပတ္တိဘေဒဉ္စ ဒသ္သေတုံ **“အသုဒ္ဓေ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ”** တိအာဒိကံ စတုက္ကံ
ဌပေတ္ွာ ဧကမေကံ ပဒံ စတူဟိ စတူဟိ ဘေဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တံ သဗ္ဗံ ဟဠိနယေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတုံ။ ကေဝလံ ဟေတ္
ထာဓိပ္ပာယဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယဉ္ဟိ အဓိပ္ပာယော နာမ – စာဝနာဓိပ္ပာယော, အက္ကောသာဓိပ္ပာယော, ကမ္မာ
ဓိပ္ပာယော, ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပာယော, ဥပောသထပဝာရဏဋ္ဌပနာဓိပ္ပာယော, အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပာယော, ဓမ္မကထာဓိပ္ပာယောတိ
အနေကဝိဓော။ တတ္ထ ပုရိမေသု စတူသု အဓိပ္ပာယေသု ဩကာသံ အကာရာပေန္တသ္သ ဒုက္ကဋံ။ ဩကာသံ ကာရာပေ
တ္ွာပိ စ သမ္မုခာ အမူလကေန ဟရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသေန္တသ္သ သင္ဃာဒိသေသော။ အမူလကေန သင္ဃာဒိသေသေန
အနုဒ္ဓံသေန္တသ္သ ဟာစိတ္တိယံ။ အာစာရဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေန္တသ္သ ဒုက္ကဋံ။ အက္ကောသာဓိပ္ပာယေန ဝဒန္
တသ္သ ဟာစိတ္တိယံ။ အသမ္မုခာ ပန သတ္တဟိပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ ဝဒန္တသ္သ ဒုက္ကဋံ။ အသမ္မုခာ ဧဝ သတ္တဝိဓမ္
ပိ ကမ္မံ ကရောန္တသ္သ ဒုက္ကဋမေဝ။

ကုရုန္ဒိယံ ပန “ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပာယေန ‘တ္ွံ ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အာပန္နော တံ ပဋိကရောဟီ’တိ ဝဒန္တသ္သ
ဩကာသကိစ္စံ နတ္ထီ”တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ ပန “ဥပောသထပဝာရဏံ ဌပေန္တသ္သ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထီ”တိ
ဝုတ္တံ။ ဌပနက္ခေတ္တံ ပန ဇာနိတဗ္ဗံ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သင္ဃော အဇ္ဇုပောသထော ပန္နရသော ယဒိ သင္ဃသ္

သ ပတ္တကလ္လံ သင္ဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ’’တိ ဧတသ္မိံဥပ္ပဟိ **ရေ-ကာရေ** အနတိက္ကန္တေယေဝ ဌပေတုံ လဗ္ဘတိ။ တတော ပရံ ပန **ယျ-ကာရေ** ပတ္တေ န လဗ္ဘတိ။ သေ နယော ပတရဏာယ။ အနုဝိဇ္ဇကဿာပိ ဩသဋ္ဌေ ဝတ္ထု သို့ “အတ္တေတံ တတ”တိ အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပာယေန ဝဒန္တဿ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ။

ဓမ္မကထိကဿာပိ ဓမ္မာသနေ နိသိဒိတွာ “ယော က္လာဒ္ဓိဒ္ဓ ကရောတိ, အယံ ဘိက္ခု အဿမဏော”တိအာဒိနာ နယေန အနောဒိဿ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဩဒိဿ နိယမေတွာ “အသုကော စ အသုကော စ အဿမဏော အနုပာသကော”တိ ကထေတိ, ဓမ္မာသနတော ဩရောဟိတွာ အာပတ္တိံ ဒေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ယံ ပန တတ္ထ တတ္ထ “အနောကာသံ ကာရာပေတွာ”တိ ဝုတ္တံ တဿ ဩကာသံ အကာရာပေတွာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော, န ဟိ ကောစိ အနောကာသော နာမ အတ္ထိ, ယမောကာသံ ကာရာပေတွာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, ဩကာသံ ပန အကာရာပေတွာ အာပဇ္ဇတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု တိသမုဋ္ဌာနံ – ကာယစိတ္တတော, ဝါစာစိတ္တတော, ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၉၁. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဟန္ဒ မယံ အာဝုသော ဣမံ ဆဂလကံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ**တိ တေ ကိရ ပဌမဝတ္ထုသ္မိံ အတ္တနော မနောရထံ သမ္ပာဒေတုံ အသက္ကောန္တာ လဒ္ဓနိဂ္ဂဟာ ဝိဃာတပ္ပတ္တာ “ဣဒါနိ ဇာနိဿာမာ”တိ တာဒိသံ ဝတ္ထုံ ပရိယေသမာနာ ဝိစရန္တိ။ အထေကဒိဝသံ ဒိသွာ တုဋ္ဌာ အညမညံ ဩလောကေတွာ ဧဝမာဟံသု – “ဟန္ဒ မယံ, အာဝုသော, ဣမံ ဆဂလကံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ”တိ, “ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော နာမာယ”န္တိ ဧဝမဿ နာမံ ကရောမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော **မေတ္တိယံ နာမ ဘိက္ခုနိ**န္တိ ဧတ္ထာပိ။

တေ ဘိက္ခူ မေတ္တိယဘုမ္မဇကေ ဘိက္ခူ အနုယုဉ္ဇိံသုတိ ဧဝံ အနုယုဉ္ဇိံသု –“အာဝုသော, ကုဟိံ တုမှေဟိ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော မေတ္တိယာယ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဒိဋ္ဌော”တိ? “ဂိဇ္ဈကူဋပဗ္ဗတပါဒေ”တိ။ “ကာယ ဝေလာယ”တိ? “ဘိက္ခာစာရဂမနဝေလာယာ”တိ။ အာဝုသော ဒဗ္ဗ ဣမေ ဧဝံ ဝဒန္တိ – “တွံ တဒါ ကုဟိ”န္တိ? “ဝေဠုဝနေ ဘတ္တာနိ ဥဒ္ဒိသာမီ”တိ။ “တဝ တာယ ဝေလာယ ဝေဠုဝနေ အတ္ထိဘာဝံ ကော ဇာနာတီ”တိ? “ဘိက္ခုသင္ဃော, ဘန္တေ”တိ။ တေ သင်္ဃံ ပုစ္ဆိံသု – “ဇာနာထ တုမှေဟ တာယ ဝေလာယ ဣမဿ ဝေဠုဝနေ အတ္ထိဘာဝ”န္တိ။ “အာမ, အာဝုသော, ဇာနာမ, ထေရော သမ္မုတိလဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝေဠုဝနေယေဝါ”တိ။ တတော မေတ္တိယဘုမ္မဇကေ အာဟံသု – “အာဝုသော, တုမှာကံ ကထာ န သမေတိ, ကစ္စိ နော လေသံ ဩဍ္ဍေတွာ ဝဒထာ”တိ။ ဧဝံ တေ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ အနုယုဉ္ဇိယမာနာ အာမ အာဝုသောတိ ဝတွာ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။

ကိံ ပန တုမှေဟ, အာဝုသော, အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ တိ ဧတ္ထ အညဘာဂဿ ဣဒံ, အညဘာဂေ ဝါ အဿ အတ္ထီတိ **အညဘာဂိယံ။ အဓိကရဏ**န္တိ အာဓာရော ဝေဒိတဗ္ဗော, ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဟိ သော “ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော နာမာ”တိ ဆဂလကော ဝုတ္တော, သော ယွာယံ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဘာဂေါ ကောဋ္ဌာသော ပက္ခော မနုဿဇာတိ စေဝ ဘိက္ခုဘာဝေါ စ တတော အညဿ ဘာဂဿ ကောဋ္ဌာသဿ ပက္ခဿ ဟောတိ တိရစ္ဆာနဇာတိယာ စေဝ ဆဂလကဘာဝဿ စ သော တ အညဘာဂေ အဿ အတ္ထီတိ တသ္မာ အညဘာဂိယသင်္ခံ လဘတိ။ ယသ္မာ စ တေသံ “ဣမံ မယံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ”တိ ဝဒန္တာနံ တဿာ နာမကရဏသညာယ အာဓာရော ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနံ, တသ္မာ အဓိကရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဉ္စဟိ သန္ဓာယ “တေ ဘိက္ခူ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာ”တိ အာဟံသု, န ဝိဝါဒာဓိကရဏာဒီသု အညတရံ။ ကသ္မာ? အသမ္ဘဝတော။ န ဟိ တေ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ ကဿစိ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပာဒိယိံသု။ န စ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ လေသော နာမ အတ္ထိ။ ဇာတိ လေသာဒယော ဟိ ပုဂ္ဂလာနံယေဝ လေသာ ဝုတ္တာ, န ဝိဝါဒာဓိကရဏာဒီနံ။ ဣဒ္ဓ “ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော”တိ နာမံ

တသ္သ အညဘာဂိယာဓိကရဏဘာဝေ ဌိတသ္သ ဆဂလကသ္သ ကောစိ ဒေသော ဟောတိ ထေရံ အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသေတုံ လေသမတ္တော။

ဧတ္ထ စ ဒိသ္သတိ အပဒိသ္သတိ အသ္သ အယန္တိ ဝောဟာရီယတီတိ **ဒေသော**။ ဇာတိအာဒီသု အညတရကောဋ္ဌာသသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ အညမ္ပိ ဝတ္ထုံ လိသ္သတိ သိလိသ္သတိ ဝောဟာရမတ္တေနေဝ ဤသကံ အလ္လီယတီတိ **လေသော**။ ဇာတိအာဒီနံယေဝ အညတရကောဋ္ဌာသသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ တတော ပရံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယမ္ပိ အယမေဝတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယသ္သ အညဘာဂိယသ္သ အဓိကရဏသ္သ ကိဉ္စိ ဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ, တံ ယသ္မာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေနေဝ အာဝိဘူတံ, တသ္မာ န ဝိဘတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၉၃. ယာနိ ပန အဓိကရဏန္တိ ဝစနသာမညတော အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန ပဝတ္တာနိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ, တေသံ အညဘာဂိယတာ စ တဗ္ဘာဂိယတာ စ ယသ္မာ အပါကဋာ ဇာနိတဗ္ဗာ စ ဝိနယဓရေဟိ, တသ္မာ ဝစနသာမညတော လဒ္ဓံ အဓိကရဏံ နိသ္သာယ တံ အာဝိကရောန္တော **"အညဘာဂိယသ္သ အဓိကရဏသ္သာတိ အာပတ္တညဘာဂိယံ ဝါ ဟောတိ အဓိကရဏညဘာဂိယံ ဝါ"**တိအာဒိမာဟ။ ယာ စ သာ အဝသာနေ အာပတ္တညဘာဂိယသ္သ အဓိကရဏသ္သ ဝသေန စောဒနာ ဝုတ္တာ, တမ္ပိ ဒသ္သေတုံ အယံ သဗ္ဗာဓိကရဏာနံ တဗ္ဘာဂိယအညဘာဂိယတာ သမာဟဋာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ စ **အာပတ္တညဘာဂိယံ ဝါ** တိ ပဌမံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ "ကထဉ္စ အာပတ္တိ အာပတ္တိယာ အညဘာဂိယာ ဟောတီ"တိ နိဒ္ဒေသေ အာရဘိတဗ္ဗေ ယသ္မာ အာပတ္တာဓိကရဏသ္သ တဗ္ဘာဂိယဝိစာရဏာယံယေဝ အယမတ္ထော အာဂမိသ္သတိ, တသ္မာ ဧဝံ အနာရဘိတွာ "ကထဉ္စ အဓိကရဏံ အဓိကရဏသ္သ အညဘာဂိယ"န္တိ ပစ္ဆိမပဒံယေဝ ဂဟေတွာ နိဒ္ဒေသော အာရဒ္ဓောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ အညဘာဂိယတာယ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ။ ကေဝလဉ္ဟိ အဓိကရဏံ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ အညဘာဂိယံ အညပက္ခိယံ အညကောဋ္ဌာသိယံ ဟောတိ, ဝတ္ထုဝိသဘာဂတ္တာ, တဗ္ဘာဂိယတာယ ပန ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဝိဝါဒါဓိကရဏသ္သ တဗ္ဘာဂိယံ တပ္ပက္ခိယံ တံကောဋ္ဌာသိယံ ဝတ္ထုသဘာဂတ္တာ, တထာ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏသ္သ။ ကထံ? ဗုဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ နိသ္သာယ ဥပ္ပန္နဝိဝါဒော စ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိဝါဒော စ ဝတ္ထုသဘာဂတာယ ဧကံ ဝိဝါဒါဓိကရဏမေဝ ဟောတိ, တထာ ဗုဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ စတသ္သော ဝိပတ္တိယော နိသ္သာယ ဥပ္ပန္နအနုဝါဒော စ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇနကအနုဝါဒော စ ဝတ္ထုသဘာဂတာယ ဧကံ အနုဝါဒါဓိကရဏမေဝ ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏသ္သ သဘာဂဝိသဘာဂဝတ္ထုတော သဘာဂသရိက္ခာသရိက္ခတော စ ဧကံသေန တဗ္ဘာဂိယံ န ဟောတိ, တသ္မာ **အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏသ္သ သိယာ တဗ္ဘာဂိယံ သိယာ အညဘာဂိယ**န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အညဘာဂိယသ္သ ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ဣဓာပိ အညဘာဂိယမေဝ ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ, တတ္ထ အညဘာဂိယတ္တဉ္စ ပရတော တဗ္ဘာဂိယတ္တဉ္စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိစ္စာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏသ္သ တဗ္ဘာဂိယ န္တိ ဧတ္ထ ပန ဗုဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရိ သင်္ဃကမ္မာနိ နိသ္သာယ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏဉ္စ ဣဒါနိ စတ္တာရိ သင်္ဃကမ္မာနိ နိသ္သာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ အဓိကရဏဉ္စ သဘာဂတာယ သရိက္ခတာယ စ ဧကံ ကိစ္စာဓိကရဏမေဝ ဟောတိ။ ကိံ ပန သင်္ဃကမ္မာနိ နိသ္သာယ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏံ, ဥဒါဟု သင်္ဃကမ္မာနမေဝေတံ အဓိဝစနန္တိ? သင်္ဃကမ္မာနမေဝေတံ အဓိဝစနံ။ ဧဝံ သန္တေပိ သင်္ဃကမ္မံ နာမ "ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ ယံ ကမ္မလက္ခဏံ မနသိကရောတိ တံ နိသ္သာယ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ပုရိမံ ပုရိမံ သင်္ဃကမ္မံ နိသ္သာယ ဥပ္ပဇ္ဇနတော စ သင်္ဃကမ္မာနိ နိသ္သာယ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏန္တိ ဝုတ္တံ။

၃၉၄. ကိဉ္စိ ဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယာ တိ ဧတ္ထ ပန ယသ္မာ ဒေသောတိ ဝါ လေသမတ္တောတိ ဝါ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဗျဉ္ဇနတော နာနံ အတ္ထတော ဧကံ, တသ္မာ **"လေသော နာမ ဒသ လေသာ ဇာတိလေသော နာမလေသော"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဇာတိယေဝ **ဇာတိလေသော**။ သေ နယော သေသေသု။

၃၉၅. ဣ္ကအနိ တမေဝ လေသံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ ယထာ တံ ဥပာအယ အနုဒ္ဒိသနာ ဟောတိ တထာ သဝတ္ထုကံ ကတွာ ဒဿေန္တော **“ဇာတိလေသော နာမ ခတ္တိယော ဒိဋ္ဌော ဟောတီ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခတ္တိယော ဒိဋ္ဌော ဟောတီ**တိ အညော ကောစိ ခတ္တိယဇာတိယော ဣ္ကမိနာ စောဒကေန ဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ **ဟာရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော**တိ မေထုနဓမ္မာဒိသု အညတရံ အာပဇ္ဇန္တော။ **အညံ ခတ္တိယံ ပဿိတွာ စောဒေတီ**တိ အထ သော အညံ အတ္တနော ဝေရိံ ခတ္တိယဇာတိယံ ဘိက္ခုံ ပဿိတွာ တံ ခတ္တိယဇာတိလေသံ ဂဟေတွာ ဧဝံ စောဒေတိ “ခတ္တိယော မယာ ဒိဋ္ဌော ဟာရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော, တွံ ခတ္တိယော, ဟာရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ” အထ တ “တွံ သော ခတ္တိယော, န အညော, ဟာရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ, အဿမဏောသိ အသက္ယပုတ္တိယောသိ နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပောသထော တ ပတရဏာ တ သင်္ဃကမ္မံ တ”တိ, အာပတ္တိ တစာယ တစာယ သင်္ဃာဒိသေသဿ။ ဧတ္ထ စ တေသံ ခတ္တိယာနံ အညမညံ အသဒိသဿ တဿ တဿ ဒီဃာဒိနော တ ဒိဋ္ဌာဒိနော တ ဝသေန အညဘာဂိယတာ ခတ္တိယဇာတိပညတ္တိယာ အာဓာရဝသေန အဓိကရဏတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဧတေနုပာယေန သဗ္ဗပဒေသု ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၀၀. ပတ္တလေသနိဒ္ဒေသေ စ **သာဋကပတ္တော** တိ လောဟပတ္တသဒိသော သုသဏ္ဌာနော သုစ္ဆဝိ သိနိဒ္ဓော ဘမရဝဏ္ဏော မတ္တိကာပတ္တော ဝုစ္စတိ။ **သုမ္ဘကပတ္တော** တိ ပကတိမတ္တိကာပတ္တော။

၄၀၆. ယသ္မာ ပန အာပတ္တိလေသဿ ကေပဒေနေဝ သင်္ခေပတော နိဒ္ဒေသော ဝုတ္တော, တသ္မာ ဝိတ္ထာရတော ပိ တံ ဒဿေတုံ “ဘိက္ခု သင်္ဃာဒိသေသံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌော ဟောတီ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ပနဿ တတွ ထေဝ နိဒ္ဒေသံ အဝတွာ ဣ္ကဓ ဝိသုံ ဝုတ္တောတိ? သေသနိဒ္ဒေသေဟိ အသဘာဂတ္တာ။ သေသနိဒ္ဒေသာ ဟိ အညံ ဒိသွာ အညဿ စောဒနာဝသေန ဝုတ္တာ။ အယံ ပန ကေမေဝ အညံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တံ ဒိသွာ အညာယ အာပတ္တိယာ စောဒနာဝသေန ဝုတ္တော။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ အညဘာဂိယံ အဓိကရဏံ ဟောတီတိ? အာပတ္တိယာ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ – “ဧဝမ္ပိ အာပတ္တညဘာဂိယဉ္စ ဟောတိ လေသော စ ဥပာဒိန္နော”တိ။ ယဉ္ဟိ သော သင်္ဃာဒိသေသံ အာပန္နော တံ ဟာရာဇိကဿ အညဘာဂိယံ အဓိကရဏံ။ တဿ ပန အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ လေသော နာမ ယော သော သဗ္ဗခတ္တိယာနံ သာဓာရဏော ခတ္တိယဘာတော ဝိယ သဗ္ဗာပတ္တီနံ သာဓာရဏော အာပတ္တိဘာတော။ ဧတေနုပာယေန သေသာပတ္တိမူလကနယော စောအာပကတရော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၀၈. **အနာပတ္တိ တထာသညီ စောဒေတိ တ စောအာပေတိ တ** တိ “ဟာရာဇိကံယေဝ အယံ အာပန္နော”တိ ယော ဧဝံ တထာသညီ စောဒေတိ တ စောအာပေတိ တ တဿ အနာပတ္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ပဌမဒုဋ္ဌအောသသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုတိယဒုဋ္ဌအောသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ပဌမသင်္ဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၀၉. **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ**တိ သင်္ဃဘေဒသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အထ ခော ဒေဝဒတ္တော** တိအာဒီသု ယော စ ဒေဝဒတ္တော, ယထာ စ ပဗ္ဗဇိတော, ယေန စ ကာရဏေန ကောကာလိကာဒယော ဥပသင်္ကမိတွာ “ဧထ မယံ အာဝုသော သမဏဿ ဂေါတမဿ သင်္ဃဘေဒံ ကရိဿာမ စက္ကဘေဒ”န္တိ အာဟ။ တံ သဗ္ဗံ **သင်္ဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ** (စူဠဝ. ၃၄၃) အာဂတမေဝ။ ပဉ္စဝတ္ထုယာစနာ ပန ကိဉ္စာပိ တတ္ထေဝ အာဂမိဿတိ။ အထ ခော ဣ္ကဓာပိ အာဂတတ္တာ ယဒေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ ဝတွာဝ ဂမိဿာမ။

သာဓု ဘန္တေ တိ အာယာစနာ။ **ဘိက္ခူ ယာဝဇီဝံ အာရညိကာ အဿု** တိ အာရညိကဓုတင်္ဂံ သမာဒာယ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ ယာဝ ဇီဝန္တိ တာဝ အာရညိကာ ဟောန္တု, အရညေယေဝ ဝသန္တု။ **ယော ဂာမန္တံ ဩသရေယျ ဝဇ္ဇံ နံ ဖုသေယျာ**တိ ယော ဧကဘိက္ခုပိ အရညံ ပဟာယ နိဝာသတ္ထာယ ဂာမန္တံ ဩသရေယျ, ဝဇ္ဇံ တံ ဖုသေယျ နံ ဘိက္ခုံ ဒောသော ဖုသတု, အာပတ္တိယာ နံ ဘဂဝါ ကာရေတူ”တိ အဓိပ္ပာယေန ဝဒတိ။ သေ နယော သေသဝတ္ထူသုပိ။

၄၁၀. ဇနံ့ သညာပေဒ္သာမာ တိ ဇနံ့ အမှုတကံ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဘာဝံ ဇာနာပေဒ္သာမ, အထ တ ပရိတောသေဒ္သာမ ပသာဒေဒ္သာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣမာနိ ပန ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ ယာစတော ဒေဝဒတ္တဿ ဝစနံ သုတွာဝ အညာသိ ဘဂဝါ "သင်္ဃဘေဒတ္ထိကော ဟုတွာ အယံ ယာစတီ"တိ။ ယသ္မာ ပန တာနိ အနုဇာနိယမာနာနိ ဗဟူနံ ကုလပုတ္တာနံ မဂ္ဂန္တရာယာယ သံဝတ္တန္တိ, တသ္မာ ဘဂဝါ **"အလံ ဒေဝဒတ္တာ"** တိ ပဋိက္ခိပိတွာ **"ယော ဣစ္ဆတိ အာရညိကော ဟောတူ"** တိအာဒိမာဟ။

ဧတ္ထ ပန ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယံ ဝိဒိတွာ ကုလပုတ္တေန အတ္တနော ပတိရူပံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယဉှေတ္ထ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယော – "ဧကော ဘိက္ခု မဟဗ္ဗလော ဟောတိ မဟုဿာဟော, သက္ကောတိ ကမဋ္ဌာနသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ အရညေ ဝိဟရန္တော ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ။ ဧကော ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော အရညေ န သက္ကောတိ, ကမန္တေယေဝ သက္ကောတိ။ ဧကော မဟဗ္ဗလော သမပ္ပဝတ္တဓာတုကော အဓိဝာသနခန္တိသမ္ပန္နော ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု သမစိတ္တော အရညေပိ ကမန္တေပိ သက္ကောတိယေဝ။ ဧကော နေဝ ကမန္တေ န အရညေ သက္ကောတိ ပဒပရမော ဟောတိ။

တတ္ရ ယွာယံ မဟဗ္ဗလော ဟောတိ မဟုဿာဟော, သက္ကောတိ ကမဋ္ဌာနသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ အရညေ ဝိဟရန္တော ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ, သော အရညေယေဝ ဝသတု, ဣဒမဿ ပတိရူပံ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယောပိ စ ဿ အနုသိက္ခမာနာ အရညေ ဝိဟာတဗ္ဗမေဝ မညိဿန္တိ။

ယော ပန ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော ကမန္တေယေဝ သက္ကောတိ ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ, န အရညေ သော ကမန္တေယေဝ ဝသတု, ယွာယံ မဟဗ္ဗလော သမပ္ပဝတ္တဓာတုကော အဓိဝာသနခန္တိသမ္ပန္နော ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု သမစိတ္တော အရညေပိ ကမန္တေပိ သက္ကောတိယေဝ, အယမ္ပိ ကမဋ္ဌာနသေနာသနံ ပဟာယ အရညေ ဝိဟရတု, ဣဒမဿ ပတိရူပံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာပိ ဟိဿ အနုသိက္ခမာနာ အရညေ ဝိဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။

ယော ပနာယံ နေဝ ကမန္တေ န အရညေ သက္ကောတိ ပဒပရမော ဟောတိ။ အယမ္ပိ အရညေယေဝ ဝသတု။ အယံ ဟိဿ ဓုတင်္ဂသေဝနာ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာ စ အာယတိံ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော ဘဝိဿတိ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော စဿ အနုသိက္ခမာနာ အရညေ ဝိဟာတဗ္ဗံ မညိဿန္တီတိ။

ဧဝံ ယွာယံ ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော ကမန္တေယေဝ ဝိဟရန္တော သက္ကောတိ ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ န အရညေ, ဣမံ ပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "ယော ဣစ္ဆတိ ကမန္တေ ဝိဟရတူ"တိ အာဟ။ ဣမိနာ စ ပုဂ္ဂလေန အညေသမ္ပိ ဒွါရံ ဒိန္နံ။

ယဒိ ပန ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တဿ တံ သမ္ပဋိစ္ဆေယျ, ယွာယံ ပုဂ္ဂလော ပကတိယာ ဒုဗ္ဗလော ဟောတိ အပ္ပထာမော, ယောပိ ဒဟရကာလေ အရညဝါသံ အဘိသမ္ဘုဏိတွာ ဇိဏ္ဏကာလေ တ တတပိတ္တာဒီဟိ သမုပ္ပန္နဓာတုက္ခောဘကာလေ တ နာဘိသမ္ဘုဏာတိ, ကမန္တေယေဝ ပန ဝိဟရန္တော သက္ကောတိ ဒုက္ခဿန္တံ ကာတုံ, တေသံ အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓော ဘဝေယျ, အရဟတ္တဖလာဓိဂမော န ဘဝေယျ, ဥဒ္ဒေသော ဥဗ္ဗိဂ္ဂနယံ ဝိလောမံ အနိယျာနိကံ သတ္ထု သာသနံ ဘဝေယျ, သတ္ထာ စ တေသံ အသဗ္ဗညူ အဿ "သကတာဒံ ဆဋ္ဍေတွာ ဒေဝဒတ္တဝါဒေ ပတိဋ္ဌိတော"တိ ကရဏေယျဟာ စ ဘဝေယျ။ တသ္မာ ဘဂဝါ ဧဝရူပေ ပုဂ္ဂလေ သင်္ဂဏှန္တော ဒေဝဒတ္တဿ တံ ပဋိက္ခိပိ။ ဧတေနေဝူပာယေန ပိဏ္ဍပာတိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ပံသုကူလိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ အဋ္ဌ မာသေ ရုက္ခမူလိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတ္တာရော ပန မာသေ ရုက္ခမူလသေနာသနံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

မစ္ဆမံသဝတ္ထုသ္မိံ **တိကောဋိပရိသုဒ္ဓ** န္တိ တီဟိ ကောဋီဟိ ပရိသုဒ္ဓံ, ဒိဋ္ဌာဒီဟိ အပရိသုဒ္ဓီဟိ ဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ တေနေဝါဟ – "အဒိဋ္ဌံ, အသုတံ, အပရိသင်္ကိတ"န္တိ။ တတ္ထ **"အဒိဋ္ဌံ"** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတွာ ဂယှမာနံ အဒိဋ္ဌံ။ "အသုတံ" နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတွာ ဂဟိတန္တိ အသုတံ။ **"အပရိသင်္ကိတံ"** ပန ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ သုတပရိသင်္ကိတံ တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတဉ္စ ဥတွာ တဗ္ဗိပက္ခတော ဇာနိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဣဓ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ မနုဿေ ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထေ ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တေ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တေ,

ဒုတိယဒိဝသေ စ နေသံ တံ ကမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍဟတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန ဒိဋ္ဌေန ပရိသင်္ကန္တိ “ဘိက္ခူနံ နုခော အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဣဒံ **ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ,** နာမ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ “ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ, အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ တ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ တ ကတ”န္တိ ဝဒန္တိ ကပ္ပတိ။

နဟေဝ ခော ဘိက္ခူ ပဿန္တိ; အပိစ သုဏန္တိ, မနုဿာ ကိရ ဇာလတဂုရာဒိဟတ္ထာ ကမတော တ နိက္ခမန္တိ, အရညေ တ ဝိစရန္တီ”တိ။ ဒုတိယဒိဝသေ စ နေသံ တံ ကမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ “ဘိက္ခူနံ နုခော အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဣဒံ **“သုတပရိသင်္ကိတံ”** နာမ။ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ “ကသ္မာ, ဘန္တေ, န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ, အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ တ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ တ ကတ”န္တိ ဝဒန္တိ ကပ္ပတိ။

နဟေဝ ခော ပန ဘိက္ခူ ပဿန္တိ, န သုဏန္တိ; အပိစ ခော တေသံ ကမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သမစ္ဆမံသံ ပိဏ္ဍဟတံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဘိဟရန္တိ, တေ ပရိသင်္ကန္တိ “ဘိက္ခူနံ နုခော အတ္ထာယ ကတ”န္တိ ဣဒံ **“တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတံ”** နာမ။ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ “ကသ္မာ, ဘန္တေ, န ဂဏှထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “နယိဒံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ တ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ တ ကတံ ပဝတ္တမံသံ တ ကပ္ပိယမေဝ လဘိတွာ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ သမ္ပာဒိတ”န္တိ ဝဒန္တိ ကပ္ပတိ။ မတာနံ ပေတကိစ္စတ္ထာယ မင်္ဂလာဒီနံ တ အတ္ထာယ ကတေပိ ဧသေဝ နယော။ ယံ ယဉှိ ဘိက္ခူနံယေဝ အတ္ထာယ အကတံ, ယတ္ထ စ နိဗ္ဗေမတိကော ဟောတိ, တံ သဗ္ဗံ ကပ္ပတိ။

သစေ ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ဟောတိ, တေ စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ န ဇာနန္တိ, အညေ ဇာနန္တိ။ ယေ ဇာနန္တိ, တေသံ န ဝဋ္ဋတိ , ဣတရေသံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေ န ဇာနန္တိ, တေယေဝ ဇာနန္တိ, တေသံယေဝ န ဝဋ္ဋတိ, အညေသံ ဝဋ္ဋတိ။ တေပိ အမှာကံ အတ္ထာယ ကတန္တိ ဇာနန္တိ, အညေပိ ဧတေသံ အတ္ထာယ ကတန္တိ ဇာနန္တိ, သဗ္ဗေသမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ, သဗ္ဗေ န ဇာနန္တိ, သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပဉ္စသု ဟိ သဟဓမ္မိကေသု ယဿ တ တဿ တ အတ္ထာယ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ, သဗ္ဗေသံ န ကပ္ပတိ။

သစေ ပန ကောစိ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ဟဏံ ဝဓိတွာ တဿ ပတ္တံ ပူရေတွာ ဒေတိ, သော စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ ဇာနံယေဝ ဂဟေတွာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ, သော တဿ သဒ္ဓာယ ပရိဘုဉ္ဇတိ, ကဿ အာပတ္တီတိ? ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။ ယဉှိ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ တဿ အဘုတ္တတာယ အနာပတ္တိ, ဣတရဿ အဇာနနတာယ။ ကပ္ပိယမံသဿ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိ နတ္ထိ။ ဥဒ္ဒိဿ ကတဉ္စ အဇာနိတွာ ဘုတ္တဿ ပစ္ဆာ ဥတွာ အာပတ္တိဒေသနာကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ, အကပ္ပိယမံသံ ပန အဇာနိတွာ ဘုတ္တေန ပစ္ဆာ ဥတွာပိ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ, ဥဒ္ဒိဿ ကတဉှိ ဥတွာ ဘုဉ္ဇတောဝ အာပတ္တိ။ အကပ္ပိယမံသံ အဇာနိတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ အာပတ္တိယေဝ။ တသ္မာ အာပတ္တိဘီရုကေန ရူပံ သလ္လက္ခေန္တေနာပိ ပုစ္ဆိတွာဝ မံသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပရိဘောဂကာလေ ပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီတိ တ ဂဟေတွာ ပုစ္ဆိတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? ဒုဝိညေယျတ္တာ။ အစ္ဆမံသံ ဟိ သူကရမံသသဒိသံ ဟောတိ, ဒီပိမံသာဒီနိပိ မိဂမံသာဒိသဒိသာနိ, တသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ ဂဟဏမေဝ ဝတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။

ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ တိ တုဋ္ဌော စေဝ ဥန္နတကာယစိတ္တော စ ဟုတွာ။ သော ကိရ “န ဘဂတ ဣမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ အနုဇာနာတိ, ဣအနိ သက္ခိဿာမိ သင်္ဃဘေဒံ ကာတု”န္တိ ကောကာလိကဿ ဣင်္ဂိတာကာရံ ဒဿေတွာ ယထာ ဝိသံ တ ခါဒိတွာ ရဇ္ဇုယာ တ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာ သတ္ထံ တ အာဟရိတွာ မရိတုကာမော ပုရိသော ဝိသာဒီသု အညတရံ လဘိတွာ တပ္ပစ္စယာ အာသန္နမ္ပိ မရဏဒုက္ခံ အဇာနန္တော ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ ဟောတိ; ဧဝမေဝ သင်္ဃဘေဒပစ္စယာ အာသန္နမ္ပိ အဝီစိမှိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပဋိသံဝေဒနီယံ ဒုက္ခံ အဇာနန္တော “လဒ္ဓော အနိ မေ သင်္ဃဘေဒဿ ဥဟယော”တိ ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ သပရိသော ဥဋ္ဌာယာသနာ တေနေဝ ဟဋ္ဌဘာဝေန ဘဂဝန္တံ အဘိတဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

တေ မယံ က္လမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ သမာအယ ဝတ္တာမာ တိ တွေ ပန "က္လမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗေပိ တေ မယံ က္လမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ ဇန့် သညာပေဿာမာတိ အဘိဏှံ ပရိဝိတက္ကဝသေန ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသံ အသလ္လက္ခေတွာ အဘိဏှံ ပရိဝိတက္ကာနုရူပမေဝ "တေ မယံ က္လမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟီ"တိ အာဟ, ယထာ တံ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော။

ဓုတာ သလ္လေခဝုတ္တိနော တိ ယာ ပဋိပဒါ ကိလေသေ ဓုနာတိ, တာယ သမန္နာဂတတ္တာ **ဓုတာ**။ ယာ စ ကိလေသေ သလ္လိခတိ, သာ ဧတေသံ ဝုတ္တီတိ **သလ္လေခဝုတ္တိနော** ။

ဗာဟုလိကောတိ စီဝရာဒီနံ ပစ္စယာနံ ဗဟုလဘာဝေ ဗာဟုလ္လံ, တံ ဗာဟုလ္လမဿ အတ္ထိ, တသ္မိံ ဝါ ဗာဟုလ္လေ နိယုတ္တော ဌိတောတိ ဗာဟုလိကော။ **ဗာဟုလ္လာယ စေတေတီ** တိ ဗာဟုလတ္တာယ စေတေတိ ကပ္ပေတိ ပကပ္ပေတိ။ ကထဉ္ဟိ နာမ မယ္ဟံ ပစ္စယာ သာဝကာနဉ္စ စီဝရာဒီနံ ပစ္စယာနံ ဗဟုလဘာဝေ ဘဝေယျာတိ ဇေဝံ ဥဿုက္ကမာပန္နော တိ အဓိပ္ပာယော။ **စက္ကဘေဒာယာ** တိ အာဏာဘေဒာယ။

ခမိံ့ ကထံ ကတ္တာ တိ ခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေန "အလံ, ဒေဝဒတ္တ, မာ တေ ရုစ္စိ သင်္ဃဘေဒေါ။ ဂရုကော ခေါ, ဒေဝဒတ္တ, သင်္ဃဘေဒေါ။ ယော ခေါ, ဒေဝဒတ္တ, သမဂ္ဂံ သင်္ဃံ ဘိန္ဒတိ, ကပ္ပဋ္ဌိကံ ကိဗ္ဗိသံ ပသဝတိ, ကပ္ပံ နိရယမှိ ပစ္စတိ, ယော စ ခေါ, ဒေဝဒတ္တ, ဘိန္နံ သင်္ဃံ သမဂ္ဂံ ကရောတိ, ဗြဟ္မံ ပုညံ ပသဝတိ, ကပ္ပံ သဂ္ဂမှိ မောဒတီ"တိ (စူဠဝ. ၃၄၃) ဧဝမာဒိကံ အနေကပ္ပကာရံ ဒေဝဒတ္တဿ စ ဘိက္ခူနဉ္စ တဒနုစ္ဆဝိကံ တဒနုလောမိကံ ခမိံ့ ကထံ ကတွာ။

၄၁၁. သမဂ္ဂဿာ တိ သဟိတဿ စိတ္တေန စ သရီရေန စ အဝိယုတ္တဿာတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေပိ ဟိ အယမေဝ အတ္ထော ဒဿိတော။ **သမာနသံဝါသကော**တိ ဟိ ဝဒတာ စိတ္တေန အဝိယောဂေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ **သမာနသီမာယံ ဌိတော**တိ ဝဒတာ သရီရေန။ ကထံ? သမာနသံဝါသကော ဟိ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကေန ဝါ ကမ္မနာနာသံဝါသကေန ဝါ ဝိရဟိတော သမစိတ္တတာယ စိတ္တေန အဝိယုတ္တော ဟောတိ။ သမာနသီမာယံ ဌိတော ကာယသာမဂ္ဂိဒါနတော သရီရေန အဝိယုတ္တော။

ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏ န္တိ ဘေဒနဿ သင်္ဃဘေဒဿ အတ္ထာယ သံဝတ္တနိကံ ကာရဏံ။ က္လမသ္မိဉ္ဟိ ဩကာသေ "ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏ"န္တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၁၆၈) ဝိယ ကာရဏံ အဓိကရဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္စ ယသ္မာ အဋ္ဌာရသဝိဓံ ဟောတိ, တသ္မာ ပဒဘာဇနေ "အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနီ"တိ ဝုတ္တံ။ တာနိ ပန "က္လဓူဟလိ, ဘိက္ခု အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေတီ"တိအာဒိနာ (စူဠဝ. ၃၅၂) နယေန ခန္ဓကေ အာဂတာနိ, တသ္မာ တတ္ထေဝ နေသံ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ယောပိ စာယံ က္လမာနိ ဝတ္ထူနိ နိဿာယ အပရေဟိပိ ကမ္မေန, ဥဒ္ဒေသေန, ဝေါဟာရေန, အနုဿာဝနာယ, သလာကဂ္ဂါဟေနာတိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ သင်္ဃဘေဒေါ ဟောတိ, တမ္ပိ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ပကာသယိဿာမ။ သင်္ဃေပတော ပန **ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာအယာ** တိ တွေ သင်္ဃဘေဒဿ အတ္ထာယ သံဝတ္တနိကံ သင်္ဃဘေဒနိပ္ဖတ္တိသမတ္ထံ ကာရဏံ ဂဟေတွာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပဂ္ဂယှဟာ** တိ ပဂ္ဂဟိတံ အဗ္ဘုဿိတံ ဟာကဋ္ဌံ ကတွာ။ **တိဋ္ဌေယျာ** တိ ယထာသမာဒိန္နံ ယထာပဂ္ဂဟိတမေဝ စ ကတွာ အစ္ဆေယျ ။ ယသ္မာ ပန ဧဝံ ပဂ္ဂဏှဟတာ တိဋ္ဌတာ စ တံ ဒီပိတဉ္စေဝ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌဉ္စ ဟောတိ, တသ္မာ ပဒဘာဇနေ "ဒီပေယျာ"တိ စ "နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျာ"တိ စ ဝုတ္တံ။

ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော တိ အညေဟိ လဇ္ဇီဟိ ဘိက္ခူဟိ ဇေဝံ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ။ ပဒဘာဇနေ စဿ **ယေ ပဿန္တီ** တိ ယေ သမ္မုခါ ပဂ္ဂယှဟ တိဋ္ဌန္တံ ပဿန္တိ။ **ယေ သုဏန္တီ** တိ ယေပိ "အသုကသ္မိံ နာမ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ အဓိကရဏံ သမာအယ ပဂ္ဂယှဟ တိဋ္ဌတီ"တိ သုဏန္တိ။

သမေတာယသ္မာ သင်္ဃေနာ တိ အာယသ္မာ သင်္ဃေန သဒ္ဓိံ သမေတု သမာဂစ္ဆတု ဧကလဒ္ဓိကော ဟောတူတိ အတ္ထော။ ကိံ ကာရဏာ? **သမဂ္ဂေါ ဟိ သင်္ဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတီ** တိ။

တတ္ထ **သမ္မောဒမာနော** တိ အညမညံ သမ္မတ္တိယာ သဠ္ဍ မောဒမာနော။ **အဝိဝဒမာနော**တိ "အယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော"တိ ဧဝံ န ဝိဝဒမာနော။ ဧကော ဥဒ္ဒေသော အဿာတိ **ဧကုဒ္ဒေသော,** ဧကတော ပဝတ္တပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသော, န ဝိသုံတိ အတ္ထော။ **ဖာသု ဝိဟရတီ**တိ သုခံ ဝိဟရတိ။

ဣစ္စေတံ ကုသလ န္တိ ဧတံ ပဋိနိဿဇ္ဇနံ ကုသလံ ခေမံ သောတ္ထိဘာဝေ တဿ ဘိက္ခုနော။ **နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ တိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇတော ဒုက္ကဋံ။ **သုတွာ န ဝဒန္တိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ယေ သုတွာ န ဝဒန္တိ, တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ ကီဝဒူရေ သုတွာ အဝဒန္တာနံ ဒုက္ကဋံ? ဧကဝိဟာရေ တာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ "သမန္တာ အဒ္ဓယောဇနေ ဘိက္ခူနံ ဘာရော။ ဒူတံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ပေသေတွာ ဝဒတောပိ အာပတ္တိမောက္ခော နတ္ထိ။ သယမေဝ ဂန္တွာ 'ဂရုကော ခေါ, အာဝုသော, သင်္ဃဘေဒေါ, မာ သင်္ဃဘေဒံ အယ, ပရက္ကမီ'တိ နိဝါရေတဗ္ဗော"တိ။ ပဟောန္တေန ပန ဒူရမ္ပိ ဂန္တဗ္ဗံ အဂိလာနာနညဉ်ပိ ဒူရေပိ ဘာရောယေဝ။

ဣဓာနိ "ဝေဠု သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော"တိအာဒီသု အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ **"သော ဘိက္ခု သင်္ဃမဇ္ဈမ္ပိ အာကမိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သင်္ဃမဇ္ဈမ္ပိ အာကမိတွာ** တိ သစေ ပုရိမနယေန ဝုစ္စမာနော န ပဋိနိဿဇ္ဇတိ ဟတ္ထေသု စ ပာဒေသု စ ဂဟေတွာပိ သင်္ဃမဇ္ဈံ အာကမိတွာ ပုနပိ "မာ အာယသ္မာ"တိ အာဒိနာ နယေန တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗော။

ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော တိ ယာဝ တတိယံ သမနုဘာသနံ တာဝ သမနုဘာသိတဗ္ဗော။ တီဟိ သမနုဘာသနကမ္မဝါစာဟိ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ အတ္ထမေဝ ဂဟေတွာ သမနုဘာသနဝိဓိံ ဒဿေတုံ "သော ဘိက္ခု သမနုဘာသိတဗ္ဗော။ ဧဝဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, သမနုဘာသိတဗ္ဗော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၄၁၄. တတ္ထ **ဉတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တီ** တိ ယဉ္စ ဉတ္တိပရိယောသာနေ ဒုက္ကဋံ အာပန္နော, ယေ စ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယေ, တာ တိဿောပိ အာပတ္တိယော "ယဿ န က္ခမတိ သော ဘာသေယျာ"တိ ဧဝံ **ယ္ယ**-ကာရပ္ပတ္တမတ္တာယ တတိယကမ္မဝါစာယ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ သင်္ဃာဒိသေသောယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ကိံ ပန အာပန္နာပတ္တိယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ အနာပန္နာတိ? **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ ဝဒတိ "ယော အဝသာနေ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿတိ, သော တာ အာပတ္တိယော န အာပဇ္ဇတိ, တသ္မာ အနာပန္နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တီ"တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန လိင်္ဂပရိဝတ္တေန အသာဓာရဏာပတ္တိယော ဝိယ အာပန္နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, အနာပန္နာနံ ကိံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ"တိ အာဟ။

၄၁၅. **ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီ** တိ တဉ္စေ သမနုဘာသနကမ္မံ ဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ, တသ္မိံ ဓမ္မကမ္မသညီတိ အတ္ထော။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဣဓ သညာ န ရက္ခတိ, ကမ္မဿ ဓမ္မိကတ္တာ ဧဝ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော အာပဇ္ဇတိ။

၄၁၆. **အသမနုဘာသန္တဿာ** တိ အသမနုဘာသိယမာနဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿာပိ သင်္ဃာဒိသေသေန အနာပတ္တိ။

ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿာ တိ ဉတ္တိတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ဉတ္တိက္ခဏေ ဝါ ဉတ္တိပရိယောသာနေ ဝါ ပဌမာယ ဝါ အနုသာဝနာယ ဒုတိယာယ ဝါ တတိယာယ ဝါ ယာဝ **ယ္ယ**-ကာရံ န သမ္ပာပုဏာတိ, တာဝ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ သင်္ဃာဒိသေသေန အနာပတ္တိ။

အာဒိကမ္မိကဿာ တိ။ ထေရေ ပန "ဒေဝဒတ္တော သမဂ္ဂဿ သင်္ဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ, တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ **ပရိဝါရေ** (ပရိ. ၁၇) အာဂတတ္တာ ဒေဝဒတ္တော အာဒိကမ္မိကော။ သော စ ခေါ သင်္ဃဘေဒါယ ပရက္ကမနဿေဝ, န အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနဿ။ န ဟိ တဿ တံ ကမ္မံ ကတံ။ ကထမိဒံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ စေ? သုတ္တတော။ ယထာ ဟိ "အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော ယာဝတတိယံ သမနုဘာသနာယ န ပဋိနိဿဇ္ဇိ, တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ **ပရိဝါရေ** (ပရိ. ၁၂၁) အာဂတတ္တာ အရိဋ္ဌဿ ကမ္မံ ကတန္တိ ပညာယတိ, န တထာ ဒေဝဒတ္တဿ။ အထာပိဿ ကတေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ကောစိ အတ္တနော ရုစိမတ္တေန ဝဒေယျ, တထာပိ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနေ အာဒိကမ္မိကဿ အနာပတ္တိ

နာမ နတ္ထိ။ န ဟိ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ ဝီတိက္ကမန္တဿ အညတ္ရ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတတော အနာပတ္တိ နာမ ဒိဿတိ။ ယမ္ပိ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဿ အနာပတ္တိယံ **“အာဒိကမ္မိကဿာ”** တိ ဟေတ္ထကေသု လိခိတံ, တံ **ပမာဒလိခိတံ**။ ပမာဒလိခိတဘာဝေ စဿ “ပဌမံ အရိဋ္ဌော ဘိက္ခု စောဒေတဗ္ဗော, စောဒေတ္ဝာ သာရေတဗ္ဗော, သာရေတ္ဝာ အာပတ္တိံ ရောပေတဗ္ဗော”တိ (စူဠဝ. ၆၅) ဇဝံ ကမ္မက္ခန္ဓကေ အာပတ္တိရောပနဝစနတော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဘေဒာယ ပရက္ကမနေ အာဒိကမ္မိကဿ ဒေဝဒတ္တဿ ယသ္မာ တံ ကမ္မံ န ကတံ, တသ္မာဿ အာပတ္တိယေဝ န ဇာတာ။ သိက္ခာပဒံ ပန တံ အာရဗ္ဘ ပညတ္တန္တိ ကတ္ဝာ **“အာဒိကမ္မိကော”** တိ ဝုတ္တော။ ဣတိ အာပတ္တိယာ အဘာဝတောယေဝဿ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ သာ ပနေသာ ကိဉ္စာပိ အသမနုဘာသန္တဿာတိ ဣမိနာဝ သိဒ္ဓါ, ယသ္မာ ပန အသမနုဘာသန္တော နာမ ယဿ ကေဝလံ သမနုဘာသနံ န ကရောန္တိ, သော ဝုစ္စတိ, န အာဒိကမ္မိကော။ အယဉ္စ ဒေဝဒတ္တော အာဒိကမ္မိကောယေဝ, တသ္မာ **“အာဒိကမ္မိကဿာ”** တိ ဝုတ္တံ။ ဧတေနုပာယေန ဥပေတ္ဝတ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ သဗ္ဗသမနုဘာသနာသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု တိဝင်္ဂိကံ ဧကသမုဋ္ဌာနံ, သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ နာမမေတံ, ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇာမီတိ ကာယဝိကာရံ ဝါ ဝစီဘေဒံ ဝါ အကရောန္တဿေဝ ပန အာပဇ္ဇနတော အကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဌမသင်္ဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ဒုတိယသင်္ဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၁၇-၈. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဒုတိယသင်္ဃဘေဒသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အနုဝတ္တကာ** တိ တဿ ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစိဂ္ဂဟဏေန အနုပဋိပဇ္ဇနကာ။ ဝဂ္ဂံ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ ဝဒန္တီတိ **ဝဂ္ဂဝါဒကာ** ။ ပဒဘာဇနေ ပန “တဿ ဝဏ္ဏာယ ပက္ခာယ ဌိတာ ဟောန္တီ”တိ ဝုတ္တံ, တဿ သင်္ဃဘေဒာယ ပရက္ကမန္တဿ ဝဏ္ဏတ္ထာယ စ ပက္ခဝုဍ္ဎိအတ္ထာယ စ ဌိတာတိ အတ္ထော။ ယေ ဟိ ဝဂ္ဂဝါဒကာ, တေ နိယမေန ဤဒိသာ ဟောန္တိ, တသ္မာ ဇဝံ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန တိဏ္ဏံ ဥဒ္ဓံ ကမ္မာရဟာ န ဟောန္တိ, န ဟိ သင်္ဃော သင်္ဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ, တသ္မာ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါတိ ဝုတ္တံ။

ဇာနာတိ နောတိ အမှာကံ ဆန္ဒာဒီနိ ဇာနာတိ။ **ဘာသတီ**တိ “ဇဝံ ကရောမာ”တိ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဘာသတိ။ **အမှာကမ္ပေတံ ခမတီ**တိ ယံ သော ကရောတိ, ဇတံ အမှာကမ္ပိ ရုစ္စတိ။

သမေတာယသ္မန္တာနံ သင်္ဃေနာ တိ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တံ သင်္ဃေန သဒ္ဓိံ သမေတု သမာဂစ္ဆတု, ဧကီဘာဝံ ယာတူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပာကဋမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ပဌမသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုတိယသင်္ဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂. ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၄. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အနာစာရံ အာစရတီ**တိ အနေကပ္ပကာရံ ကာယဝစီဒွါရဝီတိက္ကမံ ကရောတိ။ **ကိံ နု ခေါ နာမာ**တိ ဝမ္ဘနဝစနမေတံ။ **အဟံ ခေါ နာမာ**တိ ဥက္ကံသဝစနံ။ **တုမှေဟ ဝဒေယျန္တိ** “ဣဒံ ကရောထ, ဣဒံ မာ ကရောထာ”တိ အဟံ တုမှေဟ ဝတ္တုံ အရဟာမီတိ ဒဿေတိ။ ကသ္မာတိ စေ? ယသ္မာ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ကဏ္ဍကံ အာရုယှ မယာ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတောတိဝေမာဒိမတ္ထံ သန္ဓာယာဟ။ “အမှာကံ ဓမ္မော”တိ ဝတ္ဝာ ပန အတ္တနော သန္တကဘာဝေ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော **“အမှာကံ အယျပုတ္တေန ဓမ္မော အဘိသမိတော”**တိ အာဟ။ ယသ္မာ အမှာကံ အယျပုတ္တေန စတုသစ္စဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ, တသ္မာ

ဓမ္မောပိ အမှဟာကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဋ္ဌိ ပန အတ္တနော ဝေရိပက္ခေ ဌိတံ မညမာနော အမှဟာကံ သဋ္ဌောတိ န ဝဒတိ။ ဥပမံ ပန ဝတွာ သဋ္ဌိ အပသာဒေတုကာမော **“သေယျထာပိ နာမာ”** တိအာဒိမာဟ။ **တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏသဋ္ဌ** န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ပတိတံ တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏံ။ အထ တ တိဏာဒ္ဓိ နိဿာရကံ လဟုကံ ကဋ္ဌာ **တိဏကဋ္ဌံ။ ပဏ္ဏသဋ္ဌ** န္တိ ပုရာဏပဏ္ဏံ။ **ဥဿာရေယျာ** တိ ရာသိံ ကရေယျ။

ပဗ္ဗတေယျာ တိ ပဗ္ဗတပဘဝတ, သာ ဟိ သီဃသောတာ ဟောတိ, တသ္မာ တမေဝ ဂဏှာတိ။ **သင္ခသေတလ ပဏကန္တိ** တွေ **သင္ခော** တိ ဒီဃမူလကော ပဏ္ဏသေတလော ဝုစ္စတိ။ **သေတလော** တိ နီလသေတလော, အဝသေသော ဥဒကပပ္ပဋ္ဋကတိလဗီဇကာဒိ သဗ္ဗောပိ **ပဏကော** တိ သင်္ခ ဂစ္ဆတိ။ **ကေတော ဥဿာရိတာ** တိ ကေဌာနေ ကေနာပိ သမ္ပိဏ္ဍိတာ ရာသီကတာတိ ဒဿေတိ။

၄၂၅-၆. ဒုဗ္ဗစဇာတိကော တိ ဒုဗ္ဗစသဘာဝေ ဝတ္တုံ အသက္ကုဏေယျောတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေပိဿ **ဒုဗ္ဗ ဗစော** တိ ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ဝဒိတဗ္ဗော, န သက္ကာ သုခေန ဝတ္တုန္တိ အတ္ထော။ **ဒောဝစဿကရဏေဟီ** တိ ဒုဗ္ဗစ ဘာဝကရဏီယေဟိ, ယေ ဓမ္မာ ဒုဗ္ဗစံ ပုဂ္ဂလံ ကရောန္တိ, တေဟိ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ တေ ပန ‘‘ကတမေ စ, အာဝုသော, ဒောဝစဿကရဏာ ဓမ္မာ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ပာပိစ္ဆော ဟောတီ’’တိအာဒိနာ နယေန ပဋိပာဋိယာ **အနုမာနသုတ္တေ** (မ. နိ. ၁.၁၈၁) အာဂတာ ပာပိစ္ဆတာ, အတ္တုက္ကံသကပရဝမ္ဘကတာ, ကောဓနတာ, ကောဓဟေတု ဥပနာဟိတာ, ကောဓဟေတုအဘိသင်္ဂိတာ, ကောဓဟေတုကောဓသာမန္တဝါစာနိစ္ဆာရဏတာ, စောဒကံ ပဋိပ္ဖရဏတာ, စောဒကံ အပသာဒနတာ, စောဒကဿ ပစ္စာရောပနတာ, အညေန အညံပဋိစရဏတာ , အပဒာနေန န သမ္ပာယနတာ, မက္ခိပဠာသိတာ, ဣဿုကီမစ္ဆရိတာ, သဌမာယာဝိတာ, ထဒ္ဓာတိမာနိတာ, သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိအာဓာနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာတိ ဧကူနဝီသတိ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဩတဒံ နက္ခမတိ န သဟတီတိ **အက္ခမော** ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ အပ္ပဋိပဇ္ဇနတော ပဒက္ခိဏေန အနုသာသနိံ န ဂဏှာ တီတိ **အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိံ** ။

ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု တိ ဥဒ္ဒေသေ ပရိယာပန္နေသု အန္တောဂဓေသု။ ‘‘ယဿ သိယာ အာပတ္တိ, သော အာဝိ ကရေယျာ’’တိ ဧဝံ သင်္ဂဟိတတ္တာ အန္တော ဟတိမောက္ခဿ ဝတ္တမာနေသူတိ အတ္ထော။ **သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စ မာနော** တိ သဟဓမ္မိကေန ဝုစ္စမာနော ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, ပဉ္စဟိ သဟဓမ္မိကေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ တေသံ တ သန္တကတ္တာ သဟဓမ္မိကန္တိ လဒ္ဓနာမေန ဗုဒ္ဓပညတ္တေန သိက္ခာပဒေန ဝုစ္စမာနောတိ အတ္ထော။

ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာ တိ ယေန ဝစနေန မံ ဝဒထ, တတော မမ ဝစနတော ဝိရမထ။ မာ မံ တံ ဝစနံ ဝဒထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝဒတု သဟဓမ္မေနာ တိ သဟဓမ္မိကေန သိက္ခာပဒေန သဟဓမ္မေန တ အညေနပိ ဟာသာဒိကဘာဝသံဝတ္တနိကေန ဝစနေန ဝဒတု။ **ယဒိဒန္တိ** ဝုဗ္ဗိကာရဏနိဒဿနတ္တေ နိပါတော။ တေန ‘‘ယံ ဣဒံ အညမညဿ ဟိတဝစနံ အာပတ္တိ တော ဝုဋ္ဌာပနဉ္စ တေန အညမညဝစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေန စ သံဝဍ္ဎာ ပရိသာ’’တိ ဧဝံ ပရိသာယ ဝုဗ္ဗိကာရဏံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမသင်္ဃဘေဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃. ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၁. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ တိ ကုလဒူသကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ နာမာ** တိ အဿဇိ စေဝ ပုနဗ္ဗသုကော စ။ **ကီဋာဂိရိသ္မိ** န္တိ ဧဝံနာမကေ ဇနပဒေ။ **အာဝါသိကာ ဟောန္တီ** တိ တွေ အာဝါသော ဧတေသံ အတ္ထီတိ အာဝါသိကာ။ ‘‘အာဝါသော’’တိ ဝိဟာရော ဝုစ္စတိ။ သော ယေသံ အာယတ္တော နဝကမ္မကရဏပုရာဏပဋိသင်္ခ

ခရဏာဒိဘာရဟာရတာယ, တေ အာတသိကာ။ ယေ ပန ကေဝလံ ဝိဟာရေ ဝသန္တိ, တေ နေတသိကာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေ အာတသိကာ အဟေသုံ။ **အလဇ္ဇိနော ဟုပဘိက္ခူ** တိ နိလ္လဇ္ဇာ လာမကဘိက္ခူ, တေ ဟိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ ဇေဋ္ဌကဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဆ ဇနာ သဟာယကာ "ကသိကမ္မာဒီနိ ဒုက္ကရာနိ, ဟန္ဒ မယံ သမ္မာ ပဗ္ဗဇာမ! ပဗ္ဗဇန္တေဟိ စ ဥပ္ပန္နေ ကိစ္စေ နိတ္ထရဏကဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ သမ္မန္တယိတွာ ဒွိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေ ပဉ္စဝဿာ ဟုတွာ မာတိကံ ပဂုဏံ ကတွာ မန္တယိံသု "ဇနပဒေ နာမ ကအာစိ သုဘိက္ခော ဟောတိ ကအာစိ ဒုဗ္ဘိက္ခော, မယံ မာ ဧကဋ္ဌာနေ ဝသိမှ, တီသု ဌာနေသု ဝသာမာ"တိ။ တတော ပဏ္ဍုကလောဟိတကေ အာဟံသု – "အာဝုသော, သာဝတ္ထိ နာမ သတ္တပညာသာယ ကုလသတသဟဿေဟိ အဇ္ဈာဝုတ္ထာ, အသီတိကမသဟဿပဋိမဏ္ဍိတာနံ တိယောဇနသတိကာနံ ဒွိန္နံ ကာသိကောသလရဋ္ဌာနံ အာယမုခဘူတာ, တတ္ထ တုမှေ ဟ ခုရဋ္ဌာနေယေဝ ပရိဝေဏာနိ ကာရေတွာ အမ္ဗပနသနာဠိကေရာဒီနိ ရောပေတွာ ပုပ္ဖေဟိ စ ဖလေဟိ စ ကုလာနိ သင်္ဂဏှန္တာ ကုလအရကေ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပရိသံ ဝဍ္ဎေထာ"တိ။

မေတ္တိယဘူမဇကေ အာဟံသု – "အာဝုသော, ရာဇဂဟံ နာမ အဋ္ဌာရသဟိ မနုဿကောဋီဟိ အဇ္ဈာဝုတ္ထံ အသီတိကမသဟဿပဋိမဏ္ဍိတာနံ တိယောဇနသတိကာနံ ဒွိန္နံ အင်္ဂမဂဓရဋ္ဌာနံ အာယမုခဘူတံ, တတ္ထ တုမှေ ဟ ခုရဋ္ဌာနေယေဝ။ပေ.။ ပရိသံ ဝဍ္ဎေထာ"တိ။

အဿဇိပုနဗ္ဗသုကေ အာဟံသု – "အာဝုသော, ကီဋာဂိရိ နာမ ဒွီဟိ မေဃေဟိ အနုဂ္ဂဟိတော တီဏိ သဿာနိ ပသဝတိ, တတ္ထ တုမှေ ဟ ခုရဋ္ဌာနေယေဝ ပရိဝေဏာနိ ကာရေတွာ။ပေ.။ ပရိသံ ဝဍ္ဎေထာ"တိ။ တေ တထာ အကံသု။ တေသု ဧကမေကဿ ပက္ခဿ ပဉ္စ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ပရိဝါရာ, ဧဝံ သမဓိကံ ဒိယၖဘိက္ခုသဟဿံ ဟောတိ။ တတ္ထ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ သပရိဝါရာ သီလဝန္တော ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဇနပဒစာရိကမ္ပိ စရန္တိ, တေ အကတဝတ္ထုံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ပညတ္တသိက္ခာပဒံ ပန န မဒ္ဒန္တိ, ဣတရေ သဗ္ဗေ အလဇ္ဇိနော အကတဝတ္ထုဉ္စ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ပညတ္တ သိက္ခာပဒဉ္စ မဒ္ဒန္တိ, တေန ဝုတ္တံ – "အလဇ္ဇိနော ဟုပဘိက္ခူ"တိ။

ဧဝရူပန္တိ ဧဝံဇာတိကံ။ **အနာစာရံ အာစရန္တီ** တိ အနာစရိတဗ္ဗံ အာစရန္တိ, အကာတဗ္ဗံ ကရောန္တိ။ **မာလာဝစ္ဆ န္တိ** တရုဏပုပ္ဖရုက္ခံ, တရုဏကာ ဟိ ပုပ္ဖရုက္ခာပိ ပုပ္ဖဂစ္ဆာပိ မာလာဝစ္ဆာ တေ့ဝ ဝုစ္စန္တိ, တေ စ အနေကပ္ပကာရံ မာလာဝစ္ဆံ သယမ္ပိ ရောပေန္တိ, အညေနပိ ရောပာပေန္တိ, တေန ဝုတ္တံ – "မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိ ရောပာပေန္တိပီ"တိ။ **သိဉ္စန္တီ** တိ သယမေဝ ဥဒကေန သိဉ္စန္တိ။ **သိဉ္စာပေန္တီ** တိ အညေနပိ သိဉ္စာပေန္တိ။

ဧတ္ထ ပန အကပ္ပိယဝေါဟာရော ကပ္ပိယဝေါဟာရော ပရိယာယော ဩဘာသော နိမိတ္တကမ္မန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ဇာနိ တဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ **အကပ္ပိယဝေါဟာရော** နာမ အလ္လဟရိတာနံ ကောဋ္ဋနံ ကောဋ္ဋာပနံ, အာဝါဋဿ ခဏနံ ခဏာပနံ, မာလာဝစ္ဆဿ ရောပနံ ရောပာပနံ, အာဠိယာ ဗန္ဓနံ ဗန္ဓာပနံ, ဥဒကဿ သေစနံ သေစာပနံ, မာတိကာယ သမ္မုခကရဏံ ကပ္ပိယဥဒကသိဉ္စနံ ဟတ္ထမုခပာဒဓောဝနနှာနောဒကသိဉ္စနန္တိ။ **ကပ္ပိယဝေါဟာရော** နာမ "ဣမံ ရုက္ခံ ဇာန, ဣမံ အာဝါဋံ ဇာန, ဣမံ မာလာဝစ္ဆံ ဇာန, ဧတ္ထ ဥဒကံ ဇာနာ"တိ ဝစနံ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇုကရဏဉ္စ။ **ပရိယာယော** နာမ "ပဏ္ဍိတေန နာမ မာလာဝစ္ဆာဒယော ရောပာပေတဗ္ဗာ နစိရဿေဝ ဥပကာရာယ သံဝတ္တန္တီ"တိအာဒိဝစနံ။ **ဩဘာသော** နာမ ကုဒာလခဏိတ္တာဒီနိ စ မာလာဝစ္ဆေ စ ဂဟေတွာ ဌာနံ, ဧဝံ ဌိတဉှိ သာမဏေရာဒယော ဒိသွာ ထေရော ကာရာပေတုကာမောတိ ဉတွာ ကရောန္တိ။ **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ ကုဒာလ-ခဏိတ္တိ-ဝါသိ-ဖရသု-ဥဒကဘာဇနာနိ အာဟရိတွာ သမီပေ ဌပနံ။

ဣမာနိ ပဉ္စပိ **ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ** ရောပနေ န ဝဋ္ဋန္တိ, **ဖလပရိဘောဂတ္ထာယ** ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝေါဟာရဒွယမေဝ န ဝဋ္ဋတိ, ဣတရတ္တယံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ကပ္ပိယဝေါဟာရောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယဉ္စ အတ္တနော ပရိဘောဂတ္ထာယ ဝဋ္ဋတိ, တံ အညပုဂ္ဂလဿ တ သင်္ဃဿ တ စေတိယဿ တ အတ္ထာယပိ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။

အာရာမတ္ထာယ ပန **ဝနတ္ထာယ** စ **ဆာယတ္ထာယ** စ အကပ္ပိယဝေါဟာရမတ္တမေဝ န စ ဝဋ္ဋတိ, သေသံ ဝဋ္ဋတိ, န ကေဝလဉ္စ သေသံ ယံကိဉ္စိ မာတိကမ္ပိ ဥဇုံ ကာတုံ ကပ္ပိယဥဒကံ သိဉ္စိတုံ နှာနကောဋ္ဌကံ ကတွာ နှာယိတုံ ဟတ္ထ

ထဟာဒမုခဓောဝနဒကာနိ စ တတ္ထ ဆဋ္ဌေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဥ္စ** “ကပ္ပိယပထဝိယံ သယံ ရောပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယ ပန ရောပိတဿ တ ရောပာပိတဿ တ ဖလံ ပရိဘုဥ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သြစိနနသြစိနာပနေ ပကတိယာပိ ဟစိတ္တိယံ။ ကုလဒူသနတ္ထာယ ပန ဟစိတ္တိယဠ္စေဝ ဒုက္ကဋဥ္စ။ ဂန္ထနာဒီသု စ ဥရစ္ဆဒပရိယောသာနေသု ကုလဒူသနတ္ထာယ အညတ္ထာယ တ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ ။ ကသ္မာ? အနာစာရတ္တာ, “ဟပသမာစာရော”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဟပသမာစာရတ္တာ စ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယ ရုက္ခရောပနေ ဝိယ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ ကသ္မာ န အနာပတ္တီတိ စေ? အနာပတ္တိယေဝ။ ယထာ ဟိ တတ္ထ ကပ္ပိယဝေဟာရေန ပရိယာယာဒီဟိ စ အနာပတ္တိ တထာ ဝတ္ထုပူဇတ္ထာယပိ အနာပတ္တိယေဝ။

နနု စ တတ္ထ “ကပ္ပိယပထဝိယံ သယံ ရောပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တန္တိ? ဝုတ္တံ, န ပန **မဟာအဋ္ဌကထာယံ**။ အထာပိ မညေယျာသိ ဣတရာသု ဝုတ္တမ္ပိ ပမာဏံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယဥ္စ ကပ္ပိယဥဒကသေစနံ ဝုတ္တံ, တံ ကထန္တိ? တမ္ပိ န ဝိရုဇ္ဈတိ။ တတ္ထ ဟိ အဝိသေသေန “ရုက္ခံ ရောပေန္တိပိ ရောပာပေန္တိပိ, သိဥ္စန္တိပိ သိဥ္စာပေန္တိပီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “မာလာဝစ္ဆ”န္တိ ဝဒန္တော ဉာပေတိ “ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ပုပ္ဖဖလူပဂမေဝ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ, အညတ္ထ ပန ပရိယာယော အတ္ထီ”တိ။ တသ္မာ တတ္ထ ပရိယာယံ, ဣဓ စ ပရိယာယာဘာဝံ ဥတွာ ယံ **အဋ္ဌကထာသု** ဝုတ္တံ, တံ သုဝုတ္တမေဝ။ ဝုတ္တဥ္စေတံ –

“ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယော စ ဝုတ္တော။
ယော တဿ ပုတ္တေဟိ တထေဝ ဉာတော။
သော ယေဟိ တေသံ မတိမစ္စဇန္တာ။
ယသ္မာ ပုရေ အဋ္ဌကထာ အကံသု။

“တသ္မာ ဟိ ယံ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။
တံ ဝဇ္ဇယိတွာန ပမာဒလေခံ။
သဗ္ဗမ္ပိ သိက္ခာသု သကာရဝါနံ။
ယသ္မာ ပမာဏံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာန”န္တိ။

သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သိယာ ယဒိ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ ဂန္ထနာဒီသု အာပတ္တိ, ဟရဏာဒီသု ကသ္မာ အနာပတ္တီတိ? ကုလိတ္ထီအာဒီနံ အတ္ထာယ ဟရဏတော ဟရဏာဓိကာရေ ဟိ ဝိသေသေတွာ တေ ကုလိတ္ထီနန္တိအာဒိ ဝုတ္တံ, တသ္မာ ဗုဒ္ဓါဒီနံ အတ္ထာယ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ။

တတ္ထ **ဧကတောဝဏ္ဋိက** န္တိ ပုပ္ဖာနံ ဝဏ္ဋေ ဧကတော ကတွာ ကတမာလံ။ **ဥဘတောဝဏ္ဋိက** န္တိ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ပုပ္ဖဝဏ္ဋေ ကတွာ ကတမာလံ။ **မဥ္ဇရိက** န္တိအာဒီသု ပန မဥ္ဇရီ ဝိယ ကတာ ပုပ္ဖဝိကတိ မဥ္ဇရိကာတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိဓူတိကာ**တိ သူစိယာ တ သလာကာယ တ သိန္ဓုဝါရပုပ္ဖာဒီနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ကတာ။ **ဝဋံသကော**တိ ဝတံသကော။ **အာဝေဠာ**တိ ကဏ္ဏိကာ။ **ဥရစ္ဆဒော** တိ ဟာရသဒိသံ ဥရေ ဌပနကပုပ္ဖဒာမံ။ အယံ တာဝ ဧတ္ထ ပဒဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိတ္ထာရေန အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော။ ကုလဒူသနတ္ထာယ အကပ္ပိယပထဝိယံ မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တဿ ဟစိတ္တိယဥ္စေဝ ဒုက္ကဋဥ္စ, တထာ အကပ္ပိယဝေဟာရေန ရောပာပေန္တဿ။ ကပ္ပိယပထဝိယံ ရောပနေပိ ရောပာပနေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဥဘယတ္ထာပိ သကိံ အာဏတ္တိယာ ဗဟုန္နမ္ပိ ရောပနေ ဧကမေဝ သဟစိတ္တိယဒုက္ကဋံ တ သုဒ္ဓဒုက္ကဋံ တ ဟောတိ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ ဟိ ကပ္ပိယဘူမိယံ တ အကပ္ပိယဘူမိယံ တ ကပ္ပိယဝေဟာရေန ရောပာပနေ အနာပတ္တိ။ အာရာမာဒိအတ္ထာယပိ အကပ္ပိယပထဝိယံ ရောပေန္တဿ တ အကပ္ပိယဝစနေန ရောပာပေန္တဿ တ ဟစိတ္တိယံ။ အယံ ပန နယော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** န သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တော, **မဟာပစ္စရိယံ** ဝိဘတ္တောတိ။

သိဥ္စနသိဥ္စာပနေ ပန အကပ္ပိယဥဒကေန သဗ္ဗတ္ထ ဟစိတ္တိယံ, ကုလဒူသနပရိဘောဂတ္ထာယ ဒုက္ကဋမ္ပိ။ ကပ္ပိယေန တေသံယေဝ ဒွိန္နမတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ။ ပရိဘောဂတ္ထာယ စေတ္ထ ကပ္ပိယဝေဟာရေန သိဥ္စာပနေ အနာပ

တ္တိ။ အာပတ္တိဥ္ဇာနေ ပန ဓာရာဝစ္ဆေဒဝသေန ပယောဂဗဟုလတာယ အာပတ္တိဗဟုလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကုလဒူသနတ္ထာယ ဩစိနနေ ပုပ္ဖဂဏနာယ ဒုက္ကဋပါစိတ္တိယာနိ အညတ္ထ ပါစိတ္တိယာနေဝ။ ဗဟူနိ ပန ပုပ္ဖာနိ ဧကပယောဂေန ဩစိနန္တော ပယောဂဝသေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဩစိနာပနေ ကုလဒူသနတ္ထာယ သကိံ အာဏတ္တော ဗဟုမ္ပိ ဩစိနတိ, ဧကမေဝ သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋံ, အညတ္ထ ပါစိတ္တိယမေဝ။

ဂန္ထနာဒီသု သဗ္ဗာပိ ဆ ပုပ္ဖဝိကတိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ – ဂန္ထိမံ, ဂေါပ္ဖိမံ, ဝေဓိမံ, ဝေဌိမံ, ပူရိမံ, ဝါယိမန္တိ။ တတ္ထ **“ဂန္ထိမံ”** နာမ သဒဏ္ဍကေသု ဝါ ဥပ္ပလပဒုမာဒီသု အညေသု ဝါ ဒီဃဝဏ္ဋေသု ပုပ္ဖေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဒဏ္ဍကေန ဒဏ္ဍကံ ဝဏ္ဋေန ဝါ ဝဏ္ဋံ ဂန္ထေတွာ ကတမေဝ ဟိ ဂန္ထိမံ။ တံ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ကာတုမ္ပိ အကပ္ပိယဝစနေန ကာရာပေတုမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဇာန, ဧဝံ ကတေ သောဘေယျ, ယထာ ဧတာနိ ပုပ္ဖာနိ န ဝိကိရိယန္တိ တထာ ကရောဟီတိအာဒိနာ ပန ကပ္ပိယဝစနေန ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“ဂေါပ္ဖိမံ” နာမ သုတ္တေန ဝါ ဝါကာဒီဟိ ဝါ ဝဿိကပုပ္ဖာဒီနံ ဧကတောဝဏ္ဋိကဥဘတောဝဏ္ဋိကမာလာဝသေန ဂေါပ္ဖနံ, ဝါကံ ဝါ ရဇ္ဇုံ ဝါ ဒိဂုဏံ ကတွာ တတ္ထ အဝဏ္ဋကာနိ နီပပုပ္ဖာဒီနိ ပဝေသေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဗန္ဓန္တိ, ဧတမ္ပိ ဂေါပ္ဖိမမေဝ။ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။

“ဝေဓိမံ” နာမ သဝဏ္ဋကာနိ ဝဿိကပုပ္ဖာဒီနိ ဝဏ္ဋေသု, အဝဏ္ဋကာနိ ဝါ ဗကုလပုပ္ဖာဒီနိ အန္တောဆိဒ္ဒေ သူစိတာလဟီရာဒီဟိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ အာဝုနန္တိ, ဧတံ ဝေဓိမံ နာမ, တမ္ပိ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ ပန ကဒလိက္ခန္ဓမှိ ကဏ္ဋကေ ဝါ တာလဟီရာဒီနိ ဝါ ပဝေသေတွာ တတ္ထ ပုပ္ဖာနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ဌပေန္တိ, ကေစိ ကဏ္ဋကသာခာသု, ကေစိ ပုပ္ဖစ္ဆတ္တပုပ္ဖကူဋာဂါရကရဏတ္ထံ ဆတ္တေ စ ဘိတ္တိယဉ္စ ပဝေသေတွာ ဌပိတကဏ္ဋကေသု, ကေစိ ဓမ္မာသနဝိတာနေ ဗဒ္ဓကဏ္ဋကေသု, ကေစိ ကဏိကာရပုပ္ဖာဒီနိ သလာကာဟိ ဝိဇ္ဈန္တိ, ဆတ္တာဓိဆတ္တံ ဝိယ စ ကရောန္တိ, တံ အတိဩဠာရိကမေဝ ။ ပုပ္ဖဝိဇ္ဈနတ္ထံ ပန ဓမ္မာသနဝိတာနေ ကဏ္ဋကမ္ပိ ဗန္ဓိတုံ ကဏ္ဋကာဒီဟိ ဝါ ဧကပုပ္ဖမ္ပိ ဝိဇ္ဈိတုံ ပုပ္ဖေယေဝ ဝါ ပုပ္ဖံ ပဝေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဇာလဝိတာနဝေဒိက-နာဂဒန္တက ပုပ္ဖပဋိစ္ဆကတာလပဏ္ဏဂုဠကာဒီနံ ပန ဆိဒ္ဒေသု အသောကပိဏ္ဍိယာ ဝါ အန္တရေသု ပုပ္ဖာနိ ပဝေသေတုံ န ဒောသော။ ဧတံ ဝေဓိမံ နာမ န ဟောတိ။ ဓမ္မရဇ္ဇုယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။

“ဝေဌိမံ” နာမ ပုပ္ဖဒါမပုပ္ဖဟတ္ထကေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကေစိ ဟိ မတ္ထကဒါမံ ကရောန္တာ ဟေဋ္ဌာ ဃဋကာကာရံ ဒဿေတုံ ပုပ္ဖေဟိ ဝေဌေန္တိ, ကေစိ အဋ္ဌဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဒသ ဝါ ဥပ္ပလပုပ္ဖာဒီနိ သုတ္တေန ဝါ ဝါကေန ဝါ ဒဏ္ဍကေသု ဗန္ဓိတွာ ဥပ္ပလဟတ္ထကေ ဝါ ပဒုမဟတ္ထကေ ဝါ ကရောန္တိ, တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ သာမဏေရေဟိ ဥပ္ပါဋေတွာ ထလေ ဌပိတဥပ္ပလာဒီနိ ကာသာဝေန ဘဏ္ဍိကမ္ပိ ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေသံယေဝ ပန ဝါကေန ဝါ ဒဏ္ဍကေန ဝါ ဗန္ဓိတုံ အံသဘဏ္ဍိကံ ဝါ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အံသဘဏ္ဍိကာ နာမ ခန္ဓေ ဌပိတကာသာဝဿ ဥဘော အန္တေ အာဟရိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ တသ္မိံ ပသိဗ္ဗကေ ဝိယ ပုပ္ဖာနိ ပက္ခိပန္တိ, အယံ ဝုစ္စတိ အံသဘဏ္ဍိကာ, ဧတံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဏ္ဍကေဟိ ပဒုမိနိပဏ္ဏံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဥပ္ပလာဒီနိ ပဏ္ဏေန ဝေဌေတွာ ဂဏှန္တိ, တတြာပိ ပုပ္ဖာနံ ဥပရိ ပဒုမိနိပဏ္ဏမေဝ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟေဋ္ဌာ ဒဏ္ဍကံ ပန ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

“ပူရိမံ” နာမ မာလာဂုဏေ စ ပုပ္ဖပဋေ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဟိ မာလာဂုဏေန စေတိယံ ဝါ ဗောဓိံ ဝါ ဝေဒိကံ ဝါ ပရိက္ခိပန္တော ပုန အာနေတွာ ပူရိမဋ္ဌာနံ အတိက္ကာမေတိ, ဧတ္တာဝတာပိ ပူရိမံ နာမ ဟောတိ။ ကော ပန ဝါဒေါ အနေကက္ခတ္တုံ ပရိက္ခိပန္တဿ, နာဂဒန္တ-ကန္တရေဟိ ပဝေသေတွာ ဟရန္တော ဩလမ္ဗကံ ကတွာ ပုန နာဂဒန္တကံ ပရိက္ခိပတိ, ဧတမ္ပိ ပူရိမံ နာမ။ နာဂဒန္တကေ ပန ပုပ္ဖဝလယံ ပဝေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပုပ္ဖပဋံ ကရောန္တိ။ တတြာပိ ဧကမေဝ မာလာဂုဏံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုန ပစ္စာဟရတော ပူရိမမေဝ ဟောတိ, တံ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ မာလာဂုဏေဟိ ပန ဗဟူဟိပိ ကတံ ပုပ္ဖဒါမံ လဘိတွာ အာသနမတ္ထကာဒီသု ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အတိဒီဃံ ပန မာလာဂုဏံ ဧကဝါရံ ဟရိတွာ ဝါ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါ ပုန အညဿ ဘိက္ခုနော ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေနာပိ တထေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

“ဝါယိမံ” နာမ ပုပ္ဖဇာလပုပ္ဖပဋပုပ္ဖရူပေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ စေတိယေသု ပုပ္ဖဇာလံ ကရောန္တဿ ဧကမေကမှိ ဇာလစ္ဆိဒ္ဒေ ဒုက္ကဋံ။ ဘိတ္တိစ္ဆတ္တဗောဓိတ္ထမ္ဘာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုပ္ဖပဋံ ပန ပရေဟိ ပူရိတမ္ပိ ဝါယိတုံ န

လဗ္ဘတိ။ ကေပ္ပိမပုပ္ဖေဟေဝ ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကာနိ ကရောန္တိ, တာနိပိ တယိမဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ။ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။ အညေဟိ ကတပရိစ္ဆေဒေ ပန ပုပ္ဖာနိ ဌပေန္တေန ဟတ္ထိအဿာဒိရူပကမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ကလမ္ဗကေန အဍ္ဎစန္ဒကေန စ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌပုပ္ဖိကတိယော ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ကလမ္ဗကော** တိ အဍ္ဎစန္ဒကန္တရေ ဃဋိကဒါမဩလမ္ဗကော ဝုတ္တော။ **"အဍ္ဎစန္ဒကော"** တိ အဍ္ဎစန္ဒာကာရေန မာလာဂုဏပရိက္ခေပော။ တဒုဘယမ္ပိ ပုရိမေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "ဒွေဝ တယော မာလာဂုဏေ ဧကတော ကတွာ ပုပ္ဖဒါမကရဏမ္ပိ တယိမံယေဝ"တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဣဓ ပုရိမဋ္ဌာနေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ, န ကေဝလဉ္စ ပုပ္ဖဂုဠဒါမမေဝ ပိဋ္ဌမယဒါမမ္ပိ ဂေဏ္ဍုကပုပ္ဖဒါမမ္ပိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ, ခရပတ္တဒါမမ္ပိ သိက္ခာပဒဿ သာဓာရဏတ္တာ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ နေဝ ကာတုံ န ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပူဇာနိမိတ္တံ ပန ကပ္ပိယဝစနံ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိယာယဩဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။

တုဝဋ္ဋေန္တီ တိ နိပဇ္ဇန္တိ။ **လာသေန္တီ** တိ ပီတိယာ ဥပ္ပိလဝမာနာ ဝိယ ဥဋ္ဌဟိတွာ လာသိယနာဋကံ နာဋေန္တိ, ရေစကံ ဒေန္တိ။ **နစ္စန္တိယာပိ နစ္စန္တီ** တိ ယဒါ နာဋနိကာ နစ္စတိ, တဒါ တေပိ တဿာ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဂစ္ဆန္တာ နစ္စန္တိ။ **နစ္စန္တိယာပိ ဂါယန္တီ** တိ ယဒါ သာ နစ္စတိ, တဒါ နစ္စာနုရူပံ ဂါယန္တိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **အဋ္ဌပဒေပိ ကီဠန္တီ** တိ အဋ္ဌပဒဖလကေ ဇူတံ ကီဠန္တိ။ တထာ **ဒသပဒေ, အာကာသေပီ**တိ အဋ္ဌပဒဒသပဒေသု ဝိယ အာကာသေယေဝ ကီဠန္တိ။ **ပရိဟာရပထေပီ**တိ ဘူမိယံ နာနာပထမဏ္ဍလံ ကတွာ တတ္ထ ပရိဟရိတဗ္ဗပထံ ပရိဟရန္တာ ကီဠန္တိ။ **သန္တိကာယပိ ကီဠန္တီ** တိ သန္တိကကီဠာယ ကီဠန္တိ, ဧကဇ္ဈံ ဌပိတာ သာရိယော ဝါ ပါသာဏသက္ခရာယော ဝါ အစာလေန္တာ နခေနေဝ အပနေန္တိ စ ဥပနေန္တိ စ, သစေ တတ္ထ ကာစိ စလတိ, ပရာဇယော ဟောတိ။ **ခလိကာယာ**တိ ဇူတဖလကေ ပါသကကီဠာယ ကီဠန္တိ။ **ဃဋိကာယာ**တိ ဃဋိကာ ဝုစ္စတိ ဒဏ္ဍကကီဠာ, တာယ ကီဠန္တိ။ ဒီဃဒဏ္ဍကေန ရဿဒဏ္ဍကံ ပဟရန္တာ ဝိစရန္တိ။

သလာကဟတ္ထေနာ တိ လာခာယ ဝါ မဉ္ဇဋ္ဌိယာ ဝါ ပိဋ္ဌဥဒကေ ဝါ သလာကဟတ္ထံ တေမေတွာ "ကိံ ဟောတူ"တိ ဘူမိယံ ဝါ ဘိတ္တိယံ ဝါ တံ ပဟရိတွာ ဟတ္ထိအဿာဒိရူပါနိ ဒဿေန္တာ ကီဠန္တိ။ **အက္ခေနာ** တိ ဂုဠေန။ **ပင်္ဂစီရေနာ** တိ ပင်္ဂစီရံ ဝုစ္စတိ ပဏ္ဏနာဠိကာ, တံ ဓမန္တာ ကီဠန္တိ။ **ဝင်္ကကေနာ** တိ ဂါမဒါရကာနံ ကီဠနကေန ခုဒ္ဒကနင်္ဂလေန။ **မောက္ခစိကာယာ** တိ မောက္ခစိကာ ဝုစ္စတိ သမ္ပရိဝတ္တကကီဠာ, အာကာသေ ဝါ ဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ, ဘူမိယံ ဝါ သီသံ ဌပေတွာ ဟေဋ္ဌုပရိယဘာဝေန ပရိဝတ္တန္တာ ကီဠန္တီတိ အတ္ထော။ **စိင်္ဂုလကေနာ** တိ စိင်္ဂုလကံ ဝုစ္စတိ တာလပဏ္ဏာဒီဟိ ကတံ ဝါတပ္ပဟာရေန ပရိဗ္ဘမနစက္ကံ, တေန ကီဠန္တိ။ **ပတ္တာဠှကေနာ** တိ ပတ္တာဠှကံ ဝုစ္စတိ ပဏ္ဏနာဠိ, တာယ ဝါလိကာဒီနိ မိနန္တာ ကီဠန္တိ။ **ရထကေနာ**တိ ခုဒ္ဒကရထေန။ **ဓနုကေနာ**တိ ခုဒ္ဒကဓနုနာ။

အက္ခရိကာယာ တိ အက္ခရိကာ ဝုစ္စတိ အာကာသေ ဝါ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ အက္ခရဇာနနကီဠာ, တာယ ကီဠန္တိ။ **မနေသိကာယာ**တိ မနေသိကာ ဝုစ္စတိ မနသာ စိန္တိတဇာနနကီဠာ, တာယ ကီဠန္တိ။ **ယထာဝဇ္ဇေနာ** တိ ယထာဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ ကာဏကုဏိကခဉ္ဇာဒီနံ ယံ ယံ ဝဇ္ဇံ တံ တံ ပယောဇေတွာ ဒဿနကီဠာ, တာယ ကီဠန္တိ, ဝေလမ္ဗကာ ဝိယ။ **ဟတ္ထိသ္မိမ္ပိ သိက္ခန္တီ**တိ ဟတ္ထိနိမိတ္တံ ယံ သိပ္ပံ သိက္ခိတဗ္ဗံ, တံ သိက္ခန္တိ။ ဧသေဝ နယော အဿာဒီသု။ **ဓာဝန္တိပီ** တိ ပရမ္မုခါ ဂစ္ဆန္တာ ဓာဝန္တိ။ **အာဓာဝန္တိပီ** တိ ယတ္တကံ ဓာဝန္တိ, တတ္တကမေဝ အဘိမုခါ ပုန အာဂစ္ဆန္တာ အာဓာဝန္တိ။ **နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တီ** တိ မလ္လယုဒ္ဓံ ကရောန္တိ။ **နလာဋိကမ္ပိ ဒေန္တီ** တိ "သာဓု, သာဓု, ဘဂိနီ"တိ အတ္တနော နလာဋေ အင်္ဂုလိံ ဌပေတွာ တဿာ နလာဋေ ဌပေန္တိ။ **ဝိဝိဓမ္ပိ အနာစာရံ အာစရန္တီ** တိ အညမ္ပိ ပါဠိယံ အနာဂတံ မုခဍိဏ္ဍိမာဒိဝိဝိဓံ အနာစာရံ အာစရန္တိ။

၄၃၂. **ပါသာဒိကေနာ**တိ ပသာဒါဝဟေန, သာရုပ္ပေန သမဏာနုစ္ဆဝိကေန။ **အဘိက္ကန္တေနာ** တိ ဂမနေန။ **ပဋိက္ကန္တေနာ**တိ နိဝတ္တနေန။ **အာလောကိတေနာ**တိ ပုရတော ဒဿနေန။ **ဝိလောကိတေနာ**တိ ဣတော စိတော စ ဒဿနေန။ **သမိဉ္ဇိတေနာ** တိ ပဗ္ဗသင်္ကောစနေန။ **ပသာရိတေနာ**တိ တေသံယေဝ ပသာရဏေန။ သဗ္ဗတ္ထ ဣတ္ထမ္ဘူတာခ္ယာနတ္ထေ ကရဏဝစနံ, သတိသမ္ပဇညေဟိ အဘိသင်္ခတတ္တာ ပါသာဒိက အဘိက္ကန္တ-ပဋိက္ကန္တ-အာလောကိတ-ဝိလောကိတ-သမိဉ္ဇိတ-ပသာရိတော ဟုတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဩက္ခိတ္တစက္ခူ** တိ ဟေဋ္ဌာ-ခိတ္တစက္ခု ။ **ဣရိယာပထသမ္ပန္နော**တိ တာယ ပါသာဒိကအဘိက္ကန္တာဒိတာယ သမ္ပန္နဣရိယာပထော။

ကတ္တယန္တိ ကော အယံ။ **အဗလဗလော ဝိယာ**တိ အဗလော ကိရ ဗောန္ဒော ဝုစ္စတိ, အတိသယတ္ထေ စ ဣဒံ အာမေဍိတံ, တသ္မာ အတိဗောန္ဒော ဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မန္ဒမန္ဒော** တိ အဘိက္ကန္တာဒီနံ အနုဒ္ဓုတတာယ အတိမန္ဒော။ အတိသဏှာတိ ဧဝံ ဂုဏမေဝ ဒေသေတော ဒဿေန္တိ။ **ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော ဝိယာ**တိ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတာယ ဘာကုဋိံ ကတွာ သင်္ကုဋိတမုခော ကုပိတော ဝိယ ဝိစရတီတိ မညမာနာ ဝဒန္တိ။ **သဏှာ**တိ နိပုဏာ, “အမ္ဗ တာတ ဘဂိနီ”တိ ဧဝံ ဥပါသကဇနံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဥပနေတုံ ဆေကာ, န ယထာ အယံ; ဧဝံ အဗလဗလော ဝိယာတိ အဓိပ္ပာယော။ **သခိလာ**တိ သာခလျေန ယုတ္တာ။ **သုခသမ္ဘာသာ**တိ ဣဒံ ပုရိမဿ ကာရဏဝစနံ။ ယေသဉှိ သုခသမ္ဘာသာ သမ္မောဒနီယကထာ နေလာ ဟောတိ ကဏ္ဏသုခါ, တေ သခိလာတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေနာဟံသု – “သခိလာ သုခသမ္ဘာသာ”တိ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပာယော – အမှာကံ အယျော ဥပါသကေ ဒိသွာ မဓုရံ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကထေန္တိ, တသ္မာ သခိလာ သုခသမ္ဘာသာ, န ယထာ အယံ; ဧဝံ မန္ဒမန္ဒာ ဝိယာတိ။ **မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ** တိ မိဟိတံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဧတေသံ ဝစနဿာတိ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ, ပဌမံ သိတံ ကတွာ ပစ္ဆာ ဝဒန္တီတိ အတ္ထော။ **ဧဟိသွာဂတဝါဒိနော**တိ ဥပါသကံ ဒိသွာ “ဧဟိ သွာဂတံ တဝ”တိ ဧဝံဝါဒိနော, န ယထာ အယံ; ဧဝံ သင်္ကုဋိတမုခတာယ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကာ ဝိယ ဧဝံ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာဒိတာယ အဘာကုဋိကဘာဝံ အတ္ထတော ဒဿေတွာ ပုန သရူပေနပိ ဒဿေန္တော အာဟံသု – **“အဘာကုဋိကာ ဥတ္တာနမုခါ ပုဗ္ဗဘာသိနော”** တိ။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ တ တိဏ္ဏမ္ပိ အာကာရာနံ အဘာဝဒဿနမေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဧတ္ထ ဟိ **“အဘာကုဋိကာ”**တိ ဣမိနာ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကာကာရဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော။ **“ဥတ္တာနမုခါ”** တိ ဣမိနာ မန္ဒမန္ဒာကာရဿ, ယေ ဟိ စက္ခူနိ ဥမ္မိလေတွာ အာလောကနေန ဥတ္တာနမုခါ ဟောန္တိ, န တေ မန္ဒမန္ဒာ။ **ပုဗ္ဗဘာသိနော**တိ ဣမိနာ အဗလဗလာကာရဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော, ယေ ဟိ အာဘာသနကုသလတာယ “အမ္ဗ တာတာ”တိ ပဌမတရံ အာဘာသန္တိ, န တေ အဗလဗလာတိ။

ဧဟိ, ဘန္တေ, ဃရံ ဂမိဿာမာ တိ သော ကိရ ဥပါသကော “န ခေါ, အာဝုသော, ပိဏ္ဍော လဗ္ဘတီ”တိ ဝုတ္တေ “တုမှာကံ ဘိက္ခူဟိယေဝ ဧတံ ကတံ, သကလမ္ပိ ကမံ ဝိစရန္တာ န လစ္ဆထာ”တိ ဝတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုကာမော “ဧဟိ, ဘန္တေ, ဃရံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။ ကိံ ပနာယံ ပယုတ္တဝါစာ ဟောတိ, န ဟောတီတိ? န ဟောတိ။ ပုစ္ဆိတပဉှော နာမာယံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဣဒါနိ စေပိ ပုဗ္ဗဏှေ ဝါ သာယနှေ ဝါ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ကောစိ ပုစ္ဆေယျ – “ကသ္မာ, ဘန္တေ, စရထာ”တိ? ယေနတ္ထေန စရတိ, တံ အာစိက္ခိတွာ “လဒ္ဓံ န လဒ္ဓ”န္တိ ဝုတ္တေ သစေ န လဒ္ဓံ, “န လဒ္ဓ”န္တိ ဝတွာ ယံ သော ဒေတိ, တံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဒုဗ္ဗော တိ န ပသာဒါဒီနံ ဝိနာသေန ဒုဗ္ဗော, ပုဂ္ဂလဝသေန ဒုဗ္ဗော။ **အနပထာနီ**တိ အနာနိယေဝ ဝုစ္စန္တိ။ အထ ဝါ **အနပထာနီ**တိ အနနိဗဒ္ဓါနိ အနဝတ္တာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပစ္ဆိန္နာနိ** တိ အယကေဟိ ဥပစ္ဆိန္နာနိ, န တေ တာနိ ဧတရဟိ ဒေန္တိ။ **ရိဉ္စန္တီ** တိ ဝိသုံ ဟောန္တိ နာနာ ဟောန္တိ, ပက္ကမန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သဏ္ဌဟေယျာ** တိ သမ္မာ တိဋ္ဌေယျ, ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ပတိဋ္ဌာ ဘဝေယျ။

ဧဝမာဝုသောတိ ခေါ သော ဘိက္ခု သဒ္ဓဿ ပသန္နဿ ဥပါသကဿ သာသနံ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ဧဝရူပံ ကိရ သာသနံ ကပ္ပိယံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ, တသ္မာ “မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ ဝန္ဒထာ”တိ ဝါ “စေတိယံ ပဋိမံ ဗောဓိံ သင်္ဃတ္ထေရံ ဝန္ဒထာ”တိ ဝါ “စေတိယေ ဂန္ဓပူဇံ ကရောထ, ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ”တိ ဝါ “ဘိက္ခူ သန္နိပါတေထ, ဒါနံ ဒဿာမ, ဓမ္မံ သောဿာမာ”တိ ဝါ ဤဒိသေသု သာသနေသု ကုက္ကုစ္စံ န ကာတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယသာသနာနိ ဧတာနိ န ဂိဟီနံ ဂိဟိကမ္မပဋိသံယုတ္တာနီတိ။ **ကုတော စ တွံ, ဘိက္ခု, အာဂစ္ဆသီ** တိ နိသိန္နော သော ဘိက္ခု န အာဂစ္ဆတိ အတ္ထတော ပန အာဂတော ဟောတိ; ဧဝံ သန္တေပိ ဝတ္တမာနသမီပေ ဝတ္တမာနဝစနံ လဗ္ဘတိ, တသ္မာ န ဒေါသော။ ပရိယောသာနေ “တတော အဟံ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆာမီ”တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။

၄၃၃. **ပဌမံ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခူ စောဒေတဗ္ဗာ** တိ “မယံ တုမှေဟိ ဝတ္တုကာမာ”တိ ဩကာသံ ကာရေတွာ ဝတ္ထုနာ စ အာပတ္တိယာ စ စောဒေတဗ္ဗာ။ စောဒေတွာ ယံ န သရန္တိ, တံ သာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဝတ္ထုဉ္စ အာပတ္တိဉ္စ ပဋိဇာနန္တိ, အာပတ္တိမေဝ ဝါ ပဋိဇာနန္တိ, န ဝတ္ထုံ, အာပတ္တိံ ရောပေတဗ္ဗာ။ အထ ဝတ္ထုမေဝ ပဋိဇာနန္တိ, နာပတ္တိံ; ဧဝမ္ပိ “ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ အယံ နာမ အာပတ္တီ”တိ ရောပေတဗ္ဗာ ဧဝ။ ယဒိ နေဝ ဝတ္ထုံ, နာပတ္တိံ ပဋိဇာနန္တိ, အာပတ္တိ န ရောပေတဗ္ဗာ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ ယထာပဋိညာယ ပန အာပတ္တိံ ရောပေတွာ; ဧဝံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော **“ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ”** တိအာဒိမာဟ, တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဇဝံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတေန ဘိက္ခုနာ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန ယသ္မိံ ကမေ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ ဟောတိ, တသ္မိံ ဝိဟာရေ တ တသ္မိံ ကမေ တ န ဝသိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန သာမန္တကမေပိ ပိဏ္ဍာယ န စရိတဗ္ဗံ။ သာမန္တဝိဟာရေပိ ဝသန္တေန တသ္မိံ ကမေ ပိဏ္ဍာယ န စရိတဗ္ဗံ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** ပန "ဘန္တေ နဂရံ နာမ မဟန္တံ ဒွါဒသယောဇနိကမ္ပိ ဟောတီ"တိ အန္တေဝါသိကေဟိ ဝုတ္တော "ယဿာ ဝီထိယာ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ တတ္ထေဝ တရိတ"န္တိ အာဟ။ တတော "ဝီထိပိ မဟတီ နဂရပ္ပမာဏာဝ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တော "ယဿာ ဃရပဋိပာဋိယာ"တိ အာဟ, "ဃရပဋိပာဋိပိ ဝီထိပ္ပမာဏာဝ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တော ဣတော စိတော စ သတ္တ ဃရာနိ တရိတာနီ"တိ အာဟ။ တံ ပန သဗ္ဗံ ထေရဿ မနောရထမတ္တမေဝ။ သစေပိ ဝိဟာရော တိယောဇနပရမော ဟောတိ ဒွါဒသယောဇနပရမဥ္စ နဂရံ, နေဝ ဝိဟာရေ ဝသိတုံ လဗ္ဘတိ, န နဂရေ စရိတုန္တိ။

၄၃၅. **တေ သင်္ဃေန ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတာ** တိ ကထံ သင်္ဃော တေသံ ကမ္မံ အကာသိ? န ဂန္တွာဝ အဓ္ဓောတ္ထရိတွာ အကာသိ, အထ ခေါ ကုလေဟိ နိမန္တေတွာ သင်္ဃဘတ္တေသု ကယိရမာနေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ထေရာ သမဏပဋိပဒံ ကထေတွာ "အယံ သမဏော, အယံ အဿမဏော"တိ မနုဿေ သညာပေတွာ ဧကံ ဒွေဝ ဘိက္ခူ သီမံ ပဝေသေတွာ ဧတေနေဝုပာယေန သဗ္ဗေသံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ အကံသူတိ။ ဇဝံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတဿ စ အဋ္ဌာရသ ဝတ္တာနိ ပူရေတွာ ယာစန္တဿ ကမ္မံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗံ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကမ္မေနာပိ စ တေန ယေသု ကုလေသု ပုဗ္ဗေ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ, တတော ပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာ, အာသဝက္ခယပ္ပတ္တေနာပိ န ဂဟေတဗ္ဗာ, အကပ္ပိယာဝ ဟောန္တိ။ "ကသ္မာ န ဂဏှာထာ"တိ ပုစ္ဆိတေန "ပုဗ္ဗေ ဇဝံ ကတတ္တာ"တိ ဝုတ္တေ, သစေ ဝဒန္တိ "န မယံ တေန ကာရဏေန ဒေမ ဣဒါနိ သီလဝန္တတာယ ဒေမာ"တိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ပကတိယာ အနုဋ္ဌာနေယေဝ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တတော ပကတိအနုမေဝ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ယံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒေန္တိ, တံ န ဝဋ္ဋတိ။

န သမ္မာ ဝတ္တန္တီ တိ တေ ပန အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ အဋ္ဌာရသသု ဝတ္တေသု သမ္မာ န ဝတ္တန္တိ။ **န လောမံ ပာတေန္တီ**တိ အနုလောမပဋိပဒံ အပ္ပဋိပဇ္ဇနတာယ န ပန္နလောမာ ဟောန္တိ။ **န နေတ္ထာရံ ဝတ္တန္တီ** တိ အတ္တနော နိတ္ထရဏမဂ္ဂံ န ပဋိပဇ္ဇန္တိ ။ **န ဘိက္ခူ ခမာပေန္တီ** တိ "ဒုက္ကဋံ, ဘန္တေ, အမှေဟိ, န ပုန ဇဝံ ကရိဿာမ, ခမထ အမှာက"န္တိ ဇဝံ ဘိက္ခူနံ ခမာပနံ န ကရောန္တိ။ **အက္ကောသန္တီ** တိ ကာရကသင်္ဃံ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသန္တိ။ **ပရိဘာသန္တီ** တိ ဘယံ နေသံ ဒဿေန္တိ။ **ဆန္ဒဂါမိတာ။ပေ။ ဘယဂါမိတာ ပာပေန္တီ** တိ ဧတေ ဆန္ဒဂါမိနော စ။ပေ။ ဘယဂါမိနော စာတိ ဇဝံ ဆန္ဒဂါမိတာယပိ။ပေ။ ဘယဂါမိတာယပိ ပာပေန္တိ, ယောဇေန္တီတိ အတ္ထော။ **ပက္ကမန္တီ** တိ တေသံ ပရိဝါရေသု ပဉ္စသု သမဏသတေသု ကေစ္စေ ဒိသာ ပက္ကမန္တိ။ **ဝိဗ္ဘမန္တီ** တိ ကေစ္စေ ဂိဟီ ဟောန္တိ။ **ကထဉ္ဟိ နာမ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခူ** တိ ဧတ္ထ ဒွိန္နံ ပမောက္ခာနံ ဝသေန သဗ္ဗေပိ "အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ"တိ ဝုတ္တာ။

၄၃၆-၇. **ကမံ တ**တိ ဧတ္ထ နဂရမ္ပိ ကမဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတံ။ တေနဿ ပဒဘာဇနေ "ကမောပိ နိဂမောပိ နဂရမ္ပိ ကမော စေဝ နိဂမော စာ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အပာကာရပရိက္ခေပေ သအာပဏော **နိဂမော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကုလာနိ ဒူသေတီတိ **ကုလဒူသကော**။ ဒူသေန္တော စ န အသုစိကဒ္ဒမာဒီဟိ ဒူသေတိ, အထ ခေါ အတ္တနော ဒုပ္ပဋိပတ္တိယာ တေသံ ပသာဒံ ဝိနာသေတိ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ပုပ္ဖေန ဝာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယော ဟရိတွာ ဝာ ဟရာပေတွာ ဝာ ပက္ကောသိတွာ ဝာ ပက္ကောသာပေတွာ ဝာ သယံ ဝာ ဥပဂတာနံ ယံကိဉ္စိ အတ္တနော သန္တကံ ပုပ္ဖံ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဒေတိ, ဒုက္ကဋံ။ ပရသန္တကံ ဒေတိ, ဒုက္ကဋမေဝ။ ထေယျစိတ္တေန ဒေတိ, ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဧသေဝ နယော သင်္ဃိကေပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော, သေနာသနတ္ထာယ နိယာမိတံ ဣဿရဝတာယ ဒ ဒတော ထုလ္လစ္စယံ။

ပုပ္ဖံ နာမ ကဿ အတုံ ဝဋ္ဋတိ, ကဿ န ဝဋ္ဋတီတိ? မာတာပိတူနံ္နံ တာဝ ဟရိတွာပိ ဟရာပေတွာပိ ပက္ကော သိတွာပိ ပက္ကောသာပေတွာပိ အတုံ ဝဋ္ဋတိ, သေသညာတကာနံ ပက္ကောသာပေတွာဝ။ တဥ္စ ခေါ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာ ယ, မဏ္ဍနတ္ထာယ ပန သိဝလိင်္ဂါဒိပူဇနတ္ထာယ တ ကဿစိပိ အတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ မာတာပိတူနဥ္စ ဟရာပေန္တေန ဉာတိသာမဏေရေဟေဝ ဟရာပေတဗ္ဗံ။ ဣတရေ ပန ယဒိ သယမေဝ ဣစ္ဆန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ သမ္မတေန ပုပ္ဖဘာဇကေန

ဘာဇနကာလေ သမ္ပတ္တာနံ သာမဏေရာနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ အတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ကုရုန္ဒိယံ** သမ္ပတ္တဂိဟီနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** “စူဠကံ အတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ အသမ္မတေန အပလောကေတွာ အတဗ္ဗံ။

အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု သကရတ သာမဏေရာ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ အာဟရိတွာ ရာသိံ ကတွာ ဌပေန္တိ, ထေရာ ပာတောဝ သမ္ပတ္တာနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒီနံ ဥပာသကာနံ တ “တွံ ဣဒံ ဂဏှ, တွံ ဣဒံ ဂဏှာ”တိ ဒေန္တိ, ပုပ္ဖအာနံ နာမ န ဟောတိ။ “စေတိယံ ပူဇေဿာမာ”တိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာပိ ပူဇံ ကရောန္တာပိ တတ္ထ တတ္ထ သမ္ပတ္တာနံ စေတိယပူဇနတ္ထာယ ဒေန္တိ, ဧတမ္ပိ ပုပ္ဖအာနံ နာမ န ဟောတိ။ ဥပာသကေ အက္ကပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇေန္တေ ဒိသွာ “ဝိဟာရေ ကဏိကာရပုပ္ဖာဒီနိ အတ္ထိ, ဥပာသကာ တာနိ ဂဟေတွာ ပူဇေထာ”တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူ ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ ဒိဝါတရံ ကမ္မံ ပဋိဗ္ဗေ “ကိံ, ဘန္တေ, အတိဒိဝ ပဋိဗ္ဗတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ, “ဝိဟာရေ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ ပူဇံ အကရိမှာ”တိ ဝဒန္တိ။ မနုဿာ “ဗဟူနိ ကိရ ဝိဟာရေ ပုပ္ဖာနီ”တိ ပုနဒိဝသေ ပဟူတံ ခာဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပုပ္ဖပူဇဉ္စ ကရောန္တိ, အနဉ္စ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာ “မယံ, ဘန္တေ, အသုကဒိဝသံ နာမ ပူဇေဿာမာ”တိ ပုပ္ဖဝါရံ ယာစိတွာ အနုညာတဒိဝသေ အာဂစ္ဆန္တိ, သာမဏေရေဟိ စ ပဂေဝ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ ဟောန္တိ, တေ ရုက္ခေသု ပုပ္ဖာနိ အပဿန္တာ “ကုဟိံ, ဘန္တေ, ပုပ္ဖာနီ”တိ ဝဒန္တိ, သာမဏေရေဟိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ တုမှေဟ ပန ပူဇေတွာ ဂစ္ဆထ, သင်္ဃော အညံ ဒိဝသံ ပူဇေဿတီတိ။ တေ ပူဇေတွာ အနံ ဒတွာ ဂစ္ဆန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** “ထေရာ သာမဏေရေဟိ အပေတုံ န လဘန္တိ။ သစေ သယမေဝ တာနိ ပုပ္ဖာနိ တေသံ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ ထေရေဟိ ပန ‘သာမဏေရေဟိ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနီ’တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန ပုပ္ဖဝါရံ ယာစိတွာ အနောစိတေသု ပုပ္ဖေသု ယာဂုဘတ္တာဒီနိ အာဒာယ အာဂန္တွာ သာမဏေရေ “ဩစိနိတွာ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ, ဉာတကသာမဏေရာနံယေဝ ဩစိနိတွာ အတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညာတကေ ဥက္ခိပိတွာ ရုက္ခသာခာယ ဌပေန္တိ, န ဩရောဟိတွာ ပလာယိတဗ္ဗံ, ဩစိနိတွာ အတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ကောစိ ဓမ္မကထိကော “ဗဟူနိ ဥပာသကာ ဝိဟာရေ ပုပ္ဖာနိ ယာဂုဘတ္တာဒီနိ အာဒာယ ဂန္တွာ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထာ”တိ ဝဒတိ, တဿေဝ န ကပ္ပတီတိ **မဟာပစ္စရိယဉ္စ ကုရုန္ဒိယဉ္စ** ဝုတ္တံ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန “ဧတံ အကပ္ပိယံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

ဖလမ္ပိ အတ္တနော သန္တကံ ဝုတ္တနယေနေဝ မာတာပိတူနဉ္စ သေသညာတကာနဉ္စ အတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ပန ဒေန္တဿ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္တနော သန္တကေ ပရသန္တကေ သင်္ဃိကေ သေနာသနတ္ထာယ နိယာမိတေ စ ဒုက္ကဋာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အတ္တနော သန္တကံယေဝ ဂိလာနမနုဿာနံ ဝါ သမ္ပတ္တဣဿရာနံ ဝါ ခီဏပရိဗ္ဗယာနံ ဝါ အတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဖလအာနံ န ဟောတိ။ ဖလဘာဇနကေနာပိ သမ္မတေန သင်္ဃဿ ဖလဘာဇနကာလေ သမ္ပတ္တမနုဿာနံ ဥပဍ္ဎဘာဂံ အတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အသမ္မတေန အပလောကေတွာ အတဗ္ဗံ။ သင်္ဃာရာမေပိ ဖလပရိစ္ဆေဒေန ဝါ ရုက္ခပရိစ္ဆေဒေန ဝါ ကတိကာ ကာတဗ္ဗာ။ တတော ဂိလာနမနုဿာနံ ဝါ အညေသံ ဝါ ဖလံ ယာစန္တာနံ ယထာပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရိ ပဉ္စ ဖလာနိ အတဗ္ဗာနိ။ ရုက္ခာ ဝါ ဒဿေတဗ္ဗာ “ဣတော ဂဟေတုံ လဗ္ဘတီ”တိ။ “ဣဓ ဖလာနိ သုန္ဒရာနိ, ဣတော ဂဏှထာ”တိ ဧဝံ ပန န ဝတ္တဗ္ဗံ။

စုဏ္ဏေနာ တိ ဧတ္ထ အတ္တနော သန္တကံ သိရီသစုဏ္ဏံ ဝါ အညံ ဝါ ကသာဝံ ယံကိဉ္စိ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဒေတိ, ဒုက္ကဋံ။ ပရသန္တကာဒီသုပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော – ဣဓ သင်္ဃဿ ရက္ခိတဂောပိတာပိ ရုက္ခစ္ဆလ္လိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ မတ္တိကဒန္တကဋ္ဌဝေဠူသုပိ ဂရုဘဏ္ဍူပဂံ ဉတွာ စုဏ္ဏေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဏ္ဏအာနံ ပန ဧတ္ထ န အာဂတံ, တမ္ပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပရတော ပိ ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယေ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဝေဠုဒါနာဒိ တိ ဧတ္ထ ဝေဠုကမ္မဝိဓိ တတိယပာရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဇင်္ဃပေသနိကေနာ တိ ဧတ္ထ **ဇင်္ဃပေသနိယ** န္တိ ဂိဟီနံ ဒူတေယျသာသနဟရဏကမ္မံ ဝုစ္စတိ, တံ န ကာတဗ္ဗံ။ ဂိဟီနဉှိ သာသနံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ။ တံ ကမ္မံ နိဿာယ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပိ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ဒုက္ကဋံ။ ပဌမံ သာသနံ အဂ္ဂဟေတွာပိ ပစ္ဆာ “အယံ အနိ သော ကမော ဟန္ဒ တံ သာသနံ အာရောစေမီ”တိ မဂ္ဂါ ဩက္ကမန္တဿာပိ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ။ သာသနံ အာရောစေတွာ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတော ပုရိမနယေနေဝ ဒုက္ကဋံ။ သာသနံ အဂ္ဂဟေတွာ အာဂတေန ပန “ဘန္တေ တသ္မိံ ကမေ ဣတ္ထန္နာမဿ

သ ကာ ပဝတ္တိ”တိ ပုစ္ဆိယမာနေန ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပုစ္ဆိတပဉှော အေသော နတ္ထိ။ ပဉ္စန္နံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ မာတာပိတူနံ ပဏ္ဍုပလာသဿ အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စကရဿ စ သာသနံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ, ဂိဟီနဉ္စ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ကပ္ပိယသာသနံ။ ဣဒဉှိ ဇင်္ဃပေသနိယကမ္မံ နာမ န ဟောတိ။ ဣမေဟိ ပန အဋ္ဌဟိ ကုလဒူသကကမ္မေဟိ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ ပဉ္စန္နမ္ပိ သဟဓမ္မိကာနံ န ကပ္ပန္တိ, အဘူတာရောစနရူပိယသံဝောဟာရေဟိ ဥပ္ပန္နပစ္စယသဒိသာဝ ဟောန္တိ။

ပါပါ သမာစာရာ အဿာတိ **ပါပသမာစာရော**။ တေ ပန ယသ္မာ မာလာဝစ္ဆရောပနာဒယော ဣဓ အဓိပ္ပေတာ, တသ္မာ “မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိ”တိအာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ **တိရောက္ခာ**တိ ပရမ္မုခါ။ **ကုလာနိ စ တေန ဒုဋ္ဌာနီ**တိ ဧတ္ထ ပန ယသ္မာ “ကုလာနီ”တိ ဝောဟာရမတ္တမေတံ, အတ္ထတော ဟိ မနုဿာ တေန ဒုဋ္ဌာ ဟောန္တိ, တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ “ပုဗ္ဗေ သဒ္ဓါ ဟုတွာ”တိအာဒိမာဟ။ **ဆန္ဒဂါမိနော**တိ ဆန္ဒေန ဂစ္ဆန္တီတိ ဆန္ဒဂါမိနော။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ **သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယာ**တိ ဧတ္ထ ကုလဒူသကကမ္မေန ဒုက္ကဋမေဝ။ ယံ ပန သော သင်္ဃံ ပရိဘဝိတွာ “ဆန္ဒဂါမိနော”တိအာဒိမာဟ။ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ သမနုဘာသနကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ပဌမသင်္ဃဘေဒသဒိသာနေဝါတိ။

ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနဝဏ္ဏနာ

၄၄၂. **ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ…ပေ… ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ**တိ ဧတ္ထ ပဌမံ အာပတ္တိ ဧတေသန္တိ **ပဌမာပတ္တိကာ,** ပဌမံ ဝီတိက္ကမက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ဣတရေ ပန ယထာ တတိယေ စတုတ္ထေ စ ဒိဝသေ ဟောတီတိ ဇရော “တတိယကော စတုတ္ထကော”တိ စ ဝုစ္စတိ; ဧဝံ ယာဝတတိယေ သမနုဘာသနကမ္မေ ဟောန္တီတိ **ယာဝတတိယကာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတီတိ ယတ္တကာနိ အဟာနိ ဇာနန္တော ပဋိစ္ဆာဒေတိ, “အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော”တိ သဗြဟ္မစာရီနံ နာရောစေတိ။ **တာဝတီဟ**န္တိ တတ္တကာနိ အဟာနိ။ **အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗ**န္တိ န ကာမေန, န ဝသေန, အထ ခေါ အကာမေန အဝသေန ပရိဝါသံ သမာဒါယ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ **ဥတ္တရိ ဆာရတ္တ**န္တိ ပရိဝါသတော ဥတ္တရိ ဆ ရတ္တိယော။ **ဘိက္ခုမာနတ္တာယာ**တိ ဘိက္ခူနံ မာနနဘာဝါယ, အာရာဓနတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝီသတိသင်္ဃော ဂဏော အဿာတိ **ဝီသတိဂဏော**။ **တတ္ထာ**တိ ယတ္ထ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသင်္ဃော အတ္ထိ တတ္ထ။ **အဗ္ဘေတဗ္ဗော**တိ အဘိဧတဗ္ဗော သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော, အဗ္ဘာနကမ္မဝသေန ဩသာရေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, အဝှာတဗ္ဗောတိ ဝါ အတ္ထော။ **အနဗ္ဘိတော**တိ န အဗ္ဘိတော, အသမ္ပဋိစ္ဆိတော, အကတဗ္ဘာနကမ္မောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, အနဝှာတောတိ ဝါ အတ္ထော။ **သာမီစီ**တိ အနုဓမ္မတာ, လောကုတ္တရဓမ္မံ အနုဂတာ ဩဝါဒါနုသာသနီ, သာမီစိ ဓမ္မတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

တေရသကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. အနိယတကဏ္ဍံ

၁. ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄၃. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကာလယုတ္တံ သမုလ္လပန္တော**တိ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ယဒာ န အညော ကောစိ သမီပေန ဂစ္ဆတိ ဝါ အာဂစ္ဆတိ ဝါ တဒါ တဒနုရူပံ “ကစ္စိ န ဥက္ကဏ္ဍာသိ, န ကိလမသိ, န ဆာတာသီ”တိအာဒိကံ ဂေဟသ္သိတံ ကထံ ကထေန္တော။ **ကာလယုတ္တံ ဓမ္မံ ဘဏန္တော**တိ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ယဒါ အညော ကောစိ သမီပေန ဂစ္ဆတိ ဝါ အာဂစ္ဆတိ ဝါ တဒါ တဒနုရူပံ “ဥပေါသထံ ကရေယျာသိ, သလာကဘတ္တံ ဒဒေယျာသီ”တိအာဒိကံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော။

ဗဟူ ဓီတရော စ ပုတ္တာ စ အဿာတိ **ဗဟုပုတ္တာ**။ တဿာ ကိရ ဒသ ပုတ္တာ ဒသ ဓီတရော အဟေသုံ, ဗဟူ နတ္တာရော အဿာတိ **ဗဟုနတ္တာ**။ ယထေဝ ဟိ တဿာ ဧဝမဿာ ပုတ္တဓီတာနမ္ပိ ဝီသတိ ဝီသတိ အရကာ အဟေသုံ, ဣတိ သာ ဝီသုတ္တရစတုသတပုတ္တနတ္တပရိဝါရာ အဟောသိ။ **အဘိမင်္ဂလသမ္မတာ**တိ ဥတ္တမမင်္ဂလသမ္မတာ။ **ယညေသူ**တိ အနုပ္ပဒါနေသု။ **ဆဏေသူ**တိ အာဝါဟဝိဝါဟမင်္ဂလာဒီသု အန္တရုဿဝေသု။ **ဥဿဝေသူ**တိ အာသာဠ္ဟိပဝါရဏနက္ခတ္တာဒီသု မဟုဿဝေသု။ **ပဌမံ ဘောဇေန္တိ**တိ “ဣမေပိ အရကာ တယာ သမာနာယုကာ နိရောဂါ ဟောန္တူ”တိ အာယာစန္တာ ပဌမံယေဝ ဘောဇေန္တိ, ယေပိ သဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပသန္နာ, တေပိ ဘိက္ခူ ဘောဇေတွာ တဒနန္တရံ သဗ္ဗပဌမံ တံယေဝ ဘောဇေန္တိ။ **နာဒိယီ**တိ တဿာ ဝစနံ န အာဒိယိ, န ဂဏှိ, န တံ အာဒရမကာသီတိ အတ္ထော။

၄၄၄-၅. အလံကမ္မနိယေတိ ကမ္မက္ခမံ ကမ္မယောဂ္ဂန္တိ ကမ္မနိယံ, အလံ ပရိယတ္တံ ကမ္မနိယဘာဝါယာတိ အလံကမ္မနိယံ, တသ္မိံ အလံကမ္မနိယေ, ယတ္ထ အဇ္ဈာစာရံ ကရောန္တာ သက္ကောန္တိ, တံ ကမ္မံ ကာတုံ တာဒိသေတိ အတ္ထော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ – “သက္ကာ ဟောတိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတု”န္တိ, ယတ္ထ မေထုနံ ဓမ္မံ သက္ကာ ဟောတိ ပဋိသေဝိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျာ**တိ နိသဇ္ဇံ ကရေယျ, နိသီဒေယျာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန နိသီဒိတွာဝ နိပဇ္ဇတိ, တေနဿ ပဒဘာဇနေ ဥဘယမ္ပိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥပနိသိန္နော**တိ ဥပဂန္တွာ နိသိန္နော။ ဧဝံ **ဥပနိပန္နော** ပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘိက္ခု နိသိန္နေ**တိ ဘိက္ခုမှိ နိသိန္နေတိ အတ္ထော။ **ဥဘော ဝါ နိသိန္နာ**တိ ဒွေပိ အပစ္ဆာ အပုရိမံ နိသိန္နာ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ဟဋ္ဌိယံ “သောတဿ ရဟော”တိ အာဂတံ, စက္ခုဿ ရဟေနေဝ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေပိ ဟိ ပိဟိတကဝါဋဿ ဂဗ္ဘဿ ဒွါရေ နိသိန္နော ဝိညူ ပုရိသော ဟောတိ, နေဝ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ အပိဟိတကဝါဋဿ ပန ဒွါရေ နိသိန္နော အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒွါရေ အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေပိ ဩကာသေ နိသိန္နော, သစေ သစက္ခုကော ဝိက္ခိတ္တောပိ နိဒ္ဒါယန္တောပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ သမီပေ ဌိတောပိ အန္ဓော န ကရောတိ, စက္ခုမာပိ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တော န ကရောတိ။ ဣတ္ထီနံ ပန သတမ္ပိ အနာပတ္တိံ န ကရောတိယေဝ။

သဒ္ဓေယျဝစသာတိ သဒ္ဓါတဗ္ဗဝစနာ။ သာ ပန ယသ္မာ အရိယသာဝိကာဝ ဟောတိ, တေနဿ ပဒဘာဇနေ “အာဂတဖလာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာဂတံ ဖလံ အဿာတိ **အာဂတဖလာ** ပဋိလဒ္ဓသောတာပတ္တိဖလာတိ အတ္ထော။ **အဘိသမေတာဝိနီ**တိ ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စာ။ ဝိညာတံ သိက္ခတ္တယသာသနံ ဧတာယာတိ **ဝိညာတသာသနာ။ နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော**တိ ကိဉ္စာပိ ဧဝရူပါ ဥပာသိကာ ဒိသွာ ဝဒတိ, အထ ခေါ ဘိက္ခု နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနမာနောယေဝ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော, န အပ္ပဋိဇာနမာနောတိ အတ္ထော။

ယေန ဝါ သာ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပာသိကာ ဝဒေယျ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗောတိ နိသဇ္ဇာဒီသု အာကာရေသု ယေန ဝါ အာကာရေန သဒ္ဓိံ မေထုနဓမ္မာဒီနိ အာရောပေတွာ သာ ဥပာသိကာ ဝဒေယျ, ပဋိဇာနမာနောဝ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော။ ဧဝရူပါယပိ ဥပာသိကာယ ဝစနမတ္တေန န ကာရေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဒိဋ္ဌံ နာမ တထာပိ ဟောတိ, အညထာပိ ဟောတိ။

တဒတ္ထဇောတနတ္ထဉ္စ ဣဒံ ဝတ္ထုံ ဥဒာဟရန္တိ – မလ္လာရာမဝိဟာရေ ကိရ ဧကော ခီဏာသဝတ္ထေရော ဧကဒိဝသံ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဂန္တွာ အန္တောဂေဟေ နိသီဒိ, ဥပာသိကာပိ သယနပလ္လင်္ကံ နိဿာယ ဌိတာ ဟောတိ။ အထေ

ကော ပိဏ္ဍစာရိကော ဒ္တရေ ဌိတော ဒိသွတ "ထေရော ဥပသိကာယ သဒ္ဓိံ ကောသနေ နိသိန္နော"တိ သညံ ပဋ္ဌပေတွာ တ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကေသိ။ ထေရောပိ "အယံ မယိ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိကော ဇာတော"တိ သလ္လက္ခေတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ အန္တော ဝ နိသီဒိ။ သောပိ ဘိက္ခု "ထေရံ စောဒေဿာမီ"တိ အာဂန္တွာ ဥက္ကာသိတွာ ဒွာရံ ဝိဝရိ။ ထေရော တဿ စိတ္တံ ဉတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ကူဋာဂါရကဏ္ဏိကံ နိဿာယ ပလ္လင္ကေန နိသီဒိ။ သောပိ ဘိက္ခု အန္တော ပဝိသိတွာ မဉ္စဥ္စ ဟေဋ္ဌာမဉ္စဥ္စ ဩလောကေတွာ ထေရံ အပဿန္တော ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေသိ, အထ အာကာသေ နိသိန္နံ ထေရံ ဒိသွာ "ဘန္တေ, ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ နာမ တုမှေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ကောသနေ နိသိန္နဘာဝံ ဝဒာပေထ တေ"တိ အာဟ။ ထေရော "အန္တရဃရဿေဝေသော အာဝုသော ဒောသော, အဟံ ပန တံ သန္ဒာပေတုံ အသက္ကောန္တော ဧဝမကာသိံ, ရက္ခေယ္ယာသိ မ"န္တိ ဝတွာ ဩတ ရိတိ။

၄၄၆. ဣတော ပရံ **သာ စေ ဧဝံ ဝဒေယျ** တိအာဒိ သဗ္ဗံ ပဋ္ဌမာယ ကာရဏာကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ, တတ္ထ **မာတုဂါမဿ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တော** တိ မာတုဂါမဿ မဂ္ဂေ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တောတိ အတ္ထော။ **နိသဇ္ဇာယ ကာရေတဗ္ဗော**တိ နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနိတွာ မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနံ အပ္ပဋိဇာနန္တော မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိယာ အကာရေတွာ နိသဇ္ဇာမတ္တေန ယံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ တာယ ကာရေတဗ္ဗော, ပါစိတ္တိယာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ဧတေန နယေန သဗ္ဗစတုက္ကေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၅၁. သိက္ခာပဒပရိယောသာနေ ပန အာပတ္တာနာပတ္တိပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တေသု **ဂမနံ ပဋိဇာနာတီ**တိအာဒီသု **ဂမနံ ပဋိဇာနာတီ**တိ "ရဟောနိသဇ္ဇဿာဒတ္ထံ ဂတောမှိ"တိ ဧဝံ ဂမနံ ပဋိဇာနာတိ, **နိသဇ္ဇံ** န္တိ နိသဇ္ဇဿာဒေနေဝ နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနာတိ။ **အာပတ္တိံ** န္တိ တီသု အညတရံ အာပတ္တိံ။ **အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော** တိ တီသု ယံ ပဋိဇာနာတိ, တာယ ကာရေတဗ္ဗော။ သေသမေတ္ထ စတုက္ကေ ဥတ္တာနာဓိပ္ပာယမေဝ။ ဒုတိယစတုက္ကေ ပန **ဂမနံ န ပဋိဇာနာတီ**တိ ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒဝသေန န ပဋိဇာနာတိ, "သလာကဘတ္တာဒီနာ အတ္တနော ကမ္မေန ဂတောမှိ, သာ ပန မယ္ဟံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ အာဂတာ"တိ ဝဒတိ။ သေသမေတ္ထာပိ ဥတ္တာနာဓိပ္ပာယမေဝ။

အယံ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော – **ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒေ** တိ မေထုနဓမ္မသန္နိဿိတကိလေသော ဝုစ္စတိ။ ယော ဘိက္ခု တေနဿာဒေန မာတုဂါမဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော အက္ခိံ အဉ္ဇေတိ, ဒုက္ကဋံ။ နိဝာသနံ နိဝာသေတိ, ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓတိ, စီဝရံ ပါရုပတိ, သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဂစ္ဆတိ, ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ ဂန္တွာ နိသီဒတိ, ဒုက္ကဋမေဝ။ မာတုဂါမေ အာဂန္တွာ နိသိန္နမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ သာ ဣတ္ထီ ကေနစိ ကရဏီယေန ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ပုနပ္ပုနံ နိသီဒတိ, နိသဇ္ဇာယ နိသဇ္ဇာယ ပါစိတ္တိယံ။ ယံ သန္ဓာယ ဂတော, သာ န ဒိဋ္ဌာ, အညာ အာဂန္တွာ နိသီဒတိ, အဿာဒေ ဥပ္ပန္နေ ပါစိတ္တိယံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန "ဂမနကာလတော ပဋ္ဌာယ အသုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ အာပတ္တိယေဝ"တိ ဝုတ္တံ။ သစေ သမ္ဗဟုလာ အာဂစ္ဆန္တိ, မာတုဂါမဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ သစေ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ပုနပ္ပုနံ နိသီဒန္တိ, နိသဇ္ဇာဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ အနိယမေတွာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ ရဟဿာဒံ ကပ္ပေဿာမီတိ ဂန္တွာ နိသိန္နဿာပိ အာဂတာဂတာနံ ဝသေန ပုနပ္ပုနံ နိသဇ္ဇာဝသေန စ ဝုတ္တနယေနေဝ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစေ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂန္တွာ နိသိန္နဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ နိသိန္နာယ ဣတ္ထိယာ ရဟဿာဒေ ဥပ္ပန္နေတိ အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနေဝါတိ။

ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၂. **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ**တိ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တ** န္တိအာဒိမှိ "ယံ ခော ကောဟ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ အလံကမ္မနိယေ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ, တံ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေတုံ ပဋိက္ခိတ္တ"န္တိ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတရထာ ဟိ "ကောဿ ကောယာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ, ကသ္မာ? "ပဋိက္ခိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တတ္တာ။ သာမိအတ္ထေ တ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၅၃. န ဟေဝ ခော ပန ပဋိစ္ဆန္န န္တိ ဧတ္ထ ပန ယမ္ပိ ဗဟိ ပရိက္ခိတ္တံ အန္တော ဝိဝဋံ ပရိဝေဏင်္ဂဏာဒိ, တမ္ပိ အန္တောဂဓတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပဥ္ဟိ ဌာနံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နေယေဝ ဂဟိတန္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သေသံ ပဌမ သိက္ခာပဒနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလဥ္ဟိ ဣဓ ဣတ္ထိပိ ပုရိသောပိ ယော ကောစိ ဝိညူ အနန္ဓော အဗဓိရော အန္တော ဒွါဒသဟတ္ထေ ဩကာသေ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ ဝိက္ခိတ္တောပိ နိဒ္ဒါယန္တောပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ ဗဓိရော ပန စက္ခုမာပိ အန္ဓော ဝါ အဗဓိရောပိ န ကရောတိ။ ဟရာဇိကာပတ္တိဥ္စ ပရိဟာပေတွာ ဒုဋ္ဌုလ္လတစာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဥဘယတ္ထာပိ ဥမ္မတ္တကအာဒိကမ္မိကာနံ အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံသိက္ခာပဒံ တိသမုဋ္ဌာနံ – ကာယစိတ္တတော, တစာစိတ္တတော, ကာယတစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, သုခမဇ္ဈတ္တ တဝေဒနာဟိ ဒွိဝေဒနံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

အနိယတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍံ

၁. စီဝရဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဝုတ္တာ သမိတာဝိနာ။
တေသံ အနိ ကရိဿာမိ၊ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ။

၄၅၉. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓော ဘဂဝတ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဂေါတမကေ စေတိယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝတာ ဘိက္ခူနံ တိစီဝရံ အနုညာတံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ **တိစီဝရန္တိ** အန္တရဝါသကော ဥတ္တရာသင်္ဂေါ သင်္ဃာဋီတိ ဣဒံ စီဝရတ္တယံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုညာတံ ဟောတိ။ ယတ္ထ ပနေတံ အနုညာတံ, ယဒါ စ အနုညာတံ, ယေန စ ကာရဏေန အနုညာတံ, တံ သဗ္ဗံ စီဝရက္ခန္ဓကေ ဇီဝကဝတ္ထုသ္မိံ (မဟာဝ. ၃၂၆ အာဒယော) အာဂတမေဝ။ **အညေနေဝ တိစီဝရေန ဂါမံ ပဝိသန္တီ**တိ ယေန ဝိဟာရေ အစ္ဆန္တိ နှာယန္တိ ဝါ ဩတရန္တိ, တတော အညေန, ဧဝံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ နဝ စီဝရာနိ ဓာရေန္တိ။

၄၆၀. **ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ** တိ အနုပညတ္တိယာ ဒွါရံ ဒဒမာနံ ပဋိလာဘဝသေန ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ, နော နိပ္ဖတ္တိဝသေန။

အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဒာတုကာမော ဟောတီ တိ အာယသ္မာ ကိရ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဥပေတ္ဝာ အညော ဝေဠုဝေ ဂုဏဝိသိဋ္ဌော ပုဂ္ဂလော နတ္ထီတိ ဂုဏဗဟုမာနေန အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အတိမမာယတိ။ သော သဒါပိ မနာပံ စီဝရံ လဘိတွာ ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ထေရဿေဝ ဒေတိ, ပုရေဘတ္တေ ပဏီတံ ယာဂုခဇ္ဇကံ လဘိတွာ ထေရဿေဝ ဒေတိ, ပဏီတံ ပိဏ္ဍပါတံ လဘိတွာပိ ထေရဿေဝ ဒေတိ, ပစ္ဆာဘတ္တေ မဓုဖာဏိတာဒီနိ လဘိတွာပိ ထေရဿေဝ ဒေတိ, ဥပဋ္ဌာကကုလေဟိ အရကေ နိက္ခမေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာပိ ထေရဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ကဟာပေတွာ သယံ အနုသာဝနကမ္မံ ကရောတိ။ အာယသ္မာပိ သာရိပုတ္တော "ပိတု ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ နာမ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဘာရော, တံ မယာ ဘဂဝတော ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ အာနန္ဒော ကရောတိ, အဟံ အာနန္ဒံ နိဿာယ အပ္ပောဿုက္ကော ဝိဟရိတုံ လဘာမီ"တိ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အတိဝိယ မမာယတိ, သောပိ မနာပံ စီဝရံ လဘိတွာ အာနန္ဒတ္ထေရဿေဝ ဒေတီတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ ။ ဧဝံ ဂုဏဗဟုမာနေန မမာယန္တော တဒါ ဥပ္ပန္နမ္ပိ တံ စီဝရံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ အာတုကာမော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

နဝမံ ဝါ ဘဂဝါ ဒိဝသံ ဒသမံ ဝါတိ ဧတ္ထ ပန သစေ ဘဝေယျ "ကထံ ထေရော ဇာနာတီ"တိ? ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ဇာနာတိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ကိရ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တော အာနန္ဒတ္ထေရံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပက္ကမတိ "အဟံ ဧတ္တကေန နာမ ကာလေန အာဂစ္ဆိဿာမိ, ဧတ္ထန္တရေ ဘဂဝန္တံ မာ ပမဇ္ဇီ"တိ။ သစေ သမ္မုခါ န အာပုစ္ဆတိ, ဘိက္ခူ ပေသေတွာပိ အာပုစ္ဆိတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ အညတ္ထ ဝဿံ ဝသတိ, ယေ ပဌမတရံ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ, တေ ဧဝံ ပဟိဏာတိ "မမ ဝစနေန ဘဂဝတော စ ပာဒေ သိရသာ ဝန္ဒထ, အာနန္ဒဿ စ အာရောဂျံ ဝတွာ မံ 'အသုကဒိဝသေ နာမ အာဂမိဿတီ'တိ ဝဒထာ"တိ သဒါ စ ယထာပရိစ္ဆိန္နဒိဝသေယေဝ ဧတိ။ အပိစာယသ္မာ အာနန္ဒော အနုမာနေနပိ ဇာနာတိ "ဧတ္တကေ ဒိဝသေ ဘဂဝတာ ဝိယောဂံ သဟန္တော အဓိဝါသေန္တော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဝသိ, ဣတော ဒါနိ ပဉ္စာယ အသုကံ နာမ ဒိဝသံ န အတိက္ကမိဿတိ အဒ္ဓါ အာဂမိဿတီ"တိ။ ယေသံ ယေသည္ဟိ ပညာ မဟတီ တေသံ တေသံ ဘဂဝတိ ပေမဉ္စ ကရတော စ မဟာ ဟောတီတိ ဣမိနာ နယေနာပိ ဇာနာတိ။ ဧဝံ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ဇာနာတိ။ တေနာဟ – "နဝမံ ဝါ ဘဂဝါ ဒိဝသံ ဒသမံ ဝါ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ယသ္မာ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, န လောကဝဇ္ဇံ; တသ္မာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ဝုတ္တသဒိသမေဝ ပရိစ္ဆေဒံ ကရောန္တော **"အထ ခေါ ဘဂဝါ။ပေ။ ဓာရေတုံ"**န္တိ။ သစေ ပန ထေရေန အဒ္ဓမာသော ဝါ မာသော ဝါ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော အဘဝိဿ, သောပိ ဘဂဝတာ အနုညာတော အဿ။

၄၆၂-၃. နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ န္တိ ယေန ကေနစိ နိဋ္ဌာနေန နိဋ္ဌိတေ စီဝရသ္မိံ။ ယသ္မာ ပန တံ စီဝရံ ကရဏေနပိ နိဋ္ဌိတံ
ဟောတိ, နဋ္ဌနာဒီဟိပိ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ ဘိက္ခုနော စီဝရံ ကတံ ဝါ ဟောတီတိ
အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကတ** န္တိ သူစိကမ္မပရိယောသာနေန ကတံ, သူစိကမ္မပရိယောသာနံ နာမ ယံကိဉ္စိ သူစိယာ ကတ္တ
ဗ္ဗံ ဟာသပဋ္ဋဂဏ္ဌိကပဋ္ဋပရိယောသာနံ ကတွာ သူစိယာ ပဋိသာမနံ။ **နဋ္ဌ** န္တိ စောရာဒီဟိ ဟဋံ, တေမိ့ ဟိ ကရဏပလိ
ဗောဓဿ နိဋ္ဌိတတ္တာ နိဋ္ဌိတန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိနဋ္ဌ** န္တိ ဥပစိကာဒီဟိ ခာယိတံ။ **ဒဍ္ဎ** န္တိ အဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ။ **စီဝရာသာ ဝါ
ဥပစ္ဆိန္နာ**တိ "အသုကသ္မိံ နာမ ကုလေ စီဝရံ လဘိဿာမီ"တိ ယာ စီဝရာသာ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ, သာ ဝါ ဥပစ္ဆိန္နာ,
ဧတေသမိ့ ဟိ ကရဏပလိဗောဓဿေဝ နိဋ္ဌိတတ္တာ နိဋ္ဌိတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ တိ ကထိနေ စ ဥဗ္ဘတသ္မိံ။ ဧတေန ဒုတိယဿ ပလိဗောဓဿ အဘာဝံ ဒဿေတိ။ တံ ပန
ကထိနံ ယသ္မာ အဋ္ဌသု ဝါ မာတိကာသု ဧကာယ အန္တရုဗ္ဘာရေန ဝါ ဥဒ္ဓရီယတိ, တေနဿ နိဒ္ဒေသေ "အဋ္ဌန္နံ
မာတိကာန"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ "အဋ္ဌိမာ, ဘိက္ခဝေ, မာတိကာ ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရာယ – ပက္ကမနန္တိကာ, နိ
ဋ္ဌာနန္တိကာ, သန္နိဋ္ဌာနန္တိကာ, နာသနန္တိကာ, သဝနန္တိကာ, အာသာဝစ္ဆေဒိကာ, သီမာတိက္ကန္တိကာ, သဟုဗ္
ဘာရာ"တိ ဧဝံ အဋ္ဌ မာတိကာယော **ကထိနက္ခန္ဓကေ** အာဂတာ။ အန္တရုဗ္ဘာရောပိ "သုဏာတု မေ, ဘန္တေ, သင္
ဃော; ယဒိ သင်္ဃဿ ပတ္တကလ္လံ, သင်္ဃော ကထိနံ ဥဒ္ဓရေယျ, ဧသာ ဉတ္တိ။ သုဏာတု မေ, ဘန္တေ, သင္
ဃော; သင်္ဃော ကထိနံ ဥဒ္ဓရတိ, ယဿာယသ္မတော ခမတိ, ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရော, သော တုဏ္ဟဿ; ယဿ န
က္ခမတိ, သော ဘာသေယျ။ ဥဗ္ဘတံ သင်္ဃေန ကထိနံ, ခမတိ သင်္ဃဿ, တသ္မာ တုဏှီ, ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ
(ပါစိ. ၉၂၆) ဧဝံ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ အာဂတော။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ တံ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဣဓ ပန ဝု
စ္စမာနေ ဟဒယံ အာဟရိတဗ္ဗာ ဟောတိ, အတ္ထောပိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဝုတ္တောပိ စ န သုဝိညေယျော ဟောတိ, အဋ္ဌာနေ
ဝုတ္တတ္တာယ။

ဒသာဟပရမန္တိ ဒသ အဟာနိ ပရမော ပရိစ္ဆေဒေါ အဿာတိ ဒသာဟပရမော, တံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ ဓာရေတ
ဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ "ဒသာဟပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒဉှိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဒသာဟပရမ"န္တိ ဧတ္ထ ယာ ဒသာဟပရမတာ ဒသာဟပရမဘာဝေါ, အယံ ဧတ္တကော ကာလော
ယာဝ နာတိက္ကမတိ တာဝ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ။

အဓိဋ္ဌိတဝိကပ္ပိတေသု အပရိယာပန္နတ္တာ အတိရေကံ စီဝရန္တိ **အတိရေကစီဝရံ**။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္
တံ "အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိတ"န္တိ။

ဆန္နံ စီဝရာနံ အညတရ န္တိ ခောမံ, ကပ္ပာသိကံ, ကောသေယျံ, ကမ္ဗလံ, သာဏံ, ဘင်္ဂန္တိ ဣမေသံ ဆန္နံ စီဝ
ရာနံ အညတရံ။ ဧတေန စီဝရဿ ဇာတိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပမာဏံ ဒဿေတုံ "ဝိကပ္ပနုပဂံ ပစ္ဆိမ"န္တိ အာဟ။ တဿ
သ ပမာဏံ ဒီဃတော ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော, တိရိယံ ဝိဒတ္ထိ။ တတ္ရာယံ ဟဋ္ဌိ – "အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, အာယာမေန အဋ္ဌ
ဌင်္ဂုလံ သုဂတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလဝိတ္ထတံ ပစ္ဆိမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတု"န္တိ (မဟာဝ. ၃၅၈)။

တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ဟာစိတ္တိယ န္တိ တံ ယထာဝုတ္တဇာတိပ္ပမာဏံ စီဝရံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ
အတိက္ကာမယတော, ဧတ္တကရေ ယထာ အတိရေကစီဝရံ န ဟောတိ တထာ အကုဗ္ဗတော နိဿဂ္ဂိယံ ဟာစိတ္တိယံ,
တဥ္စ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ, ဟာစိတ္တိယာပတ္တိ စဿ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ နိဿဇ္ဇနံ နိဿဂ္ဂိ
ယံ, ပုဗ္ဗဘာဂေ ကတ္တဗ္ဗဿ ဝိနယကမ္မဿေတံ နာမံ။ နိဿဂ္ဂိယမဿ အတ္ထီတိ နိဿဂ္ဂိယမိစ္စေဝ။ ကိန္
တံ? ဟာစိတ္တိယံ။ တံ အတိက္ကာမယတော သနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ ဟာစိတ္တိယံ ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အတ္
ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ပဌမံ တာဝ အတ္ထဝိကပ္ပံ ဒဿေတုံ "တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတီ"တိ မာတိ
ကံ ဌပေတွာ "ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမနေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ, နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ပုန ယဿ စ နိဿဇ္
ဇိတဗ္ဗံ, ယထာ စ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ, တံ ဒဿေတုံ "သင်္ဃဿ ဝါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမ
နေ**တိ ဧတ္ထ ယံ ဒိဝသံ စီဝရံ ဥပ္ပန္နံ တဿ ယော အရုဏော, သော ဥပ္ပန္နဒိဝသနိဿိတော, တသ္မာ စီဝရုပ္ပာဒဒိဝသ
နေ သဒ္ဓိံ ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမနေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဗဟူနိ ဧကဇ္ဈံ ဗန္ဓိတွာ ဝါ ဝေဌေတွာ
ဝါ ဝါ ဌပိတာနိ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ အဗန္ဓာဝေဌိတေသု ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။

နိဿဇ္ဇိတ္ဗတ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ တိ ကထံ ဒေသေတဗ္ဗာ? ယထာ **ခန္ဓကေ** ဝုတ္တံ, ကထဉ္စ တတ္ထ ဝုတ္တံ? ဧဝံ ဝုတ္တံ – ''တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ သင်္ဃံ ဥပသင်္ကမိတ္ဗာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဗာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတ္ဗာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတ္ဗာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတ္ဗာ ဧဝမဿ ဝစနီယော – 'အဟံ, ဘန္တေ, ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော, တံ ပဋိဒေသေမီ'''တိ (စူဠဝ. ၂၃၉)။ ဣဓ ပန သစေ ဧကံ စီဝရံ ဟောတိ ''ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဒွေ, ''ဒွေ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟူနိ ''သမ္ဗဟုလာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိဿဇ္ဇနေပိ သစေ ဧကံ ယထာဟဋ္ဌမေဝ ''ဣဒံ မေ, ဘန္တေ, စီဝရ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဒွေ ဝါ ဗဟူနိ ဝါ, ''ဣမာနိ မေ, ဘန္တေ, စီဝရာနိ ဒသာဟာတိက္ကန္တာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ, ဣမာနာဟံ သင်္ဃဿ နိဿဇ္ဇာမီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဟဋ္ဌိံ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တေန အညထာပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ တိ ခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဧဝဉှိ တတ္ထ ဝုတ္တံ – ''ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သင်္ဃော ဉာပေတဗ္ဗော –

'သုဏာတု မေ ဘန္တေ သင်္ဃော, အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ, ယဒိ သင်္ဃဿ ပတ္တကလ္လံ, အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ'န္တိ။

တေန ဝတ္တဗ္ဗော 'ပဿသီ'တိ? 'အာမ, ပဿာမီ'တိ။ အာယတိံ သံဝရေယျာသီ''တိ (စူဠဝ. ၂၃၉)။ ဒွီသု ပန သမ္ဗဟုလာသု တ ပုရိမနယေနေဝ ဝစနဘေဒော ဉာတဗ္ဗော။

စီဝရအနေပိ ''သင်္ဃော ဣမံ စီဝရံ ဣမာနိ စီဝရာနီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗဝသေန ဝစနဘေဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဂဏဿ စ ပုဂ္ဂလဿ စ နိဿဇ္ဇနေပိ ဧသေဝ နယော။

အာပတ္တိဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏေသု ပနေတ္ထ အယံ ဟဋ္ဌိ – ''တေန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနာ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတ္ဗာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကတ္ဗာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတ္ဗာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတ္ဗာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတ္ဗာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'အဟံ, ဘန္တေ, ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော တံ ပဋိဒေသေမီ'တိ။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန တေ ဘိက္ခူ ဉာပေတဗ္ဗာ –

'သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ, အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ။ ယဒာယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ, အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ'န္တိ။

တေန ဝတ္တဗ္ဗော 'ပဿသီ'တိ? 'အာမ, ပဿာမီ'တိ။ 'အာယတိံ သံဝရေယျာသီ'တိ။

တေန ဘိက္ခုနာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတ္ဗာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဗာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတ္ဗာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတ္ဗာ ဧဝမဿ ဝစနီယော – 'အဟံ, အာဝုသော, ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော တံ ပဋိဒေသေမီ'တိ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော 'ပဿသီ'တိ, အာမ ပဿာမီတိ အာယတိံ သံဝရေယျာသီ''တိ (စူဠဝ. ၂၃၉)။ တတ္ထ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိယာ နာမဂ္ဂဟဏံ ဝစနဘေဒော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ စ ဂဏဿ နိဿဇ္ဇနေ ဧဝံ ဒွိန္နံ နိဿဇ္ဇနေပိ ဟဋ္ဌိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယဒိ ဟိ ဝိသေသော ဘဝေယျ, ယထေဝ ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပောသထံ ကာတုံ, ဧဝဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ကာတဗ္ဗော။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန တေ ဘိက္ခူ ဉာပေတဗ္ဗာ''တိအာဒိနာ နယေန ''တိဏ္ဏန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပောသထံ ကာတု''န္တိ ဝတ္ဗာ ပုန ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွိန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပောသထံ ကာတုံ, ဧဝဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ကာတဗ္ဗော။ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ''န္တိအာဒိနာ (မဟာဝ. ၁၆၈) နယေန ဝိသုံယေဝ ဒွိန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပောသထော ဝုတ္တော, ဧဝမိဓာပိ ဝိသုံ ဟဋ္ဌိံ ဝဒေယျ, ယသ္မာ ပန နတ္ထိ, တသ္မာ အဝတ္ဗာ ဂတောတိ, ဂဏဿ ဝုတ္တာ ဟဋ္ဌိယေဝေတ္ထ ဟဋ္ဌိ။

အာပတ္တိပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန အယံ ဝိသေသော, ယထာ ဂဏဿ နိဿဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိယာ ဒေသိယမာနာယ အာပတ္တိပဋိဂ္ဂါဟကော ဘိက္ခု ဉတ္တိံ ဌပေတိ, ဧဝံ အဋ္ဌပေတွာ ဒွိသု အညတရေန ယထာ ဧကပုဂ္ဂလော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဧဝံ အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဒွိန္နဉှိ ဉတ္တိဋ္ဌပနာ နာမ နတ္ထိ, ယဒိ သိယာ ဒွိန္နံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ဝိသုံ န ဝဒေယျ။

နိဿဋ္ဌစီဝရဒါနေပိ ယထာ “ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မီ”တိ ဧကော ဝဒတိ, ဧဝံ “ဣမံ မယံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒေမာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣတော ဂရုကတရာနိ ဟိ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မာနိပိ “အပလောကေတွာ ကာတဗ္ဗာနီ”တိ ဝုတ္တာနိ အတ္ထိ, တေသံ ဧတံ အနုလောမံ နိဿဋ္ဌစီဝရံ ပန ဒါတဗ္ဗမေဝ အဒါတုံ န လဗ္ဘတိ, ဝိနယကမ္မမတ္တဉှေတံ။ န တံ တေန သင်္ဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဒိန္နမေဝ ဟောတီတိ။

၄၆၈. ဒသာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီ တိ ဒသာဟံ အတိက္ကန္တေ စီဝရေ “အတိက္ကန္တံ ဣဒ”န္တိ ဧဝံသညီ, ဒသာဟေ ဝါ အတိက္ကန္တေ “အတိက္ကန္တော ဒသာဟော”တိ ဧဝံသညီ။ **နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ** န္တိ န ဣဓ သညာ ရက္ခတိ။ ယောပိ ဧဝံသညီ, တဿပိ တံ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယာပတ္တိ စ။ သနိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ ဝါ ပါစိတ္တိယန္တိ ဥဘောပိ အတ္ထဝိကပ္ပါ ယုဇ္ဇန္တိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

အဝိဿဇ္ဇိတေ ဝိဿဇ္ဇိတသညီ တိ ကဿစိ အဒိန္နေ အပရိစ္စတ္တေ “ပရိစ္စတ္တံ မယာ”တိ ဧဝံသညီ။

အနဋ္ဌေ နဋ္ဌသညီ တိ အတ္တနော စီဝရေန သဒ္ဓိံ ဗဟူနိ အညေသံ စီဝရာနိ ဧကတော ဌပိတာနိ စောရာ ဟရန္တိ။ တတြေသ အတ္တနော စီဝရေ အနဋ္ဌေ နဋ္ဌသညီ ဟောတိ။ ဧသ နယော အဝိနဋ္ဌာဒီသုပိ။

အဝိလုတ္တေ တိ ဧတ္ထ ပန ဂဗ္ဘံ ဘိန္ဒိတွာ ပသယှာဝဟာရဝသေန အဝိလုတ္တေတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ တိ သကိံ နိဝတ္ထံ ဝါ သကိံ ပါရုတံ ဝါ ကာယတော အမောစေတွာ ဒိဝသမ္ပိ ဝိစရတိ, ဧကာဝ အာပတ္တိ။ မောစေတွာ မောစေတွာ နိဝာသေတိ ဝါ ပါရုပတိ ဝါ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ ဒုပ္ပာရုတံ ဝါ သဏ္ဌာပေန္တဿ အနာပတ္တိ။ အညဿ တံ ပရိဘုဉ္ဇတောပိ အနာပတ္တိ, “အနာပတ္တိ အညေန ကတံ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတီ”တိ (ပါရာ. ၅၇၀) အာဒိဝစနဉ္စေတ္ထ သာဓကံ။ အနတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညိနော ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ ပရိဘောဂံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၄၆၉. “အနာပတ္တိ အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ, ဝိကပ္ပေတီ” တိ ဧတ္ထ ပန အဓိဋ္ဌာနုပဂံ ဝိကပ္ပနုပဂဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတြာယံ ပါဠိ – အထ ခော ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – “ယာနိ တာနိ ဘဂဝတာ အနုညာတာနိ ‘တိစီဝရ’န္တိ ဝါ ‘ဝဿိကသာဋိကာ’တိ ဝါ ‘နိသီဒန’န္တိ ဝါ ‘ပစ္စတ္ထရဏ’န္တိ ဝါ ‘ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒီ’တိ ဝါ မုခပုဉ္ဆနစောဠကန္တိ ဝါ ပရိက္ခာရစောဠကန္တိ ဝါ သဗ္ဗာနိ တာနိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနီတိ နု ခော ဥဒါဟု ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနီ”တိ, ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ –

> “အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ; ဝဿိကသာဋိကံ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ; နိသီဒနံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ; ပစ္စတ္ထရဏံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ; ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ယာဝအာဗာဓာ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ; မုခပုဉ္ဆနစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ; ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတု”န္တိ (မဟာဝ. ၃၅၈)။

“တတ္ထ **တိစီဝရံ**” အဓိဋ္ဌဟန္တေန ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ပမာဏယုတ္တမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ တဿ ပမာဏံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန သုဂတစီဝရတော ဦနကံ ဝဋ္ဋတိ, လာမကပရိစ္ဆေဒေန သင်္ဃာဋိယာ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကံ တိရိယံ မုဋ္ဌိတ္တိကံ ပမာဏံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တရဝါသကော ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကော တိရိယံ ဒွိဟတ္ထောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပါရုပနေနပိ ဟိ သက္ကာ နာဘိံ ပဋိစ္ဆာဒေတုန္တိ။ ဝုတ္တပ္ပမာဏတော ပန အတိရေကံ ဦနကဉ္စ ပရိက္ခာရစောဠန္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယသ္မာ “ဒွေ စီဝရဿ အဓိဋ္ဌာနာ – ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌေတိ, ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌေတီ”တိ (ပရိ. ၃၂၂) ဝုတ္တံ, တသ္မာ ပုရာဏသင်္ဃာဋိံ “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ နဝံ သင်္ဃာဋိံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဣဒံ ကာယေန အဓိဋ္ဌာနံ, တံ ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန အဖုသန္တဿ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝါစာယ အဓိဋ္ဌာနေ ပန ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစာယ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ – သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ “ဣမံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အထ အန္တောဂဗ္ဘေ ဝါ ဥပရိပါသာဒေ ဝါ သာမန္တဝိဟာရေ ဝါ ဟောတိ ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ “ဧတံ သင်္ဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော ဥတ္တရာသင်္ဂေ အန္တရဝါသကေ စ။ နာမမတ္တမေဝ ဟိ ဝိသေသော။ တသ္မာ သဗ္ဗာနိ သင်္ဃာဋိံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အန္တရဝါသကန္တိ ဧဝံ အတ္တနော နာမေနေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ သစေ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဌပိတဝတ္ထေဟိ သင်္ဃာဋိအာဒီနိ ကရောတိ, နိဋ္ဌိတေ ရဇနေ စ ကပ္ပေ စ ဣမံ “ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ အဓိဋ္ဌိတေန ပန သဒ္ဓိံ မဟန္တတရမေဝ ဒုတိယပဋ္ဋံ ဝါ ခဏ္ဍံ ဝါ သံသိဗ္ဗန္တေန ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ သမေ ဝါ ခုဒ္ဒကေ ဝါ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။

တိစီဝရံ ပန ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ န ဝဋ္ဋတီတိ? **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ကိရာဟ – “တိစီဝရံ တိစီဝရမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ ပရိက္ခာရစောဠာဓိဋ္ဌာနံ လဘေယျ ဥဒ္ဒေသိကတသိက္ခာပဒေ ပရိဟာရော နိရတ္ထကော ဘဝေယျာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကိရ အဝသေသာ ဘိက္ခူ အာဟံသု – “ပရိက္ခာရစောဠမ္ပိ ဘဂဝတာဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ, တသ္မာ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပစ္စရိယမ္ပိ** ဝုတ္တံ “ပရိက္ခာရစောဠံ နာမ ပါဋေက္ကံ နိဓာနမုခမေတန္တိ တိစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠန္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒ္ဒေသိကတသိက္ခာပဒေ ပန တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဟရန္တဿ ပရိဟာရော ဝုတ္တော”တိ။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဘာဏကော ပုဏ္ဏဝါလိကဝါသီ **မဟာတိဿတ္ထေရောပိ** ကိရ အာဟ – “မယံ ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာနံ အဿုမှ, အရညဝါသိနော ဘိက္ခူ ရုက္ခသုသိရာဒီသု စီဝရံ ဌပေတွာ ပဓာနံ ပဒဟနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ။ သာမန္တဝိဟာရေ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ဂတာနဉ္စ နေသံ သူရိယေ ဥဋ္ဌိတေ သာမဏေရာ ဝါ ဒဟရဘိက္ခူ ဝါ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ သုခပရိဘောဂတ္ထံ တိစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠန္တိ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပစ္စရိယမ္ပိ** ဝုတ္တံ ပုဗ္ဗေ အာရညိကာ ဘိက္ခူ အဗဒ္ဓသီမာယံ ဒုပ္ပရိဟာရန္တိ တိစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠမေဝ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိံသူ”တိ။

“ဝဿိကသာဋိကာ” အနတိရိတ္တပ္ပမာဏာ နာမံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတ္တာရော ဝဿိကေ မာသေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ, တတော ပရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ။ ဝဏ္ဏဘေဒမတ္တရတ္တာပိ စေသာ ဝဋ္ဋတိ။ ဒွေ ပန န ဝဋ္ဋန္တိ။ **“နိသီဒနံ”** ဝုတ္တနယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ, တဉ္စ ခေါ ပမာဏယုတ္တံ ဧကမေဝ, ဒွေ န ဝဋ္ဋန္တိ။ **“ပစ္စတ္ထရဏ”**မ္ပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ, တံ ပန မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ဧကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ။ နီလမ္ပိ ပီတကမ္ပိ သဒသမ္ပိ ပုပ္ဖဒသမ္ပီတိ သဗ္ဗပ္ပကာရံ ဝဋ္ဋတိ။ သကိံ အဓိဋ္ဌိတံ အဓိဋ္ဌိတမေဝ ဟောတိ။ **“ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ”** ယာဝ အာဗာဓော အတ္ထိ, တာဝ ပမာဏိကာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ အာဗာဓေ ဝူပသန္တေ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ, ဧကာဝ ဝဋ္ဋတိ ။ **“မုခပုဉ္ဆနစောဠံ”** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ, ယာဝ ဧကံ ဓောဝိယတိ, တာဝ အညံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ဒွေဝ ဝဋ္ဋန္တိ။ အပရေ ပန ထေရာ “နိဓာနမုခမေတံ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တီ”တိ ဝဒန္တိ။ **ပရိက္ခာရစောဠေ** ဂဏနာ နတ္ထိ, ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ တတ္တကံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ **ထဝိကာပိ ပရိဿာဝနမ္ပိ** ဝိကပ္ပနုပဂံ ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏံ “ပရိက္ခာရစောဠက”န္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ ဗဟူနိ ဧကတော ကတွာ “ဣမာနိ စီဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဘေသဇ္ဇနဝကမ္မမာတာပိတုအာဒီနံ အတ္ထာယ ဌပေန္တေနပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန “အနာပတ္တီ”တိ ဝုတ္တံ။ မဉ္စဘိသိ ပီဌကဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ ပါဝါရော ကောဇဝေါတိ ဧတေသု ပန သေနာသနပရိက္ခာရတ္ထာယ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏေ စ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိယေဝ။

အဓိဋ္ဌိတစီဝရံ ပန ပရိဘုဉ္ဇတော ကထံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတီတိ? အညဿ ဒါနေန, အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟဏေန, ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန, ဟီနာယာဝတ္တနေန, သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန , ကာလံကိရိယာယ, လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန, ပစ္စုဒ္ဓရဏေန, ဆိဒ္ဒဘာဝေနာတိ ဣမေဟိ နဝဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဇဟတိ။ တတ္ထ ပုရိမေဟိ အဋ္ဌဟိ သဗ္ဗစီဝရာနိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟန္တိ, ဆိဒ္ဒဘာဝေန ပန တိစီဝရဿေဝ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနံ ဝုတ္တံ, တဉ္စ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေန ဆိဒ္ဒေန။ တတြ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏံ ကနိဋ္ဌင်္ဂုလိနခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ဆိဒ္ဒဉ္စ ဝိနိဗ္ဗိဒ္ဓဆိဒ္ဒမေဝ။ ဆိဒ္ဒဿ ဟိ အဗ္ဘန္တရေ ဧကတန္တု စေပိ အစ္ဆိန္နော ဟောတိ, ရက္ခတိ။ တတ္ထ သင်္ဃာဋိယာ စ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပ

ပမာဏသ္သ တိရိယန္တတော အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏသ္သ ပဒေသသ္သ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ, ပရတော န ဘိန္ဒတိ။ အန္တရဝါသကသ္သ ပန ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏသ္သေဝ တိရိယန္တတော စတုရင်္ဂုလပ္ပမာဏသ္သ ပဒေသသ္သ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ, ပရတော န ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ ဇာတေ ဆိဒ္ဒေ တံ စီဝရံ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ, သူစိကမ္မံ ကတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ **မဟာသုမတ္ထေရော** ပနာဟ – “ပမာဏစီဝရသ္သ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ, မဟန္တသ္သ ပန ပမာဏတော ဗဟိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတိ, အန္တော ဇာတံ ဘိန္ဒတီ”တိ။ **ကရဝိကတိဿတ္ထေရော** အာဟ – “ခုဒ္ဒကံ မဟန္တံ န ပမာဏံ, ဒွေဝ စီဝရာနိ ပါရုပန္တသ္သ ဝါမဟတ္ထေ သင်္ဃရိတွာ ဌပိတဋ္ဌာနေ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတိ, ဩရဘာဂေ ဘိန္ဒတိ။ အန္တရဝါသကသ္သပိ ဩဝဋ္ဋိကံ ကရောန္တေန သင်္ဃရိတဋ္ဌာနေ ဆိဒ္ဒံ န ဘိန္ဒတိ, တတော ဩရံ ဘိန္ဒတီ”တိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန တိစီဝရေ **မဟာသုမတ္ထေရ**ဝါဒံ ပမာဏံ ကတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဣဒံ ဝုတ္တံ “ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ အဓိဋ္ဌာနံ ရက္ခတီ”တိ။ ပရိက္ခာရစောဠေ ဒီဃသော အဋ္ဌင်္ဂုလေ သုဂတင်္ဂုလေန တိရိယံ စတုရင်္ဂုလေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ မဟန္တေ စောဠေ တတော ပရေန ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗေသု အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကေသု စီဝရေသူ”တိ။

တတ္ထ ယသ္မာ သဗ္ဗေသမ္ပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကစီဝရာနံ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမပ္ပမာဏတော အညံ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ, ယဉ္ဟိ နိသီဒန-ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ-ဝဿိကသာဋိကာနံ ပမာဏံ ဝုတ္တံ, တံ ဥက္ကဋ္ဌံ, တတော ဥတ္တရိ ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ န ပစ္ဆိမံ တတော ဟေဋ္ဌာ အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ။ တိစီဝရသ္သာပိ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏတော ဦနကတ္တံ ဥက္ကဋ္ဌပ္ပမာဏမေဝ။ ပစ္ဆိမံ ပန ဝိသုံ သုတ္တေ ဝုတ္တံ နတ္ထိ။ မုခပုဉ္ဆနပစ္စတ္ထရဏပရိက္ခာရစောဠာနံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒော နတ္ထိယေဝ။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမေန ပန ပစ္ဆိမပရိစ္ဆေဒော ဝုတ္တော။ တသ္မာ ယံ တာဝ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** “ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ အဓိဋ္ဌာနံ ရက္ခတီ”တိ ဝတွာ တတ္ထ ပရိက္ခာရစောဠသ္သေဝ သုဂတင်္ဂုလေန အဋ္ဌင်္ဂုလစတုရင်္ဂုလပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ ဒဿေတွာ ဣတရေသံ တိစီဝရာဒီနံ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိပဘေဒံ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏံ သန္ဓာယ “ဧသ နယော သဗ္ဗေသု အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကေသုစီဝရေသူ”တိ ဝုတ္တံ, တံ န သမေတိ။

ကရဝိကတိဿတ္ထေရဝါဒေပိ ဒီဃန္တတောယေဝ ဆိဒ္ဒံ ဒဿိတံ, တိရိယန္တတော န ဒဿိတံ, တသ္မာ သော အပရိစ္ဆိန္နော။ **မဟာသုမတ္ထေရ**ဝါဒေ “ပမာဏစီဝရသ္သ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ, မဟန္တသ္သ ပန ပမာဏတော ဗဟိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတီ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ပန န ဝုတ္တံ – “ဣဒံ နာမ ပမာဏစီဝရံ ဣတော ဥတ္တရိ မဟန္တံ စီဝရ”န္တိ။ အပိစေတ္ထ တိစီဝရာဒီနံ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိဘေဒံ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တတ္ထ ယဒိ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏတော ဗဟိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒေယျ, ဥက္ကဋ္ဌပတ္တသ္သာပိ မဇ္ဈိမပတ္တသ္သ ဝါ ဩမကပ္ပမာဏတော ဗဟိ ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒေယျ, န စ န ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ ဝါဒေ အပရိစ္ဆိန္နော။

ယော ပနာယံ သဗ္ဗပဋ္ဌမော **အဋ္ဌကထာဝါဒော,** အယမေဝေတ္ထ ပမာဏံ။ ကသ္မာ? ပရိစ္ဆေဒသဗ္ဘာဝတော။ တိစီဝရသ္သ ဟိ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏဉ္စ ဆိဒ္ဒပ္ပမာဏဉ္စ ဆိဒ္ဒုပ္ပတ္တိဒေသပ္ပမာဏဉ္စ **သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု**ယေဝ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဝုတ္တံ, တသ္မာ သွေဝ ဝါဒော ပမာဏံ။ အဒ္ဓာ ဟိ သော ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယံ အနုဂန္တွာ ဝုတ္တော။ ဣတရေသု ပန နေဝ ပရိစ္ဆေဒော အတ္ထိ, န ပုဗ္ဗာပရံ သမေတီတိ။

ယော ပန ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနေ ပဌမံ အဂ္ဂဠံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ ဆိန္ဒိတွာ အပနေတိ, အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ မဏ္ဍလပရိဝတ္တနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဒုပဋ္ဋသ္သ ဧကသ္မိံ ပဋ္ဋေ ဆိဒ္ဒေ ဝါ ဇာတေ ဂဠိတေ ဝါ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ, ခုဒ္ဒကံ စီဝရံ မဟန္တံ ကရောတိ, မဟန္တံ ဝါ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိ, အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိဇ္ဇတိ။ ဥဘော ကောဋိယော မဇ္ဈေ ကရောန္တော သစေ ပဌမံ ဆိန္ဒိတွာ ပစ္ဆာ ဃဋေတိ, အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ။ အထ ဃဋေတွာ ဆိန္ဒတိ, န ဘိဇ္ဇတိ, ရဇကေဟိ ဓောဝါပေတွာ သေတံ ကာရာပေန္တသ္သာပိ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနမေဝါတိ ။ အယံ တာဝ **“အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ ဝိကပ္ပေတီ”**တိ ဧတ္ထ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဝိကပ္ပနေ ပန ဒွေ ဝိကပ္ပနာ – သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတီတိ? စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ “‘ဣမံ စီဝရ’န္တိ ဝါ ‘ဣမာနိ စီဝရာနီ’တိ ဝါ ‘ဧတံ စီဝရ’န္တိ ဝါ ‘ဧတာနိ စီဝရာနီ’”တိ ဝါ “တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ, အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ “မယှံ သန္တကံ, မယှံ သန္တကာနိ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိ

သ္သဇ္ဇေဟိ တ ယထာပစ္စယံ တ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓာရော နာမ ဟောတိ။ တတောပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရောပိ နယော – တထေဝ စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တသ္သေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “‘ဣမံ စီဝရံ’န္တိ တ ‘ဣမာနိ စီဝရာနီ’တိ တ ‘ဧတံ စီဝရံ’န္တိ တ ‘ဧတာနိ စီဝရာနီ’”တိ တ ဝတွာ ပဉ္စသု သဟ ဓမ္မိကေသု အညတရသ္သ အတ္တနာ အဘိရုစိတသ္သ ယသ္သ ကသ္သစိ နာမံ ဂဟေတွာ “‘တိသ္သသ္သ ဘိက္ခုနော ဝိက ပ္ပေမီ’တိ တ ‘တိသ္သာယ ဘိက္ခုနိယာ, သိက္ခမာနာယ, တိသ္သသ္သ သာမဏေရသ္သ, တိသ္သာယ သာမဏေရိယာ ဝိက ပ္ပေမီ’”တိ တ ဝတ္တဗ္ဗံ, အယံ အပရာပိ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ “တိသ္သသ္သ ဘိက္ခုနော သန္တကံ။ပေ။ တိသ္သာယ သာမဏေရိယာ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ တ ဝိသ္သဇ္ဇေဟိ တ ယထာပစ္စယံ တ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓာရော နာမ ဟောတိ။ တတောပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ကထံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတီတိ? စီဝရာနံ တထေဝ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ “‘ဣမံ စီဝရံ’န္တိ တ ‘ဣမာနိ စီဝရာနီ’တိ တ ‘ဧတံ စီဝရံ’န္တိ တ ‘ဧတာနိ စီဝရာနီ’”တိ တ ဝတွာ “တုယှံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော – “ကော တေ မိတ္တော တ သန္ဒိဋ္ဌော တ”တိ? တတော ဣတရေန ပုရိမနယေနေဝ “တိသ္သော ဘိက္ခူတိ တ။ပေ။ တိသ္သာ သာမဏေရီ”တိ တ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုန တေန ဘိက္ခုနာ “အဟံ တိသ္သသ္သ ဘိက္ခုနော ဒမ္မီတိ တ။ပေ။ တိသ္သာယ သာမဏေရိယာ ဒမ္မီ”တိ တ ဝတ္တဗ္ဗံ, အယံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဒုတိယသမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ “ဣတ္ထန္နာမသ္သ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ တ ဝိသ္သဇ္ဇေဟိ တ ယထာပစ္စယံ တ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓာရော နာမ ဟောတိ။ တတောပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ဒွိန္နံ ဝိကပ္ပနာနံ ကိံ နာနာကရဏံ? သမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ သယံ ဝိကပ္ပေတွာ ပရေန ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ ။ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာယ ပရေနေဝ ဝိကပ္ပာပေတွာ ပရေနေဝ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ, ဣဒမေတ္ထ နာနာကရဏံ။ သစေ ပန ယသ္သ ဝိကပ္ပေတိ, သော ပညတ္တိကောဝိဒော န ဟောတိ, န ဇာနာတိ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ, တံ စီဝရံ ဂဟေတွာ အညသ္သ ဗျတ္တသ္သ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုန ဝိကပ္ပေတွာ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတဗ္ဗံ။ ဝိကပ္ပိတဝိကပ္ပနာ နာမေသာ ဝဋ္ဋတိ။ အယံ **“ဝိကပ္ပေတီ”** တိ ဣမသ္မိံ ပဒေ ဝိနိစ္ဆယော။

“အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတု”န္တိအာဒိဝစနတော စ ဣဒံ “ဝိကပ္ပေတီ”တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တဝစနံ ဝိရုဒ္ဓံ ဝိယ ဒိသ္သတိ, န စ ဝိရုဒ္ဓံ တထာဂတာ ဘာသန္တိ။ တသ္မာ ဧဝမသ္သ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော, တိစီဝရံ တိစီဝရသင်္ခေပေနေဝ ပရိဟရတော အဓိဋ္ဌာတုမေဝ အနုဇာနာမိ, န ဝိကပ္ပေတုံ။ ဝသ္သိကသာဋိကံ ပန စာတုမာသတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုမေဝ န အဓိဋ္ဌာတုံ။ ဧဝဉ္စ သတိ ယော တိစီဝရေ ဧကေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတုကာမော ဟောတိ, တသ္သ တိစီဝရာဓိဋ္ဌာနံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိပ္ပဝါသသုခတ္ထံ ဝိကပ္ပနာယ ဩကာသော ဒိန္နော ဟောတိ။ ဒသာဟာတိက္ကမေ စ အနာပတ္တီတိ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိကပ္ပနာယ အပ္ပဋိသိဒ္ဓဘာဝော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိသ္သဇ္ဇေတီ တိ အညသ္သ ဒေတိ။ ကထံ ပန ဒိန္နံ ဟောတိ, ကထံ ဂဟိတံ? “ဣမံ တုယှံ ဒေမိ ဒဒါမိ ဒဇ္ဇာမိ ဩဏောဇေမိ ပရိစ္စဇာမိ နိသ္သဇ္ဇာမိ ဝိသ္သဇ္ဇာမီတိ တ “ဣတ္ထန္နာမသ္သ ဒေမိ။ပေ။ နိသ္သဇ္ဇာမီ”တိ တ ဝဒတိ, သမ္မုခါပိ ပရမ္မုခါပိ ဒိန္နံယေဝ ဟောတိ။ “တုယှံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝုတ္တေ “မယှံ ဂဏှာမီ”တိ ဝဒတိ, သုဒိန္နံ သုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ “တဝ သန္တကံ ကရောဟိ, တဝ သန္တကံ ဟောတု, တဝ သန္တကံ ကရိသ္သသီ”တိ ဝုတ္တေ “မမ သန္တကံ ကရောမိ, မမ သန္တကံ ဟောတု, မမ သန္တကံ ကရိသ္သာမီ”တိ ဝဒတိ, ဒုဒ္ဒိန္နံ ဒုဂ္ဂဟိတဉ္စ။ နေဝ ဒါတာ ဒါတုံ ဇာနာတိ, န ဣတရော ဂဟေတုံ။ သစေ ပန “တဝ သန္တကံ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု, ဘန္တေ, မယှံ ဂဏှာမီ”တိ ဂဏှာတိ, သုဂ္ဂဟိတံ။ သစေ ပန “ဧကော ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ, ဣတရော “န ဂဏှာမီ”တိ ပုန သော “ဒိန္နံ မယာ တုယှံ, ဂဏှာဟီ”တိ ဝဒတိ, ဣတရောပိ “န မယှံ ဣမိနာ အတ္ထော”တိ ဝဒတိ။ တတော ပုရိမောပိ “မယာ ဒိန္န”န္တိ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ, ပစ္ဆိမောပိ “မယာ ပဋိက္ခိတ္တ”န္တိ။ ကသ္သ အာပတ္တီတိ? န ကသ္သစိ အာပတ္တိ။ ယသ္သ ပန ရုစ္စတိ, တေန အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ယော ပန အဓိဋ္ဌာနေ ဝေမတိကော, တေန ကိံ ကာတဗ္ဗံ? ဝေမတိကဘာဝံ အာရောစေတွာ သစေ အနဓိဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတိ, ဧဝံ မေ ကပ္ပိယံ ဟောတီတိ ဝတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ န ဟိ ဧဝံ ဇာနာပေတွာ ဝိနယကမ္မံ က ရောန္တဿ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ ကေစိ ပန "ဧဝံ ဘိက္ခုနာ ဝိဿာသံ ဂဟေတွာ ပုန ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဒန္တိ, တံ န ယုဇ္ဇတိ။ န ဟိ တဿေဝံ ဝိနယကမ္မံ, နာပိ တံ တွေဝံ အညံ ဝတ္ထုံ ဟောတိ။

နဿတီ တိအာဒိ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **ယော န ဒဒေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ** တိ ဧတ္ထ "မယှံ ဒိန္နံ ဣမိနာ"တိ ဣမာယ သညာယ န ဒေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ တဿ သန္တကဘာဝံ ပန ဉတွာ လေသေန အစ္ဆိန္ဒန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ နာမ ကာယဝါစတော စ ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, အနဓိဋ္ဌာနေန စ အဝိကပ္ပနေန စ အာပဇ္ဇနတော အကိရိယံ, သညာယ အဘာဝေပိ န မုစ္စတိ, အဇာနန္တောပိ အာပဇ္ဇတီတိ နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၁. တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သန္တရုတ္တရေနာ** တိ အန္တရန္တိ အန္တရဝါသကော ဝုစ္စတိ, ဥတ္တရန္တိ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ, သဟ အန္တရေန ဥတ္တရံ သန္တရုတ္တရံ, တေန သန္တရုတ္တရေန, သဟ အန္တရဝါသကေန ဥတ္တရာသင်္ဂေနာတိ အတ္ထော။ **ကဏ္ဏကိတာနီ** တိ သေဒေန ဖုဋ္ဌောကာသေသု သဉ္ဇာတကာဠသေတမဏ္ဍလာနိ။ **အဒ္ဒသ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော** တိ ထေရော ကိရ ဘဂဝတိ ဒိဝါ ပဋိသလ္လာနတ္ထာယ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေ တံ ခဏံ လဘိတွာ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနိ အရညဘဏ္ဍမတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ ပဋိသာမေန္တော အသမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇန္တော ဂိလာနေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော တေသံ ဘိက္ခူနံ သေနာသနဋ္ဌာနံ သမ္ပတ္တော အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ – "အဒ္ဒသ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော"တိ။

၄၇၃. အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိံ အဒါတု န္တိ အဝိပ္ပဝါသေ သမ္မုတိ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ, အဝိပ္ပဝါသာယ ဝါ သမ္မုတိ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ။ ကော ပနေတ္ထ အာနိသံသော? ယေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသတိ, တံ နိဿဂ္ဂိယံ န ဟောတိ, အာပတ္တိဉ္စ နာပဇ္ဇတိ။ ကိတ္တကံ ကာလံ? **မဟာသုမတ္ထေရော** တာဝ အာဟ – "ယာဝ ရောဂေါ န ဝူပသမတိ, ဝူပသန္တေ ပန ရောဂေ သီဃံ စီဝရဋ္ဌာနံ အာဂန္တဗ္ဗ"န္တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** အာဟ – "သီဃံ အာဂစ္ဆတော ရောဂေါ ပဋိကုပ္ပေယျ, တသ္မာ သဏိကံ အာဂန္တဗ္ဗံ။ ယတော ပဋ္ဌာယ ဟိ သတ္ထံ တ ပရိယေသတိ, 'ဂစ္ဆာမီ'တိ အာဘောဂံ တ က ရောတိ, တတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ 'န အနိ ဂမိဿာမီ'တိ ဧဝံ ပန ဓုရနိက္ခေပံ ကရောန္တေန ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ, အတိရေ ကစီဝရဋ္ဌာနေ ဌဿတီ"တိ။ သစေ ပနဿ ရောဂေါ ပဋိကုပ္ပတိ, ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ? **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** တာဝ အာဟ – "သစေ သောယေဝ ရောဂေါ ပဋိကုပ္ပတိ, သာ ဧဝ သမ္မုတိ, ပုန သမ္မုတိအနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အထညော ကုပ္ပတိ, ပုန အာတဗ္ဗာ သမ္မုတီ"တိ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** အာဟ – "သော ဝါ ရောဂေါ ဟောတု, အညော ဝါ ပုန သမ္မုတိအန ကိစ္စံ နတ္ထီ"တိ။

၄၇၅-၆. နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ တိ ဣဓ ပန ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝိယ အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ နိဋ္ဌိတေ စီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနောတိ ဧဝံ သာမိဝသေန ကရဏဝစနဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကရဏဝသေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ဣဒံ နာမ ကာတဗ္ဗ န္တိ နတ္ထိ။ သာမိဝသေန ပန ဘိက္ခုနော စီဝရသ္မိံ နိဋ္ဌိတေ ကထိနေ စ ဥဗ္ဘတေ ဧဝံ ဆိန္နပလိဗောဓော ဧကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျာတိ ဧဝံ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တတ္ထ **တိစီဝရေနာ**တိ အဓိဋ္ဌိတေသု တီသု စီဝရေသု ယေန ကေနစိ။ ဧကေန ဝိပ္ပဝုတ္ထောပိ ဟိ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝုတ္ထော ဟောတိ, ပဋိသိဒ္ဓပရိယာပန္နေန ဝိပ္ပဝုတ္ထတ္တာ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "သင်္ဃာဋိယာ ဝာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဝိပ္ပဝသေယျာ** တိ ဝိပ္ပယုတ္တော ဝသေယျ။

၄၇၇-၈. **ကမော ဧကူပစာရော**တိအာဒိ အဝိပ္ပတသလက္ခဏဝဝတ္ထာပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတော ပရံ ယထာက္ကမေ န တာနေဝ ပန္နရသ မာတိကာပဒါနိ ဝိတ္ထာရေန္တော **"ကမော ဧကူပစာရော နာမာ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧကကုလ ဿ ကမော**တိ ဧကဿ ရညော တ ဘောဇကဿ တ ကမော။ **ပရိက္ခိတ္တော** တိ ယေန ကေနစိ ပာကာရေန တ ဝတိ ယာ တ ပရိက္ခာယ တ ပရိက္ခိတ္တော။ တ္တောဝတော ဧကကုလကမဿ ဧကူပစာရတာ ဒဿိတာ။ **အန္တောကမေ ဝတ္ ထဗ္ဗန္တိ** ဧဝရူပေ ကမေ ဗီဝရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ကမဗ္ဘန္တရေ ယထာရုစိတေ ဌာနေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အပရိက္ ခိတ္တော**တိ က္လမိနာ တဿေဝ ကမဿ နာနူပစာရတာ ဒဿိတာ။ ဧဝရူပေ ကမေ ယဿိံ ဃရေ ဗီဝရံ နိက္ခိတ္တံ, တ တ္ထ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ **ဟတ္ထပာသာ တ န ဝိဇဟိတဗ္ဗ** န္တိ အထ တ တံ ဃရံ သမန္တတော ဟတ္ထပာသာ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ, အ မုတေဃ္ဃရတနပ္ပမာဏပ္ပဒေသာ ဥဒ္ဒံ န ဝိဇဟိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အမုတေဃ္ဃရတနဗ္ဘန္တရေ ပန ဝတ္ ထုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ပမာဏံ အတိက္ကမိတ္ဝာ သစေပိ က္လဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု အာကာသေ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတိ, နိဿဂ္ဂိယမေဝ ဟောတိ။ တ္တေ စ **ယဿိံ ဃရေ** တိ ဃရပရိစ္ဆေအာ "ဧကကုလဿ နိဝေသနံ ဟောတိ"တိအာဒိနာ (ပာရာ. ၄၈၀) လ က္ခဏေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၇၉. **နာနာကုလဿ ကမော**တိ နာနာရာဇူနံ တ ဘောဇကာနံ တ ကမော, ဝေသာလိကုသိနာရာဒိသဒိသော။ **ပရိက္ခိ တ္တော**တိ က္လမိနာ နာနာကုလကမဿ ဧကူပစာရတာ ဒဿိတာ။ **သဘာယေ တ ဒွတရမူလေ တ**တိ တ္တေ သဘာယန္ တိ လိင္ဂဗ္ဗတ္တယေန သဘာ ဝုတ္တာ။ **ဒွတရမူလေ**တိ နဂရဒွတရဿ သမီပေ။ က္လဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဧဝရူပေ ကမေ ယဿိံ ဃရေ ဗီဝရံ နိက္ခိတ္တံ, တတ္ထ တ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ တတ္ထ သဒ္ဒသင္ဃဋ္ဋနေန တ ဇနသမ္ဗာဓေန တ ဝသိတုံ အသ က္ကောန္တေန သဘာယေ တ ဝတ္ထဗ္ဗံ နဂရဒွတရမူလေ တ။ တတ္ရပိ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေန ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝသိတ္ဝာ အန္တောအရုဏေ အာဂမ္မ တေသံယေဝ သဘာယဒွတရမူလာနံ ဟတ္ထပာသာ တ န ဝိဇဟိတဗ္ ဗံ။ ဃရဿ ပန ဗီဝရဿ တ ဟတ္ထပာသေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

သဘာယံ ဂစ္ဆန္တေန ဟတ္ထပာသေ ဗီဝရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ တိ သစေ ဃရေ အဋ္ဌပေတ္ဝာ သဘာယေ ဌပေဿာမိ တိ သဘာယံ ဂစ္ဆတိ, တေန သဘာယံ ဂစ္ဆန္တေန ဟတ္ထပာသေတိ ဟတ္ထံ ပသာရေတ္ဝာ "ဟန္ဒိမံ ဗီဝရံ ဌပေမီ"တိ ဧဝံ နိက္ခေပသုခေ ဟတ္ထပာသဂတေ ကိသ္မိဉ္စိ အာပဏေ ဗီဝရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ပုရိမနယေနေဝ သဘာယေ တ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဒွတရမူလေ တ, ဟတ္ထပာသာ တ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော – **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** တာဝ အာဟ – "ဗီဝရဟတ္ထပာသေ ဝသိတဗ္ဗံ နတ္ထိ, ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝီထိဟတ္ထပာသေပိ သဘာယဟတ္ထပာသေပိ ဒွတရဟတ္ထပာသေပိ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ **ဥပတိဿတ္ထေ ရော** ပနာဟ – "နဂရဿ ဗဟူနိပိ ဒွတရာနိ ဟောန္တိ ဗဟူနိပိ သဘာယာနိ, တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဿာ ပန ဝီထိယာ ဗီဝရံ ဌပိတံ ယံ တဿာ သမ္မုခဋ္ဌာနေ သဘာယဥ္စ ဒွတရဥ္စ တဿ သဘာယဿ စ ဒွတရဿ စ ဟတ္ထ ပာသာ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ။ ဝေဥ္ဟိ သတိ သက္ကာ ဗီဝရဿ ပဝတ္တိ ဇာနိတု"န္တိ။ သဘာယံ ပန ဂစ္ဆန္တေန ယဿ အာပ ဏိကဿ ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ, သစေ သော တံ ဗီဝရံ အတိဟရိတ္ဝာ ဃရေ နိက္ခိပတိ, ဝီထိဟတ္ထပာသော န ရက္ခ တိ, ဃရဿ ဟတ္ထပာသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ သစေ မဟန္တံ ဃရံ ဟောတိ, ဒွေဝ ဝီထိယော ဖရိတ္ဝာ ဌိတံ ပုရတော ဝ ပစ္ဆ တော တ ဟတ္ထပာသေယေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။ သဘာယေ နိက္ခိပိတ္ဝာ ပန သဘာယေ တ တဿ သမ္မုခေ နဂရ ဒွတရမူလေ တ တေသံယေဝ ဟတ္ထပာသေ တ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ။

အပရိက္ခိတ္တော တိက္လမိနာ တဿေဝ ကမဿ နာနူပစာရတာ ဒဿိတာ။ ဧတေနေဝုပာယေန သဗ္ဗတ္ထ ဧကူပ စာရတာ စ နာနူပစာရတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပာဠိယံ ပန "ကမော ဧကူပစာရော နာမာ"တိ ဧဝံ အာဒိမ္ဟိ "အဇ္ဈောကာသော ဧ ကူပစာရော နာမာ"တိ ဧဝံ အန္တေ စ ဧကမေဝ မာတိကာပဒံ ဥဒ္ဒရိတ္ဝာ ပဒဘာဇနံ ဝိတ္ထာရိတံ။ တသ္မာ တဿေဝ ပဒ ဿာနုသာရေန သဗ္ဗတ္ထ ပရိက္ခေပာဒိဝသေန ဧကူပစာရတာ စ နာနူပစာရတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၈၀-၁. **နိဝေသနာဒီသု ဩဝရကာ**တိ ဂဗ္ဘာနံယေဝေတံ ပရိယာယဝစနံ။ **ဟတ္ထပာသာ တ** တိ ဂဗ္ဘဿ ဟတ္ထ ပာသာ။ **ဒွတရမူလေ တ**တိ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏေ ဃရဒွတရမူလေ။ **ဟတ္ထပာသာ တ** တိ ဂဗ္ဘဿ တ ဃရဒွတရမူလ ဿ တ ဟတ္ထပာသာ။

၄၈၂-၇. **ဥဒ္ဒောသိတော**တိ ယာနာဒီနံ ဘဏ္ဍာနံ သာလာ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ စ နိဝေသနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဋ္ဋော**တိ ပဋိရာဇာဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ ဣဋ္ဌကာဟိ ကတော ဗဟလဘိတ္တိကော စတုပဉ္စဘူမိကော ပတိဿယဝိသေသော။ **မာဠော**တိ ဧကကူဋသင်္ဂဟိတော စတုရဿပါသာဒေါ။ **ပါသာဒေါ**တိ ဒီဃပါသာဒေါ။ **ဟမ္မိယ**န္တိ မုဏ္ဍစ္ဆဒနပါသာဒေါ။

၄၈၉. **သတ္တဗ္ဘန္တရာ**တိ ဧတ္ထ ဧကံ အဗ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝီသတိဟတ္ထံ ဟောတိ။ သစေ သတ္ထော ဂစ္ဆန္တော ဂါမံ ဝါ နဒိံ ဝါ ပရိယာဒိယိတွာ တိဋ္ဌတိ အန္တောပဝိဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓော ဟုတွာ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဖရိတွာ ဌိတော ဟောတိ, သတ္ထပရိဟာရောဝ လဗ္ဘတိ။ အထ ဂါမေ ဝါ နဒိယာ ဝါ ပရိယာပန္နော ဟောတိ အန္တောပဝိဋ္ဌော, ဂါမပရိဟာရော စေဝ နဒီပရိဟာရော စ လဗ္ဘတိ။ သစေ ဝိဟာရသီမံ အတိက္ကမိတွာ တိဋ္ဌတိ, အန္တောသီမာယ စ စီဝရံ ဟောတိ, ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိသီမာယ စီဝရံ ဟောတိ သတ္ထသမီပေယေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂစ္ဆန္တော သကဋေ ဝါ ဘဂ္ဂေ ဂောဏေ ဝါ နဋ္ဌေ အန္တရာ ဆိဇ္ဇတိ, ယသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ စီဝရံ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ။

၄၉၀. ဧကကုလဿ ခေတ္တေ ဟတ္ထပါသော နာမ စီဝရဟတ္ထပါသောယေဝ, နာနာကုလဿ ခေတ္တေ ဟတ္ထပါသော နာမ ခေတ္တဒွါရဿ ဟတ္ထပါသော။ အပရိက္ခိတ္တေ စီဝရဿေဝ ဟတ္ထပါသော။

၄၉၁-၄. **ဓညကရဏ**န္တိ ခလံ ဝုစ္စတိ။ **အာရာမော**တိ ပုပ္ဖာရာမော ဝါ ဖလာရာမော ဝါ။ ဒွိန္နံပိ ခေတ္တေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ **ဝိဟာရော** နိဝေသနသဒိသော။ ရုက္ခမူလေ **အန္တောဆာယာယ**န္တိ ဆာယာယ ဖုဋ္ဌောကာသဿ အန္တောယေဝ။ ဝိရဠသာခဿ ပန ရုက္ခဿ အာတပေန ဖုဋ္ဌောကာသေ ဌပိတံ နိဿဂ္ဂိယမေဝ ဟောတိ, တသ္မာ တာဒိသဿ သာခစ္ဆာယာယ ဝါ ခန္ဓစ္ဆာယာယ ဝါ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ သာခာယ ဝါ ဝိဋပေ ဝါ ဌပေတိ, ဥပရိ အညသာခစ္ဆာယာယ ဖုဋ္ဌောကာသေယေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ ခုဇ္ဇရုက္ခဿ ဆာယာ ဒူရံ ဂစ္ဆတိ, ဆာယာယ ဂတဋ္ဌာနေ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဣဓာပိ ဟတ္ထပါသော စီဝရဟတ္ထပါသောယေဝ။

အဂါမကေ အရညေတိ အဂါမကံ နာမ အရညံ ဝိဉ္ဈာဋဝီအာဒီသု ဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝါ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေ ဒီပကေသု လဗ္ဘတိ။ **သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ**တိ မဇ္ဈေ ဌိတဿ သမန္တတော သဗ္ဗဒိသာသု သတ္တဗ္ဘန္တရာ, ဝိနိဗ္ဗေဓေန စုဒ္ဒသ ဟောန္တိ။ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ပရိယန္တေ ဌပိတစီဝရံ ရက္ခတိ။ သစေ ပန အရုဏုဂ္ဂမနသမယေ ဧကင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဂစ္ဆတိ, ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ ဧသ နယော ဣတရဒိသာသု။ ဥပေါသထကာလေ ပန ပရိသပရိယန္တေ နိသိန္နဘိက္ခုတော ပဋ္ဌာယ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ သောဓေတဗ္ဗာ။ ယတ္တကံ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဝဍ္ဎတိ, သီမာပိ တတ္တကံ ဝဍ္ဎတိ။

၄၉၅. **အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧတ္ထ သစေ ပဓာနိကော ဘိက္ခု သဗ္ဗရတ္တိံ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတွာ ပစ္စူသသမယေ ‘‘နှာယိဿာမီ’’တိ တီဏိပိ စီဝရာနိ တီရေ ဌပေတွာ နဒိံ ဩတရတိ, နှာယန္တဿေဝ စဿ အရုဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ, ကိံ ကာတဗ္ဗံ။ သော ဟိ ယဒိ ဥတ္တရိတွာ စီဝရံ နိဝါသေတိ, နိဿဂ္ဂိယစီဝရံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ အထ နဂ္ဂော ဂစ္ဆတိ, ဧဝမ္ပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီတိ? န အာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ယာဝ အညံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ဝိနယကမ္မံ န ကရောတိ, တာဝ တေသံ စီဝရာနံ အပရိဘောဂါရဟတ္တာ နဋ္ဌစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတော ဟောတိ။ နဋ္ဌစီဝရဿ စ အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဒွေ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ, အန္တရာမဂ္ဂေ မနုဿာ သဉ္စရန္တိ, ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဧကံ အံသကူဋေ ဌပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရေ သဘာဂဘိက္ခူ န ပဿတိ, ဘိက္ခာစာရံ ဂတာ ဟောန္တိ, သင်္ဃာဋိံ ဗဟိဂါမေ ဌပေတွာ သန္တရုတ္တရေန အာသနသာလံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိဂါမေ စောရဘယံ ဟောတိ, ပါရုပိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ အာသနသာလာ သမ္ဗာဓာ ဟောတိ ဇနာကိဏ္ဏာ, န သက္ကာ ဧကမန္တေ စီဝရံ အပနေတွာ ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ, ဧကံ ဘိက္ခုံ အာဒါယ ဗဟိဂါမံ ဂန္တွာ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ စီဝရာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။

သစေ ဘိက္ခူ ဒဟရာနံ ဟတ္ထေ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သယိတုကာမာ ဟောန္တိ, အတ္တနော အတ္တနော စီဝရံ ဟတ္ထပါသေ ကတွာဝ သယိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂစ္ဆန္တာနံယေဝ အသမ္ပတ္တေသု ဒဟရေသု

အရုဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ, စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ, နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, ဒဟရာနမ္ပိ ပုရတော ဂစ္ဆန္တာနံ ထေရေသု အသမ္ပတ္တေသု ဧသေဝ နယော။ မဂ္ဂံ ဝိရဇ္ဈိတွာ အရညေ အညမညံ အပဿန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ဒဟရာ “မယံ, ဘန္တေ, မုဟုတ္တံ သယိတွာ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ တုမှေ သမ္ပာပုဏိဿာမာ”တိ ဝတွာ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ သယန္တိ, စီဝရဉ္စ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ, နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ, ဒဟရေ ဥယျောဇေတွာ ထေရေသု သယန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒွေဓာပထံ ဒိသွာ ထေရာ “အယံ မဂ္ဂေါ” ဒဟရာ “အယံ မဂ္ဂေါ”တိ ဝတွာ အညမညဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဂတာ, သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ စီဝရာနိ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဒဟရာ မဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ “အန္တောအရုဏေယေဝ နိဝတ္တိဿာမာ”တိ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဂါမံ ပဝိသိတွာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အသမ္ပတ္တာနံယေဝ စ တေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ, စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန ဓေနုဘယေန ဝါ သုနခဘယေန ဝါ “မုဟုတ္တံ ဌတွာဝ ဂမိဿာမာ”တိ ဌတွာ ဝါ နိသီဒိတွာ ဝါ ဂစ္ဆန္တိ, အန္တရာ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, နိဿယော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ “အန္တောအရုဏေယေဝ အာဂမိဿာမာ”တိ အန္တောသီမာယံ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တရာ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ, နေဝ စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, န နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ပန “ဝိဘာယတု တာဝါ”တိ နိသီဒန္တိ, အရုဏေ ဥဂ္ဂတေပိ န စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, နိဿယော ပန ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ယေပိ “အန္တောအရုဏေယေဝ အာဂမိဿာမာ”တိ သာမန္တဝိဟာရံ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ သဥဿာဟာ ဂစ္ဆန္တိ, အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ စ နေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ, စီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဓမ္မဂါရဝေန “ယာဝ ပရိယောသာနံ သုတွာဝ ဂမိဿာမာ”တိ နိသီဒန္တိ, သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ စီဝရာနိပိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ, နိဿယောပိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ထေရေန ဒဟရံ စီဝရဓောဝနတ္ထာယ ဂါမကံ ပေသေန္တေန အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ဒဟရဿာပိ စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ အသတိယာ ဂစ္ဆတိ, အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဒဟရဿ စီဝရံ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ထေရော နဿရတိ, ဒဟရော ဧဝ သရတိ, ဒဟရေန အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ထေရဿ စီဝရံ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ဝတ္တဗ္ဗော “ဘန္တေ, တုမှာကံ စီဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ အတ္တနောပိ စီဝရံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဧကဿ သတိယာပိ အာပတ္တိမောက္ခော ဟောတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ပဌမကထိနသိက္ခာပဒေ အနဓိဋ္ဌာနံ အဝိကပ္ပနဉ္စ အကိရိယံ, ဣဓ အပစ္စုဒ္ဓရဏံ အယမေဝ ဝိသေသော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဥဒောသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. တတိယကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၉၇. **တေန သမယေနာ**တိ တတိယကထိနသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥဿာပေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝိမဇ္ဇတီ**တိ “ဝလိသု နဋ္ဌာသု ဣဒံ မဟန္တံ ဘဝိဿတီ”တိ မညမာနော ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ ပါဒေဟိ အက္ကမိတွာ ဟတ္ထေဟိ ဥဿာပေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ပိဋ္ဌိယံ ဃံသတိ, တံ အာတပေ သုက္ခံ ပဌမပ္ပမာဏမေဝ ဟောတိ။ သော ပုနပိ တထာ ကရောတိ, တေန ဝုတ္တံ – “ဥဿာပေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝိမဇ္ဇတီ”တိ။ တံ ဧဝံ ကိလမန္တံ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္နောဝ ဒိသွာ နိက္ခမိတွာ သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော ဝိယ တတ္ထ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ – “အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ”တိအာဒိ။

၄၉၉-၅၀၀. **ဧကာဒသမာသေ**တိ ဧကံ ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသံ ဌပေတွာ သေသေ ဧကာဒသမာသေ။ **သတ္တမာသေ**တိ ကတ္တိကမာသံ ဟေမန္တိကေ စ စတ္တာရောတိ ပဉ္စမာသေ ဌပေတွာ သေသေ သတ္တမာသေ။ **ကာလေပိ အာဒိဿ ဒိန္န**န္တိ သင်္ဃဿ ဝါ “ဣဒံ အကာလစီဝရ”န္တိ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဒိန္နံ, ဧကပုဂ္ဂလဿ ဝါ “ဣဒံ တုယှံ ဒမ္မီ”တိ ဒိန္နံ။

သင်္ဃတော ဝါတိ အတ္တနော ပတ္တဘာဂဝသေန သင်္ဃတော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ **ဂဏတော ဝါ**တိ ဣဒံ သုတ္တန္တိကဂဏဿ ဒေမ, ဣဒံ အာဘိဓမ္မိကဂဏဿာတိ ဧဝံ ဂဏဿ ဒေန္တိ။ တတော အတ္တနော ပတ္တဘာဂဝသေန ဂဏတော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။

နော စသ္သ ဟရိပူရီ တိ နော စေ ဟရိပူရိ ဘဝေယျ, ယတ္တကေန ကယိရမာနံ အဓိဋ္ဌာနစီဝရံ ပဟောတိ, တဋ္ဌေ စီဝရံ တတ္တကံ န ဘဝေယျ, ဦနကံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။

ပစ္စာသာ ဟောတိ သဠ္ဌတော တ တိအာဒီသု အသုကဒိဝသံ နာမ သင္ဃော စီဝရာနိ လဘိဿတိ, ဂဏော လဘိဿတိ, တတော မေ စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဇဝံ သင္ဃတော တ ဂဏတော တ ပစ္စာသာ ဟောတိ။ ဉာတကေဟိ မေ စီဝရတ္ထာယ ပေသိတံ, မိတ္တေဟိ ပေသိတံ, တေ အာဂတာ စီဝရေ ဒဿန္တီတိ ဇဝံ ဉာတိတော တ မိတ္တတော တ ပစ္စာသာ ဟောတိ။ **ပံသုကူလံ တာ**တိ ဇတ္ထ ပန ပံသုကူလံ တ လစ္ဆာမီတိ ဇဝံ ပစ္စာသာ ဟောတီတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အတ္တနော တ ဓနေနာ**တိ အတ္တနော ကပ္ပာသသုတ္တာဒိနာ ဓနေန, အသုကဒိဝသံ နာမ လစ္ဆာမီတိ ဇဝံ တ ပစ္စာသာ ဟောတီတိ အတ္ထော။

တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ သတိယာပိ ပစ္စာသာယာ တိ မာသပရမတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ, နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ ဇဝံ ပန အဝတွာ ယသ္မာ အန္တရာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ပစ္စာသာစီဝရေ မူလစီဝရဿ ဥပ္ပန္နဒိဝသတော ယာဝ ဝီသတိမော ဒိဝသော တာဝ ဥပ္ပန္နံ ပစ္စာသာစီဝရံ မူလစီဝရံ အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိ, တတော ဥဒ္ဓံ မူလစီဝရံ ပစ္စာသာစီဝရံ အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိ။ တသ္မာ တံ ဝိသေသံ ဒဿေတုံ “တဒဟုပ္ပန္နေ မူလစီဝရေ”တိအာဒိနာ နယေန ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ, တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဝိသဘာဂေ ဥပ္ပန္နေ မူလစီဝရေ တိ ယဒိ မူလစီဝရံ သဏှံ, ပစ္စာသာစီဝရံ ထူလံ, န သက္ကာ ယောဇေတုံ။ ရတ္တိယော စ သေသာ ဟောန္တိ, န တာဝ မာသော ပူရတိ , န အကာမာ နိဂ္ဂဟေန စီဝရံ ကာရေတဗ္ဗံ။ အညံ ပစ္စာသာစီဝရံ လဘိတွာဝ ကာလဗ္ဘန္တရေ ကာရေတဗ္ဗံ။ ပစ္စာသာစီဝရမ္ပိ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မူလစီဝရံ ထူလံ ဟောတိ, ပစ္စာသာစီဝရံ သဏှံ, မူလစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပစ္စာသာစီဝရမေဝ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ တံ ပုန မာသပရိဟာရံ လဘတိ, ဇတေနုပာယေန ယာဝ ဣစ္ဆတိ တာဝ အညမညံ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝါတိ။

တတိယကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၃-၅. တေန သမယေနာတိ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ**တိ ပိတုပိတာ ပိတာမဟော, ပိတာမဟဿ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။ ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။ အဘိလာပ မတ္တမေဝ စေတံ။ အတ္ထတော ပန ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂံ။ တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ ဇဝံ ယာဝ သတ္တမော ပုရိသော တာဝ ယာ အသမ္ဗဒ္ဓါ သာ ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အသမ္ဗဒ္ဓါတိ ဝုစ္စတိ။ ဒေသနာမုခမေဝ စေတံ။ “မာတိတော တ ပိတိတော တ”တိဝစနတော ပန ပိတာမဟယုဂမ္ပိ ပိတာမဟီယုဂမ္ပိ မာတာမဟယုဂမ္ပိ မာတာမဟီယုဂမ္ပိ တေသံ ဘာတုဘဂိနီဘာဂိနေယျပုတ္တပပုတ္တာဒယောပိ သဗ္ဗေ ဣဓ သင်္ဂဟိတာ ဇတေတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ရာယံ ဝိတ္ထာရနယော – ပိတာ ပိတုပိတာ တဿ ပိတာ တဿာပိ ပိတာတိ ဇဝံ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, ပိတာ ပိတုမာတာ တဿာ ပိတာ စ မာတာ စ ဘာတာ စ ဘဂိနီ စ ပုတ္တာ စ ဓီတရော စာတိ ဇဝမ္ပိ ဥဒ္ဓဥ္စ အဓော စ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, ပိတာ ပိတုဘာတာ ပိတုဘဂိနီ ပိတုပုတ္တာ ပိတုဓီတရော တေသမ္ပိ ပုတ္တဓီတုပရမ္ပရာတိ ဇဝမ္ပိ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, မာတာ မာတုမာတာ တဿာ မာတာ တဿာပိ မာတာတိ ဇဝမ္ပိ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, မာတာ မာတုပိတာ တဿ မာတာ စ ပိတာ စ ဘာတာ စ ဘဂိနီ စ ပုတ္တာ စ ဓီတရော စာတိ, ဇဝမ္ပိ ဥဒ္ဓဥ္စ အဓော စ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, မာတာ မာတုဘာတာ မာတုဘဂိနီ မာတုပုတ္တာ မာတုဓီတရော တေသမ္ပိ ပုတ္တဓီတုပရမ္ပရာတိ ဇဝမ္ပိ ယာဝ သတ္တမာ ယုဂါ, နေဝ မာတုသမ္ဗန္ဓေန န ပိတုသမ္ဗန္ဓေန သမ္ဗဒ္ဓါ, အယံ **အညာတိကာ နာမ**။

ဥဘတော သင္ဃေ တိ ဘိက္ခုနိသင္ဃေ ဉတ္တိစတုတ္ထေန ဘိက္ခုသင္ဃေ ဉတ္တိစတုတ္ထေနာတိ အဋ္ဌဝါစိကဝိနယကမ္မေန ဥပသမ္ပန္နာ။

သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပါရုတမ္ပီ တိ ရဇိတွာ ကပ္ပံ ကတွာ ဧကဝါရမ္ပိ နိဝတ္ထံ ဝါ ပါရုတံ ဝါ။ အန္တမသော ပရိဘောဂသီသေန အံသေ ဝါ မတ္ထကေ ဝါ ကတွာ မဂ္ဂံ ဂတော ဟောတိ, ဥဿီသကံ ဝါ ကတွာ နိပန္နော ဟောတိ, ဧတမ္ပိ ပုရာဏစီဝရမေဝ။ သစေ ပန ပစ္စတ္ထရဏဿ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ နိပဇ္ဇတိ, ဟတ္ထေဟိ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ အာကာသေ ဝိတာနံ ကတွာ သီသေန အဖုသန္တော ဂစ္ဆတိ, အယံ ပရိဘောဂေါ နာမ န ဟောတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

ဓောတံ နိဿဂ္ဂိယ န္တိ ဧတ္ထ စေ အာဏတ္တာ ဘိက္ခုနီ ဓောဝနတ္ထာယ ဥဒ္ဓနံ သဇ္ဇေတိ, အရဏိံ သံဟရတိ, အဂ္ဂိံ ကရောတိ, ဥဒကံ အာဟရတိ ယာဝ နံ ဓောဝိတွာ ဥက္ခိပတိ, တာဝ ဘိက္ခုနိယာ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဓောဝိတွာ ဥက္ခိတ္တမတ္တေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ သစေ ဒုဒ္ဓောတန္တိ မညမာနာ ပုန သိဉ္စတိ ဝါ ဓောဝတိ ဝါ ယာဝ နိဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ တာဝ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ဧသ နယော ရဇနာကောဋနေသု။ ရဇနဒေါဏိယဉှိ ရဇနံ အာကိရိတွာ ယာဝ သကိံ စီဝရံ ရဇတိ, တတော ပုဗ္ဗေ ယံကိဉ္စိ ရဇနတ္ထာယ ကရောတိ, ပစ္ဆာ ဝါ ပဋိရဇတိ, သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ အာကောဋနေပိ ပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၀၆. အညာတိကာယ အညာတိကသညီ ပုရာဏစီဝရံ ဓောဝါပေတီတိ နော စေပိ "ဣမံ ဓောဝါ"တိ ဝဒတိ, အထ ခေါ ဓောဝနတ္ထာယ ကာယဝိကာရံ ကတွာ ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထေ ဒေတိ, ပါဒမူလေ ဝါ ဌပေတိ, ဥပရိ ဝါ ခိပတိ, သိက္ခမာနာသာမဏေရီသာမဏေရဥပါသကတိတ္ထိယာဒီနံ ဝါ ဟတ္ထေ ပေသေတိ, နဒီတိတ္ထေ ဓောဝန္တိယာ ဥပစာရေ ဝါ ခိပတိ, အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေ ဩကာသေ ဌတွာ, ဓောဝါပိတံယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဥပစာရံ မုဉ္စိတွာ ဩရတော ဌပေတိ သာ စေ ဓောဝိတွာ အာနေတိ, အနာပတ္တိ။ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ ဟတ္ထေ ဓောဝနတ္ထာယ ဒေတိ, သာ စေ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ ဓောဝတိ, အာပတ္တိယေဝ။ ဥပါသကဿ ဟတ္ထေ ဒေတိ, သော စေ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ ဓောဝတိ , အာပတ္တိယေဝ။ သာမဏေရဿ ဝါ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဟတ္ထေ ဒိန္နေပိ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေ ဧသေဝ နယော။

ဓောဝါပေတိ ရဇာပေတီတိအာဒီသု ဧကေန ဝတ္ထုနာ နိဿဂ္ဂိယံ, ဒုတိယေန ဒုက္ကဋံ။ တီဏိပိ ကာရာပေန္တဿ ဧကေန နိဿဂ္ဂိယံ, သေသေဟိ ဒွေ ဒုက္ကဋာနိ။ ယသ္မာ ပနေတာနိ ဓောဝနာဒီနိ ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ ကာရေန္တဿ မောက္ခော နတ္ထိ, တသ္မာ ဧတ္ထ တီဏိ စတုက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ။ သစေပိ ဟိ "ဣမံ စီဝရံ ရဇိတွာ ဓောဝိတွာ အာနေဟီ"တိ ဝုတ္တေ သာ ဘိက္ခုနီ ပဌမံ ဓောဝိတွာ ပစ္ဆာ ရဇတိ, နိဿဂ္ဂိယေန ဒုက္ကဋမေဝ။ ဧဝံ သဗ္ဗေသု ဝိပရီတဝစနေသု နယော နေတဗ္ဗော။ သစေ ပန "ဓောဝိတွာ အာနေဟီ"တိ ဝုတ္တာ ဓောဝတိ စေဝ ရဇတိ စ, ဓောဝါပနပစ္စယာ ဧဝ အာပတ္တိ, ရဇနေ အနာပတ္တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တာဓိကကရဏေ "အဝုတ္တာ ဓောဝတီ"တိ ဣမိနာ လက္ခဏေန အနာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ "ဣမသ္မိံ စီဝရေ ယံ ကာတဗ္ဗံ, သဗ္ဗံ တံ တုယှံ ဘာရော"တိ ဝဒန္တော ပန ဧကဝါစာယ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတီတိ။

အညာတိကာယ ဝေမတိကော အညာတိကာယ ဉာတိကသညီတိ ဣမာနိပိ ပဒါနိ ဝုတ္တာနံယေဝ တိဏ္ဏံ စတုက္ကာနံ ဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာ တိ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ဓောဝါပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန ယထာဝတ္ထုကမေဝ, ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာ နာမ ပဉ္စသတာ သာကိယာနိယော။

၅၀၇. အဝုတ္တာ ဓောဝတီ တိ ဥဒ္ဒေသာယ ဝါ ဩဝါဒါယ ဝါ အာဂတာ ကိလိဋ္ဌံ စီဝရံ ဒိသွာ ဝါ ဌပိတဋ္ဌာနတော ဂဟေတွာ ဝါ "ဒေထ, အယျ, ဓောဝိဿာမီ"တိ အာဟရာပေတွာ ဝါ ဓောဝတိ စေဝ ရဇတိ စ အာကောဋေတိ စ, အယံ အဝုတ္တာ ဓောဝတိ နာမ။ ယာပိ "ဣမံ စီဝရံ ဓောဝါ"တိ ဒဟရံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ အာဏာပေန္တဿ ဘိက္ခုနော သုတွာ "အာဟရထယျ အဟံ ဓောဝိဿာမီ"တိ ဓောဝတိ, တာဝကာလိကံ ဝါ ဂဟေတွာ ဓောဝိတွာ ရဇိတွာ ဒေတိ, အယမ္ပိ အဝုတ္တာ ဓောဝတိ နာမ။

အညံ ပရိက္ခာရန္တိ ဥပာဟနတ္ထဝိကပတ္တတ္ထဝိကအံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနမဉ္စပီဌဘိသိတဋ္ဋိကာဒိံ ယံကိဉ္စိ ဓောတပေတိ, အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ပန ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, ဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၈. တေန သမယေနာတိ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တာ**တိ ပိဏ္ဍပာတတော ပဋိက္ကန္တာ။ **ယေန အန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမီ**တိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ယေန အန္ဓဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ **ကတကမ္မာ**တိ ကတစောရိကကမ္မာ, သန္ဓိစ္ဆေဒနာဒီဟိ ပရဘဏ္ဍံ ဟရိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **စောရဂါမဏိကော**တိ စောရဇေဋ္ဌကော။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ထေရိံ ဇာနာတိ, တသ္မာ စောရာနံ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ဒိသွာ "ဣတော မာ ဂစ္ဆထ, သဗ္ဗေ ဣတော ထော"တိ တေ ဂဟေတွာ အညေန မဂ္ဂေန အဂမာသိ။ **သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ**တိ ထေရီ ကိရ ပရိစ္ဆိန္နဝေလာယံယေဝ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိ။ သောပိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဧဝံ အဝစ, တသ္မာ သာ အဿောသိ, သုတွာ စ "နတ္ထိ ဒါနိ အညော ဧတ္ထ သမဏော တ ဗြာဟ္မဏော တ အညတြ မယာ"တိ တံ မံသံ အဂ္ဂဟေသိ။ တေန ဝုတ္တံ – "အထ ခော ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ဘိက္ခုနီ"တိအာဒိ။

ဩဟိယ္ယကောတိ အဝဟီယကော အဝသေသော, ဝိဟာရတရံ ပတွာ ဧကော ဝိဟာရေ ဌိတောတိ အတ္ထော။ **သစေ မေ တွံ အန္တရဝါသကံ ဒဒေယျာသီ**တိ ကသ္မာ အာဟ? သဏှံ ဃနမဋ္ဌံ အန္တရဝါသကံ ဒိသွာ လောဘေန, အပိစ အပ္ပကော တဿာ အန္တရဝါသကေ လောဘော, ထေရိယာ ပန သိခါပ္ပတ္တာ ကောဋ္ဌာသသမ္ပတ္တိ တေနဿာ သရီရဟာရိပူရိံ ပဿိဿာမီတိ ဝိသမလောဘံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဧဝမာဟ။ **အန္တိမန္တိ** ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ သဗ္ဗပရိယန္တံ ဟုတွာ တ အန္တိမံ, အန္တိမန္တိ ပစ္ဆိမံ။ အညံ လေသေနာပိ ဝိကပ္ပေတွာ တ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ တ ဌပိတံ စီဝရံ နတ္ထီတိ ဧဝံ ယထာအနုညာတာနံ ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ ဓာရဏဝသေနေဝ အာဟ, န လောဘေန, န ဟိ ခီဏာသဝါနံ လောဘော အတ္ထိ။ **နိပ္ပီဠိယမာနာ**တိ ဥပမံ ဒဿေတွာ ကဋ္ဌဟံ ပီဠယမာနာ။

အန္တရဝါသကံ ဒတွာ ဥပဿယံ အဂမာသီတိ သင်္ကစ္စိကံ နိဝါသေတွာ ယထာ တဿ မနောရထော န ပူရတိ, ဧဝံ ဟတ္ထတလေယေဝ ဒဿေတွာ အဂမာသိ။

၅၁၀. ကသ္မာ ဟရိဝတ္တကစီဝရံ အပ္ပဋိဂ္ဂဏှန္တေ ဥဇ္ဈာယိံသု? "သစေ ဧတ္တကောပိ အမှေသု အယျာနံ ဝိဿာသော နတ္ထိ, ကထံ မယံ ယာပေဿာမာ"တိ ဝိဟတ္ထတာယ သမဘိတုန္နတ္တာ။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ ပဉ္စန္နန္တိ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ သဟဓမ္မိကာနံ သမသဒ္ဓာနံ သမသီလာနံ သမဒိဋ္ဌီနံ ဟာရိဝတ္တကံ ဂဟေတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။

၅၁၂. ပယောဂေ ဒုက္ကဋန္တိ ဂဟဏတ္ထာယ ဟတ္ထပ္ပသာရဏာဒီသု ဒုက္ကဋံ။ **ပဋိလာဘေနာ**တိ ပဋိဂ္ဂဟဏေန။ တတ္ထ စ ဟတ္ထေန တ ဟတ္ထေ ဒေတု, ဟာဒမူလေ တ ဌပေတု, ဥပရိ တ ခိပတု, သော စေ သာဒိယတိ, ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သိက္ခမာနာသာမဏေရသာမဏေရီဥပာသကဥပာသိကာဒီနံ ဟတ္ထေ ပေသိတံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကထံ ကထေန္တဿ စတဿောပိ ပရိသာ စီဝရာနိ စ နာနာဝိရာဂဝတ္ထာနိ စ အာနေတွာ ဟာဒမူလေ ဌပေန္တိ, ဥပစာရေ တ ဌတွာ ဥပစာရံ တ မုဉ္စိတွာ ခိပန္တိ, ယံ တတ္ထ ဘိက္ခုနီနံ သန္တကံ, တံ အညတြ ဟရိဝတ္တကာ ဂဏှန္တဿ အာပတ္တိယေဝ။ အထ ပန ရတ္တိဘာဂေ ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ, "ဣဒံ ဘိက္ခုနိယာ, ဣဒံ အညေသ"န္တိ ဉာတုံ န သက္ကာ, ဟရိဝတ္တကကိစ္စံ နတ္ထီတိ **မဟာပစ္စရိယံ ကုရုန္ဒိယဉ္စ** ဝုတ္တံ, တံ အစိတ္တကဘာဝေန န သမေတိ။ သစေ ဘိက္ခုနီ ဝဿာတသိကံ ဒေတိ, ဟရိဝတ္တကမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပန သင်္ကာရကူဋာဒီသု ဌပေတိ, "ပံသုကူလံ ဂဏှိဿန္တီ"တိ ပံသုကူလံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၅၁၃. အညာတိကာယ အညာတိကသညီတိ တိကဟာစိတ္တိယံ။ **ကေတော ဥပသမ္ပန္နာယာ** တိ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ဟတ္ထတော ဂဏ္ဍဟန္တဿ ဒုက္ကဋံ, ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန ပာစိတ္တိယမေဝ။

၅၁၄. ပရိတ္တေန တ ဝိပုလ န္တိ အပ္ပဂ္ဃစီဝရေန တ ဥပဟာနတ္ထဝိကပတ္တတ္ထဝိကအံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနာ ဒိနာ တ မဟဂ္ဃံ စေတာပေတ္ဝာ သစေပိ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, အနာပတ္တိ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ''အန္တမသော ဟရီတ ကီခဏ္ဍေနာပီ''တိ ဝုတ္တံ။ **ဝိပုလေန တ ပရိတ္တ** န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အညံ ပရိက္ခာရ**န္တိ ပတ္တ တ္ထဝိကာဒိံ ယံ ကိဉ္စိ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏံ ပန ပဋ္ဌပရိဿာဝနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ နေဝ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ န ဝိကပ္ပနု ပဂံ တံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ မဉ္စပ္ပမာဏာ ဘိသိစ္ဆဝိ ဟောတိ, ဝဋ္ဋတိယေဝ; ကော ပန ဝါဒော ပတ္တတ္ထဝိကာဒီ သု။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယာကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ , ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယက မ္မံဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၁၅. တေန သမယေနာတိ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥပနန္ဒော သက္ယပုတ္တော** တိ အသီတိသဟ ဿမတ္တာနံ သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဘိက္ခူနံ ပတိကိဋ္ဌော လောလဇာတိကော။ **ပဋ္ဌော** တိ ဆေကော သမတ္တော ပဋိဗလော သရသမ္ပန္နော ကဏ္ဍမာဓုရိယေန သမန္နာဂတော။ **ကိဿိံ ဝိယာ** တိ ကိံသု ဝိယ ကိလေသော ဝိယ, ဟိရောတ္ တပ္ပဝသေန ကမ္ပနံ ဝိယ သင်္ကမ္ပနံ ဝိယ ဟောတီတိ အတ္ထော။

အဒ္ဓာနမဂ္ဂ န္တိ အဒ္ဓာနသင်္ခာတံ ဒီဃမဂ္ဂံ, န နဂရဝီထိမဂ္ဂန္တိ အတ္ထော။ **တေ ဘိက္ခူ အစ္ဆိန္နိံသူ** တိ မုသိံ သု, ပတ္တစီဝရာနိ နေသံ ဟရိံသူတိ အတ္ထော။ **အနုယုဉ္ဇာဟိ** တိ ဘိက္ခုဘာဝဇာနနတ္ထာယ ပုစ္ဆ။ **အနုယုဉ္ဇိယမာနာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒာပတ္တစီဝရာဓိဋ္ဌာနာဒီနိ ပုစ္ဆိယမာနာ။ **တေမတ္ထံ အာရောစေသု** န္တိ ဘိက္ခုဘာဝံ ဇာနာပေတ္ဝာ တ ယော ''သာကေတာ သာဝတ္ထိံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ''တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော, တေမတ္ထံ အာရောစေသုံ။

၅၁၇. အညာတကံ ဂဟပတိံ တတိအာဒီသု ယံ ပရတော ''တိဏေန တ ပဏ္ဏေန တ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ''တိ ဝုတ္တံ, တံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ဇဝံ အနုပုဗ္ဗကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစေ စောရေ ပဿိတ္ဝာ ဒဟရာ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတ္ဝာ ပလာတာ, စောရာ ထေရာနံ နိဝာသနပာရုပနမတ္တံယေဝ ဟရိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ, ထေရေဟိ နေဝ တာဝ စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ, န သာခာပ လာသံ ဘဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အထ ဒဟရာ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍကံ ဆဋ္ဋေတ္ဝာ ပလာတာ, စောရာ ထေရာနံ နိဝာသနပာရုပနံ တဉ္စ ဘဏ္ဍ ကံ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ, ဒဟရေဟိ အာဂန္တ္ဝာ အတ္တနော နိဝာသနပာရုပနာနိ န တာဝ ထေရာနံ အတဗ္ဗာနိ, န ဟိ အနစ္ဆိန္နစီဝရာ အတ္တနော အတ္ထာယ သာခာပလာသံ ဘဉ္ဇိတုံ လဘန္တိ, အစ္ဆိန္နစီဝရာနံ ပန အတ္ထာယ လဘန္တိ, အစ္ဆိ န္နစီဝရာဝ အတ္တနောပိ ပရေသမ္ပိ အတ္ထာယ လဘန္တိ။ တသ္မာ ထေရေဟိ တ သာခာပလာသံ ဘဉ္ဇိတ္ဝာ တကာဒီဟိ ဂ န္ထေတ္ဝာ ဒဟရာနံ အတဗ္ဗံ, ဒဟရေဟိ တ ထေရာနံ အတ္ထာယ ဘဉ္ဇိတ္ဝာ ဂန္ထေတ္ဝာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတ္ဝာ တ အဒတ္ဝာ တ အတ္တနာ နိဝာသေတ္ဝာ အတ္တနော နိဝာသနပာရုပနာနိ ထေရာနံ အတဗ္ဗာနိ, နေဝ ဘူတဂါမပာတဗ္ဗတာယ ပာ စိတ္တိယံ ဟောတိ, န တေသံ ဓာရဏေ ဒုက္ကဋံ။

သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ ရဇကတ္ထရဏံ တ ဟောတိ, အညေ တ တာဒိသေ မနုဿေ ပဿန္တိ, စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ ဗံ။ ယာနိ စ နေသံ တေ တ ဝိညတ္တမနုဿာ အညေ တ သာခာပလာသနိဝာသနေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ဥဿာဟဇာတာ ဝတ္ ထာနိ ဒေန္တိ, တာနိ သဒသာနိ တ ဟောန္တု အဒသာနိ တ နီလာဒိနာနာဝဏ္ဏာနိ တ ကပ္ပိယာနိပိ အကပ္ပိယာနိပိ သဗ္ဗာနိ အ စ္ဆိန္နစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ တေသံ နိဝာသေတုဉ္စ ပာရုပိတုဉ္စ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိဟေတံ **ပရိဝါရေ** –

''အကပ္ပကတံ နာပိ ရဇနာယ ရတ္တံ။
တေန နိဝတ္ထော ယေန ကာမံ ဝဇေယ္ယ။

န စဿ ဟောတိ အာပတ္တိ။
သော စ ဓမ္မော သုဂတေန ဒေသိတော။
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ။ (ပရိ. ၄၈၁)။

အယဉှိ ပဉှော အစ္ဆိန္နစီဝရကံ ဘိက္ခုံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ အထ ပန တိတ္ထိယေဟိ သဟာဂစ္ဆန္တိ, တေ စ နေသံ ကုသစီရဝာကစီရဖလကစီရာနိ ဒေန္တိ, တာနိပိ လဒ္ဓိံ အဂ္ဂဟေတွာ နိဝာသေတုံ ဝဋ္ဋန္တိ, နိဝာသေတွာပိ လဒ္ဓိ န ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ “ယံ အာဝာသံ ပဌမံ ဥပဂစ္ဆတိ, သစေ တတ္ထ ဟောတိ သင်္ဃဿ ဝိဟာရစီဝရံ ဝါ”တိအာဒီသု **ဝိဟာရစီဝရံ** နာမ မနုဿာ အာဝာသံ ကာရေတွာ “စတ္တာရောပိ ပစ္စယာ အမှာကံယေဝ သန္တကာ ပရိဘောဂံ ဂစ္ဆန္တူ”တိ တိစီဝရံ သဇ္ဇေတွာ အတ္တနာ ကာရာပိတေ အာဝာသေ ဌပေန္တိ, ဧတံ ဝိဟာရစီဝရံ နာမ။ **ဥတ္တရတ္ထရဏ**န္တိ မဉ္စကဿ ဥပရိ အတ္ထရဏကံ ဝုစ္စတိ။ **ဘုမတ္ထရဏ**န္တိ ပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ ရက္ခဏတ္ထံ စိမိလိကာဟိ ကတအတ္ထရဏံ တဿ ဥပရိ တဋ္ဋိကံ ပတ္ထရိတွာ စင်္ကမန္တိ။ **ဘိသိစ္ဆဝိ**တိ မဉ္စဘိသိယာ ဝါ ပီဌဘိသိယာ ဝါ ဆဝိ, သစေ ပူရိတာ ဟောတိ ဝိဓုနိတွာပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝမေတေသု ဝိဟာရစီဝရာဒီသု ယံ တတ္ထ အာဝာသေ ဟောတိ, တံ အနာပုစ္ဆာပိ ဂဟေတွာ နိဝာသေတုံ ဝါ ပာရုပိတုံ ဝါ အစ္ဆိန္နစီဝရကာနံ ဘိက္ခူနံ လဗ္ဘတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဉ္စ ခော လဘိတွာ ဩဒဟိဿာမိ ပုန ဌပေဿာမီတိ အဓိပ္ပာယေန န မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ။ လဘိတွာ စ ပန ဉာတိတော ဝါ ဥပဋ္ဌာကတော ဝါ အညတော ဝါ ကုတောစိ ပာကတိကမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဝိဒေသဂတေန ဧကသ္မိံ သံဃိကေ အာဝာသေ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇနတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစဿ ပရိဘောဂေနေဝ တံ ဇီရတိ ဝါ နဿတိ ဝါ ဂီဝါ န ဟောတိ။ သစေ ပန ဧတေသံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ဂိဟိဝတ္ထာဒီနံ ဘိသိစ္ဆဝိပရိယန္တာနံ ကိဉ္စိ န လဗ္ဘတိ, တေန တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗန္တိ။

၅၁၉. ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ အစ္ဆိန္နန္တိ ဧတ္ထ ယမ္ပိ အစ္ဆိန္နစီဝရာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ အညေ “အာဟရထ, အာဝုသော, စီဝရ”န္တိ ယာစိတွာ ဝါ ဝိဿာသေန ဝါ ဂဏှန္တိ, တမ္ပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။

ပရိဘောဂဇိဏ္ဏံ ဝါတိ ဧတ္ထ စ အစ္ဆိန္နစီဝရာနံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီနံ အတ္တနာ တိဏပဏ္ဏေဟိ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဒိန္နစီဝရမ္ပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။ ဧဝဉှိ တေ အစ္ဆိန္နစီဝရဋ္ဌာနေ နဋ္ဌစီဝရဋ္ဌာနေ စ ဌိတာ ဘဝိဿန္တိ, တေန နေသံ ဝိညတ္တိယံ အကပ္ပိယစီဝရပရိဘောဂေ စ အနာပတ္တိ အနုရူပါ ဘဝိဿတိ။

၅၂၀. ဉာတကာနံ ပဝာရိတာနန္တိ ဧတ္ထ “ဧတေသံ သန္တကံ ဒေထာ”တိ ဝိညာပေန္တဿ ယာစန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ န ဟိ ဉာတကပဝာရိတာနံ အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ ဟောတိ။ **အတ္တနော ဓနေနာ**တိ ဧတ္ထာပိ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန ကပ္ပိယဝေါဟာရေနေဝ စီဝရံ ဝိညာပေန္တဿ စေတာပေန္တဿ ပရိဝတ္တာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ပဝာရိတာန**န္တိ ဧတ္ထ စ သင်္ဃဝသေန ပဝာရိတေသု ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပုဂ္ဂလိကပဝာရဏာယ ယံ ယံ ပဝာရေတိ, တံ တံယေဝ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။ ယော စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဝာရေတွာ သယမေဝ သလ္လက္ခေတွာ ကာလာနုကာလံ စီဝရာနိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ယာဂုဘတ္တာဒီနီတိ ဧဝံ ယေန ယေနတ္ထော တံ တံ ဒေတိ, တဿ ဝိညာပနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယော ပန ပဝာရေတွာ ဗာလတာယ ဝါ သတိသမ္မောသေန ဝါ န ဒေတိ, သော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ယော “မယှံ ဂေဟံ ပဝာရေမီ”တိ ဝဒတိ, တဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ယထာသုခံ နိသီဒိတဗ္ဗံ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, န ကိဉ္စိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန “ယံ မယှံ ဂေဟေ အတ္ထိ, တံ ပဝာရေမီ”တိ ဝဒတိ။ ယံ တတ္ထ ကပ္ပိယံ, တံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ, ဂေဟေ ပန နိသီဒိတုံ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ န လဗ္ဘတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။

အညဿတ္ထာယာတိ ဧတ္ထ အတ္တနော ဉာတကပဝာရိတေ န ကေဝလံ အတ္တနော အတ္ထာယ, အထ ခော အညဿတ္ထာယ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ အယမေကော အတ္ထော။ အယံ ပန ဒုတိယော အညဿတ္ထာတိ ယေ အညဿ ဉာတကပဝာရိတာ, တေ တဿေဝ “အညဿာ”တိ လဒ္ဓဝေါဟာရဿ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဝါ ဓမ္မရက္ခိတဿ ဝါ အတ္ထာယ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒမ္ပိ ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. တတုတ္တရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၂-၄. တေန သမယေနာတိ တတုတ္တရိသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အဘိဟဋ္ဌုံ** န္တိ အဘီတိ ဥပသဂ္ဂေါ, ဟရိတုန္တိ အတ္ထော, ဂဏှိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဝါရေယျာ** တိ ဣစ္ဆာပေယျ, ဣစ္ဆံ ရုစိံ ဥပ္ပာဒေယျ, ဝဒေယျ နိမန္တေယျာတိ အတ္ထော။ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တေန ပန ယထာ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ အာကာရံ ဒဿေတုံ "ယာဝတကံ ဣစ္ဆသိ တာဝတကံ ဂဏှာဟီ"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ယထာ "နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌု ခေမတော"တိ (သု. နိ. ၄၂၆, ၁၁၀၄; စူဠနိ. ဇတုကဏ္ဏိမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ ၆၇) ဧတ္ထ ဒိသွာတိ အတ္ထော, ဧဝမိဓာပိ "အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျာ"တိ အဘိဟရိတွာ ပဝါရေယျာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ကာယာဘိဟာရော ဝါစာဘိဟာရောတိ ဒုဝိဓော အဘိဟာရော, ကာယေန ဝါ ဟိ ဝတ္ထာနိ အဘိဟရိတွာ ပာဒမူလေ ဌပေတွာ "ယတ္တကံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒန္တော ပဝါရေယျ, ဝါစာယ ဝါ "အမှာကံ ဒုဿကောဋ္ဌာကာရံ ပရိပုဏ္ဏံ, ယတ္တကံ ဣစ္ဆသိ တတ္တကံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒန္တော ပဝါရေယျ, တဒုဘယမ္ပိ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ "အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျာ"တိ ဝုတ္တံ။

သန္တရုတ္တရပရမ န္တိ သအန္တရံ ဥတ္တရံ ပရမံ အဿ စီဝရဿာတိ သန္တရုတ္တရပရမံ, နိဝါသနေန သဒ္ဓိံ ပါရုပနံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ အဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗ** န္တိ တတော အဘိဟဋ္ဌစီဝရတော ဧတ္တကံ စီဝရံ ဂဟေတဗ္ဗံ, န ဣတော ပရန္တိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန အစ္ဆိန္နသဗ္ဗစီဝရေန တိစီဝရိကေနေဝ ဘိက္ခုနာ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, အညေန အညထာပိ, တသ္မာ တံ ဝိဘာဂံ ဒဿေတုံ "သစေ တီဏိ နဋ္ဌာနိ ဟောန္တီ"တိအာဒိနာ နယေနဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော – ယဿ တီဏိ နဋ္ဌာနိ, တေန ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ, ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ အညံ သဘာဂဋ္ဌာနတော ပရိယေသိဿတိ။ ယဿ ဒွေ နဋ္ဌာနိ, တေန ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ပကတိယာဝ သန္တရုတ္တရေန စရတိ, ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ဧကံ သာဒိယန္တေနေဝ သမော ဘဝိဿတိ။ ယဿ တီသု ဧကံ နဋ္ဌံ, န သာဒိတဗ္ဗံ။ ယဿ ပန ဒွီသု ဧကံ နဋ္ဌံ, ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ။ ယဿ ဧကံယေဝ ဟောတိ, တဉ္စ နဋ္ဌံ, ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ။ ဘိက္ခုနိယာ ပန ပဉ္စသုပိ နဋ္ဌေသု ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ။ စတူသု နဋ္ဌေသု ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ, တီသု နဋ္ဌေသု ကိဉ္စိ န သာဒိတဗ္ဗံ, ကော ပန ဝါဒေါ ဒွီသု ဝါ ဧကသ္မိံ ဝါ။ ယေန ကေနစိ ဟိ သန္တရုတ္တရပရမတာယ ဌာတဗ္ဗံ, တတော ဥတ္တရိ န လဗ္ဘတီတိ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ။

၅၂၆. သေသကံ အာဟရိဿာမီ တိ ဒွေ စီဝရာနိ ကတွာ သေသံ ပုန အာဟရိဿာမီတိ အတ္ထော။ **န အစ္ဆိန္နကာရဏာ**တိ ဗာဟုသစ္စာဒိဂုဏဝသေန ဒေန္တိ။ **ဉာတကာန**န္တိအာဒီသု ဉာတကာနံ ဒေန္တာနံ သာဒိယန္တဿ ပဝါရိတာနံ ဒေန္တာနံ သာဒိယန္တဿ အတ္တနော ဓနေန သာဒိယန္တဿ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာသု ပန "ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနေ ပကတိယာ ဗဟုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, အစ္ဆိန္နကာရဏာ ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ တံ ဟဋ္ဌိယာ န သမေတိ။ ယသ္မာ ပနိဒံ သိက္ခာပဒံ အညဿတ္ထာယ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ပညတ္တံ, တသ္မာ ဣဓ "အညဿတ္ထာယာ"တိ န ဝုတ္တံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒမ္ပိ ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

တတုတ္တရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. ပဌမဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၇. တေန သမယေနာတိ ဥပကဍ္ဎဝိတ္ထာပဒံ။ တတ္ထ **အတ္ထာဝုသော မံ သော ဥပဋ္ဌာကော** တိ အာဝုသော, ယံ တွံ ဝံ ဘဏာသိ, အတ္ထိ ဝေရူပေ သော မမ ဥပဋ္ဌာကောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **အပိ မေယ္ယ ဇဝံ ဟောတီ** တိ အပိ မေ အယ္ယ ဇဝံ ဟောတိ, အပိ မယ္ယာ ဇေတ္တိပိ ဟဒ္ဓော။

၅၂၈-၉. ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿာ တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဒိဿာတိ အပဒိဿ အာရဗ္ဘ။ ယသ္မာ ပန ယံ ဥဒ္ဒိဿ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ, တံ တဒတ္ထာယ ဥပက္ခဋံ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ ''ဘိက္ခုဿတ္ထာယာ''တိ ဝုတ္တံ။

ဘိက္ခုံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ တိ ဘိက္ခုံ ပစ္စယံ ကတွာ, ယဥ္ဟိ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ဥပက္ခဋံ, တံ နိယမေနေဝ ဘိက္ခုံ ပစ္စယံ ကတွာ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ, တေန ဝုတ္တံ – ''ဘိက္ခုံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ''တိ။ ပစ္စယောပိ ဟိ ''လဘတိ မာရော အာရမ္မဏ''န္တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၄.၂၄၃) အာရမ္မဏန္တိ အာဂတော။ ဣအနိ ''ဥဒ္ဒိဿာ''တိ ဧတ္ထ ယော ကတ္တာ, တဿ အာကာရဒဿနတ္ထံ ''ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမော''တိ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမေန ဟိ တေန တံ ဥဒ္ဒိဿ ဥပက္ခဋံ, န အညေန ကာရဏေန။ ဣတိ သော အစ္ဆာဒေတုကာမော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမော''တိ။

အညာတကဿ ဂဟပတိဿ တ တိ အညာတကေန ဂဟပတိနာ တတိ အတ္ထော။ ကရဏတ္ထေ ဟိ ဣဒံ သာမိဝစနံ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဗ္ယဥ္ဇနံ အဝိစာရေတွာ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒဿေတုံ ''အညာတကော နာမ။ပေ။ ဂဟပတိ နာမာ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

စီဝရစေတာပန္နန္တိ စီဝရမူလံ, တံ ပန ယသ္မာ ဟိရညာဒိသု အညတရံ ဟောတိ, တသ္မာ ပဒဘာဇနေ ''ဟိရညံ တ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဥပက္ခဋံ ဟောတီ** တိ သဇ္ဇိတံ ဟောတိ, သံဟရိတွာ ဌပိတံ, ယသ္မာ ပန ''ဟိရညံ တ''တိအာဒိနာ ဝ စနေနဿ ဥပက္ခဋဘာဝေ ဒဿိတော ဟောတိ, တသ္မာ ''ဥပက္ခဋံ နာမာ''တိ ပဒံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝိသုံ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တံ။ **ဣမိနာ**တိ ဥပက္ခဋံ သန္ဓာယာဟ, တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ''ပစ္စုပဋ္ဌိတေနာ''တိ ဝုတ္တံ။ ယဥ္ဟိ ဥပက္ခဋံ သံဟရိတွာ ဌပိတံ, တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတီတိ။ **အစ္ဆာဒေဿာမီ** တိ ဝောဟာရဝစနမေတံ ''ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဿာမီ''တိ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေပိ ''ဒဿာမီ''တိ ဝုတ္တံ။

တတြ စေ သော ဘိက္ခူ တိ ယတြ သော ဂဟပတိ တ ဂဟပတာနီ တ တတြ သော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယ္ယ စေတိ အယမေတ္ထ ပဒသမ္ဗန္ဓော။ တတ္ထ ဥပသင်္ကမိတွာတိ ဣမဿ သ ဂန္တွာတိ ဣမိနာဝ အတ္ထေ သိဒ္ဓေ ပစုရဝောဟာရဝသေန ''ဃရ''န္တိ ဝုတ္တံ။ ယတြ ပန သော အယကော တတြ ရ ဂန္တွာတိ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော, တသ္မာ ပုနပိ ဝုတ္တံ ''ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပသင်္ကမိတွာ''တိ။ **ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယ္ယာ**တိ ဝိသိဋ္ဌကပ္ပံ အဓိကဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယ္ယ, ပဒဘာဇနေ ပန ယေနာကာရေန ဝိကပ္ပံ အာပန္နော ဟောတိ တမေဝ ဒဿေတုံ ''အာယတံ တ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သာဓူ**တိ အာယာစနေ နိပါတော။ **ဝတာ**တိ ပရိဝိတက္ကေ။ **မန္တိ** အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။ **အာယသ္မာ** တိ ပရံ အာလပတိ အာမန္တေတိ။ ယသ္မာ ပနိဒံ သဗ္ဗံ ဗျဥ္ဇနမတ္တမေဝ, ဥတ္တာနတ္ထ မေဝ, တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ အတ္ထော န ဝုတ္တော။ **ကလျာဏကမျတံ ဥပာဒါယာ** တိ သုန္ဒရကာမတံ ဝိသိဋ္ဌ ကာမတံ စိတ္တေန ဂဟေတွာ, တဿ ''အာပဇ္ဇေယ္ယ စေ''တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ ယသ္မာ ပန ယော ကလျာဏက မျတံ ဥပာဒါယ အာပဇ္ဇတိ, သော သာဓတ္ထိကော မဟဂ္ဃတ္ထိကော ဟောတိ, တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ ဗျဥ္ဇနံ ပ ဟာယ အဓိပ္ပေတတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ တဒေဝ ဝစနံ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန န ဣမဿ အာပဇ္ဇနမတ္တေနေဝ အာပတ္တိ သီသံ ဧတိ, တသ္မာ ''တဿ ဝစနေနာ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၅၃၁. အနာပတ္တိ ဉာတကာန န္တိအာဒီသု ဉာတကာနံ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **မဟဂ္ဃံ စေတာပေတုကာမဿ အပ္ပဂ္ဃံ စေတာပေတီ** တိ ဂဟပတိဿ ဝီသတိအဂ္ဃနကံ စီဝရံ စေတာပေတုကာမဿ ''အလံ မယှံ ဧတေန, ဒသဂ္ဃနကံ တ အဋ္ဌဂ္ဃနကံ တ ဒေဟီ''တိ ဝဒတိ အနာပတ္တိ။ **အပ္ပဂ္ဃ**န္တိ ဣဒဥ္စ အတိရေကနိဝာရဏတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ, သမကေပိ ပန အနာပတ္တိ, တဥ္စ ခော အဂ္ဃဝသေနေဝ န

ပမာဏဝသေန, အဂ္ဃဝမုနကဥ္စာတိ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ။ တသ္မာ ယော ဝီသတိအဂ္ဃနကံ အန္တရတသကံ စေတာပေတုကာ မော , ''တံ တ္တေကမေဝ မေ အဂ္ဃနကံ စီဝရံ ဒေဟီ''တိ ဝတ္တာမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ တတုတ္တရိသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝတတိ။

ပဌမဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၂. ဒုတိယဥပက္ခဋေပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဥ္စာ ဣမသ္သ အနုပညတ္တိသဒိသံ။ ကေဝ လံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဧကဿ ပီဠာ ကတာ, ဒုတိယေ ဒွိန္နံ, အယမေဝေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသံ သဗ္ဗံ ပဌမသဒိသမေဝ။ ယထာ စ ဒွိန္နံ, ဧဝံ ဗဟူနံ ပီဠံ ကတွာ ဂဏှာတောပိ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၇. တေန သမယေနာတိ ရာဇသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥပာသကံ သညာပေတွာ**တိ ဇာနာပေတွာ, ''ဣမိနာ မူလေန စီဝရံ ကိဏိတွာ ထေရဿ ဒေဟီ''တိ ဧဝံ ဝတွာတိ အဓိပ္ပာယော။ **ပညာသဗန္ဓော** တိ ပညာသကဟာပဏဒဏ္ဍောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပညာသံ ဗန္ဓောတိပိ ဟဗ္ဗေ, ပညာသံ ဇိတော ပညာသံ အပေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော။ **အဇ္ဇဏှော ဟာ, ဘန္တေ, အာဂမေဟီ**တိ ဘန္တေ, အဇ္ဇ ဧကဒိဝသံ အမှာကံ တိဋ္ဌ, အဓိတသေဟီတိ အတ္ထော။ **ပရာမသီ**တိ ဂဏှိ။ **ဇိနောသီ**တိ ဇိတောသိ။

၅၃၈-၉. ရာဇဘောဂ္ဂေ တိ ရာဇတော ဘောဂံ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗံ အဿတ္ထီတိ ရာဇဘောဂ္ဂေ, ရာဇဘောဂေတိပိ ဟ ဗ္ဗေ, ရာဇတော ဘောဂေ အဿ အတ္ထီတိ အတ္ထော။

ပဟိဏေယျာ တိ ပေသေယျ, ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ ပနဿ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တံ။ ယထာ စ တေဿ, ဧဝံ ''စီဝ ရံ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ''န္တိအာဒီနမ္ပိ ပဒာနံ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာယေဝ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ။ **အာဘတန္**တိ အာနီတံ။ **ကာလေန ကပ္ပိယန္တိ** ယုတ္တပတ္တကာလေန, ယဒါ နော အတ္ထော ဟောတိ, တဒါ ကပ္ပိယံ စီဝရံ ဂဏှာ မာတိ အတ္ထော။

ဝေယျာဝစ္စကရော တိ ကိစ္စကရော, ကပ္ပိယကာရကောတိ အတ္ထော။ **သညတ္တော သော မယာ** တိ အာဏတ္တော သော မယာ, ယထာ တုမှာကံ စီဝရေန အတ္ထေ သတိ စီဝရံ ဒဿတိ, ဧဝံ ဝုတ္တောတိ အတ္ထော။ **အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ**တိ စောဒနာလက္ခဏနိဒဿနမေတံ, ဣဒဥ္စာ ဝစနံ ဝတွာဗ္ဗံ, အဿ တ အတ္ထော ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ; ဣဒံ စောဒနာလက္ခဏံ။ **''ဒေဟိ မေ စီဝရ''**န္တိအာဒီနိ ပန နဝတ္တဗ္ဗာကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ, ဧတာနိ ဟိ ဝစနာနိ ဧတေသံ တ အတ္ထော ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ န ဝတ္တဗ္ဗော။

ဒုတိယမ္ပိ ဝတ္တဗ္ဗော တတိယမ္ပိ ဝတ္တဗ္ဗော တိ ''အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ''တိ ဣဒမေဝ ယာဝတ တိယံ ဝတ္တဗ္ဗောတိ။ ဧဝံ ''ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒေတဗ္ဗော သာရေတဗ္ဗော''တိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဒိဋ္ဌစောဒနာပရိစ္ဆေဒံ ဒ ဿေတွာ ဣဒါနိ ''ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနော သာရယမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ, ဣစ္စေတံ ကုသလ''န္တိ ဣမေသံ ပဒါနံ သင်္ခေပတော အတ္ထံ ဒဿေန္တော ''သစေ အဘိနိပ္ဖာဒေတိ, ဣစ္စေတံ ကုသလ''န္တိ အာဟ။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ စောဒေန္တော တံ စီဝရံ ယဒိ နိပ္ဖာဒေတိ, သက္ကောတိ အတ္တနော ပဋိလာဘဝသေန နိပ္ဖာဒေတုံ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ သာဓု သုဋ္ဌု သုန္ဒရံ။

စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတေန ဥဒ္ဒိဿ ဌာတဗ္ဗ န္တိ ဌာနလက္ခဏနိဒဿန မေတံ။ ဆက္ခတ္တုပရမန္တိ စ ဘာဝနပုံသကဝစနမေတံ, ဆက္ခတ္တုပရမဥ္စာ ဧတေန စီဝရံ ဥဒ္ဒိဿ တုဏှီဘူတေန

ဌာတဗ္ဗံ, န အညံ ကိဥ္စိ ကာတဗ္ဗံ, ဣဒံ ဌာနလက္ခဏံ။ တတ္ထ ယော သဗ္ဗဌာနာနံ သာဓာရဏော တုဏှိဘာဝေါ, တံ တာဝ ဒဿေတုံ ပဒဘာဇနေ "တတ္ထ ဂန္တွာ တုဏှီဘူတေနာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **န အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗ** န္တိ "ဣဓ, ဘန္တေ, နိသီဒထာ"တိ ဝုတ္တေနာပိ န နိသီဒိတဗ္ဗံ။ **န အာမိသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ** န္တိ ယာဂုခဇ္ဇကာဒိဘေဒံ ကိဉ္စိ အာမိသံ "ဂဏှထ, ဘန္တေ"တိ ယာစိယမာနေနာပိ န ဂဏှိတဗ္ဗံ။ **န ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော** တိ မင်္ဂလံ ဝါ အနုမောဒနံ ဝါ ဘာသထာတိ ယာစိယမာနေနာပိ ကိဉ္စိ န ဘာသိတဗ္ဗံ, ကေဝလံ "ကိံ ကာရဏာ အာဂတောသီ"တိ ပုစ္ဆိယမာနေန "ဇာနာသိ, အာဝုသော"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ပုစ္ဆိယမာနော** တိ ဣဒဉှိ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ အထ ဝါ ပုစ္ဆံ ကုရုမာနော ပုစ္ဆိယမာနောတိ ဧဝမ္ပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယော ပန ပုစ္ဆံ ကရောတိ, သော ဇာနိတုကာမော ဝတ္တဗ္ဗော ဟောတိ **ဌာနံ ဘဉ္ဇတိ** တိ အာဂတကာရဏံ ဘဉ္ဇတိ။

ဣဓာနိ ယာ တိဿော စေတနာ, ဆ စ ဌာနာနိ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ ဝုဒ္ဓိဥ္စ ဟာနိဥ္စ ဒဿေန္တော **"စတုက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ"**တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ စ ဧတ္ထ ဧကစောဒနာဝုဍ္ဎိယာ ဒွိဂုဏံ ဌာနာနံ ဟာနိ ဝုတ္တာ, တသ္မာ "ဧကာ စောဒနာ ဒွိဂုဏံ ဌာန"န္တိ လက္ခဏံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမိနာ လက္ခဏေန တိက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ ဆက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗံ, ဒွိက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ အဋ္ဌက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗံ, သကိံ စောဒေတွာ ဒသက္ခတ္တုံ ဌာတဗ္ဗန္တိ။ ယထာ စ "ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတွာ န ဌာတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ, ဧဝံ "ဒွာဒသက္ခတ္တုံ ဌတွာ န စောဒေတဗ္ဗ"န္တိပိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ သစေ စောဒေတိယေဝ န တိဋ္ဌတိ, ဆ စောဒနာ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ တိဋ္ဌတိယေဝ န စောဒေတိ, ဒွာဒသ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ စောဒေတိပိ တိဋ္ဌတိပိ, ဧကာယ စောဒနာယ ဒွေ ဌာနာနိ ဟာပေတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ယော ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတိ, သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ "အတ္ထော မေ, အာဝုသော, စီဝရေနာ"တိ ဆက္ခတ္တုံ ဝဒတိ။ တထာ ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဒွါဒသက္ခတ္တုံ တိဋ္ဌတိ, သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ တတြ တတြ ဌာနေ တိဋ္ဌတိ, သောပိ သဗ္ဗစောဒနာယော သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ စ ဘဉ္ဇတိ။ ကော ပန ဝါဒော နာနာဒိဝသေသု ဧဝံ ကရောန္တဿာတိ ဧဝမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယတဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတ န္တိ ယတော ရာဇတော ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂတော ဝါ အဿ ဘိက္ခုနော စီဝရစေတာပန္နံ အာနီတံ။ ယတ္ဝဿာတိပိ ပာဌော။ အယမေဝတ္ထော။ "ယတ္တဿာ"တိပိ ပဌန္တိ, ယဿိံ ဌာနေ အဿ စီဝရစေတာပန္နံ ပေသိတန္တိ စ အတ္ထံ ကထေန္တိ, ဗျဉ္ဇနံ ပန န သမေတိ။ **တတ္ထာ** တိ တဿ ရညော ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂဿ ဝါ သန္တိကေ; သမီပတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ဘုမ္မဝစနံ။ **န တံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အတ္ထံ အနုဘောတီ** တိ တံ စီဝရစေတာပန္နံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကမ္မံ န နိပ္ဖာဒေတိ။ **ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သက** န္တိ အာယသ္မန္တော အတ္တနော သန္တကံ ဓနံ ဟပုဏန္တု။ **မာ ဝေါ သကံ ဝိနဿာ** တိ တုမှာကံ သန္တကံ မာ ဝိနဿတု။ ယော ပန နေဝ သာမံ ဂစ္ဆတိ, န ဒူတံ ပါဟေတိ, ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

ကိံ ပန သဗ္ဗကပ္ပိယကာရကေသု ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ? န ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အယဉှိ ကပ္ပိယကာရကော နာမ သင်္ခေပ တော ဒုဝိဓော နိဒ္ဒိဋ္ဌော စ အနိဒ္ဒိဋ္ဌော စ။ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒုဝိဓော – ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌော, ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ။ အနိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ ဒုဝိဓော – မုခဝေဝဋိကကပ္ပိယကာရကော, ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကောတိ။ တေသု ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌော သမ္မုခာသမ္မုခဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တထာ ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ။

ကထံ? ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခုဿ စီဝရတ္ထာယ ဒူတေန အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ပဟိဏတိ, ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ "ဣဒံ, ဘန္တေ, ဣတ္ထန္နာမေန တုမှာကံ စီဝရတ္ထာယ ပဟိတံ, ဂဏှထ န"န္တိ ဝဒတိ, ဘိက္ခု "နယိဒံ ကပ္ပတီ"တိ ပဋိက္ခိပတိ, ဒူတော "အတ္ထိ ပန တေ, ဘန္တေ, ဝေယျာဝစ္စကရော"တိ ပုစ္ဆတိ, ပုညတ္ထိကေဟိ စ ဥပာသကေဟိ "ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောထ"တိ အာဏတ္တာ ဝါ, ဘိက္ခူနံ ဝါ သန္တိဋ္ဌာ သမ္ဘတ္တာ ကေစိ ဝေယျာဝစ္စကရာ ဟောန္တိ, တေသံ အညတရော တသ္မိံ ခဏေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော ဟောတိ, ဘိက္ခု တံ နိဒ္ဒိသတိ "အယံ ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော"တိ။ ဒူတော တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ "ထေရဿ စီဝရံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ"တိ ဂစ္ဆတိ, အယံ ဘိက္ခုနာ သမ္မုခာနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

နော စေ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော ဟောတိ, အပိစ ခော ဘိက္ခု နိဒ္ဒိသတိ – "အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော"တိ, သော ဂန္တွာ တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ "ထေရဿ

စီဝရံ ကိဏိတ္ဝာ ဒဒေယျာသီ''တိ အာဂန္တွာ ဘိက္ခုဿ အာရောစေတွာ ဂစ္ဆတိ, အယမေကော ဘိက္ခုနော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

န ဟေဝ ခေါ သော ဒူတော အတ္တနာ အာဂန္တွာ အာရောစေတိ, အပိစ ခေါ အညံ ပဟိဏတိ ''ဒိန္နံ မယာ, ဘန္တေ, တဿ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ, စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ''တိ, အယံ ဒုတိယော ဘိက္ခုနော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

န ဟေဝ ခေါ အညံ ပဟိဏတိ, အပိစ ခေါ ဂစ္ဆန္တောဝ ဘိက္ခုံ ဝဒတိ ''အဟံ တဿ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ ဒဿာမိ, တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ''တိ, အယံ တတိယော ဘိက္ခုနော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော တယော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဣမေ စတ္တာရော ဘိက္ခုနာ နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာ နာမ။ ဧတေသု ဣမဿိံ ရာဇသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အပရော ဘိက္ခုံ ပုရိမနယေနေဝ ဒူတေန ပုစ္ဆိတော နတ္ထိတာယ ဝါ, အဝိစာရေတုကာမတာယ ဝါ ''နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော''တိ ဝဒတိ, တသ္မိဉ္စ ခဏေ ကောစိ မနုဿော အာဂစ္ဆတိ, ဒူတော တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ ''ဣမဿ ဟတ္ထတော စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ''တိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ, အယံ ဒူတေန သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော။

အပရော ဒူတော ဂာမံ ပဝိသိတွာ အတ္တနာ အဘိရုစိတဿ ကဿစိ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ ပုရိမနယေနေဝ အာဂန္တွာ အာရောစေတိ, အညံ ဝါ ပဟိဏတိ, ''အဟံ အသုကဿ နာမ ဟတ္ထေ စီဝရစေတာပန္နံ ဒဿာမိ, တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ''တိ ဝတွာ ဝါ ဂစ္ဆတိ, အယံ တတိယော ဒူတေန အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဧဝံ ဧကော သမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော, တယော အသမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဣမေ စတ္တာရော ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာ နာမ။ ဧတေသု မေဏ္ဍကသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ – ''သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ သဒ္ဓာ ပသန္နာ, တေ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေ ဟိရညံ ဥပနိက္ခိပန္တိ – 'ဣမိနာ အယျဿ ယံ ကပ္ပိယံ တံ ဒေထာ'တိ။ အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ယံ တတော ကပ္ပိယံ တံ သာဒိတုံ, န တွေဝါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတရူပရဇတံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမီ''တိ (မဟာဝ. ၂၉၉)။ ဧတ္ထ စ စောဒနာယ ပမာဏံ နတ္ထိ, မူလံ အသာဒိယန္တေန သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ စောဒနာယ ဝါ ဌာနေန ဝါ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နော စေ ဒေတိ, အညံ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတွာပိ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဣစ္ဆတိ မူလသာမိကာနမ္ပိ ကထေတဗ္ဗံ; နော စေ ဣစ္ဆတိ န ကထေတဗ္ဗံ။

အပရော ဘိက္ခုံ ပုရိမနယေနေဝ ဒူတေန ပုစ္ဆိတော ''နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော''တိ ဝဒတိ, တဒညော သမီပေ ဌိတော သုတွာ ''အာဟရ ဘော အဟံ အယျဿ စီဝရံ စေတာပေတွာ ဒဿာမီ''တိ ဝဒတိ။ ဒူတော ''ဟန္ဒ ဘော ဒဒေယျာသီ''တိ တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဘိက္ခုဿ အနာရောစေတွာဝ ဂစ္ဆတိ, အယံ မုခဝေဝဋိကကပ္ပိယကာရကော။ အပရော ဘိက္ခုနော ဥပဋ္ဌာကဿ ဝါ အညဿ ဝါ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဒတွာ ''ထေရဿ စီဝရံ ဒဒေယျာသီ''တိ ဧတ္တောဝ ပက္ကမတိ, အယံ ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကောတိ ဣမေ ဒွေ အနိဒ္ဒိဋ္ဌကပ္ပိယကာရကာ နာမ။ ဧတေသု အညာတကအပ္ပဝါရိတေသု ဝိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ သယမေဝ စီဝရံ အာနေတွာ ဒဒန္တိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ, ကိဉ္စိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ ''ဒူတေန စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏေယျာ''တိ သယံ အာဟရိတွာပိ ပိဏ္ဍပာတာဒီနံ အတ္ထာယ ဒဒန္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ န ကေဝလဉ္စ အတ္တနောယေဝ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သစေပိ ကောစိ ဇာတရူပရဇတံ အာနေတွာ ''ဣဒံ သင်္ဃဿ ဒမ္မိ, အာရာမံ ဝါ ကရောထ စေတိယံ ဝါ ဘောဇနသာလာဒီနံ ဝါ အညတရ''န္တိ ဝဒတိ, ဣဒမ္ပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဿ ကဿစိ ဟိ အညဿတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဟောတီတိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။

သစေ ပန ''နယိဒံ ဘိက္ခူနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ပဋိက္ခိတ္တေ ''ဝဍ္ဎကီနံ ဝါ ကမ္မကရာနံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ တုမှေ သုကတဒုက္ကဋံ ဇာနာထာ''တိ ဝတွာ တေသံ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပက္ကမတိ, ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ ''မမ မနုဿာနံ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ မယှမေဝ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ တုမှေ ယံ ယဿ အတ္ထဗ္ဗံ, တဒတ္ထာယ ပေသေယျာထာ''တိ ဝဒတိ, ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန သင်္ဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ပုဂ္ဂလံ ဝါ အနာမသိတွာ ''ဣဒံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ စေတိယဿ ဒေမ, ဝိဟာရဿ ဒေမ, နဝကမ္မဿ ဒေမာ''တိ ဝဒန္တိ, ပဋိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ''ဣမေ ဣဒံ ဘဏန္တီ''တိ ကပ္ပိယကာရကာနံ အာစိက္ခိ

တဗ္ဗံ။ “စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ တုမှေဟ ဂဟေတွာ ဌပေထာ”တိ ဝုတ္တေန ပန “အမှာကံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန ကောစိ ဗဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ အာနေတွာ “ဣဒံ သင်္ဃဿ ဒမ္မိ, စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝဒတိ, တံ စေ သင်္ဃော သမ္ပဋိစ္ဆတိ, ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိ။ တတြ စေ ဧကော ဘိက္ခု “န ယိဒံ ကပ္ပတီ”တိ ပဋိက္ခိပတိ, ဥပါသကော စ “ယဒိ န ကပ္ပတိ, မယှမေဝ ဘဝိဿတီ”တိ ဂစ္ဆတိ။ သော ဘိက္ခု “တယာ သင်္ဃဿ လာဘန္တရာယော ကတော”တိ န ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယော ဟိ တံ စောဒေတိ, သွေဝ သာပတ္တိကော ဟောတိ, တေန ပန ဧကေန ဗဟူ အနာပတ္တိကာ ကတာ။ သစေ ပန ဘိက္ခူဟိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ကပ္ပိယကာရကာနံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, မမ ပုရိသာနံ ဝါ မယှံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ တုမှေဟ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝဒတိ, ဝဋ္ဋတိ။

စတုပစ္စယတ္ထာယ စ ဒိန္နံ ယေန ယေန ပစ္စယေန အတ္ထော ဟောတိ, တဒတ္ထံ ဥပနေတဗ္ဗံ, စီဝရတ္ထာယ ဒိန္နံ စီဝရေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ စီဝရေန တာဒိသော အတ္ထော နတ္ထိ, ပိဏ္ဍပါတာဒီဟိ သင်္ဃော ကိလမတိ, သင်္ဃသုဋ္ဌုတာယ အပလောကေတွာ တဒတ္ထာယပိ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သေ နယော ပိဏ္ဍပါတဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ ဒိန္နေပိ, သေနာသနတ္ထာယ ဒိန္နံ ပန သေနာသနဿ ဂရုဘဏ္ဍတ္တာ သေနာသနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဘိက္ခူသု သေနာသနံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂတေသု သေနာသနံ ဝိနဿတိ, ဤဒိသေ ကာလေ သေနာသနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာပိ ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂေ အနုညာတော, တသ္မာ သေနာသနဇဂ္ဂနတ္ထံ မူလစ္ဆေဇ္ဇံ အကတွာ ယာပနမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

န ကေဝလဉ္စ ဟိရညသုဝဏ္ဏမေဝ, အညမ္ပိ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ အကပ္ပိယံ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ ကောစိ “မယှံ တိသဿသမ္ပာဒနကံ မဟာတဋ္ဌာကံ အတ္ထိ, တံ သင်္ဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ, တံ စေ သင်္ဃော သမ္ပဋိစ္ဆတိ, ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိယေဝ။ ယော ပန တံ ပဋိက္ခိပတိ, သော ပုရိမနယေနေဝ န ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ယော ဟိ တံ စောဒေတိ, သွေဝ သာပတ္တိကော ဟောတိ, တေန ပန ဧကေန ဗဟူ အနာပတ္တိကာ ကတာ။

ယော ပန “တာဒိသံယေဝ တဋ္ဌာကံ ဒမ္မီ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခူဟိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ဝဒတိ “အသုကဉ္စ အသုကဉ္စ သင်္ဃဿ တဋ္ဌာကံ အတ္ထိ, တံ ကထံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော – “ကပ္ပိယံ ကတွာ ဒိန္နံ ဘဝိဿတီ”တိ။ ကထံ ဒိန္နံ ကပ္ပိယံ ဟောတီတိ? “စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝတွာ ဒိန္နန္တိ။ သော သစေ “သာဓု, ဘန္တေ, စတ္တာရော ပစ္စယေ သင်္ဃော ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ ဒေတိ, ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “တဋ္ဌာကံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ကပ္ပိယကာရကော အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထီ”တိ ဝုတ္တေ “ဣဒံ အသုကော နာမ ဝိစာရေဿတိ, အသုကဿ ဝါ ဟတ္ထေ, မယှံ ဝါ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ, သင်္ဃော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇတူ”တိ ဝဒတိ, ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော “ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ, ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿတိ, မိဂပက္ခိနော ပိဝိဿန္တီ”တိ ဝဒတိ, ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ “န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ဝဒတိ “ကပ္ပိယသီသေန ဂဏှထာ”တိ။ “သာဓု, ဥပါသက, သင်္ဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတိ, ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿတိ, မိဂပက္ခိနော ပိဝိဿန္တီ”တိ ဝတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အထာပိ “မမ တဋ္ဌာကံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ သင်္ဃဿ ဒမ္မီ”တိ “ဝုတ္တေ, သာဓု, ဥပါသက, သင်္ဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတီ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ယဒိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတွာ သဟတ္ထေန စ ကပ္ပိယပထဝိံ ခဏိတွာ ဥဒကပရိဘောဂတ္ထာယ တဋ္ဌာကံ ကာရိတံ ဟောတိ, တံ စေ နိဿာယ သဿံ နိပ္ဖာဒေတွာ မနုဿာ ဝိဟာရေ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ အထ မနုဿာ ဧဝ သင်္ဃဿ ဥပကာရတ္ထာယ သင်္ဃိကဘူမိံ ခဏိတွာ တံ နိဿာယ နိပ္ဖန္နသဿတော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ, ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ “အမှာကံ ဧကံ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေထာ”တိ ဝုတ္တေ စ ဌပေတုမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ အထ ပန တေ မနုဿာ ရာဇဗလိနာ ဥပဒ္ဒုတာ ပက္ကမန္တိ, အညေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, န စ ဘိက္ခူနံ ကိဉ္စိ ဒေန္တိ, ဥဒကံ ဝါရေတုံ လဗ္ဘတိ။ တဉ္စ ခေါ ကသိကမ္မကာလေယေဝ, န သဿကာလေ။ သစေ တေ ဝဒန္တိ “နနု, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗေပိ မနုဿာ ဣမံ နိဿာယ သဿံ အကံသူ”တိ ။ တတော ဝတ္တဗ္ဗာ – “တေ သင်္ဃဿ ဣမဉ္စ ဣမဉ္စ ဥပကာရံ အကံသု, ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒံသူ”တိ။ သစေ ဝဒန္တိ – “မယမ္ပိ ဒဿာမာ”တိ, ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန ကောစိ အဗျတ္တော အကပ္ပိယဝေါဟာရေန တဠာကံ ပဋိဂ္ဂဏှာပေတိ ဝါ ကာရေတိ ဝါ, တံ ဘိက္ခူဟိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ, တံ နိဿာယ လဒ္ဓံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍမ္ပိ အကပ္ပိယမေဝ။ သစေ ဘိက္ခူဟိ ပရိစ္စတ္တဘာဝံ ဉတွာ သာမိကော ဝါ တဿ ပုတ္တဓီတရော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဝံသေ ဥပ္ပန္နော ပုန ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒေတိ, ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆိန္နေ ကုလဝံသေ ယော တဿ ဇနပဒဿ သာမိကော, သော အစ္ဆိန္ဒိတွာ ပုန ဒေတိ, စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဘိက္ခူနာ နီဟဋဥဒကဝါဟကံ **အဠနာဂရာဇမဟေသီ ဝိယ,** ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ကပ္ပိယဝေါဟာရေပိ ဥဒကဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ သုဒ္ဓစိတ္တာနံ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ နိဿာယ ပန သဿံ ကရောန္တေ ဒိသွာ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ တေ သယမေဝ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ, န စောဒေတဗ္ဗံ, န သာရေတဗ္ဗံ။ ပစ္စယဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ ပန ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကပ္ပိယကာရကာ သယမေဝ ကရောန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ အဗျတ္တေန ပန လဇ္ဇိဘိက္ခုနာ ကာရာပိတေသု ကိဉ္စာပိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ကပ္ပိယံ, ဘိက္ခုဿ ပယောဂပစ္စယာ ဥပ္ပန္နေန မိဿကတ္တာ ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတော ဝိယ အကပ္ပိယမံသရသမိဿကဘောဇနံ ဝိယ စ ဒုဗ္ဗိနိဗ္ဘောဂံ ဟောတိ, သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမေဝ။

သစေ ပန "ဥဒကဿ ဩကာသော အတ္ထိ, တဠာကဿ ဟေဋ္ဌာ ထလံ, ယထာ ဗဟုံ ဥဒကံ ဂဏှာတိ, ဧဝံ ကရောဟိ, တီရသမီပေ ဥဒကံ ကရောဟီ"တိ ဧဝံ ဥဒကမေဝ ဝိစာရေတိ, ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ န ဟာတေန္တိ, "ဥဒကကမ္မံ လဗ္ဘတု ဥပါသကာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "သဿံ ကတွာ အာဟရထာ"တိ ဝတ္တုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တဠာကေ အတိဗဟုံ ဥဒကံ ဒိသွာ ပဿတော ဝါ ပိဋ္ဌိတော ဝါ မာတိကံ နီဟရာပေတိ, ဝနံ ဆိန္ဒာပေတွာ ကေဒါရေ ကာရာပေတိ, ပေါရာဏကေဒါရေသု ဝါ ပကတိဘာဂံ အဂ္ဂဟေတွာ အတိရေကံ ဂဏှာတိ, နဝသဿေ ဝါ အကာလသဿေ ဝါ အပရိစ္ဆိန္နဘာဂေ "ဧတ္တကေ ကဟာပဏေ ဒေထာ"တိ ကဟာပဏေ ဥဋ္ဌာပေတိ, သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ။

ယော ပန "ကဿထ ဝပထာ"တိ အဝတွာ "ဧတ္တကာယ ဘူမိယာ, ဧတ္တကော နာမ ဘာဂေါ"တိ ဧဝံ ဘူမိံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတိ, "ဧတ္တကေ ဘူမိဘာဂေ အမှေဟိ သဿံ ကတံ, ဧတ္တကံ နာမ ဘာဂံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တေသု ကဿကေသု ဘူမိပ္ပမာဏဂ္ဂဟဏတ္ထံ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ မိနာတိ, ခလေ ဝါ ဌတွာ ရက္ခတိ, ခလတော ဝါ နီဟရာပေတိ, ကောဋ္ဌာဂါရေ ဝါ ပဋိသာမေတိ, တဿေဝ တံ အကပ္ပိယံ။

သစေ ကဿကာ ကဟာပဏေ အာဟရိတွာ "ဣမေ သင်္ဃဿ အာဟဋာ"တိ ဝဒန္တိ, အညတရော စ ဘိက္ခု "န သင်္ဃော ကဟာပဏေ ခါဒတီ"တိ သညာယ "ဧတ္တကေဟိ ကဟာပဏေဟိ သာဋကေ အာဟရ, ဧတ္တကေဟိ ယာဂုအာဒီနိ သမ္ပာဒေဟီ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တေ အာဟရန္တိ, သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ကဟာပဏာနံ ဝိစာရိတတ္တာ။

သစေ ဓညံ အာဟရိတွာ ဣဒံ သင်္ဃဿ အာဟဋန္တိ ဝဒန္တိ, အညတရော စ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ "ဧတ္တကေဟိ ဝီဟီဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထာ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တေ အာဟရန္တိ, တဿေဝ အကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ဓညဿ ဝိစာရိတတ္တာ။

သစေ တဏ္ဍုလံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အာဟရိတွာ "ဣဒံ သင်္ဃဿ အာဟဋ"န္တိ ဝဒန္တိ, အညတရော စ ဘိက္ခု ပုရိမနယေနေဝ "ဧတ္တကေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထာ"တိ ဝဒတိ။ ယံ တေ အာဟရန္တိ, သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိယံ။ ကသ္မာ? ကပ္ပိယာနံ တဏ္ဍုလာဒီနံ ဝိစာရိတတ္တာ။ ကယဝိက္ကယေပိ အနာပတ္တိ, ကပ္ပိယကာရကဿ အာစိက္ခိတတ္တာ။

ပုဗ္ဗေ ပန စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဧကော ဘိက္ခု စတုသာလဒွါရေ "အဟော ဝတ သွေဝ သင်္ဃဿ ဧတ္တကပ္ပမာဏာ ပူဝေ ပစေယျု"န္တိ အာရာမိကာနံ သညာဇနနတ္ထံ ဘူမိယံ မဏ္ဍလံ အကာသိ, တံ ဒိသွာ ဆေကော အာရာမိကော တထေဝ ကတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘေရိယာ အာကောဋိတာယ သန္နိပတိတေ သင်္ဃေ ပူဝံ ဂဟေတွာ သင်္ဃတ္ထေရံ အာဟ – "ဘန္တေ, အမှေဟိ ဣတော ပုဗ္ဗေ နေဝ ပိတူနံ န ပိတာမဟာနံ ဧဝရူပံ သုတပုဗ္ဗံ, ဧကေန အယျေန စတုသာလဒွါရေ ပူဝတ္ထာယ သညာ ကတာ, ဣတော ဒါနိ ပဘုတိ အယျာ အတ္တနော အတ္တနော စိတ္တာနုရူပံ ဝဒန္တု, အမှ

ဟာကမ္ပိ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတီ''တိ။ မဟာထေရော တတောဝ နိဝတ္တိ, ကေဘိက္ခုနာပိ ပုဋ္ဌော န ဂဟိတော။ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ တတြုပ္ပာဒမ္ပိ န ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ တသ္မာ –

သလ္လေခံ အစ္စဇန္တေန၊ အပ္ပမတ္တေန ဘိက္ခုနာ။
ကပ္ပိယေပိ န ကာတဗ္ဗာ၊ အာမိသတ္ထာယ လောလတာတိ။

ယော စာယံ တဠာကေ ဝုတ္တော, ပေါက္ခရဏီ-ဥဒကတဟကမာတိကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏဥစ္ဆုဖလာဖလာဒီနံ ဝိရုဟနဋ္ဌာနံ ယံ ကိဉ္စိ ခေတ္တံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ ဒမ္မီတိ ဝုတ္တေပိ “န ဝဋ္ဋတီ''တိ ပဋိက္ခိပိတွာ တဠာကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယဒာ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန “စတုပစ္စယပရိဘောဂတ္ထာယ ဒမ္မီ''တိ ဝဒတိ, တဒာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ, “ဝနံ ဒမ္မိ, အရညံ ဒမ္မီ''တိ ဝုတ္တေ ပန ဝဋ္ဋတိ။ သစေ မနုဿာ ဘိက္ခူဟိ အနာဏတ္တာယေဝ တတ္ထ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ အပရဏ္ဏာဒီနိ သမ္ပာဒေတွာ ဘိက္ခူနံ ဘာဂံ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိ; အဒေန္တာ န စောဒေတဗ္ဗာ။ သစေ ကေနစိဒေဝ အန္တရာယေန တေသု ပက္ကန္တေသု အညေ ကရောန္တိ, န စ ဘိက္ခူနံ ကိဉ္စိ ဒေန္တိ, တေ ဝါရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဝဒန္တိ – “နနု, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗေပိ မနုဿာ ဣဓ သဿာနိ အကံသူ''တိ, တတော တေ ဝတ္တဗ္ဗာ – “တေ သင်္ဃဿ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒံသူ''တိ။ သစေ ဝဒန္တိ – “မယမ္ပိ ဒဿာမာ''တိ ဧဝံ ဝဋ္ဋတိ။

ကိဉ္စိ သဿုဋ္ဌာနကံ ဘူမိပ္ပဒေသံ သန္ဓာယ “သီမံ ဒေမာ''တိ ဝဒန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ သီမာ ပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ ပန ထမ္ဘာ ဝါ ပါသာဏာ ဝါ သယံ န ဌပေတဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? ဘူမိ နာမ အနဂ္ဃာ အပ္ပကေနာပိ ပါရာဇိကော ဘဝေယျ, အာရာမိကာနံ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ – “ဣမိနာ ဌာနေန အမှာကံ သီမာ ဂတာ''တိ။ သစေပိ ဟိ တေ အဓိကံ ဂဏှန္တိ, ပရိယာယေန ကထိတတ္တာ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော သယမေဝ ထမ္ဘေ ဌပေတွာ “စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထာ''တိ ဒေန္တိ, ဝဋ္ဋတိယေဝ။

သစေ ကောစိ အန္တောသီမာယ တဠာကံ ခနတိ, ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဝါ မာတိကံ နေတိ, စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာဒီနိ ဒုဿန္တိ, ဝါရေတဗ္ဗော။ သစေ သင်္ဃော ကိဉ္စိ လဘိတွာ အာမိသဂရုကတာယ န ဝါရေတိ, ဧကော ဘိက္ခု ဝါရေတိ, သောဝ ဘိက္ခု ဣဿရော။ သစေ ဧကော ဘိက္ခု န ဝါရေတိ, “နေထ တုမှေ''တိ တေသံယေဝ ပက္ခော ဟောတိ, သင်္ဃော ဝါရေတိ, သင်္ဃောဝ ဣဿရော။ သင်္ဃိကေသု ဟိ ကမ္မေသု ယော ဓမ္မကမ္မံ ကရောတိ, သောဝ ဣဿရော။ သစေ ဝါရိယမာနောပိ ကရောတိ, ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတံ ပံသုံ ဟေဋ္ဌာ ပက္ခိပိတွာ, ဥပရိ ဂဟိတံ ပံသုံ ဥပရိ ပက္ခိပိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ။

သစေ ကောစိ ယထာဇာတမေဝ ဥစ္ဆုံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိကံ ဝါ ဝလ္လိဖလံ ဒါတုကာမော “ဧတံ သဗ္ဗံ ဥစ္ဆုခေတ္တံ အပရဏ္ဏဝတ္ထုံ ဝလ္လိဖလာဝါဋံ ဒမ္မီ''တိ ဝဒတိ, သဟ ဝတ္ထုနာ ပရာမဋ္ဌတ္တာ “န ဝဋ္ဋတီ''တိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန “အဘိလာပမတ္တမေတံ သာမိကာနံယေဝ ဟိ သော ဘူမိဘာဂေါ, တသ္မာ ဝဋ္ဋတီ''တိ အာဟ။

“ဒါသံ ဒမ္မီ''တိ ဝဒတိ, န ဝဋ္ဋတိ။ “အာရာမိကံ ဒမ္မိ, ဝေယျာဝစ္စကရံ ဒမ္မိ, ကပ္ပိယကာရကံ ဒမ္မီ''တိ ဝုတ္တေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သော အာရာမိကော ပုရေဘတ္တမ္ပိ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ သင်္ဃဿေဝ ကမ္မံ ကရောတိ, သာမဏေရဿ ဝိယ သဗ္ဗံ ဘေသဇ္ဇပဋိဇဂ္ဂနမ္ပိ တဿ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ပုရေဘတ္တမေဝ သင်္ဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ, ပစ္ဆာဘတ္တံ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောတိ, သာယံ နိဝါပေါ န ဒါတဗ္ဗော။ ယေပိ ပဉ္စဒိဝသဝါရေန ဝါ ပက္ခဝါရေန ဝါ သင်္ဃဿ ကမ္မံ ကတွာ သေသကာလေ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောန္တိ, တေသမ္ပိ ကရဏကာလေယေဝ ဘတ္တဉ္စ နိဝါပေါ စ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ သင်္ဃဿ ကမ္မံ နတ္ထိ, အတ္တနောယေဝ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝန္တိ, တေ စေ ဟတ္ထကမ္မမူလံ အာနေတွာ ဒေန္တိ, ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ, န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ယံ ကိဉ္စိ ရဇကဒါသမ္ပိ ပေသကာရဒါသမ္ပိ အာရာမိကနာမေန သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ “ဂါဝေါ ဒေမာ''တိ ဝဒန္တိ, “န ဝဋ္ဋတီ''တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ဣမာ ဂါဝေါ ကုတောတိ ပုစ္ဆိတေဟိ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္နာတိ, “မယမ္ပိ ပဉ္စဂေါရသပရိဘောဂတ္ထာယ ဒေမာ''တိ ဝုတ္တေ ဝဋ္ဋတိ။ အဇိကာဒီသုပိ

ဒေသေဝ နယော။ ''ဟတ္ထိံ ဒေမ, အဿံ မဟိသံ ကုက္ကုဋံ သူကရံ ဒေမာ''တိ ဝဒန္တိ, သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကေစိ မနုဿာ ''အပ္ပဟာသုက္ကာ, ဘန္တေ, တုမှေ ဟောထ, မယံ က္လမေ ဂဟေတွာ တုမှာကံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒဿာမာ''တိ ဂဏှန္တိ, ဝဋ္ဋတိ။ ''ကုက္ကုဋသူကရာ သုခံ ဇီဝန္တု''တိ အရညေ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ''ဣမံ တဠာကံ, ဣမံ ခေတ္တံ, ဣမံ ဝတ္ထုံ, ဝိဟာရဿ ဒေမာ''တိ ဝုတ္တေ ပဋိက္ခိပိတုံ န လဗ္ဘတီတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု က္လဒမ္ပိ ဆသမုဋ္ဌာနံ ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ , တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော စီဝရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂. ကောသိယဝဂ္ဂေါ

၁. ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၄၂. **တေန သမယေနာ**တိ ကောသိယသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သန္ထရိတွာ ကတံ ဟောတီ**တိ သမေ ဘူမိဘာဂေ ကောသိယံသူနိ ဥပရူပရိ သန္ထရိတွာ ကဉ္ဇိကာဒီဟိ သိဉ္စိတွာ ကတံ ဟောတိ။ **ဧကေနပိ ကောသိယံသုနာ မိဿိတွာ**တိ တိဋ္ဌတု အတ္တနော ရုစိဝသေန မိဿိတံ, သစေပိ တဿ ကရဏဋ္ဌာနေ ဝါတော ဧကံ ကောသိယံသုံ အာနေတွာ ပါတေတိ, ဧဝမ္ပိ မိဿေတွာ ကတမေဝ ဟောတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ,

တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၄၇. **တေန သမယေနာ**တိ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သုဒ္ဓကာဠကာန**န္တိ သုဒ္ဓာနံ ကာဠကာနံ, အညေဟိ အမိဿိတကာဠကာနန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ကောသိယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅၂. **တေန သမယေနာ**တိ ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒံ။ **တတ္ထ အန္တေ အာဒိယိတွာ**တိ သန္ထတဿ အန္တေ အနုဝါတံ ဝိယ ဒဿေတွာ ဩဒာတံ အလ္လိယာပေတွာ။

ဒွေ ဘာဂာတိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ။ **အာဒါတဗ္ဗာ**တိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ **ဂောစရိယာန**န္တိ ကပိလဝဏ္ဏာနံ။ **ဒွေ တုလာ အာဒါတဗ္ဗာ**တိ စတူဟိ တုလာဟိ ကာရေတုကာမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အတ္ထတော ပန ယတ္တကေဟိ ဧဠကလောမေဟိ ကာတုကာမော ဟောတိ, တေသု ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ကာဠကာနံ ဧကော ဩဒာတာနံ, ဧကော ဂောစရိယာနန္တိ ဧဝမေဝ ဒဿိတံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ကောသိယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝ။ ကေဝလံ ဣဓ အာဒာယ အနာဒာယ စ ကရဏတော ကိရိယာကိရိယံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅၇. **တေန သမယေနာ**တိ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဉီဟဒန္တိပိ ဥမ္မိဟန္တိပီ** တိ သန္ထတာနံ ဥပရိ ဝစ္စမ္ပိ ပဿာဝမ္ပိ ကရောန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဒိန္နာ သင္ဃေန ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သန္ထတသမ္မုတီ တိ ဧဝံ လဒ္ဓသမ္မုတိကော ဘိက္ခု ယာဝ ရောဂေန ဝူပသမ္မတိ, တာဝ ယံ ယံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, တတ္ထ တတ္ထ သန္ထတံ ကာတုံ လဘတိ။ သစေ အရောဂေ ဟုတွာ ပုန မူလဗျာဓိနာဝ ဂိလာနော ဟောတိ, သောယေဝ ပရိဟာရော, နတ္ထညံ သမ္မုတိကိစ္စန္တိ **ဖုဿဒေဝတ္ထေရော** အာဟ။ **ဥပတိဿတ္ထေရော** ပန ''သော ဝါ ဗျာဓိ ပဋိကုပ္ပတု, အညော ဝါ, 'သကိံ ဂိလာနော'တိ နာမံ လဒ္ဓံ လဒ္ဓမေဝ, ပုန သမ္မုတိကိစ္စံ နတ္ထိ''တိ အာဟ။

ဩရေန စေ ဆန္နံ ဝဿာန န္တိ ဆန္နံ ဝဿာနံ ဩရိမဘာဂေ, အန္တောတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန သဉ္ဇာမတ္တဒဿနတ္ထံ ''ဉီနကဆဗ္ဗဿာနီ''တိ ဝုတ္တံ။

အနာပတ္တိ ဆဗ္ဗဿာနိ ကရောတီ တိ ယဒာ ဆဗ္ဗဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဟောန္တိ, တဒာ သန္ထတံ ကရောတိ။ ဒုတိယပဒေပိ ''ယဒာ အတိရေကဆဗ္ဗဿာနိ ဟောန္တိ, တဒာ ကရောတီ''တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ န ဟိ သော ဆဗ္ဗဿာနိ ကရောတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကောသိယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၆၅. **တေန သမယေနာ**တိ နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ** တိ ဘဂဝါ ကိရ တံ တေမာသံ န ကိဉ္စိ ဗောဓနေယျသတ္တံ အဒ္ဒသ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဧဝံ သန္တေပိ တန္တိဝသေန ဓမ္မဒေသနာ ကတ္တဗ္ဗာ သိယာ။ ယသ္မာ ပနဿ ဧတဒဟောသိ – ''မယိ ဩကာသံ ကာရေတွာ ပဋိသလ္လီနေ ဘိက္ခူ အဝမ္မိကံ ကတိကဝတ္တံ ကရိဿန္တိ, တံ ဥပသေနော ဘိန္ဒိဿတိ။ အဟံ တဿ ပသီဒိတွာ ဘိက္ခူနံ ဒဿနံ အနုဇာနိဿာမိ, တတော မံ ပဿိတုကာမာ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒိယိဿန္တိ, အဟဉ္စ တေဟိ ဥဇ္ဈိတသန္ထတပစ္စယာ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမီ''တိ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဧဝံ ဗဟူနိ ဟိ တွေ အာနိသံသာနီတိ။

သပရိသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ တိ ထေရော ကိရ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဉီနဒသဝဿေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော, ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ (မဟာဝ. ၇၅) ဣမသ္မိံ ခန္ဓကသိက္ခာပဒေ ''ကထဉှိ နာမ တွံ မောဃပုရိသ အညေဟိ ဩဝဒိယော အနုသာသိယော အညံ ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ မညိဿသီ''တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဂရဟံ လဘိတွာ ''သတ္ထာ မယှံ ပရိသံ နိဿာယ ဂရဟံ အဒာသိ, သော အနာဟံ ဘဂဝန္တံ တေနေဝ ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကေန သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏေန မုခေန ဗြဟ္မဃောသံ နိစ္ဆာရေတွာ ပရိသံယေဝ နိဿာယ သာဓုကာရံ အပေဿာမီ''တိ သုဟဒယော ကုလပုတ္တော အတိရေကယောဇနသတံ ပဋိက္ကမိတွာ ပရိသံ စိနိတွာ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပရိဝုတော ပုန ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တော။ တေန ဝုတ္တံ – ''သပရိသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ''တိ။ န ဟိ သက္ကာ ဗုဒ္ဓါနံ အညထာ အာရာဓေတုံ အညတြ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ။

ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော တိ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပရိသုဒ္ဓဘာဝေန နိရာသင်္ကော သီဟော ဝိယ ကဥ္စနပဗ္ဗတ သ္သ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသိန္နော။ **တေဒတေစာ**တိ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ တေံ အတေစ။ **မနာပာနိ တေ ဘိက္ခု ပံသုကူလာနီ**တိ ဘိက္ခု တဝ ဣမာနိ ပံသုကူလာနိ မနာပာနိ, အတ္တနော ရုစိယာ ခန္တိယာ ဂဟိတာနီတိ အတ္ထော။ **န ခော မေ, ဘန္တေ, မနာပါနီ**တိ, ဘန္တေ န မယာ အတ္တနော ရုစိယာ ဂဟိတာနိ, ဂလဂ္ဂဟေန ဝိယ မတ္ထကတာဠနေန ဝိယ စ ကဟိ တောမ္ဟီတိ ဒဿေတိ။

ပညာယိဿတီ တိ ပညာတော အဘိညာတော ဘဝိဿတိ, တတ္ထ သန္ဒိဿိဿတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **န မယံ အပညတ္တံ ပညပေဿာမာ**တိ မယံ သာဝကာ နာမ အပညတ္တံ န ပညပေဿာမ, ဗုဒ္ဓဝိသယော ဟိ သော ယဒိဒံ "ဟ စိတ္တိယံ ဒုက္ကဋ"န္တိအာဒိနာ နယေန အပညတ္တသိက္ခာပဒပညပနံ ပညတ္တသမုစ္ဆိန္ဒနံ တ။ **သမာအယာ**တိ တံ တံ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယိတွတ, "သာဓု သုဋ္ဌု"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွတ ယထာပညတ္တေသု သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု သိက္ခိဿာမာ တိ ဒဿေတိ။ တဿ အာရဒ္ဓစိတ္တော ပုနပိ "သာဓု သာဓူ"တိ သာဓုကာရမဒာသိ။

၅၆၆. **အနုညာတာဝုသော**တိ အနုညာတံ, အာဝုသော။ **ပိဟေန္တာ** တိ ပိဟယန္တာ။ **သန္ထတာနိ ဥဇ္ဈိတွတ** တိ သန္ထ တေ စတုတ္ထစီဝရသညိတာယ သဗ္ဗသန္ထတာနိ ဥဇ္ဈိတွတ။ **ဓမ္မိံ ကထံ ကတွတ ဘိက္ခူ အာမန္တေသီ** တိ ဘဂဝတ သန္ထ တာနိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ ဒိသွတ "သဒ္ဓာဒေယ္ယဝိနိပါတနေ ကာရဏံ နတ္ထိ, ပရိဘောဂုပာယံ နေသံ ဒဿေဿာမိ"တိ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွတ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။

၅၆၇. **သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပာရုတမ္ပိ** တိ သကိံ နိသိန္နမ္ပိ နိပန္နမ္ပိ။ **သာမန္တာ** တိ ကေပဿတော ဝဋ္ဋံ တ စတုရဿံ တ ဆိန္ဒိတွတ ဂဟိတဋ္ဌာနံ ယထာ ဝိဒတ္ထိမတ္တံ ဟောတိ, ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗံ, သန္ထရန္တေန ပန ဟဋ္ဌိယံ ဝု တ္တနယေနေဝ ကေဒေသေ တ သန္ထရိတဗ္ဗံ, ဝိဇဋေတွတ တ မိဿကံ ကတွတ သန္ထရိတဗ္ဗံ, ဧဝံ ထိရတရံ ဟောတီ တိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကိရိယာကိရိယတ္တာ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ ဒွေဝဘာဂသိက္ခာပဒသဒိသာနီတိ။

ဣမေသု ပန ပဥ္စသု သန္ထတေသု ပုရိမာနိ တီဏိ ဝိနယကမ္မံ ကတွတ ပဋိလဘိတွတ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ, ပစ္ဆိ မာနိ ဒွေဝ ဝဋ္ဋန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ။

နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၇၁. **တေန သမယေနာ**တိ ဧဠကလောမသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဥပ္ပဏ္ဍေသု** န္တိ "ကိတ္တကေန, ဘန္တေ, ကီတာ နီ"တိအာဒီနိ ဝဒန္တာ အဝဟသိံသု။ **ဌိတကောဝ အာသုမ္ဘိ** တိ ယထာ မနုဿာ အရညတော မဟန္တံ အရုဘာရံ အာနေတွ တ ကိလန္တာ ဌိတကာဝ ဟာတေန္တိ, ဧဝံ ဟာတေသီတိ အတ္ထော။

၅၇၂. **သဟတ္ထာ** တိ သဟတ္ထေန, အတ္တနာ ဟရိတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗဟိတိယောဇနံ ဟာတေတီ**တိ တိ ယောဇနတော ဗဟိ ဟာတေတိ။ အနန္တရာယေန ပတနကေ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ လောမဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယပာစိတ္ တိယာနိ။ သစေ ဗဟိတိယောဇနေ ရုက္ခေ တ ထမ္ဘေ တ ပဋိဟညိတွတ ပုန အန္တော ပတန္တိ, အနာပတ္တိ ။ ဘူမိယံ ပ တိတွတ ဌတွတ ဌတွတ ဝဋ္ဋမာနာ ဧဠကလောမဘဏ္ဍိကာ ပုန အန္တော ပဝိသတိ, အာပတ္တိယေဝ။ အန္တော ဌတွတ ဟ တ္ထေန တ ပာဒေန တ ယဋ္ဌိယာ တ ဝဋ္ဋေတိ ဌတွတ တ အဌတွတ တ ဝဋ္ဋမာနာ ဘဏ္ဍိကာ ဂစ္ဆတု, အာပတ္တိယေဝ။ "အညော ဟရိဿတီ"တိ ဌပေတိ, တေန ဟရိတေပိ အာပတ္တိယေဝ။ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဌပိတံ တတော တ အညော တ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဗဟိ ဟာတေတိ, အာပတ္တိယေဝ။ သဥဿာဟတ္တာ အစိတ္တကတ္တာ စ သိက္ခာပဒဿ။ **ကုရုန္ဒိ ယာ**ဒီသု ပန "တတ္ထ အနာပတ္တီ"တိ ဝုတ္တာ, သာ အနာပတ္တိ ဟဋ္ဌိယာ န သမေတိ။ ဥဘတောဘဏ္ဍိကံ ကောဗဒ္ဓံ က တွတ ဧကံ ဘဏ္ဍိကံ အန္တောသီမာယ ဧကံ ဗဟိသီမာယ ကရောန္တော ဌပေတိ, ရက္ခတိ တာဝ။ ကောဗဒ္ဓေ ကာဇေပိ ဧ

သေဝ နယော။ ယဒိ ပန အဗန္ဓိတ္ဝာ ကာဇကောဋိံယံ ဌပိတမတ္တမေဝ ဟောတိ, န ရက္ခတိ။ ကောဗဒ္ဓေပိ ပရိဝတ္တေတွာ ဌပိတေ အာပတ္တိယေဝ။

အညဿ ယာနေ တတိ တွေ ဂစ္ဆန္တေ ယာနေ တ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိအာဒီသု တ သာမိကဿ အဇာနန္တဿေဝ ဟရိဿတီတိ ဌပေတိ, တသ္မိံ တိယောဇနံ အတိက္ကန္တေ အာပတ္တိ။ အဂစ္ဆန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန အဂစ္ဆန္တေ ယာနေ တ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိယာဒီသု တ ဌပေတွာ အဘိရုဟိတွာ သာရေတိ, ဟေဋ္ဌာ တ ဂစ္ဆန္တော စောဒေတိ, ပက္ကောသန္တော တ အနုဗန္ဓာပေတိ, ''အညံ ဟရာပေတီ''တိ ဝစနတော အနာပတ္တိ။ **ကုရုန္ဒိယာ** ဒီသု ပန ''အာပတ္တီ''တိ ဝုတ္တံ, တံ ''အညံ ဟရာပေတီ''တိ ဣမိနာ န သမေတိ။ အဒိန္နာအနေ ပန သုင္ကဃာတေ အာပတ္တိ ဟောတိ။ ယာ ဟိ တတ္ထ အာပတ္တိ, သာ ဣဓ အနာပတ္တိ။ ယာ ဣဓ အာပတ္တိ, သာ တတ္ထ အနာပတ္တိ။ တံ ဌာနံ ပတွာ အဉ ဝိဟိတော တ စောရာဒီဟိ တ ဥပဒ္ဒုတော ဂစ္ဆတိ, အာပတ္တိယေဝ။ သဗ္ဗတ္ထ လောမဂဏနာယ အာပတ္တိပရိစ္ဆေ အော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၇၅. တိယောဇနံ **တသာဓိပ္ပာယော ဂန္တွာ တတော ပရံ ဟရတီ**တိ ယတ္ထ ဂတော, တတ္ထ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ တ ပစ္စယာဒီနံ တ အလာဘေန တတော ပရံ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ, တတောပိ အညတ္ထာတိ ဧဝံ ယောဇနသတမ္ပိ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အစ္ဆိန္နံ ပဋိလဘိတွာ**တိ စောရာ အစ္ဆိန္ဒိတွာ နိရတ္ထကဘာဝံ ဉတွာ ပဋိဒေန္တိ, တံ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ။ **နိဿဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာ**တိ ဝိနယကမ္မကတံ ပဋိလဘိတွာတိ အတ္ထော။

ကတဘဏ္ဍန္တိ ကတံဘဏ္ဍံ ကမ္ဗလကောဇဝသန္ထတာဒိ ယံ ကိဉ္စိ အန္တမသော သုတ္တကေန ဗဒ္ဓမတ္တမ္ပိ။ ယော ပန တနုကပတ္တတ္ထဝိကန္တရေ တ အာယောဂအံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနာဒီနံ အန္တရေသု တ ပိပ္ဖလိကာဒီနံ မလ ရက္ခဏတ္ထံ သိပာဋိကာယ တ အန္တမသော တတာဖာဓိကော ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒေပိ လောမာနိ ပက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆတိ, အာပတ္တိယေဝ။ သုတ္တကေန ပန ဗန္ဓိတွာ ပက္ခိတ္တံ ကတဘဏ္ဍဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ, ဝေဏိံ ကတွာ ဟရတိ, ဣဒံ နိဓာနမုခံ နာမ, အာပတ္တိယေဝါတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဣဒံ ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ နာမ, ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, ကိရိယံ, နော သညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ဧဠကလောမဓောဝာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၇၆. တေန သမယေနာတိ ဧဠကလောမဓောဝာပနသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ရိဉ္စန္တီ**တိ ဥဇ္ဈန္တိ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, န သက္ကောန္တိ အနုယုဉ္ဇိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟီတိ။

ဧဠကလောမဓောဝာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. ရူပိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၈၂. တေန သမယေနာတိ ရူပိယသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပဋိဝိသော**တိ ကောဋ္ဌာသော။

၅၈၃-၄. ဇာတရူပရဇတန္တိ တွေ ဇာတရူပန္တိ သုဝဏ္ဏဿ နာမံ။ တံ ပန ယသ္မာ တထာဂတဿ ဝဏ္ဏသဒိသံ ဟောတိ, တသ္မာ ''သတ္ထုဝဏ္ဏော ဝုစ္စတီ''တိ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော – ''ယော သတ္ထုဝဏ္ဏော လောဟဝိသေသော, ဣဒံ ဇာတရူပံ နာမာ''တိ ရဇတံ ပန ''သဇ္ဈော, သိလာ, ပတလ, ရဇတံ, ဇာတရူပ''န္တိအာဒီသု (ဟစိ. ၅၀၆) ရူပိယံ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန ယံ ကိဉ္စိ တေဟာရဂမနီယံ ကဟာပဏာဒိ အဓိပ္ပေတံ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ''ကဟာပဏော လောဟမာသကော''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကဟာပဏော**တိ သောဝဏ္ဏမယော တ ရူပိယမယော တ ဟာကတိကော တ။

လောဟမာသကောတိ တမ္ဗလောဟာဒီဟိ ကတမာသကော။ **အရုမာသကောတိ** သာရဒာရုနာ တ ဝေဠုပေသိကာယ တ အန္တမသော တာလပဏ္ဏေနာပိ ရူပံ ဆိန္ဒိတွာ ကတမာသကော။ **ဇတုမာသကောတိ** လာခါယ တ နိယျာသေန တ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ကတမာသကော။ **"ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တီ"** တိ ဣမိနာ ပန ပဒေန ယော ယော ယတ္ထ ယတ္ထ ဇနပဒေ ယဒါ ယဒါ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆတိ, အန္တမသော အဋ္ဌိမယောပိ စမ္မမယောပိ ရုက္ခဖလဗီဇမယောပိ သမုဋ္ဌာပိတရူပေပိ အသမုဋ္ဌာပိတရူပေပိ သဗ္ဗော သင်္ဂဟိတော။

ဣစ္စေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ရဇတံ ဇာတရူပံ ဇာတရူပမာသကော, ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ သဗ္ဗောပိ ရဇတမာသကောတိ စတုဗ္ဗိဓံ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဟောတိ။ မုတ္တာ, မဏိ, ဝေဠုရိယော, သင်္ခော, သိလာ, ပဝါလ, လောဟိတင်္ကော, မသာရဂလ္လံ, သတ္တ ဓညာနိ, အသိအသဝစ္ဆတ္တဝတ္ထုပုပ္ဖာရာမဖလာရာမာဒယောတိ ဣဒံ ဒုက္ကဋဝတ္ထု။ သုတ္တံ ဖာလော ပဋကော ကပ္ပာသော အနေကပ္ပကာရံ အပရဏ္ဏံ သပ္ပိနဝနီတတေလမဓုဖာဏိတာဒိဘေသဇ္ဇဉ္စ ဣဒံ ကပ္ပိယဝတ္ထု။ တတ္ထ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ အတ္တနော တ သင်္ဃဂဏပုဂ္ဂလစေတိယာနံ တ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တနော အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ, သေသာနံ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ သဗ္ဗေသမ္ပိ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော ဒုက္ကဋမေဝ။ ကပ္ပိယဝတ္ထုမ္ဟိ အနာပတ္တိ။ သဗ္ဗမ္ပိ နိက္ခိပနတ္ထာယ ဘဏ္ဍာဂါရိကသီသေန သမ္ပဋိစ္ဆတော ဥပရိ ရတနသိက္ခာပဒေ အာဂတဝသေန ပါစိတ္တိယံ။

ဥဂ္ဂဏှေယျ တိ ဂဏှေယျ။ ယသ္မာ ပန ဂဏှနတော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, တေနဿ ပဒဘာဇနေ "သယံ ဂဏှာတိ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧသ နယော သေသပဒေသုပိ။

တတ္ထ ဇာတရူပရဇတဘာဝေသု ကဟာပဏမာသကေသု စ ဧကံ ဂဏှတော တ ဂဏှာပယတော တ ဧကာ အာပတ္တိ။ သဟဿံ စေပိ ဧကတော ဂဏှာတိ, ဂဏှာပေတိ, ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန **ကုရုန္ဒိယဉ္စ** သိထိလဗဒ္ဓါယ ထဝိကာယ သိထိလပုဉ္ဇိတေ တ ဘာဇနေ ရူပဂဏနာယ အာပတ္တိ။ ဃနဗဒ္ဓေ ပန ဃနပုဉ္ဇိတေ တ ဧကာဝ အာပတ္တီတိ ဝုတ္တံ။

ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနေ ပန "ဣဒံ အယျဿ ဟောတူ"တိ ဝုတ္တေ သစေပိ စိတ္တေန သာဒိယတိ, ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ, ကာယေန တ တစာယ တ "နယိဒံ ကပ္ပတီ"တိ ပဋိက္ခိပတိ, အနာပတ္တိ။ ကာယတစာဟိ တ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာပိ သုဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ "နယိဒံ အမှာကံ ကပ္ပတီ"တိ န သာဒိယတိ, အနာပတ္တိယေဝ။ တီသု ဒွာရေသု ဟိ ယေန ကေနစိ ပဋိက္ခိတ္တံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ကာယတစာဟိ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ စိတ္တေန အဓိဝါသေတိ, ကာယတစာဟိ ကတ္တဗ္ဗဿ ပဋိက္ခေပဿ အကရဏတော အကိရိယသမုဋ္ဌာနံ ကာယဒွာရေ စ ဝစီဒွာရေ စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, မနောဒွာရေ ပန အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။

ဧကော သတံ တ သဟဿံ တ ပါဒမူလေ ဌပေတိ "တုယှဟိဒံ ဟောတူ"တိ, ဘိက္ခု "နယိဒံ ကပ္ပတီ"တိ ပဋိက္ခိပတိ, ဥပာသကော ပရိစ္စတ္တံ မယာ တုမှာကန္တိ ဂတော, အညော တတ္ထ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆတိ – "ကိံ, ဘန္တေ, ဣဒ"န္တိ? ယံ တေန အတ္တနာ စ ဝုတ္တံ, တံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သော စေ ဝဒတိ – "ဂေပယိဿာမိ, ဘန္တေ, ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ဒဿေထာ"တိ, သတ္တဘူမိကမ္ပိ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ "ဣဒံ ဂုတ္တဋ္ဌာန"န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ, "ဣဓ နိက္ခိပာဟီ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ နိဿာယ ဌိတံ ဟောတိ။ ဒွာရံ ပိဒဟိတွာ ရက္ခန္တေန ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ကိဉ္စိ ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍံ ပတ္တံ တ စီဝရံ တ အာဂစ္ဆတိ, "ဣဒံ ဂဟေဿထ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ဥပာသက အတ္ထိ အမှာကံ ဣမိနာ အတ္ထော, ဝတ္ထု စ ဧဝရူပံ နာမ သံဝိဇ္ဇတိ, ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သော ဝဒတိ, "အဟံ ကပ္ပိယကာရကော ဘဝိဿာမိ, ဒွာရံ ဝိဝရိတွာ ဒေထာ"တိ, ဒွာရံ ဝိဝရိတွာ "ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ, "ဣဒံ ဂဏှာ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ နိဿာယ ဌိတမေဝ ဟောတိ, သော စေ တံ ဂဟေတွာ တဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေတိ, ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အဓိကံ ဂဏှာတိ, "န မယံ တဝ ဘဏ္ဍံ ဂဏှာမ, "နိက္ခမာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

သဥ္ပမဗျေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ န္တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ရူပိယံ နာမ အကပ္ပိယံ, "တသ္မာ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ သင်္ဃဿ တ ဂဏဿ တ ပုဂ္ဂလဿ တ"တိ န ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန တံ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တမေဝ န တေန ကိဉ္စိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ စေ

တာပိတံ, တသ္မာ ဥပာဟယေန ပရိဘောဂဒဿနတ္ထံ ''သင်္ဃမဇ္ဈေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **ကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ သပ္ပိ တတိ** ''ပဗ္ဗဇိတာနံ သပ္ပိ တ တေလံ တ ဝဋ္ဋတိ ဥပာသကာ''တိ ဧဝံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။

ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေဟေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ န္တိ သဗ္ဗေဟိ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကေန ဘာဂေ န ဂဟေတဗ္ဗော။ အညေသံ ဘိက္ခူနံ တ အာရာမိကာနံ တ ပတ္တဘာဂမ္ပိ လဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, အန္တမသော မက္ကဋာဒီဟိ တတော ဟရိတွာ အရညေ ဌပိတံ တ တေသံ ဟတ္ထတော ဂဠိတံ တ တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ ပံသုကူလမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိယေဝ, တတော အာဟဋေန ဖာဏိတေန သေနာသနဓူပနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ သပ္ပိနာ တ တေလေန တ ပဒီပံ ကတွာ ဒီပာလောကေ နိပဇ္ဇိတုံ ကသိဏပရိကမ္မမ္ပိ ကာတုံ, ပေါတ္ထကမ္ပိ တစေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေလမဓုဖာဏိတေဟိ ပန သရီရေ ဝဏံ မက္ခေတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တေန ဝတ္ထုနာ မဉ္စပီဌာဒီနိ တ ဂဏှာတုံ, ဥပေါသထာဂါရံ တ ဘောဇနသာလံ တ ကရောန္တိ, ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဆာယာပိ ဂေဟပရိစ္ဆေဒေန ဌိတာ န ဝဋ္ဋတိ, ပရိစ္ဆေဒအတိက္ကန္တာ အာဂန္တုကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဝတ္ထုံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကတေန မဂ္ဂေနပိ သေတုနာပိ နာဝာယပိ ဥဠုမ္ပေနပိ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတိ, တေန ဝတ္ထုနာ ခနာပိတာယ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဗ္ဘိဒ္ဒောဒကံ ပာတုံ တ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ တ န ဝဋ္ဋတိ။ အန္တော ဥဒကေ ပန အသတိ အညံ အာဂန္တုကံ ဥဒကံ တ ဝဿောဒကံ တ ပဝိဋ္ဌံ ဝဋ္ဋတိ။ ကီတာယ ယေန ဥဒကေန သဒ္ဓိံ ကီတာ တံ အာဂန္တုကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ, တံ ဝတ္ထုံ ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတွာ သင်္ဃော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတိ, တေပိ ပစ္စယာ တဿ န ဝဋ္ဋန္တိ။ အာရာမော ဂဟိတော ဟောတိ, သောပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ဘူမိပိ ဗီဇမ္ပိ အကပ္ပိယံ နေဝ ဘူမိံ န ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဘူမိံယေဝ ကိဏိတွာ အညာနိ ဗီဇာနိ ရောပိတာနိ ဖလံ ဝဋ္ဋတိ, အထ ဗီဇာနိ ကိဏိတွာ ကပ္ပိယဘူမိယံ ရောပိတာနိ, ဖလံ န ဝဋ္ဋတိ, ဘူမိယံ နိသီဒိတုံ တ နိပဇ္ဇိတုံ တ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ သော ဆဍ္ဍေတိ တိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ခိပတိ, အထာပိ န ဆဍ္ဍေတိ, သယံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, န တရေတဗ္ဗော။ **နော စေ ဆဍ္ဍေတိ** တိ အထ နေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ, န ဆဍ္ဍေတိ, ကိံ မယှံ ဣမိနာ ဗျာဟရေနာတိ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ, တတော ယထာဝုတ္တလက္ခဏော ရူပိယဆဍ္ဍကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။

ယော န ဆန္ဒာဂတိ န္တိအာဒီသု လောဘဝသေန တံ ဝတ္ထုံ အတ္တနော တ ကရောန္တော အတ္တာနံ တ ဥက္ကံသေန္တော ဆန္ဒာဂတိံ နာမ ဂစ္ဆတိ ။ ဒေါသဝသေန ''နေဝတယံ မာတိကံ ဇာနာတိ, န ဝိနယ''န္တိ ပရံ အပသာဒေန္တော **ဒေါသာဂတိံ** နာမ ဂစ္ဆတိ။ မောဟဝသေန မုဋ္ဌပမုဋ္ဌဿတိဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တော **မောဟာဂတိံ** နာမ ဂစ္ဆတိ။ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ ဘယေန ဆဍ္ဍေတုံ အဝိသဟန္တော ဘယာဂတိံ နာမ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အကရောန္တော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၈၅. အနိမိတ္တံ ကတွာ တိ နိမိတ္တံ အကတွာ, အက္ခီနိ နိမ္မီလေတွာ နဒိယာ တ ပပာတေ တ ဝနဂဟနေ တ ဂူထံ ဝိယ အနပေက္ခေန ပတိတောကာသံ အသမန္နာဟရန္တေန ဆဍ္ဍေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗေပိ ရူပိယေ ဘဂဝတာ ပရိယာယေန ဘိက္ခူနံ ပရိဘောဂံ အာစိက္ခိ။ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ ပန ကေနစိ ပရိယာယေန တတော ဥပ္ပန္နပစ္စယပရိဘောဂေ န ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ စာယံ တဿ န ဝဋ္ဋတိ, ဧဝံ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ တ ကုလဒူသကကမ္မေန တ ကုဟနာဒီဟိ တ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ နေဝ တဿ န အညဿ ဝဋ္ဋန္တိ, ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နာပိ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။

စတ္တာရော ဟိ **ပရိဘောဂါ** – ထေယျပရိဘောဂေါ, ဣဏပရိဘောဂေါ, ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ, သာမိပရိဘောဂေါတိ။ တတ္ထ သင်္ဃမဇ္ဈေပိ နိသီဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဒုဿီလဿ ပရိဘောဂေါ **''ထေယျပရိဘောဂေါ''** နာမ။ သီလဝတော အပစ္စဝေက္ခိတွာပရိဘောဂေါ **''ဣဏပရိဘောဂေါ''** နာမ။ တသ္မာ စီဝရံ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ, ပိဏ္ဍပါတော အာလောပေ အာလောပေ။ တထာ အသက္ကောန္တေန ပုရေဘတ္တပစ္ဆာဘတ္တပုရိမယာမ ပစ္ဆိမယာမေသု။ သစဿ အပစ္စဝေက္ခတောဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ, ဣဏပရိဘောဂဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ သေနာသနမ္ပိ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ, ဘေသဇ္ဇဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ သတိပစ္စယတာ ဝဋ္ဋတိ, ဧဝံ သန္တေပိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ သတိံ ကတွာ ပရိဘောဂေ အကရောန္တဿေဝ အာပတ္တိ, ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန သတိံ အကတွာ ပရိဘောဂေ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။

စတုဗ္ဗိဓာ ဟိ **သုဒ္ဓိ** – ဒေသနာသုဒ္ဓိ, သံဝရသုဒ္ဓိ, ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ, ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓီတိ။ တတ္ထ **ဒေသနာသုဒ္ဓိ** နာမ ပာတိမောက္ခသံဝရသီလံ, တဉှိ ဒေသနာယ သုဇ္ဈနတော ''ဒေသနာသုဒ္ဓီ''တိ ဝုစ္စတိ။ **သံဝရသုဒ္ဓိ** နာမ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ, တဉှိ န ပုန ဧဝံ ကရိဿာမီတိ စိတ္တာဓိဋ္ဌာနသံဝရေနေဝ သုဇ္ဈနတော ''သံဝရသုဒ္ဓီ''တိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ** နာမ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ, တဉှိ အနေသနံ ပဟာယ ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယေ ဥပ္ပာဒေန္တဿ ပရိယေသနာယ သုဒ္ဓတ္တာ ''ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓီ''တိ ဝုစ္စတိ။ **ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓိ** နာမ ပစ္စယပရိဘောဂသန္နိဿိတသီလံ, တဉှိ ''ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတီ''တိအာဒိနာ (မ. နိ. ၁.၂၃; အ. နိ. ၆.၅၈) နယေန ဝုတ္တေန ပစ္စဝေက္ခဏေန သုဇ္ဈနတော ''ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓီ''တိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပန သတိံ အကတွာ ပရိဘောဂေ ကရောန္တဿ အနာပတ္တီ''တိ။

သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ ပစ္စယပရိဘောဂေ **ဒာယဇ္ဇပရိဘောဂေ** နာမ, တေ ဟိ ဘဂဝတော ပုတ္တာ, တသ္မာ ပိတုသန္တကာနံ ပစ္စယာနံ ဒာယာဒာ ဟုတွာ တေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကိံ ပန တေ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, ဂိဟီနံ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ? ဂိဟီဟိ ဒိန္နာပိ ဘဂဝတာ အနုညာတတ္တာ ဘဂဝတော သန္တကာ ဟောန္တိ, တသ္မာ တေ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ (မ. နိ. ၁.၂၉) ဝေဒိတဗ္ဗံ, **ဓမ္မဒာယာဒသုတ္တ** ဉ္စေတ္ထ သာဓကံ။

ခီဏာသဝါနံ ပရိဘောဂေ **သာမိပရိဘောဂေ** နာမ, တေ ဟိ တဏှာယ ဒါသဗျံ အတီတတ္တာ သာမိနော ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တီတိ။ ဣမေသု ပရိဘောဂေသု သာမိပရိဘောဂေ စ ဒာယဇ္ဇပရိဘောဂေ စ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဏပရိဘောဂေ န ဝဋ္ဋတိ, ထေယျပရိဘောဂေ ကထာယေဝ နတ္ထိ။

အပရေပိ စတ္တာရော **ပရိဘောဂါ** – လဇ္ဇိပရိဘောဂေ, အလဇ္ဇိပရိဘောဂေ, ဓမ္မိယပရိဘောဂေ, အဓမ္မိယပရိဘောဂေတိ။

တတ္ထ အလဇ္ဇိနော လဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ, အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။ လဇ္ဇိနော အလဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ယာဝ န ဇာနာတိ, တာဝ ဝဋ္ဋတိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဟိ အလဇ္ဇီ နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ ယဒာဿ အလဇ္ဇိဘာဝံ ဇာနာတိ တဒါ ဝတ္တဗ္ဗော ''တုမှေ ကာယဒွါရေ စ ဝစီဒွါရေ စ ဝီတိက္ကမံ ကရောထ, တံ အပ္ပတိရူပံ မာ ဧဝမကတ္ထာ''တိ။ သစေ အနာဒိယိတွာ ကရောတိယေဝ, ယဒိ တေန သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ ကရောတိ, သောပိ အလဇ္ဇီယေဝ ဟောတိ။ ယောပိ အတ္တနော ဘာရဘူတေန အလဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ ကရောတိ, သောပိ နိဝါရေတဗ္ဗော။ သစေ န ဩရမတိ, အယမ္ပိ အလဇ္ဇီယေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ ဧကော အလဇ္ဇီ အလဇ္ဇီသတမ္ပိ ကရောတိ။ အလဇ္ဇိနော ပန အလဇ္ဇိနာဝ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ လဇ္ဇိနော လဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂေ ဒွိန္နံ ခတ္တိယကုမာရာနံ သုဝဏ္ဏပါတိယံ ဘောဇနသဒိသောတိ။

ဓမ္မိယာဓမ္မိယပရိဘောဂေ ပစ္စယဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သစေ ပုဂ္ဂလောပိ အလဇ္ဇီ ပိဏ္ဍပါတောပိ အဓမ္မိယော, ဥဘော ဇေဂုစ္ဆာ။ ပုဂ္ဂလော အလဇ္ဇီ ပိဏ္ဍပါတော ဓမ္မိယော, ပုဂ္ဂလံ ဇိဂုစ္ဆိတွာ ပိဏ္ဍပါတော န ဂဟေတဗ္ဗော။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ဒုဿီလော သင်္ဃတော ဥဒ္ဒေသဘတ္တာဒီနိ လဘိတွာ သင်္ဃဿေဝ ဒေတိ, ဧတာနိ ယထာဒာနမေဝ ဂတတ္တာ ဝဋ္ဋန္တီတိ ဝုတ္တံ။ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇီ ပိဏ္ဍပါတော အဓမ္မိယော, ပိဏ္ဍပါတော ဇေဂုစ္ဆော န ဂဟေတဗ္ဗော။ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇီ, ပိဏ္ဍပါတောပိ ဓမ္မိယော, ဝဋ္ဋတိ။

အပရေ ဒွေ ပဂ္ဂဟာ; ဒွေ စ ပရိဘောဂါ – လဇ္ဇိပဂ္ဂဟော, အလဇ္ဇိပဂ္ဂဟော; ဓမ္မပရိဘောဂေ အာမိသပရိဘောဂေတိ။

တတ္ထ အလဇ္ဇိနော လဇ္ဇိံ ပဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ, န သော အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန လဇ္ဇီ အလဇ္ဇိံ ပဂ္ဂဏှာတိ, အနုမောဒနာယ အဇ္ဈေသတိ, ဓမ္မကထာယ အဇ္ဈေသတိ, ကုလေသု ဥပတ္ထမ္ဘေတိ ။ ဣတရောပိ ''အမှာကံ အာစရိယော ဤဒိသော စ ဤဒိသော စာ''တိ တဿ ပရိသတိ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, အယံ သာသနံ ဩသက္ကာပေတိ အန္တရဓာပေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဓမ္မပရိဘောဂ-အာမိသပရိဘောဂေသု ပန ယတ္ထ အာမိသပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ, တတ္ထ ဓမ္မပရိဘောဂေပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ကောဋ္ဌိယံ ဌိတော ဂန္ထော တဿ ပုဂ္ဂလဿ အစ္စယေန နဿိဿတိ, တံ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန ဥဂ္ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

တတ္ရိဒံ ဝတ္ထု – မဟာဘယေ ကိရ ဧကဿေဝ ဘိက္ခုနော မဟာနိဒ္ဒေသော ပဂုဏော အဟောသိ။ အထ **စတုနိကာယိကတိဿတ္ထေရဿ** ဥပဇ္ဈာယော **မဟာတိပိဋကတ္ထေရော** နာမ **မဟာရက္ခိတတ္ထေရံ** အာဟ – "အာဝုသော မဟာရက္ခိတ, ဧတဿ သန္တိကေ မဟာနိဒ္ဒေသံ ဂဏှာဟီ"တိ။ "ပာပေါ ကိရာယံ, ဘန္တေ, န ဂဏှာမီ"တိ။ "ဂဏှာဟာဝုသော, အဟံ တေ သန္တိကေ နိသီဒိဿာမီ"တိ။ "သာဓု, ဘန္တေ, တုမှေသု နိသိန္နေသု ဂဏှိဿာမီ"တိ ပဋ္ဌပေတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ နိရန္တရံ ပရိယာပုဏန္တော ဩသာနဒိဝသေ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ "ဘန္တေ, သုတံယေဝ မေ ပုဗ္ဗေ, သစာဟံ ဧဝံ ဇာနေယျံ, န ဤဒိသဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏေယျ"န္တိ အာဟ။ တဿ ပန သန္တိကေ ဗဟူ မဟာထေရာ ဥဂ္ဂဏှိတွာ မဟာနိဒ္ဒေသံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

၅၈၆. **ရူပိယေ ရူပိယသညီ**တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗမ္ပိ ဇာတရူပရဇတံ ရူပိယသင်္ဂဟမေဝ ဂတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရူပိယေ ဝေမတိကောတိ "သုဝဏ္ဏံ နု ခေါ, ခရပတ္တံ နု ခေါ"တိအာဒိနာ နယေန သံသယဇာတော။

ရူပိယေ အရူပိယသညီတိ သုဝဏ္ဏာဒီသု ခရပတ္တာဒိသညီ။ အပိစ ပုညကာမာ ရာဇောရောဓာဒယော ဘတ္တခဇ္ဇက ဂန္ဓပိဏ္ဍာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဒေန္တိ, စောဠဘိက္ခာယ စရန္တာနံ ဒသန္တေ ဗန္ဓကဟာပဏာဒီဟိယေဝ သဒ္ဓိံ စောဠကာနိ ဒေန္တိ, ဘိက္ခူ ဘတ္တာဒိသညာယ တ စောဠကသညာယ တ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ, ဧဝမ္ပိ ရူပိယေ အရူပိယသညီ ရူပိယံ ဂဏှာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တေန ပန "ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဣဒံ လဒ္ဓ"န္တိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ ယေန ဟိ အဿတိယာ ဒိန္နံ ဟောတိ, သော သတိံ ပဋိလဘိတွာ ပုန အာဂစ္ဆတိ, အထဿ ဝတ္တဗ္ဗံ – "တဝ စောဠကံ ပဿာဟီ"တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒီသု ဆသမုဋ္ဌာနံ, သိယာ ကိရိယံ ဂဟဏေန အာပဇ္ဇနတော, သိယာ အကိရိယံ ပဋိက္ခေပဿ အကရဏတော ရူပိယအညတရာဒကဥပဿုတိသိက္ခာပဒါနိ ဟိ တီဏိ ဧကပရိစ္ဆေဒါနိ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ရူပိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ရူပိယသံဝေဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၈၇. **တေန သမယေနာ**တိ ရူပိယသံဝေဟာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **နာနပ္ပကာရက**န္တိ ကတာကတာဒိဝသေန အနေကဝိဓံ။ **ရူပိယသံဝေဟာရ**န္တိ ဇာတရူပရဇတပရိဝတ္တနံ။ **သမာပဇ္ဇန္တီ**တိ ပဋိဂ္ဂဟဏဝသေဝ ပဋိက္ခိတတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟိတပရိဝတ္တနေ ဒောသံ အပဿန္တာ ကရောန္တိ။

၅၈၉. **သီသူပဂ**န္တိအာဒီသု သီသံ ဥပဂစ္ဆတီတိ သီသူပဂံ, ပောတ္ထကေသု ပန "သီသူပက"န္တိ လိခိတံ, ယဿ ကဿစိ သီသာလင်္ကာရဿေတံ အဓိဝစနံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ကတေန ကတ**န္တိအာဒီသု သုဒ္ဓော ရူပိယသံဝေဟာရောယေဝ။

ရူပိယေ ရူပိယသညီတိအာဒိမှိ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တဝတ္ထူသု နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟာစိတ္တိယံ, အပရာပရပရိဝတ္တနေ ဣမိနာ နိဿဂ္ဂိယဟာစိတ္တိယမေဝ။ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ တ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ တ စေတာပေန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။ ယော ဟိ အယံ **အရူပိယေ ရူပိယသညီ ရူပိယံ စေတာပေတီ**တိအာဒိ ဒုတိယော တိကော ဝုတ္တော, တဿာနုလောမတ္တာ အဝုတ္တောပိ အယမပရောပိ **ရူပိယေ ရူပိယသညီ အရူပိယံ စေတာပေတီ**တိအာဒိ တိကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္တနော တ ဟိ အရူပိ

ယေန ပရဿ ရူပိယံ စေတာပေယျ အတ္တနော တ ရူပိယေန ပရဿ အရူပိယံ, ဥဘယထာပိ ရူပိယသံဝေါဟာရော ကတောယေဝ ဟောတိ, တသ္မာ ဟဋ္ဌိယံ ဧကန္တေန ရူပိယပက္ခေ ဧကောယေဝ တိကော ဝုတ္တောတိ။

ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ပန နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန ဒုက္ကဋံ, ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဣမိနာ နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ, ဂရုကဿ စေတာပိတတ္တာ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုမေဝ, ကပ္ပိယဝတ္ထုံ တ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန ဒုက္ကဋံ, ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေပိ ဣမိနာ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကသ္မာ? အကပ္ပိယဝတ္ထုနာ စေတာပိတတ္တာ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ပန "သစေ ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇေယျ, နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယ"န္တိ ဘာသိတံ, တံ ဒုဗ္ဘာသိတံ။ ကသ္မာ? န ဟိ အနဂ္ဃဟဏတော အညော ကယဝိက္ကယော နာမ အတ္ထိ, ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဉ္စ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ကပ္ပိယဝတ္ထုပရိဝတ္တနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, တဉ္စ ခော အညတြ သဟဓမ္မိကေဟိ။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ရူပိယေန စ ရူပိယာရူပိယစေတာပနံ အရူပိယေန စ ရူပိယစေတာပနံ။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ပန ဒုက္ကဋဝတ္ထုနော စေတာပနံ နေဝ ဣဓ န တတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ ဝုတ္တံ, န စေတ္ထ အနာပတ္တိ ဘဝိတုံ အရဟတိ။ တသ္မာ ယထေဝ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနော ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ, တထေဝ တဿ တ တေန တ စေတာပနေပိ ဒုက္ကဋံ ယုတ္တန္တိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပာယညူဟိ ဝုတ္တံ။

ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ပန နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ, ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဣမိနာ နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။ ဝုတ္တဉှေတံ – "အရူပိယေ အရူပိယသညီ ရူပိယံ စေတာပေတိ နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယ"န္တိ။ တေနေဝ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ စေတာပေန္တဿ မူလပဋိဂ္ဂဟဏေ တထေဝ အနာပတ္တိ, ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဣမိနာ ဒုက္ကဋံ။ ကသ္မာ? အကပ္ပိယဿ စေတာပိတတ္တာ။ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ပန ကပ္ပိယဝတ္ထုံ အညတြ သဟဓမ္မိကေဟိ စေတာပေန္တဿ မူလဂ္ဂဟဏေ ပုရိမသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ, ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဥပရိ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။ ကယဝိက္ကယံ မောစေတွာ ဂဏှန္တဿ ဥပရိသိက္ခာပဒေနပိ အနာပတ္တိ, ဝဍ္ဎိံ ပယောဇေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

ဣမဿ စ ရူပိယသံဝေါဟာရဿ ဂရုကဘာဝဒီပကံ ဣဒံ ပတ္တစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ဟိ ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန အယဗီဇံ သမုဋ္ဌာပေတိ, တံ ကောဋ္ဋာပေတွာ တေန လောဟေန ပတ္တံ ကာရေတိ, အယံ ပတ္တော မဟာအကပ္ပိယော နာမ, န သက္ကာ ကေနစိ ဥပာယေန ကပ္ပိယော ကာတုံ။ သစေ ဟိ တံ ဝိနာသေတွာ ထာလကံ ကာရေတိ, တမ္ပိ အကပ္ပိယံ။ တသိံ ကာရေတိ, တာယ ဆိန္နံ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ အကပ္ပိယံ။ ဗဠိသံ ကာရောတိ, တေန မာရိတာ မစ္ဆာပိ အကပ္ပိယာ။ တသိဖလံ တာပေတွာ ဥဒကံ တ ခီရံ တ ဥဏှာပေတိ, တမ္ပိ အကပ္ပိယမေဝ။

ယော ပန ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန ပတ္တံ ကိဏာတိ, အယမ္ပိ ပတ္တော အကပ္ပိယော။ "ပဉ္စန္နမ္ပိ သဟဓမ္မိကာနံ န ကပ္ပတီ"တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ သက္ကာ ပန ကပ္ပိယော ကာတုံ, သော ဟိ မူလေ မူလသာမိကာနံ ပတ္တေ စ ပတ္တသာမိကာနံ ဒိန္နေ ကပ္ပိယော ဟောတိ။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒတွာ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ ရူပိယံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ "အယံ မယှံ ရုစ္စတီ"တိ ဝဒတိ။ ကပ္ပိယကာရကော စ တံ ရူပိယံ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ, အယမ္ပိ ပတ္တော ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဂဟိတောပိ ဒုတိယပတ္တသဒိသောယေဝ, မူလဿ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ အကပ္ပိယော။ ကသ္မာ သေသာနံ န ကပ္ပတီတိ? မူလဿ အနိဿဋ္ဌတ္တာ။

ယော ပန ရူပိယံ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာ "ထေရဿ ပတ္တံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ"တိ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ "ဣမေ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ ဣမံ ဒေဟီ"တိ ကဟာပဏေ အပေတွာ ဂဟိတော, အယံ ပတ္တော တေဿဝ ဘိက္ခုနော န ဝဋ္ဋတိ ဒုဗ္ဗိစာရိတတ္တာ, အညေသံ ပန ဝဋ္ဋတိ, မူလဿ အသမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ။

မဟာသုမတ္ထေရဿ ကိရ ဥပဇ္ဈာယော **အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော** နာမ အဟောသိ။ သော အတ္တနော ဧဝရူပံ ပတ္တံ သပ္ပိဿ ပူရေတွာ သင်္ဃဿ နိဿဇ္ဇိ။ **တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရဿပိ** သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဧဝရူပေါ ပတ္တော အဟောသိ။ တံ ထေရောပိ သပ္ပိဿ ပူရာပေတွာ သင်္ဃဿ နိဿဇ္ဇာပေသီတိ။ ဣဒံ အကပ္ပိယပတ္တစတုက္ကံ။

သစေ ပန ရူပိယံ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာဝ "ထေရဿ ပတ္တံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ"တိ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန သဒ္ဓိံ ကမ္မာရကုလံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဒိသွာ "အယံ မယှံ ရုစ္စတီ"တိ ဝါ "ဣမာဟံ ဂဟေဿာမီ"တိ ဝါ ဝဒတိ, ကပ္ပိယကာရကော စ တံ ရူပိယံ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ, အယံ ပတ္တော သဗ္ဗကပ္ပိယော ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ပရိဘောဂါရဟောတိ။

၅၉၁. **အရူပိယေ ရူပိယသညီ**တိ ခရပတ္တာဒီသု သုဝဏ္ဏာဒိသညီ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ သစေ တေန အရူပိယံ စေတာပေတိ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဟောတိ။ သေ နယော ဝေမတိကေ။ အရူပိယသညိဿ ပန ပဉ္စဟိ သဟဓမ္မိကေဟိ သဒ္ဓိံ "ဣဒံ ဂဟေတွာ ဣဒံ ဒေထာ"တိ ကယဝိက္ကယံ ကရောန္တဿာပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၉၃. **တေန သမယေနာ**တိ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ကတိ ဟိပိ တျာယ**န္တိ ကတိ တေ အယံ, ဟိကာရော ပနေတ္ထ ပဒပူရဏော, ပိကာရော ဂရဟာယံ, အယံ ဒုဗ္ဗလသင်္ဃာဋိ တဝ ကတိ ဒိဝသာနိ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ကတိဟမ္ပိ တျာယ**န္တိပိ ပါဌော။ တတ္ထ ကတိဟန္တိ ကတိ အဟာနိ, ကတိ ဒိဝသာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ **ကတိဟိပိ မျာယ**န္တိ ဣဒမ္ပိ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဂိဟီပိ နံ ဂိဟိဿာ**တိ ဧတ္ထ **န**န္တိ နာမတ္ထေ နိပါတော, ဂိဟီ နာမ ဂိဟိဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၅၉၄. **နာနပ္ပကာရက**န္တိ စီဝရာဒီနံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနံ ဝသေန အနေကဝိဓံ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ စီဝရံ အာဒိံ ကတွာ ဒသိကသုတ္တပရိယောသာနံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍမေဝ ဒဿိတံ။ အကပ္ပိယဘဏ္ဍပရိဝတ္တနဉှိ ကယဝိက္ကယသင်္ဂဟံ န ဂစ္ဆတိ။ **ကယဝိက္ကယ**န္တိ ကယဉ္စေဝ ဝိက္ကယဉ္စ။ "ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ"တိအာဒိနာ ဟိ နယေန ပရဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဏှန္တော ကယံ သမာပဇ္ဇတိ, အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တော ဝိက္ကယံ ။

၅၉၅. **အဇ္ဈာစရတီ**တိ အဘိဘဝိတွာ စရတိ, ဝီတိက္ကမဝါစံ ဘာသတီတိ အတ္ထော။ **ယတော ကယိတဉ္စ ဟောတိ ဝိက္ကယိတဉ္စာ**တိ ယဿ ကယိတဉ္စ ဟောတိ ပရဘဏ္ဍံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကရောန္တေန, ဝိက္ကီတဉ္စ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ပရဟတ္ထဂတံ ကရောန္တေန။ "ဣမိနာ ဣမ"န္တိအာဒိဝစနာနုရူပတော ပန ပါဌေ ပဌမံ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒဿိတံ။

နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ပရဿ ဟတ္ထတော ကယဝသေန ဂဟိတကပ္ပိယဘဏ္ဍံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အယဉှိ ကယဝိက္ကယော ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ အဝသေသေဟိ ဂိဟိပဗ္ဗဇိတေဟိ အန္တမသော မာတာပိတူဟိပိ သဒ္ဓိံ န ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော – ဝတ္ထေန ဝါ ဝတ္ထံ ဟောတု ဘတ္တေန ဝါ ဘတ္တံ, ယံ ကိဉ္စိ ကပ္ပိယံ "ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ"တိ ဝဒတိ, ဒုက္ကဋံ။ ဧဝံ ဝတွာ မာတုယာပိ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒေတိ, ဒုက္ကဋံ။ "ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တော ဝါ "ဣမံ ဒေဟိ, ဣမံ ဝါ ဒဿာမီ"တိ ဝတွာ ဝါ မာတုယာပိ ဘဏ္ဍံ အတ္တနာ ဂဏှာတိ, ဒုက္ကဋံ။ အတ္တနော ဘဏ္ဍေ ပရဟတ္ထံ ပရဘဏ္ဍေ စ အတ္တနော ဟတ္ထံ သမ္ပတ္တေ နိဿဂ္ဂိယံ။ မာတရံ ပန ပိတရံ ဝါ "ဣမံ ဒေဟီ"တိ ဝဒတော ဝိညတ္တိ န ဟောတိ။ "ဣမံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ န ဟောတိ။ အညာတကံ "ဣမံ ဒေဟီ"တိ ဝဒတော ဝိညတ္တိ ဟောတိ။ "ဣမံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ ဟောတိ။ "ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီ"တိ ကယဝိက္ကယံ အာပဇ္ဇတော နိဿဂ္ဂိယံ။ တသ္မာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဝတ္တေန္တေန မာတာပိတူဟိပိ သဒ္ဓိံ ကယဝိက္ကယံ အညာတကေဟိ သဒ္ဓိံ တိဿော အာပတ္တိယော မောစေန္တေန ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ။

တတ္ရာယံ ပရိဝတ္တနုဝိဓိ – ဘိက္ခုသ္သ ဟဆေယ္ယတဏ္ဍုလာ ဟောန္တိ, သော အန္တရာမဂ္ဂေ ဘတ္တဟတ္ထံ ပုရိသံ ဒိသွာတ "အမ္ဟာကံ တဏ္ဍုလာ အတ္ထိ, န စ နော ဉ္ကာမေဟိ အတ္ထော, ဘတ္တေန ပန အတ္ထော"တိ ဝဒတိ။ ပုရိသော တဏ္ဍုလေ ဂဟေတွာ ဘတ္တံ ဒေတိ, ဝဋ္ဋတိ။ တိဏ္ဏမ္ပိ အာပတ္တိယော န ဟောန္တိ။ အန္တမသော နိမိတ္တကမ္မမတ္တမ္ပိ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? မူလသ္သ အတ္ထိတာယ။ ပရတော စ ဝုတ္တမေဝ "ဉ္ကာဒံ အမ္ဟာကံ အတ္ထိ, အမ္ဟာကဥ္စ ဉ္ကာမိနာ စ ဉ္ကာမိနာ စ အတ္ထောတိ ဘဏတီ"တိ။ ယော ပန ဧဝံ အကတွာ "ဉ္ကာမိနာ ဉ္ကာမံ ဒေဟီ"တိ ပရိဝတ္တေတိ; ယထာဝတ္ထုကမေဝ ။ ဝိဃာသာဒံ ဒိသွာတ "ဉ္ကာမံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇိတွာတ, ရဇနံ တ အာရှာံ တ အာဟရာ"တိ ဝဒတိ, ရဇနဆလ္လိဂဏနာယ အာရဂဏနာယ စ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ။ "ဉ္ကာမံ ဩဒနံ ဘုဉ္ဇိတွာတ ဉ္ကာဒံ နာမ ကရောထာ"တိ ဒန္တကာရာဒီဟိ သိပ္ပိကေဟိ ဓမကရဏာဒီသု တံ တံ ပရိက္ခာရံ ကာရေတိ, ရဇကေဟိ တ ဝတ္ထံ ဓောတပေတိ; ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ နှာပိတေန ကေသေ ဆိန္ဒာပေတိ, ကမ္မကာရေဟိ နဝကမ္မံ ကာရေတိ; ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ သစေ ပန "ဉ္ကာဒံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာတ ဉ္ကာဒံ ကရောထာ"တိ န ဝဒတိ "ဉ္ကာဒံ ဘတ္တံ ဘုဥ္ဇ ဘုတ္တောသိ ဘုဉ္ဇိဿသိ, ဉ္ကာဒံ နာမ ကရောဟီ"တိ ဝဒတိ, ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ကိဥ္စာပိ ဝတ္ထဓောဝနေ တ ကေသစ္ဆေဒနေ တ ဘူမိသောဓနာဒိနဝကမ္မေ တ ပရာဘဏ္ဍံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန ဒဠှံ ကတွာတ ဝုတ္တတ္တာ န သက္ကာ ဧတံ ပဋိက္ခိပိတုံ, တသ္မာ ယထာ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုမှိ ပရိဘုတ္တေ တ နဋ္ဌေ တ ဟာစိတ္တိယံ ဒေသေတိ, ဧဝမိဓာပိ ဒေသေတဗ္ဗံ။

၅၉၆. ကယဝိက္ကယေ ကယဝိက္ကယသညီ တိအာဒိမှိ ယော ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇတိ, သော တသ္မိံ ကယဝိက္ကယသညီ တ ဘဝတု ဝေမတိကော တ, န ကယဝိက္ကယသညီ တ နိဿဂ္ဂိယပာစိတ္တိယမေဝ။ **စူဠတ္တိကေ** ဒွီသု ပဒေသု ဒုက္ကဋမေဝတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၅၉၇. အဂ္ဃံ ပုစ္ဆတီ တိ "အယံ တဝ ပတ္တော ကိံ အဂ္ဃတီ"တိ ပုစ္ဆတိ။ "ဉ္ကာဒံ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန သစေ တသ္သ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ, ဧဝဥ္စ နံ ပဋိဝဒတိ "ဥပာသက, မမ ဉ္ကာဒံ ဝတ္ထု မဟဂ္ဃံ, တဝ ပတ္တံ အညသ္သ ဒေဟီ"တိ။ တံ သုတွာတ ဉ္ကာတရော "အညံ ထာလကမ္ပိ ဒဿာမီ"တိ ဝဒတိ ဂဏှာဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ, "ဉ္ကာဒံ အမ္ဟာကံ အတ္ထီ"တိ ဝုတ္တလက္ခဏေ ပတတိ ။ သစေ သော ပတ္တော မဟဂ္ဃော, ဘိက္ခုနော ဝတ္ထု အပ္ပဂ္ဃံ, ပတ္တသာမိကော စသ္သ အပ္ပဂ္ဃဘာဝံ န ဇာနာတိ, ပတ္တော န ဂဟေတဗ္ဗော, "မမ ဝတ္ထု အပ္ပဂ္ဃ"န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ မဟဂ္ဃဘာဝံ ဥတွာတ ဝဉ္စေတွာတ ဂဏှာဟန္တော ဟိ ဂဟိတဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာတ ကာရေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ သစေ ပတ္တသာမိကော "ဟောတု, ဘန္တေ, သေသံ မမ ပုညံ ဘဝိဿတီ"တိ ဒေတိ, ဝဋ္ဋတိ။

ကပ္ပိယကာရကဿ အာစိက္ခတီ တိ ယဿ ဟတ္ထတော ဘဏ္ဍံ ဂဏှာဟာတိ, တံ ဌပေတွာတ အညံ အန္တမသော တဿ ပုတ္တဘာတိကမ္ပိ ကပ္ပိယကာရကံ ကတွာတ "ဉ္ကာမိနာ ဉ္ကာမံ နာမ ဂဟေတွာတ ဒေဟီ"တိ အာစိက္ခတိ။ သော စေ ဆေကော ဟောတိ, ပုနပ္ပုနံ အပနေတွာတ ဝိဝဒိတွာတ ဂဏှာဟာတိ, တုဏှာဟီဘူတေန ဌာတဗ္ဗံ။ နော စေ ဆေကော ဟောတိ, န ဇာနာတိ ဂဟေတုံ, တဏိဇကော တံ ဝဉ္စေတိ, "မာ ဂဏှာဟာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။

ဉ္ကာဒံ အမ္ဟာကန္တိအာဒိမှိ "ဉ္ကာဒံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တေလံ တ သပ္ပိ တ အမ္ဟာကံ အတ္ထိ, အမ္ဟာကဥ္စ အညေန အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကေန အတ္ထော"တိ ဘဏတိ။ သစေ သော တံ ဂဟေတွာတ အညံ ဒေတိ, ပဋ္ဌမံ အတ္တနော တေလံ န မိနာပေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? နာဠိယဉ္ဇဟိ အဝသိဋ္ဌတေလံ ဟောတိ, တံ ပစ္ဆာ မိနန္တဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဒူသေယျာတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃. ပတ္တဝဂ္ဂေါ

၁. ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၉၈. တေန သမယေနာတိ ပတ္တသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပတ္တတဏှိ ဇ** န္တိ ကမနိဂမာဒီသု ဝိစရန္တာ ပတ္တတဏှိ
ဇံ တ ကရိဿန္တိ။ **အာမတ္တိကာပဏံ တ** တိ အမတ္တာနိ ဝုစ္စန္တိ ဘာဇနာနိ, တာနိ ယေသံ ဘဏ္ဍံ တေ အာမတ္တိ
ကာ, တေသံ အာမတ္တိကာနံ အာပဏံ အာမတ္တိကာပဏံ, ကုလာလဘဏ္ဍတဏှိဇကာပဏန္တိ အတ္ထော။

၆၀၂. တယော ပတ္တဿ ဝဏ္ဏာ တိ တီဏိ ပတ္တဿ ပမာဏာနိ။ **အဍ္ဎာဠှကောဒနံ ဂဏှာတီ** တိ မဂဓနာဠိ
ယာ ဒွိန္နံ တဏ္ဍုလနာဠီနံ ဩဒနံ ဂဏှာတိ။ မဂဓနာဠိ နာမ အဍ္ဎတေရသပလာ ဟောတီတိ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။
သီဟဠဒီပေ ပကတိနာဠိ မဟန္တာ, ဒမိဠနာဠိ ခုဒ္ဒကာ, မဂဓနာဠိ ပမာဏယုတ္တာ, တာယ မဂဓနာဠိယာ ဒိယဍ္ဎနာဠိ ဧကာ
သီဟဠနာဠိ ဟောတီတိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။ **စတုဘာဂံ ခါဒန** န္တိ ဩဒနဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏံ ခါဒနံ, တံ ဟ
တ္ထဟာရိယဿ မုဂ္ဂသူပဿ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တဒုပိယံ ဗျဉ္ဇန** န္တိ တဿ ဩဒနဿ အနုရူပံ မစ္ဆမံသသာ
ကဖလကဠီရာဒိဗျဉ္ဇနံ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော – အနုပဟတပုရာဏသာလိတဏ္ဍုလာနံ သုကောဋ္ဋိတပရိသုဒ္ဓါနံ ဒွေ မဂဓနာဠိယော ဂ
ဟေတွာ တေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ အနုတ္တဏ္ဍုလံ အကိလိန္နံ အပိဏ္ဍိတံ သုဝိသဒံ ကုန္ဒမကုဠရာသိသဒိသံ အဝဿာဝိ
တောဒနံ ပစိတွာ နိရဝသေသံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ တဿ ဩဒနဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော နာတိဃနော နာတိတနု
ကော ဟတ္ထဟာရိယော သဗ္ဗသမ္ဘာရသင်္ခတော မုဂ္ဂသူပေါ ပက္ခိပိတဗ္ဗော။ တတော အာလောပဿ အာလောပဿ
အနုရူပံ ယာဝစရိမာလောပပ္ပဟောနကံ မစ္ဆမံသာဒိဗျဉ္ဇနံ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ, သပ္ပိတေလတက္ကရသကဉ္ဇိကာဒီနိ ပန ဂဏ
နူပကာနိ န ဟောန္တိ, တာနိ ဟိ ဩဒနဂတိကာနေဝ, နေဝ ဟာပေတုံ န ဝဍ္ဎေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဧဝမေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိ
တ္တံ သစေ ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ, သုတ္တေန ဝါ ဟီရေန ဝါ ဆိန္ဒန္တဿ သုတ္တဿ
သ ဝါ ဟီရဿ ဝါ ဟေဋ္ဌိမန္တံ ဖုသတိ, အယံ ဥက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌ
တိ, အယံ ဥက္ကဋ္ဌောမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ, အန္တောဂတမေဝ ဟောတိ, အယံ ဥက္ကဋ္ဌ
ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တော။

နာဠိကောဒန န္တိ မဂဓနာဠိယာ ဧကာယ တဏ္ဍုလနာဠိယာ ဩဒနံ။ **ပတ္ထောဒန** န္တိ မဂဓနာဠိယာ ဥပဍ္ဎနာဠိကောဒ
နံ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန နာမမတ္တေ ဝိသေသော – သစေ နာဠိကောဒနာဒိ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ
ဝုတ္တနယေနေဝ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ, အယံ မဇ္ဈိမော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌ
တိ, အယံ မဇ္ဈိမောမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ အန္တောဂတမေဝ ဟောတိ, အယံ မဇ္ဈိမု
က္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တော။ သစေ ပတ္ထောဒနာဒိ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ, အယံ ဩမကော နာမ
ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ, အယံ ဩမကောမကော နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န ဟာပု
ဏာတိ အန္တောဂတမေဝ ဟောတိ, အယံ ဩမကုက္ကဋ္ဌော နာမ ပတ္တောတိ ဧဝမေတေ နဝ ပတ္တာ။ တေသု ဒွေ အ
ပတ္တာ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော စ ဩမကောမကော စ။ “တတော ဥက္ကဋ္ဌော အပတ္တော ဩမကော အပတ္တော”တိ ဣဒ
ဉှိ ဧတေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော ဟိ ဧတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌတော ဥက္ကဋ္ဌတ္တာ “တတော ဥက္ကဋ္ဌော အပ
တ္တော”တိ ဝုတ္တော။ ဩမကောမကော စ ဩမကတော ဩမကတ္တာ တတော ဩမကော အပတ္တောတိ ဝုတ္တော။ တ
သ္မာ ဧတေ ဘာဇနပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ, န အဓိဋ္ဌာနုပဂါ, န ဝိကပ္ပနုပဂါ။ ဣတရေ ပန သတ္တ အဓိဋ္ဌဟိတွာ
ဝါ ဝိကပ္ပေတွာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ, ဣတိ အကတွာ တံ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ
တံ သတ္တဝိဓမ္ပိ ပတ္တံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

၆၀၇. နိဿဂ္ဂိယံ ပတ္တံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတီ တိ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ဓောတေ ဒုက္ကဋံ, ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ
ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဓောတေ ဒုက္ကဋန္တိ ဧဝံ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။

၆၀၈. အနာပတ္တိ အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတီ ဝိကပ္ပေတီ တိ ဧတ္ထ ပန ပမာဏယုတ္တဿပိ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပ
ပနုပဂတ္တံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ – အယောပတ္တော ပဉ္စဟိ ပါကေဟိ မတ္တိကာပတ္တော ဒွီဟိ ပါကေဟိ ပက္ကော အဓိဋ္ဌာ
နုပဂေါ, ဥဘောပိ ယံ မူလံ အာတဗ္ဗံ, တသ္မိံ ဒိန္နေယေဝ။ သစေ ဧကောပိ ပါကော ဦနော ဟောတိ, ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ

တ မူလံ အဒိန္နံ, န အဓိဋ္ဌာနုပဂေ။ သစေပိ ပတ္တသာမိကော ဝဒတိ “ယအာ တုမှာကံ မူလံ ဘဝိဿတိ, တအာ ဒဿထ, အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ နေဝ အဓိဋ္ဌာနုပဂေ ဟောတိ, ဟာကဿ ဟိ ဥဒ္ဓိနတ္တာ ပတ္တသင့် န ဂစ္ဆတိ, မူလဿ သကလဿ တ ဧကဒေသဿ တ အဒိန္နတ္တာ သကဘာဝံ န ဥပေတိ, အညဿေဝ သန္တကော ဟောတိ, တသ္မာ ဟာကေ စ မူလေ စ နိဋ္ဌိတေယေဝ အဓိဋ္ဌာနုပဂေ ဟောတိ။ ယော အဓိဋ္ဌာနုပဂေ, သေ့ဝ ဝိကပ္ပနုပဂေ, သော ဟတ္ထံ အာဂတောပိ အနာဂတောပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော တ။ ယဒိ ဟိ ပတ္တကာရကော မူလံ လဘိတ္ဝာ သယံ တ အာတုကာမော ဟုတ္ဝာ “အဟံ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ပတ္တံ ကတ္ဝာ အသုကဒိဝသေ နာမ ပစိတ္ဝာ ဌပေဿာမီ”တိ ဝဒတိ, ဘိက္ခု စ တေန ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ, နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ပတ္တကာရကော “အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ သာသနံ ပေသေဿာမီ”တိ ဝတ္ဝာ တထေဝ ကရောတိ, တေန ပေသိတဘိက္ခု ပန တဿ ဘိက္ခုနော န အာရောစေတိ, အညော ဒိသ္ဝာ တ သုတ္ဝာ တ “တုမှာကံ, ဘန္တေ, ပတ္တော နိဋ္ဌိတော”တိ အာရောစေတိ, ဧတဿ အာရောစနံ နပမာဏံ။ ယအာ ပန တေန ပေသိတောယေဝ အာရောစေတိ, တဿ ဝစနံ သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။ သစေ ပတ္တကာရကော “အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ ကဿစိ ဟတ္ထေ ပဟိဏိဿာမီ”တိ ဝတ္ဝာ တထေဝ ကရောတိ, ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတဘိက္ခု ပန အတ္တနော ပရိဝေဏေ ဌပေတ္ဝာ တဿ န အာရောစေတိ, အညော ကောစိ ဘဏတိ “အပိ, ဘန္တေ, အစုနာ အာဘတော ပတ္တော သုန္ဒရော”တိ! “ကုဟိံ, အာဝုသော, ပတ္တော”တိ? “ဣတ္ထန္နာမဿ ဟတ္ထေ ပေသိတော”တိ။ ဧတဿပိ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယအာ ပန သော ဘိက္ခု ပတ္တံ ဒေတိ , လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။ တသ္မာ ဒသာဟံ အနတိက္ကာမေတ္ဝာဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော တ။

တတ္ထ ဒွေဝ ပတ္တဿ **အဓိဋ္ဌာနာ** – ကာယေန တ အဓိဋ္ဌာတိ, ဝါစာယ တ အဓိဋ္ဌာတိ။ တေသံ ဝသေန အဓိဋ္ဌဟန္တေန စ “ဣမံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ တ “ဧတံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ”တိ တ ဧဝံ သမ္မုခေ တ ပရမ္မုခေ တ ဌိတံ ပုရာဏပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတ္ဝာ အညဿ တ ဒတ္ဝာ နဝံ ပတ္တံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌိတံ ဟတ္ထေန ပရာမသိတ္ဝာ “ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတ္ဝာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန တ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော, ဝစီဘေဒံ ကတ္ဝာ ဝါစာယ တ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ – သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ “ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အထ အန္တောဂဗ္ဘေ တ ဥပရိပါသာဒေ တ သာမန္တဝိဟာရေ တ ဟောတိ, ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ “ဧတံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမီ”တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။

အဓိဋ္ဌဟန္တေန ပန ဧကေန အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, အညဿ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အညဿ သန္တိကေ အယမာနိသံသော – သစဿ “အဓိဋ္ဌိတော နု ခော မေ, နော”တိ ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဣတရော သာရေတ္ဝာ ဝိမတိံ ဆိန္ဒိဿတီတိ။ သစေ ကောစိ ဒသ ပတ္တေ လဘိတ္ဝာ သဗ္ဗေဝ အတ္တနာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ, န သဗ္ဗေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဧကံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာယ ပုနဒိဝသေ တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတ္ဝာ အညော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ ဧတေနုပါယေန ဝဿသတမ္ပိ ပရိဟရိတုံ သက္ကာ။

ဧဝံ အပ္ပမတ္တဿ ဘိက္ခုနော သိယာ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနန္တိ? သိယာ။ သစေ ဟိ အယံ ပတ္တံ အညဿ တ ဒေတိ, ဝိဗ္ဘမတိ တ သိက္ခံ တ ပစ္စက္ခာတိ, ကာလံ တ ကရောတိ, လိင်္ဂံ တဿ ပရိဝတ္တတိ, ပစ္စုဒ္ဓရတိ တ, ပတ္တေ တ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ, အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

“ဒိန္နဝိဗ္ဘန္တပစ္စက္ခာ ၊ ကာလံကိရိယကတေန စ။
လိင်္ဂပစ္စုဒ္ဓရာ စေဝ၊ ဆိဒ္ဒေန ဘဝတိ သတ္တမ”န္တိ။

ဓောရပဟရဏဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟိပိ ဝိဇဟတိယေဝ။ ကိတ္တကေန ဆိဒ္ဒေန အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ? ယေန ကင်္ဂုသိတ္ထံ နိက္ခမတိ စေဝ ပဝိသတိ စ။ ဣဒဥ္ဟိ သတ္တန္နံ ဓညာနံ လာမကဓညသိတ္ထံ, တသ္မိံ အယစုဏ္ဏေန တ အာဏိယာ တ ပဋိပါကတိကေ ကတေ ဒသာဟဗ္ဘန္တရေ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ **“အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ ဝိကပ္ပေတီ”**တိ ဧတ္ထ အဓိဋ္ဌာနေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဝိကပ္ပနေ ပန **ဒွေ ဝိကပ္ပနာ** – သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ? ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ “ဣမံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဣမေ ပတ္တေ”တိ ဝါ “ဧတံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဧတေ ပတ္တေ”တိ ဝါ ဝတွာ “တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ “မယှံ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ, တတောပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

အပရော နယော – တထေဝ ပတ္တာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “ဣမံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဣမေ ပတ္တေ”တိ ဝါ “ဧတံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဧတေ ပတ္တေ”တိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ အတ္တနာ အဘိရုစိတဿ ယဿ ကဿစိ နာမံ ဂဟေတွာ “တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝါ “တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရဿ တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ, အယံ အပရာပိ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ “တိဿဿ ဘိက္ခုနော သန္တကံ။ပေ.။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ။ တတောပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ကထံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဟောတိ? ပတ္တာနံ တထေဝ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ “ဣမံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဣမေ ပတ္တေ”တိ ဝါ “ဧတံ ပတ္တ”န္တိ ဝါ “ဧတေ ပတ္တေ”တိ ဝါ ဝတွာ “တုယှံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော – “ကော တေ မိတ္တော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ”တိ? တတော ဣတရေန ပုရိမနယေနေဝ “တိဿော ဘိက္ခူတိ ဝါ။ပေ.။ တိဿာ သာမဏေရီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုန တေန ဘိက္ခုနာ “အဟံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒမ္မီ”တိ ဝါ။ပေ.။ “တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဒမ္မီ”တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ, အယံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပရိဘောဂါဒီသု ပန ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဒုတိယသမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ “ဣတ္ထန္နာမဿ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ။ တတောပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ဣမာသံ ပန ဒွိန္နံ ဝိကပ္ပနာနံ နာနာကရဏံ, အဝသေသော စ ဝစနက္ကမော သဗ္ဗော ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟီတိ။

ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၀၉. **တေန သမယေနာ**တိ ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **န ယာပေတီ**တိ သော ကိရ ယဒိ အရိယသာဝကော နာဘဝိဿာ, အညထတ္တမ္ပိ အဂမိဿာ, ဧဝံ တေဟိ ဥဗ္ဗာဠ္ဟော, သောတာပန္နတ္တာ ပန ကေဝလံ သရီရေနေဝ န ယာပေတိ, တေန ဝုတ္တံ – “အတ္တနာပိ န ယာပေတိ, ပုတ္တဒါရာပိဿ ကိလမန္တီ”တိ။

၆၁၂-၃. **ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာ** တိ ဧတ္ထ ဦနာနိ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ အဿာတိ ဦနပဉ္စဗန္ဓနော, နာဿ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ ပူရေန္တီတိ အတ္ထော, တေန ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန။ ဣတ္ထမ္ဘူတဿ လက္ခဏေ ကရဏဝစနံ။ တတ္ထ ယသ္မာ အဗန္ဓနဿာပိ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ န ပူရေန္တိ, သဗ္ဗသော နတ္ထိတာယ, တသ္မာ ပဒဘာဇနေ “အဗန္ဓနော ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ ။ “ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာ”တိ စ ဝုတ္တတ္တာ ယဿ ပဉ္စဗန္ဓနော ပတ္တော ဟောတိ, တဿ သော အပတ္တော, တသ္မာ အညံ ဝိညာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗန္ဓနဉ္စ နာမေတံ ယသ္မာ ဗန္ဓနောကာသေ သတိ ဟောတိ, အသတိ န ဟောတိ, တသ္မာ တဿ လက္ခဏံ ဒဿေတုံ “အဗန္ဓနောကာသော နာမာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဒွင်္ဂုလာ ရာဇိ န ဟောတီ တိ မုခဝဋ္ဋိတော ဟေဋ္ဌာ ဒွင်္ဂုလပ္ပမာဏာ ကောပိ ရာဇိ န ဟောတိ။ **ယဿ ဒွင်္ဂုလာ ရာဇိ ဟောတီ**တိ ယဿ ပန တာဒိသာ ကော ရာဇိ ဟောတိ, သော တဿာ ရာဇိယာ ဟေဋ္ဌိမပရိယန္တေ ပတ္တဝေ

ခေကေန ဝိဇ္ဈိတွာ ပစိတွာ သုတ္တရဇ္ဇုက-မကစိရဇ္ဇုကာဒီဟိ တ တိပုသုတ္တကေန တ ဗန္ဓိတဗ္ဗော, တံ ဗန္ဓနံ အာမိသသ္သ အလဂ္ဂနတ္ထံ တိပုပဋ္ဋကေန တ ကေနစိ ဗဒ္ဓသိလေသေန တ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ။ သော စ ပတ္တော အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော, သုခုမံ တ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗော။ သုဒ္ဓေဟိ ပန မဓုသိတ္ထကလာခာသဇ္ဇုလသာဒီဟိ ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဖာဏိတံ ဈာပေတွာ ပာသာဏစုဏ္ဏေန ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မုခဝဋ္ဋိသမီပေ ပန ပတ္တဝေခကေန ဝိဇ္ဈိယမာနော ကပာလသ္သ ဗဟလတ္တာ ဘိဇ္ဇတိ, တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော။ ယသ္သ ပန ဒွေဝ ရာဇိယော ကောယေဝ တ စတုရင္ဂုလာ, တသ္သ ဒွေဝ ဗန္ဓနာနိ အာတဗ္ဗာနိ။ ယသ္သ တိသ္သော ကောယေဝ တ ဆဋ္ဌင္ဂုလာ, တသ္သ တီဏိ။ ယသ္သ စတသ္သော ကောယေဝ တ အဋ္ဌင္ဂုလာ, တသ္သ စတ္တာရိ။ ယသ္သ ပဉ္စ ကောယေဝ တ ဒသင္ဂုလာ, သော ဗဒ္ဓောပိ အဗဒ္ဓောပိ အပတ္တောယေဝ, အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ သေ တာဝ မတ္တိကာပတ္တေ ဝိနိစ္ဆယော။

အယောပတ္တေ ပန သစေပိ ပဉ္စ တ အတိရေကာနိ တ ဆိဒ္ဒာနိ ဟောန္တိ, တာနိ စေ အယစုဏ္ဏေန တ အာဏိယာ တ လောဟမဏ္ဍလကေန တ ဗဒ္ဓာနိ မဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ, သွေဝ ပတ္တော ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော, န အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ အထ ပန ဧကမ္ပိ ဆိဒ္ဒံ မဟန္တံ ဟောတိ, လောဟမဏ္ဍလကေန ဗဒ္ဓမ္ပိ မဋ္ဌံ န ဟောတိ, ပတ္တေ အာမိသံ လဂ္ဂတိ, အကပ္ပိယော ဟောတိ, အယံ အပတ္တော။ အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။

၆၁၅. ထေရော ဝတ္တဗ္ဗော တိ ပတ္တေ အာနိသံသံ ဒသ္သေတွာ "အယံ, ဘန္တေ, ပတ္တော ပမာဏယုတ္တော သုန္ဒရော ထေရာနုရူပေါ, တံ ဂဏှထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ယော န ဂဏှေယျာ** တိ အနုကမ္ပာယ န ဂဏှန္တသ္သ ဒုက္ကဋံ။ ယော ပန သန္တုဋ္ဌိယာ "ကိံ မေ အညေန ပတ္တေနာ"တိ န ဂဏှာတိ, တသ္သ အနာပတ္တိ။ **ပတ္တပရိယန္တော**တိ ဧဝံ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိယန္တေ ဌိတပတ္တော။

န အဒေသေတိ မဉ္စပီဌဆတ္တနာဂဒန္တကာဒိကေ အဒေသေ, န နိက္ခိပိတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပုရိမံ သုန္ဒရံ ပတ္တံ ဌပေတိ, တတ္ထေဝ ဌပေတဗ္ဗော။ ပတ္တသ္သ ဟိ နိက္ခိပနဒေသော "အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, အာဓာရက"န္တိအာဒိနာ နယေန **ခန္ဓကေ** ဝုတ္တောယေဝ။

န အဘောဂေနာတိ ယာဂုရန္ဓနရဇနပစနာဒိနာ အပရိဘောဂေန န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန ဗျာဓိမ္ဟိ ဥပ္ပန္နေ အညသ္မိံ ဘာဇနေ အသတိ မတ္တိကာယ လိမ္ပေတွာ ယာဂုံ တ ပစိတုံ ဥဒကံ တ တာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

န ဝိသ္သဇ္ဇေတဗ္ဗော တိ အညသ္သ န အာတဗ္ဗော။ သစေ ပန သဒ္ဓိဝိဟာရိကော တ အန္တေဝာသိကော တ အညံ ဝရပတ္တံ ဌပေတွာ "အယံ မယှံ သာရုပ္ပော, အယံ ထေရသ္သာ"တိ ဂဏှာတိ, ဝဋ္ဋတိ။ အညော တ တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ပတ္တံ ဒေတိ, ဝဋ္ဋတိ။ "မယှမေဝ ပတ္တံ အာဟရာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထိ။

၆၁၇. ပတိရိတာနန္တိ ဧတ္ထ သင်္ဃဝသေန ပတိရိတဋ္ဌာနေ ပဉ္စဗန္ဓနေနေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပုဂ္ဂလဝသေန ပတိရိတဋ္ဌာနေ ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာပိ ဝဋ္ဋတီတိ **ကုရုန္ဒိယံ** ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ , ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၁၈. တေန သမယေနာတိ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **အတ္ထော, ဘန္တေ** တိ ရာဇာ ဘိက္ခူ ဥယျာနတ္တပ္ပယုတ္တေ ထေရသ္သ လေဏတ္ထာယ ပဗ္ဘာရံ သောဓေန္တေ ဒိသွာ အာရာမိကံ အာတုကာမော ပုစ္ဆိ။

၆၁၉-၂၀. ဟဋ္ဌိယေက္ကော တိ ဝိသုံ ဧကော။ **မာလာကိတေ**တိ ကတမာလေ မာလာခရေ, ကုသုမမာလာပဋိမဏ္ဍိတေ တိ အတ္ထော။ **တိဏဏ္ဍုပကန္တိ** တိဏစုမ္ဗဋကံ။ **ပဋိမုဉ္စိ** တိ ဌပေသိ။ **သာ အဟောသိ သုဝဏ္ဏမာလာ**တိ အရိကာယ သီ

သေ ဥပိတမတ္တာယေဝ ထေရဿ အဓိဋ္ဌာနဝသေန သုဝဏ္ဏပဒုမမာလာ အဟောသိ။ တဉှိ တိဏဏ္ဍုပကံ သီသေ ဥပိတမတ္တမေဝ “သုဝဏ္ဏမာလာ ဟောတူ”တိ ထေရော အဓိဋ္ဌာသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော။ပေ.။။ တေနုပသင်္ကမီတိ ဒုတိယဒိဝသေယေဝ ဥပသင်္ကမိ။

သုဝဏ္ဏန္တိ **အဓိမုစ္စီ**တိ “သောဝဏ္ဏမယော ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ **ပဉ္စန္နံ ဘေသဇ္ဇာန**န္တိ သပ္ပိအာဒီနံ။ **ဗာဟုလိကာ**တိ ပစ္စယဗာဟုလိကတာယ ပဋိပန္နာ။ **ကောလမ္ဗေပိ ဃဋေပိ**တိ ဧတ္ထ ကောလမ္ဗာ နာမ မဟာမုခစာဋိယော ဝုစ္စန္တိ။ **ဩလီနဝိလီနာနီ**တိ ဟေဋ္ဌာ စ ဥဘတောပဿေသု စ ဂဠိတာနိ။ **ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ**တိ သပ္ပိအာဒီနံ ဂန္ဓေန ဘူမိံ ခနန္တေဟိ ဩကိဏ္ဏာ, ဘိတ္တိယော ခနန္တေဟိ ဥပရိ သဉ္စရန္တေဟိ စ ဝိကိဏ္ဏာ။ **အန္တောကောဋ္ဌာကရိကာ**တိ အဗ္ဘန္တရေ သံဝိဟိတကောဋ္ဌာကရာ။

၆၂. **ပဋိသာယနီယာနီ**တိ ပဋိသာယိတဗ္ဗာနိ, ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။ **ဘေသဇ္ဇာနီ**တိ ဘေသဇ္ဇကိစ္စံ ကရောန္တု ဝါ မာ ဝါ, ဧဝံ လဒ္ဓဝေါဟာရာနိ။ **“ကေသပ္ပိ”**တိအာဒီဟိ လောကေ ဟကဥ္စံ ဒဿေတွာ **“ယေသံ မံသံ ကပ္ပတီ”**တိ ဣမိနာ အဆေသမ္ပိ မိဂရောဟိတသသာဒီနံ သပ္ပိံ သင်္ဂဟေတွာ ဒဿေသိ။ ယေသဉှိ ခီရံ အတ္ထိ, သပ္ပိပိ တေသံ အတ္ထိယေဝ, တံ ပန သုလဘံ ဝါ ဟောတု ဒုလ္လဘံ ဝါ, အသမ္ဘောဟတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ နဝနီတမ္ပိ။

သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ သန္နိဓိံ ကတွာ နိဒဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ ကထံ? ဟဋ္ဌိယာ အာဂတသပ္ပိအာဒီသု သပ္ပိ တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ နိရာမိသမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ သစေ ဧကဘာဇနေ ဥပိတံ, ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ ဗဟူသု ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ, ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ; အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ, အနဇ္ဈောဟရဏီယတံ အာပန္နတ္တာ။ “ပဋိသာယနီယာနီ”တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ သစေ အနုပသမ္ပန္နော ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန သပ္ပိံ ကတွာ ဒေတိ, ပုရေဘတ္တံ သာမိသံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သယံ ကရောတိ, သတ္တာဟမ္ပိ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန ပန ယေန ကေနစိ ကတသပ္ပိ သတ္တာဟမ္ပိ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကေန ကတေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသုဒ္ဓသပ္ပိနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတခီရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ ကတသပ္ပိ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ သာမိသမ္ပိ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ ။ နဝနီတံ တာပေန္တဿ ဟိ သာမံပာကော န ဟောတိ, သာမံပက္ကေန ပန တေန သဒ္ဓိံ အာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ စ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ, သဝတ္ထုကဿ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ, “တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ”တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတေဟိ ကတံ ပန အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တမ္ပိ စ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတံ ဥဘယေသမ္ပိ သတ္တာဟာတိက္ကမေ အနာပတ္တိ။ ဧသေဝ နယော အကပ္ပိယမံသသပ္ပိမ္ဟိ။ အယံ ပန ဝိသေသော – ယတ္ထ ဟဋ္ဌိယံ အာဂတသပ္ပိနာ နိဿဂ္ဂိယံ, တတ္ထ ဣမိနာ ဒုက္ကဋံ။ **အနုဂ္ဂဟကထာယံ** ကာရဏပတိရူပကံ ဝတွာ မနုဿသပ္ပိ စ နဝနီတဉ္စ ပဋိက္ခိတ္တံ, တံ ဒုပ္ပဋိက္ခိတ္တံ, သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု အနုညာတတ္တာ။ ပရတော စဿ ဝိနိစ္ဆယောပိ အာဂမိဿတိ။

ဟဋ္ဌိယံ အာဂတံ နဝနီတမ္ပိ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ နာနာဘာဇနေသု ဥပိတေ ဘာဇနဂဏနာယ ဧကဘာဇနေပိ အမိဿေတွာ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန ဥပိတေ ပိဏ္ဍဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သပ္ပိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန ဒဓိဂုဠိကာယောပိ တက္ကဗိန္ဒူနိပိ ဟောန္တိ, တသ္မာ တံ ဓောတံ ဝဋ္ဋတီတိ **ဥပတိဿတ္ထေရော** အာဟံသု။ **မဟာသီဝတ္ထေရော** ပန “ဘဂဝတာ အနုညာတကာလတော ပဋ္ဌာယ တက္ကတော ဥဒ္ဓဋမတ္တမေဝ ခါဒိံသူ”တိ အာဟ။ တသ္မာ နဝနီတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ဓောဝိတွာ ဒဓိတက္ကမက္ခိကာကိပိလ္လိကာဒီနိ အပနေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပစိတွာ သပ္ပိံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမေန အဓောတမ္ပိ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ တတ္ထ ဒဓိဂတံ ဝါ တက္ကဂတံ ဝါ တံ ခယံ ဂမိဿတိ, ဧတ္တာဝတာ ဟိ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ န ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ပက္ကတ္တာ ပန တသ္မိမ္ပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ ကုက္ကုစ္စကာ။ ဣဒါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဥပိတနဝနီတေ စ ပုရေဘတ္တံ ခီရဒဓီနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတန

ဝနီတေ စ ပစ္ဆာဘတ္တံ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတနဝနီတေ စ ဥဂ္ဂဟိတေဟိ ကတနဝဝီတေ စ အကပ္ပိယမံသနဝနီတေ စ သဗ္ဗော အာပတ္တာနာပတ္တိပရိဘောဂါပရိဘောဂနယော သပ္ပိမှိ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

တေလဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပန ဘိက္ခူနံ တတ္ထေဝ သပ္ပိမ္ပိ နဝနီတမ္ပိ ပက္ကတေလမ္ပိ အပက္ကတေလမ္ပိ အာကိရန္တိ, တတ္ထ တက္ကဒဓိဗိန္ဒူနိပိ ဘတ္တသိတ္ထာနိပိ တဏ္ဍုလကဏာပိ မက္ခိကာဒယောပိ ဟောန္တိ။ အာဒိစ္စပါကံ ကတွာ ပရိဿာဝေတွာ ဂဟိတံ သတ္တာဟကာလိကံ ဟောတိ, ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတဘေသဇ္ဇေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတွာ နတ္ထုပါနမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝဒ္ဒလိသမယေ လဇ္ဇီ သာမဏေရော ယထာ တတ္ထ ပတိတတဏ္ဍုလကဏာဒယော န ပစ္စန္တိ, ဧဝံ သာမိသပါကံ မောစေန္တော အဂ္ဂိမှိ ဝိလီယာပေတွာ ပရိဿာဝေတွာ ပုန ပစိတွာ ဒေတိ, ပုရိမနယေနေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။

တေလေသု တိလတေလံ တာဝ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ပနဿ ဘာဇနဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပုရေဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ ဟောတိ, သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ, သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ, သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကတိလေဟိ ကတတေလေပိ ဧသေဝ နယော။

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတကတိလေ ဘဇ္ဇိတွာ ဝါ တိလပိဋ္ဌံ ဝါ သေဒေတွာ ဥဏှောဒကေန ဝါ တေမေတွာ ကတတေလံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တနာ ကတတေလံ ပန နိဗ္ဗဋ္ဋိတတ္တာ ပုရေဘတ္တံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သာမံပက္ကတ္တာ သာမိသံ န ဝဋ္ဋတိ, သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ ပန ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘယမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ, သီသမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ယဒိ ပန အပ္ပံ ဥဏှောဒကံ ဟောတိ အဗ္ဘုက္ကိရဏမတ္တံ, အဗ္ဗောဟာရိကံ ဟောတိ, သာမပါကဂဏနံ န ဂစ္ဆတိ။ သာသပတေလာဒီသုပိ အဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတေသု အဝတ္ထုကတိလတေလေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနံ သာသပါဒီနံ စုဏ္ဏေဟိ အာဒိစ္စပါကေန သက္ကာ တေလံ ကာတုံ, တံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ, သတ္တာဟာတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ။ ယသ္မာ ပန သာသပမဓုကစုဏ္ဏာဒီနိ သေဒေတွာ ဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ စ ဘဇ္ဇိတွာ ဧဝ တေလံ ကရောန္တိ, တသ္မာ တေသံ တေလံ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝတ္ထူနံ ယာဝဇီဝိကတ္တာ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒေါသော နတ္ထိ။ အတ္တနာ ကတံ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေနေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။

တေလကရဏတ္ထာယ သာသပမဓုကဧရဏ္ဍကဋ္ဌီနိ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတံ တေလံ သတ္တာဟကာလိကံ။ ဒုတိယဒိဝသေ ကတံ ဆာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ တတိယဒိဝသေ ကတံ ပဉ္စာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ စတုတ္ထ-ပဉ္စမ-ဆဋ္ဌသတ္တမဒိဝသေ ကတံ တဒဟေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယာဝ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနာ တိဋ္ဌတိ, နိဿဂ္ဂိယံ။ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ။ အနိဿဂ္ဂိယတ္တာ ပန ဗာဟိရပရိဘောဂေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ န ကရောတိ, တေလတ္ထာယ ဂဟိတသာသပါဒီနံ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပါဠိယံ ပန အနာဂတာနိ အညာနိပိ နာဠိကေရနိမ္ဗကောသမ္ဗကရမန္ဒအတသီအာဒီနံ တေလာနိ အတ္ထိ, တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ အတိက္ကာမယတော ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။ အယမေတေသု ဝိသေသော။ သေသံ ယာဝကာလိကဝတ္ထုံ ယာဝဇီဝိကဝတ္ထုဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ သာမံပါကသဝတ္ထုကပုရေဘတ္တပစ္ဆာဘတ္တပဋိဂ္ဂဟိတဥဂ္ဂဟိတကဝတ္ထုဝိဓာနံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၂၃. ဝသာတေလန္တိ ‘‘အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ, အစ္ဆဝသံ, မစ္ဆဝသံ, သုသုကာဝသံ, သူကရဝသံ, ဂဒြဘဝသ’’န္တိ (မဟာဝ. ၂၆၂) ဧဝံ အနုညာတဝသာနံ တေလံ။ တတ္ထ စ ‘‘အစ္ဆဝသ’’န္တိ ဝစနေန ဌပေတွာ

မနုဿ၀သံ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယမံသာန ၀သာ အနုညာတာ။ မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန စ သုသုကာပိ ဂဟိတာ ဟောန္တိ, တဋ္ဌမစ္ဆတ္တာ ပန ဝိသုံ ဝုတ္တံ။ မစ္ဆာဒိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကပ္ပိယမံသာနံ ၀သာ အနုညာတာ။ မံသေသု ဟိ ဒသမနုဿ-ဟတ္ထိ-အဿ-သုနခ-အဟိ-သီဟ-ဗျဂ္ဃ-ဒီပိ-အစ္ဆ-တရစ္ဆာနံ မံသာနိ အကပ္ပိယာနိ။ ၀သာသု ဧကာ မနုဿ၀သာဝ။ ခီရာဒီသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ။

အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတနိဗ္ဗဋ္ဋိတ၀သာတေလံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ၀ဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ၀ဋ္ဋတိ။ ယံ ပန တတ္ထ သုခုမရဇသဒိသံ မံသံ ဝါ နှာရု ဝါ အဋ္ဌိ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဟောတိ, တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ။ သစေ ပန ၀သံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သယံ ကရောတိ, ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပစိတွာ ပရိဿာဝေတွာ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ ။ နိရာမိသပရိဘောဂဉှိ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ – “ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ”န္တိ (မဟာဝ. ၂၆၂)။ တတြာပိ အဗ္ဗောဟာရိကံ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပန ပဋိဂ္ဂဟိတုံ ဝါ ကာတုံ ဝါ န ၀ဋ္ဋတိယေဝ။ ဝုတ္တဉ္စေဟတံ –

> “ဝိကာလေ စေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ, တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ, အာပတ္တိ တိဏ္ဏံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝိကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ, တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ, အာပတ္တိ ဒွိန္နံ ဒုက္ကဋာနံ။ ကာလေ စေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ဝိကာလေ သံသဋ္ဌံ, တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ကာလေ စေ, ဘိက္ခဝေ, ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ, တံ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ, အနာပတ္တီ”တိ။

ဥပတိဿတ္ထေရံ ပန အန္တေဝါသိကာ ပုစ္ဆိံသု – “ဘန္တေ, သပ္ပိနဝနီတ၀သာနိ ဧကတော ပစိတွာ နိဗ္ဗဋ္ဋိတာနိ ၀ဋ္ဋန္တိ, န ၀ဋ္ဋန္တီ”တိ? “န ၀ဋ္ဋန္တိ, အာဝုသော”တိ။ ထေရော ကိရေတ္ထ ပက္ကတေလကသဋ္ဌေ ဝိယ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ တတော နံ ဥတ္တရိ ပုစ္ဆိံသု – “ဘန္တေ, နဝနီတေ ဒဓိဂုဠိကာ ဝါ တက္ကဗိန္ဒု ဝါ ဟောတိ, တံ ၀ဋ္ဋတီ”တိ? “တေမ္ပိ, အာဝုသော, န ၀ဋ္ဋတီ”တိ။ တတော နံ အာဟံသု – “ဘန္တေ, ဧကတော ပစိတွာ သံသဋ္ဌာနိ တေဇဝန္တာနိ ဟောန္တိ, ရောဂံ နိဂ္ဂဏှန္တီ”တိ? “သာဓာဝုသော”တိ ထေရော သမ္ပဋိစ္ဆိ။

မဟာသုမတ္ထေရော ပနာဟ – “ကပ္ပိယမံသ၀သာ သာမိသပရိဘောဂေ ၀ဋ္ဋတိ, ဣတရာ နိရာမိသပရိဘောဂေ ၀ဋ္ဋတီ”တိ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပန “ဣဒံ ကိ”န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာ “နနု တတာဗာဓိကာ ဘိက္ခူ ပဉ္စမူလကသာဝယာဂုယံ အစ္ဆသူကရတေလာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ ယာဂုံ ပိဝန္တိ, သာ တေဇုဿဒတ္တာ ရောဂံ နိဂ္ဂဏှာတီ”တိ ဝတွာ “၀ဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။

မဓု နာမ မက္ခိကာမဓု တိ မဓုကရီဟိ နာမ မဓုမက္ခိကာဟိ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ဘမရမက္ခိကာဟိ စ ကတံ မဓု။ တံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂမ္ပိ ၀ဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂမေဝ ၀ဋ္ဋတိ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ သစေ သိလေသသဒိသံ မဟာမဓုံ ခဏ္ဍံ ခဏ္ဍံ ကတွာ ဌပိတံ, ဣတရံ ဝါ နာနာဘာဇနေသု, ၀တ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ သစေ ဧကမေဝ ခဏ္ဍံ, ဧကဘာဇနေ ဝါ ဣတရံ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ, အရုမက္ခနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ မဓုပဋလံ ဝါ မဓုသိတ္ထကံ ဝါ သစေ မဓုနာ အမက္ခိတံ ပရိသုဒ္ဓံ, ယာဝဇီဝိကံ။ မဓုမက္ခိတံ ပန မဓုဂတိကမေဝ။ စီရိကာ နာမ သပက္ခာ ဒီဃမက္ခိကာ, တုမ္ဗလနာမိကာ စ အဋ္ဌိပက္ခာ ကာဠမဟာဘမရာ ဟောန္တိ, တေသံ အာသယေသု နိယျာသသဒိသံ မဓု ဟောတိ, တံ ယာဝဇီဝိကံ။

ဖာဏိတံ နာမ ဥစ္ဆုမှာ နိဗ္ဗတ္တ န္တိ ဥစ္ဆုရသံ ဥပာဒာယ အပက္ကာ ဝါ အဝတ္ထုကပက္ကာ ဝါ သဗ္ဗာပိ အဝတ္ထုကာ ဥစ္ဆုဝိကတိ ဖာဏိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တံ ဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ၀ဋ္ဋတိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ၀ဋ္ဋတိ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ၀တ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဗဟူပိ ဖာဏိတာ စုဏ္ဏေတွာ ဧကဘာဇနေ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ ဃနသန္နိဝေသာ, ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ, ဃရဓူပနာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗံ။ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတေန အပရိဿာဝိတဥစ္ဆုရသေန ကတဖာဏိတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ, သာမိသမ္ပိ ၀ဋ္ဋတိ။ သယံကတံ နိရာမိသမေဝ ၀ဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာ

ယ ပန သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ပဏ္ဍာဘတ္တံ အပရိသ္သာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတတေန ကတမ္ပိ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ သေ နယော ဥစ္ဆုံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတဖာဏိတေပိ။ ပုရေဘတ္တံ ပန ပရိသ္သာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတကေန ကတံ သစေ အနုပသမ္ပန္နေန ကတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ပဏ္ဍာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ။ သယံကတံ ပုရေဘတ္တမ္ပိ နိရာမိသမေဝ။ ပဏ္ဍာဘတ္တံ ပရိသ္သာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတတေန ကတံ ပန နိရာမိသမေဝ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကက တံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ''ဈာမဥစ္ဆုဖာဏိတံ တ ကောဋ္ဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတံ တ ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတီ''တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

မဟာပစ္စရိယံ ပန ''ဇေတံ သဝတ္ထုကပက္ကံ ဝဋ္ဋတိ, နော ဝဋ္ဋတီ''တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ ''ဥစ္ဆုဖာဏိတံ ပဏ္ဍာဘတ္တံ နောဝဋ္ဋနကံ နာမ နတ္ထီ''တိ ဝုတ္တံ, တံ ယုတ္တံ။ သီတုဒကေန ကတံ မဓုကပုပ္ဖဖာဏိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသံ ဝဋ္ဋတိ, ပဏ္ဍာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ ခီရံ ပက္ခိပိတွာ ကတံ မဓုကဖာဏိတံ ယာဝကာလိကံ။ ခဏ္ဍသက္ခရံ ပန ခီရဇလ္လိကံ အပနေတွာ သောဓေန္တိ, တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ မဓုကပုပ္ဖံ ပန ပုရေဘတ္တံ အလ္လံ ဝဋ္ဋတိ, ဘဇ္ဇိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဘဇ္ဇိတွာ တိလာဒီဟိ မိဿံ တ အမိဿံ တ ကတွာ တ ကောဋ္ဋိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ ပန တံ ဂဟေတွာ မေရယတ္ထာယ ယောဇေန္တိ, ယောဇိတံ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ န ဝဋ္ဋတိ။ ကဒလီ-ခဇ္ဇူရီ-အမ္ဗ-လဗုဇ-ပနသ-စိဉ္စာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ယာဝကာလိကဖလာနံ ဖာဏိတံ ယာဝကာလိကမေဝ။ မရိစပက္ကေဟိ ဖာဏိတံ ကရောန္တိ, တံ ယာဝဇီဝိကံ။

တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တိ သစေပိ သဗ္ဗာနိပိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧ ဃဋေ အဝိနိဗ္ဘောဂကနိ ကတွာ နိက္ခိပတိ , သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဧကမေဝ နိဿဂ္ဂိယံ။ ဝိနိဘုတ္တေသု ပဉ္စ နိဿဂ္ဂိယာနိ။ သတ္တာဟံ ပန အနတိက္ကာမေတွာ ဂိလာနေနပိ အဂိလာနေနပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္တဝိဓော ဟိ **သံသဋ္ဌံ နာမ** – ဓာတုသံသဋ္ဌံ, ပုဂ္ဂလသံသဋ္ဌံ, ကာလသံသဋ္ဌံ, သမယသံသဋ္ဌံ, ဒေသသံသဋ္ဌံ, ဝသသံသဋ္ဌံ, ဘေသဇ္ဇသံသဋ္ဌန္တိ။

တတ္ထ **ဓာတုသံသဋ္ဌံ** နာမ – ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, အမနုဿိကာဗာဓေ အာမကမံသံ အာမကလောဟိတ''န္တိ (မဟာဝ. ၂၆၄) ဧဝံ ဓာတုံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ, တံ တေနေဝ အာဗာဓေန အာဗာဓိကဿ ဝဋ္ဋတိ, န အညဿ။ တဉ္စ ခေါ ကာလေပိ ဝိကာလေပိ ကပ္ပိယမ္ပိ အကပ္ပိယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ပုဂ္ဂလသံသဋ္ဌံ နာမ – ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ရောမန္ထကဿ ရောမန္ထနံ။ န စ, ဘိက္ခဝေ, ဗဟိမုခဒွါရံ နီဟရိတွာ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗ''န္တိ (စူဠဝ. ၂၇၃) ဧဝံ ပုဂ္ဂလံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ, တံ တဿေဝ ဝဋ္ဋတိ, န အညဿ။

ကာလသံသဋ္ဌံ နာမ – ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရိ မဟာဝိကဋာနိ အတုံ – ဂူထံ, မုတ္တံ, ဆာရိကံ, မတ္တိက''န္တိ (မဟာဝ. ၂၆၈) ဧဝံ အဟိနာ ဒဋ္ဌကာလံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ, တံ တသ္မိံယေဝ ကာလေ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, န အညသ္မိံ။

သမယသံသဋ္ဌံ နာမ – ''ဂဏဘောဇနေ အညတ္ရ သမယာ''တိအာဒိနာ (ပာစိ. ၂၁၇) နယေန တံ တံ သမယံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတတာ အနာပတ္တိယော, တာ တသ္မိံ တသ္မိံယေဝ သမယေ အနာပတ္တိယော ဟောန္တိ, န အညဒါ။

ဒေသသံသဋ္ဌံ နာမ – ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝရူပေသု ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ဝိနယဓရပဉ္စမေန ဂဏေန ဥပသမ္ပဒ''န္တိ (မဟာဝ. ၂၅၉) ဧဝံ ပစ္စန္တဒေသေ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတာနိ ဥပသမ္ပဒာဒီနိ, တာနိ တတ္ထေဝ ဝဋ္ဋန္တိ, န မဇ္ဈိမဒေသေ။

ဝသောသံသဋ္ဌံ နာမ – ''အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနီ''တိ (မဟာဝ. ၂၆၂) ဧဝံ ဝသာနာမေန အနုညာတံ, တံ ဌပေတွာ မနုဿဝသံ သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝသာနံ တေလံ တံတဒတ္ထိကာနံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဘေသဇ္ဇေနာဒိဿံ နာမ – “အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနီ”တိ (မဟာဝ. ၂၆၀-၂၆၁) ဧဝံ ဘေသဇ္ဇနာမေန အနုညာတာနိ အာဟာရတ္ထံ ဖရိတုံ သမတ္ထာနိ သပ္ပိနဝနီတတေလမဓုဖာဏိတာနိ။ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟုပုရေဘတ္တံ ယထာသုခံ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတိ ပစ္စယေ ဝုတ္တနယေနေဝ သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။

၆၂၄. သတ္တာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ သစေပိ သာသပမတ္တံ ဟောတိ သကိံ ဝါ အင်္ဂုလိယာ ဂဟေတွာ ဇိဝှာယ သာယနမတ္တံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ, ပါစိတ္တိယဉ္စ ဒေသေတဗ္ဗံ။

န ကာယိကေန ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ကာယော ဝါ ကာယေ အရု ဝါ န မက္ခေတဗ္ဗံ။ တေဟိ မက္ခိတာနိ ကာသာဝကတ္တရယဋ္ဌိဥပါဟနပါဒကထလိကမဉ္စပီဌာဒီနိပိ အပရိဘောဂါနိ။ “ဒွါရဝါတပါနကဝါဋေသုပိ ဟတ္ထေန ဂဟဏဋ္ဌာနံ န မက္ခေတဗ္ဗ”န္တိ **မဟာပစ္စရိယံ** ဝုတ္တံ။ “ကသာဝေ ပန ပက္ခိပိတွာ ဒွါရဝါတပါနကဝါဋာနိ မက္ခေတဗ္ဗာနီ”တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

အနာပတ္တိ အန္တောသတ္တာဟံ အဓိဋ္ဌေတီတိ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေ သပ္ပိဉ္စ တေလဉ္စ ဝသဉ္စ မုဒ္ဓနိ တေလံ ဝါ အဗ္ဘဉ္ဇနံ ဝါ မဓုံ အရုမက္ခနံ ဖာဏိတံ ဃရဓူပနံ အဓိဋ္ဌေတိ, အနာပတ္တိ။ သစေ အဓိဋ္ဌိတတေလံ အနဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အာကိရိတုကာမော ဟောတိ, ဘာဇနေ စေ သုခုမံ ဆိဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ တေလံ ပုရာဏတေလေန အဇ္ဈောတ္ထရီယတိ, ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မဟာမုခံ ဟောတိ, သဟသာဝ ဗဟုတေလံ ပဝိသိတွာ ပုရာဏတေလံ အဇ္ဈောတ္ထရတိ, ပုန အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အဓိဋ္ဌိတဂတိကမေဝ ဟိ တံ ဟောတိ, ဧတေန နယေန အဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ အနဓိဋ္ဌိတတေလာကိရဏမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၂၅. ဝိဿဇ္ဇေတီတိ ဧတ္ထ သစေ ဒွိန္နံ သန္တကံ ဧကေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ အဝိဘတ္တံ ဟောတိ, သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒွိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ, ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ, သော ဣတရံ ဘဏတိ – “အာဝုသော, ဣမံ တေလံ သတ္တာဟမတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇ တွံ”န္တိ။ သော စ ပရိဘောဂံ န ကရောတိ, ကဿ အာပတ္တိ? န ကဿစိပိ အာပတ္တိ ။ ကသ္မာ? ယေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ တေန ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ, ဣတရဿ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။

ဝိနဿတီတိ အပရိဘောဂံ ဟောတိ။ **စတ္တေနာ**တိအာဒီသု ယေန စိတ္တေန ဘေသဇ္ဇံ စတ္တဉ္စ ဝန္တဉ္စ မုတ္တဉ္စ ဟောတိ, တံ စိတ္တံ စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ တေန စိတ္တေန ပုဂ္ဂလော အနပေက္ခောတိ ဝုစ္စတိ, ဧဝံ အနပေက္ခော သာမဏေရဿ ဒတွာတိ အတ္ထော။ ကိံ ကသ္မာ ဝုတ္တံ? “ဧဝံ အန္တောသတ္တာဟေ ဒတွာ ပစ္ဆာ လဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိဒဿနတ္ထ”န္တိ **မဟာသုမတ္ထေရော** အာဟ။ **မဟာပဒုမတ္ထေရော** ပနာဟ – “နယိဒံ ယာစိတဗ္ဗံ, အန္တောသတ္တာဟေ ဒိန္နဿ ဟိ ပုန ပရိဘောဂေ အာပတ္တိယေဝ နတ္ထိ။ သတ္တာဟာတိက္ကန္တဿ ပန ပရိဘောဂေ အနာပတ္တိဒဿနတ္ထမိဒံ ဝုတ္တ”န္တိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဒိန္နံ ဘေသဇ္ဇံ သစေ သာမဏေရော အဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ အနဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ တဿ ဘိက္ခုနော နတ္ထုကမ္မတ္ထံ ဒဒေယျ, ဂဟေတွာ နတ္ထုကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဗာလော ဟောတိ, အာတုံ န ဇာနာတိ, အညေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တဗ္ဗော – “အတ္ထိ တေ, သာမဏေရ, တေလ”န္တိ “အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထီ”တိ။ “အာဟရ, ထေရဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမာ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ, အကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ,

တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၂၆. တေန သမယေနာတိ ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဝဿိကသာဋိကာ အနုညာတာ**တိ စီဝရက္ခန္ဓကေ ဝိသာခါဝတ္ထုသ္မိံ (မဟာဝ. ၃၄၉ အာဒယော) အနုညာတာ။ **ပဋိကစ္စေဝ**တိ ပုရေယေဝ။

၆၂၇. မာသော သေသော ဂိမှဟာနန္တိ စတုန္နံ ဂိမှဟမာသာနံ ဧကော ပစ္ဆိမမာသော သေသော။ **ကတ္တတိ** သိဗ္ဗနရဇနကပ္ပပရိယောသာနေန နိဋ္ဌပေတ္တ။ ကရောန္တော စ ဧကမေဝ ကတ္တ သမယေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ, ဒွေ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။

အတိရေကမာသေ သေသေ ဂိမှဟာနေတိ ဂိမှဟာနနာမကေ အတိရေကမာသေ သေသေ။

အတိရေကဒ္ဓမာသေ သေသေ ဂိမှဟာနေ ကတ္တ နိတသေတိတိ ဧတ္ထ ပန ဌတ္တ ဝဿိကသာဋိကာယ ပရိယေသနက္ခေတ္တံ ကရဏက္ခေတ္တံ နိတသနက္ခေတ္တံ အဓိဋ္ဌာနက္ခေတ္တန္တိ စတုဗ္ဗိခံ ခေတ္တံ, ကုစ္ဆိသမယော ပိဋ္ဌိသမယောတိ ဒုဝိဓော သမယော, ပိဋ္ဌိသမယစတုက္ကံ ကုစ္ဆိသမယစတုက္ကန္တိ ဒွေ စတုက္ကာနိ စ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တတ္ထ ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာသိယာ ပစ္ဆိမပာဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကာဠပက္ခုပောသထာ, အယမေကော အဒ္ဓမာသော ပရိယေသနက္ခေတ္တဉ္စေဝ ကရဏက္ခေတ္တဉ္စ။ ဧတသ္မိဉ္ဟိ အန္တရေ ဝဿိကသာဋိကံ အလဒ္ဓံ ပရိယေသိတုံ လဒ္ဓံ ကာတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ, နိတသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုဉ္စ န ဝဋ္ဋတိ။ ကာဠပက္ခုပောသထဿ ပစ္ဆိမပာဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာသာဠှီပုဏ္ဏမာ, အယမေကော အဒ္ဓမာသော ပရိယေသနကရဏနိတသနာနံ တိဏ္ဏမ္ပိ ခေတ္တံ။ ဧတသ္မိဉ္ဟိ အန္တရေ ပရိယေသိတုံ ကာတုံ နိတသေတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ, အဓိဋ္ဌာတုံယေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ အာသာဠှီပုဏ္ဏမာသိယာ ပစ္ဆိမပာဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ, ဣမေ စတ္တာရော မာသာ ပရိယေသနကရဏနိတသနာဓိဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ ခေတ္တံ။ ဧတသ္မိဉ္ဟိ အန္တရေ အလဒ္ဓံ ပရိယေသိတုံ လဒ္ဓံ ကာတုံ နိတသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒံ တာဝ စတုဗ္ဗိခံ ခေတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကတ္တိကပုဏ္ဏမာသိယာ ပန ပစ္ဆိမပာဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာ, ဣမေ သတ္တ မာသာ ပိဋ္ဌိသမယော နာမ။ ဧတသ္မိဉ္ဟိ အန္တရေ "ကာလော ဝဿိကသာဋိကာယာ"တိအာဒိနာ နယေန သတုပ္ပာဒံ ကတ္တ အညာတကအပ္ပဝာရိတဋ္ဌာနတော ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ နိပ္ဖာဒေန္တဿ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ "ဒေထ မေ ဝဿိကသာဋိကစီဝရ"န္တိအာဒိနာ နယေန ဝိညတ္တိံ ကတ္တ နိပ္ဖာဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ သတုပ္ပာဒံ ကတ္တ ဉာတကပဝာရိတဋ္ဌာနတော နိပ္ဖာဒေန္တဿ ဣမိနာဝ သိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ ။ ဝိညတ္တိံ ကတ္တ နိပ္ဖာဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **ပရိဝါရေ** –

"မာတရံ စီဝရံ ယာစေ၊ နော စ သင်္ဃေ ပရိဏတံ။
ကေနဿ ဟောတိ အာပတ္တိ၊ အနာပတ္တိ စ ဉာတကေ။
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ။ (ပရိ. ၄၈၁)။

အယဉ္ဟိ ပဉှာ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တောတိ။ ဧဝံ ပိဋ္ဌိသမယစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာသိယာ ပန ပစ္ဆိမပာဋိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ, ဣမေ ပဉ္စ မာသာ ကုစ္ဆိသမယော နာမ။ ဧတသ္မိဉ္ဟိ အန္တရေ ဝုတ္တနယေန သတုပ္ပာဒံ ကတ္တ အညာတကအပ္ပဝာရိတဋ္ဌာနတော ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ နိပ္ဖာဒေန္တဿ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ ယေ မနုဿာ ပုဗ္ဗေပိ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ ဒေန္တိ, ဣမေ ပန သစေပိ အတ္တနော အညာတကအပ္ပဝာရိတာ ဟောန္တိ, ဝတ္တဘေဒော နတ္ထိ, တေသု သတုပ္ပာဒကရဏဿ အနုညာတတ္တာ။ ဝိညတ္တိံ ကတ္တ နိပ္ဖာဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဣဒံ ပန ပကတိယာ ဝဿိကသာဋိကဒါယကေသုပိ ဟောတိယေဝ။ ဝုတ္တနယေနေဝ သတုပ္ပာဒံ ကတ္တ ဉာတကပဝာရိတဋ္ဌာနတော နိပ္ဖာဒေန္တဿ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။ ဝိညတ္တိံ ကတ္တ နိပ္ဖာဒေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ။ **"န ဝတ္တဗ္ဗာ ဒေထ မေ"** တိ ဣဒဉှိ ပရိယေသနကာလေ အညာတကအပ္ပဝာရိတေယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ကုစ္ဆိသမယစတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နဂ္ဂေ ကာယံ ဩဝဿာပေတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ တိ ဧတ္ထ ဥဒကဖုသိတဂဏနာယ အကတ္တ နှာနပရိယောသာနဝသေန ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋေန ကာရေတဗ္ဗော။ သော စ ခေါ ဝိဝဋင်္ဂဏေ အာကာသတော ပတိတ

ဥဒကေနေဝ နှာယန္တော။ နှာနကောဋ္ဌကတပိအာဒီသု ဃဋ္ဋေဟိ အာသိတ္တဥဒကေန တ နှာယန္တဿ အနာပတ္တိ။

ဝဿံ ဥက္ကမိုယတီ တိ ဇ္တ္ထ သစေ ကတပရိယေသိတာယ ဝဿိကသာဋိကာယ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမ မာသံ ခေပေတ္တ ပုန ဝဿာနဿ ပဌမမာသံ ဥက္ကမိတ္တ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမမာသမေဝ ကရောန္တိ, ဝဿိကသာဋိကာ ဓောဝိတ္တ နိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ အနခိဋ္ဌိတာ အဝိကပ္ပိတာ ဒွေဝ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ, ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ သစေ သတိသမ္မောသေန တ အပ္ပဟောနကဘာဝေန တ အကတာ ဟောတိ, တေ စ ဒွေဝ မာသေ ဝဿာနဿ စ စာတုမာသန္တိ ဆ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ။ သစေ ပန ကတ္တိကမာသေ ကထိနံ အတ္ထရီယတိ, အပရေပိ စတ္တာရော မာသေ လဘတိ, ဇဝံ ဒသ မာသာ ဟောန္တိ။ တတော ပရမ္ပိ သတိယာ ပစ္စာသာယ မူလစီဝရံ ကတ္တ ဌပေန္တဿ ဧကမာသန္တိ ဇဝံ ဧကာဒသ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ။ သစေ ပန ဧကာဟဒွီဟာဒိဝသေန ယာဝ ဒသာဟာနာဂတာယ ဝဿူပနာယိကာယ အန္တောဝဿေ တ လဒ္ဓာ စေဝ နိဋ္ဌိတာ စ, ကအ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ ဇတံ **အဋ္ဌကထာသု** န ဝိစာရိတံ။ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အန္တောဒသာဟေ နိဋ္ဌိတာ ပန တသ္မိံယေဝ အန္တောဒသာဟေ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဒသာဟာတိက္ကမေ နိဋ္ဌိတာ တဒဟေဝ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တေ စီဝရကာလံ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာတိ အယံ နော အတ္တနောမတိ။ ကသ္မာ? “အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, တိစီဝရံ အခိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ; ဝဿိကသာဋိကံ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အခိဋ္ဌာတုံ, တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတု”န္တိ (မဟာဝ. ၃၅၈) ဟိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဝဿူပနာယိကတော ပုဗ္ဗေ ဒသာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ “ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ (ဟရာ. ၄၆၂) စ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဧကာဟဒွီဟာဒိဝသေန ယာဝ ဒသာဟာနာဂတာယ ဝဿူပနာယိကာယ အန္တောဝဿေ တ လဒ္ဓာ စေဝ နိဋ္ဌိတာ စ ဝုတ္တနယေနေဝ အန္တောဒသာဟေ တ တဒဟု တ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာ, ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တေ စီဝရကာလံ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာ။

တတ္ထ သိယာ “ဝဿာနံ စာတုမာသံ အခိဋ္ဌာတု”န္တိ ဝစနတော “စာတုမာသဗ္ဘန္တရေ ယအ တ တအ တ အခိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ ယဒိ ဇဝံ, “ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ယာဝ အာဗာဓာ အခိဋ္ဌာတု”န္တိ ဝုတ္တံ သာပိ, စ ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတဗ္ဗာ သိယာ။ ဧဝ္စ သတိ “ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ ဣဒံ ဝိရုဇ္ဈတိ။ တသ္မာ ယထာဝုတ္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ, အညံ တ အစလံ ကာရဏံ လဘိတ္တ ဆဋ္ဋေတဗ္ဗံ။ အပိစ **ကုရုန္ဒိယမ္ပိ** နိဿဂ္ဂိယာဝသာနေ ဝုတ္တံ – “ကအ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာ? လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အန္တောဒသာဟေ နိဋ္ဌိတာ ပန တသ္မိံယေဝ အန္တောဒသာဟေ အခိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ယဒိ နပ္ပဟောတိ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ပရိဟာရံ လဘတီ”တိ။

၆၃၀. အစ္ဆိန္နစီဝရဿာ တိ ဇတံ ဝဿိကသာဋိကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဇတေသဉ္စိ နဂ္ဂါနံ ကာယောဝဿာပနေ အနာပတ္တိ။ ဇ္တ္ထ စ မဟဂ္ဃဝဿိကသာဋိကံ နိဝတ္ထေတ္တ နှာယန္တဿ စောရုပဒ္ဒဝေ **အာပဒာ** နာမ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ , ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. စီဝရအစ္ဆိန္နသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၃၁. တေန သမယေနာတိ စီဝရအစ္ဆိန္နသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ယမ္ပိ တ္ယာဟ** န္တိ ယမ္ပိ တေ အဟံ။ သော ကိရ “မမ ပတ္တစီဝရဥပာဟနပစ္စတ္ထရဏာနိ ဝဟန္တော မယာ သဒ္ဓိံ စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ”တိ အအာသိ။ တေနေဝမာဟ။ **အစ္ဆိန္နိ** တိ ဗလက္ကာရေန အဂ္ဂဟေသိ, သကသညာယ ဂဟိတတ္တာ ပနဿ ပာရာဇိကံ နတ္ထိ, ကိလမေတ္တ ဂဟိတတ္တာ အာပတ္တိ ပညတ္တာ။

၆၃၂. သယံ အစ္ဆိန္ဒတိ နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယ န္တိ ဧကံ စီဝရံ ဧကဗဒ္ဓာနိ စ ဗဟူနိ အစ္ဆိန္ဒတော ဧကာ အာပတ္တိ။ ဧကတော အဗဒ္ဓာနိ ဝိသုံ ဝိသုံ ဌိတာနိ စ ဗဟူနိ အစ္ဆိန္ဒတော “သင်္ဃာဋိံ အာဟရ, ဥတ္တရာသင်္ဂံ အာဟ

ရာ''တိ ဧဝံ အာဟရာပယတော စ ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ ''မယာ ဒိန္နာနိ သဗ္ဗာနိ အာဟရာ''တိ ဝဒတောပိ ဧကေ ဝ စနေနေဝ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော။

အညံ အာဏာပေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ တိ ''စီဝရံ ဂဏှာ''တိ အာဏာပေတိ, ဧကံ ဒုက္ကဋံ။ အာဏတ္တော ဗဟူနိ ဂဏှာတိ, ဧကံ ဟစိတ္တိယံ ''သင်္ဃာဋိံ ဂဏှ, ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဂဏှာ''တိ ဝဒတော တစာယ တစာယ ဒုက္က ဋံ။ ''မယာ ဒိန္နာနိ သဗ္ဗာနိ ဂဏှာ''တိ ဝဒတော ဧကေတစာယ သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော။

၆၃၄. **အညံ ပရိက္ခာရန္တိ** ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရံ ဌပေတွာ ယံ ကိဉ္စိ အန္တမသော သူစိမ္ပိ။ ဝေဌေတွာ ဌပိတသူစီ သုပိ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ သိထိလဝေဌိတာသု ဧဝံ။ ကဋ္ဌဟံ ကတွာ ဗဒ္ဓာသု ပန ဧကမေဝ ဒုက္ကဋန္တိ **မဟာပစ္စရိ ယံ** ဝုတ္တံ။ သူစိဃရေ ပက္ခိတ္တာသုပိ ဧသေဝ နယော။ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ သိထိလဗဒ္ဓ ကဋ္ဌဟဗဒ္ဓေသု တိကဋ္ဌု ကာဒီသု ဘေသဇ္ဇေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၆၃၅. **သော တ ဒေတီ**တိ ''ဘန္တေ, တုမှာကံယေဝ ဣဒံ သာရုပ္ပ''န္တိ ဧဝံ တ ဒေတိ, အထ တ ပန ''အာဝုသော, မယံ တုယှံ 'ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ကရိဿတိ, အမှာကံ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှိဿတိ, ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိဿ သတိ'တိ စီဝရံ အဒမှ, သော အနိ တွံ န ဝတ္တံ ကရောသိ, န ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာသိ, န ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာသီ''တိ ဧဝမာဒီနိ ဝုတ္တော ''ဘန္တေ, စီဝရတ္ထာယ မညေ ဘဏထ, ဣဒံ တေ စီဝရ''န္တိ ဒေတိ, ဧဝမ္ပိ သော တ ဒေတိ။ ဒိသာပက္ကန္တံ တ ပန ဒဟရံ ''နိဝတ္တေထ န''န္တိ ဘဏတိ, သော န နိဝတ္တတိ။ စီဝရံ ဂဟေတွာ ရုန္ဓထာတိ, ဧဝံ စေ နိဝတ္တတိ, သာဓု။ သစေ ''ပတ္တစီဝရတ္ထာယ မညေ တုမှေဟ ဘဏထ, ဂဏှထ န''န္တိ ဒေတိ။ ဧဝမ္ပိ သော တ ဒေတိ, ဝိဗ္ဘန္တံ တ ဒိသွာ ''မယံ တုယှံ 'ဝတ္တံ ကရိဿတီ'တိ ပတ္တစီဝရံ အဒမှ, သော အနိ တွံ ဝိဗ္ဘမိတွာ စရသီ''တိ ဝဒတိ။ ဣတရော ''ဂဏှထ တုမှာကံ ပတ္တစီဝရ''န္တိ ဒေတိ, ဧဝမ္ပိ သော တ ဒေတိ။ ''မမ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှန္တဿေဝ ဒေမိ, အညတ္ထ ဂဏှန္တဿ န ဒေမိ။ ဝတ္တံ ကရောန္တဿေဝ ဒေမိ, အကရောန္တဿ န ဒေမိ, ဓမ္မံ ပ ရိယာပုဏန္တဿေဝ ဒေမိ, အပရိယာပုဏန္တဿ န ဒေမိ, အဝိဗ္ဘမန္တဿေဝ ဒေမိ, ဝိဗ္ဘမန္တဿ န ဒေမီ''တိ ဧဝံ ပန အတုံ န ဝဋ္ဋတိ, ဒဒတော ဒုက္ကဋံ။ အာဟရာပေတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ စဇိတွာ ဒိန္နံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှန္တော ဘ ဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ – ကာယစိတ္တတော တစာစိတ္တတော ကာယတစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, ကိရိယံ, သညာဝိမော က္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၃၆. **တေန သမယေနာ**တိ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ခောမန္တိ** ခောမတကေဟိ ကတသုတ္တံ။ **ကပ္ပာ သိကန္တိ** ကပ္ပာသတော နိဗ္ဗတ္တံ။ **ကောသေယျ** န္တိ ကောသိယံသူဟိ ကန္တိတွာ ကတသုတ္တံ။ **ကမ္ဗလ** န္တိ ဧဠ ကလောမသုတ္တံ။ **သာဏ**န္တိ သာဏတကသုတ္တံ။ **ဘင်္ဂ** န္တိ ဟဠ္ဍေကံ တကသုတ္တမေတတိ ဧကေ။ တေဟိ ပဉ္စဟိ မိဿေတွာ ကတသုတ္တံ ပန ''ဘင်္ဂ''န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တယာပေတိ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ န္တိ သစေ တန္တတယဿ တုရိဝေမာဒီနိ နတ္ထိ, တာနိ ''အရညတော အာဟရိဿာမီ''တိ တသိံ တ ဖရသုံ တ နိသေတိ, တတော ပဋ္ဌာယ ယံ ယံ ဥပကရဏတ္ထာယ တ စီဝရတယနတ္ထာယ တ ကရောတိ, သဗ္ဗတ္ထ တန္တတယဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဒီဃတော ဝိဒတ္ထိမတ္တေ တိရိ ယဉ္စ ဟတ္ထမတ္တေ ဝီတေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟစိတ္တိယံ။ **မဟာပစ္စရိယံ** ပန ''ယာဝ ပရိယောသာနံ တယာပေန္တဿ ဖ လကေ ဖလကေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟစိတ္တိယ''န္တိ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ ဣဒမေဝ ပမာဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိကပ္ပ ပနုပဂပစ္ဆိမဉ္စဟိ စီဝရသင်္ခံ ဂစ္ဆတီတိ။

အပိစေတ္ထ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော – သုတ္တံ တာဝ သာမံ ဝိညာပိတံ အကပ္ပိယံ, သေသံ ဉာတကာဒိဝသေန ဥပ္ပန္နံ ကပ္ပိယံ။ တန္တဝါယောပိ အညာတကအပ္ပဝါရိတော ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓေ အကပ္ပိယော, သေသော ကပ္ပိယော။ တတ္ထ အကပ္ပိယသုတ္တံ အကပ္ပိယတန္တဝါယေန ဝါယာပေန္တဿ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန နိဿဂ္ဂိယံ။ တေနေဝ ပန ကပ္ပိယသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယထာ ပုဗ္ဗေ နိဿဂ္ဂိယံ, ဧဝံ ဒုက္ကဋံ။ တေနေဝ ကပ္ပိယံ အကပ္ပိယဉ္စ သုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယဒိ ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏေန ဧကော ပရိစ္ဆေဒော သုဒ္ဓကပ္ပိယသုတ္တမယော, ဧကော အကပ္ပိယသုတ္တမယောတိ ဧဝံ ကေဒါရဗဒ္ဓံ ဝိယ စီဝရံ ဟောတိ, အကပ္ပိယသုတ္တမယေ ပရိစ္ဆေဒေ ပာစိတ္တိယံ, ဣတရသ္မိံ တထေဝ ဒုက္ကဋံ။ ယဒိ တတော ဦနပရိစ္ဆေဒာ ဟောန္တိ, အန္တမသော အစ္ဆိမဏ္ဍလပ္ပမာဏာပိ, သဗ္ဗပရိစ္ဆေဒေသု ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ အထ ဧကန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန ဒီဃတော ဝါ ကပ္ပိယံ တိရိယံ အကပ္ပိယံ ကတွာ ဝီတံ ဟောတိ, ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယတန္တဝါယေနပိ အကပ္ပိယသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယထာ ပုဗ္ဗေ နိဿဂ္ဂိယံ, ဧဝံ ဒုက္ကဋံ။ တေနေဝ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ သုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ သစေ ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏာ ဦနကာ ဝါ အကပ္ပိယသုတ္တပရိစ္ဆေဒာ ဟောန္တိ, တေသု ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယသုတ္တပရိစ္ဆေဒေသု အနာပတ္တိ။ အထ ဧကန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန ဒီဃတော ဝါ ကပ္ပိယံ တိရိယံ အကပ္ပိယံ ကတွာ ဝီတံ ဟောတိ, ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ။

ယဒိ ပန ဒွေဝ တန္တဝါယာ ဟောန္တိ, ဧကော ကပ္ပိယော ဧကော အကပ္ပိယော, သုတ္တဉ္စ အကပ္ပိယံ, တေ စေ ဝါရေန ဝိနန္တိ, အကပ္ပိယတန္တဝါယေန ဝီတေ ဖလကေ ဖလကေ ပာစိတ္တိယံ, ဦနကတရေ ဒုက္ကဋံ။ ဣတရေန ဝီတေ ဥဘယတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ဒွေပိ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝိနန္တိ, ဖလကေ ဖလကေ ပာစိတ္တိယံ။ အထ သုတ္တံ ကပ္ပိယံ, စီဝရဉ္စ ကေဒါရဗဒ္ဓါဒီဟိ သပရိစ္ဆေဒံ, အကပ္ပိယတန္တဝါယေန ဝီတေ ပရိစ္ဆေဒေ ပရိစ္ဆေဒေ ဒုက္ကဋံ, ဣတရေန ဝီတေ အနာပတ္တိ။ သစေ ဒွေပိ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝိနန္တိ, ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ။ အထ သုတ္တမ္ပိ ကပ္ပိယဉ္စ အကပ္ပိယဉ္စ, တေ စ ဝါရေန ဝိနန္တိ, အကပ္ပိယတန္တဝါယေန အကပ္ပိယသုတ္တမယေသု ပစ္ဆိမစီဝရပ္ပမာဏေသု ပရိစ္ဆေဒေသု ဝီတေသု ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ပာစိတ္တိယံ။ ဦနကတရေသု ကပ္ပိယသုတ္တမယေသု စ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယတန္တဝါယေန အကပ္ပိယသုတ္တမယေသု ပမာဏယုတ္တေသု ဝါ ဦနကေသု ဝါ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကပ္ပိယသုတ္တမယေသု အနာပတ္တိ။

အထ ဧကန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန ဒီဃတော ဝါ အကပ္ပိယံ တိရိယံ ကပ္ပိယံ ကတွာ ဝိနန္တိ, ဥဘောပိ ဝါ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝိနန္တိ, အပရိစ္ဆေဒေ စီဝရေ ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋံ, သပရိစ္ဆေဒေ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဒုက္ကဋာနီတိ။ အယံ ပန အတ္ထော **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** အဝုတ္တော, **မဟာပစ္စရိယာ** ဒီသု ဝုတ္တော။ ဣဓ သဗ္ဗာကာရေနေဝ ဝုတ္တော။

သစေ သုတ္တမ္ပိ ကပ္ပိယံ, တန္တဝါယောပိ ကပ္ပိယော ဉာတကပ္ပဝါရိတော ဝါ မူလေန ဝါ ပယောဇိတော, ဝါယာပန ပစ္စယာ အနာပတ္တိ။ ဒသာဟာတိက္ကမနပစ္စယာ ပန အာပတ္တိံ ရက္ခန္တေန ဝိကပ္ပနုပဂပ္ပမာဏမတ္တေ ဝီတေ တန္တေ ဌိတံယေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဒသာဟာတိက္ကမေန နိဿဂ္ဂိယံ ဘဝေယျာတိ။ ဉာတကာဒီဟိ တန္တံ အာရောပေတွာ "တုမှာကံ, ဘန္တေ, ဣဒံ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ"တိ နိယျာတိတေပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ တန္တဝါယော ဧဝံ ပယောဇိတော ဝါ သယံ အတ္ထကာမော ဝါ ဟုတွာ "အဟံ, ဘန္တေ, တုမှာကံ စီဝရံ အသုကဒိဝသေ နာမ ဝါယိတွာ ဌပေဿာမီ"တိ ဝဒတိ, ဘိက္ခု စ တေန ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော ဒသာဟံ အတိက္ကာမေတိ, နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။

သစေ ပန တန္တဝါယော "အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ သာသနံ ပေသေဿာမီ"တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ, တေန ပေသိတဘိက္ခု ပန တဿ ဘိက္ခုနော န အာရောစေတိ, အညော ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ "တုမှာကံ, ဘန္တေ, စီဝရံ နိဋ္ဌိတ"န္တိ အာရောစေတိ, ဧတဿ အာရောစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန တေန ပေသိတောယေဝ အာရောစေတိ, တဿ ဝစနံ သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပာစိတ္တိယံ။

သစေ တန္တဝါယော "အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ ကဿစိ ဟတ္ထေ ပဟိဏိဿာမီ"တိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ, စီဝရံ ဂဟေတွာ ဂတဘိက္ခု ပန အတ္တနော ပရိဝေဏေ ဌပေတွာ တဿ န အာရောစေတိ, အညော ကောစိ ဘ

ဏာတိ ''အပိ, ဘန္တေ, အဝုနာ အာဘတံ စီဝရံ သုန္ဒရ''န္တိ? ''ကုဟိံ, အာဝုသော, စီဝရ''န္တိ? ''ဣတ္ထန္နာမဿ ဟတ္ထေ ပေသိတ''န္တိ။ တေဿပိ ဝစနံ န ပမာဏံ။ ယဒါ ပန သော ဘိက္ခု စီဝရံ ဒေတိ, လဒ္ဓံဝသေတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ဟာစိတ္တိယံ။ သစေ ပန တယာပနမူလံ အဒိန္နံ ဟောတိ, ယာဝ ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ, တာဝ ရက္ခတိ။

၆၄၀. အနာပတ္တိ စီဝရံ သိဗ္ဗေတု န္တိ စီဝရသိဗ္ဗနတ္ထာယ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော။ **အာယောဂေ**တိအာဒီသုပိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ, အာယောဂာဒိနိမိတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝတိ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၄၁. တေန သမယေနာတိ မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **သုတ္တံ ဓာရယိတ္ဝာ** တိ သုတ္တံ တုလေတွာ ပလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ။ **အပ္ပိတ** န္တိ ဃနံ။ **သုဝီတ**န္တိ သုဋ္ဌု ဝီတံ, သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ ဝီတံ။ **သုပ္ပဝာယိတ** န္တိ သုဋ္ဌု ပဝာယိတံ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ တန္တေ ပသာရိတံ။ **သုဝိလေခိတ**န္တိ လေခနိယာ သုဋ္ဌု ဝိလိခိတံ။ **သုဝိတစ္ဆိတ**န္တိ ကောစ္ဆေန သုဋ္ဌု ဝိတစ္ဆိတံ, သုနိဒ္ဓောတန္တိ အတ္ထော။ **ပဋိဗဒ္ဓ** န္တိ ဝေကလ္လံ ။ **တန္တေ** တိ တန္တေ ဒီယတော ပသာရဏေယေဝ ဥပနေတွာတိ အတ္ထော။

၆၄၂. တတ္ထ စေ သော ဘိက္ခု တိ ယတ္ထ ကမေ တ နိဂမေ တ တေ တန္တဝာယာ တတ္ထ။ **ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာ** တိ ဝိသိဋ္ဌံ ကပ္ပံ အဓိကဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယျ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ယေနာကာရေန ဝိကပ္ပံ အာပန္နော ဟောတိ, တံ ဒဿေတုံ ''ဣဒံ ခော, အာဝုသော''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဓမ္မမ္ပိ ဘဏတီ တိ ဓမ္မကထမ္ပိ ကထေတိ, ''တဿ ဝစနေန အာယတံ တ ဝိတ္ထတံ တ အပ္ပိတံ တ''တိ သုတ္တဝဍ္ဎနအာကာရမေဝ ဒဿေတိ။

ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော တိ စီဝရသာမိကေဟိ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဟုတွာ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝတိ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ, ကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ,

တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၄၆-၉. တေန သမယေနာတိ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဒသာဟာနာဂတ**န္တိ ဒသ အဟာနိ ဒသာဟံ, တေန ဒသာဟေန အနာဂတာ ဒသာဟာနာဂတာ, ဒသာဟေန အသမ္ပတ္တာတိ အတ္ထော, တံ ဒသာဟာနာဂတံ, အစ္စန္တသံယောဂဝသေန ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ''ဒသာဟာနာဂတာယာ''တိ ဝုတ္တံ။ **ပဝါရဏာယာ**တိ ဣဒံ ပန ယာ သာ ဒသာဟာနာဂတာတိ ဝုတ္တာ, တံ သရူပတော ဒဿေတုံ အသမ္မောဟတ္ထံ အနုပယောဂဝစနံ။

ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမ န္တိ ပဌမကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ။ ဣဓာပိ ပဌမပဒဿ အနုပယောဂတ္တာ ပုရိမနယေနေဝ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – '''ယတော ပဋ္ဌာယ ပဌမမဟာပဝါရဏာ ဒသာ

ဟာနာဂတာ’တိ ဝုတ္တတိ, သစေပိ တာနိ ဒိဝသာနိ အစ္စန္တမေဝ ဘိက္ခုနော အစ္စေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ‘အစ္စေကံ
ကြဒ’န္တိ ဇာနမာနေန ဘိက္ခုနာ သဗ္ဗမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ။ တေန ပတရဏာမာသဿ ဇုဏှပက္ခပဉ္စမိတော ပဋ္ဌာယ
ဥပ္ပန္နဿ စီဝရဿ နိဓာနကာလော ဒဿိတော ဟောတိ။ ကာမဉ္စေသ “ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ ဣမိနာဝ သိဒ္ဓေါ, အတ္ထုပ္ပတ္တိဝသေန ပန အပုဗ္ဗံ ဝိယ အတ္ထံ ဒဿေတွာ သိက္ခာပဒံ ဌပိတံ။

အစ္စေကစီဝရ န္တိ အစ္စာယိကစီဝရံ ဝုစ္စတိ, တဿ ပန အစ္စာယိကဘာဝံ ဒဿေတုံ **“သေနာယ ဝာ ဂန္တုကာမော ဟောတီ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သဒ္ဓါ** တိ ဣမိနာ သဒ္ဓါမတ္တကမေဝ ဒဿိတံ။ **ပသာဒေါ**တိ ဣမိနာ သုပ္ပသန္နာ ဗလဝသဒ္ဓါ။ **တံ အစ္စေကစီဝရံ နာမာ** တိ တံ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ ဒါတုကာမေန ဒူတံ ဝါ ပေသေတွာ သယံ ဝါ အာဂန္တွာ “ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမီ”တိ ဧဝံ အာရောစိတံ စီဝရံ အစ္စေကစီဝရံ နာမ ဟောတိ။ ဆဋ္ဌိတော ပဋ္ဌာယ ပန ဥပ္ပန္နံ အနစ္စေကစီဝရမ္ပိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဌပိတစီဝရမ္ပိ ဧတံ ပရိဟာရံ လဘတိယေဝ။

သညာဏံ ကတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗ န္တိ ကိဉ္စိ နိမိတ္တံ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ ဧတံ ဝုတ္တံ? ယဒိ ဟိ တံ ပုရေ ပ
တရဏာယ ဝိဘဇန္တိ။ ယေန ဂဟိတံ, တေန ဆိန္နဝဿေန န ဘဝိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဟောတိ, တံ စီဝရံ သင်္ဃိကမေဝ
ဟောတိ။ တတော သလ္လက္ခေတွာ သုခံ အတုံ ဘဝိဿတီတိ။

၆၅၀. **အစ္စေကစီဝရေ အစ္စေကစီဝရသညီ** တိ ဧဝမာဒိ ဝိဘဇိတွာ ဂဟိတမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန အဝိဘ
တ္တံ ဟောတိ, သင်္ဃဿ ဝါ ဘဏ္ဍာဂါရေ, စီဝရသမယာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ ဣတိ အတိရေကစီဝရဿ ဒသာ
ဟံ ပရိဟာရော။ အကတဿ ဝဿိကသာဋိကစီဝရဿ အနတ္ထတေ ကထိနေ ပဉ္စ မာသာ, ဝဿေ ဥက္ကမိုတေ ဆ
မာသာ, အတ္ထတေ ကထိနေ အပရေ စတ္တာရော မာသာ။ ဟေမန္တဿ ပစ္ဆိမေ ဒိဝသေ မူလစီဝရာဓိဋ္ဌာနဝသေန
အပရောပိ ဧကော မာသောတိ ဧကာဒသ မာသာ ပရိဟာရော။ သတိယာ ပစ္စာသာယ မူလစီဝရဿ ဧကော မာသော, အစ္စ
ေကစီဝရဿ အနတ္ထတေ ကထိနေ ဧကာဒသဒိဝသာဓိကော မာသော, အတ္ထတေ ကထိနေ ဧကာဒသဒိဝသာဓိကာ ပဉ္စ
မာသာ, တတော ပရံ ဧကဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အနစ္စေကစီဝရေ တိ အစ္စေကစီဝရသဒိသေ အညသ္မိံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ – အကိရိယံ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္
တံ, တိဝေဒနန္တိ။

အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၅၂. **တေန သမယေနာ**တိ သာသင်္ကသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ဝုတ္ထဝဿာ အာရညကေသူ** တိ တေ ပုဗ္ဗေပိ အရညေ
ယေဝ ဝိဟရိံသု။ ဒုဗ္ဗလစီဝရတ္တာ ပန ပစ္စယဝသေန ကမန္တသေနာသနေ ဝဿံ ဝသိတွာ နိဋ္ဌိတစီဝရာ ဟုတွာ “ဣ
အာနိ နိပ္ပလိဗောဓာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမာ”တိ အာရညကေသု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တိ။ **ကတ္တိကစောရကာ** တိ က
တ္တိကမာသေ စောရာ။ **ပရိဟာတေန္တီ** တိ ဥပဒ္ဒဝန္တိ, တတ္ထ တတ္ထ အာဓာဝိတွာ ဥတ္တာသေန္တိ ပလာပေန္တိ။ **အ
န္တရဃရေ နိက္ခိပိတု**န္တိ အန္တောဂါမေ နိက္ခိပိတုံ။ ဘဂဝတာ ယသ္မာ ပစ္စယာ နာမ ဓမ္မေန သမေန ဒုလ္လဘာ, သလ္
လေခတ ဟိ ဘိက္ခု မာတရမ္ပိ ဝိညာပေတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ စီဝရဂုတ္တတ္ထံ အန္တရဃရေ နိက္ခိပိတုံ အနုဇာနာ
တိ။ ဘိက္ခူနံ ပန အနုရူပတ္တာ အရညတသံ န ပဋိက္ခိပိ။

၆၅၃. **ဥပဝဿံ ခော ပနာ** တိ ဧတ္ထ ဥပဝဿန္တိ ဥပဝဿ; ဥပဝသိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇန္တိ
အာဒီသု ဝိယ ဟိ ဧတ္ထ အနုနာသိကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ဝသိတွာ စာတိ အတ္ထော။ ဣမဿ စ ပဒဿ
“တထာရူပေသု ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော”တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ဝ
သိတွာ စ တတော ပရံ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမပရိယောသာနကာလံ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ အာရညကာနိ သေနာသနာနိ
သာသင်္ကသမ္မတာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ; တထာရူပေသု ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော အာကင်္ခမာနော တိဏ္ဏံ စီဝ

ရာနံ အညတရံ စီဝရံ အန္တရဃရေ နိက္ခိပေယျာတိ။ ယသ္မာ ပန ယော ဝသ္သံ ဥပဂန္တွာ ယာဝ ပဌမကတ္တိကပုဏ္ဏမံ ဝသတိ, သော ဝုဋ္ဌဝဿာနံ အဗ္ဘန္တရော ဟောတိ, တသ္မာ ဣဒံ အတိဂဟနံ ဗုဒ္ဓနုဝိစာရဏံ အကတွာ ပဒဘာဇနေ ကေဝလံ စီဝရနိက္ခေပဟရဟံ ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတုံ ''ဝုဋ္ဌဝဿာန''န္တိ ဝုတ္တံ။ တဿာပိ **''ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော''**တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ အယဥ္ဟိ ဧတ္ထ အတ္ထော ''ဝုဋ္ဌဝဿာနံ ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော''တိ ဧဝရူပာနံ ဘိက္ခူနံ အဗ္ဘန္တရေ ယော ကောစိ ဘိက္ခူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အရညလက္ခဏံ **အဒိန္နာဒာနဝဏ္ဏနာယံ** ဝုတ္တံ။ အယံ ပန ဝိသေသော – သစေ ဝိဟာရော ပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ, ပရိက္ခိတ္တဿ ကမဿ ဣန္ဒခီလတော အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပဟရဟဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဝိဟာရပရိက္ခေပ မိနိတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရော အပရိက္ခိတ္တော ဟောတိ, ယံ သဗ္ဗပဌမံ သေနာသနံ တ ဘတ္တသာလာ တ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနံ တ ဗောဓိတ စေတိယံ တ ဒူရေ စေပိ သေနာသနတော ဟောတိ, တံ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ မိနိတဗ္ဗံ။ သစေပိ အာသန္နေ ကမော ဟောတိ, ဝိဟာရေ ဌိတေဟိ ဃရမာနုသကာနံ သဒ္ဒေါ သူယတိ, ပဗ္ဗတနဒီအာဒီဟိ ပန အန္တရိတတ္တာ န သက္ကာ ဥဇုံ ဂန္တုံ, ယော စဿ ပကတိမဂ္ဂေါ ဟောတိ, သစေပိ နာဝါယ သဉ္စရိတဗ္ဗော, တေန မဂ္ဂေန ကမတော ပဉ္စဓနုသတိကံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယော အာသန္နကမဿ အင်္ဂသမ္ပာဒနတ္ထံ တတော တတော မဂ္ဂံ ပိဒဟတိ, အယံ ''ဓုတ င်္ဂစောရော''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာသင်္ကသမ္မတာနီ တိ ''သာသင်္ကာနီ''တိ သမ္မတာနိ; ဧဝံ သညာတာနီတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယေန ကာရဏေန တာနိ သာသင်္ကသမ္မတာနိ, တံ ဒဿေတုံ ''အာရာမေ အာရာမူပစာရေ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သဟ ပဋိဘယေန **သပ္ပဋိဘယာနိ,** သန္နိဟိတဗလဝဘယာနီတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပန ယေန ကာရဏေန တာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ; တံ ဒဿေတုံ ''အာရာမေ အာရာမူပစာရေ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သမန္တာ ကေစရကမေ နိက္ခိပေယျာ တိ အာရညကဿ သေနာသနဿ သမန္တာ သဗ္ဗဒိသာဘာဂေသု အတ္တနာ အဘိရုစိတေ ကေစရကမေ သတိယာ အင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ နိက္ခိပေယျ။

တတြာယံ အင်္ဂသမ္ပတ္တိ – ပုရိမိကာယ ဥပဂန္တွာ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတော ဟောတိ, ဣဒမေကံ အင်္ဂံ။ သစေ ပစ္ဆိမိကာယ ဝါ ဥပဂတော ဟောတိ ဆိန္နဝဿော ဝါ, နိက္ခိပိတုံ န လဘတိ။ ကတ္တိကမာသောယေဝ ဟောတိ, ဣဒံ ဒုတိယံ အင်္ဂံ။ ကတ္တိကမာသတော ပရံ န လဘတိ, ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမမေဝ ပမာဏယုတ္တံ သေနာသနံ ဟောတိ, ဣဒံ တတိယံ အင်္ဂံ။ ဦနပ္ပမာဏေ ဝါ ကဝုတတော အတိရေကပ္ပမာဏေ ဝါ န လဘတိ, ယတ္ထ ဟိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပုန ဝိဟာရံ ဘတ္တဝေလာယံ သက္ကာ အာဂန္တုံ, တဒေဝ ဣမ အဓိပ္ပေတံ။ နိမန္တိတော ပန အဒ္ဓယောဇနမ္ပိ ယောဇနမ္ပိ ဂန္တွာ ဝသိတုံ ပစ္စေတိ, ဣဒမပ္ပမာဏံ။ သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယမေဝ ဟောတိ, ဣဒံ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ။ အနာသင်္ကအပ္ပဋိဘယေ ဟိ အင်္ဂယုတ္တေပိ သေနာသနေ ဝသန္တော နိက္ခိပိတုံ န လဘတီတိ။

အညတရံ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ တိ ယာ ဥဒောသိတသိက္ခာပဒေ ကောသမ္ဗကသမ္မုတိ (ဟရာ. ၄၇၅) အနုညာတာ တသ္သာ သမ္မုတိယာ အညတြ; သစေ သာ လဒ္ဓါ ဟောတိ, ဆာရတ္တာတိရေကမ္ပိ ဝိပ္ပဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုန ဂမသီမံ ဩက္ကမိတွာ တိ သစေ ကေစရကမတော ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သေနာသနံ; အယဉ္စ ပစ္ဆိမဒိသံ ဂ တော ဟောတိ, သေနာသနံ အာဂန္တွာ သတ္တမံ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တေန ကမသီမမ္ပိ ဩက္ကမိတွာ သဘာယံ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝါ ဝသိတွာ စီဝရပ္ပဝတ္တိံ ဥတွာ ပက္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော။ ဧဝံ အသက္ကောန္တေန တတ္ထေဝ ဌိတေန ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ, အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ ဌဿတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ – ကာယတစတော ကာယတစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, အကိရိယာ, နောသညာဝိမောက္ခံ, အစိတ္တကံ, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, တိစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၅၇. **တေန သမယေနာ**တိ ပရိဏတသိက္ခာပဒံ။ တတ္ထ **ပူဂဿာ**တိ သမူဟဿ; ဓမ္မဂဏဿာတိ အတ္ထော။ **ပဋိယတ္တ**န္တိ ပဋိယာဒိတံ။ **ဗဟူ သင်္ဃဿ ဘတ္တာ**တိ သင်္ဃဿ ဗဟူနိ ဘတ္တာနိ အနေကာနိ လာဘမုခါနိ; န သင်္ဃဿ ကေနစိ ပရိဟာနီတိ ဒီပေန္တိ။ **ဩဏောဇေထာ**တိ ဒေထ။ ကိံ ပနေဝံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ ကသ္မာ န ဝဋ္ဋတိ? အယဉှိ အဘိဟဋဘိက္ခာ အဘိဟရိတွာ ဧကသ္မိံ ဩကာသေ သင်္ဃဿတ္ထာယ ပဋိယတ္တာ အဘိဟဋပဋိယတ္တေ စ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတဘာဂေ စ ပယုတ္တဝါစာ နာမ နတ္ထိ။

၆၅၈. **သင်္ဃိက**န္တိ သင်္ဃဿ သန္တကံ။ သော ဟိ သင်္ဃဿ ပရိဏတတ္တာ ဟတ္ထံ အနာရူဠှောပိ ကေန ပရိယာယေန သင်္ဃဿ သန္တကော ဟောတိ, ပဒဘာဇနေ ပန "သင်္ဃိကံ နာမ သင်္ဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ ပရိစ္စတ္တ"န္တိ ဧဝံ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန နိပ္ပရိယာယတောဝ သင်္ဃိကံ ဒဿိတံ။ **လာဘ**န္တိ ပဋိလဘိတဗ္ဗဝတ္ထုံ အာဟ။ တေနေဝဿ နိဒ္ဒေသေ "စီဝရမ္ပိ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပရိဏတ**န္တိ သင်္ဃဿ နိန္နံ သင်္ဃဿ ပေါဏံ သင်္ဃဿ ပဗ္ဘာရံ ဟုတွာ ဌိတံ။ ယေန ပန ကာရဏေန သော ပရိဏတော ဟောတိ, တံ ဒဿေတုံ "ဒဿာမ ကရိဿာမာတိ ဝါစာ ဘိန္နာ ဟောတီ"တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

၆၅၉. **ပယောဂေ ဒုက္ကဋ**န္တိ ပရိဏတလာဘဿ အတ္တနော ပရိဏာမနပယောဂေ ဒုက္ကဋံ, ပဋိလာဘေန တဿ ဟတ္ထံ အာရူဠှေ နိဿဂ္ဂိယံ။ သစေ ပန သင်္ဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ, တံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သင်္ဃဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ယောပိ အာရာမိကေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ခါဒတိ, ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။ ပရိဏတံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ ဝါ ဂိဟီနံ ဝါ အန္တမသော မာတုသန္တကမ္ပိ "ဣဒံ မယှံ ဒေဟီ"တိ သင်္ဃဿ ပရိဏတဘာဝံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမေတွာ ဂဏှန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဒေဟီ"တိ ဧဝံ အညဿ ပရိဏာမေန္တဿ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။ ဧကံ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ အတ္တနော, ဧကံ အညဿ ပရိဏာမေတိ, နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယဉ္စ။ ဧသေဝ နယော ဗဟူသု။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ –

> "နိဿဂ္ဂိယေန အာပတ္တိ, သုဒ္ဓိကေန ပါစိတ္တိယံ။
> အာပဇ္ဇေယျ ဧကတော။
> ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ။ (ပရိ. ၄၈၀)။

အယဉှိ ပရိဏာမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော။ ယောပိ ဝဿိကသာဋိကသမယေ မာတုဃရေပိ သင်္ဃဿ ပရိဏတံ ဝဿိကသာဋိကံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမေတိ, နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ပရဿ ပရိဏာမေတိ, သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။ မနုဿာ "သင်္ဃဘတ္တံ ကရိဿာမာ"တိ သပ္ပိတေလာဒီနိ အာဟရန္တိ, ဂိလာနော စေပိ ဘိက္ခု သင်္ဃဿ ပရိဏတဘာဝံ ဉတွာ ကိဉ္စိ ယာစတိ, နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ။ သစေ ပန သော "တုမှာကံ သပ္ပိအာဒီနိ အာဘဋာနိ အတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ, အတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ "မယှမ္ပိ ဒေထာ"တိ ဝဒတိ, ဝဋ္ဋတိ။ အထာပိ နံ ကုက္ကုစ္စာယန္တံ ဥပါသကာ ဝဒန္တိ – "သင်္ဃောပိ အမှေဟိ ဒိန္နမေဝ လဘတိ; ဂဏှထ, ဘန္တေ"တိ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၆၆၀. **သင်္ဃဿ ပရိဏတံ အညသင်္ဃဿာ**တိ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သင်္ဃဿ ပရိဏတံ အညံ ဝိဟာရံ ဥဒ္ဒိသိတွာ "အသုကသ္မိံ နာမ မဟာဝိဟာရေ သင်္ဃဿ ဒေထာ"တိ ပရိဏာမေတိ ။

စေတိယဿ ဝါတိ "ကိံ သင်္ဃဿ ဒိန္နေန, စေတိယဿ ပူဇံ ကရောထာ"တိ ဧဝံ စေတိယဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ။

စေတိယဿ ပရိဏတန္တိ ဧတ္ထ နိယမေတွာ အညစေတိယဿတ္ထာယ ရောပိတမာလာဝစ္ဆတော အညစေတိယမှိ ပုပ္ဖမ္ပိ အာရောပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧကဿ စေတိယဿ ပန ဆတ္တံ ဝါ ပဋာကံ ဝါ အာရောပေတွာ ဌိတံ ဒိသွာ သေသံ အညဿ စေတိယဿ အာရောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာတ ន្តិ အန္တမသော သုနခဿာပိ ပရိဏာတံ ‘‘ဣမဿ သုနခဿ မာ ဒေဟိ, ဧတဿ ဒေဟီ’’တိ ဧဝံ အညပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမေတိ, ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန အဿယကာ ‘‘မယံ သင်္ဃဿ ဘတ္တံ အတုကာမာ, စေတိယဿ ပူဇံ ကာတုကာမာ, ဧကဿ ဘိက္ခုနော ပရိက္ခာရံ အတုကာမာ, တုမ္ဟာကံ ရုစိယာ ဒဿာမ; ဘဏထ, ကတ္ထ ဒေမာ’’တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေန ဘိက္ခုနာ ‘‘ယတ္ထ ဣစ္ဆထ, တတ္ထ ဒေထာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သစေ ပန ကေဝလံ ‘‘ကတ္ထ ဒေမာ’’တိ ပုစ္ဆန္တိ, ဟင္ဒိယံ အာဂတနယေနေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ – ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ, ကိရိယံ, သညာဝိမောက္ခံ, သစိတ္တကံ, လောကဝဇ္ဇံ, ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ, အကုသလစိတ္တံ, တိဝေဒနန္တိ။

သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ပရိဏာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

နိဿဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဟရာဇိကကဏ္ဍ-အဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။